

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

HOMERI ODYSSEA, BATRACHOMYOMACHIA,

Hymni, & Epigrammata
GRÆCE & LATINE.

G R Æ C A

Ad principem H. Stephani, ut & ad primam omnium
Demetrii Chalcondylæ editionem, atque in-
super ad codd. mss. sunt excussa.

EX LATINIS EDITIS

*Selecta sunt optima, verum ita interpolata, ut nov.
plano versio videri possit.*

Curante

STEPHANO BERGLERO TRANSYLVANO.

*Caëbinorum
Honoris*

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLXII.

Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

STEPHANUS BERGLERUS

Transylvanus Coronensis,

LECTORI S.

Gimus in Præfatione, quam priori hujus operis volumini præfiximus, de hujus editionis nostræ ratione; quæque ad illam spectant. Restant hic exigenda quæ ibidem promissimus de *Homero ipso, reliquisque ejusdem poematibus* præter *Iliadem & Odysseam*. De *Homero* quidem ita differemus; ut quasi aliud agentes de *Patria* ejus, de *cæcitate*; de *etate* qua vixerit, probabiliter, imo indubitate, pauca dicamus; nam cætera unde haurienda sint indicabimus etiam.

Novam hanc editionem a laudibus & præstantia Poetæ commendare non alienum erat, aut editoribus quorumvis Scriptorum minus usitatum; nobis tamen parum verborum in laudandum *Homerum* impendere constitutum est; nam quod ipse in *Apollinem* canit:

Πῶς γὰρ σ' ὁ μνηστὴρ πάντως ἄνθρωποι δόυντα;

id prorsus in hac re mihi etiam usu venit; nam & major est *Homerus* nostra laudatione; & *Eruditi* homines pridem hanc materiam certatim occupavere: quos &, quibus libitum est, adibunt. Nos ergo paucis dicamus, quod vix ita dictum sit prius, *Homerum seipsum laudantem* ostendamus. neque id invidiæ ei fore credimus; nam illis demum turpe est seipsos laudare, qui majora vero de se prædicare possunt: imo erit hoc nisi fallor laudum omnium κορυφαῖον δρᾶμα, si eum, qui omnium recte sententiam iudicio est incomparabilis, consistentem habeamus; se non erubescere ad quantalibet præconia, quasi conscium alii cui-dam illa magis convenire. In *Odysseæ* δ. id eum facere maxime ajo, & per *Demodocum* apud *Phæacas* non nisi *Homerum* intelligendum. hoc inde quis credat, quia quoscunque versus in *Alcinoi* convivio ille decantat, iste fecit; quem ergo nisi seipsum laudat, quando sub *Ulyssis* perso-

na Musicum hoc pacto, nisi mea versione laudes illas dextero, alloquitur, versu 487:

*Laudo Demodocum te præ mortalibus unum:
Aut Jove nata docet te Musa, aut pulcher Apollo,
Qui tam rite canas Græcorum tristia fata:
Quanta tulitque & quanta aliis gens fecit Achivum,
Ipse quasi adfueris, tuque hauseris auribus ipse.*

Nonne legentibus nostrum Trojani belli Scriptorem, talis ipsemet videtur omnibus? Porro ajunt Homerum cæcum fuisse: id aut revera ita fuit; adeoque cæcum finxit Demodocum in illo convivio: aut id propterea maxime crediderunt plerique, quia putarent Homerum significari per Demodocum; nam versu 62. hæc legas, quantum ea Latini verbis exprimere potui:

*Advenit adducens optatum præco Poetam,
Quem dilexisti & auxisti Musa bonisque malisque;
Namque oculis capto concessit amabile carmen.*

De Homeri autem cecitate dubitare, id quidem nimis scrupulosum videtur; nam ut alios cum Herodoto vitæ Homeri, uti credunt, Scriptore, taceam, ipsemet iterum de se, neque jam personatus indicio est, quando Hymno in Apollinem versu 165. Deliades ita compellat: (si meis verbis rem satis assequor.)

*Este saluata, memores nostri esse Puella
Vos simul omnes: atque virum si terrigenarum
Forte quis adventans lassus de me roget hospes:
Quis Vatum vobis, quo non sit suavior aliter
Hic obversatur, delectans carmine solus?
Tum vos ne pigres cunctas uno ore fateri:
Cæcus homo, cævæque Cibi se fert petricose.*

Ubi etiam videmus de Patria Homeri, quæ tam περιουσία olim fuit, mentionem factam. Hunc autem Hymnum nemo mihi suspectum reddat, nisi qui crediderit suam apud quenquam Thucydidis autoritate plus valituram, qui scriptor ab vanitate alienissimus, nec ab Homeri ætate ita nimis remotus, Deliis asserturus antiquissimam quandam Solemnitatem, hunc Hymnum adducit, tribuitque Homero δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος: inquit in τοῖς ἔπεσι τοῖςδε ὁ θεὸς ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος: versibusque inde subiectis, hæc addit quæ maxime huc faciunt: ἐπειδὴ τὸ τῷ ἐπαινεῖν ἐστὶν ἐξ ἑστέ, ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς ὁπερ ἡμεῖς, & refert, quos modo citaveramus versus: ita tamen, ut nonnihil variantiæ deprehendatur ab Homeri hodiernis editionibus, v. g. ibi est:

P R Æ F A T I O.

Α' Μ' ἀγασθ' ἡλικιοὶ μὲν Α' πολλὰν Α' πρέμει ζῶν,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι.

nos autem cum H. Stephano edidimus ita:

Α' Μ' ἀγε δὲ Λητῶ (melius Λητοῖ) μὲν Α' πολλὴν
τ' Α' πρέμει ζῶν
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι.

Sed mihi neutra lectio placet ptē mea conjectura; legendum & distinguendum crederem:

Α' Μ' ἀγασθ' ἡλικιοὶ μὲν Α' πολλὴν τ' Α' πρέμει ζῶν,
& quę sequuntur ad Deliades dirigenda: quid præterea sit differentię cognosces maxime ex accuratissima editione Thucydidis Anglicana. Atque nobis hoc pacto Homerus seipsum laudaverit. Universum hoc dicimus: quotiescunque Deorum aut Heroum consilia & facta præclara prædicat, seipsum admirabilem facit talium autorem atque effictorem, uti non uno loco ostendit optimus *Eustathius*. Iterum dico, qui ad Homeri commendationem pertinentia requirit plura, alios ut consulat, in primis Reverendi & Cl. Viri *Job. Alb. Fabricii Bibliothecam Græcam*, ubi nihil non inveniet, quod ad historiam Homeri faciat, & alicubi de Encomiastis Homeri tractatum. Sed quia sunt, ibidemque alio capite libri, non pauciores recensentur etiam Reprehensores Homeri, quos forte multi hoc tempore citius audient quam Encomiastas: e re quidem erat illis ut par est hic pluribus responderi; sed cum nec facultas mea, nec temporis nec loci spatium huic Præfationi destinatum id permittat, utcumque pauca, saltem de Observationibus quibusdam in Poemata Homeri & Virgili Gallice primum scriptis, postea elegantissime in Latinum sermonem translatis, notabo. Autor comparat Poetas illos, & examinat quasi normam adhibens præcepta Poeticæ Aristotelis. Sed mirum. p. 11. omnia summa tribuit Homero; p. autem 70. reliquo Poetarum gregi similem fore ait, demtis epithetis. Mox p. 12. affert definitionem Epopœiæ & Tragœdię, nec totam, ex Arist. Poet. c. 6. aitque has inter se differre, quod Tragœdia imitetur per Representationem s. ὁψιν; Epopœia per Narrationem: de Tragœdia absurdum est; quia necessario etiam per Narrationem, uti videbis ex A. Poet. c. 1. & c. 24., nec non c. 26. Imo Representatio omni prorsus caret arte, minimeque est proprium Poeticę facultatis, sed habet suos artifices, quos *οὐκ ἀποκρίνεται* vocant. Vid. A. P. c. 6. item 14. Sed hæc leviora sunt: & forte studio adferre omnia noluit. Jam p. 13. ex

A. P. cap. 6. refert partes Carminis Epici, quę sunt: *μῦθος*, *ᾠδή*, *λέξις*, *διάνοια*. per has singulas examinat Poetas istos. Primo itaque ut præcipit & præit Aristoteles cap. 17. exponit *μῦθος* sive Fabulam nudam sine mentione certę personę, & sine digressionibus, Iliados & Æneidos: postea eas comparat inter sese, præferendo Æneidos fabulam fabulę Iliados; quod Achillis actio (cujus ira argumentum Poemati) perniciosa sit patrię, Æneę autem salutaris. Atqui talem eam finxit Homerus cum ratione; imitationem enim sive fictionum Poeticarum finis est non tantum Felicitas, verum etiam Calamitas sive Miseria, ut docet Arist. P. cap. 6. Itaque si Autor Odyssę Fabulam, (quam exposuit Arist. cap. 17.) cum Fabula Æneidos contulisset, fecisset rectius; nam ibi eque Ulyssis actio suis & sibi est salutaris: nec ulla parte deterior iste est illo; dubitanti fidem faciet ipse apud Ovidium in Metam. Lib. XIII. Itaque quę deinceps in Iliade & Persona Achillis desiderat, ex Odyssę solves facile; ubi ille Æneam laudavit, tu Ulyssē contra. Voluisse autem Homerum altero Poemate Calamitates hominum, altero Felicitatem, quę oriuntur ex factorum qualitate, effingere, melius viderat etiam Horatius, ex cujus mente

*Fabula quę Paridis propter narratur amorem,
Grecia Barbaria lento collisa duello,
Stultorum Regum & populorum continet æstus.*

& paulo post:

Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.

Idem alibi de suis studiis puerilibus (quę hodie exemplo esse debebant) loquens, ejusdem Iliados argumentum complectitur:

*Romę nutrirī mibi consigit atque doceri
Iratus quantum Græjis nocuisset Achilles.*

Et Eustathius p. 5. Scopus, inquit, est Homero, ut ipse in principio ponit, indicare, quot mala durante Achillis ira passi essent tam Gręci quam Trojani. vid. & Autorem p. 34. Horatius etiam Odyssę summam indicat:

*Rursus quid virtus & quid sapientia possit,
Utile proposuit nobis exemplar Ulyssēm.*

Sed lege quęso totam illam epistolam, ubi ait Homerum melius docuisse quid sit officium & virtus, quid non, quam Philosophi quidam doceant.

Pag. 15. & 16. ait Autor, perfectiorem habere finem Æneę actionem quam Achillis; quod secus est, si recte po-

posuimus scopum Iliados. debuit ergo hic etiam contulisse Odysseam. Imo nec est adhuc res confecta in Æneide; nam restant adhuc pacis conciliatio, & nuptiæ Laviniae; *αὐτὰ γὰρ ἀποκαίεισιν ἰσχυρὴς συμβάσεις ἰσχυραὶ ἐκ ἀδελφῶν συμμένων* uti inquit Herod. illa autem in parte Odyssea manca non est; at hoc deesse Æneidi recte vidit Maphæus Vegius, qui rectius dicitur supplementum Æneidos scripsisse, quam Iliados Colnthus & Tryphiodorus, quos autor commemorat; causam cognosces ex notatis ad p. 34.

Rectissime p. 19. sentit Homero animum non fuisse effingendi in Heroe suo Achille ideam Principis perfecti; quid ergo efficit in sequentibus, quando non uno loco docet Achille potius esse Æneam; nisi ut probet Virgilium potuisse effingere Principem illo Principe perfectiorem, quem Homerus non studuerit perfectum sistere?

Pag. 23. vitio vertit Poetæ id, quod Horatius aliis etiam imitandum proponit:

----- *honoratum si forte reponis Achillem (esto ille)*

Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,

Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.

Vid. not. ad p. 41.

Non ob ereptam ancillam, ut ait autor p. 24. iratus lamentatur Achilles; sed quia hoc erat signum contemptus: nam *ὁ ἀπράξων ὀλγυρὴς*, inquit Aristoteles II. Rhet. cap. 2., *τὸ γὰρ μὲν πρὸς αἰτίῳ ὑδμιῶν ἔχει πλεῖστὲ κακῶ ἔτε ἀγαθῶ· διὸ λέγει ἀργυζόμενος ὁ Ἀχιλλεύς,*

Ἦ πῶστον· ἑλὼν γὰρ ἔχαι γάμος κὼτὸς ἀπάρης (Iliad. α. 326.)

----- *ὁ σὺ τὴν ἀτίμητον μετάνεπν.* (Iliad. ι. 644.)

ὡς διὰ ταῦτα ἀργυζόμενος. Vid. ejusdem Polit. Lib. III. cap. 2. utrobique invenies, judice Philosopho, Achillem indigne ferre læsam majestatem.

Quod p. 34. ait, quia Homerus ab Horatio vocetur Trojani belli Scriptor, hunc judicasse in Iliade esse actionem principalem Bellum Trojanum, id quam verum sit ostendi notatis ad p. 13.; sed vocat eum Horatius ita, respiciens utrumque Poema, quo respectu hoc vocabulum ei competit; nam quod in Iliade ad eam rem deest, Odyssea habet in digressionibus, adeoque facile, volenti facere justam Iliadē ἀλυσίως sive πείρῳ, quæ convenient ex Odyssea in Iliadem transferre. Ob hoc factum Arist. cap. 33. Homerum *θεσπέσιον* vocat, *τῷ μὲν δὲ πρὸς πόλεμον, καὶ πρὶν ἔχουσι ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχωρεῖται ποιῶν ἔλον, λίαν γὰρ αἰνέμας καὶ ἐκ ἀνυποτάτος (vid. cap. 7.) ἐμμελὲς ἔσσεθαι* ----- mox addit: *Τοῦ*

γεραί δὲ μὲν Ἰλίουδ' καὶ Ὀδυσσεύς μία Τραγῳδία ποιῶται.
 Jam p. 36. culpat, quod Odyssea inchoetur per peregrinationes Telemachi, finiatur autem cum Ulyssis erroribus; sed omnes vident primum ibi Deos deliberare quo pacto Ulysses ex Calypso insula redeat: mittetur itaque Mercurius cum mandatis ad Calypso, ut hæc illum dimittat. sed prius visum est Minervæ, i. e. Sapientiæ Homericæ, Telemachum ad querendum Patrem mittere; causam non semel hoc versu indicat: πῶς γὰρ μιν κλέειν εὐθελὲν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχουσιν. nimirum egregiam pietatis laudem reportabit, si eum non pigeat Patris causa tot adire labores. imo necessariam reddit Poeta Telemachi peregrinationem; nam & Procorum luxuriosa opibusque Ulyssis perniciofa turba, jam impatientes moræ erant, negabantque se destitutos πρὶν γ' αὐτῷ γήμωθαι, qui etiam jure quodam cogere eam poterant, detecta fallaci textura: & Telemachus jam excederat ex ephebis, qui terminus expectationis ab ipso Ulyssæ olim valedicenti Penelopæ erat præscriptus: & pater Icarius instabat. Telemachus itaque indignum ratus opes magis dilaniari si maneant Proci, indignius autem si Patre vivo & mox forte redituro, mater alii nubat; quid magis optet quam scire an is vivat? itaque querendum statuit, ut ni vivum inveniat, mater jam faciat quod velit; cognito autem illum in vivis esse, aut etiam forte invento Patre, injurias si pote ulciscatur. Jam itaque patebit quam inanis sit illorum curiositas, qui ajunt, quia Telemachi profectio nihil conferat ad inventionem Patris, omne illud Epifodion minus opportunum esse, quod non χρεὶ καὶ πρὸς tantum Benius quidam, ut putat Autor, sed olim etiam alii, observante Eustathio, reprehenderunt. Nonne, si in eo vertitur cardo, Filio Patrem offerre alicubi penes Homerum erat, qui antea tam prope a Patria delatum, ut jam ignes ibi cernerent, soluto uno utre ventis, in errores infinitos eum potuerat conjicere? nempe maluit περιετρίβας & ἀναγωγείας sectari, quæ maxima pars sunt Epopœiæ & Tragœdiæ. vid. Ar. Poet. cap. 11. & 16. nec non 24. Imo Telemachus plane est affecutus finem suæ navigationis, qui quod volebat ex Agamemnone discit, non tantum quod supersit Pater, sed & ubi sit. Nec hoc animadvertunt, quorsum tendat Poeta, qui tam difficilem causam adhuc defendendam habet: quo nempe jure florem juventutis & nobilitatis, plus centum Procos, per Ulyssæm curet interficiendos; itaque quam potest sceleratissi-

mos illos facit, ut merito luant : hinc etiam vitę Tele-
machi insidiantur, subministrante illis Poeta occasionem
ista Profectione in mari, quia domi in oculis omnium
minus tutum erat. Jam quęrerem, an apud Virgilium,
quem Autor proorsus ἀνιγναισκει habet, magis necessarium
sit Epifodion illa Didonis Tragœdia, isto Itinere; sed mi-
hi de Virgilio aliquid gravius religio est dicere, Cujus
sacra colo ingenti percussus amore. interim tamen ἀπορί-
στην εἶλον ὅσοι προημῶς τὴν ἀνέδεικται.

Quod autem p. 41. & seq. ait, Homerum nimis stude-
re ut Admirabilia videantur, quę dicat: probatque inde,
quia sæpe θεὸς ἐνὶ μηχανῇs introducat; ibi finem τῇ μηχανῇs
non videtur satis intellexisse qui sit. Is non est, ut admi-
ratio excitetur, quod Autor statuit etiam p. 43. & 44.;
sed machina adhibetur tunc, quando Poeta admirabilia
sectando, rem eo deduxit, ut humana ope expediri ne-
queat: hic jam animi suspensi sunt, & mirantur, & stu-
pent, cum exitus rationem penetrare nequeant, qui tamen
certo futurus est; ut igitur desinant mirari, Deus interve-
nit, qui nodum facile solvit, δαίμοντα γὰρ ἀπαρτα, ut est apud
Homerum Odys. δ. 237. sæpe etiam Dii interfunt ut præ-
nunciant futura, quod itidem fit sine admiratione sæpissi-
me, ἀπαρτα γὰρ ἀποδίδωμεν τοῖς θεοῖς ὅρῳ, ut inquit Phil. in
Poet. cap. 15. Cum itaque sciamus talia Diis esse facilia,
non miramur; nam θαυμάζεται τὸ ἀπαρα. ἡ δ' ἀπρὸς τὸ θαυ-
μάζειν, οἶεται ἀγνώσῃ teste eodem Philosopho. Præcipua cau-
sa cur Deos introducant, est, quia videbant humanę so-
cietati prodesse, si credant esse Deos, & curare humana;
partim propter occulta scelera, maxime impotentiorum,
partim propter aperta, etiam potentiorum:

Si genus humanum & mortalia remittis arma;

As sperate Deos memores fandi atque nefandi.

Itaque illi non tantum adversus Numen Divinum impii
sunt, sed & societati civili nocent, qui nos jubent Reli-
gionibus, atque minis obsistere vatum. sed ad Autorem
redeamus: Is cum laudet in Virgilio, quod Verosimilibus
gandeat, videtur in Homero, quem Virgilio opponit, re-
prehendere voluisse, quod ibi sint nimis multa Non Vero-
similia; Majora vero, Impossibilia, & quę videantur Im-
persuadibilia, quę jam per accidens fiunt Admirabilia.
Ista autem nec Virgilius ipse ulla ratione sibi eripi po-
teretur, nam constat utrumque Poetam eandem pene
materiam & incredibilem sepissime tractare, Cyclopes, Scyl-

Scyllas, Circes, & alia. & talis est materia Poetarum, qui ψάδι λέγουσι ὡς δὲ ut est in Poet. cap. 24. ubi dicit Philosophus ab Homero ceteros omnes id edoctos: hinc etiam Hesiodus fatetur: Ἰδὲ μὲν ψάδου ποικίλ' λέγουσι ἐνύμοισι ὁμοῖα. hinc proverbium apud Aristot. ποικίλ' ψεύδονται αἰοῖσι. Itaque Poetæ parva extollunt, sive ut Virgilius loquitur *verbis vincunt* & *exiguīs rebus hinc addunt honorem*: notum est quod idem canit: *Admiranda tibi levium spectacula rerum*: & Aristoteles imitandos Pictores Poetæ præcipit, & γὰρ ἐκὼν ἐπαρδιδόντες ἢ οἰκίαν μορφῶν, δμοῖως τοῖσι καλῶς γράσαντι. ἔτι & τὸ ποιητῶν μίμημα ἐν ὀργάνῳ & ἰσθμῶν & τέλει τὰ ποιήματα ἔχοντες ἐπὶ τῆς ἡδῆς, ἐπικανέως πικρὴν ὀψιθεῖν, ἢ σαλπρότης δὲ. οἷον τὸν Ἀχιλλεὺς Ἀγαμέμν' (ἀγαθὸς ποιητὴς ἢ ποθεὶς τῆς φίλης inquit Bacchus in Ranis Comici) & Ὀμηρ' (videbis alicubi quod Aristoteles hic laudat, autorem nostrum reprehendere) hæc sunt Capite 14. Poetices. vid. etiam cap. penult. item cap. 2. hinc Horatius;

----- Pictoribus atque Poetis &c.

Hinc excusabilior est Poeta is, qui rem impossibilem vult efficere verosimilem & persuadibilem, illo, qui possibilem & credibilem non potuit verosimilem reddere, uti Philosophus monet Cap. penultimo. vid. etiam cap. 24. & cognosces hic etiam Autorem in Homero reprehendere, in Virgilio autem laudare, quod Aristoteles (quem noster autorem se habere profitetur) in aliis reprehendit, in Homero autem laudat. Ita etiam cum ipsemet fateatur p. 34. *Horatium esse magnum in hac arte arbitrum*, hujus præceptis & sententiis de Homero ubique fere in contrarium abutitur, uti notavi ad p. 23. & uti experietur qui lecta saltem p. 112. evolverit Horatium. uno verbo, Horatius laudat ubique Homerum, quod is *nil molitur inepte*; noster contra semel professus se Horatii judicium probare, Homerum carpendo sibi ipsi contradicit. Adeo ut ego verear ne Autor noster sapientior fuerit, atque nos putaveramus, qui τὸν Ὀμήρου λόγον αἰρώμεθα ita laudaverit Virgilium, quamvis merito ab aliis laudatum, ut Polycrates quidam, aut isto sapientior, Isocrates illaudatum illum Euripidem. sed servianus priori Hypothesi, & ad rem redeamus. Ego vero jam etiam alteram causam mihi videor deprehendisse: nam una est allegoriæ ratio, cur Homerus de Diis plerumque humiliter & ridicule loquatur, quasi obnoxii essent impotentis humanis: nempe sciebat homi-

nes omnia maxima Diis attribuere; quomodo ergo major diceret? itaque *ἰσοκρίαντην*. Ista oppones iis, quæ p. 60. & alibi autor dicit.

Pag. 44. dicit Telemachum per universam Græciam quæsiuisse patrem; qui tantum in Pylum, Pheras, & Lacedæmonem, Peloponnesi urbes petvenerat, in quarum postrema etiam inaudivit de Patre, ut constat ex Odyss. γ. & δ.

Pag. 51. & 52. Mores, & p. 57. Sententias utriusque Poetæ spectat. quæ sine dubio idem esse putavit, quod *ἡ* & *διδασκαλίας* sunt in A. P. cap. 6. *ἡ* quidem est idem quod Mores, uti patet ex loco jam citato, & ex cap. 15. sed quod ait *διδασκαλίας*, quam Sententias vocat, nihil aliud esse quam expressiones morum; in eo jam ab Aristotele longe abit; nam hic per *ἡ* intelligit quod Autor simul Mores & Sententias vocat; ipsa autem *διδασκαλίας* est Aristoteli, quod in Rhetoricis ipse vocat *πίστες, λόγους & ἀποδείξεις ἡγεμονίας*. adeoque de *διδασκαλίας* tractaturus ad Rethorica sua remittit lectorem in Poet. cap. 19. ubi gemina dicit istis quæ cap. 6. *τρίτοι δὲ ἡ διανοία. τὸτο δὲ ἐστὶ τὸ λέγειν διανοίας τὰ εἰκότα & ἀμείνιστα. ὅπερ ἐπὶ ἧς λόγους ἡ πολιτικὸς & Πηταρχικὸς ὄργαν ἐστὶ.* quod jam de illis Sententiis verum non est; nam, ut & hoc addamus, *διδασκαλίας* non tantum Mores demonstrat, sed *ὅσα ὑπὸ τῷ λόγῳ δὲ ἀναγκαζομένηται*. *μήν δὲ τῶντο τὸ, το δαδιδασκαλίας, ἢ τὸ λέγειν, & τὸ τὰ πρὸς τὴν ἀποδείξιν* c. 19. Hinc oratio sine *διδασκαλίας* esse non potest, quia necesse est aut inesse alicui quid dicat, aut non inesse; sed non morata esse potest, ut ipse ait: *ὡς ὅχουσι ἡ* *ἐννοίαι ἧς λόγους*. ex autoris autem mente *διδασκαλίας* nunquam sine moribus esse posset.

Pag. 54. Congressum Ulyssis & Nausicaes (Odyss. ζ.) terminos honestatis plane excedere ait. In quo consistat ille excessus dicat, & Nausicaam defendat Plutarchus in illo Libello, ubi docet, quo pacto juvenus Poetas utiliter, ut ad philosophiam rite præparata ab illis transeat, legere debeat. Nausicaa dicit ad Ancillas suas, uti nos convertimus:

O utinam talem tribuant mihi fata maritum

Indigenam, aut libeat nostra tunc confidere terra!

Plutarchus, cum ostendisset primum, quomodo quis Nausicaes votum non probans, Homerum tamen hæc scribentem laudare debeat; deinde dicit quod, si quis recte iudicet, neque Puellæ votum non sit honestum & probandum: *οὐδὲν*

τοῖς λόγοις τῷ εὐδὲς τὸ ἡδὺ ἐνδύσατο & θαυμάσασα ἦ Ἰνδία
αὐτὴ πολλὰ τῷ ἔχουσα, εἴχεται τέττα σιωπικὴν μέλι, ἢ πλε-
οναῖ πιν & ὀρχιστὴρ ἦν πολλὴς, εἴτοι εὔνομα. Opera pretium
erit cognoscere elegantissimam fictionem, ubi Ulysses post
naufragium in Phæacum insulam, quam Thucydides Cor-
cyram putat esse, ejectus opis causa Nausicæ supplicat.
illum locum imitatus est Virgilius lib. 1. Æneidos, ubi
Æneas itidem post sædam maris tempestatem ad oras Ly-
biæ delatus, cum Venere colloquitur: ibidem Virgilius an-
te oculos habuit Hymnum Homeri in Venerem, ubi Æneæ
Pater cum Venere colloquitur, uti infra ostendemus. sed
inspicienti Homeri locum ex Odyss. 2. patebit, an ibi ma-
gis excedatur modus, quam Libro IV. Æneidos, ubi

*Speluncam Dido dux & Trojanus eandem
Deveniunt. (solus cum sola.)*

Et quando ipsa ait:

*Saltem si qua mihi de te suscepta fuisset
Ante fugam soboles. &c.*

Sed nos talia neque in Virgilio neque in Homero repre-
hendemus, si sapimus; nam propterea ille istum imitatus
est, quia cernebat hæc recte sese habere. Cur ergo Autor
taliam taxaverit nescio; nisi quis dicat forte eum istud fu-
gisse, quod nimirum Poetæ non tantum probas & lauda-
biles hominum actiones, sed & alteras effingant: *μιμνῆται*,
inquit Ar. Poet. cap. 2. & alibi, *οἱ μιμνῆσθαι πράττοντες*,
ἀνέγκη δὲ τῶν ἐν σπουδαίῳ ἢ θαύματι εἶναι. Plutarchus etiam
in eodem illo Libello quem dixi, hæc tradit: *ὁ κακίος καὶ
ἀρετὴ σπουδὴν μεμυγμένην ταῖς πράξεσιν, ἢ μὴ ταπεινὰς ἢ ἀληθινὰς
ἐλγυρῶντα μίμησις τῶν ἀρετῶν, ὅσπερ ἡ Οὐρανία, πολλὰ πάλιν τοῖς
Στωικοῖς χαίρειν φέρουσα, μὴτε π. οὐλὸν ἀρετῇ προσῆναι, μίμη
κακίᾳ χ. πρὸς ἀξίᾳ*. Idem ille Plutarchus in alio Libello
ubi docet exemplis, in Homero esse omnis sapientiæ huma-
næ vestigia, etiam causam quandam ejus rei assert; *ἀνέγκη
μὴ γὰρ ἦν τῷ ποιητῇ πράξεις τῶν ὑδῶν καὶ σπῆν καὶ ἡδὴ διαφωρεῖ
ὑποθέσθαι· ἐπεὶ τὸ μὴ ἀγαθὸν καὶ ἐναντὶ ἀπλῶ εἶναι καὶ μορφοῦν
καὶ ἀκαταστάσιον· & ὅτι τοῖς κακίᾳ ἀναμμιγρῶν πολλὰς εἶναι ἔο-
πας καὶ παντοίας διαθέσεις*. quæ idem sibi volunt quod versu-
culus iste, Nicomachæorum Lib. II. *Ἔσθλοι μὲν γὰρ ἀπλῶς,
παντοδαπέες ὅ κακοί.* & forte etiam quodammodo Hesiodum:
Τῶν μὲν γὰρ κακότητι καὶ ἰσχυρὸν εἶναι ἐλέσθαι. Si itaque hæc ta-
lia voluisset perpendere Autor, cautius quædam Homero
objecisset; nam ex istis omnibus, maxime autem ex capi-
te penultimo Poetices, discimus, qualia reprehendere iuste

in Poematis debeamus, & qualia ad injustas five imperitas reprehensiones calumniatoribus respondere. Sed ego Autorem nostrum tam rudem fuisse credere vix possum; verum illam meam opinionem veram esse autumo, voluisse eum *εἰρη-δέμενον*, argumentum paradoxum tractare, & invenire aliquem, qui hunc ingenii ludum serio refutans risui materiam præbeat. Hoc ne nobis accidat caveamus: reputemusque, Autorem, qui in mala causa jocando quædam probabiliter dixit, majorem laudem reportaturum nobis, bonam causam etiam recte defendentibus; nam si ille in mala hoc potuit, quid non potuisset in bona? *οὐδὲ τὰ βέλπυ τῇ φύσει δουλοποιήστερ ἐπιθανώτερα*, ut ait Aristoteles in Rethoricis. Itaque cur tantillam partem nec plura eorum quæ alicui dispicere possent in illo scripto, attigerimus, causa præter temporis & loci angustiam, uti dixi, hæc esto. Si Autor serio hoc egit; & nobis alias, ubi operæ pretium videbitur, & fortasse cuivis in promptu erit ostendere, illum nihil fuisse minus quam rationum Poeticarum intelligentem. Restat tertia promissi pars.

Addidimus etiam quæ inveniuntur *αἰοισθησιμὰ* Homeri Carmina; de quibus nec nos aliquid certi pronunciamus. Solum Hymnum in Apollinem freti Thucydidis autoritate videmur non temere agnoscere posse. Quod si constaret Herodotum esse genuinum ejus quæ circumfertur *Vite Homeri* Scriptorem, verecundius quædam eorum Homero abnegaremus. Nam ille Historicus non multo minus veritatiliteare videtur, atque alii de quibus res certa est: hoc tantum observandum, illum (si quid valet Grammaticorum distinctio) sæpissime mendacium dicere, rarissime inutiliter mentiri: utque hinc verum separaretur, eum in mendacio dicendo plerunque monere, se ita ab aliis accepisse; si autem nihil moneat, interim tamen res mira videatur, plerumque illum agere de Numine divino, de Fato, de Oraculorum & vaticiniorum certitudine, aliisque ejusmodi rebus, unde opinio de Deo hominibus oriri possit, in talibus Herodotus securus est veritatis, dummodo eam penset utilitate: hoc fecitasse quosdam in Ecclesia utinam mentirer: Summatim apud Herodotum Darius dicit: *ἴθα δὲ ψάλλω λέγεσθαι, λέγεσθω*. Sed nos saltem propterea illum vitæ Homeri autorem suspectum habemus, quia Homero tribuit, quæ eo non digna multi judicarunt. Cæterum, si diligenter & felicius illius Musas legissem, conarer ex dissimilitudine orationis & styli ostendere, Herodotum non esse

esse Vitæ Homeri scriptorem; nunc pauca & levia observo: pro Articulis postpositivis Herodotus præpositivos usurpat adhærente incisione, ut Aldus ubique impressit, v. g. In principio Clionis: *οἰκίσανται τῶτον τὸν χώρον, τὸ ἐν νῶϊ.* mox: *τὸ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἔναι καὶ τῶτό, τὸ, καὶ ἑλλοιμὲ λέγουσι.* Contra in vitæ Homeri: *καὶ αὐτῷ γίνεται ἐκ κοίτης θῆλυ τέκνον, ὃ ὄνομα τίθεται.* pro, ut plura semel complectar: *καὶ οἱ γίνονται ἐκ κοίτης θῆλυ τέκνον, τῷ, ὄνομα τίθεται.* ita Vitæ autor: *ὃ ἐχρῆτο* pro *τῷ*, *ἐχρῆτο*: *οἷς μιν ᾤετο* pro *τοῖς*, *μιν ᾤετο*, ita semper ille. Porro in Pronomine composito *ταυτῷ* Herodotus mutat *a* in *u*, uti videbas in illo exemplo quod secundo loco posui; ita, ne multa cumulem, in eadem Clione: *συνβησαν εἰς ταυτὸ οἱ τε καὶ γύγαι τραπῶται, καὶ οἱ λοιποὶ Λυδοί.* contra in Hom. Vita: *συνῆλθον ἐν ταυτῷ πάντοδ' ἀπὸ δυνεα.* Præterea; literam *s* non solum quando est characteristica retinet Herodotus, sed aliis etiam verbis contractis & circumflexis multis inserit, v. g. in Clione circa principium: *ταῖς μὲν δὴ πλεονεξίᾳ καὶ γυναικὶ ἀποφυγῆν.* contra in H. Vita: *μὴ δυνάσθαι ἀφελῶν γένεσθαι καὶ νόσον,* ubi etiam Herodotus νῦν son fuerat dicturus, ut in eadem Clione: *μακροτέρως δὲ οἱ γυναικὶς τὸ νῦν.* ut ad Verba redeamus, itidem in Clione: *τῷ, δὴ λέγουσι Κορίνθιοι, οὐκοῦν λογιέσθαι δέσφοι Λέσβιοι* in historia Arionis; contra in H. Vita: *συνολογῶσι δέ μοι Κολοφώνιοι,* in Thalia: *καὶ αὐτὸ γαλιχόμεθα οἱ τε ψαδδόμενοι, καὶ οἱ τῇ ἀλκιδίᾳ καὶ ἀφελῶν γένεσθαι.* contra in H. Vita: *συνολογῶσι πομπὴ χρωμένη.* Denique, ne longus sim, enclitico οἱ utitur, pro αὐτῷ Herodotus in Clione: *ἀφελῶν πρῶτον οἱ ἔναι ἑλάνειν ὡς δυνάμει ἔχουσιν ὅτι καὶ Σάρδης, ὡς περὶ τοδ' ἄλλοι ἀλκιδίᾳ καὶ Λυδῶν δυνάμει αὐτοὶ κατελίβοι.* ὅς δ' οἱ ταῦτα ἔδοξε ἑποίῃς καὶ ἔχουσιν. Contra in H. Vita *ἀκύνειν* ὃ καὶ ἑπὶ ἄλλοις αὐτῷ δέξασθαι τὸ ἀφελῶν. Atque ita, talia & alia plura Herodotus semper fere Jonice effert; Autor vero Vitæ Homericæ communiter. sed qui paululum imbutam habebit memoriam Herodoteæ incisionis, ille deprehendet plurima, & ei nunquam Vitæ Homeri scriptor Herodotus videbitur. Denique est aliud quod dubium faciat, uti notarunt alii etiam, quod eo libentius affero, quia *αἷας* Homeri inde cognoscetur; de ea Herodotus & autor Vitæ Homericæ, parum inter se consentientia scribunt: ille in Euterpe, ubi refert a Pelasgis oraculum Dodonæum consultum, an utendum sit nominibus Deorum ex Ægypto allatis, nam hæc illa ignorabant, præter commune illud *θεοὶ*, ait, a Pelasgis Helenes

lenes postea illa accepisse, cumque nesciretur unde Dii essent, & an sempiterni, & quales essent, Hesiodum nuper & Homerum primos illa in vulgus protulisse; hæc tantum inde citabo: *Ἡσίοδον ᾧ & Ὅμηρον ἡλικίῳ τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μὲν ἄριστον ἔμμεναι γενέσθαι, & ὁ πλεόν. ἔτι δὲ εἰσι οἱ ποιῆσαι τοὺς διογενίῳ ἔλῃσι, καὶ τοῖσι θεοῖσι ἔτι ἐκονομίας δόντες καὶ τιμὰς τε καὶ τέχνας διελόντες & εἶδεν αὐτοῖς σημάτων τες οἱ δὲ πρότεροι ποιηταὶ λεγέμενοι τῶν τοῦ ἀνδρῶν ἡμίσθαι, ὕστερον ἑμοὶ δοκέειν ἐγγόντο τῶν* quadringentos annos minimum inter se & Homerum esse dicit: sed Vitæ Homeri autor, multo plus sexcentis: *ἀφ' ἧς Ὅμηρος ἐγένετο ἔτι ἐστὶν ἑκατόσιαικοσίδυο μέγχι τῷ Περξίῳ ἀναβέσσει.* Habere alia de isto autore dicere, sed nondum sunt matura. Cum itaque obscurus quidam & dubiæ fidei Scriptor videri queat; nobis ejus autoritas Batrachomyomachiam Homero adscribentis, dubitationem de ea re eximere nondum potuit. Si cui satis argumenti videbitur hic etiam dissimilitudo orationis; his adductus mecum forte sentiet, paucis licet & sic temere animadversis: Batrachom. versu 40.

Οὐδ' ὅσα πρὸς θεοῖσιν μερόπων τάχιστα μάγροι

Κοσμήντες χύβας ἀρτύμασι παντοδαποῖσι,

hic occurrit *μέροπις*, quam vocem apud Homerum alias substantive solam pro Hominibus acceptam vix invenies; addit semper *ἄνθρωποι*, idem *παντοδαπός* vix usquam dixit, semper illius loco *παντοῖος*. Porro versu 45. Batr.

Καὶ πτέρης λαβόμεν, καὶ ἐκόντες ἑαυτὸν ἄνδρα,

Ναύμενος οὐκ ἐπέφυγεν ὑπὸ δάκνοσσι ἑμέοι.

In verbo *ἐκόντες* & in casibus inde formati, *α*, in Homero longum semper me deprehendisse memini; in aor. 2. & Fut. 2. verbi *ἐκόν*, *υ*, semper breve, quod hic contra esse vides.

Deinde versu 263. --- *τοῦτω δ' ἐφθέγγετο φωνῷ.* phrasis vix usitata Homero. Jam v. 14. *ἀληθάσων*. v. 61. *Ἀχρεὲς εἰσι*. v. 66. *ἔβλεπε*. v. 147. *ἐπνίγη*. versu 157. *πνίξαντες*. v. 175. *ἐδίστασι*. v. 173. *ποδάσση*. v. 188. *ἐκοπώσθην*; istæ voces omnes Homeri ætate nondum in usu fuisse videntur; nam cur illis abstineret, ubi de eadem re dicit? ideo, cum plurimæ sint in hoc Poematio voces quæ alias apud Poetam non occurrant, cæteras omittimus, quia fortè illis usus erat pro re nata.

Deinde versu 10. est: *Δανόν δ' ἐξαλόμυε* --- apud Homerum istud verbum quidem occurrit; sed semper, quod sciam, in rei lætæ significatione, ideo videbis id nobis verbo Jubilare expressum; Odyf. χ.

Εἰ Συμῶ γρηῦ χάρης ἢ ἰσσο μὲν ὀλοαίς.

Versu 262. Batrach. Παλλας, sine additamento posuit; ego non memini apud Homerum a Παλλας unquam abesse A'Θῆνῃ sive A'θῶναις. Versu penultimo occurrit vox "Ηλ., qua, notante Eustathio, non nisi semel usum esse Homerum observarunt Grammatici, nempe Odyf. 9. 271. qui si Batrachomyomachiam agnovissent genuinam, bis fuerant dicturi. Sed ego ne videar nimis follicite omnia conquisivisse, etiam quæ in promptu habeo alia, non asseram. unicum tamen, versu. 199. satis facete Culices Ranis & Muribus classem tuba canere fingit:

Καὶ τότε κύνες μεγάλας σάλπιγγας ἔχορτος
Διὸς ἐσάλπιζον πολέμῳ κτύπον.

hoc quomodo excogitavit? ausim pæne dicere autorem illum ex Aristophanis Nubibus id arripuisse; nam ibi petulantissimus Comicus Socratem, venerandum senem, indignissime fingit de illo Culicum bombo, tanquam re seria disputasse, ita, ut non alia occasione facilius quis de attribuenda culicibus tuba cogitare potuerit; versus isti sunt: Discipulus Socratis:

Τί δῆτ' ἂν ἕτερον εἰ πύθοιο Σαυράτης
φρόνισμα;

Rust. Ποῖον ἀνβολὴν κατέπε μοι.

Disc. Αἰνέσθ' αὐτὸ Χαίρεσθ' ὁ Σφήττι,
Ὅποτέρῃ τ' γυνῶν ἔχα' ἔς ἐμπίδας (culices)
Καὶ τὸ σῶμα ἔδειν ἢ καὶ τὸν περικύριον;

Rust. Τί δῆτ' οὗτο εἶπε πάλι τ' ἐμπίδας;

Disc. Εἴθεσθ' εἰπεῖν τῶν τεσσάρων τ' ἐμπίδας
Στερόν, καλέσθ' ὅτι αὐτῶ, τ' πρὸς
ἐπὶ βαδίζοντι ἀπὸ τὸν περικύριον.

Επειδὴ καὶ πρὸς τὸν περικύριον

τὸ πρὸς τὸν περικύριον.

Rust. Ἐλπίστ' ὁ πρὸς τὸν περικύριον.

quæ, cum aliis ejusmodi, quantum indignationem de Socrate augent, tantum iracundiam adversus Aristophanem minuant, quia sunt excogitata facetissime & ingenio felicissimo. Etsi itaque vix credamus Poemation hoc esse Homeri, nihilominus tamen in hac Editione adjunximus; partim quia talis Poetæ est, qui sub nomine Homeri latere potuit, quod frustra forte Chœrilus, aut alius talis speravit: partim quia in plerisque aliis editionibus hodie videtur.

De Hymnis plerisque ex dictione nihil certi judicari posse

posse arbitror, nisi quod vetusti sint; nam nimis magna est similitudo veterum illorum, uti patebit Homerum & Hesiodum inter se conferenti; nam si v.g. Clypeo Achillis ex Iliados c. exento, Hesiodeum Clypeum Herculis infereres loco illius, mire sagaces falleret hospites: non enim tantum inventionis ratio, sed sapissime voces & phrasæ sunt eadem. & potest egregie Homeri ille locus illustrari ex Hesiodo; quod non fecisse Spondanum, in quem nunc primum incido, hand nimis miror, nam solet ille ubi locus aliquis explicandus requirit solidiorem Græcæ linguæ cognitionem, plerunque id differre; usque dum habeat paratum quod moliatur Lexicon Homericum & alia quæ promittit largissime, id est, jubet Lectores expectare usque dum melius addiscat Græcam linguam, ut ego accipio. Quid non speretis amantes, si tales commentatores adhuc pro sanis habentur? credo ego, si postea unquam ad se rediit, eum satis poenituisse illius abortus. Istorum quæ dixi de Spondano ego rationem redditurus sum; si quis postulaverit. sed jam ad Hymnos. Hic etiam nihil asseremus eorum quæ libris vulgata scimus, quos consulendos supra monui; pauca itaque mihi relinquuntur. De Hymno in Apollinem mihi eum pro genuino habenti obijci posse videtur: quia in illo occurrit vocabulum νόμος. versu 20. Πάντα γὰρ τῷ Φοῖβι νόμος βλάηται ὅδ' ἔσσι, quod Homeri ætate in usu fuisse non videtur, uti observat Plutarchus in Libello de Homeri poesi, illo loco ubi præter cæteras humanæ sapientię partes, etiam Civilem disciplinam Homero asserit, non tam miserabiliter certe uti Spondanus, qui id inesse nondum probare potuit omnibus Poetis. sed istum mittamus jam; Plutarchus itaque ibi, dum vim legum non ignorasse Homerum ostendit, vocem illam tunc in usu fuisse dubitat: εἰ μὲν ἔστιν, inquit, καὶ ἐν ὄνομα τῷ νόμῳ ὡς κατ' αὐτὸν ἐστὶ χάρις, οὐκ ἔστι σαφὲς διαρίσασθαι. videretur itaque recentioris Poetæ esse ille Hymnus. sed responderi posse puto: Non debere temere negari vocem illam simpliciter fuisse in usu; nam si in significatione modulationis & cantus accipias, uti sæpe solet, nihil videtur impedire, quominus etiam ante Homerum eam usitatam fuisse credamus, imo etiam omnino antequam literæ ipsæ invenirentur: probo hoc ex Aristotelis Problemate Sectionis XVII. vicesimo octavo; quærit ibi primum: Διὰ τί νόμοι καλῶνται ὡς ἔδωκεν; deinde respondet: ἢ ὅτι πρὶν ἐπιτελεῖσθαι γράμματα ἦσαν τῆς τέχνης, ὅπως μὴ ἐπιλαθῶνται· ἀσπερ

ἐν Ἀγαθήοις ἔτι αἰῶνας, in Hymno autem isto vides ista significatione vocem usurpatam.

Hymnos etiam in Mercurium & Venerem, maxime illum in Mercurium ingenio Homeri censerem dignos esse, si quisquam mihi, quod non credo, auscultaret; est tamen quod me nonnihil sufflaminet, in Mercurii Hymno, quod jam differemus Spondani more. Sed neque Veneris Hymnum nisi levibus argumentis Homero vindicare nunc quidem possumus: primum quod dictio ab Homerica non nimis abhorret: deinde quod Homero in re memorabili consentientia contineat.

Nota est Prophetia, si diis placet, de Æneæ & Posterorum ejus imperio Iliados v. versu 307.

Νῦν δὲ δὴ Αἰνέο βῆ Τρώεσσι ἀνέξει

Καὶ πᾶδες παῖδων, τοὶ κεν μετόπισθε γένεσθαι,

ibi notante Eustathio ex Strabone, aliqui pro Τρώεσσι legebant πάντας, quos & Virgilius, credo libenter, etsi videret utrobique depravatos esse locos, secutus est III. Æneidos v. 98. ubi suo ore Apollo edit ipse:

Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,

Et nati natorum, & qui nascentur ab illis:

apud Horatium etiam Juno jam amicior Trojanis futura, idem innuit:

— qualibet exules

In parte regnanto beati.

vidimus Æneæ particulare imperium promissum; sed quia contigit ejus posteros, uti credunt, rerum dominos fieri, in eorum gratiam proculdubio pro Τρώεσσι, ut dixi, πάντας substituerunt. Nos ex Hymno isto Τρώεσσι scripsisse Homerum, uti omnes editiones habent hodie, magis credimus, nam ibi Venus prima omnium de Ænea, quem recens conceperat, Anchisæ suo vaticinatur versu 196.:

Σοὶ δ' ἔσται φίλος ὅς ἐς ἐν Τρώεσσι ἀνέξει

Καὶ πᾶδες παῖδων διόμπερος ἐκγεγόναι.

Hoc argumentum ego futile duco; attuli tamen propter vaticinium illud de imperio Æneæ; quod ad universos non recte extendi mutata scriptione, hinc uno saltem argumento probari potest, neque inde posse argumentari de Æneæ in Italiam adventu; quod cum non veniret in mentem Spondano, *Deus novit*, inquit, *utrum sit rectius*: sci-
mus hoc, sed propterea nostri commentarii non evadent meliores. Istud etiam aut Homerum, aut non segnem Homeri imitatore[m] scripsisse Hymnum illum arguet: in
Odyss.

Odyss. 9. 362. Venerem post complexum Martis in dilectam Cypron se transfuisse memoratur his versibus:

Ἦ δ' ἔρκε Κύπρον ἵκανε φιλομνηδὺς Ἀφροδίτη
 Ἐς Πάρον· ἔνθα δέ οἱ τέμεν' βωμός τε θυῶδες
 Ἐνθα δέ μιν Χάρτες λῶσαν, καὶ χεῖρας ἐλάμψ
 Ἀμβρόσιον, οἷα θεῶς ἐπενύωθεν αἰὲν εὐόχους.

Contra antequam Anchisæ complexum in Hymno, vide quam similiter iidem ipsa *Paphum sublimis abis*:

Ἐς Κύπρον δ' ἐλθυσά, θυῶδα νηὸν ἔδωκεν
 Ἐς Πάρον· ἔνθα δέ οἱ τέμεν' βωμός τε θυῶδες
 Ἐνθα δ' ἵγ' εἰσελθὺσα θυῶδες ἐπέδρασε φαινίς.
 Ἐνθα δέ μιν Χάρτες λῶσαν καὶ χεῖρας ἐλάμψ
 Ἀμβρόσιον, οἷα θεῶς ἐπενύωθεν αἰὲν εὐόχους.

Istud jam nescio an etiam argumentum dici mereatur, quod ajo: quia Virgilius studiose in Æneide Homerum alias imitetur, in istoque Hymno idem fecisse videatur; Virgilium hunc Hymnum tanquam Homericum legisse ostendam tamen quomodo id faciat. Dixi supra eum I. Æneidos, ubi Venus & Veneris Filius colloquuntur, ante oculos habuisse hunc Hymnum, & alium ex Odyss. 9., locum, ubi Ulysses Nausicaam alloquitur; hic allatis Virgilii versibus subiiciam Homericos:

Cui mater media sese tulit obvia sylva

Æneæ: *Virginis os habitumque gerens.* vers. 318. I. Æn.

Ἰτὴ δ' αὐτοῦ προτέρωθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,

Anchisæ. *Περτέρωθεν αἰετὴν μέγαθ' καὶ ἐστ' ὁμοῖν.* Hym. vers. 81.

Æneas: *O quam te memorem virgo! namque band tibi vul-*

*Mortalis, nec vox hominem sonat: o Dea certe,
 An Phœbi soror, an Nympharum sanguinis una?
 Sis felix.* vers. 334.

Anchisæ: *Χαῖρ' αἶνος', ἥ τις μακρόναι τὰς δόμους ἱκάντες
 Ἀρτεμις ἦ, & paucis interjectis:
 Ἦ τις Νυμφῶν.* Hym. vers. 395.

Ita etiam in Odyss. 9. 150.

Ulysses: *Γυνῆμαί σ' αἶσαται· θεὸς γάρ τις ἢ βροτὴς ἐστίν.
 Εἰ μὲν τις θεὸς ἐσσι τοὶ ἄραδ' ἄρουν ἔχουσιν
 Ἀργεμίδι σὺ ἐγὼ γὰρ --- εἶσιν.*

Æneas; *— nostrumque letos quacunq; laborem,
 Et quo sub caelo tandem, quibus orbis in oris
 Jaciemur doceas: ignari hominumque locorumque
 Erramus, vento hic vastis & fluctibus, æoli.* 337.

Ulysses: Α' μ' ἀπερ' ἐλπίσιν· σὶ γὰρ κινὰ πομπὴ μογῆσσι
 Ἐς πρῶτον ἰαυάτω. & paulo ante:

Τόρρι δὲ αὐτὰ κῆρυξ φέρεται κρατερὰ τε θυέλλῃ. ib. 175.

Æneas: *Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra.* 138.

Anchises: Βαυδὸν κρήνην, ῥέξω δὲ τοι ἰσοῦ καλὰ. Hym. 101.
 ad Æneam. *Tum Venus: Haud equidem tali me dignor ho-*
nore. 339.

Τοὶ δ' ἡμέτεροι ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

Ad Anchif. Οὐ τίς τοι θεὸς ἔμει. τί μ' ἀδυνατήτην εἶπες; Hym.
 107.

Venus: *Quisquis es, haud (credo) invisus celestibus au-*
ras

Vitales carpis, Tyriam qui adveneris urbem. 392.

Nausicaa: Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἱ Ὀλύμπιοι ἔχουσιν,

Φαιήκων· ὁ δ' ἀνὴρ ἐπιεικέστερος τῶν. θ. 229.

Æneid. 406. ---- *rosea cervice refulsit.*

Ως δ' ἄδεν δαυρὸν τε καὶ ---- Hym. 181.

Et vera incessu patuit dea. Ille ubi matrem

Agnovit, tali fugientem est voce secutus:

Æneas. *Quid natum toties crudelis tu quoque falsis*
Ludis imaginibus? 409.

Anchises: Καὶ μὴ λησέμεν, ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,

Αὐτίκ' σ' ὡς ἔταρξεν, θεὰ Ἴδον ὀφθαλμοῖσιν

Ἐγὼν ὡς θεὸς ἦσθαι· σὺ δ' ἔνιμαστ' εἶπες.

Sed hæc forte casu quis ita cecidisse existimabit, quemad-
 modum contingere potest, duos homines diversis parenti-
 bus natos inter se prorsus esse similes

---- *vocemque coloremque*

Et flavos crines & membra decora juventa:

nosque invalide argumentatos; nisi forte quis illud valere
 aliquid putet:

Εἰ γὰρ καὶ καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρὸν κενεῖται

Καὶ θεμὰ τοῦθ' ἔρδεις.

Addo unum atque addo etiam unum.

De ceteris Hymnis nihil dico. nisi quod illum qui est in
 Martem, suspectum reddat, quæ ibi invenitur vox Τύρμινος,
 & quidem in deteriore partem accepta: Ἀντιβίοισι τύρμινος
 διγμοῖσιν ἀγὲ φωνῶν, quam omnibus notum est, ignorasse
 Homerum; νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα, inquit etiam Plutarchus in
 Libello de Poesi HomERICA. Idem ille Plutarchus in alio
 Libello de legendis Poetis docet, neque Homerum neque
 Hesiodum vocem τύχη usurpasse: ἔπεα αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς τυ-
 χῆς λέγοντες ---- *fortuna* ---- τοῖς τῶν θεῶν ὀνόμασιν ἐξέφρα-
 ζον.

ζοι. Atqui illa vox occurrit in Hymno priori in Miner-
vam:

Χαῖρε θῆε, δὲ δ' αἶμαί τύχῳ δῖαμονίῳ τε.

Hæc argumenta alii judicabunt rectius quanti facienda
sint. Scio autem apud plerosque plus valitura Veterum tes-
timonia, quæ ex *Bibliotheca Græca* supra mihi laudata
petenda dixi. Et sapiunt illi quidem meo etiam iudicio;
nam de vocabulis istis quæ collegi plerisque res videtur ni-
mis incerta: etenim olim etiam ita fuit ut Horatius dicit:

Malta renascuntur quæ jam cecidere, cadentque

Quæ nunc sunt in honore vocabula.

Ita in hodierna Græcorum vulgari Lingua repatas esse vo-
ces antiquissimas, quæ forte diu jacuerunt, non semel in
consuetudine nostra quotidiana demonstravit mihi Hospes
meus Nobilissimus *Dominus Andreas Nicolai Condicas*: qui
suo exemplo ostendit non absurde a veteribus eundem Mer-
curium & εὐπολαῖον & ἐναγώιον cultum; nam cum Merca-
turam in hac urbe feliciter pridem faciat, sociabilem Mer-
caturæ etiam Literaturam effecit, dum suæ Gentis anti-
quos Scriptores landabili studio pergit

Nocturna versare manu versare diurna.

quorum etiam egregiam supellectilem sibi collegit, meis
etiam usibus benigne concessam; quin etiam in Græcia Pa-
tria sua non piguit eum manu propria ex antiquis codi-
cibus sibi describere quædam in futuros usus: ostenditque
mihi Symeonis Sethi Libellum περὶ δαυάματος τροφῶν, item
Polemonis ρουσιγογυμνικῆ, nec non Melampodis περὶ παλαιῶν,
quos etiam impressos habet, priorem quidem ex editione
Bogdani, posteriores autem Sylburgii:prehendique istis
posteriores præcipue multa inde posse corrigi, & quædam
etiam suppleri: affirmat etiam, domi sibi esse multo plura
MSta, quæ brevi allatum iri nobis promittit; ἀλλὰ δὲ ποῦ
σὺ, Ἀνδρέα ἀγλαῖσται, ἐπὶ σὲ γὰρ πατισχέθη μοι νῦν ὁ λόγος,
ποιῶς ὅπως ἔχουσιν κομιζέμεθα ἢ ἔχουσιν σὸς εἰς τῆς Εἰσάδε
παλαιῶν συγγράμματα, καθεύπτο μοι ποιεῖν ὑπέσθαι ἵνα ἴδωμεν,
εἰ πως δαυάμεθα πᾶσι περὶ ἡμῶν τοῖς ἀλλοθιμένοις εὐδοκίμοις,
αἵ τὸ ὅς προαγαγῶν ἢ εἴη αὖ εὐδοκίμων μὲν, σπουδαῖον
ἔ, καὶ πᾶσι εἰσπαύοντων, ὡς πολὺ πλεονεξοῦσιν οὐδὲν γὰρ
ἢ ἀπεπληρῶν· ταῦτα ἐπιτελεῖς πᾶσι τοῖς περὶ τὴν λόγους εἰ-
σὶν παρὰ τὴν ἑμέγιστον χάριν, ἢ σεαυτῷ δέξῃς πᾶσι αἰεὶ
κωσέμενοι περὶ ποιήσε· ἢ σὺ μὲν ἔτι χαῖρε· ἐγὼ δ' αὖ τὴν Ἀ-
πορίαν τοῦ περὶ τὴν Εἰσάδε, Εἰσάδε οὖν ἀπὸ χύσε με τῆς λόγους μέ-
μι· Ille igitur, quem mihi nunc sic compellare libitum
fuit,

fuit, cum alia argumenta & exempla multa quotidie profert ad probandum, *novam hanc Linguam habere plurimam ex intima antiquitate repetita, adeoque non esse nimis barbaram*: tum unum præcipue ex Etymologico nuper adducebat, nempe particulam δ , qua hodie ipsi pro α utuntur; hinc, & ex aliis ejusmodi, non hoc tantum, quod dixi, vult probare, sed aliud quoddam & majus, quod multis incredibile videbitur, & quod, pace ejus dictum sit, videtur mihi etiam, sed quid illud est? dicam: *Vetustos illos Græcos in sermonibus usos hodierna ista vulgari Lingua, & consequenter Pronunciatione, si excipias paucas barbaras voces; in scriptis autem sese ad Eruditorum & Grammaticorum rationes & Lingue correctiones accommodasse*. De Pronunciatione nihil dico, quia parum abest quin me permoveant quæ de ea re scripsit Cl. Joh. Rud. Wetstenius; sed illum Etymologici locum maximopere miratus sum; nam & analogiæ repugnat illud δ , & autorum, quos habemus, usui. Locus iste est: αἰτῶ δ τῆ, ἰδέε, τὸ ἑδότερον, δ , χαλετῆ, &, ὡς δέσιν, ὅχιμα ὡς τῷ Ἀλκίμου ἐν τῷ ἐνστάτῃ, Κῆρ ἐκ δεινὸς ἤτοιτο. Ζηρόβιος. ex quo hausisse hoc videtur. Alcei igitur verba hoc pacto redderentur: *Et nihil ex nihilo fieri potest*. mihi nunc nihil in mentem venit, nisi non credere δ significare α , verum potius contrarium; Herodianus certe ita videtur accepisse cum Homericum illud δ δεινόςωρα componi dicit ex α & δεινός & ὡρα, ut statim ibi vides, exponitque: α δ μίας φροντίδος ἄξιον; contra, δ pro α accepto, vox illa significaret μὴ ἰδεαμίας ὥρας ἢ φροντίδος ἄξιον, quod Herodianus non volebat; sed quia apud Græcos non semper duæ Negationes faciunt affirmationem, adhuc hæreo, facitque vel ima hæc particula, ut non nimis multa tribuam argumentis illis ab usu vocum deductis, in attribuendo vel adimendo quosdam Hymnos & alia Carmina Homero. Ergo credo potius requirentur testimonia Veterum de ea re; quæ tamen hic me adducturum negavi antea; nam cum de plerisque non eadem ajant vel negent, ad extremum parum inde efficitur. Unicum tamen proferam, quia illud valde mihi placet, summonuit autem ejus me Doctissimus Hemsterhusius, qui mature in Pollucis Onomastico ostendit, quanta sibi Eruditus Orbis de tam fecundo ingenio polliceri debeat. Ille vero locus est apud Scholiasten Pindari ad Pythiorum III. circa initium de genere Æsculapii, eum prognatum matre Coronide, verba sunt hæc: ἐν δ τοῖς Ὀμηγελοῖς ὕμνοις

Ἰκτῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχον' αἶδαν,
 γίον Ἀπόλλωνος, τ' ἐγγίνετο διὰ Κορινθίης
 Δωπίῳ ἐν πεδίῳ κέρη φλεγμαία βασιλῆος.

Extat autem ille Hymnus in Æsculapium in hac Editione pag. 740. eodem prorsus modo, nisi quod in ultimo versu φλεγμαία sit, quod magis probo.

Atque hæc jam mihi dicta hic sunt. Levia certe, nec Homero digna; sed qualia imparato & incauto excidere potuerunt. Nunquam enim putabam a me hic præfationem additum iri: Potuissim verò ostendere *quanta mutaverim maxime in Castellionis versione* (qua hic plurimum usi sumus) *aut potius correctione*; *quantaque mutare debuissim*. Sed cum rem mecum reputarem; inveni hæc plura esse, quam ut in præfationis modum breviter constringi a me possent; itaque in chartam conjeci quæ hic expressa habes. Ea tamen subito a me conscripta esse, credes facile; ut Apelles olim, cum malus quidam pictor ei imaginem quandam ostenderet cum indicatione illam se ex tempore pinxisse, *ὡς ἂν μὴ λέγῃς*, inquit, *οἶδα, ὅτι βέλῳ γέγραπται*; *δαμναζὼ δ' πῶς ἔχει τοιαύτας πλείους γέγραπται*; Vale. Dab.

Amstelædami Ibid. Sept. CIO IOCCVI.

HOMERI POEMATUM I N D E X.

BATRACHOMYOMACHIA *Pag. 642*

H Y M N I in

Æsculapium	740	Matrem deorum	738
Apollinem	658. 744	Matrem omnium	752
Bacchum	748	Mercurium	686. 740
Bacchus five latrones	732	Musas & Apoll.	746
Cererem	738	Neptunum	746
Dianam	736. 748	Palladem	738. 750
Herculem leonini animi	740	Pana	742
Hospites	756	Solem	752
Jovem	746	Venerem	716. 730. 736
Jovis pueros	740. 754	Vestam	746
Junonem	738	Vestam & Mercurium	750
Lunam	754	Vulcanum	744
Martem	736		

E P I G R A M M A T A.

Adversus Antistitam Samiam		Fornax	762
762		ad Glaucum	760
Cœcitatem deplorat	758	in Midam	758
Cumam rediturus	756	ad Nautas	760
ad Cumanos	756	Neptuno	760
in palatium Curialium	762	Pinus	760
Eiresione seu ramus	764	Piscatoribus	764
ad Erythræam	760	Thestoridæ	758
Exordium parvæ Iliados	758		

ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑ.
HOMERI
ODYSSEAE.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Η Σ Α Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ πόδεσις .

Ο Εὼν ἀγορὰ γίνεται περὶ πᾶν πόν Οδυσσεΐα εἰς Ἰθάκῃ πεμ-
φθῶν ἀπὸ τῆς Καλυψίδος νήσου · μετ' ὧν ἡ Ἀδελφὴ εἰς
Ἰθάκῃ παραγίνεται πρὸς Τηλεμάχον , ὁμοιωθεῖσα Μέντη βα-
σιλῆϊ Ταφίων . γενομένης δὲ οἰκίας , παραιήσασα ἡ Ἀδελφὴ
Τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὴν πᾶν πατρὸς ζήτησιν , ἐκ Πύ-
λον μὲν πρὸς Νέστορα , εἰς Σπάρτῃ δὲ πρὸς Μενέλαον , ἀπαί-
ρει , ἐμφανὴς δὲ οὗτος ὡς θεὸς ἔη . καὶ πᾶν μνηστῆρων γίνεται δῶχ' α .

Ἄλφα , θεῶν ἀγορῇ , Οδυσσῆϊ Παλλὰδι δάρατο .

Α ΝΔΡΑ' μοι ἔννεπε Μῦσα πολύτροπον , ὃς μά-
λα πολλὰ

Πράγχθῃ , ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔ-
περσε ·

Πολλῶν δ' ἀνδράων ἴδεν ἄετα , καὶ νόον ἔγνω .

Πολλὰ δ' οὔτ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κα-
τὰ θυμόν ,

5 Ἀρνύμετο ὧν τε ψυχῇ καὶ νόον ἔταέ-
ρων ·

Ἀλλ' ἴδ' ὥς ἐπάρης ἐρρύσασα ἑμενός περ .

Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο ,

Νήπιοι , οἳ κατὰ βῆς ὑπεβίοντο ἡλίοιο

Ἥσθιον· αὐτὰρ ὃ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἡμᾶρ .

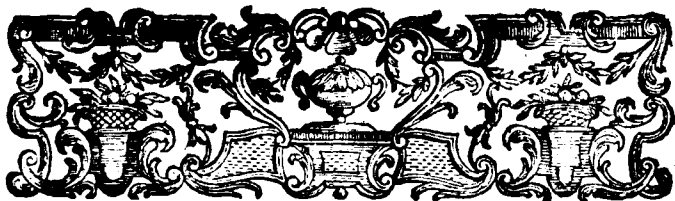
10 Τῶν ἀμείδεν γὰρ θεὰ Δυῖατερ Διὸς εἰπέ καὶ ἡμῶν .

Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰτῶν ὀλέθρον ,

Οἶκοι ἔσαν , πόλεμόν τε πεφύργοτες ἠδὲ δάλασσαν ·

Τὸν δὲ οἶον νόον κεχηρημένον ἠδὲ γυναικὸς ,

Νύμ-

ODISSEÆ HOMERI
PRIMI LIBRI

Argumentum.

DEorum concilium fit de Ulyſſe in Ithacam mittendo a Calypſus Inſula: poſt quod Pallas in Ithacam proficiſcitur ad Telemachum, ſimilis facta Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficiſceretur ad patris inquiſitionem, in Pylum quidem ad Neſtorem, in Spartam vero ad Menelaum diſcedit, indicio de ſe quod dea eſſet. & procorum fit convivium.

A, Deorum concio, ab Ulyſſea Pallade confidentia.

IRUM dic mihi Muſa verſutum, qui admodum multum

Jaſtatus eſt, poſtquam Trojæ ſacram urbem evertit:

Multorumque hominum vidit urbes, & mores cognovit,

Pluriſmosque idem in mari paſſus eſt dolores ſuo in animo,

Juxta æſtimans ſuamque vitam & reditum ſociorum: 5

Sed neque ſic ſervavit ſocios tametiſi cupiens.

Sua enim ipſorum inſipientia perierunt,

Stulti, qui boves ſublimis ſolis

Comederunt: ille vero eis abſtulit reditus diem.

Hæc aliqua ex parte dea filia Jovis dic & nobis. 10

Jam alii quidem omnes quotquot effugerant ſervam mortem,

Domi erant, belloque elapſi atque mari:

Hunc ſolum reditu carentem atque uxore,

A 2

Nym-

- Νύμφη πότνι ἔρχε Καλυψώ δια δαΐων
 15 Ἐν σπέσι γλαφυροῖσι, λιλαιμένη πόσιν ἔνας·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτ' ἦλθε περιτλομένων ἰωνῶν,
 Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκίηδε νέεσθαι
 Εἰς Ἰθάκην, ὅδ' ἔνθα πεφυγμέν' ἦεν αἰδῶν,
 Καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι, θεοὶ δ' ἐλείπων ἄπαντες,
 20 Νόσφι Ποσειδάων', ὁ δ' ἀσπερχές μινίανεν
 Ἀντιδὲρ Οὐδυσῆϊ, παρ' ὧ γαίαν ἰέσθαι.
 Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰδίοπας μετεκίασδε πλοῦθ' ὄντας
 (Αἰδίοπας πὶ διχθαῖ δειδαίεται, ἔχαστοι ἀνδρῶν,
 Οἱ μὲν δυσσάμενε ὑπερίον', οἱ δ' ἀνιόντ')
 25 Ἀντιῶν τῶρων τε καὶ ἀρνεῶν ἐκατόμβης.
 Ἐνδ' οὐα σέρπετο δαυτὰ παρήμεν' οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 Ζῶνός ἐνι μεγάροισιν Οὐλυμπίᾳ ἀδρόοι ἦσαν.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Μῆσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμον' Ἀγίσδοιο,
 30 Τὸν ῥ' Ἀγαμέμνονίδης πλεικλυτὸς ἔκπει' Ὀρέης·
 Τὲ δ' ὅγ' ἐτιμνησθεῖς, ἐπὶ ἀθανάτοισι μετύδα,
 ὦ πόποι, ὅταν δὴ νῦν θεὸς βροτῇ αἰπώωνται.
 Εἴς ἡμέων γὰρ φασὶ κακ' εἰμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
 Σφῶν ἀποσθαλίῃσιν ὑπὲρ μῦθον ἀλγέ' ἔχουσιν.
 35 Ὡς καὶ νῦν Αἰγισθ' ὑπὲρ μῦθον, Ἀτρεΐδαι
 Γῆμ' αἰλοχον μνηστῶν, πῶν δ' ἔκτανε νοσήσαντα,
 Εἰδὼς αἰπυῖ ἄλδρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἵπομεν ἡμεῖς,
 Ἐρμείαν τίμειαντες εὐσκόπον Ἀρχιφόντιν,
 Μῆτ' αὐτὸν κτείνων, μήτε μνάσασθαι ἄκων.
 40 Ἐκ γὰρ Ὀρέας ὥς τις ἴσεται Ἀτρεΐδαι,
 Ὀππότ' ἂν ἠβήσῃ τε καὶ ἦς ἡμέρεται αἴης.
 Ὡς ἔφαδ' Ἐρμείας· ἀλλ' ἔφρενας Αἰγίσδοιο
 Πᾶδ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀδρόα πάντ' ἀπέπει.
 Τὸν δ' ὑμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 45 ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὑπάτε κρινόντων,
 Καὶ λίω κένος γε εἰσὶ κῆται ὀλέρρ·
 Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλ' ὅας ποιαῦτά γε βέξαι.
 Ἀλλὰ μοι ἀμφ' Οὐδυσῆϊ δαίφρονι δαΐετα ἔστω
 Δυσμάρων, ὅς δὴ δευὰ φίλων ἀπο πῆματ' ἀπάρχει,
 50 Νῆσ' ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅδι τ' ἀμφαλὰς ἐστὶ θαλάσσης,
 Νῆσ' ἀειδιδόεσσαν· θεὰ δ' ἐν δόμασι νῆαι
 Ἀτλαετ' ἀνυγώτερ ὀλοόφρον', ὅς τε θαλάσσης

Nympha veneranda detinebat Calypso diva Dearam
 In specubus cavis, cupiens maritum esse: 9
 Sed quando tempus venit volventibus annis, 19
 Quo ei destinarent dii domum redire
 In Ithacam, neque tum eluctatus erat e laboribus,
 Etiam inter suos amicos. dii vero miserebantur o-
 mnes,
 Præter Neptunum: qui indefinenter irascebatur 20
 Divino Ulyssi, antequam suam in terram venisset.
 Sed ille quidem Æthiopas accefferat longe semotos:
 (Æthiopas, qui bifariam divisi sunt, ultimi hominum,
 Alii quidem occidentalis solis, alii vero orientalis,)
 Adfuturus taurorumque & agnorum sacrificio. 21
 Hic ille delectabatur convivio assidens: at alii jam
 Jovis in regia Olympii congregati erant.
 His autem sermones cœpit pater hominumque deorum-
 que:
 Recordabatur enim in animo eximii Ægisthi,
 Quem Agamemnonides inclytus occiderat Orestes: 30
 Hujus ille recordatus inter immortales orationem ha-
 buit:
 Papæ, ut scilicet deos mortales culpant.
 Ex nobis enim ajunt mala esse: qui tamen ipsi
 Sua insipientia præter fatum calamitates habent,
 Quemadmodum & nunc Ægisthus præter fatum, Atridæ 31
 Duxit uxorem sponfam, ipsumque occidit reversum,
 Gnavus gravis exitii, quoniam illi prædiximus nos,
 Mercurium mittentes speculatorem Argicidam,
 Neque ipsum occide, nec duc ejus uxorem.
 Ex Oreste enim erit ultio Atridæ, 40
 Postquam pubuerit, & suam desiderabit ditionem.
 Sic ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
 Persuasit bona meditans: nunc cumulata omnia luit.
 Huic respondit postea dea cæcis Pallas:
 O pater noster Saturnie, summe regum, 41
 Et admodum ille quidem decenti jacet morte:
 O si pereat & alius quicumque talia fecerit.
 Verum mihi pro Ulysse bellicoso cruciatur cor
 Infelice, qui jam diu procul ab amicis calamitates pati-
 tur
 Insula in circumflua, ubi umbilicus est maris, 50
 Insula sylvestris: dea vero intra domum habitat
 Atlantis filia multificii, qui maris

- Πάσης βένδαι οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτοῖς
Μακράς, αἱ γαῖάν τε καὶ ἄραν ἄμφος ἔχουσι·
- 55 Τῇ θυγάτηρ δούλων ὀδυρόμενον κατερύκει·
Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλοῖσι λόγοισι
Θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Γέμεν καὶ καπνὸν ἀποδρώσκοντα νοῆσαι
Ἦς γαῖης, θινυμένη μείρεται. ἰδὲ νῦν σοὶ περ
- 60 Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε. ἔ νῦν τ' Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ρέζων
Τροίην ἐν Δρείῃ; τί νῦν οἱ πόσον ἠδύσσαο Ζεὺς;
Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Τέκνον ἱμὸν, ποῖόν σε ἔπ' οὖρον ἔρχ' ὀδόντων;
- 65 Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσσῆος ἐγὼ δέωμι λαοδόμῳ;
Ὅς περὶ μὲν νόον ἐς βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν
Ἀθανάτοισιν ἔδωκε ποτὶ ἄραν ἄρῳ ἔχουσι;
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαῖον καὶ ἀσκέλεις αἰὲν
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμῷ ἀλάσσω;
70 Ἀντίθεον Πολύφημον, ὃς κράτος ἐστὶ μέγιστον
Πᾶσι Κυκλώπεσσι· ὅσῳσα δέ μιν σέκε νύμφη,
Φόρκυμος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
Ἐν σπείσει γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγῆσα.
Ἐκ σὲ δὲ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐροσίχθων
- 75 Οὐκ κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρὸς αἵης.
Ἀλλ' ἄγεδ', ἡμεῖς οἶδε περὶ φραζώμεθα πάντες
Νόον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δὲ μεδῇται
Ὅν χόλον. ἔ μιν γὰρ τι δυνήσεται ἀντὶ πάντων
Ἀθανάτων, αἰκνῇ θεῶν ἐλδανόμενος οἶος.
- 80 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὡς πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὑπάτε κρείοντων,
Εἰ μὲν δὴ νῦν σὺ φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
Νοστήσαι Ὀδυσῆα δαίφρονα σὺν δὲ δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διακτορὸν Ἀργεϊφόντῳ
- 85 Νύμφῃ Ἀπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτῆα βυλῶ,
Νόον Ὀδυσῆος παλασίφρονος, ὥς κε νῆνται.
Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκῃ δ' ἰσθλάσομαι, ὅρρα οἱ υἱὸν
Μᾶλλον ἐποτρύνω, καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ δέω,
90 Εἰς ἀγορῇ καλέσαντα κερηκομῶντας Ἀχαιῆς,
Πᾶσι μνηστῆρας ἀπειτέμεν, οἳ τὲ οἱ αἰεὶ

Omnis profunditates novit, sustinet autem columnas i-
pse

Longas, quæ terramque & cælum determinant:

Ejus filia infortunatum lugentem detinet:

55

Semper enim mollibus & dulcibus sermonibus.

Demulcet, ut Ithacæ obliviscatur: verum Ulysses

Cupiens vel fumum exilientem videre

Suz terræ, mori cupit: neque tibi tandem

Commogetur tuum cor Olympie. nonne Ulysses

60

Argivorum apud naves gratificabatur sacrificando

Troja in lata? quid illi tantum irasceris o Jupiter?

Huic respondens alloquutus est nubium congregator Jupi-
ter,

Mea filia, qualis tibi sermo excidit septo dentium?

Quomodo unquam ego Ulyssis divini obliviscerer?

65

Qui & mente supra mortales est, & supra cæteros sacra
diis

Immortalibus dedit qui cælum latum habitant?

Sed Neptunus terram continens gravissime semper

Ob Cyclopem irascitur, quem oculo excæcavit,

Parem deo Polyphemum, cuius robur est maximum

70

Inter omnes Cyclopas: Thoosa autem eam peperit Nym-
pha,

Phorcynis filia maris instructuosi regis,

In specubus cavis Nepruno mixta.

Ex eo tempore Ulysses Neptunus terræ quassator

Neutiquam occidit, sed errabundum arcet a patria terra. 75

Sed agite, nos ipsi dispiciamus omnes

Reditum, ut redeat, Neptunus autem omittat

Suam iram. neque enim quicquam poterit contra omnes

Immortales, invitis diis contendere solus.

Huic respondit deinde dea cælia Minerva:

80

O pater noster Saturnie, supreme regnantium,

Si quidem nunc hoc gratum beatis diis,

Redire Ulysses prudentem ad suam domum,

Mercurium quidem jam internuncium Argicidam

Insulam in Ogygiam jubeamus ire, ut celerrime

85

Nymphæ cirratæ edicat certum consilium,

Reditum Ulyssis fortis, uti redeat:

Ast ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium

Magis excitem, & illi robur in præcordiis ponam,

Ut in concionem vocatis comatis Achivis,

90

Omnibus procis interdicat, qui ei semper

- Μῆλ' ἀδινά σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἑλικίας βύς.
 Πάμμελ' δ' ἐς Σπάρτῳ τε καὶ ἐς Πύλον ἡμαδόουσαι,
 Νόστον πλοσάμενον πατρός φίλα, λῶ περ ἀκέρη,
 95 Ἡδ' ἥα μιν κλέῳ ἐσθλὸν ἐν ἀνδράποισιν ἔχρησιν.
 Ὡς εἶπ' οὔ, ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσαντο καλὰ πέλιδα,
 Ἀμβρόσια, χρύσεια, πᾶ μιν φέρον ἔμην ἐφ' ὕγρῳ
 Ἡδ' ἐπ' ἀπέραντα γαῖαν ἅμα προΐης ἀνέμοιο.
 Ἐλκτο δ' ἄλκιμον ἔγχ' , ἀναχμένον ὅς ἐϊ χαλκῷ,
 100 Βελιδύ, μέγα, σιβαρὸν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
 Ἡρώων ποσσὶν τε κοπύσσεται ὀβελοποκέρη.
 Βῆ δὲ κατ' ἐλκίμοιο καρλίων αἰζάσσα.
 Σπῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ἐπὶ προδύροις Ὀδυσῆ',
 Οὐδ' ἐπ' αὐαίῃ· παλάμῃ δ' ἔχε χαλκῶν ἔγχ',
 105 Εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μίντῃ.
 Εὐρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλῶρας· οἱ μὲν ἔπειτα
 Πισσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
 Ἡμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν ὥς ἔκτανον αὐαί.
 Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
 110 Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἱμισβον ἐνὶ κρητῆραι καὶ ὕδωρ,
 Οἱ δ' αὖτε σπύργοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
 Νίζον, καὶ προάδεντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατάντο.
 Τῷ δὲ πολλὴ πρῶτ' ἰδὲ Τηλέμαχ' εὐκλειδής·
 Ἦτο γὰρ ἐν μνηστῆρας φίλον ἀσπημέν' ἦτορ,
 115 Ὀλοόμεν' πατὴρ ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν, εἶποθεν ἰδὼν
 Μνηστῆρων πᾶν μὲν σκίδααν κατὰ δώματα δαίη,
 Τιμῶν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσει.
 Τὰ φρονέων, μνηστῆρας μεδήμεν', εἶσδ' Ἀδελῶν.
 Βῆ δ' ἰδὺς προδύροιο, νεμεσῆδη δ' ἐνὶ θυμῷ
 120 Ξάνον δηδὰ δύρησιν ἐρεσάμεν. ἐγγύδι δὲ σᾶς
 Χάρ' ἔλε δεξιτερῶν, καὶ ἐδέξατο χαλκῶν ἔγχ'.
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πατερόεντα προσηύδα,
 Χάρε ξένη· παρ' ἅμμι φιλήσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
 Δάπνῃ πικασάμεν' μυδῆσαισι δτανό σε χρή.
 125 Ὡς εἰπὼν ἡγήσδ', ἡ δ' ἔπειτα Παλλὰς Ἀθηνῆ·
 Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔπασσεν ἔσαν δόμοι ὕψιλοιο,
 Ἐγχ' μὲν ῥ' ἔπασσε φέρον πρὸς κίσνα μακρῶν,
 Δυροδάκτυς ἔπασσεν εὐξόου, ἰνδὰ περ ἄλλα
 Ἐγχ' Ὀδυσσεὺς παλαστήροισι ἔσαστο πολλά·
 130 Αὐτῶν δ' ἐν ἄρῳσι ἔσαν ἄρῳν, ὑπὸ λίτῃ πεπαισῆς

Pecora plurima maſtant, & flexipedes nigras boves.
Mittam autem in Spartam & in Pylum arenofam,
Reditum ſciſcitaturum patris cari, ſicubi audierit,
Atque ut eum gloria inſignis inter homines habeat.

95

Sic fata, pedibus ſubligavit pulchra talaria,
Immortalia, anrea, quæ ipſam ferebant tam ſuper ma-
re,

Quam ſuper ingentem terram ſimul cum flatibus venti:

Sumpſit autem fortem haſtam, acuminatam acuto ære,

Gravem, magnam, validam, qua domat acies virorum

100

Heroum, quibus utique irascitur forti patre nata;

Descendit autem ab olympi verticibus ruens:

Stetitque Ithacæ in populo, ad veſtibulum Ulyſſis,

In limine aulæ: manu autem tenebat æream haſtam,

Similis hoſpiti Taphiorum duci Mentæ.

105

Invenit autem procos ſuperbos: qui quidem tum

Calculis ante januam animum oblectabant,

Sedentes in pellibus boum, quos occiderant ipſi.

Præcones autem ipſis & prompti famuli,

Alii quidem vinum miſcebant in crateribus & aquam,

110

Alii rurfum ſpongiis multiforis menſas

Abſtergebant, & proponebant, atque carnes multas divide-
bant.

Hanc vero longe primus vidit Telemachus Deo ſimilis:

Sedebat enim inter procos ſuo cruciatus corde,

Cernens patrem eximium in mente, ſi alicunde veniens

115

Procorum quidem diſperſionem per domos faceret,

Honorem autem ipſe haberet, & bonis ſuis imperaret.

Hæc cogitans, procis adſidens, vidit Palladem:

Ivitque recta foras, indignatus eſt autem animo

Hoſpitem diu ad januam ſtare: prope autem adſtans

120

Manum prehendit dextram, & accepit æream haſtam:

Et ipſam compellans verbis velocibus allocutus eſt,

Salve hoſpes: apud nos amice accipieris, at deinde

Cœna paſtus loquere quid tibi opus ſit.

Sic ſatus præibat, ipſaque ſequebatur Pallas Miner-

va:

125

Illi vero cum jam intra domum eſſent excelsam,

Haſtam quidem ſtatuit ferens ad columnam longam,

Intra armarium bene politum, ubi utique aliz

Haſtæ Ulyſſis fortis ſtabant multæ:

Ipſam vero in torum collocavit ducens, ſtragulum ſubſter-

nens

130

Pul-

- Καλὸν, δαδάλεον, ὑπὸ δὲ θρήνους ποτὶν ἦεν.
 Πάρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἐκτοθεν ἄλλων
 Μνηστῆρων, μὴ ξεῖν' ἀνιπθεῖς ὀρυμαγδῶ,
 Δείπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερβιάλοισι μετελθὼν,
 135 Ἡ δ' ἵνα μιν περὶ πατρός ἀποιομένοιο ἔροιστο.
 Χέρνιβα δ' ἀμφίπολ' ὑπὸ προχῶν ἐπέχθει φέρυσσα
 Καλῇ, χρυσῇ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητ' ὅς,
 Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξενίῳ ἐπ' αὖτις τράπεζαν.
 Σίτον δ' αἰδοίῃ παμῇ παρέθηκε φέρυσσα,
 140 Εἶδαντα πόλ' ἐπιθέσσεια, χαρίζομένη παρεόντων.
 Δαιτρός δὲ κρείων πίνακας παρέθηκεν αἴρας
 Παντοίων, παρὰ δὲ σφί σφει χύσεια κύπελλα.
 Κῆρυξ δ' αὐτοῖσι δάμ' ἐπ' ὄχετο οἶνοχοῶν.
 Ἔς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγέμορες· οἳ μὲν ἔπειτα
 145 Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμὸν σφ' ἐρόντας σφ'·
 Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχοντες,
 Σίτον δὲ δμῶα παρηνύκον ἐν κανέοισιν,
 Οἳ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐποῖμα προκείμενα χεῖρας ἔαλλον.
 Κῆροι δὲ κρητῆρας ἐπεσέφαντο ποτοῖο.
 150 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι' ἔχ' ἐδῆτύθ' ἐξ ἔρον ἔντο
 Μνηστῆρες, ποῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμῆλε,
 Μολπή τ' ὀρχήσιν σφ' (σφ' γάρ τ' ἀναδήμασσε δαιτός)
 Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίδαριν περικαλλέα δῆκε
 Φημίῳ, ὅς ῥ' ἦεν παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη·
 155 Ἡ τοὶ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν αἶδεν.
 Αὐτὰρ Τηλέμαχ' προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθηνᾶν,
 Ἀγχι χῶν κεφαλῇ, ἵνα μὴ πάθοιαι οἳ ἄλλοι,
 Ἔειπε φίλ', εἰ καὶ μοι νημεσιήσεται ὅττι κεν εἴπω;
 Τῶσσι μὲν ταῦτα μέλει, κίδαρις ἔχ' ἀνιδίη,
 160 Ῥεῖ· ἐπεὶ ἀλλόττερον βίοντι νήποινον ἔδουσιν
 Ἀνέρος ἢ δὴ περ λάλ' ὅς τ' ἐα πύδεται ὀμβρῶν,
 Κεῖμεν' ἐπ' ἠπείρῃ, ἢ εἴν' ἀλὶ κύμα κυλινθεῖ.
 Εἰ κείνῳ γ' Ἰθάκῃδ' ἰδοῖται ποσὴσάντα,
 Πάντες κ' ἀριστάατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
 165 Ἡ φρονήτεροι χρυσοῖο σφ' ἐσθῆσός σφ'·
 Νῦν δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, ἔδ' ἔπεσ' ἡμῖν
 Θάλασσά, ἠπείρ σφ' ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
 Φησὶν ἐλθέσθαι· σφ' δ' ὤλετο νόστιμον ἡμῶν.
 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδ' εἰπὲς ἔχ' ἀτρεκέως καταλέξον,

Pulchrum, ingeniose factum, sub autem pedibus scabellum erat,

Ipseque sellam apposuit variegatam, seorsum ab aliis
Proci, ne hospes offensus tumultu,

Convivium fastidiret, cum superbis conversans,

Atque ut ipsum de patre absente interrogaret.

135

Aquam vero ancilla ex gutto infundebat ferens

Pulchro, aureo, super argenteum lebetem,

Ad lavandum: juxta autem politam stravit mensam.

Panem vero verecunda proma apposuit ferens,

Fercula multa addens, largiens de præsentibus.

140

Coquus autem carniū lances apposuit tollens

Omnigenarum, ipsis etiam apponebat aurea pocula.

Præco etiam eos sedulo obibat vinum fundens.

Ingressi autem sunt proci superbi: qui continuo quidem

Ordine sedebant per sedilia torosque:

145

His vero præcones quidem aquam in manus fundebant,

Panem autem ancillæ acervabant in canistris,

Illi autem ad edulia apposita parata manus porrexerunt.

Pueri vero crateres ad summum impleverunt potu.

Sed postquam potus & escæ amorem dimiserunt

150

Proci, ipsis quidem alia in mente curæ erant,

Cantus saltatioque: (hæc enim sunt ornamenta convi-
vii)

Præco autem in manus citharam perpulchram posuit

Phemio, qui sane canebat inter procos necessitate:

Ille tamen fides pulsans præludebat ut scite psalleret.

155

At Telemachus alloquutus est glaucis oculis insignem Pal-
ladem

Prope admovens caput, ut ne audirent alii:

Hospes care, num etiam mihi irasceris ob id quod dixe-
ro?

His quidem hæc curæ sunt, cithara & cantus,

Facile: quoniam alienum cibum impune absumunt

160

Viri, cujus jam alicubi alba ossa putrescunt imbre,

Jacentia in continente, aut in mari fluctus volvit:

Si illum utique in Ithacam viderent reversum,

Omnes optarent celeriores pedibus esse,

Quam ditiores auroque vesteque.

165

Nunc vero ille sic periit malo fato, neque ulla nobis

Spes est, etiam si quis terrestrium hominum

Dicat rediturum esse: ejus enim periit reditionis dies,

Sed age mihi hoc dic & indubitate enarra,

Quis,

- 170 Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόδι σοι πόλις ἢ δ' ἐπὶ τοκῆς;
 Ὅπποῖός δ' ἐπὶ νηὸς ἀφικεο; πῶς δέ σε ναῦται
 Ἡγάγον εἰς Ἰθάκην; αἶψα ἔμμεναι ὀχετώμενται;
 Οὐ μὲν γὰρ αἱ σε πεῖζον οἴομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.
 Καί μοι πᾶς ἀγόρευσον ἑσέτμον, ὅθρ' ὦ εἰδῶ
- 175 Ἡὲ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι
 Ξάνθ'. ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
 Ἀἰοί, ἐπεὶ καὶ κἄνθ' ἐπίστροφ' ἔλθ' ἀνδράων.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Τοιγάρ ἐγὼ σοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
- 180 Μένπες Ἀγχιόλοιο δαΐφρον' εὐχόμεαι εἶναι
 Τίς, ἀπαρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
 Νῦν δ' ὦδε ξυῖ νηὶ καπνύδον ἢδ' ἐπάρσοι,
 Πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοδρόους ἀνδράπων,
 Εἰς Ταμείωλ μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἰδῶσα σιδήρον.
- 185 Νηὺς δέ μοι ἢδ' ἔθηκεν ἐπ' ἀργῇ νόσφι πόλινθ',
 Ἐν λιμένι Ραϊδρῇ ὑπὸ Νηϊῷ ὑλήεντι.
 Ξάνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι δυχόμεθ' εἶναι
 Ἐξ ἀρχῆς, ἐπεὶ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθὼν
 Λαίρτλῳ ἦρσα· τὸν ἐκέπ' ρασὶ πόλινδε
- 190 Ἐρχισθ', αἰὲ ἀπανάδωκεν ἐπ' ἐγρῇ πημάσσει πάχην
 Γρῆ' σὺν ἀμφιπόλῃ, ἦ οἱ βρῶσιν τε πόσιν τε
 Παρπαδῇ; ἄτ' ἀν μιν κάματόν κατὰ γῆα λάβῃσι,
 Ἐρπύζοντ' ἀνὰ γυῖον ἁλώης οἰνοπέδιοιο.
 Νῦν δ' ἦλδον· δὴ γὰρ μιν ἔφαυτ' ἐπιδήμιον εἶναι
- 195 Σὸν πατέρ'· ἀλλὰ τυ πόντῳ θεοὶ βλάπτουσι κελῶδι.
 Οὐ γὰρ περ σέδνηκεν ἐπὶ χθονὶ δι' Ὀδυσσεύς,
 Ἀλλ' ἔα περ ζωὸς κατερύκεται ὀρεῖ πόντῳ,
 Νήσῳ δ' ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
 Ἀγριοί, οἳ περ κἄντο ἐρυκανόωσ' αἰκονοῦσι.
- 200 Αὐτὰρ νῦν σοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὥς ἐν' θυμῷ
 Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὥς τελέεσθαι οἶω,
 Οὐτέ τι μάντις ἴσθ', ὅτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
 Οὔτε ἐπὶ δαίμων γὰρ φίλης ἀπὸ πατρὶδ' αἴης
 Ἔσεται, ὅδ' ἐπεὶ σε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
- 205 Φράσονται ὥς κε κἵπται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
 Ἀλλ' ἄγε μοι σόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
 Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο πᾶσ' πᾶς εἰς Ὀδυσσῆα.
 Αἰνῶς γὰρ κεφαλῇ τε καὶ ὤματι καλὰ ἵστας

Quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atque parentès? 170
 Quali autem in navi advenisti? quo pacto te nautæ
 Duxerunt in Ithacam? quinam esse se profitentur?
 Neque enim ullo pacto te peditem existimo huc venisse:
 Et mihi hoc dic vere, ut bene cognoscam

An recens venisti, an tu etiam paternus es 175
 Hospes: quoniam multi adibant viri nostram domum
 Alii; nam & is in se convertebat studia hominum.

Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
 Enimvero ego tibi hæc perquam indubitate narrabo.
 Mentis Anchiali bellicosi gloriator esse 180
 Filius, cæterum Taphiis navigandi studio sis impero.
 Nunc vero huc cum navi veni atque sociis,
 Navigans nigrum pontum ad alienæ linguæ homines,
 In Temescen ad æs: veho autem splendidum ferrum.
 Navis autem ipsa mihi stat ad agrum ante urbem, 185
 In portu Rhethro, sub Neio sylvofo.

Hospites autem invicem paterni profiteamur esse
 Ab initio, si modo senem interroges conveniens
 Laertem heroem: quem non amplius ajunt in urbem
 Venire, sed seorsim in agro dolores pati 190
 Vetula cum ancilla, quæ illi cibumque potumque
 Apponit, quandocunque ei languor membra invadit,
 Repentem per fertilissima soli viniferi.

Nunc autem veni: nam ipsum ajebant jam apud suos esse

Tuum patrem: sed eum dii impediunt in itinere. 195
 Non enim adhuc mortuus est super terram divinus Uli-

ses,
 Sed adhuc alicubi vivus detinetur in lato ponto,
 Insula in circumflua: sævi autem ipsum viri detinent
 Agrestes, qui alicubi illum arcent invitum.
 Porro nunc tibi ego vaticinabor quemadmodum in animo 200
 Immortales suggerunt, & quemadmodum perfectum iri pu-

to,
 Neutiquam vates cum sum, neque auguriorum clare peri-

tus:
 Non jam diu cara a patria terra
 Erit, neque si etiam ferrea vincula detinerent:
 Videbit ut redeat, quoniam solers est. 205

Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
 Num ex ipso tantus filius sis Ulysse:
 Vehementer enim & capite & oculis pulchris similis es

Illi:

- Κἄνῳ· ἐπεὶ θαμὰ ποῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
 210 Πῶν γε πόν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνδ' ἀπερ ἄλλοι
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβον κόλῃς ἐνὶ νηυσὶν·
 Ἐκ πῶδ' ἔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, ἔτ' ἐμὲ κἄνῳ.
 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμένῳ ἀντίον νῦδ' α,
 Τοιγάρ ἐγὼ σοι ξῆνα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
 215 Μῆτιρ μὲν σ' ἐμὲ φησι πῶ ἤμμεναι· αὐτὰρ ἐγὼ γε
 Οὐκ οἶδ'· ἔ γάρ πῶ τις ἐόν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
 Ὡς δὴ ἐγὼν ὄφελον μάκαρός νύ τ' αἰ ἤμμεναι ἦος
 Ἀνέροθ', ὃν κατέπεσιν ἰοῖς ἐπὶ γῆρας ἔπετμε.
 Νῦν δ' ὅς ἀποτμόμετ' ἔνετο δνητῶν ἀνθρώπων,
 220 Τῷ μ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπεὶ σύ με πῶτ' ἐρεείνεις.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Οὐ μὲν σοι γενεῷ γε θεοὶ νάνυμον ὀπίσω
 Θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε πῶν ἐγένετο Πηλεΐπτεα.
 Ἀλλ' ἄγε μοι ποδὲ εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατὰλεξον,
 225 Τίς δαῖς, τίς δέ σ' ἔμιλ' ὅδ' ἐπλετο, τίπτε δέ σε χρεώ;
 Εἰλαπίν', ἠὲ γάμῳ; ἐπεὶ ἔκ ἔραν' παῖδε γ' ἐστίν·
 Ὡς ἐμοὶ ὑβρίζοντες ὑπερβιάως δοκέουσι
 Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα, νημιολήσαντό κεν ἀνὴρ
 Αἰχέα πόλ' ὀρόων, ὅσις πιτυτός γε μετέλθοι.
 230 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμένῳ ἀντίον νῦδ' α,
 Ξῆν', ἐπεὶ ἄρ δὴ σῶπά μ' ἀνείρεαι ἠδ' ἐμεταλλᾶς,
 Μέλειν μὲν ποτε οἶκ' ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
 ἔμμεναι, ὅφρ' ἐπὶ κἄν' ἀνὴρ ἐπιδήμι' ἦεν.
 Νῦν δ' ἐτέρως ἐβάλοντο θεοὶ, κακὰ μνησύνοντες,
 235 Οἱ κἄνον μὲν αἶσον ἐποίησαν περὶ πάντων
 Ἀνθρώπων· ἐπεὶ καὶ θανόντι περ ὅδ' ἀκκαχοίμεν,
 Εἰ μετὰ οἷς ἐπάρσισι δάμη Τρώων ἐνὶ δῆμῳ,
 Ἡὲ φίλων εἰ χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον σπύγχεσε.
 Τῷ κέν αἰ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 240 Ἡδ' ἐκε καὶ ὃ παῖδ' ἰμέγα κλέ' ἦρατ' ὀπίσω.
 Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἀργεῖαι ἀνηρεύσαντο·
 Οἶχετ' αἶψ' αὖτος, ἐμοὶ δ' ἐδωῖας τε γούης τε
 Κάλπινεν. ὅδ' ἐπὶ κἄνον ὀδυρόμεν' ἑναχίζω
 Οἶον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδ' ἐτάξαν.
 245 Ὅσοι γὰρ νῆσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
 Δελχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήνῃ Ζακύνθῳ,
 Ἡδ' ὅσοι κραναῷ Ἰθάκῃ κατακοιρανέουσι,

Illi: nam frequenter sicuti nunc nos invisebamus invicem
Antequam ille in Trojam conscenderet, quo utique alii 210
Græcorum optimates ierunt cavis in navibus:

Ex hoc tempore neque Ulysses ego vidi, neque me ille.

Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur:

Enimvero ego tibi o hospes perquam indubitate enarrabo.

Equidem mater ait me ejus esse: ast ego 215

Nescio: non enim ullo pacto quisquam suum parentem ipse
cognovit.

O si & ego debuisseni beati alicujus esse filius

Viri, quem in suis bonis senectus invenisset:

Nunc vero qui infelicissimus est mortalium hominum,

Ex hoc me dicunt natum esse: quoniam tu me hoc inter-
rogas: 220

Hunc autem rursus alloquuta est dea cæcia Minerva,

Non sane tibi etiam nativitate dii ignobilem in posterum

Fecerunt: postquam te talem peperit Penelope.

Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,

Quodnam epulum, quæve hæc turba? aut quid *istis* tibi opus
est? 225

Convivium, an nuptiæ? quoniam haud symbolum hæc sunt:

Ita mihi supra modum contumeliose videntur:

Convivari per domum. indigne ferat vir

Turpia multa videns, quicumque cordatus utique intervenerit.

Hanc v. rursus Telemachus prudens contra allocutus est: 230

O hospes, quandoquidem me hæc interrogas atque percontaris,

Videbatur quidem quondam domus hæc dives & integra

Esse, quamdiu adhuc ille vir apud nos erat:

Nunc vero aliter statuerunt dii, mala meditantes,

Qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes 235

Homines: siquidem non ob mortuum utique sic lugerem,

Si inter suos socios occisus fuisset Trojanorum in populo,

Aut amicorum in manibus postquam bellum egregie administrasset:

Quare ei tumulum fecissent omnes Græci,

Atque suo filio ingentem gloriam reportasset in posterum: 240

Nunc vero ipsum sine gloria Harpyæ abripuerunt:

Periit nulli inveniendus, nulli auditus, mihi autem dolores
luctumque

Reliquit, neque amplius illum lugens desseo

Solum, quoniam mihi alia dii tristitia mala struxerunt:

Quotquot enim insulis dominantur optimates, 245

Dulichioque Samoque & sylvestra Zacyntho,

Atque quotquot asperæ Ithacæ dominantur,

- Τόσσοι μητὲρ ἡμῶν μνῶνται, τρύχεσι δὲ οἶκον.
 Ἡ δ' ἔτ' ἀρνεῖται συγάρων γάμον, ἔπε τελλέτω
 250 Ποιῆσαι δυνάτα· ποὶ δὲ φθινύουσιν ἔδοντες
 Οἶκον ἑμὸν· πάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ κῆρόν.
 Τὸν δ' ἐπαλαγήσασα προσνύδα Παλλὰς Ἀθήνη,
 ὦ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀπαιχομένη Οὐδυσῆος
 Δάη, ὃ καὶ μνηστῆρον ἀναυδέει χαῖρας ἐφείη.
 255 Εἰ γὰρ νῦν ἰλδῶν, δόμῃ εὐ πρώτῃσι δύσσει
 Στάειν, ἔχων πύληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δῶρα,
 Τοῖσ' ἰὼν οἶόν μιν ἐγὼ καὶ πρῶτ' ἐνόησα
 Οἶκον εὖ ἡμετέρῳ πύοντα τε συμπόσιον τε,
 Εξ Εφύρης ἀνίστασθαι παρ' Ἰλίου Μερμερίδαο,
 260 ὧχετο γὰρ κλέεσσε δοῆς ἐπὶ νηὸς Οὐδυσῆος,
 Φάρμακον ἀνδροφόνων διζήμενος, ὅρρα οἱ εἴην
 Ἰὺς χρίσσασθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν ἦ οἱ
 Δῶκεν, ἐπεὶ ῥα θεὸς νεμεσίξετο αἰὲν ἔοικας.
 Ἀλλὰ πατέρ' οἱ δῶκεν ἑμὸς· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς)
 265 Τοῖσ' ἰὼν μνηστῆρον ὁμιλήσασθαι Οὐδυσῆος,
 Πάντας κ' ἀνύμοροί τε γενόιατο πικρόγαμοί τε.
 Ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα διῶν εὖ γένασι κῆτα,
 Ἦκεν νοήσας ἀποπίσσει, ἔτι καὶ ἐκί,
 Οἷσιν ἐνὶ μαγάρῳσι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἀναγα
 270 Ὅπως κεν μνηστῆρας ἀπείσσαι ἐκ μαγάρῳ.
 Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυῖται, καὶ ἡμῶν ἐμπάζεο μῦθον,
 Αὔρειον εἰς ἀγορῇ καλίστας ἦρωες Ἀχαιοὺς,
 Μῦθον πέφραδε πάσι, θεοὶ δ' ἐπιμαρτυροὶ ἔσαν·
 Μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφίτερά σκιδνασθαι ἀνωχθεῖ·
 275 Μητῆρα δ' εἰ οἱ θυμὸς ἐφορμάται γαμέεσθαι,
 Ἀλλ' ἔγωγε εἰς μέγαρον πατρός μετ' αὖ δαυαμένοιο·
 Οἱ δὲ γάμον τάξεσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἑῷνα
 Πολλὰ μάλ', ὅσα ἐοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἐπισθαι.
 Σοὶ δ' αὐτῷ πυκνῶς ὑποθήσομαι, αἶψα πύθωμαι,
 280 Νῦν ἄρσας ἐρέτησιν ἐέκοσιν ἦτες ἀέρεται,
 Ἐρχομαι πείσασθαι πατρός δὴν οἰχομένοιο,
 Ἦν αἶς ποὶ ἀπῆται βροτῶν, ἦ ὅσων ἀκῆσθαι
 Ἐκ Διὸς, ἔπε μάλιστα φέρε κλέος ἀνδράποισι.
 Πρώτῃ μὲν εἰς Πύλον ἰλδέ, καὶ ἄρ' οὐ Νέστορα δῖον·
 285 Κῆδον δ' εἰς Σπάρτῃ δὲ παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
 Ὅς γὰρ δόλοισ' ἔλθεν Ἀχαιοὺς χαλκοχιτῶνας·

Tot matrem meam ambiunt, atterunt autem domum.

Illa vero neque abnuir odiosas nuptias, neque finem

Facere potest: hi vero dilapidant epulantes

250

Domum meam: cito jam & me male perdent ipsum.

Hunc vicem ejus dolens alloquebatur Pallas Minerva:

Papæ, nā tu multum absentis Ulyssis

Indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.

Si enim nunc veniens, domus in primis foribus

255

Staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,

Talem se ferens qualem ipsum ego primum cognovi

Domo in nostra bibentemque seque oblectantem,

Ex Ephyra reversum ab Ilo Mermerida,

(Profectus enim erat illuc celeri in navi Ulysses,

260

Venenum mortiferum inquirens, ut posset

Sagittas ungere aratas: sed ille quidem non illi

Dedit, quoniam deos verebatur sempiternos:

Sed pater illi dedit meus: amabat enim vehementer)

Talem se ferens inter procos si versaretur Ulysses,

265

Omnes & brevis fati fierent & amaris nuptiis.

Verum enimvero hæc deorum in potestate posita sunt,

Utrum reversus ulciscetur, an non,

Suis in ædibus: te autem considerare jubeo

Quo modo procos expellas ex ædibus.

270

Eja age nunc intellige, & meam cura orationem,

Cras in concionem ubi vocaveris Heroes Achivos,

Orationem edisere omnibus, dii vero testes sint:

Procos quidem ad sua *quemque* discedere jube:

Matrem autem si eam animus incescit nubere,

275

Rursus eat in domum patris præpotentis:

Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem

Amplam admodum, quantam par est caram filiam comitari.

Tibi autem ipsi prudenter consulam, si quidem parueris,

Navem instruens remigibus viginti quæ optima est,

280

Proficiscere sciscitaturus de patre diu absente,

Si quis tibi dicat mortalium, aut oraculum audiveris

Ex Jove, quod potissimam gloriam affert hominibus.

Primum quidem in Pylum abi, & interroga Nestorem eximium:

Illinc in Spartam ad flavum Menelaum:

285

Hic enim novissimus venit Achivorum ære loricatorum:

Tom. II.

B

Si

- Εἰ μὲν κεν πατὴρ βίοντι καὶ νόστον ἀκούσῃς,
 Ἢ τ' ἂν τρυχόμενος περ ἐπὶ τλαίῃς ἐνιαισάν·
 Εἰ δέ κε πεθνηϊὼτ' ἀκούσῃς, μηδὲ τ' εἶοντ'·
 290 Νόστῃσας δ' ἤπειτα φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Σῆμά τέ οἱ χέουσαι, καὶ ἐπὶ κτῆρα κτερεῖξαι
 Πολλὰ μάλ', ὅσα εἴοικε καὶ ἀνέρι μητέρα δῶναι.
 Αὐτὰρ ἐπὶ δὴ ταῦτα τελέδωσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
 Φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 295 Ὅπως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι ποίσι
 Κτήνῃς, καὶ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· ὅδε αἶ σε χρὴ
 Νηϊτιάας ὀχέειν, ἐπεὶ καὶ ἐπὶ πύλῃσιν ἐοῖ.
 Ἢ ἐκ αἰῆς οἶον κλέῃσ' ἔλαβε δ' Ὀρέσῃς
 Πάντας ἐπ' ἀνδράπυς, ἐπεὶ ἕκαστος πατροφρονῆα
 300 Αἰγισθον δολαφάνην, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκατ;
 Καὶ σὺ φάσθ', (μάλα γάρ σ' ὀρώω καλὸν τε μέγαν τε)
 Ἀλκιμῷ ἑὸς, ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ᾧ εἴπῃ.
 Αὐτὰρ ἔγὼν ἐπὶ νῆα δολῶ καταδύσομαι ἡδὴ,
 Ἢ δ' ἐπάρης, οἱ πᾶς με μάλ' ἀχαλῶσι μέροντες.
 305 Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἡμῶν ἐμπάζω μύθων.
 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' ἐπιτυμέν' ἀνσών ηὔδα,
 Ἐάν ἦτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγοράῃς,
 Ὡς πατὴρ ᾧ παυδί, καὶ ἔπος τε λήσομαι αὐτῶν·
 Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπὶ μνηστήρων, ἐπιγυμένους περ ὁδοῖο,
 310 Ὅφρα λογαζόμενος τε, σπαρτάμενός τε φίλον κῆρ,
 Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίης, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
 Τιμῆν, μάλα καλὴν, ὃ φι καίμηνιον ἔσται
 Ἐξ ἡμεῶ· οἷα φίλοι ξείνοι ξείνοισι διδῶσι.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ,
 315 Μὴ μ' ἐπὶ νῦν κατέρυκε, λιλαυόμενόν περ ὁδοῖο·
 Δῶρον δ' ὃ, τὰ κέ μοι δῶναι φίλον ἥσσο ἀνάγῃ,
 Αὔρις ἀτερχομένη δόμους οἰκόνδε φέρεσθαι,
 Καὶ μάλα καλὸν εἶδόν· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
 Ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰπὺς ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθηνῆ,
 320 Ὡς δ' ὡς Ἀπόλλωνος δειππασσά· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
 Ὅττι μὲν καὶ δάροσθ', ὑπέμνησέν σέ οἱ πατὴρ
 Μᾶλλον ἐπ' ἢ σὺ πάροιδεν· ὃ δὲ φρεσὶν ἦσι νοήσας,
 Θάμβησεν κατὰ θυμόν· οἷσάν το γάρ θεὸν εἶναι.
 Αὐτὰρ δὲ μνηστῆρας ἐτόχετο ἰσάδεσθ' ὥς·
 325 Τοῖσι δ' αἰδοῖς ἀέθου περικλυτὸς, οἱ δὲ σιωπῇ

Si quidem patris vitam & reditum audiveris,
 Etſi deſeſſus tamen adhuc ſuſtinebis annum:
 Si vero mortuum audieris, neque amplius viventem,
 Reverſus continuo caram in patriam terram,
 Monumentum illi erige; & inferias infer
 Eximias admodum, quales decet: & viro matrem dato.

290

Aſt ubi jam hæc finieris & perfeceriſ,
 Conſidera deinde in mente & in animo

Quo pacto procos in ædibus tuis

295

Interficias, ſive dolo, ſive palam. neque te convenit

Puerilia tractare, ſiquidem non amplius tantillus es.

An non audis qualem gloriam ceperit nobilis Oreſtes

Omnes apud homines, poſtquam interfecit parricidam

Ægiſthum dololum, qui illi patrem inclytum interfemerat? 300

Et tu amice, (admodum enim te video eximiumque ma-
 gnumque)

ſtrenuus eſto, ut aliquis de te etiam poſteriorum bona dicat.

Aſt ego ad navem celerem descendam jam,

Atque ſocios, qui fortaiſſis admodum ægre ferunt, quod me
 præſtolantur.

Tibi autem ipſi curæ ſit, & meos obſerva ſermones.

305

Hanc rurfus Telemachus prudens contra alloquutus eſt:

O hoſpes proſecto hoc amico animo dicis,

Perinde atque pater ſuo filio, & nunquam oblivifcar illorum:

Sed age nunc matè, accelerans licet iter,

Ut & lotus, & oblectatus tuum cor,

310

Donum habens ad navem eas, gaudens in animo,

Prætiolum, perquam eximium, quod tibi inſtar reconditi mu-
 neris erit

Ex me; qualia amici hoſpites hoſpitibus dant.

Huic reſpondebat deinde dea cæſia Minerva:

Ne me amplius detine, cupidum utpote itineris:

315

Donum autem quodcunque mihi dare tuum cor jubet,

Rurſus redeunti dato domum ferre,

Et ſane eximium accipiens: tibi autem dignum erit retribu-
 tione.

Illa quidem ſic loquuta abiit cæſia Minerva,

Avis autem ut Anopæa avolavit: huicque in animo

320

Indidit robur & audaciam, memoremque fecit patris

Magis adhuc quam antea. hic autem mente ſua conſiderans,

Obſtupuit in animo: putavit enim deum eſſe.

Continuo autem procos adibat deo æquandus vir:

Illis autem cantor canebat inclytus, hæc tacite

325

Se-

- Εἶατ' ἀκύνεσσι· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον αἰεὶ
 Λυγρὸν, ὃν ἐκ Τρώϊς ἐπιτείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
 Τῷ δ' ὑπερωϊόεν φρεσὶ σσιώετο δέσσιν αἰοιδῶ
 Κῆρ Ἰκαροίοιο περιέρων Πύλωτόεσσι·
- 330 Κλίμακα δ' ὑψηλῶ κατεβήσατο αἰὸ δόμοιο,
 Οὐκ οἶη, ἀμὰ τῇ γῇ καὶ ἀμφίπολοι δ' ἔπειστο.
 Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 Σπῆ ῥα παρὰ σταδμόν στήθε' πύκα ποιητοῖο,
 Ἀνὰ παρειᾶν χομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
- 335 Ἀμφίπολ' δ' ἄρα οἱ κενὴ ἑκάτερθε παρέστη·
 Δακρύσασα δ' ἔπειτα προσνύδα θεῖον αἰοιδόν,
 Φῆμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτῆμα οἶδας,
 Ἐργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, πᾶσι κλείουσιν αἰδοῖ.
 Τῶν ἐν γέ σφιν αἰεὶ παρήμελ'· οἱ δὲ σωπῆ
- 340 Οἶνον πινόντων· ταύτας δ' ἀποπαύ' αἰοιδῆς
 Λυγρῆς, ἥ τέ μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
 Τείρει· ἐπεὶ με μάλισα καδίστατο πένθος ἄλαστον.
 Τοίω γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
 Ἀνδρὸς πᾶ κλέ' Ὀρὺ καδ' Ἐκάδα καὶ μέσον Ἀργ'.
- 345 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀντίαν ἦνδα,
 Μῆτερ ἐμὴ, τί τ' ἄρ' αὖ φθογῆς ἐρήρην αἰοιδόν
 Τέρπειν ὅππῃ οἱ νόθ' ὀρνυται; ἢ νύ τ' αἰδοῖ
 Ἄνθρωποι, ἀλλὰ ποδὶ Ζῆός αἶψ', ὅτε δίδωσιν
 Ἀνδράσιν ἀλφειήσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἐκάσῃ.
- 350 Τότῳ δ' ἢ νύμεσις Δαναῶν κακὸν οἶον αἰεῖδεν·
 Τῷ γὰρ αἰοιδῶ μάλλον ἐτικλείουσ' ἀνδρωποῖ
 Ἦς ἀκύνεσσι νεωπύτῃ ἀμφιπέληται.
 Σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκύνει.
 Οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶ' ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
- 355 Ἐν Τρώϊ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
 Ἀλλ' εἰς οἶκον ἴσα παρ' σωτῆς ἔργα κόμειε,
 Ἴσον τ' ἠλακατῶν τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κείδεις
 Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθ' δ' ἀνδρῶσι μελήσκει
 Πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί· πᾶ γὰρ κράτ' ἐς ἐνὶ οἴκῳ.
- 360 Ἡ μὲν δαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει.
 Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἐνδετο θυμῷ.
 Εἰς δ' ὑπερῷ ἀναβάσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
 Κλαῖεν ἔτι τ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅρρα οἱ ὕπνον
 Ἠδὴ ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Sedebant audientes: ille vero reditum Achivorum canebat
Difficilem, quem ex Troja indixisset Pallas Minerva.

Hujus e supernis ædium advertit animum divinx cantilenæ
Filia Icarii prudens Penelope:

Gradibus autem altis descendit suæ domus, 330

Non sola, una cum hac ancillæ duæ sequebantur.

Illæ vero quando jam ad procos pervenit præstantissima mu-
lierum,

Stetit sane juxta postem domus affabre structæ,

Genis prætendens tenuia capitis redimicula:

Ancilla vero ei fida utrinque adstabat. 335

Lacrymans vero tum alloquebatur divinum cantorem:

O Phemie, multa enim alia mortalium oblectamenta novisti,

Gesta hominumque deorumque, quæ celebrant poetæ,

Horum unum ipsis cane addidens: illi autem silentio

Vinum bibant. ab hac vero quiesce cantilena 340

Molesta, quæ mihi perpetuo in pectoribus meum cor

Rodit: nam me imprimis invasit dolor gravissimus.

Tale enim caput desidero, memor semper

Viri, cujus lata est gloria per Græciam & medium Argos.

Hanc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est: 345

Mater mea, quid jam invidiam concitas jucundo cantori,

Ne oblectet utcumque illi mens impellitur? non sane poetæ

In causa sunt, sed interdum Jupiter in causa est, qui suggerit

Viris ingeniosis ita ut vult unicuique.

Huic autem haud reprehensioni erit quod Græcorum adversa
canit. 350

Eam enim cantilenam magis celebrant homines

Quæcunque auditoribus recentissima existat.

Tibi vero sustineat cor & animus audire.

Non enim Ulysses solus perdidit reditus diem

In Troja, sed multi & alii viri perierunt. 355

Tu vero in domum profecta tua opera administra,

Telamque columque, & ancillis impera

Operi incumbere: sermones vero viris curæ erunt

Omnibus, potissimum vero mihi: cujus imperium est in do-
mo.

Illæ quidem admirabunda rursus in domum ivit: 360

Filii enim dictum prudens ponebat in animo.

Ad superioraque ædium conscendens cum servientibus mulie-
ribus,

Flebat tum Ulysses dilectum maritum, donec illi somnum

Dulcem palpebris immisit cæcia Minerva.

- 365 Μνηστῆρες δ' ὁμάδισιν ἀνὰ μέγαρα σκίοεντα,
 Πάντες δ' ἤρσαντο παρὰ λαχέεσσι κλισίῳαι·
 Τοῖσι δὲ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἦρχετο μύθων,
 Μητρός ἐμης μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
 Νῦν μὲν δαυόμενοι περτώμεθα, μηδὲ βοητὺς
 370 ἔσω' (ἐπεὶ πόγε καλὸν ἀκούμεν ἐστὶν αἰοιδεῖ
 Τοιδ' ἄ' ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκι' αὐδῶ)
 Ἡῶθεν δ' ἀγορεύει καθεζόμεσθα κίοντες
 Πάντες, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἐπιηλεγέας ἀποιέπω,
 Ἐξίεναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγυέτω δάσπας,
 375 Τῆμα κτήματ' ἰδόντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους,
 Εἰ δ' ὑμῖν δοκίμ' ὁδοὶ λωίτερον κ' ἄμεινον
 Ἐμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοντι νήποιον ὀλέσσαι,
 Κέρειτ', ἐγὼ δὲ θεὸς ἐπιβόσσομαι αἰὲν ἔντας,
 Αἰκί' ποδι Ζῶς δῶσι παλίνισται ἔργα γενέσθαι,
 380 Νήπινοὶ κεν ἔπειτα δόμων ἐνποσθεν ὀλοισθε.
 Ὡς ἔφαδ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδ' ἄζ' ἐν χεῖλεσι φηύτες,
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε·
 Τὸν δ' αὖ Ἀντίνο' προσέφη Εὐπείδης υἱὸς,
 Τηλέμαχ', ἡ μάλα δὴ σε διδάτκεσιν θεοὶ αὐτοῖ
 385 Τ' ἀγορεύω τ' ἔμεναι, κ' θαρσαλέως ἀγορεύειν,
 Μὴ σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
 Ποίησεν· ὃ ποι γενεῇ πατρώϊον ἐστίν.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀντίον ηὔδα,
 Ἀντίνο', εἴπέρ μοι κ' ἀγέεσσαι ὅ, ταί κεν ἔπω;
 390 Καὶ κεν πῶτ' ἐθέλοιμι Διὸς γε δίδόντ' ἀρέσθαι.
 Ἦ φῆς πῶπο κάκισον ἐν ἀνδράποισι τετύχθαι;
 Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύμεν· αἰεὶ γὰρ οἱ δῶ
 Ἀφνειὸν πέλεται, κ' συμπίετ' αὐτός.
 Αἴ' ἥτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσι κ' ἄλλοι
 395 Πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι, ἠδὲ παλαιοί,
 Τῶν κεν τις πῶδ' ἔχρην, ἐπεὶ θάνει δι' Ὀδυσσεύς·
 Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκῳ ἀναξέεσσι ἡμετέρῳ,
 Καὶ δμῶων ἔς μοι λίσσασθαι δι' Ὀδυσσεύς.
 Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχ' Πολύβη παῖς ἀντίον ηὔδα,
 400 Τηλέμαχ', ἥτοι ταῦτα θεῶν ἐν γένεσι κέεται,
 Ὅσους ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσῃ Ἀχαιῶν·
 Κτήματα δ' αὐτὸς ἔχους, κ' δώμασιν οἷσιν ἀνάσσει.
 Μὴ γάρ οὔ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις ἀέκοντα βίηφι

Proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
Omnes autem autem optabant lectulis propter dormire;
Illis autem Telemachus prudens incepit sermonem:

365

Mattris meæ proci intolerabili contumelia instructi,
Nunc quidem convivantes delectemur, neque clamor
Adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
Talem, qualis hic est, diis assimilis voce)
Mane vero in concionem sedeamus venientes
Omnes, ut vobis sermonem audenter renunciem,
Exire ex ædibus: aliasque sequimini dapes,
Vestra bona edentes, invitantes invicem suam quisque in do-
mum.

370

375

Si vero vobis videtur hoc satius & melius
Esse, viri unius victum impune perdere,
Absumite, ego verò deos invocabo sempiternos,
Sicubi Jupiter det repensâ facta hæc ut fiant,
Inulti tum intra ædes pereatis.

380

Sic ait. Illi vero omnes mordicus labia prehendentem,
Telemachum admirabantur, quod audacter loquutus esset:

Hunc autem rursus Antinous alloquutus est Eupitheï fi-
lius:

O Telemache, revera nimis te docuerunt dii ipsi
Sublimiloquum esse, & audenter concionari:
Ne te utique in circumflua Ithaca regem Jupiter
Constituat: quod tibi genere paternum est.

385

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est:
Antinoe, num etiam mihi irasceris ob id quod dixerò?
Et hoc vellem Jove quidem dante accipere.
An putas hoc pessimum inter homines esse?
Non enim quicquam mali est regnare: statimque ei domus
Dives fit, & honoratior ipse.

390

Sed certe reges Achivorum sunt etiam alii
Multi in circumflua Ithaca, juvenes & veteres:
Horum aliquis hoc habere possit, postquam mortuus est nobi-
lis Ulysses.

395

At ego domus rex ero nostræ,
Et servorum quos mihi mancipavit nobilis Ulysses.

Hunc rursus Eurymachus Polybi filius contra allocutus
est:

O Telemache, certe hæc deorum in potestate posita sunt, 400
Quisnam circumflua Ithacæ dominabitur Græcorum:
Bona verò ipse habeas, & domui tuæ imperes.
Non enim ille veniat vir qui invitum vi

- Κήματ' ἀπορραίσει, Ἰθάκης ἐπὶ ναυμασίῳσι·
 405 Ἀλλ' ἐδέλω σε φέρετε περὶ ξείνοιο ἔρσσαι,
 Ὀππότεν ἔσθ' ἀνὴρ, ποίης δ' ἐξέλχεται ἔναι
 Γαίης· πῦ δὲ γυὸς οἱ γένεθ' ἢ πατρὸς ἄρρα·
 Ἡ' ἐπὶ ἀγγελίῳ πατρός φέρε ἔρχομένοιο,
 Ἡ' εὖν αὐτῷ χρεῖσθ' ἐελδόμενος πῶδ' ἰκάνει.
 410 Οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, ἔδ' ὑπήμενε
 Γνώμενος· ὃ μὲν γάρ π' ἀκαῶς εἰς ὧπα ἔφκει.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀνάν κῦδα,
 Εὐρύμαχ', ἥτοι νόσος ἀπώλετο πατρός ἐμοῖο,
 Οὐτ' ἐν ἀγγελίῃς ἐπὶ πείδομαι, εἰ ποθεν ἔλθοι,
 415 Οὔτε θεοπρίτης ἐμπαύζομαι, ἦν ἀνα μήτηρ
 Ἐς μέγαρον καλίσασα θεοπρότον ἐξερήναι.
 Ξάνος δ' ἔπος ἑμὸς πατρώϊος ἐκ Τάρου ἔειπε,
 Μέντης Ἀρχιάλοιο δαίφρονος ἔλχεται ἔναι
 Τίος, ἀπὸρ Ταρφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
 420 Ὡς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτῳ θεῷ ἔγνω.
 Οἱ δ' εἰς ὄρχησιν τε ἢ ἱμερόεσσαν αἰοδὴν
 Τρεψάμενοι σέροντο· μένον δ' ἐπὶ ἱσπερον ἔλθεῖν.
 Τοῖσι δὲ σερπτόμενοισι μέλας ἐπὶ ἱσπερος ἦλθε.
 Δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἱκαστος.
 425 Τηλέμαχος δ' ὅδι οἱ θάλαμος περικαλλὲς αὐλῆς
 Τ' ἡλὸς δέδμητο, περισκέντην ἐνὶ χώρῳ,
 Ἐνδ' ἔβη εἰς ἀνῶ, ποσσὶ φρεσὶ μεριμνείων.
 Τῷ δ' ἄρ' αἶμ' αἰδομένας δαΐδας φέρε κίδν' ἀδῆα
 Εὐρύκλει', ὧπ' ἀνγάτηρ Πηστυορίδαο,
 430 Τῷ ποτε Λαέρτῃς πείρατο κατέσσεον ἰοῖσιν
 Πρωδήβῳ ἔτ' εἴσαν, ἑικοσάβοια δ' ἔδωκεν.
 Γσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ σέμν' ἐν μεγάροισιν·
 Εὐνῇ δ' ἔπος' ἤμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
 Ἡ' οἱ αἶμ' αἰδομένας δαΐδας φέρε, καὶ ἐμάλισα
 435 Διμωάν φιλέεσκε, ἢ ἔτρεφε τυτθὸν ἰόντα.
 Ὡς ἔειπε δὲ θύρας θαλάμῳ πύκα ποιητῷ·
 Ἐξέτο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδανε χιτῶνα·
 Καὶ πόν μὲν γράϊς πυκιμῆδεσσι ἔμβαλε χερσίν.
 Ἡ' μὲν πόν πτύξασα ἢ ἀσκήσασα χιτῶνα,
 440 Πασάλας ἀγκρεμάσασα παρὰ τρήποισι λίχισσι,
 Βῆ ῥ' ἔμμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρῳ δ' ἐπέρυσσε κορώνῃ
 Ἀργυρῇ· ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἰσάνουσιν ἱμάντη.

Bonis deprædaturus sit, dum Ithaca habitatur.

Sed volo te optime de hospite interrogare,

405

Unde ille vir, quali autem gloriatur esse

E terra: ubinam ei genus & patria rura:

An tibi nuncium patris adfert venientis,

An suum ipsius debitum expetens huc venit.

Ut proripiens se statim abiit, neque sustinuit

410

Ut cognosceretur: nam haud quicquam in faciem malo simili erat.

Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquutus est:

Eurymache, certe reditus periit patris mei,

Certe nec nunciis amplius credo, sicunde veniat,

Neque vaticinium curo, si quem mater

415

In regiam vocans divinatorem sciscitetur.

Hospes vero hic meus paternus e Tapho est,

Mentes Anchiali cordati gloriatur esse

Filius, cæterum Taphiis navigandi studiosis imperat.

Sic ait Telemachus: mente vero immortalem deum intelligebat.

420

Hi vero ad saltationem & suavem cantum

Conversi oblectabantur, manebantque dum vesper adventaret.

His autem se oblectantibus niger vesperus supervenit.

Tunc ergo dormituri ibant domum quisque.

Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulae

425

Sublimis ædificatus erat, prospicuo in loco,

Illuc ivit in lectum, multa mente reputans.

Simulque cum eo ardentes faces ferebat pudicitiam docta

Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:

Quam olim Laertes emerat facultatibus suis

430

Primum jam pubescentem, pretiumque viginti bonum dederat.

Æque autem ipsam ac pudicam uxorem honorabat in ædibus:

Sed lecto nunquam mixtus ea est; iram scilicet vitabat uxoris:

Hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maxime

Sola ancillarum amabat, & enutrierat parvulum.

435

Aperuit autem januas thalami scite facti:

Sedebatque in lecto, & mollem exuebat tunicam:

Et eam quidem aniculæ sedulæ dedit in manus.

Illa quidem plicans & aptans tunicam,

Paxillo suspendens juxta lectum,

440

Festinauit ire ex thalamo: januam autem attraxit annulo

Argenteo: pessulumque obtendit loro.

Hic

Εἰνδ' ὄγε παννύχι^ο, κεκαλυμμέν^ο οἶδε αἴατ^α,
Βάλει φρεσὶν ἔσιν ὁδὸν τῷ πέφραδ' Α'δλίῳ.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Β.
Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ πόδεσις.

Σ Τραγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχ^ο, παραγγέλλει ποῖς μνηστῆ-
ρσιν ἐξίεσθαι πῶς οἰκίας πῶ Οδυσσεύς. λαβὼν δὲ παρὰ μὲν
Εὐρυκλείας πᾶς πρὸς τῷ ἀποδημίᾳ ἐπιπύδεια, παρὰ δὲ πᾶς Α'-
δλίῳ εἰταίρους καὶ ναῦν, εἰς πλὴν ἀνάγεται ἡλίου δυνάμτ^α.

Βῆτ' ἀγορῶν ἔχει, ἥια γρηὸς, πλὴν μετ' Α'δάνας.

Η Μ^ο δ' ἡμεγένηα φάνη ῥοδὸδ' ἀκτυλ^ο ἥως,
Ωρρυτ' ἄρ' ἐξ ἀνῆφιν Οδυσσῆ^ο φίλ^ο ὕος,
Εἴματα ἐσάμεν^ο· περὶ δὲ ξίφ^ο οἷον θέτ' ὤμω.
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσαντο καλά πέδιλα.

5 Βῆ δ' ἕμιν ἐκ θαλάμοιο δεῶ ἐνάλιχ^ο αὐτῷ.

Αἰΐα δὲ κηρύκεισι λιγυφδόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσων ἀγορῶνδε κερηκομῶντας Α'χαιῆς.

Οἱ μὲν ἐκήρυκον, ποῖ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἠγερθεν, ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,

10 Βῆ ῥ' ἦσαν εἰς ἀγορῶν, παλάμην δ' ἔχε χάλκειον ἔγχ^ο.

Οὐκ οἶ^ο, ἅμα τῷ γε δύο κυῖες ἀργοὶ ἔποντο·

Θεοπεσίῳ δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Α'δλίῳ.

Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηδυντο.

Ἐξεπο δ' ἐπὶ πατρός δάκω, εἶξαι δὲ γέροντες.

15 Τοῖσι δ' ἔπειδ' ἦρως Αἰγύπτη^ο ἦρχ' ἀγορεύει,

Ὅς δὴ γῆραι κυρὸς ἔην, καὶ μυρία ἦδη.

Καὶ γὰρ πῶ φίλ^ο ὕος αἰε' ἀντιδάει Οδυσσῆ^ο

Ἰλιον εἰς ἀπώλῃν ἔβη κόλῃς ἐνὶ νηυσὶν,

Ἀντφ^ο αἰχμητῶς· πᾶν δ' ἀγριὸς ἐκαστε Κύνκωψ.

20 Ἐν αὐτῇ γλαφυρῷ, πύμασον δ' ἀπλίσσατο δόρπον.

Τρεῖς δὲ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὀμῖαι

Εὐρύομ^ο, δύο δ' αὐτὸν ἔχον πατρώϊα ἔργα·

Α'λ' ἔδ' ὡς πῶ ληδεῖ ὀδυρόμεν^ο καὶ ἀχάων.

Τὰς ὄγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μεστέπειν,

Hic alle pernox, tectus ovis florida lana,
Consultabat mente sua viam quam dixerat Minerva,

ODYSSEÆ HOMERI
LIBRI SECUNDI

Argumentum.

Congregato concilio Telemachus denunciât procis ut exeant
e domo Ulyssis. Acceptis autem ab Euryclea, quæ ad pe-
grinationem necessaria erant, a Pallade focis & navi ad na-
vigationem, solvit post solis occasum,

B. Concionem habet, viatica anus, navigationem cum Pallade,

Quando vero mane genita apparuit rosea digitos aurora,
Surrexit ex lectulo Ulyssis dilectus filius,
Vestis induens: gladiumque acutum suspendit ab humeris,
Pedibus vero sub splendidis ligavit pulchra sandalia,
Festinauitque exire e cubiculo deo similis plane. 5
Continuo autem præconibus vocalibus imperavit
Convocare ad concionem comantes Græcos.
Illi quidem convocarunt; hi vero congregabantur celerri-
me.

At postquam congregari sunt, & in unum conven-
runt,
Perrexit ire in concionem, manu autem tenebat ferream ha-
stam: 10

Non solus, una illum duo canes albi sequebantur:
Divinam certe huic gratiam circumfudit Pallas.

Hunc sane omnes populi advenientem admirabantur,
Sedebat autem in patris sella, cesseruntque ei senes.

His deinde heros Ægyptius cœpit concionari, 15
Qui jam senio incurvus erat, & plurima sciebat.
Etenim hujus dilectus filius cum divino Ulyssæ
Ad Ilion equis felicem ierat cavis in navibus,
Antiphus bellator: quem sævus interfecit Cyclops
In spelunca cava, ultimamque paravit cœnam. 20

Tres autem illi alij erant, & unus inter procos versaba-
tur

Eurynomus, duo autem perpetuo habebant paterna opera:
Sed neque sic illius oblitus erat lugens & dolens.
His ille lacrymans concionatus est & dixit:

An-

- 25 Κέκλυτε δὴ νῦν μὲν Ἰθακήσιοι ὃ, τῇ κεν εἶπω,
 Οὐδέ ποθ' ἡμετέρῃ ἀγορῇ γένητ' ἐδὲ θώκεσθ',
 Ἐξ ἧ Οὔδουςδ' ἴβη κοίλης ἐνὶ νηυσί·
 Νῦν δὲ αἶς ὧδ' ἤγειρε; πάντα χρεὼ πόσον ἴκει
 Ἡὲ νέων ἀνδρῶν, ἣ οἱ προγενέστεροί εἰσιν;
 30 Ἡὲ πρὶ ἀγγελίῳ γραπῷ ἐκλυσεῖν ἐρχομένοις,
 Ἦν χ' ἡμῖν σάφα εἶποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιο;
 Ἡὲ πὶ δῆμιον ἄλλο πιφαισκότα ἢδ' ἀγορεύει;
 Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, δνήμενος· εἰδὲ οἱ αὐτῷ
 Ζῷς ἀγαθὸν στείλειεν ὃ, πὶ φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.
 35 Ὡς φάτο· χαῖρε δὲ φῆμῃ Οὔδουςδ' φίλος υἱός,
 Οὐδ' ἄρ' ἐπὶ δῶν ἦσο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
 Σπῆ δὲ μέση ἀγορῇ· σκῆπτρον δὲ οἱ ἔμβαλε χερσὶ
 Κῆρυξ Πεισώωρ πεπνυμένα μῆδεα εἰδώς.
 Πρώτον ἔπειτα γέροντα καδαπαύμενος προσέειπε,
 40 Ὡ γέρον, ἔχ' ἑκάς ὅπως ἀνὴρ, (πᾶχα δ' ἔσται αὐτός)
 Ὅς λαὸν ἤγειρε· μάλιστ' ἀέ μ' ἄλγος ἰάνει·
 Οὐτέ πρὶ ἀγγελίῳ γραπῷ ἐκλυσεῖν ἐρχομένοις,
 Ἦν χ' ὑμῖν σάφα εἶπω, ὅτε πρότερός γε πύθοιμην,
 Οὐτέ πὶ δῆμιον ἄλλο πιφαισκότα ἢδ' ἀγορεύει·
 45 Ἀλλ' ἑμὸν αὐτῷ χρεῖσθ', ὃ μοι κακὸν ἐμπέσσει οἶκον,
 Δοιὰ· σὸ μὲν πατέρ' ἰσθλὸν ἀπώλεσα, ὃς ποτ' ἐγὼ ὑμῶν
 Τοῖσδεοσιν βασιλεύει, πατὴρ δ' ὡς ἦπιθ' ἦεν.
 Νῦν δ' αὖ κ' πολὺ μείζον, ὃ δὴ πᾶχα οἶκον ἄπαντα
 Πάγχυ διαρράσσει, βίοντι δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει·
 50 Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον ἐκ ἰθείῃσιν,
 Τῶν ἀνδρῶν φίλοι ἦες οἱ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἀεῖστοι·
 Οἱ πατρός μὲν εἰς οἶκον ἀπερρίγχασι νέεσθαι
 Ἰκαρίῃ, ὡς κ' αὐτὸς ἐδιδάσασατο θυγατέρα,
 Δοίῃ δ' ὅ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ καχαρσμένῃς ἔλθοι·
 55 Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλῶμενοι ἡμᾶτα πάντα,
 Βῆς ἱερόντας κ' οἷς κ' πόντας ἀγας,
 Εἰλαπινάξου, πίνεσί τε αἰδοπα οἶνον
 Μαφιδίως· παὶ δὲ πολλὰ καπνέεται· ἢ γὰρ ἐπ' ἀνὴρ
 Οἶθ' Οὔδουςδ' ἔσκεν, ἀρλῶ ἀπὸ οἴκου ἀμύμῃς·
 60 Ἡμεῖς δ' ἢ νῦν πὶ ποῖο ἀμυνέμεν· ἦ κ' ἔπειτα
 Λαγαλίοι τ' ἰσόμεσθα, κ' ἢ δειδανκότες ἀχλὺν·
 Ἡ' τ' ἂν ἀμυνάμεν, εἰ μοι δυνάμεις γε παρέη.
 Οὐ γὰρ ἐπ' ἀρχαῖα ἔργα στυγέχεται, ἐδ' ἐπὶ καλῶς

Andite nunc jam me Ithacenses quodcunque dixero, 25
 Nunquam nostrum concilium factum est neque confessus,
 Ex quo Ulysses divinus abiit cavis in navibus:

Nunc autem quis hunc congregavit? quem necessitas tantum urget
 Sive ex junioribus viris, sive qui seniores sunt?

An aliquem nuncium exercitus audivit venientis, 30
 Quem nobis edisserere queat, quoniam prior audiverit?

An quippiam publicum aliud dicturus est aut loquetur?

Probus mihi videtur esse, dignus cui bene cedat: utinam ipsi
 Jupiter bene vertat quæcunque mente sua cogitat.

Sic ait. lætus autem omine Ulyssis carus filius, 35
 Non amplius diu sedit, cupiebat enim concionari:

Stetit autem in media concione: sceptrumque ei dedit in manum
 Præco Pisenor prudentia consilia edoctus.

Primum deinde ad senem dirigens orationem loquutus est:

O fenex, non procul abest ille vir (statim autem ipse cognos-
 ces) 40

Qui populum congregavi: potissimum enim me dolor urget:

Neque ullum nuncium exercitus audivi venientis,

Quem vobis edisseram, quod prior audiverim,

Neque quicquam publici aliud enarro neque dico:

Sed meum ipsius negotium, quod mihi malum incidit domui, 45

Imo duo: alterum quod patrem eximium perdidit, qui quondam
 inter vos

Ipsos imperabat, erat autem velut pater mitis.

Nunc autem longe majus, quod mox cito domum universam

Omnino evertet, victumque omnem perdet:

Matri meæ proci ingruerunt nolenti, 50

Eorum virorum cari filii qui hic utique sunt optimi:

Qui patris quidem in domum horrent ire

Icarii, ut ipse dotet filiam,

Detque cui voluerit & qui ipsi gratus venerit:

Illi vero in nostram ventitantes quotidie, 55

Boves sacrificantes & oves & pingues capras,

Splendide convivantur, bibuntque atrum vinum.

Impune, multaue illa absumentur: non enim adest vir

Qualis Ulysses erat, qui malum a domo arceat:

Nos vero neutiquam tales qui arceant: certe etiam deinceps

hoc pacto 60

Calamitosi erimus & indocti *artium* fortitudinis.

Equidem arcerem, si mihi vis adesset.

Non enim jam tolerabilia facinora patrantur, neque hone-
 ste

Do-

- Οἶκ' ἔμὸς διόλωλε· νυμεοσῆθητε ἔχ' αὐτοῖς,
 65 Ἀλλ' αὖτ' αἰδέσθητε περικλήνας ἀνδράπτας,
 Οἱ περιναυπαῖνσι· θεῶν δ' ὑποδέσσετε μῆνιν,
 Μήτ' μετὰ σρέψωσιν ἀγασάμενοι κακὰ ἔργα.
 Λίσσομαι ἡμῖν Ζῆλος Ὀλυμπία, ἠδὲ Θέμις,
 Ἦτ' ἀνδρῶν ἀγοράς ἡμῖν λυαῖ ἠδὲ καδίξει,
 70 Σχέσθε φίλοι, καὶ μ' οἶον ἑάσατε πάνθει λυγρῷ
 Τάρεσθ', εἰ μή τι πάσῃρ ἑμὸς ἐτ' ἐλὸς Ὀδυσσεὺς
 Δυσμενέων κακ' ἔρεξεν εὐκνήμιδας Ἀχαιῶν·
 Τῶν μ' ἀποπνύμενοι κακὰ ῥέξεται δυσμενέοντες,
 Τύπας ὀτρύνοντες· ἑμοὶ δὲ καὶ κέρδιον εἴη
 75 Ὑμέας ἐσθόμεναι κειμήλιά τε πρόβασιν τε.
 Εἴχ' ὑμῆς γὰρ ῥάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε ἔχ' τίσις εἴη.
 Τόρρα γάρ ἂν κατὰ ἄστυ ποππυτοσοίμεθα μύθῳ,
 Χρήμητ' ἀπαιτίζοντες, ἔως κ' ἀπὸ πάντεσσιν ὀδῶν.
 Νῦν δέ μοι ἀπρήκτως ὀδυῖας ἐμβάλλετε θυμῷ.
 80 Ὡς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκηπτρον βάλ' ἐγὼ γαῖαν,
 Δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκ' ὅθ' ἔλε λαὸν ἄπαντα.
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες αἰκλῶ ἔσαν· ἔσπευσε ἔτλη
 Τηλέμαχος μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν.
 Ἀντ' ὅθ' ἔμιν οἱ ἀμειβομένοισι προσέειπεν·
 85 Τηλέμαχ' ὕψι γόρῃ, μὲν ὅθ' ἀχέετε, ποιοῖσιν ἔητες,
 Ἡμέας αἰχμῶν; ἰδέσθας δὲ καὶ μῶμον ἀνάψαι.
 Σοὶ δ' ἔπα μνηστῆρες Ἀχαιῶν ἄποιοι εἰσιν,
 Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ ποὶ πέρι κέρδεα οἶδεν,
 Ἡδὲ γὰρ τρέπον ἐστὶν ἔσθ', τάχα δ' εἴσι φέταρτον,
 90 Ἐξ ὃ ἀπέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν Ἀχαιῶν.
 Πάντας μὲν ῥ' ἔλπει, ἔχ' ὑπὶ ζεταὶ ἀνδρῶν ἑκάστω,
 Ἀγγελίας προΐετα, νόος δὲ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
 Ἦ δὲ δόλον πόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμηχέει·
 Σπασαμένη μέγας ἵσπον ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
 95 Λαοτῶν κ' περιμύτρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετῴπεν,
 Κῆροι, ἑμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ δῶκε δῖος Ὀδυσσεύς,
 Μίμνεντ' ἐπιγόμενοι πῶν ἑμὸν γάμον, ὅσσοι φᾶρος
 Ἐκτελέτω, (μή μοι μεταμνώλια νήματ' ὀληται)
 Λαίρῃ ἥρωϊ παφῆιον, εἰς ὅτε κῖν μιν
 100 Μοῖρ' ὅλοη καδέλῃσι ταηλεγύος θαλάττω.
 Μή τις μοι πασά δῆμον Ἀχαιῶν νυμεσίῃσιν,
 Αἴκω ἄτερ σπείρει κῆρας, πολλὰ κτεατίσας.

Domus mea perit. indignamini & ipsi,
 Aliosque reveremini vicinos homines 65
 Qui circum habitant: deorum vero timete iram,
 Ne quid rependant indigne ferentes mala facinora,
 Oro sive per Jovem Olympium, sive per Themidem,
 Quæ hominum conciones & dimittit & cogit,
 Succurrite amici, & tum demum me solum finite dolore mo-
 lesto 70

Affigi, si unquam pater meus probus Ulysses
 Infensus malis affecit fortes Græcos:
 Quæ mihi rependentes malis afficite infensi,
 Istos instigantes: mihi vero satius esset
 Vos absumere immobilia & mobilia bona: 75
 Quod si vos comederitis, fortassis aliquando etiam solutio fie-
 ret.

Tandiu enim per urbem commutaremus verba,
 Bona repetentes, donec omnia redderentur.
 Nunc vero mihi insanabiles dolores injicitis animo.
 Sic ait iratus, sceptrumque jecit in terram, 80
 Lacrymas profundens. commiseratio autem cepit populum o-
 mnem.

Tunc alii quidem omnes in silentio erant: neque quisquam au-
 sus est

Telemachō verbis respondere asperis:
 Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est:
 Telemache altiloque, viribus impotens, quid loquutus es 85
 Nos infamans? vis autem maculam inurere.

Tibi vero neutiquam proci Græcorum culpandi sunt,
 Sed cara mater, quæ sane versutias percallet.
 Jam enim tertius est annus, statim autem ibit quartus,
 Ex quo dementat animum intra præcordia Achivorum: 90
 Omnes quidem sperare jubet; & promittit viris singulis,
 Nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
 Sed illa dolum hunc alium in mente deliberavit:

Exorsa magnam telam in ædibus texuit,
 Subtilem & immensam: continuoque nos allocuta est, 95
 Juvenes mei proci, postquam mortuus est nobilis Ulysses,
 Manete urgentes meas nuptias, donec textum
 Perfecero, (ne mihi vana fila pereant)

Laerti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
 Fatum triste tollet somno longo consopientis mortis: 100
 Ne aliqua me in populo mulierum Achivarum culpet,
 Si absque tegumento jacerit, qui multa possederat.

Sic

- Ὡς ἴσαδ'· ἡμῖν δ' αὖτε πεπείσσο θυμὸς ἀγλῶν.
 Ἐνθα καὶ ἡματιῇ μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἰσθόν,
 105 Νύκτας δ' ἀλυσσεν, ἐπὶ δαΐδας παραδείπ.
 Ὡς τρέψας μὲν ἔλκεδ δόλφ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
 Ἀλλ' ὅτε σέτρασαν ἦλθεν ἔτ'· καὶ ἐπ' ἡλύθον ὤραι,
 Καὶ πότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν ἢ σάφα ἴδῃ,
 Καὶ τίω γ' ἀλύσσαν ἐφάρομεν ἀγλαὸν ἰσόν.
 110 Ὡς πὸ μὲν ἐξέσσευσε καὶ ἔκ' ἐδάμει' ὕπ' ἀνάγκης.
 Σοὶ δ' ὦδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς.
 Αἰσὼς σὺ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
 Μητέρα σὺν ἀπόπτεμνον, ἀνωχθὶ δέ μιν γαμίσσας
 Τῷ ὅτε σὺ σε πατὴρ κίλεται, καὶ ἀνδάνει αὐτῇ.
 115 Εἰ δ' ἐτ' ἀνίσσει γε πολὺν χρόνον ἦες Ἀχαιῶν,
 Τὰ φρονέωσ' ἀνὰ θυμὸν ἃ οἱ πέρι δῶκεν Ἀδμήη,
 Ἔργα τ' ἐπίσασσαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἰσθλαῖς,
 Κέρδιάδ' οἵ, ἔγω αὖ' ἀκόμοιεν ἐδὲ παλαιῶν,
 Τῶν αἰ παρὸς ἦσαν ὑπλοκαμίδες Ἀχαιοί,
 120 Τυρὰ τ', Ἀλκμήην σε, εὐπλοκαμὸς τε Μυκλήην·
 Τῶν ὅσας ὁμοίαν νοήματα Πύρροιο πέην
 Ἦδ'· ἀπὲρ μὲν σὺ πὸ γ' ἐνέσμιμον ἔκ' ἐνόησεν.
 Τόφρα γὰρ ἔν βίωσιν σε πτόν καὶ κατήματ' ἰδόνται,
 Ὅφρα καὶ κείνη σῶσον ἔχῃ νόον ὄντα οἱ νῦν
 125 Ἐν σῆδεσι παῖσι θεῶν· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
 Ποιῶν, αὐπέρ σοί γε ποδῶν πολέῳ βίωσιον.
 Ἡμεῖς δ' ἐτ' ἐπὶ ἔργα παρ' γ' ἵμεν, ἑσέ πη ἄλλῃ,
 Πρὶν γ' αὐτῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ καὶ ἐδέλῃσιν.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένῳ ἀνάν πύδα,
 130 Ἀντίο, ὅπως ἐπὶ δόμων αἰέεσαν ἀπῶσαι
 Ἡ μ' ἐπέχ', ἢ μ' ἰδρεῖ· πατὴρ δ' ἡμὸς ἄλλοδι γαίης
 Ζῆσι δ' ἢ σέδνηκε· κακὸν δέ με πόλ' ἀποάνειν
 Ἰκαρίῳ, ἀπ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα τίμειν.
 Ἐκ γὰρ σὺ πατρός κακὰ πάσσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
 135 Δόσσε'· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀρήσσε' Ἐχέφυς
 Οἴκου ἀπερχομένη, νύκτας δὲ μοι ἐξ ἀνδράων
 Ἔσσεται· ὥς εἰ σῶσον ἐγὼ ποτε μῦθον εἰπὼν.
 Τμήστερ' δ' εἰ μὲν θυμὸς νυμίσσεται αὐτῶν,
 Ἐξίστα μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγαιῖσσε δαΐδας,
 140 Τῶν κατήματ' ἰδόντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἶκους·
 Εἰ δ' ὅμιν δοκεῖ σάδ' ἀντίστορον καὶ ἀμεινον

Sic ait. nobis vero statim persuasus est animus genero-
sus.

Atque ibi tum die quidem texebat magnam telam,
Sed nocte solvebat, postquam faces adhibuerat. 105

Sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achivis:
Sed cum quartus venit annus, & advenērunt horæ,
Et tunc certe aliqua indicavit mulierum quæ bene sciebat,
Et ipsam solventem invenimus pulchram telam.
Sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate. 110

Tibi vero sic proci respondent, ut scias
Ipse tuo animo, sciant & omnes Achivi;
Matrem tuam dimitte, jube autem ipsam nubere
Illi cuicunque pater jusserit, & placuerit ipsi.
Si vero adhuc vexabit multo tempore filios Achivorum, 115
Hæc agitans in animo quæ ei abunde dedit Pallas,
Operaque scire insignia, & mentem bonam,
Et versutias quales nunquam ullas audivimus neque vete-
rum,

Earum quæ olim fuerunt cirrata Achivæ,
Tyroque, Alcmenaque, & cirrata Mycena: 120

Harum nulla similia commenta Penelopæ
Sciebat. Sed hoc quidem non conducibile excogitavit:
Tamdiu enim victum tuam & bona edent,
Quamdiu illa hunc habebit animum, quem illi nunc
In pectoribus ponunt Dii: magnam quidem gloriam sibi 125
Conciliat, sed tibi desiderium multi victus.
Nos autem nec ad negotia nostra ante ibimus, neque aliquo
alio,

Prinſquam ipsa nubat Græcorum cuicunque voluerit.

Hunc rursus Telemachus prudens alloquutus est:
Antinoe, nullo modo fas e domo invitam expellere 130
Quæ me peperit, quæ me nutrit: pater autem meus alicubi
terrarum

Sive vivit sive mortuus est. durum tamen me multa luere
Icario, si ipse ego matrem dimisero.

Ex patre enim mala patiar, alia autem deus
Dabit, postquam mater odiosas imprecata fuerit sarias 135

A domo discedens: invidia etiam mihi ex hominibus
Erit. sic itaque hunc ego sermonem nunquam dicam.

Vester vero siquidem animus indignatur his,
Exite mihi domo, aliasque curate dapes,
Vestra bona comedentes, invicem per domos: 140

Si vero vobis videtur satius & melius

- Ἐμμενέ, ἀνδρὸς ἐνὸς βίωτον νήποιον ὀλοῖσαι,
 Κέρετ'· ἐγὼ δὲ θεὸς ἐπιβώσομαι αἶν' ἰόντας,
 Αἰκέ ποτε Ζῆς δῶσι παλίνπαι ἔργα γενέσθαι.
 145 Νήπιοι κεν ἔπαυε δέμων ἐπιστῆναι ὀλοῖσδε.
 Ὡς φάτο Τηλέμαχος· τῷ δ' αἰσὼ Δρύστα Ζῆς
 Τυφάδην ἐκ κορυφῆς ὄρεθ'· προέειπε πέπυσθαι.
 Τῷ δ' ἔως μὲν ῥ' ἐπὶ πόντο μετὰ πηλοῖς ἀνέμοιο,
 Πλησίω ἀλλήλοισι πτανομένοις παρυρύσσιν·
 150 Ἀλλ' ὅτε δὴ μέσῳ ἀγορήν περὶ παλῆμον ἰκίσθην,
 Ἐνδ' ἐπιδινηθέντε πηλαγῶν παρὰ πάλαι,
 Ἐς δ' ἰδέσθην πάντων κεφαλὰς, ὅσοντο δ' ὄλεθρον·
 Δρυταμένω δ' ὀνύχουσι παρειαὶ ἀμφὶ τε δειράς,
 Δεξιῶ ἦϊξαν διὰ τ' οἰκίᾳ καὶ πόλιν αὐτῶν.
 155 Οἰαμένησαν δ' ὄρνιδας ἐπεὶ ἶδον ὀφθαλμοῖσιν,
 Ὡρμηγνάν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον ἦρως Ἀλκίβητης,
 Μασσειδῆς· ὁ γὰρ οἷθ' ὁμηλικίῳ ἰκέατο,
 Ὀρνιδας γῶναι, καὶ ἐναίσημα μυθήσασθαι,
 160 Ὅσφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
 Κίχλυτε δὴ νῦν μὲν Ἰθακήσοι, ὅ, σφί κεν ἔπαυ.
 Μνηστῆρσιν δὲ μάλισα πιφασκόμενθ' αὖτε ἔρω,
 Τοῖσιν γὰρ μέγα τῆμα κυλῶδεται· ἐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
 Διὶ ἀπαμύδῃ φίλων ὦν ἴσεται, ἀλλὰ περ ἤδη
 165 Ἐγγυὺς ἔων, ποῖσδεσι φόνον καὶ κῆρα φυτῶν
 Πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
 Οἳ νημόμεσθ' ἰδῶν κλυδιδέειλον· ἀλλὰ πολὺ πρὶν
 Φραζόμεσθ' ὥς κεν καταπαύσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοῖς
 Πανέσθων· καὶ γὰρ σφιν ἄφαρ πόδε λαΐων ἔστιν.
 170 Οὐ γὰρ ἀπείρητ' αὐτῶν μαντεύσασθαι, ἀλλ' ὧς εἰδώς·
 Καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημι τελέεσθαι πάντα
 Ὡς οἱ ἐμυξέμενυ ὅτε Ἰλίου εἰσωνέβανον
 Ἀργεῖοι, μετὰ δὲ σφιν ἔβη πολέμης Ὀδυσσεὺς·
 Φίλῳ κακὰ πολλὰ παδόντ', ὀλέσαντο ἀπὸ πάντας ἐταίρους,
 175 Ἀγνοῶν πάντεσσιν ἑκάστω ἑαυτῷ.
 Οἴκαδ' ἐκέλευσθαι· αὖτε δὴ νῦν πάντα τελέεται.
 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος· Πολύβη παῖς εὖ σφιν νῦν
 Ὡς γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύσοισι τέκεσσι,
 Οἴκαδ' ἰὼν, μὴ πύε κακὸν πάχων σπείσω.
 180 Ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύσασθαι.

Esse, viri unius victum impune perdere,
 Vastate; ego vero deos invocabo sempiternos,
 Si unquam Júpiter dederit repensâ facta hæc fieri:
 Inulti deinde intra domum periretis.

145

Sic ait Telemachus. huic aquilas late videns Júpiter
 Ex alto a vertice montis misit volare.
 Hæ usque quidem volabant cum flatu venti,
 Propinquæ invicem extendentes alas:
 Sed cum jam ad mediam concionem celebrem pervenis-

150

sent,
 Hic in gyrum flexæ excutiebant multas pennas,
 Adspiciebantque omnium capita, & portendebant mor-

tem:

Laniantes verò unguibus maxillas circumque colla,
 Ad dextram volarunt & per ædes & per urbem ipsorum.
 Admirati sunt autem aves postquam viderunt oculis,
 Agitabantque in animo quæ perficienda erant.

155

His vero etiam interfatus est senex heros Halitherfes,
 Mastorides. hic enim solus corvos vincebat,
 In avibus dijudicandis, & fatalia proloquendo,
 Qui ipsis bene cupiens concionatus est, & dixit:

160

Audite nunc me Ithacenses quodcunque dixerō:
 Procis autem potissimum præfagiens ista dico,
 Illis enim ingens periculum advolvitur: non enim Ulysses
 Diu seorsim a suis amicis aberit, sed alicubi jam
 Prope cum sit, ipsis cædem & fatum molitur
 Omnibus: pluribus etiam aliis male erit,
 Qui habitamus Ithacam claram. sed longe antea
 Consideremus qui illos compescamus, aut etiam ipsi
 Quiescant: etiam ipsis statim hoc utilius est.
 Non enim inexpertus vaticinor, sed bene doctus:
 Etenim illi ajo perfecta esse omnia,
 Quemadmodum illi prædixeram quando ad Ithum conscende-

170

runt

Græci, cumque ipsis conscendit versurus Ulysses.
 Dixi mala multa passum, amissisque omnibus sociis,
 Ignotum omnibus vicesimo demum anno

175

Domum venturum: hæc scilicet nunc omnia perficiuntur.
 Hunc rursus Eurymachus Polybi filius allocutus est:
 O senex, eja age nunc vaticinare tuis liberis,
 Domum profectus, ne forte quid mali patiantur in poste-

rum:

In his autem ego te longè melior sum ad vaticinandum. 180

C 2

Aves

- Ὀρνίθες δὲ τε πολλοὶ ὑπ' αἰγᾶς ἡελίου
 Φοιτῶσ', ἑδὲ τε πάντες ἰναίεσσι· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 Ὀλέσσω πῆλ'. ὥς κ' σὺ καταφθίσσας αὖτις ἐκείνῃ
 Ὀφθαλές. ἐκ αὖ πόσκι θεοπροπίων ἀγόρευες,
 185 Οὐδὲ κε Τηλέμαχον καχολωμένον ἑδ' ἀνίσχες,
 Σφ' οἶκον δ' ὄρον ποσδέγμενον αἶεα πόρῃσιν·
 Αἶ' ἐκ ποί ἱρώ, πῶδ' κ' στελεσμένον ἔσας,
 Αἶεα νεώτερον ἄνδρα, παλαιὰ τε πολλὰ τε εἰδὼς,
 Παρφαμένῃ ἐπέουσιν ἐποτρυνῆς χαλεπαίνειν,
 190 Αὐτῷ μὲν οἱ πρῶτον ἀντιρρέτερον ἔσας,
 Πρῆξαι δ' ἔμπης ἔτι δυνήσασαι ἄνεκα πῶνδε,
 Σοὶ δὲ γέρον θωλῷ ἐπιδήσομεν ἦν κ' ἐνὶ θυμῷ
 Τῶν ἀχάων· χαλεπὸν δὲ σοὶ ἔσταιτο ἀλγῶν.
 Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποδήσομαι αὐτός,
 195 Μνηστραὶ μὲν εἰς πατρός ἀνωγίτη ἀπονέσσαι,
 Οἱ δὲ γάμον τάξουσιν, κ' ἀρτυνέουσιν ἑσθλὰ
 Πολλὰ μάλ', ὅσα ἴοικε φύλης ἐπὶ παιδὸς ἔσσεσθαι.
 Οὐ γὰρ κεῖν παύσασθαι οἴομαι ἡς Ἀχαιῶν
 Μνησίου ἀργαλῆς· ἐπεὶ ἔτι ἀνὰ δαίδημον ἔμπης,
 200 Οὐτ' ἐν Τηλέμαχον μάλα περ πολύμηδον ἴοντα·
 Οὐτε θεοπροπίης ἔμπαζόμεν' ἦν σὺ γιγασί
 Μύθῳσι ἀκράεισθον, ἀπεχθάνεαι δ' ἐπὶ μάλλον.
 Χρήματι δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, ἑδὲ ποτ' ἴσα
 Ἔσσεται, ὅρρα κιν ἦ γὰρ διατρέβησιν Ἀχαιῆς
 205 Ὅν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποσδέγμενοι ἡμᾶτα πάντα,
 Εὔκαια πῶς ἀρετῆς ἐοιδαίνομεν, ἑδὲ μετ' ἄλλας
 Ἐρχόμεν' αἰεὶ ἐπικαὶς σπηγέμεν ἐς ἐκείνην.
 Τῶν δ' αὖ Τηλέμαχῷ πεπνυμένῃ ἀνάνῃ κῦδα,
 Εὐρύμαχ', ἑδὲ κ' ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
 210 Ταῦτα μὲν ἔχ' ἑμᾶς ἐπὶ λίσσομαι, ἑδ' ἀγχιόων·
 Ἡδὲ γὰρ σά γ' ἴσασιν θεοὶ κ' πάντες Ἀχαιοί.
 Αἶ' ἀγε μοι δότε νῆα δοῦν κ' ἐποσ' ἐταίρων.
 Οἱ κί μοι ἔσθλα κ' ἔσθλα διαπρήσουσι κέλευθον.
 Εἰμι γὰρ εἰς Σπάρτην τε κ' εἰς Πύλον ἡμερόδοντα,
 215 Νόστον πέλασθον πατρός δ' αὖ οἰχαμένοιο,
 Ἡὲ αἰς μεν ἀπθῆαι βροτῶν, ἢ ὅσων ἀκέραια
 Ἐκ Διὸς, ἔτε μάλιστα φέρε κλέθ' ἀνδρώποισι.
 Ἐμὲν κεν πατρός βίον κ' νόστον ἀκέραιον,
 Ἡτ' αὖ τευχόμενός περ ἐπὶ πλάτῃ ἰναιώνων·

Aves sane multæ sub radiis solis
 Volitant, neque omnes fatales: cæterum Ulysses
 Periit procul: o si & tu periisse cum illo
 Deuisses: non tanta vaticinans diceres,
 Neque Telemachus iratum sic incitares,
 Tua in domo donum expectans si quod præbeat:
 Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
 Si juvenem virum, veteraque multaque doctus,
 Decipiens verbis incitaveris ad irascendum,
 Illi quidem ipsi primum perniciosus erit,
 Efficere tamen nihil poteris propter hos,
 Tibi vero o senex pœnam infligemus, quam in animo
 Luens moleste feras: gravisque tibi erit dolor.
 Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
 Matrem suam ad patrem jubeat redire,
 Illi vero nuptias facient, & parabunt dôtē
 Amplam, quantam convenit caram filiam comitari.
 Non enim antea quieturos puto filios Achivorum
 A procatione molesta: quoniam neminem timemus omni-
 no,
 Neque sane Telemachus, tametsi multiloquus sit:
 Neque vaticinium curamus quod tu senex
 Loqueris irritum, odiosus autem es magis.
 Bona vero rursus male devorabuntur, neque unquam æque
 multa
 Erunt, sed *pauciora* semper, donec hæc detinebit Achi-
 vos
 Suis nuptiis: nos vero rursus expectantes diebus omni-
 bus,
 Propter ejus virtutem contendimus, neque ad alias
 Imus quas conveniebat inire quemque.
 Hunc autem rursus Telemachus prudens allocutus est:
 Eurymache, nec non alii quotquot proci genetosi,
 Ista quidem non vos amplius oro, neque dico:
 Jam enim hæc sciunt dii & omnes Achivi.
 Sed age mihi date navem celerem & viginti socios,
 Qui mihi hinc atque hinc pertranseant viam.
 Proficiscar enim in Spartam & Pylum arenosam,
 Reditum percontaturus patris diu absentis,
 Si quis mihi dicat mortalium, aut oraculum audiam
 Ex Jove, quod maxime fert gloriâ hominibus.
 Si quidem patris vitam & reditum audivero;
 Sane quantumvis afflictus adhuc sustinebo annum:

185

190

195

200

205

210

215

- 220 Εἰ δὲ κε πεδνηῶτ' ἀκύνω μὲνδ' ἔτ' ἰόντ'·
 Νοστήσας δ' ἥπειτα φίλῳ ἐς πατρίδα γαίῳ,
 Σῆμά τι οἱ χάτω, καὶ ἐπικέραα κατερίξω
 Πολλὰ μάλ', ὅσα ἐοικε· καὶ αἰεὶ μαῖνερτα δάσω.
 Ἦτοι δ' ὡς εἶπὼν κατ' ἄρ' ἔειπε· ποῖσι δ' ἀνέειπεν
 225 Μέντωρ, ὃς ῥ' Οδυσσεύῳ ἀμύμον' ἦεν ἑταῖρος,
 Καὶ οἱ ἰὼν ἐκ πυλῶν ἐπέτρεπεν οἴκῳ ἅπαντι,
 Πάιδεσθαι τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
 Ὅσφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
 Κέκλυτε δὴ νῦν μὲν Ἰθακήσοι δ', τὰ κεν εἶπω.
 230 Μῆτις ἐπὶ πρόφρων, ἀγανὸς καὶ ἥπιος ἦεν
 Σκηπτῶχ' βασιλῆς, μὲν δὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
 Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη, καὶ αἴσულὰ ῥέζοι.
 Ὡς ὅπῃς μέμνηται Οδυσσεύῳ Δείροιο
 Λαῶν αἴσιν ἀνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἥπιος ἦεν.
 235 Ἀλλ' ἦτοι μνηστῆρας ἀγλῶρας ἔπα μνηστῆρας
 Ἐρδέν ἔργα βίαια, κακορράφῃσι νόοιο·
 Σφῆς γάρ παρθένων κεφαλὰς, κατὰ δουροὶ βιβαίης
 Οἶκον Οδυσσεύῳ, τὸν δ' ἔκ τε φασὶ νύεσθαι·
 Νῦν δ' ἄλλω δῆμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες
 240 Ἦσθ' ἄνθρω, ἀπὲρ ἔπα καταπτόμενοι ἐπίευσιν,
 Παύρας μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἴοντες.
 Τὸν δ' Εὐλωρείδης Ληϊώχειτ' ἀντίον ἤνδα,
 Μέντωρ ἀπαρτήρ, φρένας ἥλεις, ποῖον ἔειπες,
 Ἠμέας ὄτρωϊν καταπαυέμεν; ἀργαλέον δέ
 245 Ἀνδράσι καὶ πλεόνεσι μαχήσασθαι περὶ δαίτι.
 Εἴπερ γάρ κ' Οδυσσεύς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελδὼν
 Δαιτυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγανὸς
 Ἐξελάσσει μεγάροιο μενοιγῆτη ἐνὶ θυμῷ,
 Οὐκ ἐν οἱ κεχάροιο γυνή, μάλα περ χατένσα,
 250 Ἐλδόντ', ἀλλὰ κεν αὐτῷ ἀσκήα πότμον ἐπίσσοι,
 Ἐπλεόνεσι μάχοισι· σὺ δ' εἰ κατὰ μόρην εἶπες.
 Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἑκάσθ',
 Τότῳ δ' ὄτρωϊν Μέντωρ ὄδον ἠδ' Ἀλκίβερης,
 Οἳ σέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώοι εἰσιν ἑταῖροι.
 255 Ἀλλ' (οἶω) καὶ δηδὰ καδήμεν, ἀγγελίζων
 Πάσεται ἐν Ἰθάκῃ, τέλει δ' ὄδον ἔποτε ταύτῳ.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορῶν αἰθρῶν.
 Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκιδνάντο ἐκ πρὸς δῶμαδ' ἑκάσθ'.

Si vero mortuum andivero neque amplius superstitem,
 Reversus continuo meam in patriam terram
 Tumulum illi faciam, & inferias inferam
 Multas admodum quantas convenit. & viro matrem da-
 bo.

Ille quidem sic loquutus confedit: his autem surrexit
 Mentor, qui Ulyssis inculpati erat socius,
 Et illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
 Utque obedirent seni, & firma omnia custodirent.
 Qui illis bene cupiens concionatus est & dixit:

Audite certe me nunc Ithacenses quodcunque dixerō:
 Nullus amplius benignus, mansuetus & mitis sit
 Sceptriger rex, neque in mente prospera callens,
 Sed semper gravis sit, & nefaria patret.
 Quandoquidem nullus recordatur Ulyssis divini
 Populorum quibus præsuit, & velut pater mansuetus erat.
 Verum enim vero procos superbos haud invideo
 Committere facinora violenta, malis consiliis mentis:
 Sua enim oblectantes capita, comedunt violenter
 Domum Ulyssis, quem non amplius autumant rediturum es-
 se:

Sed nunc cætero populo succenseo: ut omnes
 Sedetis mnti, ac non redarguentes verbis,
 Pauciores procos compescitis cum sitis plures.

Hunc vero Euenorides Leocritus contra alloquebatur:
 Mentor conviciator, ingenio stolide, ut loquutus es,
 Nos adhortans desistere? difficile autem erit
 Cum viris pluribus pugnare de convivio.
 Etiam si enim Ulysses Ithacensis ipse adveniens
 Convivantes per domum suam procos eximios
 Expellere e domo cogitaret in animo,
 Non illius lætaretur uxor, quantumvis valde desiderans
 Ut veniat, sed is hic sævam mortem inveniret;
 Si pluribus pugnaret: tu vero non ex officio es lo-
 quutus.

Sed age, populi quidem dispergantur ad opera quivis,
 Huic autem disponat Mentor viam & Halitherses,
 Qui illi a principio paterni sunt amici.
 Sed (puto) & diu sedens, nuncios
 Percontabitur in Ithaca, perficietque viam nunquam
 hanc.

Sic ille loquutus, dimisit concionem celerem.
 Hi quidem dispersebantur ad domum quisque suam:

- Μνηστῆρες δ' ἀνὰ δόματ' ἴσαν θείῃ Οὔδυσσῃ.
 260 Τηλέμαχ' δ' ἀπείνευδεν ἰὼν ἐπὶ θύῃα θαλάσσης,
 Χῆρας νηλεέμεν' πολλῆς αἰλὸς ὄχετ' Ἀθήνῃ,
 Κλυθὶ μοι ὅς χ' ἰδὺς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,
 Καί μ' ἐν κείδασαι ἐπ' ἡρωεῖδ' ἀπὸ πάντων
 Νόστον πᾶσόμενον πατὴρ δῶ οἰχομένοιο,
 265 Ἐρχεσθαι· πᾶ δὲ πάντῃ διατρέβουσιν Ἀχαιοί,
 Μνηστῆρες δὲ μάλιχα, κακῶς ὑπερμυρόντες.
 Ὡς ἔρατ' ἀχόμεν'. χερόδεσν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνῃ,
 Μένουσι εἰδομένη ἡμῖν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδῶν,
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα περὶ ὅσῃα προσπύδα·
 270 Τηλέμαχ', ἔδ' ὅπιδεν κακὸς ἔσται, ἔδ' ἀνοήμων·
 Εἰ δὲ ποὶ σὺ πατὴρ ἐνέστακται μὲν' ἢ οὐ,
 Οἷ' ἱκᾶν' ἔω πλέσαι ἔργον τε ἔπ' τε,
 Οὐ ποὶ ἔπειθ' ἀλίῃ ὁδὸς ἔσται, ἔδ' ἀτέλες·
 Εἰ δ' ἐ κείνῃ γ' ἐσὶ γόν' καὶ Πύρροιο τέκος,
 275 Οὐ σ' ἐπ' ἔπειτα ἰολπα τελευτήσῃ αἰ μενοινῆς.
 Παῦροι γάρ ποὶ παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πύλονται,
 Οἱ πλέονες κακίως· παῦροι δὲ τε πατὴρ ἀρίστος·
 Ἀλλ' ἔπειθ' ἔδ' ὅπιδεν κακὸς ἔσται, ἔδ' ἀνοήμων,
 Οὐδέ σε τάχῃ γε μῆτις Οὔδυσσῃ προλήλοντες,
 280 Ἐλπωρὴ ποὶ ἔπειτα τελευτήσῃ σάδ' ἔργα.
 Τῷ γὰρ μνηστῆρων μὲν ἔα βελὴν τε νόον τε
 Ἀφραδίῃν, ἔπειθ' ἔα νοήμονες, ἔδ' ἐ δίκαιοι·
 Οὐδέ τι ἴσασιν δάμασιν, καὶ κῆρα μέλαιναν,
 Ὅς δὲ σφιν χερόν ἐστιν ἐπ' ἡμᾶσι πάντας ὀλέσσαι.
 285 Σοὶ δ' ὁδὸς ἐκείῃ δὴρὸν ἀπίσσεται ἦν σὺ μενοινῆς.
 Τό' γάρ ποὶ ἑταῖρ' ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
 Ὅς ποὶ νῆα δοὴν γελῶν, καὶ ἄμ' ἱέρομαι αὐτός.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δόματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
 Σπλιώσῃ τ' ἥα, καὶ ἄγχιον ἄρσεν ἀπαντα,
 290 Οἶνον ἐν ἀμφιφορέσσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
 Δέρκεσιν ἐν πυκινόσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρας
 Αἰψὶ ἐδελονόηρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
 Πολλαὶ ἐν ἀμφιπέτρῃ Ἰθάκῃ γαίῃ ἠδὲ παλαιαί·
 Τῶν μὲν ποὶ ἐγὼν ἐπιβόλομαι ἥπης ἀρίστη·
 295 Ὡς φάτ' Ἀθήναια κέρη Διός. ἔδ' ἄρ' ἐπὶ δὴν
 Τηλέμαχ' παρήμμεν, ἔπειθ' αὖτε ἔκλυσεν αὐδὴν.

Proci autem in domum ibant divini Ulyssis,
 Telemachus autem, seorsim profectus est ad littus maris, 260
 Manibus lotis e cano mari precabatur Palladem:
 Audi me qui heri deus venisti domum nostram,
 Et me in navi iussisti per obscurum pontum
 Reditum interrogaturum patris diu absentis,
 Ire, nam hæc omnia impediunt Græci, 265
 Proci autem potissimum, male superbientes.

Sic ait precatus. prope autem illum venit Pallas,
 Mentori similis facta tum corpore, tum etiam voce,
 Et ipsum compellans verbis volatilibus allocuta est:

Telemache, neque in posterum ignavus eris, neque stolidus: 270

Si quidem tibi tui patris instillatus est animus fortis,
 Qualis ille erat ad perficiendum opusque dictumque,

Non tibi vanum iter erit, neque irritum:

Si vero non illius esses filius & Penelopes,

Non sane deinde sperarem te perfecturum esse quæ cogitas. 275

Pauci enim filii similes patri sunt:

Plerique pejores, pauci vero etiam parentibus meliores:

Sed quoniam neque in posterum ignavus eris, neque stolidus,

Neque te penitus sapientia Ulyssis reliquit,

Spes deinde tibi est te perfecturum esse hæc opera; 280

Ideo nunc procorum sine consiliumque mentemque

Insipientium, quoniam nentiquam prudentes, neque iusti:

Neque ullo pacto sciunt mortem, & fatum nigrum,

Quæ illis jam imminet die uno ut omnes pereant.

Tibi vero via non amplius aberit quam tu cogitas: 285

Talis enim tibi focius ego paternus sum,

Qui tibi navem celerem parabo, & simul sequar ipse.

Sed tu quidem ad domum vadens procos conveni,

Apparaque viatica, & vasis conde singula,

Vinum in amphoris, & farinam medullam hominum, 290

Utribus in densis: ego autem per populum socios

Statim voluntarios colligam. sunt autem naves

Multæ in circumstua Itacha novæ atque veteres:

Harum quidem ego despiciam quæcunque optima est:

Statimque instructam immittemus lato mari. 295

Sic ait Pallas filia Jovis. neque amplius diu

Telemachus moratus, postquam deæ audivit vocem.

- Βῆ δ' ἵμνασι πρὸς δῶμα, φίλῃ πεποιημένῃ ἥτορ.
 Εὐρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλῶπας ἐν μεγάροισιν.
 300 Αἶγας ἀνιέμενυς, σάλευς δ' ἕσοντας ἐν αὐλῇ.
 Ἀντίνοῦ δ' ἰδὼς γελᾶσας κίε Τηλέμαχοιο,
 Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χεῖρι, ἐπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ἀνήμεζι,
 Τηλέμαχ' ὑφαγόρη, μὲν' ἄχρετε, μήτι σοι ἄλλο
 Ἐν γήδεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἐπ' τε,
 305 Ἀλλὰ μάλ' ἐσδιέμεν κ' πινέμεν, ὡς ποπάρῃ περ.
 Ταῦτα δέ σοι μέλα πάντα τελευτήσουσι Ἀχαιοί,
 Νῆα κ' ἐξάντες ἐρίστας, ἵνα θάσοιεν ἱκῆαι
 Εἰς Πύλον ἡγαθῶν μετ' ἀγαυῷ πατρὸς ἀκυλῷ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀντίον ἤδα,
 310 Ἀντίνο', ἔπως ἐστὶν ὑπερβιάλοισι μεθ' ὑμῖν
 Δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, κ' ἀφραίνεσθαι ἔκκλον.
 Ἦ' ἔχ' ἄλλης ὡς ποπάρειδεν ἐκείρετε πολλὰ κ' ἐσθλὰ
 Κήματ' ἐμὰ μνηστῆρες; ἐγὼ δ' ἐπ' νῆπι' ἦα,
 Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, κ' ἄλλων μῦθον ἀκούω
 315 Πρωδάσομαι, κ' δὴ μοι ἀέξεται ἐνδοθι θυμὸς,
 Πειρήσω ὥς κ' ὕμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήω,
 Ἦ' ἐ Πύλον δ' ἐλθὼν, ἧ αὖτ' ἐ τῷ δ' ἐνὶ δῆμῳ.
 Ἐγὼ μὲν, ὅδ' ἀλήη ὁδὸς ἵσταται λιῷ ἀγορῶν
 Ἐμπορῷ. ἔ γάρ νηὸς ἐπιήβολ' ὅδ' ἐρεπῶν
 320 Γίνομαι, ὥς νῦ πε ὕμμι ἐίσασα κέρδιον εἶναι.
 Ἦ' ῥέ, κ' ἐκ χειρὸς χεῖρα παύσεν Ἀντινόοιο
 Ῥ' ἔα. μνηστῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πίοντο,
 Οἱ δ' ἐπιλώβδον κ' ἐκαστόμεον ἐπέεσσιν,
 Ωδ' εἰ δέ τις εἴπῃσι νέων ὑπερβυρόνων,
 325 Ἦ' μέλα Τηλέμαχ' φόρον ἡμῖν μερμηρίζει.
 Ἦ' πρὸς ἐκ Πύλου ἄξι ἀμειψόμενος ἡμαδόντῃ,
 Ἦ' ὅγε κ' Σπάρτηνδεν' ἐπεὶ νῦ περ ἵεται αἰνῶς.
 Ἦ' ἐ κ' εἰς Ἐφύρῳ ἰδέλει πείραν ἄρμεν
 Ἐλθεῖν, ὅφρ' ἐνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐλέη,
 330 Ἐν δὲ βάλῃ κρητῶρι, κ' ἡμῖας πάντας ὀλοῇ.
 Ἀλλ' οὐδ' αὖτ' εἴπῃσι νέων ὑπερβυρόνων,
 Τίς δ' οἷδ' εἴ κε κ' αὖτως ἰὼν κοίλῃς ἐπὶ νηὸς,
 Τῆλε φῶαν ἀπὸ λητῆς, ἀλῶμεν' ὥσπερ Οδυσσεύς;
 Οὕτω κε κ' μάλλον σφέλειεν πόρον ἄρμεν.
 335 Κήματα γάρ κε πᾶντα δασαίμεντα, σκία δ' αὖτ'
 Τῶν μνηστῆρ' ὀδῶμεν ἔχον, ἧδ' ὅστις ὅποι.

Festinat ire ad domum, suo cruciatus corde:

Invenit autem procos superbos in ædibus

Capras excoriantes, porcosque saginatos glabrantes in atrio. 300

Antinous autem ridens obviam ibat Telemacho,

Inque manu illius hæsit, verbumque dixit, & compellavit:

Telemache altiloque, impotens animi, ne quidquam tibi aliud

In pectore malum sit curæ vel opus vel verbum,

Sed strenue comede & bibe, ut antea: 305

Ista enim naviter omnia perficient tibi Græci,

Navem & electos remiges, ut ocyus eas

In Pylum divinam ad inclyti parentis famam.

Huic autem rursus Telemachus prudens respondit:

Antinoe, nullo modo deest cum vobis superbis 310

Convivari invitum, & lætari quietum.

An non satis quod antea dilapidastis multas & eximias

Possessiones meas proci? ego autem adhuc infans eram:

Sed nunc ubi grandior sum, & aliorum orationem audio

Sciscitans, jamque mihi augetur intus ira, 315

Tentabo ut vobis malam mortem inferam,

Sive ad Pylum profectus, sive hic in hoc populo.

Ibo quidem, neque vana via erit quam dico

Navem alienam conscendens: neque enim navem possideo neque remiges,

Quod quidem, uti vobis videtur, melius est. 320

Dixit, & ex manu manum traxit Antinoi

Facile. proci autem per domum convivium apparabant,

Qui cavillabantur & incessabant verbis.

Tum vero aliquis dicebat juvenum superbientium:

Næ sane Telemachus eadem nobis meditatur: 325

Aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,

Aut ille ex Sparta etiam: nam cupit vehementer.

Aut & in Ephyræ vult fertilem terram

Proficisci, ut inde mortifera venena afferat,

Injiciatque in craterem, & nos omnes perdat. 330

Alius rursus dicebat juvenum insolentium:

Quis scit an etiam ipse profectus eava in nave,

Longe ab amicis pereat, errabundus ut Ulysses?

Sic & magis augere posset nobis laborem.

Bona enim omnia divideremus, domum vero 335

Illius matri daremus ut habeat, aut ille cui nubit.

- Ὡς φάν· ὁ δ' ὑφόροφον θάλαμον κατεβήτατο πατρός
 Εὐρώῃ, ὅδι νησὸς χρυσὸς ἢ χαλκὸς ἵκετο,
 Εἴδής τ' ἐν χηλοῖσιν, ἄλις τ' ὠῶδες ἔλαυν.
- 340 Εἴν δὲ πίδαο οἶνοιο παλαιῦ ἡδ' ὑπότοιο
 Εἴσασαν, ἀκριτον θεῖον ποτὸν ἐνσὸς ἔχοντες,
 Εἴξαις ποτὶ πῆχον ἀμρότες, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
 Οἰκάδε νοσήσεις, ἢ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
 Κληῖς αἱ δ' ἔπισαν στανίδες πυκινῶς ἀρρεῖαι,
- 345 Δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ σάμῃ νύκτας τε ἢ ἡμέρας
 Ἔσκεν ἢ πάντ' ἐρύκασε νόον πολυδρείησιν,
 Εὐρύκλει', Ὡπ' οὐ θυγάτηρ Παισώνοιο.
 Τῷ πᾶσι Τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσας.
 Μαῖ', ἄγε δὴ μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορᾷσιν ἀφυσσον
- 350 Ἡδ' ὡς, ὅας μακρὰ πόν λαρώτατος ὅν σύ φυλάσσεις,
 Κέρον οἰομένη πόν κάμμορον, ἐποδεν ἔλθοι
 Διογενὴς Ὀδυσσεὺς, θάνατον ἢ κῆρας ἀλύξας.
 Δώδεκα δ' ἔμπλησον, ἢ πώμασιν ἄρσον ἄπαντας.
 Εἴν δὲ μοι ἀλφίται χῶον εὐρράφισσι δροῖσιν·
- 355 Ἐκκοσι δ' ἔσω μέτρα μυληφάτω ἀλφίται ἀκτῆς.
 Αὐτὴ δ' οἷν ἴσθι· παῖ δ' ἀδρόα πάντα πετύχθω.
 Ἐσπίετο γὰρ ἔγὼν αἰρήσομαι, ὅπποτε κεν δὴ
 Μῆνερ εἰς ὑπερῷ ἀναβῇ, κοῖται τε μέδεται.
 Εἴμι γὰρ εἰς Σπάρτῃν τε ἢ εἰς Πύλον ἡμαδόνεσσι,
- 360 Νόον παύσομεν πατρός φίλε ἢν πε ἀλάσω.
 Ὡς φάτο· κόκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια.
 Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπειτα πατέρουσιν προσήδα,
 Τίποτε δέ μοι; φίλε σέκρον, ἐνὶ φρεσὶ πῶπο νόημα
 Ἐπλετο; τῇ δ' ἐθέλεις ἵεναι πολλῷ ἐπὶ γαῖαν,
- 365 Μῦν' ἴαν ἀγαπητός· ὁ δ' ὤλετο πηλόδι πάτρης
 Διογενὴς Ὀδυσσεὺς, ἀλογνώτῳ εἰ δὴ μῦν·
 Οἱ δέ μοι ἀσπί' ἰόντα κακὰ φράζονται ὅπως,
 Ὡς κε δόλῳ φθίγῃς, πῶς δ' αὖτις πάντα δάσονται·
 Ἀλλὰ μὲν αὖδ' ἐπὶ σοῖσι καθήμεν· ὥδ' αἶ σε χρεῖ
- 370 Πόνον ἐπ' ἀπύργῳ κακὰ πάχην, ἰδ' ἀλάησθαι.
 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχος πεττυμένῳ ἄσπον ἦδα,
 Θάρσει μαῖ· ἐπεὶ ὅτ' ἀνὰ θεῶν ἦδε γε βελή·
 Ἀλλ' ὅμοσον μὲ μῦθε φίλῳ πῶς μωδῆσασθαι
 Πέν γ' ὅτ' ἂν ἐνδεκάτῃ τε δωδεκάτῃ τε γένηται,
- 375 Ἡ αὐτῷ ποδίσται, ἢ ἀφορμηθέντ' ἀπύσαι·

Sic dicebant . ille vero excelsum thalamum intrabat parentis

Amplum, ubi cumulatam aurum & æs jacebat,
Vestisque in cistis, abundeque odoriferum oleum:
Intus etiam dolia vini veteris dulcis bibenti 340
Stabant, merum divinum potum continentia,
Ordine ad murum aptata, si quando Ulysses
In patriam reverteretur, & quidem dolores multos passus.
Claustrisque munitæ inerant januæ & ingeniose aptatæ,
Bifores: intus autem mulier custos noctesque diesque 345
Erat, quæ omnia asservabat mentis solertia,
Euryclea, Opis filia Pisenoridæ:
Hanc tunc Telemachus allocutus est in thalamum vocatam:

Nutrix, age mihi vinum in amphoris hauri
Snavè, quod dulcissimum sit *omnium* quæ tu asservas, 350
Illum expectans infelicissimum, si quando veniat
Generosus Ulysses, mortem & fatum elapsus.
Duodecim autem imple, & operculis obduc omnes.
Infunde sis etiam farinam mihi bene confutis utribus:
Viginti autem mensuras impleant laboratæ Cereris dona. 355
Ipsa vero sola scias: hæcque congregata omnia sint.
Sub noctem enim ego accipiam, quando jam
Mater ad superiora domus conscenderit, lectique curam habe-
bit.

Ibo enim in Spartam & Pylum arenosam,
Reditum percontaturus patris cari sicubi, audiero. 360

Sic dixit. at exclamavit nutrix dilecta Euryclea,
Et cum magno ejulatu verbis volatilibus allocuta est,

Cur vero tibi, care fili, in mente hæc sententia
Est? quonam vis ire multam per terram,
Solut cum sis & unicus? periit autem longe a patria ter-
ra 365

Generosus Ulysses, ignoto in populo:
Illique tibi statim profecto mala machinabuntur posthac,
Ut dolo pereas, hæc vero ipsi omnia dividant:
Sed mane hic apud tuos sedens: neque te oportet
Per pontum indomitum mala pati, neque errare. 370

Huic Telemachus prudens respondit:
Confide nutrix: quoniam nequiquam absque deo hoc consi-
lium:

Sed jura matri caræ hæc non dicturam
Priusquam undecimæque duodecimæque dies aderit,
Aut priusquam ipsa me desiderabit, & discessisse audiet, 375
Ne

- Ως ἂν μὴ κλαῖνσα κατὰ χροά καλὸν ἰάπτῃ.
 Ως ἂρ' ἔφη. γρηῦς δὲ δεῶν μέγαν ὄρκον ἀπώμνυ.
 Αὐτὰρ ἔπει ῥ' ὅμοσέν τε τελέσσεν τε τὸν ὄρκον,
 Αὐτὰρ ἔπειτ' οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορβῶν ἀφύσεν,
 380 Ἐν δὲ οἱ ἀλοῖται χᾶσεν εὐρύφρεσσι δοραῖσιν.
 Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
 Ἐνθ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Τηλεμάχῳ δ' ἐκῆα κατὰ πόλιν ὥχετο πάντα,
 Καὶ ῥα ἐκάσῃ φωνᾷ παρεσμένη φάτο μῦθον,
 385 Ἐπειρεῖς δ' ἐπὶ νῆα δολὴ ἀγέρεσθαι ἤνωγε.
 Ἡδ' αὖτε Φρονόιο νόημονα παίδιμον ἔχον
 Ἡΐπει νῆα βολῷ· ὃ δὲ οἱ πρόφρων ὑπέδωκε.
 Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιδνώσθαι τε πᾶσαι ἀγχαί.
 Καὶ πᾶσι νῆα δολὴ ἄλαδ' ἔρυσσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
 390 Ὅπλ' ἐπείδε πᾶσι τε νῆες εὐσελμοὶ φορέουσιν.
 Σπῆσε δ' ἐπ' ἐχάπῃς λιμένος· περὶ δ' ἰσθλοὶ ἱταῖροί
 Ἀδρόοι ἠγέρεδοντο· θεὰ δ' ὠτρύνει ἔκαστον.
 Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Βῆ δ' ἔμμεναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θεοῖο·
 395 Ἐνθα μνηστῆρσιν ἐπὶ γλυκῷ ὕπνον ἔχουσιν,
 Πλάξαι δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἐκβαλεῖ κύπελλα.
 Οἱ δ' ἄδην ὠρνωτο κατὰ πόλιν· ἐδ' ἂρ' ἐπὶ δῶλ
 Ἔϊατ', ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
 Αὐτὰρ Τηλεμάχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 400 Ἐκπροκαλέσσαμένη μεγάρων ἀναισχετόνων,
 Μέντορι εἰδομένη ἡμῖν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδῶν.
 Τηλεμάχ', ἥδη μὲν τοὶ εὐκνήμειδες ἱταῖροι
 Ἔϊατ' ἐπὶ ἥρωες, τῶν σὺν πομπῇ μενοὶ ὀρμῶν.
 Ἀλλ' ἔμεν, μὴ δὴ δαδ' διατερίβωμεν ὁδοῖο.
 405 Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
 Καρπαλίμως· ὃ δ' ἔπειτα μετ' ἵχθια βᾶναι θεοῖο.
 Αὐτὰρ ἔπει ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυδον ἠδὲ θάλασσαν,
 Εὐρον ἔπειτ' ἐπὶ θυγὶ καρνηχομόωντας ἱταῖρους.
 Τοῖσι δὲ καὶ μαρτύρ' ἔρη ἱς Τηλεμάχῳ,
 410 Δάσσε φίλοι, ἦτα φερύμεναι· πάντες γὰρ ὕδα
 Ἀθροῖ· ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ ἐπὶ στέπυσαι,
 Οὐδ' ἄλλαι δμῶαί· μία δ' οἷη μῦθον ἀκυσεν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἔπειτα
 Οἱ δ' ἅμα πάντες φέροντες, εὐσελμῳ ἐπὶ νηϊ

Ne flens pulchrum corpus deformet.

Sic dixit. at anus deorum magnum iusjurandum dedit.

Cæterum postquam iuravit perfecitque iusjurandum,

Statim postea illi vinum in amphoras hausit,

Farinamque illi infudit bene confutis in utribus.

380

Telemachus autem domum ingressus procos conveniebat.

Tum rursus alia excogitavit dea cæcia Minerva,

Telemachum simulans per urbem obibat ubique,

Et singulis viris adstans dicebat sermonem,

Vesperique ad navem celerem congregari jubebat.

385

Ipsa rursus Phronii prudentem fortem filium

Poscebat navem celerem: qui ei benevolus promissis.

Occiditque sol, obumbrabanturque omnes viæ.

Et tunc navem celerem in mare protraxit, omniaque in ipsa

Arma posuit quæ naves bene tabulata ferunt.

390

Statuitque in extremum portum: circum autem eximii socii

Frequentes congregabantur: deæ enim hortabatur quemque.

Tunc rursus alia cogitavit dea cæcia Minerva,

Festinauit ire domum Ulyssis divini:

Hic procis dulcem somnum infudit,

395

Decepitque bibentes: e manibusque excussit pocula.

Hi vero dormitum festinabant per urbem: neque amplius diu

Sedebant, postquam ipsis somnus palpebris incidit.

Cæterum Telemachum allocuta est cæcia Minerva,

Evocans ex ædibus bene habitatis,

400

Mentori similis facta tum corpore tum voce:

Telemache, jam tibi quidem fortes socii

Sedent remiges, tum expectantes adventum.

Sed eamus, ne diutius differamus iter.

Sic locuta præcessit Pallas Minerva

405

Subito: ille autem continuo ad vestigia secutus est deæ.

Cæterum postquam ad navem pervenerunt atque mare,

Invenerunt continuo in littore comantes socios:

His vero interfatus est potens Telemachus:

Adeste amici, viatica feramus: omnia enim jam

410

Congregata sunt in ædibus: mater vero nequiquam scit,

Necque aut ancillæ: unica sola orationem audivit.

Sic vero locutus præcessit: illique simul sequebantur.

Ipsi vero simul omnia ferentes, pulchre tabulata in navi

De-

- 415 Κάτδισαν ὡς ἐκάλδυσεν Οὔδυσσῃ φίλῃ ἤθε.
 Ἀνδ' ἀρα Τηλέμαχῳ νηὸς βαῖν', ἤρχε δ' Ἀθήνη.
 Νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἔσπε' ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῇ
 Ἔσπε Τηλέμαχῳ. ποὶ δὲ πρυμνήσι ἔλυσαν.
 Ἀνδ' ἔκ' αὐτοὶ βάντες, ἐπ' κληῖσι κἀδίζον.
 420 Τοῖσιν δ' ἰχμεσον ἔρον καὶ γλαυκῶτις Ἀθήνη,
 Ἀκραιὴ Ζήφυρον, καλὰδοντ' ἐπὶ οἶνοπα πόντον.
 Τηλέμαχῳ δ' ἐπίροισιν ἰοτροῦκας ἐκάλδυσεν
 Ὀπλιν ἀπασσάου. ποὶ δ' ὀτρύνοντ' αἰκυσαν,
 Ἰσπὸν δ' αἰλάπρον καὶ κηλὴς ἑνὸςδε μετώδμης.
 425 Σάσσαν αἰώραντες· κατὰ δὲ προὔνοισιν ἔδυσαν,
 Ἐλκον δ' ἰσὶα λήκῃ εὐστρέφουσιν βοδῶν.
 Ἐπρησεν δ' ἀνεμῷ μέσον ἰσίων· ἀμφὶ δὲ κύμας
 Στάρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἰαχε νηὸς ἰούσης.
 Ἡδ' ἔδυσεν κατὰ κύμα διαπρήσσυσα κέλευθον.
 430 Δημοίμνοι δ' ἀρα ὅπλα δολῶ ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
 Σάσσαντο κρητῆρας ἐπιστροφίας οἶνοιο.
 Λᾶβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀπαγνέτησαν.
 Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκῶτιδι κύρῃ,
 Πανρυχίῳ μὲν ῥ' ἢ γε καὶ ἡὗ τᾶρε κέλευθον.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Γ.
 Ρ Α Τ Ω Δ Ι Α Σ

Τρόδοις.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθῆνᾳ ξενίξει Νέστωρ, καὶ διη-
 γῶται αὐτῷ καὶ πυμβεβηκότα ποῖς Ἑλλήσι, καὶ πόν ἐκ
 Τροίας ἀτόπλιν. πυθόμενῳ δὲ καὶ περὶ πᾶς μνηστῆρας, καὶ γυν-
 εῖται πῶς Ἀθῆναι ἀπῆλθον, δυσίαν αὐτῇ ἐπιστελῇ. λαβὼν
 δὲ ὁ Τηλέμαχῳ ἄρμα σὺν Παισιστράτῳ Νέστωρ καὶ εἰς
 Σπάρτῳ ἀπέβη. νυκτὸς δὲ ἐπιγυνομένης ξενίζονται παρὰ Διο-
 κλῆϊ ἐν Φυραῖς.

Γάρμ', ὑπὸ Νέστωρ δέκτο, συνῶρτο δ' ὅς ἐστιν· θεὰ δ' ἔπειτα.

Ἡ Ἑλῶ δ' ἀνάρουσι, λιπὼν ποσεικαλῆα λήμνῳ,
 Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαίην,
 Καὶ θνητοῖσι βροτῶσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρῃαν.
 Οἱ δὲ Πύλον, Νηλεῖον εὐκλόμενον παλῖνδρον,

Deposuerunt, ut præcepit Ulyssis carus filius.

415

Telemachus vero navem conscendit, prævit autem Minerva.

v2.

Navisque in puppe consedit: prope autem eam
Sedebat Telemachus. ipsi vero rudentes solverunt.

Etiâ ipsi ascendentes, per transtra sederunt:

His vero secundum ventum misit cæsia Minerva, 420

Opportunissimum Zephyram, æstuosum & nigrum per mare.

Telemachus autem socios hortatus jussit

Prehendere arma nautica, qui hortantem audiverunt,

Malum autem abiectum cavam intra basem

Statuerunt elevantes: rudentibusque colligarunt, 425

Traxeruntque vela alba tortilibus lotis.

Inflavit autem ventus mediam velum: circumque fluctus

Carinam purpureus fremebat nave eunte:

Quæ currebat per fluctus consiciens iter.

Ligantes autem arma celerem per navem nigram, 430

Statuerunt crateras plenos vini.

Libabantque diis immortalibus sempiternis:

Ex omnibus autem potissimum Jovis glancæ ocylos filix,

Per totam noctem quidem illa & auroram fecit iter.

O D Y S S E Æ H O M E R I I I I. L I B R I

Argumentum.

Telemachum venientem cum Pallade hospitio excipit Nestor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troja navigationem. utque audit illa de procis, & cognovit Palladem discedentem, sacrificium illi facit. Sed Telemachus accepto curru cum Pisistrato Nestoris filio Spartam discedit. Noctis superveniente divertuntur apud Dioclem Pheris.

f. Nestor hospitem excipit, abiitque isto cum ejus filio:
& Dea volavit.

Sol autem ortus est linquens pulchrum luctum,

In cælo firmo, ut immortalibus linceret,

Et mortalibus hominibus super almam terram:

Atque illi in Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum,

Tom. II.

D

Perve-

- 5 Γξον' ποὶ δ' ἐπὶ διπλὴ θαλάσῃς ἱερὰ ῥέζον,
 Ταύρας παιμέλανας ἔνδοσιχθονι κυανοχαῖτη.
 Ἐννέα δ' ἑδραί ἴσαν, πεντηκόσοι δ' ἐν ἑκάστῃ
 Εἶατο, καὶ πρῶχοντο ἑκάσσοι ἐννέα ταύρας.
 Ἐνθ' οἱ σπλάγχχ' ἐπάσταντο, θεῶν δ' ἐπὶ μηρία καὶον.
 10 Οἱ δ' ἰὺς κατέγοντο, ὧν ἰς ἑκατὸς εἴσιν
 Στάλαν αἰείραντες, τὴν δ' ὤρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐταί.
 Ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν'· ἤρχε δ' Ἀθήνη.
 Τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Τηλέμαχ', ἔμην σε χρὴ εἶν' αἰδῆς ἰδ' ἠβανόν.
 15 Τῖνεκα γάρ καὶ πόντον ἐπέπλωε ὄφρα πύθνηαι
 Πατρός, ὅπῃ κῆρυ γαῖα, καὶ ὄνεια πότμον ἐπέσσει.
 Αἴμ' ἄγε νῦν ἰὺς κῆρ Νέστορος ἱπποδάμοιο.
 Εἶδομεν ἦν πνα μῆπιν ἐνὶ σήδεσσι κέκλθε.
 Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
 20 Ψάδ' δ' ἐκ ἐρείη· μάλα γὰρ πεπνυμέν' ἐσὶ.
 Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμέν' ἀνάον νῦδα,
 Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ' προσπύζομαι αὐτὸν;
 Οὐδέ τί μιν μύδοισι πεπείρημαι πυκινόισιν.
 Αἰδώς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερίσσει.
 25 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῆσι νοήσεις,
 Ἀλλὰ δέ καὶ δαίμων ὑποδήσεται· ἔγάρ οἱ οἶω
 Οὐ σε θεῶν ἀέκητ' ἐγένεσθαι τε τραφίμεν τε.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη.
 30 Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχθια βαῖνε θεοῖο.
 Γξον' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἀγυῖαν τε καὶ ἑδρας.
 Ἐνθ' ἄρα Νέστωρ ἦτο σὺν ἡσάν· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
 Δαῶν' ἐντυώμενοι, κρία ὥππων, ἄλλα δ' ἐπειρον.
 Οἱ δ' ὥς ἐν ξάνυς ἴδαν, ἀδρόοι ἦλδον ἄταυτες,
 35 Χερσὶν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἐβλάσσαι ἀνωγον.
 Πρῶτ' Ἀντιφειδὸς Παισίσρατ' ἐγγυδὲν ἱλδῶν
 Ἀμφοτέρων ἱλε χεῖρα, καὶ ἱδρυσεν παρὰ δαυτὶ
 Κόπῃν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ λαμάρδας ἀλγίστη,
 Πάρ τε κασιγνήτην Θρασυμήδῃ καὶ πατρί φ.
 40 Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχχων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἐχέει
 Χρυσῶν ἐν δέπαι· δαδισκόμενος δὲ προσνύδα
 Παλλὰδ' Ἀθηνᾶν κέρην Διὸς αἰγιόχοιο.
 Εὐχιο καὶ ὃ ξῆνε Ποσειδάωνι ἀνακτ'.

Pervenerunt: ipsi vero in littore maris sacra faciebant, 5
 Tauros nigerrimos Neptuno cœruleo cæsariem.
 Novem autem confessus erant, quingentique in quolibet
 Sedebant, & præbebant cuique novem boves.
 Hic illi viscera sumebant, deo autem femora incendebant,
 Ipsi vero recta appellebant, atque vela navis æquabilis 10
 Contrahebant tollentes, eamque in portum ducebant: & ipsi
 egrediebantur.

Egrediebatur & Telemachus: sed præibat Minerva.

Illum prior allocuta est dea cæsia Minerva:

Telemache, non opus tibi jam pudore ne paululum qui-
 dem:

Ejus enim gratia & pontum pernavigasti ut andires 15
 De patre, ubi eum occultet terra, & quonam fato obierit.
 Sed age nunc recta vade ad Nestorem equorum domitorem:
 Videamus an aliquod consilium in præcordiis absconditum ha-
 beat.

Ora autem ipsum ut vera dicat.

Sed falsum non dicet: perquam enim prudens est. 20

Huic Telemachus prudens respondit,

Mentor, quò pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum?

Neque adhuc sermonibus exercitus sum prudentibus:

Pudor etiam juvenem virum seniore interrogare.

Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerva: 25

Telemache, quædam ipse in mente tua dispicies,

Quædam vero & deus suggeret. non enim puto

Te diis invitis natum esse nutritumve.

Sic locuta prævit Pallas Minerva

Celeriter: ille vero continuo vestigia secutus est deæ. 30

Veneruntque in Pyliorum virorum congregationem & confes-
 sum.

Hic Nestor sedebat cum filiis: circumque socii

Convivium apparantes, carnes assabant, aliasque transfigebant.

Qui ut igitur hospites viderunt, conglobati venerunt omnes,

Manibusque amplectebantur, & confidere jubebant. 35

Primus Nestorides Pisistratus prope accedens

Utrorumqueprehendit manum, & collocavit ad epulas

Pellibus in mollibus, in arenis marinis,

Juxtaque fratrem Thrasymedem & patrem suum.

Præbuit autem viscerum partes, infundebatque vinum. 40

Aureo in poculo: reverenter autem allocutus est

Palladem Minervam filiam Jovis a capra nutriti:

Precare nunc o hospes Neptunum regem:

- Τὲ γὰρ καὶ δάκρυς ἠντήσατε δάκρυ μολόντες.
 45 Αὐτὰρ ἐπὶν παύσῃς τε καὶ ἄρξαι ἢ θέμις ἐστὶ,
 Δὸς καὶ αὐτῷ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἶνον
 Σπᾶσαι· ἔπειτα καὶ αὐτὸν δόμας ἀδανάτοισιν
 Εὐχασθαι· πάντες δὲ θεῶν χάριτος ἄνθρωποι.
 Ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὀμφηλικὴν δ' ἔμοι αὐτῷ.
 50 Τῶν καὶ σοὶ προστέρω δῶσω χρύσειον ἄλυσον.
 Ὡς ἔπειτα, ἐν χερσὶ αἶδει δέπας ἠδ' οἶνον,
 Χαῖρε δ' Ἀθωαῖον πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
 Οὐνεκά οἱ προστέρω δῶκε χρύσειον ἄλυσον·
 Αὐτίκα δ' ἔχουσιν πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
 55 Κλυθεὶ Ποσειδάων γαλήνῃ, μηδὲ μεγάρῃ
 Ἡμῖν εὐχαμένοισι τελευτᾶσαι πόδες ἔργα.
 Νέστωρ μὲν πρῶτα καὶ ἡσίοι κύδ' ὅπαζε,
 Αὐτὰρ ἔπειτα ἄλλοισι δῖον χαλκῶσαν ἀμφοβίῳ,
 Σύμπασιν Πυλῶσιν, ἀγκυκλῆος Ἐκατόμβῃς.
 60 Δὸς δ' ἐπὶ Τηλεμάχῳ καὶ ἡμὶ πρῆξανται νέσδοι
 Οὐνεκά δ' ἄρ' ἐκείνοισι δῶν σὺν γὰρ μελαίνῃ.
 Ὡς ἄρ' ἔπειτα ἥρωτο, καὶ αὐτὴ πένετα τελέσσει,
 Δάκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
 Ὡς δ' αὖτε ἥρωτο Ὀδυσσεὺς φίλ' ἦος.
 65 Οἱ δ' ἐπὶ ὤπασαν κρῖ ὑπέρτατον καὶ ἐρύσαντο,
 Μοῖρας διασέμενοι, δαίμωνι ἐρικυδέα δάκρυ.
 Αὐτὰρ ἔπειτα πᾶσι καὶ ἰδνύοντο ἐξ ἔρον ἔστα,
 Τῷ δ' ἄρα μύθων ἤρχε γερῶν ἱππότες Νέστωρ,
 Νῦν δὲ καλὸν ἐστὶ μεταλῆσαι καὶ ἔρσδοι
 70 Ξάνος, οἰωνός ἐστιν, ἐπὶ πέρησαν ἰδωδὺς.
 Ὡς ἔφατο, πάντες οἳ ἐσσι· τότεν πλεῖθ' ὕγρα κέλευθα,
 Ἡ δ' αὖ κατὰ πρῶτον, ὃ μαλ' ἰδὼς ἀλάλησθε
 Οἶά σε ληΐσ' ἥρης ὑπὲρ ἅλα· τοὶ γὰρ ἀλόντας
 Ψυχὰς παρδόμενοι, κακὸν ἀποδαπτῶσι φέροντες.
 75 Τὸν δ' αὖ Τηλεμάχ' ἐπεπνυμέν' ἀνείκε νῦδα,
 Θαρσύνσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ δάκρυ Ἀθωαῖ
 Ὀνχ', ὅνα μιν τελεῖ πατὴρ ἀποιχομένω ἔρποντα.
 Ἡ δ' ἔπειτα μιν κλέει ἰσθλὸν ἐν ἀνδράποισιν ἔχουσα.
 Ὡς Νέστωρ Νηλεΐδην, μέγα κύδ' Ἀχαιῶν,
 80 ἔφητο ἀπτόδω ἄμειν· ἦν δὲ καὶ τοὶ κατακλῆται·
 Ἡμῖν ἐξ Ἰθάκης ὅπου καὶ ἀλλήλοισιν,
 Πρῆξι δ' ἔδ' ἰδὼν, ἐδ' ἡμῖν, καὶ ἀγορεύω.

Ejus enim in epulas incidistis huc profecti.
Cæterum postquam libaveris & precatus fueris ut fas est, 45

Da & huic statim poculum dulcis vini

Ut libet: quoniam etiam hunc puto immortales

Invocare, omnes enim diis indigent homines.

Sed junior est, ætas eadem si mecum:

Propterea tibi priori dabo aureum poculum.

50

Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis vini,

Delectata est autem Minerva prudenti viro & iusto,

Eo quod ipsi priori præbuisset aureum poculum:

Statimque precata est multa Neptunum regem,

Audi Neptunè terram continens, neve dedigneris

55

Nobis precantibus perficere hæc opera.

Nestori quidem primo & filiis gloriam præbe,

Deinde aliis da dignam gratiam,

Omnibus Pylis, ob inclytam Hecatomben.

Da insuper Telemachum & me re confecta redire,

60

Cujus gratia huc venimus celeri cum nave nigra.

Sic deinde precabatur, & ipsamet omnia perficiebat,

Dedit vero Telemachum pulchrum poculum rotundum.

Itidemque supplicavit Ulyssis carus filius.

Hi postquam assarunt carnes superiores & detraxerunt,

65

In partes dividentes, celebrabant splendidum convivium.

At postquam potus & cibi amorem emiserunt,

His sermones occæpit senex eques Nestor;

Nunc certe satius est inquirere & interrogare

Hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo.

70

O hospites, quinam estis? unde navigaris humidas vias?

An ob aliquod negotium, aut temere erratis

Tanquam prædones per mare? qui errant

Animas exponentes, malum alienis ferentes.

Huic Thelemachus prudens respondit

75

Confidens. ipsa enim intra præcordia confidentiam Minerva

Posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret:

Atque ut illum decus egregium apud homines maneat.

O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,

Interrogas unde simus: ego vero tibi enarrabo:

80

Nos ex Ithaca sylvestra venimus,

Negotium autem hoc privatum est, non publicum, quod dicam.

- Πατρός ἡμῶν κλέῃ εὐρύ μετέρχομαι ἦν περ ἀκούσῃ,
 Δ' ἢ Οδυσσῆϊ παλασίφρονι· ὃν ποτὲ φασιν
 85 Σὺ σοὶ μαρναμένον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάσαι,
 Ἀλλ' οὐ μὲν γὰρ πάντας ἔσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
 Πάθόμεθ' ἤχι ἑκάσῃ ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
 Κῆρυ δ' αὖτ' ὀλέθρον ἀπ' Ἀδία δῆκε Κρονίων.
 Οὐ γάρ τις διώκταί σάφα εἰπέμεν ὀππότε φθώσῃ,
 90 Εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρῃ δάμνη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
 Εἴτε καὶ ἐν πελάγεσσι μετὰ κύμασιν Ἀμφιτερίης.
 Τὐνεκα νῦν καὶ σά γυναικ' ἰκάνομαι, αἶκε δέλησθαι
 Κῆρυ λυγρὸν ὀλέθρον ἐνισπῆν, εἴπε ὅππῃ τις
 Ὀφθαλμοῖσι φερίσιν, ἢ ἄλλῃ μῦθον ἀκούσας
 95 Πλαζόμεναι. πέρι γάρ μιν ὀξυρὸν τέκε μήτηρ.
 Μηδὲ τί μ' αἰδομένῃ μελίσσει, μηδ' ἐλεάειν,
 Ἀλλ' εὖ μοι κατὰλεξον ὅπως λύπῃσιν ὀππότε
 Λίσσομαι, ἂποσέ σοι τι πατὴρ ἑμὸς ἐσθλὸς Οδυσσεύς
 ἦ' ἐπ' ἢ ἐπ' ἔργον ὑποσῶς ἐξετέλεσσε
 100 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάχετε πημάτων Ἀχαιοί,
 Τῶν νῦν μοι μνήσασθαι, καὶ μοι νημερτὲς ὦσιπαι.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἑπείτα γερῶνι· ἵππότης Νέστωρ,
 ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας οἷζ' ὡς ἔν τε ἱκάνῃ
 Δήμῳ ἀνέτλημεν μὲν ἄχαιον ἦες Ἀχαιῶν,
 105 ἦ' μὲν ὅσα ξυῶ νηυσὶν ἐπ' ἠερὸν δέκα πόντον
 Πλαζόμενοι κατὰ ληϊδ' ὅπῃ ἄρξασιν Ἀχιλλεύς,
 ἦ' δ' ὅσα καὶ περὶ αὖτ' ἐμὸν Πειράμοιο ἀνακτῆ
 Μαρναμέθ', ἐνθα δ' ἑπείτα κατέκτανεν ὅσοι ἄριστοι
 Ἐνθα μὲν Αἴας κῆται Ἀργεῖοι, ἐνθα δ' Ἀχιλλεύς,
 110 Ἐνθα δὲ Πάτροκλος θεῶν μῆτωρ ἀτάλαντος,
 Ἐνθα δ' ἑμὸς φίλος υἱὸς ἄμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων,
 Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θέαν παχὺς, ἠδὲ μαχητής.
 Ἀλλὰ σε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακὰ· τίς κεν ἔκρινε
 Πάσαι γε μυθήσασθαι κατὰ δνητῶν ἀνδράπων;
 115 Οὐδ' εἰ πάντας τίς καὶ ἐξείητε παραμεινόντων
 Ἐξέροισι ὅσα κῆρι πάθον κακὰ δι' ἡμῶν Ἀχαιοί.
 Πρὶν κεν ἀνιηθεὶς σὺν πατρίδα γαῖαν ἴκοιο.
 Εἰναιέτες γάρ σφιν κακὰ ράπτῃσιν ἀμειβόμενοι
 Παισίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσε Κρονίων.
 120 Ἐνθ' ὅπως ποτε μῆνιν ὀμοιωθήμενοι ἀντήν
 ἦ' θεῶν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνέει δῖος Οδυσσεύς

Patris mei gloriam magnam inquiero, sicubi audiero,
Nobilis Ulyssis, cujus mens invicta ferendis malis: quem pri-
dem ajunt

Una tecum pugnantes Trojanorum urbem evertisse. 85

Alios quidem omnes quotquot cum Trojanis pugnarunt,
Audivimus quo in loco unusquisque perierit sæva morte:
Illius vero mortem incognitam fecit Jupiter.

Neque quisquam potest clare dicere ubinam perierit,
An ille in continente domitus sit a viris inimicis, 90
An in pelago inter fluctus maris.

Ejus gratia nunc ad tua gēna venio, si velis

Illius tristem mortem edisserere, sicubi videris

Oculis tuis, aut alterius orationem audieris

Errantis. perquam enim ipsum ærumnosum peperit ma-
ter. 95

Neque ullo pacto me veritus blandire, neque misertus,
Sed plane mihi narrato utcunque contigit videre:

Oro, si unquam tibi pater meus eximius Ulysses

Sive dictum sive factum pollicitus perfecit

Populo in Trojanorum, ubi passi estis clades Achivi, 100

Horum nunc mihi memor sis, & mihi verum dicas.

Huic respondit deinde senex eques Nestor:

O amice, quoniam me admones calamitatis quam in il-
lo

Populo passi sumus robore indomiti filii Achivorum,

Sive quæcunque cum navibus per obscurum pontum 105

Errantes ad prædam qua duceret Achilles,

Sive quæcunque circa urbem magnam Priami regis

Pugnâvimus, ubi deinde occisi sunt quotquot optimi:

Illic quidem Ajax jacet Martius, illic Achilles,

Illic & Patroclus diis artifex æquiparandus, 110

Illic meus dilectus filius simul fortis & inculpatus,

Antilochus, admodum currendo velox, atque pugnator.

Aliaque multa præterea passi sumus mala. quis illa

Omnia utique enarraret inter mortales homines?

Neque si vel quinquennio & sexennio hic permanens 115

Interrogares quæ illic passi sunt mala nobiles Achivi:

Prius tædio affectus tuam ad patriam terram ires.

Novennio enim ipsi mala machinati sumus circumvenien-
tes

Omni modis dolis: vix tandem finem dedit Saturnius.

Ibi nullus unquam prudentia æquari plane 120

Potuit, nam admodum mukum vincebat nobilis Ulysses

- Παντοίοισι δόλοισι, πατήρ σπός· εἰ ἐταῖο γὰρ
 Κείνη ἐκγονός ἐστι· σέβας μὲν ἔχῃ ἐσπορεύσασα·
 125 Ἦτοι γὰρ μῦθοι γὰρ οἰκότες, ἐδὲ καὶ φαίης
 Ἐνδ' ἦτοι αἶψα μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεύς
 Οὐτὲ ποτ' ἐν ἀγορῇ δῖχ' ἐβάλομεν, ὅτ' ἐνὶ βουλῇ,
 Ἀλλ' ἔνα θυμὸν ἔχοντες, νόον καὶ ἐπιφροσύνην
 Φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὅχ' ἄρεα γένεται.
 130 Ἀντάρ' ἐπεὶ Πελαγίοιο πόλιν διατέρσαμεν αὐτίκῃ,
 Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεοὶ δ' ἐκίδωσαν Ἀχαιούς·
 Καὶ ὥστε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μῆδεσσι νόον
 Ἀργείοις· ἐπεὶ ὅπ' ἠοήμονες ἐδὲ δίκαιοι
 Πάντες ἴσαν· ἣν σφίσι πολλὴς κακὸν οἶον ἐπέσταν,
 135 Μῦθον εἰς ὅλην Γλαυκῶτιδ' ὀβριμοπάτρης,
 Ἦτ' ἰὲν Ἀτρεΐδῃσι μετ' ἀμφοτέρωσιν ἱδμεν.
 Τῷ δὲ καλεοσμένῳ ἀγορεύω ἐς πάντας Ἀχαιούς·
 Μᾶλ', ἅσπερ ἐ κατὰ κόσμον, ἐς ἥλιον καταδιώσκει,
 (Οἱ δ' ἦλθον οἷον βεβαρηότες ἦεν Ἀχαιῶν)
 140 Μῦθον μυνέσθην πᾶσι νῆα λαὸν ἀγαυῶν.
 Ἐνδ' ἦτοι Μενέλαος ἀνέγει πάντας Ἀχαιούς·
 Νόον μιν ἠσπασθαι ἐπ' ἑρῆα νόστον βαλάντης.
 Οὐδ' Ἀγαμέμνωνι πάντα ἐβόηεν· βύλας γὰρ ῥα
 Λαὸν ἐρυκακύνει, ρέζειν δ' ἱερὰς ἐκατόμβας,
 145 Ὡς πῶς Ἀδωνείης δανὸς χόλον ἔσχετοισιν.
 Νήπιος, ἐδὲ πῶς ἦδ' ὅς ἐ πείσσεσθαι ἔμελλεν.
 Οὐ γὰρ τ' ἄλλα θεῶν δρέπεται νόος αἰὲν ἰόντων.
 Ὡς πῶς μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένοις ἐπίσσειν
 Ἔστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν εὐκνήμιδες Ἀχαιοί·
 150 Ἠχῇ δ' αὖτις δῖχ' ἀνέστην ἰδὼντες βουλῇ.
 Νῆασι μὲν αἵσασμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὀρμαινόντες
 Ἀπῆλτοις (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἦρτο πῆμα κακοῦ)
 Ἠῶδες δ' οἱ μὲν νῆας ἀλλομεν ἐς ἄλλα δῖαν,
 Κτήμασι τ' ἐπαδόμεσθα, βαδίζοντας τε γυναικάς·
 155 Ἡμέστις δ' ἄρα λαοὶ ἐργάζονται μένοισι
 Ἀδδὶ παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι πομπῇσι λαῶν·
 Ἡμέστις δ' ἀναβάτες ἐκαινόμεναι· αἱ δὲ μῆδ' ἄλλα
 Ἐπὶ λόν· ἐγόρσισεν δὲ θεὸς μεγακάρητος πόσων.
 Ἐς Τινέδον δ' ἐκδόντας, ἱρᾶμεν ἱρὰ θεοῖσι,
 160 Οἰκαδὲ ἤμενοι· Ζεὺς δ' ὅπ' αὖτις μῆδεσσι νόον,

Omnimodis dolis, pater tuus: si vere quidem
 Illius filius es: admiratio me tenet aspicientem:
 Profecto enim sermones quidem similes, neque tu diceres
 Virum juniorem usque adeo similia loqui. 125
 Ibi sane hactenus ego & nobilis Ulysses
 Nunquam in concione diversum dicebamus, neque in con-
 filio,

Sed eundem animum habentes, mente & prudenti consilio
 Consultabamus Achivis, ut quam optime fieret.
 At postquam Priami urbem depopulati sumus excelsam, 130
 Abivimusque in navibus: deusque dispersit Achivos:
 Et tunc sane Jupiter tristem in mente machinabatur redi-
 tum

Achivis: nam neque prudentes neque iusti
 Omnes erant: ideoque ipsorum plures malum fatum consecu-
 ti sunt,

Ira ex perniciofa Cæsar oculos forti patre natæ, 135
 Quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.

Hi vocatis ad concionem omnibus Achivis
 Frustra, ac non rite, ad solem occidentem,
 (Illi vero venerunt vino gravati filii Achivorum)
 Sermones explicabant, cuius gratia populum congregarunt. 140
 Ibi tum Menelæus jubebat omnes Græcos
 Reditus memores esse super lata dorsa maris.

Neque Agamemnoni penitus placebat: volebat enim
 Populum detinere, facereque sacras hecatombas,
 Ut Palladis vehementem iram placaret. 145

Stultus, neque istud noverat quod non persuasurus erat.
 Non enim statim deorum vertitur mens sempiternorum.

Sic hi contumeliosis vicissim contententes verbis
 Stabant. ipsi vero surrexerunt ocreati Achivi
 Clamore diro: bisariam autem ipsis placebat consilium. 150

Per noctem quidem dormivimus tristia mente cogitantes
 Invicem: (insuper Jupiter parabat damnum mali)

Mane autem nos quidem naves traximus in mare vastum,
 Resque imposuimus, alticinctasque mulieres:
 Pars autem populi retenti sunt manentes 155

Ibi apud Atridem Agamemnonem pastorem populorum:
 Sed pars conscendentes remigavimus: ipsæque naves perquam
 velociter

Navigabant: stravit enim deus vastum pontum.

In Tenedum autem venientes, fecimus sacra diis,
 Domum adspirantes. Jupiter autem nondum curabat reditum, 160
 Infe-

- Σχέτιλ', ὅς ῥ' ἔειν ὥρσε κακῷ ἐπιδύττον αἶψα,
 Οἱ μὲν ἀποσρέφαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
 Ἀμφ' Ὀδυσῆα ἀνακτα δαίφροντα ποικιλομήτην,
 Αὖτις ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥρα φέροντες.
 165 Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀσπῆσιν αἶ μοι ἔποντο,
 Φάγον, ἐπεὶ γνωσκόν ὃ δὴ κακὰ μῆδεο δαίμων,
 Φάγε δὲ Τυδείδ' ὕος Ἀρήϊ', ὥρσε δ' ἑταίρους,
 Οἳ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ καὶ ξανδὸς Μενέλαος,
 Ἐν Λέσβῳ δ' ἔειχεν δολιχὸν πλὸν ὀρμαίνοντας,
 170 Ἡ καδ' ὑπερθε Χίοιο νοομένη παμπαλοῖσσι,
 Νῆσσι ἐπὶ Ψυρῆσι, αὐτῷ ἐπ' ἀριτέρ' ἔχοντες,
 Ἡ ὑπέρθε Χίοιο, παρ' ὠκεῖοντα Μίμαντα.
 Ἡ πέτρῃ δὲ θεὸν φῆναι πέρας· αὐτὰρ οὐκ ἡμῖν
 Δαΐε, καὶ ὠχέει πέλαγ' μέσον εἰς Εὐβοίαν.
 175 Τέμνειν, ὅρρα πᾶσιςα ὑπεκκακότητα φύγοιμεν.
 Ὠρτο δ' ἐπὶ λιγύς ἔρ' ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὤκα
 Ἰχθυόεντα κελύδα διέδραμον, εἰς δὲ Γερασιπὼν
 Ἐννύχαια καπύγοντο. Ποσειδάωνι δὲ ταύραν
 Πόλ' ἐπὶ μῆρ' ἔδεμν, πέλαγ' μέγα μετρήσαντες.
 180 Τέτρατον ἡμῶν ἔω, ὅτ' ἔ' Ἀργεῖ νῆας εἴσας
 Τυδείδῳ ἱεκοι Διομήδε' ἵπποδάμοιο
 Ἔσασαν. αὐτὰρ ἐγὼ γε Πύλον δ' ἔχον· ἑδὲ πρὸς ἑσβή
 Οὐρ' ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προΐκεν αἶψα.
 Ὡς ἡλδον, φίλε τέκνον, ἀπὸ δῆς· ἑδὲ αἰ οἶδα
 185 Κέρων οἱ τ' ἐσάωδον Ἀχαιῶν οἱ τ' ἀπόλοιστο.
 Ὅσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμεν' ἡμετέροισι
 Πάδομαι, ἢ δέμεις ἐςὶ δαΐσαι, ἑδὲ σὲ κῶσω.
 Εὐ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμῶρες,
 Οὐς αὖ Ἀχιλλεὺς μεγαδύμῃ φαίδιμ' ὕος·
 190 Εὐ δὲ Φιλοκλήτῳ Παιάντῳ ἀγλαὸν ἰόν·
 Πάντας δ' Ἰδομενέει Κρήτῳ εἰσυγαγ' ἑταίρους
 Οἱ φύγον ἐκ πολέμου, πόντ' δὲ οἱ ἐπὶ ἀπὴν ἔρα
 Ἀτρεΐδῳ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκνέτε νόσφιν ἔοντες,
 Ὡς τ' ἡλδ', ὥς τ' Αἰγισθ' ἠέψαστο λυγρὸν ὀλέδραν.
 195 Ἀλλ' ἦτοι κῆρ' μὲν ἐπισμυγρῶς ἀπέπουν,
 Ὡς ἀγλὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο ληϊόσσαι
 Ἀνδρός· ἐπεὶ καὶ κῆρ' εἰσάσσο πατρογονῆα,
 Αἰγισθοῖν δολαφῆν, ὅς ο' πατέρα κλυτὸν ἔκασα.
 Καὶ σὺ φίλ' (μάλα γάρ σ' ὀρώω καλὸν τε μέγαν τε)

Infestus, qui contentionem concitavit malam secundo iterum.
 Hi quidem digressi ascenderunt naves remis utrinque actas,
 Qui circa Ulyssē erant regem cordatum varii consilii,

Rursus Atridæ Agamemnoni gratificantes.
 Sed ego cum navibus congregatis, quæ me sequebantur, 164
 Fugi, quoniam cognoscebam quod jam mala meditabatur
 deus.

Fugit & Tydei filius bellicosus, excitavitque socios.
 Sero autem jam ad nos veniebat flavus Menelaus,
 In Lesbo autem invenit nos longam navigationem animo agi-
 tantes,

An supra Chium iremus asperam, 170

Ad insulam Psýriam, ipsam a sinistris habentes,

An sub Chio, ad ventosum Mimantem.

Rogabamus autem deum ostenderet signum: sed ille nobis

Ostendit, & jussit pelagus medium in Eubœam

Sulcare, ut quam celerrime infortunium effugeremus. 175

Cœpit autem stridulus ventus spirare: ipsæ autem naves ad-
 modum velociter

Piscolas vias percurrerunt, & ad Gerestum

Nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum

Multa femora posuimus, pelagus magnum mensi.

Quartus dies erat quando in Argis naves æquales 180

Tydidæ socii Diomedis bellicosi

Constitere. sed ego in Pylum tendebam: nec unquam extin-
 ctus est

Ventus postquam primum deus misit flare.

Sic veni dilecte fili ut qui nihil audiui: nec scio

Qui illorum servati sint Achivorum quique perierint. 185

Quæcunque autem in domibus sedens nostris

Audio, quatenus fas est, doceberis neque te celabo.

Bene quidem Myrmidonas dicunt ivisse lanceatos,

Quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:

Bene etiam Philoctetem Pœantis illustrem filium; 190

Omnesque Idomeneus in Cretam duxit socios,

Qui fugerunt ex bello, pontus quoque ei nullum abstulit;

Attidem autem & ipsi auditis procul qui estis,

Urque venit, utque Ægisthus molitus est triste exitium:

Sed ille quidem graviter luit, 195

Quam bonum & filium interempti relisum esse

Viri: quoniam & ille ultus est parricidam,

Ægisthum dolosum, qui ejus patrem inclytum interfecerat.

Et tu amice (perquam enim te video bonumque magnumque)

For-

- 200 Ἀλκιμῶς ἴα', ἴνα τίς σε καὶ ὀλιγόνων δ' ἔσθῃ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα,
 ὦ Νέστωρ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδ' Ἀχαιῶν,
 Καὶ λίω κῆν' μὲν ἐπύσαστο, καὶ οἱ Ἀχαιοὶ
 Οἴσυσσι κλέ' ἄρ' ὦ, καὶ ἰσχυμένωσιν ἀειδῶ.
 205 Αἱ γὰρ ἡμοὶ ποσειδάϊοι θεοὶ δυνάμειν παραβάν
 Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλογίης.
 Οἱ σὲ μαι ὑβρίζοντες ἀπίσθαιλα μηχανώσονται.
 Ἀλλ' ἔ μοι ποῖσιν ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
 Πατρὶ τ' ἡμῶν καὶ ἡμοῖ· τοῦ δὲ χρή πετλάμεν ἡμῆς.
 210 Τὸν δ' ἠμώβον ἔπεισε γερῷος ἱππόδα Νέστωρ,
 ὦ φίλ', ἐπεὶ δὲ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
 Φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος ἄνικα πολλὰς
 Ἐν μεγάροις ἄεθλα σέθεν κακὰ μηχανάσθαι·
 Εἴ τί μοι ἢ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἢ σὲ γε λαοὶ
 215 Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισσόμενα θεῶ ὀμφῇ.
 Τίς δ' οἶδ' εἰ κέ ποτέ σοι βίαις ἀποτίσεται ἰδὼν
 Ἥ ὅγε μένος ἐὼν, ἦ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
 Εἰ γάρ σ' ὥς ἐδέλα φιλεῖν γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Ὡς πρὶ Οὔδυσσῆος περιμήδεω κυδαλίμειο
 220 Δῆμψ ἐνὶ Τρώων, ὅδε πύχνομεν ἀλγὲ Ἀχαιῶν.
 Οὐ γάρ πω ἴδον ὥς θεὸς ἀναφανδὰ φιλάδης
 Ὡς κένω ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη.
 Εἰ σ' ὅπως γ' ἐδέλοι φιλεῖν, κῆδοιό σε θυμῶ,
 Τῷ κέν τις κένων γὰ καὶ ἐκλεάδοιτο γάμοιο.
 225 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα,
 ὦ γέρον, ἔγω αὖτο ἔπ' ἐλπίσθαι οἶω.
 Λίω γὰρ μέγα ἔστι· ἄνη μ' ἔχει· ἐκ' ἂν ἡμοίγῃ
 Ἐλπομένῃ σὲ γένοιτ', ὅτ' εἰ θεοὶ ὥς ἐθέλονεν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 230 Τηλέμαχε, ποῦν σε ἐπ' οὖρον ἔρχε' ὀδύσσειν;
 Ρῆα θεὸς γ' ἐδέλων καὶ πολὺδεν ἄνδρα σπώσσει.
 Βυλομήνῃ δ' ἂν ἔγῃ καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
 Οἴκαδ' ἔ' ἰλδήμεναι καὶ νόστιμον ἡμῶν ἰδέσθαι,
 Ἥ ἰλδὼν ἀπολίσθαι ἰφίστῃ, ὥς Ἀγαμέμνων
 235 Ὡλέθ' ὑπ' Ἀγχιόδοιο δόλῳ καὶ ἦς ἀλόχοιο.
 Ἀλλ' ἥτοι θάνατον μὲν ὁμοίῳ ὥς θεοὶ περ
 Καὶ φίλῃ ἀνδρὶ δύνανται ἀλλεχόμεν, ὅππῃτε κεν δῶ
 Μοῖρ' ὅλῃ κατέλθοι σσηληγέ' ἑλάνοιο.

Fortis sis, ut aliquis tibi & posterorum bene dicat. 200

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:

O Nestor Nelide, magna gloria Achivorum,
Et jure ille quidem ultus est, & ei Achivi
Ferent gloriam amplam, & posteris præconium.
Utinam enim mihi tantam dii vim dedissent 205

Ad ulciscendos procos ob injuriam molestant,
Qui me contumelia afficientes pernicioſa machinantur.
Sed neutiquam mihi hujusmodi destinarunt dii felicitatem
Patrique meo & mihi: nunc autem opus est pati tamen.

Hunc autem excepit senex eques Nestor: 210

O amice, quandoquidem de his me admones & loquutus es,
Ferunt procos tuam matrem propter multos
Domi te invito mala machinari:

Dic mihi an lubens vinceris, an te cives
Odio habent publice, sequentes dei vaticinium. 215

Quis scit an aliquando eorum violentiam ulciscatur veniens
Sive ille solus existens, sive universi Achivi?

Si enim te sic veller amare cæſia Minerva,
Quemadmodum Ulyſſem quondam supra modum curabat glo-
riosum

Populo in Trojanorum, ubi passi sumus mala Achivi: 220

Non enim unquam vidi usque adeo deos manifeste amantes,
Quemadmodum illi manifeste astitit Pallas Minerva:

Si te adeo vellet amare, curareque ex animo,
Tum quilibet illorum utique oblivisceretur nuptiarum.

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est: 225

O senex, nunquam hunc sermonem perfectum iri existi-
mo.

Nimis enim magna dixisti: stupor me tenet: neque mihi
Speranti ea contingerent, neque si dii sic vellent.

Hunc rursus allocuta est dea cæſia Minerva:

Telemache, quale tibi dictum effagit septum dentium? 230

Facile deus, si quidem velit, vel ex longinquo virum serva-
rit.

Mallem vero ego etiam mala multa passus,
Domum redire & reditus diem videre,
Quam reversus perire incola, veluti Agamemnon

Periit Ægisti dolo & suæ uxoris. 235

Verum enimvero mortem omnibus molestant neque dii ipsi
Etiam ab amato viro possunt arcere, quandocunque tan-
dem

Fatum perniciosum corripuerit aspera mortis.

Hunc

- Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένῳ ἀντίον ἠΐδα,
 240 Μένωρ, μή κ' ἐπὶ ταῦτα λεγόμεδα, κηδόμενοι περ.
 Κῆρ δ' ἔκ ἐπὶ νόσθ' ἐπύτυμθ', ἀλλὰ οἱ ἤδη
 Φράσσαντ' ἀδάνασσι θάνασον καὶ κῆρα μέλαιναν.
 Νῦν δ' ἐδέλω ἐπ' ἄλλο μεταλῆσαι καὶ ἔρσθαι
 Νέστωρ, ἐπεὶ περὶοίδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων.
 245 Τεῖς γὰρ δὴ μὲν φασιν ἀνάζεσθαι γένε' ἀνδρῶν
 Ὡς σέ μοι ἀδανάτοισι ἰνδάσσεται εἰσοράσασθαι.
 Ὡς Νέστωρ Νηληϊάδῃ, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπε;
 Πῶς ἔσαν Ἀτρείδης Δρυκρείων Ἀγαμέμνων;
 Πῶς Μενέλαος ἔλω; ἀνὰ δ' αὐτῷ μήσατ' ὀλεθρον
 250 Αἰγισθοῦ δολομήτης; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
 Ἦ ἔκ Ἀργεὺς ἦεν Ἀχαιῆς, ἀλλὰ πῇ ἄλλῃ
 Πλάσσειτ' ἐπ' ἀνδράπης, ὃ δὲ θαρσύνῃς κατέπερρε;
 Τὸν δ' ἡμέβετ' ἐπεισσε γερῷος ἱππότα Νέστωρ,
 Τοιγὰρ ἐγὼ σοι τέκνον ἀληθεύειν πάντ' ἀγορεύσω.
 255 Ἦτοι μὲν σὸς κ' αὐτὸς οἶσθα ὥς κεν ἐτύχθη.
 Εἰ ζῶντ' Αἰγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἐπέτμεν
 Ἀτρείδης Τροίηθεν ἰὼν ζυγὸς Μενέλαος,
 Τῷ κέ οἱ ἠδὲ θανόντι χυτῶν ἐπὶ γαῖαν ἔχθραν,
 Ἀλλ' ἄρα σὸν γὰρ κινέει τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
 260 Κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκάς Ἀργεὺς· ἠδὲ κέ τις μιν
 Κλαῦσεν Ἀχαιῶν. μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
 Ἡμεῖς μὲν γὰρ κῆρι πολέας τελέοντες αἰδέλας
 Ἡμεῖθ'· ὃ δ' ἄκηλος μυχθῷ Ἀργεὺς ἵπποβότοιο
 Πόλ' Ἀγαμέμνονέω ἀλοχὸν θέλγεσθ' ἐπέεσσιν,
 265 Ἦ δ' ἦτοι ποτὶν μὲν ἀνάνετο ἔργον ἀνέκεις
 Δία Κλυταίμνηςρη (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθήσῃ·
 Πάρ γάρ ἔλω καὶ αἰοῖδός ἀνὴρ ὃ πόλ' ἐπέτελεν
 Ἀτρείδης Τροίῳδε κίων, εἰρυσθαι ἄκοιτον)
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμνῶναι,
 270 Δὴ ὅππε σὸν μὲν αἰοῖδόν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμιον,
 Κἀλλῆπεν οἰωνοῖσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γαστέρας.
 Τῷ δ' ἐδέλων ἐδέλωσαν ἀντήγαγεν ὄνδε δόμονδε.
 Πολλὰ δὲ μετὰ ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς.
 Πολλὰ δ' ἀγάματ' ἀνῆψεν, ὑφάσμασά τε, χρυσὸν τε,
 275 Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ ὅππε ἐλπεσθό θυμῷ.
 Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέεμεν Τροίηθεν ἰόντες
 Ἀτρείδης καὶ ἐγὼ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν.

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
 Mentor, ne amplius hæc dicamus, solliciti quamvis. 247
 Illi vero non amplius reditus verus, sed ei jam
 Destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
 Nunc vero volo dictum aliud quærere & interrogare
 Nestorem: quoniam plus jura novit & prudentiam aliis.
 Ter enim ipsum dicunt regnasse secula virorum: 245
 Itaque mihi immortalibus æquiparatur aspectu.

O Nestor Nelide, tu vero verum dic,
 Quomodo mortuus est Atrides late imperans Agamemnon?
 Ubi Menelaus erat? quam vero illi machinatus est mortem
 Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo fortio- 250
 rem.
 An non in Argo erat Achaico, an aliquo alio loco
 Errabat apud homines, illeque sumpto animo interfecit?

Huic respondit deinde senex eques Nestor:
 Profecto ego tibi fili vera omnia dicam.
 Equidem hoc ipse quoque suspicaris quemadmodum acci-
 dit: 255

Si viventem Ægisthum in ædibus invenisset
 Atrides a Troja profectus flavus Menelaus,
 Sane ei neque mortuus fusilem terram infudissent,
 Sed certe canesque & aves comedissent
 Jacentem in campo procul ab Argis: neque ulla ipsum 260
 Deplorasset Achivarum. admodum enim magnum admisit fa-
 cinus:

Nos etenim illic multa obeuntes certamina
 Sedebamus: ille vero desidiosus in secessu Argi equos pascen-
 tis

Crebro Agamemnoniam uxorem demulcebat verbis,
 Et illa quidem primo abnuebat facinus indignum 265
 Nobilis Clytemnestra (mente enim utebatur bona:
 Nam aderat Musicus vir, cui plurimum mandarat
 Atrides ad Trojam proficiscens, servaret uxorem)
 Sed cum jam ipsum fatum deorum irretivit ut periret,
 Tum vero ipsum Musicum ductum ad insulam desertam, 270
 Dereliquit avibus lacerandum & rapiendum,
 Ipsamque volens volentem duxit domum suam.
 Multos autem armos adolebat deorum super sacra altaria
 Multa simulacra suspendit, & textilia, & aurum,
 Quod perfecisset magnum opus, quod nunquam sperasset ani-
 mo. 275

Nos quidem simul navigabamus a Troja profecti
 Atrides & ego, amice affecti invicem:

Sed

- Ἀλ' ἔτι Σύνιον ἱρὸν ἀρικόμεσθ' ἄκρον Ἀθωῶν,
 Ἐνθα κυβερνήτης Μενέλαος Φοῖβος Ἀπόλλων
 280 Οἷς ἀγανοῖσι βίβασιν ἐπιχόμεν' κατέπεφνι,
 Πυδάλλον μισαὶ χερσὶ Διὸς ἐνός ἔχοντα,
 Φρόνῃσι Οὔνοτο δῖω, δεῖκαίνυτο φύλ' ἀνδράπων
 Νῆα κυβερνήσαι ὅπου σπέρχοιεν αἶλαι.
 Ὡς δ' αὖ μὲν ἔνθα κατέχευ', ἐπιγόμενός τερ ὁδοῖο,
 285 Ὅρ' ἔπειρον δάκτοι, καὶ ἐπὶ κέρτα κατέρχασαι.
 Ἀλ' ὅτε δὴ καὶ κεν' ἰὼν ἐπὶ οἶοντα πόντον
 Ἐν γυσι γλαφυρῇσι, Μαλιακὸν ὄρ' αἰτῷ
 Ἰξεύδιον, ὅτε δὲ συγερῶν ὁδὸν ἀρίστην Ζεὺς
 Ἐφράσατο, λυγρὸν δ' ἀνέμων ἐπ' αὐτμένα χεῖρ,
 290 Κύματι τε τροφόντα, πλώεμεν, ἴσα ὄρισεν.
 Ἐνθα διατμήξας, αἶς μὲν Κρήτην ἐπέλασεν,
 Ἥχι Κύδωνες ἵνασιν, Ἰαργάνου ἀμφὶ ῥέεδρα.
 Ἐσι δέ αἱ λισσὴ ἀπεία τε εἰς ἄλα πότνη
 Ἐχασθ' Ἰόρτυν, εἰ ἠεροειδέϊ πότνῃ,
 295 Ἐνθα ῥέει κύμα κύμα ποσσὶ σκαυὸν ῥέον αἰετῷ
 Ἐς Φαιστόν· μικρὸς δὲ λίθος μέγα κύμ' ἀποέρχεται.
 Αἱ μὲν αἶρ' ἐνδ' ἤλδον, σπυδῇ δ' ἤλυξαν ὀλεθρον
 Ἄνδρες, ἀπὲρ νῆας γε ποσσὶ σπυλάδεσσιν ἔαζαν
 Κύμασ'· ἀπὲρ αἶς πάντα νῆας κλονοπρωρείας
 300 Αἰγύπτῃ ἐπέλασσε φέρον ἀνεμός τε καὶ ὕδωρ.
 Ὡς δ' αὖ μὲν ἔνθα πολλὴν βίωσιν καὶ χερσὶν ἀγέων,
 Ἠλᾶτο ξυλὴ γηυσὶν ἐπ' αἰθορώς ἀνδράπων.
 Τόρρα δὲ ταῦτ' Αἰγισθ' ἐμήσατο οἴκοδι λυγρᾷ,
 Κτείνας Ἀτρεΐδῳ· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
 305 Ἐπείσας δ' ὤκασε πολυχρύσοιο Μυκλήης.
 Τῷ δὲ οἱ ὀγδοάτῃ κακὸν ἤλυθε δῖ' Ὀρέης
 ἈΨ' ἀπ' Ἀθωῶν, κατὰ δ' ἔκπεσε πατροφοιῆα
 Αἰγισθον δολέμεναι, ὅς οἱ πατέρη κλυτὸν ἔκπε.
 Ἦτοι δ' ὅν κτείνας δαίνυ σπέρων Ἀργείοισιν
 310 Μητρός τε συγερῆς καὶ ἀνάκτιδ' Ἀγίσθοιο.
 Αἰσῆμαρ δὲ οἱ ἤλθε βοῶν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 Πολλὰ κέματ' ἄγων, ὅσα οἱ νῆες ἄχθ' αἶψαν.
 Καὶ σὺ, φίλ', μὴ δηδὰ δάμων ἀπο πῶλ' ἀλάσσει,
 Κεῖμασι τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' εἰ σῴσι δάμοισι
 315 Οὔτω ὑπερφιάλης, μὴ τοι κατὰ πάντα φάγησι
 Κεῖμασι θαστάμενοι, σὺ δὲ πύστω ὁδὸν ἑλθῆς.

Sed cum ad Saniū sacrum pervenimus promontorium Athenarum,

Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Sais mitibus telis superveniens occidit, 289

Clavum in manibus currentis navis habentem,
Phrontem Onetoridem, qui vincebat genera hominum
In gubernando navem, quoties ingruébant procellæ.
Sic ille quidem illic detentus, festinans licet itinere,
Ut socium sepeliret & inferias inferret. 285

Sed & ille ubi profectus in obscurum pontum
In navibus cavis, ad Malearum montem excelsum
Pervenit currens, tum certe invisum iter late tonans Jupiter
Destinavit, stridorumque ventorum flatum immisit,
Fluctusque tumidos, ingentes, æquales montibus. 290

Illic separatus, partem quidem Cretæ admovit,
Ubi Cydones habitant, Jardani circa fluenta.
Est autem quædam plana excelsaque in mari petra
In finibus Gortynis, in obscuro ponto,
Huc Auster ingentem fluctum ad sinistrum promontorium pel-
lebat 295

In Phæstum: parvulus autem scopulus ingentem fluctum di-
vidit.

Hæc quidem huc venerunt, vix autem effugerant mortem
Viri: at naves sane ad saxa fregerunt

Fluctus. at quinque naves cæruleis proris
Ægypto admovit ferens ventusque & aqua. 300

Sic ille quidem illic plurimum victum & aurum congregans,
Errabat cum navibus apud alterius linguæ homines.

Interea vero ista Ægisthus molitus est domi tristia,
Occiso Atropa: domitus quoque est populus sub illo.

Septennio vero imperavit divitibus Mycenis, 305
Sed ei ipsi octavo in perniciem venit nobilis Orestes

Rursus ab Athenis, occiditque parricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interfecerat.

Atque illo occiso dedit cenam sepulchralem Argivis
Matrisque invisæ & imbellis Ægisthi. 310

Eodem vero die supervenit voce bonus Menelaus,
Plurima bona ducens, quanta illi naves pondere sustine-
bant.

Et tu amice ne diutius a domo longe erres,

Bona relinquens, virosque in tuis ædibus

Tam insolentes, ne tibi omnia comedant

Bona dividentes, tu vero vanum iter feceris. 315

- Α'λ' εἰς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κίλομαι ἢ ἀνωγὰ
 Ἐλθεῖν. κύνῃ γάρ, νέον ἄλλοθεν εἰλήλυθεν
 Ἐκ πῶν ἀνδράπων, ὅθεν ἐκ ἐλποῖτό γε θυμῷ
 320 Ἐλθέμεν, ὃν πᾶσι πρῶτον ἀποσφίλωσιν ἄελλαι
 Ἐς πέλαγ' μέγα πῶν, ὅθεν σέ περ ἰδὼ οἴαντο.
 Αὐτόπτες οἰχύνουσιν, ἐπεὶ μέγα τε δαῖτόν σε.
 Α'λ' ἴδι νῦν σὺ νῆι τε σῇ ἢ σοῖς ἐπείροισιν.
 Εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα ποὶ δῖφρ' τε ἢ ἵπποι,
 325 Πάρ δέ ποι ἦες ἡμοί, οἵ ποι τομπῆτες ἔσονται
 Ἐς Λακιδάμονα δῖαν, ὅδι ξανθὸς Μενέλαος.
 Λίσσασθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐνίσσῃ.
 Ψαδὸς δ' ἐκ ἱρέει· μάλα γάρ πεπνυμέν' εἰσίν.
 Ὡς ἔφατ'. ἥλιος δ' ἄρ' ἔδυν ἢ ἐπὶ κνέρας ἦλθε.
 330 Τοῖσι δέ ἢ μετέπειθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Ὡ γέρον, ἥτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατελέξας.
 Α'λ' ἀγε σάμεντε μὲν γλώσσας, κεράσσει δέ οἶνον,
 Ὅφρα Προεδάωνι ἢ ἄλλοις ἀδανάτοισι
 Σπέισαντες, κοῖτιο μεδώμεθα· ποῖο γάρ ὤρη.
 335 Ἦδη γάρ φάσ' οἰχεδ' ὑπὸ ζόφον· ἰδὲ οἴκε
 Δηδά θεῶν ἐν δαυτῇ θασσόμεν, ἀλλὰ νείεσθαι.
 Ἦ ρὰ Διὸς θυγάτηρ, ποὶ δ' ἐκλυον αὐδῆσάσης.
 Τοῖσι δέ κήρυκες μὲν ὄδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχουσιν,
 Κῆροι δέ κρητῆρας ἐπεσίλαντο ποποῖο.
 340 Νόμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπαῖσι,
 Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνισάμενοι δ' ἐπέλειβον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἐπιόν δ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
 Δὴ τότε Ἀθηνᾶν ἢ Τηλέμαχ' ἔειπε δῖος
 Ἀμφω ἰσθλίω κοιλίῳ ἐπὶ νῆα νείεσθαι.
 345 Νέωρ δ' αὖ κατέρυκε καθάπτομεν' ἐπέεσσιν,
 Ζεὺς γὰρ ἀλεξήσσει ἢ ἀδανάτοι θεοὶ ἄλλοι,
 Ὡς ὑμῶς παρ' ἐμῷ δαυτῷ ἐπὶ νῆα κίριτε,
 Ὡς ἐγὼ ἢ παρὰ πάντων ἀνείμον' ἢ πενιχρῶ,
 Ὡς ἔτε χλαῖναι ἢ ῥήγαι πῶλ' ἐνὶ ὄκω,
 350 Οὐτ' αὖσιν μαλακῶς, ἔτε ξένοισιν ἐνδεδέν.
 Αὐτὰρ ἡμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι ἢ ῥήγαι καλὰ,
 Οὐδ' ἔτι δὴ πῶδ' ἀνδρὸς Ὀδυσῆος φίλος ἦος
 Νηὸς ἐπ' ἰκροφῶν κασπαλέσσεται, ὅφρ' ἂν ἐγὼ γε
 Ζῶω, ἔπειτα δέ πᾶνδ' ἐνὶ μεγάροισι λήπωνται,
 355 Ξάνους ξεινίζεν, ὅστις κ' ἡμὰ δώμαδ' ἵκηται.

Sed ad Menelaum quidem ego adhortor & jubeo te
 Proficisci. ille enim nuper aliunde venit
 Ex eis hominibus, unde non speraret in animo
 Redire, quemcunque primum abegerint procellæ 320
 In pelagus tam magnum, unde utique nec aves
 Intra annum venire possunt, quoniam ingens horrendum-
 que.

Sed ito nunc cum nave tuâ & tuis sociis.
 Si vero velis terrestri itinere, aderit tibi currusque & equi,
 Aderunt tibi etiam filii mei, qui tibi comites erunt 325
 Ad Lacedæmonem divinam, ubi flavus Menelaus.
 Precare autem eum ipsum ut vera dicat.
 Mendacium autem non dicet: valde enim prudens est.

Sic ait. sol autem occubuit & tenebræ advenerunt:
 Cum his vero locuta est & dea cæcia Minerva: 330
 O senex profecto hæc ex officio dixisti:

Sed agite secate & linguas, & miscete vinum,
 Ut Neptuno & aliis immortalibus
 Ubi libaverimus, lectum curemus: ejus enim hora adest.
 Jam enim lumen ivit sub tenebras: neque decet 335
 Din deorum in epulis sedere, sed abire.

Dixit sane Jovis filia, illique addiverunt admonentem.
 Ipsis autem præcones aquam manibus infuderunt,
 Juvenesque crateres coronarunt potu:
 Et diviserunt omnibus libantes poculis. 340
 Linguas autem in ignem conjecerunt surgentesque iterum li-
 barunt.

At postquam libarunt, biberuntque quantum desiderabat ani-
 mus,

Tum Minerva & Telemachus deo similis
 Ambo cupiebant cavam ad navem redire.
 Nestor autem adhuc detinuit incessens verbis: 345

Jupiter hoc prohibeat & immortales dii alii,
 Ut vos a me celerem ad navem eatis,
 Tanquam ab aliquo vel prorsus pannoso vel pauperculo,
 Cui neque lænæ neque pallia tincta plurima in domo,
 Quibus nec ipse molliter nec hospites possint indormire. 350
 At mihi adsunt lænæ & pallia picta multa,
 Nunquam certe hujus viri Ulyssis carus filius
 Navis in tabulatis cubaverit, donec ego
 Vixero, donec liberi in regia linquantur,
 Qui hospites suscipiant, quicumque domum meam vene-
 rit. 355

- Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Εὐδὴ ταυσαὶ γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἴοικε
 Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἔπει πολὺ κέλαιον ἔπω·
 Ἀλλ' ἔπος μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἔλγεται, ὄφρα κεν εὐδῇ
 360 Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπ' ἤϊα μέλαινα
 Εἴμι, ἵνα θαρσύνω δ' ἐπείρος, ἔπω τε ἱκασαί.
 Οἷος γὰρ μετὰ πῶσι γεραίτερος ἄνθρωπος εἶναι,
 Οἱ δ' ἄλλοι φιλόπτα νεώτεροι ἄνδρες ἔπαυται
 Πάντας ὀμφηλικὴν μεγαθύμου Τηλεμάχου.
 365 Ἐνθά καὶ λεξαίμεν κούρη παρὰ νηὶ μελαίνῃ
 Νῦν· ἄπειρ ἥϊον μετὰ Κούκωντος μεγαθύμου
 Εἴμι, ἔνθα χροῖός μοι ὀφείλεται, ὅππῃ γένηται
 Οὐδ' ὀλίγον· σὺ δὲ πῶτον (ἔπει πέν ἱκανὸν δῶμα)
 Πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ ἡϊ· δὸς δὲ οἱ ἵππους
 370 Οἱ τοὶ ἐλαφρότατοι δύνειν, καὶ κάρτε' ἔρκεσι.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπὲν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Φύγῃ εἰδομένη. δάμβῃ δ' ἔλε πάντας ἰδόντας·
 Θάμναζεν δ' ὁ γεραίος ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
 Τηλεμάχῃ δ' ἔλε χάρη, ἔπ' ἔφρατ', ἐκ τ' ὠνόμαζεν,
 375 Ὡς φίλῃ, ἥ σε ἔολπα καλὸν καὶ ἀνάλκην ἴσασθαι,
 Εἰ δὴ ποὶ γέρων ὦδε θεοὶ πομπῆς ἔπονται.
 Οὐ μὲν γάρ περ ὧς ἄλλῃ ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
 Ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγαλήν Τροιογένεια,
 Ἥσπερ καὶ πατρὸς ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἔειπε.
 380 Ἀλλὰ ἄνωγ' ἴδμεν, δίδωθι δέ μοι κλέῃ ἐσθλὸν,
 Αὐτῇ καὶ παῖδισι καὶ αἰδοίῃ παρεκόντῃ·
 Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βῆν ἱμῶν, ἀρμεύουσιν,
 Ἀδμήτῳ, ὃν ἔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνὴρ,
 Τῷ ποὶ ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασι περικτάς.
 385 Ὡς ἔφρατ' ἀχάμεν. αὖ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
 Τοῖσιν δ' ἡγεμόνα γαλήνῃ ἱππότα Νέστωρ,
 Τίσει καὶ χαμβραῖσιν ἐὰν πρὸς δώματα καλὰ.
 Ἀλλ' ὅτε δώματ' ἴκοντο ἀγκυλιπὶ πῶ ἀνακτῇ,
 Ἐξέειπ' ἔκοντο κατὰ κλισίῃς τε θρόνους τε.
 390 Τοῖς δ' ἑ γέρον ἐλθῶσι νῆα κρητῆρα κίρασσαν
 Οἷα ἐδυστόμα, ὅν ἐνδυστόμα ἑκαυτῷ
 Ὡς εἰπὼν, καὶ ἀπὸ κρηδεῖμον ἔλυσε.
 Τῷ δ' ἑ γέρον κρητῆρα κίρασσαν· πολλὰ δ' Ἀθήνη
 Εὐχεται ἀποσπένδειν, νύμφη Διὸς ἀγχιόχοιο.

Hunc rursus alloquuta est dea cæcia Minerva:
 Bene sane hæc dixisti senex amice: te vero decet
 Telemacho persuadere, quoniam longe melius sic:
 Sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
 Domi tuæ: ego autem ad navem nigram 360
 Vado, ut confirmem socios, præcipiamque singula.
 Solus enim inter illōs senioreme profiteor esse,
 Alii vero ob amicitiam juniores viri sequuntur
 Omnes pari ætate cum magnanimo Telemacho:
 Illic cubaverim cava in navī nigra 365
 Nunc: sed mane ad Cærconas magnanimos
 Ibo, ubi debitum mihi restat neque novum
 Neque exiguum. tu vero hunc (postquam tuam venit in do-
 mum)

Mitte cum curru & filio: daque illi equos
 Qui tibi levissimi currendo, & robore fortissimi. 370
 Sic certe loquuta abiit cæcia oculos Minerva,
 Aquilæ similis. stupor autem cepit omnes videntes:
 Admiratus etiam est senex ut vidit oculis.
 Telemachique prehendit manum, verbumque dixit, & com-
 pellavit:

O amice, haud te spero ignavam & imbellem fore, 375
 Siquidem te juvenem sic dii comites sequuntur.
 Non enim quisquam hic est alius cælestes domos habitan-
 tium,

Sed Jovis filia prædatrix Pallas,
 Quæ tibi & patrem bonum inter Argivos honorabat.
 Quare regina propitia sis, daque mihi gloriam eximiam, 380
 Mihi ipsi & filiis & venerandæ uxori,
 Tibi autem sacrificabo bovem anniculam, lata fron-
 te,

Indomitam, quam nullus sub jugum duxit vir.
 Hanc tibi ego sacrificabo, aut cornibus circumfuso. 385
 Sic ait vovens, hunc autem audivit Pallas Minerva.

Illis autem præibat senex eques Nestor,
 Filiis & generis suam ad domum pulchram.
 Sed postquam ad domum venerunt inclytam regis,
 Ordine sedebant per sediliaque thronosque.
 His vero senex venientibus craterem miscuit 390
 Vini dulcis, quod undecimo anno
 Aperuit proma, & operculum relevit.
 Hujus senex craterem miscuit: plurima vero Palladi
 Vota fecit libans, filia Jovis ægidem habentis.

- 395 Αὐτὰρ ἐπεὶ αἰῶσαν τ' ἐπίον δ' ὅτον ἤθελε θυμός,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἱκασθ',
Τὸν δ' αὖτ' αἰὲς κοίμησε γερῶνι παπῶτα Νέστωρ
Τηλεμάχον φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος δαΐιο,
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰῶσιν ἐλδ' ἔσθ'.
- 400 Πάρ δ' ἄρ' εὐμμελίῳ Πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅς οἱ ἔτ' ἠΐδε παῖδων ἡ ἐν μεγάροισιν.
Αὐτὸς δ' αὖτε καὶ δαΐδε μυχῷ δάμει υἱηλοῖο,
Τῷ δ' ἄλοχ' δέσποινά λείχ' πόρρωσι καὶ ἀνίω.
Ἡμ' δ' ἠεργέμενα φάνη πόδ' ἀκτύλ' ἦες.
- 405 Ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ Ὀνῆφι γερῶνι παπῶτα Νέστωρ.
Ἐκ δ' ἐλδῶν, κατ' ἄρ' ἔζ' ἐπὶ ἑστιάσιν ἰδοῖσιν,
Οἱ οἱ ἴσαν προπάροιθε θυράων υἱηλάων,
Λάκοι, ἀποσίμβοντες ἀλείφατ'· οἷς ἐπὶ μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἔζεσκεν, θεοφίῳ μῆστω ἀτάλαντ'.
- 410 Ἀλλ' ὃ μὲν ἤδη κηρὶ δαμείς αἰδόςδε βεβήκει.
Νέστωρ αὖ πῶτ' ἐφίξε γερῶνι παπῶτα Νέστωρ,
Σκηπτρον ἔχων· περὶ δ' ἦες ἀολλέες ἠγερέοντο,
Ἐκ θαλάμῳ ἐλδόντες, Ἐχέφρων τε, Στράπός τε,
Περσέως τ', Ἀρητὸς τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμειδής.
- 415 Τοῖσι δ' ἐπειθ' ἔκτ' Πεισίστρατος ἤλυθεν ἦρος.
Πάρ δ' ἄρα Τηλεμάχον δεοσέκλον εἶσαν ἀγόντες.
Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε γερῶνι παπῶτα Νέστωρ,
Καρπαλίμῳ μοι τέκνα φίλα κρηήτατ' ἐλδ' ἔσθ',
Ὅφρ' ἦτοι πρόπιστα θεῶν ἰλάσομαι Ἀθηνῶν,
- 420 Ἢ μοι ἐναργής ἦλθε θεὸς ἐς δαῖτα δάλειον.
Ἀλλὰ γ' ὃ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βῶν ἵπῳ, ὄφρα πάχιστα
Ἐλθῇσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.
Εἰς δ' ἐπὶ Τηλεμάχῳ μεγαδύμῳ νῆα μέλαιναν
Πάντας ἰὼν ἱπάρκας ἀγέτω, λιπέτω δὲ δὺ' οἴους.
- 425 Εἰς δ' αὖ χρυσοχάον Λαέρτιά δαῦρο κελείσθω
Ἐλδῶν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέραισιν περιχέῃ.
Οἱ δ' ἄλλοι μέντ' αὖτ' ἀολλέες, εἵπατε δ' αἶσα
Δμωῆσιν πατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πίνεσθαι,
Ἐδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαῶν οἰόμεν ὕδωρ.
- 430 Ὡς ἱσάντ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπυνον· ἦλθε μὲν ἄρ' ὦς
Ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ δοῖς παρὰ νηὸς εἰσῆς
Τηλεμάχῳ ἱστροὶ μεγάλ' ἵππος· ἦλθε δὲ χαλκεύς,
Ὅτλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκῆϊα, πέριπα τέχνης,

At postquam libarunt, biberuntque quantum voluit animus, 395

Hi quidem dormitantes abierunt domum quisque,

Illic vero dormire sivit senex Nestor

Telemachum carum filium Ulyssis divini,

Perforatis in lectis, sub porticu sonora:

Juxta eum vero bellicosum Pisistratum ducem virorum, 400

Qui ei adhuc adolescens inter filios erat in regia:

Ipsē vero rursus dormivit in secessu domus excelsæ,

Huic vero conjux hērā lectum pręparavit & cubile.

Quando autem aere genita apparuit rosea digitos aurora,

Surrexit sane ex lecto senex eques Nestor. 405

Egressusque sedit super politos lapides,

Qui illi erant ante fores excelsas,

Albi resplendentes unguento: quibus quidem antea

Neleus sedebat, diis artifex æquiparandus:

At ille quidem jam fato domitus ad inferos descenderat. 410

Nestor postea tum insidebat senex, custos Achivorum,

Sceptrum habens. circumque filii frequentes congregaban-

tur,

E thalamis egressi, Echephronque, Statinusque,

Perseusque, Areusque, & deo par Thrasymedes:

His vero continuo textus Pisistratus accessit heros: 415

Juxta autem Telemachum deo similem collocarunt ducen-

tes,

Illis vero loqui cepit senex eques Nestor:

E vestigio mihi filii cari perficite voluntatem,

Ut quam primum inter deos placem Minervam,

Quæ mihi manifesta venit dei ad convivium celebre. 420

Sed alius quidem rus ad bovem eat, ut celerrime

Veniat, adducat autem bonum bubulcus vir:

Unus autem ad Telemachi magnanîmi navem nigram

Omnes profectus socios adducat, & relinquat duos so-

los.

Unus rursum aurificem Laerteam huc jubeat 425

Venire, ut bovis aurum cornibus circumfundat.

Vos vero alii manete hic simul omnes, diciteque intus

Ancillis per domum celebre convivium apparet.

Sediliaque lignaque undique & limpidam ferant aquam.

Sic ait. illi autem omnes administrabant: venit & pos. 430

Ex agro, venerunt etiam celeri a nave æquata

Telemachi focii magnanîmi: venitque faber,

Arma in manibus tenens fabrilis, summam artis,

- Ἀκμονά τε, σφύρας τ', εὐποιήσων τε πυράγρην,
 435 Οἷόν τε χρυσὸν ἐργάζεσθ' ἦλθε δ' Ἀθήνη
 Ἰρῶν ἀνείψασα· γέρον δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
 Χρυσὸν ἰδὼχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοῶς κέρασιν περιχάων
 Ἀσκήσας, ἱν' ἀγαλμα δαδ' ἐκχαίρειν ἰδύσα·
 Βῦν δ' ἀγίτῳ καράων Στράπῳ καὶ δῖῳ Ἐχέφρῳ·
 440 Χέρριβα δὲ σφ' Ἀργεῖον ἐν ἀνδριμόνῃσι λίσσιν
 Ἡλῶδεν ἐκ θαλάμοιο φέρον· ἐσθρῇ δ' ἔχεν ἑλᾶς
 Ἐν κατῷ· πύλακω δὲ μενοπαλεμῷ Θρασυμῆδης
 Οἰῶ ἔχων ἐν χειρὶ παρῖσασθ', βῦν ἐπικόλῳν·
 Περσίδι δ' ἄμνιον ἄχε· γέρον δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
 445 Χέρριβά τ' ἑλοχύσας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθύνῃ
 Εὐχέτ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῇς τείχας ἐν περὶ βάλλον,
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ᾤξαστο, καὶ ἑλοχύσας προβάλλοντο,
 Αὐτὰρα Νέστωρ ὕος ὑπέρδυμῷ Θρασυμῆδης
 Ἡλᾶσεν ἀγχι γᾶς· πύλακος δ' ἀπικόλῃσι σπονδὰς
 450 Αὐχενίης, λῦσεν δὲ βοῶς μῖνον· αἰ δ' ὀλόμυξαν
 Θυγατέρας τε θυοὶ τε, καὶ αἰδοίῃσι παράκοιτις
 Νέστωρ· Εὐρυδίκην, πρίσβα Κλυμένην δὲ θυγατρῶν·
 Οἱ μὲν ἔτιτ' ἀνελῶσθε ἀπὸ χθονὸς εὐρυδείης
 Ἐχον· ἀσπὲρ σφᾶξεν Πηϊσίρατ' ὄρχαμ' ἀνδρῶν·
 455 Τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν ἄμμα ρύη, λίπε δ' ὄσια θυμὸς,
 Αἰψ' ἄρα μιν διέχθων· ἄσπερ δ' ἐκ μηρία πᾶμνον
 Πάντα κατὰ μοῖραν, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
 Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ἐμμεθέσαν,
 Καὶ δ' ἐπὶ χιζῆς ὁ γέρον, ἐπὶ δ' αἰδοσθαι οἶνον
 460 Λεῖβε· νεοὶ δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχχ' ἐπάσαντο,
 Μίσυλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελόισιν ἔπειραν,
 ὦπων δ', ἀκροφύρου ὀβελὸς ἐν χερσίν ἔχοντες·
 Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
 465 Νέστωρ ὀπλοσέσθ' ὀνυχάσθ' ἑλκυσσάσθ' ἑλκυσσάσθ'·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ λῦσέν τε, καὶ ἔχευεν λίπ' ἑλᾶσθ',
 Ἀμφὶ δὲ μιν παρῶν καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
 Ἐκ ῥ' αἰσαινόμεν βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖον·
 Παρ' δ' ἄρα Νέστωρ ἰὼν κατ' ἄρ' ἔειπε ποιμένι λαῶν·
 470 Οἱ δ' ἐπεὶ ᾤκησαν κρήν' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο,
 Δαίνυσθ' ἐζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρις ἱσθλοὶ ὄροντο
 Οἶνον ὀνοηχομένους ἐπὶ χρυσέοις δευαίσαν·

Incudemque, malleumque, benefactamque forcipem,
Quibus scilicet aurum faciebat. venit quoque Minerva 435
Sacris adfutura. senex autem eques Nestor

Aurum dedit: ille vero deinde bovis cornibus circumfudit

Aptans, ut ornatum dea gauderet videns:

Bovem autem ducebant cornibus Stratius & nobilis Echephron:

Sed aquam ipsis Aretus in florido lebate 440

Venit ex thalamo ferens: altera vero gestabat molas

In canistro. securim autem bellicosus Thrasymedes

Acutam tenens in manu astat, bovem caesus.

Perfens autem sanguinis vas tenebat: senex autem eques Ne-
stor

Aquamque molasque præcepit: multaue Minervæ 445

Vovebat incipiens, capitis pilos in ignem injiciens.

Cæterum postquam precati sunt, & molas porrexerunt,

Statim Nestoris filius magnanimus Thrasymedes

Impulit prope stans: securis autem abscidit nervos

Cervicales, solvitque bovis robur. clamore autem ingenti præ-
cabantur 450

Filizque nrusque, & pudica uxor

Nestoris Eurydice, maxima natu Clymeni filiarum.

Hi quidem dein attollentes a terra spatiosa

Tenebant: at mactavit Pisistratus princeps virorum.

Ex illa postquam niger sanguis fluxit, reliquitque ossa animus, 455

Celeriter ipsam diviserunt: statimque ossa exciderunt

Omnia de more, & pinguedine cooperuerunt,

Duplicia facientes. super ea vero cruda posuerunt,

Torreat autem super ligna senex, insuperque nigrum vinum
Libabat. juvenes vero juxta eum tenebant verua quinquefida
manibus. 460

Sed postquam armii combusti sunt, & viscera comederunt,

Minutatim dissecuerunt cætera, & verubus transfixerunt,

Affaruntque, acuta verua in manibus tenentes.

Interea vero Telemachum lavit pulchra Polycaste,

Nestoris minima natu filia Nelidæ. 465

At postquam lavit, & unxit pingui oleo,

Ipsumque indusio pulchro amixit atque tunica,

E lavacro exit corpore immortalibus similis:

Ad Nestorem autem profectus assedit pastori populorum.

Hi vero postquam affarunt carnes exteriores, & detraxe-
runt, 470

Epulabantur sedentes: deinde viri præstantes surgebant

Vinum infundentes in aureis poculis.

At

- Αὐτὰρ ἔπει πόσι' ἢ ἰδνύ' ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖσι δὲ μύδων ἤρχε γερῶν' ἱππῆσσι Νέσωρ,
 475 Πᾶδες ἱμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλῖτερ' ἱππύς
 Ζῶξ' αὖτ' ὑφ' ἄρματ' ἄγοντες, ἵνα πρῆσθῃσι ὁδῷ.
 Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα σὺ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπιδόντο·
 Καρπαλίμως δ' ἐζῶξαν ὑφ' ἄρμασιν ὠκείας ἱππύς.
 Ἐν δὲ γαυῇ παμνίῃ ἔσαν ἢ οἶνον ἰδμεν,
 480 Οὐδ' αὖτε οἶα ἰδῶσι διοτρεφείς βασιλῆες.
 Ἀνδ' ἄρα Τηλέμαχ' περιμαλῖα βύσσας δῖφρον.
 Πάρ δ' ἄρα Νηστορίδης Παισέρατ' ὄρχαμ' ἀνδρῶν
 Ἐς δῖφρον τ' ἀνέβαινε, ἢ λῶϊα λάζετο χερσὶ·
 Μάστιξεν δ' ἐλάαν· πῶ δ' ἐκ ἄκροντε πεσόντων
 485 Ἐς πεδίον, λιπέτω δὲ Πύλος αἰπὺ παλῖπρον.
 Οἱ δὲ παυημέτεροι σῆον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
 Δύσπετό τ' ἠέλι' ἔσκειοντό τε πᾶσαι ἀγχαί.
 Ἐς Φηραί δ' ἵκοντο, Διοκλῆ' ποτὶ δῶμα
 Τίε' Οὔραλόχοιο, πῶν Ἀλφειὸς σέκε παῖδα.
 490 Ἐνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ πῶς παρ' ξένια δῆκεν.
 Ἡμ' δ' ἡμετέρας φάνη ροδόδακτυλ' ἠώς,
 Ἴππύς τ' ἐζῶγυντ', ἀνὰ δ' ἄρμασσι ποικίλ' ἔβαινον·
 Ἐκ δ' ἔλασαν προδύροιο ἢ αἰδέσσης ἐοιδότες·
 Μάστιξεν δ' ἐλάαν· πῶ δ' ἐκ ἄκροντε πεσόντων
 495 Ἴξον δ' εἰς πεδίον κυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
 Ἦγον ὁδῶν· πῶτον γὰρ ὑπέκπερον ὠκείας ἱππῶν.
 Δύσπετό τ' ἠέλι' ἔσκειοντό τε πᾶσαι ἀγχαί.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Δ.
 Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Υπόθεσις.

ΠΑΡΑ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Παισιφράτῳ Τηλέμαχ', ἀπαγγέλλει πᾶσι κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστῆρων πραττόμενα. ἔπειτα ἐξηγᾷται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τῶν νόμων τῶν Ἑλλήνων, ἢ ὡς Πρωτεύς μαντεύει, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος δάσκατον, ἢ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ τῇ. Βεβη δὲ γίνεται τῶν μνηστῆρων περὶ αὐτῶν τῶν Τηλέμαχοι ἀνελόν. παραμυθῶνται δὲ ἡ Ἀλκίονα δι' ὁνείρε τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ πᾶσαι δὲς ἀποδημίᾳ δυσχεραίνουσιν, διὰ αἰδῶλε, ὁμοιωθεῖσα Ἰφιδίμῃ τῇ ὡς Πηνελόπης ἀδελφῇ.

Δι.

At ubi potus & cibi amorem emiserunt,
Inter illos sermonem cœpit senex eques Nestor:

Fillii mei, agite Telemacho pulchros crines habentes equos 475
Jungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.

Sic ait. hi vero filium statim audierunt atque paruerunt:
Celeriterque junxerunt sub currum veloces equos.

Mulier vero proma panem & vinum imposuit,
Obsoniaque qualia edant Jovis alumni reges. 480

Telemachus autem perpulchrum conscendit currum:
Juxta eum vero Nestorides Pisistratus princeps juventutis

In currumque conscendit, & habenas cepit manu:

Verberavitque ut impellerentur: illi vero non inviti vola-
bant

In campum, reliqueruntque Pyli arduam urbem. 485

Illi vero tota die quatiebant jugum utrinque tenentes:

Occiditque sol, obumbratæque sunt omnes viæ.

Ad Pheras autem venerunt, Dioclis ad domum

Filli Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.

Ibi per noctem quieverunt: ille verò illis hospitalia appo-
suit. 490

Quando vero aere nata apparuit rosea digitos aurora,
Equisque junxerunt, currusque variegatos conscenderunt:

Extra limen agitarunt & porticum sonoram:

Flagellavit autem ut irent: Illi vero non inviti volabant.

Venerunt autem in campum frugiferum: hicque deinde 495

Perficiebant iter: usque adeo extulerant veloces equi.

Occiditque sol, inumbratæque sunt omnes viæ.

O D Y S S E Æ H O M E R I

IV. LIBRI

Argumentum.

APNd Menelaum hospitio exceptus cum Pisistrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca a procis fiebant. Deinde narrat ipsi Menelaus de reditu Græcorum, & Protei vaticinio, per quod cognovit Agamemnonis mortem, quodque Ulysses apud Calypso esset. Sed proci consultant de Telemacho occidendo. Consolatur autem Pallas per somnium Penelopen, filii profectionem graviter ferentem, per Simulacrum, similis facta Iphthimæ Penelopes sorori.

Δίλκε, μάδ' ἀμφὶ πατρὸς παρ' Ἀτρεΐδα λοχόμενος ἦέτι.

- Οἱ δ' ἔον καὶ λῶ Λακεδαιμόνα κηπύσσαν.
 Πρὸς δ' ἄρα δόματ' ἔλων Μενελάω κυδαλίμοιο.
 Τὸν δ' ἔβρον δαινύσσει γάμον πολλοῖσι ἔτησιν,
 Τίεος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος, ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
 5 Τῷ μὲν Ἀχιλλεύς ῥηξίμορος ἦέτι τίμπων.
 (Ἐν Τροίῃ γάρ πρῶτον ὑπῆχτο ἔξ κατ' ἄνδρες
 Δωσόμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἔξεσθαιον.
 Τῷ ἄρ' οὐχ' ἐνδ' ἵπποισι ἔξ ἀρμυρί πῆμα νείσθαι
 Μυρμιδόνων πρὸς αἴγυ πτερυγίων, οἷσιν ἀφασσεν.)
 10 Τίττι δὲ Σπάρτῃσιν Ἀλέκτορος ἦγετο κέρλῳ,
 Ὅς οἱ ἀνέλεος γένετο κρατερὸς Μεγαπένδης
 Ἐκ δ' ἄλλης· Ἑλένη δὲ θεοὶ γόνον ἐκ ἔτ' ἐφαλλον,
 Ἐπειδὴ πομπῶν ἐγένετο πᾶσι ἑρατεινῷ
 Ἑρμιόλῳ, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης.
 15 Ὡς αἱ μὲν δαίνυντο καὶ δ' ὑπερφύεσσι μέγα δόμα
 Γείτονες ἠδὲ ἴται Μενελάω κυδαλίμοιο,
 Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμείλετο θεὸς αἰοδός,
 Φορμίζων· δοῖα δὲ κυβισσησῆς κατ' αὐτὰς
 Μελίης ἐξάρχοντες ἐδίδαντο κατὰ μέσσοις.
 20 Τῷ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δάμων αὐτὰ περ ἔππῳ,
 Τηλέμαχος δ' ἦρος ἔξ Νέστορος ἀγλαὰς ἤδ' ἔ
 Σπῆσαν· ὁ δὲ προμυλὼν ἴδεντο κρείων Ἑρτωνδῆς,
 Ὀτρηνὸς δεράτων Μενελάω κυδαλίμοιο.
 Βῆ δ' ἔπειτα ἀγγελέων διὰ δόμῳ πειρίνι λαῶν.
 25 Ἀρχὴ δ' ἰσάμενος ἔπειτα πτερόεντα προσήδα,
 Ἐείπων δὴ πᾶσι πῶδε, διοτρεφὲς δὲ Μενέλαε,
 Ἄνδρες δύνω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔϊκτον.
 Ἀλλ' ἔτ' αἱ σφῶν καταλύσομεν ὠκείας ἵππῳ,
 Ἡ ἄλλων πέμπωμεν· κανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.
 30 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας πρόσθε ξανδὸς Μενέλαος,
 Οὐ μὲν νῆπιος ἦσθα Βοηδοῖδῃ Ἑσπερίῃ
 Τοτρίν, αἶψα μὲν νῦν γε πᾶσι ὥς νῆπια βέλεις.
 Ἡ μὲν δὲ νῦν ξανθὴ καλὰ φερόντι
 Ἀλλων ἀνδράων δ' ἄρ' ἰσόμεθ', αἰεὶ τοδὲ Ζεὺς
 35 Ἐξοπίσω περ παύσῃ διζύῳ. ἀλλὰ λυ' ἵππῳ
 Ἐείπων, ἐκ δ' αὐτὰς προτέρω ἄγε θοιγηθῶμαι.

Δ. Discit de patre ab Atrida insidiis circumdatus filius.

AT illi venerunt in cavam Spartam amplam:
 Ad domum autem diverterunt Menelai gloriosi.
 Hunc invenerunt celebrantem nuptias multis civibus,
 Filii atque filiarum inculpatæ, sua in domo.
 Hanc quidem Achilles agminum perruptoris filio mittebat: 5
 (In Troja enim primum sponderat atque annuerat
 Daturum: illis vero dii nuptias efficiebant.
 Eam ipse illuc cum equis & curribus mittebat ire
 Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.)
 Filio autem ex Sparta Aleætoris dedit filiam, 10
 Qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes
 E serva, Helenæ enim dii prolem non amplius ostende-
 bant,

Ex quo semel genuerat filiam amabilem
 Hermionem, quæ speciem habebat aureæ Veneris.
 Sic hi quidem epulabantur per sublimem magnam domum 15
 Vicini & cives Menelai gloriosi,
 Oblectantes se. inter eos autem cantabat divinus Musi-
 cus,

Citharam pulsans: duoque saltatores inter eos
 Cantum auspicantes saltabant in medio.
 Cæterum in vestibulo ædium ipsique & equi, 20
 Telemachus heros & Nestoris inclytus filius
 Stabant: ipse vero procurrens vidit potens Eteoneus,
 Strenuus armiger Menelai gloriosi,
 Ivitque annuncians per domos pastori populorum:
 Prope autem stans verba velocia dixit: 25

Hospites quidam isti, Jovis alumne Menelæ,
 Viri duo, proli vero Jovis magni similes sunt:
 Sed dic an ipsis solvere debeamus veloces equos,
 An ad alium mittamus ire, qui eos amice excipiat.
 Sed hunc admodum indignabundus allocutus est flavus Mc-
 nelæus: 30

Non quidem stultus eras Boethide Eteoneu
 Antea, at nunc quidem puer veluti puerilia loqueris.
 Nos certe hospitalia multa postquam edimus
 Aliorum virorum huc venimus, sicubi Jupiter
 In posterum saltem liberaret ab ærumna. sed solve equos 35
 Hospitum, ipsosque in conspectum adduc ad epulan-
 dum.

Sic

- Ως φάδ'· ὁ δ' ἐκ μεγάρου διόσωτο, κέκλετο δ' ἄλλος
 Ὀτρυνὺς θανάποντας ἅμ' ἐσπείδαι ἐοῖ αὐτῷ.
 Οἱ δ' ἵππυς μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγῷ ἰδρόοντας·
 40 Καὶ πὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππεισι κάρησι,
 Πάρ δ' ἔβαλον ζείας, ἀνὰ δὲ κεῖ λελκὸν ἐμίξαν·
 Ἄρματα δ' ἐκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντά,
 Αὐτὰς δ' εἰσήγον θάον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες
 Θαύμαζον κατὰ δῶμα διωτρεφέῳ βασιλῆϊ.
 45 Ὡς γὰρ ἡλίου αἴγλη πέλειν ἢ σελήνης
 Δῶμα καδ' ὑπερφύς Μενέλαος κυδαλμένοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
 Ἔς ῥ' ἀταμίνδους βάντες εὐζέας λύσαντο.
 Τὺς δ' ἐπεὶ ἐν δμῳά λῦσαν, ἣ χρίσαν ἐλαῖῳ,
 50 Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖνας ἔλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
 Ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδῳ Μενέλαον.
 Χέρνιβα δ' ἀμφίπολ' προχώῳ ἐπέχθε φέουσα
 Καλῇ, χρυσῇ, ὑπὲρ ἀργυρείοι λιβητῷ,
 Νίφασσαι· παρὰ δὲ ξεστῷ ἐπάνουσι τράπεζαν.
 55 Σίτον δ' αἰδοῖν παμὴν παρέθηκε φέουσα,
 Εἶδαι τε πόλ' ἐπιθέτα, χαρίζομένη παρεόντων·
 Αὐτὸς δὲ κριῶν πίνακας παρέθηκεν αἶρας
 Παπυρίων· παρὰ δὲ σφί αἶδη χρύσεια κυτῆλα.
 Τῷ ἣ δακνύμεν' προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
 60 Σίτω δ' ἀπταστον, ἣ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα
 Δείπνῃ πασσαμένῳ, εἰρησόμεν' οἷπνές ἐσπον
 Ἀνδρῶν· ὃ γὰρ σφῶν γε γέν' ἀπόλωλε τοκήων,
 Ἀλλ' ἀνδρῶν γέν' ἐστὶ διωτρεφίων βασιλῆων,
 Σκηπτέχων· ἐπεὶ ἔκ κε κακροῖ ποιεῖδε σέκοιεν.
 65 Ὡς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βάδς παρὰ πύονα θῆκεν
 Ὅπ' ἐν χερσὶν ἔλῳν, καὶ ῥά οἱ γέρα παράδισαν αὐτῷ.
 Οἱ δ' ἐπ' ἀνέκ' ἐπὶμα προκέμενα χεῖρας ἔαλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι' ἣ ἰδητύ' εἰς ἔρον ἔντο,
 Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορ' υἱόν,
 70 Ἀγχι γῶν κεφαλῷ, ἵνα μὴ πᾶδοιὰ δ' οἱ ἄλλοι,
 Φράξω Νέστοριδῃ τῷ μὲν κεχειρισμένῃ θυμῷ,
 Χαλκῷ τε σερπῆϊ ἣ δαμάτῃ ἠχέεντα,
 Χρυσῷ τ', ἠλέκτρῳ τε, ἣ ἀργύρῳ, ἠδ' ἐλέφαντ'·
 Ζῆνός τε ποιεῖ γ' Ὀλυμπίῳ ἐνδοθεν αἰλή.
 75 Ὅσον πάδ' αἰσῆτα πολλὰ· σίβας μὲν ἔχει εἰσπρόντα.

Sic ait. ille vero ex ædibus prorupit, vocabatque cæteros
 Strenuos famulos una, ut sequerentur se ipsum.
 Hi vero equos quidem solverunt sub jugo sudantes:
 Et hos quidem alligarunt ad equina præsepia,
 Apponebant autem avenas, & hordeum album admiscue-
 runt:

Currus vero posuerunt ad parietem collucentem,
 Sed ipsos duxerunt in augustam domum; qui contemplantes
 Admirabantur per domum Jovis alumni regis.

Instar enim solis splendor erat atque lunæ
 Domum per excelsam Menelai gloriosi.

At postquam saturati sunt videndo oculis,
 Ad labra descendentes perpolita lavabant.

Hos postquam igitur ancillæ laverunt, & unxerunt oleo,
 Circumque vestes villosas posuerunt ipsis atque tunicas,
 In sellas collocarunt prope Atridem Menelaum.

Aquam autem ancilla in gutturnio fudit ferens
 Pulchro, aureo, super argenteo lebate,
 Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.

Cibum vero veneranda proma apposuit ferens,
 Fercula multa imponens, largiens de præsentibus:

Structor autem carniū lances proposuit tollens
 Diversarum: ipsisque apposuit aurea pocula.
 Hos etiam data dextra alloquutus est flavus Menelaus:

Cibum simul attingite, & gaudete: cæterum deinde
 Cibo saturati, interrogabimus quinam sitis

Hominum. non enim vestrorum utique genus periit paren-
 tum,

Sed virorum genus estis Jovis alumnorum regum,
 Sceptraferorum: siquidem haud ignavi tales genuerunt.

Sic ait: & ipsis terga bovis pingua apposuit
 Assata in manibus capiens, quæ ei munera apposuerant
 ipsi.

Hi vero ad edulia parata apposita manus porrexerunt.

Cæterum postquam potus & cibi amorem emiserunt,

Tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium,

Prope admovens caput, ut ne audirent alii.

Considera Nestoride meo gratissime animo,

Ærisque splendorem & domum sonoram,

Aurique electrique, & argenti, atque eboris.

Jovis nimirum talis est Olympii intus aula,

Quanta hæc infinita multa: admiratio me occupat inspicien-
 tem.

Τὺ δ' ἀγορεύοντ' ξυῖτο ξανθὸς Μινίλα^ο,
 Καὶ σφαιρὰ φωνήσας ἵστα πτερύοντα προσνύδα,
 Τάνα φίλ', ἵποι Ζωῖι βροτῶν ἐκ ἂν τις ἐρίξαι·
 (Ἀδάνασσι γὰρ πῶ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἴσων)

80 Ἀνδρῶν δ' ἢ κύν' αἶς μοι ἐρίσεται, ἢ καὶ ἐκί,
 Κτήμασιν. ἢ γὰρ πολλὰ παδῶν καὶ πόλ' ἐπαληθῆς
 Ἡγαγόμεν ἐν νηυσὶ, καὶ ὁδοῶν ἔτα ἥλδον
 Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς,
 Ἀθιοτάς δ' ἰκόμεν, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβέας,

85 Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνευ ἀραρ κεραοὶ τελέευσσι.
 Τρεῖς γὰρ αἵ τε μῆλα πελοσφόροι εἰς ἐνίαντων·
 Ἐνθα μὲν ἔτα ἀναξ' ἐπιδόνης, ἔτα π' ποιμῶν,
 Τυρῶ καὶ κραιῶν, ἐδὲ γλυκεροῖο γάλακτ^ο.
 Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπισκεπτόν γάλα δῆσδαι.

90 Ἔως ἐγὼ περὶ κῆνα πολὺν βίοντι σωμαγείων
 Ἡλώμεν, τέως μοι ἀδελφεὶν ἄλλ^ο ἐπιφει,
 Λάδρην, ἀνθισί, δόλῳ ἐλομένης ἐλόχοιο·
 Ὡς ὅποι χαίρων ποῖτδε κτεάτεσσιν ἀνάγω.

Καὶ πατέρων πᾶσι μέλειτ' ἀκνέμεν, ὅππῃς ὕμμιν
 95 Εἰσὺν· ἐπεὶ μάλα πόλ' ἔκαδον, καὶ ἀπώλασσα οἶκον,
 Εὐ μάλα ναισέωνται, καχανδόμε πολλὰ καὶ ἐσθλά.
 Ὡς ὅφιλον τελεπύτῳ περ ἔχων ἐν δόμοισι μοῖρῳ
 Νάειν, αἱ δ' ἄνδρες σοῖο ἐμμεναὶ οἱ ποτ' ὄλοντο
 Τροίην ἐν Διρείῃ, ἐκὰς Ἀργε^ο ἵπποβοόσιο.

100 Ἀλλ' ἐμπης πάντας μὲν ὀδυρόμεν^ο καὶ ἀχέων,
 Πολλὰκις ἐδ' μογέροισι καδήμεν^ο ἡμετέροισιν,
 Ἄλλοτε μὲν σε γὰρ φρένα σέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
 Παύομαι. ἀλφειὸς δὲ κόρ^ο κρυερόιο γόσιο.

Τῶν πάντων ἐ πόσον ὀδύρομαι, ἀχνυμένός περ,
 105 Ὡς ἐνός ὅς μοι ὕπνον ἀπὲχθαίρει καὶ ἐδωδὺ
 Μνηομένων. ἐπεὶ ἔπης Ἀχαιῶν πόσ' ἐμὸν ἦσαν
 Ὅσ' Ὀδυσσεὺς ἐμὸν ἦσαν καὶ ἦσαν· τῷ δ' ἄρ' ἐμῆσαν
 Αὐτῷ κηδὲ ἔσσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἀχ^ο αἰὲν ἄλαστον
 Κένε, ὅπως δὴ δὴρὸν ἀποίχεται. ἐδὲ π' ἴδμεν

110 Ζῶσι ὅγ' ἢ σέθενκεν· ὀδύρονται γύ τε αὐτῶν
 Λαίρῃσι δ' ὁ γέρον καὶ ἐχέφρων Πυριλότῃα,
 Τηλέμαχος δ', ὃν ἔλεπτε νῖον γεγαῶτ' ἐνὶ αἰνῷ.

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρός ὑφ' ἡμερον ὄρσε γόσιο.
 Δ' κρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρός ἀκύντας,

Hunc autem loquentem intellexit flavus Menelaus,
Et ipsos compellans verba volatilia dixit:

Filli cari, equidem cum Jove mortalium nemo contende-
rit:

(Immortalia enim ejus habitacula & facultates sunt)
Hominum vero sive aliquis mecum contendat, sive non, 80

Facultatibus; certe multa passus & multum errans

Vestus in navibus, & octavo *demum* anno veni

In Cyprum Phœnicemque: & Ægyptios oberrans,

Æthiopesque adii, & Sidonios, & Erembos,

Et Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt. 85

Ter enim pariunt oves per annum perfectum:

Ibi enim neque herus indigens est, neque pastor,

Casei & carniū, neque dulcis lactis:

Sed semper præbent durantes in totum annum lac mulgen-
dum.

Interea dum ego circa illa multum victum congregans 90

Errabam, interea mihi fratrem alius interfecit

Clam, ex improvise, dolo perniciosæ uxoris.

Sic minime lætus istis facultatibus impero.

Et ex patribus ista eratis audituri, qui quidem vobis

Sunt, quandoquidem valde multa passus sum, & perdidici do-
mum 95

Perquam bene habitatam, capientem multa & pretiosa,

Quorum debebam vel tertiam habens in domo partem

Habitare, illi vero viri salvi esse, qui tum perierunt

Troja in lata, longe ab Argis equos pascentibus.

Sed tamen omnes quidem lugens & deslens, 100

Crebro domi desidens nostræ,

Interdum quidem luctu mentem oblector, interdum rursus

Quiesco. brevis enim satietas molesti luctus.

Horum omnium non tantum lugeo, tametsi mœstus,

Ut unius gratia, qui mihi somnum invisum facit & cibum 105

Recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta laboravit,

Quanta Ulysses laboravit & sustulit: ob hæc futurum erat

Ut ipsi dolores evenirent, mihi vero tristitia semper inces-
sabilis

Ejus *causa*, quoniam diu longe abest. neque scimus

Vivatne ille an mortuus sit: deslens utique illum 110

Laertesque senex & prudens Penelope,

Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo.

Sic ait. huic autem ob patrem desiderium excitavit luctus.

Lachrymas vero a palpebris humi fudit patrem audiens,

- 115 Χλαῖναν πορφυρέην ἀντ' ὀφθαλμοῖν ἀναχών
 Ἀμφότερησι χερσὶ. νόησε δέ μιν Μενέλαος.
 Μερμήριξε δ' ἐπί τε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 Ἢέ μιν αὖτις πατὴρ εὖσσε μνηστῶναι,
 Ἦ' πρῶτ' ἐξερέοιο, ἕκαστά τε μυθήσαστο.
- 120 Ἔως ὁ ταῦθ' ὤρμανε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 Ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεσσι ὑποφόροιο
 Ἡλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκῆα.
 Τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήσῃ κλισίῳ εὐτυχτον ἔθηκεν.
 Ἀλκίππῃ δὲ πάπυσσά φέρειν μαλακῶ ἐρέοιο.
- 125 Φυλῶ δ' ἀργύρεον πάλαιον φέρε, πόν οἱ ἔδωκε
 Ἀλέξανδρῃ Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἐναὶ ἐνὶ Θήβῃς
 Αἰγυπταῖς, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐνὶ καμήμασσι κέταται.
 Ὅς Μενελάῳ δῶκε δ' ἄργυρέας ἀταμίνδους,
 Διὸς δὲ τρεῖς ποδας, δέκα δὲ χρυσοῖς σάλαντα.
- 130 Χωρεῖς δ' αὖδ' Ἑλένη ἄλοχός ποτα κάλλιμα δῶρα,
 Χρυσῶ τ' ἡλακάτῳ, πάλαιον δ' ὑπόκυκλον ὅπασεν,
 Ἀργύρεον, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράαντο.
 Τὸν γὰρ οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέρυστα,
 Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
- 135 Ἡλακάτῃ τεσσάνυστο ἰοδνεφές ἑὸς ἔχουσα.
 Ἐΐετο δ' ἐν κλισίῳ, ὑπὸ δὲ θρήνῳ ποσὶν ἦεν.
 Αὐτίκα δ' ἦγ' ἐπέεσσιν πόσιν ἐρέινεν ἕκαστα,
 Ἰδμεν δὴ Μενέλαε Διοτρεφές οἱ σινες οἶδε
 Ἀνδρῶν εὐχετόντων ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
 140 Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐσέω, κέλεται δέ με θυμός.
 Οὐ γὰρ πῶ πνὰ φημι εὐικότα ὧδε ἰδέσθαι
 Οὐτ' ἀνδρ', ἔπε γυναικά, (σέβας μ' ἔχει ἀσπορόωσαν)
 Ὡς ἔδ' Ὀδυσῆος μεγαλήτορος ἣν εἶκε
 Τηλεμάχῳ, πόν ἔλεπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
- 145 Κείνος ἀνὴρ, ὅτ' ἡμεῖς κυσιόπιδος ἐνεκ' Ἀχαιοῖ
 Ἡλθεδ' ὑπὸ Τροίῳ, πόλεμον θρασυῖ ὀρμαινοντες.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανδὸς Μενέλαος,
 Οὐπο νῦν καὶ ἐγὼ νείω, γυναι, ὥς σὺ εἰσπας.
 Κεῖνα γὰρ ποιοῖδε πόδες, ποιαῖδε σε γῆρες,
 150 Ὀφθαλμῶν τε βολαὴ, κεφαλῇ τ', ἐρῶ περδέ σε χαῖται.
 Καὶ νῦν ἦτοι ἐγὼ μνησθῆναι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,
 Μυθεύμεν ὅσα κείνος διζύσας ἐμόγησεν
 Ἀμφ' ἐμοῖ· αὐτὰρ ὁ πικρὸν ἱπ' ὀφρύσι δάκρυον ἔβρε,

Χλαῖ·

Vestem purpuream oculis obtendens
 Utraque manu: agnovit autem Menelaus ipsum.
 Deliberavitque deinde in mente & in animo,
 An ipsum patris sineret meminisse,
 An prior interrogaret, singulaque diceret.
 Interim dum ille ista deliberabat in mente & in animo, 120
 Helena ex thalamo odorifero excelso
 Egressa est; Dianæ aureum arcum habenti similis:
 Huic statim Adrasta sellam benefactam apposuit:
 Alcippe vero tapetem ferebat mollis lanæ:
 Phyloque argenteum calathum ferebat, quem illi dedit 125
 Alcandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
 Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona jacent.
 Qui Menelao dedit duo argentea labra,
 Geminisque tripodas, & decem auri talenta:
 Privatum vero rursus Helenæ uxor dedit pulchra dona, 130
 Aureamque colum, calathumque subrotatum præbuit,
 Argenteum, auro vero labia immixta erant:
 Hunc itaque ei ancilla Phylo apposuit ferens,
 Filo pulchre elaborato repletum: cæterum super eum
 Colus extensa erat violaceam lanam habens. 135
 Sedit autem in sella, scabellumque sub pedibus erat:
 Continuo autem illa verbis maritum interrogabat sin-
 gula.

Scimus utique Menelæ Jovis alumne quinam hi
 Hominum gloriantur venisse nostram domum?
 Mentiar, an verum dicam, jubet me animus. 140
 Nullum enim unquam puto similem adeo vidisse
 Neque virum, neque mulierem, (admiratio me tenet aspi-
 cientem)
 Ut iste Ulyssis magnanimi filio similis
 Telemacho, quem reliquit recens natum domi suæ
 Ille vir, quando mei impudentis gratia Achivi 145
 Venistis ad Trojam, bellum ingens agitantes.

Hanc vicissim respondens allocutus est flavus Mene-
 laus:

Sic nunc ego quoque cogito uxor ut tu putas.
 Illius enim ejusmodi pedes, ejusmodique manus,
 Oculorumque jactus, caputque, & superne comæ. 150
 Et nunc sane ego recordatus de Ulysse,
 Loquebar quantas ille ærumnas patiens toleravit
 Pro me: at hic amaras a palpebris lacrymas stilla-
 vit,

- Χλαῖναν πορφυρέῳ ἀντ' ὀφθαλμοῖν ἀναχών.
 155 Τὸν δ' αὖ Νέστοριδης Πησίσρατ' ἀνείν ἠΐδα,
 Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε Διοτρεφῆς, ὄρχαμε λαῶν,
 Κένυ μὲν σοι ὀδ' ὑὸς ἐπύτυμον, ὡς ἀγορῶναι.
 Ἀλλὰ σάφρων ἐστὶ, νεμεσῶνται δ' ἐνὶ θυμῷ,
 Ωδ' ἐλθὼν πομπῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνην.
 160 Ἀντα σέδω, πῶ γὰρ θεῶ ὥς περπόμεν' αὐδῇ.
 Αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε γερῷον ἱππότη Νέστωρ.
 Τῷ ἅμα πομπὴν ἐπέσθαι. ἐέλδωτο γάρ σε ἰδέσθαι,
 Ὅφρα οἱ ἢ τι ἐπ' ὑποθήσῃαι, ἢ τι ἔργον.
 Πολλὰ γὰρ ἄλγ' ἔχει πατὴρ παῖς οἰχομένοιο,
 165 Ἐν μεγάροις, ὃ μὴ πολλοὶ ἀσσητῆρες ἔωσιν.
 Ως νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, εὐδὲ οἱ ἄλλοι
 Εἰσ' οἱ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλοικεν κακότητι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη ξανδὸς Μενέλαος,
 Ω' πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλον ἀνέρον ὑὸς ἐμὸν δῶ.
 170 Ἰκεδ', δεῖν ἐνέκ' ἐμῷ πολὺς ἐμόγησεν αἰέθλης.
 Καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλοσέμεν ἐξοχὸν ἄλλων
 Ἀργείων, εἰ νῦν ὑπὲρ ἅλα νόσον ἔδωκε
 Νηυσὶ δοῦσι γενέσθαι Ὀλύμπι' ὀρύσσει Ζεὺς.
 Καὶ κῆν οἱ Ἀργεῖ νάσσῃ πάλιν, ἣ δάματ' ἐτάξα,
 175 Ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σωὴ κήματα ἣ τέκετ' ὦ,
 Καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
 Αἰ περιναίεσθαι, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 Καὶ κε δάμ' ἐνθάδ' ἰόντες ἐμισγομένο· εὐδὲ κεν ἡμέας
 Ἀλλὰ δέικετον φιλέοντέ τε περπόμενα τε,
 180 Πρὶν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλας νέφος ἀμφεκάλυψεν.
 Ἀλλὰ πῶ μὲν περ μέλαιν ἀγασσέσθαι θεὸς αὐτός,
 Ὅς κἄνον δ' ὕψλων ἀνέσιμον αἶον ἔδνηκεν.
 Ως φάτο. πῶσι δὲ πᾶσιν ὑπ' ἡμερον ἄρσε γόοιο.
 Κλαῖε μὲν Ἀργεῖν Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαῖα,
 185 Κλαῖε δὲ Τηλεμάχος τε ἣ Ἀτρεΐδης Μενέλαος.
 Οὐδ' ἄρα Νέστορ' ὑὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
 Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμων Ἀντιλόχοιο,
 Τὸν ῥ' Ἡῦς ἐκτετρε φαεινῆς ἀγλαῆς ὑός.
 Τῷ ὅγ' ἐπιμνησθεῖς ἔπειτα πατρόςεν ἀγόρευεν,
 190 Ἀτρεΐδῃ, τίει μὲν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
 Νέστωρ φάσθ' ὁ γέρον, ὅτ' ἐπιμνησάμεδα σέω
 Οἷσιν ἐνὶ μεγάροις, ἣ ἀλλήλους ἐρέμεν.

Vestem purpuream oculis prætendens.

Hunc rursus Nestorides Pisistratus allocutus est: 155

Atride Menelae, Jovis alumne, dux populorum,
Equidem illius hic filius est vere, quemadmodum dicis:
Sed modestus est, indignumque putat in animo,
Huc veniens primum, interpellationes proferre
Coram te, cujus nos dei tanquam delectamur voce. 160

Cæterum me misit senex eques Nestor
Hunc simul comes sequeretur. cupiebat enim te videre,
Ut ei aut verbis consulas, aut te ipsa.

Plurimos enim dolores patitur ob patrem filius absentem,
Domi suæ, cui non multi auxiliores sunt: 165
Sic nunc Telemacho: hic quidem abest, neque ei alii
Sunt qui per populum avertant malum.

Hunc vicissim allocutus est flavus Menelaus:
Papæ, certe perquam amici viri filius meam domum
Venit, qui mei gratia plurima subiit certamina. 170
Atque ipsum putabam reversum amaturum esse præter cæte-

ros

Argivos, si nobis super mare reditum dedisset
Navibus velocibus fieri Olympius late videns Jupiter:
Et sane ei in Argo statuissem urbem, & ades ædificas-

fem,

Ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio suo, 175

Et omni populo, unam urbium evacuans,
Quæ circum habitantur, regnanturque mihi ipsi:
Et crebro hic existentes consuetudinem habuissemus: æque

nos

Aliud seperasset amantesque, oblectantesque,
Donec jam mortis nigra nebula obtexisset. 180
Sed hæc fortasse invisurus erat deus ipse,
Qui illum infelicem absque reditu solum reddidit.

Sic ait. his vero omnibus voluptatem excitavit luctus.
Flebat quidem Argiva Helena ex Jove nata,
Flebat etiam Telemachusque & Atrides Menelaus: 185
Neque sane Nestoris filius absque lacrymis habebat ocu-

los.

Recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
Quem sane Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius:
Hujus ille recordatus verba volatilia dixit:

Atride, supra alios mortales te prudentem esse 190
Nestor dicebat senex, cum faceremus mentionem tui
Suis in domibus, & nos mutuò interrogaremus.

- Καὶ νῦν εἴπῃ περ ἔστι, πίδαοί μοι· ἔ γάρ ἐγωγε
 Τέρπομι' ὀδυρόμεν'· μεταδ' ὀρπι'· ἀλλὰ καὶ ἥως
 195 Ἔσεται ἠελγένεια· νεμεσώμαί γε μὲν ὕδιν
 Κλαίειν ὅς κε θάνησι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσση.
 Τὸ π' οὐ καὶ γέρας οἶον οἰζυροῖσι βροτοῖσι,
 Κείρασθαί τε κόμην, βαλεῖν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν,
 Καὶ γὰρ ἐμὸς πέθνηκεν ἀδελφεός, ὅπ' κακίς·
 200 Ἀργείων· μέλαις δὲ σὺ ἴδυμαι. ἔ γάρ ἐγωγε
 Ἥγησ', ὕδ' ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
 Ἀνάλωχον, πέρι μὲν θίειν σαχῶν, ἠδὲ μαχητῶν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη Ξανδός Μενέλα'·
 ὦ φίλ', ἐπεὶ πόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμέν' ἀνὴρ
 205 Εἴποι καὶ ρέξῃ, καὶ ὅς περ γενέσερ' εἴη·
 (Τοῖς γὰρ καὶ πατὴρ ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
 Ρῆα δ' ἀείγων τ' ὄνον τ' ἀνὴρ ὃ σε Κρονίων
 Ὀλβον ἐπικλώσῃ γαμέωντά τε γαιόμενά τε·
 Ὡς νῦν Νέστορ δῶκε διαμπερές ἥματα πάντα,
 210 Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρατκίμεν ἐν μεγάροισιν,
 Τίεας αὖ πινυτάς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀείρας)
 Ἡμᾶς δὲ κλαυθμόν μὲν εἴτομεν, ὅς περ ἐτύχθη·
 Δόρπη δ' ἐξ ὧν μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
 Χάσαντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶδ' ἐπὶ ἔσονται
 215 Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοί, διαειπόμεν ἀλήλοισιν.
 Ὡς ἔφατ'· Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχεν,
 Ὅτρηρός θ' Ἀράπῳ Μενελάῳ κυδαλίμοιο.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐτόιμα προκείμενα χεῖρας ἔκλον.
 Ἐνθ' αὐτ' ἄλ' ἐνόησ' Ἐλένη Διὸς ἐκγεγάα.
 220 Αὐτὰρ ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον,
 Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάστων,
 Ὅς τὸ καταβρόχμεν ἐπὶ κρητῆρι μιγείῃ,
 Οὐκ ἂν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
 Οὐδ' εἰ οἱ καταπενθῆναι μήτηρ τε πατήρ τε,
 225 Οὐδ' εἰ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον ἴδον
 Χαλκῷ διήϊονεν, ὃ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὄρωτο.
 Τοιαῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μηπόεντα
 Ἐσθλά, τὰ οἱ Πολυδάμνα πόρην Θῶν' παράκλις
 Ἀἰγυπτήν, τῇ πλείστα φέρι ζείδωρος ἄρουρα
 230 Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλά μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
 Ἰητὴρ δὲ ἱεῖσος ἐπισάμενος περὶ πάντων

Quare nunc si forte licet, pareas mihi: non enim ego
 Delector flens post cœnam: sed & aurora
 Erit aere genita. indignor quidem nihil
 Deslere *illum* qui mortuus fuerit mortalium & fatum obie-
 rit.

Hic nimirum honos est solus miseris mortalibus,
 Tondereque comam, profundereque lacrymas a genis:
 Etenim meus mortuus est frater, neutiquam ignavissimus
 Argivorum: debes autem tu scire. non enim ego
 Adfui, neque vidi: supra autem alios ferunt fuisse
 Antilochum, supra alios & currendo velocem, & bellato-
 rem.

Hunc autem excipiens allocutus est flavus Menelaus:
 O amice, quandoquidem talia dixisti quæcunque prudens vir
 Diceret & faceret, & qui major natu esset:
 (Talis enim & patris es, quare etiam sapienter loqueris.
 Facilis enim cognitu proles viri cui Saturnius
 Felicitatem destinat & uxorem ducenti & nascenti:
 Quemadmodum nunc Nestori dedit jugiter diebus omnibus,
 Ipsum quidem molliter senescere domi suæ,
 Filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
 Nos vero fletum relinquemus, qui prius incidit:
 Cœnæ autem rursus memores simus, manibusque aquam
 Infundant: sermones etiam mane erunt
 Telemacho & mihi, ad colloquendum invicem.

Sic ait. Asphalio vero aquam manibus infudit,
 Strenuus famulus Menelai gloriosi.
 Hi vero ad edulia parata apposita manus mittebant.
 Ibi tum alia excogitavit Helena Jove prognata.
 Protinus ergo in vinum misit medicamen unde bibebant, 220
 Luctui iræque adversum, malorum oblivionem inducens o-
 mnium.

Qui illud biberit postquam crateri mixtum est,
 Non utique tota die profuderit lacrymas per genas,
 Neque si ei mortui fuerint materque paterque,
 Neque si ei coram fratrem aut carum filium
 Ferro trucidarent, ipse vero oculis videret...
 Talia Jovis filia habebat medicamina utilia
 Bona, quæ illi Polydamna præbuerat Thonis uxor
 Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
 Medicamina, multa quidem bona mixta, multa tamen &
 mala.

Medicus vero unusquisque peritus supra omnes

- Ἀνθρώπων· ἡ γὰρ Παῖήνοσ' εἴσι γενέθλης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέσκε, κέλευσέ τε οἶνοχοῆσαι,
 Ἐξάπας μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
 235 Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε Διοτρεφεῖ, ἠδὲ καὶ οἷδε
 Ἀνδρῶν ἰσθλῶν παῖδες, (ἅπτερ θεὸς ἄλλοτ' ἐτ' ἄλλῃ
 Ζῆσι ἀγαθὸν τε κακὸν τε δίδοι· δυνάσται γὰρ ἅπανται)
 Ἦσσι νῦν δαῖνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
 Καὶ μύθους ἀντίπτεσθε· εὐκόσμη γὰρ καταλέξω.
 240 Πάντα μὲν ἐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ὑδ' ὀνομήνῃ
 Ὅσοι Οὐδυσσῆος παλασίφρονός εἰσιν ἀεθλοὶ·
 Ἀλλ' οἷον σὺ δ' ἐρεξεῖ καὶ ἔτλη καρτερός ἀνὴρ
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅδι πάχετε πήματ' Ἀχαιῶν·
 Αὐτὸν μιν πλιγῆσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας,
 245 Σπῆρα κακ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆι εὐκόσῃ,
 Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν Δρυάγχαν·
 Ἄλλῃ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἦσκε
 Δείκτη, δεῦν ὑπὸ πῖθ' ἔλω ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
 Τῷ ἔκελθ' κατέδυ Τρώων πόλιν· οἱ δ' ἀβάκησαν
 250 Πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἷη ἀνέγων ποῖον ἰόντα,
 Καὶ μιν ἀνθρώπων· ὁ δὲ κερδοσυῆ ἀλτίενεν·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἐγὼν ἐλόδην καὶ χεῖρον ἐλάων,
 Αὐτὸν δὲ ἄμματα ἴσα, καὶ ὤμοσσι καρτερόν ὄρμον,
 Μὴ μὲν πτεῖν Οὐδυσσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι
 255 Πρὶν γε πῶν ἐς νῆας τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
 Καὶ τότε δὴ μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν·
 Πολλὰς δὲ Τρώων κτείνας παναηκεῖ χαλκῷ,
 Ἠλθε μοι Ἀργείυς· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλῷ·
 Ἐνδ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκάκυνον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 260 Χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
 Ἀλλ' οἰκόνδ'· ἀτλήω δὲ μετέτερον, ὣς Ἀφροδίτῃ
 Δῶχ' ὅτε μ' ἤγαγε κῆσι φίλης ἀποπατρίδ' αἴης,
 Παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένην, θάλαμόν τε, πόσιν τε
 Οὐ τὰ δάδομενον, ἔτ' ἄρ φρίνας, ἔτ' αἰ εἶδ'·
 265 Τῷδ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γυναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
 Ἦδ' ἡ μὲν πολέων ἐδάμνυ βελῶν τε νόον τε
 Ἀνδρῶν ἠρώων, πολλῷ δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
 Ἀλλ' ἔγω ποιῶν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 270 Οἷον Οὐδυσσῆος παλασίφρονος· ἴσχε φίλον κῆρ.

Homines: sane enim Pæonis sunt generis.

At postquam immisit, iussitque vinum infundere,

Denuo verbis excipiens allocuta est:

Atride Menelae a Jove nutritæ, atque etiam hi 235
Virorum bonorum filii, (enimvero deus aliud supra a-
liud

Jupiter bonumque malumque dat: potest enim omnia)

Quare nunc convivamini sedentes in ædibus,

Et sermonibus delectamini: decentia enim ordine dicam.

Omnia quidem non ego enarrare queam neque nominare 240

Quot Ulyssis patientis sunt certamina:

Sed qualiter istud fecit & sustinuit durus vir

Populo in Trojanorum, ubi passi estis ærumnas Achivi:

Seipsum plagis indecentibus domans

Pannos sordidos circumjiciens humeris, servo similis, 245

Hominum insensu ingressus est urbem latam:

Aliique seipsum viro dissimulans assimilavit

Mendico, qui nentiquam talis erat apud naves Achivo-
rum:

Huic similis ingressus est Troum urbem; qui ignorabant

Omnes: ego vero ipsum sola agnovi talis quod esset, 250

Et ipsum interrogabam: ille vero astu tergiversabatur.

Sed cum jam ipsum lavissem & unxissem oleo,

Vestibusque induissem, & juravissem validum juramen-
tum,

Non prius Ulysses apud Trojanos prodituram

Priusquam is ad naves veloces tentoriaque venisset: 255

Tum demum mihi omnem mentem aperuit Achivorum.

Plurimos autem Trojanorum cum interfecisset longo ferro,

Ivit ad Argivos: despectum vero Trojanis induxit mul-
tum.

Ibi aliz Trojanæ stridule ejulabant: sed meum pectus

Gandebat; nam jam mihi cor versum erat ut redirem 260

Rursus domum: damnum vero desiebam, quod Venus

Dederat quando me duxit hinc cara a patria terra,

Filiamque meam segregans, thalamumque, maritumque,

Nulli secundum, neque mente, neque forma.

Illam dictis excipiens allocutus est flavus Menelaus: 265

Næ tu quidem hæc omnia uxor pro decenti dixisti:

Jam quidem multorum cognovi consiliumque mentemque

Virorum Heroum, multamque peragravi terram:

Sed nondum talem ego vidi oculis,

Quale Ulyssis patientis erat amicum cor.

- Οἷον κ' ἐπὶ ἔρεξε κ' ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
 Ἰππῶ εὖ ζεσθ', ἵν' εὐήμεδα πάντες ἄριστοι
 Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον κ' κῆρα φέροντες.
 Ἥλθες ἔπειτα σὺ κῆσε' κελύσμεναι δέ σ' ἔμελλε
 275 Δαίμων, ὃς Τρώεσιν ἐβόλετο κυδῶ ὀρέξαι,
 Καὶ τοὶ Διήφοβῶ θεοεικελῶ ἔαπετ' ἰότη.
 Τεῖς δὲ περὶεΐξας κτῖλον λόχον ἀμφοφώσας,
 Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἄριστας,
 Πάντων Ἀργείων φωνῶ ἴσκεισ' ἀλόχοισιν.
 280 Αὐτὰρ ἐγὼ κ' Τυδείδης κ' δῖο Ὀδυσσεὺς
 Ἦμενοι εὖ μέσοισιν, ἀκῶσμεν ὡς ἐβόησας.
 Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μεμνήμεν ὀρμηθέντε
 Ἦ ἐξελθέμεναι, ἢ ἐνδοθεν αἰψ' ὑπακῶσαι.
 Ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέσκευε κ' ἔχευεν ἱεμῖνω περ.
 285 Ἐνδ' αἶποι μὲν πάντες ἀκλῶ ἔσαν ἕες Ἀχαιῶν.
 Ἀντικλῶ δέ σέ γ' οἷο' ἀμείψασθαι ἐπίεσσιν.
 Ἦδ' ἔκεν· ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάσκα χερσὶ πίεζε.
 Ναιεμένως κρατερῆσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιῆς.
 Τόφρα δ' ἔχ' ὄφρα σε νόστιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.
 290 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχῶ πεπνυμένῳ ἀντίον ηὔδα,
 Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφέι, ὄρχαμε λαῶν,
 Ἀλγίον· ἔ γάρ οἱ αἰ σάγ' ἤρχετο λυγρὸν ὀλεθρον,
 Οὐδ' εἰ οἱ κραδίη γε σιδήρε' ἐνδοθεν ἦεν.
 Ἀλλ' ἄγετ', εἰς ὠνὴν τρέψω' ἡμέας, ὄφρα κεν ἦδῃ
 295 Τ' πρὶν ὑπὸ γλυκερῶ σαρπώμεδα κοιμηθέντες.
 ὣς ἔφατ'. Ἀργεῖη δ' Ἑλένη δμῶϊσι κέλυσσε
 Δέμνι ὑπ' αἰδοσῇ δέμεναι, κ' ῥήγεα καλά
 Πορφύρε' ἐμβαλέειν, γορέσαι τ' ἐφύπερθε σάπηςτας,
 Χλαίνας τ' εὐδέμεναι ἕλας καθύπερθευ ἑσασσας.
 300 Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου, δάῳ μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
 Δέμνι δὲ γορέσαν· ἐκ δὲ ξένους ἄγε κίρυσ'.
 Οἱ μὲν ἄρ' εὖ προδόμῳ δόμῳ αὐτῶδι κοιμήσαντο
 Τηλέμαχος δ' ἦρωε κ' Νέστορῳ ἀγλαὸς ἦος.
 Ἀτρεΐδης δὲ κάδ' ἔδιδε μυχῶ δόμῳ ὑψηλοῖο,
 305 Πάρ δ' Ἑλένη στανύπεπλῶ ἐλέξατο διὰ γυναικῶν.
 Ἦμῶ δ' ἠελγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλῳ ἠώς,
 ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ ἀνῆφοι βολῶ ἀγαδὸς Μενέλαος.
 Εἶμασι ἰωάμενος· περὶ δὲ ξίφος οὔ' ἔβ' ὤμῳ,
 Πρὸς δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλά πέδιλα.

Quale etiam illud fecit & sustinuit fortis vir,
 Equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
 Argivorum, Trojanis cædem & fatum ferentes.
 Venisti deinde tu illuc: jussisse autem te videbatur
 Deus, qui Trojanis volebat gloriam præbere,
 Et te Deiphobus deo similis sequebatur vadentem.
 Ter autem circumlustrasti cavas insidias attrectans,
 Nominatim vero Danaorum nominabas optimos,
 Omnium Argivorum voce assimilata uxoribus.
 Cæterum ego & Diomedes & nobilis Ulysses
 Sedentes inter medios, audivimus ut vocasti.
 Nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
 Aut exire, aut protinus respondere intus:
 Sed Ulysses prohibuit & continuit quantumvis cupidos.
 Ibi alii quidem omnes taciti erant filii Achivorum:
 Anticlus vero te solus excipere verbis
 Volebat: sed Ulysses os manibus premebat
 Indefinenter robustis, servavitque omnes Achivos:
 Tandiu autem detinuit, donec te seorsim abduxit Pallas Mi-
 nerva.

Hunc rursus Telemachus prudens allocutus est:
 Atride Menelae Jovis alumne, dux populorum,
 Durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mor-
 tem,

Neque si ei cor ferreum intus esset:
 Sed agite ad cubile ducite nos, ut jam
 Somno a dulci delectemur dormientes.

Sic ait. Argiva autem Helena ancillis præcepit
 Cubilia sub porticu ponere, & stragula pulchra
 Purpurea injicere, sternereque superne tapetas,
 Vestesque imponere crispas superne cooperiendo.
 Illæ vero iverunt ex ædibus, facem in manibus habentes:
 Cubiliaque straverunt. hospites vero ducebat præco.
 Hi quidem in vestibulo domus illic dormiebant
 Telemachusque heros & Nestoris inclytus filius:
 Atrides vero dormivit in recessu domus excelsæ,
 Juxtaque Helena sinuoso peplo cubavit nobilissima mulie-
 rum.

Quando vero aere genita apparuit rosea digitos aurora,
 Surrexit ex lecto prælio strenuus Menelaus
 Vestes induens: acutumque gladium circumposuit hume-
 ro,

Pedibus vero nitidis subligavit pulchra sandalia.

- 310 Βῆ δ' ἵμεν ἐκ θαλάμοιο θεῶ ἠγαλγχιος ἀντίω,
 Τηλέμαχον δὲ παρῆξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Τίπτε δὲ σε χρεὼ δῶρ' ἦγαγε Τηλέμαχ' ἦρος,
 Εἰς Λακιδάμονα δῖαν, ἐπ' Ὀρέα νῶπι θαλάσσης;
 Δήμιον, ἢ ἴδιον; πόδε μοι νημερτὲς ἔνισπε.
- 315 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδα,
 Αἴτρεδ' ἢ Μενέλαε διοτρεφεῖς, ὄρχαμε λαῶν,
 Ἡλυθον εἰ παρὰ μοι κλυθδόνα πατρός ἐνίσπεις.
 Εὐσθίται μοι οἶκος, ὀλωλε δὲ πῖονα ἔργα·
 Δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλείους δόμος, οὔτε μοι αἰδᾷ
- 320 Μὴλ' ἀδινὰ σφάζουσ' ἢ εἰλίποδες ἱλικας βῆς,
 Μητρός ἐμῆς μενέῃρας ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
 Τύττεκα νῦν πᾶσι γύνεαδ' ἱκάνομαι αἰκ' ἰδέλυσθα
 Κεῖνα λυγρὸν ὀλεδρον εἰσάειν, εἴπε ὅπως
 Οὐθαλμοῖσι ποῖσιν, ἢ ἄλλω μῦθον ἄκυσας
- 325 Πλαζομένη. πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
 Μῆδ' εἴ μ' αἰδόμεν' ὦ μείλιοςτο μῆδ' ἐλσαῖραν,
 Αἴ' ἂν ὦ μοι κατέλεξον ὅπως λύπηςας ὀπαπῆς.
 Λίσσομαι, εἴ ποτέ ποί π πατήρ ἐμός ἐσθλὸς Οὔδυσδης
 Ἦ' ἐπ' ὦ ἢ π ἔργον ὑποσᾶς ἐξεπέλεσε
- 330 Δήμω ἐνὶ Τρώων, ὅδε πάρεστε πῆματ' Αἰχαιοί,
 Τῶν νῦν μοι μεῖσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε.
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέειπε ξανδὸς Μενέλαος,
 ὦ πόποι, ἢ μάλα δὴ κρατερόφρον' ἀνδρὸς εὐ ὦνῃ
 Ἡθέλον Διηδύωαι ἀνδλκιδες αὐτοὶ ἰόντες.
- 335 Ὡς δ' ὅπότε εὐ ξυλόχῳ ἔλαφ' ὦ κρατεροῖο λένετ' ὦ
 Νεβρὸς κοιμήσασα νειγνύεις γαλαδλῶς,
 Κνημὲς ἐξερέησι ἢ ἄγκυα ποιήεντα
 Βοσκομένη, ὃ δ' ἐπιπτα ἑλὼ εἰσῆλυδεν Δινῶ,
 Αἴμφοτέροισι δὲ ποῖσιν αἰκία πότμον ἐφῆκεν.
- 340 Ὡς Οὔδυσδης κένοισιν αἰκία πότμον ἐφῆκε.
 Αἰ γὰρ Ζῷ σε πάτερ ἢ Αἰδῶαῖν ἢ Αἴπολον,
 Τοῖ' ἑὼν οἶός ποτ' ἐνυκμένη ἐνὶ Λίσβῃ,
 Εἴ' ἐλιδ' ὦ Φιλομηλίδ' ἐτάλασεν ἀνσᾶς,
 Καδδ' ἐβαλε κρατερῶς, κεχάριστο δὲ πάντες Αἰχαιοί.
- 345 Τοῖ' ἑὼν μενέῃραν ὀμιλήσεν Οὔδυσδης,
 Πάντες κ' ἀκύμφοί σε γενοῖατο πικρόγαμοί σε·
 Ταῦτα δ' αἰ μὲ ἐρωτᾷς ἢ λίσσας, ἐν ἂν ἔγωγε
 Ἀλλὰ παρὲξ εἰποῖμι παρακλιδόν, εἰδ' ἀπατήσω.

Instatque ire ex thalamo deo similis plane,
Telemacho autem assidebat, sermonemque habuit, & com-
pellavit:

Et quæ te necessitas huc egit Telemache heros,
Ad Lacedæmonem nobilem, per lata dorsa maris?
Publica, an privata? hoc mihi vere dic.

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est: 315
Atride Menelae Jovis alumne, rex populorum,
Veni si quam mihi famam de patre diceres:
Comeditur mihi domus, perieruntque pingua opera:
Hostiumque virorum plena est domus, qui mihi perpe-
tuo

Oves frequentes mactant & flexipedes nigras boves, 320
Matris meæ proci violentam injuriam inferentes.
Propterea nunc ad tua genua venio, siquidem velis
Illius sævam mortem indicare, sicubi vidisti
Oculis tuis, aut alterius sermonibus audivisti
Errantis. supra modum enim ipsum ærumnosum peperit ma-
ter. 325

Neque quicquam me veritus blandiaris neque misertus,
Sed plane mihi enarra quemadmodum incidisti videndo.
Precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Ulysses
Aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
Populo in Trojanorum, ubi passi estis æumnas Achivi, 330
Horum nunc mihi memento, & mihi verum dic.

Hunc graviter ingemiscens allocutus est flavus Mene-
laus:

Papæ, certe valde sane duri viri in cubili
Voluerunt cubare imbelles ipsi cum sint.
Ut cum in lustris cerva fortis leonis 335
Hinnulos collocans recens genitos lactentes,
Colles investigat & valles herbofas
Pascens, ille vero deinde suum ingreditur cubile,
Et utrisque illis ingratam mortem infert:
Ita Ulysses illis mortem ingratam inferet. 340
Utinam O Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Talem se ferens qualis olim bene condita in Lesbo,
Contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
Prostravitque fortiter, & gavisum sunt omnes Achivi:
Talem ferens cum prociis *utinam* congregiatur Ulysses. 345
Omnes & brevis vitæ fierent & amari matrimonii:
Ista vero quæ me interrogas & precaris, non equidem
Alia quam *sunt* dixerò declinando, neque decipiam:

Sed

- 350 Ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἄλιθ' νημερτὲς,
 Τῶν ἑδέν ποι ἐγὼ κρύψω ἐπ' ἑδ' ἐπικλέσω.
 Αἰγύπτῳ μ' ἐπ' ὄρωρθεοὶ μεμαϊῶτα νέεσθαι
 ἔχον, ἐπεὶ ἔσφιν ἔρεξα τελευέσας ἐκατόμβας.
 Οἱ δ' αἰὲ βύλοντο θεοὶ μεμνησθαι ἐφετμέων.
 Νῆσος ἐπειτὰ πῖς ἐστὶ πολυκλυστὴ ἐνὶ πόντῳ,
 355 Αἰγύπτου προπάροιθε (Φάρων δὲ ἐκκλησκασι)
 Τόσον ἀνδρ' ὅσον τε πανημερίῃ γλαφυρὴ νῆος
 Ἦνυσεν, ἥ λιγύς ἕρος ἐπιπνέεισιν ὀπισθεν.
 Ἐν δὲ λιμῷ ὄρωρθε, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας εἴσας
 Ἔς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσάμενοι μέλαινα ὕδωρ.
 360 Ἐνθά μ' εἰκόσιν ἡματ' ἔχον θεοί· ἑδὲ ποτ' ἕροι
 Πνέοντες φαίνονθ' ἀλικίεες, οἱ γὰρ τε νηῶν
 Προμηθεὺς γίνονται ἐπ' ὄρεα νῶτα θαλάσσης.
 Καὶ νῦν κεν ἦτα πάντα κατέρχεται καὶ μιν ἀνδρῶν,
 Εἰ μὴ πῖς με θεῶν ὀλοφύρατο καὶ μ' ἐσάουσε,
 365 Πρωτὲθ' ἰφθίμῃ θυγάτηρ ἀλκίῳ γέροντι,
 Εἰδοθῆ. τῇ γὰρ ῥα μάλιστ' ἀγε θυμὸν ὄρμα,
 Ἡ μ' οἶον ἔρροντι σωλύμετο νόσφιν ἐταίρων.
 Αἰὲ γὰρ περὶ νῆσον ἀλωμένοι ἰχθυόσσκον
 Γναμπτοῖς ἀγκίσροισιν· ἔτεκε δὲ γαστέρα λιμός.
 370 Ἡ δ' ἐμὲ ἀγχι εἰσάει ἐπ' ὄρατο, φώνησέν τε,
 Νήπιε· εἰς ὧ ξάνε λίλυ πόσον, ἠὲ χαλκίφρων,
 Ἡ ἐκὼν μεδίης, καὶ σέρπειαι ἀλγεα πάχων,
 Ὅς δὴ δηδ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, ἑδὲ πὶ τέκμων
 Εἰσέμεναι διώσσαι, μινύθει δὲ ποι ἦτορ ἐταίρων;
 375 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμεν προσέειπον,
 Ἐκ μὲν ποι ἔρεω, ἦτις σύ πέρ ἐσσι θεῶν,
 Ὡς ἐγὼ ἐπὶ ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ νῦν μέλλω
 Ἀθανάτης ἀλιτέσθαι οἱ ἑρῶν ὄρωρθεοὶ ἔχουσιν.
 Ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ (θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασιν)
 380 Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάει καὶ ἔδησε κελάρθῃ,
 Νόσον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλῶσομαι ἰχθυόεσσι;
 Ὡς ἐράμην. ἥ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεῶν,
 Τοιγὰρ ἐγὼ ποι ξάνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 Πωλεῖται πῖς ὄρωρθε γέρων ἄλιθ' νημερτὲς,
 385 Ἀθανάτος Πρωτῆς Αἰγύπτου, ὅς τε θαλάσσης
 Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς.
 Τόνδε τ' ἐμὸν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι.

Sed quæ mihi dixit senex marinus verax,
 Horum nullum te ego celabo dictum neque occultabo. 350
 In Ægypto me adhuc dii huc cupientem redire
 Detinuerunt, quoniam ipsis non exhibueram perfecta sacrificia:

Semper enim volunt dii nos meminisse præceptorum.
 Cæterum insula quædam est undoso in ponto,
 Ægyptum ante (Pharum autem ipsam vocant) 355
 Tantum semota, quantum tota die cava navis
 Confecit, cui stridulus ventus aspirat a puppi:
 In ea autem portus opportunus, unde naves æquales
 In pontum deducunt, postquam hauserunt nigram aquam.
 Illic me viginti diebus detinuerunt dii: neque unquam venti
 secundi 360

Spirantes apparuerunt mari flantes, qui fane navium
 Ductores sunt supra lata dorsa maris.
 Et fortassis viatica omnia consumpta fuissent & robur virorum,
 Nisi me aliqua dearum respexisset & me servasset,
 Protei potentis filia marini senis, 365
 Idothea. illi enim maxime animum commovi,
 Quæ mihi soli in solitudine versanti occurrit seorsim a sociis.

Semper enim circa insulam errantes piscabantur
 Curvis hamis: urgebat enim ventrem fames.

Hæc prope me astans verbum dixit, & prolocuta est: 370
 Stultus es o hospes usque adeo, aut fatuus,
 An sponte cessas, & delectaris dolores ferens,
 Qui diu in insula detineris, neque ullum finem
 Invenire potes, conficitur autem tibi cor sociorum?

Sic ait. at ego ipsam mutuis excipiens allocutus sum: 375
 Sane tibi dicam, quæcunque tandem sis dearum,
 Quod ego nequitiam volens detineor, sed videor
 Immortales offendisse qui cælum amplum habitant.
 Sed tu mihi dic (dii enim omnia sciunt)
 Quisnam me immortalium impedit & moratur iter, 380
 Reditumque, ut in pontum deveniam piscosum?

Sic dicebam. illa vero statim respondebat præstantissima
 dearum:

Enimvero ego tibi o hospes perquam vere enarrabo.

Habitat quidam hic senex marinus verax,

Immortalis Proteus Ægyptius, qui maris

Totius profunditates novit, Neptuni subminister:

Hunc meum ajunt patrem esse, atque me genuisse:

Quem

- Τὼν γ' ἄπως σὺ δυνάμει λοχησάμενος λαλαβίσθαι,
 Ὅς κιν ποὶ ἔπησιν ὁδὸν ἢ μῆτρα καλᾶδ' αἶ,
 390 Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλῶσαι ἰχθυόεντα,
 Καὶ δέ κ' εἴποι ἔπησι διοτρεφέας, αἶψ' ἐδάμνησθαι,
 Ὅς, τὰ ποὶ ἐν μετάρσι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε στυγνέται,
 Οἰχομένοιο σέθεν δολιχῶ ὁδὸν ἀργαλέῳ τε.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
 395 Αὐτὸν νῦν φράζω σὺ λόχον δεῖοιο γέροντος,
 Μήπως με προΐδων ἢ προδαιὲς ἀλύνται.
 Ἀργαλῖός γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ ἀνδρὶ δαμνῶν.
 Ὡς ἐφάμην. ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα Διῶν,
 Τοιγὰρ ἐγὼ ποὶ ξῆνε μάλ' ἀτράκτως κασαλέξω.
 400 Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον ἑρᾶν ἀμφιβιβέηκε,
 Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς ὡς γέρον ἄλιος νημερτῆς,
 Πνοιῇ ὑπὸ Ζεφύρειο, μελαίνῃ φεικὶ καλυφθεὶς,
 Ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμάται ὑπὸ πτίσσι γλαφυροῖσιν.
 Ἀμφὶ δέ μιν Φώκαι νέποδες καλῆς Ἀλυσίδης
 405 Ἀδρῶαι ἄδυσιν, πολὺς ἁλὸς ἐξανεδύσαι,
 Πικρὸν ἀποπνέουσιν ἁλὸς πολυβελῶτος ὁδμῶ.
 Ἐνθά σ' ἐγὼν ἀγαγῶσα ἄμ' ἡοὶ φαινομένηφι,
 Εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' ἔκρινασθαι ἐταίρους
 Τρεῖς, οἳ ποὶ παρὰ νηυσὶν εὐσέλμοισιν ἄραιοι.
 410 Πάντα δέ σοι ἔρην ἀλοφῶϊα πόιο γέροντος.
 Φώκαι μὲν ποὶ πρῶτον ἀρμυρῶσι, ἢ ἔπεισιν·
 Αὐτὰρ ἐπὶ πᾶσας τιμπαύσσεται, ἠδὲ ἰδνται,
 Λέξεται ἐν μέσοισι νομᾶς ὡς πᾶσι μηλῶν·
 Τὸν μὲν ἐπὶ πᾶσι δὴ πρῶτα κατὰ νηδύντα ἰδνσθε,
 415 Καὶ πῶτ' ἔπειτ' ἕμμι μελέτω κάρτος τε βίη τε,
 Αὖθι δ' ἔχεν μεμαῶτα ἢ ἐστυμένον περ ἀλνξαι.
 Πάντα δὲ γινόμενος πυρήσεται δοῦ' ἐπὶ γαίαν
 Ἐρπεσὶ γίνονται, ἢ ὕδωρ, ἢ θαπιδαῖς πῦρ.
 Τμῆς δ' ἀεμφίως ἐχέμεν, μάλόν τε πείξην.
 420 Ἀλλ' ὅτε κεν δῆ σ' αὐτὸς ἀνέρθαι ἐπέσσην,
 Τοιῶν εἰὼν οἷόν κε κατὰ νηδύντα ἰδνσθε,
 Καὶ πότε δὴ χείσθαι τε βίης, λῦσά τε γέροντα
 Ἥρωι· εἰρεσθαι δὲ Διῶν ὅσις σε χαλάνττι,
 Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλῶσαι ἰχθυόεντα.
 425 Ὡς εἶπεσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅδ' ἔστασαν ἐν Λαμναίοισιν,

Quem si quo pacto tu possis ex insidiis capere,
 Qui tibi dicat viam & modum itineris,
 Reditumque, ut per mare proficiscaris piscosum, 390
 Atque præterea tibi dicat o Jovis alumne, si modo velis,
 Quodcunque tibi in domibus malumque bonumque accidit,
 Absente te per longam viam difficilemque.

Sic ait. at ego ipsam vicissim allocutus sum:
 Ipsa nunc explica tu divini insidias senis, 395
 Ne quo pacto me prævidens aut præsciens effugiat.
 Difficilis enim est deus mortali homini domari.

Sic dicebam. illa vero continuo respondit præstantissima di-
 va:

Enimvero ego tibi, hospes, perquam vere edisseram.
 Cum sol medium cælum conscendit, 400
 Tum scilicet e mari emergit senex marinus verax,
 Flatu sub Zephyri, nigra superficie horrescentis maris te-
 ctus,

Egressus vero dormit sub specubus cavis.
 Circaque ipsum phocæ natatilibus pedibus pulchræ Halo-
 lydnæ

Frequentes dormiunt, e cano mari egressæ, 405
 Acerbum spirantes maris profundi odorem.

Illuc te ego ducens cum aurora illucescente,
 Collocabo ex ordine: tu vero probe elige socios
 Tres, qui tibi apud naves transtris instructas optimi sunt.
 Omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis. 410

Phocæ quidem primum numerabit, & obibit:
 At postquam omnes quinquenario numeraverit, atque inspe-
 xerit,

Cubabit in medio pastor veluti in grege ovium:
 Hunc postquam primum sopitum videritis,
 Tum deinde vobis curæ sit roburque visque, 415
 Illic vero tenete cupientem & nitentem elabi.

Omnia autem fieri tentabit quæcunque in terra
 Reptilia sunt, & aqua, & divinitus ardens ignis.
 Vos autem firmiter tenete, magisque premite.
 Sed quando te ipse interrogaverit verbis, 420

Talis apparens qualem consopitum videratis,
 Tum vero desiste a vi, solveque senem
 Heros: interroga vero deorum quisnam te affligat,
 Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscosum.

Sic locuta, sub pontum subiit fluctuantem: 425
 At ego ad naves, ubi stabant in arena,

- Ηΐα· πολλὰ δὲ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυδον ἠδὲ θάλασσαν,
 Δόρπον δ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἥλυδεν ἀμβροσίη νύξ,
 430 Δὴ σὺν κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἡμῶ δ' ἡλεγμένα φαίνεται ῥοδόδ' ἀκτυλῶ ἥως,
 Καὶ σὺν δὴ παρὰ Δίνα θαλάσσης ἄρυγόροιο
 Ηΐα, πολλὰ θεὸς γυνέμεσθ'· αὐτὰρ ἐτάρις
 Τρεῖς ἄγον, ὅσι μάστιγα πεποιῖα παῖσαν ἐπ' ἰδυῖ.
 435 Τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδύσα θαλάσσης ὠρεὰ κόλπων,
 Τέσσαρα φακῶν ἐκ πόντου δέρματ' ἔνευε.
 Πάντα δ' ἴσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἐπιμήδετο πατερί.
 Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάδοισι διαγλάφας ἀλίησιν,
 Ἡγο μένος· ἡμεῖς δὲ μάλα χεῖδ' ἥλδομεν αὐτῆς.
 440 Εἰσὶν δ' ὄνυσσ' ἔβαλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἐκάσθ'.
 Κέδι δὴ αἰνόπατ' ἰόχῳ ἐπλετο· τῆρ γὰρ αἰνώε
 Φακῶν ἀλιотρεφῶν ὀλοώπατ' ὁδμή.
 Τίς γάρ ἂν εἰσαλὴν παρὰ κήτεϊ κοιμηθεῖν;
 Αἴ· αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ.
 445 Αἴμβροσίην ὑπὸ ῥίνα ἐκάσθ' ὤκει φέρονσα,
 Ἡδὲ μάλα πνέουσαν· ὀλοῶσι δὲ κήτεσ' ὁδμῷ.
 Πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληῖσι θυμῷ.
 Φάκας δ' ἐξ ἁλὸς ἥλδον ἀσπίδες· αἱ μὲν ἔπειτα
 Εἰξὲς ἠναάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 450 Ἐνδὶ δ' ὁ γέρον ἥλδ' ἐξ ἁλὸς, ὠρε δὲ φάκας
 Ζατρεφίας· πάσας δ' ἄρ' ἐπύχετο, λείπετο δ' ἀρετῆμόν.
 Ἐν δ' ἡμέας πρῶτος λέγει κήτεσιν, ὡδὲ σι θυμῷ
 Ὡς οἱ δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
 Ἡμεῖς δ' αἰψὶ ἰάχοντες ἐπισσύμεσθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 455 Βάλομεν. ὡδ' ὁ γέρον δολίης ἐπελήδετο στήχης,
 Αἴ· ἦτοι πρῶτα λείων γένετ' ἠγυγέμεσθ',
 Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς.
 Γίνετο δ' ὕγρον ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτλον.
 Ἡμεῖς δ' ἀσεμφῶς ἔχομεν τετληῖσι θυμῷ.
 460 Αἴ· ὅτε δὴ ῥ' ἀνιάξ' ὁ γέρον ὀλοφῶϊα εἰδώς,
 Καὶ σὺν δὴ μ' ἐπέσιν ἀνείρομεσθ' προσέειπεν,
 Τίς νύ σοι ἄτρεσθ' ἢ θεῶν συμφράσατο βουλὰς,
 Ὅφρα μ' ἔλοις ἀκονταὶ λοχησάμεσθ'· σὺ σέ χρή;
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον;
 465 Οἶσθα γέρον· αἱ με ταῦτα παρατροπιῶν ἐριεῖναις;

Ibam: plurima vero mihi cor agitabat eunti.

Cæterum postquam ad navem veni atque mare,
Cœnamque apparavimus, & supervenit divina nox,
Tum obdormivimus in littore maris.

430

Quando vero aere genita apparuit rosea digitos aurora,
Tunc ad litus maris latum transitum habentis

Ibam, plurima diis supplicans: ac socios

Tres ducebam, quibus potissimum confidebam ad omne ince-
ptum:

Interea vero illa egressa maris latum sinum,

435

Quatuor phocarum ex ponto pelles attulit:

Omnes vero erant recentes. dolum autem struebat patri:

Cubilia autem in arena exsculpens marina,

Sedebat expectans, nos vero valde prope venimus eam:

Ex ordine vero collocavit, injecit autem corium unicui-
que.

440

Illic quidem molestissimæ insidiæ erant: affligebat enim gra-
viter

Phocarum in mari nutritarum teterrimus odor:

Quis etenim marinum apud cetum cubet?

Sed ipsa fervavit, & excogitavit magnam utilitatem:

Ambrosiam ad nares unicuique posuit afferens,

445

Dulce admodum spirantem: fugavitque ceti odorem.

Totum autem matutinum tempus expectavimus patienti ani-
mo:

Phocæque e mari venerunt frequentes: illæ quidem deinde

Ordine cubabant juxta litus maris.

Meridianus autem senex venit e mari, invenitque phocas 450

Obesas: omnes vero obibat, recensuitque numerum.

Nos autem primos recensuit inter cetos, neque animo

Putavit dolum esse: deinde decubuit & ipse.

Nos vero protinus vociferantes irruimus; manusque

Injecimus. neque ipse senex dolosæ oblitus est artis,

455

Sed primum leo factus est bene barbatus,

At deinde draco, & pardalis, atque ingens sus:

Factus est etiam liquida aqua, & arbor excelsa.

Nos vero firmiter tenebamus patienti animo.

Sed cum jam angustabatur senex versutias sciens,

460

Tunc vero me verbis interrogans allocutus est:

Quis vero tibi Atrei fili deorum dedit consilium,

Ut me caperes invitum insidiis? cujus rei opus habes?

Sic ait: at ego ipsum excipiens allocutus sum:

Scis senex: quid me ista decipiens interrogas?

465

Quod

- Ὡς δὴ δὴδ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, ἔδ' ἐπὶ στήθεσσι
 Εὐρύμενος δυῖάμαι, μινύδῃ δέ μοι ἐνδοθεν ἦτορ.
 Ἀλλὰ σὺ πέρ μοι ἐπέ (θεοὶ δέ σε πάντα ἴσασιν)
 Ὅσους μὲ ἀδανάτων πεδάξῃ ἢ ἔδῃσι καλᾶδ' αἰ,
 470 Νόστον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλᾶσθαι ἰχθυόσας.
 Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
 Ἀλλὰ μάλ' ὠφέλιος Διὶ τ' ἄλλοισιν σε θεοῖσιν
 Ρῆξας ἱερὰ καὶ ἀναβαυμένῃ, ὅρα τάχιστα
 Σὺν ἐς πατρίδ' ἴκοιο, πλείων ἐπὶ οἶνοκα πόντον.
 475 Οὐ γάρ σοι πρὶν μοῖρα φίλος τ' ἰδέσθαι, ἢ ἰάσθαι
 Οἶκον εὐκλείμενον ἢ σὺν ἐς πατρίδα γαίαν.
 Πρὶν γ' ὅτ' ἂν Αἰγυπτίῳ διῴκασθαι ποταμοῖο
 Ἀδὰς ἰδὼρ ἔλθῃς, ῥέξῃς δ' ἱερὰς ἐκαστόμβας
 Ἀδανάτοισι θεοῖσι, τοὶ ἑρᾶνόν διρυὶ ἔχουσιν.
 480 Καὶ τότε σοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ, λῶ σὺ μαινόμενος.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 Οὐνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
 Αἰγυπτῶνδ' ἵστα, δολιχὴν ὁδὸν ἀρχαλὴν τε.
 Ἀλλὰ ἢ ὥς μιν ἔπεισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
 485 Ταῦτα μὲν ὅτω δὴ τελέω γέρον ὥς σὺ κελεύεις.
 Ἀλλ' ἄγε μοι σῶδε εἰπέ ἢ ἀπρεκέως κατὰ λῆξιν,
 Εἰ πάντας σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
 Οὐδὲ Νέστωρ ἢ ἐγὼ λίπομεν Τροίηνδ' αἰῶντες,
 Ἥέ τις ὦλετ' ὀλέδρω ἀδελφεῖ ἧς ἐπὶ νηὸς,
 490 Ἥτ' ἐφίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολυδάσσαν.
 Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπε,
 Ἀτράδῃ, τί με ταῦτα διαίρει; ἔδ' ἐπὶ σε χρῆ
 Γόμενας, ἔδ' ἐδαιώμεν ἑμὸν νόον· ἔδ' ἐπὶ σέ φημι
 Διὶ ἄλλων ἐσοσθαι, ἐπὶ δ' ἐπὶ πάντα πύδῃαι.
 495 Πολλοὶ μὲν γὰρ πάνδε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντα.
 Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μῆνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 Ἐν νόσῳ ἀπόλοντο μάχῃ δέ π' ἢ σὺ παρήσθα.
 Εἰς δ' ὅπ' ἐν τε ζωὸς κατερύκεται ἄρ' ἐπὶ πόντῳ.
 Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμνη δολιχηρέμοισι,
 500 Γυρῆσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
 Πέτρῃσι μεγάλῃσι, ἢ ἕξασσεν θαλάσσης.
 Καὶ νῦν κεν ἐκφυγὴ κῆρα, ἢ ἰχθυόμενός περ Ἀθῶν,
 Εἰ μὴ ὑπερφύλων ἐπ' ἐκβαλε, ἢ μὲν ἀάσθῃ.
 Φῦ δ' αἴετα θεῶν φυγέαν μέγα λῶτμα θαλάσσης.

Quod jam diu insula detineor: neque ullo pacto finem
 Invenire queo; conficitur autem mihi intus cor.
 Sed tu saltem mihi dic (dii enim omnia sciunt)
 Quisnam me mortalium impediat & avertat a via,
 Reditumque, ut per pontum vadam piscosum.

470

Sic dicebam. ille vero rursus respondens me allocutus
 est:

Enimvero prorsus debebas Jovique aliisque diis
 Prius litasse quam solvetes, ut velocissime
 Tuam ad patriam venires, navigans per nigrum pontum.
 Non enim tibi antea fatum est amicosque videre, & ve-

nire

475

Ad domum bene ædificatam & tuam in patriam terram,
 Donec Ægypti a Jove fluentis fluvii
 Rursus ad aquas redieris, fecerisque factas hecatombas
 Immortalibus diis qui cælum amplum tenent:
 Et tunc tibi dabunt viam dii, quam tu cupis.

480

Sic ait. cæterum mihi fractum est meum cor,
 Eo quod me rursus jubebat per obscurum pontum
 In Ægyptum ire, longam viam difficilemque.
 Verum etiam sic ipsum verbis excipiens allocutus sum:

Ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
 Sed age mihi hoc dic & vere ordine recense,
 Num omnes cum navibus illæsi redierint Achivi,
 Quos Nestor & ego reliquimus a Troja profecti,
 An quispiam periit morte inopinata sua in nave,
 Aut amicorum in manibus, postquam bellam administras-

set.

490

Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
 Atride, quid me ista interrogas? Neutiquam te convenit
 Scire, neque discere meam mentem: neque te puto
 Diu absque lacrymis fore, postquam bene omnia audieris.
 Multi quidem illorum domiti sunt, plurimi vero relictæ.
 Duces autem duo soli Græcorum loricatorum
 In reditu perierunt: pugna quidem & tu interfuisti:
 Unus autem adhuc alicubi vivus detinetur lato in pōto.
 Ajax quidem in navibus domitus est longis remis instru-

ctis:

Ad Gyra quidem primum Neprantus advexit
 Petras ingentes, & servavit e mari.

500

Et sane effugisset mortem, quantumvis invisus Palladi,
 Nisi impium dictam protulisset, & valde labefactus fuisset,
 Dixit invidis diis se effugiturum ingentes fluctus maris:

- 305 Τῷ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἐκλυεν αὐδήσαντ'·
 Αὐτὰρ ἔπειτα τρέλαιναν ἱλὼν χερσὶ σιβαρῆσιν,
 Ἥλασε Γυράλῳ πέτρῳ, ἀπὸ δ' ἔχισε αὐτῷ.
 Καὶ πῶ μὲν αὐτοῖσι μῦθε, πῶ δὲ τρύφ' ἔμπιστε πόντῳ;
 Τῷ ῥ' Αἴας ποπρῶτον ἐφειζόμεν' μετ' αἴαδῃ,
 310 Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπέρων κυμῶνόντα.
 Ὡς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πικρὸν αἰμυρόν ὕδωρ.
 Σὸς δὲ περὶ ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
 Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
 Αἶψ' ὅτε δὴ παύχ' ἔμελλε Μαλαιῶν ὄρε' αἰετὺ
 315 Γέσσαι, σὺν δὲ μιν ἀναρπάξασα δύελλα
 Πόντον ἐπ' ἐχιδνόεντα φέρεν, μεγάλα σενάχοντα,
 Ἀγρῷ ἐπ' ἐγκαλίῳ· ὅθι δάμασσε γαῖε Ουσιόης
 Τοπρῶν, ἀσπὶρ πῶτ' ἔναε Ουσιγιάδης Αἰγισθ'·
 Αἶψ' ὅτε δὴ καὶ κᾶδεν ἐφάνετο ρός' ἀπήμων,
 320 Αἶψ' δὲ θεοὶ ἔβρον σρέξαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο.
 Ἦναι ὁ μὲν χαίρων ἐπιβήσαστο πατεῖδ' αἴης,
 Καὶ κωκυτὰ ἀπτόμεν' ὡς πατεῖδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῷ
 Δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἰδε γαῖαν.
 Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπίης εἶδε σκοπὸς, ὃν ῥα καθεῖσεν
 325 Αἰγισθ' δολομένης ἄγων· ὑπὸ δ' ἔχετο μισθῶν,
 Χρυσὴ δοιὰ σάλασσι· φύλασσε δ' ὄγ' εἰς ἐνιωτῶν,
 Μὴ ἑλάνδοι παριῶν, μνήσασσιν δὲ θυρεῖδ' ἀλκῆς.
 Βῆ δ' ἔμην ἀγγελίων πρὸς δαίμασι ποιμένι λαῶν·
 Ἀδάρτα δ' Αἰγισθ' δολίῳ ἐφρώσασσιν πύχλῳ.
 330 Κεῖνάμεν' κατὰ δῆμον εἴκοσι φῶτες αἰεῖτες,
 Εἷς λόχον, ἐσθέρωδι δ' ἀνάγει δαίτη πίνεσθαι.
 Αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
 Ἰπποῖσιν καὶ ὄχλοις, ἀεικέα μερμηρίζων.
 Τὸν δ' ἐκ εἰδότη' ὀλεθροῖν ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
 335 Δαιμόνιος, ὥς αἶς τε κατέκτανε βῦν ἐπὶ φάτῃ.
 Οὐδὲ τις Ἀτρεΐδην ἱσάων λίπεδ' οἱ οἱ ἔπαυτο,
 Οὐδὲ τις Αἰγισθῶν, ἀλλ' ἐκπαδεν ἐν μεγάροισιν.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατακλᾶσθαι φίλον ἦτορ.
 Κλαῖον δ' ἐν λαμπάδοισι καδήμεν'· εἰδὲ νῦν μοι κῆρ
 340 Ἦδ' ἐλ' ἐπὶ ζῶειν καὶ ὄρεν φάθ' ἡλίω.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαῖων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
 Δὴ τότε με προσέειπε γέρον ἀλιθ' νημερτὴς,
 Μηνεῖα Ἀτρεΐδ' ἤϊ πολλῷ χρόνῳ ἀσπελὲς ἔγω

Hunc Neptunus magnifica audivit iactantem.
 Statim deinde tridentem arripiens manu forti,
 Percussit Gyream petram, absciditque ipsam:
 Et unum quidem illic mansit, alterum frustum incidit ma-
 ri:

505

Huic sane Ajax primum insidens valde labefactus est,
 Illum autem detrusit in mare ingens undosum.

510

Sic ille quidem ibi periit, postquam bibit falsam aquam:
 Tunc vero utcunque effugit mortem frater atque elapsus est
 In navi concava: servavit enim eum veneranda Juno.

Sed quando propere erat ad Malearum montem arduum
 Perventurus, tum ipsum abripiens procella

515

Pontum per piscosum tulit, valde ingemiscientem,
 Agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyestes
 Prius, at tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.

Sed cum jam & illinc apparebat reditus illabefactus,
 Retro vero dii ventum verterunt, & domum venerunt.

520

Ille quidem lætus descendit in patriam terram,
 Et osculabatur attingens suam patriam: multæque ab ipso
 Lacrymæ calentes effundebantur, quia libenter vidit terram.
 Hunc sane a specula conspexit speculator, quem constituerat
 Ægisthus dolosus ducens: promisit autem mercedem

525

Auri duo talenta. custodivit vero hic toto anno,
 Ne ipsum lateret præteriens, reminiscereturque impetiosi ro-
 boris.

Festinauitque ire annunciaturus ad domos pastori populo-
 rum:

Statim autem Ægisthus dolosam excogitavit artem:

Electis ex plebe viginti viris eximiis,

530

Constituit insidias, alibi autem iussit convivium apparari,
 At ipse ivit invitans Agamemnonem pastorem populorum,
 Equis & curribus, nefanda deliberans.

Hunc inscium mortis deduxit & trucidavit

Cœnæ exceptum, ut si quis interficiat bovem ad præsepe.

535

Neque quisquam Atridæ sociorum relictus est qui eum seque-
 bantur,

Neque quisquam Ægisthi: sed trucidati sunt in regia.

Sic ait. at mihi concussus est meus animus.

Flebamque in arenis sedens: neque mihi cor
 Volebat amplius vivere & videre lumen solis.

540

Sed postquam flendo volutandoque saturatus sum,

Tum me allocutus est senex marinus verax.

Ne amplius Atrei filii longo tempore continenter sic

- Κλαῖ' ἐπὶ ἔκ' ἀνυσὶν αἶα δ' ὅμμεν· ἀλλὰ τίχιστα
 545 Πίρα ὅπως κεν δὴ σὺ πατρίδα γαῖαν ἱκησῇ.
 Ἦ γάρ μιν ζῶν γε κιχήσεται, ἢ κεν Ὀρέης
 Κτάνεν ὑποφθάμενθ'. σὺ δέ κεν πάφῃ ἀντιβολήσῃς,
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἡμῶι κραδίη κ' θυμὸς ἀγλῶσθ'·
 Αὔρις ἐνὶ σήθεισι, κ' ἀχρυνίην περ, ἰάσθῃ,
 550 Καί μιν φωνήσας ἴπτα παρόλονται προσηΐδα
 Τύτῃς μιν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τέκτον' ἀνδρ' ὀνόμαζε
 Ὅς τις ἐπ' ζωὸς καταρύκεται ἄρτι πάντῃ,
 Ἦ δ' ἀνάν. ἰδέλω δὲ κ' ἀχρυνίμενός περ ἀΐσαι.
 Ὡς ἰφάμεν· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενθ' προσέειπε.
 555 Τίος Λαέρτιάδῃ Γ' ἰθάκη ἐνὶ οἰκίᾳ νείων.
 Τὸν δ' ἴδον ἐν νῆσφ' θαλαρὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
 Νύμφης ἐν μογάροισι Καλυψίδος, ἢ μιν ἀνάγκη
 Γχεῖ· ὁ δ' ἔδωκεν αὖ πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
 Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρητοι κ' ἐταῖροι
 560 Οἱ κ' ἐν μιν πέμπουσιν ἐπ' ἄρ' ἰάσθαι θαλάσσης.
 Σοὶ δ' ἔδωκεν ἑὶς διοτρεφὴς δ' Μενέλαος
 Ἀργεῖ ἐν ἱπποβότῃ θανάειν κ' πότμον ἐπιπλεῖν.
 Ἀλλὰ σ' εἰς Ἠλύσιον πεδίον κ' τέρατα γαῖης
 Ἀθάνασι πέμπουσιν, (ὅδ' ἔλασθ' Ἐσθ' ἀμειβόμενθ').
 565 Τῇ περ ῥαίῃ βιωτὴ τέλει ἀνδρώποσιν,
 Οὐ νεισθὸς, ὅτ' ἄρ' χιμῶν πολλοὶ, ἔσθ' ποτ' ὀμβρῶ·
 Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνέοντος ἀήτας
 Ὡκεανὸς ἀνίστην, ἀναψύχων ἀνδράσιν)
 Οὐνεκ' ἔχῃς Ἐλάνην, καί σφιν γαμβρὸς Διὸς ἴοσι.
 570 Ὡς ἔειπ' ἑὶς, ὑπὸ πόντον ἰδύσασθαι κυμαίνοντα.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας αἶμα ἀντιδίοις ἐπείροισιν
 Ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόφουρ κλόνει.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
 Δόρπον δ' ὀτλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
 575 Δὴ πάσι κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῶσι θαλάσσης.
 Ἦμῶ δ' ἠελίγεια φάνη ῥόδ' ὀδ' ἀκτύλῃ νῆας,
 Νῆας μὲν πέμπρωσαν ἐρύσαμεν εἰς ἄλα δῖαν,
 Ἐν δ' ἔσθ' ἐπὶ πλάσσειν κ' ἰσὶα νηυσὶν εἴσης·
 Ἐν δὲ κ' αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κἀδίζον,
 580 Ἐξῆς δ' ἔχόμενοι πολλὰ ἄλα τύτπον ἐρετμοῖς.
 Ἀψ' δ' εἰς Αἰγύπτου δ' ὕπερθε ποταμῶιο
 Σῶσα νῆας, κ' ἐρεξα πηλείδας ἱεσάμεντας.

Fleas, quoniam non remedium aliquod inveniemus: sed citissime

Tenta quo pacto jam tuam in patriam terram pervenias. 545

Aut enim ipsum vivum deprehendes, aut Orestes

Interfecit præveniens: tu vero sepulturæ intereris.

Sic ait. at mihi cor & animus generosus

Rursus intra pectus, etiam dolenti, lætabatur,

Et ipsum allocutus verba volatilla dixi: 550

Istos quidem jam novi: tu vero tertium virum nomina

Qui adhuc vivus detinetur in lato mari,

Aut mortuus. volo enim quamvis dolens audire.

Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:

Filius Laertæ in Ithaca domos habitans. 555

Hunc vidi in insula lacrymas uberes fundentem

Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate

Detinet: illeque non potest in suam patriam terram pervenire,

Non enim ei adsunt naves remiges & socii

Qui ipsum reducant per lata dorsa maris. 560

Tibi vero non est a fato decretum divine o Menelæ

In Argo equos pascere mori & fatum obire.

Sed te in Elysium campum & fines terræ

Immortales mittent, (ubi flavus Rhadamanthus est: 565

Ubi facillima vivendi ratio est hominibus,

Non nix, neque hyems multa, neque unquam imber:

Sed semper Zephyri suaviter spirantes auras

Oceanus emittit, ad refrigerandum homines)

Eo quod habes Helenam, & ipsius Jovis gener es.

Sic locutus, subiit in pontum fluctuosum. 570

At ego ad naves simul cum divinis sociis

Ibam: multaue mihi cor deliberabat incedenti.

Cæterum postquam ad navem venimus atque mare,

Cœnamque apparavimus, supervenitque immortalis nox,

Ibi tum dormivimus in littore maris. 575

Quando autem aere genita apparuit rosea digitos aurora,

Naves quidem ante omnia deduximus in mare Jovis,

Malosque imposuimus & vela navibus æquis:

Ipsi etiam ingressi super transra sederunt,

Ordine autem confidentes spumosum mare verberabant remis. 580

Rursusque ad Ægyptum a Jove fluens flumen

Constitui naves, & feci legitimas hecatombas,

- Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χάρον αἶν' εἶοντων,
 Χδ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἣν ἄσβεστον κλέῃσιν ἔειπεν.
 585 Ταῦτα τελευτήσας νεόφυλ' ἔδοσαν δέ μοι ἔρον
 Ἀθάνατοι, τοὶ μ' ὄκα φίλῳ ἐς πατρίδ' ἐπιμύσαν.
 Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπιμένον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
 Ὄφρα κεν ἐνδεκάτῃ τε δυωδεκάτῃ τε γένηται.
 Καὶ σὺτε σ' ὦ τίμῳ, δώσω δέ σοι ἀγλαὰ δῶρα.
 590 Τρεῖς ἵππους κ' ἵππῳ ἰούρῳ· αὐτὰρ ἔπειτα
 Δώσω καλὸν ἄλυσον, ἵνα ἀνένδυσθα θεοῖσιν
 Ἀθανάτοισι, ἐμίδεν μεμνημένῃσιν ἡμᾶτα πάντα.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένῃσιν ἀνάν κῦδα,
 Ἀτράδῃ, μὴ δὴ με πολλὸν χρόνον ἐνθάδ' ἔρκε.
 595 Καὶ γάρ κ' εἰς ἐνισαυθὸν ἐγὼ παρὰ σοὶ γ' ἀνεχοίμην
 Ἡμενῃ, ὡς κί μ' οἴκη ἱλοὶ πόδῃ, ὡς πομπῶν.
 (Αἰνῶς γὰρ μῦδοισιν ἔπισσιν σε σοῖσιν ἀκῶν
 Τίτρομαι) ἄλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
 Ἐν Πύλῳ ἡγάδῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἔρύκεις.
 600 Δῶρον δ' ὅ, τί κί μοι δοῖης, κειμήλιον ἔσω.
 Ἴππους δ' εἰς Ἰθάκην ἐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
 Ἐνθάδ' ἀλείψω ἀγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
 Εὐρύτῃ, ᾧ ἐνὶ μὲν λωπὸς πολὺς ἐν δὲ κύπερον,
 Πυροὶ τε, ζεαὶ τε, ἠδ' ὠρυφύες κρεὶ λάκων.
 605 Ἐν δ' Ἰθάκῃ ὅτ' ἄρ' δρόμοι δῖοι, ἔτα τε λαμῶν.
 Αἰγίβοτος, κ' μέλαινα ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
 Οὐ γάρ τις νήσων ἱππῆλατος, ὡς δὲ δῖα μιν,
 Αἶδ' ἀλὶ κεκλίεται· Ἰθάκῃ δέ τε κ' πέρι πάντων.
 Ὡς φάτο· μέδησεν δὲ βολῷ ἀγαθὸς Μενέλαος.
 610 Χερσὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἔκ' σ' ἔρατ', ἔκτ' ἐνόμαζεν,
 Αἵματος εἰς ἀγαθὸν φίλον τέλῃ, οἳ ἀγορᾶς.
 Τοιγὰρ ἐγὼ σοι ταῦτα μετὰσῆσιν· δῶνά μιν γάρ.
 Δῶρον δ' ὅσ' ἐμῷ ὅπῃ κειμήλια κῆται,
 Δώσω ὃ κἄλλιστον κ' πιμνέσασιν ἔστιν.
 615 Δώσω σοι χρυσῶρα πεπνυμένον· ἀργύρεῃ δέ
 Ἔστιν ἄσπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χαίλας κεκράνεται.
 Ἐργον δ' Ἡφαιστῆα· πόρρον δέ ἐ φάιδμεν ἥρωες
 Σιδονίων βασιλῆς, ὅδ' εὖς δόμῃσιν ἀμφιόλουτο
 Κῡσὶ μένος ἔστανται· πῶν δ' ἐδῖλον πῶν ὅπασται.
 620 Ὡς οἱ μὲν ποσσὶν πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 Δαιτυμένους δ' ἐς δόμους ἴσαν θάου βασιλῆος.

At postquam sedavi deorum iram qui semper sunt,
 Aggessi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
 Hæc ut perfeci redii: dederuntque mihi ventum secundum 585
 Dii, qui me celeriter caram in patriam miserunt:
 Sed age nunc mane in ædibus meis
 Donec undecimaque duodecimaque fiat dies;
 Et tunc te bene mittam, dabo autem tibi splendida dona,
 Tres equos, & currum bene politum: ac postea 590
 Dabo pulchrum poculum, ut libes diis
 Immortalibus, mei memor diebus omnibus.

Hunc rursus Telemachus prudens allocutus est:
 Atride, ne sane me multo tempore hic detine.
 Etenim in annum ego apud te utique sustinerem 595
 Sedens, neque me domus caperet desiderium, neque paren-
 tum:

(Vehementer enim verbis sermonibusque tuis audiens
 Oblector) sed jam mihi afficiuntur tædio focii
 In Pylo divina, tu autem me ætatem hic detines.
 Donum autem quodcunque mihi dabis, thesaurus sit: 600
 Equos tamen in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
 Hic relinquam in deliciis; tu enim campo imperas
 Lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
 Triticum, spelta, atque late germinans hordeum album.
 In Ithaca autem neque sane curricula lata, neque pra-
 tum. 605

Est capripascua, & magis grata *mibi* quam equipascua.
 Nulla enim insularum est equis idonea, neque felix pratis,
 Quæ in mari jacent: Ithaca etiam supra omnes.

Sic ait. risit vero in pugna strenuus Menelaus:
 Manuque ipsumprehendit, verbumque dixit, & compella-
 vit, 610

Sanguinis es boni, care fili, qualia loqueris:
 Atqui ego tibi hæc commutabo: possum enim.
 Donorum autem quæcunque in mea domo reposita jacent,
 Dabo quod pulcherrimum & pretiosissimum est:
 Dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem 615
 Est totus, auroque labra immixta sunt:

Opus autem est Vulcani. deditque ipsum gloriosissimus he-
 ros

Sidoniorum rex, quando ejus domus suscepit
 Illuc me profectum: tibi autem volo id præbere.

Sic hi quidem hujuscemodi inter sese loquebantur. 620
 Convivæ vero in domum ierunt divini regis.

- Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' Ἀλώρα οἶνον·
 Σπονδὴ σφ' ἄλοχοι καλὴ κηρύδεσσι ἐνακαν.
 Ὡς οἱ μὲν περὶ δάπνον ἐνὶ μεγάροις πίνοντο.
- 625 Μνηστῆρες δὲ παρίδεν Οὔδωσθε μεγάροιο
 Δάσχοισι σέποντο καὶ ἀγαυήσιν ἱόντας,
 Ἐν τυκτῷ δαπνίδω, ὅτε περ πάροφ' ὕβριν ἔχισκον.
 Ἀνάνοφ' δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχ' Διοδείης,
 Ἀρχαὶ μνηστῆρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἐσοχ' ἀρεταί.
- 630 Τοῖς δ' ὑὸς Φρονόιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν,
 Ἀνάνοσιν μύθοισιν ἀντιρόμενος προσέειπεν,
 Ἀνάνο, ἢ ῥά πε ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἡὲ καὶ ἐπὶ,
 Ὅππότε Τηλέμαχ' ἰεῖτ' ἐκ Πύλου ἡμαδάωντ'·
 Νῆά μοι οἴχοντ' ἄγων· ἐμὶ δὲ χρεὼ γύνετ' αὐτῆς.
- 635 Ἡλιδ' ἐς Ἀρύχορον διαβήμεναι· ἰδὲά μοι ἵπποι
 Δάδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι παλαεργαί
 Ἀδμήτας, πῶν κέν πεν ἑλασάμενος δαμασαίμην.
 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἰδάμβεον· ἔ γάρ ἴφαστο
 Ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηληϊόν, ἀλλὰ πε αὐτῶν
- 640 Ἀγρῶν ἢ μῆλοισι παρέμμεναι, ἢ ἐσβῶντι.
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀνάνοφ' προσέφη Εὐπείδε' ὑὸς,
 Νημερτές μοι ἵστασι πόντ' ὄχρεο, καὶ σπινε αὐτῶ
 Κῦροι ἵπποντ'· Ἰθάκης ἐξαιρέτοι, ἢ τοὶ αὐτῶ
 Θῆστές πε δμῶές τε· δούλειό γε καὶ πὸς τελέσσαι.
- 645 Καὶ μοι πῶτ' ἀγρόεσσιν ἐπύτυμον, ὅφρ' ἔ εἰδῶ,
 Ἡ' σε βῆ ἀέκοντ' ἀπηνύρατο νῆα μέλαιναν,
 Ἡ' ἐκὼν οἱ δῶκες, ἐπεὶ προσωτύξατο μύθῳ.
 Τὸν δ' ὑὸς Φρονόιο Νοήμων ἀνάνον ἠύδα,
 Αὐτὸς ἐκὼν οἱ δῶκε· αἱ κεν ῥέξαιε καὶ ἄλλοι,
- 650 Ὅππότε ἀνὴρ ποῖντ' ἔχων μελεδήματα θυμῷ
 Αἰεὶ ζῆν· χαλεπὸν κεν ἀνῆνασθαι δόσιν εἶν.
 Κῦροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀεὶ δάσει μετ' ἡμέας,
 Οἱ οἱ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βάλωντ' ἐνίστα
 Μίνωρα, ἢ ἐθεδν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἔφκα.
- 655 Ἀλλὰ πὸ δαυμάζω· ἴδον ἐνδάδε Μίνωρα δίσσιν
 Χθιζὼν ὑπ' ἡοῖον, ὥστε δ' ἡμεῖν νῆϊ Πύλῳδ'·
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δάμασπα πατρός.
 Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσασα θυμὸς ἀγλῶνερ.
 Μνηστῆρες δ' ἀμυδίς κάδισσαν, καὶ παῦσαν αἰδῶνερ.
- 660 Τοῖσιν δ' Ἀνάνοφ' μετῆφ' Εὐπείδε' ὑὸς,

Illi vero adducebant oves, afferebantque forte vinum:

Panem vero ipsis uxores ornatae vittis attulerunt.

Sic illi quidem circa cœnam in ædibus laborabant.

Proci autem ante Ulyssis ædes

625

Discis delectabantur & jaculis torquendis,

In æquato pavimento, ubi antea insolentiam exercebant.

Antinous vero confederat & Eurymachus deo forma simili,

Duces procorum, virtute enim erant longe optimi.

His filius Phronii Noemon prope accedens,

630

Antinœum verbis interrogans alloquebatur:

Antinœ, an quid scimus in mente nostra, an non,

Quando Telemachus redit ex Pylo arenosa?

Navem mihi abiit abducens: mihi vero opus est illa,

Elidem in spatiosam ut trajiciam: ubi mihi equæ

635

Duodecim fœminæ, subtusque muli patientes operis

Indomiti, ex quibus aliquem adigens subjugarem.

Sic ait. at illi in animo obstupescabant: non enim putabant

Ad Pylum abiisse Neleiam, sed alicubi illic

Agris aut ovibus adesse, aut subulco.

640

Hunc rursus Antinœus allocutus est Eupithei filius:

Vere mihi dic quando abiit, & quinam illum

Juvenes sequuntur: ex Ithaca electi, an sui ipsius

Mercenariique mancipiaque. posset autem hoc etiam perficere.

Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,

645

An te per vim invitum privavit nave nigra,

An lubens ei dedisti, postquam convenit te sermone.

Hunc autem filius Phronii Noemon allocutus est:

Ipse sponte ei dedi. quid faceret etiam alius,

Quando vir talis habens curas in animo

650

Peteret? difficile sane abnegare munus esset.

Juvenes autem qui in populo optimates apud nos,

Illi eum sequuntur: ducem vero ego conscendentem agnovi

Mentorem, aut deum, huic enim ipsi omnimodo similis erat:

Sed hoc admiror: vidi hic Mentorem divinum

655

Hæri sub aurora, tunc autem conscendit navem ad Pylum.

Sic locutus abiit ad domum patris.

His vero utrisque percussus est animus generosus.

Proci vero simul sederunt, & quieverunt a certaminibus.

His vero Antinœus interfatus est Eupithei filius,

660

Do-

- Ἀ' χρύμεν^Θ· μίνε^Θ δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαινα
 Πύμπλαντ', ὅσπερ δὲ οἱ πυρὲ λαμπρόωντι ἱκτίω.
 Ὡ' πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δὲ οἱ ἔτελεσθαι.
 665 Ἐκ πόσων δ' αἰκία νέ^Θ παῖς οἴχεται αὐτως
 Νῆα ἱρυσάμενος, κείνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρείσας.
 Ἀ' ῥξει ἢ προτέρῳ κακὸν ἔμμεναι· ἀλλὰ οἱ αὐτῷ
 Ζῶς ὀλέσσει βίῳ πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
 Ἀ' λ' ἀγε μοι δοτε νῆα Διῶν ἢ εἰκοσ' ἐταίρους,
 670 Ὅφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχίσσομαι ἠδὲ φυλάξω
 Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε πάπαλοιοσσι·
 Ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυώλεται ἀνεκα πατρός.
 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
 675 Οὐδ' ἄρα Πυελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυτος
 Μῦθων ἔς μνηστῆρας ἐνὶ φρεσὶ βροτοδόμοιο.
 Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μῆδων, ὅς ἐπ' ἄδελφον βελάς,
 Αὐλῆς ἐκπὸς ἰών· οἱ δ' ἐνδοδι μῆτιν ὑφαίνον.
 Βῆ δ' ἔμμεν ἀγγελίων διὰ δώματα Πυελόπεια.
 680 Τὸν δὲ κατ' ἐδ' ὕβαντα προσήυδα Πυελόπεια,
 Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόσθεν μνηστῆρας ἀγαυοί;
 Ἦ' εἴτμεναι δμῳῇσιν Ὀδυσῆ^Θ δαίοιο
 Ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πίνεισθαι;
 Μὴ μνησθῶσαντες, μηδ' ἄλλοδ' ὀμιλήσαντες,
 685 Ἰσταται ἢ πύματα νῦν εὐδάδε διηπνήτειαν.
 Οἱ θάμ' ἀγερόμενοι, βίοντα κατακείρετε πολλόν,
 Κῶσιν Τηλεμάχιο δαίφρον^Θ· ἐδὲ τι πατρῶν
 Τμετέρων πῶ πρόσθεν ἀκίστε παῖδες ἰόντες
 Οἱ^Θ Ὀδυσῆος ἔσκε μεδ' ὑμετέροισι σοκῶσιν.
 690 Οὐτέ τινα ῥέξας ἐξάισον, ἔπερ τι εἰπών
 Ἐν δήμῳ· ἦτ' ἐστὶ δ' ἔκκ' αἰῶν βασιλῆων,
 Ἄλλον κ' ἐχθαίροισι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοῖν.
 Κῶν^Θ δ' ὅποτε πάντων ἀπάσδαλον ἀνδρὰ ἰώργει.
 Ἀ' λ' ὁ μὲν ὑμῖτε^Θ θυμὸς ἢ ἀνικία ἔργα
 695 Φαίνεται, ἐδὲ τίς ἐστὶ χάρις μετόπισθ' Ἀεργίων.
 Τίω δ' αὖτε προσέειπε Μῆδων πεπνυμένα εἰδώς,
 Αἶ γάρ δ' ἡ βασίλεια σῶδε πλεῖστον κακὸν εἶν·
 Ἀ' λ' ἀπολύ μᾶζόν τε ἢ ἀργαλειώτερον ἄλλο
 Μνηστῆρας φράζονται, ὃ μὴ τελέσει Κρονίων·

Dolens: furore vero multum mens obtenebrata
Implebatur, oculi vero ei igni splendenti similes erant.

Eheu, quam ingens facinus superbe patratum est
Telemacho profectio isthæc: putamus tamen ei non perfectum iri.

Ex tot vero invitis ætate puer abiit impune 665
Nave deducta, electisque per populum optimis.

Incipiet & ulterius malum esse: sed illi ipsi
Jupiter perdat vim antequam nobis malum serat.
Sed agite mihi date navem celerem & viginti focios,
Ut eum ipsum venientem insidiis excipiam atque obser- 670
vem

In freto Ithacæque Samique asperæ:
Ut laboriose naviget propter patrem.

Sic ait. illi vero omnes laudabant, atque jubebant.
Statim deinde exurgentes ibant in domum Ulyssis.
Neque fane Penelope longo tempore erat incicia 675
Sermonum quos proci in mente profunde cogitabant.
Præco enim illi dixit Medon, qui audierat consilia,
Extra aulam cum esset: illi vero interius consilium tene-
bant.

Festinabat vero ire annunciaturus per domum Penelopæ:
Sed eum in limine euntem alloquebatur Penelope, 680
Præco, cur te præmiserunt proci inclyti?

An dicere ancillis Ulyssis divini
Ut a labore cessent, hisque ipsis convivium apparent?
Ne *me* ambierint, neve alias ad cœnam convenerint,
Ultimum & postremum nunc hic cœnent. 685
Qui frequenter congregati, victum absumitis multum,
Facultates Telemachi prudentis: neque quicquam a patri-
bus

Vestris antea andistis, pueri cum essetis,
Qualis Ulysses erat inter vestros parentes:
Neque ulli faciens injuriam, neque quicquam *tale* locutus 690
Publice: quæ consuetudo est divinorum regum,
Ut alium oderit mortalium, alium amet.

Ille vero nunquam prorsus malum homini fecit.
Sed vester quidem animus & indigna facinora
Apparent, neque ulla est gratia post benefacta. 695

Hanc rursus allocutus est Medon seria callens:
Utinam fane o regina hoc maximum malum esset:
Sed multo majusque & perniciosius aliud
Proci meditantur, quod non perficiat Saturnius:

Tele-

- 700 Τηλέμαχον μαμάσσι κατακτάμεν ὅς ἐϊ χαλκῶ,
Οἰκάδ' ἐυσόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρός ἀκυῶ
Εἰς Πύλον ἠγαθῶν, ἦδ' ἐς Λακεδαιμόνα διῶν.
Ὡς φάτο· πῶς δ' αὐτῷ λύτο γένασσι καὶ φίλον ἦτορ·
Διὶ δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, πῶ δέ οἱ ὄοσε
- 705 Δακρυόφιν πλησθεσν, θαλερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή·
Οὐδὲ δέ δή μιν ἔπασσιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Κῆρυξ, ὅταν δέ μοι παῖς οἴχεται, ἔδ' αἶ μιν χρεῶ
Νηῶν ἀκυρόων ἐπιβαινέμεν, αἰδ' ἀλὸς ἵπποι
Ἀνδράσι γίγνονται, περόνσι δέ παλῶ ἐφ' ὑγρῶ,
710 Ἥ ἴνα μὴδ' ὅσμι' αὐτῷ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τῷ δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Μίδων πετρυμένα εἰδώς,
Οὐκ οἶδ' εἰ τίς μιν θεὸς ἄρορεν, ἦ καὶ αὐτῷ
Θυμὸς ἐφαρμυῖδ' ἵμεν ἐς Πύλον, ὅρα πύδῃται
Πατρός ἐϋ ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπίσσω.
- 715 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Οὐδυσῆος·
Τῷ δ' ἄχθος ἀμφεχέσθη θυμοφθόρον, ἔδ' ἄρ' ἔτι ἔτλη
Διφρὴν ἐφίεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἰόντων·
Ἀλλ' ἄρ' ἐπ' ἔδ' ἔζε πολυκμήτω θαλάμοιο,
Οἰκτρ' ὀλοφυρομένη. περὶ δέ δμῶαί μιν ὕμειζον
- 720 Πᾶσαι δῶσαι κατὰ δώματ' ἴσαν νῆαι ἠδὲ παλαίαι.
Τῆς ἀδινὸν γούσσα μετιῦδα Πρωτολόχη,
Κλύτε φίλαι· πέρι γάρ μοι Οὐλύμπιοι ἀλγὲ ἔδωκαν
Ἐκ πασάντων δῶσαι μοι ὅμῃ τράφον ἦδ' ἐγένοντο·
Ἥ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολόγοντα,
725 Παντοίης ἀρετῇσι κατασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Ἐσθλὸν, πῶ κλέος ἄρ' ἔδ' ἔλκετο Εἰλαδά καὶ μέστον Ἀργός·
Νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνδρείφαινον θύλαται
Ἀκλῆα ἐκ μεγάρων· ἔδ' ὀρμηθέντος ἄκουσα.
Σχέτλιαί, ἔδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ δίοθε ἐκάσῃ
- 730 Ἐκ λεχέων μ' ἀνεγείραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ,
Ὅτ' ὅτ' ἐκείν' ἔβη κοῖλῳ ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ πυδόμεν ταῦτ' ἴδ' ὅδ' ὀρμαίνοντα,
Τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμηνε, καὶ ἰσχυμένός περ ὁδοῖο,
Ἥ καί με παρθενικήν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπε.
- 735 Ἀλλὰ τίς ὅτρηρός Δολίον καλέσσει γέροντα,
Δμῶ' ἔμεν, (ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἐπὶ δ' ἄρο κίονα,
Καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὅρα πᾶσις
Λαίρην πᾶσι πάντας παρὲξ ὅμοι' ἀκαπλόων,

Telemachum cupiunt interficere acuto ferro, 700
 Domum revertentem: ille vero profectus est ad patris famam
 In Pylum sacram, atque in Lacedæmonem nobilem.

Sic ait. at ejus illic soluta sunt genua & amicum cor:
 Dique ipsam ut loqui nequiret stupor linguæ tenuit, eique
 oculi

Lacrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est vox: 705
 Tandem vero ipsum verbis excipiens allocuta est:

Præco, cur mihi filius abiit? neque ipsum opus erat
 Naves celeres conscendere, quæ maris equi
 Hominibus sunt, trajiciuntque immensum humidum mare,
 An ut ne quidem nomen ejus inter homines relinquatur? 710

Illam excepit deinde Medon seria callens,
 Haud scio an aliquis ipsum deus impulit, an ipsius
 Animus impulsus est ire in Pylum, ut audiat
 Patris sui aut reditum, aut quodnam fatum obierit.

Sic locutus abiit ad domum Ulyssis: 715
 Hanc autem dolor circumfudit animum crucians, neque ampli-
 us sustinuit

In sella sedere, plures in domo licet essent:
 Verum super limen sedebat elaborati thalami,
 Miserabiliter lamentans. circumque ancillæ ejulabant
 Omnes quotquot in domo erant juvenculæ atque vetulæ. 720
 Illas vehementer lugens alloquebatur Penelope.

Audite dilectæ: supra modum enim mihi cælitæ dolores
 dederunt

Ex omnibus quotquot una mecum nutritæ atque natæ sunt:
 Quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum instar
 leonis,

Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos, 725
 Eximium, cujus gloria lata per Græciam & medium Argos:
 Nunc rursus filium unicum abripuerunt procellæ
 Ingloriorum ex ædibus: neque abeuntem audiui.

Improbæ, neque vos quidem in animum induxistis singulæ
 E lectulo me suscitare, scientes certum animo, 730
 Quando ille conscendit cavam in navem nigram.

Si enim ego audivissem istam profectionem molientem,
 Sane statim aut mansisset, quantumvis festinans ad iter,
 Aut me mortuam in domo reliquisset.

Sed aliquis famulus Dolium vocet senem 735
 Mancipium meum, (quem mihi dedit pater jam huc eunti,
 Et mihi hortum habet arboriferum) ut celerrime

Laertæ hæc omnia assidens ordine dicat,

- Εἴ δ' ἢ πῦσιν ἀνὰ κέντρον ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὕφηναι,
 740 Ἐξελθὼν λαοῖσιν ὁδύρεται, οἱ μεμνάσιν
 Ὅν κ' Ὀδυσσεὺς φθίσσαι γόνον ἀντιδίοιο.
 Τῷ δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
 Νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ' με κατὰ κτανεῖς ἐνθάδε χαλκῷ,
 Ἥ' ἐκ ἐν μεγάροισιν μῦθον δέ π' ἐκ ἐπικλίσσαι.
 745 Ἥ δ' ἐγὼ πάρος πάντας πόρον δέ οἱ ὅσ' ἐκέλευσε,
 Σίτον κ' μέθυ ἠδ' ὕμνον δ' ἔλετο μέγαν ὄρκον,
 Μὴ πρὶν σοὶ ἱεῖναι πρὶν δωδεκάτιον τε γινώσκειν,
 Ἥ' σ' αὐτῷ ποδίσσαι, κ' ἀφ' ὀρμηδέντος ἀκῦσαι.
 Ὡς ἂν μὴ κλαίωσα κατὰ χροῖα καλὸν ἰάτρη;
 750 Ἀλλ' ὕδρην αἰμένη, καθαρὰ χροὶ ἑμαδ' ἐλῶσα,
 Εἰς ὑπερῷ ἀνάβασσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 Εὐχέσθαι Ἀθηνᾶν κῆρ Διὸς αἰγιόχοιο.
 Ἥ γάρ κεν μιν ἔπειτα κ' ἐκ θανάτοιο σώσεται.
 Μῆδ' ἐγέρονται κακῶς κεκακωμένον· ἐ γὰρ οἶον
 755 Πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονῶν Ἀρχεσιδάδοι
 Ἐχθροὶ· ἀλλ' ἐπὶ πῦσιν ἐπίσσεται δὲ κεν ἔχῃσι
 Δωματα δ' ὑπερέεα κ' ἀπόπροθι πίονας ἀγρῆς.
 Ὡς φάτο· πῦς δ' ἄννησε γάον, χεῖρε δ' ὅσπερ γόοιο
 Ἥ δ' ὕδρην αἰμένη, καθαρὰ χροὶ ἑμαδ' ἐλῶσα,
 760 Εἰς ὑπερῷ ἀνέβασσε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
 Ἐν δ' ἔδετο ἑλοχύτας κἀνὲρ· ἥρατο δ' Ἀθηνᾶ,
 Κλυθὶ μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυγώνη.
 Εἶπασέ μοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
 Ἥ βοὸς ἢ ἄλλ' ὅτι κατὰ πτόμα μῆτις ἔκειτο,
 765 Τῶν νῦν μοι μνησθαι, καὶ μοι φίλοι ἦν σώωσον,
 Μνηστῆρας δ' ἀπάλλαξαι κακῶς ὑπερμωρέοντας.
 Ὡς εἰπὼς ὀλόλυξε· θεὰ δ' ἐκ ἑκλυσεν ἀρῆς.
 Μνηστῆρας δ' ὁμάδῃσαν ἀνὰ μέγαρα σκυῖοντα.
 Ὡς δ' ἐπεσκε νέων ὑπερμωρέοντων,
 770 Ἥ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμήτης βασιλεια
 Ἀρτύνει· ἔδ' ἐπὶ οἶδεν ὁ οἱ φόνος ἦν τέτυκται.
 Ὡς ἄρα τις ἔπεισε· πᾶς δ' ἐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
 Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήτατο κ' μεσσηνίτι,
 Δαμόνοιοι, μῦθος μὲν ὑπερβιάς ἀλῆσθε
 775 Πάντας ὁμῶς, μή τις τις ἐπαγγέλλῃσι κ' εἴσω.
 Ἀλλ' ἄγε στήν' αἰὼν ἀναστάντες τελέωμεν
 Μῦθον ὁ δ' ἢ κ' πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἥραρον ἡμῖν.

Si fortassis aliquod ille mente consilium texens
 Progressus populo deploret, qui cupit 740
 Ejus & Ulyssis perdere prolem diis æquiparandi.

Hanc rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
 Domina cara, tu quidem me vel interface crudeli ferro,
 Vel relinquo in ædibus: sermonem certe non celabo.
 Novi ego ista omnia: præbui autem illi quæcumque postula-
 vit, 745
 Panem & vinum dulce: a me autem accepit magnum jura-
 mentum,

Non prius tibi dicturam quam aut duodecima adesset dies,
 Aut tu ipsa desiderares, & digressum audisses:
 Ut ne flens corpus pulchrum læderes:
 Sed tu lota, puras corpori vestes sumens, 750
 In superiora ædium conscendens cum ministris mulieribus,
 Vota fac Palladi filiz Jovis a capra nutriti:
 Hæc enim ipsum deinde & a morte servavit.
 Neque senem afflige afflictum. non enim existimo
 Penitus diis beatis sobolem Arcefiadæ 755
 Invisam esse: sed alicubi aliquis supererit qui habeat
 Domos excelsas, & qui procul sunt pingues agros.

Sic ait. hujus autem sedavit luctum, cohibuitque oculos a
 luctu.

Ipsa vero lota, puras corpori vestes sumens,
 In superiora conscendit cum ministris ancillis. 760
 Imposuitque molas canistris, & precata est Palladem,

Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita:
 Si unquam tibi prudens in ædibus Ulysses
 Aut bovis aut ovis pingua femora adolevit,
 Horum nunc memor sis, & mihi carum filium serva, 765
 Procos vero avertè nimis insolentes.

Sic locuta ejulavit. dea autem illius audivit preces.

Proci autem tumultuabantur per atria obscura:
 Sic vero aliquis dicebat juvenum insolentium:
 Profecto jam nuptias nobis a multis cupita regina 770
 Apparat: neque quicquam novit quod suo cædes filio consti-
 tuta est.

Sic quispiam dicebat. ea autem nesciebant ut acta erant.

Illis vero Antinous concionatus est & interfatus:

O felices, sermones quidem arrogantes fugite
 Omnes pariter, ne forte quispiam annunciet etiam intus. 775
 Sed age silentio hic exurgentes perficiamus
 Consilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.

- Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' ἐκκοσι φῶτες ἀείψας.
 Βάν δ' ἵναμι ἐπὶ νῆα δολῷ κ' ἰνὰ θαλάσσης.
 780 Νῆα μὲν ἄρ' ἀμπύρων ἀλὸς βένδοσδε ἔρωσαν.
 Ἐν δ' ἰόν τ' ἐτίδεντο κ' ἰσία νηὶ μελαίνῃ.
 Ἡρτωϊάων δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίοισι
 Πάντα κατὰ μοῖραν. ἀνά δ' ἰσία λάκ' ἐπέπασαν.
 Τάχιστα δέ σφιν ἐνεκὸν ὑπέρδυμι θεράποντες.
 785 Τ' ἔθ' δ' ἐν νοτῇ τῷ γ' ὤρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
 Ἐνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἑσπερον ἑλθεῖν.
 Ἡ δ' ὑπερῷ ἀναβάσσει περὶ φρων Πυελόπεια
 Κατ' ἄρ' ἄσπερ, ἄπας ἰδνύσθ' ἠδὲ πομπήσθ',
 Ὀρμαίνουσ' ἢ οἱ θάνατον φύγοι ὑπὸ ἀμύμων,
 790 Ἡ δ' ὄγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερβιάλοισι δαμείη.
 Ὅσα δὲ μερμήριξε λείων ἀνδρῶν ἐν ὀμίλῳ
 Δείσας, ὅπποτε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι.
 Τόσσα μιν ὀρμαίνουσιν ἐπέλαβε νήδυμ' ὕπν'·
 Εὐδὲ δ' ἀνακλινθεῖσα· λύδην δέ οἱ ἄλγεα πάντων.
 795 Ἐν δ' αὐτ' ἄλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Εἰδῶλον ποίησε, δέμας δ' ἦϊκτο γυναικί
 Γοδίμη κέρη μεγάλητορ' Ἰκαρίοιο,
 Τῷ Εὐμηλ' ὅππῃ Φερῆς ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
 Πέμπτε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος δέαιο,
 800 Εἴπως Πυελόπειαν ὀδυρομένην γόοισαν
 Παύσει κλαυθμοῖο, γοοῖό τε δακρυόεντ'·
 Εἰς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδ' ἡμάντα.
 Σπῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 Εὐδεις Πυελόπεια φίλον τεταπημένη ἦτορ;
 805 Οὐ μὲν σ' ἔδ' ἐῷσι θεοὶ ρεία ζῶντες
 Κλαῖν, ἔδ' ἀκάχησθαι, ἐπεὶ ῥ' ἐπ' νόστιμός ἐστι
 Σὸς παῖς. ὃ μὲν γάρ π' θεοῖς ἀλιστῆμένος ἐστιν.
 Τῷ δ' ἡμέισοι ἔπειτα περὶ φρων Πυελόπεια,
 Ἡδὲ μάλα κνώσουσ' ἐν ὀνειρήσι πύλῃσι,
 810 Τίπτε κακογνήτῃ δ' ἄρ' ἤλυφες; ὅπ' πάρ' γε
 Πᾶσι, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροδι δώματα ναίεις·
 Καί με κίλη παύσασθαι οἴζυ' ἠδ' ὀδυρῶν
 Πολλῶν, αἳ μ' ἐρίδουσι κατὰ φρένα κ' κατὰ θυμόν.
 Ἡ τεὸν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολῶντα,
 815 Παντοῖης ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
 Ἐσθλόν· πῶ κλέ' ἔρῳ καθ' Ἐλλάδα κ' μέσον Ἀργ'·

Sic locutus, elegit viginti viros optimos.

Festinarunt autem ire ad navem velocem & littus maris.

Navem quidem principio maris in altum traxerunt: 780

Malum vero imposuerunt & vela navi nigræ:

Aprabant autem remos vertebra coriaceis,

Omnia rite. ac vela alba expanderunt.

Arma vero ipsis tulerunt animosi famuli.

Atque in humidum hanc traxerunt: ingressique sunt i-

psi,

Et illic cœnam sumpserunt, expectaruntque dum vesper ad- 785
veniret.

In superiora ædium cum conscendisset prudens Penelope

Jacebat sane jejuna, non gustans cibum neque potum,

Cogitans an ejus mortem effugeret filius innocens,

An ipse sub procis impiis domaretur. 790

Quantaque cogitat leo virorum in turba

Timens, cum ipsum doloso in circulo agitant:

Tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus.

Dormivit vero recubens: solutæque sunt ei compages o-
mnes.

Ibi tum alia excogitavit dea cæssa Minerva: 795

Idolum effinxit, corpore autem simile erat mulieri,

Iphthimæ filiæ magnanimi Icarii,

Hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.

Misit vero ipsam ad domum Ulyssis divini,

Si quo pacto Penelopen lamentantem lugentem 800

Compesceret a fletu, luctuque lacrymoso:

In thalamum vero ingressa est feræ apud lorum.

Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est:

Dormis Penelope tuo cruciata corde?

Nequaquam te sinunt dii facile viventes 805

Flere, neque tristem esse, quoniam adhuc rediturus est

Tuus filius: minime enim quicquam deorum offensor est.

Hanc vero excepit deinde prudens Penelope,

Suaviter admodum dormiens in somniorum portis,

Cur o soror huc venisti? non antea quidem 810

Ventitabas, quandoquidem nimis procul domum habitas:

Et me jubes cessare ab ærumna, & doloribus

Multis, qui me irritant in mente & in animo.

Quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,

Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos, 815

Eximium: cujus gloria lata per Græciam & medium Ar-
gos.

- Νῦν δ' αὖ παῖς ἀγαπήτος ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς
 Νήπιος, ἔτε πόνων δ' εἰδώς, ἔτ' ἀγορῶν·
 Τὲ δ' ἡ γὰρ καὶ μάλλον οὐ δύρομαι ἥπερ ἐκείνη,
 820 Τὲ δ' ἀμφοιτρομέω καὶ δέδια μή τι πάθῃσιν,
 Ἥ οἱ γὰρ πᾶν ἐνὶ δήμῳ ἢ οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ,
 Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανώσονται,
 Γέμενοι κτεῖναι πρὶν πατεῖδα γαῖαν ἰκίσθαι.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδωλον Ἀμαυρόν·
 825 Θάρσει, μηδὲ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δέδιδι λίω.
 Τοῖσι γάρ ποι πομπὸς αἰμ' ἔρχεται, λίω τε καὶ ἄλλοι
 Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεσσεύμενοι, (δῶαται γάρ)
 Παλλὰς Ἀθηνᾶν· σὲ δ' οὐδ' οὐδ' οὐδ' ἐλευσίαι.
 Ἥ νῦν με προέηκε τέιν πάδε μυθήσασθαι.
 830 Τῷ δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηλεΐπτερος,
 Εἰ μὲν δὲ θεὸς ἔστι, θεοῖο τε ἔκλυε αὐδῆς,
 Εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κένον οἴζυρόν καταλέξῃς,
 Εἵπω ἔτι ζῶει, καὶ ἔρῃ φάος ἡελίοιο,
 Ἥ ἤδη σέθενκε, καὶ εἰν αἰετο δόμοισι.
 835 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδωλον Ἀμαυρόν,
 Οὐ μὲν ποι κένον γε διωκεῖς ἀγορᾶσιν,
 Ζῶει γὰρ ἡ σέθενκε. κακὸν δ' ἀντιμῶλια βάζαν.
 Ὡς εἶπον, σάδομοιο παρὰ κληίδα λίσσῃ
 Ἐς πνοιᾶς ἀνέμων. ἡ δ' ἔξ ὕπνου ἀνόρουσε
 840 Κύρη Ἰκαρίοιο· φίλον δ' οἱ ἦτορ ἰάνθη,
 Ὡς οἱ ἀναργεῖς ὄνειρον ἐπέεσσιν ἀμολγῶ.
 Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρα κελῶδα,
 Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.
 Ἔστι δέ τις νῆσος μέσση ἀλὶ πετρήεσσα,
 845 Μεσσηγύς Ἰθάκης τε Σάμοιο τε Παιταλίου τε,
 Ἀγέρεις, ἡ μεγάλη· λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ
 Ἀμφίδυμοι· τῇ πόν γε μένον λοχῶντες Ἀχαιοί.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Υ Τ Η Σ Ε.
 Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ πόθους,

ΕΚκλησίαν πᾶν θεῶν δαδέρων ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, Ἐρμῶ
 πέμπει ἐπὶ Καλυψίᾳ, κελῶν ἀποπέμπειν πόν Οδυσσεῖα.
 ἡ δὲ πὸ κελῶν τὴν τοιαύτην δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐ-

Nunc rursus filius unicus abiit cava in nave
Puer admodum, neque laborum probe gnarus, neque commer-
ciorum.

Ob hunc jam ego etiam magis lugeo quam illum:
Ob hunc tremisco & timeo ne quid patiatur, 820
Sive is eorum in populo quo abiit, sive in ponto.
Hostes enim multi in ipsum *mala* machinantur,
Cupientes occidere antequam in patriam terram veniat.

Hanc excipiens allocutum est simulacrum obscurum:
Confide, neque prorsus in mente timeas tantopere, 825
Talis enim comes una sequitur, quam etiam alii
Viri optarint adesse, (potest enim)
Pallas Minerva: te enim lamentantem miseratur,
Quæ nunc me præmisit tibi hæc dicere.

Hanc rursus allocuta est prudens Penelope: 830
Siquidem tu dea es, deæque audivisti vocem,
Age mihi & illum ærumnosum enarra,
Si fortasse adhuc vivit, & videt lumen solis,
An jam mortuus est, & in Plutonis ædibus.

Hanc respondens allocutum est idolum obscurum: 835
Non quidem tibi illum continuo dicam,
Vivat ille an mortuus sit. malum enim vana loqui.

Sic locutum, postium apud feram evanuit
In status ventorum. ipsa vero somno proliiit
Filia Icarii: amicum autem illi cor exultavit, 840
Ut ipsam evidens somnium adiit noctis in conticinio,
Proci vero conscensa nave navigabant humidas vias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
Est autem quædam insula medio mari petricosa.
Inter Ithacamque Samumque asperam, 845
Asteris, non magna: portus vero ad insidias apti in i-
psa

Ab utroque latere introitum habentes: ibi hunc expectave-
runt insidiantes Achivi.

O D Y S S E Æ H O M E R I .

V. LIBRI

Argumentum.

Concilio deorum iterum facto, Jupiter Mercurium mittit ad
Calypso, jubens dimittere Ulyssæm: quæ jussum facit.
Decima vero octava die conspiciatus eum Neptunus, & indi-

τὸν ὁ Ποσειδῶν, ἣ χαλεπῆναι, λίκι τῷ χεῖρῳ. Ἰνὰ δὲ αὐτῷ
 δίδωσι κρηδεματόν, ὠπταμένην ἐπιβάρη πῆς γῆς ἀπορρίψαι αὐ-
 τὸ. ἣ πολλὰ παδάν; εἰς τῷ πῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται
 διασωθείς.

Ε, πλὴ ἐπὶ χεῖρὸς Ὀδυσσεὺς κειάμενος πόντῳ.

- Η** Ὡς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυῷ Τιθωνοῖο
 Ὠρνυθ', ἢ ἀθανάτοισι φῶς φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
 Οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζαντες, ἐν δ' ἄρα ποῖσι
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἢ τε κρείττω ἐστὶ μέγιστος.
 5 Τῶσι δ' Ἀθιωτῶν λίγα κήδεα πόλιν Ὀδυσσῆος
 Μνησαμένη· μέλα γάρ οἱ ἔων ἐν δόμοισι νύμφης.
 Ζεὺς πατέρ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν εὐνότες,
 Μὴ τις ἐκ πρόφρων ἀγανὸς ἢ ἥπιος ἔστω
 Σκηπτῶχ' βασιλῆς, μηδὲ φρεσὶν αἰσμα εἰδώς,
 10 Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τ' εἴη, ἢ αἰσυλὰ ῥέζοι.
 Ὡς ἔπος μέμνηται Ὀδυσσῆος Δείριο
 Λαῶν οἷσιν ἀναοσε, πατήρ δ' ὥς ἥπιος ἦεν.
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κείται κρατέρ' ἄλγιστα πάχων,
 Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψῆς, ἥ μιν ἀνάγκη
 15 Ἰχεύει, ὃ δ' ἔδωκεται λῶ πατερίδα γαῖαν ἰκίσθαι.
 Οὐ γάρ οἱ παρά νῆες ἐπ' ἡρέτμοι ἢ ἱταῖροι,
 Οἱ κύν μιν πέμποιεν ἐπ' Ἀρία νότα θαλάσσης.
 Νῦν αὖτε παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτείνει μεμνάσας,
 Οἰκάδε νοσόμενον. ὃ δ' ἔβη μετὰ πατρός ἀκυλῶ
 20 Ἐς Πύλον ἠγαδέλω, ἠδ' ἐς Λακεδαιμόνα διῶν.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς.
 Τίχρον ἐμεῖν, ποῖόν σε ἔπ' φύγεν ἔρχ' ὁδόντων;
 Οὐ γάρ δὴ πῶτον μὲν ἐβέβλυσας νόον αὐτῇ,
 Ὡς ἥτοι κένιν Ὀδυσσεὺς ἀποπίσσεται ἐλθών;
 25 Τηλέμαχόν δ' εὖ σὺ πέμφοι ἐπισαμένως, (δωῖναι γάρ)
 Ὡς κε μάλ' ἀσκηδὴς λῶ πατερίδα γαῖαν ἵκηται,
 Μνηστῆρας δ' ἐν νηὶ παλιμυτῆς ἀπονέονταί.
 Ἡ ρά, ἢ Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀντίον ἠΐδα,
 Ἑρμεία (σὺ γάρ αὖτε σά τ' ἄλλα περ ἄγγελός εἰσι)
 30 Νύμφη εὐπλοκάμῳ ἅπτεν νημερτέα βυλῶ,
 Νόστον Ὀδυσσῆος στυλασίφρονος, ὥς κε νήπτα,
 Οὔτε θεῶν πομπῇ, ἔτε θνητῶν ἀνδράπων.

gnatus, solvit ratem. Ino vero ei dat vittam, præcipiens ut postquam ad terram appulisset, abjiceret eam, & multa passus, in Phæacum regionem venit servatus.

E. navigat in rate Ulysses fracta mari.

A Urora autem ex lectis ab generoso Tithono
Surrexit, ut immortalibus lumen ferret atque mortali-
bus:

Ipsi vero dii ad confessum confederant, interque illos

Jupiter altitonans, cujus potentia est maxima.

Illis autem Pallas dicebat pericula multa Ulyssis

Memor: curæ enim ei erat quod esset in domo Nymphæ

Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,

Nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit

Sceptra rex, neque animo iusta sentiens,

Sed semper durus sit, & iniusta faciat:

Adeo nemo memor est Ulyssis divini

Populorum quibus præfuit, pater autem ceu mansuetus
erat:

Sed ille quidem in insula jacet graves dolores patiens,

Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum vi

Detinet, is vero non potest suam in patriam terram veni-
re.

Non enim ei adsunt naves remiges & socii,

Qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.

Nunc rursus filium unicum occidere cupiunt,

Domum revertentem. ille vero abiit ad patris famam

In Pylum divinam atque in Lacedæmonem claram.

Hanc excipiens alloquutus est Jupiter nubium coactor:

Filia mea, quale dictum excidit septo dentium?

An non jam hoc quidem consultaſti mente ipsa,

Ut scilicet illos Ulysses ulcisceretur reversus?

Telemachum autem tu deduc accurate, (potes enim)

Ut incolumis in patriam terram veniat,

Proci vero in navi retro iter relegant.

Dixit, & Mercurium dilectum filium alloquebatur:

Mercuri (tu enim & in aliis nuncius es)

Nymphæ cirtatz ediffere certum consilium,

Reditum Ulyssis patientis, ut redeat,

Neque deorum ductu, neque mortalium hominum:

Sed

- Αἶψ' ὅγ' ἐπὶ χερσίν πολυδέσμι πῆμαπα πάχων
 Ἡμασά κ' εἰκοσὶ Σχερῶν ἐρίβαλον ἴκοιτο,
 35 Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίδεοι γεγάσιν,
 Οἳ κιν μιν περὶ κηλὴ δέον ὥς τιμήσασιν.
 Πάμφοι δ' ἐν νηὶ φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Χαλκῶν τε χρυσόν τε ἄλλας ἐσθλήτε τε δόντες,
 Πόλ' ὅσ' ἂν ὑδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
 40 Ἐπερ ἀτήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληϊδῶ αἶσαν.
 Ὡς γάρ δι μοῖρ' ἐστὶ φίλος τ' ἰδέναι, καὶ ἰκίσθαι.
 Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ εἰς πατρίδα γαῖαν.
 Ὡς ἔφατ'· ἐδ' ἀπίθουσε διάκτορῳ Ἀργεϊφόντης.
 Αὐαὶ ἐπεὶδ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλά πίδαλα,
 45 Ἀμβρόσια, χρύση· πᾶ μιν φέρον ἡμῖν ἐφ' ὑγρῷ,
 Ἡδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο.
 Εἶλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν οἴμασσι δέλγας
 Ὡν ἐθέλει, πᾶς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
 Τῷ μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεϊφόντης,
 50 Πιερίῳ δ' ἐπιβάς, ἐξ αἰδέεσθ' ἔμπεσε πόντῳ.
 Στάατ' ἐπιτ' ἐπὶ κύμα, λάρῃ ὄρνιδι ἰοικώς,
 Ὅς τε κατὰ δεινὸς κόλπος ἄλός ἀτρυγέτιο
 Γχθύς ἀγρώσων, πυκινὰ πτερὰ δάταται ἄλμῃ.
 Τῷ ἱκελῶ πολέεσσιν ὀχῆσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
 55 Αἶψ' ὅτε δὲ τῷ νῆσον ἀφίκετο πλόδ' εἶσαν,
 Ἐνδ' ἐκ πόντος βᾶς ἰοειδέσθ', ἠπειρόνδε
 Ἡΐεν' ὄφρα μέγα σπείεσθ' ἴκετο, ᾧ ἐνὶ νύμφῃ
 Ναῖεν' εὐπλόκαμος· τῷ δ' ἐνδοδι σέτμεν εἶσαν.
 Πῦρ μὲν ἐπ' ἐχαρόφιν μέγα καίετο, πηλόδι δ' ὀδμή
 60 Κέδρε τ' ἀκασπίο δύο τ' ἀνὰ νῆσον ὀδῶδε,
 Δαιομένων· ἡ δ' ἐνδον αἰοιδιάσθ' ὅπῃ καλῇ,
 Γεόν ἐποιχομένη, χρυσεὴ κερκίδ' ὕφανεν.
 Τῇ δὲ σπείεσθ' ἀμφιπεφύκει πηλεδούσα,
 Κλήδρη τ' αἰγείρος τε, καὶ δωδὴς κυπάρισσος,
 65 Ἐνθα δὲ τ' ὄρνιδες στυγίσττεροι δυνάζοντο,
 Σκῶπες τ' ἱρηκίς τε, πανύγλωστοί τε κορῶναι
 Εἰνάλιναι, τῇσιν τε θαλάσσια ἔργα μέμνηεν.
 Ἡ δ' αὖτε τεύχεσσι περὶ σπείας γλαφυροῖο,
 Ἡμέρις ἠβάσσα, πεφύκει δὲ σαφυλῆσι.
 70 Κρίλαι δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὑδάτι λευκῷ,
 Πλησῖαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἀλυσίδεσσι ἄλῃ.

Sed is rate colligata ærumnas patiens
 Die vicesima ad Scheriam fertilem perveniat,
 Phæacensium in terram, qui propinqui diis sunt, 35
 Qui ipsum ex animo deum veluti honorabunt:
 Mittentque in navi caram in patriam terram,
 Æsque aurumque abunde vestemque dantes
 Plurima quanta nunquam ex Troja sustulisset Ulysses,
 Etiam si incolumis venisset, sortitus ex præda portionem. 40
 Sic enim ei fatale est amicosque videre, & redire
 Domum in excelsam & suam in patriam terram.
 Sic ait. neque remittit internuncius Argicida:
 Statim deinde pedibus subligavit pulchra sandalia,
 Immortalia, aurea: quæ ipsum ferebant sive per mare, 45
 Sive per immensam terram, pariter cum flatibus
 venti.
 Cepit & virgam, qua virorum oculos demulcet
 Quorumcumque vult, rursusque dormientes excitat.
 Hanc in manibus tenens volabat fortis Argicida.
 In Pieriam autem delapsus, ex æthere incidit in mare. 50
 Ruit autem deinde super fluctus, laro avi similis,
 Quæ circum magnos sinus maris irrequieti
 Pisces venans, crebro alas mergit sanguine:
 Huic similis plurimis vectus est fluctibus Mercurius,
 Sed quando jam in insulam pervenit longe sitam, 55
 Tum ex ponto ascendens cœruleo, ad continentem
 Ibat; donec ad ingentem specum pervenit, in qua Nym-
 pha
 Habitabat cirrata. eamque intus cum esset offendit:
 Ignis quidem super foco ingens ardebat, procul vero o-
 dor
 Cedrique fissilis thyæque per insulam olebat, 60
 Ardentium. ipsa vero intus cantillans voce pulchra,
 Telam percurrens, aureo radio texebat.
 Sylva autem specum circumcreverat virens,
 Alnusque populusque, & odorata cyparissus.
 Ibi quoque aves extensas alas habentes nidulabantur, 65
 Bubones, accipitresque, lataeque linguas habentes
 cornices
 Marinæ, quibus marina opera curæ sunt.
 Atque illic extensa erat per speluncam cavam,
 Vitis pubescens, florebat vero uvis:
 Fontes vero ex ordine quatuor fluebant aqua limpida, 70
 Vicini inter se versi alius alio:

- Ἀμφὶ δὲ λημῶνες μαλακοὶ ἴνῃ καὶ δὲ σελήνῃ
 Θήλειον· ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ εὐδαιμόνιος περ ἱππευδῶν
 Θηήσαστο ἰδὼν, καὶ περὶ δαίμῃ φρεσὶν ἦσαν·
 75 Ἐνθα σὰς θηέτο διάκτορ^Θ Ἀργεϊφόντης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα εἶδ' ἐθέσαστο θυμῷ,
 Αὐτίκ' ἄρ' εἰς Ἄρῴ παύσθ' ἤλυθε· ἐδὲ μιν ἀντίῳ
 Ἡγνόησεν ἰδῶσα Καλυψώ δια δαΐων.
 (Οὐ γάρ τ' ἀγνώστες γε θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
 80 Ἀδάνασι, ἐδ' εἰς τις ἀπότροδι δώματα ναίει)
 Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔπετμεν,
 Ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπ' ἀκτῆς κλαίει καδήμεν^Θ· ἔνθα τὰρ^Θ περ
 Δάκρυσι καὶ συναχθεὶς καὶ ἀλγῆσι θυμὸν ἱέχων,
 Πόντον ἐπ' ἀτρυγέστον διεκρίκατο δάκρυα λείβων.
 85 Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψώ δια δαΐων,
 Ἐν θρόνῳ ἰδρύσασσα φαινή σγαλόεντι,
 Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλυθας,
 Αἰδοῖός σε φίλ^Θ σε; τὰρ^Θ γὰρ μεν ὅπῃ θαμίζεις.
 Αἰδὰ ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἀνωγει,
 90 Εἰ δὴ δῶμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐσὼν·
 Ἀλλ' ἔπειτα προτέρω, ἵνα ποιήσῃς ξένια δαΐων.
 ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκεν τράπεζαν,
 Ἀμβροσίης πλήσασα· κέρασι δὲ νέκταρ εὐδρόν.
 Αὐτὰρ ὅ τινε καὶ ἦσθε διάκτορ^Θ Ἀργεϊφόντης.
 95 Αὐτὰρ ἐπεὶ δαΐνησεν, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
 Καὶ πότε δή μιν ἔπεισεν ἀμειβόμεν^Θ προσέειπεν,
 Εἰρωτᾷς μὲν ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγὼ ποι
 Νημερτέως σὸν μῦθον εὐσιώησω· κέλευε γάρ.
 Ζῶς ἐμὲ λυώγει δαΐρ' ἐλθέμεν ἐκ θείοντα.
 100 Τίς δ' ἂν ἐκὼν ποσσὶνδε διαδρέμοι ἀλμυρὸν ὕδωρ,
 Ἀσπετον; ἐδὲ τις ἀγχι βροτῶν πόλις οἶτε θεῶσιν
 Ἱερά τε ρέζουσι καὶ ἐξαίψως ἐκατόμβας.
 Ἀλλὰ μάλ' ἔπος ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
 Οὔτε παρέξ ἐλθεῖν ἄλλον θεόν, ἐδ' ἀλιῶσαι·
 105 Φησὶ ποιῆντα παρὲναι οἰζυρώτατον ἄλλον
 Τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ πέρι Πελαγίοιο μάχοντο
 Εἰσαίψως, δεκάτῳ δὲ τολῶν πέρσαντες ἐβησαν
 Οἴκαδ'· ἀπὲρ ἐν νότῳ Ἀθηναίων ἀλίοντο,
 Ἡ σφιν ἐγὼρσ' ἀνεμόν· σι κακὸν καὶ κύματα μακρὰ.
 110 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπίφθιδον ἐσθλοὶ ἐταῖροι,

Circum vero prata mollia violarum atque apii
 Virebant: ibi tametsi immortalis accedens
 Admiraretur videns, & oblectaretur mente sua:
 Illic stans admirabatur fortis internuncius Argicida. 75
 Cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
 Statim in amplam speluncam perrexit: neque ipsum coram
 Ignoravit conspicata Calypso præstantissima dearum.
 (Non enim ignoti utique dii invicem sunt
 Immortales, neque si quis longe procul domos habitet.) 80
 Neque vero Ulysses magnanimum intus offendit,
 Sed is in littore flebat sedens: ubi ante etiam
 Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
 Pontum in irrequietum prospiciebat lacrymas stillans.
 Mercurium autem interrogabat Calypso præstantissima dea-
 rum, 85

In throno collocatum splendido stupendo:

Cur ad me Mercuri auream virgam ferens venisti,
 Venerandus pariter & carus? ante quidem neutiquam fre-
 quentabas.

Loquere quodcumque cupis: perficere autem me animus ius-
 sit,

Si possum perficere, & si perficiendum est: 90
 Sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia munera apponam.

Sic locuta dea apposuit mensam,
 Ambrosia impletam: miscuitque nectar rubrum.
 At ille bibebat & comedebat internuncius Argicida.
 At postquam cœnavit, & exhilaravit animum cibo, 95
 Tum ipsam verbis excipiens allocutus est:

Interrogas me venientem dea deum? ast ego tibi
 Vere sermonem enarrabo: jubes enim.
 Jupiter me iussit huc ire invitum.

Quis enim volens tantam percurreret salsam aquam, 100
 Immensam? neque ulla prope mortalium urbs qui diis
 Sacra faciunt & eximias hecatombas.

Sed nullo modo fas est Jovis mentem ægida habentis
 Neque prætergredi alium deum, neque irritam facere:
 Ait tibi virum adesse ærumnosissimum præter cæteros 105
 Eorum virorum, qui circum urbem Priami pugnarunt
 Novennio, decimo vero urbem depopulati abiverunt
 Domum: at in reditu Palladem offenderunt,
 Quæ ipsis excitavit ventumque malum & fluctus ingen-
 tes.

Ibi alii quidem omnes perierunt boni socii, 110
 Hunc

- Τὸν δ' ἄρα δῶρ' ἀνεμός τε φέρων κ' κυμα πέλασσαν,
 Τὸν νῦν σ' ἰούσῃ ἀποπεμπόμεν ὃ, τι πάχισα.
 Οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἶσα φίλων ἀπὸ νόσφιν ὀλέσσαι,
 Ἀλλ' ἐπὶ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλος τ' ἰδέειν, κ' ἰκέσθαι
 115 Οἶκον ἐς ὑφόρον κ' ἐλὼ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Ὡς φάτο· ῥίγησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεῶν,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
 Σχέτλιόι ἐτε θεᾶ, ζηλημονες ἔρχον ἄλλων,
 Οἱ σὲ θεᾶς ἀγάσσει παρ' ἀνδράσιν ἀνάξισθα
 120 Ἀμφαδίῳ, ἥ τις σὲ φίλον ποιήσειτ' ἀκούειν.
 Ὡς μὲν ὅτ' Ὀρείων' ἔλετο ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Τόφρ' αἱ οἱ ἠγάσσει θεοὶ ῥεία ζῶντες,
 Ἔως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόδρονον Ἀρτεμις ἀγνή
 Οἷς ἀγανῶς βελέεσσι ἐποίχομένη κατέπεφνεν·
 125 Ὡς δ' ὅπότε Γασιώνι εὐπλόκαμον Διμήτηρ,
 Ὡς θυμῷ ἄξασα, μῆτη φιλόσθη κ' Ὀνῆ,
 Νηῶ ἐνὶ τεκπόλῳ· ἐδὲ δῶν ἦεν ἄπυος
 Ζῶς, ὃς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῇ κεραυνῷ.
 Ὡς δ' αὖ νῦν μοι ἀγασθε θεοὶ βροτῶν ἄνδρα παρῆνα·
 130 Τὸν μὲν ἐγὼ ἐκέλευσα περὶ τρόπιον βεβῶτα
 Οἶον· ἐπεὶ οἱ νῆα δολίῳ ἀργῇ κεραυνῷ
 Ζῶς ἔλσας ἐκέλευσε μέσφ' ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
 Ἐνδ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιδον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
 Τὸν δ' ἄρα δῶρ' ἀνεμός τε φέρων κ' κυμα πέλασσε.
 135 Τὸν μὲν ἐγὼ φίλον τε κ' ἔτρεφον, ἠδὲ ἔρρασκον
 Θήσιν ἀθάνατον κ' ἀγήραον ἡματι πάντα·
 Ἀλλ' ἐπεὶ ἔπως ἐπὶ Διὸς νόον ἀγχιόχοιτο
 Οὔτε παρέξ ἔλθειν ἄλλον θεόν, ἐδ' ἀλιῶσαι,
 Ἐρρέτω, εἴ μιν κῆν' ἐπ' αἰτρώει κ' ἀνώγει
 140 Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δὲ μιν ὑπὲρ ἑωγῆ.
 Οὐ γάρ μοι παρά νῆες ἐπήρετμοι κ' ἑταῖροι
 Οἱ κῆν μιν πέμποικεν ἐπ' Ὀρέα νῶτα θαλάσσης.
 Αὐτὰρ οἱ πρόσφρων ὑποθήσομαι, ἐδ' ἐπικέλευσε,
 Ὡς κε μάλ' ἀσκηθῆς ἢ πατρίδα γαῖαν ἱκνῆται.
 145 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργηφόντης,
 Οὕτω νῦν ἀπόμεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζου μέλιτι,
 Μήπως σοι μετόπισθε κοπιόσμεν' χαλεπήνῃ.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργηφόντης·
 Ἦ δ' ἐπ' Ὀδυσῆα μεγαλήτορα πότνια νύμφη

Hunc vero huc ventusque ferens & fluctus appulit,
 Hunc nunc te jubet dimittere quam celerrime.
 Non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
 Sed adhuc ei fatale est amicosque videre, & pervenire
 Domum in excelsam, & suam in patriam terram.

115

Sic ait. exhorruit vero Calypso præstantissima dea,
 Et ipsum compellans voce, verba velocia dixit:

Improbi estis dii, invidi præ aliis,

Qui deabus invidetis cum viris dormire

Palam, quæcumque carum *sibi* conciliarit maritum.

120

Sic quidem cum Orionem cepit rosea digitos Aurora,

Tamdiu illi invidebatis dii facile viventes,

Donec ipsum in Ortygia aurea sella *utens* Diana casta

Suis mitibus sagittis aggrediens occidit:

Sic etiam quando Jasioni cirrata Ceres,

125

Suo animo cedens, commixta est amore & concubitu,

Novali in tertiato: neque diu erat ignarus

Jupiter, qui ipsum occidit feriens corusco fulmine.

Sic rursus nunc mihi invidetis dii immortalem virum ad-
 esse,

Illum quidem ego servavi circum carinam sese versantem

130

Solum: quoniam illi navem celerem corusco fulmine

Jupiter feriens diffidit medio in nigro ponto.

Tum alii quidem omnes perierunt boni socii,

Hunc vero huc ventusque ferens & fluctus adegit.

Eum ego amice excepi & pavi, atque dicebam

135

Me facturam *eum* immortalem & expertem senii diebus omni-
 bus:

Verum quandoquidem nullo pacto fas est Jovis mentem æ-
 giochi

Nec prætergredi alium deum, neque irritam facere,

Valeat, si eum ille impellit & *ire* jubet

Pontum per itrequietum: dimisero vero ipsum numquam
 ego.

140

Non enim mihi præsto sunt naves remigesque socii

Qui ipsum deducant per lata dorfa maris.

Ast ei lubens consulam, neque celabo,

Ut plane incolumis suam in patriam terram perveniat.

Hanc rursus allocutus est internuncius Argicida,

145

Sic nunc dimitte, Jovisque respice iram,

Ne fortassis tibi in posterum iratus succenseat.

Sic locutus abiit fortis Mercurius:

Ipsa vero ad Ulysses magnanimum veneranda nympha

Ibat,

- 150 Ηΐ', ἐπαδὴ Ζῆλος ἐπὶ κλυεὺ ἀγγελεύων.
 Τὼ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς ἄρα καθήμενον· ἑδὲ ποτ' ὅσα
 Δακρυόφιν φέρσοντο· κατέβητο δὲ γλυκὺς αἰὼν
 Νότον ὀδυρομένην, ἐπὶ ἐκείῃ λῶδ' αὖ νύμφη.
 Ἀλλ' ἔποι νύκτας μὲν ἰαίωσκεν ἢ ἀνέγκη
 155 Ἐν αἰέσι γλαφυροῖσι παρ' ἐκ ἐδέων ἐδολύσῃ,
 Ἡμεῖς δ' εἰ πέτρῃσι ἢ ἠϊώεσσι καθέζων,
 Δάκρυσι ἢ σοναχῇσι ἢ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
 Πόντον ἐπ' ἀτρυγέστον δερκέεσσο, δάκρυα λείβων.
 Ἀγχι δ' ἰσαμένη προσφώνει διὰ θύαων,
 160 Κάμμορ, μὴ μοι ἔτ' ἐνδ' αἰδ' ὀδύρω, μὴδ' ἐπὶ αἰὼν
 Φθινίσω· ἑδὴ γάρ σε μάλα ἔροφραστο' ἀποπέμψω.
 Ἀλλ' ἄγε, δ' ἔραται μακρὰ παμίων, ἀρμόζω χαλκῷ
 Εὐρέω χεδίω, ἀπὲρ ἱέρα πῆξαι· ἐπ' αὐτῇ
 Τ' ἔω, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον.
 165 Αὐτὰρ ἐγὼ σίτον ἢ ὕδωρ ἢ οἶνον ἐρυδρὸν
 Ἐνδύσω μενοεικέ', ἃ κέν μοι λιμὸν ἐρύκοι.
 Ἐμαυτὰ τ' ἀμφιέτω· πέμψω δὲ σοι ἔρον ὅτισδεν,
 Ὡς καὶ μάλ' ἀσκηδὴς σὺν πατρίδα γαῖαν ἱέρα,
 Αἴκε θεοί γ' ἐδέλωσι σοι ἑρατὸν ἄνωγ' ἔχουσιν,
 170 Οἱ μὲ φέρτεροί εἰσι νοῆσαι τε κερναί τε.
 Ὡς φάτο· ρίγησεν δὲ πολύτλας δι' ὅ· Ὀδυσσεύς,
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,
 Ἀλλ' ὅτι δὴ σὺ θεὰ πόδε μῆδαι, ἑδὲ τι πομπῶν,
 Ἡ μὲ κέλευαι χεδίῃ περάσσω μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
 175 Δανόν τ' ἀργαλέον τε· σὸ δ' ἑδ' ἐπὶ νῆες εἴσαι
 Ὀκύποροι περώσων, ἀγαλλόμεναι Διὸς ἔρρ.
 Οὐδ' ἂν ἐγὼν αἴκητι σέθεν χεδίῃ ἐπιβαίω,
 Εἰ μὴ μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὄρκον ὁμόοσαι,
 Μὴ αἰ μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελάσμεν ἄλλο.
 180 Ὡς φάτο· μέειπεν δὲ Καλυψὼ διὰ θύων,
 Χερσὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἐπ' ὅ τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Ἡ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσί, ἢ ἐκ ἀποφώλια εἰδώς·
 Οἶον δὴ πόν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεύσας.
 Ἰῶ νῦν πόδε γαῖα ἢ ἑρατὸν ἄνωγ' ὑπάρδεν,
 185 Καὶ σὸ κατεβήμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅτε μέγιστον
 Ὀρκοῦ δεινότατος τε πῖλαι μακάρεσσι θεοῖσι)
 Μὴ αἰ σοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελάσμεν ἄλλο·
 Ἀλλὰ τί μὲν νῦν ἢ φράσσομαι, ἔπειτ' ἂν ἡμεῖς περ

Ibat, postquam Jovis audierat mandata.

150

Illum autem in littore invenit sedentem: neque unquam oculi

A lacrymis siccabantur; consumebaturque dulcis ætas
Reditum desienti, quoniam non amplius placebat nympha.

Enimvero nocte quidem dormiebat etiam ~~conatus~~ necessitate

In speluncis cavis apud nolens volentem:

155

Per dies vero in petris & littoribus sedens,

Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,

Pontum in irrequietum prospiciebat, lacrymas stillans.

Prope autem astans allocuta est præstantissima dearum:

Infelix, ne mihi amplius hic ejules, neve ætas tibi 160

Consumatur: jam enim te perquam lubens dimittam.

Sed age, ligna longa cædens compinge ære

Latam ratem, atque tabulata fige super eam

Sublime, ut te ferat per obscurum pontum.

Porro ego panem & aquam & vinum rubrum

165

Imponam desiderio conveniens, quæ tibi famem arceant:

Vestisque induam: mittamque tibi ventum a tergo,

Ut plane incolumis tuam in patriam terram pervenias,

Si modo dii utique voluerint qui cælum amplum habitant,

Qui me potiores sunt in cognoscendoque judicandoque. 170

Sic ait. exhorruit autem patiens nobilis Ulysses,

Et ipsam allocutus verba volucra dixit.

Aliud quid omnino tu dea hoc moliris, neutiquam dimissio-
nem,

Quæ me jubes rate trajicere ingentes undas maris,

Horrendas difficileſque: quas neque naves æquales

175

Veloces trajiciunt, gaudentes Jovis vento.

Non ego te invita ratem conscenderim,

Nisi mihi digneris dea magnam jusjurandum jurare,

Nullum mihi ipsi damnum malum structuram aliud.

Sic ait. risit vero Calypso præstantissima dearum, 180

Mannque ipsum demulſit, verbumque dixit, & compella-
vit:

Profecto improbus es, & non incauta sciens:

Qualem jam hunc sermonem induxisti in animum prolo-
qui.

Sciat nunc hoc terra, & cælum amplum superne.

Et ipsa subterlabens Stygis aqua, (quod maximum

185

Jusjurandum gravissimumque est beatissimis diis)

Non ullum tibi ipsi damnum malum structuram aliud:

Sed ea quidem cogito & suadeo, quæcunque mihi ipsi

- Αὐτῇ μνηοῖμ' ὅτε με χρεώ πόσον ἴκοι.
 190 Καὶ γάρ ἐμοὶ γούτο ἐστὶν ἐναΐσιμ' ; ἔδ' ἐ μοι αὐτῇ
 Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρε' , ἀλλ' ἐλεήμων .
 Ὡς ἀρα φωνήσας ἠγήσατο δῖα θεῶν
 Καρπαλλίμωσ' ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεῶν .
 Γέρον δ' ἐπείθετο γλαφυρὸν θεὸς ἠδ' ἔκ' ἀνὴρ .
 195 Καὶ ῥ' ὁ μὲν ἐνθάδ' ἀδίζεν ἐπὶ θρόνῳ ἐνδον ἀνέστη
 Ἑρμείας ὃν ῥήκη δ' ἐπιδει παρὰ πᾶσαν ἐδωδῶν ,
 Ἔσθην ἔκ' πίνειν , οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδυσαν .
 Αὐτὴ δ' ἀντίον ἵξεν Ὀδυσσῆ' ὀϊστήν ,
 Τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίῳ δμῶαί τε νέκταρ ἔθηκαν .
 200 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐποῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον ,
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σάπησας ἐδῆτύτο ἠδ' ἐποπῆτο ,
 Τοῖς ἀρα μύθων ἦρχε Καλυπτώ δῖα θεῶν ,
 Διγενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ ,
 Οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλῳ ἐς πατρίδα γαίῳ
 205 Αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἵεναι ; σὺ δὲ χαῖρε ἔκ' ἔμπης .
 Εἴγε μὲν εἰδείης σῆσι φρεσὶν ὅσα τί τοι αἶσα
 Κηδὲ ἀναπλήσσει πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκίσθαι ,
 Ἐνθάδ' αὖτις μένων σῶ' ἐμοὶ ποδὲ δῶμα φυλάσσοις ,
 Ἀδ' ἀνάσσει τ' αἴης ἰμερόμενός περ ἰδίσθαι
 210 Σὺ δ' ἄλοχον , τίς αἶν' ἐλδέσθαι ἡμᾶς πάντα .
 Οὐ μὲν δῶμα κείνης γε χορεύων ὄχομαι ἄναι ,
 Οὐδέ μιν , ἔδ' ἐφύλῳ . ἐπεὶ ἔπος ἔδ' ἐοικεν
 Θνητῶν ἀθανάτοισι δέμας ἔκ' εἶδ' ἐρεῖαν .
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολυμήνης Ὀδυσσεύς ,
 215 Πότνια θεά , μή μοι σόδ' ἕωτο ὀίδαί τε αὐτός .
 Πάντα μάλ' ὄνεια σέο περίφρων Πηνελόπειά
 Εἶδ' ἀκιδνοστέρη , μέγεδός τ' , εἰς ἅναι ἰδίσθαι .
 (Ἡ μὲν γάρ βροτὸς ἐστὶ , σὺ δ' ἀδ' ἀνάσσει ἔκ' ἀγήρως)
 Ἀλλὰ ἔκ' ὥς θέλω ἔκ' ἐλδομαί ἡμᾶς πάντα .
 220 Οἷαδ' ἐπ' ἐλθέμεναι , ἔκ' νόστιμον ἡμᾶς ἰδίσθαι .
 Εἰ δ' αὖ τίς ραίησι θεῶν ἐνὶ οἴκῳ πότῳ ,
 Τλήσομαι , ἐν στήθεσσι ἔχων σκαταπενδία θυμὸν .
 Ἦδη γάρ μάλα πόλ' ἔπαδον ἔκ' πόλ' ἐμύγησα
 Κίμασι ἔκ' πολέμῳ ῥ' ἑσπέρῳ ποσσὶ γενέσθαι .
 225 Ὡς ἔφατ' . ἦλθε δ' ἄρ' ἔδν' ἔκ' ἐπ' κνέρας ἦλθεν
 Ἐλθόντες δ' ἀρα σῶγε μυχῇ σπείρας γλαφυροῖο ,
 Τερπιάδῃ φιλόσῃ παρ' ἀλλήλοισι μέροντε .

Utique suaderem, si me necessitas tantopere urgeret.
Etenim mihi mens est æqua, neque mihi ipsi. 190
Animus intra præcordia ferreus, sed misericors.

Sic locuta prævit præstantissima deorum
Celeriter: ille deinde post vestigia ivit deæ.
Pervenerunt autem ad speluncam cavam dea atque vir:
Et ille quidem illic resedit in folio unde surrexerat 195
Mercurius: Nympha vero apposuit omnem cibum
Ad edendum & bibendum, qualia mortales viri edunt:
Ipsa vero e regione sedit Ulyssis divini,
Huic vero ambrosiam ancillæ & nectar apposuerunt.
Iique ad fercula parata apposita manus extenderunt. 200
At postquam saturati sunt cibo & potu,
His sermones cœpit Calypso præstantissima dea,

O inclyte Laertiade versute Ulysses,
Siccine domum caram in patriam terram
Protinus nunc vis proficisci? tu vero vale nihilominus. 205
Si quidem scires tua mente quantos tibi fatale
Dolores implere priusquam in patriam terram pervenias,
Tum certe hic manens una mecum hanc domum custodi-

res,
Immortalisque fieres: quantumvis cupidus sis videndi
Tuam uxorem, cujus usque desiderio teneris dies o- 210
mnes.

Non quidem certe illa inferiorem me ajo esse
Nec corpore, neque statura; quandoquidem nequaquam de-
cet

Mortales cum immortalibus corpore & forma certare.

Hanc respondens allocutus est versutus Ulysses:
Veneranda dea, ne mihi ob hoc succenseas: scio enim i-
pse 215

Omnia plane quod te prudens Penelope
Forma deterior est, magnitudineque, coram aspectu.
(Illa enim mortalis est, tu vero immortalis & senii expers)
Sed etiam sic volo & desidero diebus omnibus
Domumque redire, & reditus diem videre. 220
Quod si quispiam sævierit deorum in nigro ponto,
Patiar, in pectore habens patientem ærumnarum animum.
Jam enim perquam multa passus sum, & multa laboravi
Fluctibus & bello: post illa hoc quoque fiat.

Sic ait. sol autem occidit & tenebræ adveniant: 225
Venientes autem hi in secessum speluncæ cavæ,
Oblectati sunt amore alter apud alterum manentes.

- Ημῶ δ' ἡελγένει φάνη ῥοδοδάκτυλῳ ἠώς,
 Αὐτὰρ ὃ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔντυ' Οὔρου δέ,
 230 Αὐτὴ δ' ἀργύρεον ῥάβδῳ μέγα ἔντυπο νόμῳ,
 Λεπτὴν ἔχ' ἡραίνε, περὶ δὲ ζώνῃ βαλὼν ἑὺ
 Καλῶ, χρυσεῖον· κεφαλῇ δ' ἐπίδηκε καλύπτειν.
 Καὶ πρὶ' Οὔρουσι μεγαλήτορ μῆδετο πομπῇ.
 Δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
 235 Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀπαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
 Στελεῖον περικαλές, ἐλαῖνον, ἔ' ἱναρμόν.
 Δῶκε δ' ἐπέκει σκέταρον ἰϋξοον. ἤρχε δ' ὁδοῖο
 Νῆσιν ἐπ' ἑχάστῃς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
 Κληῖδρην τ' αἰγυρὸς τ', ἐλάτῃ τ' ἰὺ ἑρανομήνης,
 240 Αὐτὰρ πάλαι, περικηλα, σὺ οἱ πλώϊεν ἐλαφρῶς.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δαΐξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
 Ἦ' μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψίδ' ἀπὸ θεῶν,
 Αὐτὰρ ὃ σάμεντο δῦρα· δοῶς δέ οἱ λυῖτο ἔργον.
 Εἴκοσι δ' ἔμβαλε πάντας· πελώρησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
 245 Εἴσοσι δ' ἐπισαμένους, ἔχ' ἐπὶ σάδμῳ ἴδμεν.
 Τόρρα δ' ἔνεκε τέρετρα Καλυψίδ' ἀπὸ θεῶν,
 Τίτρησεν δ' ἄρα πάντας, ἔχ' ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
 Γαμφοῖσι δ' ἄρα τλήγῃ ἔχ' ἀρμογήσιν ἄρρεν
 Ὅσον αἶε τ' ἑδάφῳ νηὸς πρηνέσται ἀνὴρ
 250 Φορτὺδ' Ἀρήης, ἔ' εἰδὼς τεκτασιναῖον,
 Τόσον ἐπ' Ἀρήϊω χεῖρ' ἔλκε ποιεῖσάτ' Οὔρου δέ.
 Γκεῖα δὲ γήσας, ἀραρυὴν θαμνίστι γαμίνεσι,
 Ποίῃ, ὥσπερ μακρῆσιν ἐπηγχεῖδ' ἰδοσι τελέσσει.
 Ἐν δ' ἴσων ποίῃ, ἔχ' ἐπὶ κρητὸν ἄρμενον αὐτῷ.
 255 Πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσασα, ὅρ' ἰδυίωι.
 Φράξε δέ μιν ῥίπεσι διαμπερές αἰσυνήσῃ,
 Κίματ' ἑλάτῃ ἔμεν· πολλὰ δ' ἐπεχάλατο ὕλῃ.
 Τόρρα δὲ φάρ' ἔνεκε Καλυψίδ' ἀπὸ θεῶν,
 Ἰστία ποιήσασθαι· ὃ δ' ἔ' ἐπ' ἐχρήσασα ἔχ' αἶ.
 260 Ἐν δ' ὑπέραις τε κάλεις τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ.
 Μοχλοῖσιν δ' ἄρα τλήγῃ κατέρυσεν εἰς ἄλα δῖαν.
 Τέτρωσεν ἡμάρ ἔλκε, ἔχ' τῷ τελέετο ἅπαντας.
 Τῷ δ' ἄρα πέμπτην πέμπτ' ἀπὸ νῆσσι δῖα Καλυψίδ',
 Εἰμασί τ' ἀμφίσσασα θυώδεια, ἔχ' λίσσασα.
 265 Ἐν δὲ οἱ ἀσκήν ἔδηκε διὰ μέλαν' ὀνοῖο
 Τῷ ἱερῷ, ἱερῷ δ' ἔδωκε μέγαν· ἐν δὲ ἔχ' ἦα

Quando autem aere genita apparuit rosea digitos aurora,
Continuo is quidem palliumque tunicamque induit Ulysses,

Ipsa vero candidam stolam ingentem induit Nympha, 230
Tenuem & gratiosam, zonamque circumposuit lumbis
Pulcram, auream: capiti autem imposuit calanticam:
Et tum tandem Ulyssi magnanimo molita est dimissionem:
Dedit quidem primum ei securim magnam,abilem in manus,

Ferream, utrinque acutam. cæterum in ipsa 235
Manubrium perpulchrum, oleaginum, fabrefactum:
Dedit vero deinde asciam politam: duxque viæ erat
Insulæ ad extremam oram, ubi arbores procera succrev-
runt,

Alnusque populusque, abiesque in cælum pertingens,
Aridæ pridem, siccæ, quæ ei navigarent leviter. 240

Cæterum postquam ostendit ubi arbores longæ crevis-
sent, Rediit quidem ad domum Calypso præstantissima dea:
At ipse cædebat ligna: celeriterque ei perficiebatur opus.

Viginti autem dejecit omnino: dolavitque ferro,
Levigavitque scite, & ad normam direxit: 245

Interim autem attulit terebras Calypso præstantissima dea,
Terebravit vero omnes, & composuit inter sese:

Clavis autem ipsam & compagibus aptavit:

Quanto tempore quis fundum navis fabricabit vir

Onerariæ latæ, bene peritus fabrilium, 250

Tanto latam ratem confecit Ulysses.

Tabulata etiam erigens, coaptans densis staminibus,

Faciebat, cæterum longis asseribus perficiebat.

Inferebat etiam malum, & antennas congruentes ei.

Præterea gubernaculum fecit, ut dirigeret. 255

Obsepsit vero ipsam virgis undique salignis,

Fluctuum propugnaculum ut essent: multamque ingessit mate-
riam.

Interea vero lintea attulit Calypso præstantissima dearum,

Ad vela conficienda: ille vero bene confecit & ista.

Illigavit quoque funesque rudentesque pedesque in ipsa; 260

Vectibus autem illam traxit in mare divinum.

Quarta dies erat, & ei perfecta erant omnia:

Quinta vero dimisit ab insula præstantissima Calypso,

Vestisque amiciens odoratas, & lavans.

Imposuit vero ei utrem dea nigri vini. 265

Alium, aliud vero aquæ magnum: & viatica

- Κωρύκῳ· ἐν δὲ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά.
 Οὐρον δὲ προέηκεν ἀπὸ μέναι τε λιπρὸν τε.
 Γηθόσω· δ' ἔρω πέτατ' ἰσία δ' ἴθ' Ὀδυσσεύς.
 270 Αὐτὰρ ὁ πηδάλῳ ἰδυμένο τεχνέντων
 ἤμεν· ἔδ' οἱ ὕπνῳ ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιτετ
 Πληϊάδας τ' ἐσορώνη κ' ὄψ' ἐδωκέντα Βοώτῳ,
 Ἀρκτον δ', ἠὲ κ' ἄμαξον ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν,
 ἦ τ' αὐτὰ σφύρεται, καὶ τ' Ὠρεῖονα δακδία.
 275 Οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λουτρῶν Ὠκεανοῖς.
 Τῷ γὰρ δὴ μιν ἄνωγε Καλυψὼ δια δεῶν
 Ποντοπορεύμεναι ἐπ' ἀριστερά χερὸς ἔχοντα.
 Ἐπταδικαῖδ' ἑκα μὲν πλέεν ἡμάτα ποντοπορέων,
 Ὀκτωκαίδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιδόεντα
 280 Γαίης Φαιήκων, ὅδι τ' ἀγχιεὸν πέλεν αὐτῷ.
 Εἶσατο δ' ὥς ὅτε ῥινὸν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ.
 Τὸν δ' ἐξ Αἰδιόπων ἀνιῶν κρείων Ἔνδοιχθων,
 Τηλέδω ἐκ Σολύμων ὄρεων ἴδεν· εἶσατο γὰρ οἱ
 Πόντον ἐπιπλέων, ὃ δ' ἐχώσατο κηρόδι μᾶλλον.
 285 Κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μιν δῆσατο θυμὸν,
 ὧ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβέβλυσαν θεοὶ ἄλλως
 Ἀμφ' Ὀδυσσῆϊ, ἡμῶ μετ' Αἰδιόπιοσιν ἰόντῳ.
 Καὶ δὴ Φαιήκων γαίης χερδὸν, ἐνθά οἱ αἶσα
 Ἐκφυγέειν μέγα πῆρας οἴεσθ' ἢ μιν ἰκάνει.
 290 Ἀλλ' ἐπὶ μὲν μιν φημι ἄλδω ἐλάαν κακότητῳ.
 ὧς ἐπὶ ὧν (σώαρχον νεφέλας, ἐπάρχεε δὲ πόντον,
 Χερσὶ τεύμεναν ἑλὼν· πάσας δ' ὀρόδυνεν αἰέλας
 Παντοίων ἀνέμων· σὺ δὲ νεφέεσσι κάλυψε
 Γαῖαν ὁμῆ κ' πόντον· ὀρώρει δ' ἑρπύλλων νύξ.
 295 Σὺ δ' Εὐρώς τε Νότῳ τ' ἔπεσε, Ζέφυρός τε Δυσαιή,
 Καὶ Βορέης αἰδρηγενέτης, μέγα κῆμα κυλινδῶν.
 Καὶ τότε Ὀδυσσεύς· λύω γόνατα κ' φίλον ἦτορ·
 Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμὸν,
 ὧ μοι ἐγὼ δειλὸς, αἶ νῦ μοι μέκιστα γίνηται;
 300 Δέδωκ' μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
 ἦ μ' ἔρατ' ἐν πόντῳ, περὶ πατρίδα γαίαν ἰκίσθαι,
 Ἀλλ' ἀναπλήσθην· σάδ' ἐδὴ νῦν πάντα τελέεται.
 Οἷοισι νεφέεσσι περὶ σέφει ἑρπύλλων εὐρύω
 Ζεύς, ἐπάρχεε δὲ πόντον, ἐπιπάρχευσι δ' αἰέλας
 305 Παντοίων ἀνέμων, νῦν μοι σὼς αἰπὺς ὀλεῖρ' ὦ.

In peram. etiam ei obsonia imposuit desiderio convenientia multa.

Ventum vero misit innocuumque tepidumque.

Latus vero vento extendit vela nobilis Ulysses:

Cæterum ipse gubernaculo dirigebat artificiose 270

Sedens: neque ei somnus in palpebras cadebat

Pleiadesque contemplanti & sero occidentem Bootem,

Ursamque, quam & curram cognomento vocant,

Quæ ibidem vertitur, atque Orionem observat:

Sola vero expers est lavacrorum Oceani. 275

Hanc enim eum iussit Calypso præstantissima dearum

Ponto navigare ad sinistram manum habentem.

Septemdecim quidem navigabat dies iter mari faciens,

Ostodecima vero apparuerunt montes umbrosi

Terræ Phæacensium, qua proximum erat illi: 280

Apparuit autem veluti scutum in obscuro ponto.

Hunc vero ex Æthiopibus rediens potens Neptunus,

Procul ex Solymorum montibus vidit: apparuit enim ei

Pontum navigans. ille vero iratus est ex corde magis:

Quassans autem caput ad suum dixit animum: 285

Eheu, profecto jam consultarunt dii aliter

De Ulyssæ, me apud Æthiopas absente:

Et jam Phæacensium terram prope, ubi ei fatum est

Effugere magnam metam ærumnarum, quæ ipsum manent.

Sed adhuc quidem eum ajo assatim agitatum iri malis. 290

Sic fatus, collegit nubes, & turbavit pontum,

Manibus tridentem capiens: omnesque concitavit procellas

Omnium ventorum: nubibusque operuit

Terram simul & pontum: ruit autem e cælo nox.

Una Euræusque Notusque incidit, Zephyrusque vehemens, 295

Et Boreas serenus, ingentem fluctum provolvens.

Et tunc Ulyssis soluta sunt genua & amicum cor:

Ingemiscens sane dixit ad suum magnanimum animum:

Heu me miserum, quid me tandem fiet?

Vereor ne omnia dea vera dixerit, 300

Quæ me dicebat in mari, priusquam ad patriam terram pervenirem,

Dolores hausturum esse: ea nempe nunc omnia perficiuntur.

Qualibus nubibus operuit cælum latum

Jupiter, turbavitque mare, irruunt vero procellæ

Omnium ventorum: nunc mihi præsens est gravis pernici- 305

cies.

- Τεῖς μάκαρες Δαναοί κ' πετράκις οἱ πότ' ὄλοντο
 Τροίῃ ἐν Ἀργεῖ, χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες.
 Ως δὴ ἦγον' ὀφειλον Δαίκεν κ' πότμον ἐπισπῶν
 Ἡμασι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δ' ὕρα
 310 Τρώεσσι ἐπὶ ῥίφῃσι περὶ Πηλεΐωνι δαμόνῃ.
 Τῷ μὲν ἵλαχον κτερίων, καὶ μὲν κλέῃ ἦγον Ἀχαιοί·
 Νῦν δὲ με λάλυαλόν δαμόνῃ ἑμάρτω ἀλάναι.
 Ως ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κύμα κατ' ἄκρας,
 Δαμόνῃ ἐπιούμενον, περὶ δὲ χεδίλῳ ἐλέλιξεν.
 315 Τῆλε δ' ἀπὸ χεδίης αὐτὸς πέσσε, πηδάλιον δὲ
 Ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσσον δὲ οἱ ἰσπὸν ἔαξε
 Δαμόνῃ μισγομένῳ ἀνέμων ἐλδῶτα δύελλα.
 Τῆλε δὲ σπῆρον κ' ἐπὶ κελῶν ἔμπιστε πόντῳ.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ βρυχα δῆκε πολλῷ χρόνον, ἔδδ' ὀδυρόμενος
 320 Αἰΐφα μάλ' ἀνχεδὲν μεγάλῃ ὑπὸ κύματ' ὀρμῆς.
 Εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, καὶ οἱ πόρε δια Καλυψώ.
 Οὐδὲ δὲ δὴ ῥ' ἀνέδου, σάματ' δ' ἐξέπτυσεν ἀλμύλῳ
 Πικρῶν, ἧ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς καλάρυσεν.
 Αἶψ' ἔδ' ὡς χεδίης ἐπιλήθεισιν περὶ μέσσοις περ,
 325 Αἶψ' ἀποβυθίσας ἐν κύμασι, ἔλαβ' αὐτὸς
 Ἐν μέσσοις δὲ κάδιζε, σάματ' ὀδυρόμενος ἀλάνων.
 Τῶν δ' ἐφόρει μέγα κύμα κατὰ ῥόον ἔνθα κ' ἔνθα.
 Ως δ' ὅτ' ὀφειλονὸς Βορέης φορέησιν ἀκάνθας
 Ἀνὰ πηδῶν, πυκινὰ δὲ πρὸς ἀλμύλῳ ἔχοντα·
 330 Ως τῶν ἀνὰ πηδῶν ἀνέμοι φέρον ἔνθα κ' ἔνθα.
 Αἶψ' ὅτε μὲν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
 Αἶψ' ὅτε δ' αὖτ' Εὐρὺ Ζεφύρῳ ἐξέλασκε δαμόνῃ.
 Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμῳ θυγάτηρ καλίσφυρ' Ἰνώ,
 Λαοκόων, ἧ πρὶν μὲν ἔλῃ βροτῶν ἀνδρῶν,
 335 Νῦν δ' ἀλὸς ἐν πελάγεσσι δαμόνῃ ἐξέλασκε ἀλάνων,
 Ἡ ῥ' Ὀδυσσεὺς ἐλθὼν ἀλάνων, ἀλγὺν ἔχοντα,
 Αἰδῶν δ' ἐκὼν ποτὶ ἀνέδυσσεν ἀλάνων.
 Γῆς δ' ἐπὶ χεδίης περὶ δαμόνῃ, ἀπὸ τε μύθον,
 Κάμμοις, ἀπὸ τε οἷοι Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 340 Ὀδυσσεὺς ἐκπάλως, ὅτε ποτὶ κακὰ πολλὰ φερέσθαι;
 Οὐ μὲν δὴ σε καταβύσσει μάλα περ μενεάων.
 Αἶψ' ὅτε μάλ' ἔρξαι, (δοκίμης δὲ μοι ἐκ ἀπὸ πύλων)
 Εἵματα ταῦτ' ἀποδύς, χεδίλῳ ἀνέμοισι φέρεσθαι
 Κάλλιπ'· ἀπὸρ χερσὶν γένῃ, ἐπιμαίεσθαι ῥῶν

Ter beati Danaï, & quater qui quondam perierunt
Troja in ampla, Atridis gratificantes.

Utinam ego mortuus fuisset & fatum obisset

Die illo, quando mihi plurimi æratas hastas

Trojani injecerunt circa Atridem mortuum:

Tum sortitus essem parentalia, & meam gloriam celebrassent

Achivi:

Nunc me tristi morte fatale est perire.

Sic ipsum locutum pepulit ingens fluctus a vertice,

Horrendum irruens, concussit autem ratem.

Longe vero a rate ipse excidit, clavumque

Ex manibus dimisit: medium autem malum ei fregit

Horrenda commixtorum ventorum irruens procella,

Longe autem velum & antenna incidit ponto.

Ipsamque sub aqua detinuit longo tempore, neque potuit

Cito adeo emergere magni sub fluctus impetu.

Vestes enim gravabant, quas illi præbuerat optima Cady-

pso.

Sero tandem emerfit, ex ore autem evomuit sanguinem

Amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.

Sed neque sic raris oblitus est tametsi afflictus,

Sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:

In medio autem sedit, finem mortis evitans:

Hanc autem ferebat ingens fluctus per fluentia huc atque il-

luc:

Ut cum autumnalis Boreas fert spinas

Per campum, densæ autem invicem hærent:

Sic illam per mare venti ferebant huc atque illuc.

Interdum quidem Notus Boreæ objecit ferendam,

Interdum vero rursus Eurus Zephyro cedebat ut persequeretur.

Hunc autem vidit Cadmi filia pulcra talos Ino

Leucothea, quæ ante quidem erat mortalis vocalis,

Nunc vero maris in pelago deorum sortita erat honorem.

Hæc Ulysses miserata est vagabundum, dolores habentem,

Mergoque adsimilis volatu emerfit e gurgite:

Sedit autem in rate multis clavis munita, locutaque est:

Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens

Iratus est vehementer, quod tibi mala multa ferit?

Non tamen te perdet quantumvis insaniens.

Sed certe sic fac, (videris enim mihi non insipiens esse)

Vestes istas exuens, ratem ventis ferendam.

Relinque: cæterum manibus natans, quare reditum

- 345 Γαίης Φαιήκων, ὅδι σοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι,
 Τῇ δὲ σόδε κρήδεμνον ὑπὸ σέρνοιο πίνυσσαι
 Ἀμβροτον· ἔδεν σοι παδέειν δι' ὅ, ἔδ' ἀπολέσθαι.
 Αὐτὰρ ἐπὶ τῷ χείρεσσι ἐράτῃαι ἠπείροιο,
 ἈΨ ἀποδυσάμεν' βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
 350 Πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσσαι,
 Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
 Αὐτὴ δ' ἈΨ εἰς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
 Αἰθὴν εἰκῆα· μέλαν δὲ ἡ κύμα κάλυψεν.
 Αὐτὰρ ὁ μερμηριζὺς πολύτλας δι' ὅ Οὐδυσσῆος,
 355 Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν,
 ὦ μοι ἐγὼ, μή τίς μοι ὑφαίνεισι δόλον ἄλλον
 Ἀθανάσῃων, ὅτε με χεδήεις ἀποβλέψαι ἀνάγῃ.
 Ἀλλὰ μάλ' ἔγωγε πέισομι· ἐπεὶ ἐκάς ὀφθαλμοῖσι
 Γαῖαν ἐγὼν ἰδοίμην ὅδι μοι φάτο φύξιμον εἶναι.
 360 Ἀλλὰ μάλ' ὅδ' ἔρξω, δοκίμει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
 Ὅφρ' ἂν μὲν κιν δ' ἔρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἁρήνῃ,
 Τόφρ' αὐτῷ μείνω καὶ τλήσομαι ἀλγέα πάσων.
 Αὐτὰρ ἐπὶ τῷ δὴ μοι χεδίλῳ διὰ κύμα ἀνέστη,
 Νήξομι· ἐπεὶ ἡ μὲν π πέρα προνοῆσαι ἀμεινον.
 365 Ἔως ὁ ταῦδ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
 Ὡρσε δ' ἐπὶ μέγα κύμα Ποσειδάων ἰοσιχθῶν,
 Δαινόν τ' ἀργαλέον τε καταρφεές· ἤλασε δ' αὐτὸν.
 Ὡς δ' ἀνεμ' ἤλῃς ἦσαν θημῶνα πνέξῃ
 Καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε δισκίδας· ἄλλοις ἄλλῃ·
 370 Ὡς τις δ' ἔραται μακρὰ δισκίδας· αὐτὰρ Οὐδυσσῆος
 Ἀμφ' ἐνὶ δ' ἔρασι βαίνει, κέληδ' ὥς ἵππον ἐλαύνων,
 Εἵματα δ' ἐξαπέδυσε σά οἱ πόρε διὰ Καλυψῶ.
 Αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ σέρνοιο πίνυσεν.
 Αὐτὸς δὲ πρὶν ἢ αἰὲ κάππεσε χεῖρε πεσέσας,
 375 Νηχέμεναι μεμαώς· δὲ δὲ κρείων Ἐνσιχθῶν,
 Κινήσας δὲ κερὴ ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμὸν,
 Οὕτω νυῦ κακὰ πολλὰ τεσσὼν μέλῳ κατὰ πόντον,
 Εἰσέκεν ἀνδρῶποισι διατρεφέεσσι μιγείης·
 Ἀλλ' ἔδ' ὥς σε ἴσλτα ὀρούσσομαι κακόητ'·
 380 Ὡς ἄρα φωνήσας, ἵμασεν καλῆτορχας ἱππῆς,
 Γένοτο δ' εἰς Αἰγᾶς, ἔδι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
 Αὐτὰρ Ἀθηνᾶ κέρη Διὸς ἄλ' ἐνόησεν.
 Ἦσοι πῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελάρους,

In terra Phæacensium, ubi tibi fatale est effugere,
Accipe autem hanc vittam, & sub pectore extendas
Immortalem: nihil tibi periculi te passurum aut perituru-
rum.

At postquam manibus contigeris littus,
Rursus exuens projice in nigrum pontum,
Longe a littore, ipse autem alio te convertas.

350

Sic locuta dea vittam dedit,
Ipsa vero rursus in pontum ingressa est fluctuantem,
Mergo adsimilis: niger vero ipsam fluctus obtexit.
Cæterum sollicitus erat patiens eximius Ulysses,
Ac ingemiscens dixit ad suum magnanimum animum;

355

Hei mihi, ne quis mihi texit dolum rursus
Immortalium, quando me a rate discedere jubet.
Sed omnino nondum parebo: quoniam longe oculis
Terram ego vidi ubi mihi dixit effugium esse:
Sed omnino sic faciam, videtur vero mihi esse opti-
mum;

360

Quamdiu sane ligna in compagibus hærebunt,
Tamdiu hic manebo & sustinebo dolores patiens:
At postquam mihi ratem fluctus disperserit,
Natabo: quandoquidem nihil adest prospectu melius.

Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
Immisit ingentem fluctum Neptunus terræ quassator,
Horrendumque molestumque, sublimem: impulitque i-
psum.

365

Ut cum ventus vehementer spirans acervum dissipat
Stipularum, quas quidem dissipat ultro citroque:
Sic ipsius ligna longa dispersit. porro Ulysses
In unum lignum conscendit, desultorium veluti equum impel-
lens,

370

Vestisque exiit quas ei præbuerat optima Calypso.
Statinque vittam sub pectus extendit:
Ipse autem pronus in mare cecidit manus extendens,
Natandi cupidus. Vidit vero potens Neptunus,
Quassansque caput ad suum locutus est animum:

375

Sic nunc mala plurima passus erres per mare,
Donec hominibus Jovis alumnis inter sis:
Sed neque sic te spero vilipensurum malum.

Sic locutus, impulit pulchros jubis equos,
Venit autem ad Ægas, ubi ei inclytæ domus sunt.

380

At Pallas filia Jovis alia excogitavit:
Illa quidem aliorum ventorum obstruxit vias,

Quie-

- Παύσασθαι δ' ἐκέλευσε ἡ ἀννηδύλαι ἅπαντας.
 385 Ὄρσε δ' ἐπὶ κραπνὸν Βορέϊω, πρὸ δὲ κύματ' ἑάξεν,
 Ἔως οὐ γαυήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
 Διογενὲς Ὀδυσσεύς, θάνατον ἢ κῆρας αἰλύσας,
 Ἐνθα δύνει νύκτας. Δύο δ' ἤμασι κύματα πηγῇ
 Πλάζετο· πολλὰ δὲ οἱ κραδίη προπόσσει ὀλεθρον.
 390 Ἀλλ' ὅτε δὴ τέλειον ἤμαρ εὐπλόκαμος ἄλυσ' ἦϊς,
 Καὶ πῶτ' ἔπειτ' ἀνέμεν μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
 Ἐπλετο νύμφῃ· ὁ δ' ἄρα χερδὸν εἶπε γαῖαν,
 Οὔ μ' ἄλλα προΐδων, μέγα μὲν ὑπὸ κύματ' ἀρβεί·
 Ὡς δ' ὅπην ἀσπασίῃ βίωτ' παίδεσσι φανείη.
 395 Πατὴρ, ὅς ἐν νύσῃ κῆται κρατέρ' ἄλγος πᾶχων,
 Διὸν πτόμεν, συγγερὸς δὲ οἱ ἔχρει δαίμων,
 Ἀσπασίον δ' ἄρα πόν γ' εἰσοὶ κακότητ' ἔλυσαν.
 Ὡς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν εἰσάσπε γαῖα ἢ ὕλη.
 Νῆχ' ἐπειγόμεν' ποσσὶν ἠπείρου ἐπιβύλαι.
 400 Ἀλλ' ὅτε πόσον ἀπ' ὧν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
 Καὶ δὴ δῶπον ἄλγος ποτὶ σπυλάδεσσι θαλάσσης.
 Ρ' ὅχθ' αἰ γὰρ μέγα κύμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
 Διὸν ἐράγγονον, ἔλυστο δὲ πᾶνδ' ἄλγος ἄχρη.
 Οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχθοι, ἰδ' ἐπιπύλαι.
 405 Ἀλλ' αὐταὶ προβλήτες ἔσαν, σπυλάδες τε πάγροι τε.
 Καὶ πῶτ' Ὀδυσσεὺς λύτο γύναια ἢ φίλον ἦτορ,
 Ὁχθήσας δ' ἄρα ἔπειτ' ὅν μεγαλήτορα θυμὸν,
 Ὡ μοι· ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπεία δῶκεν ἰδέσθαι
 Ζῶς, ἢ δὴ πῶδε λαῖτμα διατμήσας ἐπέρησα,
 410 Ἐκβασίς ἢ πῃ φαίνετ' ἄλγος πολιοῖο δῦραζε.
 Ἐκπασθεν μὲν γὰρ πάγροι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κύμα
 Βέβρυχεν ῥόδιον, λισσὴ δ' ἀναδεδρόμε πέτρῃ,
 Ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα· ἢ ἔπως ἐς πόδεσσι
 Στάμεναι ἀμφοτέροισι, ἢ ἐκφυγίεν κακότητα,
 415 Μότπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθασιν ποτὶ πέτρῃ
 Κύμα μὲν ἀρπάξεν, μελέῃ δὲ μοι ἴσεται ὀρμή.
 Εἰ δὲ κ' ἐν προτέρῳ παραήξομαι, ὡς πῃ ἐφάρω
 Ἠϊόνας πε παραπλήγας λιμένες πε θαλάσσης,
 Δείδω μὴ μ' ἐξαῶς ἀναρπάξασα δύελλα
 420 Πόντος ἐπ' ἰχθυόσασσι φέρῃ βαρὴν γενέχοντα,
 Ἢ ἐν μοι ἢ κῆτ' ἐπικωλύῃ μέγα δαίμων.
 Ἐξ ἄλγος, οὐδ' αὖτε πολλὰ τρίφει κλυτὰς Ἀμφιτρίων.

Quiescereque jussit & consopitos esse omnes:

Excitavit autem velocem Boream, fluctusque fregit, 385

Donec ipse Phæacensibus remigandi studiosis misceretur

Inclutus Ulysses, mortem & fatum effugiens.

Hic duas noctes duosque dies fluctu vasto

Errabat: circa plurima veto ei cor prævidebat perniciem.

Sed quando jam tertiam diem pulchricoma adduxit auro-
ra, 390

Et tunc statim ventus quidem quievit, atque serenitas

Erat tranquilla: ipse vero prope conspexit terram,

Acute admodum prospiciens, e magno fluctu levatus.

Ut cum jucunda valetudo filiis apparet

Patris, qui in morbo decumbit validos dolores patiens, 395

Diu contabescens, odiosus vero ei ingruit dæmon:

Lubentem vero hunc dii a morbo liberarunt:

Sic Ulyssi grate apparuit terra & sylva:

Natabat vero nitens pedibus littus ut conscenderet.

Sed cum tantum abesset quantum auditur clamans, 400

Jam sonitum audivit ad scopulos maris.

Murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis

Horrendum eructans operuit autem omnia maris asper-
go.

Non enim erant navium portus capaces, neque secessus,

Sed littora objecta erant, scopulique saxaque: 405

Et tunc Ulyssi soluta sunt genna ejusque cor,

Ingemiscens vero dixit ad suum magnanimum animum:

Hei mihi: postquam terram insperatam dedit videre

Jupiter, & jam has undas fulcans penetravi,

Egressus nusquam apparet ex mari cano foras. 410

Extra enim saxa acuta, circumque fluctus

Fremit raucum, levisque eminet petra,

Prope autem profundum mare: & nullo modo licet pedi-
bus

Consistere ambobus, & effugere malum,

Ne fortasse me, egredientem projiciat lubricam ad pe-
tram 415

Fluctus magnus abripiens, vanus vero mihi erit conatus.

Si vero adhuc ulterius natabo, si alicubi inveniam

Littora depressa portusque maris,

Vereor ne me rursus abripiens procella

Pontum in piscosum ferat graviter gementem, 420

Aut adhuc mihi etiam cetum immittat magnum dens

Ex mari, qualia nuda nutrit incluta Amphitrite.

- Οἶδα γὰρ ὥς μοι δῶδυσσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
 Ἔως ὁ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 425 Τόρρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρον τριχῆαν ἐπ' ἀκτῶν.
 Ἐνθ' ἀπὸ ρινὸς τε δρύφθη, σῶί τ' ὅς τ' ἀράχθη,
 Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ δῖηκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Ἀμροτέρησι δὲ χερσὶν ἐπισύμεντο λάβε πέτρης,
 Τῆς ἔχετο στυγῶν, ἥως μέγα κῦμα παρήλθε.
 430 Καὶ πῶ μὲν ὥς ὑπάλυξε· παλιρρῶιον δέ μιν αὖτις
 Πλήξεν ἐπισύμενον, πλὴν δέ μιν ἔμβαλε πόντος.
 Ὡς δ' ὅτε παλύποδ' Ὀδυσσεύς ἐξελκομένοιο
 Πρὸς κοτυληδογόφιν πυκινὰ λαίγρεις ἔχονται.
 Ὡς πῶ πρὸς πέτρῃσι θρασυάων ἀπὸ χειρῶν
 435 Ῥῖνοι ἀπέδρυφον, πόν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
 Ἐνθά κε δὴ δύσιτο ὑπὲρ μόρον ὦλετ' Ὀδυσσεύς,
 Εἰ μὴ ἐπιστορεῖν δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Κύματ' ἐξαπαδὺς πὰ τ' ἐρύγεται ἠπείρονδε,
 Νῆχ' ἐπαρὲς ἐς γαῖαν ὀρώμεντο, ἔπει ἐρῶροι.
 440 Ἡΐονας τε παραπλήγας λιμένας τε θαλάσσης.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμῶιο κατὰ σῶμα καθιρόοιο
 Ἰξε νέων, τῇ δὴ οἱ εἴεσσαν χῶρ' ἄριστον,
 Λαῖον πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἑὸν ἀνέμοιο.
 Ἐγὼν δὲ προρέοντα, καὶ εὗξασθ' ὃν κατὰ θυμόν,
 445 Κλυδίδι ἀναξὺς ὅς· ἐσσί· πολίθις δέ σ' ἱκάνω,
 Φεύγων ἐκ πόντοςιο Ποσειδάων' εὐπίας.
 Αἰδοῖτο μὲν τ' ἐς καὶ ἀδανάτοισι θεῶισιν
 Ἀνδρῶν ὅσις ἱκνέται ἀλώμεντο, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
 Σόν τε ρόν τε γένετ' ἱκάνω πολλὰ μογύσας.
 450 Ἀλλ' ἐλέειρε ἀναξ, ἱκέτης δέ σοι εὐχομαι εἶναι.
 Ὡς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἐὼν ρόν, ἔχε δὲ κῦμα
 Πρὸς θεὸν δέ οἱ πῶησε γαλλῶλον· πόν δ' ἐσάωσεν
 Ἐς ποταμὸν προχάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γένετ' ἑκαμύχων
 Χεῖρας τε σιβαράς· ἀλλ' γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
 455 Ὡς δὲ χρόα πάντα· θαλάσσης δὲ κήκιε πολλή
 Ἀν σῶμα τε ρινὰς τε· ὁ δ' ἄπνιδεν καὶ ἀναυδεν
 Κῆρ' ὀλυνγυτελών, κάματ' δέ μιν αἰὼς ἔσανεν.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυστο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
 Καὶ ὥπτε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ τοῦ λῦσε θεοῖο.
 460 Καὶ πῶ μὲν ἐς ποταμὸν ἀλιμωρήντα μεθίκεν,
 Ἀλλ' ὁ δ' ἔπερεν μέγα κῦμα κατὰ ρόν· ἄλφα δ' ἄρ' ἱκάνω.

Novi enim quam mihi infensus sit inclytus Neptunus.

Dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
Interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum litus. 425

Ibi sane cutis lacerata, simulque ossa contracta fuissent,

Nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerva:

Ambabus verò manibus irruens apprehendit petram,
Eique adhæsit ingemiscens, donec ingens fluctus præteriit.

Et hunc sic effugit: sed restans ipsum rursus 430

Percussit irruens, longe autem ipsum iniecit ponto.

Ut quando polypus ex cubili extrahitur,

Cavitatibus pedum crebri calculi adhærescunt,

Sic hujus ad saxa fortibus a manibus

Cutis lacerata erat, eumque ingens fluctus obtexit. 435

Ibi jam infelix præter fatum periisset Ulysses,

Nisi prudentiam indidisset cæsia Minerva.

Ex fluctu emergens qui eructantur ad continentem,

Præternatabat in terram, spectans sicubi inveniret

Littoraque depressa portusque maris. 440

Sed quando certe fluvii ad ostia pulchrisui

Pervenit natans, illic ei visus est locus optimus,

Levis petris, & tectum erat a ventis:

Agnovit autem profluentem, & vota fecit suo in animo:

Audi rex quisquis es: valde supplex autem ad te ve-
nio, 445

Fugiens ex ponto Neptuni iras.

Venerabilis quidem est etiam immortalibus diis

Ex hominibus quicumque venit errans, quemadmodum ego
nunc

Ad tuum fluentum tuaque genua accedo plurima passus:

Sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse me 450

Sic ait. ille vero continuo sedavit suum fluentum, con-
tinuitque fluctus:

Et ante eum fecit tranquillitatem: ipsumque servavit

In fluvii ostia: ille vero utrumque genu contraxit,

Mannique fortes: mari enim afflictus suo corde erat,

Tumebatque corpore toto: mare autem manabat copio-
sum 455

Per osque naresque: illeque absque anhelitu & voce

Jacebat debilis, lassitudo enim ipsum vehemens invaserat.

Sed postquam respiravit, & ad præcordia animus coivit,

Tum sane vittam a se solvit dez:

Et ipsam ad fluvium in mare fluentem immisit, 460

Retro autem ferebat ingens fluctus per flumen: statimque Ino
Su-

- Δίξατο χερσὶ φίλησιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῦ λιασθεὶς
 Σχοίνῃ ὑπεκλίνθη, κύσει δὲ ζείδωρον ἄρυσεν.
 Ο'χθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν,
 465 ὦ μοι ἐγὼ, αἰ πάθω, αἰ σύ μοι μήκιστα γένεται;
 Εἰ μὲν κ' εὖ ποταμῷ δυσκνήδεα νύκτα ρυλάζω,
 Μὴ μ' ἀμυδρὸς εἴβῃ σι κακὴ κ' θήλυς εἴρσῃ
 Ἐξ ὀλγηπτελῆς δαμάσῃ κακαφρόσῃ θυμὸν.
 Αὔρῃ δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἡῶδι πρό.
 470 Εἰ δέ κεν ἐς κλισίῳ ἀναβῶς κ' δάσκιον ὕλῃν,
 Θάμνοισι ἐν πυκνοῖσι καταδραδῶ, αἶ με μεδέει
 Ρ' ἔγ' κ' κάματ', γλυκερὸς δέ μοι ὕπν' ἐπέλθῃ,
 Δίδω μὴ θήρῃσιν ἔλωρ κ' κύρμα γένεσθαι.
 Ὡς ἄρα οἱ φρονιότα δοάσαστο κέρδιον εἶναι·
 475 Βῆ ῥ' ἵμιν ἐς ὕλῃν· τῷ δὲ χεδὸν ὕδατ' εὔρειν
 Ἐν περιφαινομένῃ, δοίως δ' ἄρ' ὑπήλυθε δάμνους
 Ἐξομόδεον πεφυῶσας· ὁ μὲν φυλῆς, ὁ δ' ἱλαίης.
 Τὸς μὲν ἄρ' ὅτ' ἀνέμων διάκ' μὲν ὕγρον αἴεντων,
 Οὐδέ ποτ' ἡέλι' φαίδων ἀκῶσιν ἱβάλλειν·
 480 Οὐτ' ὄμβρ' περάσκει διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνοὶ
 Ἀλλήλοισιν ἰφῶ ἐπαμμοιβαδῖς· ὥς ὅτ' Ὀδυσσεὺς
 Δύσσει· ἄφαρ δ' ἀνὴρ ἐπαμύσασσεν χερσὶ φίλῃσιν
 Εὐρεῖαν· φύλων γὰρ ἔω χύσις ἤλιδα πολλή,
 Ὅσον τ' ἢ δύνῃ ἢ τρεῖς ἄνδρας ἱρυσθαι
 485 Ὡρῇ χαμνεῖν· αἰ κ' μέλας περ χαλεπαῖνοι.
 Τῷ μὲν ἰδὼν γήθησε πολότλας δ' ὅτ' Ὀδυσσεὺς·
 Εἰν δ' ἄρα μέσση λίκω, χύσιν δ' ἐπεχόαστο φύλων.
 Ὡς δ' ὅτε πε δαλὸν ἀποδιῇ εὐάκρυτε μελαίνῃ,
 Ἀγρὴ ἐπ' ἱκαπῆς, φ' μὴ πᾶρα γείτονες ἄλλοι,
 490 Στέρμα πυρὸς σάζων, ἵνα μὴ ποδὲν ἄλλοδεν αἰοί·
 Ὡς Ὀδυσσεὺς φύλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀδλίῳ
 Τῆπον ἐπ' ὀμμασι χῶ', ἵνα μιν παύσαι σέχιστα
 Δυσπονί' καμάτω, φίλα βλῖφαρ' ἀμφεκαλύψας.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Ζ.

Ρ Α Φ Ο Δ Ι Α Σ

Τέλειον.

Α' Ὡς ἰσιῶσα ὄναρ Νηοσσάα τῇ Ἀλκίνοῦ θυγατρὶ,
 κελῶα αὐτῇ τῷ ἰσθῆσαι ἐπὶ ποταμὸν ἀγαγίῃ πλῆ-

Suscepit manibus suis. Ille vero ex fluvio sedens
 In iunco recubuit, osculatusque est almam tellurem.
 Atque ingemiscens dixit ad suum magnanimum animum:
 Heu mihi, quid me fiet, quid mihi denique restat? 465
 Si enim in fluvio gravem per noctem excubavero,
 Ne mihi simul pruinaque mala & foemineus ros
 Ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
 Aura autem ex fluvio frigida spirat matutino tempore.
 Si vero in altam conscendens & umbrosam sylvam, 470
 Arbutis in densis dormiero, si me sinat
 Frigus & lassitudo, jucundus autem mihi somnus obrepat,
 Vereor ne feris laceratio & præda fiam.
 Sic sane ei deliberanti visum est satius esse:
 Festinavit ire in sylvam: hanc autem prope aquam inve-
 nit 475
 In conspicuo loco, duo autem subiit arbuta
 Ex uno loco enata: alterum oleastri, alterum oleæ,
 Quæ nec ventorum perflat vis humidum spirantium,
 Neque unquam sol lucens radiis percussit,
 Neque imber penetravit penitus: sic sane densa 480
 Invicem creverant contiguae: quæ Ulysses
 Subiit. statimque cubile agcessit manibus suis
 Latum. foliorum enim erat copia affatim ingens,
 Quantumque duos aut tres viros tegeret
 Tempestate hyberna, etiamsi admodum sæviat. 485
 Illam quidem videns lætatus est patiens nobilis Ulysses:
 In medio autem procubuit, copiamque superingessit folio-
 rum.
 Ut cum quispiam torrem cinere abscondit nigro,
 Agro in extremo, cui non adsunt vicini alii,
 Semen ignis servans, ut ne qua aliunde incendat: 490
 Sic Ulysses foliis absconditus erat. illi autem Pallas
 Somnum in oculis fudit, ut ipsum quiescere faceret
 cito
 Ab difficili labore, caras palpebras tegens.

O D Y S S E Æ H O M E R I
VI. LIBRI

Argumentum.

Minerva adstans per somnium Naucicæ Aleinoi filiz, su-
 ber illam vestes ad flumen ferre lotum: inslare enim ei
 Tom. II. K nu-

ναὺν· πλησίον γὰρ αὐτῇ εἶναι πόν γάμον· ἡ δὲ τὸ κελύσδεν ποιᾷ·
ἔπειτα πάλῃ μετὰ πόν θεραπαίνων· ἀκύσας δ' αὐτῶν ὁ Οὔδυ-
σῶς ἐξυπνίζεται, καὶ δεηθεὶς Ναυσικάας, ἐσθῆτα καὶ τροφὴν παρ'
αὐτῆς λαβὼν, ἔπειτα αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

Ζήτα δὲ Ναυσικάα κόμισ' ἐν Σχερίῃ Οὔδυσα.

- Ως ὁ μὲν ἔνθα κάδ' ἄδε πολύτλας δῖος Οὔδυσσας,
Τῶν καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθλίῳ
Βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε·
Οἱ πρὶν μὲν ποτ' ἔναον ἐν Ἄρυχόρῳ Τῦπερίῃ,
5 Ἀγχι Κυκλόπων ἀνδρῶν ὑπερμόρσέοντων,
Οἱ σφειας συνέσκοντο, βίῃφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
Ἐνδον ἀναστήσας ἄγε Ναυσίδος θεοειδῆς,
Εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ ἑκάς ἀνδρῶν ἀλφειῶν·
Ἀμφὶ δὲ τείχε' ἔλασσε πόλεα, καὶ εἰδέμαστο οἶκος,
10 Καὶ νηὲς ποίησε θεῶν, καὶ εἰδῶσάτ' ἀρέρας.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμείς αἰδῶσδε βεβήκει·
Ἀλκίνοος δὲ ποτ' ἦρχε, θεῶν ἀπο μῆδεα εἰδώς·
Τὸ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νόστον Οὔδυσῆϊ μεγαλήτορι μηπόωσα.
15 Βῆ δ' ἔμην ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ὃ ἐνὶ κύρῃ
Κοιμάτ', ἀθανάτησι φυλὴ καὶ εἰδὼς ὁμοίῃ,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πάρ δὲ δ' ἄμφίπολοι χαίρων ἀπο κάμῃ ἔχυσαν
Σπαρμόϊιν ἑκάτερδε, θυραὶ δ' ἐπέκειντο φαναί.
20 Ἡ δ' ἀνίμυ ὡς πνοιὴ ἐτίευστο θέμια κέρη.
Σπῶ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰδομένη κέρη ναυσικλειπῶς Δύμαντος,
Ἡ οἱ ὁμηλικὴ μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ·
Τῇ μιν ἐισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
25 Ναυσικάα, τί νύ σ' ὥδε μεθύμενα γένεσθαι μήτηρ;
Εἴματα μὲν τοι κῆται ἀκηδέα σιγαλόεντα.
Σοὶ δὲ γάμος χεῖρόν ἐστιν, ἵνα χρή καλὰ μὲν αὐτῷ
Ἐννυσδαί, πᾶ δὲ τοῖσι παραχθῇ· οἱ κέ σ' ἀγνῶνται.
Ἐκ γάρ τοι πάντων φάσις ἀνθρώπων ἀναβαίνει
30 Ἐσθλή· χαίρουσιν δὲ πάντες καὶ πότνια μήτηρ.
Ἀλλ' ὅμην πλανέσσαι ἄμ' ἡοὶ φαινομένηφι,
Καὶ τοι ἐγὼ συντέλῃσ' ἄμ' ἔφομαι, ὅρρα πάχιστα

nuptias. illa vero iussa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Ulysses expergiscitur, & precatus Nausicaam, vestemque & cibum ab ipsa accipiens, sequitur eam in urbem.

Z. Nausicaa excipit in Scheria Ulysses.

Sic quidem illic dormiebat patiens nobilis Ulysses,
Somno & lassitudine gravatus: ast Minerva
Ibat ad Phæacensium virorum populumque urbemque:
Qui antea quidem habitabant in spatiosa Hyperia,
Prope Cyclopas viros insolentes,
Qui eos infestabant, viribus enim potiores erant.
Inde excitos illos duxit Nausithous deo similis,
Sedemque eis fixit in Scheria procul ab hominibus ingenio-
sis:

Circum vero murum duxit civitati, & domos ædificavit,

Etiam templa fecit deorum, & divisit agros. 10

Sed hic jam fato domitus ad inferos descenderat:

Alcinous vero tunc imperabat, a diis consilia doctus:

Ejus quidem perrexit ad domum dea cæsa Minerva,

Reditum Ulyssi magnanimo moliens.

Institit autem ire ad thalamum fabrefactum, in quo puella 19

Dormiebat, immortalibus indole & forma similis,

Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:

Aderant duæ ancillæ a gratiis pulchritudinem habentes

A postibus utrinque, fores vero admotæ erant splendida.

Illa vero venti veluti flatus accessit ad cubilia puellæ, 20

Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est,

Similis filix excellentis nautæ Dymantis,

Quæ ei æqualis quidem erat, grataque ex animo:

Illam seipsam simulans allocuta est cæsa Minerva:

Nausicaa, quid te sic remissam peperit mater? 25

Vestes etenim tibi jacent neglectæ admirabiles:

Tibique nuptiæ instant, ubi oportet pulchras te ipsam

Induere, talesque illis præbere qui te ducent.

Etenim ex his fama apud homines it

Bona: gaudent vero pater & veneranda mater. 30

Sed eamus loturæ simul cum aurora apparente,

Et ego adjutrix simul sequear, ut celerrime

- Ἐντυύσαι. ἐπεὶ ἔποι ἐπὶ δῶν παρδένθ' ἴσται.
 Ἦδη γάρ σε μνῶνται ἀρεσῆες κατὰ δῆμον
 35 Πάντων Φαιήκων, ὅθι σοι γένθ' ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
 Ἀλλ' αὖ ἐπ' ὀτρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶδι πρὸ
 Ἡμίονος καὶ ἁμαξάν ἐροπλίσαι, ἥ κεν ἄγχι
 Ζῶσρά γε καὶ τέπλος καὶ ρίγεια σιγαλάσνται.
 Καὶ δέ σοι ὦδ' αὐτῇ πολὺ κάλιον ἢ ἐπιδόεισιν
 40 Ἐρχεσθαι· πολλὸν γάρ ἀπο πλωοὶ εἰσι πόληθ'.
 Ἦ μὲν ἄρ' ὥς εἰπῶς ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθλίω
 Οὐλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἰδῶν ἀσφαλὲς αἰεὶ
 Ἑμμεῖναι. ἔτ' ἀνέμοισι πνέουσται, ἔσπε ποτ' ὁμβρῶ
 Δάεσται, ἔτε χιῶν ἐπιτίλνυσται· ἀλλὰ μάλ' αἰδρῇ
 45 Πέπταται ἀννέφελθ', λακκή δ' ἐπιδεδρομεν αἶγλη.
 Τῷ ἐνὶ σέρπονται μάκαρες θεοὶ ἡμῶν πάντες.
 Ἐνδ' ἀπέβη Γλαυκῶπις, ἐπεὶ διαπέφραδε κύρη.
 Αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθεν εὐδρονθ', ἥ μιν ἔγειρε
 Ναυσικάων εὐπεπλον. ἄφαρ δ' ἀπεδαύμασ' ὄνειρον.
 50 Βῆ δ' ἰέναι διὰ δώμαδ', ἵν' ἀγγείλῃσι ποκῶσι,
 Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ. κυχῆσατο δ' ἔνδον ἰόντας.
 Ἦ μὲν ἐπ' ἐχάρη ὅσο σιῶ ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 Ἠλάκαται σιωφῶς ἀλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
 Ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτῆς βασιλῆας
 55 Ἐς βυλῶν, ἵνα μιν κάλῃσι Φαίηκες ἀγαυοί.
 Ἦ δὲ μάλ' ἄγχι εἶσα φίλον πατέρα προσέειπε,
 Πάπτα φίλ' ἐκ ἀνδρῶν δὴ μοι ἐροπλίσσας ἀπὶ πύλων
 Τηληλῶν, ἄκυκλον, ἵνα κλυτὰ ἔματ' ἀγῶμαι
 Ἐς ποταμὸν πλωύεσσα, πᾶ μοι ρερυτωμένα κῆνται;
 60 Καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔθηκε μετὰ πρῶτοισιν ἔργα
 Βυλάς βυλᾶν καθαρά χροὶ ἔματ' ἔχοντι.
 Πέντε δέ τοι φίλοι ἦες ἐνὶ μεγάροισι γεγάσιν,
 Οἱ δὲ ὅππῃσιν, τρεῖς δ' ἠΐδεραι θαλέδοντες.
 Οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυσται ἔματ' ἔχοντες
 65 Ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· πᾶ δ' ἐμῇ φρονὶ πάντα μέμνηται.
 Ὡς ἔφατ'. αἰδέσθαι γάρ θαλερὸν γάμον ἐξονομήναι
 Πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νῆει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
 Οὐτὰρ τοι ἡμίονον ροδονέον τέλει, ἔσπε τέλει αἶψα.
 Ἐρχάμ' ἀπὸρ τοι δμῶές ἐροπλίσουσιν ἀπὶ πύλων
 70 Τηληλῶν, ἄκυκλον, ὑπερτερὴν ἀρρῶσαν.
 Ὡς εἰπὼν, δμῶέσιν ἐπέκλετο· πρὶ δ' ἐπίδοντα.

Expediariis: quoniam non diu virgo eris.

Jam enim te ambiunt optimi in populo

Omnium Phœacensium, ubi tibi genus est etiam ipsi. 39

Sed age jube patrem inclytum sub auroram

Mulos & currum apparare, qui vehat

Cingulaque & peplos & pallia admirabilia.

Quippe tibi sic ipsi multo honestius est quam pedibus

Ire: multum enim absunt labra ab urbe. 40

Ipsa quidem sic locuta abiit cæssa Minerva

Ad Olympum, ubi ajunt deorum sedem tutam semper

Esse. neque ventis concutitur, neque unquam imbre

Rigatur, neque nix aspergitur: sed potius serenitas

Volat absque nube, lucidusque circumfulget splendor: 45

In quo delectantur beati dii diebus omnibus:

Huc abiit Pallas, postquam indicavit puellæ.

Continuo aurora venit pulchro throno conspicua, quæ ipsam
excitabat

Naufractam ornatam peplo. subitoque admirata est fo-
mnium.

Institit autem ire per domos, ut annuntiaret parentibus, 50

Patri caro & matri. offendit autem intus cum essent:

Illam quidem ad focum sedebat cum servientibus mulieri-
bus,

Pensum versans purpureum: in ipsum autem foras

Egredientem incidit ad inclytos reges

Ad consilium, quo ipsum vocabant Phœacenses generosi. 55

Hæc valde prope astans carum patrem allocuta est:

Pater care, nonne mihi instrueres currum

Excelsum, agilem rotis, ut pulchras vestes feram

Ad flumen lotura, quæ mihi sordidatæ jacent?

Etenim tibi ipsi convenit inter primores versanti 60

Consilia consulere pulchras corpori vestes habentem:

Quinque autem tibi cari filii in regia sunt,

Quorum duo in matrimonio, tres autem cœlibes florentes:

Hi semper volunt recens lotis vestibus induti

Ad saltationem ire: quæ mex menti omnia curæ sunt. 65

Sic ait. verebatur enim florentes nuptias nominare

Patri caro: ille vero omnia intelligebat, & respondit fermo-
ne:

Neque tibi mulos invideo filia, neque quicquam aliud.

1: cæterum tibi famuli apparabunt currum

Altum, agilem rotis, contabulatione instructum. 70

Sic locutus, servis præcepit: illi vero paruerunt.

- Οἱ μὲν ἄρ' ἐκὸς ἄμαξαν εὐτράχον ἡμιόνους
 Ὀπλον, ἡμίονος δ' ἵππον, ξέλεον δ' ὑπ' ἀπλώη·
 Κέρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρειν ἐσθῆτα φανίλῳ,
 75 Καὶ τὼ μὲν κατέθηκεν εὐξέσῳ ἐπ' ἀπλώη·
 Μήτηρ δ' ἐν κίτῃ ἐάδει μενοικέ' ἐδωδῶ,
 Παντοίῳ, ἐν δ' ὄλα σῆθε, ἐν δ' οἶνον ἔχδεν
 Ἀσκήν ἐν αἰγίῳ· (κέρη δ' ἐτεβήσετ' ἀπλώης)
 Δῶκε δὲ χρυσέῃ ἐν λεκύθῳ ὕγρον ἔλαιον,
 80 Εἴως χυτλώσαστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 Ἡ δ' ἔλαβεν μάλιστα καὶ λυία σταλάοντα,
 Μάστιξιν δ' ἐλάαν· παναχὴ δ' ὡς ἡμιόνοισιν.
 Αἱ δ' ἄμωπον πανύοντο· φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτῶ,
 Οὐκ οἴλῃ· ἅμα τήγῃ καὶ ἀμφιπόλοι κίον ἄλλαι.
 85 Αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλέ' ἵκοντο,
 Εἰς ἣς ἦτοι πλωτοὶ ἦσαν ἐπιηταροί, πολὺ δ' ἔδωρ
 Καλὸν ὑπεκπρόρει, μάλα περ ῥυπόωντα κάθηραι·
 Εἰς αὖτ' ἡμίονος μὲν ὑπεκπρόευσαν ἀπλώης,
 Καὶ τὰς μὲν σῶσαν ποταμὸν παρά δινηέντα,
 90 Τρώην ἀγρωσιν μελιδία· ταὶ δ' ἀπ' ἀπλώης
 Εἴματα χερσὶν ἔλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
 Στείβον δ' ἐν βόδροισι δοῶς ἔειδα προφέρουσαι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πλωτῶν τε κάθηρὰν τε ῥύτα πάντα,
 Ἐξῆς πύτασαν παρά διν' ἄλός, ἦχι μάλιστα
 95 Λαίῃγας ποτὶ χέρσον ἀποπλωίσκε θαλάσῃα.
 Αἱ δὲ λοισάμεναι, καὶ χροισάμεναι λίπ' ἐλάῳ,
 Δείπνον ἐπειδ' ἔλοντο παρ' ὄχθησιν ποταμοῖο·
 Εἴματα δ' ἡλίοιο μένον περσήμεναι αὐγῇ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ οὔτε πέρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτοί,
 100 Σφαίρῃ ταὶ τ' ἄρ' ἐπαίζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλῦσαι,
 Τῇσι δὲ Ναυσικάα λελκάλεον ἥρχετο μολπῆς.
 Οἷη δ' Ἀρτεμις εἴσι κατ' ἔρεθ' ἰοχέαιρα,
 Ἡ κατὰ Τηύγετον περιμήκετον, ἢ Εὐρύμανδον,
 Τερπομένη κάπροισι καὶ αἰκίῃς ἐλάροις,
 105 Τῇ δὲ δ' ἅμα νύμφαι κύραι Διὸς αἰγιόχοιο
 Ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δὲ τε φρένα Λησῶ,
 Πασάων δ' ὑπερ ἦγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
 Ρ' ἔα δ' ἀργυρώτη τέλειται, καλαὶ δὲ τε πᾶσαι·
 Ὡς ἦν ἀμφιπόλοισι μεσέπρεπε κάρθεν' ἀδμής.
 110 Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἐμείβετο πάλιν οἰκόνδε γέσσαι,

Illi quidem foris currum agilem rotis mulinum
Instruebant, mulosque subegerunt, junxeruntque sub cur-
ru:

Filia vero e thalamo ferebat vestem splendidam,
Et eam quidem reposuit bene polito in curru: 75
Mater vero in cista collocabat desiderio convenientem ci-
bum,

Multifarium, obsonia quoque imposuit, & vinum infudit
Utre in caprino: (puella vero conscendit currum)
Dedit etiam aurea in ampulla humidum oleum,
Ut ungeretur cum ministris fœminis. 80

Illa vero cepit flagellum & habenas leves,
Flagellavitque ut currerent: strepitus autem fiebat a malis.

Qui strenue contendebant, ferebantque vestem & ipsam,
Non solam: simul cum illa ibant ancillæ aliæ.
Quæ quando jam fluvii ad alveum pervenerunt, 85

Ubi labra erant perennia, multaque aqua
Pulchra profluebat ad perfordida purganda:
Ibi illæ mulos quidem solverunt a curru,
Et eos quidem egerunt fluvium propter vorticosum,
Ut ederent gramen dulce instar mellis: ipsæ vero a cur-
ru 90

Vestes manibus sumebant, & inferebant nigram aquam.
Calcabantque in scrobibus celeriter certamen proferentes.
At postquam lavaruntque purgaruntque sordes omnes,
Ex ordine explicuerunt ad littus maris, ubi potissimum
Lapillos ad littus abluebat mare. 95

Illæ vero lotæ, & unctæ pingui oleo,
Prandium deinde sumpserunt ad ripas fluvii,
Vestisque præstolabantur dum siccarentur splendore solis.
Cæterum postquam cibo saturatæ sunt ancillæque & ipsa,
Pila ludebant redimicula deponentes, 100

Illis Nausicaa pulchra ulnas incepit cantilenam.
Qualis autem Diana incedit per montem sagittis gau-
dens,

Aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
Oblectans se capris & velocibus cervis,
Simul cum illa Nymphæ filiæ Jovis Ægiochi 105
Agrestes ludunt: gaudet vero mente Latona,
Omnes vero ipsa capite supereminet atque fronte,
Facileque notabilis est, pulchræ vero omnes:
Sic illa inter ancillas excellebat virgo nondum dqmita:
Sed quando jam erat rursus domum reditura, 110

- Ζῆσας' ἡμιόνους, πτῦσσά τε ἅματα καλά,
 Εἴς' αὐτ' ἅλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 ὣς Ὀδυσῆος ἔγροιστο, ἴδοι τ' ὠπίδα κύρην,
 ἦ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἠγήσατο.
- 115 Σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφήτολον βασιλῆα,
 Ἀμφιπόλῃ μὲν ἁμαρτῇ, βαδερῇ δ' ἔμπεσε δίῃ.
 Αἰ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσαν. ὁ δ' ἔγρετο δι' Ὀδυσῆος.
 Ἐζόμενος δ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν;
 ὦ μοι ἐγὼ, πένον αὐτὲ βροτῶν ἐς γαῖαν ἰκάνω;
 120 ἦ ῥ' οἷγ' ὑβρίζαι σε καὶ ἄγριοι, ἠδὲ δίκαιοι,
 ἦ ἐ φιλάεινοι, καὶ σφί τόσ' ἐςὶ δευδῆς;
 ὣς ἔ με κυράων ἀμφήλυδε δῆλος αὐτῇ
 Νυμφάων, αἱ ἔχουσ' ὀρέων αἰτεινὰ κάρηνα,
 Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πείσεα ποιήεντα.
- 125 ἦ νύ πε ἀνδρώπων εἰμὶ χεδὸν αὐδ' ἡέντων;
 Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς περήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
 ὣς εἰπὼν δάμνων ὑπεδύσετο δι' Ὀδυσῆος.
 Ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πάργον κλάσσε χειρὶ παχείῃ
 Φύλῳ, ὡς ῥύσαστο περὶ χροῖ μῆδ' αἰ φητός.
- 130 Βῆ δ' ἔμεν ὥςτε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκίῃ πεποιδώς,
 ὅς τ' εἶσ' ὕμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δὲ οἱ ὄσσε
 Δαίεται· αὐτὰρ ὁ βυσὶν ἐπύρχεται ἢ οἴσιν,
 ἦ ἰ μετ' ἀγροτέραις ἐλάφους· κέλεται δὲ ὁ γαστήρ
 Μήλων περήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἔλθ'·
- 135 ὣς Ὀδυσῆος κύρην εὐπλοκάμοισιν ἔμαλλε
 Μῆξισθαι, γυμνός περ ἐὼν· χρεὼ γάρ ἴκανε.
 Σμερδαλέῃ δ' αὐτῇσι φάνη, κακακωμένῃ ἄλμῃ.
 Τρέσαν δ' ἄλυδ' αἶψα ἔπ' ἠϊόνας πρὸ χύσας.
 Οἷ δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε. τῇ γὰρ Ἀθήνη
- 140 Θάρσῃ ἐνὶ φρεσὶ δῆκε, καὶ ἐκ δι' αἴετο γῆυν.
 Σπῆ δ' ἀνταχομένη. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσῆος
 ἦ γένων λίωσιτο λαβὼν ὠπίδα κύρην,
 ἦ αὐτὸς ἐπέεσσιν ἀποσάδ' ἀμειλίχοισι
 Λίωσιτ', εἰ δείξετο πόλιν, καὶ ἅματα δόιν.
 145 ὣς ἄρα οἱ φρονέοντα δαδάσαστο κέρδιον εἶνα
 Λίωσθαι ἐπέεσσιν ἀποσάδ' ἀμειλίχοισι,
 Μὴ οἱ γῆνα λαβὼντα χολώσαστο φρένα κέρη.
 Αὐτάρ ἀμειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον,
 Γυνῆμαί σε ἀνάσσει· διός νύ τις ἢ βροτῆς ἔστι.

Jungens mulos, complicansque vestes pulchras,
Tum statim alia excogitavit dea cælia Minerva,
Ut Ulysses excitaretur, videretque pulchram oculos puellam,

Quæ illum ad Phæacensium virorum urbem duceret.

Pilam deinde jecit ad ancillam regina: 115

Ab ancilla quidem erravit, profundum autem incidit in vorticem:

Illæ vero alte clamarunt, & excitatus est divinus Ulysses:

Sedens autem cogitabat in mente & in animo:

Hei mihi, quorumnam hominum in terram deveni?

An sunt petulantes & agrestes, neque justî, 120

An hospitales, & ipsis est mens deum timens?

Ut me puellarum circumvenit fœminea vox

Nympharum, quæ habitant montium summos vertices,

Et fontes fluviorum, & palustria loca herbosa:

An fortassis homines sum prope vocales? 125

Quin ego ipse experiar atque videbo.

Sic locutus arbutis clam egrediebatur divinus Ulysses.

Ex densa autem sylva ramum fregit manu crassa

Cum foliis, ut tegeret circa corpus genitalia viri.

Instititque ire veluti leo montanus, viribus fidens, 130

Qui incedit pluviâ & ventos perpeffus, intrusque ei oculi

Ardent: at is boves invadit, aut oves,

Aut agrestiores cervas: jubet enim eum venter

Pecudes tentaturum etiam in densam domum ire:

Ita Ulysses puellis pulchris comas erat se 135

Immisturus, nudus licet esset: necessitas enim urgebat.

Horrendus autem ipsis apparuit, afflictus falsugine:

Diffugeruntque huc atque illuc per ripas prominentes:

Sola tamen Alcinoi filia mansit. ei enim Pallas

Audaciam in mente indiderat, & formidinem exemerat membris: 140

Stetit autem opposita: sed ipse cogitabat Ulysses

An oraret genibus prehensis pulchræ oculos puellæ,

An alioquin verbis longe stans blandis

Precaretur, ut ostenderet urbem, & vestes daret.

Sic igitur ei cogitanti visum est satius esse 145

Precari verbis eminus stantem blandis,

Ne ei genua prehendenti irasceretur mente puella.

Protinus blandum & astutum dixit sermonem:

Supplex te oro regina: deus utique quis aut mortalis es.

Si

Si quidem deus es ex iis, qui latum cælum incolunt, 150
 Dianæ te ego Jovis filiæ magni
 Forma que magnitudineque, indoleque quam proxime compa-
 ro:

Si vero aliquis es hominum qui super terram habitant,
 Ter beati tibi pater & veneranda mater,
 Ter beati fratres: valde nimirum ipsorum animus 155
 Usque lætitiis gessit tui gratia,
 Videntibus talē germen ad choream te euntem.
 Ille vero ex animo felicissimus præter cæteros
 Quicumque te dote gravis domum duxerit.
 Nondum enim talem vidi mortalem oculis, 160
 Neque virum, neque mulierem. admiratio me tenet aspicien-
 tem.

In Delo equidem aliquando tale Apollinis juxta aram
 Palmæ recens germen succrescens vidi:
 (Veni enim illuc quoque, multus autem me comitabatur po-
 pulus

In ea profectioe quæ mihi erat malum damnum futura) 165
 Utque similiter illud conspicatus, obstupui animo
 Diu: quandoquidem nunquam tale succrevit lignum e terra:
 Sic te mulier admiror, obstupeo, & vereor nimis
 Genua prehendere. gravis enim me calamitas urget.
 Heri vigesimo effugi die nigrum pontum, 170
 Interea me usque fluctus ferebat & celeres procellæ
 Insula ab Ogygia: nunc vero me huc appulit deus,
 Ut adhuc fortasse & hic patiar in alium. non enim puto
 Quieturos; sed adhuc multa dii patrabunt ante.
 Verum regina miserere. te enim mala multa passus 175
 Ad primam veni; aliorum autem neminem novi
 Hominum qui hanc urbem & terram incolunt,
 Urbem mihi ostende, daque laceram vestem ad induendum,
 Si aliquod fortasse involucrum pannorum habebas huc ve-
 niens.

Tibi vero dii tanta dent quanta animo concupiscis, 180
 Maritum & familiam & concordiam præbeant
 Bonam. non enim hoc quicquam præstantius & melius
 Quam cum concordēs consiliis rem familiarem administrant
 Vir atque conjux: multi dolores malevolis,
 Gaudia autem benevolis: maxime autem exaudiunt ipsi. 185

Hunc autem rursus Nausicaa ulnas candida allocuta:
 Hospes, quandoquidem non ignavo nec stulto viro similis es,
 Jupiter ipse distribuit felicitatem Olympius hominibus

- Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
 190 Καί περ σοὶ πάδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ πετλάμεν ἔμπης.
 Νῦν δ' ἐπεὶ ἡμετέρῳ τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
 Οὐτ' ἂν ἐσθλῶν δαΐσειαι, ἔπερ τά αἶψα
 Ὡς ἐπείοχ' ἱκέτῳ παλαπάρκῳ ἀνπάσασαι.
 Ἄγῃ δέ σοι δέξω, ἑρέω δέ σοι ἔνγημα λαῶν.
 195 Φαίηκες μὲν τῶνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
 Εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορ' Ἀλκινόοιο,
 Τὴ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτε' ἐπεὶ βίη τε.
 Ἦν ῥά, καὶ ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοισι κέλευσε,
 Σπῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσι φεύγετε φῶτα ἰδυσαί;
 200 Ἦν μὲν περ ἀνὰ δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;
 - Οὐκ ἔσθ' ὅτ' ἀνὴρ διερὸς βροτῶς, ἐδὲ γίνηται,
 Ὅς κε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
 Διησέσθαι φέρον· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
 Οἰκέμεν δ' ἀπάνδρε πολυκλύτῳ ἐνὶ πόντῳ
 205 Ἐχαστοι, ἐδὲ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλῳ.
 Ἀλλ' ὅδε τις δύσω καὶ ἀλώμεν' ἐνθάδ' ἱκάνει.
 Τὸν νῦν χρὴ κομῆειν· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 Ξενοί τε παῖδες τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
 Ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρώσιν τε πόσιν τε.
 210 Λίσσασθε δ' ἐν ποταμῷ ὅδ' ἐπὶ σκέπας ἐς ἀνέμοιο.
 Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι κέλευσαν.
 Καθδ' ἄρ' Ὀδυσσῆ' ἔσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
 Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορ' Ἀλκινόοιο.
 Πάρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε ἔματ' ἔδηκαν.
 215 Δῶκαν δ' οἱ χρυσὴν ἐν ληκύδῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
 Ἠνώγον δ' ἄρα μιν κῆσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι.
 Δὴ ῥα ποτ' ἀμφιπόλοισι μετῴδα δι' Ὀδυσσεύς,
 Ἀμφίπολοι σῆδ' ἔπω ἀπόπροθεν, ὅφρ' ἐγὼ αὐτὸς
 Ἀλμῷ ὁμοῖον ἀπολέσομαι, ἀμφὶ δ' ἔλαιον
 220 Χρῆσσομαι· ἢ γὰρ δὴρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοῖφῃ.
 Ἀντίω δ' ἐκ ἂν ἐγωγε λοίσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
 Γυμῆσθαι, κέρησιν εὐπλοκάμοισι μετὰ δῶν.
 Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἀπάνδρεν ἔσαν· ἄποι δ' ἄρα κέρη,
 Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμῷ χροά νίξοτο δι' Ὀδυσσεύς
 225 Ἀλμῷ, ἢ οἱ νῶτα καὶ ὀπίσθας ἀμπεχεν ὤμους.
 Ἐκ κεφαλῆς δ' ἐσμυχεν αἰὼς χυρὸν ἀτρυγέτοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοίσσατο, καὶ λίπε ἄλκιφον,

Bonis atque malis, prout voluerit unicuique:

Et fortasse tibi isthæc dedit, te autem oportet pati ta-
men.

190

Nunc postquam in nostram & terram & urbem venis,

Neque vestium indigebis, neque alterius alicujus rei,

Quæ decent supplicem multa expertum occurrentem.

Urbem autem tibi ostendam, & dicam nomen populorum.

Phæacenses hanc urbem & terram habitant:

195

Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,

Cujus inter Phæacenses supereminet & imperium & poten-
tia.

Dixit, & ancillis pulchricomis imperavit:

Sistite mihi gradum ancillæ: quo fugitis virum conspicia-
tz?

An scilicet aliquem hostium putatis esse virorum?

200

Non est ille vir vivus homo, neque nascetur,

Qui Phæacensium in terram veniat

Hostilia inferens: valde enim cari sunt diis.

Habituamus autem seorsum undoso in mari

Extremi, neque aliquis nobiscum homo commercium habet
alius.

205

Verum hic aliquis infelix errabundus huc venit:

Quem nunc oportet curare. a Jove enim sunt omnes

Hospites & egeni. donum autem & exiguum gratum est.

Quare date ancillæ hospiti cibum & potum:

Et lavate in fluvio ubi tutela est a vento.

210

Sic ait. Illæ vero stabant & invicem adhortabantur.

Ulyssesque collocarunt in tuto, quemadmodum jusserat

Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:

Eique pallium & tunicam vestesque apposuerunt.

Dederunt vero ei aurea in ampulla liquidum oleum,

215

Jusseruntque ipsum lavare in fluvii fluente.

Tunc cum ancillis locutus est divinus Ulysses:

Ancillæ stete sic seorsim, ut ego ipse

Salvaginem ab humeris abluam, circumque oleo

Ungar. jam enim diu a corpore est unctio.

220

Coram vero hand ego lavero: vereor enim

Nudari inter puellas cirratas versans.

Sic ait. illæ vero secesserunt, narraruntque puellæ.

At ipse ex flumine a corpore lavabat divinus Ulysses

Salvaginem, quæ ei terga & latos tegebat humeros.

225

A capite autem exterit maris sordes indomiti.

Cæterum postquam omnia lavit & oleo unxit,

Vef-

- Αἰμφί δὲ ἄμπα ἴσανδ' αἰ οἱ πόρε παρδένθ' ἀδμήν·
 Τὸν μὲν Αἰθλαίην θῆκεν Διὸς ἐκγεγάα
 230 Μείζονά τ' εἰσδένειν ἢ πάσσονα· καδδὲ κάρηθ'
 Οὐλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἀνθεῖ ὁμοίας.
 Ὡς δ' ὅτε περ χρυσὸν περιχάσσεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
 Ἰδούς, ὃν Ἡφαιστ' δέδασεν ἢ Παλλὰς Αἰθλῶν
 Τέχνῳ παντοῖῳ, χαρίεντα δὲ ἔργα τέλει·
 235 Ὡς ἄρα τῷ κατέχον χάριν κεφαλῇ τε ἢ ὤμοις.
 Ἐξέτ' ἐπειτ' ἀπάνευθε κιῶν ἐπὶ Διὶ ἀπαλάσσης,
 Κάλλι' ἢ χάρεισι γίβων. θνήσκῃ ἢ κέρη.
 Δή ῥα γότ' ἀμριτόλοισιν εὐπλοκάμοισι μετῴδα,
 Κλυτὲ μοι ἀμφίπολοι λακώλυνσι, ὄφρα π' εἴπω·
 240 Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἱ Ὀλυμπῶν ἔχουσιν,
 Φαιήκεω δ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιδρείσι.
 Πρόσθεν μὲν γάρ δὴ μοι ἀνέκλιθ' δόκτ' εἶναι,
 Νῦν δὲ θεοῖσιν εἵκει ποὶ ἑρῶνδ' Ὀρῶν ἔχουσιν.
 Αἱ γὰρ ἐμοὶ ποῖόςδε πόσις κεκλημένθ' εἴη
 245 Ἐνθάδε ναυιπίων, καὶ οἱ ἄδοι αὐτόθι μέμναν.
 Αἰεὶ δότ', ἀμριπόλοι, ξείνῳ βρώσιν τε πόσιν τε.
 Ὡς ἔραδ'. αἰ δ' ἄρα πῶς μάλα μὲν κλύον, ἠδὲ πίδοντο,
 Πάρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ δέσσαν βρώσιν τε πόσιν τε.
 Ἦτοι ὁ πῖνε ἢ ἦσδε πολὺτλας δι' Ὀδυσσῆος
 250 Ἀρπαγίως· θηρὸν γὰρ ἰδητύθ' ἦεν ἄσαςθ'.
 Αὐτὰρ Ναυσικαὰ λακώλενθ' αἰεὶ εὐόησεν·
 Εἵματ' ἄρα πτύχασα αἶθε καλῆς ἐπ' ἀπλῆς,
 Ζῶξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας· ἂν δ' ἔβη αὐτῇ.
 Ὡτρυνεν δ' Ὀδυσσῆα, ἐπ' ὅτ' ἔφατ', ἐκ τ' ἐνόμαζε,
 255 Ὅρσος δὴ νῦν, ξῆνε. πόλιν δ' ἔμην, ὄφρα σε πύμνω
 Πατρὸς ἐμῆ πρὸς δῶμα δαΐφρονθ'· ἐνθά σέ φημι
 Πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσσοι ἄριστοι.
 Αἰεὶ μάλ' αὖδ' ἔρδην· (δοκέεις δέ μοι ἐκ ἀπινύσσειν)
 Ὅφρ' ἂν μὲν κ' ἀγρὺς ἦμεν ἢ ἔργ' ἀνδράπων,
 260 Τόφρα σὺν ἀμριτόλοισι μεθ' ἡμιόνους ἢ ἁμαξας
 Καρπαλίμως ἔρχεσθον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονέσσω·
 Αὐτὰρ ἐκλῶ πόλιν ἐπιβήσομεν ἠὲ πύργῳ
 Τ' ἡλός, καλὸς δὲ λιμὲς ἐκάτερθε πόλινθ',
 Λεπτή δ' εἰσὶμν· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
 265 Εἰρύσται· πᾶσιν γὰρ ἐπίσιόν ἐσιν ἐκάστῳ·
 Ἐνθά δέ σέ σφ' ἀγορῇ, καλὸν Ποσειδῆϊόν ἀμφί,

Vestisque induit quas illi præbuerat virgo intacta:
 Illum quidem Minerva reddidit ex Jove nata
 Majoremque aspectu & spissiore; in capite vero 230
 Crispas demisit comas, hyacinthino flori similes.
 Ut cum quis aurum circumfundit argento vir
 Solers, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva
 Artem omnifariam, elegantia vero opera perficit:
 Sic huic infudit gratiam capitique & humeris. 235
 Sedit autem deinde seorsim incedens ad littus maris,
 Pulchritudine & gratiis splendens, admirabatur autem puel-
 la:

Ac tunc ad ancillas cirratas loquebatur:

Audite me ancillæ candidæ lacertos, ut aliquid dicam:
 Non omnibus invitis diis qui cælum tenent, 240
 Ad Phæacenses hic vir pervenit diis æquiparandus.
 Antea certe mihi nihili videbatur esse,
 Nunc vero diis similis qui cælum amplum inhabitant.
 Utinam mihi talis maritus vocatus esset
 Hic habitans, & ipsi placeret ibidem manere. 245
 Sed date ancillæ hospiti cibumque potumque.

Sic ait. Illæ vero hanc diligenter audiverunt, & parue-
 runt,

Ulyssique apposuerunt cibum & potum.
 Atque ille bibebat & edebat prudens divinus Ulysses
 Rapaciter: diu enim a cibo erat jejunos. 250
 Cæterum Nausicaa alba lacertis alia excogitavit:
 Vestes igitur plicans posuit pulchrum in currum,
 Junxitque mulos fortibus ungulis: conscendit autem ipsa:
 Adhortataque est Ulysssem, verbumque dixit, & compellavit:
 Surge nunc hospes, ad urbem ut eas, ut te mittam 255
 Patris mei ad domum prudentis: ubi te autumo
 Omnium Phæacensium visurum esse quotquot optimi.
 Sed omnino sic facito: (videris enim mihi non parum sape-
 re)

Donec quidem per agros iverimus & culturas hominum,
 Tamdiu cum ancillis post mulos & currum 260
 Celeriter venite, ego vero per viam ducam:
 At postquam ad urbem conscenderimus, circa quam murus
 Altus, pulcher autem portus utrinque urbis,
 Arcusque introitus: & naves per viam utrinque agitatæ
 Subductæ sunt. omnibus enim sua statio est unicuique: 265
 Ibi quoque ipsis forum est, pulchrum Neptuni circa tem-
 plum,

- Ρ' ὤπῳσιν λάισσι κατωρυχέουσ' ἀραρυῖα.
 Ἐνθα δὲ νηῶν ὄπλα μελαιναίων ἀλέγυσι,
 Πίσματα καὶ σπῆρα, καὶ ἀποξύνουσιν ἑσπερμά.
 270 Οὐ γὰρ Φαιήκισσι μίλει βίος, ὅδ' ἐφάρετρη,
 Ἀλλ' ἴσοι καὶ ἑσπερμά νειών, καὶ νῆες εἴσαι,
 Ἦσιν ἀγαλλόμενοι πολὺν περὶ ὥσι θάλασσαν.
 Τῶν ἀλείνῃ φῆμιν ἀδάκρυα, μή τις ὀπίσσω
 Μωμιεῖν· (μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
 275 Καὶ νῦν τις ὅδ' εἴπῃσι κακώπερ' ἀνταβολήσας,
 Τίς δ' ὅδε Ναυσικάα ἔπεται καλὸς τε μέγας τε
 Ξῆν'; πῦ δέ μιν εὖρα; πόσις νῦν ποὶ ἔσσεται αὐτῇ.
 Ἦ πῶς περ πλαγχθέντα κομίσσασθαι ἦς ἀπὸ νηὸς,
 Ἀνδρῶν πηλαδᾶπῶν· ἐπεὶ ἤ πῦες ἐγγύθεν εἰσὶν.
 280 Ἦ τίς οἱ Διχαμένη πολυάρητ' θεὸς ἦλθεν,
 Οὐραϊόθεν καταβάς· ἔξῃ δέ μιν ἡματα πάντα.
 Βέλτερον εἰ καὶ αὐτῇ περ ἐποιομένη πόσιν εὖρεν
 Ἀλκον· ἥ γὰρ τύσδε γ' ἀπμαῖζεν κατὰ δῆμον
 Φαίηκας, ποί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἰσθλοί.
 285 Ὡς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ καὶ ὀνείδεα ταῦτα γίνουσι.
 Καὶ δ' ἄλλῃ νειμίσῃ, ἥ τις ποταυτῇ γε ῥέζοι,
 Ἦ τ' αἰέτω φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἰόντων
 Ἀνδράσι μίσγεται, πρὶν γ' ἀμφάδιον γάμον ἔλθῃν.
 Ξῆνε, σὺ δ' ὅδ' ἐμείδεις ξυνίει ἔκ', ὄφρα πάχιστα
 290 Πομπῆς καὶ νόσοιο τύχης παρὰ πατρὸς ἐμείο.
 Διόμην ἀγλαὸν ἄλσ' Ἀδλίης ἄγχι κελεύθῳ
 Αἰγέρων· ἐκ δὲ κρήνῃ νῆα, ἀμφὶ δὲ λαιμῶν.
 Ἐνθαδὲ πατρὸς ἐμὲ πέμψ' τεταλῆά τ' ἀλῶν,
 Τόσων ἀπὸ πόλε' ὅσων τε γέγωνε βοήσας.
 295 Ἐνθα καθεζόμεν' ἡμῶν χρόνον εἰτόκεν ἡμᾶς
 Ἀστυδὲ ἐλθόμεν, καὶ ἰκώμεθα δώματα πατρὸς.
 Αὐτὰρ ἐπὶ ἡμᾶς ἔλπη ποτὶ δώματ' ἀφίχθαι,
 Καὶ ὅτε Φαιήκων ἦμεν εἰς πόλιν, ἠδ' ἐρέσθαι
 Δώματα πατρὸς ἐμὲ μεγαλήτορ' Ἀλκινόοιο.
 300 Ρ' εἶα δ' ἀείγωντ' ἐς ἱ, καὶ ἂν παῖς ἡγήσασθαι
 Νήπι'. ἢ μὲν γὰρ πᾶ ἰοικότα ποῖσι στυγνῶται
 Δώματα Φαιήκων, οἷ' δ' ὅμ' Ἀλκινόοιο
 Ἦρ'· ἀλλ' ὅπότ' ἂν σε δόμοι κακύθωσι καὶ αὐλή,
 Ὡς καὶ μάλ' ἐκ μεγάρῳ διελθόμεν, ὅφρ' ἂν ἴκηαι
 305 Μητρὲρ ἐμὴν· ἢ δ' ἦται ἐπ' ἐχάρη ἐν πυρὸς αὐγῇ,

Vestitiis lapidibus excisis aprum.

Ibi vero navium armamenta nigrarum reservant,
Rudentes & vela, & poliunt remos.

Non enim Phæacibus curæ est arcus neque pharetra, 270
Sed mali & remi navium, & naves æquatæ,

Quibus læti penetrant spumofum mare:

Horum evita famam amaram, ne quis post
Carpat: (valde enim sunt insolentes vulgo)

Et fortassis quis sic diceret malignior occurrens: 275

Quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherque & ma-
gnus

Hospes? ubi illum nacta est? maritus utique erit ipsi.

Aut aliquem errantem adduxit a sua navi

Virorum externorum: quandoquidem nulli prope sunt:

Aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus venit, 280

E cælo descendens: habebit vero eum dies omnes.

Rectius si ipsa adiens maritum invenit

Aliunde. nam hos quidem spernit in populo

Phæaces, qui ipsam ambiunt multi & nobiles.

Sic dicent, mihi vero probrosa hæc fierent: 285

Atque alii succenferem quæcumque talia faceret,

Quæ invitis caris patre & matre viventibus

Viris misceretur, priusquam palam nuptiæ advenissent.

Hospes, tu autem sic meum percipe sermonem, ut celer-
rime

Deductus & reditu potiaris per patrem meum: 290

Inveniemus pulchrum lucum Palladis prope viam

Ex populis: fons autem effluit, circaque pratum.

Atque ibi patris mei & prædium & florentes horti,

Tantum ab urbe quantum auditur clamans:

Ibi desidens præstolare aliquandiu, donec nos 295

Ad urbem venerimus, & pervenerimus ad ædes pa-
tris.

At postquam nos speraveris ad ædes pervenisse,

Et tum Phæacum eas ad urbem, atque require

Ædes patris mei magnanimi Alcinoi.

Facile autem notabiles sunt, etiam puer duceret 300

Infans. neque enim quidquam similes illi sunt

Ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi

Herois. sed postquam te ædes celaverint & aula,

Valde celeriter ex regia penetra, ut pervenias

Ad matrem meam, quæ sedet ad focum in ignis splendore,

re,

Tom. II.

L

305
Pen-

- Ἠλέκατα σρωφῶσ' ἀλιπόρφυρα, δαῦμα ἰδέσθαι,
 Κίονι κεκλιμένῃ, δμῶαί δέ οἱ ἔατ' ὅπισθεν.
 Ἐνθα δὲ πατὴρ ἐμῷ θρόνῳ πομπέκλιται αὐτῇ,
 Τῷ ὄγε οἶνοποσιζέει ἐφήμεν, ἀδάνατ' ὥς.
 310 Τὸν παραμεΐαμεν, μητρὸς ποτὶ γένασι χεῖρας
 Βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἡμῶν ἴδῃαι
 Χαίρων καρπαλίμως, εἴ κ' ἤ μάλα πολλόν γε ἐσσί.
 Εἰ κέν σοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ θυμῷ.
 Ἐλπωρή σοι ἔπειτα φίλος τ' ἰδέειν, κ' ἰκίσθαι
 315 Οἶκον εὐκταμένον, κ' σὺν ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας, ἱμάσεν μάστιγι φαινή
 Ἡμιόνους. αἱ δ' ὥκα λίπον ποταμοῖο ῥέεδρα.
 Αἱ δ' ἄ μὲν τράχων, αἱ δὲ πλίσσοντο πόδεςσιν.
 Ἡ δὲ μάλ' ὠϊόχευεν, ὅπως αἶμ' ἐποίητο πεζοί
 320 Ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσσεὺς τε· νόρ δ' ἐπέβαλκεν ἱμάσθην
 Δύσεσσι τ' ἠέλει, κ' ποὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
 Ἴρὸν Ἀθωαῖης, ἣν ἄρ' ἔξετο δ' Ὀδυσσεὺς.
 Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠράτο Διὸς κῆρυ μεγάλοις,
 Κλυδί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκν' ἀτρυπώνη,
 325 Νῦν δὴ πέρ μ' ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος ἔποτ' ἄκουσας
 Ῥαομένῃ, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
 Δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἑλθάν ἠδ' ἐλεεινόν.
 Ὡς ἔφατ' ἀχόμενος· σὺ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
 Αὐτῷ δ' ἔπαυ φάνετ' ἐναντίον· αἶδεω γάρ ῥα
 330 Πατροκασιγνήτον· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαιεν
 Ἀντιδίῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ὡ γαῖαν ἰκίσθαι.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Η.

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδεςσι.

ΝΑυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, κ' μετ' ὀλίγον Ὀδυσ-
 σεὺς ἰκετεύει τὴν Ἀρήτιν Ἀλκινόου πρὸ βασιλείας γυναι-
 κας. κ' μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης ὁπότεν τὴν ἰσθμὴν ἔχεν,
 (ἐγ-

Penſum verſans purpureum, mirabile viſu,
 Columnæ acclinata, ancillæ vero ſedent pone illam.
 Hic vero patris mei ſolium adjacet ei,
 Quo ille convivatur inſidens immortalis cœu:
 Hoc præterito, matris ad genua manus
 Extende noſtræ, ut reditionis diem videas
 Gaudens, citò, etiãſi valde procul hinc es.
 Si quidem tibi illa utique bene volet in animo.
 Spes tibi deinde amicosque videre, & pervenire
 Domum ad pulchre ædificatam & tuam in patriam ter-
 ram.

310

315

Sic locuta, flagellavit flagello ſplendido
 Mulos, qui celeriter reliquerunt fluvii fluentia:
 Illi bene quidem currebant, & pulchre jaſtabant pedes.
 Ipſa autem plane ita aurigabatur, ut ſimul ſequerentur pedi-
 tes
 Ancillæ Ulyſſesque: arte vero impegit flagellum:
 Occidit autem ſol, & illi inclytum ad delubrum pervene-
 runt

320

Sacrum Palladis, ubi ſedit divinus Ulyſſes:
 Statim deinde precatus eſt Jovis filiam magni:
 Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita,
 Nunc ſane me exaudi, quoniam antea nunquam exaudi-
 viſti

325

Jaſtatum, quando me jaſtabat inclytus Neptunus.
 Da me ad Phæacas gratum venire atque miſerabilem.
 Sic ait orans. eum autem audivit Pallas Minerva.
 Ipſi v̄ro neutiquam apparebat palam: verebatur enim
 Patrum. is enim vehementer irascebatur
 Divino Ulyſſi, antequam ſuam ad terram veniret.

330

O D Y S S E Æ HOMERI VII.

LIBRI

Argumentum.

Nauſicæ in urbem pervenit, & paulo poſt Ulyſſes ſup-
 plicat Arete Alcinoi regis uxori. Atque illi poſt cœnam
 interroganti unde veſtimenta haberet, (cognoverat enim ea)
 L 2 omnia

(ἐγνώρισε γὰρ αὐτῷ) πὰ συμβάναται αὐτῷ κατὰ τὸν πλῆν ἀπὸ
πῆς Ὠγγυίας μίχρε πῆς τῶν Φαιάκων γῆς διωγέται .

Ἦτα δ' εὖ φρονέουσ' Ὀδυσσεὶ Σχεῖρης βασιλῆες .

- Ὡς ὁ μὲν ἐνδ' ἡρᾶτο πολύτλας δι' Ὀδυσσεύς ,
Κυρῶν δὲ πρὸτ' αὖτις φέρει μιν ἡμιονοῖν .
Ἦδ' ὅτε δὴ ἔπατρός ἀγακλυτὰ δώμαδ' ἴκανεν ,
Σπῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι κασίγνητοι δέ μιν ἀμφίς
5 Ἰσαντ' ἀθανάτοισι ἐναλίγκιοι , οἳ ῥ' ἀπ' ἀπώτης
Ἠμιόνους ἔλυσον , ἐσθλῆσά τε ἔσθερων εἴσω .
Αὐτὰ δ' ἐς θαλάμῳ ἐὼν ἦις δαῖς δέ οἱ πῦρ
Γρῆυς Ἀπειράνῃ θαλαμηπόλῳ Εὐρυμέδυσσα ,
Τῷ ποτ' Ἀπείρηδεν νέες ἦγαγον ἀμφιέλισσας .
10 Ἀλκινόῳ δ' αὐτῷ γέρας ἔξελον , ἕνεκα πᾶσι
Φαιήκεσσιν ἀνάσσει , θεῷ δ' ὥς δῆμ' ἄκευ .
Ἦ τρέφει Ναυσικῆαν λελυκῶλενον ἐν μεγάροισιν .
Ἦ οἱ πῦρ ἀνέκαιε , καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμεε .
Καὶ πῶτ' Ὀδυσσεύς ἔρπα πόλινδ' ἴμεν , ἀμφὶ δ' Ἀδελῶν
15 Πολλῷ ἡέρα χρεὶ φίλα φρονέουσ' Ὀδυσσῆϊ ,
Μὴ τις Φαιήκων μεγαθύμων ἀναβολήσας
Κερτομέοι τ' ἐπέεσσι , καὶ ἐξέριόδ' οὐκ εἴη .
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἴμελλε πόλιν δύσσειδαι ἱερηνῇ ,
Ἐνθά οἱ ἀντεβόλῃσι θεὰ γλαυκῶπις Ἀδελῶν ,
20 Παρθενικῇ ἐκῆα νεώιδι κάλπιν ἐχέουσα .
Σπῆ δὲ πρόσθ' αὐτῷ ὁ δ' ἀνείρετο δι' Ὀδυσσεύς ,
Ὡς σέκε , ἐκ ἂν μοι δόμον ἀνέροισι ἡγήσαιο
Ἀλκίνοῦ , δε ποῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει ;
Καὶ γὰρ ἐγὼ ξείνῳ σπυλαπείρου ἐνθάδ' ἴκανω
25 Τηλόδεσσι ἐξ ἀπώτης γαίης τῇ ἔπειτα οἶδα
Ἀνδράπων αἰ πᾶσι πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσι .
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀδελῶν ,
Τοιγὰρ ἐγὼ ποὶ ξείνῳ πάτερ δόμον ὃν με κελδέεις
Δάξω ἑπὰ μοι πατρός ἀμύμονος ἐγγύδι νῆαι .
30 Ἀλλ' ἴδι συγῇ πτόν ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονόσω .
Μηδέων ἀνδράπων προπόσσοιο , μηδ' ἐρίενοι .
Οὐ γὰρ ξείνους οἶδ' ἐμὰν ἀνδράπων ἀνέχονταί ,
Οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φίλους δε καὶ ἀλλοδὸν ἔλδαι .
Νηυσὶ δοῖσιν ποί γε πεποιδότες ὠκέεσσιν ,

omnia quæ acciderant sibi in navigatione ab Ogygia usque ad Phæacum terram narrat.

H. bene cupiunt Ulyssi Scheriaz reges.

Sic quidem illic precabatur patiens divinus Ulysses,
Puellam vero ad urbem ferebat robur mulorum.
Illa vero quando jam ad sui patris inclytas ædes pervenit,
Constitit in vestibulo: fratres vero ipsam undique
Circumstabant immortalibus similes, qui a curru
Mulos solvebant, vestemque portabant intro.
Ipsa vero ad thalamum suum ibat: accendebat autem illi i-
gnem

Anus Epirotica cubicularia Eurymedusa,
Quam olim ex Epiro naves duxerant remis utrinque agi-
tatz:

Alcinoos autem eam munus elegerunt, eo quod omnibus
Phæacibus imperabat, & veluti deum populus audie-
bat:

Quæ enutrivit Nausicaam pulchram ulnis in regia:
Quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
Atque tunc Ulysses surrexit ad urbem iturus. at Pallas
Multam caliginem circumfudit bene cupiens Ulyssi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obviam factus
Conviciaretur verbis, & interrogaret quisnam esset.
Sed cum jam urbem ingressurus erat amabilem,
Hic ei obviam facta est dea cæcia Minerva,
Virgini similis juvenula urnam gestanti:
Stetitque ante eum. interrogabat autem divinus Ulyf-
ses:

O filia, nonne me ad domum viri deduceres,
Alcinoi, qui inter hosce homines imperat?
Etenim ego hospes multa passus huc venio
Procul ex longinqua terra: quare nullum novi
Hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.

Hunc contra allocuta est dea cæcia Minerva:
Equidem tibi hospes pater domum quam me jubet
Monstrabo: quoniam mihi patrem inculpatum prope habitat.
Sed eas tacite sic: ego vero viam præibo:
Neque quenquam hominum alloquere, neque interroga.
Non enim hospites hi admodum ferunt,
Nec amantes diligunt quicumque aliunde venerit.
Navibus velocibus isti freti celeribus

- 35 Λαῖτμα μὲν ἐκπερώων, ἐπεί σφισι δῶκ' Ἐνόςιχθων.
Τῶν νῆες ὠκέως ὥσθι πετρὸν ἢ νόημα.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθῶν
Καρπαλίμω· ὃ δ' ἔπειτα μετ' ἵχθια βᾶναι θεῖο.
Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ ἐκ ἐνόησαν

- 40 Ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφείας. ὃ γὰρ Ἀθῶν
Εἰς εὐπλόκαμῳ, δανὴ θεός, ἢ ῥά οἱ ἀχλὺ
Θεωπέσῳ κατέχθει, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.

Θαύμαζεν δ' Ὀδυσσεὺς λιμένας καὶ νῆας εἴσας,
Λύπῳ δ' ἠρώων ἀγοράς καὶ τέχεα μακρά,

- 45 Τηλέα, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ιδέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆῳ ἀγακλυτὴ δάμαρ ἴκοντο,
Τοῖσι δὲ μῦθον ἤρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθῶν,

Οὗτ' δὴ τοι ξείνε πάτερ δόμῳ, ὃν με κελεύεις
Περσείδμεν, δίκης δὲ διστρεφείας βασιλῆας

- 50 Δαίτῳ δακνυμένους. σὺ δ' ἔσω κίε, μηδὲ π θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέῳ γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισι τελέθει, εἰ καὶ ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.

Δαίτοισιν μὲν πρῶτα κινήσεται ἐν μεγάροισιν,
Ἀρῦτ' δ' ὀνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ ποκίων

- 55 Τῶν αὐτῶν, ὅππερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.

Ναυσίδοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνόςιχθων.
Γένετο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἰδ' ἀείρη,
Ὀπλοτάτῃ θυγάτηρ μεγαλήτορ· Εὐρυμέδοντ' ὅτ',
Ὅς ποδ' ὑπερδύμοισι γιγάντεσσιν βασιλεύει.

- 60 Ἀλλ' ὁ μὲν ὦλεσε λαὸν ἀπάσδαλον, ὦλετο δ' αὐτός.

Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγένετο παῖδα
Ναυσίδοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίησιν ἄνασσε.

Ναυσίδῳ δ' ἔτεκε Ρ'ηζιώρα τ' Ἀλκινόον περ
Τὸν μὲν ἄκαρον ἰόντα βάλ' ἀργυρότ' Ἀπόλλων

- 65 Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἷω παῖδα λιπόντα
Ἀρήτῳ. τῷ δ' Ἀλκίνοῳ ποιήσατ' ἄκοιτι,
Καὶ μιν ἔπο' ὥς ἔπε ἐπὶ χθονὶ πέται ἄλλη,

Ὅσας νῦν γε γυναικας ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
Ὡς κείνη πέθ' κῆρ τεύχεται τε καὶ ἐστίν,

- 70 Ἐκ τε φίλων παιδῶν ἐκ τ' αὐτῶν Ἀλκινόοιο,

Καὶ λαῶν, οἳ μὲν ῥά θεῶν ὥς ἰστορόωντες,
Δεδίχεται μύθοισιν, ὅτε σείχησ' ἀνά ἄστυ.

Οὐ μὲν γάρ π νῦν γε καὶ αὐτῇ δάετα ἰσθλῆ,

Undas ingentes tranant, nam ipsi dedit Saturnius: 35
Horum naves veloces veluti penna & cogitatio.

Sic sane locuta præibat Pallas Minerva
Celeriter: ipse deinde post vestigia ibat deæ.
Hunc autem Phæaces inclyti navigatione non animadverte-
runt

Vadentem in urbe per ipsos: non enim Pallas 40
Sinebat cirrata potens dea, quæ ei caliginem
Divinam offudit, bene cupiens in animo.
Mirabatur autem Ulysses portus & naves æquatas,
Ipsumque heroum fora & muros longos,
Sublimis, vallis munitos, mirabile visu. 45
Sed quando jam regis ad inclytam domum pervenerunt,
His vero sermonibus cœpit dea cælia Minerva:

Hæc sane tibi hospes pater domus quam me jubes
Indicare, invenies vero Jovis alumnos reges
Epulas epulantes, tu vero intro eas, neve quid animo 50
Timeas: audens enim vir in omnibus potior
Rebus est etiam si alicunde aliunde veniat.
Reginam quidem primo invenies in regia,
Arete vero nomen est ex re: parentibus autem
Eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoou regem. 55
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
Genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
Minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
Qui olim superbis gigantibus imperitabat.
Sed hic quidem perdidit populum scelestum, periit & i-
pse. 60

Hic vero Neptunus mistus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacibus imperavit.
Nausithous vero genuit Rhexenoremque Alcinoouque:
Illum autem prole mascula carentem peremit arcitenens A-
pollo
Recentem a nuptiis in regia, unicam solam filiam relinquen-
tem 65

Aretam: hanc Alcinoou fecit uxorem,
Et ipsam honoravit, ut nulla super terra honoratur alia,
Quotquot nunc quidem mulieres sub viris domum habent,
Quemadmodum illa ex animo honorabatur & est,
Atque caris liberis atque ipso Alcinoou, 70
Et civibus, qui ipsam sane veluti deam suspicientes,
Excipiunt verbis, cum incedit per urbem.
Minime enim mente etiam ipsa eget bona,

- Οἷόν τ' εὖ φρονήσει καὶ ἀνδράσι νέεα λίσσῃ.
 75 Εἰ κέν τοι κίνη γε φίλα φρονήσει ἐνὶ θυμῷ,
 Ἐλπωρὴ τοι ἔπειτα φίλος τ' ἰδύνῃ, καὶ ἰκέσθαι
 Οἶκον εἰς ὑψόροφον, καὶ σὺν εἰς πατεῖδα γαῖαν.
 ὣς ἄρα φρονήσας ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθῆναι.
 Πόντον ἐπ' ἀτρυγέον· λίπε δὲ Σχεῖλῳ ἱρατεινῷ.
 80 Γέτο δ' εἰς Μαραθῶνα καὶ Ἀρυάγαν Ἀθῆναι,
 Δῶκε δ' Ἐρεχθίδῃ τυκινὸν δῆμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἀλκινόῳ πρὸς δῶματ' ἔειπλε· πολλὰ δὲ οἱ κῆρ
 Ὠρμαιν' ἰσαμένῳ, πρὶν χαλκῶν ἔδῳν ἰκίσθαι.
 ὣς γὰρ ἡελίῳ ἀγλῇ πέλεν ἢ ἐσπέρῳ.
 85 Δῶμα καδ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορ' Ἀλκινόοιο.
 Χαλκεοὶ μὲν γὰρ ποῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
 Ἐς μυχὸν ἔξ ἑδῶ· περὶ δὲ θρηγκὸς κυάνοιο.
 Χρῦσαι δὲ θύραι τυκινὸν δῆμον ἐντὸς ἔειχον·
 Ἀργύρεοι δὲ σάθμοι ἐν χαλκῶν ἔσασαν ἑδῶ,
 90 Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύρον, χρυσῇ δὲ κορῶνῃ.
 Χρῦσοι δ' ἐκάπερθε καὶ ἀργύρεοι κῶτες ἦσαν,
 Οὐς Ἡφαίστος ἐτάξεν ἰδύνῃσι πραπίδεσσι,
 Δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορ' Ἀλκινόοιο,
 Ἀθανάτης ὄνας καὶ ἀγῆρας ἡμάτων πάντα.
 95 Ἐν δὲ θρόνοι περὶ ποῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
 Ἐς μυχὸν ἔξ ἑδῶιο διαμπερές· ἐνθ' ἐνὶ πέτρῳ
 Λεπτοὶ Ἀθηνοὶ βεβλήασα, ἔργα γυναικῶν.
 Ἐνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἐδριόωντο,
 Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπνεσπνὸν γὰρ ἔχισκον.
 100 Χρῦσοι δ' ἄρα κῆροι εὐδμήτων ἐπὶ βωμῶν
 Ἐσασαν, αἰδομένους δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
 Φαίνοντες νύκτας κατὰ δῶματι δαιτυμόνεσσι.
 Πενθήκοντα δὲ οἱ δμῶαί κατὰ δῶμά γυναικες·
 Αἳ μὲν ἀλετρώουσι μύλης ἐπὶ μήλοπα καρπῶν,
 105 Αἳ δ' ἰσὺς ὑφῶσι καὶ ἡλάκαται σρωφῶσιν
 Ἥμεναι, οἷά τε φύλα μακεδνῆς αἰγείρου·
 Καιροσίην δ' ὀδονίων ἀπολείβεται ὕγρον ἔλαιον·
 Τόσον Φαίηκες πῖε πάντων ἰδρύας ἀνδρῶν
 Νῆα δολύ ἐνὶ πόντῳ ἔλαιονέμεν, ὥς δὲ γλυαῖκας
 110 Ἰσὸν τεχνῆσαι· τίει γὰρ σφισι δῶκεν Ἀθῆναι
 Ἔργα τ' ἐπίσασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἰσθλαῖς.
 Ἐκποσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυρῶν

Quibus bene vult etiam viris lites solvit.

Si tibi illa bene volet ex animo,

Spes est tibi postea amicosque videre, & pervenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.

75

Sic igitur locuta abiit cæcia Minerva

Pontum per infructuosum : deseruitque Scheriam amabi-
lem:

Venit autem ad Marathonem & spatiosas plateis Athe-
nas,

80

Ingressaque est Erecthei bene munitam domum. Sed Ulyf-
ses

Alcinoi ad domum ibat inclytam, plurima vero illi cor
Cogitabat stanti, prius quam ad æreum limen venisset:

Instar enim solis splendor erat aut lunæ

Domum per excelsam magnanimi Alcinoi.

85

Ærei etenim muri firmati sunt hinc atque hinc,

In penetrabile a limine: cancelli autem cyani.

Aureæ vero fores firmam domum intus clauderant:

Argentei autem postes in æreo stabant limine,

Argenteum vero superliminare, aureus autem circulus.

90

Aurei autem utrinque & argentei canes erant,

Quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,

Domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,

Immortales futuros & insenescentes dies omnes.

Intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,

95

Ad infimum secessum a limine penitus: ibi pep-
li

Tenuis bene neti reconditi erant, opera mulierum.

Hic autem Phæacum ductores sedebant,

Bibentes & edentes: toto anno enim habebant.

Aurei vero juvenes fabrefactas ad aras

100

Stabant, ardentes facies in manibus habentes,

Prælucentes nocte per domum convivantibus.

Quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ;

Aliæ quidem molunt sub mola flavum fructum,

Aliæ telas texunt & pensum versant

105

Sedentes, qualia folia excelsæ populi:

Bene textis autem a linteis destillat humidum oleum:

Tantum Phæaces supra omnes periti sunt homines

Navam celerem per pontum agere, quantum mulie-
res

Telam texere: supra modum enim illis dedit Pallas

110

Operaque scire perpulchra, & ingenium bonum.

Extra vero aulam ingens hortus præpe januas

Qua-

- Τετράγυϑ· περὶ δ' ἔρχϑ' ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνδα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει πηλεδώνουτα,
 115 Ὀγχυαὶ κ' ροαί, κ' μηλῆαι ἀγλαόκαρποι,
 Συκαὶ τε γλυκεραί, κ' ἐλαίαι πηλεδώσσαι·
 Τῶν ἕποσε καρπὸς ἀπόλυται, ἔδ' ἐπιλείπει
 Χείματ' ἔδ' ἐ βέρους, ἐπιπίσιϑ', ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
 Ζεφυρεῖν πνέουσα πὰ μὲν φύει, ἀλλὰ δὲ πίοει.
 120 Ὀγχυη ἐπ' ὄγχυη γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μῆλῳ,
 Αὐτὰρ ἐπ' ἰσαφυλῇ σαφυλῇ, σύκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
 Ἐνδα δὲ οἱ πολύκαρπ' ἀλωὴ ἐρρίζωται·
 Τῆς ἑτερον μὲν θειλότερον λάρϑ' ἐνὶ χώρῳ
 Τέρσεται ἡελῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγῶσιν,
 125 Ἀλλὰς δὲ τραπέεσι· πάροιθε δὲ τ' ὁμφακές εἰσι,
 Ἀνδ' ἀφιῆσαι, ἑτεραί δ' ὑποπερκάζουσι.
 Ἐνδα δὲ κοσμηταὶ πρασαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
 Παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηστανὸν γανῶσαι·
 Ἐν δὲ δύο κρύωαι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κήπων ἅπαντα
 130 Σκίδναται, ἡ δ' ἐτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς ἔδ' ἐν ἱσι
 Πρὸς δόμον ὑψηλὸν, ὅθεν ὑδρόντο πολλῆται.
 Τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
 Ἐνδα σᾶς θνήτο πολύτλας δι' Ὀδυσσεύς.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἐφ' ἑμήσατο θυμῷ,
 135 Καρπαλίμως ὑπὲρ ἔδ' ἐβήσατο δώματ' ἔσω.
 Εὖρε δὲ Φαιήκων ἠγήτορας ἠδὲ μέδοντας
 Σπένδοντας δεπείσιν εὐσκόπῳ Ἀργεφόντῃ,
 Ω' πυμάτῳ ἀπένδεσκον, ὅτε μνηστᾶντο κοίτῃ.
 Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δι' Ὀδυσσεύς,
 140 Πολλῷ ἡὲρ ἔχων, ὧ οἱ περὶ χερσὶν Ἀΐδιω,
 Ὄφρ' ἔκετ' Ἀρήϊω τε κ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήϊος βάλε γένασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
 Καὶ τότε δὴ ῥ' αὐποῖο πάλιν χυτο θέσφατ' αἶψ·
 Οἱ δ' αἶψα ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες·
 145 Θαύμαζον δ' ὀρόωντες· ὁ δ' ἐλιπαρᾶν Ὀδυσσεύς,
 Ἀρήϊη, θυγάτηρ Ρ' ἡζυώρ' ἀντιθέτω,
 Σὸν τε πόσιν σά τε γέναδ' ἰκάνω, πολλὰ μογήσας,
 Τὺς δὲ τε δαυτομόνας· πῶσιν διὰ ὀλβία δοίην
 Ζωόμεναι, κ' παῖσιν ἐπιστρέφειαν ἑκάστῳ
 150 Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας δ' ὃ, πὶ δῆμος ἔδωκεν.
 Αὐτὰρ ἡμῶι πομπῇν ὀτρύνετε πατέρ' ἰκίεσθαι

Quatuor jugerum: circaque septum ductum est utrinque.

Ibi vero arbores proceræ creverant virentes,

Pirus & malus punica, & mali pulchrum fructum ferentes, 115

Ficusque dulces, & oleæ virentes:

Ex iis fructus nunquam perit, neque deficit

Hyeme, neque æstate, perennans, sed plane semper

Zephyrus spirans alia crescere facit, aliaque maturefcere.

Pirum post pirum senescit, malum post malum, 120

Ac post uvam uva, ficus autem post ficum.

Ibidem ei fructuosa vinea sata est.

Hujus alterum quidem solum lato in loco

Siccatur sole, alias autem vindemiant,

Alias autem calcant: ante autem uvæ immaturæ sunt, 125

Florem emittentes, nonnullæ vero maturefcunt.

Ibi exculti pulvini ad extremum ordinem

Omnis generis confiti sunt, toto anno virentes:

Duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem

Dispergitur, alter autem ex altera parte sub aulæ limen

fluit

130

Versus domum excelsam, unde aquantur cives.

Talia videlicet in Alcinoi domo deorum erant splendida do-
na.

Ibi stans admirabatur patiens divinus Ulysses.

Cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,

Celeriter super limen ingressus est domum intro. 135

Invenit autem Phæacum duces atque consiliarios

Libantes poculis speculatori Mercurio,

Cui ultimo libabant, quando cogitabant de lecto.

Cæterum ipse ivit per domum patiens divinus Ulysses,

Multam caliginem habens quam ei circumfuderat Pallas, 140

Donec pervenit ad Aretem & Alcinooum regem.

Circum igitur Aretæ jecit genua manus Ulysses:

Et tum rursus ab ipso diffusus divinus aer.

Illi vero muti facti sunt per domum ut virum conspexerunt,

Admirabantur autem videntes. ipse autem orabat Ulysses: 145

Arete filia Rhexenoris diis æquiparandi,

Ad tuum maritum & ad tua genua venio, multa passus,

Et ad hosce convivas: quibus dii feliciter dent

Vivere, & liberis committant unusquisque

Bona domi, honoremque quemcumque populus dederit: 150

Cæterum mihi deductionem parate in patriam ut redeam

Ocyus

- Θάσσον· ἐπεὶ δὲ δηδὰ φίλων ἀπο πῆματα πᾶχῳ.
 Ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπ' ἐχάρη ἐν κοίῃσι
 Πάρ πυρὶ. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ.
- 155 Ὅτ' ἔτι δὲ δὴ μεσέειπε γέρον ἦρος Ἐχένης,
 Ὅς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
 Καὶ μῦδοισι κέκασο, παλαιὰ τε πολλὰ τε εἰδώς·
 Ὅσφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο ἢ μεσέειπε,
 Ἀλκίνο', ἔ μὲν ποὶ πόδε κάλιον, ὑδὲ ἴοικε,
- 160 Ξῆνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐχάρη ἐν κοίῃσιν,
 Οἶδε δὲ σὸν μῦθον πομπέγμενοι ἰχανύωνται.
 Ἀλλ' αἶε δὴ Ξῆνον μὲν ἐπὶ θρόνῳ ἀργυροῦ
 Εἴσον ἀναστήσας· σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλδυσον
 Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα ἢ Διὶ σερπικεραυνῷ
- 165 Σπείσομεν, ὅς δ' ἰκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
 Δόρπον δὲ ξείνῳ παμῖν δότω ἔνδον ἑόντων.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πό γ' ἄκυσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
 Χερὸς ἐλὼν Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτῳ,
 Ὡρσεν ἀπ' ἐχαρόφιν, ἢ ἐπὶ θρόνῳ εἴσε φαινή,
- 170 Τῖδον ἀναστήσας ἀγαπῶντα Λαοδάμαντα,
 Ὅς οἱ πλησίον ἔξε, μάστιγα δὲ μιν φιλέεσκε.
 Χέρνιβα δ' ἀμφίπολ' προχόῳ ἐπέχθε φέρυσσε
 Καλῇ, χρυσῇ, ὑπὲρ ἀργυροῖσι λήβητ',
 Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξειλῷ ἐπᾶνυσε τράπεζαν.
- 175 Σίπον δ' αἰδῶν παμῖν παρέθηκε φέρυσσε,
 Εἶδασα πᾶν ἐπιθέστα, χαλκίζομένη παρεόντων.
 Αὐτὰρ ὁ πῖνε ἢ ἥσδε πολύτλας δ' Ὀδυσσεύς·
 Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μὲν Ἀλκινόοιο,
 Ποντόνιοι, κρητῆρα κερασάμεν' μίθῳ νῆμον
- 180 Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα ἢ Διὶ σερπικεραυνῷ
 Σπείσομεν, ὅς δ' ἰκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
 Ὡς φάτο. Ποντόνιοι δὲ μελίσφρονα οἶνον ἐκίρνα·
 Νόημασιν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμεν' δεπάσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ παῖσάν τ', ἐπίον δ' ὅσον ἦδελε θυμός,
- 185 Τοῖσιν δ' Ἀλκίνο' ἀγορήσατο ἢ μεσέειπε,
 Κέλυστε Φαιήκων ἡγήτορας ὑδὲ μέδοντες,
 Ὅφρ' εἴπω τί με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 Νῦν μὲν δαυσάμενοι κατακείμεσθε οὐκ ἔδ' ἰόντες·
 Ἡῶδε δὲ γέροντας ἐπὶ κλῆνας καλέσαντες,
- 190 Ξῆνον ἐνὶ μεγάροισι ξενίσσομεν, ὑδὲ δεοῖσι

Ocyus: quoniam diu procul ab amicis arumnas patior.

Sic fatus, refedit ad focum in cineribus

Juxta ignem. illi vero omnes muti facti sunt silentio.

Sero tandem fatus est senex heros Echeneus, 155

Qui sane Phæacum virorum maximus natu erat,

Et eloquentia pollebat, priscaque & plurima doctus:

Qui eis bene sapiens concionatus est & dixit:

Alcinoe, non sane hoc honestum, neque convenit,
Hospitem quidem humi sedere ad focum in cineribus, 160

Isti vero tuum jussu expectantes cunctantur.

Sed age jam hospitem in sede argenteis clavis distin-
cta

Colloca erigens: tu autem præconibus impera

Vinum infundere, ut & Jovi fulminatori

Libemus, qui supplices venerandos comitatur. 165

Cœnam vero hospiti proma det de penû.

At postquam hoc audivit sacrum robur Alcinoi,

Manu prehensum Ulyssæ prudentem varium consilio

Levavit a foco, & in sedem locavit splendidam,

Filium exuscitans fortem Laodamantem, 170

Qui ei proximus sedebat, maxime autem ipsum ama-
bat.

Aquam autem ancilla gutturnio infudit ferens

Pulchro, aureo, super argenteum lebetem,

Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.

Panem vero verecunda proma apposuit ferens, 175

Escas multas addens, gratificans de præsentibus.

Cæterum ipse bibebat & comedebat prudens divinus Ulysses:

Atque tum præconem allocutum est robur Alcinoi:

Pontonoe, craterem miscens vinum distribue

Omnibus per domum, ut Jovi fulminatori 180

Libemus, qui supplices honoratos comitatur.

Sic ait. Pontonoe autem dulce vinum miscebat:

Distribuit igitur omnibus propinans poculis.

At postquam libarant, biberuntque quantum cupiebat ani-
mus,

Illis Alcinoe concionatus est & fatus: 185

Audite Phæacum duces atque consiliarii,

Ut dicam quæ me animus in pectore jubet:

Nunc quidem pasti dormiatis domum euntes:

Mane autem senes plures advocantes,

Hospitem in ædibus hospitaliter tractabimus, atque diis 190

- Ρ' ἔχομεν ἑρὰ καλὰ· ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
 Μησομέδ', ὡς καὶ ὁ ξανθὸς ἀνδρὶς πόνα καὶ ἀνῆς
 Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ὡς πατεῖδα γαῖαν ἱκνέται
 Χαίρων, καρπαλμῶς, εἰ καὶ μάλα πολὸν ἐστί·
 195 Μηδὲ π' μεσοσηγὺς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθησι
 Περὶν γε τὸν ἥς γαῖης ἐπιβήμεναι· ἐνθα δ' ἔπειτα
 Πείσεται ἄσά οἱ αἶσα Κατακλῶδές τε βαρεῖαι
 Γινόμενῳ νῆσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
 Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' ἑρῶν εἰλήλυσεν,
 200 Ἀλλ' οὐ π' δὴ τὸδ' ἔπειτα θεοὶ περιμνηχανόωνται.
 Αἰεὶ γάρ σπαρῶν γε θεοὶ φαίνονται εὐαργεῖς
 Ἡμῖν, αἷδ' ἔρδωμεν ἀγακλείαις ἐκατόμβαις.
 Δαίνυσται τε παρ' ἅμμι καδήμενοι ἐνθά περ ἡμεῖς.
 Εἰ δ' ἄρα τις καὶ μὲν ἰὼν ξυμβληται ὁδῶς,
 205 Οὐπ' κατακρύπτειν· ἐπεὶ σφισιν ἐγγυθεῖν εἰμὲν,
 Ὡς περ Κύκλωπες τε καὶ ἄγρια φύλα γιγάντων.
 Τὸν δ' ἀπαμβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἀλκίνο', ἀλλ' οὐ τί μοι μελέτω φρεσὶν· ἐγὼ γάρ ἔγωγε
 Ἀθανάτοισιν ἔοικα τοῖς ἑρῶν ὄρωι ἔχουσιν,
 210 Οὐδέ μεμας, ὑδὲ φυλὴ, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν,
 Οὐς πᾶσις ὑμεῖς ἔτε μάλιν' ὀχέοντες οἷζ' ὡς
 Ἀνδρώπων, ποῖσιν κεν εὖ ἀλγεσὼν ἰσώσαιμην.
 Καὶ δ' ἐπὶ κεν καὶ πλείον' ἔγω κακὰ μυθήσασμαι,
 Ὅσα γὰρ γινώσκω ξυμπαντὰ θεῶν ἰότητι μόγησα.
 215 Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενον περ.
 Οὐ γὰρ π' συγερῇ ἐπὶ γαστέρι κωῖτερον ἄλλο
 Ἐπλετο, ἥ τ' ἐκέλευσεν ἔο μνησασθαι ἀνάγκη,
 Καὶ μάλα τερόμενον, καὶ εὖ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
 Ὡς καὶ ἐγὼ πένδ' μὲν ἔχω φρεσὶν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
 220 Ἐσδάμεναι κέλεται καὶ πινέμεν· ἐκ δὲ με πάντων
 Ληθαίην ὅσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνάγκη.
 Τῆμεν δ' ὅτρωσθε ἅμ' ἡοὶ φαινομένηφι,
 Ὡς καὶ με τὸν δούλιον ἐμῆς ἐπιβήσαστε πάτρης,
 Καὶ περ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
 225 Κτῶσιν ἐμῷ, δρῶάς τε, καὶ ὑπερφεῖς μέγα δῶμα.
 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίνον, ἠδ' ἐκέλευον
 Πιμπέμεναι τὸν ξένον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ἀπῆσάν τ' ἐπὶ ὄν' ὅσον ἠδ' ἔλεγε θυμὸς,
 Οἱ μὲν κακκίοντες ἔβαν οἰκόνδε ἑκαστος.

Faciemus sacra pulchra: deinde etiam de reductione
 Cogitabimus, ut hospes absque labore & molestia
 Reductione sub nostra suam in patriam terram perveniat
 Gaudens, celeriter, etiam si valde procul sit:
 Neque quicquam interea mali & damni patiatur 195
 Antequam ipse suam terram conscendat. ubi deinde
 Patiatur quæcumque ei fatum Parcæque graves
 Nascenti nerunt sino, quando ipsum peperit mater.
 Quod si quis immortalium utique de cælo venit,
 Aliud quippiam hoc utique dii moliuntur. 200
 Semper enim etiam antea dii apparent manifesti
 Nobis, quando facimus inclytis hecatombis:
 Convivanturque apud nos sedentes ubi & nos.
 Si autem aliquis & solus iens occurrerit viator,
 Haud occultant: quoniam ipsos prope sumus, 205
 Quemadmodum Cyclopesque & agrestes gentes gigantum.
 Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses.
 Alcinoë, aliud quid tibi curæ sit in animo. non enim
 ego

Immortalibus similis sum qui cælum amplum habitant,
 Neque corpore neque indole, sed mortalibus hominibus, 210
 Quos vos scitis maxime portare ærumnam
 Hominum, illis in doloribus æquiparandus essem:
 Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
 Quæ quidem omnia deorum voluntate passus sum.
 Sed me quidem cænare finite dolentem quamvis. 215
 Non enim odiosum post ventrem impudentius aliud
 Est, qui jubet sui recordari necessitate,
 Etiam valde afflictum, & in animo dolorem habentem.
 Sic & ego luctum quidem habeo in animo, hic tamen etiam
 atque etiam usque

Comedere jubet & bibere: & me omnium 220
 Oblivisci facit quæcumque passus sum, & repleti jubet.
 Vos autem festinate simul atque aurora apparuerit,
 Ut me infelicem meam adire faciatis patriam,
 Quamvis multa passum. ubi conspiciat me vel vita relin-
 quat

Possessionem meam, famulosque, & altam magnamque do-
 mum. 225

Sic dixit. illi autem omnes laudabant, & hortabantur
 Deducere hospitem, quoniam pro decenti locutus erat.
 Sed postquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
 Illi quidem dormituri ierunt domum unusquisque.

Sed

- 230 Ἀὐτὰρ ὁ εὖ μεγάρῃ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
 Πὰρ δὲ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
 Ἥσθλιω· ἀμφίπολοι δ' ἀπικόσμεον ἔντα δαιώς.
 Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λυγρότερος ἤρχετο μύθων,
 Ἐγὼ γὰρ φάρος τε χιτῶνά τε, ἔματ' ἰδύσα
- 235 Καλέ, πᾶ ῥ' αὐτὸν τάξῃ σὺν ἀμφίπολοισι γυναιξ'·
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα παύσασαι προσηύδα,
 Ξάνε, σὸ μὲν σε πρῶτον ἔγὼν εἰρήσομαι αὐτῷ,
 Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; αἷς ποὶ αἰδέεσθαι ἔδωκεν;
 Οὐ δὴ φῆς ἐπὶ τόντων ἐλθόμενος εὐδαδ' ἰκίσθαι;
- 240 Τὼ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολέμητας Ὀδυσσεύς,
 Ἀργαλέον, βασιλεῦσα, διδυκεῖς ἀγορεύσαι
 Κηδὲ', ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ὑβρίωντες·
 Τὸπο δέ ποὶ ἐρέω ὃ μ' ἀνέριαις ἠδὲ μετὰλλαις.
 Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπρωθεν εἰν αἰὲ καίται,
 245 Ἐνθα μὲν Ἀτλαντος θυγάτηρ δολιχόεσσα Καλυψὶς
 Νάει εὐπλόκαμος, δαϊνὴ θεός· ὑδὲ τις αὐτῇ
 Μίσγεται ἔτε θεῶν ἔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
 Ἀλλ' ἐμὲ πῶν δὺλῳον ἐφείσιον ἤγαγε δαίμων·
 Οἶον, ἐπεὶ μοι νῆα δολὴν ἀργῆτα κεραυνῷ
- 250 Ζῆς ἔλσα, ἐκείσσι μέσθ' ἐν οἴνοπι πάντων·
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἰσθλοὶ ἑταῖροι·
 Ἀὐτὰρ ἐγὼ τρώπιν ἀγκυάς ἐλὼν νοεὶ ἀμφιελίσσης,
 Ἐννήμαρ φερόμεν· δεκάτη δέ με νυκτὶ μετὰλλῃ
 Νῆσον εἰς Ὠγυγίῳ τέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψὶς
- 255 Νάει εὐπλόκαμος, δαϊνὴ θεός· ἦ με λαβύσα
 Ἐνδυκίως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
 Θήσεν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἡμᾶσι πάντε·
 Ἀλλ' ἐμὸν ἔπρεπε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι νῆπιδεν·
 Ἐνθα μὲν ἐπαιέτες μίνον ἔμπεδον, ἡμᾶτα δ' αἰεὶ
- 260 Δάκρυσι δάκρυον πᾶ μοι ἀμβρόσια δῶκε Καλυψὶς·
 Καὶ ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔπος ἦλθε
 Καὶ ὅτε δὴ με κέλευεν ἐποτρύνουσα νύσσαι,
 Ζῆτος ὑπ' ἀγγελίης, ἦ καὶ νόθ' ἐτράπετ' αὐτῆς·
 Πάμπτε δ' ἐπὶ χερσὶς πολυδέσμε· πολλὰ δ' ἔδωκε,
 265 Σίτων καὶ μέθυ ἠδ' ὕδ'· καὶ ἀμβρόσια ἡμᾶσι ἔοσεν·
 Οὐδρὸν δὲ προΐκεν ἀπὸ μόνῃ σὺν λιγρὸν τε·
 Ἐπασκαῖδεκα μὲν πλέον ἡμᾶσι ποτοποιῶν,
 Ὀκτωκαίδεκάτῃ δ' ἐφάρτη ὄρεα σκυῖντα

Sed in domo relictus est divinus Ulysses, 230
 Apud autem ipsum Areteque & Alcinous divina specie prae-
 tus

Sederunt: famulae autem auferabant vasa convivii.

His autem Arete ulnas candida incepit verba,

Agnovit enim pallium & tunicam, vestimenta videns

Pulchra, quae ipsa fecerat cum ministris mulieribus: 235

Et ipsum alloquens verba velocia dixit:

Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa,

Quis? unde venis gentium? quis tibi haec vestimenta dedit?

An non dicis per mare te errabundum huc venisse?

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses: 240

Difficile regina repente narrare

Aerumnas, quandoquidem mihi multas dederunt dii caelestes:

Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.

Ogygia quaedam insula longe in mari jacet,

Ubi Atlantis filia dolosa Calypso 245

Habitat cirrata gravis dea: neque aliquis ipsi

Miscetur neque deorum neque mortalium hominum:

Sed me infelicem inquilinum ei duxit fortuna

Solum, postquam mihi navem velocem candenti fulmine

Jupiter jaculatus diffidit medio in nigro mari. 250

Ubi alii quidem omnes periere boni socii:

At ego carinam ulnis capiens navis utrinque remis agitatae,

Novem diebus ferebar: decimo autem me nocte nigra

Insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso

Habitat cirrata gravis dea. quae me suscipiens 255

Accurate excepit & alebat, atque ajebat

Facturam immortalem & expertem senectutis diebus omni-
 bus:

Sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.

Illic quidem septennio permansi firmiter, vestimenta autem
 semper

Lacrymis rigabam quae mihi nulli obnoxia corruptioni dede-
 rat Calypso. 260

Sed quando jam octavus mihi revolutus annus venit,

Ac tum demum me iussit adhortans redire,

Jovis ex jussu, siue etiam animus mutatus est ipsius:

Dimisitque in rate colligata: multa autem dedit,

Panem & suave vinum: & divinas vestes induit: 265

Ventumque immisit innocuum suavemque.

Septendecim quidem navigabam dies mare sulcans,

Decimaoctava vero apparuerunt montes umbrosi

- Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δ' ἔμοι φίλον ἦτορ.
 270 Δυσμάρτυ· ἢ γὰρ ἔμελλον ἐπὶ ξυνίστασθαι ἡζυῖ.
 Πολλῇ, τὼ μοι ἐπ' ὤρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδυσε κελύφας,
 Ὡτρυνεν δὲ θάλασσαν ἀδέσποταν· ἥ δ' ἐπὶ κύμα.
 Εἶα ἐπὶ χεῖρης ἀδίκῃ στυγέοντα φέρεσθαι.
 275 Τὼ μὲν ἔπειτα δύελλα διεσκάδατο, αὐτὰρ ἔγωγε
 Νηχόμεν' ὅσδε λαῖμα διέτμαγον· ὄφρα μιν γὰρ
 Ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρον ἀνέμος παρ' ἡϊόδωρ.
 Ἐνθά κέ μ' ἐκβαίνοντα βυίσατο κύμ' ἐπὶ χέρσιν,
 Πέτρης πρὸς μεγάλης βακλὸν καὶ ἀτερπῆι χώρῃ.
 280 Ἀλλ' ἀναχασάμεν' ἤρχον πάλιν, ἕως ἐπ' ἡλδον
 Ἑς ποταμῶν, τῇ δ' ἡ μοι εἴσατο χῶρ' ἄριστος,
 Λαῖ' πατράων, καὶ ἐπὶ ἔκπας ὡς ἀνέμοιο.
 Ἐκ δ' ἔπεσον θυμυγέων ἐπὶ δ' ἀμβροσίῃ νύξ.
 Ἥλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνδρε διιπέτε' ποταμῶν.
 285 Ἐκβάς ἐν θάλακσι κατέδραδον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
 Ἥφυσ' αἰὼν ὕπνον δὲ θάος κατ' ἀτέρωνα χόρην.
 Ἐνθά μὲν ἐν φύλλοις φίλον τεπημμέν' ἦτορ,
 Εὐδὸν παννύχι' καὶ ἐπ' ἡὼ καὶ μέσση ἡμῶν.
 Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ μιν γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
 290 Ἀμφιπόλεις δ' ἐπὶ θυῖ περὶ ἐπὶ ὄνειαυον θυγατέρας
 Παυέσας, ἐν δ' αὐτῇ ἔλιν' ἐκῆα θεῶισιν·
 Τὼν ἱκέτωσ' ἢ δ' ἔπ' ὀήματ' ἡμβροτες ἐσθλῆ,
 Ὅς ἐκ ἂν ἔλποισ νεώτερον ἀνπάσταντα
 Ἐρξέμεν. αἰὲ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδύουσιν.
 295 Ἡμοὶ σπονδὴν ἔδωκεν ἄλις, ἠδ' αἰδοτὰ οἶνον,
 Καὶ λῦσ' ἐν ποταμῷ, καὶ μοι παῖδες ἔματ' ἔδωκεν.
 Ταῦτά σοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατελέξα,
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνσέν τε,
 Ξάν', ἦτοι μὲν σὺ γ' ἐναΐσμεν ἐκ ἐνόησε
 300 Πᾶς ἐμῇ, ἐνεκά σ' ἐν μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
 Ἦγυν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρῶτ' ἱκέτ' ὄσας.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολέμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἥρωε, μή μοι σθένος ἀμύμονα νέεε κέρως.
 Ἡ μὲν γὰρ μὲν ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἔπεισθαι.
 305 Ἀλλ' ἐγὼ ἐκ ἔδελον, δέσας, ἀλχυνόμενός τε,
 Μήπως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσεται ἰδὼν.
 Δυσζήλοι γὰρ τ' εἰμὶν ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνδράων.

Terræ vestræ: exultavitque mihi meum cor
Infelici. certe enim eram adhuc conficiaturus cum æru-
mna

270

Multa, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
Qui mihi immittens ventos, impedivit iter,
Commovitque mare immensum: neque ullo pacto flu-
ctus

Sinebat in rate crebro ingemiscentem ferri.

Hanc quidem deinde procella dispersit, at ego
Natans has undas emensus sum: donec me terræ
Vestræ admovit ferens ventusque & aqua.

275

Ibi me egredientem coegisset fluctus ad terram,
Petras ad magnas jaciens & inamabilem locum.

Sed resiliens natavi rursus, donec veni

280

Ad fluvium, qui mihi visus est locus optimus,
Expers petrarum, & tutela erat a vento.

Et elapsus sum animum colligens: divina vero nox
Advenit: ego autem seorsim a Jovifluo fluvio

Egressus in arbusculis dormivi: circumquaque autem folia
Congeßi: somnum autem deus immensum infudit.

285

Hic quidem in foliis meo cruciatus corde,
Dormivi tota nocte usque ad auroram & meridiem.
Inclinabatque sol, & me dulcis somnus dereliquit.

Ancillas vero in littore tuæ agnovi filię

290

Ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis:

Ei supplicavi: illa vero neutiquam ab indole absuit bo-
na;

Ut non sperare posses juniorem obviantem

Facturum. semper enim juniores desipiunt.

Quæ mihi cibum dedit affatim & nigrum vinum,

295

Et lavit in flumine, & mihi has vestes dedit.

Hæc tibi tamen afflicta vere enarravi.

Huic rursus Alcinous respondit dixitque:

Hospes, certe quidem ipsum decorum non consideravit

Filia mea, quod te neutiquam cum ministris mulieri-
bus

300

Duxit in nostram domum, tu enim primæ supplicasti.

Illum excipiens allocutus est versutus Ulysses:

Heros, ne mihi ideo infontem reprehende puellam.

Ipsa quidem me jussit cum ancillis subsequi:

Sed ego nolui, timens, reveritusque;

305

Ne fortassis tibi animus irasceret videnti.

Suspicientes enim sumus supra terram genus hominum.

- Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοϑ ἀπαμείβετο, φωνήσεν τε,
 Ξείν', ἔ μοι ποῖον ἐνὶ στήθεσι φίλον κῆρ,
 310 Μαφίδιος κεχολώσθαι· ἀμείνω δ' αἶσμα πάντα.
 Αἱ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἀπόλλων,
 Τοῖϑ' ἰὼν οἶός ἐστι, πᾶ τε φρονέων ἄτ' ἐγὼ περ,
 Παιδά τ' ἐμὴν ἔχμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλίσσθαι,
 Ἀδελφὸν μείνων· οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δούλω,
 315 Αἰὶ ἐθέλων γε μένοις. αἰκονταί δέ σ' ὕπερ ἐρύξει
 Φαιήκων· μὴ πῶτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
 Πρὸς πῶδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὅφρ' εἰ εἰδῆς)
 Αὔριον· ἐς πῆμα δὲ σύ μὲν δαδμημένϑ ὕπνῳ
 Λέξαι· οἱ δ' ἐλόνσι γαλλώλῳ, ὅφρ' ἂν ἴκηται
 320 Πατρίδα σὺν καὶ δῶμα, καὶ ἄντι φίλον ἐσὶν.
 Εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἐκαστέρῳ ἐς Εὐβοίῃς.
 Τῷ γὰρ πολλοπάτω φάτ' ἐμμεναι οἱ μὲν ἴδοντο
 Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθου
 Ἡῖον ἐποφόμενον Τιτυὸν γαίηϊον ὕον·
 325 Καὶ μὲν οἱ ἐνδ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτωιο τέλεισας
 Ἡμασι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οὐκὰδ' ὀπίσω.
 Εὐδῆσι δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσον ἀείρειται
 Νῆες ἐμὰ καὶ κύροι ἀναρρίπτειν ἄλλα πηδῶ.
 Ὡς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας διϑ' Ὀδυσσεύς.
 330 Εὐξάμενϑ δ' ἄρα ἔπειν, ἐπϑ τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζι,
 Ζεῦ πάτερ, αἰδ' ὅσα ἔπει τελευτήσμεν ἅπαντα
 Ἀλκίνοϑ· πᾶ μὲν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρδραν
 Ἀσβεστον κλίϑ' εἴη, ἐγὼ δὲ καὶ πατρίδ' ἰκοίμεν.
 Ὡς οἱ μὲν ποιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 335 Κέκλετο δ' Ἀρήτη λαικῶλονϑ ἀμφιπόλοισιν
 Δέμνι' ὑπ' αἰδέσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεια καλά
 Πορφύρε' ἐμβαλέειν, γορέσαι τ' ἐφ' ὑπερθεσὶ πάπης,
 Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ὕλας, καδ' ὑπερθεσὶ ἱσασθαι.
 Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάρου δαϑ' μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
 340 Αὐτὰρ ἐπεὶ γορέσαν πυκινὸν λείϑ' ἐγκονέουσαι,
 Ὀτρυνον Ὀδυσῆα παρυσάμεναι ἐπίεσιν,
 Ὅρσο κίων, ὃ ξάνε, πεπονητὸν εἰσάτο κοιμηδῶναι.
 Ὡς ὁ μὲν ἐνθα κάδ' αἰδ' πολύτλας διϑ' Ὀδυσσεύς
 345 Τρητοῖς ἐν λεχέσιν ὑπ' αἰδέσῃ ἐμείψθη.
 Ἀλκίνοϑ δ' ἄρα λείπο μυχῷ δάμει ὀφθαλμοῖς.

Huic rursus Alcinous respondit, dixitque :

Hospes, non mihi tale in præcordiis meum cor,
Temere ut irascatur; potiora autem honesta omnia. 310
Utinam enim o Jupiter pater & Minerva & Apollo,
Talis existens qualis es, eaque sentiens quæ ego qui-

dem,
Filiam meam habere velles, & meus gener vocari,
Hic manens: domum enim ego & bona darem,
Si modo volens maneres. invitum enim te nullus retine-
bit 315

Phzacum: neque sic gratum Jovi esset.

Reductionem vero ego perficiam (ut bene scias)
In crastinum: in id temporis autem tu quidem domitus fomno
Dormias: illi autem captabunt tranquillitatem, ut pervenias
In patriam tuam & domum, & sicubi quid gratum est: 320
Si etiam prorsus multo longius abest quam Eubœa.
Eam enim longissime ajunt abesse qui eam viderunt
Ex populo nostro, quando flavum Rhadamanthum
Duxerunt invisurum ad Tityum terræ filium:

Atque illi quidem illuc venerunt, & absque labore transna-
runt 325

Die eodem, & abduxerunt domum retro.

Cognosces etiam ipse in mente quam optimæ
Naves meæ & juvenes in sulcando mare remis.

Sic ait. gavisus est autem ærumnosus divinus Ulysses.
Supplicans vero dixit verbum, orationemque habuit: 330

Jupiter pater, utinam quæcunque dixit perficiat omnia
Alcinous: ejus quidem per frugiferam terram
Immortalis gloria esset, ego autem in patriam venirem.

Sic illi quidem talia ad se invicem colloquebantur.
Jussit autem Arete albas lacertis ancillas 335

Cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra
Purpurea injicere, insternereque desuper tapetas,
Chlœnasque imponere villosas, desuper induere.
Illæ vero ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
Cæterum postquam straverunt densum lectum acceleran-
tes, 340

Excitarunt Ulysses astantes verbis:

Surge dormiturus hospes, paratus est tibi lectus.

Sic dicebant. huic vero gratum visum est dormire.

Sic ille quidem illic dormivit patiens divinus Ulysses
Cælatis in lectis sub porticu sonante. 345

Alcinous vero cubuit in penetratâ domus excelsæ:

Πάρ δὲ γυνὴ δέσποινα λήχῃ πόρῳι κὶ εὐνύῳ.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Θ , Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδεςσι.

ΕΚκλησίᾳ γίνεσθαι πῶν Φαιήκων περὶ τῷ ξένῳ, καὶ καὶ κατέλκεται πρὸς ἐκπώμπῳ τῷ Ὀδυσσεύς, καὶ ἐστὼν παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ πῶν Φαιήκων οἱ ἄριστοι· κὶ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίηκες κὶ Ὀδυσσεύς· κὶ ὁ Δημόδοκ' ἄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τῷ μοιχείᾳ Ἀρεως κὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τῷ εἰσαγωγῇ τῷ δρεμῇ ἵππῳ· κὶ τῷ Ὀδυσσεύς κλαίοντ', πτωθάνεται ὅς κὶ πάθεν ἦν.

Οἷτα δ' ἄλλοις Φαίηκες Ὀδυσσῇ πείρησεν,

- Η**Μ' ὅτ' ἠελγένει φάνη ῥοδόδακτυλ' ὥς,
 Ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ ὠνὸς ἱερὸν μὲν Ἀλκινόοιο.
 Ἄν' δ' ἄρα διογενὲς ὄρτο πολίπορδ' Ὀδυσσεύς·
 Τοῖσιν δ' ἠγεμόν' ἱερὸν μὲν Ἀλκινόοιο
 5 Φαιήκων ἀγορεύδ', ἣ σφιν παρὰ νηυσὶ σέτυκτο.
 Ἐλθόντες δὲ κἀδίζον ἐπὶ ξεστοῖσι λῆστοι
 Πλησίον· ἣ δ' ἀνὰ ἄστυ μετόχετο Παλλὰς Ἀθήνη,
 Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρον' Ἀλκινόοιο,
 Νόστον Ὀδυσσῇ μεγαλήτορι μεμνῆσα.
 10 Καί ῥα ἐκάτ' ὦ φῶτ' παρειαμένη φάτο μῦθον,
 Δεῦτ' ἄγε Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
 Εἰς ἀγορεύῳ ἵεσθαι, ὅφρα ξείνοιο πύδησθε,
 Ὅς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρον' ἔκειτο δῶμα,
 Πόντον ἐπιπλαγχεῖς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖον,
 15 Ὡς εἶπ' ὅτ', ὠτρυνε μὲν κὶ θυμὸν ἐκάτ'·
 Καρπαλίμως δ' ἐμπλήρω βροτῶν ἀγοραί τε κὶ ἑδραί
 Ἀγρομένων. πολλοὶ γάρ ἐθησαντο ἰδόντες
 Τῖον Λαίρτωι δαΐφρονι· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
 Θεωπεσίῳ κατ' ἔχλει χάριν κεφαλῇ τε κὶ ὤμοις·
 20 Καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
 Ὡς κεν Φαίηκεσι φῶτ' πάντεσσι γένοιτο,
 Διηγὸς τ' αἰδοῖός τε, κὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους

Πολ.

Juxta vero mulier regina lectum præbuit & cubile.

ODYSSEÆ HOMERII VIII.

LIBRI

Argumentum.

Concio fit Phæacum de hospite, & navis deducitur ad reductionem Ulyssis, & convivio suscipiuntur ab Alcino Phæacum optimates. Et posthac disco certant Phæaces & Ulysses. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem ligni equi: atque Ulyssæ flente, interrogatur quis & unde sit.

⊙ Ex certaminibus Phæaces de Ulyssæ experimentum sumpserunt.

Quando vero aërigena apparuit rosea digitis aurora,
Surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi.
Præterea inclytus surrexit urbium everfor Ulysses:
Illis vero præibat sacrum robur Alcinoi.
Phæacum ad concionem, quæ ipsis apud naves constituta erat.

Venientes vero confidebant in politis lapidibus
Prope: ipsa vero per urbem obibat Pallas Minerva,
Similis præconi prudentis Alcinoi,
Reditum Ulyssæ magnanimo meditans.
Et sane cuique viro assistens dixit verbum:
Huc age Phæacum principes atque rectores
Ad concionem ite, ut hospitem audiat;
Qui recens Alcinoi prudentis venit ad domum,
Ponto pererrato, corpore immortalibus similis.

Sic locuta, incitavit robur & animum singulorum.
Cito vero implebantur hominibus forumque & sedilia
Congregatis. multi enim admirati sunt videntes
Filium Laertæ prudentem. Ei enim Minerva
Divinam superinfudit gratiam capitique & humeris:
Et ipsum longiorem & crassiorē reddidit aspectu,
Ut Phæacibus gratus omnibus fieret.
Gravisque & venerabilis; & ut perficeret certamina

- Πολλὰς, ὡς Φαίηκες ἐπαρήσαντ' Οὔδυσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἠγέρθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
 25 Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μαστεύει,
 Κέκλυτε Φαίηκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Ὅφρ' εἴπω πά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελάει.
 Ξάνθ' οὐδ' οὐκ οἶδ' ὅστις ἀλώμενός τ' ἐκείν' ἐμὸν δῶ,
 Ἡὲ πρὸς ἠοίων, ἢ ἐσπερίων ἀνθρώπων.
 30 Πομπῶν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἐμπεδὸν εἶναι.
 Ἡμεῖς δ' ὥς ποπάρθω περ ἐποτρυνώμεθα πομπῶν.
 Οὐδὲ γὰρ ὡς τις ἄλλος ὅστις κ' ἐμὰ δώματά τ' ἱκνέται,
 Ἐνθάδ' οἰομένην δυρόν μῆναι ἀνεκα πομπῆς.
 Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλκι δῖον
 35 Πρωτόπλοον· κύρω δὲ δύνω καὶ περσέμεναι
 Κελύσσων κατὰ δῆμον ὅσοι πᾶρθ' εἰσὶν ἄριστοι.
 Δημοάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμά
 Ἐκβήτ'. αὐτὰρ ἔπειτα δολὴ ἀλεγεινέη δαΐπει,
 Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' αἰ πᾶσι παρέξω.
 40 Κέροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
 Σκηπτῶχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
 Ἐρχησθ', ὅφρα ξείνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν.
 Μῆδὲ τις ἀρνεῖσθω, καλίσσασθαι δὲ θεῶν αἰοιδῶν
 Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περὶ δῶκεν αἰοιδῶν
 45 Τερπινῶν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρυνῇσιν αἰεῖν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο· τοὶ δ' αἶψ' ἔποντο
 Σκηπτῶχοι· κῆρυξ δὲ μετ' ὄχλητο θεῶν αἰοιδῶν.
 Κύρω δὲ κελύδεντε δύνω καὶ περσέμεναι
 Βήτην ὡς ἐκέραιον ἐπὶ δῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτιο.
 50 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυδον ἠδὲ δαλασσαν,
 Νῆα μὲν οἷγε μέλαιναν ἀλὸς βένδοσθαι ἔρυσαν,
 Ἐν δ' ἰσὼν τ' ἐσάδισσεν καὶ ἰσῖα νηὶ μελαίνῃ.
 Ἡρτωμένοι δ' ἐρετμά τρωπῶς ἐν δερμαάνοισι
 Πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἰσῖα λαλὰ τίεσσεν·
 55 Τ' ἔδ' ἐν νοσφί τλήγ' ὄρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Βάν ῥ' ἔμεν Ἀλκινόοιο δαίφρονος εἰς μέγα δῶμα.
 Πλῆντο δ' ἄρ' αἰδύσαι τε καὶ ἔρκαι καὶ δόμοι ἀνδρῶν
 Ἀγρομέων, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν τέοι ἠδὲ παλαιοί.
 Ταῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυσκαῖδεα μῆλ' ἱέραιον,
 60 Ὅκω δ' ἀργυρόδοτος ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βῆες·
 Τὺς δέον ἀμφὶ δ' ἔπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατινῶν.

Multa, quibus Phæaces experirentur Ulyssē.

Cæterum postquam convenerunt congregatique erant,

Illis Alcinoꝝ concionatus est & locutus:

25

Audite Phæacum duces atque principes,

Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.

Hospes hic haud scio quinam errando venit meam domum,

Sive ab Orientalibus sive Occidentalibus hominibus:

Deductionem flagitat, & precatur ratum esse.

30

Nos vero ut antea quidem maturemus deductionem.

Neque enim quisquam alius quicunque meam domum perve-
nerit,

Hic lugens diu manet propter deductionem.

Sed age navem nigram deducamus in mare divinum

Recentem: juvenes autem duo & quinquaginta

35

Eligantur e populo quicunque olim sunt optimi.

Ligatis autem bene omnes ad scalmos remis

Exite. ac deinde subitum apparate convivium,

Ad nostram domum profecti: ego autem laute omnibus præ-
bebo.

Juvenibus vero hæc præcipio: at cæteri

40

Sceptringeri reges ad meam domum pulchram

Veniatis, ut hospitem in regia amplectamur.

Neque quisquam recuset. advocate vero divinum cantorem

Demodocum: illi enim deus excellenter dedit cantilenam

Suavem, quoties animus incitat ad cantandum.

45

Sic locutus præibat. illi vero simul sequebantur

Sceptringeri: præco vero cucurrit ad divinum musicum.

Juvenes vero electi duo & quinquaginta

Ibant ut præceperat ad littus maris instructuosi.

At postquam ad navem descenderunt atque mare,

50

Navem quidem ipsi nigram in maris profundum deduxe-
runt,

Malumque imposuerunt & vela navi nigræ.

Aptaruntque remos vincula per coriacea

Omnia ut decebat, vela autem alba expanderunt.

Alte vero in humidum ipsam protraxerunt. at postea

55

Contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum:

Implebantur autem porticusque & septa & domus viris

Congregatis, multi enim erant juvenes atque senes.

Illis vero Alcinoꝝ duodecim oves immolavit,

Et octo albos dentibus sues, duosque flexipedes boves:

60

Quos deginberunt curaruntque, & appararunt convivium ama-
bile.

Præ-

- Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐθήρον αἰοῖδον,
 Τὸν πέρι μῦσ' ἐρίλησε, δίδυ δ' ἀγάδον τε κακόν τε.
 Οφθαλμῶν μὲν αἰερεσε, δίδυ δ' ἠδ' αὖν αἰοῖδ'.
- 65 Τῷ δ' ἄρα Ποντόνῳ θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
 Μέσση δαυτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐράσας.
 Κάδδ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασεν φόρμιγγα λιγύαν
 Αὐτὲ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἐλίσσαι
 Κῆρυξ· παρ δ' ἐτίθει κάπεον καλῶ τε τράπεζαν,
- 70 Παρ δὲ δέπας οἶνω, πῖον ὅτε θυμὸς ἐνώγει.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνάσθ' ἐπώϊμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον,
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι καὶ ἐδητύοι εἴον ἔντο,
 Μῦσ' ἄρ' αἰοῖδον ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
 Οἴμης πῆς πότ' ἄρα κλέοι ἑραὸν ἔραυ' ἵκανε.
- 75 Νῆκ' Οδυσσῆος καὶ Πηλεΐδου Ἀχιλλεύου,
 Ὡς ποτε θηρίωντο θεῶν ἐν δαίτῃ θαλήῃ
 Εκπάλγοις ἐπέεσσιν· ἀναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Χαῖρε νόφ', ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν διελέοντο.
 Ὡς γάρ οἱ χρεῖων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
- 80 Πυθιῇ ἐν ἡγάθῃ, ὅδ' ὑπέρβη λείνον ἑδὼν
 Χρησόμενος· ὅτε γάρ ῥα κυλίνδετο πῆματ' ἀρχὴν
 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλης διὰ βελίας.
 Ταῦτ' ἄρ' αἰοῖδος ἀειδὲ περιελυστός. αὐτὰρ Οδυσσεὺς
 Πορφυρέον μέγα φάρ' ἐλών χερσὶ σιβαρήσι,
- 85 Κακκεφαλῆς ἔρυσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
 Αἰδοτο γάρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
 Ἦτοι ὅτε λήξειεν αἰδῶν θεῶν αἰοῖδος
 Δάκρυ' ὁμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φάρ' ἔλεσχε,
 Καὶ δέπας αἰφικύπελλον ἐλών, σπείσασκε θεοῖσιν.
- 90 Αὐτὰρ ὅτ' ἄρ' ἀρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν αἰδῶν
 Φαίηκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ σέρποντ' ἐπέεσσιν)
 Ἀρ' Οδυσσεὺς κατὰ κράτος κάλυψάμενος γοάσκειν,
 Ἐνθ' ἄλλος μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
 Ἀλκίνοος δὲ μιν οἷος ἵππεφράσατ' ἠδ' ἐτόνισεν,
- 95 Ἦμεν' ἀγχι· αὖτ' βαρὺ δὲ σενάχοντο ἄκισσιν
 Αἶψα δὲ Φαίηκαςσι φιληρέτμοισι μετῴδα,
 Κέκλυται Φαίηκων ἡγήτορες ἠδ' ἐμείδοντες,
 Ἢδη μὲν δαίτῃς κεκορήμεθα θυμὸν εἰσής,
 Φόρμιγγός θ' ἢ δαίτῃ σιωπῆρός ἐτι θαλήῃ
- 100 Νῦν δ' ἐξέλδωμεν, καὶ αἰδῶν περιδωμῶμεν

Præco autem prope venit ducens amabilem cantorem,
Quem supra modum Musa dilexit, dedit vero bonumque ma-
lumque :

Oculis quidem privavit, dedit autem dulcem cantilenam.
Huic igitur Pontonous posuit sedem argenteis clavis distinctam 65
In medio convivantium, columnæ longæ innixam.
Ex paxillo autem suspendit citharam argutam
Ipsius supra caput, & indicabat quo pacto manibus prehende-
ret

Præco: juxta autem apponebat canistrum pulchramque men-
sam,

Juxta etiam poculum vini, ut biberet quoties animus juberet: 70
Illi vero ad edulia parata apposita manus mittebant.

Cæterum postquam potus & cibi desiderium expulerunt,
Musa cantorem excitavit ut caneret gloriam virorum,
Cantilenæ cujus tunc gloria ad cælum amplum ibat :
Contentionem Ulyssis & Pelidæ Achillis,, 75

Ut quondam contenderunt deorum in convivio celebri
Sævis verbis: rex autem virorum Agamemnon
Gaudebat animo cum optimi Achivorum contenderent.

Sic enim illi vaticinans prædixerat Phœbus Apollo
In Pythia divina, quando ingressus est lapideum limen 80
Oraculum petiturus: tunc enim versabatur mali principium
Trojanisque & Danaïs, Jovis magni per consilia.

Ista sane cantor cantabat inclytus. at Ulysses
Purpuream ingentem vestem prehensens manibus gravi-
bus,

In caput traxit, obtexitque pulchram faciem. 85

Reverebatur enim Phæaces, sub superciliis lacrymas stillans.

At quando desinebat canere divinus cantor,

Lacrymis absterfis, a capite vestem demebat,

Et poculum rotundum accipiens, libabat diis:

At quando rursus incipiebat, & incitabant ut caneret 90
Phæacum optimates, (quippe oblectabantur verbis)

Rursus Ulysses capite obvoluto lugebat.

Hic alios quidem omnes latebat lacrymas stillans,

Alcinous vero solus ipsum animadvertit atque sensit,

Sedens prope ipsum: graviterque suspirantem audit: 95

Continuo autem Phæacibus studiosis remorum loquebatur:

Audite Phæacum duces atque rectores

Jam quidem convivio saturavimus animum æquali,

Citharaque, quæ convivio congruens est celebri;

Nunc autem exeamus, & certamina experiamur 100

Omnia:

- Πάντων ὥς χ' ὁ ξένος ἐπίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
 Οἶκαδ' ἐνοήσας, ὅσον περιγινόμεθ' ἄλλων
 Πῦξ τε, παλαιμοσσίῃ τε, καὶ ἄλμασιν, ἡδὲ πόδεσσιν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο.
- 105 Καδδ' ἐκ πασυχόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγέαν·
 Δημοδόκῃ δ' ἔλε χεῖρα, καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
 Κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτῷ ὁδὸν ἰὼ περ οἱ ἄλλοι
 Φαίηκων οἱ ἄριστοι, αἰδολία θαυμανιόντες.
 Βάν δ' ἦεν εἰς ἀγορῶν· ἅμα δ' ἔσπετο πελὺς ὄμιλος,
- 110 Μυεῖοι· ἂν δ' ἴσαντο νέοι πολλοὶ τε καὶ ἰσθλοὶ.
 Ὄρῳ μὲν Ἀκρόνέως τε, καὶ Ὀκύαλος, καὶ Ἐλατράδης,
 Ναυτιάδης τε, Πρυμνιάδης τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμῶ
 Ποττιάδης τε, Πρωρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεός τε,
 Ἀμφιάλῳ θ' ὑπὸ Πολυμήνῃ Τεκτονίδαο·
- 115 Ἄν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολογίῳ ἴσος Ἀρῆι,
 Ναυβολιάδης δ' ὅς ἄριστος ἔλῃ εἰδός τε δέμας τε
 Παιτων Φαίηκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
 Ἄν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
 Λαοδάμας δ', Ἀλῖός τε, καὶ ἀνάδιθ' Κλυτῶν·
- 120 Οἱ δὲ ἦ τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο ποδίστην·
 Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης σέτατο δρόμῳ, οἱ δ' ἅμα πάντες
 Καρπαλίμως ἐπέστητο κοινόντες πεδίῳ.
 Τῶν δὲ θῆεν ὄχ' ἄρισθ' ἔλῃ Κλυτῶν· ἀμύμον·
 Οὔσωντ' ἐν νεφ' ἔρον πέλα ἡμιόνοισιν,
- 125 Τόσον ὑπεκπροβέων λαὸς ἴκεδ', οἱ δ' ἐλίποντο.
 Οἱ δὲ παλαιμοσσίῃς ἀλεγεινῇς περήσαντο,
 Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλ' ἀπεκάλυψε πάντας ἄρις·
 Ἄλμασιν δ' Ἀμφιάλ' ἅπαντων προφερέσατο ἦεν·
 Δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέσατο ἦεν Ἐλατράδης,
- 130 Πῦξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάντας Ἀλκινόοιο.
 Αὐτὰρ ἔπειδ' ἡ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' αἰδέλοισι,
 Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μεσσήνη πᾶσι Ἀλκινόοιο,
 Δόξατε φίλοι, πῶν ξένον ἐρώμεθα εἰ πὴν ἀέθλων
 Οἰδὲ τε καὶ δειδάμε. φυλὴ γὰρ μὲν ἡ κακός ἐστι,
 135 Μήρες τε, κῆμας τε, καὶ ἅμφω χεῖρας ὑπερδαν,
 Αὐχένα τε σιβαρόν, μέγα τε σθέν'· ὡδὲ π' ἄβηθι
 Δάεταί, ἀλλὰ κακοῖσι σωιέρηται πολέεσσιν.
 Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
 Ἀνδρά τε συγχέουσι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Omnia: ut hospes narret suis amicis,
 Domum reversus, quantum superemus alios
 Cæstibusque, luctaque, & saltibus, atque pedibus.

Sic igitur locutus præibat: illi vero una sequebantur:
 Ad paxillum autem suspendit citharam argutam: 105
 Demodoci vero prehendit manum, & eduxit ex ædibus
 Præco: præibat vero huic eandem viam qua & alii
 Phzacum optimates, certamina admiraturi.
 Institerunt autem ire ad forum: simulque sequebatur ingens
 turba,

Infiniti: surrexerunt autem juvenes multique & boni. 110
 Surrexit quidem Acroneus, & Ocyalus, & Elatreus,
 Nauteusque, Prymneusque, & Anchialus, & Eretmeus,
 Ponteusque, Proreusque, Thoon. Anabesineusque,
 Amphialusque filius Polynei Tectonidæ:

Surrexit etiam Euryalus homicidæ similis Marti, 115
 Naubolidesque qui optimus erat corporeque specieque
 Omnium Phzacum post inculpatum Laodamantem:

Surrexerunt & tres filii inculpati Alcinoi,
 Laodamas, & Halius, & divinus Clytoneus:

Hi quidem primum periculum fecerunt pedibus: 120

Eisque a carceribus intensus est cursus, hi simul omnes

Celeriter volabant pulverem excitantes in campo.

Horum currendo longe optimus erat Clytoneus inculpatus:

Quantumque in novali spatium est mularum, *prævertendo bo-*
ves,

Tantum præcurrens ad populum venit, alii vero relinque-
 bantur. 125

Alii vero luctæ molestæ periculum fecerunt,

In hac rursus Euryalus vicit omnes optimos:

Saltu vero Amphialus omnium optimus erat:

Disco autem omnium præstantissimus erat Elatreus,

Pugnis rursus Laodamas, eximius filius Alcinoi. 130

Cæterum postquam omnes oblectarunt animum certamini-
 bus

His Laodamas locutus est filius Alcinoi:

Agite amici, hospitem rogemus si quod certamen

Et scit & didicit. habitudine corporis sane non malus est,

Femoribusque cruribusque, & utraque manu desuper, 135

Cerviceque firma, ingentique robore: neque vigore

Caret, sed malis debilitatus est multis.

Non enim ego existimo pejus aliud mari

Ad hominem affligendum, etiam si valde fortis sit.

Hunc

- 140 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλ' ἀπαμείβετο, φωνήσεν τε,
 Λαοδάμα, μάλα πῶτό ἐπ' κατὰ μοῖραν εἰπὲς·
 Αὐτὸς νῦν προκαλέσσαι ἰὼν, ἣ πέφραδε μῦθον.
 Αὐτὰρ ἐπὶ τόγ' ἄλκ' ἀγαθὸς πᾶσι Ἀλκινόοιο,
 Σπῆ ῥ' ἐς μέσον ἰὼν, ἣ Οὔδυσσῃα προσέειπεν,
 145 Δδρ' ἄγε ἣ σὺ ξῆνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
 Εἰ πνὰ πε δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
 Οὐ μὲν γάρ μεῖζον κλέ' ἀνέσ' ὄφρα κεν ᾔσιν,
 Ἦ ὅπ ποσσὶν τε ῥέξῃ ἣ χερσὶν ἔῃσιν.
 Αἴ' ἄγε πείρησαι, σκιδάσσον δ' ἀπὸ κῆδεα θυμῷ.
 150 Σοὶ δ' ὁδὸς ἔκ ἐπ' δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλὰ σοι ἦδη
 Νῆυσ τε κατέρυσται, ἣ ἱπάρτεες εἰσὶν ἐταῖροι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολυμήτις Οὔδυσσῆς,
 Λαοδάμα, τί με ταῦτά κελεύετε κερτομέοντες;
 Κῆδεά μοι ἣ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἢ περ αἰθλοί,
 155 Ὅς πρὶν μὲν μάλα πόλ' ἐπαθον, ἣ πόλ' ἐμόγησα.
 Νῦν δέ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χάριζον
 Ἡμαί, λισσόμεν' βασιλῆά τε, πάντα τε δῆμον.
 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλ' ἀπαμείβετο, νεύσας τ' ἀντίῳ.
 Οὐ γάρ σ' ἐδέ ξῆνε δαήμενι φωνῇ εἰσέκω
 160 Αἰθλων, οἷά τε ποῖά μετ' ἀνδράποισι πέλονται;
 Αἴα τῷ ὄσθ' ἅμα νηὶ πολυκκληίδι θαμίζων,
 Ἀρχὸς ναυτῶν, οἵτε πρηκτῆρες εἴσιν,
 Φόρτε τε μνήμων, ἣ ἐπίσκοπ' ἦσιν ὁδῶν,
 Κερδαίων θ' ἀρπαλέων. ἐδ' ἀδλητῆρι εἰσικας.
 165 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολυμήτις Οὔδυσσεύς,
 Ξεῖν', ἔ καλὸν ἔειπες· ἀπασθάλω ἀνδρὶ εἰσικας.
 Οὕτως ἔ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
 Ἀνδράσιν, ὅτε φυλῇ, ὅτ' ἄρ φρένας, ὅτ' ἀγορητῶν.
 Αἴ' μὲν γάρ τ' ἐδ' ἀκιδνόστερ' πέλει ἀνὴρ,
 170 Αἴα θεὸς μορφῶν ἔπεισι εἶπει· οἳ δέ τ' ἐς αὐτὸν
 Τερπόμενοι λίσσασιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
 Αἰδοῖ μελιχίῃ, μετὰ δέ πρέπει ἀγορμένοισιν·
 Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, δεῖν ὥς εἰσπράσσειν.
 Αἴ' μὲν δ' αὖ ἐδ' μὲν ἀλγίχι' ἀδανάτοισιν·
 175 Αἴ' ἔ οἱ χάρις ἀμφιπεριέρεται ἐπέεσσιν.
 Ὡς καὶ σοι ἐδ' μὲν ἀριπρεπές, ἐδέ κεν ἄλλως
 Οὐδέ θεὸς τεύξει νόον δ' ἀπρωάλιός ἐστι.
 Ὡς ἐγὼς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitque: 140

Laodama, fane hunc sermonem rite dixisti:

Tu ipse nunc provoca vadens, & alloquere sermone.

At postquam hoc audivit bonus filius Alcinoi,

Stetit in medium progressus, & Ulysses allocutus est:

Huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum, 145

Si aliquod fortassis didicisti. convenit enim te scire certamina.

Neque enim major gloria hominis quoad fuerit,

Quam quod pedibus præstiterit & manibus suis.

Sed age tenta. pelle autem moestitiam ab animo.

Tibi vero profectio non jam diutius aberit, sed tibi 150

Et navis deducta est, & præparati sunt focii.

Hunc excipiens allocutus est prudens Ulysses:

Laodama, quid me ista jubetis taxantes?

Dolores mihi etiam magis in præcordiis quam certamina,

Qui antea nimis multa passus sum & multa pertuli: 155

Nunc vero in vestro confesso reditu indigens

Sedeo, præcans regemque omnemque populum.

Huic rursus Euryalus respondit, objurgavitque coram.

Minime te hospes perito viro compare

Certaminum, qualia multa inter homines sunt: 160

Sed huic qui apud navem transstratam frequens,

Princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,

Vesturæque memor, & speculator est viaticorum,

Lucrique rapto acquisiti. neque athletæ similis es.

Illum torve intuitus allocutus est prudens Ulysses: 165

Hospes, non honeste dixisti: stulto viro similis es.

Ita non omnibus deus munera dat

Viris, neque formam, neque prudentiam, neque eloquentiam.

Alius quidem forma inferior est vir,

Verum deus formam eloquentia ornat: alii quoque in ipsum 170

Latrati aspiciunt: & ipse secure loquitur

Modestia suavi, eminet autem in cœtu:

Incedentem autem per urbem, velati deum aspiciunt.

Alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:

Sed hand ei gratia addita sermonibus. 175

Sic & tibi species quidem decora, neque aliter

Neque deus fecerit: sed mente imperitus es.

Lacessisti mihi animum in præcordiis meis,

- Εἰπὼν δ' κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' εἰ νῆπις αἰδῶλος,
 180 ὧς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἶον
 ἔμμεναι, ὅφρ' ἦβη σε πεποῖδεα χερσὶ τ' ἐμῇσι.
 Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἀλγισι. πολλὰ γὰρ ἔτλην,
 Ἀνδρῶν σε πολέμους, ἀλεγανά σε κίμασαι τέρων.
 Ἀλλὰ καὶ ὥς, κακὰ πολλὰ παθὼν, περήσομαι αἰδῶλος.
 185 Ουμοδακῆς γὰρ μῦθῳ· ἐπώτρυνας δέ με εἰπὼν.
 Ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρμ' ἀναίξας λάβε δίσκον
 Μείζονα καὶ πένοντα, σιβαρώτερον ἢ ὀλίγον περ.
 Ἦ οἷον Φαίηκας ἰδίσκον ἀλλήλοισι.
 Τὸν ῥα περὶ ῥήϊας ἦκε σιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
 190 Βόμβησεν δὲ λίθῳ· κατὰ δ' ἐπώτρυνε ποτὶ γαῖαν
 Φαίηκας δολιχέρητμοι, ναυσύκλυτοι ἄνδρες,
 Λαῶ' ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπαστο σήματα πάντων,
 Ῥίμφα θίων ἀπὸ χειρός. ἔδηκε δὲ τερματ' Ἀθῶνῃ
 Ἀνδρὶ δέμας ἐκκῆ· ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
 195 Καὶ κ' ἀλαός σοι ξάνε διακρίνεαι πῶ σῆμα
 Ἀμφαφῶν· ἐπεὶ ἔα μμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
 Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σύ δὲ θάρσει σῶνδε γ' αἰδῶλος.
 Οὐκ οἶσιν Φαίηκων πόνγ' ἔχεται, ἢ δ' ὑπερήσει.
 ὧς φάτο. γῆθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 200 Χαίρων ἔναχ' ἐταῖρον ἐνὶ ἑα λεῦσας ἐν ἄγωνι.
 Καὶ σάτε κυφώτερον μετεφώνεε Φαίηκαςσι,
 Τῶτον νῦν ἀρίκεσθε νέοι· πᾶχα δ' ὕστερον ἄλλον
 ἦσιν ἢ ποσσῶν διομαί, ἢ ἐπὶ μάσσον.
 Τῶν δ' ἄλλον θύνα κραδίη θυμός τε κελδεῖ,
 205 Δωρ' ἄγε περὶ δῆτον, ἐπεὶ μὲν ἔχολώσατε λίην.
 Ἦ πῦξ, ἢ ἐπάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, ἔα μεγάροισιν
 Πάντων Φαίηκων, πλὴν γ' αὐτῷ Λαοδάμαντῳ.
 Ξάνθῳ γὰρ μοι ὁδ' ἐστί. τίς ἄν φιλόνοτα μάχοιτο;
 Ἀφρων δὲ καὶ κενός γε καὶ σπυδαῖος πέλει ἀνὴρ.
 210 Ὅστις ξεινοδόκῃ ἐλθεα προφῆρηται αἰδῶλος
 ὄψιν ἐν ἀλοδαπῇ· ἴο τ' αὐτῷ πάντα κολῶν.
 Τὸν δ' ἄλλον ὑπὲρ περ' ἀνείνομαι, ἢ δ' ἀδριεῖω,
 Ἀλλ' ἰδέλω ἵδμεν καὶ περὶ δῆτοναι ἀντίῳ.
 Πάντα γὰρ εἰ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσοι αἰδῶλοι.
 215 Ἐδ' μὲν πῶρον οἶδα εὐξοῖν ἀμφαφάσθαι.
 Πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι οἷς ἔδωκας ἐν ὁμίλῳ
 Ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἐταῖροι

Locutus haud pro decenti: ego vero non ignarus certaminum
 Ut tu loqueris, verum inter primos ajo 180
 Fuisse *me*, donec juvena fretus fui viribusque meis.
 Nunc autem teneor malo & doloribus. multa enim passus
 sum,

Virorumque bella, sævosque fluctus penetrans.
 Sed etiam sic, valde multa passus, experiar certamina.
 Mordax est enim sermo: irritasti autem me locutus. 185
 Dixit sane, & cum ipsa veste impetum faciensprehendit la-
 pidem

Major, *m* & crassum, gravioremque non paulo
 Quam quali Phæaces ludebant invicem.
 Hunc circumrotans misit valida a manu:
 Insonuit autem lapis: cernuabant autem ad terram 190
 Phæaces longis remis utentes, navigationibus clari viri,
 Lapidis ab impetu. qui supervolavit signa omnium,
 Leviter currens a manu. posuit vero signum Pallas
 Viro corpore similis; verbumque dixit, & compellavit:

Etiā cæcus tibi hospes posset discernere signum 195
 Palpando: quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini,
 Sed longe primum. tu autem confide in hoc utique certami-
 ne,

Nullus Phæacum ad hoc perveniet, neque transmittet.

Sic ait. gavissus autem est patiens divinus Ulysses,
 Gaudens eo quod socium benignum vidisset in circo, 200
 Et tum levius allocutus est Phæacas:

Hunc nunc assequimini juvenes: brevi denuo alium
Me missurum esse tam longe puto, aut adhuc longius.
 Ex aliis autem quemcunque cor animusque invitat
 Huc age periculum faciat. quoniam me irritastis valde. 205
 Aut cæstu, aut lucta, aut etiam cursu, nullum recuso
 Omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem.

Hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
 Insuper ille & nullius pretii est vir
 Quicumque cum hospite contentionem movet certaminum 210
 Populo in alienigeno: sui que ipsius omnia perturbat.

Aliorum autem haudquaquam ullum recuso, neque despicio,
 Sed volo scire & periculum facere palam.

In omnibus enim non ignavus sum inter homines quotquot
 certamina sunt.

Bene quidem arcum novi politum tractare. 215
 Primus virum contingerem jaculatus in turba
 Virorum hostilium: etiam si valde multi socii

- Ἀρχὴ παρασάκην, καὶ σφασσάοιαν φάτων.
 Οἷο δὴ με Φιλοκλήτης ἀπεκαίνυτο πῶς
 220 Δῆμον ἐνὶ Τρώων, ὅτε σφασσόμεθ' Ἀχαιοί·
 Τῶν δ' ἄλλων ἐμὲ φημι πολὺ προφερέτερον εἶναι,
 Ὅσοι νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σίπῃ ἔδοντες.
 Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐρίζεμεν ἕκ ἐδελήσω,
 Οὐδ' Ἡρακλῆϊ, ἔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλῆϊ,
 225 Οἱ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ πόων.
 Τῷ ῥα καὶ αἰψὲς ἔδανεν μέγας Εὐρυτοῖς, ἔδ' ἐπὶ γῆρας
 Ἰκετ' ἐπὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
 Ἐκτανεν, ὕνεκά μιν προκαλίζετο σφασσέσθαι.
 Δορεὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον ἕκ ἄλλοις πῆς ὄντο.
 230 Οἷοισιν δαίδοικα ποσὶν μή τις με παρέλθῃ
 Φαιήκων. λίην γὰρ ἀεικέλιος ἰδαμνόςδην
 Κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ ἔχρημι δὴ κατὰ νῆα
 Ἦεν ἐπὶ πετανός· τῷ μοι φίλα γῆρα λελυται.
 Ὡς ἱφάδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ·
 235 Ἀλκίνοο δέ μιν οἷο ἀμειβόμενος προσέειπε,
 Ζεῦ, ἐπεὶ ἕκ ἀχάρεα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
 Ἀλλ' ἰδέμεν ἀρετῶν σλῶ φαινόμεν ἢ τοι ὀπιδεῖ,
 Χωόμενος ὅπ' ἔσθ' ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παρασὰς
 Νέκυσεν, ὥς ἂν σλῶ ἀρετῶν βροτῶς ἕπ' ὄνοιστο,
 240 Ὅς τις ἐπίσταντο ἦσι φρεσὶν ἄρπη βάζην·
 Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμίδεν ξυνοίετο, ὅφρα καὶ ἄλλοι
 Ἐπὶ τῆς ἡρώων, ὅτε καὶ σοὶ ἐν μεγάροισι
 Δαμνύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσιν,
 Ἡμετέρης ἀρετῆς μέμνημένους, οἷα καὶ ἡμῖν
 245 Ζεὺς ἐπὶ ἔργα πίδησι διαμπερές ἐξέπ' πατρῶν.
 Οὐ γὰρ πυγμαῖοι εἰμὲν ἀμύμονες, ἠδὲ παλαιαῖ,
 Ἀλλὰ ποσὶ κραπνῶς δέομεν, καὶ νηυσὶν ἄριστοι.
 Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαῖς τε φίλη κίδαρις τε, χοροὶ τε,
 Εἵμεσά τ' ἐξημοιβὰ, λουτρά τε θερμὰ, καὶ ὕγαια.
 250 Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βηπαίμονες, ὅσοι ἄριστοι,
 Πάσσετε ὥς χ' ὁ ξῆνος ἐν ἰσθμῷ οἷσι φίλοισιν,
 Οἴκαδε νοσήσας, ὅσον περιγινόμεθ' ἄλλων
 Ναυπηγὴ καὶ ποταὶ καὶ ὄρχησ' οὐ καὶ ἀοιδῇ.
 Δημοδόκῳ δὲ τις αἰψὰ κιῶν φόρμιγγα λιγέαν
 255 Οἷόετο, ἢ περ κέταται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.
 Ὡς ἱφάδ' Ἀλκίνοο θεοεικέλοιο, ὅρτο δὲ κῆρυξ.

Juxta astant, & jacularentur in viros.

Solus duntaxat me Philoctetes vincebat arcu

Populo in Trojanorum, quoties jaculabamur Achivi: 220

Aliorum me ajo longe præstantissimum esse

Quales nunc mortales sunt in terra panem edentes.

Cum viris autem priscis contendere haud vellem,

Neque cum Hercule, neque cum Euryto Oechaliensi,

Qui etiam cum diis contendeabant de arte jaculandi. 225

Quare etiam statim mortuus est ingens Eurytus, neque ad se-
nectutem

Pervenit in ædibus. iratus enim Apollo

Occidit, eo quod ipsum provocarat ad jaculandum.

Hasta autem jaculor quantum nullus alius quisquam sagitta.

Solis timeo pedibus ne aliquis me superet 230

Phæacum. nimium enim male domitus sum

Fluctibus in multis: quoniam non commeatus in navi

Erat perpetuus: ideoque mihi cara membra soluta sunt.

Sic ait. illi vero omnes taciti erant silentio:

Alcinous autem ipsum solus respondens allocutus est: 235

Hospes, quandoquidem non ingrata inter nos hæc concio-
naris,

Sed vis virtutem tuam ostendere quæ te sequitur,

Iratus quod te hic vir in certamine astant

Obiurgavit, ut tuam virtutem mortalis nullus vituperet,

Quicumque scit sua mente commoda dicere: 240

Sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alii

Dicas Heroum, quando tuis in ædibus

Epulaberis apud tuamque uxorem & tuos liberos,

Nostre virtutis memor; qualia etiam nobis

Jupiter opera imponat perpetuo jam inde a majoribus. 245

Non enim pugiles sumus irreprehensibiles, neque luctato-
res;

Sed pedibus celeriter currimus, & navibus optimi sumus.

Semper autem nobis conviviumque gratum, citharaque, cho-
reæque

Vestisque mutatoriz, lavacraque calida, & cubilia.

Sed age Phæacum saltatores quotquot optimi, 250

Ludite: ut hospes dicat suis amicis,

Domum reversus, quantum superemus alios

Arte navigandi & pedibus & saltatione & cantu.

Demodoco vero aliquis statim profectus citharam argutam

Afferat, quæ alicubi jacet in nostris ædibus. 255

Sic ait Alcinous deo similis. surrexit autem præco

- Οἷων φόρμιγγα λιγυρίῳ δόμῳ ἐκ βασιλῆος.
 Αἰσυμνήται δὲ κρητοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσαν
 Λήμιοι, οἱ κατ' ἀγῶνας εὐπρήσασκον ἕκαστα.
 260 Λήμιναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' ἄρῳαν ἀγῶνα.
 Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λιγυῶν.
 Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' εἰς μέσον. ἀμφὶ δὲ κύρῳ
 Πρωδηβαί ἴσαντο, δαήμονες ὀρχηδμοῖο.
 Πέπληγον δὲ χορὸν δεῖον ποσὶν· αὐτὰρ Οὔδωδ' ἴς
 265 Μαρμαρυγᾶς θηέτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
 Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλετο καλὸν αἶδαν
 Ἀμφ' Ἀρεῶ φιλόπτη, εὐσεφάνε τ' Ἀφροδίτῃς,
 ὣς πᾶ πρῶτα μέγιστον ἐν Ἡφαιόισι δόμοισι
 Λαῶν· πολλὰ δ' ἔδωκε, λείχῳ δ' ἤχωνε καὶ δινύῳ
 270 Ἡφαιόισι ἀνακτῶ. ἄφαρ δὲ οἱ ἄγγελ' ἦλθεν
 Ἥλι'· ὁ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλόπτη.
 Ἡφαιῶ δ' ὥς ἐν θυμολογία μῦθον ἄκουσε,
 Βῆ ῥ' ἔμεν εἰς χαλκῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομῶν.
 Ἐν δ' ἔδετ' ἀκμοδέτω μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δισμῆς
 275 Ἀρρήκτως, αἰλύπας, ὅφρ' ἐμπέδον αὖτις μένοιεν.
 Αὐτὰρ ἐπεδὴ τῷδε δόλον κεχολωμένῳ Ἀρεῖ,
 Βῆ ῥ' ἔμεν εἰς θάλαμον ὅδι οἱ φίλα δ' ἐμνί' ἔκειτο.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἱρμίσιν χεῖρ' ἔσμεναι κύκλῳ ἀπάντων.
 Πολλὰ δὲ καὶ καδύπτερε μελαδρόφιν ἐξακέχωντο
 280 Ἡὐτ' ἀράχνη λατρεῖ, πᾶ κ' ὕ κε πτε, ὅδ' ἔδοιτο
 Οὐδὲ θεῶν μακάρων· τίει γὰρ δολόντα στυγνῶ.
 Αὐτὰρ ἐπεδὴ πάντες δόλον περὶ δέμνιε χεῖρ,
 Εἴσατ' ἔμεν εἰς Λῆμνον εὐκᾶμενον πωλιέδρον,
 Ἥ οἱ γαῖαν πολὺ φιλαίη ἐστὶν ἀπασίων.
 285 Οὐδ' ἀλαοσκόπιλ' εἶχε χρυσίῳ Ἀρης,
 ὣς ἴδεν Ἡφαιστον κλυτοτέχνῳ γόφῳ κίεντα.
 Βῆ δ' ἔμεναι πρὸς δῶμα περικλυτῷ Ἡφαιόισι,
 Γχανίων φιλόπτη· εὐσεφάνε Κυδερείης.
 Ἥ δὲ γόνυ παρὰ πατρός ἐλαιοθενέῳ Κροναίων
 290 Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἔζετο· ὁ δ' αἶσα δώματ' ἦτο,
 Ἐν τ' ἄρα οἱ φύχει ἔπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ἀρόμαζε,
 Δάδρο φίλῳ, λείτρονδε τραπέμεν δινῆδεντα.
 Οὐ γὰρ εἴδ' Ἡφαιῶ μετὰ δ' ἦμι, ἀλλὰ περ ἦδη
 Οἴχεται εἰς Λῆμνον μετὰ Σίνπας ἀγροφώνους.
 295 Ὡς φάτο, τῇ δ' ἀπαστὴν εἴσατο κοιμηδῖνα.

Allaturus citharam argutam domo ex regis.

Præfecti autem ludorum lecti novem omnino surrexerunt

Publici, qui in certaminibus administrabant singula:

Complanarunt autem locum, pulchrumque dilatarunt circum.

260

Præco autem prope venit ferens citharam argutam

Demodoco: qui deinde ibat in medium. circumque juvenes

Jam pubescentes stabant, docti saltationem:

Quatuebant autem circum divinum pedibus: at Ulysses

Radiationes admirabatur pedum, obstupescerebatque animo.

265

Cæterum ipse citharam pulsans cœpit pulchre canere

De Martis amore pulchreque coronatæ Veneris,

Ut primum commixti fuerint in Vulcani domo

Clam: plurima autem dedit, lectumque dedecoravit & cubile

Vulcani regis. statim autem illi nuncius venit

270

Sol, qui ipsos animadvertit commixtos amore.

Vulcanus autem ubi tristem sermonem audivit,

Institit ire in officinam, mala animo profunde cogitans.

Imposuitque basi ingentem incudem, cudit autem vincula

Frangi solvique nescia, ut firmiter illic manerent:

275

Deinde postquam struxit dolum iratus Marti,

Institit ire in thalamum ubi ei cara cubilia jacebant:

Infudit igitur fulcris vincula circum ex omni parte:

Multa autem & e trabibus effundebantur

Perinde atque tela aranear subrilis, quam nemo cerneret

280

Neque deorum beatorum: nimis enim dolosa facta erant.

Cæterum postquam omnem dolum circa lectum struxit,

Simulavit se ire in Lemnum pulchre ædificatum oppidum,

Quæ illi terrarum multo carissima est omnium.

Neque cæcam vigiliam habebat aurato freno utens Mars,

285

Ut vidit Vulcanum inclytum arte, seorsim euntem:

Institit autem ire ad domum inclyti Vulcani,

Cupidus amoris pulchre coronatæ Veneris.

Illa vero jam recens a patre præpotente Saturnio

Veniens resedit: ille vero intra domum ivit,

290

Illiusque manui inhæsit, verbumque dixit atque compellavit:

Age amica ad lectulum divertamus dormituri.

Non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi jam

Proficiscitur in Lemnum ad Sintias barbaros.

Sic ait. huic autem gratum videbatur dormire.

295

- Τῷ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραδον· ἀμρὶ δὲ δεσμοῖ
 Τεχνήεντες ἔχουσιν πολύφρον· Ἡφαίστιο.
 Οὐδέ τι κινήσας μελέων ἴω, ἢδ' ἀναῖραι.
 Καὶ σότε δὴ γίνωσκον ὅτ' ἐκ ἐπ' φυκτὰ πέλονται.
 300 Ἀγχιμέλον δὲ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυῖης,
 Αὐπὲς ὑποσφάσας περὶν Λήμνην γαῖαν ἰκέτθαι.
 Ἡέλιος γάρ οἱ σκοπιῶν ἔχεν, ἀπέ τε μῦθον.
 Βῆ δ' ἱμεναὶ πρὸς δῶμα, φίλον τεπημένον ἦτορ.
 Ἔστη δ' ἐν προθύροις· χόλον δὲ μιν ἄγελον ἦρει,
 305 Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
 Ζεῦ πάτερ, ἢδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔοντες,
 Δαῖδ' ἵνα ἔργα γέλυσά κ' ἐκ ἐπικεκτὰ ἵδῃσθε.
 Ὡς ἡμὲ χωλὸν ἔοντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
 Αἰὲν ἀπμάζει, φίλει δ' αἰδήλον Ἀρρη.
 310 Οὐνεχ' ὁ μὲν καλὸς τε κ' ἀρτίπτος· αὐτὰρ ἐγὼ γὰρ
 Ἡπιδανὸς γενόμεν· ἀτὰρ ἐπὶ μοι αἶπος ἄλλος,
 Ἀλλὰ τοκῆς δύω, τῶ μὴ γένεσθαι ὄφελον.
 Ἀλλ' ὄλυσθ' ἵνα πῶγε καδάδεται ἐν φιλότῳ,
 Ἐς ἡμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὀρώων ἀκάχημαι.
 315 Οὐ μὲν σφας ἐτ' ἐόλπα μίνυυδά γε κείμεν ἔπω,
 Καὶ μάλα περ φιλέοντε· πᾶχ' ἐκ ἐδελησέτον ἀμφὸ
 Εὐδην· ἀλλὰ σφωι δόλος κ' δεσμός ἐρύξει,
 Εἰσέκε μοι μάλα πάνσαι πατὴρ ἀποδώσει ἔδνα
 Ὅσα οἱ ἐγγυάλιζα κυνώτιδος εἵνεκα κέρης.
 320 Οὐνεκα οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ ἐκ ἐχέθυμος.
 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
 Ἡλθε Ποσειδάων γαμήτοχος, ἦλδ' ἐρμῆνης
 Ἐρμῆας, ἦλθεν δὲ ἀναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων.
 Ὀηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοὶ οἴκῳ ἐκάστη.
 325 Ἔσαν δ' ἐν προθύροις θεοὶ δῖοι τῶρες ἑῶν.
 Ἀγβετος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλωε μαχάρεσσι θεοῖσι,
 Τέχνας εἰσορόωνσι πολύφρονος Ἡφαίστιο.
 Ὡδὲ δὲ πρὶ ἥπασκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
 Οὐκ ἀρετὰ κακὰ ἔργα· κίχάνει σι βραδὺς ὠκυΐ·
 330 Ὡς κ' νῦν Ἡφαιστος ἑὼν βραδὺς ἔλκεν Ἀρρη,
 Ὀκυπτόν περ ἔοντα θεῶν οἱ ὀλυμπον ἔχουσι,
 Χωλὸς ἑὼν, τέχνησι· σὸ κ' μοι χάρι' ὄφελαι.
 Ὡς ο' μὲν ποικῶτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Ἐρμῶ δὲ προσέειπεν ἀναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.

Illi vero in lectum ut conscenderunt dormierunt : circum autem vincula

Fabrefacta fundebantur prudentis Vulcani.

Neque ullum movere membrum licebat, neque attollere:

Et tum quidem agnoverunt quod non amplius effugia patebant.

Prope autem eis venit inclytus Vulcanus, 300

Rursus reversus antequam ad Lemni terram venisset:

Sol enim illi custodiam habuit, narravitque historiam.

Contendit autem ire ad domum, suo cruciatus corde:

Stetitque in vestibulo: ira autem ipsam effera cepit, 305

Horrendumque clamavit, & audire fecit omnes deos.

Jupiter pater, atque alii dii beati semper viventes,

Venite ut opera ridicula & non tolerabilia videatis,

Ut me claudus qui sum Jovis filia Venus

Semper dehonestat, amat autem perniciosum Martem:

Eo quod ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego 310

Imbecillus natus sum. at neutiquam mihi causa alia est,

Sed parentes duo, qui non genuisse debebant.

Sed videte ut illi dormiunt in amore,

Meo consensu lecto: ego autem aspiciens tristor.

Non tamen eos jam spero paulisper opraturos jacere sic, 315

Licet admodum amantes *invicem*. fortasse nolent ambo

Una dormire: sed ipsos dolus & vinculum detinebit,

Donec mihi prorsus omnia pater reddat dotalia

Quæcunque illi præbui impudentem ob puellam.

Quod illi pulchra filia, sed haud constantis animi. 320

Sic ait. & congregati sunt dii æream ad domum.

Venit Neptunus terræ quassator, venit utilitatum autor.

Mercurius, venit & rex jaculator Apollo:

Fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.

Stabant autem in vestibulo dii datores bonorum: 325

Immensus autem risus excitatus est diis beatis,

Fraudes insipientibus prudentis Vulcani.

Sic vero quispiam dicebat adspiciens in proximum alium:

Haud conciliant virtutis decus mala opera: assequitur tardus celerem:

Ut nunc Vulcanus, qui est tardus, cepit Martem, 330

Velocissimus licet deorum sit qui Olympum tenent,

Claudus cum sit, technis; propter quod & adulterii multam debet.

Sic illi quidem talia invicem ad se loquebantur.

Mercurium autem allocutus est rex Jovis filius Apollo:

- 335 Ἑρμεία, Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ ἰάνων,
 Ἡ' ρά καὶ ἐν δεσμοῖσι θάλοις κρατεροῖσι πιεσθεῖς
 Εὐδην ἐν λίκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
 Τὸν δ' ἡμέβετ' ἔπειτα διάκτορ Ἀργηφόντης,
 Αἶ γὰρ πῶπο γίνοιτο ἀναξ ἱκατηβόλ' Ἀπόλλων·
 340 Δεσμοὶ μὲν τρεῖς πόσι ἀπείροντες ἀμφὶς ἔχουσιν,
 Τῆμας δ' ἑσσορόωτε θεοί, πᾶσαι τε θάιναι,
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἔδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
 Ὡς ἔφαδ'· ἐν δὲ γέλωι ὥρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
 Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλωι λίσσει δ' αἰεὶ
 345 Ἡφαιστον κλυτοργὸν ὅπως λύσεις Ἀρνη.
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πατρὸν τε προσηύδα,
 Λῦσον· ἐγὼ δέ σοι αὐτὸν ὑπὶ χρομαι (ὡς σὺ κελάεις)
 Τίσιν αἵσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυῆης,
 350 Μὴ με Ποσειδῶν γαλήνῃ ταῦτα κέλευ·
 Λελαί' τοι δαλῶν γε καὶ ἐγγυαί ἐγγυάσθαι.
 Πῶς ἂν ἐγὼ σε δέωμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
 Εἶκεν Ἀρνης οἴχοιτο χρεῖ' καὶ δεσμὸν ἀλύξας;
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδῶν ἐροσίχθων,
 355 Ἡφαιστ', ἔπειτα γάρ κε Ἀρνης χρεῖ' ὑπαλύξας
 Οἴχηται φάλαγ', αὐτὸς τοι ἐγὼ σῶδε τίσω.
 Τὸν δ' ἡμέβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυῆης,
 Οὐκ ἔς' ὠδὲ ἵσκει σπὸν ἔπ' ἀρνήσασθαι.
 Ὡς εἰπὼν, δεσμὸν ἀνέει μὲν Ἡφαιστοιο.
 360 Τῷ δ' ἔπειτα ἐκ δεσμοῖο λύσειν κρατερῷ περ ἰόντ'·
 Αὐτὰρ ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρηάκιδε βεβήκει,
 Ἡ' δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη,
 Εἰς Πάφον, ἐνθα δὲ οἱ σήμεν' βωμός τε θυήεις·
 Ἐνθα δέ μιν Χάριτες λῦσαν, καὶ χερσὶν ἱλαίῃ
 365 Ἀμβρόσιον, οἷα θεοὺς ἐπενέωθεν αἶν ἰόντας·
 Ἀμφὶ δὲ εἴματα ἴσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδῆσθαι.
 Ταῦτ' ἄρ' αἰδοῖς αἰεὶ περικλυτὸς· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Τίρπτετ' ἐνὶ φρεσὶν ἦσαν ἀκύν, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
 Φάεικας δολιχέηρτες, ναυσάλευτοι ἄνδρες.
 370 Ἀλκίνο' δ' Ἀλῖον καὶ Λαοδάμαντας κέλευσεν
 Μυναῖς ὀρχήσασθαι, ἐπὶ σφισιν ἔπ' ἱοίετο.
 Οἱ δ' ἔπειτα ἐν σφαῖραν καλῶ μετὰ χερσὶν ἴλοντο
 Πορφυρεῖα, τῶ σφιν Πόλυβ' ποιήσει δαίφρων,

Mercuri, Jovis fili, internuncie, dator bonorum,
 Num in vinculis velles fortibus compressus
 Dormire in lecto propter auream Venerem?

335

Huic respondit deinde internuncius Mercurius:

Utinam hoc fieret rex jaculator Apollo:

Vincula quidem ter tot infinita cohibeant,

340

Vos autem inspiciatis dii, omnesque deæ,-

Attamen ego dormirem apud auream Venerem.

Sic ait. risus autem excitatus est immortalibus
 diis.

Neque Neptunum risus occupabat, sed precabatur semper

Vulcanum inclytum artificem ut solveret Martem:

345

Et ipsum allocutus verba volucra dicebat:

Solve: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu jubes)

Pensurum æqua omnia inter immortales deos.

Hunc rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:

Ne me Neptune terræ quassator hæc jube:

350

Debiles debiliū etenim sponsiones ad spondendum.

Quo pacto ego te vincere possem inter immortales
 deos,

Si quidem Mars abierit debitum & vincula effugiens?

Hunc rursus allocutus est Neptunus terræ quassator:

Vulcane, etiam si Mars debitum renuens

355

Abierit fugiens, ipse tibi ego hæc perfolvam.

Huic respondit continuo inclytus ambiclaudus:

Non licet neque convenit tuam orationem abnuere.

Sic locutus, vincula solvit vis Vulcani.

Illi postquam e vinculo soluti sunt, forte licet esset,

260

Statim profiliētes, ille quidem in Thraciam ivit,

Hæc vero ad Cyprum pervenit risus amans Venus,

In Paphum, ubi illi lucus araque odorata:

Hic autem ipsam Gratiz lavarunt, & unxerunt oleo

Immortali, qualia diis inhærescunt semper viventibus.

365

Vestefque induerunt amabiles, mirabile visu.

Hæc igitur cantor cantabat inclytus: at Ulysses

Oblestatur mente sua audiens, atque etiam alii

Phæaces longis remis adsuēti, navibus inclyti viri.

Alcinous autem Halium & Laodamantem iussit

370

Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo certabat.

Qui postquam pilam pulchram in manus acceperunt

Purpleam, quam ipſus Polybus fecerat prudens,

Hanc

- Τῷ ἱερῷ ῥίπασκε ποτὶ νῆρα σκιάσσαι,
 375 Ἰδνωδαίς ὅτις· ὁ δ' ἐπὶ χθονὸς ὑψόσ' ἀερεῖς,
 Ῥηϊδίως μεδέεσκε, πᾶρ' ποσσὶν ἕδας ἰκίσσαι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαῖρῃ ἀν' ἰδυὶ περήσαντο,
 Ὠρχέσθω δὴ ἤπειτα ποτὶ χθονὶ πελυβοτείρῃ
 Ταρφεῖ ἀμειβομένω· κῆροι δ' ἐπιλήκειον ἄλλοι
 380 Ἐσαόσας κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ κόμπῳ ὀρώρει,
 Δὴ πότε ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δι' Ὀδυσδαίς,
 Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 Ἦ μὲν ἀπείλησας βηπαρμονας εἶναι ἀείσας,
 Ἦ δ' ἄρ' ἐπὶ μα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωνται.
 385 Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μὲν Ἀλκινόοιο·
 Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετῴδα,
 Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Ὅ ξανθὸ μάλα μοι δοκεῖ πεπνυμένῳ εἶναι·
 Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξανήιον ὥς ἐπαικίς.
 390 Δώδεκα γάρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
 Ἀρχοὶ κραίνουσι, τελοκαδέκατ' δ' ἐγὼ αὐτός·
 Τῶν οἱ ἕκαστ' φάρ' εὐπλυνῆς ἠδὲ χιτῶνα,
 Καὶ χρυσοῖο κάλυπτον εὐείκατε ἀμύντ'·
 Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὅρ' ἐνὶ χερσὶ
 395 Ξανθὸ ἔχων, ἐπὶ δόρπον ἢ χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
 Εὐρύαλ' δὲ ἑαυτὸν ἀρευσάσθω ἐπίσσει
 Καὶ δῶρ', ἐπεὶ ἔτι ἐπ' κατὰ μοῖραν αἶψεν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον,
 Δῶρα δ' ἄρ' οἰστέμεναι πρόσσαν κήρυκα ἕκαστ'·
 400 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φωνήσῃ τε,
 Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 Τοιγάρ ἐγὼ πῶν ξανὸν ἀρευσμα, ὥς σὺ κελδέης,
 Δώσω οἱ πῶδ' ἄορ παγχαλκίον, ᾧ ἔτι κόπη
 Ἀργυρεῖ, κολιόν δὲ νεοπρίστ' ἐλέφαντος
 405 Ἀμφιδεδίηται· πολὺς δὲ οἱ ἄξιον ἔσται.
 Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ αἶψα ἔλιπος ἀργυρόκοιλον,
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πατρὸς κατασπύδα,
 Χαίρε πάτερ ὦ ξανέ, ἔπος δ' εἰπὲρ π βέβαπται
 Δαινόν, ἄφαρ πὸ φέροιεν ἀναρπάξασα αἶψαι·
 410 Σοὶ δὲ Διοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέαν ἢ πατερίδ' ἰκίσσαι
 Δοῖον· ἐπεὶ δὴ δῆδαι φίλων ἀπο πῆματι πάχης.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσδαίς·

Hanc alter jaciebat ad nubes umbrosas,
 Flexus retro. alter autem a terra in altum elevatus, : 375
 Facile accipiebat, antequam pedibus ad pavementum venisset,

At postquam pila mittenda periculum fecissent,
 Saltaverunt postea in terra pascenti multa
 Frequenter alternantes : juvenes autem applaudebant cæteri

Stantes in certamine : multus autem strepitus subortus est. 380
 Tunc Alcinoû allocutus est divinus Ulysses :

Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
 Utique pollicitus es tripudiatore fore optimos,
 Utique igitur factum est : stupor me habet insipientem.

Sic dixit. lætata autem est sacra vis Alcinoi : 385
 Statimque Phæaces amantes remorum allocutus est :

Audite Phæacum ductores ac principes,
 Hospes mihi valde videtur prudens esse;
 Sed agite ei demus hospitale munus uti conveniens est.

Duodecim enim in populo præclari reges 390

Principes imperant, tertius decimus autem ego ipse :

Horum singuli ei vestem bene lotam & tunicam,

Et auri talentum ferte pretiosi :

Statim autem omnia portemus conferti, ut in manibus

Hospes habens, ad cœnam veniat lætus in animo. 395

Euryalus autem ipsum placet verbis

Et dono, quoniam nequaquam pro decenti locutus est.

Sic dixit. omnes autem laudaverunt, & jusserunt :

Donaque ut ferret præmiserunt præconem singuli :

Illi contra Euryalus respondit locutusque est : 400

Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,

Tibi equidem hunc hospitem placabo sicut tu jubes,

Dabo ei hunc ensẽ totum æreum, cui est manubrium

Argenteum, vagina autem recens secto ebore

Circumdatus est : multo autem ei dignus erit. 405

Sic dicens, in manibus ponebat ensẽ argenteis clavibus distinctum,

Et ipsum alloquens verba volucra dixit :

Sis felix pater hospes, verbum autem si aliquod effutitum est

Grave, statim ferant rapientes procellæ :

Tibi autem dii uxorem videre, & in patriam redire 410

Dent : quando diu ab amicis *procul* æumnas pateris.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses :

Et

- Καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ μοι ὀλβία δοῖεν·
 Μῆδ' ἄ ποι ξίφος γὰρ ποθὴ μετόπισθε γείνοιο
 415 Τῶν, ὃ δὴ μοι δῶκας ἀρωσάμενος ἐπέειπεν.
 Ἦν ῥά, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
 Δύσετό τ' ἥελιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρήεν.
 Καὶ παύ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγασσάμενοι·
 Δεξιόμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
 420 Μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἐδεσαν περικαλλέα δῶρα.
 Τοῖσιν δ' ἡγεμόνδ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
 Ἐλδόντες δὲ κάδιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
 Δὴ ῥα τότε Ἀρήτιω πρᾶσέφῃ μένος Ἀλκινόοιο,
 Δεῦρο γαῖας, φέρε χηλὸν ἀετρεπὲς ἦτορ ἀείρη·
 425 Ἐν δ' αὐτῇ δὲς φάρος εὐπλωτὲς ἠδὲ χιτῶνα·
 Ἀμφὶ δέ οἱ πρὶ χαλκὸν ἰήνασε, δέριμναι δ' ὕδωρ,
 Ὅφρα λοισσάμενός σε, ἰδὼν τ' εὖ κείμενα πάντα
 Δῶρα, τί οἱ Φαίηκες ἀμύμονος ἐνθάδ' ἔνεκαν,
 Δαίπῃ σε σέρπηται καὶ αἰοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
 430 Καὶ οἱ ἐγὼ πόδ' ἀλεισον ἑμὸν περικαλλὲς ὀπίσσω,
 Χρῦσιον, ὅφρ' ἐμῆεν μνημνιμένῳ ἡμᾶτα πάντα
 Σπένδῃ ἐν μεγάρῃ Διὶ τ' ἀλοισὺν σε θεοῖσιν.
 Ὡς ἔφατ'· Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῶῃσιν ἔειπεν
 Ἀμφὶ πρὶ γῆσαι τρίποδα μέγαν ὅππῃ παχίστα.
 435 Αἱ δὲ λοιπὰ χεῖρας τρίποδ' ἔκασαν ἐν πρὶ κηλῇ·
 Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχθραν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλῦσαι.
 Γάστρῳ μὲν τρίποδ' πῦρ ἀμφεπτε, δέριμναι δ' ὕδωρ.
 Τόφρᾳ δ' ἄρ' Ἀρήτη ξένῃ περικαλλέα χηλὸν
 Ἐξείρεν θαλάμοιο, αἶδει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
 440 Ἐσθῆτα, χρυσὸν τε, καὶ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
 Ἐν δ' αὐτῇ φάρ' ἔθηκεν, καλὸν αὖτε χιτῶνα,
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πεπρόευντα προσήυδα,
 Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, δοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἵηλον,
 Μὴ τίς σοι καδ' ὁδὸν δηλήσεται, ὀππότεν αὖτε
 445 Εὐδῆσθα γλυκυῷ ὕπνῳ ἰὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σὸν ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Αὐτίκ' ἐπήρτη πῶμα, δοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἵηκε
 Ποικίλον, ὃν ποτὲ μιν δέδασθαι φρεσὶ πότνια Κίρκη.
 Αὐτόπδιον δ' ἄρα μιν σάμῃ λίσσασθαι ἔταγεν
 450 Ἐς ῥ' ἀσάμινδον βάνδ'. ὃ δ' ἄρ' ἀπασις ἴδε θυμῷ
 Θερμὰ λούτρ'· ἐπεὶ ἔπαι κομιζόμενός γ' ἐδάμειζεν

Et tu amice sis prorsus felix, diique tibi prosperitates dent;
Neque amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat

Hujus, quem jam mihi dedisti placans verbis. 415

Dixit, & circa humeros posuit ensen argenteum clavis.

Occidit autem sol, & ei inclyta dona affuerunt.

Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:

Suscipientes autem filii eximii Alcinoi

Matrem juxta venerandam posuerunt perpulchra dona. 420

Illis autem præibat sacra vis Alcinoi:

Venientes vero federunt in altis foliis.

Tunc Areten allocuta est vis Alcinoi:

Age mulier, fer arcam perpulchram quæ optima:

Imponeque vestem bene lotam & tunicam: 425

Circaque ignem ei ahenum calefacite, & calefacite aquam,

Ut lotus, vidensque bene posita omnia

Dona, quæ ei Phæaces eximii huc tulerunt,

Et convivio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:

Atque ei ego hoc poculum meum perpulchrum præbebo, 430

Aureum, ut mei memor diebus omnibus

Libet domi suæ Jovique aliisque diis.

Sic ait. Arete autem ancillis dixit

Ut ad ignem ponerent lebetem magnum quam celerrime.

Hæc autem labrum tripes locarunt ad ignem ardentem: 435

Aquamque infuderunt, & subtus ligna accendebant sumpta.

Alvum quidem tripodis ignis circumdedit, calefiebatque aqua.

Interea vero Arete hospiti pulchram cistam

Extulit e thalamo, imposuitque perpulchra dona,

Vestem, aurumque, quæ ei Phæaces dederant: 440

In ipsa etiam pallium posuit, pulchramque tunicam,

Et ipsum allocuta verba volatilia dixit:

Ipsæ nunc vide operculum, statim vero vinculum circumjice,

Ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum forte

Dormieris dulcem somnum profectus in nave nigra. 445

At postquam hoc audivit prudens divinus Ulysses,

Statim aptavit operculum, celeriterque vinculum injecit

Varium, quod olim docuit ingenio veneranda Circe.

E vestigio autem ipsum ancilla lavari jussit

In balneum jam ingressum. ille vero libenter vidit animo 450

Calida lavacra: quoniam nequitiam curatus frequenter fuerat

- Ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψίδος ἠυκόμοιο·
 Τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γέ θεῶν ὥς ἐμπέδ' ἦεν.
 Τὸν δ' εἶπε θν δμῶα λῆσαν, καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
 455 Ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλῶ βάλλον ἠδὲ χιτῶνα.
 Ἐκ ῥ' ἀταμίνδε βᾶς ἀνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
 ἦϊε. Ναυσικάα δέ θεῶν ἀπο κάλλ' ἔχουσα
 Σπῆ ῥα παρὰ σαδμὸν τέγε' πύκα ποιητοῖο.
 Θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσα,
 460 Καί μιν φωνήσας' εἶπεα πτερόεντα προσηύδα,
 Χαῖρε ξέν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
 Μνήσῃ μεῖ', ὅπ μιν πρώτη ζῶαργ' ὀρέλεις.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορ' Ἀλκινόοιο,
 465 Οὔ ποτ' νῦν Ζῆς θείῃ ἐρύδατ' ὅστις ἦρως,
 Οἷα δέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
 Τῷ κέν τοι κῆκῆδι θεῶν ὥς ἀχετοῦμαι
 Αἰεὶ ἤματα πάντα. σὺ γάρ μ' ἐβιάσας κέρη.
 Ἡ ῥά, καὶ ἐς θρόνον ἵξε παρ' Ἀλκίονος βασιλῆα.
 470 Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἐνεμον, κερῶντό τε οἶνον.
 Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρύπον ἀοιδόν
 Δημόδοκον, λαοῖσι στεπμένον· εἶσε δ' ἄρ' αὐτὸν
 Μίεσφ δαυτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
 Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 475 Νῶπτε ἀποπροσπεμὼν· ἐπὶ δέ πλεῖον ἐλέληπτο
 Ἀργιόδοντ' υἱός, θαλερὴ δ' ὡς ἀμφὶς ἀλοιοφί·
 Κῆρυξ, τῇ δὴ πῶπο πόρε κρέας ὄφρα φάγησι,
 Δημόδοκῳ, καί μιν προστυύξομαι ἀχνυμένός περ.
 Πᾶσι γάρ ἀνδράποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοῖ
 480 Τιμῆς ἐμμοροῖ εἶσι καὶ αἰδῶς, ἔνεκ' ἄρα σφείας
 Οἰμας μῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δέ φῦλον ἀοιδῶν.
 Ὡς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δέ φέρον ἐν χερσὶν ἔθηκεν
 Ἡρώϊ Δημόδοκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δέ θυμῷ.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐπῴμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 485 Αὐτὰρ ἐπεὶ πῶπ' καὶ ἐπῴπ' ἔξ ἔρον ἔπτο,
 Δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Δημόδοκ', ἔσομαι δὴ σέ βροτῶν ἀνιζομ' ἀπάντων,
 Ἡ σέ γε μῦσ' ἐδίδαξε Διὸς παῖς, ἥ σέ γ' Ἀπόλλων.
 Λύω γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
 490 Ὅσ' ἔρξας τ' ἐπαδὼν τε, καὶ ὅσ' ἐμῶνυταν Ἀχαιοί·

Ex quo reliquerat domum Calypsus pulchricornæ:
 Tunc autem ei curatura tanquam deo præsto erat.
 Hunc postquam ancillæ lavarunt & unxerunt oleo,
 Circa ipsum pallium pulchrum jecerunt atque tunicam: 455
 Ex balneo igitur egressus viros ad potores vini
 Ibat. Nausicaa autem a diis pulchritudinem habens
 Sterit juxta postes tecti pulchre fabricati:
 Admirata autem est Ulysses oculis aspiciens,
 Et ipsum allocuta verba velocia dicebat: 460
 Salve hospes, ut etiam olim cum fueris in patria ter-
 ra

Memor sis mei, quod mihi primæ pretium vitæ debes.

Hanc mutuis dictis allocutus est versutus Ulysses:
 Nausicaa, filia magnanimi Alcinoi,
 Sic nunc Jupiter det altitonans maritus Junonis; 465
 Domumque venire, & reditionis diem videre.
 Ideo tibi etiam illic velut deo vota facerem
 Semper diebus omnibus. tu enim me servasti puella.

Dixit, & in thronum fedit juxta Alcinoi regem.
 Hi vero jam ossas dividebant, miscebantque vinum. 470
 Præco vero prope venit, ducens amabilem cantorem
 Demodocum, populo venerandum: collocavit autem ipsum
 In medio convivantium, ad columnam longam inclinans.
 Ac tunc præconem allocutus est versutus Ulysses,
 De tergo abscindens frustum: multumque supererat 475
 Albi dentes suis; tenera autem erat circum pinguedo:

Præco, cape jam, hanc præbe carnem ut comedat
 Demodoco, & ipsum complectar mœstus licet.
 Omnibus enim hominibus terrestribus cantores
 Honoris participes sunt & reverentiæ, eo quod ipsos 480
 Cantus Musa docuit: amatque gentem cantorum.

Sic ait. præco autem ferens in manibus posuit
 Heroi Demodoco. qui accepit: gaudebat autem ani-
 mo.

Illi vero ad cibos apparatus appositos manus porrexe-
 runt.

Cæterum postquam potus & cibi amorem emiserunt: 485
 Tunc Demodocum allocutus est versutus Ulysses:

Demodoce, longe te nempe supra mortales laudo o-
 mnes,

Sive te Musa docuit Jovis filia, sive Apollo.

Valde enim ornate Græcorum fatum canis,

Quanta fecerint passique sint, & quanta laborarint Achivi. 490
 Tan-

- Ως τί πε ἢ αὐτὸς παριών, ἢ ἄλλο ἀκύνεος.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ μεταβῆθι, καὶ ἵππῃ κόσμον ἀκίον
 Δυνατὲν, πῶν Ἑταῖος ἐποίησεν σὺν Ἀθλίῳ,
 Ὅν τοτ' εἰς ἀκρόπολιν δόλον ἦγαγε δι' Ὀδυσσεύς,
 495 Ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἱ Ἴλιον ἐκατάπαξαν.
 Αἶκιν δ' ἡ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
 Αὐτὰρ ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνδράποισιν
 Ως ἄρα ποὶ πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν αἰοιδίῳ.
 Ως φάει· ὁ δ' ὀρμηθεὶς θεῷ ἤρχετο, φαῖνε δ' αἰοιδίῳ,
 500 Ἐνθεν ἰλῶν, ὡς οἱ μὲν εὐσέλμων ἐπὶ γῆν
 Βάντες ἀπέπλεον, πῦρ ἔν κλισίῃσι βαλόντες
 Ἀργεῖοι· πρὶ δ' ἤδη ἀγκαλυσὼν ἀμφ' Ὀδυσῆα
 Εἶατ' ἐνὶ Τρώϊν ἀγορῇ καταλυμένοι ἵππῳ.
 Αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες εἰς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
 505 Ως ὁ μὲν εἰσῆκε· πρὶ δ' ἄκραι πόλιν ἀγόρευον
 Ἥμενοι ἀμφ' αὐτῶν· τεῖχα δέ σφισιν ἴδαντο βελή,
 Ἡὲ διατμηθεὶς κοῖλον δόρυ νηλεῖ χαλκῷ,
 Ἡ κατὰ πετρῶν βαλεῖν ἐρύσαντες ἐπ' ἄκρας,
 Ἡ ἰάαν μὲν ἄγαλμα θεῶν θελκτικόν εἶναι,
 510 Τῇ περ δὴ καὶ ἔκειτο πελάσσεισθαι ἔμελλον.
 Αἶσα γὰρ ἴω ἀπολέσθαι, ἐπὶ πόλιν ἀμφικελύψῃ
 Δαρύτων μέγαν ἵππον, ὃν ἔασα πάντες ἄεργοι
 Ἀργεῖον, Τρῶεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
 Ἡὐδ' ἐν δ' ὡς ἄστυ διέπραδον ἦες Ἀχαιῶν
 515 Ἰπτόδεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρόλιπώσας.
 Ἄλλον δ' ἄλῃ αἰεὶς πόλιν κεραϊζόμεν αἰπύῳ·
 Αὐτὰρ Ὀδυσῆα προτὶ δώματα Διὸς ὀφείλοιο
 Βήμεναι ἥντ' Ἀρηα, σὺν ἀντιφῷ Μενελάῳ.
 Καὶ δὲ δὴ αἰνόππων πόλεμον φάτο πολμήσαντα,
 520 Νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγαθύμον Ἀθλίῳ.
 Ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς αἰεὶς περικλυτὸς· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 Τήκετο· δάκρυ δ' ἔδδαν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
 Ως δὲ γυνὴ κλαίει φῶλον πόσιν ἀμφιπεσῶσα,
 Ὅσῃ ἦς πρόσθεν πόλιν λαὸν σε πύσῃσιν,
 525 Ἀρσὶ καὶ σπείσῃσιν ἀμύμων νηλεὲς ἡμῶν.
 Ἡ μὲν πῶν θνήσκοντα καὶ ἀπαίροντ' ἐσθλῶσα,
 Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκίει· οἱ δέ τ' ὀπίσθον
 Κόπτοντες δ' ἄρ' ἐσσι μετὰ φρονον ἠδὲ καὶ ὤμους,
 Εἴφρον εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἰζύν.

Tanquam alicubi aut tu ipse præsens, aut ex alio audiveris.

Age vero jam transi, & equi apparatus cantalignei, quem Epeus fecit cum Pallade, Quem quondam in arcem dolum duxit divinus Ulysses, Viris implens qui Ilium everterunt. 495

Si jam mihi hæc rite enarraveris, Tum ego omnibus narrabo hominibus Quod tibi benignus deus præbuit divinam cantilenam. Sic ait. ille instinctus deo cœpit, exhibuitque carmen, Inde exorsus, ut bene tabulatas naves 500

Conscendentes navigarint, igne in tentoria injecto, Argivi: alii vero jam inclytum circum Ulysses Sederint in Trojanorum cœtu tecti equo: Ipsi enim eum Trojani in arcem protexerant.

Sic ille quidem stabat: illi vero confusa multa dicebant 505 Sedentes circa ipsum: trifariam autem ipsis placuit consilium,

Aut discindere cavum lignum sævo ferro, Aut de rupe dejicere tractum in arcem, Aut sinere ingens simulacrum deorum oblectamentum esse, Sic sane & postea perficiendum erat. 510 Fatale enim erat perire, postquam urbs intra se obtexisset

Ligneum ingentem equum, ubi sedebant omnes optimates Argivorum, Trojanis cædem & mortem ferentes. Canebat etiam ut urbem depopulati sunt filii Achivorum Ex equo effusis, cavas insidias relinquentes. 515

Alium autem alibi canebat urbem vastare celsam: At Ulysses ad domum Deiphobi Ivisse tanquam Martem, cum divino Menelao. Illic jam gravissimum bellum dicebat ansum fuisse, Vicisque denique per magnanimum Palladem. 520

Hæc cantor cantabat eximius: at Ulysses Tabescebat: lacrymaque irrigabat sub palpebris genas. Ut fœmina flet dilectum virum complectens, Qui suam ante urbem populumque ceciderit, Urbi & liberis arcens sævam diem: 525

Quæ illum morientem & palpitantem videns, Super illum fuscæ stridulum quiddam lamentatur: illi vero retro

Cædentes hastis tergum atque etiam humeros, Servitutem inducunt, laboremque ut habeat & calamitatem:

- 530 Τῆς δ' ἐλευσάσθ' ἄχρ' ὀδινύβασι ταρεαί·
 Ως Οδυσσεὺς ἐλευνὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν·
 Εἴδ' ἄλλας μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
 Ἀλκίνοῦ δέ μιν οἷ' ἐπεφράσαστ' ἠδ' ἐνόησεν,
 Ἥμιν' ἄγχ' αὐτῷ βαρὺ δὲ σενάχοντ' ἄκουσεν·
- 535 Αἶψα δὲ Φαιήκεσι φιληρέτμοισι μετῴδ'·
 Κέκλυτε Φαιήκεν ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Δημόδοκ' δ' ἦδ' ἡ χεῖρ' ὀρμηγῆ γα λυγρῇαν,
 Οὐ γάρ πως πάντεσσι χαλεζόμεν' αἰδ' αἶδει.
 Εξ ἔδωρπόμεν τε καὶ ὥρρε δ' ἰὸν αἰοιδός,
- 540 Ἐκ τῶδ' ἔπω παύτατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
 Ο' ξείν'· μάλα πέ μιν ἄχ' ὀφρέας ἀμφιβεβηκεν·
 Ἀλλ' ἄγ', ὅ μιν χεῖρ' ἔγωγε, ἢ ὁμῶς σαρπώμεντα πάντες,
 Ξανθοδοκοὶ καὶ ξείν'· ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ἔστιν.
 Εἵνεκα γάρ ξείνοιο αἰδ' αἰδοίοιο στυγνέται,
- 545 Πομπῇ καὶ φίλᾳ δῶρα, αἶ οἱ δίδομεν φιλοῖοντες.
 Ἀνὰ κασγνήτη ξείνός δ' ἰκέτης τε στυγνέται
 Ἀνέρι δ'· ὀλίγον περ ἐπιφάμει πραπίδεσσι.
 Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κέδω νοήμασι κερδαλέοισιν,
 Ο', τῇ κέ σ' ἄρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιον ἔστιν.
- 550 Ἐπ' ὄνομ' ὃ, τῇ σε κῆρι κάλειον μήτηρ τε πατὴρ τε,
 Ἀλλοὶ δ' οἱ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ περναίεσσι,
 Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐς ἀνδρώπων,
 Οὐ κακός, ἐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὶ τῷ πᾶσι πρῶτα γένετ'·
 Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθεται, ἐπεὶ καὶ τέκεται σπῆναι.
- 555 Εἰπέ δέ μοι γαῖάν τε πύλιν δῆμόν τε πόλιν τε·
 Ὅφρα σε τῇ πέμπωσι πτυσκέμεναι φρεσὶ νῆες.
 Οὐ γάρ Φαιήκεσι κυβερνητῆρες ἴασιν.
 Οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ τάτ' ἄλλα νῆες ἔχουσιν·
 Ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
- 560 Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πόλιας ἀγρῶς
 Ἀνδρώπων· καὶ λαῖμα πέχισθ' ἁλὸς ἐκπερώσει,
 Ἥϊε καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένη· ἐδὲ ποτὲ σφιν
 Οὐτέ τι πημανδύει ἐπὶ δέσῃ, ἐδ' ἀπολίσσεται.
 Ἀλλὰ πᾶς ὥς ποτε πατὴρ ἐγὼ εἰπόντ' ἄκουσα
- 565 Ναυσίδου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων ἀγασσάσθαι
 Ἥμιν ἔνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἀπάντων·
 Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν ὀργεῖα νῆα
 Ἐκ πομπῆς ἀνίσταν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ

Hujus autem mirabilissimo dolore tabescunt genæ: 530
 Sic Ulysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
 Hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
 Alcinous autem ipsum solus consideravit atque animadver-
 tit,
 Sedens prope ipsum, graviter enim ingemiscentem audi-
 vit:
 Statim autem Phæacibus navigandi studiosis dicebat: 535
 Audite Phæacum duces & rectores,
 Demodocus quoque jam cohibeat citharam sonoram.
 Non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat,
 Ex quo cœnamusque & cœpit divinus cantor,
 Ex hoc nunquam cessavit ab ærumnoso luctu 540
 Hospes: valde fortassis ipsi dolor mentem circumdedit.
 Sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,
 Hospitio fuscipientes & hospes: quoniam multo melius
 est.
 Propter enim hospitem hæc venerandum parata sunt,
 Dimissio & amica dona, quæ illi damus amantes. 545
 Pro fratre hospesque supplexque est
 Viro cui paulum sensus in præcordiis,
 Ideoque nunc nec tu cela ingenio vasso,
 Quodcunque interrogavero: dicere enim te melius est.
 Dic nomen quo te illic vocabant materque paterque, 550
 Alique qui in urbe & qui circum habitant.
 Non enim quisquam omnino absque nomine est hominum,
 Neque malus, neque probus, postquam primum natus sit:
 Sed omnibus imponuntur, simul atque genuerint parentes.
 Dic etiam mihi terramque tuam populumque urbemque: 555
 Ut te illuc mittant meditatæ mente naves.
 Non enim Phæacibus gubernatores sunt,
 Neque ullo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naves ha-
 bent:
 Sed ipsæ sciunt cogitationes & mentem virorum.
 Et omnium norunt urbes & pingues agros 560
 Hominum: & undas celerrime maris tranant,
 Caligine & nebulis oblectæ. neque unquam ipsis
 Neque detrimentum patiendi est metus, neque pereundi.
 Sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
 Nausthoum, qui dicebat Neptunum succensere 565
 Nobis, quod ductores innoxii sumus omnium:
 Dicebat aliquando Phæacum virorum benefactam navem
 Ex deductione redeuntem in obscuro ponto

- Ῥασιόμεναι, μέγα δ' ἡμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαν.
 570 Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρον· πᾶ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσων,
 Ἡ κ' ἀτέλες· εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὶ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,
 Ὅππῃ ἀπὲρ πλάγχθης σὺ, καὶ ἄσπασας ἴκῃς χώρας
 Ἀνδράπων· αὐτὰς σὺ, πόλεις τ' ἔειπας παλαιάς.
 575 Ἡμὲν ὅσοι χαλεποὶ σὺ καὶ ἄγριοι, ἐδὲ δίκαιοι·
 Οἴτε φιλοῦσθαι, καὶ σφί νῶος ἐστὶ δευδής.
 Εἰπὶ δ' ὁ, καὶ κλάεας καὶ ὀδύρεαι ἐνδοθὶ θυμῷ
 Ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἴων ἀκύνων.
 Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τῷξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὀλεθρον
 580 Ἀνδράποισι, ὥς ἦσι καὶ ἰσομήνοισι αἰοιδῇ.
 Ἡ σὺ ποὶ καὶ πῆδ' ἀπώλετο Ἰλίοδι πρό,
 Ἐσθλὸς εἶν γαμβρός ἢ πενθερός, οἳ σὺ μάστιγι
 Κηδῖνοι τελέδουσιν μεθ' αἵματι καὶ γένος αὐτῶν.
 Ἡ σὺ πῦρ καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς
 585 Ἐσθλός· ἐπὶ δ' ἐμὲν καὶ κασιγνήσιοι χερσίν
 Γίνεται ὅς κεν ἑταῖρος εἶν πετυμέναι εἰδῇ.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Ι.
 Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ πόδεςσι.

Αρχὴ πᾶν Ὀδυσσεὺς διηγημάτων, ἐν ᾗ φησι πεπολεμηκέναι πῶς Κίκοσι, καὶ πρὸς αὐτὸς Λωφοάγῃς παραγενέσθαι, καὶ πρὸς πᾶν Κύκλωπα Πολύφημον πορνεύειν, καὶ πᾶτον φαγόντα καὶ ἔδη ἑταῖρος ἐκτυφλώσας.

Γῶτα, Λωφοάγῃς Κικόνων σὺν Κύκλωπ' εἰς ἵν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἀλκίνοος κρείων, πάντων ἀειδέεσσι λαῶν,
 Ἡ ποὶ μὲν τόδε καλὸν ἀκούμεν ἐς τὸν αἰοιδῆ
 Τοιῦδ' οἷός ἐστι, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῶ.
 3 Οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι τέλει χαλεπέστερον εἶναι,
 Ἡ ὅταν Διφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἑπαισά,
 Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούζοντες αἰοιδῆ,
 Ἡμεῖνοι ἐξείης· παρὰ δὲ πλήδωσι τράπεζαι
 Σίσυρ καὶ κραιῶν. μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσων

Labefacturum *eum esse*, ingentemque nobis montem urbi incubiturum.

Sic dicebat senex. ea vero deus vel perficiat,
Vel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo. 570

Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Quonam jactatus fueris, & ad quasnam pervenietis regiones

Hominum: ad ipsosque, urbesque bene habitatas.
Et quotquot prorsus difficileque & agrestes, neque justitiam: 575

Quique hospitales, & quibus mens est deo placens.
Dic quidnam fleas & lugeas intra animum
Argivorum, Danaorum atque Ilii fatum audiens.
Quod dii quidem pararunt, destinaruntque interitum
Hominibus, ut sit & posteris cantilena. 580

An aliquis tibi cognatus perijt ante Ilium,
Qui eximius erat gener aut focer, qui maxime
Curæ sunt post sanguinem & genus vestrum.
An aliquis fortasse socius vir familiaritate junctus
Eximius. quoniam haudquaquam fratre inferior 585
Est qui socius cum sit feria sciat.

O D Y S S E Æ H O M E R I I X. L I B R I

Argumentum.

P Rincipium Ulyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopera Polyphemum venisse, & eum, postquam comedisset fex jam socios, excæcasse.

I. Cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

H Unc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoe imperator, omnium præstantissime populorum,

Equidem hoc honestum est, audire cantorem

Talem qualis hic est, diis adsimilis voce.

Non enim ego ullum autumo factum gratius esse, 5

Quam cum & lætitia detinet populum universon,

Et convivantes per domum audiunt cantorem,

Sedentes ordine: juxta autem plenæ sunt mensæ

Pane & carnibus: vinum autem ex cratere hauriens

- 10 Οἶνοχό^ο φορέησι καὶ ἐγχαίη δεπάεισιν.
 Τετό τί μοι κάλλισον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι.
 Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο σονέεντα
 Εἶρεσθ', ὅφρ' ἐπ' μάλλον οὐδ' ὀρόμεν^ο σοναχίζω.
 Τ' πρώτων, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτων καταλέξω;
- 15 Κήδε' ἐπέ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ἑραινῶνες.
 Νῦν δ' ὄνομα πρώτων μυθήσομαι, ὅφρα καὶ ὑμεῖς.
 Εἶδετ'· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγῶν ὑπὸ νηλεῖς ἡμαρ,
 Τίμιν ξήν^ο εἶω, καὶ ἀπόπροθι δώματα νείων.
 Εἴμ' Οὔσως Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
- 20 Ἀνδρώποισι μέλω, καὶ μὲν κλέ^ο ἑραινὼν ἴκει.
 Ναεπαῖω δ' Ἰθάκῃω δδ' ἔειλον· ἐν δ' ὅρ^ο αὐτῇ
 Νήριππιν, εἰροσίφωλον, ἀετρεπεί^ς· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
 Πολλὰ ναεπαῖωσι μάλα χεδὼν ἀπλήρησι,
 Δελίχιόν τε, Σάμῃ τε, καὶ ὕληεσσα Ζακύνθ^ο.
- 25 Αὐτῇ δὲ χθαμαλῇ πανυπερτάτῃ εἰν ἀλὶ κείται.
 Πρὸς ζόφον· (αἱ δὲ τ' ἀνδρῶδε πρὸς ἧ^ο τ' ἡλείων πε)
 Τρηχεῖ, ἀλλ' ἀγαθὴ κεροτρόφ^ο· ὑπ' ἐγῶγα
 Ἡς γαίης διώμαται γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
 Ἡ' μὲν μ' αὐτόθ' ἔρκευ Καλυψώ δια δεάων
- 30 Ἐν σπέοσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
 Ὡς δ' αὖτως Κίρκῃ κατερίττυεν ἐν μεγάροισιν
 Αἰάει, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
 Ἀλλ' ἐμὸν ἔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειδον.
 Ὡς ἔδ' ἐν γλύκιον ἥς πατέρειδ^ο ἔδ' ἐ τοκῆων
- 35 Γίνεται, ἅπερ καὶ πῆς ἀπόπροθι πύονα οἶκον
 Γαίῃ ἐν ἀποδαπῇ νάει ἀπάνδρ' ἐ τοκῆων.
 Εἰ δ' ἄγε ποὶ καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσσω,
 Ὅν μοι Ζεὺς ἐφώνεον ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα.
 Ἰλιόθεν με φέρων ἀνέμ^ο Κικόνεοσι πέλασεν
- 40 Ἰσμάρρ^ο. ἐνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραδον, ὤλεσα δ' αὐτῆς.
 Ἐκ πόλι^ο δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
 Δαυσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀντιμέβωμεν^ο κίρι ἴσης.
 Ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερῶ ποδὶ φάγμεν ἡμέας
 Ἡρώεα· ποὶ δὲ μέγα νήτιοι ἐκ ἐτίθεντο.
- 45 Ἐνθα δὲ πολλὸν μὲν μέδου πίνατο, πολλὰ δὲ μῆλα
 Ἐσφαζον παρὰ δίνα, καὶ εἰλίποδας ἑλικας βῆς.
 Τόφρα δ' ἀρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεοσι γεγῶνδον,
 Οἱ σφισι γαίοντες ἦσαν ἅμα πλείονες καὶ ἀρείους,

Pincerna adfert & infundit poculis:

Hoc mihi pulcherrimum in mente videtur esse.

Tibi vero meas ærumnas animus institit lacrymosas

Interrogare, ut etiam magis lugens ingemiscam.

Quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?

Ærumnas quandoquidem mihi multas dederunt dii cælestes.

15

Nunc vero nomen primum dicam, ut & vos

Sciatis: egoque deinde effugiens sævum fatum,

Vobis hospes sim, etiam longe domum habitans.

Sum Ulysses Laertiades, qui omnibus dolis

Hominibus curæ sum, & mea gloria ad cælum it.

20

Habito autem Ithacam apricam: inque ipsa mons est

Neritus, ventis expositus: circum autem insulæ

Multæ habitantur valde prope invicem,

Dulichiumque, Sameque, & nemorosa Zacynthus:

Ipsa autem humilis longe suprema in mari jacet

25

Versus noctem. (illæ vero seorsum ad auroram solem-
que)

Aspera, sed bona juvenum altrix. non quicquam ego

Sua cujusque terra possum dulcius aliud videre.

Enimvero me illic detinuit Calypso optima diva

In specubus cavis, cupiens maritum esse me *sibi*:

30

Consimiliter Circe detinuit domi suæ

Ææa, dolosa, cupiens maritum esse:

Sed meo nunquam animo in pectore persuaferunt.

Adeo nihil dulcius sua patria, neque parentibus

Est, etiamsi quis procul divitem domum

35

Terra in aliena habitet seorsim a parentibus.

Age vero tibi & reditum meum lacrymosum narrabo,

Quem mihi Jupiter immisit a Troja profecto.

Ab Ilio me ferens ventus Ciconibus appulit

Ad Ismarum. Ibi ego urbem depopulatus sum, occidique i-
pso.

40

Ex urbe autem uxores & bona multa capta

Divisimus, ut ne quispiam mihi privatus abiret *parte æqua-*
li.

Tum quidem ego celeri pede fugere nos

Auctor eram: illi vero nimis insipientes non parebant.

Hic vero & multum vini bibebatur, & multas oves

45

Mactabant ad litus, & flexipedes nigros boves.

Interea vero fugientes Cicones Ciconibus clamabant,

Qui ipsis vicini erant simul plures & meliores,

- Η'πειρον γαίοντες· ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' Ἰτῶν
 50 Ἀνδράσι μάρανσθαι, ἣ δὲ χρη' πέζον ἶοναι.
 Η'λδον ἔπειδ' ὅσα φύλλα ἣ ἀνδρα γίνεται ὄρη
 Η'ίελοι. τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἴσα παρῆεν
 Η'μῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἀλγέα πολλά πάθωμεν.
 Σπασάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχῳ παρὰ νηυσὶ Δοῦσι.
 55 Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκῆρεσιν ἐγχείησιν.
 Ὅφρα μὲν ἠὼς ἦν, ἣ ἀέζετο ἱερὸν ἡμῶν,
 Τόφρα δ' ἀλεξάμενοι μένομεν πλείονας περ ἶόντας.
 Η'μῶ δ' ἥελις μετανίσσεται βέλυσόνδε,
 Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλίναν δαμάσαντες Ἀ'χαιούς.
 60 Ἐξ δ' ἀφ' ἐκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἱτᾶροι
 ὦλονδ'· οἱ δ' ἄλλοι οὔροισιν θάνατόν τε μόνον τε.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλώμεν ἀπαχήμενοι ἦτορ
 Ἀσμενοι ἐκ θανάσιοιο, φίλους ὀλίσσαντες ἱτάρους,
 Οὐ δ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλιοςαι,
 65 Πρὶν πάνα πῶν δαλῶν ἐπέρων τρεῖς ἱκασον αὔσαι,
 Οἱ θάρον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑποδηϊώθεντες.
 Νηυσὶ δ' ἐπ' ὧρσ' ἀνέμων Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Λαίλαπι θεασαίῃ, σὺ δὲ νεφέεσσι κάλυψαι
 Γαῖαν ὁμῶ ἣ πόντον· ὁρώμεν δ' ἤραυδες νύξ.
 70 Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσαι, ἱγία δὲ σφιν
 Τελχθεῖαι τε ἣ στυγχεῖαι διέχισαν ἵς ἀνέμω.
 Καὶ πᾶ μὲν ἐς νῆας κάτθμεν δέσσαντες ὀλοδρον,
 Αὐτὰς δ' ἐοσυμένως προερύσσαμεν ἠπειρόνδε
 Ἐνθα δύο νύκτας, δύο τ' ἡμέρας συνεχὲς αἶε
 75 Κείμεθ', ὁμῶ καμάτω τε ἣ ἀλγασι θυμὸν ἔδοντες.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμῶν εὐπλόκημ' ἔτελλεσ' ἠὼς,
 Ἰγὺς ἐπυσάμενοι ἀνά θ' ἱγία λαὸν ἐρύσαντες
 Η'μεδα· πᾶς δ' ἀνέμος τε κυβερνήται τ' ἴδμεν.
 Καὶ νῦ κεκ' ἀσκηδὴς ἰκόμεν ἐς πατρίδα γαῖαν,
 80 Ἀλλὰ μὲ κῆμα ῥόθ' τε περιγιάμπνοισι Μάλακιν
 Καὶ Βορέης ἀπένει, παρήλαγξεν δὲ Κυθήρων.
 Ἐνθεσ' δ' ἐν νῆμαρ φερέμεν ὅλοισι ἀνέμοισι
 Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ δικάτῃ ἐπέβημεν
 Γαίης Λωτοφάγων, οἳτ' ἀνδρῶν ἐδάρι ἔδυσιν.
 85 Ἐνθα δ' ἐπ' ἠέρι βῆμεν, ἣ ἀφυσάμεθ' ἰδμεν.
 Αἴψα δὲ δέπρον ἔλοντο Δοῦς παρὰ νηυσὶν ἱτᾶροι.
 Αὐτὰρ ἰπεί σίωιό τ' ἐπασάμεθ' ἠδὲ ποσσίν,

Continentem habitantes: docti quidem ab equis
Cum hominibus pugnare, &, cum opus esset, pedites. 50
 Venerunt deinde quot folia & flores crescunt in vere
 Matutini. tunc sane malum Jovis fatum adstiterit
 Nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
 Consistentes autem pugnabant pugna ad naves veloces:
 Feriebant autem invicem æratis hastis, 55
 Quamdiu quidem mane erat, & augebatur sacra dies,
 Tandiu defendentes sustinebamus ipsos plures licet essent:
 Quando vero sol ibat *ad vesp̄eram*, cum boves *aratro* solvun-
 tur,

Tum vero Cicones fugarunt domantes Achivos.
 Seni autem a quavis navi bene armati socii 60
 Perierunt: cæteri autem effugimus mortemque fatumque.
 Illinc vero ulterius navigabamus mœrentes corde
 Lubentes ex morte, caris amissis fociis.
 Neque tamen mihi ulterius naves procedebant utrimque agi-
 tatæ,
 Prinsquam quemque miserorum sociorum ter quilibet vocas-
 set, 65

Qui perierant in campo a Ciconibus trucidati.
 Navibus autem immisit ventum Boream nubium coactor Ju-
 piter

Cum turbine immani, nubibusque cooperuit
 Terram simul & pontum: ruit vero e cælo nox.
 Ipsæ deinde ferebantur obliquæ, ac vela ipsis 70
 In tres quatuorque partes discidit vis venti.
 Et hæc quidem in naves deposuimus timentes interitum,
 Ipsas vero rapide subduximus ad continentem.
 Hic duas noctes & duos dies continenter usque
 Jacebamus, simul labore & doloribus animum rodentes. 75
 Sed quando jam tertiam diem pulchricoma præbuit aurora,
 Malos erigentes velaque alba attrahentes
 Sedimus: ipsas vero ventusque gubernatoresque dirigebant.
 Et fortassis incolumis pervenissem in patriam terram,
 Sed me unda æstusque circumflectentem Maleam 80
 Et Boreas repulit, aberrareque fecit Cytheris.
 Hinc novem diebus ferebar perniciosiis ventis
 Pontum per piscosum. cæterum decima die conscendimus
 Terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
 Hic in continentem ivimus, & hausimus aquam. 85
 Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves socii.
 At postquam cibum gustavimus & potum,

- Δὴ σὸτ' ἐγὼν ἱπάρκας προῖλω πᾶνθ' ἰόντας,
 (Ἄνδρες δὴν κελύκας, τρέιτατον κήρυχ' αἰμ' ὀπάσας)
- 90 Οἷπνες ἀνέρες ἔεν ἐπὶ χθονὶ σίπον ἑδόντας.
 Οἱ δ' αἰψ' οἰχόμενοι μίγνυν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
 Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μῆδονδ' ἱπάρκοισιν ὀλεθρον
 Ἡμετέροις, ἀλλὰ σφι δόσαν λωτοῖσι πάσασθαι.
 Τῶν δ' ὅσις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
- 95 Οὐκ ἐτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἠδελον, ἐδὲ νείεσθαι.
 Ἀλλ' αὐτὸ βύλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
 Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστιμ' ἑλπίσας.
 Τὰς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντες ἀνάγκη,
 Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγᾷ δῆσα ἱρύσας.
- 100 Αὐτὰρ πᾶς ἄλλος κελόμηνι ἐρήφας ἐταῖρος
 Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
 Μῆπω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθῃται.
 Οἱ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κἀδιζον.
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλα τύπον ἐρετμοῖς.
- 105 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ.
 Κυκλώπων δ' ἐς γαίαν ὑπερφιάλων, ἀδεμίσων,
 Ἰκάμεδ', οἳ ῥά θεοῖσι πεποιδότες ἀθανάτοισιν,
 Οὔτε φυτὰςσι χερσὶ φυτὸν, ἐτ' ἀρόωσιν.
 Ἀλλὰ πᾶν ἄσπαρτα καὶ ἀνῆροτα πάντα φύονται,
- 110 Πυροὶ καὶ κελδάι, ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
 Οἶνον ἐρεϊάφυλλον, καὶ σφιν Διὸς ὀμβρὸν ἄεξι.
 Τοῖσιν δ' ἐτ' ἀγοραί βεληφόροι ἔστε δέμισες.
 Ἀλλ' οἷν ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσιν κάρλῃα
 Ἐν πείεσι γλαφυροῖσι. Δέμισδ' αἰ δὲ ἑκάς.
- 115 Παίδων ἠδ' ἀλόχων· ἐδ' ἀμμήλων ἀλίσκισι.
 Νῆσθ' ἐπειτα Λάχεια παρέκ λιμένθ' ἀπένυσται
 Γαίης Κυκλώπων, ὅτε χεδὸν, ἐτ' ἀποτλή,
 Τλήεσθ'· ἐν δ' ἄλγος ἀπειρέσιμα γεγάσιν
 Ἀγρία. καὶ μὲν γὰρ πᾶτ' ἀνδρώπων ἀπερύκει.
- 120 Οὐδέ μιν εἰσοιχέσθαι κωηγέται, οἳ τε καδ' ὕλῃ
 Ἀλγία πᾶχυσιν, κορυφαῖς ὀρέων ἐρέποντες.
 Οὐτ' ἄρα πομπήσιν καταίχεται, ἐτ' ἀρόποισιν,
 Ἀλλ' ἦν ἄσπαρτ' καὶ ἀνῆροτ' ἡμᾶσι πάντα,
 Ἀνδρῶν χηρῶν, βόσκει δὲ τε μηκάδας αἰγας.
- 125 Οὐ γὰρ Κυκλώποισι νῆες παρά μιλτοπάροισι,
 Οὐδ' ἀνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἳ κε κάμοιεν.

Ibi tum ego focios præmisi sciscitatum ut irent,
(Viros duos eligens , tertium præconem simul sequi ju-
bens)

Quinam viri essent super terra frumentum comedentes. 90
Qui statim digressi inciderunt in viros Lotophagos.

Neque sane Lotophagi parabant sociis mali quip-
piam

Nostris, sed ipsis præbuerunt lotum gustandum.

Horum quicunque loti edissent dulcem instar mellis fru-
ctum,

Non jam nunciare rursum volebant, neque redire: 95

Sed illic volebant cum viris Lotophagis

Loto pasti manere, reditusque oblivisci.

Quos ego ad naves ducebam flentes vi,

Navibusque in cavis sub transtra ligavi trahens.

Ast cæteros jussi perdilectos socios 100

Festinantes naves conscendere celeres,

Ne fortassis quis loto pastus, reditus oblivisceretur.

Illi autem statim ingressi sunt, & per transtra sederunt:

Ordine vero sedentes canum mare tundebant remis.

Illinc autem ulterius navigavimus mœsti corde: 105

Cyclopum autem ad terram superbiorum, nefariorum

Venimus, qui scilicet diis freti immortalibus

Neque plantant manibus plantam, neque arant:

Sed hæc sine semente & aratione omnia proveniunt,

Triticum & hordeum, atque vites, quæ ferunt 110

Vinum e grandibus uvis, & ipsis Jovis imber incrementum
dat.

Isdem neque conciones consiliaque neque leges:

Sed ipsi celsum montium inhabitant vertices

In speluncis cavis. jus autem dat unusquisque

Liberis atque uxoribus: neque se invicem curant. 115

Insula deinceps Lachea extra portum obtenditur

Terræ Cyclopum, non prope, neque remote,

Sylvosa: in ea vero capræ innumeræ nascuntur

Sylvestres: neque enim semita hominum prohibet:

Neque ipsam investigant venatores, qui per sylvam 120

Dolores patiuntur, juga montium lustrantes.

Neque gregibus colitur, neque aratoribus,

Sed ipsa infeminata & inarata diebus omnibus,

Viris caret, pascit vero balantes capras.

Non enim Cyclopi naves adfunt miniatæ proris: 125

Neque viri insunt navium fabri, qui fabricent

Naves

- Νῆας ἑὺσέλμευς, αἱ κεν τελέοιεν ἑκάστα,
 Ἄγχι ἐπ' ἀνδράπων ἰκνήμεναι· οἳ ἄ τε πῶλ' αἰ
 Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
 130 Οἳ κί σφιν ἧ νῆσον εὐκημένω ἱκάμεστον·
 Οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γέ, φέροι δέ κεν ὤρεα πάντα.
 Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἀλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
 Τόρρηλοι, μαλακοί· μάλα κ' ἀφθιτοὶ ἀμπελοὶ ἄν.
 Ἐν δ' ἄρσις λείη· μάλα κεν βεβύ λῆιον αἰεὶ
 135 Εἰς ὕρας ἀμῶν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' ἑδ' ας.
 Ἐν δὲ λιμῶ ὤρημ', ἵν' ἔ χρεὼ πείσματος ἔσιν,
 Οὐτ' ἀνάς βαλκίον, ὅτε πρηνήσι ἀνάξει,
 Ἀλλ' ἐπικέλσαντες μῆναι χρόνον, εἰσὶκε νηυτῶν
 Θυμὸς ἐποτρυνῇ, ἧ ἐπιπνέσωνσι αἵται.
 140 Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμέν' ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
 Κρήνη ὑπὸ σπείης· περὶ δ' αἶγροι πεφύκον·
 Ἐνθα κατεπλώμεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνδε
 Νύκτα δι' ὀφθαλμῶ· ἑδὲ πρῆφαινετ' ἰδέσθαι·
 Ἀῆρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἰῶ, ἑδὲ σελήνη
 145 Οὐρανόθεν πρῆφαινε· κατέχευτο γὰρ νηφάσιν.
 Ἐνθ' ὅπας τλῶ νῆσον ἰσάδρακον ὀφθαλμοῖσιν.
 Οὐτ' ἐν κύματι μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
 Εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἑὺσέλμευς ἐπικέλσαι.
 Κελσάσθαι δὲ νηυσὶ, καθεύδομεν ἵκτα πάντα·
 150 Ἐκ δὲ ἧ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
 Ἐνθα δ' ἀποβείξαντες ἐμείναμεν ἡῶ δῖαν.
 Ἡμεῖ δ' ἡεργένεια φάνη ῥοδοδάκτυλ' ἠώς,
 Νῆσον θαυμάζοντας ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτῶ.
 ὦρσαν δὲ νύμφαι κῆραι Διὸς αἰγιόχοιο
 155 Ἀἴας ὀρεσκόφης, ἵνα δευτηήσων ἱταῖροι.
 Αὐτὰρ ἀκαμπύλα πῶξε ἧ ἀγανίης δολιχαύλης
 Εἰλόμεθ' ἐκ νηῶν· διὰ δὲ τεύχεα κοσμηθέντες
 Βάλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα δήρην.
 Νῆες μὲν μοι ἵππων δυώδεκα, εἰ δὲ ἑκάστῳ
 160 Ἐννία λόγχων αἴας· ἑμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον ὄϊν.
 ὦς ὅτε μὲν πρόταν ἡμᾶρ εἰς ἠέλιον κασιγνώσας
 Ἡμεῶς δαινύμενοι κρέα τ' ἄποινα ἧ μέδω ἡδύ.
 Οὐ γὰρ πῶ νηῶν ἐξέφθιστο ὄϊν' ἐρυδρός,
 Ἀλλ' ἐνύκω· πολλὰν γὰρ ἐν ἀμφιφορέσσι ἑκάσαι
 165 Ἡφύσαμεν, Κικλόνων ἱερὸν πολλήδρον ἐλόντες.

Naves transtratas, quæ perficiant singula,
 Ad urbes hominum venientes: veluti crebro
 Viri ad se invicem navibus trajiciunt mare,
 Quique ipsis & insulam excultam reddant. 130
 Neque enim mala, ferretque tempestiva omnia.
 Insunt enim prata maris cani ad littus
 Irrigua, mollia. in primis perennes vites essent.
 Inest arvom læve: admodum profundam segetem sem-
 per

In tempore meterent: quia valde pingue subest solum. 135

In ea portus opportunus, ut non opus fune sit,
 Neque anchoras jacere, neque rudentes aptare,
 Sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautarum
 Animus velit, & aspirent venti.

Ast in vertice portus fluit limpida aqua, 140

Fons sub specu: circum autem alni nascuntur.
 Huc appulimus, atque aliquis deus dux viz fuit
 Noctem per obscuram: neque lucebat *ut quis* cerneret.

Caligo enim circa naves densa erat, neque luna
 E czlo lucebat: detinebatur enim nubibus. 145

Hic nullus insulam vidit oculis:

Neque sane fluctus magnos provolutos ad littus
 Vidimus antequam naves bene tabulatas appulissimus.

Appulsis autem navibus, collegimus vela omnia:

Ipsi etiam egressi sumus in littus maris, 150

Tum vero edormientes expectavimus auroram divinam.

Quando autem aerigena apparuit rosea digitis aurora,
 Insulam admirantes obambulabamus per eam.

Excitarunt autem Nymphæ filiæ Jovis caprarum alumni

Capras montanas, ut pranderent focii. 155

Continuo curvos arcus & hastas cum longo ferro

Cepimus ex navibus: trifariam vero dispositi

Jecimus. statim autem dedit deus copiosam venationem.

Naves quidem me sequebantur duodecim, in unamquamque
 autem

Novem sortitus sum capras: mihi vero decem elegerunt so-
 li. 160

Sic tum tota die ad solem occidentem

Sedebamus epulantes carnes multas & vinum dulce.

Non enim adhuc ex navibus absumptum erat vinum ru-
 brum,

Sed inerat: multum enim in amphoris singuli

Hauferamus, Ciconum sacro oppido capto. 165

- Κυκλάπων δ' ἐς γαῖαν ἐλθόντομεν ἐγγύς ἐόντων,
 Καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγῇ οἶῶν τε καὶ αἰγῶν.
 Ἡμῶ δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
 Δὲ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
- 170 Ἡμῶ δ' ἠελίενα φάνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
 Καὶ πότε ἔγῳ ἀγορεύειμεν, μετὰ πάντιν ἔπειτον,
 Ἄλλοι μὲν νῦν μῖμνεν, ἐμοὶ ἐρήφες ἑταῖροι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ σῶν νῦν τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἐσπεροισιν
 Ἑλθῶν, πῶνδ' ἀνδρῶν περήσομαι οἴπνης εἶσιν,
- 175 Ἡ' ῥ' οἳ γ' ὕβρις αἶ τε καὶ ἀγριοί, ἑδὲ δίκαιοι.
 Ἡ' ἐφιλότηντο, καὶ σφι νόος ἐστὶ δευδής.
 Ὡς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβλεν· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
 Αὐτοὺς τ' ἀμβάεινεν, ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι.
 Οἱ δ' ἀλφ' εἰσβαῖνον, καὶ ἐπὶ κλῆισι καθίζον.
- 180 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλλα τύπον ἐρετμοῖς.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ πόντος χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγύς ἐόντα,
 Ἐνθα δ' ἐπ' ἐξαπῇ παῖς εἶδομεν ἄγχι θαλάσσης,
 Τηληλόν, δάφνησι κατπρεφές· ἐνθα δὲ πολλὰ
 Μῆλ' οἷός τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλῇ
- 185 Τηληλὴ δέμνητο καταρυχέεσσι λίδοισι,
 Μακρῆσιν τε πίτυσιν, ἠδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
 Ἐνθα δ' ἀνὴρ ἐνὶ αἶετι πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
 Οἷος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· ἑδὲ μετ' ἄλλης
 Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνδρην ἐὼν ἀδειμίσεια ἦδη.
- 190 Καὶ γὰρ θαῦμα ἔτέτυκτο πελώριον· ἑδὲ ἐφίκε
 Ἀνδρεί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
 Τηληλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
 Δὴ τότε πῶς ἄλλως κελόμηνι ἐρήφας ἑταίρους
 Αὐτῶ παρ νηὶ τε μένεν καὶ νῆα ἔρυσθαι.
- 195 Αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρας ἐσπερῶν δυσκαίδεκ' ἀείρας
 Βλέω· αὐτὰρ αἶγαν ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
 Ἡδ' οἷος, ὃν μοι ἰδῶκε Μάρων Εὐάνθεος ἦος
 Γῶδες Ἀπόλλωνος, ὃς Ἰσμαρὸν ἀμφιβεβήκει,
 Οὐνεκά μιν σῶν παισὶ περιεχόμεθ' ἠδὲ γωσιακ'.
- 200 Ἀζόμενοι· ἦκε γὰρ ἐν ἀλσὶ δρυδρήνῃ
 Φοῖβος Ἀπόλλωνος· ὃ δέ μοι πόρρον ἀγλαὰ δῶρα·
 Χρυσὴ μὲν μοι δῶκ' ἀεργέος ἐκπὰ πάλαντα·
 Δῶκε δὲ μοι κρηττῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
 Οἶνον ἐν ἀμφιφορέσσι δυνάδεκα πᾶσιν ἀφύσας,

Cyclopus autem ad terram prospiciebamus, prope qui erant,

Fumumque, ipsorumque vocem oviumque & caprarum.

Quando autem sol occidit & tenebræ advenerant,

Tunc dormivimus in littore maris.

Quando autem aerigena apparuit rosea digitis aurora, 170

Tunc ego concione advocata, omnes allocutus sum:

Cæteri quidem nunc manete mihi perdilecti socii:

At ego cum navi mea & cum meis sociis

Profectus, hos homines explorabo quinam sint,

An illi contumeliosi & agrestes, neque iusti: 175

An hospitales, & ipsis mens deo placens.

Sic fatus, ad navem conscendi: iussique socios

Et ipsos conscendere, & rudentes solvere.

Qui continuo conscenderunt, & per transtra federunt.

Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis. 180

Sed cum jam in locum pervenimus qui prope erat,

Hic extrema parte speluncam vidimus prope mare,

Excelsam, lauris opacam: ibique multæ

Pecudes ovesque & capræ quiescebant: circum autem

cors

Excelsa ædificata erat excisis lapidibus, 185

Longisque piceis, atque quercubus alticomis.

Hic vir habitabat ingens, qui scilicet pecora

Solus pascebat longe ab cæteris: neque cum aliis

Versabatur, sed seorsim cum esset nefaria callebat.

Etenim miraculum erat monstruosum: neque similis erat 190

Homini qui frugibus vesceretur, sed cacumini sylvo-

so

Excelsorum montium, quando apparet solum ab aliis.

Ibi tum alios iussi perdilectos socios

Illic apud navemque manere & navem custodire:

Ast ego eligens sociorum duodecim optimos 195

Ibam: atque caprinum utrem habebam nigri vini

Dulcis, quod mihi dederat Maron Evanthi filius

Sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur,

Quod ipsum cum liberis servassemus atque uxore

Reverentia moti: habitabat enim in luco arborifero 200

Phœbi Apollinis ille autem mihi dedit pulchra dona:

Auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:

Dedit autem mihi craterem totum argenteum: at dein-

de

Vinum in amphoris duodecim omnino hauriens, -

Sua-

- 205 **Η** δὲ αἰκράσον, θέον ποσὸν· ὕδ' αἰς αὐτῶν
 Ἡείδα δμῶν ὑδ' ἀμφιπέλων ἐπὶ οἴκῳ,
 Ἀλλ' αὐτὸς τ', ἀλοχὸς τε φίλῃ, σαιμὴν τε μῆ' οἶμ.
 Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἱερὺδρὸν,
 Ἐν δέπας ἑμπλήσας, ὕδατ' ἀνά ἔκασσι μέτρα
 210 **Χ** δ' ὁδμὴ δ' ἠδ' αἶα ἀπὸ κρητῆρ' ὁδῶσαι,
 Θεασίῳ· σὸτ' ἂν ὑπο ἀποχέσσαι φίλον ἦεν.
 Τὺ φίλον ἑμπλήσας ἀγκὸν μέγαν, ἐν δὲ κ' ἦν
 Κορύμβ'· αὐαῖκα γάρ μοι οἶσας θυμὸς ἀγλῶν
 Ἀνδρ' ἐπιείδισσας μεγάλῳ ἐπιειμένον ἀκλῶ,
 215 **Α** γριον, ὅτε δέπας δ' αἰδῶσα ὅτε θήμισας.
 Καρπαλίμως δ' εἰς ἀντρον ἀφικόμαδ', ὕδ' μιν ἔνδον
 Εὐρομεν, αἶα' εὐρύδα νομὸν κατὰ πτόνα μῆλα.
 Ἐλδόντες δ' εἰς ἀντρον ἰδηάμεσθα ἱκασα.
 Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βεῖδον, γείοντο δὲ σικαί
 220 **Α** ρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκεμέναι δὲ ἱκασαι
 Ἐρχασθ, χωρεῖς μὲν πρόγονοι, χωρεῖς δὲ μέπιασαι,
 Χωρεῖς δ' αὐδ' ἱρσαι· νῶν δ' ὄρῳ ἀγλα πάντα,
 Γαυλοὶ τε σκαφίδες τε πετυγμένα, ποῖς ἐνέμελχεν.
 Ἐνδ' ἡμεῖ μὲν πρῶπασθ' ἱπποὶ λίσσοντ' ἐπίεσι
 225 **Τ** υρῶν αἰνύμενοι ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θολὰ ἐρίφους τε κ' ἄρνας
 Σηκῶν ἐξαλάσαντες ἐπιπλεῖν ἀμυρόν ὕδρ.
 Ἀλλ' ἐγὼ ὑπιδόμεν, (ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
 Ὅφρ' αὐτῶν τε ἰδοίμι, κ' εἴ μοι ξείνια δοίη.
 230 **Ο** ὕδ' ἄρ' ἡμεῖ ἱπποῖσι φανείς ἱρατεινὸς ἔσσομαι.
 Ἐνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ὕδ' κ' αὐτοὶ
 Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομέν τε μιν ἔνδον,
 Ἡμενοι ἱως ἐπ' ἡλθε νέμων. φέρε δ' ὀβριμον ἄχθ
 Τλης ἀζαλῆς, ἵνα οἱ πομπόρπιον εἴη.
 235 **Ε** κπασθεν δ' ἀντροῖς βαλὼν ἀρυμπεγδὸν ἰδμεν.
 Ἡμεῖς δὲ δέσαντες ἀπασύμαδ' εἰς μυχὸν ἀντρο.
 Αὐτὰρ ὅγ' εἰς ἄλρ' αὐτῶν ἤλασε πτόνα μῆλα
 Πάντα μάλ' ὅσ' ἤμελγε· πᾶσι δ' ἄρσενε λάττε θύρηφι,
 Ἀρνητές τε πράγης τε βαδύνες ἱκασθεν αὐλῆς.
 240 **Α** ὑτὰρ ἔτατ' ἐπέθηκε θυρῶν μέγαν ὕψος αἶρας,
 Ὀβριμον· οἷα ἂν πόν γ' εἶναι κ' εἴκοσ' ἄμαξαι
 Ἐσθλαὶ σαρτράκωνλοι αἶτ' ὕδ' ὀχλίσσασαι.
 Τόσῳ ἡλίβατον τέτρεν ἐπέθηκε θύρησι.

Suave, incorruptum, divinum potum: neque quisquam il-
lud

205

Sciverat famulorum neque ancillarum in domo,
Sed ipse, uxorque cara, promaque una sola.

Hoc quoties biberent dulce instar mellis vinum rubrum,

Unum poculum implens, aquæ viginti mensuras

Infundebat: dulcis autem odor ab cratere spirabat,

210

Divinus: tum non abstinuisse gratum erat.

Hujus ferebam implens utrem magnum, viatica autem

In pera: statim autem mihi excitabatur animus genero-
sus

Virum adire ingenti præditum robore,

Agrestem, neque jura bene scientem neque leges.

215

Celeriter autem in antrum venimus, neque ipsum intus

Invenimus, sed pascebat pascuum per pingua pecora.

Venientes autem in antrum admirabamur singula:

Calathi quidem caseis gravabantur, angustabanturque stabula

Agnis atque hœdis, separatæ vero quæque

220

Inclusæ erant, seorsim & grandiores natu, seorsim etiam me-
diz,

Separatim recens natæ: natabantque fero vasa omnia,
Mulstraliaque schapiaque præparata, quibus immulgebat.

Hic me primum socii quidem precabantur verbis

Caseos sumentes ut iremus retro: at deinde

225

Raptim ad navem celerem hœdosque & agnos

Stabulis exigentes navigaremus salisam aquam:

Sed ego non parui, (certe multo satius fuisset)

Ut ipsum viderem, & si mihi hospitalia daret:

Neque sane erat sociis apparens amabilis futurus.

230

Tum autem igne accenso sacrificavimus, & ipsi nos

De caseis sumentes comedimus: expectavimusque ipsum intus,

Sedentes donec venit pascens. ferebat autem prægrave onus

Ligni aridi, ut illi ad cœnam esset.

Extra autem antrum dejiciens strepitum fecit.

235

Nos autem timentes nos conjecimus in recessum antri.

Ast ille in latam speluncam egit pingues pecudes

Omnes prorsum quascumque mulgebat: mares autem reliquit
foris,

Arietesque hircosque profundam extra cortem.

Deinde imposuit ostium ingens sublime levans,

240

Prægrave: non illud duo & viginti currus

Fortes quadriroti a solo dimovissent:

Tantam excelsam petram imposuit janua.

- Εἴζομεν^Θ δ' ἡμεῖς γε οἷς καὶ μηκάδας ἄγας,
 245 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἐμβρυον ἦκεν ἐκάστη.
 Αὐτὰρ δ' ἡμῖσι μὲν θρέψας λαοκτοῖο γάλακτι^Θ,
 Πλεκοῖς ἐν παλάροισιν ἀμυσάμεν^Θ κατέθηκε.
 Ἡμῖσι δ' αὐτ' ἐσθυσεν ἐν ἀγροσιν ὄρα οἱ εἴη
 Πῖνιν δαυνυμένῃ, καὶ οἱ ποσὶ δόρπιον εἴη.
 250 Αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἠσώσσε ποινυσάμεν^Θ σάα ἔργα,
 Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαμε, καὶ εἰσδεν, αἶρω δ' ἡμῖας,
 Ὡς ξάνοι, αἶψες ἐσέ; πόδες πλεῖδ' ὕγρα κέλευθα;
 Ἡ' πὶ κατὰ πρῆξιν, ἢ μαλιδίως ἀλάλησθε,
 Οἷά τε ληῖς ἦρες ὑπὲρ ἄλα, τοί τ' αἰλύνονται.
 255 Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλοδαπῶσι φέροντες;
 Ὡς ἔφαδ' ἡμῖν δ' αὐτὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 Δεισάντων φθόγγον τε βαρυὴν, αὐτὸν τε πέλωρον.
 Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἐπεσιν ἀμειβόμεν^Θ προσέειπον,
 Ἡμεῖς τοι Τροίηνδ' ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
 260 Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
 Οἴκαδε ἵεμενοι, ἄλλω ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
 Ἡλδομεν· ὅτω περ Ζῶς ἠδ' ἐλε μηπείσσομαι.
 Λαοὶ δ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνον^Θ ὀχλόμεν^Θ εἶναι,
 Τῷ δ' ἡ νῦν γε μέγιστον ὑπεράνιον κλέ^Θ ἐστί.
 265 Τόσῳ γὰρ διέπερας πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαὸς
 Πολλὸς. ἡμεῖς δ' αὐτὲ κίχονόμενοι σάα σά γυναι
 Ἰκόμεν^Θ, εἴ πε πόροισι ξεινήιον, ἢ καὶ ἄλλως
 Δόξης δωσύνω, ὅτε ξείνων θέμις ἐστίν.
 Ἀλλ' αἰδοῖς φέριστε θεὸς· ἰκέται δέ τοι εἰμίν.
 270 Ζῶς δ' ἐπισημήτωρ ἰκέτῶν τε ξείνων τε
 Ξάνιος, ὃς ξάνοισιν αἰμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
 Ὡς ἔφαμιν. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,
 Νῆπιος εἰς ὧ ξάν', ἢ πλοῦδ' ἐλλήλαδας,
 Ὅς με θεὸς κέλευται ἢ δεδιμένῃ ἢ αἰεσσόμεν.
 275 Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχῃ ἀλέγυσον,
 Οὐδ' ἐθεὶν μακάρων· ἐπεί πολὺ φέρτεροι εἰμίν.
 Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθρ^Θ ἀνδράμενος πεφιδόμην,
 Οὐτέ τίς σ' ἔδ' ἐσάπων, εἰ μὴ θυμὸς με καλέει.
 Ἀλλὰ μοι εἴθ' ὅππῃ ἔχες ἰὼν ἀεργέα νῆα,
 280 Ἡ' περ ἐπ' ἐχέμεν, ἢ καὶ χεδόν· ὄρα δ' αἶψα.
 Ὡς φάτο περὶ ἄρ' ἔπειτα. ἐμὲ δ' ἐλάδ' ἐδόξα πολλὰ,
 Ἀλλὰ μιν ἄφορρον προσέφω δολίοις ἐπέεσι,

Sedens autem mulsit oves & balantes capras,
Omnia secundum ordinem, & fœtum submitit singulis. 245

Statim autem dimidium coagulans albi lactis,

Plexis in calathis constringens reposuit:

Dimidium autem rursus constituit in vasis, ut sibi esset.

Ad potandum comedenti, & sibi ad cœnam esset.

At postquam festinavit expediens sua opera: 250

Dum ignem accendit, & aspexit, interrogatque nos:

O hospites, quinam estis? unde navigatis humidas vias?

Numi ad negotiationem, aut temere vagamini,

Ut piratae super mare, qui vagantur

Animas *periculo* obijcientes, malum alienigenis ferentes? 255

Sic ait. nobis autem statim exanimatum est nostrorum cor,

Timentibus sonitumque gravem, ipsumque monstrum:

Sed & sic ipsum verbis excipiens alloquebar:

Nos tibi a Troja in diversa jactari Achivi

Variis ventis super ingentes fluctus maris, 260

Domum tendentes, alia via, aliis itineribus

Venimus: sic fortassis Jupiter voluit constituere.

Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,

Cujus sane nunc maxima sub cælo gloria est:

Tantam enim evertit urbem, & perdidit populos 265

Multos. nos autem contra procumbentes ad tua genua

Supplicamus, si quod præbeas hospitale, sive alioquin

Donum des, qui hospitum mos est.

Sed verere optime deos: supplices enim tibi sumus.

Jupiter autem ultor est supplicumque hospitumque 270

Hospitalis, qui hospites simul venerandos comitatur.

Sic ajebam. ille vero mihi contra respondit sævo ani-
mo:

Stultus es o hospes, aut de longinquo advenisti,

Qui me deos jubes aut timere aut observare.

Non enim Cyclopes Jovem a capra nutritum curant, 275

Neque deos beatos: quoniam multo præstantiores su-
mus.

Neque ego Jovis inimicitias evitans pepercero

Neque tibi, neque sociis, nisi animus me jubeat.

Sed mihi dic ubi appulisti cum huc venires fabrefactam na-
vem,

An alicubi in ora, an potius prope? ut sciam. 280

Sic ait tentans. me autem non latuit scientem pluri-
ma,

Sed ipsum vicissim allocutus sum dolosis verbis:

- Νῆα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐροσίχθων,
 Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
 285 Ἀΐκη προσελάσας· ἀνεμὸς δ' ἐκ πόντου ἐνεκεν.
 Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν πῖσδε υπέκφυγον αἰπιῷ ὀλεθρῷ.
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' ἔδεν ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ.
 Ἀλλ' οὐκ ἀναίξας ἐπείροισ ἐπὶ χέρας ἔαυτε.
 Σὺν δέ δύνω μάρφας, ὥς σκύλακες ποτὶ γαίῃ
 290 Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμαῖς ῥίε, δάσ δὲ γαῖαν.
 Τὸς δὲ διαμελεῖσι παμῶν ἀπλίσσασθαι δόρπον.
 Ἦσθις δ' ὥς κ' ἰών ὀρεοῖτροφος, ἔδ' ἀπύκτεται
 Ἐγκατὰ τε σάρκας τε καὶ ὅττι μνησκόμεναι.
 Ἡμῖν δὲ κλαίωντες ἀντιχέομεν Διὶ χέρας,
 295 Σχέτλια ἐργ' ὀρώοντες· ἀμνηχανίη δ' ἔχει θυμὸν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλῃ ἐμπλήσασθαι νηδύϊ,
 Ἀνδράμεια κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἀκρητον γάλα πίπων,
 Κεῖτ' ἐν ποσὶ ἀντροῖα πανυσάμενος διὰ μήλων.
 Τὸν μὲν ἐγὼ βέλδισα κατὰ μεγαλήτορα θυμῷ,
 300 Ἀΐων ἰὼν, ξίφος δ' ἐρυοάμενος παρὰ μηρῷ,
 Οὐπάμεναι πρὸς σῆθε', ὅθι φρένες ἦσαν ἔχουσι,
 Χωρ' ἐπιμασάμενος· ἵερ' δέ με θυμὸς ἔρκεν.
 Αὐτὰ γάρ κε καὶ ἄμμοι ἀπώλομεν αἰπιῷ ὀλεθρῷ.
 Οὐ γάρ κεν διωάμεσθα θυράων ὑψηλῶν
 305 Χερσὶν ἀπώτασθαι λίθων ὀβριμον ὅτ' προσέθηκεν.
 Ὡς ὅππε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠὲ δῖαν.
 Ἡμεῖς δ' ἠελυγμένα φάνη ροδοδάκτυλ' ἠώς,
 Καὶ ὅππε πῦρ ἀνέκαυε, καὶ ἠμελε κλυτὰ μέλη
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἐμβρυον ἦκεν ἐκάστῃ.
 310 Αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἠσθεσι τονησάμενος τὰ ἅ' ἔργα,
 Σὺν δ' ὅγε δ' αἶπε δύνω μάρφας ἀπλίσσασθαι δόρπον.
 Διτηρῆσας δ' ἀντροῖα ἐξύλασα πίονα μήλα,
 Ρηϊδῶν ἀφελὼν θυράων μέγας· αὐτὰρ ἵππασα
 Ἀψ' ἐπὶ δρυχ' ὥς εἴ τε φαρότηρ πῶμ' ἐπὶ δύνῃ.
 315 Παλλῇ δὲ ρίζῃ πρὸς ὄρε' ἄρτε πῖονα μήλα
 Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπάρην κατὰ βουκολομένην,
 Εἵπως πασάμεναι, δόφιν δὲ μοι ἄλχ' Ἀδύμν.
 Ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βελή·
 Κύκλωψ γάρ ἔκασθαι μέγα ρόπαλον παρὰ σπηΐ,
 320 Χλωρόν, ἐλαίνον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄρεα φορέειν
 Αὐανδρῇ· τῷ μὲν ἄμμοι ἵσχομεν εἰσπορώμεντες

Navem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
Ad petram jaciens vestræ ad fines terræ,
Scopulo impactam: ventus autem ex ponto tulit.

285

Ast ego cum hisce effugi arduam perniciem.

Sic ajebam. ille autem nihil respondit sævo animo:
Sed ipse irruens sociis manus intulit.

Duos autem correptos, uti catulos ad terram

Illisit, cerebrum autem humi fluebat, irrigabatque ter-
ram.

290

His autem membratim dissectis apparavit cœnam.

Vorabat autem uti leo montanus, neque reliquit

Aut intestina aut carnes aut etiam ossa medullosa.

Nos autem flentes sustulimus Jovi manus,

Flebilia facinora videntes: desperatio autem habebat ani-
mum.

295

At postquam Cyclops magnum impleverat ventrem,

Humanas carnes comēdens, & ad hæc merum lac bibens,

Jacuit intra antrum extensus inter pecudes:

Eum quidem ego constitueram magnanimo animo

Propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,

300

Vulnerare ad pectus ubi præcordia hepar circumdant,

Manus admovens: aliud autem me consilium retinebat.

Illic enim etiam nos periissemus sæva morte:

Non enim potuissemus ab janua excelsa

Manibus movere saxum grave quod admovent.

305

Itaque tum ingemiscentes expectavimus auroram divinam.

Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,

Tunc ignem accendit, & multæ inclytas pecudes

Omnia rite, & suum fœtum submisit singulis.

At postquam festinavit perficiens sua opera,

310

Simul ille rursus duosprehendens apparavit prandium.

Ut prandit autem ex antro egit pingua pecora,

Facile tollens ostium ingens: at deinde

Rursus admovit veluti si pharetræ operculum imposeret.

Multo autem cum stridore ad montem egit pingues pecu-
des

315

Cyclops. sed ego relictus sum mala profunde cogitans,

Si quo pacto ulciscerer, daretque mihi victoriam Pallas.

Illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium:

Cyclopi enim jacebat ingens clava ad stabulum,

Viridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret

320

Arefactam: quam nos tantam esse conjiciebamus inspicien-
tes

- Ὅσον δ' ἔσθ' ἡὸς ἑικοσόροιο μελαίνης,
 Φορὰ δ' ὤρεϊς, ἦ τ' ἐκπεράα μέγα λαῶντα·
 Τόσον ἔλω μῆκ', πόσον πάχ' ἐσοράσθαι·
 325 Τὸ μὲν ὅσον τ' ὄργανον ἐγὼν ἀπέκοψα παρασάς,
 Καὶ παρέδην ἐπάρσιον, ἀποξυῖα δ' ἐκέλευσα,
 Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐδώσα παρασάς·
 Ἀκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτερον ἐν πυρεὶ κηλῇ·
 Καὶ τὸ μὲν δὲ κατέθηκε κατὰ κρῦψας ὑπὸ κόπρῳ,
 330 Ἦ ῥα κατὰ σάβας κέχυτο μεγάλ' ἡλιδα πολλή·
 Αὐτὰρ πῶς ἄλλως κλήρω πεπλεγέσθαι ἀνῶν,
 Ὅσας πολυήθεσσι ἡμοὶ σιωὶ μοχλὸν ἄερας,
 Τείλας ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε πόν γλυκύς ὑπν' ἰκάνοι,
 Οἱ δ' ἐλαχον πῶς ἂν καὶ ἧ ἡδελον αὐτὸς ἐλίσσαι·
 335 Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτ' μετὰ ποίσιον ἐλέμην·
 Ἐστίει δ' ἡλδον κακίτετρα μῆλα νομάων·
 Αὐτίκα δ' εἰς ὠρὴν σάβ' ἡλσσε πύονα μῆλα
 Πάντα μάλ'· ἑδὲ π' ἄλπε βαθείης ἐκποδον αὐλῆς,
 Ἦ π' οἷσάμεν', ἧ καὶ θεὸς ὥς ἐκέλευεν·
 340 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψότ' αἰέρας,
 Ἐξόμεν' δ' ἡμελγαν οἷς καὶ μηκιάδας αἰγας,
 Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἐμβρονον ἦεν ἐκάστη·
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ σάβσε ποθησάμεν' πᾶσι ἔργα,
 Σιωὶ δ' ὄγε δ' αὐτὲ δύω μάργας ὀπλίσσασθαι δόρπον·
 345 Καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παρασάς,
 Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλας οἶνον,
 Κύκλωψ πῶ, πῶ οἶνον, ἐπεὶ φαῖγες ἀνδρῖμα κρῖα·
 Ὅφρ' εἰδῆς οἷόν τι ποτὸν σάβ' ἡνὺς ἐκαδέδωκε
 Ἡμετέρῳ· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρων, εἰ μὴ ἐλεήσας
 350 Οἰκαδὲ πέμψας· σὺ δὲ μάναια ἔκ' ἐτ' ἀνεκπῶς·
 Σχέτλιε, πῶς κίν' αἶς σε καὶ ὕπερρον ἄλ' ἰκρίτω
 Ἀνδρώπων πολέων, ἐπεὶ ἔκατὰ μοῖραν ἐρεξας,
 Ὡς ἐράμενα· ὁ δ' ἔδεκτο καὶ ἐκπιν' ἦσαν δ' αὖν ὥς
 Ἠδὲ ποτὸν πίνων· καὶ μὲν ἦτε δ' ὤπερρον αὐτῆς,
 355 Δός μοι ἐπ' πρόφρων, καὶ μοι πρὶν ἔνομα ἐπὶ
 Αὐτίκα νυῖ, ἵνα τοι δῶ ξάνιον, ὃ καὶ σὺ χαίρεις,
 Καὶ γὰρ Κυκλώπτεσσι φέρε ζείδωρ' ἄρυσσιν
 Οἶνον ἐρεσάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ἄμβροτ' αἶψιν·
 Ἀλλὰ σάδ' ἄμβροτῆς καὶ νίκταρός ἐστιν ἀπορρώξ·
 360 Ὡς ἔφαδ'· αὐτὰρ οἱ αὐτῆς ἐγὼ πόρον αἰδομένη οἶνον·

Quantus est malus navis viginti remis agitatz nigræ,
 Onerariz latz, quæ trajicit ingentes fluctus:
 Tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu:
 Ab hac quantum est ulna ego abscondi astans, 325
 Et proposui sociis, lævigareque jussi.
 Hi vero lævem fecerunt: ego autem acui astans
 Summum, statim autemprehendens torrui in igne arden-
 te:

Et hanc quidem bene deposui abscondens sub fimo,
 Qui per speluncam fusus erat admodum densè inultus. 330
 At cæteros sorte fortiri jussi,
 Quinam auderet mecum vèstem tollens
 Interere in oculum, quando illum dulcis somnus occuparet.
 Ilique sortiti sunt quos utique voluissèm ipse eligere
 Quatuor, ast ego quintus cum iis electus sum. 335
 Vespertinus autem rediit velleribus pulchras pecudes pascens:
 Continuo vero in latam speluncam egit pingues pecudes
 Omnes prorsus: neque ullam reliquit profundam extra cor-
 tem,

Sive quid suspicatus, sive etiam dens sic jussit.
 At deinde admovit ostium ingens sublime tollens, 340
 Sedens autem mulgebat oves & balantes capras,
 Omnia secundum ordinem, & fœtus submisit singulis.
 At postquam festinarat perficiens sua opera,
 Ille rursus duos corripiens apparavit cœnam:
 Et tum ego Cycloper alloquebar prope astans, 345
 Poculum in manibus tenens nigri vini,
 Cyclops cape, bibe vinum, quia comedisti humanas carnes:
 Ut scias qualem potum hunc navis occultraverat
 Nostra: tibi autem rursus libamen ferebam si me miseratus
 Domum mittas. tu autem furis non jam tolerabiliter, 350
 Improbe, quomodo quisquam ad te in posterum alius acce-
 dat

Hominum multerum, quia non pro decenti egisti.

Sic dixi, is autem accepit & ebibit: delectatusque est ve-
 hementer

Dulcem potum bibens: & a me petiit postea rursus:
 Da mihi adhuc benevolens, & mihi tuum nomen dic 355
 Statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
 Etenim Cyclopius fert alma terra
 Vinum copiosis uvis, & illis Jovis imber dat incrementum:
 Verum hoc ambrosiæ & nectaris est stiria.

Sic ait. at ei rursus ego dedi ardens vinum:

- Τεῖς μὲν ἔδωκα φέρων, τεῖς δ' ἐκπικν ἀφραδίῃσιν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνῳ,
 Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεισι προσηύδων μελιχίοισι,
 Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτὸν; αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 365 Ἐξερῶ· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέης·
 Οὐπὲς ἔμοιγ' ὄνομ' ἔσθ'. Οὐδαν δέ με κυκλήσκουσι
 Μῆτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
 Ὡς ἱράμετο· ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,
 Οὐδαν ἐγὼ τύμακον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑταίρισι.
 370 Τὺς δ' ἄλλας πρόσθεν· σόδε τοι ξεινήιον ἔσαι.
 Ἦ', ἧ ἀνακλινδὲς πέσεν ἔπειθ'· αὐτὰρ ἔπειτα
 Κατ' ἀποδοχμῶσας παχυαὺ αὐχένα· καδδὲ μιν ὑπνῷ
 Ἦραι πανδαμάτωρ· φάρυγγι δ' ἐξέσσυτο οἶνος,
 Ψυμοὶ τ' ἀνδράμειοι· ὁ δ' ἐρδύετο οἶνοβαρέων.
 375 Καὶ τότε ἐγὼ πὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδῷ ἤλασα πολλῆς,
 Εἴως θερμαίνοιτο· ἔπεισά τε πάντας ἑταίρους
 Θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ αἶψ' ὁ μοχλὸς ἐλαίνος ἐν πυρὶ μέλει
 ἈΨασθαι χλωρὸς περ ἱῶν, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
 380 Καὶ τότε ἐγὼν ἄσπον φέρον ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταίρους
 Γεγαντ'· αὐτὰρ δάρσθ' ἐνέπνυον μέγα δάμνηον·
 Οἱ μὲν μοχλὸν ἐλόντες ἐλαῖνον ἄζω ἔπ' ἄκρῳ
 Ὀφθαλμῷ ἐνέριεσαν· ἐγὼ δ' ἐρύπερδαν ἀερεῖας
 Δίνειον· ὥς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀτήρ
 385 Τρυπάνῳ, ρὶ δὲ τ' ἐνερδεν ὑποσείουσιν ἡμάντα
 ἈΨάσσειντο ἑκάτερδεν, σὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ·
 Ὡς πῶ ἐν' ὀφθαλμῷ πυρηνικῆα μοχλὸν ἐλόντες
 Διγνόμεν, πὼν δ' αἶμα περὶ ῥέει δερμὸν ἰόντα·
 Πάντα δὲ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ ἧ ὀφρύας ὄσεν αὐτμή,
 390 Γλῶττι καυμίνης· σφαραγδόντο δὲ οἱ πυρὶ ρίξαι·
 Ὡς δ' ὅτ' ἀτήρ χαλκῶς τέλεικω μέγαν ἦε σκίπαρνον
 Εἰν ὕδασι ψυχρῷ βάπτει μεγάλην ἰάχοντα,
 Φαρμάσσων· (σὸ γὰρ αὖτε σιδήρου τε κράτ' ἔσ'·)
 Ὡς πῶ σὺ' ὀφθαλμοῖς ἐλαῖνῳ περὶ μοχλῷ.
 395 Σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξ'· περὶ δ' ἰαχε πέτρῃ.
 Ἠμῶς δὲ δέισαντες ἀπαισόμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
 Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖσι πεφυρμένον αἶμασι πολλῷ.
 Τὸν μὲν ἔπειτ' ἐρύψεν ἀπὸ τοῦ χερσὶν ἄλυσιν.
 Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλῃ ἤπυσεν, οἱ γὰρ μιν ἀμφὶ

Ter quidem dedi ferens, ter autem ebibit stupore.

At postquam Cyclopi circa præcordia venit vinum,

Tunc ipsum verbis alloquebar blandis:

Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
Dicam: tu autem mihi da hospitale munus, ut pollicitus
es: 365

Nemo mihi nomen est: Neminemque me vocant

Mater atque pater, atque omnes alii focii.

Sic dicebam. ille autem me rursus excepit sævo animo:

Neminem ego postremum edam post suos focios,

Cæteros autem prius: hoc tibi hospitale munus erit. 370

Dixit, & recubens cecidit supinus: at deinde

Jacebat inflectens crassam cervicem: & illum fomnus

Cepit omnium domitor. e guttureque prorupit vinum,

Frustraque humanæ carnis: nam ructabat vino gravatus,

Tunc ego vestem sub cinerem egi multum, 375

Ut calefieret: verbisque omnes focios

Confirmavi, ne quis mihi subveritus refugeret.

Sed cum mox vestis oleaginus in igne erat

Arsurus viridis licet esset, candeatque vehementer,

Tunc ego propius atruli ex igne, circum autem focii 380

Stabant: cæterum audaciam inspiravit ingentem deus.

Hi quidem vestem sumptum oleaginum acutum in summo

Oculo infixerunt: ego autem superne erectus

Versabam. ut cum quis terebrat lignum vir navale

Terebra, illi vero infra torquent loro 385

Tenentes utrinque, illaque circumvolvitur assidue sem-
per:

Sic ejus in oculò ignitum vestem sumptum

Versabamur, hunc autem sanguis circumfluebat calescen-
tem:

Omnesque ei palpebras circum & supercilia cremavit va-
por,

Pupilla ardente: crepitabant autem ei igne radices. 390

Veluti cum vir faber securim magnam aut asciam

In aqua frigida mergit multum stridentem,

Medicans: (hoc enim jam ferri utique robur est)

Sic ejus stridebat oculus oleaginum circa vestem.

Horrende autem magnum ejulavit: insonnitque rupes. 395

Nos autem perterriti recessimus. at ille vestem

Extraxit oculo sedatum sanguine multo:

Illum quidem deinde abjecit a se manibus prædolens.

At ipse Cyclopos magna voce vocavit, qui circa ipsum

- 400 Ὄκειον ἐν σπῆσσι δι' ἀκρας ῥήμοισας.
Οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἱοίπων ἄλλοθεν ἄλλῃ·
Ἰσάμενοι δ' ἔροντο περὶ σπῆσσι δ', τὰ δ' ἐκ κῆδοι,
Τίπτε πόσον Πολύφημ' ἀρήμεν' ὥδ' ἐβόησας
Νύκτα δι' ἀμβροσίῳ, ἣ ἀύπνιος ἄμμε πείθεσθαι;
405 Ἥ μὴ αἶς σὺ μῆλα βροτῶν ἀέκοντ' ἐλαύνει;
Ἥ μὴ αἶς σ' αὐτὸν κτήνη δόλω ἢ βίῃφι;
Τὲς δ' αὐτ' ἐξ αὐτρὶ προσέφη κρατερὸς Πολύφημ'·
ὦ φίλοι, Οὐπὶς με κτείνει δόλω, ἠδὲ βίῃφι.
Οἱ δ' ἀπαμβρόμενοι ἔπειτα πετόεντ' ἀγρόδον,
410 Εἰ μὲν δὴ μή τις σε βιάζεται ὅν ἴοντα,
Νῦσον γ' ἔπως ἐπὶ Διὸς μεγάλα ἀλίσσθαι.
Ἄλλα σὺ γ' ὄχλο πατρὶ Προειδάωνι ἀνακτι.
ὦς ἀρ' ἔραν ἐπίοντες. ἐμὸν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ
ὦς ὅνῳ ἐξαπάσεν ἐμὸν ἣ μή τις ἀμύμων.
415 Κύκλω δὲ στυάχων σε ἣ ὠδίνων ὀδυῖσσι,
Χερσὶ ψηλαφών, ἀπὸ μὲν λίθων εἰλε θυράων.
Αὐτὸς δ' ἐνὶ δύρῃσι καθέζετο χεῖρε πεπείσας,
Εἰ πᾶσι περ μετ' ὅεσσι λάβοι σείχοιτα δύραζε.
Οὕτω γάρ περ μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον ἔτιαι.
420 Αὐτὰρ ἐγὼ βυλῶν ὅπως ὄχ' ἄερεα γένοιντο,
Εἰ πᾶν ἐταίροισι θανάσαι λύσιν ἠδ' ἐμὰ αὐτῶ
Εὐρύκλῳ· πάντας δὲ δόλους ἣ μῆταν ὕφαινον,
ὦς περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγυδεν ἦεν.
Ἥδε δὲ μοι κατὰ θυμὸν ἀεὶσι φαινέτω βυλή·
425 Ἀρσενες οἷες ἦσαν εὐτρεφεῖς δασύμαλλοι
Καλοὶ σε μεγάλοι σε, ἰοδνεφεῖς εἶρ' ἐχόντες.
Τὲς ἀκίων σωτῆρων εὐστρεφεῖσσι λύκοισι,
Τῆς ἐπὶ Κύκλω δῶδε πέλωρ, ἀδεμίτια εἰδώς.
Σώτρες αἰνύμεν' ὃ μὲν ἐν μίσῳ ἄνδρα φέρεσκει,
430 Τὸ δ' ἐσπέρῳ ἐκάτερθεν ἔτλῳ σώοντες ἐταίρους,
Τρεῖς δὲ ἔκασον φῶτ' οἷες φέρον' αὐτὰρ ἔργα
(Ἀρνήος γὰρ ἔλῳ μῆλων ὄχ' ἄερεα ἀπᾶντων)
Τὸ κατὰ νῆα λαβὼν, λασίῳ ὑπὸ γαστρί' ἐλυσθεῖς
Κέκλῳ. αὐτὰρ χερσὶν αἶψα διαπείσοιο
435 Ναλαμῆος στροφῶς ἐχόμενῳ πετλησά θυμῷ.
ὦς πᾶσι μὲν στυάχοντας ἐμύναμεν ἠδ' εἶπον.
Ἥμῃ δ' ἡλιγένης φάνη ριδοδάκτυλ' ἦος,
Καὶ σὺτ' ἔπειτα νομόδ' ἐξίσυτο ἄρσενα μῆλα.

Habitabant in speluncis per cacumina ventosa. 400
 Illi autem vocem audientes accurrebant aliunde alius:
 Stantes autem interrogabant circa speluncam quid ipsum as-
 fligeret;

Quid tantum Polypheme læsus sic clamaſti
 Noctem per divinam, & infomnes nos facis?
 An ne quis te oves mortalium invito abigat? 405
 An ne aliquis ſeiſpum occidat dolo aut vi?
 Hos rurfus ex antro allocutus eſt fortis Polyphemus:

Amici, Nemo me occidit dolo, neque viribus.
 Illi vero reſpondentes verba volatilia dixerunt:
 Si quidem Nemo tibi vim infert ſolus cum ſis, 410
 Morbum quidem nullo modo licet Jovis magni effugere:
 Sed tu precare patrem Neptunum regem.

Sic dixerunt abeuntes. meum autem riſit carum cor
 Quod nomen decepiſſet meum & conſilium inculpatum.
 Cyclops autem ingemiſcensque & dolens doloribus, 415
 Manibus palps, lapidem quidem amovit a janua.
 Ipſe autem in janua ſedebat manus extendens,
 Si quem fortassis inter oves caperet euntem foras.
 Sic enim me putabat in mente ſtultum eſſe.
 Aſt ego deliberabam quid factu optimum eſſet, 420
 Si quam fociis mortis ſolutionem atque mihi ipſi
 Invenirem: omneſque dolos & conſilium rexebam,
 Ut ob vitam. ingens enim malum prope erat.
 Illud autem mihi in animo optimum apparebat conſi-
 lium:

Mares ovium erant bene nutriti denſi velleribus 425
 Pulchri magnique, violaceam lanam habentes:
 Hos tacite colligavi bene tortis funibus,
 In quibus Cyclops dormiebat monſtrum, infanda ſciens.
 Ternos una conſtringens: qui quidem in medio erat virum
 ferebat,

Duo autem alii utrinque ibant ſervantes ſocios. 430
 Terni autem ſingulos viros ovium mares ferebant: at ego
 (Aries enim erat pecudum longe optimus omnium)
 Hujus tergum arripiens, villoſum ſub ventrem volutus
 Jacebam. at manibus lana pretioſiſſima
 Firmiter implicitus hærebam conſtanti animo. 435
 Sic tum quidem ingemiſcentes expectavimus auroram divi-
 nam.

Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
 Tum vero ad paſcua exegit maſcula pecora.

- Οήλαια δ' ἡμέμῃκον ἀνήμελκτοι περὶ σπῆκός.
 440 Οὐδ' αὖτε γὰρ σφαραγδιότο· ἀναξ δ' ὀδυῦνσι κακῆσι
 Τειρόμεν^Θ, πάντων οἶων ἐπιμάειτο νῶτα
 Οἰβῶν ἐσαόπων. πῶ δὲ νῆπι^Θ ἐκ εὐόησεν
 Ὡς οἱ ὑπ' ἐρπύκων οἶων ἐρπύροισι δίδεντο.
 Τσατ^Θ ἀρνεῖός μῆλων ἐσχευε δύραζε,
 445 Λαχμῶ γανόμεν^Θ, καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονιόνα.
 Τὸν δ' ἐπιμασάμεν^Θ προσέφη κρατερός Πολύφημ^Θ,
 Κεῖ ἐπίτο, αἱ μοι ὧδε διὰ σπῆ^Θ ἴσου μῆλων
 Τσατ^Θ; ἔα πάρ^Θ γε λειψομέν^Θ ἔρχεαι οἶων,
 Ἀλλὰ πολὺ πρῶτ^Θ νέμειαι τέρεν' ἀνδρα ποῖνς,
 450 Μακρὰ βιβάς· πρῶτ^Θ δὲ βράς ποταμῶν ἀφικάνης.
 Πρῶτ^Θ δὲ σαδμόνδε λιλαίαι ἀποτέσσαι
 Ἐπείρα^Θ· νῦν αὖτε πανύσατ^Θ. ἢ σὺ γ' ἀνακτ^Θ
 Οφθαλμὸν ποδῆς, πῶν ἀνὴρ κακός ἐξαλάωσι,
 Σὺν λυγροῖς ἐπείροισι δαμασάμεν^Θ φρένας οἶνω,
 455 Οὕτως; ὃν ἔγω φημί πεφυγμένον εἶναι ὀλιβρον,
 Εἰ δὲ ὁμόφρονέοις, ποτ' φωνήεις τε γένοιο
 Εἰπὼν ὅττι κῆν^Θ ἐμὸν μὲν^Θ ἤλασκάζε·
 Τῷ κί οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπῆ^Θ αἰλῶνις ἀλγ
 Θανομένη βράοιο πρὸς ὑδρῖ· καδδὲ ἐμὸν κῆρ
 460 Λαφῆσαι κακῶν, αἱ μοι ὑδάτανός πόρον Οὕτως.
 Ὡς εἰπὼν, πῶν κεῖν ἀπὸ τοῦ πέμπε δύραζε.
 Ἐλθόντες δ' ἠβασὲν ἀπὸ σπῆς τε καὶ αὐλῆς,
 Πρῶτ^Θ ὑπ' ἀρνεῖα λυόμεν, ὑπέλυσα δ' ἐταίρους.
 Καρπακίμης δὲ αἱ μῆλα τανύποδα τίονα δημῷ
 465 Πολλὰ περιστροφόντες ἐλαύνομεν, ὅφρ' ἐπὶ νῆα
 Ἰκόμεθ'· ἀσάσσοι δὲ φίλοις ἐπείροισι φάνημεν,
 Οἱ φύγομεν θάνατον. πῶς δὲ στυγέοντο γυνῶντες.
 Ἀλλ' ἐγὼ ἐκ εἶων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νῶτον ἐκάστω
 Κλαίειν· ἀλλ' ἐκείδωσα θοῶς καλῖτερχα μῆλα
 470 Πόλ' ἐν νῇ βαλόντας ἐπιπλῆν αἰμυρὸν ὕδωρ.
 Οἱ δ' αἶψ' ἐσβανον, καὶ ἐπὶ κλισίαι κάδιζον.
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλα τύπον ἐρετμοῖς.
 Ἀλλ' ὅτε πόσον ἀπὸ τοῦ ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
 Καὶ πῶς ἐγὼ Κύκλωπα προσπύδων καρπομύοισι,
 475 Κύκλωπ, ἡ ἀρ' ἡμεῖς ἀνάλκιδ^Θ ἀνδρὸς ἐτάμευς
 Ἐδμεναι ἐν σπῇ γλαφυρῷ κρατερῇσι βίβησι·
 Καὶ λίω σὶ γε μέλας πιχέισσας κακὰ ἔργα,

Fœminæ vero balabant immulctæ per stabula .

Ubra enim gravabantur : dominus vero doloribus multis 440

Afflictus, omnium ovium palpabat terga

Erecte stantium . Illud autem stultus non animadvertit

Ut illi sub lanigerarum ovium pectoribus ligati essent .

Ultimus aries pecorum exhibat foras ,

Vellere gravatus , & me astuta cogitante . 445

Hunc contrectans allocutus est fortis Polyphemus :

Aries ignave , quid mihi per speluncam exis pecudum

Ultimus ? neutiquam antea relictus ibas ab ovibus ,

Sed multo primus pascebaris teneros flores herbæ ,

Magnis passibus incedens , primus ad fluentia fluviorum perve-
nis . 450

Primusque in stabulum cupiebas redire

Vespertinus : nunc contra omnium ultimus . num tu do-
mini

Oculum desideras , quem vir malus elisit ,

Cum perniciosiis fociis , postquam domuit mentem vino ,

Nemo ? quem nondum existimarem elapsum esse mortem , 455

Si nempe idem mecum sentires , vocalisque fieres ,

Ut diceris ubinam ille meum robur vitet :

Profecto ei cerebrum per speluncam huc & illuc

Verberato spargeretur ad solum : meumque cor

Quiesceret a malis , quæ mihi nihili vir intulit Nemo . 460

Sic locutus , arietem ab se misit foras .

Profecti autem paululum a speluncaque & corte ,

Primus ab ariete solvebar , solvique & socios .

Celeriter autem pecudes rectipedes pingues pinguedine

Multas avertentes abigimus , donec ad navem 465

Pervenimus : desiderati autem caris fociis visi sumus ,

Qui effugeramus mortem . illos autem gemitibus prosequen-
tur lugentes .

Sed ego non sinebam , superciliisque innuebam singulis æ

Flerent : sed iussi celeriter pulchras velleribus pecudes

Multas navi injicientes navigare saltam aquam . 470

Illi vero statim conscenderunt , & per transtra federunt .

Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis .

Sed quando tantum aberant quantum audiri potest cla-
mans ,

Et tunc ego Cyclopem alloquebar conviciis :

Cyclops , non ergo eras imbellis viri socios 475

Comesurus in spelunca cava valentibus viribus :

Utique te correpturæ erant malæ res ,

- Σχέτλι· ἐπὶ ξένους ἔχ' ἄξιο σφ' οὐ οἶκον
 Ἐσθόμεναι· τῷ σε Ζῆς πῖσαστο καὶ θεοὶ ἄλλοι·
- 480 Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα χολώσαστο κηρόδι μάλλον·
 Ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφῷ ὄρε' μεγάλοιο,
 Καδδ' ἔβαλε προπάρειθε νεὸς κυανοπρώοιο,
 Τυττὸν ἐδδῆσεν δ' οἴῳ ἄκρον ἰκίσθαι.
 Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
- 485 Τῷ δ' αἰψ' ἤπειρόνδε παλιρρόδιον φέρε κύμα
 Πλημμυρεῖς ἐκ πόντοιο, θέμωσι δὲ χέρσον ἰκίσθαι·
 Αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσι λαβὼν περιμήκεα κονίον
 Ὡσα παρῆς· ἰσάροισι δ' ἐπὶ τρωάας ἐκέλευσε
 Ἐμβαλεῖν κώπης, ὅ' ὑπ' ἐκ κακότητι φύγοιεν,
- 490 Κραδί' ἀσπιδόων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεον·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ δῖς πόσον ἄλα πρόσοιτες ἀπῆμιν,
 Καὶ πῶτ' ἐγὼ Κύκλωτα προσηΐδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 Μελιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλοθεν ἄλλ'·
 Σχέτλιε, τίπ' ἰδέλεις ἐρεθίζμεν ἄγριον ἄνδρα,
- 495 Ὡς καὶ τῷ τόντονδ' ἐβαλὼν βέλ'· ἤγαγε νῆα
 Αὐτὸς ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτὸν ὀλέσθαι·
 Εἰ δὲ φθιγγαμένῳ τῷ ἢ αὐδῆσαντ' ἄλλους,
 Σὺν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆια δῦρα,
 Μαρμαρῇ οὐρυόεντι βαλὼν· πόσον γὰρ ἦσιν·
- 500 Ὡς φάσαν· ἀλλ' ἢ πείδον ἑμὸν μεγαλήτορα θυμὸν,
 Ἀλλὰ μιν ἄλγερρον πρόσφλω κεκοιόη θυμῷ,
 Κύκλωτ', αἶκιν τίς σε κατὰ θνητῶν ἀνδράπων
 Ὀφθαλμῷ εἶρηται ἀνικελίῳ ἀλάωτῳ,
 Φάσθαι Ὀδυσῆα πομπιπόρδιον ἐξαλαῶσαι,
- 505 Τῶν Λαίρτων, Γῆραχ' ἐνὶ οἰκίᾳ ἔχοντα·
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' οἰμώξας ἡμείβετο μύθῳ,
 ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατε δέσφαδ' ἰκάνει·
 Ἔσκε τις εὐδάδε μάντις ἀνὴρ ἦὺς τε μέγας τε,
 Τηλεμῶ· Εὐρυμίδης, ὅς μαντοσύνην ἐκίκατο,
- 510 Καὶ μαντολόμεν' κατεγήρα Κυκλώπιδες·
 Ὡς μοι ἔφην σάδ' ἐπὶ πάντας τελευτήσασθαι ὅπως,
 Χειρῶν ἔξ Ὀδυσῆ' ἀμαρτήσασθαι ὅπως·
 Ἀλλ' αἰεὶ πᾶσι φῶτα μέγαν καλὸν ἰδὲ γένω
 Ἐνθάδ' ἰλδύσασθαι, μεγάλῳ ἐπειμένον ἀλλήλῳ·
- 515 Νῦν δέ μ' ἰὼν ὀλίγ' τε καὶ ὑπὸ δανδὲ καὶ ἄλλοις,
 Ὀφθαλμῷ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἰδαμνάσαστο οἶνον.

Improbe: quandoquidem hospites non verebaris tua in domo
Absumere: ideoque te Jupiter ultus est & alii dii.

Sic dicebam. ille autem continuo irascebatur ex corde ma-
gis. 480

Misit autem abruptum verticem montis magni,
Dejecitque ante navem nigram proram habentem,
Paululum autem absuit clavum extremum quin pertingeret.
Inundavit autem mare decidente ab petra.

Ipsamque statim ad continentem refluius ferebat fluctus 485
Inundatio ex mari, adegitque prope terram ut veniret.

At ego manibus apprehendens prælongum contum
Detruxi ab *littore*. socios autem hortans jubebam

Incumbere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens. qui incumbentes remigabant. 490

Sed quando bis tantum mare fulcantes aberamus,
Tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem socii
Blandis verbis prohibebant aliunde alius,

Improbe, cur vis irritare agrestem virum,
Qui etiam nunc in pontum jaciens telum, deduxit navem 495
Rursus ad continentem? & sane existimabamus illic peritu-
ros nos.

Si vero sonantem te aut loquentem audivisset,
Confregisset nostra capita & navalia ligna,
Saxo aspero jaciens: tam enim longe mittit.

Sic dicebant. sed non persuaserunt meo generoso animo. 500
Sed ipsum rursus alloquebar irato animo:

Cyclops, si quis te inter mortales homines

Oculi interrogaverit foedam privationem,

Dic Ulysses urbium everforem privasse,

Filium Laertæ, in Ithaca domum habentem. 505

Sic dicebam. ille autem mihi ejulans respondebat ser-
mone:

Eheu, utique jam mihi prisca vaticinia accidunt.

Erat quidam hic vates vir bonusque magnusque,

Telemus Eurymides, qui vaticiniis pollebat,

Et vaticinans consenescebat inter Cyclopos: 510

Qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in posterum,

Manibus ex Ulyssis privatum iri visu.

Sed semper quendam virum ingentem & pulchrum expe-
ctabam

Huc venturum esse, magna præditum virtute:

Nunc autem me parvus & nihil & imbellis, 515

Oculo privavit, postquam domuit me vino.

Sed

- Α'λ' ἄγε δ' ἄρ' Οὔδυσσ', ἵνα σοι παρ' ξείνια δείω,
 Πομπὴν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἔννοσχαν.
 Τῆ γάρ ἐγὼ πάϊς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἡμὸς εὐχεται εἶναι.
 520 Αὐτὸς δ' αἶψ' ἐδήλουν ἴσηται, εἰς τις ἀλλ'·
 Οὐτὲ θεῶν μακάρων, ὅτε θνητῶν ἀνδράπων.
 Ως ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμεν' προσίειπον.
 Αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς σε καὶ αἰωὸς σε διωαίμεν
 Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον αἰδ'· εἴσω.
 525 Ως ἐκ ὀφθαλμὸν γ' ἴσηται εἰς Ἐννοσχαν.
 Ως ἐφάμην· ὁ δ' ἔκυσσε Ποσειδάωνι ἀνακτα
 Εὐχέσθω χερ' ὀρέγων εἰς ἄρην' ἀστερόεντα,
 Κλυδί Ποσειδάων γαλήνῃ κυανοχάσπε.
 Εἰ σπέν γε σὸς εἰμι, πατὴρ δ' ἡμὸς εὐχεται εἶναι,
 530 Δὸς μὴ Οὔδυσσ' ἔκ' ἀπολὸν οἶκαδ' ἰκίσθαι
 Τὸν Λαίρτεια, Γ' ἰθάκη ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα.
 Α'λ' εἰ αἱ μοῖρ' ἐςὶ φίλος τ' ἰδέιν, καὶ ἰκίσθαι
 Οἶκον εὐκαίμενον καὶ ἐλὼ ἐς πατρίδα γαίαν,
 Οὔτε κακῶς ἔλθοι, ὀλέτας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
 535 Νῆος ἐπ' ἀλοτρύγης, εὐροὶ δ' ἐν πῆμασι οἴκῳ.
 Ως ἔφατ'· εὐχόμεν'· σὺ δ' ἔκλυε Κυανοχάσπε.
 Αὐτὰρ ὅγ' ἐξάψας πολὺ μείζονα λαὸν ἀάρας,
 Ἢκ' ἐπιδινησας· ἐπέρεισε δὲ καὶ ἀπείλεδρον,
 Καδδ' ἔβαλεν μεσσηπείδῃ νεὺς κυανοπρόροισ,
 540 Τυτθὸν ἐδύησεν δ' οἴῳ ἄκρον ἰκίσθαι.
 Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρῃς.
 Τῷ δὲ πρόσω φέρε κῆμα, θέμωσι δὲ χέρσιν ἰκίσθαι.
 Α'λ' ὅτε δὴ τῷ νῆσον ἀφικόμεθ' ἐνθά περ ἄλλαι
 Νῆες εὐσταλμοὶ μένον ἀδρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 545 Εἶατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποσὶ δέγμενοι αἰεὶ,
 Νῆα μὲν ἐνθ' ἐλθόντες ἐκίσαμεν ἐν λαμβάσει,
 Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ρηγμῖνι θαλάσσης.
 Μῆλα δὲ Κύκλωπ'· γλαφυρῆς ἐκ πηλὸς ἐλόντες
 Δασυάμεθ', ὥς μὴ αἶς μοι ἀπτεμβόμεν' κίος ἴσως.
 550 Αἰρετὸν δ' ἡμοὶ οἶον εὐκνήμιδες ἑταῖροι
 Μήλων δαιόμενων δόσαν ἔξοχα· πῶν δ' ἐπὶ θινὶ
 Ζῆνι καλαιντοφεί Κρονίδῃ ὅς τις πᾶσιν ἀνάσσει,
 Ρ' ἔσας, μηδ' ἔκρον· ὁ δ' ἐκ ἐμπάξεντο ἱρὸν,
 Α'λ' ἄρα μερμήραζεν ὅπως ἀπολοῖατο πᾶσαι
 555 Νῆες εὐσταλμοὶ, καὶ ἡμοὶ ἑταῖρες ἑταῖροι.

Sed age hac veni Ulysses, ut tibi hospitalia præbeam,
 Reditionemque horter ut det inclytus Neptunus,
 Hujus enim ego filius sum, pater autem meus gloriatur esse:
 Ipse autem siquidem voluerit sanabit, neque quisquam a-
 lius

520

Neque deorum immortalium, neque mortalium hominum.

Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquebar:

Utinam enim sic anima & vita te possem

Orbum faciens mittere Plutonis intra domum:

Ut oculum non sanabit vel Neptunus.

525

Sic dicebam. at ille deinde Neptunum regem

Orabat manus tendens ad cælum constellatum:

Audi Neptune terram continens niger cæsarie.

Si revera tuus sum, patremque te meum proferis esse,

Da ut ne Ulysses urbem everfor in patriam veniat

530

Filius Laertæ, in Ithaca domum habens.

At si illi fatale est amicosque videre, & pervenire

Domum ad bene ædificatam & suam in patriam terram,

Sero male veniat, postquam perdiderit omnes socios,

Nave in aliena, inveniaturque calamitates domi.

535

Sic ait precans. eum autem audivit Neptunus.

At ille iterum multo majorem lapidem tollens,

Misit circumrotans: intendit autem jam immensam

Dejecitque post navim cyaneam rostro,

Paululum defuit quin gubernaculum summum attingeret.

540

Inundavitque mare delabente ab saxo.

Ipsum vero ulterius ferebat fluctus, coegitque ad continentem
 venire.

Sed quando jam ad insulam pervenimus, ubi cæteræ

Naves bene tabulatæ stabant densæ, circum autem socii

Sedebant ingentes, nos expectantes semper,

545

Navem quidem illuc venientes subduximus in arenas,

Ipseque exivimus ad littus maris.

Pecudés autem Cyclopi cava ex navi fumentes

Divisimus, ut nullus mihi privatus abiret aequali portione.

Arietem autem mihi soli fortes socii

550

Dividendis ovibus dederunt præ aliis. eum vero in litto-
 re

Jovi, cujus nigræ nubes, Saturnio, qui omnibus impe-
 rat,

Sacrificans, femora incendi. ille vero non curabat sacra,

Sed deliberabat quo pacto perirent omnes

Naves bene tabulatæ, & mihi perdilecti socii.

555

Tom. II.

Q

Sic

Ως τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ἐς ἡέλιον καταδύναι.
 Ἡμεῖα δ' αὖν ὕμνοι κρέα τ' ἄσπασα καὶ μέθυ ἠδὲ.
 Ἡμεῖο δ' ἡέλιον κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
 Καὶ πότε ἰκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 360 Ἡμεῖο δ' ἠελγένεια φάνη ροδοδάκτυλον ἥως,
 Δὴ πότε ἔγ' ἐγὼν ἐπαροιῶν ἐποτρυνῶν ἐκέλευσα
 Αὐτὰς τ' ἀμβλύνειν, ἀνὰ πρὶν πρυμνήσια λύσαι.
 Οἱ δ' αὖτ' εἰσβαλόντων καὶ ἐπὶ κλισίαι κάδιζον.
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολλὴν ἄλα τύπον ἐρετμοῖς.
 365 Ἐνθεν δ' ἐπὶ προτέρω πλόμεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 Ἀσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Κ.
 Ρ Α Φ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδες.

ΤΑ' περὶ τὸν Αἰόλον ἀπαγγέλλει πᾶν τὸν ἀνέμων φύλακα, ὡς
 ἔδωκεν Ὀδυσσεὶ ἕλκον Ζέφυρον, πὸς ἄλλους ἀνέμους ἔγκα-
 δαίρξας ἐν ἀσκήῳ ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες, κοιμημένοι Ὀδυσσεὶ,
 αὐτὸ ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ὑπὸν ὄντι πρὸς Αἰόλον,
 καὶ προσειμένῳ δὲ πρὸς Αἰόλου τὸν Ὀδυσσεῖα, ἐκένδον ἀποπλήων, ὡς
 Λαερτιάδης ἀφικνέσθαι· τὰρ οἷς ἔνδεκα πᾶν κτεῖν ἀπολάσας,
 μετὰ εἰς Αἰάκην τὴν νῆσον παραγίνεσθαι. καὶ σὺ Εὐρυλόχῳ ὡς
 ἡμῖς πᾶσι πᾶν ἑταῖρων κλήρῳ λαχόντες ἐκπέμπει, πόσει μὲντες ἀ-
 χεῖς αὖ καποικύντες, μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ τῆς
 Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχῳ, αὐτὸς ἐπὶ ζήτῳσι ἐλθὼν, λαβὼν τὰ
 ρα πρὸς Εἰρμῆ φάρμακον πρὸ μύλου, ἔδεν βλάπτεται. ἀλλὰ καὶ πᾶν
 ἑταῖρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνταῦθ' ὅσον παραμένειν πα-
 ρα τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾧ κατέρχεται.

Κάππα δ' ἔχ' Αἰόλου, Λαερτιάδων, καὶ Κίρκης ἔργα.

Α Γολίῳ δ' εἰς νῆσον ἀφικόμεν· ἔνθα δ' εἶπεν
 Αἰὼλον Ἰπποπιάδης, φίλον ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Πλοσσηνὲν ἐν νήσῳ. πᾶσαν δὲ πρὶν μὲν πρὶν τὰχ' ὅτ'
 Χάλκεον, ἄρρηκτον· λίσσῃ δ' ἀναδεδράμε πύρρῃ.
 5 Τὸ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
 Ἐξ μὲν θυγατέρας, ἔξ δ' ὑἱὸς ἡβόντας.
 Ἐνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν ἑγὼν ἀποίτας,

Sic tunc quidem tota die donec sol occidit
 Sedebamus epulantes carnes immensas & vinum dulce.
 Quando autem sol occidit, & tenebræ supervenerunt,
 Tunc dormivimus in littore maris.
 Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora, 560
 Tum scilicet ego socios adhortans jussi
 Et ipsos conscendere, & rudentes solvere.
 Illi vero statim ingressi sunt & per transfrā sederunt.
 Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
 Hinc vero ulterius navigamus mœrentes corde, 565
 Lubentes ex morte, postquam caros amiseramus so-
 cios.

ODYSSEË HOMERÏ X.
 LIBRI

Argumentum.

EA quæ apud Æolum acciderunt narrat ventorum custodem,
 ut dederit Ulyssi secundum ventum Zephyrum, aliis ventis
 inclusis in utre: quem socii solventes dormiente Ulysse, videli-
 cet in ipso aurum esse existimantes, redeunt ad Æolum. Sed non
 recipiente Æolo Ulysses, illinc navigans ad Læstrygonas per-
 venit: apud quos undecim navibus amissis, una in Æexam in-
 sulam proficiscitur. Et cum Eurylocho dimidium fociorum fore
 electum emisit, interrogaturos quinam essent inhabitatores.
 Transformatis autem illis in sues a Circe præter Eurylochum,
 ipse ad inquisitionem egressus, accepto a Mercurio medicamen-
 to moly, non est labefactus: imo etiam sociis pristinam natu-
 ram adeptis, postquam annum mansit apud Circe, ad inferos
 descendit.

K. Habet Æoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

IN Æoliam autem insulam pervenimus: ubi habita-
 bat
 Æolus Hippotades, carus immortalibus diis,
 Natanti in insula. omnem vero ipsam circum murus æst
 Aereus, perrumpi nescius: plana que sursum procurrat pe-
 tra.
 Ejusque duodecim liberi in ædibus sunt: 5
 Sex quidem filiar, sex vero filii pubescentes.
 Isthic ille filias dabat filiis ut essent uxores;

- Οἱ δ' αἰὲ παρὰ πατρὶ φίλῳ ἢ μητρὶ κεδνῷ
 Δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κῆται.
- 10 Κρυσθῆν δέ τε δῶμα περιγεναχίζεταί αὐλῇ
 Ἡμᾶτα, νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίοις ἀλόχοισι
 Εὐδυσ' ἐν σε πέπησι ἢ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι·
 Καὶ μὲν πῶν ἰκόμεσθα πόλιν ἢ δῶματα καλά.
 Μῆνα δὲ πάντα φίλε με, ἢ ξερέωνεν ἑκαστα,
- 15 Ἴλιον, Ἀργείων τε νῆας, ἢ νόσον Ἀχαιῶν.
 Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πάντε κατὰ μοῖραν κατέλεξα,
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ἢ ἐγὼν ὀδὸν ἤπτεον, ἠδ' ἐκέλευον
 Περμπέμεν, ἔδ' αὖ κείνῳ ἀνήγαγον, τῷ δ' αὖτε πομπῇ.
 Δῶκε δὲ μοι δέρας ἀσκὸν βοῶς ἐννῶροιο.
- 20 Ἐνθα δὲ βυκτῶν ἀνέμων κατέδρασε κέλευθα.
 Κῆνον γὰρ παμίδω ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
 Ἡμὲν παυόμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐδέλγησι.
 Νηὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδρα μέμριδι φαεινῇ
 Ἀργυρῇ, ἵνα μή τι παραπνέωσθ' ὀλίγον περ.
- 25 Αὐτὰρ ἐμοὶ προΐω Ζεφύρου προΐηκεν αἴλαι,
 Ὅφρα φέροι νῆάς τε ἢ αὐτάς. ἔδ' ἄρ' ἔμελλεν
 Ἐκτελείειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
 Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλώμεν νύκτας τε ἢ ἡμᾶρ·
 Τῇ δ' ἰκάτω δ' ἤδη ἀνφαίνετο πατρὸς ἄρουρα.
- 30 Καὶ δὴ πυρπολίσσας ἐλάσσομεν ἐγγυς εἶστας.
 Ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκύς ὑπνῶ· ἐπὶ γὰρ κεκμηῶται.
 Αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνέωμεν· εἰ δέ τις ἄλλος
 Δῶχ' ἐπάρων, ἵνα δᾶσον ἰκόμεσθα πατρὶδα γαῖαν.
 Οἱ δ' ἴππεροι ἐπίεσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρῳ,
- 35 Καὶ μ' ἔφασαν χρυσὸν σε ἢ ἄργυρον αἶκας ἀγέσθαι,
 Δῶρα παρ' Αἰόλῳ μεγαλήτορ' Ἴπποσάδαο.
 Ὡς δὲ τις εἵπτοσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
 Ὡς πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλῳ ἢ σῆμιός ἐστιν
 Ἀνδράποισι, ὅσῳν τε πόλιν ἢ γαῖαν ἔκτανται.
- 40 Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται καμῆλια καλά
 Ληϊδῶ· ἡμᾶς δ' αὖτε ὁμῶν ὀδὸν ἐκτελείσασσας,
 Οἷα δὲ νιοσόμεθα κενεὰς σὺν χῆρας ἔχοντες.
 Καὶ νῦν οἱ πῶν ἔδωκε χαρίζομεν φίλοισιν
 Αἰολῶ. ἀλλ' ἄγε δᾶσον ἰδόμεθα δ', ἅπ' αὖτ' ἐστίν.
- 45 Ὅσῳ τις χρυσὸς τε ἢ ἄργυρῶ ἀσκήϊενται.
 Ὡς ἔφασαν. Βουλὴ δὲ κακὴ γένησεν ἐταίρων.

Qui semper apud patrem carum & matrem castam
 Convivantur: eisque cibaria varia apposita sunt.
 Nidore autem plena domus undique arctatur aula 10
 Die, nocte vero rursus apud pudicas uxores
 Dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
 Equidem ad horum pervenimus urbem & domos pul-
 chras.

Mensem vero totum amice accipiebat me, & exquirebat sin-
 gula,

Illum, Argivorumque naves, & reditum Achivorum. 15
 At ego ei omnia pro decenti narravi.

Sed cum jam & ego iter postulabam, atque admonebam ut
 Dimitteret, nihil quicquam ille abnuit, sed paravit dimissio-
 nem.

Deditque mihi excorians utrem bovis novennialis,
 In quo procelloforum ventorum ligavit flarus. 20

Illum enim promum ventorum fecit Saturnius,
 Vel mulcere, vel tollere quemcunque velit.

Nave vero in cava alligavit sine splendido
 Argenteo, ut ne quicquam præterflaret vel paululum.

Cæterum mihi flatum Zephyri immisit ut flaret, 25
 Ut ferret navesque & nos. neque erat

Perfesturus: nostra ipsorum enim perimus insipientia.
 Novem tamen dies navigavimus noctesque & dies:

Decima vero jam apparebant patria rura:
 Et jam ignem accendentes videbamus quia prope erant. 30

Ibi me dulcis somnus occupavit desessum.
 Semper enim pedem navis movebam: neque cuiquam alii

Dedi sociorum, ut citius perveniremus in patriam terram.
 Socii autem verbis ad se invicem loquebantur,

Et me autumabant aurumque & argentum domum porta-
 re, 35

Dona ab Æolo magnanimo Hipputada.
 Sic autem aliquis dicebat intuens in proximum alium:

Papæ, ut hic omnibus gratus est & magni pretii
 Hominibus quorumcumque in urbem & terram veniat.

Multos quidem ex Troja ducit thesauros pulchros 40
 Ex præda: nos vero contra idem iter emens,

In patriam redimus vacuas manus habentes.
 Et nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam

Æolus. sed age cito videamus quidnam hæc sint, 45
 Quantum aurique & argenti utri insit.

Sic dicebant. consiliumque malum vicit sociorum.
 Q 3 Utrum

- Ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρσαν·
 Τὸς δ' αἶψ' ἀρπάζασα φέρει πόντονδε θύελλα
 Κλαίοντας γαίης ἀπὸ πατρίδ^{ος}. αὐτὰρ ἔγωγε
 50 Ἐγρόμεν^{ος}, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήρεζα
 Ἡὲ πεισὼν ἐκ νηὸς ἀπορδίμῳ ἐνὶ πόντῳ,
 Ἡ' ἀέων τλαίῳ, ἧ ἐπ' ζωῶσι μετείῳ.
 Ἀλλ' ἐτλίῳ ἧ ἔμεινα· καλυψάμεν^{ος} δ' ἐνὶ νηὶ
 Κεῖμῳ· αἶ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
 55 Αὐτὰς ἐπ' Αἰολίῳ νῆσον· σενέχοντο δ' ἑταῖροι.
 Ἐνθα δ' ἐπ' ἠτείρῃ βῆμεν, ἧ ἀφυσάμεν^{ος} ἰδῶρ.
 Αἶψα δὲ δῆπνον ἔλοντο δοῖς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σίποιο τε πρῶσάμεν^{ος} ἠδὲ ποτήτ^{ος},
 Δὴ σὸτ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπασάμεν^{ος} ἧ ἑταῖρον,
 60 Βλῷ εἰς Αἰόλῃ κλυτὰ δώματα· πόν δ' ἐκίχανον
 Δαινύμενον παρὰ ἧ τ' ἀλόχῳ ἧ οἷσι τέκεσσι.
 Ἐλθόντες δ' εἰς δῶμα, παρὰ σαθρῶσιον ἐπ' ἑδῆ
 Ἐζόμεν^{ος}· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἑδάμενον, ἐκ τ' ἐρέοντο,
 Πῶς ἦλθε Οδυσσεύς; τίς ποι μακρὸς ἔχραε δαίμων;
 65 Ἡ' μὲν σ' ἐνδυκίῳς ἀπεπέμπομεν, ὅφρ' εἰσάκαιο
 Πατρίδα σὺν, ἧ δῶμα, ἧ ἔπει αἶ φίλον ἐστίν.
 Ὡς φάσας· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμεν^{ος} κῆρ,
 Ἀσάν μ' ὑπεροί τε καυδί, πρὸς τοῖσι τε ὑπὶ^{ος}
 Σχέτλῳ^{ος}. ἀλλ' ἀκίσασθε φίλοι· δαύαμις γὰρ ἐν ὑμῖν,
 70 Ὡς ἐφάμῳ, μαλακοῖσι καταπτόμεν^{ος} ἐπίεστον.
 Οἱ δ' ἀνερ' ἐγένοντο, πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
 Ἐρρ' ἐκ νῆσ^{ος} θάσσοι ἐλέγχιστε ζῴοντων.
 Οὐ γὰρ μοι δέμης ἐστὶ κομιζέμεν ἑδ' ἀποτίμην.
 Ἄνδρα πόν ὅς κε δεῖσιον ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
 75 Ἐρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσι ἀπεχδόμεν^{ος} πῶδ' ἰάνεις.
 Ὡς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμῳ βαρὺν σενέχοντα,
 Ἐνδον δὲ πρῶτον πλίσμεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
 Τέρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρήνης ἀλογηγῆς
 Ἡμυστέρῃ μακρῇ· ἐπεὶ ἔκτε φάιντο πομπή·
 80 Ἐξήμαρ μὲν ὁμῶς πλίσμεν νύκτας τε ἧ ἡμαρ·
 Ἐβδομάτῃ δ' ἰκέμεσθα Λάμῃ αἰπὴν πολλῆδρον,
 Τηλέπυλον Λαιρρυγοῖν, ὅθι ποιμένα ποιμῶν
 Ἡπύει εἰσελάων, ὃ δὲ τ' ἐξελάων ὑπακῶι.
 Ἐνθά κ' αὐτῶν ἀνὴρ δοῖς ἐξήρατο μισθός,
 85 Τὸν μὲν βουκόλῳ, πόν δ' ἄργυρα μῆλα νομάων,

Utrem quidem solverunt, venti autem omnes eruperunt.
 Illos statim raptos ferebat in pontum procella
 Flentes terra a patria. at ego
 Experrectus, in animo inculpato deliberabam 50
 Utrum lapsus ex navi perirem in ponto,
 An tacitus sustinerem, & adhuc vivis interessem.
 Sed sustinui & mansi: tectus autem in navi
 Jacebam: illæ vero ferebantur malo venti turbine
 Rursus ad Æliam insulam: gemebant autem socii. 55
 Ibi terram conscendimus, & hausimus aquam.
 Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves socii.
 At postquam cibumque gustavimus atque potum,
 Tum ego præconem in comitem eligens & socium;
 Ivi ad Æoli inclytas ædes: eum autem inveni 60
 Convivantem apud suam uxorem & suos liberos.
 Ut venimus autem in domum, ad fores in limine
 Sedebamus: illi vero in animo obstupescabant, interrogabant-
 que:

Quomodo venisti Ulysses? quis tibi malus ingruit deus?
 Equidem te accurate dimisimus, ut pervenires 65
 In patriam terram, & domum, & sicubi quid gratum
 est.

Sic dicebant. at ego alloquebar tristatus corde:
 Labefactarunt me socii mali, & præterea somnus
 Improbis. sed sanate amici: potentia enim penes vos.

Sic ajebam, blandis demulcens verbis. 70
 Illi vero conticuerunt. pater autem exceptit sermone:
 Pereas ex insula ocyus pessime viventium:
 Neque enim mihi fas est curare neque dimittere
 Virum eum qui diis invisus est beatis:
 Pereas, quoniam certe diis invisus huc venisti. 75

Sic locutus, dimisit domo graviter suspirantem.
 Hinc verò ulterius navigabamus moerentes corde.
 Fatigabatur autem virorum animus a remigatione molesta
 Nostra vanitate: quoniam non amplius apparebat reditus.
 Sex dierum quidem continue navigavimus noctesque &
 dies: 80

Septima vero venimus Lami ad excelsam urbem,
 Longe distantes portas habentem Læstrygoniam, ubi pastorem
 pastor

Evocat ingens pecus, alter verò exigens obedire solet.
 Ibi insomnis vir duplicem perciperet mercedem,
 Unam pascendis bobus, alteram albis pecudibus. 85

- Ἐγγύς γάρ τυκπός ἐστι καὶ ἡμᾶς εἰς κίνδυνον·
 Ἐνθ' ἵπτα ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλδομεν, ὃν πέρι πέτραι
 Ἡλίσσας στυγερὰς διαμπερές ἀμφοτέρωθεν,
 90 Ἄγκαι δὲ προβλήτες ἰσχυροὶ ἀλλήλων
 Ἐν τόμασι πρὸ χερσιν· ἀραιή δ' αἰσός ἐστι·
 Ἐνθ' οὐ γὰρ εἶσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας,
 Αἱ μὲν ἄρ' ἐνποσθεν λιμένῳ κοίλοιο δέδεστο
 Πλησίαι· ἡ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κύμα γ' ἐν αὐτῇ,
 Οὔτε μὲν, ἔτ' ὀλίγον· λελυγμένη δ' ἔτι ἀμφὶ γαλήνῃ.
 95 Αὐτὰρ ἐγὼν οἷομαι χέρον ἐξω νῆα μέλαιναν,
 Αὐτὴ ἐπ' ἱθαυῇ, πέτραις ἐν τείσμασι δῆσαι.
 Ἐστὶ δὲ, σκοπιῶν ἐς παυκαλέσσαν ἀνελθὼν·
 Ἐνθα μὲν ὅτε βοῶν ἔτ' ἀνδρῶν φαίνεται ἔργα,
 Καπνὸν δ' οὐρανὸν ὀρώμεν ἀπὸ χθονὸς αἰεσσόμεναι.
 100 Δὴ σὺτ' ἐγὼν ἰσχυρὰς προέκιν τείδεσθαι ἵκντας
 Οἱ πάντες ἀνέρες εἰς ἐπὶ χθονὶ σίτον ἔδοντες·
 Ἄνδρες δὲ δύο κείνας, τρίτατον κήρυχ' αἶψ' ὀπάσας.
 Οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείψα ὁδὸν, ἥπερ ἀμαξῆαι
 Ἀσπὶν ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίγειν ὅλῳ.
 105 Κέρη δὲ ξυμβλήτω πρὸ ἄστεος ὑδρὸς ὄρη,
 Οὐγατὲρ ἰφθίμῃ Παισυργόνῳ Ἀνταφάσῳ.
 Ἡ μὲν ἄρ' ἐς κελύφην καταβήσασα, καλλιρέδρα
 Ἀρτακίλῳ· ἐνθεν γὰρ ὕδωρ παρὰ αἴγῃ φέρεσθαι.
 Οἱ δὲ παρὰ ἄμφοσιν προσφώνοντο, ἐκ τ' ἐρέοντο
 110 Ὅστις πῶν εἴη βασιλῆς, καὶ οἷσιν ἀνάσσει.
 Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδε· ὑψιφρεσὲς δ' αὖ.
 Οἱ δ' ἵπτα ἐπὶ ὠσὴλδοις κλυτὰ δώματα, τλῶδε γυναικῶν
 Εὐρὴν ὅσῳ τ' ὄρεσιν κορυφῶν, παρὰ δ' ἐστυγι αὐτῶν.
 Ἡ δ' ἀλφ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλεε κλυτὸν Ἀνταφάσῳ,
 115 Ὅς τόσιν, ὃς δὴ ποῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὀλεθρὸν,
 Αὐσίχ' ἐνὰ μάρφας ἱπάρων, ὀπλίοντα δόρπον,
 Τῷ δὲ δὴν αἰξάντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἰκίσθην.
 Αὐτὰρ ὁ τὰ χεῖρας βολῶν διὰ ἄστεος, οἱ δ' αἰόντας
 Φρίσσον ἰφθίμοι Παισυργόνες ἀλλοθεν ἄλλῃ·
 120 Μυεῖοι, ἐκ ἀνδρῶν ἐκίοντες, ἀλλὰ γίγασσι·
 Οἱ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθῆσι χερμαδίσουσιν·
 Βαίαντες, ἄφαρ δὲ κακὸς κῆρυξ· κατὰ νῆας ὀρώρεται
 Ἀνδρῶν ὀλομένων, νηῶν δ' ἅμα ἀγρυμνέων.
 Ἰχθυὲς δ' αἰετὸς πᾶσι πᾶσι δὴν φέροντο.

Prope enim noctisque & diei sunt viz.

Ibi postquam ad portum inclytum venimus, quem circum
petra

Excelsa erat continenter utrinque,

Littoraque prominentia contraria sibi invicem

In ostiis procurrun: angustus autem introitus est:

90

Ibi illi introrsum omnes tenebant naves versatiles.

Ipsæ quidem intra portum concavum ligabantur

Propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,

Neque magnus, neque parvus: candidaque erat circum tran-
quillitas.

Ast ego solus tenui extrinsecus navem nigram,

95

Illic in extrema parte, petrae funes alligans.

Stabam vero specula aspera conscia:

Ibi quidem neque boum neque virorum apparebant opera,

Sed fumum solum videbamus a terra erumpentem.

Tunc scilicet ego socios præmisi sciscitatum ut irent

100

Quinam viri essent supra terram pane vescentes:

Viros duos eligens, tertium præconem una comitem dans.

Qui iverunt egressi planam viam, qua currus

Ad urbem ab excelsis montibus vehebant sylvam.

In puellam autem inciderunt ante urbem aquantem,

105

Filiam fortem Læstrygonis Antiphatae.

Hæc quidem ad fontem descenderat limpidum

Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant.

Illi vero astantes alloquebantur, interrogabantque

Quisnam illorum esset rex, & quibus imperaret.

110

Illa vero admodum cito patris indicavit excelsam domum.

At illi postquam ingressi sunt inclytam domum, ipsammet
mulierem

Invenerunt velut montis verticem, horrueruntque ipsam.

Illa vero continuo e foro vocabat inclytum Antiphatem,

Suum maritum, qui illis molitus est sævam mortem:

115

Statim unum corripiciens sociorum, apparavit cœnam.

Duo vero exilientes fuga ad naves pervenerunt.

At ipse clamorem excitavit per urbem. illi vero audientes

Ibant sortes Læstrygones aliunde alius,

Innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:

120

Qui a petris gravibus viro lapidibus

Jaciebant. statim autem malus strepitus per naves excita-
tus est

Viris pereuntibus, navibusque simul fractis.

Pisces vero sicut transigentes, tristes epulas ferebant.

Dum

- 125 Οὐρ σὶ πᾶς ὀλεκὸν λιμένῳ πολυβενθέῳ εὐσός,
 Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφῳ δ' ἐνυοσάμενῳ παρὰ μῆρῳ,
 Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἐκοίτα νεὺς κυανοπράοιο.
 Αἶψα δ' ἐμοῖς ἐσάροισιν ἐποτρυνῶς ἐκέλευσα
 Εὐβαλεῖν κώπησ', ἵν' ὑπ' ἐκ κακόντα φύγοιμεν.
 130 Οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρριψαν, δέισαντες ὀλεθρῶν.
 Ἀσπασίως δ' ἐς πότον ἐπηρφέας φύγε πέτραις
 Νηὺς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλῆες αὐτῷ ὄκορτο.
 Ἐνθα δὲ προτέρω πλέμεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 Ἀσμενοι ἐκ θανάπιο, φίλως ὀλέσαντες ἐταῖρους.
 135 Αἰάλλω δ' ἐς γῆσον ἐφικόμεθ' ἔνθα δ' ἔπαιε
 Κίρκη εὐπλόκαμῳ, δεινὴ θεός, αὐδήσασα,
 Αὐτοκασγνήτη ὀλοόφρονῳ Αἰήτῳ.
 Ἀμφω δ' ἐκγεγάτω φαειμβρότε Ἡελίοιο,
 Μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τῷ Ὀκεανὸς τέκε παῖδα.
 140 Ἐνθα δ' ἐπ' ἀκτὺς γῆς καταγαγόμεσθα σωπῇ
 Ναυλοχὸν ἐς λιμένα· καὶ πρὶς θεὸς ἡγεμόνδεσσι.
 Ἐνθα πῶτ' ἐκβάντες, δύο τ' ἡμᾶσι καὶ δύο τυκάσας
 Κέμεθ' ὁμῶς καμᾶτ'ω τε καὶ ἀλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τέτυκον ἡμᾶρ εὐπλόκαμῳ πέλεσ' ἡἷας,
 145 Καὶ πῶτ' ἐγὼν ἐμὸν ἐγχεῖν ἔλῳν καὶ φάσγανον δ' ἐν
 Καρπαλίμῳ παρὰ νηὸς ἀνῆλθον ἐς πελοπονίῳ,
 Εἶπας ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, ἐλπίδ' ἔτι πυδόμεν.
 Ἐσλῶ δὲ, σκοπιῶν ἐς παιπαλοέσσαν ἀνεκδῶν,
 Καὶ μοι εἴσωπο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς Ἄρουδ' εἰς
 150 Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλῃ.
 Μερμήριζα δ' ἐπάτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 Ἐλθεῖν ἠδὲ πυδέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἰδοπα καπνόν.
 Ὡδ' ἐμοὶ φρονέοντι δοῶσάπο κέρδιον εἶναι,
 Πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα Δαίῳ καὶ θ' ἄνα Δαλίοσσης,
 155 Δεῖπνον ἐταίροισι δόμεναι, προίεμεν τε πυθέσθαι.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ χεδὸν ἦα κίων νεὸς ἀμφιελίσσης,
 Καὶ τότε πρὶς με δεῶν ὀλοφύρατο μῦθον εἶπας,
 Ὅς ῥά μοι ὑψαίρον ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτῷ
 ἦεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομῷ ὕλης,
 160 Πιάμενῳ. (δὴ γάρ μοι ἦεν μένῳ ἠελίοιο).
 Τὸν δ' ἐγὼ ἐμβαίνοισα κατ' ἀκρῆσιν μετὰ τῷτα
 Πλήξα· πῶ δ' ἀνὰ κρὺ δόρυ χάλκτον ἐξεπέρησε.
 Καδδ' ἐπὶσ' ἐν κορήσι μακρῶν, ἀπὸ δ' ἐπάτατο θυμός.

Dum illi hos perdebant profundum portum intra,
 Interea ego gladium acutum extrahens a femore,
 Eo funes abscidi navis nigræ proram.
 Statim autem meos socios adhortans iussi
 Incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
 Qui simul cuncti iactabant remos, timentes mortem.
 Libenter autem in pontum cavas effugit petras
 Navis mea: at reliquæ una omnes illic perierunt:
 Hinc autem alterius navigabamus moerentes corde,
 Lubentes ex morte, postquam dilectos amiseramus socios.
 Æzæque ad insulam pervenimus: ubi habitabat
 Circe cirrata, veneranda dea, vocalis,
 Germana soror prudentis Ætæ:
 Ambo enim nati sunt hominibus lucem præbente ex So-
 le,

Matreque ex Perfa, quam Oceanus genuit filiam,
 Hic vero in littore navi appulimus silentio
 Navium capacem in portum: & deus aliquis dux erat.
 Ibi tum exeuntes, duosque dies & duas noctes
 Jacebamus pariter & labore & doloribus animum rodentes.

Sed quando tertiam diem pulchricoma fecit aurora,
 Tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
 Rapide ab nave ascendo in speculam,
 Sicubi opera viderem mortalium, vocemque audirem.
 Steti autem, specula prærupta conscensa,
 Et mihi visus est fumus a terra lata
 Circes in ædibus, per querceta & sylvam.

Cogitabamque deinde in mente & in animo
 Ire atque sciscitari, postquam vidi calidum fumum.
 Sic autem mihi cogitanti visum est satius esse,
 Primum profectum ad navem celerem & littus maris,
 Tentaculum focis dare, præmittereque sciscitatum.
 Sed quando jam prope eram vadens ad navem versatilem,

Tum aliquis me deorum miseratus est solus cum essem,
 Qui mihi excelsis cornibus cervum magnum in viam ipsam

Misit. is quidem ad flumen descendebat ex pascuis sylvæ,
 Potaturus: (jam enim ipsum tenebat vis solis)
 Illum ego egredientem per spinam medio tergo
 Percussi: penitus autem hastile ferreum transiit:
 Deciditque in pulveres balans, & evolavit animus.

- Τῷ δ' ἐγὼ ἰμβαίνων, δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
 165 Εἰρυσάμην· πῶ μὲν αὖτις κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
 Εἶσαο. αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπας τε λύγας τε·
 Πᾶσμα δ' ὄσον τ' ὄργην εὐ-τρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
 Πλεξάμενθ', σπινθήσας πόδας δαιμόιοι πελάγῃ.
 Βίω δὲ καταποράδια φέρον ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
 170 Εὐγχεῖ ἐριδόμενθ', ἐπεὶ ἔπος ἦεν ἐπ' ὤμῳ
 Χειρὶ φέρειν ἑτέρῳ· μάλα γὰρ μέγα θνητῶν ἦεν.
 Καδδ' ἔβαλον προπαρόντι νεώς· ἀνέγχετο δ' ἐταῖρος
 Μηλιχίοις ἐπέσσι, παρασάδον ἄνδρα ἱκασον,
 ὧ φίλοι, εἰ γὰρ πῶς καταδυτόμεθ', ἀχνύμενοι περ,
 175 Εἰς αἶδας δήμες, πρὶν μύροισιν ἡμῶν ἐπέλθῃ·
 Ἀλλ' ἄγετ', ὅρρ' ἐγὼ νῆϊ δοῖν βρώσις τε πόσις τε,
 Μνησόμεθα βρώμεν, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῶ.
 Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὅκα ἐμοῖς ἐπέσσι πίδοντο·
 Ἐκ δὲ καλυφάμενοι παρὰ θῖν' ἀλός ἀτρυγέτιο
 180 Θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θνητῶν ἦεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σάρπησαν ὀρώμενοι ὀρθαλμοῖσιν,
 Χείρας νιφάμενοι τάλχοντ' ἐρικυδέα δαίτῃ.
 Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμῶν ἐς ἥλιον καταδύναι
 Ἡμεῖς δαινύμενοι κρεῖα τ' ἄσπιτα, καὶ μέδω ἡδύ·
 185 Ἡμεῖθ' δ' ἥλιθ' κατέδυ, καὶ ἐπὶ κρήας ἦλθε;
 Δὴ τότε μοιμῆδμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἡμεῖθ' δ' ἡριγμένα φάτη ῥοδοδάκτυλῳ ἠώς,
 Καὶ τότε ἐγὼν ἀγορῇ θέμενθ' μετὰ πᾶσι ἔειπον,
 Κίκλυτέ μὲ μύθων κακὰ περ πάχοντες ἐταῖροι,
 190 ὧ φίλοι, εἰ γὰρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφῳ, εἰδ' ὅπῃ ἠώς,
 Οὐδ' ὅπῃ ἥλιθ' φατούμβροτῳ ἔσθ' ὑπὸ γαίῃ.
 Οὐδ' ὅπῃ ἀννέται· ἀλλὰ φραζόμεθα δαῖτον
 Εἴπῃς ἐπ' ἔσται μή τις, ἐγὼ δ' ἐκ οἴμαι εἶναι.
 Εἶδον γάρ, σκοπιῶν ἐς παμπάλαιον ἀνελδῶν,
 195 Νῆσον, τλή πῆρι πόντῳ ἀπείρετῳ ἐσφράνντας·
 Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κῆται, καπνὸν δ' αὖ μέσῳ
 Ἐδρακον ὀρθαλμοῖσι διὰ δρυμά πυσσά· καὶ δόλω.
 Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατακλίσθη φίλον ἦτορ,
 Μνησαμένοις ἔργων Παισυργόνθ' Ἀναφάσας,
 200 Κίκλωτας τε βῆτε μετ' ἡγήτορ· ἀνδροφάγοιο.
 Κλυῖον δὲ λυγρὸν, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
 Ἀλλ' εἰ γὰρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν·

Illi ego infiliens hastam ferream ex vulnere
 Extraxi: quam illic reclinans in terra 165
 Reliqui. ast ego evulsi virgultaque viminaque:
 Funemque ad ulnæ longitudinem bene tortum utrinque
 Plectens, colligavi pedes ingentis monstri.
 Ibam autem in cervice gerens ad navem nigram,
 Hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero 170
 Manu ferre altera: admodum enim magna bellua erat:
 Dejeci autem ante navem: excitavique socios
 Blandis verbis, astando viris singulis:

O amici, non enim nullo pacto descendemus, tametsi tri-
 stes,
 In Plutonis domum, antequam fatalis dies venerit: 175
 Sed agite quandiu in navi celeri cibisque potusque,
 Memores simus escæ, neque maceremur fame.

Sic dicebam, illi vero ocyus meis verbis parebant:
 Revelatique, apud littus maris infructuosum
 Admirabantur cervum: perquam enim magna bellua erat. 180
 At postquam oblectari sunt spectantes oculis,
 Manus lavantes apparabant eximium epulum.
 Sic tum quidem totum diem ad solis occasum
 Sedebamus epulantes carnes copiosissimas & vinum dulce:
 Quando autem sol occidit, & tenebræ supervenerunt, 185
 Tunc scilicet dormivimus in littore maris.
 Quando autem aerigena apparuit rosea digitis aurora,
 Tunc ego concione instituta inter universos loquebar:
 Audite meos sermones mala licet patientes locii.

O amici, non enim scimus ubi occasus, neque ubi auro-
 ra, 190
 Neque ubi sol hominibus lucem præstans vadit sub terram,
 Neque ubi surgit: sed consideremus celeriter
 Num quod adhuc sit consilium. ego autem non arbitror es-
 se.

Vidi enim, speculam in asperam conscendens,
 Insulam, quam pontus infinitus circumdat: 195
 Ipsa vero humilis jacet, fumum autem in medio
 Vidi oculis per querceta densa & sylvam.

Sic dicebam, illis vero fractam est amicum cor,
 Recordantibus facinorum Læstrygonis Antiphææ,
 Cyclopiisque violentiæ magnanimi viros devorantis. 200
 Flebant autem miserabiliter, tenellas lacrymas profunden-
 tes.

Sed nullus profectus fiebat lugentibus.

At

- Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας εὐκνήμιδας ἐτάαρες
 Ἡρώμιον, ἀρχὼν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὅπασα.
 205 Τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, πῶν δ' Εὐρύλοχ^{ος} θεοειδής,
 Κλήρως δ' ἐν κινή^{ει} χαλκήρεϊ πάλομεν ὄνα,
 Ἐκ δ' ἔδοξε κληρ^{ος} μεγαλήτορ^{ος} Εὐρυλόχοιο.
 Βῆ δ' ἰῆναι, ἀμὰ τῷ γε δύνῃ κ' ἔκαστ' ἐταῖροι
 Κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γούωνται ὀπισθας.
 210 Εὐρον δ' ἐν βήσσησι στυγμένα δώματα Κίρκης
 Ήετοισι λάισσι, περισκίπτῃ ἐὼι χάρῃ.
 Ἀμφὶ δὲ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέεροι, ἑδὲ λῶντες,
 Τὰς αὐτὰ κατέδειξεν, ἑταῖ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
 Οὐδ' οἱ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα πῶγῃ
 215 Οὐρῇσι μακρῇσι περιστάνοντες ἀνέσαν.
 Ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἀνακτὴ κυνὲς δαίτηδεν ἴσται
 Σαίνωσ'. (αἰὲ γάρ τε φέρεται μελιγμίματα θυμῷ)
 Ὡς αὖτε ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λῶντες
 Σαίων. ποὶ δ' ἔδδισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πύλωρα.
 220 Ἔσαν δ' ἐνὶ θύρῃσι θεῆς καλλιπλοκάμοιο·
 Κίρκης δ' ἔνδον ἄκρον αἰεδύσης ὅπῃ καλῇ,
 Ἰσπὸν ἐποικομένης μέγαν, ἀμβροτον· οἷα θεῶν
 Λεπτά τε κ' ἡ χάρις τε κ' ἀγλαὰ ἰσγὰ πέλονται.
 Τοῖσι δὲ μέδων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμ^{ος} ἀνδρῶν,
 225 Ὅς μοι κήδιστ' ἐταίρων ἴω, κεδρόσπεός τε,
 Ὡς φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποικομένη μέγαν ἴσπῳ,
 Καλὸν ἀοιδίαι· (δάπεδον δ' ἄπ' αὐτ' ἀμφιμέμικεν)
 Ἢ θεός, ἢ γυνή· ἀλλὰ φθιγγώμεθα δάσπον.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· ποὶ δ' ἐφθέγγοντο καλῶντες.
 230 Ἢ δ' αἶψ' ἐξελθῶσα θύρας ὤξε φαινας,
 Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντας αἰδρήσαν ἔποντο·
 Εὐρύλοχ^{ος} δ' ὑπέμεινεν, δισσάμεν^{ος} δόλον αἶψα.
 Εἶσαν δ' εἰσαγαγεῖσα κατὰ κλισμέας τε θρόνους τε·
 Ἐν δέ σφιν τυρῶν τε κ' ἄλφισα κ' μέλι χλωρόν.
 235 Οἷον πρηνέως ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῃ
 Φάρμακα λυγρ', ὅσα πάγχυ λαδοίατο πασείδ^{ος} αἶσθ.
 Αὐτὰρ ἑταῖ δῶκέν τε, κ' ἐκπιον, αὐτὰκ' ἐπιπῆ
 Ρ' ἄβδω πεπληγῆα, κατὰ σφροδίαν ἐέργνυ.
 Οἱ δὲ σὺν μὲν ἔχον κεφαλὰς φονίῃ τε δίμας τε,
 240 Καὶ τρεῖρας· αὐτὰρ εὖς ἴω ἡμετέδ^{ος}, ὡς ποτάρ^{ος} περ.
 Ὡς οἱ μὲν κλαίοντες ἔρχεσθ^{ος}· ποῖσι δὲ Κίρκη

At ego bipartito omnes fortes socios
Numerabam, ducemque utrisque præbebam.
Alterorum ego dux eram, alterorum Eurylochus deo simili.

205

Sortes autem in galea ferrea concussimus ocyus,
Exiitque fors magnanimi Eurylochi.
Festinabat autem ire, una cum eo duo & viginti socii
Fientes: nos etiam reliquerunt iugentes post se.
Invenerunt autem in convalle ædificatam domum Circes
Politis lapidibus, conspicuo in loco.
Circa ipsam autem lupi erant montani, atque leones,
Quos illa mansuefecerat, postquam mala medicamina dederat.

210

Neque illi irruerunt in viros, sed ipsi
Caudis longis adalantes surrexerunt.

215

Ut cum circa dominum canes à convivio venientem
Adulantur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
Sic circa hos lupi fortes urguibus atque leones
Adulabantur, illi vero timebant ubi viderunt sæva monstra.
Steterunt autem in januis deæ pulchricomæ:

220

Circem autem intus audiebant cantantem voce pulchra,
Telam percurrentem ingentem, divinam: qualia dearum
Subtilia & venusta & splendida opera fiunt.
His vero verba facere cepit Polites dux virorum,
Qui mihi carissimus sociorum erat, quemque maximi faciebant.

225

O socii, intus sane aliqua texens ingentem telam,
Pulchre canit. (pavimento autem totum resonat)
Aut dea, aut femina: quare alloquamur ocyus.

Sic dixit: illi vero allocuti sunt vocantes.
Quæ continuo egressa januas aperuit splendoras,
Et invitabat: illi una omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus fraudem esse.
Collocavit autem introductos per sediliaque thronosque.
Ipsisque casum, & farinam, & mel recens

230

Vino dulci confudit: commiscuitque pani.
Venena nocentia, ut omnino obliviscerentur patriæ terræ:
Ast ubi porrexitque & ebiberunt, statim deinde
Virgula percutiens, intra has conclusit.
Illi vero porcorum quidem habebant capita vocemque corpusque,

235

Et setas: mens tamen erat firma, ut antea.
Sic hi quidem fientes conclusi sunt: quibus Circe

240

Ili-

- Πάρ ῥ' ἀκυλον βάλαον τ' ἔβαλε, καρπὸν σὲ κρανείης,
 Ἐδμεναί, οἷά σῦες χαμαιδανάδες αἰὲν ἔδουσιν.
 Εὐρύλοχ' δ' αἶψ' ἦλθε δολῷ ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
 245 Ἀγγέλιον ἑσπέρων ἑρέων ἢ ἀδελφεία πότμον.
 Οὐδέ τι ἐφάσθαι δυνάσθε ἔσθ', ἱμενός περ,
 Κῆρ ἄχρ' ἔμεγαλ' βεβωλημέν'. εὐ δέ οἱ ὄσσε
 Δακρυόφιν τίμπλαστο, γόνυ δ' αἶστο θυμός.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντας ἀγασσάμενδ' ἔξερωσθε,
 250 Καὶ ὅτε πῶν ἄλλων ἑσπέρων κατέλεξεν ὁλοθρον.
 Ἦομεν, ὡς ἐκέλευε, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεύ.
 Εὐρώμεν εὐ βήσῃσι τετυγμένα δώματα καλά
 Ήτοιοισιν λαῖσσι, περισσέεσθ' ἐνὶ χώρῃ.
 Ἐνθα δέ τις μέγαν ἴσπες ἐποιομένην λήγ' αἶδεν,
 255 Ἦ' θεός, ἦ ἢ γυνή· ποῖ δ' ἐφθέγγοντο καλῶντες.
 Ἦ' δ' αἶψ' ἔελδυσα δύρας ὥξε φαιναίς,
 Καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες αἰδρήσιν ἵππον.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμνεα, διοσάμεν' δόλον εἶναι.
 Οἱ δ' αἶψ' αἰσώθησαν ἀπλήεις, ἔδ' εἰς αὐτῶν
 260 Ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καδήμην' ἰσχυρίαζον.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ τιεὶ μὲν ξίφ' ἀργυρόπλοον
 Ὡμοῖν βαλόμεν, μέγα, χάλκεον· ἀμφὶ δὲ πῶξα.
 Τὸν δ' αἶψ' ἠρώγια αὐτῷ ὅδ' ἐν ἡγήσασθαι.
 Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσεται γούνα,
 265 Καὶ μὲν ὀλοφυρόμεν' ἔπειτα πατέρωνται προσνύδα,
 Μὴ μὲν ἄγε κείσ' αἰκονοῖσι διοτρεφέας, ἀλλὰ λίτ' αὐτῶν.
 Οἶδα γάρ ὡς ἔσθ' αὐτὸς ἐλέσσει, ἔσθ' ἂν ἄλλον
 Ἀΐας σῶν ἑσπέρων. ἀλλὰ ξυὺ πόσδεσι θάσσον
 Φάγωμεν· ἔα γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἡμᾶρ.
 270 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μὲν ἀμειβόμεν' προσέειπον,
 Εὐρύλοχ', ἔποι. μὲν σὺ μὲν αὐτὰ τφδ' ἐνὶ χώρῃ
 Ἐσθων ἢ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ.
 Αὐτὰρ ἐγὼν αἶμι, κρατερὰ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
 Ὡς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήιον ἔδ' ἐδ' ἀλαλάσσει.
 275 Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἤμιλλον ἰὼν ἱπρὰς ἀνὰ βήσας
 Κίρκης ἔξισθαι πολυφαρμάκῃσι μέγα δῶμα,
 Ἐνθα μοι Ἑρμείας χρυσόρρατις ἀνταβόλησεν
 Ἐρχομένων πρὸς δῶμα, νηπιῇ ἀνδρὶ τοικῶς
 Πρῶτον ὑπὸ νῆπτι, πῶπρ' ἡμετέων ἦεν.
 280 Ἐν τ' ἄρα μοι φῦ χηρὲ, ἔσθ' τ' ἱπρὰς, ἐκ τ' ὀνόμαζε,

Ilicis fructum glandemque projecit, & fructum corni,
 Ad edendum, qualia sues cubare sueti semper edunt.
 Eurylochus autem continuo venit celerem ad navem nigram,
 Nuncium de fociis relaturus & amarum fatum: 245
 Sed neque proloqui quibat verbum, cupidus licet,
 Cor dolore ingenti percussus. eique oculi
 Lacrymis implebantur, luctum enim præ se ferebat ani-

mus.
 Sed cum ei omnes instarent interrogantes,
 Tunc cæterorum sociorum narravit exitium: 250
 Ivimus, ut jusseras, per querceta, inclyte Ulysses;
 Invenimus in vallibus fabricatas ædes pulchras
 Politis lapidibus, conspicuo in loco.
 Illic quædam magnam telam texens argute canebat,
 Aut dea, aut mulier: illi vero alloquebantur vocantes

eam. 255
 Quæ continuo egressa fores aperuit splendoras,
 Et vocabat. simul omnes illi per imperitiam sequebantur:
 At ego sustiti, ratus dolum esse.
 Illi vero simul evanuerunt universi, neque quisquam eorum
 Apparuit: diu autem desidens spectabam. 260

Sic ait. at ego gladium quoque argenteis clavis confixum
 Humeris apposui, iagentem, ferreum: circum etiam arcum.
 Illumque continuo jussi eandem viam ducere.
 At ille ambabus prehensens precabatur genua,
 Et me flens verbis alatis alloquebatur: 265

Ne me duc illuc invitum o Jovis alumne, sed relinque
 hic.
 Novi enim quod neque ipse redibis, neque quenquam alio-

rum
 Abduces tuorum sociorum. sed cum istis ocyus
 Fugiamus: adhuc enim effugeremus malam diem.

Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum: 270
 Euryloche, equidem tu mane isthic hoc in loco
 Edens & bibens cavam apud navem nigram:
 At ego vadam, dura enim mihi adest necessitas.
 Sic fatus ab nave ego discedebam atque mari.
 Sed cum jam eram pergens sacras per valles 275

Circes perventurus veneficæ ad magnam domum,
 Ibi mihi Mercurius aureo caduceo insignis obviam venit
 Incedenti ad domum, adolescenti viro similis
 Primum pubescenti, cujus gratissima est pubertas:
 Mannique mihi inhæsit, verbumque dixit, & compellavit: 280

- Πῆ δ' αὖτως δύνῃσι δὲ ἀπειας ἔρχεται οἷον,
 Χάρῃ αἰδώς ἐών; ἔπαροι δέ ποι οἱ δ' ἐνὶ Κίρκης
 Ἐρχεται, ὅτε σῦς πυκινὸς κλῆμῶνας ἔχοντες.
 Ἡ αἶς λυσόμεν' δ' ὧρ' ἔρχεται; ἰδέ σέ φημι
 285 Αὐτὸν νοσήσιν, μενέεις δέ σὺ, ἐνθά περ ἄλλοι.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσσωμαι ἠδὲ σάωσω.
 Τῇ σάδε φάρμακον ἰσθλὸν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκης
 Ἐρχώ, ὃ κεν ποι κρατὸς ἀλαλήσει κακὸν ἥμαρ,
 Πάντα δέ ται ἱέρω ὀλοφθαῖα δῶνα Κίρκης.
 290 Τάξεται ποι κυκῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῃ.
 Ἀλλ' ἰδ' ὥς δέλξαι σε διωήσονται· ἔ γάρ ἐάσει
 Φάρμακον ἰσθλὸν, ὃ ποι δώσω. ἱέρω δέ τι καὶ.
 Ὅτ' ὅστις κεν Κίρκῃ σ' ἐλάσῃ περὶ μήκει ῥάβδῳ,
 Δὴ ὅστις σὺ ξίφ' ἄξυ ἱεροσάμεν' παρὰ μηρῷ,
 295 Κίρκῃ ἐπαῖξαι, ὅτε κτάνεται μενεαίνων.
 Ἡ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήτεται δινηδῶνα.
 Ἐνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήσασθαι δεῖ δινῶ,
 Ὅφρα κέ ποι λύσῃ δ' ἐπάρεις, αὐτὸν σε κομίση.
 Ἀλλὰ κείσθαι μιν μακάρων μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
 300 Μὴ τί ποι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελούτεται ἄλλο,
 Μὴ σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν ἢ ἀνίσωρα δεῖν.
 Ὡς ἄρα φανήσας πόρε φάρμακον Ἀργαφόντας,
 Ἐκ γαίης ἱρύσας, καὶ μοι φύσιν αὐτῷ ἰδέξεν.
 Ῥ' ἔην μὲν μέλαν ἴσκει, γάλακτι δὲ ἐκκελον εἶδ'·
 305 Μῶλυ δέ μιν καλέεισι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσει
 Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ σε πάντα δυνάμει.
 Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλύμπου,
 Νῆσον ἀν' ὕλησσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης.
 Ἡΐα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόφουρ κίοντι.
 310 Ἐγὼ δ' εἰνὶ δύρῃσι θεῶς καλλιπλοκάμοιο.
 Ἐνθα σὰς ἐβάησα, θεὰ δέ μ' ἐκκλινεν αὐδῆς.
 Ἡ δ' αἶψ' ἐξελεύσα δύρας αἴετι φαεινὰς,
 Καὶ καλεῖ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπ' ἄρ' ἀπαχόμεν' ἦτορ.
 Εἴσω δέ μ' εἰσαγαγῶσα ἐπὶ θρόνῳ ἀργυροῦλῳ,
 315 Καλῷ, δαυδαλεῖ. ὑπὸ δὲ θρῶνις ποσσὶν ἦεν.
 Τάξεται δέ μοι κυκῶ χρυσίῳ δέτ' ἄρ' ὅρα τί μοι.
 Ἐν δέ σ' ἐπὶ φάρμακον ἦκε, κακὰ φρονέειν ἐνὶ θυμῷ.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκεν τε, ἢ ἐκπιον, ἰδὲ μ' ἰδέλξεν,
 Ῥάβδῳ τιπληγῆα, ἔπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,

Quorsum sic temere o infelix per juga incedis solus,
 Locorum ignarus? socii autem tibi illi in Circes *œdibus*
 Conclusi sunt, ut sues permunita latibula inhabitantes.
 An hos liberaturus huc venis? neque te autumo
 Ipsum rediturum esse: manebis enim tu ubi utique alii. 28j
 Sed age jam te ex malis exsolvam atque servabo:
 Accipe hoc medicamen bonum, retinens autem ad domum
 Circes

Vade, quod tibi a capite avertat malum diem.
 Omnia autem tibi dicam pernicioſa consilia Circes:
 Apparabit tibi mixturam, injiciet vero medicamina in pa-
 nem. 29d

Sed neque sic labefacere te poterit; non enim permittet
 Remedium bonum quod tibi dabo. dicam vero singula:

Quando Circe te percutiet prælonga virga,
 Tum scilicet tu gladium acutum extrahens a femore
 In Circeen irrue, perinde atque interficiendi cupidus: 29j

Illa vero te subtrimeſcens invitabit ad concubitum:
 Ibi tu neutiquam deinde recusa deæ lectum,
 Ut tibi dissolvatque focios, ipsumque *te benigne* curet:
 Sed jube ipsam beatorum magnum juramentum jurare,
 Haud ullum tibi ipsi detrimentum malum paraturam se a-
 liud, 30d

Ne te nudatum malum & effœminatum faciat.

Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
 Ex terra evulsum, & mihi naturam ejus monstravit.
 Radice quidem nigrum erat, lacti vero similis flos:
 Moly autem ipsum vocant dii. difficileque effossu 30j
 Viris utique mortalibus: dii autem omnia possunt.

Mercurius quidem post hæc discessit ad magnum olympum,
 Per insulam sylvosam: ego autem ad domum Circes
 Ibam. multaue mihi cor cogitabat eunti.

Constiti autem pro foribus deæ cirrata: 31d
 Ibi stans clamavi, dea autem meam exaudivit vocem.

Quæ statim egressa fores aperuit splendidas,
 Et invitabat: at ego sequebar mœrens corde,
 Collocavit autem me introducens in sedili argenteo clavis,
 Pulchro, fabrefacto: scabellumque sub pedibus erat. 31j
 Adornavit autem mihi mixturam aureo poculo ut bibe-
 rem:

Et medicamen immisit, mala meditans in animo.
 Sed postquam dedit, & ebibi, neque me labefecit,
 Virgula feriens, verbumque dixit, & compellavit:

- 320 Ἐρχεο νῦν συμφέρονδε, μετ' ἄλων λῆξον ἑταίρων.
 Ως φάτ'· ἔγώ δ' ἄρ' ὅξυ ἱρυσάμεντο παρὰ μυχῷ,
 Κίρκη ἐπῆξα, ὅτε καταμένας μεταίμων.
 Ἡ δὲ μέγα ἰάχυσσά υπέδραμε, καὶ λάβει γύνων,
 Καί μ' ἐλοφύρομένη ἔπειτα παρῶνται προσηύδα,
 325 Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόδι ποὶ πόλις ἠδὲ τοκῆς;
 Θαῦμά μ' ἔχει ὡς ἔπ' τιῶν σάδε φάρμακ' ἐδέλχθης.
 Οὐδὲ γὰρ εἰδὲ πῃς ἄλλ' ἀνὴρ σάδε φάρμακ' ἀνέτλη
 Ὅς κε πῆν, καὶ πρῶτον ἀμείλεται ἔρχ' ὀδόντων.
 Σοὶ δὲ πῃς ἐν στήθεσσι ἀκήλητο νό' ἐς·
 330 Ἡ σύγ' Ὀδυσσεὺς ἐοσι πολύτροπος, ὅν σέ μοι αἰεὶ
 Φάσκεν ἐλπίσσειν χρυσόρρατις Ἀργεφώντις,
 Ἐκ Τροίης ἀνιόντι δοῇ σὺ νῆϊ μελαίνῃ.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄρ' εἶο, γαί δ' ἔπειτα
 Εὐνῆς ἡμιστέρης ἐπιβήσομεν, ὅρα μινύσσει
 335 Εὐνῆ καὶ φιλόσκηπ, πεποιδομένῃ ἀλλήλοισιν.
 Ως ἔφατ', αὐτὰρ ἔγώ μιν ἀμειβόμεν' προσέειπον·
 ὦ Κίρκη, πῶς γὰρ με κέλη σοι ἥπιον εἶναι;
 Ἡ μοι σὺς μὲν ἱδνηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
 Αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχυσσας δολοφρονέουσα κελῶεις
 340 Ἐς θάλαμον τ' ἵναται, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι δυνῆς,
 Ὅρα με γυμνωδύντα, κακὸν καὶ ἀνύωρα θεῆς;
 Οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐδίδοιμι σῆς ἐπιβήμεναι δυνῆς,
 Εἰ μὴ μοι τλαῖν γε δεῖ μέγα ὄρκον ὁμόσσαι,
 Μή μ' αὖ μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βελάσμεν ἄλλο.
 345 Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτὰρ ἀπαμύνην ὡς ἐκέλευον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ β' ὁμοστέν τε τελέσσον τε πῶν ὄρκον,
 Καὶ πῶτ' ἔγώ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέ' ἀνῆς.
 Ἀμφίπολοι δ' ἄρα κεδναὶ ἐνὶ μεγάροισι πίοντο
 Τέσσαρες, αἱ οἱ δῶμα κάτα δρήσειναι ἴασι.
 350 Γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κλυτὰν, ἀπὸ τ' ἀλυσίων,
 Ἐκ δ' ἡρώων ποταμῶν, οἱ τ' εἰς ἁλάδε προρέουσι.
 Τῶν ἡ μὲν ἱβάλλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγῃ καλῇ,
 Πορφυρεὰ καδύπερδ', ὑπὲρθε δὲ λίθ' ὑπέβαλλον·
 Ἡ δ' ἐσέτη προπάρουσι θρόνων ἐσέταυε τραπέζας
 355 Ἀργυρίας, ἐπὶ δὲ σοι εἴδει χρύσεια κύνεα.
 Ἡ δὲ τέλει κρητῶε μελίφρονα εἶναι αἶψα
 Ἡ δ' αὖ ἐν ἀργυρίῳ, τίμα δὲ χρύσεια κύνεα.
 Ἡ δὲ σπάρῃ ὕδωρ ἐφάρει, καὶ πῦρ αἰεταῖς

Abi nunc in harum, cum cæteris cuba focis.

320

Sic ait. ego autem gladium acutum stringens a femore,

In Circeam irruam, tanquam occidere cogitans.

Illa vero magnum exclamans subtercurrit, & apprehendit genua,

Et me lamentans verbis volatilibus allocuta est.

Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs atque parentes? 325

Stupor me tenet quod cum biberis hæc medicamina, haud la-
befactus es.

Neque enim quisquam alius vir hæc medicamina sustinuit

Quicumque hausit, & primum transmisit per septum den-
tium.

Tibi vero aliqua in pectoribus indomita mens est.

Certe tu Ulysses es versutus, quem mihi semper

330

Prædixit venturum aureæ virgæ dominus Mercurius,

Ex Troja reversum celeri cum nave nigra.

Sed age sane in vaginam gladium pone, nos vero deinde

Lectum nostrum conscendamus, ut commixti

Lecto & amore, confidamus invicem nobis.

335

Sic ait, at ego ipsam excipiens alloquebar:

O Circe, quo pacto me jubes tibi initem esse?

Quæ mihi fues quidem fecisti in domibus socios:

Ipsam autem hic detinens, dolosa jubes

Ad thalamum ire, & tuum conscendere lectum,

340

Ut me nudatum, malum & effœminatum facias?

Haud equidem ego volo tuum conscendere lectum,

Nisi mihi sustineas dea magnum juramentum jurare,

Nullum mihi damnum malum machinaturam te aliud.

Sic dicebam. illa vero continuo juravit ut jûebam.

345

At postquam juravit perfecitque jusjurandum,

Tum ego Circes conscendi perpulchrum lectum.

Ancillæ autem fidæ in domo satagebant

Quatuor, quæ ei per domum ministræ erant.

Nascuntur autem hæc ex fontibus, & a nemoribus,

350

Et ex sacris fluminibus, quæ in mare profluunt.

Harum una quidem iniecit sedilibus tincta stragula pul-
chra,

Purpurea superne, inferne lintea candida subjecit:

Altera vero ante sedilia explicuit menas

Argenteas, eisque imposuit aureas lances:

355

Tertia vero crateris mellistum vinum miscebat

Dulce in argenteo, distribuit autem aurata pocula:

Quarta vero aquam ferebat, & succendit ignem

- Πολλὴν ὑπὸ τρεῖσιν μεγάλῃ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
 360 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζῆσεν ὕδωρ ἐνὶ λῶσι χαλκῷ,
 Ἔς ῥ' ἀσάμινδον ἴσασα, λό' ἐκ τρεῖσιν μεγάλοις,
 Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατὸς τε καὶ ἄμων,
 Ὄφρα μοι ἐκ κάμπτων θυμορρόδον ἄλειπο γῶνι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ λῦσεν τε, καὶ ἔχευεν λίπ' ἐλαῖρ,
 365 Αἰφὶ δέ με χλαῖναν καλῶ βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
 Εἴσε δέ με εἰσαγαγῶσα ἐπὶ θρόνῳ ἀργυροῦλυ,
 Καλῷ, δαιδαλέῳ· ὑπὸ δὲ θρόνῳ ποσσὶν ἦεν.
 Χέρνιβα δ' ἀμφίπολ' τραχέως ἐπέχλυε φέρουσα
 Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λείβητ'·
 370 Νίψασθαι· παρὰ δὲ ζεῖλῳ ἰσάνυσε τραπέζαν.
 Σίτον δ' αἰδαίῃ σμῖν παρήθηκε φέρουσα,
 Εἶδατε πόλ' ἐπιθεῖσα, χαλκζομένη παρώντων.
 Ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' ἐχ' ὕδασι θυμῷ.
 Ἀλλ' ἦ μιν ἀλοφρονέων, κακὰ δ' ὅσπερ θυμός.
 375 Κίρκη δ' ὡς εὐόησεν ἐμ' ἤμενον, ἑδ' ἐπὶ στήθε
 Χείρας ἰάλλοντα, συγερὸν δέ με πίνδ' ἔχοντα,
 Ἀγχι παρειαμένη ἐπὶ πτερύγεσσιν ἀσπιδά,
 Τίφδ' ὕπας Ὀδυσσεὺς κατ' ἄρ' ἔζωα ἴσθ' ἀναύδῃ.
 Θυμὸν ἔδων; βρώμεν δ' ἐχ' ἄπταται ἑδὲ πομπή;
 380 Ἦ γὰρ πῶς δόλον ἄλλον οἶσται, ἑδὲ αἶ σε χρὴ
 Δαιδίμεν· ἥδη γάρ ποι ἀπώμοσα καρτερὸν δρῶν.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀματόμεν' προσέειπον,
 ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὅς ἐναΐσιμ' εἴη,
 Περὶν τλαῖν πάσασθαι ἐδῆτύθ' ἠδὲ πομπή;
 385 Περὶν λύσασθ' ἐταίρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδῶσθαι;
 Ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσά περ φάμεν τε κελώεις,
 Λύσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐταίρους ἑταίρους.
 Ὡς ἐφάμην· Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
 Ρ' ἀβδαν ἔχουσ' ἐν χερσὶ, δῦρας δ' ἀνέργε σφαιρῆ·
 390 Ἐκ δ' ἔλασεν σάλοισιν ἐοικώς ἐνέωροισιν.
 Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ δι' αἰσῶν
 Ἐρχομένη προσάλειφεν ἐκάστῳ φάρμακον ἄλῃ.
 Τῶν δ' ἐκ μὲν μελῶν τεύχεος ἔρρεον, ὥς περ ἔφρασε
 Φάρμακον ἐλάμενον, σά σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
 395 Ἀνδρες δ' αἰψ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ παρ' ἦσαν,
 Καὶ πολλοὶ καλῶν καὶ μέζοντες εἰσοράσασθαι.
 Ἐγνώσαν δέ με κῆρυ, ἔφρατ' ἐν χερσὶν ἔκασθ'.

Multum sub tripode magno: calefiebat autem aqua.
 Ast ubi jam ferbuit aqua in splendido aheno, 360
 In labrum mittens me, lavit ex tripode magno,
 Animo meo gratum spargens per caputque & humeros,
 Donec mihi lassitudinem animi pestem exemit membris,
 Ast ubi lavit, & unxit pingui oleo,
 Meque læna pulchra induit atque tunica: 365
 Collocavit me introductum in sedili argenteo clavos
 Pulchro, fabrefacto: scabellumque sub pedibus erat.
 Aquam autem ancilla gutto infundebat ferens
 Pulchro, aureo, super argenteo lebate,
 Ad lavandum: juxta autem politam explicuit mensam. 370
 Panem autem pudica proma apposuit ferens,
 Edulia multa apponens, gratificans de præsentibus:
 Edere autem iussit: meo tamen non placebat animo.
 Sed sedebam alia cogitans, mala enim prævidebat animus.
 Circe autem ut animadvertit me sedentem, neque ad ci-
 bum 375
 Manum porrigentem, gravem autem me dolorem haben-
 tem,
 Prope astans verba volatilia dixit:
 Quid sic Ulysses sedes similis muto,
 Animum rodens? cibum autem non attingis neque po-
 tum?
 Certe aliquem dolum alium times, neque te oportet 380
 Timere: jam enim juravi tibi firmum juramentum.
 Sic ait: at ego ipsam excipiens dixi:
 O Circe, quis enim vir, qui æquus & justus sit,
 Prius sustineat gustare cibum atque potum,
 Antequam solverit socios & præ oculis viderit? 385
 Sed si nempe benigna bibere edereque jubes,
 Solve, ut oculis videam perdilectos socios.
 Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
 Virgam habens in manu, foreque aperuit haræ:
 Exegitque porcis similes novem annorum. 390
 Illi quidem continuo stabant oppositi: ipsa autem per eos
 Incedens adunxit unicuique medicamen aliud.
 Eorumque membris pili defluebant, quos ante produxerat
 Medicamen exitiale, quod ipsis dederat angusta Circe:
 Virique statim fiebant juniores quam antea fuerant, 395
 Et multo pulchriores & majores aspectu.
 Agnoverunt autem me illi, hæseruntque in manibus quis-
 que:

- Πᾶσιν δ' ἡμέραις ὑπὲρ γῶν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 Σμερδαλέον κονάβιζε. θεὰ δ' ἐλάειρε καὶ αὐτή·
 400 Ἡ δὲ μὲν αἶγχι γάσσα προσήδα δια θεῶν,
 Διογινὲ Παερπιάδῃ πολυμήχαν' Οὔδωδ',
 Ἐρχο γυνὴ ἐπὶ γῆα θοῶν καὶ δίνα θαλάσσης.
 Νῆα μὲν ἄρ' πάμπρωτον ἐρύσασθε ἠπειρόνδε,
 Κῆμασσι δ' ἐν σπῆσσι πελάσασθε, ὅπλ' αὖτε πάντα.
 405 Αὐτὰρ δ' αἶψ' ἵναμι, καὶ ἄγειν ἐλπίρας ἑταίρους.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγ' ἐπιτείδω θυμὸς ἀγῶν·
 Βίω δ' ἵναμι ἐπὶ γῆα θοῶν καὶ δίνα θαλάσσης.
 Εὐρον ἔπειτ' ἐπὶ γῆι θεῶν ἐλπίρας ἑταίρους
 Οἰκτρ' ὀλοφυρόμενους, θαλερόν κατὰ δάκρυ χέοντας.
 410 Ὡς δ' ὅταν ἀγραινοὶ πόρπαι περὶ βῆς ἀγέλαϊας
 Ἐλδύσας εἰς κόπρον, ἐπὶ βωβότης κορίσωνται,
 Πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναυτίαι· ἠδ' ἐπὶ σῆζι
 Γῆυσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιδέουσι
 Μητῆρας· ὥς ἡμὲ κἄντοι ἐπεὶ ἴδον ὀρθαλμοῖσι,
 415 Δακρυόεντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
 Ὡς ἔμεν ὥς ἐπ' αὖτε ἰδοῖατο καὶ πόλιν αὐτῶν
 Τρηχέης Γυδάκης, ἵνα τ' ἐτραφεῖν ἢ ἐγένοντο.
 Καὶ μὲν ὀλοφυρόμενοι ἔπειτα πατρώεσσι προσήδων,
 Σοὶ μὲν νοσήσαντι, διωτρεφῆς, ὥς ἐχάρμεν
 420 Ὡς ἐπ' αὖτε ἰδοῖατο ἀφικόμεθα πατερίδα γαῖαν.
 Ἀλλ' ἄγε πᾶν ἄλων ἐσέρων κατέλιζον ὀλεθρον.
 Ὡς ἔφην. αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακῆς ἐτίεσσιν,
 Νῆα μὲν ἄρ' πάμπρωτον ἐρύσομεν ἠπειρόνδε,
 Κῆμασσι τ' ἐν σπῆσσι πελάσομεν, ὅπλ' αὖτε πάντα.
 425 Αὐτοὶ δ' ὀτρυνέσθ' ἐμοὶ ἅμα πάντες ἐπιστάδαι,
 Ὅφρα ἰδῇδ' ἐσέρων ἐσέρων ἐν δώμασι Κίρκης
 Πίοντας καὶ ἰδόντας. ἐπηετανὸν γάρ ἔχουσιν.
 Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὅκα ἡμοῖς ἐτίεσσιν ἐπίδοντο.
 Εὐρύλοχ' δὲ μοι οἷον ἐρύκατε πάντας ἑταίρους,
 430 Καὶ σφίσι φωνήσας ἔπειτα πατρώεσσι προσηύδα,
 Ἀ' δούλοι, πόσ' ἔμεν; τί κακῶν ἡμέρας αἶψα,
 Κίρκης εἰς μέγαρον κατεβήμεναι; ἢ περ ἀπώσαντες
 Ἡ σὺς ἢ ἐλπίς ποιήσεται, ἢ λίσσεται,
 Οἱ κεν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσομεν καὶ ἀνάγκη,
 435 Ὡς περ Κύκλω' ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσωλον ἴοντο
 Ἡμῖστερ ἐσέρων, σὺ δ' ὁ θρασυὺς ἄνθρωπος Οὔδωδης.

Omnibus autem dulcis subortus est luctus, circumque do-
mus

Horrendum resonabat. dea vero miserta est & ipsa:

Quæ prope me stans locuta est dia dearum: 400

Generosæ Laertiade multisce Ulysses,

Vade nunc ad navem celerem & ad littus maris:

Navem quidem omnium primum subducite ad continen-
tem,

Possessionesque in speluncas propius ferte, armaque o-
mnia:

Ipse autem statim revertere, & adduc dilectos socios. 405

Sic ait. at mihi persuasus est animus generosus.

Instititque ire ad navem celerem & littus maris:

Inveni deinde juxta navem celerem dilectos socios

Miserabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.

Ac veluti villaticæ vitulæ circum vaccas armentales 410

Venientes ad mandram, postquam herbæ saturæ sunt,

Omnes simul vitulantur adversum: neque amplius stabu-
la

Detinent, sed multum mugientes circum currunt

Matres: sic *circum* me illi ubi viderant oculis,

Lacrymantes effundebantur. putabatque ipsorum animus 415

Ita esse quasi in patriam venissent & urbem suam

Asperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atque nati:

Et me lugentes verbis volatilibus alloquebantur:

Tibi quidem redeunti, Jovis alumne, sic gratulamur

Perinde atque si in Ithacam venissemus patriam terram: 420

Sed age cæterorum sociorum narra interitum.

Sic dicebant. ast ego alloquebar blandis verbis:

Navem quidem omnium primum subducamus in littus,

Bonaque in speluncis reponamus, armaque omnia.

Vos autem accelerate me una universi sequi, 425

Ut videatis socios sacris in ædibus Circes

Bibentes & comedentes. copiam enim habent.

Sic dicebam. illicque celeriter meis verbis obediebant.

Eurylochus tamen solus mihi detinebat omnes socios,

Et eos compellando, verbis volucris allocutus est: 430

Ah miseri, quo imus? quid mala concupiscitis ista,

Circes ad ædes ut descendatis? quæ omnes

Aut fues aut lupos reddet, aut leones,

Qui ei magnam domum custodiamus etiam necessario,

Ut Cyclops fecit, quando ei *ad* caulam venerunt 435

Nostri socii, unaque hic *andax* secutus est Ulysses.

Hu-

- Τότε γάρ κ' κῆνοι ἀπασθάλῃσιν ὄλοντο.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριζα,
 Σπασσάμεν' πανήκεις ἀορ παχέ' παρὰ μηρῶ,
 440 Τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλῶν ὀδῶσδε πελάσσω,
 Καὶ πῦρ περ ἰόντα μάλα χεδόν· ἀλλὰ μ' ἱταῖροι
 Μαλιχίοις ἐπέσσιον ἱρήτυον ἄλλοθεν ἄλλ',
 Διογενὲς, πῶτον μὲν εἴσομεν, εἰ σὺ καλῶεις,
 Αὐτὰρ πᾶρ νῆϊ σε μένειν κ' νῆα ἱρυσθαι.
 445 Ἡμῖν δ' ἡγεμόνδ' ἄρα πρὸς δῶμασσι Κίρκης.
 Ὡς φάμενοι, παρὰ νηὸς ἀνῆϊον ἠδὲ θαλάσσης.
 Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχ' κοίλῃ παρὰ νηὶ λήλυτο,
 Ἀλλ' ἔπειτ' ὀδδαισεν γὰρ ἐμῶ ἑκταγλόν ἱνιπῶ.
 Τόρρα δὲ πᾶς ἄλλος ὑπάρης ἐν δώμασι Κίρκῃ
 450 Ἐνδυκίως λῦσέν τε, κ' ἔχρισεν λίπ' ἐλαῶν.
 Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖνας ἕλας βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας.
 Δαιτυμένους δ' ἄρα πάντας ἐφάρμοσεν ἐν μεγάροισιν.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσαντό τε πάντας,
 Κλαῖον ὠδυρόμενοι, περὶ δὲ σοναχίζετο δῶμα.
 455 Ἡ δὲ μὲν ἄγχι εἶσα προσνύδα διὰ θαλάσσης,
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 Μηκίῃ νυῖ θαλερόν γούρ' ὄρησε· οἶδα κ' αὐτὴ
 Ἡ μὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάσθ' ἄλγιστα ἰχθυόεντα,
 Ἡ δ' ὅσ' ἀνέροισι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῃ.
 460 Ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην, κ' πίνετε οἶνον,
 Εἰσέκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
 Οἷον ὅτε πρῶπτον ἐλέπετε πατερίδα γαῖαν
 Τρηχέης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελῆες κ' ἀδυμοί,
 Αἰεὶ ἄλλης χαλεπῆς μεμνημένοι· ἑδέε ποδ' ὕμιν
 465 Θυμὸς ἐν ἄφροσυνῇ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέποσθε.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλῶν.
 Ἐνθα μὲν ἡμᾶς πάντας τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
 Ἡμεῖς δαιτυμένοι κρία τ' ἄστυα κ' μέδου ἠδύ.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔλιν, περὶ δ' ἔτραπον ὥραι,
 470 Μῶων φθινόντων, περὶ δ' ἡμᾶς μακρὰ τελέσθη,
 Καὶ τότε μ' ἐκκαλίσσαντες ἔφην ἑμῖρες ἱταῖροι,
 Δαιμόνι, ἥδη νῦν μιμηθήσῃσι πατερίδ' αἴψ,
 Εἴ ποι δέσποσιν ἐς σαυδίῃσιν, κ' ἰκίσθαι
 Ὅσων ἐς ὑψόροφον κ' σὼς ἐς πατερίδα γαῖαν.
 475 Ὡς ἔφην· αὐτὰρ ἔμου' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλῶν.

Hujus enim etiam illi insipientia perierunt.

Sic ait. at ego in mente constituebam,
Stringens longum gladium crasso a femore,
Hoc ei abscindens caput ad solum dejicere,
Tamen si consanguinitate proximo. sed me socii
Mollibus verbis retinebant aliunde alius: 440

Jovis alumne, hunc quidem sinamus, siquidem tu jubes,
Hic juxta navem manere & navem custodire:
Nobis autem dux esto sacram ad domum Circes. 445

Sic locuti, ab nave ascendebant atque mari.
Neque tamen Eurylochus cavam apud navem relinqueba-
tur,

Sed sequebatur: timebat enim meas atroces minas.
Interea vero cæteros socios in domo Circe
Studiose lavitque, & unxit pingui oleo, 450
Circumque lænas induit, atque tunicas.
Epulantes autem pulchre omnes invenimus intra ædes.
Hi vero postquam invicem conspexerunt, reputaruntque
omnia,

Flebant lugentes, undequaque autem resonabat domus.
Illa vero prope me stans alloquebatur dia dearum: 455

Divine Laertiade versute Ulysses,
Ne amplius nunc tenellum luctum excitetis. novi & ipsa
Partim quot in ponto passi estis dolores piscesco,
Partim quot inimici viri mala tibi intulerunt in continen-
te.

Sed agite comedite cibum, & bibite vinum, 460
Donec denuo animum intra præcordia receperitis,
Qualem habebatis cum primum relinqueretis patriam ter-
ram

Asperæ Ithacæ: nunc vero aridi lassitudine estis & tristes,
Semper erroris duri memores: neque unquam vobis
Animus est in lætitia, quia multa passi estis. 465

Sic ait. nobisque mox persuasus est animus generosus.
Hic quidem diebus omnibus integrum in annum
Sedimus epulantes carnes immensas & suave vinum:
Sed quando jam annus erat, & circumvertebantur horæ,
Mensibus exactis, & dies longi perfecti erant, 470
Tunc me evocantes alloquebantur percarum socii:

Infelix, jam nunc memor esto patriæ terræ,
Si tibi fatale est servari, atque pervenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.

Sic dicebant. at mihi persuasus est animus generosus. 475
Sic

- Ως τότε μὲν πρόπαν ἥμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα
 Ἡμεῖς δαίνυμενοι κρέα τ' ἀσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
 Ἡμῶ δ' ἥλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλθεν,
 Οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρον σκιδέντα.
 480 Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέῃ ἄνῃ,
 Γέγων ἑλισσάνδουσα· διὰ δέ μιν ἔκλυον αἰθέρες.
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πατέροντα προσπύδων,
 Ω' Κίρκη, σέλισόν μοι ὑπόχεσιν ἴσπερ ὑπέκεις,
 Οἰκάδε πεμψόμεναι. θυμὸς δέ μοι ἵστυται ἡδῃ,
 485 Ἡ δ' ἄλλων ἐπάρων, οἳ μιν φθινύδουσι φίλον κῆρ,
 Ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε περ σύ γε νόσφι γίγναι.
 Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὖτις ἀμείβετο διὰ δειδών,
 Διογενεὶς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 Μητιά γὰρ αἰκοντες ἡμῶ ἐνὶ μένεντε οἴκῳ.
 + 490 Ἀλλ' ἄλλω χρηρὴ πρῶτον ὁδὸν τελεῖσαι, καὶ ἰκίσθαι
 Εἰς Αἴδαν δόμοις καὶ ἐπαυλῇσι Περσεφονείης,
 495 Φυχῇ χρησομένης Θηβαίῃ Τιτυρίῳ,
 Μάντι' ὦκα, αὐτὰρ φέρες ἡμιπτοὶ εἰσι.
 Τῷ καὶ τεθνηῶτα νόον πόρε Περσεφόνεια.
 495 Οἷον πεπνύσθαι· τοὶ δὲ σκυαὶ αἰοοῦσιν.
 Ως ἔφατ'· αὐτὰρ ἡμιονε κατακλίσθη φίλον ἦτορ.
 Κλαῖον δ' ἐν λαιέσσιν καδήμεν', ὃδὲ π' θυμὸς
 Ἡδελ' ἐπὶ ζώνῃ καὶ ὄρετ' ῥά' ἠελίοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορίσθην,
 500 Καὶ τότε δὴ μιν ἔπεισεν ἀμαβήμεν' προσέειπεν,
 Ω' Κίρκη, τίς γὰρ ταύτῃν ὁδὸν ἡγεμονέσσι;
 Εἰς αἶδ' δ' ὅπως τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.
 Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὖτις ἀμείβετο διὰ δειδών,
 Διογενεὶς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 505 Μὴ σέ ποι ἡγεμόν' γε ποδὴ παρὰ νηὶ μελίσθαι.
 Ἰσπὼν δὲ σήσας, ἀνὰ δ' ἰσὰ λαλὰ πεπύσας,
 Ἡσθαι. τὴν δὲ κέ ποι προΐη Βορέας φέρῃσιν.
 + Ἀλλ' ὅπότε αἶψά δὴ νηὶ δὲ Ὀκεανοῖο περήσῃ,
 510 Ἐνδ' αἰετὶ σε λάχαια καὶ ἄλσια Περσεφονείης,
 510 Μακραί τ' αἰγυροὶ, καὶ ἰσθαὶ ὠλεστικαροὶ,
 Νῆα μὲν αὐτὰ κίλσαι ἐπ' Ὀκεανῷ βαθυδύνῃ,
 Αὐτὸς δ' εἰς Αἴδαν ἵναμι δόμον Ἀράωντα.
 — Ἐνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέδων τε ῥέουσι
 Κωνυτοὶ δ', ὡς δὲ Στυγὸς ὕδατος εἴσι ἀπορροαί,

Sic tum quidem tota die ad solis occasum
 Sedimus epulantes carnes infinitas & suave vinum;
 Quando vero sol occidit, & caligo advenit,
 Illi quidem dormierunt per ædes obscuras:
 At ego Circes incensens perpulchrum lectum, 480
 Ad genua supplex rogavi: dea vero meam audivit vo-
 cem:

Et ipsam compellans verba volatilia dixi:

O Circe, perforce mihi promissionem quam promisti,
 Ad domum missaram. animus enim mihi impellitur
 jam,

Atque cæterorum sociorum, qui mihi affligunt carum
 cor, 485

Circa me lamentantes, quandocunque tu abes.

Sic dicebam, illa continuo excepit dia dearum,

Divine Laertiade vaferrime Ulysses,

Ne amplius nunc inviti mea manete in domo:

Sed aliam oportet primum viam perficere, & pervenire 490

In Plutonis domos & sævæ Proserpinæ,

Animam consulturos Thebani Tiresiæ,

Vatis cæci, cujus præcordia integra sunt.

Ei etiam mortuo mentem tribuit Proserpina

Solus ut saperet: reliqui autem umbræ volitant. 495

Sic ait. at mihi fractum est meum cor:

Flebam autem in lecto sedens, neque animus

Volebat amplius vivere & videre lumen solis.

Ast ubi flendo volutandoque saturatus eram,

Tunc scilicet ipsam verbis excipiens alloquebar: 500

O Circe, quisnam hanc viam præbit?

In Plutonis domos enim nemo unquam pervenit nave ni-
 gra.

Sic dixi. illa continuo respondit dia dearum:

Divine Laertiade versute Ulysses,

Minime tibi ducis desiderium apud navem curæ sit. 505

Quin malo erecto, velisque albis expansis,

Sede: illam enim tibi flatus Boreæ feret.

Sed cum jam nave per Oceanum trajeceris,

Ubi litusque molle & nemora Proserpinæ,

Longæque populi, & salices steriles, 510

Navem quidem illic siste in Oceanum vorticosum,

Ipse autem in Plutonis eas domum obscuram.

Ubi & in Acherontem Pyriphlegethonque confluant

Cocytusque, qui scilicet Stygis aquæ est rivus,

Et

- 315 Πέτρῃ τε, ξυστοῖς τε δύο ποταμῶν ἐρδύπων.
 Ἐνθα δ' ἔπειθ' Ἡρώς χριμφθεῖς πέλαις, ὥς σε κελάω,
 Βόθρον οὔρῃαι ἔσον τε πυγύσιον ἔνθα κ' ἔνθα.
 Αἴμφ' αὐτῷ δὲ χολῷ χέσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
 Πρώτῃ μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ὑδῖι οἴῳ,
 320 Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἀλφειὰ λυκά παλῶν.
 Πολλὰ δὲ γυνῆσθαι νεκῶν ἀμενῶν κάρῳ,
 Ἐλδῶν εἰς Ἰθάκῃ, σῆραν βῦν ἥπς ἀείρη
 Ρέξην εὐ μεγάροισι, τυρῷ τ' ἐμπλησμεν ἑσθλῶν.
 Τερσίῃ δ' ἀπάνωθεν οἶν ἡρώσμεν οἶον,
 325 Παμμίλῳ, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέρουσιν.
 Αὐτὰρ ἐπὶ λῶν δὲ χῆσι λίσσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν
 + Ἐνθ' οἶν ἀρνείον ρέξην θῆλῳ τε μέλαιναν,
 Εἰς Ἐρεβ⁹ ἐρέλῃας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
 Ἰέμεν⁹ ποταμοῖο βράων. ἔνθα δὲ πολλὰ
 330 Ψυχὰς ἐλδύσονται νεκῶν κατατεθνεύων.
 Δὴ τότε ἔπειθ' ἐπείρουσιν ἐποτριῦναι κ' ἀνῶσαι
 Μῆλα πὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ
 Δείραντας κατακῆσαι, ἐπὶ δέξασθαι δὲ θεοῖσιν,
 Ἰφθίμῳ τ' Αἰδῇ κ' ἑπαινῇ Περσεφονείῃ.
 335 Αὐτὸς δὲ ξίφ⁹ ὅξυ ἱεροσάμεν⁹ παρὰ μηρῷ
 Ἦσθαι, μηδὲ ἔἴην νεκῶν ἀμενῶν κάρῳ
 Αἵματ⁹ ἄοσον ἵμεν, πρὶν Τερσίαο πυδίσθαι.
 Ἐνθα τοι αὐτίκα μάστις ἐλδύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
 Ὅς κέν τοι ἔπῃσιν ὁδὸν κ' μέτρα κελάδῃ,
 340 Νόσον δ', ὥς ἐπὶ πόνοισι ἐλδύσεται ἰχθυόοντα.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρον⁹ ἦλθεν ἠώς.
 Ἀμφὶ δὲ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἄμασσε ἔασεν.
 Αὐτὰ δ' ἀργύρεον φάρ⁹ μέγα ἐννυτο Νύμφῃ
 Λεπτὸν κ' χαεῖν, περὶ δὲ ζώνῃ βάλετ' ἑξυῖ,
 345 Καλῶ, χρυσῶν· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλὴν πτέρω.
 Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑτάρας,
 Μελιχίοις ἐπέσοι παρασάδων ἄνδρα ἑκάστον,
 Μηκέτι νυκτὶ δδόντας αὐτῆσιν γλυκῶν ἕπρον.
 Αἴμ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
 350 Ὡς ἐφάμην. πῶσιν δ' ἐπεπείδον θυμὸς ἀγώνων
 Οὐδέ μιν ἔδ' ἐνδον περ ἀπήμονας ἦγον ἑτάρας.
 Ἐλπύων δὲ πῃ ἔσκε νεώτατ⁹, ἔδὲ πᾶ λῶν
 Ἀλκίμ⁹, εὐ πολέμῳ, ὅτε φρεσὶν ᾔσιν ἀρηρῆς,

Et rupes, confluentisque duorum fluviorum est murmurantium. 515

Ibi deinde Heros accedens prope, ut te jubeo,
Fossam fode cubitalem quaquaversum.

Circa illam libamen funde omnibus manibus,
Primum mulso, deinde etiam dulci vino,
Tertium autem aqua: insuper autem farinam, albam misce. 520

Multa vero supplicato manium inanibus capitibus,
Te reuersum in Ithacam, sterilem vaccam quæ optima sit
Sacrificaturum domi tuæ, pyramque impleturum rebus bonis.

Tiresiæ vero separatim arietem sacrificaturum soli,
Prorsus nigrum, qui inter oves excellit vestras. 525

Ast ubi precibus oraveris inclytas gentes mortuorum,
Ibi tum ovem marem sacrifica fœmellamque nigram,
Ad Erebum convertens, ipse autem seorsim averſus ſis,
Contendens ad fluvii fluentia. ibi vero multæ
Animæ accedent manium defunctorum. 530

Nimirum tunc deinde focios hortare & jube
Oves quæ scilicet jacebunt mactatæ sævo ferro
Excoriatas comburere: vota vero facere diis,
Præpotenti Plutoni & sævæ Proserpinæ.
Ipse autem gladium acutum extrahens a femore 535
Sedeas, neque permitte manium inania capita
Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam scisciteris.

Hic tibi statim vates adveniet, o dux populorum,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque, ut per pontum proficiscaris piscesum. 540

Sic dixit: statimque aureo throno conspicua venit aurora.
Me vero læna tunicaque vestibus vestivit.
Ipsa autem candidam togam ingentem induit Nympha
Tenuem & venustam, zonaque cinxit lumbos,
Pulchra, aurea: capitiq; imposuit calanticam. 545
At ego per domum vadens adhortabar focios,
Mollibus verbis affans virum quenque:

Ne amplius nunc dormientes carpite dulcem somnum:
Sed eamus: jam enim mihi edixit veneranda Circe.

Sic dicebam. illis vero persuasus est animus generosus. 550
Neque tamen vel inde saltem mali expertes abduxi focios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neque nimis
Fortis in bello, neque mente sua aptus,

Qui

- 555 Ὅς μοι ἀνδρ' ἐπείρου ἱπποῖς ἐν δαίμασι Κίρκης
 Ψύχῃ^Θ ἡμείρων κατελίξατο οἰνοβαρείων·
 Κινυμένων δ' ἐπείρων ὁμαδὸν ἢ δ' ἄποιν ἀκύντας,
 Ἐξαπῶνς ἀνέρουσε, ἢ ἐκλάβετο φρεσὶν ᾗσιν
 Ἀΐφ' ὀρρόν καταβλύσας ἰὼν ἐς κλίμακα μακρῶν.
 Ἀλλὰ κακὸν περὶ σῆμα^Θ τίσσει, ἐκ δέ οἱ αὐχλῶν
 560 Ἀσπράγγων ἐάγη, ψυχὴ δ' αἰδούδῃ κατῆλθε.
 Ἐρχομένοισι δὲ πῶσιν ἐγὼ μεσση μῦθον ἱπποῖν,
 Φέσθαι νύ πε οἰκόνδε φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν
 Ἐρχεσθ'· ἄλλῳ δ' ἤμιν ὁδὸν σπικμύρατο Κίρκη
 Εἰς Ἀΐδαο δάμης ἢ ἐπαιῶς Παρσοφονάης,
 565 Ψυχῇ χρησομένης Θηβαίῳ Τερσίκῳ.
 Ὅς ἐφάμην. αἴσων δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
 Ἐζήμενοι δὲ καταυθι γόων, ἄλλοντό τε χαίτες.
 Ἀλλ' ἢ γάρ τις πρῆξις ἐγένετο μυρομένοισιν.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ νῆα θολῶ ἢ θίνα θαλάσσης
 570 Ἦσαν ἀχνύμενοι, θαλερόν κατὰ δάκρυ χύοντες,
 Τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ
 Ἀρνεὶὸν κατέδησεν οἶν, θηλυὶ τε μέλαιναν,
 Ῥέα παρεξελθούσα. αἶς ἂν θεὸν ἐκ ἐδίδοντα
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδαντ', ἢ ἐνδ' ἢ ἐνθα κίοντα;

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο ΜΗΡΟΤ ΤΗΣ Λ.
Ρ Α Φ Φ Α Γ Α Σ

Τ' πρόθεσις.

Α Παγγίλῃ πῶς κατὰ σῆς Κίρκης εὐπολὸς εἰς ᾗδ' κατῆλ-
 θιν, ἢ ὡς ἤκουσε Τερσίκα πῶ μάντρεως περὶ τῆς ἑαυτῆς καὶ
 τῶν ἄλλων συμπτώσεως, ἢ ὡς αἶς Ἡρώας ἢ αἶς Ἡρωίδας εἶδεν
 ἐν ᾗδ' ἢ τῶν μητέρων, ἢ τῶν ἐς Ἰλίου συστρατεύσαντων ἑ-
 γνῶς, ἢ τῶν ἐν ᾗδ' κολαζομένων πινῶς.

Λάμβδα δ' ἐν αἰδῶ ψυχῆς ὠτόνυχον ὀδυνάει.

Α Τὸν ἐπὶ ῥ' ἐπὶ τῇ κατὰδραμῇ εἰδὲ δάκρυον,
 Νῆα μὲν ἄρ' ἀπὸ τῶν ἱπποῖν ἐρύσσειν ἄς ἄλλοι δύναν,
 Ἐν δ' ἰσὺν πιδύμεσθαι ἢ ἐκ τῆς νηὶ μελαίνῃ.
 Ἐν δὲ αἰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ ἢ αἴσων

Qui mihi fecisim a sociis sacris in ædibus Circes

Refrigerium cupiens dormivit vino gravatus:

555

Movementum autem ꝑ sociorum tumultum, & strepitum audiens,

Repente surrexit, & oblitus fuerat mente sua

Retro descendere iens in scalam longam:

Sed recta de tecto decedit, eique cervix

Ex articulis fracta est, anima vero ad inferos descendit. 560

Venientibus autem illis ego sermonem dixi:

Autumastis fortassis domum caram in patriam terram

Ituros: aliam autem nobis viam ostendit Circe

In Plutonis domum & sævæ Proserpinæ,

Animam consulturis Thebani Tiresiæ.

565

Sic dixi. Illis vero fractum est carum cor.

Sedentes autem illic fiebant, vellebantque capillos.

Sed enim nullus profectus fiebat lugentibus.

Sed quando jam ad navem celerem & littus maris

Ibamus tristes, teneras lacrymas profundentes,

570

Interea vadens Circe ad navem nigram

Masculam alligavit ovem, fœmellamque nigram,

Facile prætergressa. quis deum nolentem

Oculis videat, aut huc aut illuc euntem?

O D Y S S E Æ H O M E R I XI.

L I B R I

Argumentum.

ENarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos descendit: & quo pacto audiverit Tiresiam vatem de sua & cæterorum fortuna. Et ut Heroas & Heroidas viderit apud inferos, & matrem, & eorum, qui ad Ilium militarunt, nonnullos & eorum, qui apud inferos puniuntur.

A. Apud Orcum animas convenit Ulysses.

A St ubi ad navem devenimus & mare,
Navem omniam primum deduximus in mare divinum,

Malumque imposuimus & vela navi nigræ.

Etiā pecudes fumentes inegimus, atque ipsi quoque

Tom. II.

S

Con-

- 5 Βάινομεν ἀχνύμενοι, θαλαρὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
 Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κλισοπρώροιο
 Ἰκμενον ἔρον ἢ πλησίον, ἐσθλὸν ἑταῶρον,
 Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήσασα.
 Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
 10 Ἡμεῖς δ' ἑκάστωι ἀνέμῳ τε κυβερνήτης τ' ἴδμεν.
 Τῆς δὲ πανημερίης τέταδ' ἰσία ποντοπορεύσης,
 Δύσετό τ' ἡέλιος, σκιάωντό τε πάσαι ἀγχαί.
 Ἡ δ' ἐς πείραδ' ἴκανε βαθυρροῦ Ὠκεανοῖο.
 Ἐνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε
 15 Ἡἶρα καὶ νεφέλη κεκαλυμμένοι, ὑδ' ἐπὶ αὐτὰς
 Ἡέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
 Οὐδ' ὁπότε ἂν εἴχησι πρὸς ἑρᾶν ἀστερόεντα,
 Οὐδ' ὅταν αἶψ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' ἑρᾶν ὀδον προτρέπται.
 Ἀλλ' ἐπὶ νύξ' ὅλοή τέταται δαίλοισι βροτοῖσι.
 20 Νῆα μὲν ἐνθ' ἐλθόντες ἐκέλευμεν· ἐκ δὲ πὰ μῆλα
 Εἰλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόν Ὠκεανοῖο
 Ἦομεν, ἔρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
 Ἐνθ' ἐριήϊα μὲν Περίμειδης Εὐρύλοχος τε
 Εἶχον· ἐγὼ δ' ἄρ' οὖν ἐννοσάμενος παρὰ μηρῷ,
 25 Βόθρον ὄρυξά ὅσον τε πυγύσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
 Αἶψ' αὐτῷ δὲ χοῆς χέομεν πᾶσι νεκύεσσιν,
 Πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνω,
 Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδασι· ἐπὶ δ' ἄλφειτα λάκκῳ πάλῳ.
 Πῶκα δὲ γυνέμεν νεκῶν ἀμενέω κάρῳ,
 30 Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, εἶραι βῆν ἥης ἀείρη
 Ρέξην ἐν μεγάροισι; πυρρῷ τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
 Τειρεσίη δ' ἀπάνδρον οἶν ἱερδυσέμεν οἶον
 Παρμηνέαν, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
 Τὸς δ' ἐπεὶ ὠχολῆσι λιτῆσί τε ἔδνεα νεκρῶν
 35 Ἐπιστάμεν, πᾶσι δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτομήσας
 Ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἶμα καλαινέφες· αἱ δ' ἀγέροντες
 Ψυχαὶ ὑπ' ἐξ Ἐρέβους νεκῶν κατατεθνεύστων,
 Νύμφαι τ', ἡἰδοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
 Παρθενικαὶ τ', ἀπαιαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι.
 40 Πῶκοι δ' ὑπὸ μὲν χαλκήρεσιν ἐγχέουσιν
 Ἄνδρες ἀρήϊοι, βεβροτωμένα τέχε' ἔχοντες,
 Οἱ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἀποθεσάμενοι
 Θίσσεσσι ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ γλώρον δέο ἦεν.

Conscendimus moerentes, uberes lacrymas profundentes.
 Nobis autem rursus a posteriori parte navis nigrae proram
 Secundum ventum immittit implentem velum, bonum fo-
 cium,

Circe cirrata potens dea *humana* voce utens.
 Nos autem arma cuncta disponentes per navem,
 Sedimus. ipsam *navem* ventusque gubernatorque dirigebat. 10
 Cujus tota die extendebantur vela per pontum vadentis.
 Occidit autem sol, obscurabanturque omnes vici.

Et ea ad fines pervenit profundi Oceani:
 Hic vero Cimmeriorum erat virorum populusque civitasque
 Caligine & nube tecti, neque unquam eos 15
 Sol lucidus aspicit radiis,

Neque cum vadit ad cælum stelliferum,
 Neque cum rursus ad terram de cælo vertitur:
 Sed nox perniciose supervolat miseris mortalibus.
 Navem quidem illuc profecti subduximus: pecudes autem 20
 Extraximus. ipsi autem contra ad fluxum Oceani,
 Ibamus, donec in locum pervenimus quem indicaverat Cir-
 ce.

Hic victimas quidem Perimedes Eurylochusque
 Tenebant: ego autem gladium acutum extrahens a femore,
 Fossam feci cubitalem inde & inde: 25

Circa eam autem libamina fundebamus omnibus manibus,
 Primum mulso, postea vero dulci vino,
 Tertioque aqua, insuper molam albam miscebam:
 Multaque precatus sum *vovens* manium infirma capita,
 Ubi venissem in Ithacam, sterilem bovem quæ optima 30
 Me sacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum bonis:

Tiresiæ vero seorsim ovem sacrificaturum soli
 Totam nigram, quæ inter pecora excellat nostra.
 Has ubi votis & precibus gentes mortuorum
 Precatus eram, illas pecudesprehendens eis cervices abscidi 35
 Super fossam, fluebat vero sanguis niger: atque congregaban-
 tur

Animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
 Sponsæque, juvenesque, & ærumnosi senes,
 Virgunculæque tenellæ; recenti luctu *saucium* animi habentes:

Multi etiam vulnerati æratis hastis 40
 Viri in bello occisi, cruentata arma habentes,
 Qui multi circa fossam obambulabant aliunde alius
 Immenso clamore: me vero pallidus timor cepit!

- Δὴ πότε' ἐπειδ' ἐπείρουσιν ἐποτρυνῶς ἐκείδουσα,
 45 Μῆλα γὰρ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεΐ χαλκῷ,
 Δείραντας κατακῆσαι, ἐπ' ἔξατ' αὖ δέ θείουσιν,
 Γφδίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινή Περσεφονείῃ.
 Αὐτὰρ ἐγὼ ξίφ' ὅζυ' ἐρυσάμεν' παρὰ μηρῷ
 Ἡμῶν, ὅδ' εἶον νεκρῶν ἀμεινῶν κάρηνα
 50 Αἵματ' ἄοσον ἡμῖν, πρὶν Τειρεσίῳ πυδέσθαι.
 Πρώτῃ δὲ ψυχῇ Ἐλπίωρ' ἦλθεν ἐταίρῃ.
 Οὐ γὰρ πῶ ἐπέδαπτο ὑπὸ χθονὸς Ἀμυδῆς.
 Σῶμα γάρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
 Ἀκλαυστον καὶ ἄδαπτον, ἐπεὶ πόντ' ἄλλ' ἔπειγε.
 55 Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
 Ἐλπίωρ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζῆφον ἠερόεντα;
 Ἐφθης πεζὸς εἶν' ἢ ἐγὼ σὺν νηὶ μελαίνῃ;
 Ὡς ἐφάμην. ὁ δὲ μ' οἰμῶξας ἡμείβετο μῦθον,
 60 Διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 Ἀσέ με δαίμον' αἶσα κακὴ, καὶ ἀδέσφοτος αὐτ'·
 Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατελέγμεν' ἐκ ἐνόησα
 Ἀΐορρον καταβῦσαι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρῶν,
 Ἀλλὰ καταπυκρὺ σέγι' ἔπεσον, ἐκ δέ μοι αὐχλῶ
 65 Ἀστραγάλων ἔαγε, ψυχὴ δ' αἰδούσδ' ἀπὸ κλέος.
 Νῦν δέ σε πῶν ὅπιδεν γυνάξομαι ὑπαρέοντων,
 Πρὸς τ' ἀλόχῃ καὶ πατρὸς, ὅς ἐτρεφε τυτθὸν εἶναι,
 Τηλεμάχῃ δ' ὅν μινον ἐνὶ μεγάρῳσιν ἔλειπες.
 Οἶδα γὰρ ὡς ἐνδένδε κιών δόμος ἐξ Ἀΐδου,
 70 Νῆσον ἐς Αἰαίῳ χήσεις Διεργέα νῆα.
 Ἐνθά σ' ἔπειτα ἀναξέλομαι μνήσασθαι ἡμῶν,
 Μὴ μ' ἀκλαυστον ἄδαπτον ἰὼν ὅπιδεν καταλείπῃς,
 Νοσφισθεῖς, μή ποί τι θεῶν μῦθον γένοιται.
 Ἀλλὰ με κακῆσαι σὺν τείχεσιν ἄοσά μοι ἐστίν,
 75 Σῆμά τέ μοι χεῖρας πολιῆς ἐπὶ Δινὶ θαλάσσης,
 Ἀνδρὸς δυσλῶος, καὶ ἰσομήνοισι πυδέσθαι.
 Ταῦτά τέ μοι σπείσαι, πῆξά τ' ἐπὶ τύμβῳ ἱετμῶν,
 Τῷ καὶ ζωὸς ἔρπον, εἰν' μετ' ἡμοῖς ἐπείρουσιν.
 Ὡς ἐφάτ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμεν' προσέειπον,
 80 Ταῦτά ποί ὦ δύσλως τελευτῶν τε καὶ ἔρπον.
 Νῶϊ μὲν ὥς ἐπίεσιν ἀμειβομένῳ συγεροῖσιν
 Ἡμεῖς· ἐγὼ μὲν ἀνέδωκα ἱφ' αἵματι φάσγανον ἔχων,

Tum scilicet deinde socios adhortatus iussi,
 Pecudes quæ jam jacebant mactatæ sævo ferro,
 Deglubere & comburere, vota que facere diis,
 Fortique Plutoni & sævæ Proserpinæ.
 Ast ego gladium acutum stringens a femore
 Sedebam, neque sinebam mortuorum debilia capita
 Ad sanguinem prope accedere, priusquam Tireciam interrogas-
 sem.

50

Prima vero anima Elpenoris venit socii.
 Nondum enim sepultus erat sub terram spatiosam.
 Cadaver enim in ædibus Circes reliqueramus nos
 Indefletum & insepultum, quoniam labor alius urgebat.
 Illum ego flevi ut vidi, misertusque sum animo,
 Et ipsum allocutus verba volucris dixi:

55

Elpenor, quo pacto venisti sub tenebras obscuras?
 Prius venisti pedes quam ego cum navi nigra?

Sic dixi. ille me plorans excepit sermone:
 Inclyte Laertiade ingeniose Ulysses,
 Labefecit me dæmonis fatum malum, & immodicum vi-
 num.

60

Circes in domo cubans non adverti animum,
Quomodo retro descenderem, iens ad scalam longam,
 Sed recta de tecto decidi, mihi que cervix
 Ex articulis fracta est, anima vero ad inferos devenit.
 Nunc te per eos *qui post te sunt* oro non præsentem,
 Per uxoremque & patrem, qui nutrit parvulum,
 Telemachumque quem unicum in ædibus reliquisti:
 Scio enim quod hinc profectus ex domo Plutonis,
 Insulam in Æzæam appelles fabrefactam navem:
 Ibi te deinde rex, jubeo recordari mei,
 Ne me indefletum insepultum discedens post te relin-
 quas,

65

70

Digressus, ne qua tibi deorum ita fiam:
 Sed me combure cum armis quæcunque mihi sunt,
 Tumulumque mihi aggere cani in litore maris,
 Viri infelicis, etiam posteris audiendum.
 Hæc mihi perfice, figeque super sepulchrum remum,
 Quo etiam vivus remigabam, quandiu eram cum meis so-
 ciis:

75

Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
 Hæc tibi o infelix perficiam & curabo.
 Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
 Sedebamus: ego quidem super sanguine gladium tenens,

80

- Εἶδον δ' ἐτέρωθεν ἑταῖρα πόλιν ἀγρόθεν,
 Ἡλθε δ' ἐπὶ Λυχή μητρός κατατεθνηκής,
 85 Αὐτολύκῃ θυγατρὶ μεγάλῃ ποτ' Ἀντίκλει,
 Τῷ ζωὴν κατέλειπον ἰὼν εἰς Γλιον ἱρῷ.
 Τῷ μὲν ἐγὼ δάκρυα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
 Ἀλλ' οὐδ' ὥς εἶον προτέρῳ, πυκινὸν περ ἀχέων,
 Ἀματ' ἄσπον ἵμεν, πρὶν Ταιρεσίαο πυθίσσαι.
 90 Ἡλθε δ' ἐπὶ Λυχή Θηβαίῃ Ταιρεσίαο,
 Χρυσέον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἐγνώ κ' προσέειπε,
 11 + Τίπτε αὐτ' ὦ δούλῳ λιπὼν φάθ' ἡελίοιο
 Ἡλυδες; ὅρα ἰδὴς νέκυας κ' ἀτερπέα χῶρον;
 Ἀλλ' ἀποχέζεο βόδρε, ἀπιχε δὲ φάτγανον ἔξυ,
 95 Αἵματ' ὅρα πῶν, καὶ τοι νημερτέα εἶπω.
 Ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἀναχασάμενθ', ἕξθ' ἀργυρόπλον
 Κυλεῶ ἔγκατέπηξ'. ὃ δ' ἐπεὶ πῖεν αἶμα κελαινόν,
 Καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσι προσηύδα μάντις ἀμύμων.
 Νόστον δὶζῆσαι μελινθεά φάειμ' Ὀδυσσεύ·
 100 Τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. ἐ γάρ οἱ οἶω
 Λήθειν Ἐννοσγαιον, ὃ, τοι κόπον ἐνδετο θυμῷ,
 Χαόμενθ' ὅππ' οἱ ἦν φίλον ἐξαλάσας.
 Ἀλλ' ἐπὶ μὲν γε κ' ὥς κακὰ περ πάχοντες ἴκοισθε,
 Αἶψ' ἐδίλγῃ σὸν θυμὸν ἐρυκακίην κ' ἑταίρων,
 105 Ὅπποτε δὴ πρῶτον τελευτῆς ἀεργία νῆα
 Θερνακὴν νήσω, προφυγὼν ἰοιδέα πόντον·
 Βοσκομένας δ' ὄρησθε βόας κ' ἱρία μῆλα
 Ἡελίῳ, ὅς πάντ' ἐφορᾷ κ' πάντ' ἐπακῶι.
 Τὸς εἰ μὲν κ' αἰνέας ἰάας, γόσθ' τε μέδῃαι,
 110 Καὶ κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκῃ κακὰ περ πάχοντες ἴκοισθε·
 Εἰ δέ κε σῖναι, σῶτε τοι τεκμαίρομ' ὀλεθρον
 Νηὶ τε κ' ἑσπείροις. αὐτὸς δ' ἔπειρ κεν ἀλύξῃς,
 Ὅψι κακῶς γέαι, ὀλίγας ἀπο πάντας ἑταίρους,
 Νηὸς ἐπ' ἀλωτρίῃς. δῖος δ' ἐν πῆμασιν οἶσθ',
 115 Ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἳ τοι βίωτον κατέδυσαν,
 Μνησμένοι ἀντιδέλῳ ἄλοχον κ' ἑδνα διδόντες.
 Ἀλλ' ἥτοι κείνων γε βίαις ἀποσίσσαι ἐλθὼν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι ποίῃσι
 Κτείνης ἢ δόλῳ, ἢ ἀμφοδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
 120 Ἐρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν δῖος ἑρετμόν,
 Εἰσὶναι φῶς ἀφίκηαι αἶψ' ἴσασι θαλάσσω

Simulacrum vero altrinsecus focii multa loquebatur.

Supervenit autem anima matris demortuæ,

Autolici filia magnanimi Anticlea, 85

Quam vivam reliqui profectus ad Ilium sacrum.

Hanc quidem ego dessevi videns miseratusque sum animo:

Sed neque sic permittebam priorem, multum licet dolens,

Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam audirem.

Supervenit autem anima Thebani Tiresiæ, 90

Aureum sceptrum tenens, meque agnovit & allocuta est:

Quid hæc o infelix linquens lumen solis

Venisti, ut videas manes & inamabilem locum?

Sed recede a fossa, removeque gladium acutum,

Sanguinem ut bibam, & tibi vera dicam. 95

Sic ait: ego autem recedens, gladium argenteis clavis distinctum

Vaginæ infixi. ille deinde bibit sanguinem nigrum,

Atque tum scilicet me verbis alloquebatur vates inculpabilis:

Reditum quæris mellis instar dulcem illustris Ulysses:

Quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto 100

Id latebit Neptunum, qui iram adversum te reposuit animo,

Iratus quod ei filium carum excæcasti.

Sed tamen mala licet patientes perveniretis,

Si velis tuum animum arcere & sociorum,

Quando scilicet primum appuleris sabrefactam navem 105

Thrinaciæ insulæ, elapsus obscuro ponto:

Pascentesque inveneritis boves & pingues pecudes

Solis, qui omnia videt & omnia inaudit:

Hos si illæsos reliqueris, reditumque curaveris,

Et adhuc sic in Ithacam mala licet patientes perveniretis: 110

Sin læseris, tum tibi definitio interitum

Navique & sodalibus. ipse quoque etiam si elabaris,

Sero ~~tamen~~ calamitose redibis, ubi perdidideris omnes socios,

Navi in aliena, inveniesque mala domi,

Viros insolentes, qui tibi victum comedunt, 115

Ambientes divinam uxorem & munera dantes.

Sed tamen illorum vim ulcisceris adveniens.

Ast ubi procos in ædibus tuis

Interfeceris sive dolo, sive palam acuto ferro,

Proficiscere deinde sumens habilem remum, 120

Donec ad illos perveneris, qui non sciunt mare

Ἀνέρις, ἐδέε' ἄλλοις μεμιγμένον εἶδ' ἀρ' εἶδυσιν·

Οὐδ' ἄρα ποί γ' ἴσασι νέας φοινικωπαρήας,

Οὐδ' ἄλλῃ ἐρέτμα, γὰρ τε πτερὰ κηυσὶ πέλοντα.

125 Σῆμα δὲ ποί' ἔρῳ μάλ' ἀμφραδές, ὅδ' ἐσὶ λήσι

Ὅπποτε κεν δὴ τοι συμβλήμεν' ἄλλ' ὁδίτης

Φῆη ἀθηρολογὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὥμῳ·

Καὶ τότε δὴ γαῖη πῆξας ἀῆρας ἐρετμὸν,

Ρέξας ἐρὰ καλὰ Προσεδάωνι ἄνακτι,

130 Ἀργεῖόν, ταῦρόν γε, συὼν τ' ἐπιβήτορα κέπρον,

Οὐκ ἂν ἀποσείχην, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἐκαστόμβας

Α' θανάτοις θύοις, ποὶ ἔραν δὲ ἄρῃ ἔχουσιν,

Πᾶσι μάλ' ἐξείης· θάνατον δέ τοι ἐξ ἁλός αὐτῷ

Ἀβλαχρὸς μάλ᾽ αὖ ποῖ' ἐλδέτεται, ὅς κ' ἐπὶ σε πύρην

135 Γῆρα ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ

Οὐβιοι ἴσονται, πᾶς δὲ ποι νημερτές ἔσω.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Τερρεσίη, καὶ μὲν αἶρ πᾶ ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί

Α'κ' ἄγε μοι ποῖδε εἶπ' ἢ ἀτρεκέως κασσάεζον·

140 Μητρὸς τέλειδ' ὁρώ ψυχῇ παπτεδνεύης·

Η δ' ἀχέου' ἦσαν χυθὸν αἵματ' , ἐν δ' οὐ γόν

Ἔτλη ἐσάνται ἰδεῖν, ὑδὲ προμυθήσασθαι·

Εἰπὲ ἀναξ πῶς κέν μ' ἀναγκοίῃ ποῖον εἶναι.

Ὡς ἐφάρμοξεν, ὁ δὲ μὲν σὺν τῷ ἀμειβομένῳ προσέειπεν·

145 Πηιδιών τοι ἔπαυ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ τίειω·

Ὁσπινὰ μὲν κεν ἔσας νεκύων κατατεθνηώτων

Αἵματ' ὅσον ἡμεν, ὁδε ποι νημερτές ἐνίλει·

ὦ δὲ κ' ἐπιφθονέης, ὅδε ποὶ πάλιν εἶσαν ὀπίσσω.

Ὡς θαμὲν ψυχὴ μὲν ἐβη δόμον αἰθέρος ἔσχατον

150 **Τ**ηροσάρο ἄνθρωπος· ἐπὶ κατὰ νύκτα δὲ ἐλθέει·

Αὐτὸν ἐργὸν ἀντὶ μένον ἔμπροσθεν, ὅθ' ἐπὶ μήτρῳ

Ἡ αὐτὴ καὶ πῖναι σῶμα κελευσθεῖς· αὐτίκα δ' ἔχον·

Καί μ' ὀλοθυρομένη ἔπειτα πτερόεντα ποταμίδα

Τέχνην ἰμὸν· πῶς ἦλθες ὑπὸ ζῶον ὑπάρκων

Ζωὸς ἰὼν· χαλεπὸν δὲ πρὸς Χριστὸν ὁρῶσθαι.

Μέγιστη γὰρ μεγαλοπρέπεια καὶ δόξα ἴσθαι

Ὁ χερσὶς μὲν προΐσσι· σὺν ἡμῖς ἐστὶ παροῦσα

Πεζὺς ἰόντι· ἡμὴν μὴ τις ἔσται ἀντιμῆς ἡμῶς

Ἡ κοινὴ δὲ τῶν ὁμολογούντων ἐν ἑαυτοῖς ἰσχυροῦς

160 Nri na eke ịdịrịanya nri na eke ịdịrịanya : ịdịrịanya nri na eke ịdịrịanya

Viri, neque sale mistam escam edunt.

Neque sane hi sciunt naves purpureas in prore genis,

Neque habiles remos, qui alæ navium sunt.

Signum vero tibi dicam perquam notabile, neque te latebit. 125

Quando tibi obviam factus alius viator

Dixerit te ventilabrum habere in forti humero,

Tunc scilicet terræ infigans habilem remum,

Maestas victimas eximias Neptuno regi,

Arietem, taurumque, & verrem a quo sues saliantur, 130

Domum revertere, maestesque sacras hecatombas

Immortalibus diis, qui cælum latum habitant,

Omnibus sane ordine. mors vero tibi extra mare ipsi

Lenta prorsum talis adveniet, quæ te occidet

Senectute sub molli confectum. circum autem populi 135

Felices erunt. hæc tibi certa dico.

Sic dixit. at ego ipsum excipiens allocutus sum:

Tiresia, hæc quidem fortassis decreverunt dii ipsi:

Sed age mihi hoc dic & vere enarra,

Matris hanc video animam demortuæ: 140

Illa tacita sedet prope sanguinem, neque suum filium

Sustinet palam aspicere, neque alloqui.

Dic rex quo pacto me agnoscet talem.

Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:

Facile tibi verbum hoc dicam, & in mente ponam: 145

Quemcunque quidem fines mortuorum defunctorum

Ad sanguinem prope accedere, ille tibi verum dicet:

Cui vero invidebis, ille tibi abibit retro.

Sic locuta anima quidem abiit domum Plutonis intra

Tiresiæ regis, postquam oracula edisseruit: 150

Ast ego illic manebam constanter, donec mater

Advenit, & bibit sanguinem nigrum: statim autem agnovit,

Et me lamentans verbis volucribus allocuta est:

Fili mi quo pacto venisti sub caliginem obscuram

Vivus cum sis? difficile enim hæc viventibus videre. 155

Intersunt in medio ingentes fluvii & valida fluenta.

Oceanus quidem primum, quem non licet trajicere

Peditem, nisi quis habeat bene compactam navem.

Num jam a Troja errabundus huc venisti

Cum navique & sociis longo tempore? necdum ivisti 160

In

Εἰς Ἰθάκην· ἔδ' εἶδες ἐπὶ μεγάροισι γυναικὰς·

ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,

Μῆτερ ἑμή, χρεώ με κατήγαγεν εἰς Αἴδαο,

Ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίης Τειρεσίαο.

165 Οὐ γάρ πώ γεδὼν ἦλθον Αἰαΐδῃ, ἔδ' ἐπὶ αἰῆς

Γῆς ἐπιβῶ, ἀλλ' αἶν' ἔχων ἀλάλημαι οἴκῳ,

Ἐξ ἧ παρ' ὀφθαλμοῖσιν Αἰγαίμενοι διφ

Γλιον εἰς Ὀππλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.

Ἀλλ' ἄγε μοι σόδα εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,

170 Τίς νύ σε κῆρ ἐδάμασσε πανηγυρῇ θανάτῳ;

Ἦ δολιχὴ νῆσῃ, ἢ Ἀρτεμις ἰοχέαιρα

Οἷς ἀγανοῖς βελίεσσιν ἐποιομένη κατέπεφνεν;

Εἰπὲ δέ μοι πατὴρ τίς καὶ ἦν ὅν κατέλειπον,

Ἦ ἔα παρ' αἰετοῖσιν ἑμὸν γέρας, ἢ τίς ἦν

175 Ἀνδρῶν ἅλῃ ἔχει, ἐμὲ δ' ἐκ ἔα φασὶ νέεσθαι.

Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχευ βελλῶ τίς νόον τίς,

Ἦ τίς μένει παρὰ παιδὶ, καὶ ἐμπεδα πάντα φυλάσσει;

Ἦ ἦδη μιν ἔγχευ Αἰαΐδων ὅσις ἄριστος,

ὣς ἔφαμην. ἢ δ' αὐτὰρ ἀμείβετο πότνια μήτηρ,

180 Καὶ λίω κνήμῃ γὰρ μένει τετλησὶ θυμῷ

Σοῖσιν ἐπὶ μεγάροισιν. οἷζυραὶ δέ οἱ αἶα

Φθόρουσι νύκτες τε καὶ ἡμέραι δακρυχέουσαι.

Σὸν δ' ὅπως τίς ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἔκλειπ

Τηλέμαχῃ σπένειν νόμισται, καὶ δαΐδας εἰσας

185 Δαίνυται, αἷς ἐπὶ οἴκῳ δικάσθων ἀνδρ' ἀλεγυμένων.

Πάντας γὰρ καλέουσι. πατὴρ δ' ἐπὶ αὐτοῖσι μέμναι

Ἀγρῷ, ἔδ' ἐπὶ πόλινδ' ἐκέρχεται· ἔδ' οἱ ὄναι

Δίμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.

Ἀλλ' ὅγε χῆμα μὲν ὄδ' οἶδε διδμῶες ἐπὶ οἴκῳ,

190 Ἐν κόνι ἄγχι πυρὸς, κακὰ δ' ἐχρὸς ἡμάς ἐσται.

Αὐτὰρ ἐπὶ ἔλθ' ἰδθ' ἰδθ' πεδαιχθῆ τ' ὀπὴρ,

Πάντα οἱ κατὰ γυῖον ἀλῆες οἰνοπέδοιο

Φύλων κεκλιμένων χθαμαλὰ βεβλήσθαι ὄναι.

Ἐνδ' ὅγε κείτ' ἀχέων· μέγα δ' ὄρεσι πάνθ' αἶψα,

195 Σὸν πότμον γούων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκασιν.

Οἴω γὰρ καὶ ἔργον ἀλῆων, καὶ πότμον ἐκείων.

Οὐτ' ἔμ' ἐπὶ μεγάροισιν εὐσκοπῇ ἰοχέαιρα

Οἷς ἀγανοῖς βελίεσσιν ἐποιομένη κατέπεφνεν,

Οὐτ' αἷς ἐν μοι νῆσῃ ἐπὶ ἡλυσιν, ἥτε μάλιστ'

In Ithacam? neque vidisti in ædibus uxorem?

Sic ait. at ego ipsam excipiens alloquebar,
Mater mea, necessitas adegit me in Plutonis ædes,
Animam consulturum Thebani Tiresiæ.

Nondum enim prope veni Achajam, neque nostram
Terram adivi, sed semper habens erro ærumnam: 165

Ex quo primum secutus sum Agamemnonem dium
In Ilium equis aptum, ut cum Trojanis pugnarem.

Sed age mihi hoc dic & vere narra,

Quodnam te fatum edomuit longum somnum inducentis mor-
tis? 170

An diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
Suis mitibus jaculis aggrediens occidit?

Dic etiam mihi de patre & filio quem reliqui,

An adhuc apud illos meum imperii decus, aut aliquis jam
Virorum alius habet, me autem non amplius autumant redi-
turum. 175

Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentemque,

An manet cum puero, & salva omnia custodit:

An jam eam duxit Achivorum qui erat præstantissimus.

Sic dicebam. ipsa statim respondit veneranda mater:

Et sane illa quidem manet afflicto animo 180

Tuis in ædibus: ærumnosæ autem ei semper

Consumuntur noctesque diesque lacrymas fundenti.

Tuum tamen nondum quisquam habet pulchrum imperii ho-
norem, sed quietus

Telemachus lucos colit, & epulis iustis

Epulatur, quæ decet jura *populis* dantem virum curare: 185

Omnes enim vocant. pater autem tuus illic manet

In agro, neque in urbem concedit: neque illi lecti

Strata & lænæ, & stragula lævia:

Sed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,

In cineribus prope ignem, malaque corpori indumenta in-
duit: 190

Ast ubi venit æstasque virensque autumnus,

Undique illi per fertilem partem vineæ vitiferæ

Ex foliis delapsis humiles sternuntur lectuli:

Ubi ille jacet mœrens: ingentemque in præcordiis luctum alit,

Tuum fatum desens: molesta autem insuper senectus urget. 195

Sic enim & ego perii, & fatum obii.

Neque me domi scopum ferire docta jaculatrix

Suis mitibus telis aggrediens interemit,

Neque aliquis me morbus invasit, qui maxime

- 200 Τηκεδόνι συγερῇ μελέων ἐξέλετο θυμόν.
 Ἀλλὰ με σὸς τε πόδες, σά τε μέγ' αἰδὶμ' Ὀδυσσεύς,
 Σὴ τ' ἀγανοφροσύνῃ μεληιδέα θυμόν ἀπύρρα.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔγωγ' ἔδελον φρεσὶ μερμηρίζας
 Μητρὸς ἐμῆς ψυχῷ ἐλέην καταστενέειν.
- 205 Τεῖς μὲν ἐφορμήδην, ἐλέην τὲ με θυμὸς ἀνωγει,
 Τεῖς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ ἵκελον ἦ ἢ ὄνειρον
 Ἔπασσ'· ἐμοὶ δ' ἄχ' ὅζυ γενέσκειτο κηρόδι μᾶλλον.
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
 Μῆστερ ἐμὴ, τί νύ μ' ἐ μίμνης ἐλέην μεμαώτα,
- 210 Ὅφρα ἢ ἐν Αἴδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντα
 Ἀμφοτέρω κρυερόῳ σπαρπώμεσθαι γόοιο;
 Ἢ τί μοι εἰδῶλον πόδ' ἀγανὴ Περσεφόνεια
 Ὡτρυνῶ, ὅφρ' ἐπ' μᾶλλον ὀδυρόμεν' ἑυπαχίζω;
 Ὡς ἐφάμεν. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
- 215 Ὡς μοι τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φῶτων,
 Οὐαί σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαρίσκει,
 Ἀλλ' αὖτις δόκη ἐς ἱ βράτων, ὅτε κέν σε θάνωσι.
 Οὐ γὰρ ἐπ' σάρκας τε ἢ ὅσ' αἶ ἵνες ἔχουσιν,
 Ἀλλὰ πᾶσι μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μὲν αἰδομένοιο
- 220 Δαμνᾶ, ἐπὶ κε πρῶτα λίπη λάβ' ὅσ' αἶ θυμὸς,
 Ψυχὴ δ' ἡύτ' ὄνειρ' ἀποπταμένη τεπέσθαι.
 Ἀλλὰ φάσδε πείχισα λιλαιέο· ταῦτα δὲ πάντα
 Γοῶ, ἵνα ἢ μετόπισθε τεῇ ἄτησθαι γυναικί.
 Νῶϊ μὲν ὥς ἐπίεσθιν ἀμειβόμεν'· αἱ δὲ γυναικες
- 225 Ἡλυθον (ὥτρυνον γὰρ ἀγανὴ Περσεφόνεια)
 Ὅσσαι ἀρείσῃαν ἄλοχοι ἴσαν ἠδὲ θυγάτρες.
 Αἱ δ' ἀμφ' αἶμα κελαῖνόν ἀολλῆες ἠγερέοντο.
 Αὐτὰρ ἐγὼ βέλδρον ὅπως ἱέοιμι ἐκάστῳ.
 Ἡδὲ δέ μοι κατὰ θυμόν ἀρεῖσι φαίνετο βελή,
- 230 Σπασσάμεν' πανύπκας ἄορ παχέ' ἀπαρὰ μηρῶ,
 Οὐκ εἶναι πινέειν αἶμα πάσας αἶμα κελαῖνόν.
 Αἱ δὲ προμνησῖναι ἐπήεσαν, ἡ δὲ ἐκάστη
 Ὅν γόον ἐξαγόρεον· ἐγὼ δ' ἱέεινον ἀτάσας.
 Ἐνθ' ἦτοι πρῶτῳ Τυρῷ ἴδον ἀπασέριαν,
- 235 Ἢ φάτο Σαλμωνῆ' ἀμύμον' ἔχον' εἶσα.
 Φῆ δὲ Κρηδῆ' γυνὴ ἱμμεσαι Αἰολίδαο,
 Ἢ ποταμῷ ἠράσασ' Ἐνιπῆ' θάσιοι,
 Ὅς πολὺ κάλλισ' ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἦσι.

Tabe invisa membris exemisset animum.

200

Sed me tuique desiderium, tuique cura, inclyte Ulysses,

Tuque benignitas dulci vita privarunt.

Sic ait. at ego volui mente deliberans

Matris meæ animamprehendere defunctæ.

Ter quidem conabar, amplectique me animus jubebat, 205

Ter autem mihi ex manibus instar umbræ aut somni

Avolavit: mihique dolor acutus exisitebat ex animo magis:

Et ipsam compellans verbis velocibus allocutus sum,

Mater mea, cur me non expectas amplecti te cupientem,

Ut etiam apud inferos caras manus circumdantes collis 210

Ambo miserabili delectemur luctu?

Nunquid mihi idolum hoc inclyta Proserpina

Immisit, ut adhuc magis lamentans ingemiscam?

Sic dicebam, statimque respondebat optima mater:

Heu mihi fili mi, super omnes infelix viros, 215

Minime Proserpina Jovis filia deludit,

Sed hæc conditio est mortalium, cum mortui fuerint.

Non enim amplius carnesque & ossa nervi habent,

Sed ea quidem ignis valida vis ardentis

Absumit, ubi primum reliquit alba ossa animus, 220

Anima vero tanquam somnium avolans volat.

Sed in lucem viventium celerrime contende: hæc autem omnia

Scias, ut etiam in posterum tuæ dicas uxori.

Nos quidem sic verbis confabulamur: mulieres autem

Accesserunt (incitabat enim inclyta Proserpina) 225

Quotquot optimatorum uxores erant atque filiarum.

Quæ circa sanguinem nigrum frequentes congregabantur.

Ast ego consultabam quo pacto interrogarem singulas:

Illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium,

Extrahens acutum gladium crasso a femore, 230

Non sinebam bibere simul omnes sanguinem nigrum.

Illæ vero præstolantes alia aliam accedebant, unaquæque autem

Suum genus narrabat: egoque interrogabam singulas.

Hic videlicet primam Tyro vidi bono patre natam,

Quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse: 235

Dicebat autem Crethæi se uxorem esse Æolidæ,

Quæ fluvium amavit Enipeum divinum,

Qui multo pulcherrimus fluviorum per terram labitur:

Et

- Καί ρ' ἐπ' Ἐνιπῆ⁹ πωλέσκειτο καλὰ ῥέεδρα⁹
 240 Τῷ δ' ἄρα εἰσάμεν⁹ γαίρη⁹ Ἐννοσίγαι⁹,
 Ἐν προχοῇς ποταμῷ παρεῖξατο δινύεντ⁹.
 Πορφύρεον δ' ἄρα κύμα περιστάδι ἄρει ἴσον
 Κυρτωδὲν, κρύψεν τε θεὸν διντῶν τε γυαῖνα.
 Λῦσε δὲ παρθενίῳ ζώνῳ, κατὰ δ' ὕπνον ἔχιδνα.
 245 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσε θεὸς φιλοφροσῖα ἔργα,
 Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἐπ' τ' ἔρατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
 Χαῖρε γυναι φιλότῃ, περιπλομένη δ' εἰσιωπῷ
 Τέξαι ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ ἐκ ἀποφώλοισι δυνά
 Αἰθωνάων. σὺ δὲ πᾶς κλέμνῃ, ἀπαπαήμεναι τε.
 250 Ναῦ δ' ἔρχετο πρὸς δῶμα, καὶ ἔχετο, μηδ' ὀρομῶνς.
 Αὐτὰρ ἐγὼ τοί εἰμι Ποσειδάων εὐνοσίχθων.
 Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
 Ἡ δ' ὑποκυσαμένη, Περίῳ τέκε καὶ Νηληϊά,
 Τῷ κρατερῷ Δεράποντε Διὸς μεγάλῳ γυνέσθῳ
 255 Ἀμφιτέρῳ. Περίῳ μὲν ἐν Δρυχόρῳ Γαλλικῷ
 Ναῖε πολυῤῥύῳ, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἡμαδόεντ⁹.
 Τὰς δ' ἐτέρως Κρητῇ τέκε βασιλεῖα γυαῖκων,
 Αἴσανά τ', ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυδάνα δ' ἱππιόχαρμιν.
 Τῷ δὲ μέτ', Ἀντιόχῳ ἴδον Ἀσωποῖο θυγάτρε,
 260 Ἡ δὲ καὶ Διὸς ὤχετ' ἐν ἀγκαίνῃσιν ἰαῦσαι,
 Καί ρ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφιόνα τε Ζηδόν τε,
 Οἱ πρότεσι Θήβης ἰδ⁹ ἐκπῶν ἐπαπύλοισι,
 Πύργωσάν τ'. ἐπεὶ ἔμην ἀπύργων γ' ἐδύωντο
 Ναίμεν Δρυχόρον Θήβῳ, κρατερῷ περ ἴοντε.
 265 Τῷ δὲ μέτ', Ἀλκμήῳ ἴδον Ἀμφιτρυῶν⁹ ἀκοίαν,
 Ἡ ρ' Ἡρακλῆα θρασυμένεονα θυμολεοντα
 Γένεσθ', ἐν ἀγκῶνῃσι Διὸς μεγάλῳ μιγάσθαι.
 Καὶ Μεγάρῳ, Κρείοντ⁹ ὑπερδύμοιο θυγάτρε,
 Τῷ ἔχεν Ἀμφιτρυῶν⁹ υἱὸς μὲν⁹ αἰὲν ἀτερπες.
 270 Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλλιῷ Ἐπικάτῳ,
 Ἡ μέγα ἔργον ἐρεξεν αἰδρήσῃ νόοισι,
 Γημαμένη ᾧ υἱέ· ὁ δ' ὦν πατέρ' ἐξεναρίξας
 Γῆμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπτυα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποιον.
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυπράτῳ ἀλγεα πάχων,
 275 Καδμείων ῥῖπας, θεῶν ὁλοὰς διὰ βελὰς,
 Ἡ δ' ἔβη εἰς Αἶδα πολέεσσι κρατερῶσι,
 Αἰφαιμένη βρόχον αἰπῶν ἀπ' ὕψιλλοιο μελάθρου.

Et forte propter Enipei versabatur pulchra fluenta:
Huic igitur similis qui terram continet, & quatit deus 240
In ostiis fluvii accubuit vorticosi.

Purpureus autem fluctus circumstetit monti æqualis
Curvatus, absconditque deum mortalemque sæminam.
Solvit autem virgineam zonam, somnumque offudit.
Ast postquam perfecit deus amatoria opera, 245
Inhæsit sane ei manu, verbumque dixit, & compellavit:
Sis læta, mulier, hoc amore, circumvoluto enim anno
Paries pulchros liberos: quia haud vani concubitus
Immortalium. tu vero hos cura enutrique.

Nunc autem i domum, & te contine, neve cuiquam indices: 250
At ego tibi sum Neptunus terræ quassator.

Sic locutus, pontum subiit fluctuantem.
Illa autem prægnans, Peliam peperit & Neleum,
Qui fortes ministri Jovis magni fuere
Ambo: Pelias quidem in spatiosa Jaelco 255
Habitabat abundans pecudibus, hic vero in Pylo arenosa.
Alios quoque Cretheo peperit regina sæminarum,
Æsonemque, atque Pheretem, Amythaonemque gaudentem c-
quis.

Post hanc Antiopam vidi Asopi filiam,
Quæ scilicet & ipsa Jovis gloriabatur in ulnis dormisse, 260
Et habuit duos filios Amphionemque Zethumque,
Qui primi Thebarum fundamenta locarunt septem portas ha-
bentium,

Turribusque circumdederunt, cum absque turribus non possent
Habitare spatiosas Thebas, fortes licet essent.

Post hanc Alcmenam vidi Amphitryonis uxorem, 265
Quæ Herculem audacem animum leonis habentem
Peperit, in complexu Jovis magnanimi commista.

Et Megaram Creontis magnanimi filiam,
Quam habuit Amphitryonis filius animis semper indomitus.
Matrem quoque Oedipodis vidi pulchram Epicastam, 270
Quæ ingens facinus commisit imprudentiæ mentis,
Nupta suo filio: ille vero suum patrem vita spolians
Uxorem duxit. statimque hæc vulgata dii fecerunt homini-
bus.

Sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia: 275

Illa autem abiit in Plutonis domum altas portas habentem fir-
mam

Aptans laqueum sublimem ab alta trabe,

Suo

- ὦ ἔχῃ χομίνῃ . τῷ δ' ἄλγεα κάλῃτ' ὅπῃσσι
 Πολλὰ μάλ', ὅσα σὺ μητρὸς Ἐρινύες ἱκατεύουσι .
 280 Καὶ Χλωρὸν εἶδον περικαλῆα , τῷ ποτε Νηλῶς
 Γῆμεν ἰὸν μετὰ κάλῃ , ἐπεὶ πόρε μυρία ἰδνα ,
 Ὀπλοσάτῳ κέρῳ Ἀμφιόνῃ Ἰασίδαο ,
 Ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυίῃ ἱφί ἀνασεν .
 Ἡδὲ Πύλω βασιλῆα , τέκεν δὲ οἱ ἀγλαὰ τέκνα ,
 285 Νέστωρά σι , Χρόμιόν σι , Περικλύμενον τ' ἀγέροχον .
 Τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμῳ Πηρῷ τέκε , δαΐμα βροσῶσι ,
 Τῷ πάντες μνώοντο περικαταί . εἰδὲ σι Νηλῶς
 Τῷ ἰδῆναι οὐ μὴ ἱλικας βόας Ἀρμυρατῶν
 Ἐκ Φυλάκῃς ἐλάσσει βίης Ἰφικληΐης
 290 Ἀργαλίας . παῖς δ' ὅτ' ὑπέχετο μάντις ἀμύμων
 Ἐξελάνῃ χαλεπῇ δὲ θεῷ κατὰ μοῖρα πίδῃσι ,
 Δασμοὶ τ' ἀργαλίοι , καὶ βυκόλοι ἀγροῖῳται .
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μῦθός σι καὶ ἡμέραι ἐξετελῶντο
 ἈΨ περικταλλομένῃ ἐπεῖθ' , καὶ ἐπὶ λυθὸν ὄρα .
 295 Καὶ ποτε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληΐη ,
 Θίσσασα πάντ' εἰπόντ' . Διὸς δ' ἐτελείετο βυλή .
 Καὶ Ληδῶν εἶδον τῷ Τυωδαρίῳ παράκοιτιν ,
 Ἡ ῥ' ὑπὸ Τυωδαρίῳ κρατερόφρον' ἐγένετο παῖς ,
 Κάτορά δ' ἱπποδάμον καὶ τυχεύει ἀγαθὸν Παυδάμαα .
 300 Τὸς ἀμφὺ ζῶες κατέχευε φυσίζοντα
 Οἱ καὶ γέρθεν γῆς σμιλῷ πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες ,
 Ἀλλοστὴ μὲν ζῶντ' ἐπερήμεροι , ἄλλοστ' δ' αὖτε
 Τυωδαῖον , σμιλῷ δὲ λελόγγασιν ἴσα θεοῖσι .
 Τῷ δὲ μέτ' , Ἰφιδάμαν Ἀλκονῇ παράκοιτιν
 305 Εἰσδόν , ἣ δὴ φάσκε Ποτειδάωνι μιγῶναι .
 Καὶ ῥ' ἐτεκεν δύο παῖδας (μινωδαδῶν δὲ γενεάδῳ)
 Ωῶν τ' ἀνάδων , Πηλεϊάδων τ' Ἐφιάλτῳ ,
 Οὓς δὲ μηκίους θρέψῃ Ζῆνι καὶ Ἄρῃ
 Καὶ πολὺ καλίσυς , μετὰ γὰρ κλυτὰν Ωρεῖνα .
 310 Ἐννέωροι γὰρ ποίη καὶ ἐνναπήχους ἦσαν
 Εὐρῃ , ἀπὲρ μῆκος γὰρ γενεάδῳ ἐννέωργοι .
 Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτῳ , ἐν ὀλύμπῳ
 Φυλόπιδά σῆσιν πολυάκῃ πολέμοιο .
 Ὅσαν ἐπ' Ὀλύμπῳ μέμασαν δῖμεν , αὐτὰρ ἐπ' Ὀσῳ
 315 Πῆλιον ἀνοσφύλον , ὃ κρατὸς ἀμβατὸς ἦν .
 Καὶ νῦν κεν ἐξετελέσται ἡ βίη μέτρον ἵκοντο .

Suo dolore correpta. illi autem dolores reliquit post se
Valde multos, quotquot matris furie efficiunt.

Et Chlorin vidi perpulchram, quam olim Neleus 280

Uxorem duxit suam ob formam, ubi dedit copiosissimam do-
tem,

Minimam natu puellam Amphionis Iasidæ,

Qui quondam in Orchomeno Minyeo potenter imperavit,

Atque in Pylo regnavit; peperit autem illi pulchros liberos,

Nestoremque, Chromiumque, Periclymenumque præcla-
rum.

285

Post hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,

Quam omnes ambiebant vicini: neque Neleus

Huic dabat qui non nigras boves latis frontibus

Ex Phylaca abegisset præpotentis Iphicli

Difficiles abactu, quas solus promisit vates inculpatus

290

Abacturum se: grave autem dei fatum impedit,

Vinculaque sæva, & bubulci agrestes.

Sed cum jam mensesque & dies finiti essent,

Rursus circumvolato anno, & advenérunt horæ,

Atque tunc demum ipsam solvit præpotens Iphiclus,

295

Fatalia omnia prælocutam, Jovis autem perficiebatur consi-
lium.

Et Ledam vidi Tyndari uxorem,

Quæ ex Tyndaro fortes peperit filios

Castoremque equorum domitorem, & pugnis valentem Pol-
lucem:

Quos ambos vivos habet alma terra:

300

Qui etiam infra terram honorem ab Jove habentes,

Alias quidem vivunt alternis diebus, alias autem rursus

Moriuntur, honoremque sortiti sunt æqualem diis.

Post hanc, Iphimediæ Aloeï uxorem

Aspexi, quæ scilicet dicebat se Neptuno mistam.

305

Et peperit quidem duos filios (brevis tamen vitæ fuerunt)

Otumque diis æquiparandum, inclytumque Ephialtem,

Quos scilicet longissimos enutrivit alma terra,

Et longe pulcherrimos, post inclytum Orionem.

Novem annorum enim illi & novem cubitorum erant

310

Latitudine. at longitudine erant novem orgyiarum,

Qui etiam immortalibus minabantur, in cælo

Certamen mortuos tumultuosi belli.

Ossam super Olympo conati sunt imponere, at super Ossa

Pelium frondosum, ut cælum permeabile esset.

315

Et fortassis perfecissent si ad pubertatis mensuram venissent.

Tom. II.

T

Sed

- Α' ἄ' ὀλισεν Διὸς ἕως ὃν ἠύκομε' σέκε Ληϊῷ,
 Ἀμφότερῳ, πρὶν σφῶιν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰάλες
 Ἀνδῆσαι, πυκάσαι τε γένωι Κωνδῆϊ λάχρη.
 320 Φαίδρῳ τε Πρόκλῳ τε ἶδον, καλλῷ τ' Ἀελάδῳ,
 Κέρλῳ Μίνῳ' ὁλοόφρον', ὡς ποτὶ Θουδῆς
 Ἐκ Κρήτης εἰς γένον Ἀθλωάων ἰσάων
 Ἦγε μὲν, ἰδ' ἀπόνητο. πάρ' δέ μιν Ἀρταμῖς ἔχε
 Δῆ' ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσῃ μαρτυρεῖται.
 325 Μαῖρᾶν τε Κλυμμένῳ τε ἶδον, συγερῷ τ' Ἐεφύλλῳ,
 Ἦ χρυσὸν φίλε ἀνδρὸς ἰδέεσθαι πηλόνει.
 Πάσας δ' ἐκ αὖ γὰρ μυθήσομαι ἰδ' ὀνομήνῃ
 Ὅσας ἥρασαν ἀλόχους ἶδον ἠδὲ θυγάτρεις.
 Πρὶν γὰρ κεν ἔχ' ὕψ' ὀφείτ' ἀμβροτ', ἀλλὰ ἔχ' ὄρη
 330 Εὐδῶν ἢ ἐπὶ νῆα Δολῷ ἐλθόντ' εἰς ἑταίρους,
 Ἦ αὖτ'. πομπὴ δὲ θεῶς ὑμῖν τε μελήσει.
 Ὡς ἔφατ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ.
 Κηληδμῶ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκυόμενοι,
 Τοῖσιν δ' Ἀρήτῃ λαικῶλεν' ἤρχετο μύθων,
 335 Φαίηκες, πῶς ὑμῖν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶναι
 Εἶδός τε μέγας δὲ τε, ἰδὲ φρένας ἐνδον εἰσας;
 Ξάν' δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν· ἕκασ' δ' ἡμῶρε πηλῆς.
 Τῷ μὴ ἐπαιγόμενοι ἀποπέμπεται, μηδὲ πᾶ δῶρα
 Οὕτω χρῄζονται κολύει. πολλὰ γὰρ ὑμῖν
 340 Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἴστω κίονται.
 Τοῖσι δὲ ἔχ' μετέπειτα γέρον ἥρας Ἐχέην,
 Ὅς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερ' ἦεν,
 Ὡς φίλοι, ἔ μιν ὑμῖν ἀπο σκοτῆ, ἰδ' ἀπο δ' ἄρῃς
 Μυδῆται βασιλεῖα περιέρων. ἀλλὰ τίδισθε·
 345 Ἀλκίνοῦ δ' ἐκ πῶδ' ἔχεται ἔργον τε ἔτ' τε.
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνο' ἀπαμείβετο, φάινεσθαι τε,
 Τῷ μὲν ὅπως δὴ ἔσται ἔτ', αἶκιν ἔχοντα
 Ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτοιον ἀνάσσει.
 Ξάν' δὲ γλήσῃ, μάλα τὰς τάσοις χαρίζων,
 350 Ἐμψῆς ἐν ἱτιμῶνας εἰς αὐτοῖς, πῶς τε πάσαν
 Δωανίῳ στείλῃ. πομπὴ δ' ἀνδράσι μελήσει
 Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. πῶ γὰρ κράτ' ἐς ἐνὶ δῆμῳ
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἀλκίνοε κρῆον, πάντων ἀειδέεσθε λαῶν,
 355 Εἰ με ἔχ' εἰς ἐνῆαυτὸν ἀνῶγοιτ' αὐτῶδι μέμνηται,

Sed *ea*s perdidit Jovis filius, quem pulchricoma peperit Latona,
 Ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
 Floreret, densareturque mentum florenti lana.
 Phœdræque Pocrimque vidi, pulchramque Ariadnam, 320
 Filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
 Ex Creta in fertilissimam regionem Athenarum sacrarum
 Duxit quidem, neque potitus est, ante autem ipsam Diana
 detinuit

Dia in circumflua, Bacchi monitu.

Mæramque Clymenamque vidi odiosamque Eriphylam, 325
 Quæ autum pro suo marito accepit pretiosum.

Universas vero hand ego cloquar neque nominarim

Quotquot Hætorum uxores vidi & filias.

Ante enim etiam nox periret divina. sed etiam hora
 Dormiendi, sive ad navem celerem mihi egressa ad se-
 cios, 330

Sive hic. deductio autem diis vobisque curæ erit.

Sic ait. at illi omnes quieti erant silentio:

Voluptate enim tenebantur per domum umbrosam.

His vero Areta alba lacertis cœpit sermonem:

Phæaces, qui vobis vir iste videtur esse 335

Formaque magnitudineque, atque mente intus æqua?

Hospes sane meus est: quisque autem vestrum particeps est
 honoris.

Ideo ne festinantes dimittite, neque dona

Sic egenti parce date. multa enim vobis

Bona in ædibus deorum benignitate jacent. 340

His autem interfatus est senex Heros Euchebeus,

Qui scilicet Phæacum virorum maximus haru erat:

O amici, non utique vobis inepte, neque sine iudicio

Loquitur regina prudens, sed obedite:

Alcinoo autem ex hoc pendet opusque dictumque. 345

Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixitque:

Hoc quidem sic erit dictum, si modo ego

Vivus Phæacibus navigandi petitis imperabo.

Hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,

Tamen expectare in crastinum, donec totam 350

Dorandi rationem perficiam. deductio autem viris curæ erit

Omnibus, potissimum autem mihi, cujus imperiam est in po-
 pulo,

Hunc excipiens allocutus est prudens Ulysses:

Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,

Si me etiam in annum jusseritis hic manere,

- Πραγμά τ' ὀτρύνουσιν, ἢ ἀγλαὰ δῶρα διδᾶσθαι,
 Καὶ κε πὼ βελούμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον αἶν
 Πλησιότερ' σὺ χειρὶ φίλῳ ἐς πατρίδ' ἐκίστασαι,
 Καὶ π' αἰδοίωτερόν ἢ φίλτερόν ἀνδράσιν αἶν
 360 Πᾶσιν ὅσοι μ' Ἰθάκῃδ' ἐδίδακτο νοσήσαντα.
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
 ὦ Ὀδυσσεύ, πῶ μὲν ἐπὶ σ' εἰσχομην εἰσορόωντας
 Ἡπεροπῆα τ' ἔμεν ἢ ἐπὶ κλοπῶν, οἷά σε πολλὰς
 Βότκῃ γαῖα μέλαινα πολυπαρίας ἀνθρώπων,
 365 Ψάλλεα τ' ἀρτυρόντας ὄδον κέ σις ὑδὲ ἰδοῖαι.
 Σοὶ δ' ἐνὶ μὲν μορφῇ ἑπείων· ἐνὶ δὲ φρένας ἐσθλαί·
 Μῦθον δ' ὥς ὅ, τ' αἰοῖδός ἐπισκεμμένως κατέλεξας,
 Πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτῶ κήδεα λυγρὰ.
 Ἀλλ' ἄγε μοι σόδε εἰπὲ ἢ ἀτρεκέως κατέλεξον,
 370 Εἴ πως ἀντιθέων ἐσάων ἴδες, οἱ σοὶ αἶμ' αὐτῇ
 Ἰλίου εἰς αἶμ' ἔποντο, ἢ αὐτῶ πότμον ἔπειπον.
 Νῦξ δ' ἦδε μάλα μακρὴ ἀδίσφατο· ὑδὲ πῶ ὦρ
 Εὐδὴν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε δίσκιστα ἔργα.
 Καὶ κεν ἐς ἡὼ δῖαν ἀναχοίμην, ὅτε μοι σὺ
 375 Τλάης ἐν μεγάρῳ πᾶσι σά κήδεα μυθήσῃσθαι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἀλκίνοε κρῶον, πάντων ἀρεδείκετε λαῶν,
 Ἔρῃ μὲν πολλῶν μῦθων, ὦρ δὲ ἢ ὑπνῷ.
 Εἰ δ' ἐτ' ἀκούμεναι γέ λιλαιάμην, ἐκ αἶν ἔγωγε
 380 Τύτων σοὶ φρονέοιμι ἢ οἰκτρότερόν μ' ἀγορεύσας
 Κήδε' ἡμῶν ἰσάρον, οἱ δὲ μετόπισθεν ὀλοισιν.
 Οἱ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον γονόεσσαν αὐτῷ,
 Ἐν ἑσθρῷ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπαισκέδασ' αἰλῶδης ἄλλῃ
 385 Ἀγνὴ Περσεφόνη γυναικῶν θηλυτέρων,
 Ἠλῶς δ' ἐπὶ ψυχῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 Ἀχρυμίνη· περὶ δ' ἄλλαι ἀνιγνέσθ' ὅσας αἶμ' αὐτῇ
 Οἶον ἐν Αἰγίοδοιο θάνατον ἢ πότμον ἔπειπον.
 ἔγνω δ' αἶψ' ἡμὶ κείνῳ ἐπὶ τίνος αἶμα κελαινόν.
 390 Κλαῖα δ' ὄγε λυγρὰ, θαλερὰ κακὰ δάκρυον ἔβαν,
 Πιστὰς εἰς ἡμὲ γῆρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
 Ἀλλ' ἐ γάρ σι ἐτ' ἔω ἐς ἡμετέρο, ὑδὲ π' αὖ κίχως
 Οἷον περ παρῶν ἴσκειν ἐν γναμπτῶσι μέλασσι.
 Τὸν μὲν ἔγχε δάκρυά τ' ἰδὼν, ἐλίξά τε θυμῷ,

Deductionemque apparaveritis, & splendida dona dederitis,
Etiam hoc vellem, & utilius esset

Pleniori cum manu caram in patriam venire,

Et venerabilior & carior viris essem

Omnibus quotquot me in Ithacam viderent reversum. 360

Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitque:

O Ulysses! hoc quidem nequiquam te existimamus aspicientes

Impostoremque esse & fallacem, cujusmodi multos

Pascit terra nigra multifariam interspersos homines,

Mendacia concinnantes unde quis neque suspicaretur. 365

Tibi autem inest forma verborum, mensque bona:

Historiam vero uti quis poeta scite recensuisti,

Omnium Argivorum, tuique ipsius dolores tristes.

Sed age mihi hoc dic & vere narra,

Si quosdam eximiorum sociorum vidisti, qui te ipsum 370

Ad Ilium simul secuti sunt, & illic fatum obierunt.

Nox autem hæc valde longa, immensa: neque adhuc tempus

Dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera.

Etiam in auroram divinam sustinerem, si mihi tu

Sustineres in ædibus tuos dolores dicere. 375

Hunc autem excipiens allocutus est prudens Ulysses:

Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,

Tempus & multa loquendi, tempus & dormiendi.

Si autem adhuc audire utique cupis, haud ego

His tibi invidus recusem & miserabiliores alios narrare 380

Dolores meorum sociorum, qui scilicet postea perierunt.

Qui Trojanorum quidem effugerunt luctuosum bellum,

In reditu vero perierunt malæ fœminæ gratia.

Ast ubi & animas dispersit huc atque illuc

Castâ Proserpina mulierum fœminearum, 385

Supervenitque anima Agamemnonis Attidæ

Mœsta: circumque aliæ congregatæ erant quæcunque cum eâ

Domo in Ægisti perierunt & fatum obierunt.

Agnovitque statim me ille ubi bibit sanguinem nigrum.

Flevit autem idem vehementer, teneras lacrymas destillans, 390

Extendens ad me manus porrigere cupiens,

Sed non amplius aderat vis firma neque ulla potentia,

Qualis utique antea erat in flexilibus membris.

Illum quidem ego flevi ut vidi, misertusque sum in animo,

- 395 Καί μιν φωνήσας ἴσα πτερύοντα προσυδών,
 Ατρεΐδῃ κῦδισι, ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 Τίς γύ σε κῆρ ἰδάμασσι πανηλεγίῃ δανάπιο;
 Ἡί σέ γ' ἐν γῆσσι Ποσειδάων ἰδάμασσευ,
 400 Ὅρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμύγαρτον αὐτμύλῃ;
 Ἡί σ' ἀνάρσοι ἄνδρες ἰδηλίσαντ' ἐπὶ χέρσῃ,
 Βῆς περιπατιόμενον, ἠδ' οἶδν πάνα καλὰ;
 Ἡί περὶ πόλιν μαχεύμενον, ἢ γυναικῶν;
 Ως ἰφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπε;
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 405 Οὐτ' ἐμὲ γ' ἐν γῆσσι Ποσειδάων ἰδάμασσευ,
 Ὅρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμύγαρτον αὐτμύλῃ,
 Οὐτέ μ' ἀνάρσοι ἄνδρες ἰδηλίσαντ' ἐπὶ χέρσῃ·
 Ἀλλὰ μοι Ἀγχισθῇ τάλας θάνατόν πε μόρον τε,
 Ἐκπα σὺν ἑλομένη ἀλόχῳ, οἰκόνδε καλίστας,
 410 Δαπνύσας, ὥς ἄς σε κατεύπετε βῦν ἐπὶ φάτιγῃ.
 Ως δάνορ οἰκίῳ θανάτῳ. περὶ δ' ἄλλοι ἱταῖροι
 Νωλεμῆος κτήνοισι, σῖς ἄς ἀργιόδοτες,
 Οἳ ῥά τ' ἐν ἀφρεῖ ἀνδρὸς μέγα δυναμένωιο
 Ἡ γάμψῃ ἢ ἱράνῃ, ἢ ἑλαπίνῃ σιδαλῇ,
 415 Ἡδὲ μὲν πολλῶν ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλυσας
 Μυῖα κτεινομένων καὶ ἐπὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
 Ἀλλὰ καὶ κῆνα μάστιγα ἰδὼν ὀλοφύρα θυμῷ,
 Ως ἀμφ' κρατερὰ τραπίζας τε πληθύσας
 Κάμεδ' ὦ μογάρῳ. δάπτιδον δ' ἄπασσιν αἵματι δύνει,
 420 Οἰκτροπότην δ' ἤκουσα ὅκα Περίαιμοιο θυγατρὸς
 Κασσάνδρης, τῷ κτάνει Κλυταμνήστῃ δολομένης
 Ἀμφ' ἐμοί· αὖτις ἐγὼ ποτὶ γαῖῃ χείρας αἵρων,
 Βάλλον ἀποδυσέσκων περὶ φασγάνῃ· ἢ δὲ καυώτις
 Νοσφίσας, ἰδέ μοι ἔτλη ἴοντα παρ αἰς αἶδας
 425 Χερσὶ κατ' ὀφθαλμῶς ἔλαιν, σὺν τε σόμ' ἱρᾶσαι,
 Ως κα ἀνδρότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός·
 Ἦας δὲ ποιῶντα μακρὰ φρεσὶν ἔργα βαλάνται,
 Οἶον δὲ καὶ κύνει μάλιστα ἔργον αἰετὶς,
 Κυρδίῳ τάλασσα πόσει φόνον. ἦτοι ἔφην γὰρ
 430 Ἀσπίδα παίδισσιν ἰδέ δμῶσσι μοῖσιν
 Οἰκαδ' ἐλπίσισθαι· ἢ δ' ἔξοχα λυγρὰ εἰδῆα,
 Ἡ' σε κατ' αἶχῃ ἔχθε καὶ ἰσομένησιν ὀπίσσω
 Θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἢ κ' ἀεργὸς ἔσιν.

Et ipse
 Atreid
 Oodna
 An te i
 Cienis f
 An tibi
 Botes v
 Ant pro
 Sic d
 Ichlyte
 Neque
 Excitar
 Neque
 Sed m
 Occidi
 Conviv
 Sic per
 Contin
 Qui se
 Ant m
 Jam n
 Separat
 Sed il
 Ut ci
 Jaceb
 Mife
 Cassa
 Apu
 Injic
 Secret
 Mar
 Adeo
 Quae
 Qua
 Leg
 Inu
 Me
 Sib:
 Fae

Et ipsum compellans verbis volucris allocutus sum,

395

Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,

Quodnam te fatum domuit asperæ mortis?

An te in navibus Neptunus domuit,

Ciens sævorum ventorum plurimum flatum?

An tibi inimici viri nocuerunt in continente,

400

Boves vastanti, atque ovium greges pulchros?

Aut pro urbe pugnanti, atque sæminis?

Sic dixi, ille autem me statim excipiens allocutus est:

Inclyte Lactiade, multisce Ulysses,

Neque me in navibus Neptunus domuit,

405

Excitans difficilium ventorum immensum flatum,

Neque mihi hostiles viri nocuerunt in continente:

Sed mihi Ægisthus struens mortemque fatumque,

Occidit cum perniciosa uxore, domum vocatum,

Convivio exceptum, uti quis occidit bovem ad præsepe. 410

Sic perii miserabilissima morte. circumque cæteri socii

Continenter necabantur uti fues albi dentibus,

Qui scilicet *maſtantur* in locupletis viri præpotentis

Aut nuptiis, aut symbolis, aut convivio leto.

Jam tu quidem multorum virorum cædibus interfuisti

415

Separatim interfectorum & in dura pugna.

Sed illa potissimum videns flevisse ex animo,

Ut circa craterem mensasque refertas

Jacebam in ædibus, pavementumque totum sanguine unda-
bat.

Miserabilissimam autem audiui vocem Priami filię

420

Cassandrę, quam occidit Clytæmnestra dolosa consiliis

Apud me: at ego a terra manus elevans,

Injiciebam moriens in gladium. illa autem imprudentis-
sima

Secessit, neque mihi voluit eunti in Ditis domum

Manibus oculos comprimere, atque os componere.

425

Adeo non est sævius & impudentius aliud muliere,

Quæcunque scilicet hujusmodi animo facinora induxerit.

Quale & illa patravit facinus turpe,

Legitimo struens marito cædem. atqui autumabam etiam

Jucundum liberis atque mancipiis meis

430

Me domum venturum: illa vero maxime exitialia cal-
lens,

Sibique infamiam aspersit & illis quæ erunt deinceps,

Fœmineis mulieribus, etiam *illi* quæ benefica erit i. e. pro-
ba.

- ὧς ἱφάτ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμεν⁹ προσέειπον·
 435 ὦ πόποι, ἥ μάλα δὴ γόνον Ἀτρεΐ⁹ Δρύοπα Ζῆς.
 Ἐκπάγλως ἤχθηρ γυναικείας διὰ βυλάς.
 Εξ ἀρχῆς Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' ἔνεκα πολλοί.
 Σοὶ δὲ Κλυταμνήστῃ δόλον ἔρτυε πλοῦ⁹ ἴοντα.
 ὧς ἱφάμην· ὁ δὲ μ' αὐτὰκ' ἀμειβόμεν⁹ προσέειπε·
 440 Τῷ νῦν μὴ ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἔπι⁹ ἄναι,
 Μηδ' ὁ μῦθον ἀπαντα πιφασκόμεν⁹ ὃν κ' ἔειπες.
 Ἀλλὰ πῶ μὲν φάσθαι, πῶ δὲ κικριμμένον εἶναι.
 Ἀλλ' εἴ σοί γ' Ὀδυσσεύς φόν⁹ ἴσεται ἢ σε γυναικί,
 Λίω γάρ κινυώ σε καὶ ἔφροσι μῆδεα οἶδα.
 445 Κῆρ Ἰκαρίοιο περὶ φρων Πηλεόπειαν.
 Ἡ μὲν μιν νύμφην γε νύμω κατελείπμεν ἡμεῖς,
 Ἐρχόμενοι πολέμοιο· πάϊς δὲ οἱ ἴω ἐπὶ μαζῷ.
 Νήπι⁹, ὅς πε νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀγέμῳ,
 Ὀλβι⁹· ἥ γὰρ σὸν γε πατὴρ φίλ⁹ ὀφείτῃ ἐλδών,
 450 Καὶ κἄν⁹ πατέρα προσηύξεται ἢ δέμῃς ἐστίν.
 Ἡ δ' ἐμὴ εἰδὲ περ ἤ⁹ ἐνιπλησθῆναι ἀκοίῃς.
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴασε· παρ⁹ δὲ με πέρνε καὶ αὐτῶν.
 Ἄλλο δὲ τοι ἔριω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλω σῆσι.
 Κρύβδην μὴδ' ἀναφανδὰ φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 455 Νῦν κατὰ κέμεναι· ἐπεὶ ἔτι πῖσά γυναιξίν.
 Ἀλλ' ἄγε μοι ποδὲ εἰπὲ καὶ σπράχυνος κασάλεον,
 Εἴτε ἐπὶ ζώοντ⁹ ἀκῶστε παῖδος ἱμοῖο,
 Ἡ⁹ τε ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἡμαδόοντα,
 Ἡ⁹ τε παρ Μυρλάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ ἄρην.
 460 Οὐ γάρ ποτ' ἐδῆκεν ἐπὶ χθονὶ δῖ⁹ Ὀρέης.
 ὧς ἱφάτ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμεν⁹ προσέειπον·
 Ἀτρεΐδῃ, ἃ με ταῦτα διείρασα; εἰδὲ π' οἶδα
 Ζῶνι ὅτ' ἠ σέδρηκε· κακὸν δ' ἀνιμάλῃα βάζων.
 Νῶϊ μὲν ὥς ἐτίεσσιν ἀμειβομένῳ συγεροῖσιν
 465 Ἐσταμεν ἀχρύνεστοι, θαλερὸν κατὰ δαίρυ χθόνεσσι.
 Ἡλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πυλῆϊάδῃ Ἀχιλλεύ⁹,
 Καὶ Πατροκλῆ⁹, καὶ ἀμύμον⁹ Ἀγαλόχοιο,
 Αἴαντός δ', ὅς τ' ἐρε⁹ ἔλῃ εἰδὲς σε δέμας σε.
 Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
 470 Ἐγὼ δὲ ψυχὴ με ποδάρε⁹ Αἰακίδαο,
 Καὶ ῥ' ἀλοφυρομένη ἔπτα πατρὸντα προσήδα,
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ⁹,

Sic dixit. at ego ipsam excipiens alloquebar,
 Papæ, quam nimis scilicet genus Atrei altitonans Jupiter 435
 Vehementer odit feminea propter consilia.

Ab initio Helenæ quidem causa periiimus multi:

Tibi vero Clytæmnestra dolum struxit procul absenti.

Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloque-
 batur:

Ideoque nunc nunquam etiam tu uxori mansuetus sis, 440

Neque illi dictum omne revela quod bene noveris,

Sed aliud quidem dic, aliud autem & celatum esto.

Sed haud tibi Ulysses exitium erit ex uxore.

Valde enim sapiens est & bene in mente consilia scit

Filia Icarii prudens Penelope.

445

Certe quidem ipsam nuptam novam relinquebamus nos,

Abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mamillam

Parvulus, qui forte nunc in virorum sedet numero,

Felix: certe enim illum pater carus videbit veniens,

Et ille patrem amplectetur ita ut fas est:

450

Sed mea neque saltem filii saturari uxor

Oculis permisit: prius enim me etiam occidit ipsum.

Aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde:

Clam non palam caram in patriam terram

Navem adpelle: quoniam non amplius fidendum est formi-
 nis.

455

Sed age mihi hoc dic & vere narra,

Sicubi adhuc viventem audivistis filium meum,

Aut alicubi in Orchomeno, aut in Pylo arenosa,

An alicubi apud Menelaum in Sparta ampla.

Nondum enim mortuus est in terra dius Orestes.

460

Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquebar:

Atride, quid me hæc interrogas? non enim quicquam
 scio

Vivat ne ille an mortuus sit. malum autem vana loqui.

Nos quidem sic verbis alternantes tristibus

Stabamus mœsti, tenellas lacrymas profundentes.

465

Supervenit autem anima Pelidæ Achillis,

Et Patrocli, & eximii Antilochi,

Ajacisque, qui præstantissimus erat formaque corporeque

Cæterorum Græcorum post inculpabilem Achillem.

Agnovit autem me anima pedibus velocis Æacidæ,

470

Et lamentans verbis volucris alloquebatur:

Generose Laertiade multiscie Ulysses,

- Σχέτιε, ὅππ' ἐπ' αἰεὶ μῆλον ἐπὶ φρεσὶ μῆσαι ἔργον ;
 Πῶς ἔτλης αἰδῶνός τε κατελθέμεν, ἔνθα σε νεκροί
 475 Ἀφραδίης νείεσι, βροτῶν εἶδωλα καμόντων ;
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
 ὦ Ἀχιλλεῦ Πηλεΐδ' ἤϊ, μέγα φέρωτ' Ἀχαιῶν,
 ἦλθον Τυρρῶϊο κατὰ χροῖ', ἔπειτα βελλῶ
 Εἵποι δ' ὅπως ἰδέσθην ἐς παμπάλαιος αἰὼν μιν.
 480 Οὐ γάρ τω χερσὶν ἦλθον Ἀχαιῶνδ', ἐδὲ τω αἰμῇ
 Γῆς ἐπὶ βλῶ, κἀλ' αἶν' ἔχω κακὰ. σὺ δ' Ἀχιλλεῦ
 Οὕτως ἀνὴρ προπάρειδα μακάρων, ἔ τ' ἄρ' ὅτιστα,
 Πρὶν μὲν γάρ σε ζῶν ἐτόμεν ἴσα θεοῖσιν
 Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρασσέας νεκύουσιν,
 485 Ἐνθάδ' ἰὼν τῷ μῆτι δανῶν ἀπαχίξῃ Ἀχιλλεῦ.
 Ὡς ἔφασκεν, ὃ δὲ μ' αὐτῇ ἀμειβόμενος προσέειπε,
 Μὴ δὴ μοι δάνατόν γε παραῖδα φαιδίμ' Ὀδυσσεύ,
 Βυλομένο κ' ἐπάρμ' ἰὼν ζητούμεν ἄλλω
 Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὃ μὴ βίωτ' πολὺς εἴη,
 490 Ἦ τᾶσι νεκύουσι καταφθιμένοισιν ἀνέστην.
 Ἀλλ' ἄγε μοι νῦν παῖδός σ' αἰεὶ μῦθον ἔνισπε,
 Ἦ ἔπειτ' ἐς πόλεμον πρῶμ' ἡμμεσσι, ἢ ἔτι καί.
 Εἰπέ δέ μοι Πηλεΐδ' ἀμείνων, εἴ τι πέτυσσαι,
 Ἦ ἔτ' ἔχει σπῆν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
 495 Ἦ μιν ἀπαμάρτυσιν ἀν' Ἑλλάδα σε φθίω σε,
 Οὐνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χῶρας σε πόδας σε,
 Οὐ γάρ ἔγῳ ἐπαργός ἐπ' αὐγὰς ἡελίου,
 Τοῖσ' ἰὼν οἷός ποτ' ἐν Τροίῃ Διὶ
 Πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμεινῶν Ἀργεῖοισιν.
 500 Εἰ πῶς δ' ἔλθοιμι μίνωδά περ ἐς πατέρ' ἰδῶ,
 Τῷ κε σῶν εὐξάμην μιν, ἢ χῶρας ἀπάντας,
 Οἱ κἄνιν βιόωνται, ἔργουσιν τ' ἀπὸ αἰμῆς.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
 Ἦτοι μὲν Πηλεΐδ' ἀμείνων, ἢ τι πέτυσμαι.
 505 Αὐτὰρ περ παῖδός γε Νηοπτολέμοιο φίλιον
 Πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελδέες.
 Αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλῃς ἐπ' ἠνὸς ἵστας
 Ἠγάγον ἐκ Σκύρου μετ' ἠκυκλίδας Ἀχαιούς.
 Ἦτοι ἔτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζόμεντα βελός,
 510 Αἰεὶ πρῶτ' ἰβαζέ, ἢ ἔχ' ἡμάρτανε μύθων.
 Νίσυρ τ' ἀνέσθι, ἢ ἐγὼ νεκρὰ σπομένην οἶον,

Infelix, quid adhuc majus in mente cogitabis facinus?
 Quo pacto sustinuisti ad inferos venire, ubi mortui
 Sensuum expertes habitant, hominum simulacra mortuo-
 rum?

475

Sic ait, at ego ipsum excipiens allocutus sum:
 Achilles, Pelei fili, longe excellentissime Græcorum,
 Veni Tirefiæ propter vaticinium, si quod consilium
 Dicat quo pacto Ithacam ad arduam perveniam.
 Necdum enim prope veni Achaiam, necdum nostram 480
 Terram conscendi, sed semper habeo mala, te vero Achil-
 les

Nullus vir majorum beatior, neque posteriorum.
 Antea enim te vivum honorabamus æque ac deos
 Argivi, nunc rursus late imperas mortuis,
 Hic degens: ideo nequitiam mortuus doleas Achilles. 485
 Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloqueba-
 tur:

Ne jam mihi mortem consoleris inelyte Ulysses:
 Mallem rusticus mercede servire alii
 Viro inopi, cui haud victus multus esset,
 Quam omnibus vita defunctis imperare. 490
 Sed age mihi de filio generoso historiam dic,
 An pergit bello inter primos pugnare, an vero non.
 Dic etiam mihi de Peleø eximio si quid audivisti,
 An adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
 An ipsum despiciunt per Græciam Phthiamque, 495
 Eo quod ipsi senium occupat manusque pedesque,
 Non enim ego defensor sum sub lumine solis,
 Talem me ferens, qualis olim in Troja ampla
 Trucidabam populum fortissimum, pugnans pro Argivis,
 Si talis venirem vel paulisper in patris domum, 500
 Hoc pacto alicui retunderem animos & manus intrepidi-
 das,

Eorum qui illum violant, arcentque ab honore.

Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
 Equidem de Peleø inculpato nihil audiui:
 Sed tibi de filio saltem Neoptolemo caro 505
 Omnem veritatem dicam, ut me jubes.
 Ipse enim illum ego cava in navi æquali
 Duxi ex Scyro ad caligatos Achivos.
 Ac quando circa urbem Trojam inibamus consilia,
 Semper primus dicebat, & non aberrabat oratione: 510
 Nestorque eximius & ego contendebarus soli.

At

- Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην μαρτοίμεθ' Ἀχαιοί,
 Οὐποστὲ ἐς Τληπόλιν μένειν ἀνδρῶν, ἰδ' ἐν οὐμῶν.
 Ἀλλὰ πολὺ προδίδεσκε, πῶ δὲ μὲν' ἰδὲν αἶκων.
 515 Πολλὰς δ' ἀνδρας ἑτίονεν ἐν αἰνῇ δηϊοπῶν.
 Πάντας δ' ἐκ αὖ ἐγὼ μυθήσομαι ὑδ' ὀνομήνω
 Ὅσον λαὸν ἑτίονεν ἀμύων Ἀργείοισιν.
 Ἀλλ' οἷον πόν Τηλεφίδην κατενέρατο χαλκῷ
 Ἡρῶ Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖρος
 520 Κήταιοι κτείνοντο, γυναιὼν ἄνεκα δάφνη.
 Κῆνον δὲ κάλιγον ἴδον μετὰ Μάμονα διόν.
 Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν δὲ καμ' Ἐπιδῶν,
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἡμεῖς δ' ἐπὶ πάντ' ἐστάμεν,
 Ἡμῖν ἀνακλῖναι πυκνὸν λόχον, ἠδ' ἐπιδάσθαι.
 525 Ἐνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
 Δάκρυά τ' ἀμώργυντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γῆα ἑκάστω.
 Κῆνον δ' ἔποτε πάντας ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 Οὐτ' ἀχρήσαντα χροῖα κάλιμον, ὅτε παρῶν
 Δάκρυ' ὁμορξάμενον. ὃ δέ με μάλα πολλὰ κίετ' ὄψα
 530 Ἰπτόδεν ἐξιμῶσα· ξίφε' δ' ἐπιμαίωτο κῆπῳ,
 Καὶ δόρυ χαλκοβαρές· κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοῦσα.
 Ἀλλ' ὅτε δὲ Πελαῖοιο πόλιν διεντίσαμεν αἰτῶν,
 Μοῖραν ἢ γέρας ἐσθλὸν ἔχον ἐπὶ νηὸς ἱβαντο
 Ἀσκηδάς, ὅτ' ἄρ' βιβλημέν' ὄξυ χαλκῷ,
 535 Οὐτ' αὐτοχέδῳ ὑπασμέν'· οἷά τε πολλὰ
 Γίνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμῆξ δέ τε μαίνονται Ἀργεῖ.
 Ὡς ἐράμην. Ψυχὴ δὲ ποδώκε' Αἰακίδαο
 Φοῖτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λημῶνα,
 Γηθοσύνη· οἱ γὼν ἔφην ἀελδείκετον εἶναι.
 540 Αἱ δ' ἄλλαι Ψυχαὶ νεκύων κατασπιδνηῶτων
 Ἐσασαν ἀχνύμεναι, εἶροντο δὲ κήδε' ἑκάσῃ.
 Οἷον δ' Αἴαντ' Ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
 Νόσφιν ἀφίστηκει, κεχολωμένη ἄνεκα νίκης,
 Τῷ μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμεν' παρὰ νηυσὶ
 545 Τάχισιν ἀμφ' Ἀχιλλῷ. ἔθηκε δὲ τόντρινά μιν
 Παιῖδες δὲ Τρώων δ' αἶψαν ἢ Παλλὰς Ἀθήνη.
 Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν παιδ' ἐπ' αἰδῶν.
 Τοῖον γὰρ κεφαλῷ ἐνέκ' αὐτῶν γαῖα κατέχευε,
 Αἶανδ', ὅς τις μὲν εἶδ', τίς δ' ἔργα σέτυκτο
 550 Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

Ast quoties circa urbem Trojam decerneremus Achivi,
Nunquam iu multitudine manebat virorum, neque in tur-
ba,

Sed longe præcurrebat, suis animis nulli cedens:

Multos autem viros trucidavit in sæva pugna.

Omnes vero haud ego eloqui possem neque nominare

Quantam turbam occiderit defendens Argivos.

Sed qualem Telephidem interfecit ferro.

Heroem Eurypylum, multi autem circa eum sodales

Cetei trucidabantur, mulierum propter dona.

Illum nempe pulcherrimum vidi post Memnonem divi-
num.

Cæterum cum in equum conscendimus quem fabricavit E-
peus,

Græcorum optimates, commissa autem mihi erant omnia,

Cum aperire callidas insidias, tum concludere:

Hic alii Græcorum duces atque consiliarii

Lacrymas abstergebant, tremebantque membra cujusque.

Illum autem nunquam prorsus ego vidi oculis

Neque pallescentem corpore pulchro, neque a genis

Lacrymas abstergentem. ille mihi multum supplicabat

Ab equo ut exiret: gladii autem prehendebat capulum,

Et hastam gravatam ære: malaque Trojanis moliebatur.

Sed quando Priami urbem depopulati sumus celsam,

Portionem & donum bonum habens navem conscendit

Incolumis, neque eminus læsus acuto ære,

Neque cominus vulneratus: qualia sæpius

Fiunt in bello, permixtim namque furit Mars.

Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidae

Abibat magnifice incedens per herbosum pratam,

Læta quod ei dixissem filium excellentem esse.

Aliæ vero animæ mortuorum defunctorum

Stabant mœstæ, narrabant autem curas unaquæque.

Sola autem Ajacis anima Telamoniadæ

Longe absistebat, irata propter victoriam,

Qua ipsum ego viceram jare contendens apud naves

Pro armis Achillis posuerat autem veneranda mater:

Filli autem Trojanorum indicarunt & Pallas Minerva.

Utinam non debuisssem vincere tali mercede:

Tale enim caput ob ista terra accepit,

Ajacem, qui præstantissimus & forma, & rebus gestis
fuit

Cæterorum Græcorum, post inculpabilem Pelidem:

- Τὸν μὲν ἔγὼν ἐπέσσι προσκίδων μελιχχοῖον,
 Αἶαν, παῖ Τηλεμῶν^Θ αἰνύμεν^Θ, ἐκ ἄρ' ἔμελλες
 Οὐδέ θανὼν λήσασθαι ἔμοι χόλε ἀντα τῶχῶν
 Οὐλομένων; σὺ δὲ πῆμα θεοῖ θύσας Ἀργείοισιν.
 555 Τοῖ^Θ γάρ σφιν πύργ^Θ ἀπώλει· σᾶς δ' Ἀχαιοὶ
 ἴσον Ἀχιλλῆ^Θ κεφαλῇ Πηληϊάδαο
 Ἀχρῦμιδα φθιμένοιο διαμπερές. ἰδέ τις ἄλλ^Θ
 Αἴω^Θ, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμησάντων
 Ἐκτάλῃς ἤχθηρε, πῶν δ' ἐπὶ μοῖρας ἴδμεν.
 560 Ἀλλ' ἄγε δάδρο ἀνάξ, ἵν' ἔπ^Θ ἢ μῦθος ἀκούσῃς
 Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μὲν^Θ ἢ ἀγλῶσαι θυμόν.
 Ὡς ἐφάμεν. ὁ δὲ μὲ ἑδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
 Ψυχὰς αἰς Ἐρεβ^Θ νεκρῶν καταπεδνείων.
 Ἐνθά χ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμέν^Θ ἦκεν ἐγὼ πόν,
 565 Ἀλλὰ μοι ἦθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
 Τῶν ἄλλων Ψυχὰς ἰδεῖν καταπεδνείων.
 Ἐνθ' ἦποι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
 Χρῦστον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμὺς δάοντα νεκροῖσιν,
 Ἡμενον· οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας ἔροντο ἀνακταί,
 570 Ἡμεῖοι ἐσάοτες τε κατ' Ἐρυσπυλὸς Ἀΐδ^Θ δῶ.
 Τὸν δὲ μετ', Ὡρίωνα τελέεον ἀσπείρωσα
 Θῆρας ὁμῶ ἀλδῶναι κατ' ἀσφοδιλὸν λαμῶνα,
 Τὸς αὐτὸς κατέκτενεν ἐν οἰπτάλοισι θρασυί,
 Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκειον, αἶψα αἰγίς.
 575 Καὶ Τιτυὸν εἶδον γαῖης ἐρικυδέ^Θ υἱόν,
 Κείμενον ἐν δακτύλῳ, ὁ δ' ἐπ' ὤνεια κέσσω πέλειδρα.
 Γυτὲ δὲ μιν ἐκείσθῃ παρήμεναι ἦπαρ ἱερὸν,
 Δέρτρον ἔσω δυώντες. ὁ δ' ἐκ ἀπαμυνέτω χερσὶ.
 Ληπὲ γὰρ ἔλκεσσι Διὸς κυδρὴν παράκοιταν
 580 Πυθιδῶν ἐρχομένοισι διὰ καλλιχόρου Πανοπέ^Θ.
 Καὶ μὲν Τάσπελον αἰετῖδον χαλκῷ ἄλγῃ ἔχοντα,
 Ἐσαότ' ἐν λίμνῃ, ἣ δὲ προσέτλαζε γενέων.
 Στάδω δὲ διφάων, τίαν δ' ἐκ αἶχον ἰλίσθη,
 Ὅσαί τε γὰρ κύβη ὁ γῆρυν τίαν μεσείωνται,
 575 Τροσάχ' ὑδρὸς ἀπολίσκουτ' ἀναβραχθεῖν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
 Γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζώνεσκε δὲ δάκμων.
 Διόδρου δ' ὑψίσταλλα κατακρῆδεν χεῖς καρπὸν,
 Οὔγγυα, ἢ ροιαί, ἢ μετὰ ἀγλαόκαρτοι,
 Συκκαί τε γλυκεραί, ἢ ἐλαῖαι πηλοῦσσαι.

Illum quidem ego verbis alloquebar mollibus:

Ajax fili Telamonis inculpati, sicine eras

Ne mortuus quidem obliturus mihi ira ob arma

Perniciosa? quæ exitialia dii fecerunt Argivis.

Talis enim ipsis turris periisti: propter te autem Græci 555

Æque ac propter Achillis caput Pelidæ

Dolemus occisum penitus: neque quispiam alius

In culpa est, sed Jupiter Danaorum exercitum bellicoso-
rum

Graviter odit, tibi autem fatum imposuit.

Sed age huc veni rex, ut verbum & orationem audias 560

Nostram: doma autem spiritus & generosum animum.

Sic dicebam, ille autem mihi nihil respondit, ibat autem
ad alias

Animas ad Erebum mortuorum defunctorum.

Illic similiter allocutus me fuisset iratus uti ego ipsum,

Sed mihi volebat animus in pectore meo.

Aliorum animas videre defunctorum.

Ibi autem Minoem vidi Jovis illustrem filium,

Aureum sceptrum habentem, jus dicentem mortuis,

Sedentem: illi vero circa ipsum causas dicebant regem,

Sedentes & partim stantes per late patentem Platonis do-
mum.

570

Post hunc autem Orionem animadverti

Feras simul agitantem per floridum pratum,

Quas ipse occiderat in desertis montibus,

Manibus habens clavam totam æream semper infraclam.

Et Tityum vidi terræ gloriosæ filium,

Jacentem in pavimento, qui in novem jacebat jugera.

Vultures autem ipsum utrimque assistentes jecur tondebant,

In viscera penetrantes. ille autem non abigebat manibus.

Latone enim vim intulit Jovis gloriosæ conjugii

Ad Pytho eunti per amœnum Panopeum.

Et Tantalum vidi graves dolores habentem,

Stantem in lacu, qui accedebat ad mentum.

Appetebat autem sitiens, potum tamen non poterat capere.

Quoties enim inclinabat fœnex bibere cupiens,

Toties aqua peribat absorpta: circaque pedes

Terra nigræ apparebat, arescere autem faciebat deus.

Arbores autem proceræ a capite fundebant fructum,

Pyri, mali punicæ, & aliæ mali egregiam fructum seren-
tes,

Ficusque dulces, & oleæ virescentes,

Quæ,

- 390 Τῶν ὅπ' ἰδύσει ὁ γέρον ἐπὶ χειρὶ μάσσασθαι,
 Τὰ δ' ἀνιμῶ ῥίπασκε ποτὶ νῆφα σκίοντα.
 Καὶ μὲν Σίσυφον εἰσέδον, κρατέρ' ἄλγ' ἔχοντα,
 Λᾶαν βασιλῆοντα πελάσιον ἀμφοτέρησιν.
 Ἦτοι ὁ μὲν σκηπτώμενῳ χερσὶν τε ποσὶν τε,
 395 Λᾶαν ἄνω ᾤδεσκε ποτὶ λόφον· ἅλ' ὅτε μύλοι.
 Ἀκρον ὑπερβαλὼν, ὥτ' ἀποστέλλασκε κρατμῆς,
 Αὔπας ἔπειτα τέδονδε κυλῶντο λαῶς ἀναδής·
 Αὐτὰρ ὃν' ἅλ' ἔσσεσκε πταυνόμενῳ· κατὰ δ' ἰδρῶς
 Ἐρέεν ἐκ μελίων, κόνι δ' ἐκ κρατὸς ὀράρει.
 600 Τὸν δὲ μὲν εἰσεσέησα βίῳ Ἡρακλεΐῳ,
 Εὐδαλον· αὐτὸς δὲ μὲν αἰδανέπεισι θεοῖσι
 Τίρπεται ἐν θαλάῃς, ἣ ἔχει καθίσφυρον Ἡβῶν
 Παιῖδα Διὸς μεγάλῳ ἣ Ἡρῆς χρυσοπέδιλα.
 Ἀμφ' δέ μιν κλαγγὴ νεκύων λῶ, οἰωνῶν αἶς,
 605 Πάνωσ' ἀτυζομένων· ὁ δ' ἐρμηνῇ νυκτὶ νοικᾷς,
 Γυμνὸν πῶρον ἔχων ἣ ἐπὶ νάρθησιν οἰσὼν,
 Δανὸν παπταίνων, αἶε βαλὼντα νοικᾷς.
 Σμερδαλέῳ δὲ οἱ ἀμφὶ περιεσέβουσιν ἀοτάρ,
 Χρύσεῳ λῶ τελαμῶν· ἵνα δύσκολα ἔργα στήνῃσιν,
 610 Ἀρκοσι τ', ἀγρότεροι τε σῖες, χαροτοὶ τε λείοντες,
 Τσιμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκαπταῖαι τε,
 Μὴ τεχνητάμενῳ μὴδ' ἄλλῳ αὖ τεχνήσαντο,
 Οἷς κείνοι τελαμῶνα ἤν' ἐγκάτθωπο τέχνη.
 Ἐγὼ δ' αὐαῖκα κῆνῳ, ὅτε ἵδεν ὀφθαλμοῖσι·
 615 Καὶ μὲν ὀλοφυρόμενῳ ἔπια πτερόεντα προσνύδα,
 Διογενὲς Λαερτιάδην πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,
 Ἀ' δ' ἅλ', ἡ σῖνα ἣ σὺ κακὸν μόρον ἠγνῆάζεις,
 Ὅν περ ἐγὼν ὀχέισκον ὑπ' αὐγῆς Ἡελίοιο·
 Ζηλὸς μὲν παῖς ἦα Κρονίου, αὐτὰρ οἷζ' ὦν
 620 Εἶχον ἀπερσάμην· μάλα γάρ πολὺ χάρων φωνῇ
 Δεδμημένῳ, ὁ δὲ μοι χαροτὴς ἐπεσέλασ' αἰθέρας.
 Καὶ πρῶτ' ἐμὲ εὐαδ' ἐπέμπε κύν' ἄζοντ'· ἔ γάρ ἐτ' ἄλλος
 Φράζετο παῖδ' αἰ μοι χαλεπότερον εἶναι αἰδῶν.
 Τὸν μὲν ἐγὼν ἀνέκικα ἣ ἡγάγον ἔξ αἰδῶς·
 625 Ἐρμῆας δὲ μὲν ἐπέμπεσ' ἰδὲ γλαυκῶσις Ἀΐδης.
 Οἷς ἀπᾶν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δάμον εἰδῶσ' ἄσπε.
 Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτῶν μόνον ἔμπεδον, ὅπως ἐτ' ἔλθοι
 Ἀνδρῶν ἥρωον ὁ δὲ σπερσάμεν ὀλοισιν.

Quæ, quando pergeret senex manibus prehendere, 590

Ea ventus jactabat ad nubes umbrosas.

Et Sisyphum aspexi, duros dolores patientem,

Lapidem gestantem ingentem utraque manu.

Et ille quidem innixus manibusque pedibusque,

Lapidem sursum pellebat ad cacumen: sed quando erat 595

Summum superaturus, tunc Cratæis avertebat,

Rursus deinde in campumolvebatur lapis impudens:

At ille rursus pellebat contendens: ac sudor

Defluebat ex membris, pulvisque ex capite oriebatur.

Post hunc vidi vim Herculeam

600

Simulacrum: ipse vero apud immortales deos

Oblectatur in conviviis, & habet pulchram pedibus He-

ben,

Filiam Jovis magnanimi & Junonis aurea sandalia habentis.

Circa autem ipsum clamor mortuorum erat, avium instar,

Undique agitata rum. ille vero obscuræ nocti similis, 605

Nudum arcum habens & ad nervum sagittam,

Horrendum circumspiciens, semper jaculanti similis.

Horrendus autem illi circum pectora baltheus,

Aureum erat lorum: ubi miranda opera elaborata erant,

Ursique, agrestesque apri, trucesque leones, 610

Præliaque, pugnaeque, cædesque, homicidiaque.

Nec aliud fabricatus est, nec aliud fabricabitur,

Qui illud lorum sua elaboravit arte.

Agnovit autem statim ille postquam vidit oculis:

Et me miserans verbis alatis alloquebatur: 615

Generose Laertiade, multiscie Ulysses,

Heu miser, certe aliquod & tu malum fatum nactus es,

Quale ego portabam sub radiis Solis.

Jovis quidem filius eram Saturnii, sed ærumnam

Habebam infinitam, valde enim longe deteriori viro 620

Obnoxius eram, qui mihi gravia imperabat certamina.

Et aliquando me huc misit ut canem ducerem: non enim aliud

Existimabat illo mihi gravius fore certamen.

Enum quidem ego subduxi & traxi ex inferis:

Mercurius autem me deducebat atque cæcia Minerva. 625

Sic factus, ipse quidem rursus descendit in Ditis domum.

At ego illic mansi firmiter, si quis adhuc veniret

Virorum Heroum qui jam olim perierant.

- Καί νύ κ' ἐπ' ἀνέρας ἴδον ἀνέρας, ὅς ἰδελὸν παρ,
 630 Ὀησία, Πηριόδοιόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
 Ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔδρῃ ἀγέρετο μυσία νεκρῶν
 Ἥχῃ θρασυσίῃ· ἡμεῖ δὲ χλωρὸν δέῃ ᾄμεν
 Μὴ μοι Γοργύνῃ κεφαλῇ δεινοῖς πελώρῃ
 Εἴς αἰδῶ πύμψανεν ἀγαθὴ Περσεφόνη.
 635 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κίων, ἐκείδον ἑταίρους
 Αὐτοὺς τ' ἀμβάλλειν, ἀνά τε πρυμνήσια λίσσας.
 Οἱ δ' αἰψ' ἐσβάνον, ἃ ἐπὶ κλισίῳ κἀδίζον.
 Τῷ δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν ἑρπύκμα ῥόοις,
 Πρῶτα μὲν εἰσεῖν, μεσέπειται δὲ κάλλιμ' ἔρπυ.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Μ.
 Ρ' Α Ψ Ω Δ Υ Α Σ

Τ' πόδες.

Δ Ἰγνῆται τῷ ἔξ ἁδ' αὖ γενομένῳ αὐτῷ ἐκάνοδον πρὸς Κίρ-
 κῳ· ἃ ὡς αἰς Σερλύας παρέπλυνε, ἃ αἰς πλαγκταῖς
 πίτρας Σκύλλαν τε ἃ Χάρυβδιν· ἃ τῷ αὖ αὐτῇ τοῖς ἃ πῶν
 ἑταίρων ἀπώλῃαν, ἀνελόντων τυὰς πῶν Ἡλίου βοῶν· ἃ αἰς μόν-
 οῦ ἐπ' ἐξέτα πρὸς Καλυψὶά διεισάδῃ.

Μὺ Σερλύας ἔχει, πλαγκταῖς τ', ἰδὲ βῦς Ἀελίου.

- + Α Τὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίθεν ῥόον Ὠκεανοῖο
 Νηὺς, ἀπὸ δ' ἴκτο κῦμα θαλάσσης Ἀρπυγῖαι
 Νηῶν ἐς Αἰαίῳ, ὅδε τ' Ἡῦς ἠεργαίης
 Οἰκία ἃ χοροὶ εἴσι, ἃ ἀπολαὶ Ἡελίου·
 5 Νῆα μὲν ἐνδ' ἐλδόναν ἐκέλευμεν εὖ λαμᾶδοισιν,
 Ἐπ' δὲ ἃ αὐτὸ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἐνθα δ' ἀποβρέξαντες ἡμῖναμεν ἢ δῖαν·
 Ἡμεῖ δ' ἠεργίνα φάνη ῥοδοδάκτυλ' Ἥως,
 Δὴ πῶτ' ἐγὼν ἑταίρους πρὶεν εἰς δῶματα Κίρκης
 10 Οἰσόμεναι νεκρὸν Ἐλπίωρα ἀνδρῶτα.
 Φίτρες δ' αἰψὰ σαιμόντες, ὅδ' ἀκροπῆν πρὸς ἃ ἀκτῆ,
 Θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χύοντες.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρὸς σ' ἴκῃ ἃ τείχεα νεκρῷ,
 Τύμβον χέαντες, ἃ ἐπὶ στήλῃ εὐρύσσαντες,
 15 Πύξαμεν ἀκροπῆν τύμβου δῖῃσι δαίμονι.
 Ἡμεῖς μὲν αἰ ἴκασα δαίμονες· ὅδ' ἄρα Κίρκην
 Εἴς αἰδῶ ἐλδόναν ἐλθέμεν, αἰετὶ μάλ' ὄψα

Et adhuc priscos vidissem viros, quos volebam,
 Theseum, Pirithoumque, deorum gloriosos filios: 634
 Sed ante multitudo congregabatur infinita mortuorum
 Sonitu immenso: me autem pallidus timor occupabat
 Ne mihi Gorgonium caput horrendi monstri
 Ab inferis mitteret inclyta Proserpina.
 Statim deinde ad navem profectus, iussi socios 635
 Et ipsos ascendere, & rudentes solvere.
 Illi vero statim ingressi sunt, & per transira sederunt.
 Illam vero per Oceanum flumen ferebat unda fluenti,
 Primum quidem remigatio, postea autem optimus ventus.

O D Y S S E Æ HOMER I XII.
 LIBRI

Argumentum.

NArrat ab inferis qualis fuerit sibi reditus ad Circen: &
 quomodo Sirenes præternavigaverit, & erratiles petras,
 Scyllamque & Charybdim: & suæ navis & sociorum interi-
 tum, qui occiderant quosdam Solis boves: & ut solus in ligno
 ad Calypso evaserit.

M. Sirenes habet, petras, atque boves Solis.

CÆterum postquam fluvii reliquit fluentum Oceani
 Navis, abiitque ad fluctus maris latissui
 Insulam ad Æxam, ubi Auroræ mane genitæ
 Domicilium & chori sunt & solis ortus:
 Navem quidem huc venientes subduximus in arenam, }
 Nos autem egressi sumus ad littus maris.
 Hic dormientes expectavimus auroram divinam:
 Quando autem marie genita apparuit rosea digitis aurora,
 Scilicet tunc ego socios præmisi ad domum Circes
 Efferre mortuum Elpenorem defunctum. 10
 Ligna vero statim cædentes, qua summum prominebat lit-
 tus,
 Sepelivimus tristes, tenellas lacrymas profundentes.
 At postquam cadaver combustum est & arma mortui,
 Tumulo congesto, & insuper columna erecta,
 Fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum. 15
 Nos quidem singula administravimus. neque vero Circen
 Ab inferis regressi latuimus, sed valde celeriter

- Η' λ' εὐτυχεμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
 Σίτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἶδοιτα οἶνον ἐρυθρόν.
- 20 Η' δ' ἐν μέσῳ γὰρ μετῴδα δια δαίων,
 Σχέτλιοι, οἱ ζῶντες ὑπῆλθετε δ' ὦμ' αἶδα,
 Διοδανίης, ὅτε τ' ἄλλοι ἀπαξ θνήσκουσ' ἀνδρωποί.
 Α' λ' ἀγέτ', ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
 Αὐδὶ πανημίεροι· ἅμα δ' ἡοὶ φαινομένηφι
- 25 Πλάσσεθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δέξω ὁδόν, ἥδε ἑκάστα
 Σημανίῳ, ἵνα μὴ τι κακοῖσιν ἀλεγεινῇ
 Η' ἄλός, ἣ ἐπὶ γῆς ἀλγύσειε κῆμα παθόντας.
 Ὡς ἴφραδ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπετίειπε θυμὸς ἀγλῶν.
 Ὡς ὅτε μὲν τρώπην ἡμεῖς ἐς ἥλιον καταδιώκας
- 30 Ἡμεῖς δαυνύμενοι κρέα τ' αἴσιν καὶ μέδῳ ἡδύ.
 Η' μ' δ' ἥλιος κατὰ δὲ ἐπὶ κρέας ἥλδεν,
 Οἱ μὲν καμῆσαντο παρὰ πρυμνήσια νηὸς·
 Η' δέ με χειρὸς ἐλῶσα φίλων ἀπονόσφιν ἐταίρων,
 Εἰσὶ τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξέρεινεν ἑκάστα.
- 35 Αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
 Καὶ ὅτε δὴ μ' ἐπίσσει προσῴδα πότνια Κίρκη,
 Ταῦτα μὲν ὅπως πάντα πεπείρανται, σὺ δ' ἄκυσον
 Ὡς ποὶ ἐγὼν ἐρίω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
 Σερλώνας μὲν πρῶτον ἀφῆξαι, αἶ ρά σε πάντας
- 40 Ἀνδράπας δέλγυσιν, ὃ, τις σφίης ἀσαφίηται.
 Ὅς τις αἰδέσθῃ τελευτῇ καὶ φόβῳ ἀκύνῃ
 Σερλώων, τῷ ὅτ' ἔτι γαυῇ καὶ νήπια τέκνα
 Οἰκαδὲ νοσήσαντα παρίσεται, ὅδ' ἐγάνωνται·
 Α' λὰ τε Σερλώης ληυρῇ δέλγυσιν αἰδέσθῃ,
- 45 Ἡμεῖς ἐν λημόνι. πολὺς δ' ἀμφοῖς ὀϊστοῖν δις
 Ἀνδρῶν πυδομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύδουσιν.
 Α' λὰ παρὲς ἑλάν· ἐπὶ δ' ἔστ' ἀλῆλαι ἐταίρων,
 Κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μή τις ἀκύνῃ
 Τῶν ἄλλων· ἀπὲρ αὐτὸς ἀκύνεμεν αἶψ' ἐδέλγηδα,
- 50 Δησάντων σ' ἐν νηὶ δοῇ χάρας τε πόδας τε
 Ὀρδὸν ἐν ἰσοπύλῃ· ἐκ δ' αὐτῷ πείρατ' ἀνέφθω·
 Ὅφρα καὶ σερτάμενος ὅτ' ἀκύνῃ Σερλώων.
 Αἶ δέ καὶ λίσσας ἱπάρκας, λῦσαι τε καλῶς,
 Οἱ δέ σ' ἐν πλεονασμῷ ὅτ' ἐν δασμοῖσι δάσων.
- 55 Αὐτὰρ ἱππεὶς πᾶς γε παρὲς ἑλᾶσσω ἐταίροι,
 Εἴνδα σοὶ ἐκ ἐτ' ἔσται δαμνέως ἀγοράσιω

Venit festinans: simul autem ancillæ ferebant cum ipsa
Panem & carnes multas, & ardens vinum rubrum.

Hæc in medio stans alloquebatur dia dearum:

20

Miseri, qui viventes subiistis domum Plutonis,

Bis mortui, cum alii semel moriantur homines.

Sed agite, edite cibum & bibite vinum

Hic tota die: simul autem cum aurora illucescente

Navigabitis: at ego monstrabo vinum, atque singula

25

Significabo, ut ne quid insidiis malis

Aut maris aut terræ doleatis cladem passi.

Sic ait. nobis vero persuadebatur animus masculus.

Sic tunc quidem tota die ad solis occasum

Sedebamus epulantes carnes immensas & dulce vinum.

30

Quando autem sol descendit & crepusculum venit,

Illi quidem dormierunt apud rudentes navis:

Ipsa autem me manu prehensum dilectis seorsim a so-

ciis,

Locavitque, & accubuit, & interrogavit singula.

At ego illi omnia secundum ordinem recensui.

35

Atque tunc scilicet me verbis alloquebatur veneranda Cir-

ce:

Hæc quidem sic omnia transacta sunt: tu autem audi

Ut tibi ego dicam, in memoriam reducet etiam deus i-

pse.

Ad Sirenes quidem primum pervenies, quæ sane omnes

Homines fascinant, quicumque ad eas pervenerint.

40

Quicumque imprudentia appulerit & vocem audierit

Sirenium, huic nequitiam uxor & infantes parvuli

Domum reverso astant, neque latantur:

Sed Sirenes stridula fascinant cantilena,

Sedentes in prato. ingens autem circa ossium acervus

45

Virorum putrefactorum, circumque cutes consumuntur,

Sed præternavigato: aures autem obline sociorum,

Ceram depens mellitam ne quisquam audiat

Cæterorum: at ipse audi si quidem voles,

Ligent te in navi veloci manibusque pedibusque

50

Erectum in statione mali; ex ea autem funes alligen-

tur:

Ut cum voluptate vocem audias Sirenium:

Quod si rogaveris socios, solvereque jusseris,

Illi vero te pluribus vinculis alligent:

Ast tibi has præternavigaverint socii,

55

Hic tibi non amplius jam continuo dicam

- Ὅπποτέρη δ' ὑπὸ σοὶ ὁδὸς ἴσται, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς
 Θυμῷ βυλάαν· ἐρῶ δέ σοι ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνδὲν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
 60 Κύμα μέγα ῥοχθεὶ κυανώπιδ' ἀμφιτεύχως.
 Πλαγκτὰς δ' ἡ σοὶ πάς γε θεοὶ μάκαρες καλεῖσι,
 Τῇ μὲν τ' ἐδὲ ποτιτὰ παρέρχεται, ἐδὲ τέλειαι
 Τρήωνες, ταῖ τ' ἀμβροσίῳ Διὶ πατρὶ φέρονται,
 Ἀλλὰ τε καὶ πῶν αἰεὶ ἀφαιρέται λῖς πέτρῃ,
 65 Ἀλλ' ἄλλω ἐνὶ ῥοῇσι πατρὶ ἱναρῶμιον εἶναι.
 Τῇ δ' ἔπασι νῆες φύχον ἀνδρῶν ἥπις ἔκπαι,
 Ἀλλὰ δ' ὁμῶς πίνακάς τε νέων καὶ σώματα φάσμα
 Κύμαδ' αἰὼς φορέουσι, πυρὸς τ' ὀλοοῖο δύεσθαι.
 Οἷον δ' ἡ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρ' νηὺς
 70 Ἀργεὶ πασιμέλυσσα παρ' Αἰήταις κλέυσσα.
 Καὶ νῦν κε τῷ ἐνδ' ὥκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
 Ἀλλ' Ἡρῇ παρέπειψεν, ἐπεὶ φίλ' ἦεν Ἰήσων.
 Οἱ δὲ δύν σκοπέλοι, ὁ μὲν ἑρῶν Ὀδυσσεὺς ἰκάνει
 Ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλῃ δέ μιν ἀμφιβέβηκε
 75 Κυανῇ, τὸ μὲν ὑποτ' ἐρωεῖ, ἐδέποτ' αἰθρῇ
 Κεῖναι ἔχει κορυφῷ, ἔτ' ἐν δέρεϊ ἔτ' ἐν ὀσφύϊ.
 Οὐδέ κεν ἀμβάμῃ βροτὸς ἀνὴρ, ἢ καταβαῖναι,
 Οὐδ' αἰεὶ οἱ χεῖρές γε ἑέκοσι καὶ πόδες ἦεν.
 Πέτρῃ γὰρ λῖς ἐστὶ περιξέσῃ εἰκῆα.
 80 Μίσση δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπεί' ἡρῶιδες
 Πρὸς ζόρον εἰς Ἑρῆβ' σπινθηρομένοισιν· ἥπερ αὖν ὑμεῖς
 Νῆα παρὰ γλαφυρῷ ἰδυίετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῖ.
 Οὐδέ κεν ἐν νηὶ γλαφυρῆς αἰζὺν' ἀνὴρ
 Τόξῳ οἷσ' ἄσας κοῖλον σπεί' εἰσαφύκοιτο.
 85 Ἐνθα δ' ἐν Σκύλλῃ ναίει δεινὸν λελαχῆα.
 Τῆς ἥτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακ' ἰογυλῆς
 Γίνεται, αὐτὴ δ' αὐτὴ τέλειω κακός· ἐδὲ καὶ αἶψα μιν
 Γηθήσειεν ἰδὼν, ἐδ' αἰεὶ θεὸς ἀναάσσειεν.
 Τῆς ἥτοι πόδες αἰεὶ δυνάεκα πάντες ἄνθρωποι.
 90 Ἐξ δὲ σὺ οἱ δειρὰ περμῆκες, ἐν δὲ ἐκάστῃ
 Σμερδαλίῃ κεφαλῇ, ἐν δὲ τείσοιχοι ὀδόντες
 Πυκνοὶ καὶ θαμίαι, πλεῖοι μέλαινα θανάτοιο.
 Μίσση μὲν τε κατὰ σπείας κοῖλοιο δ' ὄψκεν.
 Ἐξω δ' ἐξέχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέδρου.
 95 Αὐτὴ δ' ἰχθυόα σκοπέλον περμῆμαίνουσα

Utra tibi via erit, sed & ipse

Animo considera. dicam autem tibi utrimque.

Hinc quidem petra excelsa, ad eas autem

Fluctus ingens resonat cærulei maris:

60

Erratiles scilicet eas dii beati vocant.

Hac neque volatilia prætervolant, neque columbae

Timidae, quæ ambrosiam Jovi patri ferunt,

Sed ex illis semper admittit lævis petra,

Sed aliam summittit pater ut in numero sit.

65

Hac nondum ulla navis effugit virorum quæcumque accersit,

Sed pariter tabulas navium & corpora virorum

Fluctus maris ferunt ignisque perniciosi procellæ.

Sola nempe illa præternavigavit mare sulcans navis

Argo quæ omnibus curæ fuerat ab Æeta navigans:

70

Et fortasse illam ibi celeriter jecisset magnas ad petras,

Sed Juno præterire fecit, quoniam carus erat Iason.

Duo vero scopuli, hic quidem cælum latum attingit

Acuto vertice, nubes autem ipsum circumdat

Obscura, quæ nunquam recedit, neque unquam serenitas

75

Ejus occupat verticem, neque æstate neque autumnò.

Neque ascendere posset mortalis vir, neque descendere,

Neque si illi manus utique viginti & pedes essent.

Petra enim, lævis est circumpositæ similis.

Medio autem in scopulo est spelunca obscura

80

Versus tenebras ad Erebum conversa: qua vos

Navem aliorum cavam dirigite eximie Ulysses.

Neque ex navi cava juvenis vir

Arcu jacularis ad cavam speluncam perveniret.

Hic autem Scylla inhabitat graviter vociferans:

85

Ejus quidem vox quanta catuli nuper nati

Fit, ipsa autem monstrum malum: neque quisquam ipsam

Lætaretur aspiciens, neque si deus obviam veniret.

Hujus quidem pedes sunt duodecim omnes deformes:

Sex autem illi colla prælonga, in singulis autem

90

Horrendum caput, insuntque triplici serie dentes

Densi & frequentes, pleni nigre mortis.

Media quidem per speluncam cavam immergitur:

Extra autem porrigit capita seivum barathrum.

Illic autem piscatur scopulum circumlustrans

95

Del.

- Δελφινάς τε κούας τε, ἃ ἀποδι μᾶζον ἔλθοι
 Κῆτ', ἃ μυρία βόσκει ἀγάστον Ἀμφιτέραν.
 Τῇ δ' ὕπῳ ποσσὶ νάυται ἀκήρυτοι ἀχευόμενται
 Παρφυγίαν σωὺ νηί. φέροι δέ τε κρατὶ ἐκείνῳ
 100 Φῶτ' ἐξαρκάσσατο νηὶς κυανοπύρροιο.
 Τὸν δ' ἑπερον σκότειλον χθαμαλωτέρων ὄψεο Ὀδυσσεύς,
 Πλησίον ἀλλήλων· καὶ κεν διόισ' ὤσσεαι.
 Τῷ δ' ἐν ἱερνός ἐστι μέγας φύλλοισι πεδηλός.
 Τῷ δ' ὑποδία Χάρυβδις ἀναρρῖβδ' ἄν μύλαν ὕδωρ.
 105 Τεῖς μὲν γάρ τ' ἀνίσχουσιν ἐπ' ἡμᾶς, τεῖς δ' ἀναρρῖβδ' ἄν
 Δαινόν. μὴ σὺ γε κἄδι τύχαις ὅτε ροιβδῆσαιεν.
 Οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακῷ ἔδ' Ἐνδοσίχθων.
 Ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοτίην πεπλημένον, ὅκα
 Νῆα παρῆξ ἐλάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
 110 Εἷς ἑσέως ἐν νηὶ ποδημεῖναι ἢ ἅμα πάντας.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενον προσέειπον,
 Εἰ δ' ἄγε δή μοι πῶτο δία νημερτές ἵνασι,
 Εἵπως τινὶ ὁλοῦν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδι,
 Τινὶ δέ κ' ἀμυνάμεναι ὅτε μοι σίνουτο γ' ἐταῖρες.
 115 Ὡς ἔφην, ἡ δ' αὐτὴ ἀμείβετο δία θεῶν,
 Σχότλις, ἃ δ' αὐτοὶ πολεμῆναι ἔργα μέμνηται
 Καὶ τόνον· ὡδὲ θεοῖσιν ὑπέζευαι ἀθανάτοισιν;
 Ἡ δέ μοι ἐδρησάμην, ἀλλ' ἀδανάτων κακὸν ἐστὶ
 Δαινόν τ' ἀργαλέον τε ἃ ἄγχιον, ὡδὲ μαχητόν.
 120 Οὐδέ τίς ἐστι ἀλήκη· φυγάντων κάρτερον ἀπ' αὐτῶν.
 Ἦν γάρ δηδαιήσασθαι, κορυσόμενον παρὰ πέτρῃ,
 Δαίδω μὴ σ' ἐξαυτὸς ἐφορμηθεῖσαι κίχησι
 Τόσσην κεφαλῇσι, πῶς δ' ἐκ φῶτος ἔλθεται.
 Ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κραταίην
 125 Μητέρα πῶς Σκύλλης, ἡ μιν τέκε πῆμα βροτῶν.
 Ἡ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὑπερον ὀρμηθῆναι.
 Θεμακίλῳ δ' ἐς νῆσον ἀφίξειαι, ἔνθα δὲ πολλὰ
 Βόσκοντ' Ἡελίοιο βόες ἃ ἴσα μῆλα,
 Ἐπὶ βοῶν ἀγέλαι, πῶς δ' οἶον πῶτα καλά,
 130 Πενήκοτον δ' ἔκαστα· γόνον δ' ἐγίνεται αὐτῶν,
 Οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεὰ δ' ἐπιτοιμένους ἔσθιν,
 Νύμφαι εὐπλόκαμοι, Φαίδυσσά τε Λαμπεύαν τε,
 Ἀγέειν Ἡελίῳ Τριτοῖσι δὲ Νάυραι.
 Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα σκευῶν τε πότνια μήτηρ,

Delphinasque, canesque, & sicubi majus capere possit
Cete, quæ plurima alit sonorum mare.

Hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
Præternavigasse cum nave. aufert autem capitibus singu-
lis

Virum abripiens ex nave nigra proram. 100

Alterum verò scopulum humiliorem videbis Ulysses,
Prope ad invicem: & jaculo attingeres.

In hoc caprificus est ingens foliis florens:

Sub hoc diæ Charybdis absorbet nigram aquam.

Ter enim eructat quotidie, ter vero absorbet 105

Horrende. ne tu utique illuc venias quando absorbet.

Non enim liberarit te ex illo malo neque Neptunus.

Sed valde Scyllæ scopulo appropinquans, celeriter

Navem præterage: quoniam longe satius est

Sex socios in navi desiderare quam simul omnes. 110

Sic ait. at ego ipsam excipiens allocutus sum:

Age vero mihi dic dea & vere enarra,

Si quo pacto perniciosam quidem effugiam Charybdim,

Illam autem ulciscar quando mihi læserit socios.

Sic dicebam. illa statim respondit diva præstantissi-
ma, 115

Infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt

Et labor: nec diis cedes immortalibus?

Illa vero non mortalis, sed immortale malum est,

Graveque difficileque & immane, neque expugnabile.

Neque ulla est liberatio: fugere optimum est ab illa. 120

Si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,

Vereor ne te denuo irruens consequatur

Tot capitibus, totque viros abripiat.

Sed valde celeriter præternaviga, voca autem Cratæim

Matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit malum hominibus: 125

Quæ ipsam deinde compescet posterius ne irruat.

Trinacriam autem ad insulam pervenies, hic autem mul-
tæ

Pascuntur Solis boves & pingua pecora,

Septem boum armenta, tot ovium pulchri greges,

Quinquaginta vero singula: propagatio autem non fit ipso-
rum, 130

Neque unquam moriuntur: deæ vero pastores sunt,

Nymphæ cirratæ, Phaethusaque Lampetieque,

Quas peperit Soli Hyperioni diæ Nezra.

Hæc quidem ut educavit peperitque veneranda mater,

Tri-

- 135 Θρωακίῳ ἐς νῆσον ἀπφύκισε πηλὸν ταῖν,
 Μῆλα φυλασσόμενα πατρῷα καὶ ἑλικας βῆς.
 Τὰς εἰ μὲν κ' ἀπινέας ἴαας, νόσῃ τε μέδουαι,
 Ἡτ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκῃ κακὰ περ πάχοντες ἰκαιοδεῖ.
 Εἰ δέ κε σῖναι, πότε σοι τετμεαίρομ' ὀλεσθῶν
- 140 Νῆπ τε καὶ ἱπείροις, αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξας,
 Οὐδέ κακῶς νεῖαι, ὀλίγας κ' πτό πάντας ἱταίρους.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτῆκα δὲ χρυσόδρονον ἤλυθεν ἥως.
 Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέσιχε διὰ Διῶν.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κίον, ὠτρύνων ἱταίρους
- 145 Αὐτὰς τ' ἀμβάσαιεν ἀνὰ τε πρυμνήσια λῦσαι.
 Οἱ δ' ἄλ' ἔσβαλλον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
 Ἐξῆς δ' ἐζόμενοι, πολὺν ἄλα τύπον ἱερτομοῖς.
 Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὺς κυανοπρώροιο
 Ἰάμενον ἔρον ἦν πλησίον, ἰσθλὸν ἱταίρον,
- 150 Κίρκη δ' ἀπλόκαμον, δαίη θεὸς αὐδῆεσσα.
 Αὐτῆκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
 Ἡμῖνα, τὼ δ' ἀνεμὸς τε κυβερνήτης τ' ἴδμων.
 Δὴ τότε γγὼν ἱπείροισι μετῴδων ἀχνύμενον κῆρ,
 Ὡς φίλοι, ὃ γὰρ χρὴ ἵνα ἴδμενα ἠδὲ δούοις
- 155 Θέσφαδ' ἃ μοι Κίρκη μευδῆσασθ' ἴα θεῶν.
 Ἀλλ' ἐρίω μὲν ἐγὼν, ἵνα μὴ ὀδύς ἢ κε θάνατον,
 Ἡ κεν ἀλκιμάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
 Σερπῶν μὲν πρῶτον ἀνῶγει Διωνυσίου
 Φόγγον ἀλδύκασθαι, καὶ λειμῶν ἀνδραμέωντα.
- 160 Οἷον ἐμὲ λῶσθαι ὅπ' ἀκύνετο. ἀλλὰ με δισμῶ
 Δῆσατ' ἐν ἀργαλίῳ, (ὅρ' ἐμπειδὸν αὐτόθι μέμνω)
 Ὅρθιν ἐν ἑσπέρῃ· ἔλ δ' αὐτῷ πείρατ' ἀνῆρδω.
 Αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμῖας, λῦσαι τε κελῶν,
 Τμῆς δὲ πλείονεσι σοτ' ἐν δισμοῖσι πίεζαν.
- 165 Ἦτοι ἐγὼ σὲ ἕκαστα λόγων ἱπείροισι πέφαισκον.
 Τόρρα δὲ καρπαλίμως ἐξέκω νηὺς Ἀργεῆς
 Νῆσον Σερπῶνιν. ἔταγε γὰρ ἔρ' ἀπῆμιν.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἀνέμῳ μὲν ἱπαιίσσω, ἠδὲ γυλῶν
 Ἐσσω νηυμένη, κοίμῃσι δὲ κύματα δαίμων.
- 170 Ἀνδάντες δ' ἱπῆροι νεὺς ἰγία μερύσσω,
 Καὶ σὲ μὲν ἐν νηὶ γλαφυρῇ βάλλον· οἱ δ' ἐπ' ἱερτομῇ
 Ἐζόμενοι, λείκωνον ὁδὸν ξεστῆς ἐλάττην.
 Αὐτὰρ ἐγὼν κηρῷ μέγα πρὸς τροχὸν ὄξετι χαλκῷ

Trinacriam in insulam relegavit procul habitare,

135

Oves custodire paternas & nigras boves.

Eas si quidem illæsas fines, reditusque curam habebis,

Sane adhuc in Ithacam mala licet passi veneris:

Sin autem læseris, tum tibi definitio interitum

Navique & sociis. ipseque si modo evades,

140

Sero male redibis, amissis omnibus sociis.

Sic ait. statimque aureo throno *conspicua* venit auro-
ra.

Illa quidem deinde per insulam abiit dia dearum;

At ego ad navem vadens, jubebam socios

Ipsosque ascendere funesque resolvere,

145

Qui statim ingrediebantur, & per transtra sedebant.

Ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.

Nobis autem in parte posteriori navis nigræ proram

Secundum ventum misit implentem vela, bonum foda-
lem,

Circe cirrata, gravis dea voce humana utens.

150

Continuoque omnia arma componentes per navem

Consedimus, quam ventusque gubernatorque dirigebant.

Ibi tunc ego socios alloquebar mœstus corde:

O amici, non enim oportet unum scire neque duos so-
los

Varicina quæ mihi Circe prædixit dia dearum:

155

Sed dicam ego, ut scientes vel moriamur,

Vel elabentes mortem & fatum effugiamus.

Sirenium quidem primum jubebat divinarum

Vocem evitare, & pratum floridum.

Solum me jubebat vocem audire. sed me vinculo

160

Ligare in gravi, (ut firmiter illic maneam)

Erectum in basi mali: ex ipso autem funes alligentur.

Si vero oravero vos, solvereque jussero,

Vos vero pluribus tum in vinculis constringite.

Et ego quidem hæc singula dicens sociis declarabam.

165

Interea autem rapide venit navis fabrefacta

Ad insulam Sirenium. urgebat enim ventus innoxius.

Statim deinde ventus quievit, atque tranquillitas

Erat sine ventis, sopiveratque fluctus deus.

Surgentes autem socii navis vela complicarunt,

170

Et ea quidem in navi cava collocarunt: ipsi autem ad re-
mos

Sedentes, dealbabant aquam politis abietibus.

Ast ego ceræ ingentem orbem acuto ære

Mi.

- Τυτθαῖ διατμύξας, χερσὶ σιβαρήσι πιέζων.
 175 Αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἔπει κέλετο μεγάλη ἴς,
 Ἡελίς τ' αὐγὴ Τ' πεμονίδαο ἀνακτῶ.
 Ἐξάνης δ' ἐσπείροισιν ἐπ' ἕσπεα πᾶσιν ἀνέψα.
 Ο' δ' ἐν νηὶ μ' ἔδησαν ὁμῶ χεῖράς τε πόδας τε
 Ο' ῥδόν ἐν ἰσοπέδῳ, ἐκ δ' αὐτὴ πείρατ' ἀνέψαν.
 180 Αὐτοὶ δ' ἐζόμενοι πολὺν ἄλα τύπον ἱερτμοῖς.
 Αἶψ' ὅτε ποσὸν ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
 Ῥέμεφα διώκοντες, πᾶς δ' ἐκείθεν ἀνύαλτο νηὺς
 Ἐγγύθεν ὀρνυμένη· λιγυρῶ δ' ἔντωσαν αἰοιδῶ,
 Δδῶρ' αὖ γ' ἰὼν πολύναν· Ὀδυσσεύς, μέγα κῦδ' Ἀχαιῶν.
 185 Νῆα κατέσκηπον, ἵνα νωϊστέρῳ ὅτ' ἀκούσῃς.
 Οὐ γάρ πώ τις τῆδε παρήλασε νηὶ μελαινῇ,
 Πρὶν γ' ἡρώων μελίγηρῳ ἀπὸ σομάτων ὅτ' ἀκούσαι.
 Αἶψ' ὅγε σπυράμεν νείται, καὶ πλείονα εἰδώς.
 Ἰδμεν γάρ σι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ Διείη
 190 Ἀργεῖοι Τρῶες τε Διῶν ἴσμεν μάθησαν,
 Ἰδμεν δ' ὅσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πελυβοτάτῃ.
 Ὡς φάσαν, ἰῆσαι ὅσα κάλλιστον· αὐτὰρ ἑμὸν κῆρ
 Ἡδελ' ἀκούμεναι, λύσαι τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
 Ὀφρύσι νῆσάων· οἱ δὲ προπιδόντες ἱεροσόν.
 195 Αὐτάρκα δ' ἀνσάντες Πρωμῆδης Εὐρύλοχός τε
 Πλείονί μ' ἐν δισμοῖσι δύν, μάλλον τ' ἐπιείξαν.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶς γε παρήλασεν, ἔδ' ἐτ' ἔπειτα
 Φδογγῆς Σερλίων ἠκόμεν ἐδέετ' αἰοιδῆς,
 Αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἱλοντο ἑμοὶ ἑρμῆς ἑταῖροι,
 200 Ὅς σφιν ἐπ' ὤσιν ἀνέψα, ἐμὲ τ' ἐκ δισμῶν ἀνέλυσαν.
 Αἶψ' ὅτε δὴ τῶ νῆσον ἐλείπομεν, αὐτὰρ ἔπειτα
 Κασσινὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δ' ὅτον ἀκούσαι.
 Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔσπεα ἱερτμά.
 Βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥέον· ἔχοντο δ' αὐτῶ
 205 Νηὺς, ἐπὶ ἐκ ἐτ' ἱερτμά προήκα χερσὶν ἔσπεον.
 Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὄτρυνον ἑταίρους
 Μελιχίοις ἐτίσσει παρασπιδὸν ἀνδρα ἱπασσῶν,
 ὧ φίλοι, ἐ γάρ πώ τις κακῶν ἀδαήμενος ἐμὸν.
 Οὐ μὲν δὴ σὺ μεῖζον ἐπὶ κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
 210 Εἶλεν ἐνὶ σπητὶ γλαφυρῷ κρατερῇσι βίηφι,
 Αἶψα καὶ ἐνδον ἐμῇ ἀρετῇ βελῇ τε νόῳ τε
 Ἐκφύγμεν· καὶ περὶ πάντες μνήσσεσθαι οἶον.

Minutatim difsecans, manibus fortibus premebam.
Statim vero liquefiebat cera, nam jubebat magna vis, 175
Solisque splendor Hyperionidæ regis.
Ordineque fociis ad aures omnibus illevi.

Illi autem in navî mihi ligarunt pariter manusque pedesque,

Erecto in basi mali, ex eo autem funes alligarunt:
Ipsi autem sedentes spumofum mare verberabant remis. 180
Sed cum tantum aberamus quantum audiat clamans,
Propere urgentes, illas non latuit velox navis
Prope impulsa: argutumque instituerunt carmen:

Huc age veniens celeberrime Ulysses, ingens decus Achivorum

Navem siste, ut nostram vocem audias. 185

Non enim unquam aliquis hac præteregit navem nigram,

Quin prius nostram suavem ab ore vocem audiret:

Sed hic delectatus abit, & plura sciens.

Scimus enim tibi omnia quæcunque in Troja lata

Argivi Trojanique deorum voluntate pertulerunt, 190

Scimus etiam quæcunque fiunt in terra alma.

Sic dicebant, mittentes vocem pulchram. at meum cor

Volebat audire, solvereque jubebam socios,

Superciliis innuens: illi autem incumbentes remigabant.

Statimque surgentes Perimedes Eurylochusque 195

Pluribus me vinculis ligabant, magisque premebant.

Cæterum ubi illas præterit *navis*, neque amplius deinde

Vocem Sirenum audiebamus neque cantilenam,

Mox ceram dempserunt mei dilecti socii,

Quam illis ad aures illeveram, meque ex vinculis solve-
runt. 200

Sed quando jam insulam reliquimus, statim deinde

Fumum & ingentem fluctum vidi, & sonitum audiui.

His igitur timentibus ex manibus ceciderunt remi.

Insonnerunt autem omnia per fluctum: tenebaturque illic

Navis, quoniam non amplius remos prolixos manibus urge-
bant. 205

Ast ego per navem iens cohortabar socios

Blandis verbis astans virum quemque:

O amici, non enim ullo pacto malorum ignari fumus.

Non equidem hoc majus adest malum, quam cum Cyclops

Includebat nos speluncæ cavæ fori vi, 210

Sed & hinc mea virtute consilioque prudentiaque

Effugimus: & olim horum recordaturos puto.

Nunc

- Νῦν δ' ἄγεδ', ὡς ἂν ἐγὼ ἔπω πειδόμεθα πάντες·
 Τῷ μὲν κέπησιν ἄλως ῥηγμίνα βαδίσαν·
 215 Τύπτεται, κληιδεσθιν ἐφήμενοι, αἰεὶ ποδὶ Ζῷς
 Δῶν σπῆδ' ὃν ὀλεθρον ὑπεκφυγίεν ἢ ἀλύξαι.
 Σοὶ δὲ κυβερνήδ' ὧδ' ἐπιστελλομαί, (ἀλλ' εὖ δ' ὁμοῦ
 Βάλλω, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἴηα νωμῆς).
 Τῷ μὲν καπνῷ ἢ κύματι ἐκπῶς ἔργα.
 220 Νῆα, σύ δὲ σκοπέλῃ ἐπιμαίω, μὴ σε λάθῃσι
 Κεῖσ' ἐξορμήσασα, ἢ ἐς κακὸν ἄμμι βάλλῃσθα.
 Ὡς ἐφαίμην. οἱ δ' ὅκα ἡμοῖς ἐτίεσσι πείδοντο.
 Σκύλλῳ δ' ἐκέτ' ἡμυδεόμην, ἀπρηκτοῦ ἀνίμῳ,
 Μήπως μοι δέσαντες ἀπολήξῃαν ἐταῖροι·
 225 Εἰρεσθῆς, εὐπὸς δὲ πυκάζοιεν σφραῖ αὐτῶς.
 Καὶ ποτε δ' ἡ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
 Λαυδαρόμην, ἐπεὶ ἔπ' μ' ἀνώγει θωρήσασθαι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ καπαδὺς κλυτὰ τείχεα, ἢ δύο δ' ὄρε
 Μάκρ' ἐν χερσὶν ἐλὼν, εἰς ἱκεῖα νηὸς ἔβαινον·
 230 Πρώτης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανῆσθαι
 Σκύλλῳ πετραίῳ, ἢ μοι φέρε τῆμ' ἐσάροισιν.
 Οὐδέ τι ἀδρήσαι δυνάμην. ἱκαμον δὲ μοι ὥστε
 Πάντῃ παπταίνοντα πρὸς ἡεροειδέα πέτρῳ.
 Ἡμεῖς δὲ συνωπὸν ἀνταπλόμεν γούνατες·
 235 ἔνθεν μὲν γάρ Σκύλῃ, ἐτέρῳ δὲ δία Χάρυβδις
 Δανὸν ἀνερρόιβδῃσι θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
 Ἡπὼι δ' ἐξέμισσε, λείβῃς ὡς ἐν πυρὶ ποτῶν,
 Πᾶσ' ἀναμορμύροσσι κυκλώμενῃ, ὃς δ' ἄχνη
 Ἀχροῖσι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἐπιπτεν.
 240 Ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόχῃσι θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
 Πᾶσ' ἔνποσθε φάνεσκε κυκλώμενῃ· ἀμφὶ δὲ πέτρῃ
 Δανὸν ἐβεβρύχε, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
 Ψάμμῳ κυανέῳ. πῶς δὲ χλωρὸν δέῃ ἦρι.
 Ἡμεῖς μὲν πρὸς τῶνδ' ἴδομεν, δέσαντες ἐλιδρα·
 245 Τόσσα δὲ μοι Σκύλλῃ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐταίρους,
 Ἐξ ἐλῆδ', οἱ χερσὶν σὴ βυφί τε φέρτεροι ἦσαν.
 Σχεψάμενθ' ἐς νῆα δολῶ ἅμα ἢ μεδ' ἐταίρους,
 Ἡδ' ὅν ἐν ἰώσῃ πάδας ἢ χεῖρας ὑπέρδεν
 Τ' ἴσ' ἀνταπλόμεν· ἡμεῖς δὲ φθόγγοντο καλῶντες·
 250 Ἐξορνομακλήδην, πότε γ' ὕατον, ἀχρύνεμοι κῆρ.
 Ὡς δ' ὅτ' ἐπ' ἐπὶ προβόλῃσι ἀλῆδες περιμήκεϊ ῥέεσθαι

Nunc agite, uti ego dixero pareamus omnes:
 Vos quidem remis maris fluctus profundos
 Verberate, transstris insidentes, si forte Jupiter 215
 Det hanc saltem mortem effugere & evitare.
 Tibi vero gubernator hoc præcipio, (sed in animo
 Reconde, quoniam navis cavæ gubernacula motas)
 Hunc quidem fumum & fluctum extrâ dirige
 Navem, tu autem scopulum require, ne te imprudente 220
 Illinc prorumpat, & in malum nos conjicias.

Sic dicebam. illique ocyus meis verbis parebant.
 Scyllam tamen nondum commemoraveram, inmedicabile ma-
 lum,

Ne forte timentes cessarent mihi socii
 A remigando, intraque constiparent seipsos. 225
 Et tum scilicet Circes quidem mandatorum tristium
 Oblitus fueram, quoniam neutiquam me jusserat arma-
 ri.

Ast ego indutus inclyta arma, & duas hastas
 Longas in manus sumens ad tabulata navis ibam
 Proræ. inde enim ipsam expectabam primum visum iri 230
 Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum sociis.
 Neque usquam videre potui: lassabanturque mihi oculi
 Undique circumspicienti ad obscuram petram.
 Nos quidem angustum locum navigabamus lugentes:
 Hunc enim Scylla, altrinsecus autem Charybdis 235
 Immane absorbit maris salsam aquam.

Equidem quando evomebat, sicut lebes in igne multo,
 Tota remurmurabat conturbata, in altum autem asper-
 go

Summis scopulis utrisque incidebat.
 Sed quando absorbebat maris salsam aquam, 240
 Tota intus apparebat mota: circumque petram
 Horrendum intonabat, infra autem terra apparebat
 Arena cum cærulea. hos autem pallidus timor cepit.
 Nos quidem ad hanc videbamus, timentes interitum.
 Interea autem mihi Scylla cava ex navi socios 245
 Sex abstulit, qui manibusque virtuteque præstantiores e-
 rant.

Aspiciens autem in navem velocem simulque ad socios,
 Jam horum animadverti pedes & manus superne
 In altum levatorum: me autem clamabant vocantes
 Nominatim, tunc postremo, afflictæ corde. 250
 Ut cum in aggere piscator prælonga virga

- Γ'χθύσι ποῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ ἄδασα βάλων,
 Εἰς τόνον προΐησι βοῶς κίρας ἀγραυλοῖο,
 Ἀσπαίρονται δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύρας·
 255 Ὡς οὔγ' ἀσπαίροντες αἶροντο παρὰ πέτρας·
 Αὐτῷ δ' εἰνὶ θύρησι κατὰσθις κεκληγόντας,
 Χείρας ἑμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δυοῖσιν.
 Οἴκατον δὴ κῆνο ἑμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 Πάντων ὅσ' ἐμόγησα, πόρος ἑλὸς ἱεραίων.
 260 Αὐτὰρ ἐπὶ πέτρας φύγομεν, δαυλί τε Χάρυβδι,
 Σκύλλῃ τ', αὐτὰ ἔπειτα διῷ ἐς ἀμύμονα νῆσον
 Γκόμεθ'· ἔνθα δ' ἴσαν καλάι βοῶς ἀρυμνέστοι,
 Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ἰππελον Ἡελίοιο.
 Δὴ πῶτ' ἐγὼν ἔα τόντῳ ἴων ἐν νῇ μελαίνῃ,
 265 Μυκηδμεῦ τ' ἦκυσα βοῶν αὐλιζομένων,
 Οἴῳ τε βληχλῷ· καί μοι ἔπ' ἔμπισσι θυμῷ
 Μάνησ' ἀλαῦ Οἰθβαῖν Τερσίαιο,
 Κίρκης τ' Αἰαῖς, ἥ μοι μάλα πόλ' ἐπέτελλεν
 Νῆσον ἀλδασθαι περιμεβρότῃ Ἡελίοιο.
 270 Δὴ πῶτ' ἐγὼν ἱπποῖσι μετῴδων ἀχρύνεσθ' κῆρ,
 Κίλυψι μὲν μύθων κακὰ περ τάχοντες ἱταῖροι,
 Ὄφρ' ὕμιν ἔγω μανθῆναι Τερσίαιο,
 Κίρκης τ' Αἰαῖς, ἥ μοι μάλα πόλ' ἐπέτελλεν,
 Νῆσον ἀλδασθαι περιμεβρότῃ Ἡελίοιο.
 275 Ἐνθα γάρ αἰνότατον κακὸν ἔμενεαι ἄμειν ἱπασκεν.
 Ἀλλὰ περὶξ τλῶ νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
 Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
 Αὐτὰκα δ' Εὐρύλοχ' ἐυγαρῶ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
 Σχέτλι' εἰς Ὀδυσσεύ· τίεαι μοι μῖν', εἰδὲ τι γῆα
 280 Κάμνης· ἥ γὰρ νῦν σοὶ γὰρ σιδήρεα πάντα τέτυκται,
 Ὅς ῥ' ἱππίους καμάρῳ ἀδηκότας ἠδ' ἔν' ὕπνῳ
 Οὐκ ἴσας γαῖης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὐτῷ
 Νῆσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.
 Ἀλλ' αὐτὸς διὰ νύκτα δοῶν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
 285 Νῆσῳ ἀποπλαγχθέντας ἐν ἡρωσδέϊ τόντῳ.
 Ἐκ νυκτὸς δ' ἀνέμοι χαλετοὶ, δηλήμασιν νῆων
 Γίνονται. πῇ κεν περ ὑπικρύφοι αἰτωὶ ὀλεθροί,
 Ἦν τις ἑκτίτης ἔλθῃ ἀήμοιο θύλας;
 Ἦ γὰρ, ἢ ξεφύροιο δύσασθ', οἳ περ μάλα
 290 Νῆα διαρράναισι θεῶν αἰκήν ἀνάκτων.

Piscibus minutis dolum escam objiciens,
 In pontum demittit bovis cornu agrestis,
 Palpitantemque deinde corripit foras:
 Sic illi palpitantes tollebantur ad petras: 255
 Illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
 Manus mihi porrigentes in gravi calamitate.
 Miserabilissimum scilicet illud meis vidi oculis
 Omnium quęcunque passus sum vada maris rimans.
 Ast ubi petras effugimus, horrendamque Charybdim, 260
 Scyllamque, statim deinde dei ad eximiam insulam
 Pervenimus: ibi autem erant pulchri boves frontones,
 Multęque pingues pecudes sublimis Solis.
 Ibi tunc ego adhuc in mari in navi nigra cum essem,
 Mugitum audiui bouum stabulantium, 265
 Oviumque balatum: & mihi dicta inciderunt animo
 Vatis cęci Thebani Tiresię,
 Circesque Æęę, quę mihi admodum multis pręcepit
 Ut insulam vitarem homines oblectantis Solis.
 Scilicet tunc ego socios alloquebar cruciatus corde; 270
 Audite meos sermones mala quamvis patientes socii,
 Ut vobis dicam vaticinia Tiresię,
 Circesque Æęę, quę mihi perquam multis pręce-
 pit,
 Ut insulam vitarem Solis, qui delictum est homi-
 num:
 Ibi enim gravissimum malum fore nobis ajebat. 275
 Sed pręter insulam pellite navem nigram.
 Sic dicebam. illis autem confringebatur suum cor.
 Statimque Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
 Improbus es o Ulysses; superat tibi robur, neque unquam
 membris
 Defatigaris: profecto omnia tibi ferrea sunt, 280
 Qui socios lassitudine afflictos atque etiam somno urgen-
 te
 Non finis terram conscendere, ubi rursus
 Insula in circumflua lautam paremus cęnam:
 Sed sic temere per noctem celerem errare jubes,
 Ab insula aberrantes in obscuro ponto. 285
 Ex noctibus autem venti graves, perniciēs navium
 Existunt: qua quis effugeret sęvā mortem,
 Si forte repente veniret venti procella?
 Aut Noti, aut Zephyri vehementis, qui potissimum
 Navem infestant deorum non sponte regum. 290

- Αἴ' ἦτοι νῦν μὲν πεδωμέμεθα νυκτὶ μελάνῃ,
 Δόρπον δ' ὀπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηὶ μέροντες·
 Ἡῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν Ἀρεΐ πόντην.
 Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχ'· ἐπὶ δ' ἦγεον ἄλλοι ἑταῖροι.
 295 Καὶ πότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μῆδεο δαίμων·
 Καὶ μὲν φωνήσας ἔπεια πτερόεντα προσπύδων,
 Εὐρύλοχ', ἢ μάλα δὴ με βιάζεστε μένον ἔσσης.
 Αἴ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμοόσατε καρτερὸν ὄρκον,
 Εἰ κέ πιν' ἡὲ βοῶν ἀγέλω, ἢ πῶϋ μὲν οἶδ' ὦν
 300 Εὐρώμεν, μή τις ἀπαυδαλίῃσι κακῆσι
 Ἡ βῦν ἢ ἐπὶ μῆλον ἀποκταῖν· ἀλλὰ ἱκῆλοι
 Ἑσθίετε βρώμῃσι τῶν ἀθανάτων πόρε Κίρκη.
 Ὡς ἑφάμην· οἱ δ' αὖτ' ἀπαμυνον ὡς ἐκέλευεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοῖαν τε σελάπυσσάν τε πῶν ὄρκον,
 305 Σπῆσάμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ Δεργία νῆα
 Ἀγχ' ὕδατ' ὀγλυκεροῖο· καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
 Νηὸς, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισαμένως τετύκοντο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι' καὶ ἐδητύ' ἐξ ἔρον ἔπτο,
 Μνησάμενοι δ' ἤπειτα φίλους ἱκλαῖον ἑταίρους,
 310 Οὐς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλῦσα.
 Κλειότεσσι δὲ ποῖσιν ἐπήλυθε νῆδυμ' ὕπν'·
 Ἡμ' δὲ τεῖχεα νυκτὸς ἴλω, μετὰ δ' ἄστρα βαβίηκε,
 Ὄρσαν ἐπὶ ζαλῷ ἀνεμὸν νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Λαίλαπι θεωσέσθ', σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
 315 Γαῖαν ὅμῃ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἑρασίδην νύξ.
 Ἡμ' δ' ἠεργέμεθα φάνη ῥόδον ἀκτυλ' ἠώς,
 Νῆα μὲν ὠρμίσαμεν, κοῖλον παρ' εἰσπερύσαντες·
 Ἐνθα δ' ἴσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ δῶκαι.
 Καὶ πῶτ' ἐγὼν ἀγορεύω δῆμεν, μετὰ μῦθον ἔεπον,
 320 ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηὶ θοῇ βρώσεις τε πόσις τε
 Ἑσιν, πῶνδε βοῶν ἀπεχόμεσθα, μὴ τι πᾶδωμεν.
 Δαινῶ γὰρ θεῶν αἶδε βοῆς καὶ ἴφια μῆλα
 Ἡελίω, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακύνει.
 Ὡς ἑφάμην. ποῖσιν δ' ἐπεπαίδετο θυμὸς ἀγέλωρ.
 325 Μῶλα δὲ πάντ' ἀληκτ' αἶη Νότ', ὡδὲ τις ἄλλ'·
 Γινετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ Εὐρὸς τε Νότ' τε.
 Οἱ δέ, ἴως μὲν ὅσον ἔχον καὶ ὅσον ἱερὸν ἄντρον,
 Τόρρε βοῶν ἀπέχοντο, λιλαϊόμενοι βιότοιο·
 Αἴ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἦεν πάντα,

Verum sane nunc quidem cedamus nocti nigræ,
Cœnamque apparemus celerem apud navem manentes:
Mane autem conscendentes intremus latum pontum.

Sic ait Eurylochos: comprobarent autem cæteri socii.
Atque jam tum agnoscebam quod nempe mala moliretur
deus: 293

Et ipsum compellans, verbis volatilibus alloquebar:

Euryloche, profecto nimis jam me urgetis qui solus sum.
Sed age nunc mihi omnes iurate firmum juramentum,
Si quod aut boum armentum, aut magnum gregem ovium
Inveniamus, ne forte quis scelere pessimo 300
Aut bovem aut etiam pecudem occidat: sed tranquilli
Comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam. illi autem protinus jurarunt ut jufferam.

Ast ubi juraruntque finiveruntque jusjurandum,
Stitimus in portu cavo benefactam navem 305

Prope aquam dulcem: & exiverunt socii

E navi, deinceps autem cœnam scite appararunt.

Ast ubi potus & cibi amorem emisérant,
Recordati deinde caros desseverunt socios,
Quos devoraverat Scylla cava ex navi eripiens. 310

Flentibusque ipsis supervenit dulcis somnus.

Quando autem tertia pars noctis erat, & astra transi-
bant,

Immisit vehementem ventum nubium coactor Jupiter

Cum nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit

Terram simul & pontum: ruitque de cælo nox. 315

Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,

Navem quidem subduximus, in cavam speluncam intro tra-
hentes.

Hic autem erant Nympharum pulchri loci atque sedilia.

Et tum ego concionem faciens, sermone allocutus sum:

O amici, in navi quidem celeri cibisque potusque 320

Est, ab his bobus abstineamus, ne quid patiamur.

Acris enim dei hi boves & eximia pecora,

Solis, qui omnia inspicit & omnia inaudit.

Sic dicebam, illisque persuadebatur animus generosus.

Mensem autem integrum nunquam definens spirabat Notus,
neque quis alius 325

Existebat deinceps ventorum, nisi Eurisque Notusque.

Illi autem quoad quidem panem habebant & vinum rubrum,

Tamdiu a bobus abstinebant, studiosi *conservande* vitæ:

Sed cum jam e navi periissent viatica omnia,

- 330 Καὶ δὴ ἄγρῳ ἐρέπεσκον ἀλητῶντες ἀνέγκη,
 Ἰχθύς, ὄρνιδάς τε, φίλας δ', αἱ χεῖρας ἴκοιτο,
 Γραμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔπειτα δὲ γαστέρα λιμός.
 Δὴ πότε ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέσιχον, ὄρα θεοῖσιν
 Εὐξάμην, εἴ τις μοι ὁδὸν φήνεε νέεσθαι.
- 335 Ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νῆσῳ ἰὼν ἥλυξα ἐταῖρας,
 Χεῖρας νιφάμεν'· ὅθ' ἐπὶ σκέπας λῶ ἀνέμοιο,
 Ἡρώμεν πάντεςσι θεοῖς οἱ Ὀλύμπου ἔχουσιν.
 Οἱ δ' ἄρα μοι γλυκῶς ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχδαν.
 Εὐρύλοχ' δ' ἐπείροισι κακῆς ἐξήρχετο βελῆς,
- 340 Κέκλυτέ μ' αὖ μύδων κακά περ πάσχοντες ἐταῖροι.
 Πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
 Λιμῶ δ' οἴκατον θανέειν ἢ πότμον ἐπισπῆν.
 Ἀλλ' ἄγετ', Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρείσας,
 Ρ' ἔξομεν ἀθανάτοισι ποὶ ἑρῶν ἄρω ἔχουσιν.
- 345 Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκῃ ἀφικομένοια πατρίδα γαῖαν,
 Αἰψά κεν Ἡελίῳ ὑπερβῶνι πύργῳ νηὸν
 Τάξομεν, ἐνθά κε θέμεν ἀγάλματα πολλὰ ἢ ἰσθλῆ.
 Εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραυάων,
 Νῆ' ἐθέλη ὀλέται, ἐπὶ δ' ἴσπονται θεοὶ ἄλλοι,
- 350 Βέλομαι ἅπασι πρὸς κύμα χανὼν ἀπὸ θυμῶν ὀλοῖσας,
 Ἡ δὴ θά γράψωσθαι ἰὼν ἐν νήτῳ ἐρήμη.
 Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχ'· ἐπὶ δ' ἦνεν ἄλλοι ἐταῖροι.
 Αὐτίκα δ' Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρείσας
 Ἐγγύθεν· (ὃ γὰρ πῶλε νεὸς κυανοπρώροιο)
- 355 Βοσκέσκονθ' ἱλίκας καλάς βόας Ὀρυμέωνται)
 Τὰς δὲ περιεήσαντο, ἢ ἀχέσωντο θεοῖσι,
 Φύλα δὲ δριφάμενοι πέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
 Οὐ γὰρ ἔχον κρεῖλόν ἐυστέλμα ἐπὶ νῆος.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ᾤξαντο, ἢ ἰσφαξάν ἢ ἰδερῶν,
- 360 Μηρὺς τ' ἐξέταμον, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
 Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοδέτησαν·
 Οὐδ' ἔχον μέθυ λείψαι ἐπ' αἰδομένοις ἱεροῖσιν,
 Ἀλλ' ὕδασι σπένδοντες ἐπώπτην ἐγκασσι πάντα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, ἢ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
- 365 Μίκυλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, ἢ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπαραν.
 Καὶ πότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμ' ὕπν'·
 Βλῶ δ' ἵεναι ἐπὶ νῆα Διῶν ἢ Δίνα θαλάσσης.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ χεῖδ' ἔα κίων νεὸς ἀμφιελίσσης,

Ibi jam venaturam aggrediebantur necessitate,
Pisces avesque, caras quodcunque in manus venisset,
Uncis hamis: vexabat enim ventrem fames. 330

Scilicet tum ego per insulam secessi, ut deos
Precarer, si quis mihi viam monstraret ut redirem.
Sed quando jam per insulam iens declinaveram a focjis, 335
Manus lavans ubi defenfaculum erat vento,
Precabar omnes deos qui cælum inhabitant:

Hi sane dulcem somnum palpebris infuderunt.

Eurylochus autem focjis mali dux erat consilii:

Audite meos sermones mala quamvis passi focii. 340

Omnes quidem invisæ mortes miseris mortalibus,

Fame autem miserrimum mori & fatum assequi.

Sed agite, Solis ex bobus abigentes optimos,

Sacra faciemus diis qui cælum latum habitant.

Quod si in Ithacam pervenerimus ad patriam terram, 345

Statim Soli per superna gradienti dives templum

Struemus, ibi ponemus ornamenta multa & pretiosa.

Si vero iratus aliquo pacto ob boves erecta capita habentes

Navem volet perdere, suffragabunturque dii alii:

Malo semel ad fluctus hians vitam perdere,

Quam diutius tabescere manens in insula deserta. 350

Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alii focii.

Statim autem Solis ex bobus abigentes optimos

Ex propinquo: (non enim longe a navi nigra rostro

Pascebantur camuris cornibus pulchri boves frontones) 355

Eos vero circumstabant, & vota faciebant diis,

Folia quoque decerpentes tenera quercus alticomæ:

Non enim habebant hordeum album bene tabulata in
navi.

Ast ubi precati sunt, & macerant & excoriarunt,

Femoraque exciderunt, arvinaque absconderunt, 360

Duplicem facientes, desuper autem cruda posuerunt:

Neque habebant vinum ad libandum super incensa sacra,

Sed aqua libantes assabant intestina omnia.

Ast ubi femora incensa sunt, & viscera comederunt,

Minutimque conciderunt cætera, & circum verua fixerunt. 365

Et tunc mihi palpebris excidit suavis somnus.

Festinabamque ire ad navem velocem & littus maris.

Sed cum jam vadens prope navem effem utrinque agitabilem,

- Καὶ ὅτε μοι κτίσης ἀμφ' ἡλυθεν ἡδὺς αὐτμή.
 370 Οἰμῶζας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γαγῶνάν,
 Ζῷ πάτερ, ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔοντες,
 Ἡ μὲν μάλ' εἰς ἄτλιν κοιμίσασθε νηλεῖ ὕπνῳ.
 Οἱ δ' ἔπειροι μέγα ἔργον ἐμησίαντο μένοντες.
 Ὡκία δ' Ἡελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
 375 Λαμπετὴ πανύπεπλος, ὃ οἱ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
 Αὐτὰρ καὶ δ' ἀθανάτοισι μετιῦδα χαόμενος κῆρ,
 Ζῷ πάτερ, ἡδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔοντες,
 Τίσαι δ' ἡ ἑπάρης Λαιρπάδειο Ὀδυσσῆος,
 Οἱ μὲν βῦς ἐκτενναν ὑπέρβιον, ἧσιν ἔγχε
 380 Χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς ἔρανον ἀσπρόεσσα,
 Ἡδ' ὅπῳ αἶψ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' ἐρανόθεν προτραποίμην.
 Εἰ δέ μοι ἐπίσσει βοῶν ἐπικέκ' ἀμοιβῶν,
 Δύσσομαι εἰς αἶδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαίνομαι.
 Τὸν δ' ἀπαμβέβρομενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζῷς,
 385 Ἡελί, ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε
 Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρταν.
 Τῶν δέ κ' ἐγὼ πάχα νῆα δολῶ ἀργήτι κεραυνῷ.
 Τυτθὰ βαλὼν κιάσασμι μέσση ἐνὶ οἴκῳ πόντος.
 Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψῆς ἠυκόμοιο.
 390 Ἡδ' ἔφη Ἑρμείας διακώρῳ αὐτῷ ἀκῦσαι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυδον ἡδὲ θάλασσαν,
 Νείκεον ἄλοδον ἄλλον ἐπιστάδον, ὃδ' αἶμα μῆχρος
 Εὐρέμεναι δυνάμισθα· βόας δ' ἀποστέδνασαν ἡδύ.
 Τοῖσιν δ' αὐτὰρ ἔπειτα θεοὶ σέβασαι πρόφαινον.
 395 Εἶπον μὲν ῥινοὶ, κρία δ' ἀμφ' ὀβελόις ἐμεμύκεν,
 Ὀπταλῖα τε καὶ αἰμά· βοῶν δ' ὥς γίνετο φωνή.
 Ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἔμοι ἐρήρες ἑταῖροι
 Δαίνυντ' Ἡελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρείσας.
 Αἰὲν ὅτε δ' ἐβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζῷς θῆκε Κρονίων,
 400 Καὶ πῶτ' ἐπὶτ' ἀνέμῳ μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
 Ἡ μῆς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν ἄρῃ πόντος,
 Ἰσὸν σπασάμενοι, ἀνά δ' ἰσία λῶκ' ἐρίσαστες.
 Αἰὲν ὅτε δ' ἡ τλὴν νῆσον ἐλάτομεν, ὃδ' ἡς ἄλλο
 Φαίνετο γαλαῶν, ἀλλ' ἐρανὸς ἡδὲ θάλασσα.
 405 Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔσχετο Κρονίων
 Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 Ἡ δ' ἔθαυ ἐμάλια πολλὰν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε

Et tum mihi nidoris obvenit dulcis flatus.

Lamentans autem deos ad immortales clamavi:

370

Jupiter pater, atque cæteri beati dii sempiterni,

Profecto me in malum sopivistis sævo somno:

Ipsi vero socii magnum facinus patrarunt illic manentes.

Velox autem Soli per superna meanti nuncia venit

Lampetia lato peplo induta, quod ei boves interfecerint so-

cii.

375

Statim autem deos allocutus est, iratus corde:

Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,

Luant jam socii Laertiadæ Ulyssis,

Qui meos boves occiderunt superbe, quibus ego

Lætabar & vadens in cælum stelliferum,

380

Et quando retro ad terram a cælo vertebar.

Quod si mihi non luent boum condignam talionem,

Descendam ad Plutonis domum, & inter mortuos lucebo.

Quem excipiens alloquebatur nubium coactor Jupiter:

Sol, certe quidem tu inter immortales luceas

385

Et mortales homines super fertilem terram:

Horum autem statim navem celerem candenti fulmine

Paululum feriens incendam medio in sævo ponto.

Hæc ego audiavi a Calypso pulchricoma:

Quæ dicebat a Mercurio internuncio se audivisse.

390

Ast ubi ad navem perveni atque mare,

Objurgabam aliunde alium adstans, neque remedium

Invenire potuimus: boves enim mortui erant jam.

Eis autem continuo deinde dii prodigia ostendebant:

Serpebant quidem pelles, carnes autem circum verua mugie-

bant,

395

Assæque & crudæ: boumque quasi existerat vox.

Sex diebus quidem deinde mihi perdilecti socii

Convivabantur Solis boves postquam abegissent optimos.

Sed quando septimum diem Jupiter induxit,

Tum vero ventus quidem cessavit turbine sæviens,

400

Nos autem statim conscendentes immisimus navem lato
mari,

Malum erigentes, sursumque alba vela trahentes.

Sed quando jam insulam deseruimus, neque ulla alia

Apparebat terrarum, sed cælum atque mare,

Ibi tum atram nubem statuit Saturnius

405

Navim super cavam, caligabatque pontus sub ipsa.

Navis autem currebat haud adeo multum per tempus: statim
enim venit

- Κεκληγώς Ζέφυρ^ο μεγάλη σὺν λαίλαπι θύων.
 Ἴς δὲ πρόπυγας ἔρρηξ' ἀνέμοιοι θύελλα
 410 Ἀμφοτέρως· ἰσὸς δ' ὀπίσω πῖσεν, ὅπλ' αὖτε πάντας
 Εἰς ἄντλον κατέχυνε. ὁ δ' ἄρα πρὺμνῃ ἐνὶ νηὶ
 Πληῆξ' κυβερνήσας κεφαλῶν, σὺν δ' ὅσ' ἄραξε
 Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἄρ' ἀνδρῶν εὐκλῆς
 Κάππις' ἀπ' ἰκελόφιν, λίπε δ' ὅσ' εἴα θυμὸς ἀγλῶος.
 415 Ζῶς δ' ἄμυδις βρόντοσε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνῶν.
 Ἡ δ' ἐλελίχθη πάντα, Διὸς πληγῆσα κεραυνῶ,
 Ἐν δὲ θεῖα πληῖτο. πῖσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
 Οἱ δὲ κορώνησιν ἱκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 Κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόον.
 420 Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐροίσων, ὄρ' ἀπὸ ποίχας
 Λῦσε κλύδων τρόπι^ο, τῷ δὲ ψιλῷ φέρε κύμα·
 Ἐκ δὲ οἱ ἰσὸν ἔαξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῶ
 Ἐπίπον^ο βέβλητο βοδὸς ῥινοῖο τετράχως.
 Τῷ ῥ' ἄμφω σωιέεργον ὁμῶς τρόπιν ἠδὲ καὶ ἰσόν.
 425 Ἐζόμεν^ο δ' ἐπὶ ποῖς φερόμεν ὅλοισι ἀνέμοισιν.
 Ἐνθ' ἦτοι Ζέφυρ^ο μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
 Ἡλθε δ' ἐπὶ Νότ^ο ὥκα, φέρον ἑμῶ ἄλγος θυμῶ,
 Ὅφρ' ἐπὶ τῷ ὅλῳ ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
 Παννύχι^ο φερόμεν· ἄμα δ' ἠελίῳ ἀνίστα
 430 Ἡλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δεινὴν τε Χάρυβδιν.
 Ἡ μὲν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης αἰμυρὸν ὕδωρ·
 Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἑλκεὺν ὑψὸς ἀερεῖς,
 Τῷ προσφύς ἐχόμεν, ὥς νυκτερεῖς, ἐδὲ τι ἔχον
 Οὔτε σπείζαι ποσὶν ἔμπεδον, ὅτ' ἐπιβύωαι.
 435 Ρίζαι γὰρ ἑκάς ἦσαν, ἀπήρωρι δ' ἴσαν ὄζοι,
 Μακροὶ τε μεγάλοι τε, κατεσκήσαν δὲ Χάρυβδιν.
 Νωλεμέως δ' ἐχόμεν, ὄφρ' ἐξεμέσσειεν ὀπίσσω
 Ἴσὸν καὶ τρόπιν αὐτῆς. ἐλδομένῳ δὲ μοι ἦλθεν
 Ὀψ^ο. ἡμ^ο δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορήσεν ἀνίστη,
 440 Κεῖναι νείκεα πολλὰ δικάζομένων αἰζηῶν,
 Τῇμ^ο δ' ἡ αἶψα δῦρα Χάρυβδι^ο ἐξεφαάνθη.
 Ἡκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πῶδας καὶ χεῖρας φέρεσθαι,
 Μίσσω δ' ἐνδύπνησα παρῆξ περμῆκεα δῦρα,
 Ἐζόμεν^ο δ' ἐπὶ ποῖσι διήρσατο χερσὶν ἑμῇσι.
 445 Σκύλλῃ δ' ἔκ' ἐτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Εἰσιδέειν· ἔ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπῶν ὀλεθρον.

Stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæviens.

Mali autem funes rupit venti procella

Utrosque: malusque retro cecidit, armamentaue omnia 410

In sentinam deciderunt. is autem extima in nave

Percussit gubernatoris caput, ossaque confregit

Omnia simul capitis. ipse autem urinatori similis

Decidit a tabulatis, deseruitque ossa animus generosus.

Jupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen navi: 415

Ipsa autem contorquebatur tota, Jovis percussa fulmine,

Sulphureque implebatur. ceciderunt autem ex navi focii.

Illi autem *marinis* corvis similes circa navem nigram

In fluctibus ferebantur: deusque abstulit reditum.

Ast ego per navim incedebar, donec latera 420

Solvit unda carinæ, quam inermem ferebat fluctus:

Effregeratque ei malum usque ad fundum: at ipsi

Lorum injectum erat bovis corio factum.

Hoc utrunque colligavi pariter carinam atque malum.

Sedens autem super hæc, ferebar perniciosus ventis. 425

Tum Zephyrus quidem cessavit turbine sæviens.

Supervenit autem Notus celeriter, ferens meo angores ani-
mo,

Ut rursus perniciosam remetirer Charybdim.

Tota nocte ferebar: simul autem *cum* sole oriente

Veni ad Scyllæ scopulum, horrendamque Charybdim. 430

Hæc quidem absorpserat maris salis aquam:

At ego ad altam caprificum alte levatus,

Huic implicitus tenebar veluti vespertilio, neque uspiam pote-
ram

Nec firmare pedem firmiter, neque ascendere.

Radices enim longe erant, distantes autem erant rami, 435

Longique ingentesque, obumbrabant autem Charybdim.

Continenter autem hærebam, donec evomeret retro

Malum & carinam denuo. cupienti autem mihi adve-
nit

Tandem. quando autem ad cœnam vir e foro surgit,

Judicans lites multas litigantium juvenum, 440

Tunc scilicet ligna ex Charybdi apparebant.

Demisique ego desuper pedes & manus ut ferrentur,

In medium autem cum sonitu cecidi circa oblonga ligna,

Sedens autem super his remigabam manibus meis.

Scyllam autem non amplius permisit pater hominumque deo-
rumque 445

Me aspicere: non enim effugissem sævam mortem.

Hinc

- Εἶδεο δ' ἐννήμαρ φερόμεν· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
 Νῆσον ἐς Ὠγυγίῳ πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὶς
 Νάϊε εὐπλόκαμῳ, δεινὴ θεὸς αἰδέεσσα.
 450 Ἢ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμε τε. τί τοι πάδε μυθολογῶ;
 Ἢ δὴ γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
 Σοὶ τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρόν δέ μοι ἐστίν,
 Αὔπες ἀριζήλως ἐρημμένα μυθολογῶν.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Ν.
 Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ'τόδεστις.

Κοιμώμενον Ὀδυσσεύς μετὰ πῶν δώρων ἐκιδέσσιν οἱ Φαί-
 ακες εἰς τὴν γῆν πῶν Ἰθακησίων· καὶ τῷ μὲν ναυὶ αὐτῶν
 ὑπορέψασαν, λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν· Ἀθλῶα δὲ ἐπὶ τῷ ἀγία-
 λῳ Ὀδυσσεὶ συμβαλεῖ περὶ τῆς μνηστηροφορίας· καὶ τὰ χρήμα-
 τα ἐν πανὶ ἀπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ αἰς γέροντα μεταμετρηφόι πῶν
 Ὀδυσσεύς.

Νῦ, Ἰθάκης ἐπέβη Φαιήκων τεμντῇ Ὀδυσσεύς.

- Ω**ς ἔραδ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ,
 Κληθεμῶ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρον σιέοντα.
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοῦ ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
 ὦ Ὀδυσσεύ, ἐπεὶ ἰκὰ ἡμὸν ποτὶ χαλκοβατεῖς δῶ
 5 Τ' ἱερεῖς, τῷ σ' ἐπὶ παλιμπλαχθέντα γ' οἶω
 ἈΨ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
 Τμείων δ' ἀνδρὲς ἐκάσῳ ἐφιέμεν· παῖδες ἄρ' οἱ,
 Ὅσοι ἐνὶ μεγάροισι γερύσιον αἰδοσθα οἶνον
 Αἰεὶ πίνοντ' ἡμοῖσιν, ἀκναῖζετ' δ' αἰοῖδ'·
 10 Εμασσε μὲν δὴ ξένην εὐχέσῃ ἐνὶ χηλῷ
 Κέετ' αἰ, καὶ χρυσοὺς πολυδαίδαλ'· ἀλλὰ σε πάντα
 Δῶρ' ὅσα Φαιήκων βυληφόροι εἰδῶδ' ἔνεικαν.
 Ἀλλ' ἄγε οἱ δώμεν τρίτοδ' αἰ μέγαρ' ἠδὲ λείπεται
 Ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγερόμενοι κατὰ δῆμον
 15 Τισάμεθ'. ἀργαλίῳ γάρ ἐνα πραικὸς χαλρίσασθαι.
 Ὡς ἔρατ' Ἀλκίνοῦ. ποῖσιν δ' ἐπιβύδαντο μῦθ'·
 Ὁ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἑκάς·
 Ἢ μ' δ' ἠεργίηναι φάνη ῥοδόδακτυλ' ἠώς,

Hinc autem novem diebus ferebar : decima autem me nocte

Insulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso
Habitabat cirrata veneranda dea voce *humana* utens.

Quæ me amice excipiebat fovebatque . quid tibi hæc enarro?
450

Jam enim tibi heri enarravi in domo
Tibique & castæ uxori : odiosum autem mihi est,
Rursus plane enarrata recensere.

O D Y S S E Æ H O M E R I XIII.

L I B R I

Argumentum.

Dormientem Ulysses cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacensium. Et navem quidem ipsorum redeuntem, lapidem fecit Neptunus : Minerva autem in littore Ulyssi consulit de procorum cæde : & bona ejus in quadam spelunca occultat, in senemque transformat Ulysses.

N. Ithacam ingressus est Phæacum ductu Ulysses.

Sic ait. illi autem omnes muti erant silentio,
Oblectationeque tenebantur per domos umbrosas.
Eum autem rursus Alcinous excepit, compellavitque :

O Ulysses, quoniam venisti meam ad æratam domum

Altam, ideo te haud retrorsum jactatum puto 5

Rursus rediturum, etsi valde multa passus es.

Vestrum autem viro unicuique injungens hæc dico,

Quicumque in ædibus honorarium ardens vinum

Semper bibitis meis, auscultatisque cantori :

Vestes quidem jam hospiti pulchra in arca 10

Jacent, & aurum arte laboratum, aliaque omnia

Dona quæcunque Phæacum senatores huc attulerunt.

Sed age ei demus tripodem magnum & lebetem

Viritem. nos autem rursus congregati in populo

Exigemus. difficile enim unum largitionem præbere. 15

Sic dixit Alcinous. illis autem placuit sermo.

Qui dormitantes iverunt domum unusquisque :

Quando autem matutina apparuit rosea digitis Aurora,

Ad

- Νῆ' ἄρ' ἐπιδόλωντο, φέρων δ' ὀλίωρα χαλκόν.
 20 Καὶ σὰ μὲν ἔκαστ' ἐχ' ἱερὸν μὲν Ἀλκινόοιο,
 Αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγᾷ, μὴ πν' ἐταίρων
 Βλάπτει ἐλαυνόντων, ὅπῃτε σπερχοίαντ' ἔρετμοῖς.
 Οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον, ἣ δ' αὖτ' ἀλέγμων.
 Τοῖσι δὲ βῦν ἱέρουσ' ἱερὸν μὲν Ἀλκινόοιο
 25 Ζωὴ κελευενφεῖ Κρονίδῃ, ὅς τ' αὖτε ἀνάσσει.
 Μηρὰ δὲ κείαντες δαίνωντ' ἐρικυδέα δᾶσι
 Τερπόμενοι· μετὰ δὲ σφιν ἐμέλιπετο δᾶς αἰδοῖς
 Δημόδοκ' ἑταροῖσι τετιμέν'. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Πολλὰ πρὸς ἥλιον κεφαλῇ τρέπε παμφανόωντα,
 30 Δῶκε ἐπεγόμεν'. δὴ γὰρ μενιάων νέεσθαι.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαιέται, ὥτε πανήμερ
 Νειὼν αἶν' ἔλκητον βόε οἶνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
 Ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατ' ἑδρᾷ ἥλιον,
 Δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δὲ σὺ γύναι· ἰὼν π.
 35 Ὡς Ὀδυσσῆ' ἀσπαστὸν ἔδωκε ἥλιον.
 Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετιδᾶ,
 Ἀλκινόῳ δὲ μάλισα τιφασκόμεν' φέτω μῦθον,
 Ἀλκίνοε κρείον, πάντων ἀρετῆεσσι κῶν,
 Πάντεςτέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοί.
 40 Ἦδη γὰρ τετέλεται ἃ μοι φίλ' ἦελε θυμὸς,
 Πομπὴν ἣ φίλα δῶρα, σά μοι θεοὶ ὑβανίοντες
 Ὀλβία ποιήσαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἀκοίτην
 Νοστήσας ἄροισι σὺν ἀρτεμίδεσσι φίλοισιν.
 Τῆμεν δ' αὖτις μένοντες εὐφραίνοντε γυναικάς
 45 Κελευδίας ἣ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετῇ ὁπάσαν
 Παντοίῳ, ἣ μὴ σὺ κακὸν μετιδόμενον εἴη.
 Ὡς ἔφαδ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
 Περμεμένους πὼν ξάνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
 Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μὲν Ἀλκινόοιο,
 50 Ποτόνοιο, κρητῆρα κερασάμεν' μέθυ νῆμον
 Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὅρ' ἔξάμενοι Διὶ πατρὶ,
 Τὸν ξάνον πέμπωμεν ἰλὺ ἐς πατρίδα γαίαν.
 Ὡς φάτο. Ποτόνο' δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
 Νόμισεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισαδόν. οἱ δὲ θεῶν
 55 Ἐσπασαν μακάρεσσι ποτὶ ὑβανὸν ὠρῶν ἔχουσιν,
 Αὐτῶν ἐξ ἐδρῶν. ἀνὰ δ' ἴσαν δῖ' Ὀδυσσεὺς
 Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ αἶψα δέπας ἐμφικύπτελλον,

Ad navem properabant, ferebantque generosum æs.
 Et hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi, 20
 Ipse iens per navem sub transtra, ne aliquem sociorum
 Læderet impellentium, quando incumberent remis.
 Illi autem in Alcinoi domum iverunt, & epulas cura-
 runt.

Post hæc autem bovem mactavit sacra potestas Alcinoi
 Jovi nimboſo Saturnio, qui omnibus imperat. 25

Femoribus autem crematis epulabantur celebri epulo
 Se oblectantes: interque ipsos canebat divinus cantor.
 Demodocus, populis honoratus. at Ulyſſes
 Crebro ad ſolem caput vertebat omnia illuſtrantem,
 Ut occumberet optans: jam enim cupiebat reverti. 30

Ut cum vir cœnam concupiſcit, cui tota die
 Per novale verterunt boves nigri compactum aratrum,
 Aventi autem huic occidit lumen ſolis,
 Ad cœnam ut eat, labantque genua eunti:
 Sic Ulyſſi amicum occidit lumen ſolis. 35

Statim autem Phæacibus ſtudioſis remorum locutus eſt,
 Alcinoos autem maxime loquens dixit ſermonem:

Alcinoe rex, omnium excellentiſſime populorum,
 Mittite me poſtquam libaveritis, illæſum: & valete i-
 pſi.

Jam enim perfectæ ſunt quæ mihi meus volebat ani-
 mus, 40

Comitatus & cara dona, quæ mihi Dii cæleſtes
 Fortunata faciant: inculpabilemque domi uxorem
 Reverſus inveniam cum incolumibus amicis.
 Vos autem hic manentes oblectetis uxores
 Nuptas & liberos: Diique virtutem dent 45
 Omnem, & ne quod malum publicum ſit.

Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & jubebant
 Mitti hophitem, quoniam pro decenti dixiſſet.
 Atque tum præconem allocuta eſt virtus Alcinoi:

Pontoonæ, cratere mixto temetum præbe 50
 Omnibus in domo, ut præcati Jovem patrem,
 Hophitem mittamus ſuam in patriam terram.

Sic dixit. Pontoonous autem mellitum vinum mi-
 ſcuit:

Diſtribuitque omnibus ſcite. illi autem Diis
 Libaverunt beatis qui cælum latum habitant, 55
 Indidem ex fedibus. ſurrexit tamen divinus Ulyſſes,
 Aretæque in manibus poſuit poculum rotundum,

Et

- Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πτερύοντα προσήυδα,
 Χωρὲ μοι ὦ βασιλῆα διαμπερές, εἴσοκε γῆρας
 60 Ἐλθῇ κ' ὀδύνη, πᾶσι τ' ἐπ' ἀνδράποισι πέλονται.
 Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ σέρπεο τῶδ' ἐνὶ οἴκῳ,
 Παισὶ τε κ' λαοῖσι κ' Ἀλκινόω βασιλῇ.
 Ὡς εἰπὼν ὑπὲρ ἑδὼν ἐβήστω δι' Ὀδυσσεύς.
 Τῶ δ' ἄμ' κήρυκα προΐει μὲν Ἀλκινόοιο,
 65 Ἠγήσθαι ἐπὶ νῆα δοῶν κ' θῆνα θαλάσσης.
 Ἀρήτω δ' ἄρα οἱ δμῶας ἄμ' ἔπεμπε γυναικάς.
 Τῷ μὲν φάρ' ἔχυσαν εὐπλυνίης ἠδὲ χιτῶνα,
 Τῷ δ' ἐτέρῳ χιτλὸν πυκινὴν ἄμ' ἔπεμπε κομίζων.
 Ἡ δ' ἄλ' ἄλλ' ἑῶν τ' ἔφερε κ' οἶνον ἐρυθρὸν.
 70 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυδον ἠδὲ θάλασσαν,
 Αἶψα πᾶσι γ' εἰ νῆϊ γλαφυρῇ τοιμήης ἀγαυοὶ
 Δεξάμενοι κατέδεντο, πόσιν κ' βρώσιν ἄπασαν.
 Καδδ' ἄρ' Ὀδυσσεὺς εἶρεσαν ῥήγος τε λίνον τε
 Νηὸς ἐπ' ἰκερόφιν γλαφυρῆς (ἵνα νήγετον ἔδοι)
 75 Πρύμνης· ἀνδρὲς κ' αὐτὸς ἐβήστω, κ' κατέλειπε
 Σιγῇ· ποὶ δὲ κἀδιζον ἐπὶ κληῖσιν ἱκάσθ'·
 Κόσμῳ. πᾶσιν δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρησῶο λίδιοι.
 Ἐνδ' οἱ ἀνακλινέντες ἀνερρίπταν ἄλα πηδῶ·
 Καὶ τῶ νῦδυμ' ὑπὶ ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
 80 Νήρητ', ἠδ' ἰσ', θανάτῳ ἀγχισιὰ ἐκίχες.
 Ἡ δ' ὥς· ἐν πεδίῳ τετράροισι ἄρσενες ἵπποι,
 Πάντες ἄμ' ὀρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
 Τ' ἴσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα τρήσονται κέλ' ἔδον.
 Ὡς ἄρα τῆς πρύμνῃ μὲν αἶετο, κύμα δ' ὅπισθε
 85 Πορφύρεον μέγα θυε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
 Ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλῆως θένει ἔμπειδον. ἐδὲ κεν ἱρὴ
 Κίρκ' ὁμαρπύττειν, ἐλαφρότατ' πεπληῶν.
 Ὡς ἡ ῥίμφα θένει θαλάσσης κύματ' ἐπαμνευ,
 Ἀνδρα φέρουσα θεοῖς ἐσάλιγχε μῆδ' ἐγόνει.
 90 Ὡς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πᾶσι δ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμὸν,
 Ἀνδρῶν τε πολλῶν, ἀλγυμένα τε κύματα πέτρων·
 Δὴ φύσε γ' ἀτρίμας ἔδοι, λελασμέν' ὅσ' ἐπιπόνει.
 Ἐὗτ' ὥς ἡρ' ὑπερέχε φαάντατ', ὅτε μέλαινα
 Ἐρχεται ἀγγέλων φάτ' ἥες ἠελγενέης.
 95 Τῇ μ' δὴ νῆσω προσετίλπετο ποσειδάων κῆρ.
 Φόρμω δὲ ὥς ἐν λιμνῇ ἀλίοιο γέρεται

Et ipsam appellans verba volucris dicebat:

Vale mihi o regina semper, donec senectus

Veniat & mors, quæque hominibus accidunt.

At ego redeo: tu autem delectare hac in domo,

Filiisque & populis & Alcinoos rege.

Sic fatus super limen ibat divinus Ulysses:

Ei autem una præconem præmisit virtus Alcinoi,

Ut duceret ad navem velocem & littus maris.

Arete autem illi famulas una misit mulieres,

Alteram chlamydem habentem puram & tunicam,

Alteram arcam pictam una misit ut portaret:

Alia autem panemque ferebat & vinum rubrum.

At postquam ad navem pervenerunt & mare,

Statim hæc in navi concava comites læti

Accipientes deposuerunt, potum & cibum omnem.

Sed Ulyssi straverunt pictamque vestem lintheumque

Navis in tabulatis concavæ (ut molliter cubaret)

Extimæ: ingressus autem & ipse est, & recubuit

Silentio. illi autem federunt in transis quisque

Ordine. funemque solverunt a pertuso lapide.

Ibi tum illi incumbentes jactabant mare remo:

Et huic suavis somnus in palpebris incidit,

Inexcitabilis, jucundissimus, morti proxime similis.

Illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi,

Omnes simul incitati a verberibus scuticæ,

Alte elevati, celeriter emetiuntur viam:

Sic quidem hujus puppis tollebatur, fluctus autem po-
ne

Niger ingens furebat personantis maris.

Eaque admodum tuto currebat firmiter. neque accipi-
ter

Circus affecutus fuisset, levissimus volucrum.

Sic illa celeriter currens maris undas secabat,

Virum ferens Diis æqua consilia habentem:

Qui antea quidem multos passus erat dolores suo in ani-
mo,

Virorumque bella molestasque undas transiens:

At tunc placide dormiebat, oblitus quæ passus fue-
rat.

Quando stella extitit lucidissima, quæ maxime

Venit nuncians lumen Auroræ mane genitæ:

Tum insulæ appulit per mare iens navis.

Phorcynis autem quidam est portus marini senis

- Ἐν δὴ μῶ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῷ
 Ἀκταὶ ἀπορρώγες, λιμένῳ ποταπекηῖαι,
 Αἶτ' ἀνέμων σκαπῶσι δυσαήων μέγα κύμα
 100 Ἐκποθεν ἔνποσθεν δὲ ἀνὰ δεσμοῖο μέναισι
 Νῆες εὐοσελμοί, ὅταν ὄρμη μέτρον ἵκωνται.
 Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένῳ πανύφυλῳ ἐλαίῃ·
 Ἀγχιόδι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἡρωεῖδές,
 Ἰρόν Νυμφάων αἰ Νηϊάδες καλέονται.
 105 Ἐν δὲ κρητῶρές τε καὶ ἀμφιφορῆς ἑασιν
 Λαῖνοι· ἐνθα δ' ἐπῆσαι σφαιβώουσι μέλισσαι.
 Ἐν δ' ἰσοὶ λίθοι περμηκῆες, ἐνθά τε Νύμφαι
 Φάρε' ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
 Ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύο δὲ τὲ οἱ θύραι εἰσὶν·
 110 Αἱ μὲν πρὸς Βορέω καταβαταὶ ἀνδρώποισιν,
 Αἱ δ' αὖ πρὸς Νότῳ εἰσὶ θεώτεραι, ἐδὲ π' αἰὲν
 Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἐστίν.
 Ἐνδ' αὔ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
 Ἡπείρῳ ἐπέκλεσεν ὅσον τ' ἐπὶ ἡμισυ πάσης,
 115 Σπερχομένη. ποίων γὰρ ἐπέγχετο χεῖρσ' ἱερῶν.
 Οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες εὐζύγῳ ἡπειρόνδ' εἰ,
 Πρῶτον Ὀδυσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄεραν
 Αὐτῷ σιῷ τε λίνῳ καὶ ῥήγῃ στυγλόεντι,
 Καδδ' ἄρ' ἐπὶ λαμάδῳ ἔθεσαν δαδμημένον ὑπερ.
 120 Ἐκ δὲ καίματ' ἄεραν αἰ οἱ Φαίηκες ἀγαοὶ
 ὦπασαν οὐκαδ' ἰόντα, διὰ μεγάρυμον Ἀθλίῳ.
 Καὶ πῶ μὲν ἔν παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
 Ἐκπὸς ὁδῷ, μὴ τέ τις ὁδίστων ἀνδρώπων,
 Πρὶν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλῆσαιτο.
 125 Αὐτοὶ δ' αὐτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. ἐδ' Ἐνδοσίχθων
 Λήδετ' ἀπὸ κλάων, πᾶς ἀντιθεῖν Ὀδυσῆϊ
 Πρῶτον ἐπὶ πύλῃσι. Διὸς δ' ἐξάρτω βελίῳ,
 Ζεὺ πάτερ, ἐκ ἐγ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
 Τιμῆς ἴσομαι, ὅτε με βροτοὶ ὑπ' αἴσι
 130 Φαίηκες, πῶ πέρ ποι ἑμῆς ἔξωσι γενέθλης.
 Καὶ γὰρ γαῦν Ὀδυσῆα φάμῳ κακὰ πολλὰ παδόντα
 Οἰκαδ' ἐλπίσσεσθαι· νόσον δὲ οἱ ὑποτ' ἀπηνύρων
 Πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέγχεο καὶ κατέκλεις.
 Οἱ δ' ἄδοντ' ἐν νηὶ δοῇ ἐπὶ πόντον ἀγόντες
 135 Κᾶπτεσαν ἐν Ἰθάκῃ, ἔδεσαν δὲ οἱ ἀσπετα δῶρα,

In agro Ithacæ: duo autem objecta in ipso
 Littora abrupta, in portum vergentia,
 Quæ ventorum defendunt stridentium magnum fluctum
 Extra: intus autem sine vinculo manent 100
 Naves bene tabulatæ, cum portus spatium intraverunt.
 At in vertice portus patula oliva:
 Prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,
 Sacellum Nympharum quæ Naiades vocantur.
 Intus autem crateresque & amphoræ sunt 105
 Lapideæ: ibi vero præterea mellificant apes.
 Intus juga lapideæ prælonga, ibique Nymphæ
 Lintea texunt purpurea, mirabile visu.
 Intus etiam aquæ perennes. duæ autem ei januæ sunt:
 Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus, 110
 Illæ autem contra ad Notum sunt diviniore, neque
 illac

Homines intrant, sed immortalium via est.
 Huc illi egerunt prius gnari. ipsa deinde navis
 Terræ appulit quantum ad dimidium totius,
 Concitata. talium enim impellebatur manibus remigum. 115
 Hi autem ex nave egressi bene transtrata in terram,
 Primum Ulysssem concava ex nave tollebant
 Ipso cumque lineo & veste molli,
 Atque in arena deponebant captum somno.
 Bona quoque efferebant quæ Phæaces illustres 120
 Dederant domum eunti, propter magnanimitatem Miner-

vam.
 Et ea quidem apud intum *fundum* olivæ universa pone-
 bant

Extra viam, ne quis viatorum hominum,
 Antequam Ulysses expergisceretur, superveniens noceret.
 Ipsi autem contra domum retro iverunt: neque Neptunus 125
 Oblitus erat minarum quas divino Ulyssi
 Prius minatus fuerat. Jovis autem rogabat sententiam:

Jupiter pater, haud amplius in mortalibus Diis
 Honorabilis ero, cum me homines non honorent
 Phæaces, qui tamen ex meo sunt genere. 130
 Etenim nunc Ulysssem autumabam mala multa passum
 Domum iturum: reditum tamen illi nunquam eripui
 Omnino, postquam tu primum promissisti & annuisti.
 Illi autem dormientem in navi veloci super pontum ducen-

tes
 Deposuerunt in Ithaca, dederuntque ei infinita dona, 135
Tons. II. Y *Æsque*

Χαλκόν τε χρυσόν τε αἶε, ἐσθῆτά δ' ὑφαντὴν,
Πόλ', ὅσ' ἂν εἰδέτοτε Τρώης ἐξήρατ' Οὔδυσσας,
Εἵπερ ἀπῆμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λαῖδ' αἶσαν.

- Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
140 ὦ πόποι Εὐνοσίγαι' Ὀρυσθενὲς οἷον ἔειπες;
Οὐά σ' ἀμαΐζουσ' θεοί. χαλεπὸν δέ κεν ᾤη
Προσβύσσων ἢ ἄριστον ἀπμήσιν ἰάλην.
Ἀνδρῶν δ' ἄτερ αἷς τε βίη ἢ κάρτεϊ ἔκταν
Οὐκ αἶε, σοὶ δ' ἐσὶ ἢ ἐξοπῖσιν ὅσις αἰεὶ.

- 145 Ἐρξον ὅπως ἐδέλεις, καὶ ποὶ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Τὸν δ' ἡμέβετο ἔπειτα Ποσειδάων ἰουσιχθῶν,
Αἰΐά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι καλανεφές ὡς ἀγοράδας.
Ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλείνω.
Νῦν αὖ Φαίηκων ἐδέλω περικαλῖα νῆα

- 150 Ἐκ πομπῆς ἀνέυσαν ἐν ἠροειδείῃ πόντῳ
Ρ' αἶσαι, ἱν' ἦδη χῶνται, ἀπολήξωσι δέ πομπῆς
Ἀνδρῶπων· μέγα δέ σφιν ὄρω πόλει ἀμφικαλύψαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
ὦ πόποι, ὥς μὲν ἔμῳ θυμῷ ἄνας ἄριστα,

- 155 Ὅτ' ὅτε κεν δὲ πάντας ἐλαυνομένῳ προσδόντας
Λαοὶ ἀπὸ πωλῖος, θάνακ' ἔλθον ἐγγυδί γαίης
Νηὶ Δοῆ ἱκελον, (ὧα θαμνάσσωσιν ἄπαντας
Ἀνδρῶποι) μέγα δέ σφιν ὄρω πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἔπει πάρος ἄκασε Ποσειδάων ἰουσιχθῶν,

- 160 Βῆ ῥ' ἔμεν ἐς Σχερίῳ ὅθι Φαίηκες γαγιάσιν,
Ἐνδ' ἔμεν· ἡ δὲ μάλα χερδὸν ἦλυθε ποταπόρος νηῦς
Ρ' ἔμφα διωκομένη· ὅς δὲ χερδὸν ἦλδ' Εὐροσυχθῶν,
Ὅς μιν λᾶαν ἔδηκε, ἢ ἐρρίζωσεν ἔνεργε,
Χερεὶ καταπρῶνι ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.

- 165 Οἱ δὲ πρὸς ἀλήϊας ἔπειτα πτερόντ' ἀγόρῳ
Φαίηκες δολιχέρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
ὦδε δέ τις ἀπεσκέυ' ἰδὼν ἐς πλεστόν αἶλον,
ὦμοι, αἷς δὴ νῆα δολῶ ἐπιδῆσ' ἐνὶ πόντῳ
Οἰκᾷ ἐλαυτομένῳ; ἢ δὴ πρυφαίνετο πάντα.

- 170 ὦς ἄρα αἷς ἔπεισε· πᾶσι δ' ἐκ ἴσων αἷς ἐπέτυχε.
Τοῖσιν δ' Ἀλλήϊνος ἀγόρησεν ἢ μετόπισθεν,
ὦ πόποι, ἡ μάλα δὴ με παλαίφρασι θέσφαδ' ἰκάνω
Πατρός ἐμῷ, ὅς ἐφασκε Ποσειδάων ἀγᾶσσαν
Ἡμῖν, ὅτεκα πομπῶι ἀπῆμονες αἰμὲν ἀπάντων.

Æsque aurumque fatis, vestemque textam,
Multa, quanta nunquam Troja extulisset Ulysses,
Si illabefactus venisset fortitus de præda portione.

Illum excipiens affatus est nubicogus Jupiter:

Papæ o Neptune præpotens quid dixisti?

143

Non te despiciunt Dii: difficile enim esset

Antiquissimum & præstantissimum ignominiis prosequi.

Hominum autem si quis te viribus & robore suo elatus

Non colit, tibi vero est & postea ultio semper.

Fac ut vis, & tibi placitum est animo.

145

Huic autem respondit postea Neptunus quassator terrarum:

Statim facerem, sicut dicis, o fuscator nubium.

Sed tuam semper iram observo & fugito.

Nunc contra Phæacum volo perpulchram navem

Ex deductione redeuntem in nigro ponto

150

Perdere, ut jam abstineant, desistantque a deductione

Hominum: magnumque ipsis montem urbi imponere.

Illum excipiens affatus est nubicogus Jupiter:

O bone, sic quidem meo animo videtur esse optimum,

Cum jam omnes incitatum intuebuntur

155

Homines ab urbe, eam facere lapidem prope terram

Navi veloci similem, (ut admirentur omnes

Homines) magnumque ipsis montem urbi circumdare.

At postquam hoc audivit Neptunus quassator terrarum,

Ingressus est iter in Scheriam ubi Phæaces erant.

160

Illic mansit. ipsa autem admodum prope venit pontigrada

vis

Celeriter impulsa: ad quam prope venit Neptunus,

Qui ipsam lapidem fecit & radicavit inferne,

Manu prona impellens. ipse autem recessit.

Hi autem inter se verba velocia loquebantur

165

Phæaces longis remis adfueti navibusque inclyti viri:

Sic autem aliquis ajebat intuens in propinquum alium:

Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto

Domum versus propulsam? & sane apparebat tota.

Sic aliquis dicebat: neque sciebant ut illa accidissent.

170

Post hæc Alcinous concionatus est & interfatus:

Papæ, certe nimis jam me antiqua vaticinia assequuntur

Patris mei, qui ajebat Neptunum succensere

Nobis, quoniam comites innocui sumus omnium.

- 175 Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλῆα νῆα
 Ἐκ πομπῆς ἀνιῶσαν ἐν ἡρώεσσι πόντῳ
 Ῥασιμέναι, μέγα δ' ἡμιν ὄρθ' πόλεα ἀμφικαλύψαι.
 Ὡς ἀγρόν· ὁ γέρον· πάδε δὴ νῦν πάντα τελέεται.
 Ἀλλ' ἀγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω περὶ πάμεδα πάντες.
- 180 Πομπῆς μὲν παυσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἱκῆται
 Ἡμέτερον προσὶ αὖ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρος
 Δώδεκα κεκεμῆνυς ἱερῶσμεν, αἶκ' ἐλεησῇ,
 Μὴδ' ἡμῖν περιμνηκὲς ὄρθ' πόλεα ἀμφικαλύψῃ.
 Ὡς ἔραθ'· οἱ δ' ἰδδῆσαν, ἐπομάσαντο δὲ ταύρος.
- 185 Ὡς οἱ μὲν ῥ' ἔχοντο Ποσειδάωνι ἀνακτὶ
 Δήμῳ Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Ἐσάοτες περὶ βαμόν· ὁ δ' ἔγρετο δι' Ὀδυσσεὺς
 Εὐδῶν ἐν γαίῃ πατρώῃ. ὑδὲ μιν ἔγνω
 Ἡδὴ δὴν ἀπεών· περὶ γάρ θεὸς ἡέρα χεῖν
- 190 Παλλὰς Ἀθηνᾶν, κέρη Διὸς· ὄφρα μιν αὐτῶν
 Ἀγνοῶν τλῆξεν, ἑκάστῃ τε μυθήσαστο.
 Μή μιν πρὶν ἀλοχθ' γνοῖν, ἀτοί τε φίλοι τε,
 Περὶ πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβαίῳ ἀποπίσαι.
 Τένεκ' ἄρ' ἀλλοιδέα φανέσκετο πάντα ἀνακτὶ,
- 195 Ἀτρεΐπει τε δίωκεάς, λιμένες τε πόντοισι,
 Πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα παλαιόωντα.
 Σπῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καὶ ῥ' εἰσὶν πατέρω γαίῃ·
 Ὡμῶξεν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὦ πεπλήγεω μηρῷ
 Χερσὶ καταπρηνέος· ὀλοφυρόμενθ' δ' ἔπ' ἡνῦδα,
- 200 Ὡμοι ἐγὼ, πένν αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἰάνω;
 Ἡ ῥ' οἱ γ' ὕβρις αἰ τε καὶ ἀγχοί, ὑδὲ δίκαιοι,
 Ἡ εἰ φιλέενοι, καὶ σφιν νόθ' ἐς ἰ δευδής;
 Πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω πάδε; πῇ δὲ καὶ αὐτὸς
 Πλάζομαι; αἶδ' ὄφελον μέναι παρὰ Φαιήκεσιν
- 205 Αὐτὰρ ἐγὼ δὲ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων
 Ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἐπεμπε νέεσθαι.
 Νῦν δ' ἔτ' ἄρ' πῃ θεσδοῖ ἐπίσταμαι, ὑδὲ μὲν αὐτὰ
 Καλέω, μὴ πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένεται.
 Ὡς πῶτοι, ἔκ ἄρα πάντα νοήμονες ὑδὲ δίκαιοι
- 210 Ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Οἳ μ' εἰς ἄλλω γαίῃ ἀτήγαγον· ἥσθ' μ' ἔραστο
 Ἀξεν εἰς Ἰθάκην Ἀδελφόν· ὑδ' ἐστέλεσαν.
 Ζῶς σφεας αἶσαντο ἰκετόσθ', ὅτε καὶ ἄλλος

Dixerat is se aliquando Phæacum virorum perpulchram na-
vem

175

Ex deductione redeuntē in nigro ponto

Labefacturam, magnumque nobis montem urbi circumdaturum.

Sic dixit senex: hæc scilicet nunc omnia finiuntur,

Sed agite, sicut ego dicam pareamus omnes.

Deductione quidem supersedete mortalium, cum quis vene-
rit

180

Nostram ad urbem: Neptūno autem tauros

Duodecim electos sacrificabimus, si misereatur,

Neque nobis ingentem montem urbi circumdet.

Sic dixit. illi autem metuebant, parabantque tauros.

Sic ii quidem vota faciebant Neptuno regi

185

Populi Phæacum duces & curatores,

Stantes circum altare. Excitatus autem est divinus Ulysses,

Dormiens in terra patria. neque ipsam cognovit

Jam diu qui abfuerat. circum enim Dea nubem fudit

Pallas Minerva, filia Jovis: ut illum ipsum

190

Ignotum faceret, singulaque narraret,

Ne ipsum prius uxor cognosceret, civesque amique,

Prius quam omnem procis injuriam retaliasset.

Propterea mutata videbantur omnia regi,

Vixque perpetuæ, portusque ad appellendum apri,

195

Petræque altæ, & arbores virentes.

Stetit autem surgens, & inspexit patriam terram:

Flevitque postea, & sua percussit femora

Manibus pronis: lugensque verbum locutus est:

O ego, quorum rursus hominum in terram venio?

200

Numquid injuriosique & crudeles, neque justī,

An hospitales, & ipsis mens est sancta?

Quo jam bona multa feram hæc? quo autem & ipse

Vagor? utinam mansissem apud Phæaces

Illic: egoque ad alium magnanimorum regum

205

Pervenissem, qui me amice accepisset & comites dedisset ad
revertendum.

Nunc autem nusquam ponere scio, neque tamen hic

Relinquam, nequando mihi præda aliis fiant.

Eheu, non ergo per omnia intelligentes neque justī

Erant Phæacum duces & curatores,

210

Qui me in aliam terram abduxerunt. certe me dicebant

Ducturos in Ithacam amœnam: neque id perfecerunt:

Jupiter ipsos ulciscatur supplicum vindex, qui & alios

- Ἀνδρώπεις ἑφορᾷ, ἣ ἀνύται ὅσις ἀμάρτη.
 215 Ἀλλ' ἄγε δὴ πᾶς χρήματ' ἀρβυμήσω ἣ ἰδωμαι,
 Μὴ τί μοι οἴχωνται κίλινς ἐπὶ νηὶς ἄγοντες.
 Ὡς εἰπὼν, τρέποδας περιμαλλίας ἠδὲ λείβητας
 Ἡεῖδμεν, ἣ χευστὸν, ὕφαντά τε ἑμάσσι καλά.
 Τῶν μὲν ἄρ' ἔπ' ἔπ' ὅθι· ὁ δ' ὀδύρετο πατερίδα γαῖαν,
 220 Ἐρπύζων παρὰ Δίνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 Πόλ' ὀλοφύρομεν· χεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀδώνη,
 Ἀνδρὶ δέμας εἰκῆα νέρ' ἐπιβάπτει μῆλων,
 Παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἱασὼν,
 Δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' ἀεργία λώπῳ.
 225 Ποσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχει, χερεὶ δ' ἄκοντα.
 Τῷ δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν, ἣ ἐναντίῳ ἦλθε,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
 ὦ φίλ', ἐπέ σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
 Χαῖρέ σε, ἣ μὲ μοί π' κακῷ νόῳ ἀντιβολήσας·
 230 Ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. ποὶ γὰρ ἐγὼ γῆ
 Εὐχομαι ὥστε δεῶ, καὶ σὺ φίλα γύναι' ἰκάνω.
 Καί μοι ταῦτ' ἀγορεύσον ἐπύτμον, ὅρ' ἔειδ' ὦ
 Τίς γῆ, τίς δῆμ'· ἀνὴρ ἀνέρες ἐγγυάσῃ·
 Ἦντι π' ἠέσων ἀδελφεῶν, ἦ ἢ π' ἀκτῇ
 235 Κἄθ' ἀλὶ κεκλιμένη ἐμβαῖλαν· ὑπέροιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνᾶ,
 Νήπι' εἰς, ὦ ξῆν', ἢ πολλόνδε εἰλήλασας,
 Εἰ δὴ τῷδε σε γαῖαν ἀνέρας. ὑδ' ἢ π' ἴκω
 Οὔτω νῶνυμός ἐστι· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
 240 Ἡ μὲν ὅσοι νείυσσι πρὸς ὑῶ τ' ἡλιόν τε,
 Ἡ δ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζῶον ἠερόεντα.
 Ἦντι μὲν τρηχέα ἣ ἔχ' ἐκπύλασός ἐστιν,
 Οὐδ' ἔκω λυπρῇ, ἀπὲρ ὑδ' ἄρ' ἔα στυγνέται,
 Ἐν μὲν γὰρ οἱ σπ' ἀδίσφατ', ἐν δέ τε οἶν'·
 245 Γίγνεται· αἰεὶ δ' ὀμβρ' ἔχει, τεδαλγὰ τε ἔρη.
 Αἰγίβοτ' δ' ἀγαθὴ ἣ βύβοτ'· ἐστὶ μὲν ὕλη
 Πασσών. ἔδ' ἀρ' μοὶ ἐπισσανοὶ παρίασιν.
 Τῷ σοι ξῆν' Ἰθάκης γ' ἣ ἐς Τροίην ὄνομ' ἴκοι,
 Τῷ περ πολὺ φασιν Ἀχαιῶν ἑμμεναι αἴης.
 250 Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Χαίρων ἢ γαῖα πατρίῃ, ὥς οἱ ἔειπε
 Παλλὰς Ἀθηνᾶ, κῆρ' Διὸς Αἰγιόχοιο.

Homines inspicit, & punit quisquis peccet.

Sed age jam bona numerem & videam, 215

Ne quid rapientes mihi discesserint concava in navi ferentes.

Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes

Numerabat, & aurum, textasque vestes pulchras.

Horum quidem nihil desiderabat: sed fiebat patriam ter-
ram,

Repens ad littus personantis maris, 220

Multum lamentans; prope autem cum venit Miner-
va,

Viro corpore similis juveni pastori ovium,

Delicatulò, quales regum filii sunt,

Duplicem circa humerum habens concinnam vestem.

Pedibus autem sub nitidis calceos habebat, manuque jacu-
lum. 225

Quam Ulysses lætabatur videns, & obvius venit,

Et ipsam appellans, verbis velocibus alloquebatur:

O amice, postquam te primum invenio hoc in loco,

Salve, & ne mihi malo animo occurreris:

Sed serva & hæc, serva & me: tibi enim ego 230

Supplico tanquam deo, & ad tua cara genua accedo.

Et mihi hæc dic vere, ut bene sciam

Quæ terra, quis populus, qui viri insunt:

Num qua insularum amœna, an aliquod littus

Jacet ad mare vergens glebosæ continentis. 235

Hunc autem contra affata est Dea cæcia oculis Miner-
va:

Ineptus es, o hospes, aut de longinquo venisti,

Si nempe de hac terra interroges. neque nimis

Ita ignobilis est: norunt enim eam admodum multi,

Tum quotquot habitant ad auroram solemque orientem, 240

Tum quotquot pone ad noctem obscuram.

Equidem aspera & non equitabilis est,

Neque *tamen* omnino sterilis, at neque lata est.

Etenim in ea triticum copiosum, in ea & vinum

Fit: semper enim pluvia *eam* habet, floridusque ros. 245

Capris autem pascendis bona & bobus: est & sylva

Omnigena, beneque aquationes perennes adsunt.

Itaque hospes Ithacæ & ad Trojam nomen pervenerit,

Quam procul dicunt ab Achaide esse terra.

Sic dixit. lætatus est autem patiens divinus Ulysses, 250

Gaudens sua terra patria, sicut ei dixerat

Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi.

- Καί μιν φωνήσας ἔπαυσε πτερύσσασα προσήυδα,
 Οὐδ' ὅγ' ἀληθεία εἶπε, κάλιν δ' ὅγε λάξιστο μῦθον,
 255 Αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν.
 Πωδανόμην Γῆρας γὰρ καὶ ἐν Κρήτῃ Δρείῃ
 Τηλεῦ ὑπὲρ πόντα· νῦν δ' εἰλήλυθα καὶ αὐτὸς
 Χρήμασι σὺν πόσδεσσι. λιπῶν δ' ἐν ταῖσι πρῶται
 Φάτω, ἐπεὶ φίλον ἦα κατέκτανον Ἰδομενεὺς.
 260 Ὀρσίλοχον πόδας ὠκὺν, ὅς ἐν Κρήτῃ Δρείῃ
 Ἀνέρας ἀλφειῆς νῆα παχέεσσι πόδεσσιν.
 Οὐνεκά με γέρεσαι πᾶς λιπὸν ἦδελε πάσης
 Τρωϊάδ', ὥς ἔνεκ' ἐγὼ πάδον ἄλγος θυμῷ,
 Ἀνδρῶν τε πτολίεθρος ἀλογυνά τε κύματα πείρων.
 265 Οὐνεκ' ἄρ' ἔχῃ πατρὶ χαλεζόμενον Δερσέπλυν
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
 Τὸν μὲν ἐγὼ καπνόντα βάλλον χαλκῆρε' δουρὶ
 Ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενον σὺν ἑταίρῳ.
 Νῦν δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' ἑραυδόν, ὅδε περ ἡμέας.
 270 Ἀνθρώπων ἐνόησε· λάδον δὲ εἰ θυμὸν ἀπέρας.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πόντος κατέκτανον ὄξει χαλκῷ,
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κίων Φοίνικας ἀγῶνις
 Ἐπιστάμην, καὶ σφιν μενοεικέα λιπὸν δῶκα.
 Τὲς μὲν ἐκέλευσα Πύλονδε κατεσῆσαι καὶ ἱερίσσαι,
 275 Ἡ εἰς Ἡλίδας δῖας, ὅδε κρατέουσιν Ἐπειοί.
 Ἀλλ' ἥτοι σφίεας κἄθεν ἀπώσασθαι ἰσήμεοιο,
 Πόλιν ἀκαχομένους· ὅδ' ἠδελον ἐξαπατήσας.
 Κἄθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκάνομεν ἐνθάδε τυκτός.
 Σπυδῇ δ' εἰς λιμένα προερέσταμεν, ὅδε σις ἡμῶν.
 280 Δόρυ μνήσις ἔω, μάλα περ χατέουσιν ἐλίσσαι.
 Ἀλλ' αὐτὸς ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
 Ἐνδ' ἐμὶ μὲν γλυκὺς ὕπν' ἐπὶ ἡλυθε κεκμηπῶτα.
 Οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες,
 Κἀνδεται ἐνθά περ αὐτὸς ἐπὶ λαμάδοισιν ἐκείμην.
 285 Οἱ δ' εἰς Σιδονίην εἰς ναυμένειον ἀναβάντες
 Ὄχοντ'. αὐτὰρ ἐγὼ λιπῶν ἀκαχήμενον ἔπαυσα.
 Ὡς φάτο· μεῖδισεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Χαεὶ σέ μιν κατέρει· δῆμας δ' ἦτορ γυναικὶ
 Καλῇ σε μεγάρη σε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἐδύη.
 290 Καί μιν φωνήσας ἔπαυσε πτερύσσασα προσήυδα,
 Κερδαλί' κ' εἴη καὶ ἐπίλοπ' ὅς σε παρέλθοι

Et ipsam compellans velocibus verbis alloquebatur,

Neque is vera dicebat, sed retro convertit sermonem,
Semper in præcordiis mentem perastutam agitans. 255

Audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata
Longe trans pontum: nunc autem veni & ipse
Bonis cum his. linquens autem adhuc filiis tantundem
Fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orsilochum pedibus velocem, qui in Creta lata 260

Viros strenuos vincebat velocibus pedibus:
Quoniam me privare præda volebat omni
Trojana, cujus gratia ego passus eram dolores animo,
Virorumque bella molestasque undas transiens:

Quoniam haud suo patri gratificans servieram 265

Agro in Trojanorum, sed aliis imperabam sociis:

Hunc quidem ego descendente percussit ærea lancea

Rure, prope viam infidians cum socio.

Nox autem valde obscura occupaverat cælum, neque aliquis
nos

Hominum animadvertit: latuque ipsi animam auferens. 270

At postquam hunc interfeci acuto ære,

Statim ego in navem iens Phœnices illustres

Oravi, & ipsis quanta cupiditati conveniret prædam de-
di:

Hos me iussi in Pylum deferre & collocare,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei. 275

Sed ipsos illinc repulit vis venti,

Admodum invitos: neque volebant fallere.

Illinc autem errabundi venimus huc nocte:

Cum festinatione autem in portum appulimus, neque ulla
nobis

Cœnz mentio erat, valde licet indigentibus sumere: 280

Sed sic egressi nave jacebamus omnes.

Hic me quidem dulcis somnus invasit defessum:

Illi autem bona mea concava ex navi tollentes,

Deposuerunt ubi ipse in arenis jacebam.

Ipse in Sidoniam incolis abundantem conscendentes 285

Iverunt: at ego relictus sum mœstus animo.

Sic dixit. risit autem dea glauca oculos Minerva,

Manuque ipsum demulsit: corpore autem simulabat mulie-
rem

Pulchramque magnamque, & illustria opera scientem:

Et ipsum compellans verbis velocibus alloquebatur: 290

Fraudulentus esset & fallax qui te superaret

- Ε'ν πάντεσσι δόλοισι, ἧ εἰ δεὸς ἀντιάτει.
 Σχότῃσι ποικιλομήτα, δόλων δ'τ', ἐκ ἄρ' ἔμειλλας
 Οὐδ' εὖ σὴ περ ἐὼν γαίῃ λήξεν ἀπασιών,
 295 Μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόβρε φίλοι εἰσίν.
 Αἶ' ἀγε μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, εἰδοῖτες ἄμφω
 Κέρδ'· ἐπεὶ σὺ μὲν ἔστι βροτῶν ὄχ' αἴετ' ἀπάντων
 Βελῇ ἢ μύθοισιν· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι θεοῖσι
 Μῆτά τε κλέομαι ἢ κίρδασιν· ἐδὲ σὺ γ' ἔγνωσ
 300 Παλαῖδ' Ἀδριαίῳ, κέρῳ Διὸς, ἥ τέ ποι αἰεὶ
 Ε'ν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
 Καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔδθηκα;
 Νῦν δ' αὖ δέῃ ἱκόμεν, ἵνα τοι σωῶ μῆτιν ὕφηναι,
 Χρημασί τε κρύψω ῥασά τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
 305 Εἴπω δ' ὅσα τοι αἴσα δέμοις ἐσὶ ποιητοῖσι
 Κηδὲ ἀναχέσθαι. σὺ δὲ στυγόμεναι ἢ ἀνάγκῃ,
 Μηδὲ τῷ ἐκφᾶσθαι μῆτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
 Πάντων ἕνεκ' ἄρ' ἦλθες αἰώμεν'· ἀλλὰ σιωπῇ
 310 Πάσχειν ἄλγιστα πολεῖ, βίαις ὑποδύμεν' ἀνδρῶν.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἀργαλέον σε δεῖ γνῶναι βροτῶ ἀντιάσαντα,
 Καὶ μάλ' ἐπισαμένῳ. σὲ γὰρ αὐτῷ παντὶ ἴσθης.
 Τῷ δ' ἐγὼ δὲ οὐδ', ὅα μοι παρ' ἠπὶ ἡσδα
 315 Εἴω· ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν ἱεὺς Ἀχαιῶν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Πελαῖοισι πόλιν διωπύραμεν ἀπὶ τῷ,
 Βῆμεν δ' εὖ νῆεσσι, θεὸς δ' ἐπέδασεν Ἀχαιῶς,
 Οὐ σὲ γ' ἔπεισα ἴδον κέρη Διὸς, ἐδ' ἐνόησα
 Νηὸς ἐμῆς ἐπιβάσαν, ὅπως αἰ μοι ἄλγ' ἀλάλχοις.
 320 Αἶ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων διδαιγμένον ἦτορ
 Ἠλόμην, εἴως με θεοὶ κακόητ' ἔλυσαν.
 Πρὶν γ' ὅτε Φαίηκων ἀνδρῶν εὖ τῶνι δῆμῳ
 Θάρσυνάς τ' ἐπίσσει, ἢ ἐς πόλιν ἦγαγες αὐτά.
 Νῦν δὲ σε πρὸς πατρός γυνάζομαι, (ὃ γὰρ οἶν
 325 ἦκεν εἰς Ἰθάκην ἀδελφόν, ἀλλὰ πῶν ἄλλῳ
 Γαῖαν ἀνταγρόμεναι· σὲ δὲ κερταμένον οἶον
 Ταῦτ' ἀγορεύμεναι, ἵν' ἔμῃς φρένας ἱπποδάμοις)
 Εἰπέ μοι εἰ ἐπὶ γὰρ φίλῳ ἐς πατρίδ' ἱκάνῃ.
 Τὼν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὸς γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 330 Αἰεὶ σοι πῶτον ἐνὶ στήθεσσι γόημα·

In omnibus dolis, etiam si Deus se offerret.

Improbe, variis consiliis instructe, doli insatiabilis, ergo non eras

Ne in tua quidem terra destitutus fallaciis,

Verbisque falsis, quæ tibi ab ortu amica sunt.

295

Sed age ne amplius hæc dicamus, scientes ambo

Fraudes. quia tu quidem es hominum quam optimus omnium

Consilio & verbis: ego autem in omnibus Diis

Consilioque polleo & fraudibus: neque tu cognovisti.

Palladem Minervam, filiam Jovis, quæ tibi semper

300

In omnibus laboribus asto & te servo?

Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi?

Nunc vero rursus huc veni ut tecum consilium texam,

Bonaque abscondam quæcunque tibi Phæaces illustres

Dederunt domum eunti meo consilioque animoque:

305

Dicamque quantos tibi fatale est in domo fabrefacta

Dolores sustinere. tu autem tolera etiam necessitate,

Neque cuiquam eloquere neque virorum neque mulierum

Omnium quod veneris errabundus: sed tacendo

Patere dolores multos, injurias suscipiens virorum.

310

Eam autem excipiens alloquebatur prudens Ulysses:

Difficile te dea cognoscere mortali occurrenti,

Etiam admodum scienti. te enim ipsam unicuique assimulas.

Hoc autem ego bene scio, quod mihi antea benigna eras,

Quandiu in Troja pugnabamus filii Achivorum:

315

At postquam Priami urbem diripuimus altam,

Ivimusque in navibus, Deusque dissipavit Achivos,

Haud te postea vidi filia Jovis, neque animadverti

Navem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoveres:

Sed semper in præcordiis propriis habens confectum cor

320

Erravi, quousque me Dii malo solverunt.

Prinquam cum Phæacum virorum in ubere populo

Confirmasti verbis, & in urbem duxisti ipsa:

Nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto

me

Venisse in Ithacam amœnam, sed aliquam aliam

325

Per terram verfor: te autem illudentem puto

Hæc dicere, ut meam mentem deciperes)

Dic mihi si vere dilectam in patriam veni.

Ei vero respondit postea Dea cæcia oculis Minerva:

Semper tibi talis in pectore cogitatio:

330

Pro-

- Τῷ σε κ' ἐ δυνάμει προλιπὲν δύσλων ἔοπα,
 Οὐνεκ' ἐπηπὴς τ' ἐσσι κ' ἀγχίνο^Θ κ' ἐχέφρων.
 Ἀσπασίως γάρ κ' ἀλλ^Θ ἀνὴρ ἀλαλήμεν^Θ ἐλθὼν
 Γετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδεῖν παῖδάς τ' ἀλοχόν τε·
 335 Σοὶ δ' ἔπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι ἐδὲ πυθέσθαι,
 Πρὶν γέ τι σῆς ἀλόχῃ περιήται, ἥ τέ ποι αὐτῆς
 ἦσαι ἐνὶ μεγάροισιν· οἷζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
 Φθίνουσι νύκτες τε κ' ἡμέραι δακρυχεύουσι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ πὸ μὲν ἔποτ' ἀπίσιον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 340 Ἡδὲ ὁ νοσήσεις ὀλέσας ἀπὸ πάντες ἐταίρους.
 Ἀλλὰ ποὶ ἐκ ἐέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
 Πατροκασιγνήτῳ, ὅς ποι χόλον ἐνέτω θυμῷ,
 Χαόμεν^Θ ὅπ' οἱ ὕδ' ὄλον ἐξαλάσας.
 Ἀλλ' ἄγε ποὶ δείξω Ἰθάκης ἐδ^Θ, ὅρα πεποιθῆς.
 345 Φόρκυ^Θ μὲν δδ' ἐστὶ λιμῶν, ἀλίοιο γέροντ^Θ.
 Ἡδὲ δ' ἐπὶ κρατὸς λιμέν^Θ πανύφυλ^Θ ἐλαίη·
 Ἀγχιδί δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἥρωιδές,
 Ἰερόν Νυμφῶν αἰ Νηϊάδες καλῖονται.
 Τῶτο δέ ποι παῖ^Θ ὦρ' ὑπὸ κατρεφές, ἐνδα σὺ πολλὰς
 350 Ἐρδεις Νύμφῃσι σπληνέσας ἐκατόμβας.
 Τῶτο δὲ Νηλεῶν ἐσιν ὄρ^Θ κατειμένον ὕλη.
 Ὡς εἰπῶσα διὰ σκέδασ' ἥρα· εἶσαο δὲ χθδῶν,
 Γῆθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖ^Θ Ὀδυσσεύς,
 Χαίρων ἢ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρυσαν.
 355 Αὐτὰρ δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀναχῶν,
 Νύμφαι Νηϊάδες, κύραι Διὸς, ἔποτ' ἐγὼ γε
 Ὀΐεθ' ὑμῖν ἐφάμεν· νῦν δ' ἄχολῃς ἀγαθήσι
 Χαίρει· ἀπὰρ κ' ἴδωρα διδώσομεν ὡς πεπάρ^Θ περ,
 Αἶκιν ἐξ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελίῃ
 360 Αὐτὸν τε ζῶειν, καὶ μοι φίλον ὕδ' ἀέξῃ.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Θάρσει, μὴ ποὶ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 Ἀλλ' ἄγε, χρήματι μὲν μυχθῶ ἄντρον δεσποσίῳ
 Θείομεν αὐτὰρ νῦν, ἵνα περ σάδῃ ποὶ σὸς μίμνη.
 365 Αὐτοὶ δὲ φραζόμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γίνηται.
 Ὡς εἰπῶσα διὰ δ' αὖτε παῖ^Θ ἥρωιδές,
 Μαιομένη κλυδωνώνας ἀνὰ παῖ^Θ. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 Ἄωον πάντ' ἐφόρει χρυσὸν κ' ἀπείρα χαλκόν,
 Ἐμπατ' ὅτ' ἔποιηται φέ οἱ Φαίηκες ἰδῶναι.

Propterea te etiam non possum deferere infelicem,
Quoniam facundus es & ingeniosus & prudens.

Libenter enim alius vir errabundus veniens

Cuperet in ædibus videre filiosque uxoremque:

Tibi autem nondum gratum est doceri neque audire, 335

Priusquam tuam uxorem experiaris, quæ tibi nequicquam

Sedet in ædibus: ærumnosæ autem ei semper

Pereunt noctes & dies lacrymas fundenti.

At ego hoc quidem nunquam non credidi, sed in animo

Sciebam quod rediturus esses amissis omnibus sociis. 345

Sed non volui Neptuno obfistere

Patruo, qui tibi iram induxit in animum *suum*,

Iratus quod ei filium dilectum excæcasti.

Sed age tibi ostendam Ithacæ sedem, ut credas.

Phorcynis quidem hic est portus marini fenis. 345

Hæc autem in vertice portus patula oliva:

Prope autem ipsam antrum amabile, obscurum,

Sacrarium Nympharum quæ Naiades vocantur.

Hæc autem spelunca lata contestæ, ubi tu multas

Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas. 350

Hic autem Neritus est mons indutus sylva,

Sic fata dea dissipavit nebulam, & visa terra est,

Lætatusque est postea patiens divinus Ulysses,

Gaudens sua terra: osculatus est autem almam tellurem.

Statimque Nymphis supplicavit manus tollens: 355

Nymphæ Naiades, filiæ Jovis, nunquam ego

Me visurum vos autumabam: nunc vocibus lætis

Salvete. at & dona dabimus sicuti antea,

Si finit benevolens Jovis filia prædatrix

Ipsūque me vivere, & mihi carum filium auctat. 360

Hunc autem rursus affata est cæsa oculis Miner-
va:

Confide, ne te hæc in præcordiis tuis sollicitent.

Sed age, bona quidem in intimo antri mirandi

Ponamus statim nunc, ubi hæc tibi salva maneant:

Ipsi autem consultemus quo pacto quam optime fiet. 365

Sic fata Dea subiit speluncam obscuram,

Quærens latibula per speluncam. at Ulysses

Propius omnia adportavit aurum & indomitum æs,

Vestesque concinnas, quas si Phæaces dederant.

Et

- 370 Καὶ πᾶ μὲν εὐ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε δῦρῳσι
 Παλλὰς Ἀθηνᾶν, κέρη Διὸς αἰγιόχοιο.
 Τῷ δὲ καθεζομένῳ ἱερῆς παρὰ πυθμὲν ἱλαίνης,
 Φραζέσθω μνηστῆρσιν ὑπερβόλοισιν ὀλοδρον.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 375 Διγενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 Φραζέσθω ὅπως μνηστῆρσιν ἀναδίοισι χεῖρας ἐφήσῃς,
 Οἳ δὴ ποὶ τρεῖστές μῆτορον κατὰ κλισίαν εἰσιν,
 Μνησμενοὶ ἀναδύνω ἄλοχον, ἣ ἔδνα διδόντες.
 Ἡ δὲ σὸν αἰὲ τόσον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,
 380 Πάντας μὲν ῥ' ἔλπει, ἣ ὑπέρχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
 Ἀγγελάς προΐῃσα· νόσθ' δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
 Τὴν δ' ἀταμειβόμεν' πρόσθε πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 ὦ πόποι, ἣ μάλα δὴ Ἀγαμέμνον' Ἀτρεΐδαν
 Φθίσσεται κακὸν οἶον ἐνὶ μεγάροισιν ἱμελόν,
 385 Εἰ μὴ μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπας.
 Ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕμνων ὅπως ἀποτίσσομαι αἰνέας.
 Περ δέ μοι αὐτὰ σῆθι, μένθ' πολυδάσας ἐνέσας,
 Οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
 Αἰκί μοι ὥς μεμαῖα παρὰ γαῖης Γλαυκῶπι,
 390 Καὶ κε τεληκλείοισιν ἔγῳν ἀνδρῶσι μαχόμελῳ
 Σωῖ σοί, πότνια θεὰ, ὅτε μοι πρόφραος ἐπαρήγοις.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Καὶ λίην ποὶ ἔγωγε παρέσομαι, εἰδέ με λήσας
 Ὅππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί μιν ὅω
 395 Αἰμακί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον ἔδας
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων, οἳ ποὶ βίωσιν κασέδυσιν.
 Ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωτον τάξι' πάνταςσι βροτοῖσι·
 Κάρφω μὲν χρῶα καλὸν ἐνὶ γναμπαῖσι μέλεισι,
 Χανδαῖς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλίγα τείχεας, ἀμφὶ δὲ λαῶν
 400 Ἔσσω ὁ κεν συγέσῃν ἰδὼν ἀνθρώπῳ ἔχοντα.
 Κρυζώσω δέ ποὶ ὅσα τάρθ' τελεκαλέϊ ἴοντα,
 Ὡς ἂν ἀνέλιθ' παῖσι μνηστῆρσι φανεῖς,
 Σῆ τ' ἀλόχῳ, ἣ παιδί πῶν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
 Αὐτὸς δὲ πρόπτα συβώτῳ εἰσαφικέσθαι,
 405 Ὅς ποὶ ὕψιν ἐτίμῃ· ὁμῶς δέ ποὶ ἦπια οἶδε,
 Παῖδά τέ σὸν φίλει ἣ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
 Δῖπας σὸν γὰρ σύνοσι παρήμενον· αἳ δὲ νύμενται
 Περ Κόρακ' πέτρῃ, ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρδύειῃ,

Et hæc quidem bene deposuit : lapidemque imposuit foribus

370

Pallas Minerva filia Jovis Ægiochi.

Hi autem sedentes sacræ apud radicem olivæ,

Cogitabant procis insolentibus mortem.

Tum autem verba incepit cæsa oculis Minerva :

Generose Laertiade, prudens Ulysses,

375

Considera quomodo procis impudentibus manus inferas,

Qui jam tibi triennium domum regunt,

Ambientes divinam uxorem, & dotem dantes.

Illa autem, tuum semper reditum deflens in animo,

Omnibus quidem spem dat, & pollicetur viro unicuique,

380

Nuncios mittens : mens autem ei alia versat.

Huc autem respondens locutus est prudens Ulysses.

Eheu, profecto prorsus jam Agamemnonis Atridæ

Periturus malo modo domi eram,

Nisi mihi tu singula o dea secundum ordinem dixisses.

385

Sed age consilium texe quomodo ulciscar ipsos.

Et mihi ipsa asta, animum peraudacem immittens,

Qualem quando Trojæ solvimus splendida mœnia.

Si mihi sic studiosa astabis Minerva,

Etiam adversus trecentos ego viros pugnvero

390

Tecum, venerabilis Dea, si me benevola adjuveris.

Illi autem respondit postea Dea glauca oculos Minerva :

Et valde tibi equidem adero, neque clam me eris

Quando scilicet hæc struemus : atque aliquem spero

Sanguineque cerebroque maculaturum ingens pavimentum

395

Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.

Sed age te incognoscibilem faciam omnibus mortalibus.

Arefaciam cutem pulchram in flexilibus membris,

Flavosque ex capite delebo crines, circumque velamen

Induam quod aversetur conspicatus homo habentem.

400

Deformabo etiam tibi oculos antea perpulchros,

Ut turpis omnibus procis appareas,

Tuzque uxori, & filio quem in ædibus reliquisti.

Ipse autem primum subulcum adi,

Qui tibi suum custos : attamen tibi bene vult,

405

Filiumque tuum diligit & prudentem Penelopen.

Invenies hunc suis assidentem : quæ pascuntur

Apud Corvi petram, & ad fontem Arethusam,

- Εἴδωσσε βάλασσι μενοεικία, ἣ μέλαν ὕδωρ
 410 Πίνουσαι, πᾶ δ' ὕεσι τρίφεσι πεθαλῆας ἀλοιφῶ.
 Ἐνθα μένιν, ἣ πάντα παρήμεν' ἐξερύσθαι,
 Ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἰλθω Σπάρτῃ εἰς καλλιγυναικα,
 Τηλέμαχον καλέουσα πτόν φίλον ἵδον, Ὀδυσσεύ.
 Ὅς ποι εἰς Δρυῖχορον Λακεδαιμόνα παρ Μενέλαον
 415 Ὄχετο, πάσσομεν' μετὰ σὸν κλισίῃ, εἴ πε ἔτ' εἴης.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Τίπτε τ' ἄρ' ἢ οἱ ἱεπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδῆα;
 Ἥ ἴκα πε ἣ κύν' ἀλάμειν' ἀλγέα πάγχυ
 Πόντον ἐπ' ἀτρύγεων; βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἴδουσι;
 420 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Μὴ δὴ ποι κῆνός γε λίλυ ἐνδύμι' ἔσω.
 Αὐτὰρ μιν τόμπλουν, ἵνα κλισίῃ ἰσθλὸν ἄροισι,
 Κῆσ' ἰλθὼν ἀπὲρ ἔπν' ἔχει πόρον. ἀλλὰ ἐκλήθ'
 Ἦσαι ἐν Ἀτρείδαισι δόμοις, παρὰ δ' αἴεσσι κῆται.
 425 Ἥ μὲν μιν λοχῶσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ,
 Ἰήμενοι κτάναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκίεσθαι.
 Ἀλλὰ πάγ' ἐκ οἴῳ, πρὶν καί ποτα γαῖα καδείξει
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων, οἳ ποι βίοτον κατέδουσιν.
 Ὡς ἄρα μιν φαιμένη ράβδῳ ἐπεμείνασ' Ἀθήνη.
 430 Κάρτε μὲν οἱ χροά καλὸν ἐνὶ γραμπῶσι μέλεισσι,
 Ξανδάς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλοσε τρεῖσας, ἀμφὶ δὲ δῆρμα
 Πάντεςσι μελέεσσιν παλαιῦ δῆκε γέροντ'·
 Κρύζουσαν δέ οἱ ὄσσε παρ' ὤμων περικαλὴ ἔοντε.
 Ἀμφὶ δέ μιν ῥάκ' ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
 435 Ῥογαλία, ρυτῶνται, κακῶ μεμοργμένα κατῶ.
 Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δῆρμα πεχεῖς ἔως ἐλάφοιο
 Φιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον ἣ ἀεικία τέλῳ,
 Πυκνὰ ῥογαλῶν. ἐν δὲ σρόφ' ἦεν ἀοράσθαι.
 Τὼ γ' ὥς βυλάσαντε διότμαγον. ἡ μὲν ἔπειτα
 440 Εἰς Λακεδαιμόνα διὰν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσσεύ.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Ξ.
 Ρ Α Ψ Φ Δ Ι Α Σ

Τπόδισις.

Επισμός Ὀδυσσεύς γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ,
 ἣ τοιαύτη τις ὁμιλία. Ἀλλ' οὐκ Ὀδυσσεύς παρεστὶς πρὸς

Εὐ.

Comedentes glandem suavem, & nigram aquam
 Bibentes, quæ suibus nutriunt florentem adipem. 410
 Illic mane, & omnia assidens interroga,
 Donec ego ivero in Spartam pulchrarum fœminarum *altri-*
cem

Telemachum vocans tuum dilectum filium, Ulysses:
 Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
 Ivit, auditurus de tua fama, sicubi adhuc esses. 415

Huic respondens locutus est prudens Ulysses:
 Cur itaque non ei dixisti, in præcordiis omnia sciens?
 An ut alicubi & ille errans dolores patiatur
 Ponto super indomito? victum autem ei alii edunt?

Illi respondit deinde Dea glauca oculos Minerva: 420
 Ne jam tibi ille valde in animo hæreat.

Ipsa eum misi, ut famam bonam adipiscatur,
 Illuc profectus. at nullam habet ærumnam: sed quietus
 Sedet in Atridæ ædibus, copiosa autem adsunt.

Equidem illi insidiantur juvenes cum nave nigra, 425
 Cupientes interficere antequam in patriam terram ve-
 niat.

Sed hæc non puto, prius aliquem terra premet
 Virorum procorum qui tibi victum devorant.

Sic igitur fata ipsum virga tetigit Minerva:
 Siccavitque ei cutem pulchram in flexibilibus membris, 430
 Flavosque ex capite delevit crines, circum autem pel-
 lem

Omnibus membris antiqui posuit senis.

Deformavitque ei oculos antea perpulchros.

Circum autem lacernam aliam malam injecit, & tunicam
 Ruptam, sordidatam, malo tinctam fumo, 435

Amixitque eum magna pelle velocis cervæ

Nuda: deditque ei scipionem & deformem peram,

Crebris locis laceram, cui tortum inerat lorum.

Atque isti sic inito consilio divisi sunt: illa quidem postea
 In Lacedæmonem divinam ivit ad filium Ulyssis. 440

O D Y S S E Æ HOMER I XIV.

L I B R I

Argumentum.

Hospitium Ulyssis in agro apud Eumæum, & varium quod-
 dam colloquium. Aliter. Ulyssis adventus ad Eumæum,
Tam. II. Z &

Εὐμαῖον καὶ λόγοι γίνονται ἀναπλάττοντο ἑαυτὸν, καὶ πράξεις
αἰνὰς ἐκπαδεύουσιν.

Ξι δ' Οὐδοσῆα ξένισεν Εὐμαῖον ἀργῶ ὑφορβός.

- Α** Τὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχέαν ἀπαρκῆν,
Χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἀκραιας, ἥ οἱ Ἀΐδωμ
Πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότιο μάλισα
Κήδετο οἰκῶν, ἔς κησάτο δι' Οὐδοσάδας.
5 Τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδῶμ ὦρ' ἤμενον, ἐνθά οἱ αὐλὴ
Τ' ἡλὴ δέδμητο περὶ σκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Καλή τε μεγάλη τε, περὶ δρομῶν· ἰὼ ῥα συβώτης
Αὐτὸς δέμαδ' ὕσσει ἀποικοιμένοιο ἀνακτῶν,
Νόσφιν διασώϊνης καὶ Λαίρπετο γέροντῶν,
10 Ρ' ὑπὶσι λείεσαι, καὶ ἐδείκνωσεν ἀχέρδῳ.
Σταυρὰς δ' ἐκτὸς ἔλασε διαμπερές ἐνθά καὶ ἐνθα
Πυκνὰς καὶ θαμίας, πρὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικέσας.
Ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συμφεὺς δυοκαίδεκα ποιεῖ
Πλησίον ἀλλήλων, δυνὰς συσίην. ἐν δὲ ἐκάστῳ
15 Πεντήκοντα σύες χαμαιδινάδες ἐρχασάντων
Θήλειαι ποκάδες· ποὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴωνον,
Παλὸν παυρότεροι. πῶς γὰρ μινύδισκον ἔδοντες
Ἀνιάδου μνηστῆρες. ἰπτεῖ προιάλα συβώτης
Αἰεὶ ζατρεφίαν σάτων πόν ἄριστον ἀπάντων.
20 Οἱ δὲ τεμνέουσιν τε καὶ ἐξήκοντα πέλοντο.
Πὰρ δὲ κωῆς θύρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴωνον
Τέσσαρες, ἔς ἐδρεῖτε συβώτης ὄρχαμῶν ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑὸς ἀράρισκέ πέδιλα,
Τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
25 Ἄλχοντ' ἀλυδὲς ἄλλ' ἄμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
Οἱ τρέψ· πόν δὲ σέπαιρον ἀποπρῶνκα πῶλονδε,
Σωὶ ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφίλοισιν ἀνάγκη,
Ὅφρ' ἰερόσασσας κραιῶν κορσαίατω θυμόν.
Ἐξαπίνης δ' Οὐδοσῆα ἴδον κωῆς ὑλακόμεναι.
30 Οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπιδράμον. αὐτὰρ Οὐδοσάδας
Ἐξέτο κερδοσύην· σκῆπτρον δὲ οἱ ἐκπαισε χειρός.
Ἐνθά κεν ὅ τ' ἀπὰρ γαδμῶ ἀνιέλιον πάδεν ἄλγος,
Ἀλλὰ συβώτης ὅκα ποσὶ κραιπνοῖσι μεταπαῶν
Ἔσυντ' ἀπὸ πρόδουρον· σκῆπτρῶν δὲ οἱ ἐκπαισε χειρός.

& sermones fiunt dissimulantis seipsum, & facta quædam exponentis.

2. Ulysses excepit hospitio Eumæus in agro subulcus.

AT hic ex portu ingressus est asperam viam,
Locum in sylvofum per summa *juga*, qua Miner-
va

Dixerat divinum *ad* subulcum, qui ei victum maxime
Curabat domesticorum, quos comparaverat divinus Ulysses.

Eum autem in vestibulo invenit sedentem, ubi ei caula §
Alta ædificata erat conspicuo in loco,
Pulchraque magnaue, circummeabilis: quam subulcus
Ipse ædificaverat suis absente rege,
Sine domina & Laerte sene,
Advecticiis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa: 10
Palosque extra adegerat prorsus hinc & hinc
Densos & crebros, nigrum *corticem* quercus abscondens.

Intra autem aream fœlia duodecim fecerat
Prope inter se, cubilia suis. in singulis autem
Quinquaginta suæ humicubæ continebantur 15
Fœminæ fœtæ: ipsi autem mares foris dormiebant,
Multo pauciores. hos enim minuebant comedentes
Divini proci: quoniam mittebat subulcus
Semper faginarum porcorum optimum omnium.
Hi autem trecentique & sexaginta erant. 20
Juxtaque canes feris similes semper dormiebant
Quatuor, quos nutrebat subulcus princeps virorum.
Ipse autem circa pedes suos aptabat calceamenta,
Incidens pellem bovinam coloratam: cæteri autem
Iverant alio alius cum congregatis suis, 25
Tres: quartum autem miserat ad urbem,
Suam ut ageret procis superbis necessitate *coactus*,
Ut mactantes carnibus saturarentur animo.
Extemplo autem Ulysses viderunt canes latratores:
Qui quidem clamantes accurrerunt. at Ulysses 30
Sedit astutia: scipioque ei excidit manu.
Hic sum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
Sed subulcus ocyus pedibus velocibus subsequens
Ferebatur per vestibulum: corumque excidebat

manu.

- 35 Τὸς μὲν ὀμηκλήσας σάων κυῖας ἀλυδὶς ἀλλή
 Πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἀνακταί,
 Ὡς γέρον, ἢ ὀλίγη σε κυῖες διεδηλήσαστο
 Ἐξαπίνης· καὶ κέν μοι ἐλεγχείῳ κατέχθης.
 Καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγέα τε σοναχάς τε.
- 40 Ἀντιθεὺς γάρ ἀνακτὶ ὀδυρόμενῳ καὶ ἀχθῶν
 Ἡμεῖς, ἀλλοισιν δὲ σύας σιάλης ἀπτάλλω
 Ἐδμεναι· αὐτὶρ κείνῳ ἐελδόμενός πε ἰδωδῆς
 Πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρῶν ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
 Εἶπε ἐπὶ ζῶνι, καὶ ὄρε φάσθ' ἡελίοιο.
- 45 Ἀλλ' ἔπειο, κλισίῳ δ' ἰομένῳ γέρον, ὅρα καὶ αὐτὸς
 Σίαν καὶ οἶνοιο κορεσάμενῳ κατὰ θυμόν,
 Εἵπης ὀππότεν ἔσοι, καὶ ὀππότεν κηδὲ ἀνέτλης.
 Ὡς εἰπὼν κλισίῳδ' ἠγήσατο δι' ὑφορβός·
 Εἶσεν δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχθης δασείας.
- 50 Ἐσόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰνθαδῶν ἀγέρι αἰγός,
 Αὐτὰ ἐνδύαον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς
 Ὅτ' αἰ μιν ὥς ὑπέδεκτο· ἔπ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζες,
 Ζῶς ποὶ δοῖν, ζῆναι, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
 Ὅ, στα μάλιν' ἐδέχης, ὅπ' με πρόφρων ὑπέδεξο.
- 55 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενῳ προσέφησ' Εὐμαιε συβῶπαι,
 Ξεῖν', ἢ μοι δέμεις ἔσ', ἐδ' εἰ κακῶν σθένει ἔλδοι,
 Ξεῖνον ἀμῆσαι. πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 Ξεῖνοί τε πτωχό τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φύλη τε
 Γίγνεται ἡμετέρη. ἢ γὰρ δμῶν δίκη ἐστίν,
- 60 Αἰεὶ δεδιόπων ὅτ' ἐπικρατέουσιν ἀνακτες
 Οἱ γέοι. ἢ γὰρ πᾶ γε θεοὶ κατὰ νόσον ἔδυσαν
 Ὅς κεν ἡμ' ἐνδυκέως ἐφίλῃ, καὶ κῆπον ὕπασσεν,
 Οἷά τε ᾧ οἰκῇ ἀναξ εὐδυμῶν ἔδωκεν
 Οἷόν τε κληῖον τε, πολυμνήσῳ τε γυναικῃ,
- 65 Ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον αἴξει.
 Ὡς καὶ ἡμοὶ σόδ' ἔργον αἴξεται ᾧ ἐπὶ μίμνω.
 Τῷ κέ μοι πόλιν ὤνησεν ἀναξ εἰ αὐτόδ' ἐγήρα·
 Ἀλλ' ἄλ' ὥς ὤφειλ' Ἑλένης ἀπὸ φύλον ὀλέσθαι
 Πρόχην, ἐπεί πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γυναικὶ ἔλυσεν.
- 70 Καὶ γὰρ ἐκείνῳ ἔβη Ἀγαμέμνων ἄνικα τιμῆς
 Γλιόν εἰς Ἰπῶλον, ἵνα Τρώεσσι μέχοιστο.
 Ὡς εἰπὼν, ζωστῆρα δοῶς συνίεργε χιτῶνα.
 Βῆ δ' ἰμεν εἰς συριεύς, ὅθι ἔθνη ἔρχατο χοῖρων·

Illos quidem increpando canes pepulit alio alium
Crebris lapidibus: ipse autem affatus est herum:

35

O senex, paullum *aberat* quin te canes læsissent
Repente: & mihi probrum offudisses.

Atqui mihi alios Dii dederunt dolores gemitusque.

Divinum enim *ob* herum flens & lugens

40

Sedeo, aliis autem sues pingues nutrio

Ad comedendum: at ille egens forte cibi

Errat in alienigenarum virorum populoque urbeque,

Sicubi adhuc vivit, & videt lumen solis.

Sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse

45

Cibo & vino saturatus in animo,

Dicas unde sis, & quot dolores toleraveris.

Sic locutus ad casam præcessit divinus subulcus:

Collocavit autem introductum, virgultaque substravit den-
sa.

Instravitque pellem villosæ agrestis capræ,

50

Ibidem *ut* esset cubile magnum & densum. gaudebat autem

Ulysses,

Quod ipsum sic susceperat: verbumque dixit, & appellavit:

Jupiter tibi det hospes & immortales dii alii

Quodcunque maxime vis, quia me benevolus suscepisti.

Illum vicissim alloquebaris Eumææ subulce:

55

Hospes, haud mihi mos est, neque si pejor te veniat,

Hospitem contemnere. ab enim Jove sunt omnes

Hospitesque pauperesque. munus autem exiguumque carum-
que

Est nostrorum. hic enim servorum mos est,

60

Semper timentium cum dominantur heri

Juvenes. nam ejus quidem Dii reditum impediverunt

Qui me accurate diligebat, & possessionem præbuit,

Utque suo domestico herus benevolus dedit

Domumque portionemque, & bene dotatam uxorem,

Qui ei multa laboraverit, Deus autem negotium adauget. 65

Sic & mihi hoc negotium augetur in quo maneo.

Ideo me multum juvisset herus si hic lenaisset:

Sed periit. utinam debuisset Helenę genus periisse.

Funditus, quoniam multorum virorum genua solvit.

Etenim ille ivit Agamemnonis propter honorem

70

In Ilium aptum equis, ut Trojanos oppugnaret.

Sic fatus, cingulo celeriter coercuit tunicam.

Perrexitque ire ad suilia, ubi gentes continebantur proco-
rum:

- Ἐνθεν ἰλῶν δὴ ἔνεκε, καὶ ἀμφοτέρους ἰεράσεν.
 75 Ἐδοί σε, μένυλιν σε, καὶ ἀμφ' ὀβελόισιν ἵππερσιν.
 Ὅππῳσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρίδμη' Ὀδυσσῆι,
 Θέρμ' αὐτοῖς ὀβελόισιν. ὁ δ' ἄλφισα λάλακ' ἀλάλυσεν.
 Ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελινδία οἶνον.
 Αὐτὸς δ' ἀντίον ἔχεν. ἐποτρυνῶν δὲ προσηύδα,
 80 Ἔσθις νῦν ὃ ξαῖνε πά τε δμῶεσσι πάρεσι
 Χάρε'. ἀπαρ σιάλεις γὰρ σῖσας μνηστῆρες ἔδυσιν,
 Οὐκ ὀπίδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν ἔδ' ἐλεητιῶ.
 Οὐ μὲν χέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
 Ἀλλὰ δίκλιν πῖσι καὶ αἶσιμα ἔργ' ἀνδράπων.
 85 Καὶ μὲν δυσμενέας καὶ ἀνάρστοι, οἷτ' ἐπὶ γαίης
 Ἀλποτρῆς βῶσιν, καὶ σφιν Ζεὺς ληΐδα δῶν.
 Πλησάμενοι δὲ σε νῆας ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
 Καὶ μὲν τοῖς ὀπιδ' κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ τίπτει.
 Οἶδε δὲ καὶ Ἰσάσι, θεῶ δέ αν' ἐκλυον αἰδῶ,
 90 Κένυ λυγρὸν ὀλεθρον, ὅτ' ἐκ ἐθέλεις δικαίως
 Μνᾶσθαι, ἔδ' ἐνέσθαι ἐπὶ σφῆτερ'. ἀλλὰ ἐκκληῖ
 Κήματα δαρδάρπυσιν ὑπέρβιον, ἔδ' ἐπ' αἰφιδῶ.
 Ὅσας γάρ νύκτες σε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσιν,
 Οὐποδ' ἐν ἰεράλυσ' ἱερῶν, ἔδ' ἐδὴ αἶψ'.
 95 Οἶον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
 Ἥ γὰρ οἱ ζῶν γ' ἔμ' ἀσπετ'· ὅππιν πόσῃ
 Ἀνδρῶν ἡρώων, ἔσ' ἡπείροιο μελαίνης,
 Οὐτ' αὐτὸς Ἰθάκης· ὅτε ξυνείκοσι φάτων
 Ἔς' ἄφρον' παύσονται· ἐγὼ δὲ καὶ σοὶ καταλέξω.
 100 Δώδεκ' ἐν ἡπείρῳ αἰγῶναι, πόσα πάσα οἶων,
 Τόσα συῶν συβόσια, πόσ' αἰτόλια πλασθ' αἰγῶν
 Βόσκεισι ξείνοί σε καὶ αὐτῶ βώτορες ἄνδρες.
 Ἐνθα δὲ τ' αἰτόλια πλασθ' αἰγῶν ἐνδίκῃ πάντας
 Ἐχάπῃ βόσκοντ'· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἰσθλοὶ ὀροκται,
 105 Τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἡμασι μῦλον αἰγιῇ,
 Ζατρεφίαν αἰγῶν ὅστις φαίνεται ἄριστος.
 Αὐτὰρ ἐγὼ σὺς πᾶσι φιλάσσω σε ῥύμαι σε,
 Καὶ σφιν συῶν πῶν ἄριστον εὐχρέμας ἀποπέμπω.
 Ὡς φάδ'· ὁ δ' ἐνδύκως κρίατ' ἦσθις, πρὶν σε οἶον
 110 Ἀρπαλίως ἀκίον· κακὰ δὲ μνηστῆρας φύλασεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δέειπτο καὶ ἤραρε θυμὸν ἰδωδῆ,
 Καὶ οἱ πλεσάμεν' δῶκε σπύρον ἄτερ ἴτινι,

Illinc sumens duos attulit, & ambos macstavit:

Ustulavitque, conciditque, & verubus infixit.

75

Affataque omnia ferens apposuit Ulyssi,

Calida cum ipsis verubus. idemque farinam albam insper-

sit:

Inque poculo miscebat instar mellis dulce vinum,

Ipsæ autem ex adverso sedit. & cohortans alloquebatur:

Comede nunc o hospes quæ servis adsunt

80

Porcina: at pingues porcos proci comedunt,

Haud vindictam reputantes in mentibus neque misericor-

diam.

Non quidem improba opera Dii beati amant,

Sed iustitiam honorant & pia opera hominum.

Equidem hostes & inimici, qui terram

85

Alienam invadunt, & quibus Jupiter prædam dat:

Impletisque navibus eunt domum quisque.

Etiâ his vindictæ validus timor in animos cadit;

Hi autem aliquid sciunt, Deique aliquam audiverunt vo-

cem,

Illius tristem mortem, quod nolunt iuste

90

Ambire, neque redire ad sua: sed otiosi

Bona devorant immoderate, neque amplius est parsimonia.

Quotquot enim noctesque & dies abs Jove oriuntur,

Nunquam unam sacrificant victimam, neque duas solas:

Vinumque consumunt immoderate haurientes.

95

Certe enim ei victus erat plurimûs: nulli tantus

Virorum heroum, neque continentis nigræ,

Neque ipsas Ithacæ: neque simul viginti virorum

Sunt divitiæ tantæ: ego autem tibi receusebo:

Duodecim in continente armenta, tot greges ovium,

100

Tot suum pascua, tot stabula lata caprarum

Pascunt peregrinique & ipsius pastores viri.

Hic etiam stabula lata caprarum undecim omnia

In extremo agri pascuntur: insuper viri boni custodiunt,

Quorum semper ipsis unusquisque in die pecudem fert,

105

Saginarum caprarum quæcunque apparet optima.

At ego suæ has servoque tueorque,

Et ipsis suum optimum electum mitto.

Sic dixit: ille autem strenue carnes comēdebat, bibebatque

vinum

Avide, tacitus: mala autem procis plantabat.

110

Ast ubi cenavit & composuit animum cibo,

Etiâ ei replens dedit poculum quo bibebat,

Z 4

Vino

- Οἶνον ἐνέπληκον· ὁ δ' ἐδέξατο. χαῖρε δὲ θυμῷ,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεια πατερόντα προσήυδα,
 115 ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσιν ἑοῖσι;
 ὦδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
 Φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνον' ἔνεκα τιμῆς.
 Εἰπέ μοι αἰεὶ ποδὶ γυνώ πῶς ποῖτον εἶναι.
 Ζῶς γάρ πε πόγε αἶδε καὶ ἀδάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 120 Εἰ καὶ μιν ἀγγέλλαιμι ἰδὼν· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀληθῶς.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμ' ἀνδρῶν,
 ὦ γέρον, ὅτις ἐκάνον ἀνὴρ ἀλαλήμεν' ἐλθὼν
 Ἀγγέλλων πείσει γυναικᾶ σε καὶ φίλον υἱόν.
 Ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλήτῃαι
 125 Ψάδοντ', ἐδ' ἐδέλυσιν ἀληθέα μῆθυσσάσθαι.
 Ὅς δ' ἂν ἀλητῶων Ἰθάκης εἰς δῆμον ἵκηται,
 Ἐλθὼν εἰς διαποινὰς ἐμῶν, ἀπαπλῆα βάζει.
 Ἡ δ' ἔδ' ἐδεξιμένη, φιλέει καὶ ἑκαστὰ μεταῖα,
 Καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἀπο δάκρυα πίπτει,
 130 Ἡ δέ μιν ἐπὶ γυναικὸς, ἐπὶ πόσις ἄλλοδ' ὀληται.
 Αἰψὰ κε καὶ σὺ γεραί' ἐπ' παρασκευτῆναι,
 Εἴπῃ σοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔμματα δοῖν.
 Τὰ δ' ἤδη μέλυσσι κυνέες τε χῆρες τ' οἰωνοὶ.
 Ρῖνόν ἀπ' ὀσέοφιν ἐρύσαι· λυγρὴ δὲ λείοιται.
 135 Ἡ τὸν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅττα δ' αὖτ' αὖτ'
 Κῆται ἐπ' ἠπείρῃ, λαμάρῃσι λυμένα πολλῇ.
 Ὡς ὁ μὲν ἐνδ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κῆδ' ὀπίσσω
 Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, σπένδεται· εἰ γὰρ ἐπ' ἄλσιν
 Ἡπῖον αἶδε ἀνακταὶ κηχέσομαι ὀππὸς ἐπείδω,
 140 Οὐδ' εἰ κεν πατὴρ καὶ μητὴρ αὖτις ἴκωμαι
 Οἶκον, ὅθι πρῶτον γενέμην, καὶ μὲν ἔτρεφον αὐτοί.
 Οὐδέ τι πῶν ἐπὶ ποσσὶν ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, εἰὼν ἐν πατρίδι γαίῃ.
 Ἀλλὰ μὲν Ὀδυσσῆ' πόδ' αὖνται οἰχομένοισι,
 145 Τὸν μὲν ἐγὼν, ὃ ξείνε, καὶ εἰ παρόντ' ὀνομάζω
 Αἰδόμεαι· περὶ γάρ μ' ἐφίλει καὶ κῆδον θυμῷ.
 Ἀλλὰ μιν ἠδῶν καλέω καὶ νόστιν εἶναι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀνείνεαι ὑδὲ πρῆσθαι
 150 Κῆνον ἐλεύσσομαι θυμὸς δέ σοι αἰὲν ἔστι·
 Ἀλλ' ἐγὼ ἐχ' αὖτις μνησέσομαι, ἀλλὰ σὺ δ' ὄρχῃ,

Vino plenum, is autem accipiebat : gaudebatque animo,
Et ipsum appellans verbis volucris alloquebatur :

O amice, quisnam te emit possessionibus suis, 115
Ita valde dives & fortis ut prædicas?

Aisquæ ipsum periisse Agamemnonis propter honorem.

Dic mihi si forte noscam talem.

Jupiter enim hoc scit & immortales Dii alii,

Si ipsum nunciem vidisse : in multa enim loca errabundus
veni. 120

Huic autem respondit postea subulcus princeps virorum :

O senex, nullus illum vir errabundus veniens

Nuncians fidem fecerit uxoriq; & dilecto filio.

Sed alioquin victu indigentes viri errone

Mentiuntur, neque volunt vera loqui. 125

Quicumque enim vagabundus Ithacæ in agrum venerit,

Profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.

Hæc autem benigne susceptum diligit & singula inquiri,

Et ei flenti palpebris lacrymæ decidunt,

Qui mos est mulieris, cum maritus alibi periit. 130

Cito & tu senex fabulam secus fabricares,

Si quis tibi lenamque tunicamque vestimenta daret.

Illius autem jam potuerunt canes velocesque alites

Cutem ab ossibus traxisse : animaque defecit :

Vel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius 135

Jacent in terra, arenæ involuta multæ.

Sic ille quidem illic periit : amicis autem dolores post

Omnibus, mihi autem maxime, parati sunt. non enim am-
plius alium

Mitem sic herum inveniam quocumque ibo,

Neque si patris & matris iterum irem 140

In domum, ubi primum natus sum, & me educaverunt
ipsi.

Neque vero ob illos tantum fleo dolens quamvis

Oculis ut videam, in patria terra :

Sed me Ulyssis desiderium capit absentis.

Hunc quidem ego, o hospes, & non præsentem nomina-
re 145

Revereor : valde enim me diligebat & curabat animo.

Sed ipsum fratrem majorem voco etiam absentem.

Hunc autem rursus allocutus est patiens dius Ulysses :

O amice, postquam omnino negas neque dicis

Illam venturum esse, animusque tibi semper incredulus : 150

Sed ego non temere loquar, sed cum juramento,

Quod

- Ὡς γὰρ τῆς Οδυσσεύς. Διαγγέλιον δέ μοι ἔσω,
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν κῆνθ' ἰὼν παρ' αἰθούμαδ' ἴκηται,
 Ἔσθαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, ἑμᾶς τε καλὰ.
 155 Πρὶν δέ κε, ἣ μάλα περ κεχρημένθ', ἔπαρξομαι.
 Ἐχθρὸς γάρ μοι κῆνθ' ὁμῶς Αἰδᾶο τύλησι
 Γίνεται ὅς περ ἴη ἔκων ἀπατάλια βάζε.
 Ἴσω γὰρ Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίᾳ τε τρέφει,
 Ἐστὶν τ' Οδυσσῆ' ἀμύμονθ' ὡς ἀφικάνω,
 160 Ἡ' μὲν ποὶ σάδ' πάντα στυγέσθαι ὡς ἀγορεύω.
 Τῷ δ' αὖτ' ἀνὰ λυκάβαντ' ἐλδύσεται ἐνθάδ' Οδυσσεύς.
 Τῷ μὲν φθίοντ' ἄλκιος, πῶ δ' ἰσαμύνω,
 Οἴκαδ' ἐνοήσῃ, ἣ ἀσπασθαι ὅς κεν ἐκένω
 Ἐνθάδ' ἀπαμύξει ἄλοχον ἣ παῖδιμον ἥν.
 165 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη Εὐμήνη συβώτῃ,
 ὦ γέρον, ἔτ' ἄρ' ἐγὼν διαγγέλιον σάδ' ἔσσω,
 Οὐτ' Οδυσσεύς ἐπὶ οἶκον ἐλδύσεται· ἀλλὰ ἔκλθ'
 Πῖνε, ἣ ἄλλα παρὲξ μεμνήμεθα, μηδὲ με σῶπον
 Μίμνησκ'. ἡ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι κούρῃσιν
 170 Ἀχρυμαὶ ὀππότε περ μήνην κούρῃσιν ἀνακτῶν,
 Ἀλλ' ἵπποι ὄρκον μὲν ἰάσομεν· αὐτὰρ Οδυσσεύς
 Ἐλθοὶ ὅπως μιν ἔγωγ' ἐδίωκεν ἣ Πρωτόστειν,
 Λαίρνας δ' ὁ γέρον ἣ Τηλέμαχ' ἀνείλε.
 Νῦν αὖ παῖδός τε αἶσεν ὀδύρομαι, ὃν σέπ' Οδυσσεύς,
 175 Τηλεμάχῃ· πόντῳ ἐπεί θρήνηαν θεοὶ ἔρπει ἴσον,
 Καὶ μιν ἔφην ἵστασθαι ἐν ἀνδράσιν ἔπα χερσίν
 Πατρός τοιο φίλοι, φρένας ἣ εἰδ' ἀγνῶν,
 Τῷ δέ τις αἰδανέων βλάψῃ φρένας ἔνδον ἵσας,
 Ἡέ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μεσσηνέας ἀκλῶν
 180 Ἐς Πύλον ἠγαθέων. πόντῳ δὲ μετ' ἡρώεσσιν ἀγῶνι
 Οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φύλον ὀληται
 Νώνυμον ἔξ Ἰθάκης Ἀρκείῃσι ἀντιόχοιο.
 Ἀλλ' ἵπποι κῆνον μὲν ἰάσομεν, ἡ κεν ἀλγὴν,
 Ἡ' κε φύγοι, καὶ κεν οἱ ὑπέρχοι χῆμα Κρονίων.
 185 Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ παρ' αἰσῶν κηδὲν ἔνισπες,
 Καὶ μοι αὐτ' ἀγέμενον ἰάσσομαι, ὅρ' εὖ εἰδῶ,
 Τίς, πόθεν ἔς ἀνδρῶν, πόδι ποὶ πόλιν, ἠδὲ πόλιν
 Ὀπποῖς δ' ἐπὶ νηὶς ἀφίκοι· πῶς δέ σε γαῖται
 Ἡγάγον εἰς Ἰθάκην, αἵτις ἔμμεναι εὐχισάντο.
 190 Οὐ μὲν γὰρ εἴ σε πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἰκίσθαι.

Quod redit Ulysses. munus autem læti nuncii mihi sit,
Statim postquam ille veniens suas domos pervenerit,
Indue mihi lenam & tunicam, vestimenta pulchra.
Ante autem, licet valde indigens, nihil accipiam. 155
Inimicus enim mihi is pariter cum Ditis portis
Est qui egestati cedens fallacia loquitur.
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque men-

sa,
Penatesque Ulyssis inculpati ad quos venio,
Profecto tibi hæc omnia perficientur sicut dico. 160
Hocque ipso anno veniet huc Ulysses:
Isto quidem pereunte mense, illo autem instante,
Domum reversus, & puniet quicumque illius
Hic probro afficit uxorem & illustrem filium.

Hunc autem respondens allocutus es Eumæe subulce: 165
O senex, neque ego pro læto nuncio munus solvam,
Neque Ulysses amplius domum veniet: sed quietus
Bibe, & alia præter hæc memoremus, neque mihi hæc
Memora. certe enim animo in pectore meo
Tristor, quando aliquis meminit optimi heri. 170
Sed juramentum quidem sinamus: at Ulysses
Veniat ut ipsum ego volo & Penelope,
Laertesque senex & Telemachus divinus forma.
Nunc rursus puerum sine fine desleo quem genuit Ulyt-

ses,
Telemachum: quem postquam nutrierunt dii plantæ simi-
lem, 175
Et ipsum autumabam fore in viris haud pejorem
Patre suo caro, mente & specie admirabilem,
Ejus autem aliquis immortalium læsit mentem intus æqua-

bilem,
Vel aliquis hominum. is enim ivit ad patris auditionem
In Pylum divinam. huic autem proci superbi 180
Domum venienti insidiantur, ut genus pereat
Sine nomine ex Ithaca Arcisii divini.
Sed illum quidem sinamus, siue capiat,
Sive effugiat, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu senex tuas ipsius erumnas indica. 185
Et mihi hoc eloquere verum, ut bene intelligam,
Quis, unde es virorum, ubi tibi urbs & parentes.
Qua autem in navi venisti: quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam, quos se esse profitebantur.
Non enim te peditem puto hac venisse. 190

Hunc

- Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν^ο προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 Τοιγάρ ἐγώ σοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
 Εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμῖν ἰδῶδι,
 Ἡ δὲ μέδω γλυκερὸν κλισίης ἔνσασθεν ἑσσι,
 195 Δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ποιοῖεν.
 Ρηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς εὐκλειαν ἀπαντα
 Οὐκ διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
 Ὅσα γὰρ δὴ ξυμπάντα θεῶν ἴσσιτι μόγησα.
 Ἐκ μὲν Κρητῶν γέν^ο ὄχομαι Ἀρειαῶν,
 200 Ἀνέρ^ο ἀφροῖο παῖς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
 Τίεες ἐν μεγάροις ἡμῖν τράρην ἠδ' ἐγένοντο,
 Γηῆσοι ἐξ ἀλοχῆ, ἡμεῖ δ' ὠνήτη τέκε μήτηρ
 Παλακίς, ἀλλὰ μεῖ ἴσον ἰθαγενέσσιν ἑσμεν
 Κάσῳ Τηλακίδης, πῶ ἐγὼ γέν^ο ὄχομαι ἄνα·
 205 Ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήσσεσι θεὸς ὥς τίετο δῆμῳ,
 Ὀλβῶν τε πλῶτῳ τε, καὶ ἡάσι κυδαλίμοισιν.
 Ἀλλ' ἦτοι πῶν Κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρεσαι
 Εἰς Ἀἶδαο δόμους· τοὶ δὲ ζῶντι ἰδάσαντο
 Παιῖδες ὑπέρδυμοι, καὶ ἐπὶ κλήρης ἐβάλλοντο·
 210 Αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, καὶ οἰκί' ἐνεμας.
 Ἡ γὰρ γόμῳ δὲ γυναικὶ πολυκλήρων ἀνδρῶν,
 Εὐνική ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ ἔκ ἀποφῶλι^ο ἦα,
 Οὐδὲ φυγοπόλεμ^ο. νῦν δ' ἤδη πάντα λείοικεν.
 Ἀλλ' ἐμπης καλὰ μιν γέ σ' ὀίμαι εἰσορόωντα
 215 Γινώσκεν· ἥ γάρ με δύνῃ ἔχει ἥλιδα πολλή.
 Ἡ μὲν δὲ θάρσ^ο μοι Ἀρης τ' ἔδωκεν καὶ Ἀθλῆν,
 Καὶ ρηξίμοσιν, ὅποτε κείνοισι λόχονδ' εἰ
 Ἀνδρας ἀρετῆας, κακὰ δυσμενέσσι φυτῶν·
 Οὐποτέ μοι θάνατον προπόσσετο θυμὸς ἀγλῶν,
 220 Ἀλλὰ πολὺ πρότις^ο ἐπάμμεν^ο ἔγχει, ἔλεσκον
 Ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ, σέ μοι εὔξει πόδεςσι.
 Τοι^ος εἴ' ἐν πολέμῳ· ἔργον δὲ μοι ἐ φίλον ἔσκεν,
 Οὐδ' οὐκωφελίη, ἥτε τρίφει ἀγλαὰ τέκνα.
 Ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆς ἐπ' ἥρετμοι φίλαι ἦσαν,
 225 Καὶ πόλεμοι, καὶ ἀκόντες εὐξέστοι, καὶ οἴσοι,
 Λυγρὰ, πᾶσι τ' ἄλλοισιν γὰρ κατωργητὰ τέλονται.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ πᾶσι φίλ' ἴσκι πᾶσι περ θεὸς ἐν φρεσὶ δῆκεν.
 Ἀλλ^ο γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιστάμεται ἔργας.
 Πεν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι ἔσας Ἀχαιῶν,

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
 Enimvero ego tibi hæc admodum vera edisseram,
 Sit quidem nunc nobis pro tempore & esca,
 Et vinum dulce testæ intra manentibus,
 Epularique quiete, alii autem ad opus eant: 195
 Facile postea & in annum omnes
 Non perficerem narrans meos dolores animi,
 Quoscumque omnes deorum voluntate passus sum.
 Ex Creta quod ad genus attinet me ajo esse spatiosa,
 Viri divitis filium: multi autem & alii 200
 Filii in ædibus & educati & nati sunt,
 Legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
 Pellex, sed me æque ac legitimos æstimabat
 Castor Hylacides, cujus ego genus prædico me esse:
 Qui quondam in Cretensibus ut deus colebatur populo, 205
 Fortunisque divitiisque, & filiis gloriosis.
 Sed illum quidem fata mortis aggressa sunt ferentia
 In Ditis domos: victum autem dividerunt
 Filii magnanimi, & fortes jecerunt:
 At mihi valde pauca dederunt, & domum tribuerunt. 210
 Duxi autem uxorem locupletissimorum hominum,
 Virtutis meæ gratia: quia non futilis eram,
 Neque fugax in bello. nunc autem jam omnia defecerunt.
 Sed tamen stipulam saltem te arbitror intuentem
 Cognoscere: nam profecto me calamitas occupat cumulata
 multa. 215
 Certe enim audaciam Marsque dederant & Minerva,
 Et vim perrumpendi agmina virorum, cum legerem ad insi-
 dias
 Viros optimates, mala inimicis ferens:
 Nunquam mihi mortem ante oculos ponebat animus viri-
 lis,
 Sed multo primus adoriens lancea, capiebam 220
 Virorum inimicorum qui mihi cederet pedibus.
 Talis eram in bello. opus autem mihi haud gratum erat,
 Neque res familiaris, quæ nutrit caros filios:
 Sed mihi semper naves remigabiles gratæ erant,
 Et bella, & tela polita, & sagittæ, 225
 Tristia, quæque aliis horrenda sunt.
 At mihi grata erant quæ forte Deus in animo posuerat:
 Alius enim aliis vir delectatur operibus.
 Ante enim quam in Troja pedem ponerent filii Achivo-
 rum,

- 230 Εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα ἢ ἀκυπόροισι νήσων
 Ἀνδρας ἐς ἀλδοαπύς· καί μοι μάλα τύγχανε πάντε
 Τῶν ἐξαερυμῶν μενοικία, πολλὰ δ' ὅποιον
 Λάγχανον· αἶψα δὲ δὴ οὐδ' ὀρέλπω, καί ρα ἔπειτα
 Δανός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι πετύγμω.
- 235 Αἶψ' ὅτε δὲ τλώδε συγερῶ ὁδὸν εὐρύστα Ζεὺς
 Ἐφράσαδ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γένετ' ἔλυσε,
 Δὴ ὅτε μὲν ὠωγον ἢ ἀγκαλυτὸν Ἰδομενεῖα
 Νῆας ἠγίσασσας ἐς Γλιον· ὠδὲ π μῆχ'·
 Ἦεν ἀνήσασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δῆμα φῆμι.
- 240 Ἐνθα μὲν εἰνάπτες ποταμιζόμεν ἦες Ἀχαιῶν,
 Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πελάμης πύσαντες ἐβημεν
 Οἰκάδε σὺ νῆσσι· θεὸς δ' ἐκείδασεν Ἀχαιῆς.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ δαλῶ κακὰ μῆδετο μετίεσσε Ζεὺς.
 Μῶνα γὰρ οἷον ἔμενα πεπαρτόμεν' πεκίεσι,
- 245 Κωριδίη τ' ἀλόχῳ ἢ κήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Αἰγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυαίεσθαι,
 Νῆας εὐσείλασσε σὺ ἀναδίοις ἐπαίροισιν.
 Ἐνεία νῆας σείλα, θεὸς δ' ἐσαγέραςτο λαός.
 Ἐξήμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐλμρες ἑταῖροι
- 250 Δάμωι· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερῆα πολλὰ παρῆχον,
 Θωῖσιν τε ῥέξαν, αὐτοῖσι τε δαῖτα τάνισθαι.
 Ἐβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρέης,
 Ἐπλόμεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραιῖ, καλῷ,
 Ρ' ἡϊδίως, ὥσεί τε καπέρροον· ὠδὲ πᾶς ἔν μοι
- 255 Νηῶν κτημάνδῃ, ἀλλ' ἀσκεδέες ἢ ἀνυσσι
 Ἡμεδα· πᾶς δ' ἀνεμός τε κυβερνήτᾱς τ' ἴδμων.
 Πιμπταῖσι δ' Αἰγυπτον εὐρρέτῳ ἰκόμεσθα·
 Σῶστα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νῆας ἀμφιελίσσας.
 Ἐνδ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμῳ ἐλμρας ἑταῖρας
- 260 Αὐτὸς πᾶρ νῆσσι μένειν, ἢ νῆας ἱρυσθαι.
 Οὔτῳ δὲ κατὰ σκοπιάς ὠτρυνε νῆσθαι.
 Οἱ δ', ὕβρι εἰσαντες, ἐπισπόμενοι μὲν ἑ σφῶ,
 Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλίας ἀγρῆς
 Πόρδοον, ἐκ δὲ γωαίικας ἄγον ἢ νήπια σέκρα,
- 265 Αὐαῖς τ' ἔπτηνον. αἶψα δ' ἐς πόλιν ἵκντ' αὐτῶν.
 Οἱ δὲ, βοῆς αἰόντες, ἀμ' ἠοῖ φαινομένῃ
 Ἥλδον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε ἢ ἵππων,
 Χαλκῷ τε σαρπη. ἐν δὲ Ζεὺς περτικίρων'

Novies viris imperator fui & velocibus navibus
 Viros adversus externos: & mihi sane contigerant omnia
 Ex quibus eligebam quæ animo placerent. multa autem post
 illa

Sortiebar: statimque domus augebatur, & postea
 Gravisque reverendusque inter Cretenses evasi.
 Sed cum jam hoc odiosum iter magnus Jupiter

Decreverat, quod multorum virorum subtus genua solvit, 235

Nempe tunc me jusserunt & inclytum Idomeneum

Navibus præesse in Ilium *destinatis*: neque ulla ratio

Erat denegandi, malus enim occupabat populi rumor.

Ibi quidem novem annis belligeravimus filii Achivorum, 240

Decimo autem urbem Priami populati, ivimus

Domum cum navibus: Deus autem disjecit Achivos:

At mihi misero male consuluerat consiliorum autor Jupiter.

Mensem enim solum mansi delectatus filiis,

Legitimaque conjuge & bonis: at postea 245

In Ægyptum me animus impulit navigare,

Naves adornantem cum divinis fociis.

Novem naves adornabam, citoque coactæ erant copiæ.

Sex diebus quidem postea mihi dilecti socii

Convivati sunt: at ego victimas multas præbebam, 250

Et diis ad sacrificandum, & ipsis ad epulas parandas.

Septimo autem conscendentes a Creta spatiosa,

Navigavimus Borea vento puro, bono,

Facile, veluti secundo flumine. neque ulla igitur mihi

Navium labefacta est, sed sospites & incolumes 255

Sedebamus: has autem ventusque & gubernatores dirige-
 bant.

Quinto die autem Ægyptum pulchre fluentem venimus.

Statui autem in Ægypto fluvio naves versatiles.

Ibi quidem ego hortabar caros socios

Illic apud naves manere, & naves subducere. 260

Speculatoresque per speculas jubebam ire:

Illi autem intemperantia impulsî, sequentes libidinem animi
 sui,

Statim admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros

Populabantur, mulieres autem abigebant & infantes natos,

Ipsosque interficiebant. cito autem in urbem ivit rumor. 265

Illi autem clamorem audientes, simul cum aurora apparente

Venerunt: impletus est autem totus campus peditibus & e-
 quitibus,

Ærisque fulgore. Jupiter autem fulminator

- Φύζω ἰμοῖς ἐπείροισι κελὼ βάλεν, ἡδέ τις ἔτλη
 270 Μῆναι εὐανάβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάγχου ἐστν.
 Ἐνδ' ἡμέων πολλὰς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῷ,
 Τὺς δ' ἄγαγον ζυῖς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 Αὐτὰρ ἰμοὶ Ζῶς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ πᾶσι νόημα
 Ποιῶσ'· ὡς ὄφελον θανάειν καὶ πότμον ἐπιστάν.
 275 Αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ. ἔα γὰρ νύ με πῆμ' ὑπείδεω.
 Αὐτὰρ ἀπὸ κρατὸς κινῶν ἄτυκτον ἔηκα,
 Καὶ σάκῃ ἄμοιῖν· δόρυ δ' ἐκβαλον ἔκτοσε χερὸς·
 Αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναυτὸν ἥλυδον ἵππων,
 Καὶ κύσα γύναιδ' ἐλὼν. ὁ δ' ἐρύσασα, καὶ μὲ ἐλήσεν·
 280 Ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγει οὐαδὲ δακρυχέουσα.
 Ἡ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊον μελήσιν,
 Ἰάμενοι πᾶναι· (δὴ γὰρ κεχολάσσω λῦν)
 Ἀλλ' ἀπὸ κῆνθ' ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῶν
 Ξανίη, ὅς τε μάλιστα γεμισσάται κακὰ ἔργα.
 285 Ἐνθα μὲν ἐκπύστες μένον αὐτόδι, πολλὰ δ' ἄγμαι
 Χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίαις ἀνδράς· δίδουσαν γὰρ ἅπαντες.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ὀγδοὺν μοι ἐπιπλόμενον ἔτ' ἤλθε,
 Δὴ τότε φοῖνιξ ἤλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδώς,
 Τρώϊκός, ὅς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνδρώποισιν ἰώργει·
 290 Ὅς μ' ἄγε παρτεπιδῶν ἦσαν φρεσὶν, ὅφρ' ἰκόμεσθαι
 Φοινίκην, ὅδι πῶγε δάμοι καὶ κτήματ' ἔκιστο.
 Ἐνθα παρ' αὐτῷ μέναι τελεσφόρον εἰς εὐναυτὸν.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μῶνός τε καὶ ἡμέραι ἐξετέλεθον
 Αὐτὸς περὶπλομένην ἔπεθ', καὶ ἐπ' ἥλυδον ὤρει,
 295 Ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς εἴσατο πομπόποροις,
 Ψάδια βελώσας, ἵνα οἱ σὺν φόρπον ἄγοιμι,
 Καὶ θὶ δέ μ' ὡς περάσῃσι, καὶ ἄσπετον ὄνον ἔλοιτο,
 Τῷ ἐπὶ κῆλῳ ἐπ' νηὸς, οἴαμενός περ, ἀνάγκη.
 Ἡδ' ἔειπεν Βορέη ἀνέμῳ ἀεραῖϊ καλῷ
 300 Μείσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζῶς δέ σφιν μῆδετ' ὀλεθρον.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτῳ μὲν ἐλάτομεν, ἡδέ τις ἄλλη
 Φαίνετο γαίαν, ἀλλ' ἔρανός ἡδὲ θάλασσα,
 Δὴ τότε κινῶν νεφέλῳ ἔγησε Κρονίων
 Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὔραις.
 305 Ζῶς δ' ἀμυδὺς βρόντασε, καὶ ἔλβαλε νηὶ κεραυνῷ.
 Ἡδ' ἐλαγχθῆναι πάσαι, Διὸς πληγῶσα κεραυνῷ,
 Ἐν δὲ θείῃσι πληῖσι, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.

Fugam meis fociiis malam incussit, neque aliquis sustinebat
Manere contra: circum enim mala undique stabant. 270

Ibi nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem duxerunt vivos, sibi ut opus facerent coacti.

At mihi Jupiter ipse in mente hoc consilium
Struxit. utinam debuisssem mori & fatum obiiisse
Illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit. 275

Statim de capite galeam fabrefactam deposui,
Et scutum ab humeris: lanceam quoque projecit ex manu:
At ego regis obviam ibam equis,
Et osculabar genua complexus. qui servavit, & me miseratus
est,

In currumque me collocans duxit domum lacrymas funden-
tem. 280

Equidem me valde multi adoriebantur fraxinis,
Cupientes interficere: (jam enim irati erant valde)

Sed ille arcebat: Jovis enim respiciebat iram
Hospitalis, qui maxime indigne fert mala opera.
Hic quidem septem annos mansi ibidem, multas autem coe-
gi 285

Divitias inter Ægyptios viros: dabant enim omnes.

Sed cum jam octavus mihi rediens annus venit,
Tunc Phœnicus venit vir fallacias callens,
Hellus, qui jam multa mala hominibus fecerat:
Qui me duxit persuadens sua mente, ut iremus 290

In Phœniciam, ubi ejus domus & bona erant.

Ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.

Sed quando jam mensesque & dies perfecti sunt

Vertentis anni, & supervenerunt tempora,
In Lybiam me navi imposuit pontigrada 295

Fraudem meditans, ut ei onus comportarem,
Illic autem me ut venderet, & magnum pretium acciperet.

Hunc sequabar in navi, suspicans licet, coactu.

Illa autem currebat Borea vento puro bono

Per medium supra Cretam. Jupiter autem ipse moliebatur
interitum. 300

Sed quando jam Cretam quidem liquimus, neque aliqua alia
Apparebat terrarum, sed cælum & mare,

Ibi tum atram nubem statuit Saturnius

Navem supra cavam: caligabatque pontus ab ipsa.

Jupiter autem simul tonuit, & iniecit navi fulmen. 305

Hæc autem contorquebatur tota, Jovis percussa fulmine,

Sulphureque implebatur, ceciderunt autem ex navi omnes:

- Οἱ δὲ, κερώνησαν ἱελοὶ, περὶ τῆς μέλαινας
 Κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀποάνυτο ῥότον.
- 310 Αὐτὰρ ἔμοι Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντά περ ἄλγος θυμῷ,
 Ἰσθὺν ἀμαιμάκετον νηὶς κυανοπράοιο
 Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἐπὶ πῆμα φύγοιμι.
 Τῷ ῥα περιπλοχθεῖς, φερόμην ὁλοῖς ἀνέμοισιν.
 Ἐννῆμα φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυχτὶ μελάνῃ
- 315 Γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κύμα κυλίνδον.
 Ἐνθά με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσατο Φῶδων
 Ἡρώς ἀπεράτλῳ· πῶ γάρ φίλῃ υἱὸς ἱππεδῶν
 Αἰῖδρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν εἰς οἶκον,
 Χειρὸς ἀναστήσας, ὅφρ' ἵκητο δάμασσε πατρός.
- 320 Ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔμασσε ἴσεν·
 Ἐνδ' Ὀδυσσῆα ἐγὼ πυθόμην· κῆν' γὰρ ἴφασκιν
 Ξένισσά ἠδὲ φιλήσας ἰόντ' εἰς πατρίδα γαῖαν.
 Καί μοι κῆματ' εἰδείξεν ὅσα ξυσαγείρατ' Ὀδυσσεύς,
 Χαλκὸν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
- 325 Καί νύ κεν εἰς δεκάτῃ γενεῇ ἱερόν γ' ἐπὶ βόσχοι.
 Τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κεμήλια κῆτο ἀνακτῇ.
 Τὸν δ' εἰς Δαδώνῳ φάτο βήμεναι, ὅρα θεοῖς
 Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βυλῇ ἐπακίσῃ,
 Ὅσπῃος νοσήσῃ Ἰθάκης εἰς πῖονα δῆμον,
- 330 Ἦδη δ' ἴω ἀπείων, ἢ ἀμφαδόν, ἢ κρυφιδόν.
 ὦμοσσε δὲ πρὸς ἑμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
 Νῆα κατερύσσει, καὶ ἱπάρτεας ἔμμεν ἱταίρας,
 Οἳ δὴ μιν πέμψουσιν φίλῳ εἰς πατρίδα γαῖαν·
 Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψαι· τύχηςσε γὰρ ἐρχομένη τῆς.
- 335 Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν εἰς Δελίχιον πολύτυρον.
 Ἐνθ' ὅγε μὲν ἑωῶγα πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάσῳ
 Ἐνδυκίως· ποῖσιν δὲ κακῇ φρεσὶν ἑωδανὲ βυλῇ
 Ἀμφ' ἔμοι, ὅφρ' ἐπὶ πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γεοίμην.
 Ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποταπόροισιν νῆς,
- 340 Αὐτὰρ δ' ἄλιον ἤμαρ ἔμοι περιμηχανόωντο.
 Ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔμασσε ἴδυσαν,
 Ἀμφὶ δὲ μοι ῥάκῃ ἄλλο κακὸν βάλλον, ὃδ' ἔχιτῶνα
 Ρωγαλία, πᾶσι καὶ αὐτὸς ἐν ὀρθαλμοῖσιν ὄρμαι.
 Ἐσπίριοι δ' Ἰθάκης εὐεῖλα ἔργ' ἀφίκοντο.
- 345 Ἐνδ' ἐμὲ μὲν κατὰ νηυσὶν εὐωσέμεν ἐνὶ νῆϊ,
 Ὅπλῳ εὐσφρεῖϊ σερπῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάσαντες

Qui cornicibus similes, circum navem nigram
 Fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
 At mihi Jupiter ipse habenti licet dolores animo, 318
 Malum longum navis nigræ proram
 In manibus posuit, ut adhuc malum effugerem.
 Hunc amplexus, ferebar perniciosus ventis:
 Novem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
 Terræ Thesprotorum applicuit magna unda volvens. 31
 Tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
 Heros gratis: hujus enim dilectus filius occurrens
 Frigore & labore afflictum duxit in domum,
 Manu sublevans, donec venit ad ædes patris.
 Et me penula tunicaque velaminibus amixit. 320
 Ibi de Ulyssæ ego audiui: ille enim dicebat *se enim*
 Hospitio suscepisse & amanter tractasse eunte in pa-
 triam.

Et mihi bona ostendit quæ coegerat Ulysses,
 Æsque aurumque laboratissimumque ferrum.
 Etiam in decimam progeniem alterum adhuc aleret. 325
 Tot ei in domibus thesauri jacebant regis.
 Illum autem in Dodonem dicebat ivisse, ut Dei
 Ex queru procera Jovis mentem audiret,
 Quomodo rediret Ithacæ in pinguem agrum,
 Jam diu absens, vel palam, vel occulte. 330
 Jurabat autem ad me ipsum, libans in domo,
 Navem deduxisse, & paratos esse socios,
 Qui ipsum comitaturi essent dilectam in patriam ter-
 ram.

Sed me prius dimisit: contigit enim iens navis
 Virorum Thesprotorum in Dulichium frumenti feracem. 335
 Ibi tum me jussit mittere regi Acasto
 Sedulo. illis autem malum animo placuit consilium
 De me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
 Sed quando a terra multum progressa erat pontigrada na-
 vis,

Statim fervilem diem mihi machinabantur. 340
 Me quidem læna tunicaque velaminibus exuerunt,
 Circum autem me lacernam aliam malam jecerunt, & tuni-
 cam

Laceram, quæ & ipse in oculis vides.
 Vesperi autem Ithacæ amœnæ ad agros pervenerunt.
 Ibi me quidem ligaverunt armata in navi, 345
 Fune bene torto arctæ; ipsi autem egressi

- Εὐσυνέμενος παρά Διῖα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
 Αὐτὰρ ἔμοι δεσμὸν μὲν ἀνέγκαμψαν θεοὶ αὐτοὶ
 Ῥηϊδίας· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκη^ς ἀμφικαλύψας,
 350 ἔασπον ἐφόλκιον καταβάς ἐπέλασσε θαλάσση
 Σάδ^{ος}· ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσε ἀμφοτέρῃσι
 Νηχόμεν^{ος}, μάλα δ' ὄκα θυμῷ ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
 Ἐνδ' ἀναβάς ἔδιπτε δρι^ς λυ^ς πολυανδρί^{ος} ὕλης,
 Κάμῳ πεπρω^ς. οἱ δὲ μεγάλα σενάχοντες
 355 Φοίτων. ἀλλ' ἐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
 Μαιέσθαι προτέρω. ποὶ μὲν πάλιν αἶψας ἔβαινον
 Νεὸς ἐπὶ γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
 Ῥηϊδίας, καί με σαδμῷ ἐπέλασαν ἄγοντες
 Ἀνδρὸς ἐπισαμέν^{ος}. ἔα γάρ νύ μοι ἄλσα βιῶναι.
 360 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν^{ος} προσέφησεν Εὐμαιε συβώτα,
 Ἀ' δαλὲ ξένων, ἧ μοι μάλα θυμὸν ὄρεσας,
 Ταῦτα ἕκαστα λήγων ὅσα δὴ πάδες, ἧδ' ὅσ' ἀλήθης.
 Ἀλλὰ πῶς ἐ κατὰ κόσμον ὀομαι, ἔδῃ με πείσεις,
 Εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆ^{ος}. τί σε χρὴ ποῖον εἶναι
 365 Ματιδίως ἴδδισθαι; ἐγὼ δ' ἄ οἶδα καὶ αὐτὸς
 Νόστον ἐμοῖο ἀνακτ^{ος}, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
 Πάγχυ μάλ', ὅτ' αὖ μιν ἔα μετὰ Τρώεσσι δάμνασαν
 Ἡὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐταί' πόλεμον πολυτάσσοι.
 Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαῖοι,
 370 Ἡδὲ καὶ καὶ ὃ παῖδι μέγα κλέ^{ος} ἦρατ' ὀπίσω·
 Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἀρπυγῆς ἀνηρεύλασσε.
 Αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπ^{ος}· ἔδῃ πάλινδε
 Ἐρχομαι, εἰ μὴ πέσσει πείρω^ς Πύρρῳ ὀπίσσω
 Ἐλθέμεν ὀτρύνουσιν, ὅτ' ἀγγελὴν ποδὲν ἔλθῃ.
 375 Ἀλλ' οἱ μὲν πᾶσι ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
 Ἡμὲν οἱ ἀχυνώμεθα δῶλ' οἰχομένοιο ἀνακτ^{ος},
 Ἡδ' οἱ χαίρουσι βίῳ^ς νήπιον ἔδοντας.
 Ἀλλ' ἔμοι ἐ φίλον ἐστὶ μεταλῆσαι καὶ ἔρυσθαι
 Ἐξ ἐδὴ μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μίσθ^{ος},
 380 Ὅς τ' ἀνδρα κτείνας, πολλῶν ἐπὶ γαῖαν ἀληθείς,
 Ἡλυθ' ἐμὸν πρὸς σαμβρόν. ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάταζον.
 Φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενεῖ^{ος} ἰδέσθαι
 Νῆας ἀκχεόμενον πᾶσι οἱ ξυνέβησαν αἰελλας·
 Καὶ φάτ' ἐλάσσεσθαι ἢ ἐς Διὸ^ς ἢ ἐς Ὀπώρην,
 385 Πολλὰ χρήματ' ἄρξασθαι, σὺν ἀντιβίῳ ἐσπέρῃσι.

Festinanter ad littus maris conam sumpserē.

At mihi vinculum quidem dissolverunt dii ipsi

Facile: capiti autem lacernam amiciens

Levigatum ad clavum descendens applicui mari'

350

Pectus: deinde manibus remigavi ambabus

Natans, valde autem cito foris eram circa illos.

Tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ sylvæ,

Jacebam stratus. illi autem valde suspirantes,

Ibant. sed haud enim ipsis visum est melius esse

355

Inquirere ulterius. hi quidem retro iterum iverunt

Navem in concavam: me autem absconderunt dii ipsi

Facile, & me stabulo applicuerunt ducentes

Viri prudentis. adhuc enim mihi fatale est vivere.

Illum vicissim alloquebaris Eumæe bubulce:

360

O miser hospitem, certe mihi valde animum commovisti,

Hæc singula dicens quæ passus, & quantum jactatus es.

Sed illa haud pro decenti, arbitror, dicebas, neque mihi si-

dem facies

Loquens de Ulyssæ. quid te oportet talem hominem

Temere mentiri? ego autem certo scio & ipse

365

Reditum mei domini, quod infestus est omnibus diis

Prorsus, quando ipsum non in Trojanis domuerunt,

Vel amicorum in manibus, postquam bellum absolvit.

Quare ei tumulum etiam fecissent omnes Achivi,

Ac etiam suo filio magnam gloriam conciliaffet in poste-

rum.

370

Nunc autem ipsum sine gloria harpyiæ abripuerunt.

At ego apud suos semotus: neque ad urbem

Eo, nisi quid forte prudens Penelope

Venire jubeat, quando nuncius alicunde venit.

Sed illi quidem singula assidentes interrogant,

375

Et illi dolent diu absente rege,

At hi lætantur victum impune edentes.

Sed mihi non gratum est inquirere & interrogare

Ex quo me Ætolus vir decepit verbo,

Qui viro interfecto, multas per regiones vagatus,

380

Venit ad meum stabulum: ego autem ipsum amice ha-

bui.

Dicebat autem eum inter Cretenses apud Idomeneum se vidisse

se

Naves reficientem quas ei fregerant procellæ:

Et aiebat venturum vel in æstatem vel in autumnum,

Multas opes vehementem, cum divinis sociis.

385

- Ἡ καὶ σὺ γέρον πολυπενδές, ἐπεί σέ μοι ἦγαγε δαίμων,
 Μῦτέ τι μοι ψάδεσσι χαρίζεο, μήτέ τι δέλγῃ.
 Οὐ γάρ τινεὶ ἐγὼ σ' αἰδήσομαι, ἔδδ' ἐφίλῃσω,
 Ἀλλὰ Δία ξένιον δέσας, αὐτὸν τ' ἐλεήσας.
- 390 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἥ μάλα τίς ποί θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἄπις;
 Οἷόν σ' ἔδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον, ἔδδ' σε πείθω,
 Ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρῳ ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὑπερθε
 Μάρτυροι ἀμφοτέρωσι θεοὶ ποτὶ ὀλυμπον ἔχουσιν.
- 395 Εἰ μὲν κεν ροσίσῃ ἀναξ τεὸς ἐς σόδε δῶμα,
 Ἔσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔμματα, πέμψας
 Δελίχιον δ' ἵεναι, ὅδι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 Εἰ δέ κε μὴ ἰλθῇσιν ἀναξ τεός, ὥς ἀργῶά,
 Δμῶας ἐπιστάσας, βαλῇαν μεγάλης κατὰ πέτρης,
- 400 Ὅφρα καὶ ἄλλ' ἔπωπαχός ἀλδέται ἠπεροπῶν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δι' ὕφορβος,
 Ξῆν', ἔπω γάρ κεν μοι εὐκλείη τ' ἀρετὴ σε
 Εἴη ἐπ' ἀνδρώπας ἅμα τ' αὐτάρ καὶ μετέπειτα,
 Ὅς σ' ἐπεί ἐς κλισίῳ ἄγαγον, καὶ ξένια δῶκα,
- 405 Αὖτις δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἐλπίμην,
 Πρόφρων δὴ κεν ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιποίμην.
 Νῦν δ' ὦρῃ δόρπον. πείχισά μοι ἔνδον ἐταῦροι
 Εἴκν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρόν τετυκοίμεθα δόρπον.
 Ὡς οἱ μὲν ποιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
- 410 Ἀγχίμελον δὲ σύες τε καὶ ἄνδρες ἦλθον ὕφορβοι,
 Τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἡβρα κοιμηθῶσαι.
 Κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομένων.
 Αὐτὰρ ὁ οἷς ἐπαροισιν ἐκέκλετο δι' ὕφορβος,
 Ἀξεδ' ὧν πὸν ἄριστον, ἵνα ξένῳ ἱερῶσω.
- 415 Τηλεδαπῶ. πρὸς δ' αὐτοὶ ἀνησόμεθ', οἵπερ οἷζυι
 Διὶ ἔχομεν, πάχοντες ὧν ἔνεκ ἀργιοδόντων.
 Ἀλλοὶ δ' ἡμέτερον κάματος νῆποινον ἔδυσιν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας κίεσε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ.
 Οἱ δ' ὡς εἶπον μάλα πύονα πανταίτηρον.
- 420 Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔσθσαν ἐπ' ἐχάρη· ἔδδ' ἐσβάτης
 Λήδετ' ἄρ' ἀθανάτων· (φρεσὶ γάρ κέχρητ' ἀγαθήσιν)
 Ἀλλ' οὐκ ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τείχεας ἐν πυρὶ βάλεν
 Ἀργιοδόντ' ὕδς, καὶ ἐπ' ἄχιστο πᾶσι θεοῖσι
 Νουσήσας Ὀδυσῆα παλὺφρονά οὐδ' ἐδόμονδε.

Et tu senex multa passe, postquam te ad me duxit deus,
Neque quicquam mihi mendaciis gratificare, neque mul-
ceas.

Non enim ob id ego te honorabo, neque diligam,
Sed Jovem hospitalem veritus, neque ipsum miseratus.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses: 390

Nā quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
Ut te neque juratus induxi, neque tibi persuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus. at desuper
Testes ambobus dii qui Olympum habitant.

Si quidem redibit herus tuus in hanc domum,
Induens me lænaque tunicaque vestibus, missurum

395

Ad Dulichium ire: quo mihi gratum est animo:

Sin autem venerit herus tuus, ut ajo,
Servos immittens mihi, deice magna de rupe,

Ut & alius mendicus caveat decipere,

400

Illum respondens allocutus est divinus subulcus:

Hospes, scilicet sic mihi bona fama virtusque

Effet inter homines simul nunc & deinceps,

Qui te postquam domum duxi, & xenia dedi,

Contra jam interficerem, tibi que animam eriperem,

405

Alacer scilicet postea Jovi Saturnio supplicarem.

Nunc vero hora cœnæ. citissime mihi intus focii

Sint, ut in tugurio lautam præparemus cœnam.

Sic hi quidem talia inter se dicebant.

Propius autem suæque & viri venerunt porcarii.

410

Igitur has quidem incluserunt in sua loca ad dormien-
dum:

Clamor autem multus ortus est suum stabulantium.

At suos socios adhortabatur divinus subulcus:

Ducite suum optimum, ut hospiti sacrificem

Peregrino: una & ipsi recreabimur, qui ærumnam

415

Diu habemus, patientes suum gratia albidientium,

Alii autem nostrum laborem impune edunt.

Sic locutus scidit ligna acuto ferro:

Illi autem suam adduxerunt valde pinguem quinquen-
nem:

Hunc quidem postea posuerunt in foco. neque subulcus

420

Oblitus est immortalium: (mente enim utebatur

bona)

Sed is primitias carpens, capitis pilos in ignem jecit

Albidentis suis, & precatus est omnes deos

Ut rediret Ulysses prudens suam domum.

- 425 Κόψε δ' ἀνασχόμεν^Θ χίρην δρυὸς ὡς λίπε κέων.
 Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· πῶς δ' ἰσπαζέειν τε καὶ ἄσαν.
 Αἶψα δέ μιν διέχθαι· ὁ δ' ὠμοδετέτο συβώτης,
 Πάντοθεν ἀρχόμεν^Θ μελέων, ἐς πύονα δημιόν.
 Καὶ πᾶ μιν ἐν πυρὶ βάλε, παλινὸς ἀφρίσθη αὐτῇ,
 430 Μίτυλλον τ' ἄρα τάλαι, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἑπείραν,
 ὧπποσιν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντι·
 Βάλλον δ' ἐν ἑλοῖσιν ὠκέα. ἂν δὲ συβώτης
 Γενο δαυτρώτων· (πυρὶ γάρ φρεσὶν αἶσμα ἦδ^η)
 Καὶ πᾶ μιν ἑσπαιχα πάντα διαιμοιρᾶτο δαΐζων·
 435 Τῷ μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαλαδ^Θ καὶ
 Θῆκεν ἐπαΐξαιεν^Θ, πᾶς δ' ἄλλας εἵμεν ἑκάστῳ·
 Νώπιοι δ' Ὀδυσῆα διώικεῖσσι γέραςιν
 Ἀργιόδοι^Θ ὅς· κύδαυε δὲ θυμὸν ἀνακτ^Θ.
 Καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 440 Αἶψ' ἔπος Εὐμαιε φίλ^Θ Διὶ πατρὶ γένοιτο
 ὧς ἐμοὶ, ὅττι με πῶν ἰόντ' ἀγχοῖσι γεράμεν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν^Θ προσέφη Εὐμαιε συβώπῃ,
 Ἐσθιε δαυμόνις ξένων, καὶ σέρπεο πῖσδε
 Οἷα πάρεσι· θεὸς δὲ πῶ μιν δόσει, πῶ δ' ἐάσει,
 445 Ὅ· τὰ κεν ὃ θυμῷ ἐθέλει· δυνάται γὰρ ἅπανται.
 Ἡ' ῥά, καὶ ἄργματα δύσε θεοῖς ἀειγενέτησι.
 Σπείσας δ' αἶθρα οἶνον, Ὀδυσῆϊ πολλοπύρρῳ
 Ἐν χέρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔξετο ἢ παρὰ μοῖρῃ.
 Σίτων δέ σφιν ἔνευε Μισσαῦλι^Θ, ὃν ῥα συβώτης
 450 Αὐτὸς κῆσασσιν οἶ^Θ ἀποικομένισιν ἀνακτ^Θ,
 Νόσφιν δαυοῖν καὶ Λαίρτω γέροντ^Θ.
 Πάρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πείκετο κτεάτεσσιν ἰοῖσιν·
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐπὶ μα προκείμενα χέρας ἱάλλον·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι^Θ καὶ ἰδητύ^Θ ἐξ ἱερὸν ἔνω,
 455 Σίτων μὲν σφιν ἀφάλλε Μισσαῦλι^Θ· οἱ δ' ἐπὶ κοῖτων
 Σίτων καὶ κριῶν κεκορημένοι ἰούδοντο.
 Νῦξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομυῖα^Θ, ὅς δ' ἄρα Ζεὺς
 Πάννυχ^Θ· αὐτὰρ αἶψα Ζεφύρ^Θ μέγας αἶν ἰουδρ^Θ.
 Τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μεσσηπεί, συβώτῳ περὶ ἄλυσιν,
 460 Εἶπας οἱ ἐκδύς χλαῖναν πόροι, ἢ αὖν' ἐταῖρων
 Ἀποτρύψαιεν· ἐπεὶ ἐν κήδεσσιν ἴλιν.
 Κέκλυδι γὰρ Εὐμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
 Εὐξάμενός τε ἐπὶ ἱερῶν· οἶ^Θ γὰρ ἀνέστη

Ἡλίο^ς,

Percussit autem in altum tollens segmine quercus quod lique-
rat secans: 425

Illumque reliquit anima: hi autem jugulaverunt & ustula-
runt.

Statimque ipsum diviserunt. cruda autem posuit subulcus,
Undique incipiens a membris, in pinguem adipem.

Et alia quidem in ignem jecit, conspergens mola,

Minutatim vero secuerunt alia, & circum verua fixerunt, 430

Affaveruntque rite, extraxeruntque omnia:

Posuerunt autem in mensis universa. subulcus vero

Surrexit divisurus: (etenim mentibus æqua sciebat)

Atque illa septisariam omnia partitus est dividens:

Partem quidem unam Nymphis & Mercurio Majæ filio 435

Posuit vota faciens, cæteras distribuit singulis:

Dorsus autem Ulysses integris honorabat

Albos dentes habentis suis: lætificavit autem animum domini:

Atque ipsum compellans allocutus est prudens Ulysses:

Utinam sic, Eumæe, dilectus Jovi patri esses, 440

Ut mihi, siquidem me talem bonis honoras.

Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:

Comede optime hospitum, & delectare istis

Qualia adsunt: deus autem hoc quidem dabit, illud autem
finet,

Quodcunque suo animo vult: potest enim omnia. 445

Dixit, & primitias sacrificavit Diis sempiternis.

Libans autem nigrum vinum, Ulyssii urbium destructori

In manibus posuit. hic autem sedebat suam juxta partem.

Panem autem ipsis distribuit Mesaulius, quem subulcus

Ipsæ sibi comparaverat solus absente domino, 450

Clam domina & Laerte sene.

Ipsam quidem a Taphiis emerat de suo.

Illi in dapes paratas appositas manus extendebant,

At postquam potus & escæ amorem emiservunt,

Panem quidem eis abstulit Mesaulius: ipsi autem in cubile 455

Pane & carnibus saturati iverunt.

Nox autem superveniebat mala obscura, pluebatque Jupiter

Tota nocte: at spirabat Zephyrus magnus semper aquo-
sus.

Postea Ulysses locutus est, bubulcum tentans,

Si forte exuens lænam sibi præberet, vel aliquem sociorum 460

Alium dare juberet: quia sui curam gerebat valde:

Audi nunc, Eumæe, & cæteri omnes socii,

Jactabandus aliquod verbum dicam. vinum enim juber

- 465 Ἡλέος, ὅς τ' ἐφίηκε πολύρρονά περ μάλ' αἶσαι·
 Καί δ' ἀπαλὸν γελᾶσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
 Καὶ π' ἐπ' οὗ προΐηκεν ὅπερ τ' ἀρρήτων αἰμῖνον.
 Ἀλλ' ἐπεὶ ἐν τῷ πρῶτον ἀνέκραγον, ἐκ ἐπικλᾶσω,
 Εἰς ὧς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπειδ' εἴη,
 Ὡς ὅδ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγμεν αὐτῶν αἶψαι.
 470 Ἡγείσδω δ' Ὀδυσθεὶς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος,
 Τοῖσι δ' ἅμα τέλει' ἤρχον ἑγὼ· αὐτοὶ γὰρ ἀναγον.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκόμεσθα ποτὶ πόλιν αὐτῷ τε τάχ'·
 Ἡμῖς μὲν περὶ αἶψα κατὰ ῥοπήϊα πυκνὰ,
 Ἀνδράκας καὶ ἑλ' ὑπὸ τ' ἄλγεσι πεπρωότες
 475 Κείμεθα· νῦν δ' ἄρ' ἐπὶ ἡλθε κακὴ, Βορέας κτείνον·
 Πηγυλὶς, αὐτὸς ὑπερθε χιῶν γένετ' ἥντε πάχνη
 Ψυχρὴ, καὶ σακέσσι περὶ τρέφειτο κρύσταλλ'·
 Εὐδ' αἶλοι πάντες χλαῖνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 Εὐδον δ' εὐκνήλοι σάκεσιν ἐλκεμένοι ὤμους·
 480 Αὐτὰρ ἑγὼν χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐπάρουσι ἐλατὸν
 Ἀφραδίαις, ἐπεὶ ἐκ ἐφάμην ῥιγυσμένον ἔμπης·
 Ἀλλ' ἐπὶ ὤμῳ σάκ' ὅον ἔχων καὶ ζῶμα φανόν.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τεῖχεα νυκτὸς εἴω, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
 Καὶ πότε ἑγὼν Ὀδυσῆα προσνύδων ἐγγὺς ἶόντα,
 485 Ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἑμπαπῆς ὑπ' αἰνέσει)
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,
 Οὐπ' ἐπὶ ζῶοισι μετάνομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 Δαίμοναται· ἐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρὰ μ' ἦταρ δαίμων,
 Οἰοχίτων ἔμεναι· νῦν δ' ἐκ ἐπὶ φυκατὰ τέλονται.
 490 Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' ἐπὶ πᾶσι νόον χεῖρς πόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
 Οἶ' ἐκείν' εἴω βυλδόμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
 Φειδεξάμεν' δ' ὀλίγη ὅτι με πρὸς μῦθον ἔειπε,
 Σίγα νῦν, μή τις στυ Αἰχμῶν ἀλλ' ἀκούσῃ.
 Ἡ' καὶ ἐπ' ἀγκῶν' κεφαλῶν χεῖρς, ἐπεὶ τε μῦθον,
 495 Κλύτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὅπερ·
 Λίλυ γὰρ νηὼν ἐκάς ἦλδομεν, ἀλλὰ τις εἴη
 Εἰπὼν Ἀτρεΐδῃ Ἀγκιμῖνον τοιμὴν λαῶν,
 Ε' πλείονας παρὰ νῶν ἐποτρύνει νύσθαι.
 Ὡς ἔφατ'· ὅρτο δ' ἐκπᾶσι Θόας Ἀνδράμον' ἡδὲ
 500 Καρταλίμῃς, ἀπὸ δὲ χλαῖνας δέτω φοινικᾶσιν,
 Βῆ δὲ θίαν ἐπὶ νῆας· ἑγὼ δ' ἐνὶ ἑματι κένο
 Κέμεναι δακτύλῳ· φάε δὲ χρυσόδερρον' ἡδὲ.

Stultificum, quod impellit sapientem etiam valde cantare,
Et molliter ridere, & ut saltet adigit, 465
Et aliquod verbum elicit quod non dictum melius.
Sed postquam primum garrulus esse cœpi, non celabo,
Utinam ita ætate vigerem viresque mihi incolumes ef-
sent,

Sicut quando sub Troja insidias duximus parantes.
Duces autem erant Ulysses & Atrides Menelaus, 470
Cum his una tertius dux eram ego: ipsi enim jubebant.
Sed quando venimus ad urbem altumque murum,
Nos quidem circa urbem in virgultis densis,
In ulva & palude sub armis humi
Jacebamus: nox autem advenit mala, Borea orto, 475
Gelida, at postea nix facta est veluti pruina
Frigida, & scutis circumnutriebatur glacies.
Ibi alii omnes lænas habebant & tunicas,
Dormiebant autem quieti scutis cooperti humeros:
At ego lænam quidem discedens sociis reliqueram 480
Inscitia, quoniam non autumabam futurum ut frigerem:
Sed sequebar scutum solum habens & tunicam nitidam.
Sed quando jam tertia pars noctis erat, astraque transie-
rant,

Tunc ego Ulyssem alloquebar qui prope erat,
Cubito pungens: (qui prompte audivit) 485
Nobilis Laertiade solertissime Ulysses,
Non amplius vivis interero, sed me hyems
Domat: non enim habeo lænam. decepit me deus,
Una cum tunica ut essem: nunc nullum jam effugium
est.

Sic dixi. is autem postea sententiam habebat eam in ani-
mo, 490

Qualis ille erat ad consultandum & pugnandum:
Loquens autem gracili voce ad me verba faciebat;
Sile nunc, ne quis te Achivorum alius audiat.
Dixit & in cubito caput tenuit, verbaque fecit:
Audite amici, divinum mihi in somnis astitit somnium. 495
Nimis enim a navibus longe venimus. sed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni pastori populorum,
Si plures a navibus jubeat venire.

Sic dixit. surgebatque postea Thoas Andraemonis filius
Rapide, lænam autem deponebat purpuream, 500
Perrexitque currendo ad naves: ego autem in veste illius
Jacui libenter: illuxitque aureo throno conspicua Aurora.

Ita

- Ως νῦν ἡβώομαι, βίη τέ μοι ἔμπροσθεν εἴη,
 Δοίην κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σαθμοῖσι συφορβῶν,
 505 Ἀμφοτέρων, φιλόπτη καὶ αἰδοῖ φωνὸς ἐπ'·
 Νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσιν κακὰ χροὶ ἄματ' ἔχοντα.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη Εὐμαις συβώτῃ,
 Ω γέρον, αἶν'· μὲν γὰρ αἰμύμων ὃν κατέλεξας,
 Οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπ' ἤνκερδ' ἐκίπεις.
 510 Τῷ ἔπ' ἐσθῆντ' δαύσαις ἕσσι τέ ἄλλα
 Ὡς ἐπείοχ' ἰκόντω παλαπάρῃσι ἀντιάσαντα
 Νῦν· ἀπὲρ ἡῶδ' ἐν γὰρ πᾶσι σά ῥά κ' ἐκαστος
 Οὐ γὰρ πολλὰ χλαῖναι, ἱππημοῖβοι τε χιτῶνες
 Ἐνθάδε ἐννυσθαι, μία δ' οἷα φωνὴ ἐκαστῷ.
 515 Αὐτὰρ ἐπὶ λῶ ἔλθῃσι Οὔδυσσ' ἑὸν φίλον υἱόν,
 Αὐτὸς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἄματι δώσει,
 Πέμψαι δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελόει.
 Ως εἰπὼν ἀγόρευσε· ἄλλε δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγυς
 Εὐνῶν, ἐν δ' οἴῳν τε καὶ αἰγῶν δέριματ' ἐβαλεν.
 520 Ἐνθ' Οὔδυσσεύς κατέλειπε· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
 Πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεχέσκειτ' ἀμοιβάς,
 Ἐννυσθαι ὅτε τις χαίμων ἐκπαγλὸν ὄροισι.
 Ως ὁ μὲν ἐνθ' Οὔδυσσεύς κοιμήσασα, τοὶ δὲ παρ' αὐτῶν
 Ἄνδρες κοιμήσαντο νύκτιαι, ἠδὲ συβώτῃ
 525 Ἥτορ' αὐτὰρ αὐτῶν κοῖτ' ὑπὸν ἀπο κοιμηθῆναι·
 Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ἀπλίζετο. (χαῖρε δ' Οὔδυσσεύς
 Ὅττι ῥά οἱ βίῳ τε περικλήσῃ νόστον ἰόντῳ)
 Πρῶτον μὲν ξίφος ὅζυ πρὸς σιβαροῖς βάλετ' ἄμοις·
 Ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἔδρασε· ἀλεξάνεμον μάλα πυκνὴν,
 530 Ἄνδ' ἐπὶ νύκτιν ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέας μεγάλοιο·
 Εἶλετο δ' ὅζωυ ἄκοντα, κνωῶν ἀλκῶν καὶ ἀνδρῶν.
 Βῆ δ' ἱμεναί κείων ὅδε περ σῦντι ἀργιόδοτες
 Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὐδον Βορέῳ ὑπ' ἰωγῇ.

Ita nunc si ætate vigerem viresque mihi incolumes essent,
Daret aliquis lænam in stabulis subulcorum,
Utrunque, & amicitia & reverentia viri boni. 505
Nunc autem me parum honorant malas circa corpus vestes habentem.

Hunc autem respondens alloquebaris Eumææ subulce:
O senex, laus quidem tibi bona quam dixisti,
Neque ullum adhuc præter decorum verbum inutile dixisti.
Ideo neque veste indigebis neque aliqua alia re 510
Earum quæ conveniat supplici ærumnoso occurrenti
Nunc: at mane tuis te pannis amicies.
Non enim multæ lænæ, mutatoriarumque tunicarum
Hic ad induendum, una autem sola viro cuique.
At postquam venerit Ulysses dilectus filius, 515
Ipse tibi lænamque tunicamque vestes dabit,
Mittetque quo te cor animusque jubet.

Sic locutus surrexit: posuit autem ei prope ignem
Lectum, oviumque & caprarum pelles injecit.
Ibi Ulysses recubuit: insuper lænam injecit ipsi 520
Densam & magnam, quæ ei præbebat copiam mutandi,
Ut se indueret quando aliqua tempestas terribilis orta esset.

Sic hic quidem tunc Ulysses dormivit, apudque ipsum
Viri dormierunt juvenes, neque subulco
Placuit illic in lecto a suis longe dormire: 525
Sed is extra iens armabatur: (lætabatur autem Ulysses
Quod sibi facultates curaverat absenti)
Primum quidem enses acutos circum fortis posuit humeros:

Amixitque lænam quæ arceret ventos valde densam,
Ac pellem sumpsit capræ bene nutritæ magnæ: 530
Sumpsit & acutam lanceam, contra canes adjutricem & viros.

Perrexit autem ire dormiturus ubi suæ albidentes
Rupe sub concava dormiebant Boreæ sub tegmine.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Υ Τ Η Σ Ο .
Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδεσσιν .

Τηλέμαχον Αΐδωα ὄναρ ἐπισάσα εἰς Ἰθάκῃσι ἱπαιλδάν
 προτρέπεται . ὅς δ' ὠρα παρὰ Μενελάω λαβὼν πέμπεται ,
 ἣ ἑμβαίνειν μέδων εἰς τῶν ναῶν , Θυοκλύμενόν τινα Ἀργεῖον μάν-
 τιν ἀναλαμβάνει ἐπὶ φόνῳ φάλλοντα . ἣ Εὐμαῖο Οὐδυσῆ δι-
 ηγῆται ὡς Φοῖνικες αὐτὸν ληισάμενοι ἐκ Συρίας νῆσσι , ἀπέδοντο
 Λαίρτη , ἣ ἡ Τηλεμάχῃ ναῦς καταγεται εἰς Ἰθάκῃσι , ἣ ταί-
 ηλώ εἰς αὐτὸν ἀποπέμψας , αὐτὸς πρὸς Εὐμαίων ἔρχεται .

οὐ ἐτίβη δ' Ἰθάκης Οὐδυσείδης ἐκ Λακεδαιμόνιο .

- Η** δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαιμόνα Παλλὰς Ἀθῆνῃ
 ὄρχετ' , Οὐδυσῆο μεγαθύμῃ φαίδιμον υἱὸν
 Νόσση ὑπομήνησσαι , ἣ ὀτρυνέσθαι νέεσθαι .
 Εὐρε δὲ Τηλέμαχον , ἣ Νέστορ ἄγλαόν υἱόν ,
 5 Εὐδοντ' ἐν προδόμῃ Μενελάω κυδακίμοιο .
 Ἦσαν Νεστορίδῃ μελακῶ δειδμημένον ὕπνῳ .
 Τηλέμαχον δ' ἔχ' ὕπνῳ ἔχε γλυκύς , ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 Νύκτα δὲ ἀμβροσίῳ μελεδήματα πατρὸς ἔγχευεν .
 Ἀγχι δ' ἰσαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθῆνη ,
 10 Τηλέμαχ' , ἐκ ἔτι καλὰ δόμων ἀποδὼ ἀλάλησαι ,
 Κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
 Οὕτω ὑπερφιάλεις· μὴ τι κατὰ πάντα φάγῃσι
 Κτήματα δαοσάμενοι , σὺ δὲ τυῖσίῳ ὄδῳ ἐλθῃς .
 Ἀλλ' ὀτρυνὼ παχέσας βολῶ ἀγαθὸν Μενέλαον ,
 15 Περμπέμεν , ὅρρ' ἐπὶ οἴκοι ἀμύμονα μητέρα πέτρησι .
 Ἦδη γάρ ῥα πάσις τε κασιγνητοὶ τε κίλονται
 Εὐρυμέλῃσι γήμασθαι . ὃ γὰρ περιβάλλει ἀπαιτίας
 Μνηστῆρας δῶροισι , ἣ ἐξώρεσθαι ἔειδεν .
 Μὴ νῦν τί σέ τίς ἀέκητα δόμων ἐκ κτήμα φέρηται .
 20 Οἶσθαι γὰρ οἷοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
 Κένε βέλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπίρῃ ,
 Παῖδων δὲ προτέρων ἣ κελεύειο φίλοιο
 Οὐκ ἐπὶ μέμνηται πεδινήτοισι , ἐδὲ μετὰλλῃ .

Αἰ

ODYSSEÆ HOMERĪ XV.

LIBRI

Argumentum.

Telemacho Minerva in somnis assistens in Ithacam eum redire hortatur. qui donis a Menelao acceptis mittitur, & ingressurus in navim, Theoclymenum quendam Argivum vatem recipit propter eadem exulantem. Et Eumæus Ulyssi narrat utri Phœnices ipsum prædati ex Syria insula, vendiderint Laertæ. Et Telemachi navis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

O, Appulit ad Ithacam Ulyssides ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerva Ivit, ad Ulyssis magnanimi illustrem filium De reditu admonitura, & hortatura, ut rediret. Invenit autem Telemachum, & Nestoris inclytum filium, Dormientes in vestibulo domus Menelai illustris. 5 At Nestoridem molli domitum somno: Telemachum autem somnus non tenebat dulcis, sed in animo

Noctem per solitariam curas patris congregabat. Prope autem stans allocuta est glauca oculos Minerva: Telemache, non amplius bene a domo diu vagaris, 10 Possessionesque relinquens virosque in tuis domibus Sic superbos: ne tibi omnia comedant vereor Possessiones dividentes, tu autem inanem viam iveris. Sed mone citissime prælio bonum Menelaum, Te mittere, ut adhuc domi inculpabilem matrem invenias. 15

Jam enim paterque fratresque jubent Eurymacho nubere. is enim superat omnes Procos donis, & auget dotes. Ne quid te invito ex domibus bonorum efferatur. Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris: 20 Illius vult domum augere quicumque duxerit, Filiorum autem priorum & mariti primi Non amplius recordatur mortui, neque inquit.

Sed

- Ἀλλὰ σὺγ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψαις ἑκάστῃ
 25 Διωκῶν ἥ τις σοι ἀρεὶα φαίνεται εἶναι,
 Εἰσόκε σοι φήνωσι δεῖν κυδρῶν παράκοιτον.
 Ἀλλο δὲ ποῖγε ἐπ' ἱέρῳ· σὺ δὲ σιῶνδω θυμῷ.
 Μνηστῶν σ' ἐπιπιδὲς ἀρεῖς ἥ τις λοχῶσιν
 Ἐν πορδμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε πασταλαῖος,
- 30 Ἰήμενοι κτεῖναι πρὶν πατεῖδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 Ἀλλὰ σὺγ' ἔκ οἶω· πρὶν καὶ πᾶσι γαῖα καθεῖξαι
 Ἀνδρῶν μνηστῶν, οἳ σοι βίωπον κατέδυσιν.
 Ἀλλὰ ἑκάς νήσων ἀπέχων ἀργεῖα νῆα·
 Νυκτὶ δ' ὁμῶς πλέειν· πέμψαι δέ σοι ἔρον ὅπισθεν
- 35 Ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε ρύσται τε.
 Αὐτὰρ ἐπὶ πρῶτῳ ἀκτῷ Ἰθάκης ἀρίκηναι,
 Νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρύναι καὶ πάντας ἐταίρους.
 Αὐτὸς δὲ πρῶτα συβοῶντι εἰσαφικέσθαι,
 Ὅς σοι ὕων ἐπίρῳ· ὁμῶς δέ σοι ἦπια ὀδεν.
- 40 Ἐνθα δὲ νύκτ' αἶσαι, πῶν δ' ὀτρύνῃς πόλιν εἶσω
 Ἀγγελίῳ ἱέροντι περιέφρονι Πύρροιοι,
- Οὐνεκά οἱ σῶς ἔσσι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήνῃδας.
 Ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἐπ' αὖτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὀλυμπον.
 Αὐτὰρ ὁ Νησορέδῳ ἐξ ἡδέῃ ἵππευ ἔμελλεν,
- 45 Λαῖ ποδὶ κινήσας· καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 Ἐγὼ Νησορέδῳ Παισίφρατι, μάνυχας ἵππου
 Ζάδρον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὅφρα κρήσασιν ὁδοῖο.
 Τὸν δ' αὖ Νησορέδης Παισίφρατ' ἀνείων νῆδα,
 Τηλέμαχ', ἔπος ἐννέειν, ἐπαγομένους περ ὁδοῖο,
- 50 Νύκτα διὰ δροφρῶν ἑλάν· πείρα δ' ἔσεται ἡνός.
 Ἀλλὰ μὲν εἰσόκε δῶρα φέρον ἐπιδίφρα δαΐν
 Ἡρώς Ἀτρείδης δουρικλειῶς Μενέλαος,
 Καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδῶσας ἀποπέμψῃ.
 Τῷ γάρ τε ξανθὸν μνησέσθαι ἤματι πάντας
- 55 Ἀνδρὸς ξανοδόου ὅς κεν φιλόστομος παράχῃ.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ δὲ χρυσόδρονος ἔλυσεν ἡνός.
 Ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε βολῷ ἀγὰδὸς Μενέλαος,
 Ἀνδρὰς ἐξ Ἀτῆς Ἑλένης παρὰ καλὸν ἔμελλο.
 Τὸν δ' ὥς ἔν εἰσέσεν Ὀδυσσεὺς φίλος φίλος,
 60 Σπυρχόμενός τε χαῖντα πρὶ χροῖ στυγνέοντα
 Δαῖσεν, καὶ μέγα φάρος ἐπὶ σιβαροῖς βέλοτ' ὁμοῖς
 Ἡρώς. βῆ δὲ θύραζε, παρσάμενος δὲ προσηύδα

Sed tu veniens ipse committes singula,
 Famularum ei quæ tibi optima videbitur esse, 25
 Donec tibi præbeant dii illustrem uxorem.
 Aliud autem tibi verbum dicam: tu vero repone ani-

mo.

Procorum tibi diligenter optimi insidiantur
 In fratre Ithacæque Samique pulverulentæ,
 Cupientes occidere antequam in patriam terram venias. 30
 Sed hæc non puto: ante etiam aliquem terra habebit
 Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
 Sed longe ab infulis abstine bene fabricatam navem:
 Nocte pariter naviga. mittet autem tibi ventum a ter-

go

Immortalium quicumque te custoditque rueturque. 35
 Ast ubi ad primum litus Ithacæ perveneris,
 Navem quidem in urbem impelle & omnes socios:
 Ipse autem primum subulcum adito,
 Qui tibi suum custos, simulque tibi bene vult.
 Illic autem noctem dormi. eumque mitte in urbem 40
 Nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
 Quod ei salvus sis, & ex Pylo veneris.

Hæc quidem sic fata abivit ad magnum olympum.
 At hic Nestoridem ex dulci somno excitavit,
 Calcitrando pede movens: & ad ipsum verbum dixit: 45
 Surge Nestoride Pisistrate, solidos ungulis equos
 Junge sub currus ducens, ut eamus viam.

Hunc autem Nestorides Pisistratus contra allocutus est:
 Telemache, nondum licet, festinantes quamvis ad iter,
 Noctem per tenebrosam agere equos. cito autem aderit Auro-
 ra. 50

Sed mane dum dona ferens in currus ponat
 Heros Arrides lancea inclitus Menelaus,
 Et verbis mitibus consolatus dimittat.
 Etenim hospes recordatur dies omnes
 Viri hospitalis qui amicitia copiam fecerit. 55

Sic fatus est, statim autem aureo throno conspicua venit
 Aurora:

Propius autem ipsos adiit prælio strenuus Menelaus.
 Surgens ex lecto Helena a pulchricoma.

Hunc postquam cognovit Ulyssis dilectus filius,
 Festinans tunicam circa corpus stupendam 60
 Induit, & magnum pallium in sortes jecit humeros
 Heros. ivit autem foras, astans autem allocutus est

- Τηλέμαχ' φίλ' υἱὸς Ὀδυσῆ' Δείσῳ,
 Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε Διοτρεφεῖ, ὄρχαμε λαῶν,
 65 Ἦδ' ἡ νῦν μ' ἀπόσπευτε φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Ἦδ' ἂν μοι θυμὸς εἰδεται οἰκαδ' ἰκίσθαι.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βολῶ ἀγαθὸς Μενέλα'·
 Τηλέμαχ', εἴ σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
 Ἴμμενον νόστοιο· νηυσὶν ὤμαι δὲ καὶ ἄλλῃ.
 70 Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὃς κ' ἔзоχα μὲν φιλέωσιν,
 Ἐζοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· αἰεὶν ὃν αἶσμα πάντα.
 Γόν' οἱ κακὸν ἐσθ' ὃς τ' ἐκ ἐδύλοντο νίσσθαι
 Ξείνων ἱποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκη.
 Χρὴ ξείνων παρόντων φιλεῖν, ἐδέλοντο δὲ πάντες.
 75 Ἀλλὰ μὲν εἰσάκε δῶρα φέρων ἐπιδίφθεα δῖον
 Καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδης· εἴπω δὲ γυναιξὶν
 Δῆπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκῆν ἄλῃς ἐνδον ἰόντων.
 Ἀμφοτέρων, κυδὸς τε καὶ ἀγλαΐῃ, καὶ ὄναρ,
 Διτηρήσαντας ἱμεν πολλῷ ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 80 Εἰ δ' ἐδέλεις τρεφδύλαι αὖν Ἑλλάδα καὶ μέγον Ἀργ',
 Ὅφρα τοι αὐτὸς ἐπώμαι, ὑποζύξω δὲ τοι ἵπτους·
 Ἀστὰ δ' ἀνδρῶπων ἡγήσομαι· εἰ δέ τις ἡμέας
 Αὐτοὺς ἀποπέμψει, δώσω δέ τι ἐν γῇ φέρεσθαι,
 Ἡ' οἷα τευπόδων διχάλλεσθαι καὶ λεβήκῃ,
 85 Ἡ' ἐδύ' ἡμιόνους, καὶ χρύσειον ἄλισσον,
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀνάνο πύδα,
 Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε, Διοτρεφεῖ, ὄρχαμε λαῶν,
 Βέλομαι ἤδη νίσσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· (ὃ γὰρ ὀπισθεὺς
 Οὖρον ἰὼν κατέλεπτον ἐπὶ κατέατσον ἑμοῖσι)
 90 Μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμεν' αὐτὸς ὀλωμαι,
 Ἡ' αἱ μοι ἐκ μεγάρων καμῆλιον ἐσθλὸν ὀλήται.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πρὶν ἄκυσσε βολῶ ἀγαθὸς Μενέλα',
 Αὐτὰρ ἄρ' ἢ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλῃσι
 Δῆπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκῆν ἄλῃς ἐνδον ἰόντων.
 95 Ἀγχίμολον δὲ οἱ ἦλθε Βονθοΐδης Ἐπειώδης,
 Ἀργεὺς ἐξ Ὀγῆς· ἐπεὶ ἔ ποτὶ γαῖαν ἀπ' αὐτοῦ.
 Τὸν τῦρ κῆας ἀνὰ γῇ βολῶ ἀγαθὸς Μενέλα',
 Ὅππῃσά τι κρείων· ὃ δ' ἄρ' ἐκ ἀπίδυσεν ἀκύνει.
 Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβῆσσαν κινέειναι,
 100 Οὐκ οἶ'· ἅμα τῷ γ' Ἑλένη καὶ καὶ Μεγαπένδης.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὅθι οἱ καμῆλαι κῆτο,

Telemachus dilectus filius Ulyssis divini:

Atride Menelae, Jovis alumne, princeps populorum,
Jam nunc me remitte dilectam in patriam terram. 69
Jam enim mihi animus cupit domum ire.

Huic autem respondit postea pugna strenuus Menelaus:
Telemache, non te ego multo tempore hic detinebo.
Cupientem reditus. succenserem autem & alii
Viro hospitali, qui vel nimis diligeret, 70
Vel nimis odisset. meliora enim modica omnia.
Æquale malum est qui & nolentem redire
Hospitem impellit, & qui abire gestientem detinet.
Oportet hospitem præsentem diligere, volentem autem dimit-
tere.

Sed mane donec dona ferens in currum ponam 75
Pulchra, tuque oculis videas: dicam autem mulleribus
Prandium domi ut parent abunde ex iis quæ intus sunt.
Utrumque, & gloriaque & splendor, & utilitas erit.
Si pransi eati multam super interminatam terram.
Si autem vis divertere per Græciam & medium Argos, 80
Ut te ipse sequar, subjungamque tibi equos:
Et ad urbem hominum ducam: neque quicquam nos
Frustra remittet: dabit autem aliquid unum saltem feren-
dum,

Aut aliquem tripodem bene aratorum, aut lebetem,
Aut duos mulos, aut aureum poculum. 85

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus
est:

Atride Menelae divine, princeps populorum,
Volo jam redire ad nostra: (non enim post me
Custodem discedens reliqui facultatibus meis)
Ne patrem divinum quærens ipse peream, 90
Aut aliquid mihi ex donibus pretiosi doni pereat.
At postquam hoc audivit bello strenuus Menelaus,
Statim suam uxorem & famulas jussit
Cibum domi parare abunde ex iis quæ intus essent.
Propius autem ad ipsum venit Boethædes Eteoneus 95
Surgens ex lecto: quoniam non procul habitabat ab i-
pso.

Hunc ignem accendere jussit prælio strenuus Menelaus,
Assareque carnes. qui non immorigerus fuit audiens.
Ipse autem in thalamum descendit redolentem,
Non solus, simul cum ipsa Helena ibat & Megapenthes. 100
Sed quando jam pervenerunt ubi ei gaza jacebant,

- Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
 Τιδὸν δὲ κρητῆρα φέρων Μεγαπένδε' ἄνωγαν
 Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο φασμαμίσην,
 105 ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ὅς κ' αἶμα αὐτῇ
 τῶν ἐν ἀεραμένῃ Ἑλένῃ φέρε δ' ἰα γυναικῶν,
 ὅς κ' αἶμα ἔσω ποικίλμασιν, ἰδὲ μέγιστον,
 Ἀσὴρ δ' ὥς ἀπέλαμπεν, ἔκαστο δὲ νείατο ἄλκων.
 Βῶν δ' ἵεναι προτέρω διὰ δώματόν, ἔως ἵκοντο
 110 Τηλέμαχον. τὸν δὲ προσέφη ξανδὸς Μενέλαος,
 Τηλέμαχ', ἥτοι νόστον ὅπως φρεσὶ σῆσι μενοινῆς,
 ὥς τοι Ζῶς τελέσῃεν ἐριγδυμένοισι Ἥρῃ.
 Δῶρον δ' ὅσ' ἐν ἑμῷ οἴκῳ κημήλια κείται,
 Δώσω ὃ κἀλλιστον ἔχῃ πηκτέστον ἔσιν.
 115 Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον. ἀργύρεον δὲ
 ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλεσσι κεκράνεται.
 Ἔργον δ' Ἡφαιστόιο· πόρον δὲ ἐφ' αἰδέμενον ἥρως
 Σιδονίων βασιλῆος, ὃδ' ἐὸς δῶμα ἀμφεκάλυψεν
 Κεῖσέ με νοήσαντα. σπείν' ἐδίδωμι σὸν ὅπασσας.
 120 ὥς εἰπὼν, ἐν χερσὶ σῆσι δέπας ἀμφικύπελλον
 ἥρως Ἀτρείδης. ὃ δ' ἄρα κρητῆρα φανερὸν
 Θῆκ' αὐτῇ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένδης
 Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρητον,
 Πέπλον ἔχον ἐν χερσίν. ἔπ' ἔφατ' ἔκ τ' ἀνέμαζεν,
 125 Δῶρόν τοι ἔχ' ἐγώ, σῶν φέρε φίλε, πῶ ποτ' εἰδοίμην,
 Μνημ' Ἑλένης χαρῶν, πολυπράτεις ἐγὼ γὰρ ἄρην
 Σὴ ἀλόχῃ φορέειν· τῶν δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
 Κείσθω ἐνὶ μογῶν. σὺ δὲ μοι χαίρων ἀφίκου
 Οἶκον ἱππύμαστον ἔχ' ὅλω ἐκ πατρὶδος γαίης.
 130 ὥς εἰπὼν ἐν χερσὶ σῆσι· ὃ δ' ἐδέξατο χαίρων.
 Καὶ πᾶσι μὲν ἐς πέτρην ἀπὸ Παίσιατο ἥρως
 Δεξιμένον, ἣ πάντας ἐπ' ἀνέστη θυμῷ.
 Τῶς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανδὸς Μενέλαος.
 Εἰς δὲ δῶμα δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισίῃς τε θρόνους τε
 135 Χερνίβα δ' ἀμφίπολον προχῶν ἐπέχων φέροντα
 Καλῇ, χρυσῇ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λείβυτο,
 Νίφασσας· παρὰ δὲ ξενίῳ ἐκένυσε τραπέζαν.
 Σίτον δ' αἰδαῖν σμῖν παρέθηκε φέροντα,
 Εἶδεν πᾶσι ἐπιδῶσα, χαρζομένη παρόντων.
 140 Πᾶρ δὲ Βονδοῖδης ἀπὸ δαίτη, ἣ νύκτα μέλει,

Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
 Filium autem cratera portare Megapenthem iussit
 Argenteum. Helena autem astitit arcis,
 Ubi erant ei pepla variegata, quæ laboraverat ipsa: 105
 Horum unum tollens Helena portabat præstantissima mulie-

rum,
 Quod pulcherrimum erat variegationibus, & maximum;
 Uti stella autem resplendebat, jacebat autem extremum *omnium*
 aliorum.

Perrexerunt autem ire ulterius per domum, donec pervenerunt
 Ad Telemachum. quem alloquebatur flavus Menelaus: 110

Telemache, utique reditum ut mente tua cogitas,
 Sic tibi Jupiter perficiat tonans maritus Junonis.
 Donorum autem quæcumque in mea domo reposita jacent,
 Dabo quod optimum & pretiosissimum est.

Dabo tibi cratera fabricatum: argenteus autem 115
 Est totus, auroque labra perfecta sunt.

Opus autem Vulcani: præbuit vero id mihi illustris heros
 Sidoniorum rex, quando ejus domus habuerat
 Illic me reversum. tibi autem volo hoc præbere.

Sic dicens, in manibus posuit poculum rotundum 120
 Heros Atrides. at cratera lucidum

Posuit ante ipsum ferens fortis Megapenthes
 Argenteum. Helena autem astitit pulchra genas,
 Peplum habens in manibus: verbumque dixit, & appellavit:

Donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do, 125
 Memoriam Helenæ manuum, optatarum in nuptiarum tempus
 Tuz uxori gestandum: interim autem dilectam apud matrem
 Jaceat in domo. tu autem mihi lætus abi

Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
 Sic fata in manibus posuit. hic autem suscepit gau-
 dens. 130

Et hæc quidem in capsum posuit Pisistratus heros
 Accipiens, & omnia suo admirabatur animo.
 Hos autem duxit ad domum capite flavus Menelaus:
 Sederunt autem postea in sedibusque solisque.

Aquam vero famula gutturnio infudit ferens 135
 Pulchro, aureo, super argenteo lebetes,

Ad lavandum: juxtaque politam explicuit mensam.

Panem autem honesta famula apposuit ferens,
 Dapes multas imponens, gratificans de presentibus.

Juxtaque Boethœdes carnes incidebat, & distribuebat par-
 tes, 140

- Ὀνόχαι δ' ὕψ Μενελάω κυδαλίμιο.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐποίημα προκείμενα χεῖρας ἱάλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιθ' ἢ ἐδῆτύθ' ἐξ ἔρον ἔσω,
 Καὶ πῶτε Τηλέμαχ' ἢ Νέστορ' ἀγλαὸς ὕος
 145 Γῆπυς τε ζῳγνῶτ', ἀνά δ' ἄρματα ποικίλ' ἐβαυον.
 Ἐκ δ' ἔλασαν προδύροιο ἢ αἰθέσης ἐελδέπυ.
 Τὰς δὲ μέτ' Ἀτρείδης ἔκτε ξανθὸς Μενέλα' ,
 Οὔνοι ἔχων ἐν χερσὶ μελίφροντα δεξιτερῇφι,
 Χρυσῶν ἐν δέπαϊ, ὅφρα λείψαντε κιοίτῳ.
 150 Σὺ δ' ἵππων προπαρόιδε· δαδισκόμεν' δὲ προσνύδα,
 Χαίρετον ὦ κύρω, ἢ Νέστορι τοιμῆνι λαῶν
 Εἰπὲν· ἦ γὰρ ἔμοιγε πατὴρ ὥς ἦπιθ' ἦεν,
 Εἴως ἐν Τροίῃ πολεμιζόμεν ὕες Ἀχαιῶν.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' ἐπιτυμέν' ἀνάνον ἠύδα,
 155 Καὶ λίω κένω γε, διιτρεφεῖς, ὥς ἀγοράεις,
 Πάντα πᾶδ' ἐλδόντες καταλεζόμεν. αἶ γὰρ ἐγὼν ὥς
 Νοςήσας, Ἰθάκῳδε κιῶν, Ὀδυσσεὶ ἐνὶ οἴκῳ
 Εἵπομι' ὥς παρὰ σέο τυχὼν φιλόπτηθ' ἀπάσης
 Ἐρχομαι, αὐτὰρ ἄγω μεμῆλια πολλὰ ἢ ἐσθλά.
 160 Ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτετο δεξιὸς ὄρνις,
 Αἰετὸς, ἀργῶν χλῶα φέρων ὀνύχασιν πύλων,
 Ἡμερον ἐξ αὐλῆς· αἱ δ' ἰύζοντες ἵππον
 Ἀνέρες ἠδὲ γυναικας. ὁ δὲ σφιν ἐγγύδω ἐλθὼν
 Δεξιὸς ἤϊξε πρὸςδ' ἵππων. αἱ δὲ ἰδόντες
 165 Γύθησαν, ἢ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
 Τροίσι δὲ Νεστορίδης Πηϊσίστρατ' ἤρχετο μύδων,
 Φράζετο δ' ἡ Μενέλαος διωτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
 Εἰ γούιν πόδ' ἔργηθ' ὀρῆς σέρας, ἢ ἐσσι αὐτῶ.
 Ὡς φάτο. μεμῆλεξ' δ' ἀρηίφιλ' Μενέλα' .
 170 Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκείμενα νοήσας.
 Τὸν δ' Ἐλένη στανύπειλ' ὑποφθαμένη φάτο μύδων,
 Κλυτὰ μέγα, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὥς ἐνὶ θυμῷ
 Ἀδάνατοι βάλλουσι, ἢ ὥς τελείσθαι οἶον.
 Ὡς ὁδὲ χλῶ ἤρωαξ' ἀπαυλομένῳ ἐνὶ οἴκῳ
 175 Ἐλθὼν ἐξ ὄρεθ', ὅθι οἱ γενεὴ τε πόκ' τε·
 Ὡς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, ἢ πᾶν ἱταλῆδεῖς,
 Οἴκαδε νοστήει, ἢ αἴσσεται· ἢ ἢ ἢ δὴ
 Οἴκοι, ἀπὲρ μνηστῆρσι κακὰ πάνταςσι φυνδάν.
 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' ἐπιτυμέν' ἀνάνον ἠύδα,

Vinum autem infundebat filius Menelai inclyti.
 Illi ad dapes paratas appositas manus mittebant.
 At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
 Tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
 Equos junxerunt, inque currus variegatos ascenderunt: 145
 Exegerunt autem equos extra vestibulum & porticum resonan-
 tem.

Cum his autem Atrides ibat flavus Menelaus,
 Vinum habens in manu dulce dextra,
 Aurea in patera, ut ubi libassent irent.
 Stabat autem ante equos: & venerabundus alloqueba-
 tur: 150

Valete o juvenes, & Nestori pastori populorum
 Dicite: certe enim mihi pater tanquam mitis erat,
 Quamdiu ad Trojam pugnavimus filii Achivorum.

Hunc autem Telemachus prudens allocutus est:
 Et omnino illi, generose, sicut dicis, 155
 Omnia hæc profecti narrabimus. utinam enim ego sic
 Reversus, in Ithacam veniens, Ulyssi in domo
 Dicam ut abs te consecutus benevolentiam omnem
 Venio: afferoque gazas multas & bonas.

Sic ei dicenti supervolavit dextera avis, 160
 Aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
 Domesticum e corte: clamantes autem sequebantur
 Viri & mulieres. hæc autem ipsos prope veniens
 Dextera emicuit ante equos. hi autem videntes
 Delectabantur, & omnibus in præcordiis animus lætatus
 est. 165

His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem:
 Considera jam Menelae generose, princeps populorum,
 Num nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.

Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus
 Quomodo ei rite responderet considerata re: 170
 Quem Helena stolata præveniens dixit verbum:

Audite me, at ego vaticinabor sicut in animo
 Immortales jaciunt, & sicut perfectum iri puto.
 Sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo
 Veniens ex monte, ubi ei prolesque partusque: 175
 Sic Ulysses mala multa passus, & multa vagatus,
 Domum redibit, & pueret: aut etiam jam tum
 Est domi, at procis mala omnibus plantat.

Hanc autem rursus Telemachus prudens allocutus
 est:

- 180 Οὕτω νῦν Ζεὺς δέη ἐρέδωκε πῶσις Ἡῖρας,
Τῇ κέν ποι' ἔκβη δεῖν ὥς ἀγρομήνῳ.
Ἡ', ἔξ ἑφ' ἱπποῖν μάστιγ' ἔβαλεν· οἱ δὲ μάλ' ὤνα
Ἡῖξαν πεδίοις διὰ πόλιν μεμαῶτες.
Οἱ δὲ πανμήτεροι σείν ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
- 185 Δύοισι τ' ἠέλιος, σκιδόντι τε πάσαι ἀγχαί.
Ἐς Φηράς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
Τίος Ὀρσιλόχοιο, πόν Ἀλφειὸς σέκε παῖδα.
Ἐνθα δὲ νύκτ' αἶσαν· ὁ δὲ πῶς παρ' ξείνῃσι δῶκεν.
Ἡμῶς δ' ἠεργέμενα φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
- 190 Γππας τε ζῶγυνωτ', ἀνά δ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προδύροιο ἔξ αἰθέρος ἐρεδύπῃ.
Μάστιγαν δ' ἔλαυν'· πῶ δ' ἔκ ἀκόντε πεπύτθῳ.
Αἰψά δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλῃ αἰπὺ πολέεθρον.
Καὶ τότε Τηλέμαχος προσερώνε Νέστορος ἦν,
- 195 Νεστορίδῃ, πῶς κέν μοι ὑποχόμενος τελέσειας
Μῦθον ἑμὸν; ξάνοι δὲ διαυπερές ἀγχαίμεθ' εἶναι
Ἐκ πατέρων φιλόπτης· ἀπὸς ἔξ ἡμελικῆς ἐσμεν.
Ἡδὲ δ' ὁδὸς ἔξ μάλλον ὁμοφροσύνην ἐνήσει.
Μὴ με παρέξ ἄγε νῆα, διοτρεφέες, ἀλλὰ λίπ' αὐτῇ,
- 200 Μὴ με γέρον ἀέκοντα καταχρῆσθ' ἐνὶ οἴκῳ,
Γέροντος φιλέειν· ἑμὲ δὲ χρεῖων θάλασσαν ἰκίσθαι.
Ὡς φάτο· Νεστορίδης δ' ἄρ' ἐρ' συμφράσσας θυμῷ
Ὅππῃσι κατὰ μῦθον ὑποχόμενος τελέσειεν.
Ὡδὲ δὲ οἱ φρονέοντα δικάσας κέρδιον εἶναι·
- 205 Στρέψ' ἱππας ἐπὶ νῆα θιῶν ἔξ ἔνθα θαλάσσης.
Νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξείνυτο κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χροσόν τε, πᾶσι Μενέλαος ἔδωκε.
Καί μιν ἐποτρύνων ἔπειτα παρόντα προσήδα,
Σπευδῆν νῦν ἀνάβαινε, κέλευε τε πάντας ἑταίρους,
- 210 Πρῶν ἑμέ οἴκαδ' ἰκίσθαι, ἀπαγγεῖλαι τε γέροντι.
Εὖ γάρ ἔγωγ' ὧδε οἶδα κατὰ φρένα ἔξ κατὰ θυμόν,
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβριος, ἢ σε μαθήσει,
Ἀλλ' αὐτὸς καλέων δῶρ' εἴσεται· ὡδὲ σὲ φημι
Ἀψ' εἶναι κενόν· μάλα γὰρ καθολώσεται ἑμπε.
- 215 Ὡς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλιτελής ἱππας
Ἀψ' Πυλίων εἰς ἄστυ, δῶκε δ' ἄρα δῶμαθ' ἵκοντο.
Τηλέμαχος δ' ἐπάρεισεν ἐποτρυνόντων ἐκείδουσα,
Ἐγκοσμήνῃσι πᾶσι τῶχ' ἑταῖροι νῆϊ μελαίνῃ.

Sic nunc Jupiter faciat tonans maritus Junonis,
Ideo tibi & illic deo tanquam supplicarem.

Dixit, & equis flagellum impegit: hi autem valde celeriter

Ruerunt in campum per urbem festinantes.

Ique toto die quatiebant jugum utrinque habentes.

Occidit autem sol, obscurataque sunt omnes viæ. 185

In Pherasque pervenerunt, Dioclis ad domum

Filii Orsiloichi, quem Alpheus genuit filium.

Illic nocte dormierunt: hic autem his hospitalia apposuit.

Quando autem matutina apparuit rosea digitis Aurora,

Equosque junxerunt, currusque variegatos ascenderunt: 190

Et impulerunt extra vestibulum atque porticum resonantem.

Flagellavitque impellendo: illi autem non inviti volabant.

Statim autem postea venerunt ad Pyli altam urbem.

Et tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:

Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficeres 195

Verbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse

Ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:

Hæc autem via & magis concordia nos conjunget.

Ne me præter navem agas generose, sed relinque illic,

Ne me senex invitum sua detineat in domo, 200

Cupiens amanter tractare: me autem opus est cito ire.

Sic dixit. Nestorides autem suo consultabat animo

Quomodo ei rite pollicitus perficeret.

Sic autem ei cogitanti visum est melius esse:

Vertebat equos ad navem velocem & litus maris: 205

Navem autem apud extimam eximebat pulcherrima dona,

Vestem, aurumque, quæ ei Menelaus dederat.

Et ipsum cohortans verbis volucris alloquebatur:

Cum festinatione nunc ascende, jubeque omnes socios,

Antequam ego domum eam, nunciemque seni, 210

Bene enim ego hoc scio in mente & in animo,

Quis illius animus violentus; non te dimittet,

Sed ipse vocaturus huc veniet. neque te autumo

Retro irurum vacuum: valde enim irascetur tamen.

Sic factus impulit pulchros crinibus equos 215

Retro Pyliorum in urbem, velociter autem domum pervenit.

Telemachus autem socios incitans hortabatur:

Adornate armamenta, focii, in nave nigra:

- Αὐτοὶ τ' ἀμβάυνμεν, ἵνα πρῶτα μὲν ὁδοίω.
 220 Ως ἔφαδ'. οἱ δ' ἄρα πῶ μάλα μὲν κλίων, ἠδ' ἐπίδοντο.
 Αἶψα δ' ἄρ' εἰσβαλλον, ἣ ἐπὶ κληῖσι κέλιζον.
 Ἦτοί οἱ μὲν αἰ πονεῖτο, ἣ δ' ἔχετο· θυε δ' Ἀδύμῳ
 Νηὶ παρὰ πρύμνῃ. χεῖρότερον δὲ οἱ ἦλυθεν ἀνὴρ
 Τηλεδακτὺς, φάγων ἔξ Ἀργείος, ἀνδρα κατακταῖς,
 225 Μάντις. ἀπὲρ γενεῇ γε Μελαμποδῷ ἐκγονος ἦεν.
 Ος πρὶν μὲν ποτ' ἔταε Πύλῳ ἐνὶ μηστέρῳ μῆλον,
 Ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔσοχα δώματα νῆων.
 Δὴ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φάγων,
 Νηλεὺς τε μεγάρυμον, ἀγανόσαστον ζώντατον,
 230 Ος οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς εἰσιώπων.
 Εἶχε βίη· ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
 Δεσμῶν ἐν ἀργαλῇ δέδετο, κρατὲρ ἄλγος πάχων,
 Εἵνεκα Νηληϊὸς κύρης, ὅπως τε βαρεῖης,
 Τῷ οἱ ἐπὶ φρεσὶ δῆκε δαδὰ δασσηλῆς Ἐλευνύς.
 235 Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, ἣ ἤλασε βῆς ἐρμύκης
 Ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, ἣ ἐτίσαστο ἔργον αἰακῆς,
 Ἀντίδιδον Νηλεῖα, καστογνήτω τε γυναικῇ
 Ἠγάγετο πρὸς δώμαδ'. ὁ δ' ἄλλον ἵκετο δῆμον,
 Ἀργῷ εἰς ἱππόβοτον· σόβη γάρ νύ οἱ αἰσιμον ἦεν
 240 Ναίμεσθαι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν.
 Ἐνθα δ' ἔγχετο γυναικῇ, ἣ ὑπερφίαλός τ' ἔπειθε δῶμα.
 Γένετο δ' Ἀντιφρότιν ἣ Μάντιον, ἣ κραταίω.
 Ἀντιφρότης μὲν ἔπαυεν Οἴκλῃα μεγάρυμον·
 Αὐτὰρ Οἴκλῃης λαοσσύνον Ἀμφιάρηον,
 245 ὃν περὶ κῆρα φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχῳ ἣ Ἀπόλλων
 Παντόλλῳ φιλόπτη'. ἐδ' ἵκετο γῆρα· ἐδόν,
 Ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι, γυναικῶν ἕνεκα δούρων.
 Τῷ δ' ἡἴς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφιλόχός τε.
 Μάντις αὖ τέκετο Πολυφειδέα τε Κλεῖπὸν τε.
 250 Ἀλλ' ἦτοί Κλεῖπον χρυσόδρομον ἦρπασεν Ἡώς,
 Κάλῃς ἕνεκα οὗ, ἵν' ἀθανάτοισι μετέη.
 Αὐτὰρ ὑπέρδυμον Πολυφειδέα μάντιν Ἀπόλλων
 Θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄεστον, ἵτι δάρεν Ἀμφιάρη·
 Ος ῥ' Ἵπποκλῆιδ' ἀπετάσαστο πατρὶ χολωδῆς.
 255 Ἐνθ' ὅγναι ναυστῶν μαντεύειν πᾶσι βροτοῖσι.
 Τῷ μὲν ἄρ' ἡὲς ἐπῆλθε, Θεοκλῆμεν δ' ὄρομ' ἦεν,
 Ος ὥπερ Τηλεμάχευ τίλας ἵκετο· πῶς δ' ἐκίχανε

Ipsique ascendamus, ut trajiciamus *marino* itinere.

Sic dixit: illi autem eum & audiverunt quam maxime, ei-
que obediverunt, 220

Et statim ingressi sunt, inque transiris sederunt:

Jamque is hæc deproperabat, & vota faciebat: immolabatque
Minervæ

Navem apud extimam. *cum* prope ad eum venit vir

Peregrinus, extorris ex Argo, viro interfecto,

Vates: at genere Melampodis proles erat. 225

Qui antea quidem quondam habitaverat in Pylo matre ovium,

Dives inter Pylios maxime excellentem domum habitans.

Atque tunc *in* alium populum pervenerat, patriam fugiens,

Neseumque magnanimum, clarissimum viventium,

Qui ejus opes multas integrum in annum 230

Tenuit vi: ille autem tamdiu in domo Phylaci

Vinculo in gravi ligatus fuerat *antea*, dueros dolores patiens,

Propter Nelei filiam, labemque gravem

Quam ei præcordiis indiderat accessu exitialis Erinnyis:

Sed is effugit quidem mortem, & abegit boves mugitibus a-
cres 235

In Pylum ex Phylaca, & ultus est factum nefarium,

Divinum Neleum, fratrique uxorem

Duxit domum. ipse autem aliorum ivit ad populum,

In Argos equis pascendis aptum: ibi enim ei fatale erat

Habitare multis imperantem Argivis. 240

Ibi autem duxit uxorem, & altam posuit domum.

Genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.

Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:

At Oicleus populi servatorem Amphiaräum,

Quem corde dilexit Jupiterque Ægiochus & Apollo 245

Omni amore: neque pervenit *ad* senectutis limen,

Sed periit in Thebis, muliebrium gratia donorum.

Hujus autem filii fuerunt Alcmaon Amphilochoque.

Mantius rursus genuit Polyphidemque Clitumque.

Sed Clitus quidem aureo folio conspicua rapuit Aurora, 250

Pulchritudinis gratia ejus, ut immortalibus interesset.

At magnanimum Polyphidem vatem Apollo

Constituit hominum longe optimum, postquam mortuus est
Amphiaraus,

Qui in Hyperesiam migravit patri iratus:

Ubi ille habitans vaticinabatur omnibus mortalibus. 255

Hujus igitur filius advenit, Theoclymenus autem nomen erat,

Qui tunc Telemachum prope stetit: hunc autem invenit

- Σπένδοντ', ὀχόμενον· σε δοῖ παρὰ νῆϊ μέλαινῃ·
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόεντα προσνύδα·
- 260 ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κιχάω, τῶδ' ἐνὶ χώρῃ,
 Λίσσομαι ὑπὲρ θυέων κ' δαίμονων, αὐτὰρ ἔπειτα
 Σῆς τ' αὐτῷ κεφαλῆς κ' ἐταίρων οἱ σοὶ ἔπονται,
 Εἰπέ μοι ἐρομένην νημερτέα, μὴδ' ἐπικλόμεν·
 Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόδι σοὶ πόλις ἠδὲ ποκῆς;
- 265 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀνάνην νύδα,
 Τοιγάρ ἐγὼ σοὶ ξῆνε μαλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 Εἰς Ἰθάκης γένος εἰμὶ, πατὴρ δέ μοι ἐστὶν Ὀδυσσεύς,
 Εἰ σοὶ ἔλω· νῦν δ' ἤδη ἀπέρχεται λυγρῷ ὀϊστῶ.
 Τάνεκα νῦν ἐσάρας σε λαβὼν κ' νῆα μέλαιναν,
- 270 ἦλθον πλυσόμενος πατρός δ' ὠϊχομένοιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος Διοκλῆς,
 Οὔτω σοὶ κ' ἐγὼν ἐκ πατρίδων, ἀνδρα κατακταίς.
 Ἐμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί σε ἔται σε
 Ἀργὸν ἐν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιοί·
- 275 Τῶν ὑπαλάμενος θάνατον κ' κῆρα μέλαιναν
 Φάγω· ἐπεὶ νῦ μοι αἶσα κατ' ἀνδραπέυς ἐλάλησθαι.
 Ἀλλὰ με νηὸς ἔρισσας, ἐπεὶ σε φυγαὶν ἰκέτ' αἶσα,
 Μὴ με κατακτείνῃσι. διωκόμεναί γάρ οἱω,
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀνάνην νύδα,
- 280 Οὐ μὲν δὴ σ' ὀείλοντά γ' ἀπώσω νηὸς εἰσης·
 Ἀλλ' ἔπ' αὐτὰρ κῆρι φιλήσεται οἰά κ' ἔχωμεν.
 ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
 Καὶ πόδ' ἐπ' ἰκελίοφιν αἶνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης.
 Ἄν δὲ κ' αὐτὸς νηὸς ἐβήσας ποταπόποροιο.
- 285 Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· πὰρ δὲ οἱ αὐτῶ
 Εἰς Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι ἔλυσαν.
 Τηλέμαχος δ' ἐπείροισιν ἐπ' ἐτρώϊας ἐκέλευσεν
 Ὀπλων ἀπτεσθαι· τοὶ δ' ἰσχυμένως ἐπιδόσαν.
 Ἰσπὼν δ' ἐλάανον κόλῃς ἔνωσθε μεσώδμηι.
- 290 Σπῶσαν αἶραυτες· κατὰ δὲ πρῶτόνοισιν ἔδησαν.
 Ἐλκον δ'· εἰς ἰα λάρνακ' εὐστρέφασιν βοᾶσι.
 Τοῖσιν δ' ἰχμενον ἔρον ἐκ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ,
 Λάβρον ἐπαγίζοντα δι' αἰθέρος, ὅρα σάχιστα
 Νηὺς ἀνύσσει θέουσα θαλάσσης ἀλμυρὸν ὕδωρ.
- 295 Δύσσεσθ' ἤλιον, σκιάωντό τε πάσαι ἀγλαί·
 ἦ δ' ἔφραξ' ἐπέβαλλεν, ἐπαγομένη Διὸς ἄρ'·

Libantem votaue facientem, velocem apud navem nigram:

Et ipsum compellans verbis voluctibus alloquebatur:

O amice, quoniam te sacrificantem invenio hoc in loco, 260

Oro per sacrificia & deum, at deinde per

Tuumque ipsius caput & socios qui te sequuntur,

Dic mihi interroganti vera, neque occultes.

Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?

Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus est: 265

Enimvero tibi ego hospes admodum indubitate dicam.

Ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Ulysses,

Si quando erat: nunc autem jam interiit tristi morte.

Propterea nunc sociisque sumptis & navi nigra,

Veni interrogaturus de patre diu absents. 270

Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus divinus:

Sic tibi & ego ex patria, viro interfecto

Tribule: multi autem fratresque sodalesque

Argos per equipascuum, multum autem pollent Achivi:

Horum fugiens mortem & Parcam nigram 275

Exulo: postquam mihi fatale est inter homines vagari.

Sed me navi impone, postquam tibi exul supplicavi,

Ne me interficiant: persequi enim *ear me* puto.

Hunc autem rursus Telemachus prudens contra alloquebatur:

Non quidem te volentem pellam ab nave æquabili: 280

Sed sequere, at illic amanter tractaberis talibus qualia habemus.

Sic locutus ab eo accepit æream lanceam,

Et hanc super tabulata extendit navis utrinque vertibilis.

Ipsæ quoque navem pontigradam ascendit,

In puppi autem postea sedit: apud autem seipsum 285

Sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes solverunt.

Telemachus autem socios incitans iussit

Arma tangeræ: hi autem studiose obediverunt.

Malum autem abiegnum conevam intra basim

Statuerunt erigentes, funibusque colligarunt. 290

Traxeruntque vela alba bene tortis loris.

His autem secundum ventum mittebat cæcia Minerva.

Vehementem vi incurfantem per aerem, ut velocissima:

Navis expediret currens maris falsam aquam.

Occidit autem sol, obscuratæque sunt omnes viæ. 295

Illaque Phæras appulit, impulsæ Jovis ventis:

Et

- Ἡδὲ παρ' Ἡλίδας διάν, ὅδε κρατέουσιν Εὔπειπ'.
 Εὐδεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπρόηκε δοῖσιν,
 Οῖρμαίνων ἢ κεν θάνατον φύγοι, ἢ κεν ἀλγὴν.
 300 Τῷ δ' αὖτ' εὖ κλισίῃ Οὔδυσσος κ' δῖο ὕφορβος
 Δορπητήν· παρὰ δὲ σφιν ἐδόρπεον ἄνδρες ἄλλοι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι' κ' ἐδῆτύος ἐξ ἔρον ἔσπευ,
 Τοῖς Οὔδυσσος μετῴχετο, συβώτῃσι τελησίζων,
 Εἴ μιν ἔτ' εὐδύκῃως φιλοί, μῆναί τε καλῶσι
 305 Αὐτῷ ἐνὶ σαδμῷ, ἢ ὀτρύνει πόλινδ'·
 Κέκλυθι νῦν Εὐμαῖε, κ' ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 Ἡῶδεν προτὶ ἄστυ λιλαίεμαι ἀπονέεινδαι
 Πτωχάδων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω κ' ἐταῖρους.
 Ἀλλὰ μοι εὖ δ' ὑπὸδ' κ' ἀμ' ἡγεμὴν ἰσθλὸν ὅπασσον,
 310 Ὅς κ' ἐμὲ κῆσ' ἀγάγῃ. κατὰ δὲ πόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
 Πλάτξομαι, αἰκνέειν πε κοτύλῃ κ' πύρρον ὀρέξῃ.
 Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δαίματ' Οὔδυσσος θέοιο,
 Ἀγγελλίῃ εἴποιμι περὶ φρονι Πάριλοπιῇ.
 Καὶ κεν μνηστῆραςιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
 315 Εἴ μοι δαῖπνον δοῖεν, ὀνέεσσι μὲν' ἔχοντες.
 Αἰψὰ κεν ἔδρώοιμι μετὰ σφίσιν ὃ, τὰ δέλοισιν.
 Ἐκ γάρ ποι ἔρεω, σὺ δὲ σπώδεο, καὶ μὲν ἄκυσον,
 Εἰρμείῳ ἔκστα διακτόρῃ, ὅς β' αὖτε πάντων
 Ἀνδράπων ἔργοισι χάριν κ' κῦδ' ὀπάξει.
 320 Δρησοσύῃ ἔκ' ἂν μοι ἐλθῇεν βροτὸς ἄλλ'·
 Πῦρ τ' ἔνῃηται, διὰ τε ξύλα δαναὶ κείσονται,
 Δαυτράσθαι τε κ' ὀπάσσειν κ' οἶνοχοῦνται.
 Οἶά τε ποῖς ἀγαδοῖσι παραδράωσι χέρηες.
 Τὸν δὲ μὲν' ὀχθήσας προσέφη Εὐμαῖε συβώτῃ,
 325 ὦ μοι ξένη, αἴη ποι ἐνὶ φρεσὶ αὐτοῦ νόημα
 Εὔπετο; ἢ σὺ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτὸν ὀλέσσαι;
 Εἰ δὲ μνηστῆρων ἐδέλεις κατὰ δῶμα ὁμιλον,
 Τῶν ὕβρει τε βίῃ τε σιδήρεον ἔρανον ἵκει.
 Οὐ ποι ποιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηγῆρες ἐκείνων,
 330 Ἀλλὰ νῖοι χλαῖνας ἔειμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
 Αἰεὶ δὲ λιταροὶ κεφαλὰς κ' καλὰ πρόσωπα,
 Οἱ σφιν ὑποδράωσιν· ἐύξεισι δὲ τράπεζας
 Σίσυρ κ' κρείων ἠδ' οἶνον βεβείδασιν.
 Ἀλλὰ μὲν· ἔγερ' αἶς ποι ἀνίσταται παρόντι,
 335 Οὐτ' ἐγὼ, ἐσέ πες ἄλλ'· ἐταῖρων οἱ μοι ἔσονται.

Et apud Elidem divinam, ubi dominantur Epei.

Hinc autem rursus insulis immisit acutis,

Solicitus an mortem fugeret, an caperetur.

Hi autem contra in casa Ulysses & divinus subulcus 300

Cœnabant: apud autem ipsos cœnabant viri alii.

At postquam potus & cibi amorem emiserunt,

Interea Ulysses sermonem occepit, subulcum tentans,

Si ipsum adhuc studiose curaret, manereque juberet

Illic in stabulo, an hortetur *ut eat* in urbem: 305

Audi nunc Eumæe, cæterique omnes focii,

Mane ad urbem cupio ire

Mendicaturus, ut ne te comedam & socios, *i. e. vestra omnia*.

Sed mihi bene consule, & simul ductorem bonum præbe,

Qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate 310

Vagabor, si quis poculum & panem porrigat.

Et profectus ad domos Ulyssis divini,

Nuncium dicerem prudenti Penelopæ:

Et procis superbis me immiscerem,

Si mihi prandium dent, dapes plurimas habentes. 315

Statim bene perficerem inter ipsos quidquid volent.

Etenim tibi dicam, tu autem attende, & me audi,

Mercurii voluntate internuncii, qui omnium

Hominum operibus gratiam & gloriam præbet:

Strenuitate non mihi certavit homo alius, 320

Ignemque bene cumulando siccaque ligna diffindendo,

Coquumque agendo & assando & vinum infundendo:

Qualia bonis præstant deteriores.

Hunc autem valde indignatus alloquebaris Eumæe subulce:

Hei mihi hospes, cur tibi in præcordiis istud consilium 325

Fuit? tune omnino cupis illic perire?

Si nempe præcorum vis ingredi turbam,

Quorum contumelia & violentia ad ferreum cælum pervenit.

Non tibi tales sunt ministri illorum,

Sed juvenes lænas bene induti & tunicas, 330

Semper autem nitidi capitibus & pulchris vultibus,

Qui ipsi administrant: bene politæ autem mensæ

Pane & carnibus & vino oneratæ sunt.

Sed mane. non enim quisquam te ægre fert præsentem,

Neque ego, neque quisquam alius sociorum qui mihi sunt.

- Αὐτὰρ ἐπὶ ἰδῆσιν Ὀδυσῆος φίλον υἱόν,
 Κῆνός σε χλαῖνάν σε χιτῶνά σε ἔμασσε ἴσση,
 Πίμπει δ' ὄπη σὺ κραδίη θυμός σε κελάει.
 Τὸν δ' ἡμέβετο ἑπτα πολύτλας Διὸς Ὀδυσσεύς,
 340 Αἰδ' ὅπως Εὐμαίη φίλον Διὶ πατρὶ γένιο
 Ως ἔμοι, ὅτ' αἱ μὲν ἔπαυσας ἄλλης ἢ οἷζ' αἰνῆς.
 Πλαγυποσσῶν δ' ἔκ ἐστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
 Ἀλλ' ἐνὲκ ἐλομένης γαστρός κακὰ κηδεῖ ἔχουσιν
 Ἀνέρες, ὃν κτεῖνεται ἄλῃ ἢ πῆμα ἢ ἄλγος.
 345 Νῦν δ' ἐπὶ ἰχθυόσας, μέναι σέ με κῆνον ἄνωγας,
 Εἶπ' ἄγε μοι τελεῖ μητρός Ὀδυσῆος θάνατον,
 Πατρός δ' ὃν κατέλαπεν ἰὼν ἐπὶ γῆρας ἑδῶ,
 Εἶπε ὅπ' ἔουσιν ὑπ' αὐγᾷς ἡελίου,
 Ἥ ἤδη σπιδᾶσι, ἢ εἰν αἶδαο δόμοισι.
 350 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 Τοιγὰρ ἰγῶ ποι ξάνη μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
 Λαίρσης μὲν ἐν ζῶει, Διὶ δ' ἄρχεται αἰεὶ
 Θυμὸν ἀπὸ μελίων θίσσσαι οἷς σὺ μεγάροισιν.
 Ἐκπάγλως γὰρ παῖδός οὐδ' ὤρεται οἰχομένοιο,
 355 Κρηίδης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἣ ἰ μάστιγα
 Ἠκαστ' ἀπορθημένη, ἢ σὺ ἑμῶ γῆραϊ θῆκεν.
 Ἡδ' ἄχρ' ἔτι παῖδός ἀπ' ἑφθίτου κυδαλίμοιο.
 Λάλαλιν θανάτῳ· ὡς μὲν θάνατος ὅστις ἔμοιγε
 Ἐνθάδε ναιετάει φίλον αἶν ἢ φίλον ἔρδι.
 360 Ὅφρα μὲν ἔν δ' ἡ πάρος ἔην, ἀχίνουσ' περ ἔμπης,
 Τόφρ' αἱ μοι φίλον ἴσσε μετακλῆσαι ἢ ἔρσσαι,
 Οὔτεκά μ' αὖτις θρήψω ἅμα Καμῶνι παννύκτερ
 Ουγαστὴρ ἰθίμῃ, σὺ δ' ὅπλοστέλλω σέκε παίδων·
 Τῇ ὁμᾷ ἐτρεφέμεν, ὀλίγον δέ σ' ἔμ' ἥτορον ἑάμα.
 365 Αὐτὰρ ἐπὶ ῥ' ἤβλω πολυήρατον ἱκάμεθ' ἄμφω,
 Τίω μὲν ἔτασσε Σάμηνδ' ἴδουσαν, ἢ μυρεῖ ἰδοντα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ χλαῖνάν σε χιτῶνά σε ἔμασσε ἱκάνη
 Καλὰ μάλ' ἀμφίσασσα, ποσσὶ δ' ὑποδήμασσε δῦσα,
 Ἀγρόνδε προίαμεν· φίλοι δέ με κηρόϊ μαλόν.
 370 Νῦν δ' ἔδη σέθεν ἐτιδόμεναι. ἀλλὰ μοι αὐτῶ
 Ἔργον εἴξουσιν μάκαρες θεοὶ ῥ' ἐπιμήμεναι.
 Τῶν ἑταρῶν τ' ἐπίω σε, ἢ αἰδοίωσιν ἴδουκα.
 Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης ἢ μέλειχός ἐστιν ἀκῆσσε
 Οὐτ' ἔπος, ὅτε σ' ἔργον, ὅτ' αὖ κακὸν ἔμπασσε οἶον,

At postquam venerit Ulyssis dilectus filius

Ille te lenaque tunicaque vestibus induet,

Mittetque quo te cor animusque jubet,

Hunc autem respondit postea multa patiens dius Ulysses:

Utinam sic Eumæ dilectus Jovi patri sis

340

Uti mihi, quod me quietum reddidisti ab errore & ærumna
gravi.

Vagatione enim non est pejus aliud hominibus.

Sed propter perditum ventrem malas curas habent

Viri, si quidem invadit malum vagandi & labes & dolor.

Nunc autem quoniam detines, manereque me illum *talem* ju-
bes,

345

Dic age mihi de matre Ulyssis divini,

Patreque quem reliquit iens in senectutis limine,

Si forte adhuc vivunt sub lumine solis,

An jam mortui sunt, & in Ditis domibus.

Hunc autem rursus allocutus est subulcus princeps viro-
rum:

350

Enimvero ego tibi hospes perquam indubitate dicam:

Laertes quidem adhuc vivit, Jovi autem supplicat semper

Ut anima *sibi* a membris pereat suis in domibus.

Terribiliter enim *propter* filium dolet absentem,

Nuptamque uxorem prudentem, quæ ipsum maxime

355

Tristitia affecit pereundo, & in cruda senectute posuit.

Quæ dolore sui filii periit gloriosi,

Tristi morte: sic ne moriatur quicumque mihi

Hic habitans amicus sit & amica faciat.

Nempe quandiu quidem illa erat, dolens licet,

360

Tamdiu aliquid mihi jucundum erat sciscitari & interrogare,

Quoniam me ipsa nutritiva una cum Ctimena stolata

Filia eximia, quam postremam peperit natorum:

Cum hac simul nutritus sum, paulo autem me minus honorabat.

At postquam ad pubertatem optatissimam venimus ambo,

365

Hanc quidem postea in Samum *nuptum* dederunt, & infinita
acceperunt.

At me lenaque tunicaque vestibus illa

Pulchris admodum induens, pedibusque calceos dans,

Ad agrum misit: diligebat autem me corde magis.

Nunc autem jam his indigeo. imo mihi ipsi

370

Opus augent beari dii cui incumbo.

Ex his autem comedi bibique, & venerandis *hospitibus* dedi.

Ex autem domina haud mite *ullum* licet audire

Neque verbum, neque opus; quoniam malum incidit domui,

- 375 Ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέυσιν
 Ἀνία δειποίνης φάσθαι, ἣ ἔκασα πυδέσθαι·
 Καὶ φηγόμεν, πῖμεν τε· ἔπειτα δὲ καὶ π φέρεσθαι.
 Ἀγρόνδ', οἳά τε θυμὸν αἰὲ δμῶεσσιν ἰάνειν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολέμης Οδυσσεύς·
- 380 Ω πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς εἰὼν Εὐμαίῃ συβώτῃ,
 Πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατερίδος ἠδὲ τοκῆων.
 Ἀλλ' αὖγε μοι πάθε εἰπέ· ἣ ἀτρεκέως καταλέξων,
 Ἡὲ διεπράδεο πόλιν ἀνδρῶν ἄνδράγα,
 Ἡ' ἐνὶ ναυσιάσκει πατὴρ ἣ· πότνια μήτηρ·
- 385 Ἡ σέ γε μυνώδεντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βυσίν
 Ἄνδρες δυσμένεες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασαν
 Τῷδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαδ', ὃ δ' ἄξιον ὄνισιν ἔδωκεν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 Ξἄν', ἐπεὶ ἄρ' δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾶς,
- 390 Σιγῇ νῦν ζῶντες ἣ τέρπεο, πίνε τε οἶνον
 Ἡμενος. αἶδε δὲ νύκτες ἀδέσφοτοι· ἐστὶ μὲν εὐδαν,
 Ἐστὶ δὲ τερπομένοισιν ἀκνέμεν. ὑδ' ἐπὶ σὲ χρῆ
 Περὶν ὥρῃ καταλέχθαι· ἀνὴν ἣ πολὺς ὕπνῳ.
 Τῶν δ' ἄλλων ὄππῃ κραδίη ἣ θυμὸς ἀνώγει,
- 395 Εὐδέπω ἐξελεύσιν· ἅμα δ' ἦοι φαινομένηφι
 Δακτύλῃσας, αἶμ' ὕεσιν ἀνακτορέουσιν ἐτίσθω.
 Νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντά τε δαιτυμένω τε,
 Κῆδεσιν ἀλλήλων περπώμεδα λάλυαλέοισι,
 Μῖνωμένω. μετὰ γάρ τε ἣ ἀλγεῖσι τέρπεται ἀνὴρ
- 400 Οἷσις δὴ μάλα ποῖα πάθῃ ἣ τόλῃ ἐπαληθῇ.
 Τῷτο δέ σοι ἔρως ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾶς.
 Νῆσός τις Συρίῃ κικλήσκεται, (εἴπευ ἀνέης)
 Οὔρυγις καδύπερδεν, ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο.
 Οὐπ' περιπληθὺς λίω πόσον· αἰὲ ἀγαθὴ μὲν,
- 405 Εὐβοτῷ, Ἄμυλῷ, οἰνοπληθὺς, πολύπυρ·
 Πάινῃ δ' ἔποσε δῆμον ἐσέρχεται, ὑδ' ἐπὶ αἰλῇ
 Νῆσῳ ἐπὶ συγερῇ πέλοται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
 Ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φύλ' ἀνδρώπων,
 Ἐλδῶν ἀργυρότερον Ἀπόλων Ἀρτέμιδι ξυῖ,
- 410 Οἷς ἀγανοῖς βελίσσιν ἐποιχόμενον· κατέπεφεν.
 Ἐνθα δ'ὲν πόλιν, δίχῃ δὲ σφισι πάντα δίδασται·
 Τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασιλεύει
 Κρόνῳ Ὀρμενίδῃς, ἐπιείκῃ· ἀδανάτοισιν·

Viri insolentes: valde autem famuli indigent
 Coram domina dicere, & singula interrogare:
 Et comedere bibereque: deinde & aliquid portare
 Ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.

375

Hunc autem respondens alloquebatur sapiens Ulysses.
 Papæ, sic parvulus Eumææ subulce,
 Multum jactatus es seorsim a tua patria & parentibus.
 Sed age mihi hoc dic & vere narra,
 An vastata est urbs virorum lata viis,
 In qua habitabat pater & alma mater:
 An te solum relictum apud oves vel apud boves
 Viri inimici navibus acceperunt, & vendiderunt transla-
 tum.

380

385

Hujus viri ad domos, qui dignum pretium dedit.
 Hunc autem rursus alloquebatur subulcus princeps viro-
 rum.

Hospes, quoniam jam hæc me interrogas & inquis,
 Silentio nunc percipe & delectare, bibeque vinum
 Sedens. hæc autem noctes magnæ: licet & dormire,
 Licet etiam se oblectantibus auscultare. neque te oportet
 Ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
 Horum autem aliorum quemcunque cor & animus jubet,
 Dormiat egressus: simul autem cum aurora apparente
 Præfusus, simul suos heriles sequatur.

390

395

Nos autem in casa bibentesque comedentesque,
 Doloribus alter alterius delectemur tristibus,
 Recordantes. inter enim dolores etiam delectatur vir
 Qui scilicet valde multa passus fuerit & vagatus:

400

Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquis:
 Insula quædam Syria vocatur, (si forte audisti)
 Ortygiam supra; ubi conversiones solis ad obitum.
 Non ingens usque adeo, sed bona quidem,
 Fertilis boum, fertilis ovium, vino plena, frumento abun-
 dans:

405

Fames autem nunquam populum invadit, neque aliquis al-
 lius

Morbus odiosus existit miseris hominibus:
 Sed quando senuerunt in urbe gentes hominum,
 Veniens argentei arcus dominus Apollo cum Dianâ
 Suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
 Illic duæ urbes, bisariam autem ipsæ omnia divisa sunt:
 His autem ambabus pater meus imperavit
 Ctesius Ormenides, similis immortalibus:

410

- Ενθα δὲ Φοίνικες ναυσάκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
 415 Τρώεσσαι, μυθεῖσ' ἀγοντες αἰὺρμασσι νηὶ μελαίνῃ.
 Ἔσκε δὲ πατὴρ ἡμῶσι γαυῇ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
 Καλὴ τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἐδῆα.
 Τῷ δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαῖταλοι ἠπερόπιδον.
 Πληυίσῃ αἶς πρῶται μέγῃ κοίλῃ παρὰ νηὶ
 420 Εὐνῇ καὶ φιλόπῃ· σά τε φρένας ἠπεροπῖδες
 Οηλυτέρησι γυναιξί, καὶ εἴ κ' ἀεργὸς ἦσιν.
 Εἰρώπῃ δ' ἦπτεται αἶς εἴη καὶ πόδες ἔλθοι.
 Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατὴρ ἐπέφραδεν ὑφηρεφίς δῶ.
 Ἐκ μὲν Σιδῶν^Θ πολυχάλκῳ ἄχομαι εἶμαι.
 425 Κύρῳ δ' αἰμ' Ἀρύβατι^Θ ἐγὼ ρυδὸν ἀφρηοῖο.
 Ἀλλὰ μ' ἀνῆρταξαν Τάφιοι λήϊστορες ἄνδρες
 Ἀγρόδεν ἐρχομένῳ· πέρασαν δέ με δῶρ' ἀγαγόντες
 Τῷ δ' ἄνδρὸς πρὸς δῶμαδ'· ὁ δ' ἄξιον ἄνον ἐδῶκεν.
 Τῷ δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ ὅς ἐμισγέσθω λαῶρῃ.
 430 Ἡ γὰρ καὶ νῦν πάλιν αὖτις αἰμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἔποιο,
 Ὅφρα θῆς πατὴρ καὶ μητὴρ^Θ ὑφηρεφίς δῶ,
 Αὐτὰς τ', ἥ γὰρ ἔτ' εἰσὶ, καὶ ἀφρηοὶ καλέονται.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γαυῇ, καὶ ἀμείβετο μῦθον,
 Εἴη κεν καὶ σῶτ', ἃ μοι ἔθλοιο σέ γε νῆαται
 435 Ὅρκα πιεσθῶμαι, ἀπῆμονά μ' οἴκαδ' ἀπέξαι.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμυνον ὡς ἐκέλευεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελέεσσάν τε πὼν ὄραον,
 Τῶς δ' αὖτε μεσέειπε γαυῇ, καὶ ἀμείβετο μῦθον,
 Σιγῇ νῦν· μή τις με προσαυδάτω ἐπίεσσαν
 440 Τροστέραν ἐσέων, συμβλήμεν^Θ ἢ ἐν ἀγῇ,
 Ἡ περ ἐπὶ κρήνῃ· μή τις ποσὶ δῶμα γέροντι
 Ἐλθὼν ἐξέπῃ· ὁ δ' ὁσάμεν^Θ καταδήσῃ
 Δισμῷ ἐν ἀργαλῇ, ὅμῳ δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
 Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγεσθαι δ' ἄνον ὀδῶν.
 445 Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηὺς πλεῖν βιότοιο γένηται,
 Ἀγγιλή μοι ἔπειτα δοῶς ἐς δῶμαδ' ἰκίσθαι.
 Οἶσω γὰρ καὶ χρυσὸν θάψαι καὶ ὑποχέμεν^Θ ἔλθῃ.
 Καὶ δὲ κεν ἄλλ' ἐτίβαδρον ἔγῳν ἐδέλυσά γε δοίλω.
 Παιδά γὰρ ἀνδρὸς ἦν^Θ ἐνὶ μεγάροισι ἀπαύλῳ,
 450 Κερδάλῳ δ' ἂν ποῖον ἀματροχόωνσαι δύραξι,
 Τὸν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὅμῳ μωρόν ἄνον
 Ἀλφειοῖ, ὅτε τεράσσηται πρὸς ἀλφειοῦς ἀνθρώπους.

Illuc autem Phœnices navibus inclyti venerunt viri

Vafri, infinita agentes ludicra nave nigra.

435

Erat autem patris mei uxor Phœnissa in domo

Pulchraque magnaue, & splendida opera sciens.

Hanc autem Phœnices callidi deceperunt:

Cum lavante quidam primum coitit concavam apud navem

Lectio & amore: quæ mentes decipiunt

436

Fœmineis mulieribus, etiam siqua proba sit.

Interrogarat autem postea quæ esset & unde venerit.

Hæc autem cito admodum patris indicavit altam domum.

Ex quidem Sidone divite æris gloriior esse:

Filia autem sum Arybantis ego abunde divitis:

437

Sed me rapuerunt Taphii latrones viri

Ex agro venientem: vendideruntque me huc ducentes

Hujus viri ad domos: hic autem dignum pretium dedit.

Hanc autem rursus allocutus est vir qui coiverat clam:

Igitur nunc retro rursus simul nos domum sequeris,

438

Ut videas patris & matris altam domum,

Ipsosque, certe enim adhuc sunt, & divites vocantur.

Hunc autem rursus allocuta est mulier, & respondit verbo:

Erit & hoc, si mihi velitis nautæ

Jurejurando fidem dare, me indemnem domum abducturos.

439

Sic dixit. illi autem omnes juraverunt sicut iussit.

At postquam juraveruntque finiveruntque jusjurandum,

Illis rursus collocuta est mulier, & respondit verbo:

Tacite *agatis* nunc: ne quis me alloquatur verbis

Vestrorum sociorum, occurrens aut in via,

440

Aut forte apud fontem: ne quis ad domum seni

Profectus dicat; is autem intelligens liget

Vinculo in difficili, vobisque molietur mortem,

Sed habete in mente verbum, & deperate emptionem viaticorum.

Sed quando jam navis plena victu fuerit,

441

Nuncius mihi postea velociter ad domos veniat.

Portabo enim & anrum quodcunque sub manus venerit:

Quin & aliud naulum ego volens dederim.

Filium enim viri mei in domibus nutrio,

Petulantem nempe sic temete simul cursitantem foras,

442

Hunc ducam in navi: hic vobis copiosum lucrum

Inveniet, ubicunque vendideritis translatum ad diversilingues homines.

- Η' μὲν ἄρ' ὡς εἶπ' ὅσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
 Οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἄπαντα παρ' ἡμῖν αὐδὶ μένοντες
 455 Ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοντι πολὺ ἐμποδόντων.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλῃ νηὺς ἤχθετο ποῖσι νέεσθαι,
 Καὶ πότε ἄρ' ἄγγελον ἤκων, ὃς ἀγγείλει γυῖα καί,
 Ἡλυθ' ἀνὴρ πολυΐδους ἐμὴ πρὸς δώματα πατρός,
 Χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτα·
 460 Τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῶαί κ' πότνια μήτηρ
 Χείρασι ἀμφαφώνοντο, κ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρώντο
 ὦνον ὑπὶ χόμοις· ὃ δὲ τῇ κατ' ἐνδοσε σιωπῇ.
 Ἦτοι ὁ καυθόμενος κοίλῳ ἐπὶ νῆα βεβήκει.
 Ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
 465 Εὖρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
 Ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μὲν πατέρ' ἀμφιπέτοντο,
 Οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δῆμιό τε φῆμιν,
 Ἡ δ' αἶψα τρεῖς ἄλυσσας κατακρύψας ὑπὸ κολπῷ
 Ἐκφέρειν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ ὀμίῳ αἰσιρρυσώησι.
 470 Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγχαί.
 Ἡ μᾶς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὅκα κίοντες,
 Ἐν δ' ἄρα Φοινίκων ἑὶ ἀνδρῶν ἀκούαλ' νηὺς.
 Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάστες ἐπέπλεον ὕγρα κέλματα,
 Νῶ ἀναβασάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζῶς ἔρον ἱάμεν.
 475 Ἐξήμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε κ' ἡμέαρ·
 Ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἐβδόμοις ἡμέαρ ἐπὶ Ζῶς θῆκε Κρονίων,
 Τῷ μὲν ἔπειτα γυῖα καὶ βάλ' Ἀρσέμις ἰοχέαιρα·
 Ἀντιφ' δ' ἐνδύθησε πτωχὸς ὡς εἰναλίη κῆξ·
 Καὶ τῷ μὲν φάκησι κ' ἰχθύσι κύρμα γανίσσαι
 480 Ἐκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιτόμῳ ἀκαχήμενος ἦτορ.
 Τὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἀνεμός τε κ' ὕδωρ·
 Ἐνθά με Λαέρτης πρίατο κατέατσιν ἰοῖσιν.
 Οὔτω τῷ δὲ τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 Τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσσεὺς ἡμέβετο μῦθον,
 485 Εὖμαι, ἦ μάλα δὴ μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὀρίνας,
 Ταῦτά ἐκαστα λόγων ὅσα δὴ πάδες ἄλγιστα θυμῷ.
 Ἀλλ' ἦτοι σοι μὲν παρὰ κ' κακῷ ἰσθλὸν ἔδθηκε
 Ζῶς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογύσας
 Ἠπίε, ὃς δὴ ποὶ παρίχη βρώσῃ τε πόσιν τε
 490 Ἐνδύκως· ζῶεις δ' ἀγαθὸν βίον, αὐτὰρ ἐγὼ γὰρ
 Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἀστὶ ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκάτω,

Hæc quidem sic fata abivit ad domos pulchras:
 Illi autem per annum totum apud nos manentes
 In havem cavam facultates multas emebant. 455
 Sed quando jam cava navis gravata erat illis ad redeun-
 dum,

Tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri,
 Venit vir multiscius mei ad domos patris,
 Aureum monile habens, quod electro continebatur:
 Illud igitur in domo famulæ & honesta mater 460
 Manibus tractabant, & oculis spectabant:
 Pretium pollicitæ: ille autem huic innuebat tacite.
 Atque ubi innuerat cavam in navem ibat,
 Hæc autem me manu prehensens domibus educebat foras.
 Invenit autem in vestibulo & poculum & mensas 465
 Virorum convivarum, qui circa meum patrem versabantur.
 Illi quidem in confessum processerant, populi que confabula-
 tionem.

Hæc autem statim tria pocula abscondens sub sinu
 Efferebat: at ego sequebar dementia mea.
 Occiditque sol, & inumbrabantur omnes viæ. 470
 Nos autem in portum inclytum venimus celeriter cunctes,
 Ubi Phœnicum erat virorum velox in mari navis.
 Hi quidem postea ascendentes navigabant humidas vias,
 Nobis impositis: Jupiter autem ventum immisit.
 Sex diebus quidem simul navigavimus nocte & die: 475
 Sed quando septimum diem Jupiter fecit Saturnius,
 Ipsam quidem postea mulierum jaculata est Diana sagittis
 gaudens:

Sentinæ autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
 Et hanc quidem phocis & piscibus escam futuram.
 Ejecerunt: at ego relictus sum mœstus corde. 480
 Hos autem Ithacæ admovit portans ventusque & aqua:
 Ubi me Laertes emit possessionibus suis.
 Sic hanc terram ego vidi oculis.

Huic autem rursus divinus Ulysses respondit verbo:
 Eumæe, certe valde jam mihi in præcordiis animum movi-
 sti, 485

Ista singula dicens, quantos scilicet passus sis dolores animo.
 Sed certe tibi quidem apud etiam malum bonum posuit
 Jupiter, quoniam ad viri domos pervenisti multa perpeffus
 Humanæ, qui nempe tibi præbet cibumque potumque
 Décenter: vivis autem bonam vitam. at ego 490
 Multas hominum per urbes postquam erravi hæc venio.

- Ὡς αἱ μὲν ποταῖαι πρὸς αἰήλους ἀγόρῃον·
 Καὶ δ' δραπετίῳ δ' ἔ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυθα·
 Αἶψα γάρ ἥως ἦλθεν εὐθροῦ· οἱ δ' ἐπὶ χέρσιν
 495 Τηλεμάχῳ ἱπποὶ λυόν ἰσία· καδδ' ἔλον ἰσπὸν
 Καρπαλίμῳ, τῷ δ' εἰς ὄρμον προύρυσαν ἑστῆμοις.
 Ἐκ δ' Ἀνάς ἐβαλον, κασι δὲ πρυμνήσι ἔδῃσαν.
 Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
 Δεῖπτόν τ' ἐντυώοντο, κερῶν τε αἰδοτα οἶνον.
 500 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι καὶ ἑδνύτῳ ἔξ ἔρον ἔνω,
 Τοῖσι δὲ Τηλέμαχῳ πεπνυμένῳ ἤρχετο μύθων,
 Τμῆς μὲν νῦν ἄστυ εἰλαύνετε νῆα μέλαιναν·
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόνδ' ἐπελάσσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
 Ἐσπίεσθ' δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἑμὰ ἔργα κάτεμι·
 505 Ἡῶδεν δὲ κεν ὑμῖν ὁδοιπόρου παραδείμῳ,
 Δαῖτ' ἀγαθὴν κρείων σε καὶ ὄνυ ἡδυπόποιον.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμεν· Δεικδῆς,
 Πῇ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τῷ δ' ὤμαδ' ἱκίμας
 Ἀνδρῶν οἱ κρααλὴν Ἰθάκῃν καπαχοιρανέουσιν;
 510 Ἡ ἰδὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῦ δόμοιο;
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχῳ πεπνυμένῳ ἀνάνυ νῆδα,
 Ἀλλως μὲν σ' ἂν ἐγὼγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
 Ἐρχεσθ'. ἔ γάρ ποι ξενίων ποδὴ· ἀλλὰ σοι αὐτῷ
 Χεῖρον, ἐπεὶ ποι ἐγὼν μὲν ἀπείσομαι, ἠδὲ σε μήτηρ
 515 Ὀΐεται. ἔ μὲν γάρ τι θαμὰ μνησθῆσθ' ἐνὶ οἴκῳ
 Φαίνεται, ἀλλ' ἀπο πῶν ὑπερωῖον ἰδὼν ὑφαίνα·
 Ἀλλὰ ποι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κεν Ἰκῆαι,
 Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονῳ ἀγλαὸν υἱόν,
 Τὸν νῦν ἴσα θεῶ Ἰθακήσοι εἰσορόωσι.
 520 Καὶ γὰρ πολλὸν ἄρισθ' ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
 Μηστὴρ ἡμῶν γαμέειν, καὶ Ὀδυσσῆθ' γέρας ἔχειν.
 Ἀλλὰ πάρος Ζεὺς οἶδεν ἀλύμτι· αἰδέει ναιῶν,
 Εἰ καὶ σφιν πρό γάμοιο τελευτάσσει κακὸν ἡμᾶρ.
 Ὡς ἄρα οἱ ἐπὶ πῶν ἐπέτατο δεξιὸς ὄρεϊ,
 525 Κίρῳ, Ἀπόλλωνι παχὺς ἀγγεῖλος· ἐν δὲ πόδεσσιν
 Τίλῃ τίλειαν ἔχων, κασι δὲ πτερὰ χεῖν ἔραζε
 Μαιωγὺς νηὸς τε καὶ αὐτῷ Τηλεμάχοιο.
 Τὸν δὲ Θεοκλύμεν· ἱππῶν ἀπονόσοι καλίστας,
 Ἐν τ' ἄρα οἱ φύ χεῖρ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ σ' ὀνόμαζε,
 530 Τηλέμαχ', ὅποι ἀνὰ θεῶ ἔτατο δεξιὸς ὄρεϊ.

Sic hi quidem talia inter sese loquebantur:

Dormierunt autem non multum tempus, sed paululum:
Statim enim Aurora venit pulchro throno conspicua. at in
terra

Telemachi focii solvebant vela: demebantque malum 495

Rapide, ipsamque navem in portum protrahebant remis.

Ejiciebantque anchoras. funes autem ligabant.

Egrediebanturque & ipsi in littus maris,

Cœnamque parabant, miscebantque ardens vinum.

At postquam potus & cibi amorem emiserant, 500

His Telemachus prudens occipit sermones:

Vos quidem nunc ad urbem impellite navem nigram:

At ego ad agrum ibo & ad pastores.

Vespertinus autem visis meis operibus discedam:

Mane autem vobis itinericum apponam, 505

Convivium bonum carniūque & vini dulcis potatū.

Hunc autem contra alloquebatur Theoclymenus divinus:

Quo enim ego dilecte fili ibo? cujus domos adiho

Virorum qui asperæ Ithacæ dominantur?

An recta ad tuam matrem eam & tuam domum? 510

Hunc autem Telemachus prudens contra alloquebatur:

Alioquin quidem te ego & nostram juberem in domum

Ire. haud enim tibi hospitalium donorum desiderium esset:
sed tibi ipsi

Pejus foret, quoniam tibi ego quidem abero, neque te mater

Videbit. non enim frequenter procis in domo 515

Apparet, sed seorsim ab his in superiore ædium parte telara
textit.

Sed tibi alium virum indicabo ad quem eas,

Eurymachum, Polybi prudentis inclytum filium,

Quem nunc instar Dei Ithacenses suspiciunt.

Etenim longe optimus vir est, cupitque maxime 520

Matrem meam ducere uxorem, & Ulyssis honorem habere.

Sed hæc Jupiter scit olympius in æthere habitans,

An & ipsis ante nuptias perficiet malum diem.

Sic ei locuto volavit dextera avis,

Accipiter, Apollinis velox nuncius: in antem pedibus 525

Vellebat columbam tenens, deorsumque pennas fundebat ad
terram

In medio navisque & ipsius Telemachi.

Hunc autem Theoclymenus seorsum a sociis vocans,

Manu prehendit, verbumque dixit, ac compellavit:

Telemache, non sine Deo volavit dextera avis. 530

- Ἐγνων γάρ μιν ἐς ἄντα ἰδὼν οἴωνόν ἶόντα.
 Τμῆστέρι δ' ἐκ ἑτι γένετο βασιλῆστέρον ἄλλο
 Ἐν δὴ μιν Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμῖς καρτεροὶ αἰεὶ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀντίον ηὔδα,
 535 Αἶ γὰρ πῶπο ξάνε ἐπ' τετελεσμένον αἶη.
 Τῷ κε πᾶχα γνοῖης φιλόπταιά τε πολλά τε δῶρα
 Ἐξ ἡμῶ, ὥς ἂν αἶς σε σιωπᾶσθ' μακαρίζοι.
 Ἦ, ἣ Πείραιον προσεφώνεε πιστὸν ἑταῖρον,
 Πείραιε Κλυτῶδη, σὺ δέ μοι πᾶ περ ἄλλα μάστιγα
 540 Πάδῃ ἡμῶν ἐπαύρων, οἳ μοι Πύλον εἰς αἶψ' ἔπωνω
 Καὶ νῦν μοι πᾶν ξείνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν,
 Ἐνδυκίως φιλέειν ἣ πάμεν, εἰσέκεν ἔλδω.
 Τὸν δ' αὖ Πείραι' δυσκλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
 Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον εὐδάδε μίμεναις.
 545 Τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ ἐποδὴ ἔσαι.
 Ὡς εἰπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταῖρους
 Αὐτὰς τ' ἀμβλύνειν ἀνά τε πρυμνήσας λῦσαι.
 Οἱ δ' αἶψ' ἔσβαλλον, ἣ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
 Τηλέμαχ' δ' ὑπὸ ποσσὶν ἰδῆσάτο καλὰ πέδιλα,
 550 Ἐλίσσο δ' ἄλκιμον ἔγχ' ἀκαχμένον ὀξείῃ χαλκῷ,
 Νηὸς ἀπ' ἰκρυόφιν. ποὶ δὲ πρυμνήσιν ἔλυσαν.
 Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πῶλιν, ὥς ἐκέλευσεν
 Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆ' ἑταῖο.
 Τὸν δ' ὄρεα προβιβῶσθαι πόδες φέρον, ὅρ' ἔκετ' αὐτῶν,
 555 Ἐνθά οἱ ἦσαν ὕε μάλα μυρία, ἥσι συβέτης
 Ἐσθλὸς εἶν ἐλίσσεν, ἀνάκτεσιν ἥπια εἰδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Π.
ΡΑΦΩΔΙΑΣ

Τῷδεσις.

Εἰδόντες εἰς πᾶς ἄγρως Τηλεμάχῃ, σήμετεται Εὐμαι' εἰς τῷ πόλιν, ὀρέλων ἐπαγγαλαί αὐ διαπῶν τῷ παρυσίαν. γίνεται δὲ ἐν πῶς ἔξῃς Ὀδυσσεὺς πρὸς πᾶν υἱὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βέλυσιν Ἀδλῶας, ἣ πᾶν ἐπὶ τῷ ἐνδρῶν Τηλεμάχῃ πᾶσαίμεν ἐπὶ τῷ πόλιν ὑποστροφῇ.

Cognovi enim eam contra intuitus auguralem esse.
 Vestro autem non est genere dominantius aliud
 In populo Ithacæ, sed vos potentes semper.

Hunc autem statim Telemachus prudens contra alloqueba-
 tur:

Utinam quidem hoc hospes verbum perficiatur, 535
 Utique cito cognosceres amicitiamque multaque dona
 A me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.

Dixit, & Piræum allocutus est fidum socium:
 Piræe Clytide, tu enim mihi in aliis etiam *rebus* maxime
 Obsequeris meorum sociorum qui me in Pylum secuti
 sunt; 540

Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis,
 Studiose ama & honora, donec veniam.

Hunc autem rursus Piræus lancea inclytus contra alloqueba-
 tur:

Telemache, si quidem tu multo tempore hic maneas:
 Hunc tamen curabo, hospitaliumque munerum ei desiderium
 haud erit. 545

Sic loquutus navem conscendit, iussitque socios
 Ipsosque ascendere, atque funes solvere.
 Hi autem statim ascendebant, & in sedibus sedebant.
 Telemachus autem sub pedibus ligavit pulchra calceamenta,
 Sumpsitque fortem lanceam acuminatam acuto ære, 550
 Navis a tabulatis. illi autem funes solverunt.
 Sursumque adigentes *navem* navigabant in urbem, sicut ius-
 serat

Telemachus dilectus filius Ulyssis divini.

Ipsam autem celeriter progredientem pedes ferebant, donec
 venit in cortem,

Ubi ei erant sues perquam multæ, apud quas subulcus 555
 Bonus commorabatur, heris bene cupiens.

O D Y S S E Æ H O M E R I XVI. L I B R I

Argumentum.

Post adventum Telemachi in agrum, Eumæus in urbem
 mittitur, qui debebat nunciare præsentiam heri sui. Fit
 autem deinceps Ulyssis apud filium agnitio secundum volun-
 tatem Minervæ, & ad insidias Telemachi ordinatorum in ur-
 bem reversio.

Πι δ' ἄρα Τηλέμαχ' ἀναγινώζει πατέρα ὄν·

- ΤΩ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃς Οδυσσεὺς κ' εὖ δαΐ' ὑφορβὸς
 Ἐνταῦτόν πο' ἄριστον αἶμ' ἠοῖ, κακμῆν πῦρ,
 Ἐκτεμνάν τε νομῆας αἶμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
 Τηλέμαχον δὲ περισσαινόν κυῖας ὑλακόμωροι,
 5 Οὐδ' ὕλαον προστόντα· νόησε δὲ δι' Οδυσσεὺς
 Σαῖνοντάς τε κυῖας, περὶ τε κτύπῳ ἦλθε ποδοῖν
 Αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαῖον ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,
 Εὐμαῖ, ἢ μάλα τίς ποί ἐλδύσεται ἐνθάδ' ἱταῖρ',
 Ἥ κ' γινώσκῃς ἄλλῃ. ἐπεὶ κυῖας ἔχ' ὑλάουσιν,
 10 Ἀλλὰ περισσάουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δούπον ἀκύν.
 Οὕτω πᾶν ἄριστον ἔπ' ὅτε οἱ φίλῃ υἱὸς
 Ἐσθ' ἐνὶ προθύροισι· παφῶν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
 Ἐκ δ' ἄρα οἱ χαρῶν πέσεν ἄγγισα, ποῖς ἱπονείτω
 Κίρνας αἰδοπα οὔνον· ὁ δ' ἀνὰ ἥλυδ' ἀνακτ'·
 15 Κύουσι δὲ μιν κεφαλῶν τε κ' ἀμφὺ φάει καλὰ,
 Χῆρας τ' ἀμφοτέρας· θαλερόν δέ οἱ ἐκπυσε δάκρυ.
 Ὡς δὲ πατὴρ ὄν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάξαι
 Ἐλδόντ' ἐξ ἀπίης γαῖης δεκάτῃ ἐνιαυτῷ,
 Μῦνον πολύγετον, τῷ ἐπ' ἀλγία πολλὰ μογήσῃ·
 20 Ὡς ποτὲ Τηλέμαχον διεκιδέα δι' ὑφορβὸς
 Πάντα κύσει περιφύς, ὡς ἐκ θαλάσσιον φυγόντα.
 Καί ῥ' ὀλοφυρόμεν' ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,
 Ἥλθεις Τηλέμαχε, γλυκερόν φάσ· ἢ σέ τ' ἔγωγε
 Οἴεσθαι ἰφάμεν ἱπεί ὥχιο νηὶ Πύλονδε·
 25 Ἀλλ' ἄγε νῦν ἔσπελθε φίλον τέκν', ὄφρα σε θυμῷ
 Τέρψομαι εἰσορόων νέον ἀποδὲν ἔνδον εἶοντα.
 Οὐ μὲν γάρ τι δαίμ' ἀγρόν ἐτέρχεται ἑδὲ νομῆας,
 Ἀλλ' ἐπιδημῶντες· ὥς γάρ νύ ποί λαθε θυμῷ,
 Ἀνδρῶν μνηστήρων προσορᾶν αἰδῆλον ὅμιλον·
 30 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμένος ἀνάνη νῆδα,
 Ἐσσηται ὅπως ἄντα· σέθεν δ' ἵνεκ' ἐνθάδ' ἐκάνω,
 Ὅφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, κ' μῦθον ἀκέσω,
 Εἰ μοι ὅτ' ἐν μεγάροις μῆτερ μίνα, ἢ τις ἦδ' ἡ
 Ἀνδρῶν ἄλλ' ἔγημεν· Οδυσσῆ' δὲ περὶ Διὶ,
 35 Χήτης ἐνθναίων κακὴ ἀράχρια κῆται ἔχουσα.
 Τὸν δ' αἶψα προσέειπε συβώτης ὄρχαμ' ἀνδρῶν,

Καί

II. Telemachus agnoscit patrem suum.

IN casa autem Ulysses & divinus subulcus
 Parabant prandium simul cum aurora, incendentes ignem,
 Emiseruntque pastores cum congregatis suis.
 Circa Telemachum autem adulabantur canes latratores,
 Neque allatrabant advenientem. intellexit autem dius Ulysses

Adulantes canes, circumque sonus venit pedum.
 Statim autem Eumæum verbis velocibus allocutus est:
 Eumæe, certe omnino aliquis tibi veniet huc socius,
 Vel etiam notus alius, quoniam canes non latrant,
 Sed adulantur: pedum autem subitus sonum audio.

Nondum totum dictum erat verbum, cum ejus dilectus filius
 Stetit in vestibulis. stupefactus autem prostravit subulcus:
 Equae ejus manibus ceciderunt vasa, quibus laborabat
 Miscens nigrum vinum. isque obviam ibat hero:

Osculatusque est ipsius caputque & ambo lumina pulchra,
 Manusque ambas. tenera autem ei excidit lacryma.

Utque pater suum filium amanter excipit
 Venientem ex longinqua terra decimo anno,
 Solum unicum in senectute genitum, ob quem dolores multos passus est:

Sic tunc Telemachum divinum diis subulcus
 Torum osculatus est, amplectens tanquam ex morte elapsum.

Et flens verbis velocibus alloquebatur:

Venisti Telemache, dulce lumen. neque te ego
 Me visurum autumabam postquam iveras navi ad Pylum:
 Sed age nunc ingredi diledge fili, ut te animo
 Delecter inspicies recens aliunde domum reversum.

Non enim frequenter in agrum venis neque ad pastores,
 Sed apud populum manes. sic enim placuit animo,
 Virorum procorum adspicere perniciosam turbam.

Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
 Erit sic frater senex. tui enim causa huc venio,
 Ut te videam oculis, & sermonem tuum audiam,
 An mihi adhuc in domibus mater manet, aut aliquis jam
 Virorum alius eam duxit uxorem: Ulyssis autem forte torus,
 Ob vacuitatem cubationis turpes araneas jacet habens.

Hunc autem rursus alloquebatur subulcus princeps virorum:

Et

- Καὶ λίλυ κένη γε μένει πετληόπυ θυμῷ
 Σοῖσιν ἐν' μεγάροισιν· οἷζυραὶ δὲ οἱ αἰεὶ
 Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἡμέραι δακρυχεύουσι.
- 40 Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχυτο.
 Αὐτὰρ ὅγ' εἶσα ἔκν, καὶ ὑπέρβη λαῖνον ἰδόν.
 Τῷ δ' ἔδρης ἐπιόντα πατὴρ ὑπ᾿ αἵξιν Ὀδυσσεύς.
 Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρίττυε, φωνησέν τε,
 Ἦσ' ὃ ξέν· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλοδι δίομεν ἔδρην
- 45 Σπαθμῷ ἐν ἡμιστέρῳ· παρὰ δ' ἀνὴρ ὃς κακιδύσει.
 Ὡς φάτο· ὁ δ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο. τῷ δ' ἐσβώπης
 Χῶεν ὑπο χλωραῖς ῥώπας καὶ κῶας ὑπερδεν,
 Ἐνθα καδέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλον ἦος.
 Τοῖσιν δὲ κρείων πίνακας παρέδθηκε συβώπης
- 50 Ὀππαλέων, ἃ ῥα τῇ προσέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες.
 Σίπον δ' ἐοσυμένως παρενλύειν ἐν κανέοισιν,
 Ἐν δ' ἄρα κιοσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
 Αὐτὸς δ' ἀντίον ἔζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐπόμελ' προκείμενα χεῖρας ἱάκον.
- 55 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔπτο,
 Δὴ σὺτε Τηλέμαχος προσεφώνεε διὸν ὑφορβόν,
 Ἀτταί, πόθεν σοι ξένος ὄδ' ἵκετο; πῶς δὲ ἐ νῆαυται
 Ἡγαγον εἰς Ἰθάκην; ἦνευ ἔμμεναι ἄχετόωντο;
 Οὐ μὲν γάρ τί ἐ πεζὸν ὄρμαι ἐνθαδ' ἱκίσσαιο.
- 60 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφηε Εὐμαῖε συβώπῃ,
 Τοιγάρ ἐγὼ σοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
 Ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχεταί εὐρεῖάνων·
 Φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄσσα δινηδύναι
 Πλαζόμενος. ὥς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν πά γ' αἰμάτων.
- 65 Νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδράς
 Ἠλυθ' ἑμὸν πρὸς σάλμον· ἐγὼ δὲ σοι ἐγγυαλίξω.
 Ἐρξον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δὲ σοι εὐχεταί εἶναι.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον νῦδα,
 Εὐμαῖ, ἧ μάλα σὺ ποτ' ἐπὶ θυμῷ λυγρὸς ἔειπες,
- 70 Πῶς γάρ δὴ πόν ξένον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
 Αὐτὸς μὲν νείκε' εἰμὶ, καὶ ἔγωγε χερσὶ πέποιθα
 Ἀνδρ' ἀπαμύνασθαι, ἵπτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
 Μῆτιρ δ' ἐμὴ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 Ἦ' αὖτε παρ' ἐμοὶ σε μένη, καὶ δῶμα κομίζει,
- 75 Εὐνὴν τ' αἰδομένη πόσιος δῆμοιό τε φῆμιν,

Et quidem omnino illa manet patienti animo
Tuis in ædibus: ærumnosa autem ei semper
Pereunt noctesque & dies lacrymas fundenti.

Sic utique vociferans, ejus suscepit æream lanceam: 40
At hic introiit, & transiit lapideum limen.

Huic autem sedem adeunti pater cessit Ulysses.

Telemachus autem altrinsecus prohibebat compellabatque:

Sede o hospes: nos autem & alibi inveniemus sedem

Tugurio in nostro: adestque vir qui deponet. 45

Sic dixit. ille autem rursus ixit sessum. huic autem subul-
cus

Substravit viridia virgulta & pellem desuper,

Illic sedit postea Ulyssis dilectus filius.

His autem carnum scutellas apponebat subulcus

Affarum, quas scilicet priori die reliquerant edentes: 50

Panem autem festinanter accumulabat in canistris,

Inque poculo miscebat dulce vinum.

Ipsæ autem e regione sedit Ulyssis divini.

Atque illi in dapes paratas appositas manus mittebant.

At postquam potus & cibi amorem emiserant, 55

Tunc scilicet Telemachus alloquebatur divinum subulcum:

Frater senex, unde tibi hospes hic venit? quomodo autem
ipsum nautæ

Duxerunt in Ithacam? quinam se esse gloriabantur?

Non enim ipsum pedestrem puto huc venisse.

Hunc autem respondens alloquebaris Eumææ subulce: 60

Equidem tibi filii vera omnia dicam.

Ex Creta quidem genus suum prædicat spatiosa:

Dicit autem se multas in hominum urbes divertisse

Errabundum. sic enim ei destinavit ista deus.

Nunc autem contra Theprotorum virorum ex nave ela-
psus 65

Venit meum ad stabulum. ego autem tibi in manus *euu*
dabo:

Fac quomodo vis. supplicem autem tibi se profitetur esse.

Hunc autem rursus Telemachus prudens allocutus est:

Eumææ, certe nimis hoc verbunt animo *meo* grave dixisti,

Quomodo enim jam hospitem ego suscipiam domi? 70

Ipsæ quidem juvenis sum, & nondam manibus ausim

Virum rueri, quando quis prior laceſſat:

Matri autem meæ bifariam anitus in præcordiis cogitat,

An illic apud me maneat, & domum curet,

Torum verens mariti populiſque famam, 75

- Η ἡδὺ ἀμ' ἱππῶν Αἰχαιῶν ὅσις ἄρας·
 Μινῶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ ἢ πλεῖστα πόρῃσιν.
 Αἰὲν ἱππὶ πόρ' ἕαντο, ἵπτε αὖτ' ἵππο δῶμα,
 Ἔσθ' μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, ἄμικτα καλά·
 80 Δόσω δὲ ξίφ' ἀμφηκὲς ἢ ποσσὶ πέδιλα,
 Πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε καλέει.
 Εἰ δ' ἐδίλκας σὺ, κόμιζον ἐνὶ γαστροῖσιν ἐρύξας·
 Εἴματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω ἢ ὅππ' ἀπαντας,
 Ἐδμῶμαι, ὥς ἂν μὴ σε κατατρύχῃ ἢ ἐταῖρος.
 85 Κῆεσι δ' ἂν ἤ μιν ἔγωγε μισαὶ μνηστῆρας ἱφίμῃ
 Ἐρχεσθαι· λίην γὰρ ἀσπίδαλον ὕβρις ἔχεισι,
 Μὴ μιν καρπομέωσιν, ἔμοι δ' ἄχ' εἴσεται αἰνόν.
 Πρῆξαι δ' ἀργαλίον αἱ μισαὶ τλαόντεςσιν ἰόντας·
 Ἀνδρα ἢ ἰφθίμον· ἵταυ' πολὺ φέρτεροί εἰσι.
 90 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δι' Ὀδυσσεύς,
 ὦ φίλ', ἵπτε δῶμ' ἢ ἀμείψασθαι δέμῃσι· εἴην,
 Ἡ μάλα μὲ κασιδάπτειτ' ἀκύνοντ' ὀϊλόν ἦτορ,
 Οἷά φατε μνηστῆρας ἀσπίδαλα μηχανάσθαι
 Ἐν μεγάροισιν αἰκῆα σίδεον ποίεω ἰόντ'·
 95 Εἴτε μοι ἢ ἐκὼν ὑποδάμνασαι, ἢ σὶ γε λαοὶ
 Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι διῷ ὀμφῇ·
 Ἡ π' ἀστυγῆτορις ἐπιμύμεμαι· οἷσ' περ ἀνὴρ
 Μαρμαμένοισι πέποιθε, ἢ αἱ μέγα νύκτ' ὄρηται.
 Αἶψ' γὰρ ἐγὼν ἵππο νύκτ' ἔλθω τῶδ' ἐνὶ θυμῷ,
 100 Ἡ πάϊς ἐξ Ὀδυσσῆος ἀμύμονος, ἢ ἢ αὐτὸς
 Ἐλθοι ἀλκιδάων. (ἔπ' γὰρ ἢ ἐλπίδ' αἶσα)
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἀπ' ἐμῷ κάρη πάμοι ἀλότρεσθ' ῥῶς,
 Εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γυνοίμην,
 Ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδῃσιν Ὀδυσσῆος·
 105 Εἰ δ' αὖ με πληυὶ δαμασάσσω μένον ἰόντα,
 Βιολίμην κ' ἐγὼ ἔμοισι κατακείμεν' μεγάροισιν
 Τετράμεν, ἢ πῶδε γ' αἶψ' αἰκία ἔργ' ὀράσθαι,
 Ζήνους τε ευφελζομένους, δμῶάς τε γυναικάς·
 Ρυτίζοντας ἀικαλίως κατὰ δῶματι καλά·
 110 Καὶ οἶνον διαφυσάμενον, ἢ ὅππ' ἡδοναίς.
 Μάψ' αὖτως ἀπέλεστον, ἀνέλιπε ἐπὶ ἔργῳ.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπτυμένος ἀντίον ἦλθε,
 Τοιγὰρ ἐγὼ τοι ἕαντο μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
 Οὐτὶς ἂν μοι πάς δῆμος ἀτιγθήμενος χαλεπαῖναι,

An jam una sequatur Achivorum cum quicunque optimus

Procatnr in domibus vir & plurima dat.

Sed equidem hospitem, quoniam tuam venit in domum,

Induam ipsum lænaque tunicaque, vestibus pulchris:

Et dabo ensen ancipitem & pedibus calceamenta,

80

Mittamque quo ipsum cor animusque jubet.

Si autem vis tu, curato in stabulis detinens:

Vestes autem huc ego mittam & cibum omnem

Ad edendum, ne te comedat & locios, i. e. vestra omnia.

Illuc autem haud ipsum ego ad procos sivero

85

Ire: nimis enim sceleratam contumeliam habent,

Ne ipsum conviciis proscindant, mihi autem dolor erit gravis.

Efficere autem difficile est aliquid inter plures

Virum etiam fortem: quoniam multo potentiores sunt.

Illum contra alloquebatur multum tolerans divinus Ulysses:

90

O amice, quoniam mihi etiam alternis dicere fas est,

Certe valde meum corroditur audientis dilectum cor,

Qualia dicitis procos injusta machinari

In ædibus, ingratiis tuis, cum talis tantusque sis.

Dic mihi an voluntarius domaris, an te homines

95

Oderunt per populum, sequentes Dei vocem:

An fratres accusas: quibus vir

Pugnantibus confidit, & si magna contentio moveatur.

Utinam enim ego sic juvenis essem hoc in animo,

Vel filius ex Ulyssæ inculpato, vel etiam ipse

100

Veniat errabundus: (adhuc enim etiam spei copia est)

Statim postea meum caput præcidat alienus vir,

Ni ego illis malum omnibus fiam,

Veniens in domum Laertiadæ Ulyssis.

Contra autem si me multitudo domarent solum,

105

Mallet in meis interfectus ædibus

Mori, quam hæc semper indigna opera videre,

Hospitesque vexatos, famulasque mulieres

Illas violantes indigne in domibus pulchris:

Et vinum exhaustum, & cibum comedentes

110

Temere sic nequicquam, sine ullo operis profectu.

Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:

Enimvero ego tibi hospes perquam indubitate dicam:

Neque mihi omnis populus intensus irascitur,

- 115 Οὐτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ
 Μαρναμένοισι πέποιδε, καὶ εἰ μέγα νῆκ' ὄρηται.
 Ὡς δὲ γὰρ ἡμετέρῳ γενεῷ μένωσι Κρονίων.
 Μῆνον Λαέρτῳ Ἀρκείσι' υἱὸν ἔπικτε,
 Μῆνον δ' αὖ Ὀδυσσεῖ πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
- 120 Μῆνον ἐμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν ἔειπεν, ὃδ' ἀπὸ νῆσσο.
 Τῶν νῦν δυσμενέες μάλα μυῖοι ἐσ' ἐνὶ οἴκῳ,
 Ὅσοι γὰρ νῆσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
 Δαλιχίῳ τε, Σάμῃ τε καὶ ὑλήεσσι Ζακύνθῳ,
 Ἡ δ' ὅσοι κραναῷ Ἰθάκῃ κατακοιρανέουσιν,
- 125 Τόσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχεσι δὲ οἶκον.
 Ἡ δ' ἐπ' ἀρνέεται συγερὸν γάμον, ἔτε τελευτῶν
 Ποιῆσαι δυνάται· τοὶ δὲ φθινύδουσιν ἰδόντες
 Οἶκον ἐμόν· τίχα δὴ με διαρράσσουσιν καὶ αὐτόν.
 Ἀλλ' ἥτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
- 130 Ἀτσα, σὺ δ' ἔρχο δάσων, ἐχέφροσι Πύλοιοι
 Εἴθ' ὅπ' οἱ σῶς εἴμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλυθα.
 Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτῷ μανῶ· σὺ δὲ δάδρο νῆσσοι,
 Οἷα ἀπαγγείλας· πᾶν δ' ἄλλων μὲν τις Ἀχαιῶν
 Πάδιδόσω. πολλοὶ γὰρ ἱμοὶ κακὰ μηχανώονται.
- 135 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Εὐμαῖε συβῶτα,
 Γινώσκω, φρονέω· τί γὰρ δὴ νόστον κελεύεις.
 Ἀλλ' ἄγε μοι σόδα εἰπέ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,
 Εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτῷ ὁδὸν ἀγγελ' εἴλω
 Δυσμῆρον· ὃς τέως μὲν Ὀδυσσῆ' ἐμὲν ἀχέων,
- 140 Ἐργὰ τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δμῶν τ' ἐνὶ οἴκῳ
 Πίνε καὶ ἦδ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγει·
 Αὐτὰρ νῦν ἔξ εἰ σὺ γὰρ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε,
 Οὐκ ἔμιν φασιν φαγέμεν καὶ πίεμεν αὖτως,
 Οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στυγαῇ τε γόῳ τε
- 145 Ἦσαι ὀδυρόμεν', φθινύδῃ δ' ἀμφοῖν ὀσέοφιν χρεῖς.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
 Ἀλγίον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἰάσομεν, ἀχνυμένον περ.
 Εἰ γὰρ πῶς εἴη αὐπαγγέλας πάντα βροτοῖσι,
 Πρῶτον κεν πῶ πατρός ἐλοίμεθα νόστιμον ἥμαρ.
- 150 Ἀλλὰ σὺ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρὸς
 Πλάζεσθαι μετ' ἐκείνον· ἀπὰρ πρὸς μητέρα ἐπεῖν,
 Ἀμφίπολον παμῶν ὀτρυνέμεν ὀτυπέχιστα
 Κρύβδῳ· κείνη γὰρ κεν ἀπαγγέλει γέροντα.

Neque fratres accuso, quibus vir
 Pugnantibus confidit, etiamsi magna contentio moveatur. 115
 Ita enim nostrum genus solitarium fecit Jupiter:
 Solum Laertem Arcesius filium genuit,
 Solum autem rursus Ulysssem pater genuit: at Ulysses
 Solum me in ædibus generatum liquit, neque fruitus est. 120
 Quorum nunc inimici nimis multi sunt in domo.
 Quotquot enim insulis dominantur optimi,
 Dulichioque Samæque, & sylvosæ Zacyntho,
 Aut quicumque asperam Ithacam regunt imperio,
 Tot matrem meam petunt consumuntque domum. 125
 Illa autem neque abnegat odiosas nuptias, neque fi-
 nem
 Facere potest. hi autem corrumpunt comedentes
 Domum meam: citoque perdent & me ipsum.
 Sed ea quidem deorum in genibus jacent.
 Frater senex, tu vero vade cito, prudenti Penelopæ 130
 Dic quod ei salvus sum, & ex Pylo veni.
 At ego hic manebo: tu autem huc redi,
 Soli nunciato: aliorum autem nullus Achivorum
 Audiatur. multi enim mihi mala machinantur.
 Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce: 135
 Cognosco, sapio: hæc jam intelligentem jubes.
 Sed age mihi hoc dic & vere narra,
 An & Laerti eadem via nuncius eam
 Infelici: qui hætenus quidem Ulyssis causa valde do-
 lens,
 Operaque spectabat, cum famulisque in domo 140
 Bibebat & comedeat quando animus in pectore jube-
 ret:
 At nunc ex quo tu ivisti navi ad Pylum,
 Nondum ipsum dicunt comedisse & bibisse plane:
 Neque opera inspexisse, sed suspirioque luctuque
 Sedet lamentans, tabetque circum ossa cutis. 145
 Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
 Tristius, sed tamen ipsum sinamus, dolentem licet.
 Si enim aliquo modo essent proprii arbitrii omnia homini-
 bus,
 Primum patris eligeremus reditus diem.
 Sed tu ubi nunciaveris redito, neque per agros 150
 Erra ad illum. at matri dicito,
 Famulam promam ut mittat quam citissime
 Clam: illa enim nunciarit seni.

- Η ρά, ἣ ἄρσιν συφορβόν· ὁ δ' ἄλλω χερσὶ πέλεια·
 155 Δησάμενθ' δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἱέν. ἔδ' ἄρ' Αἰθλίω
 Λῶδεν ἀπὸ σαθμοῖο κίων Εὐμαιθ' ὑφορβός·
 Αἶψ' ἤγε χερδὸν ἤλθε, δέμας δ' ἦικτο γυναικί
 Καλῇ τε μεγάλη τε, ἣ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδήη.
 Σπῶ δέ κατ' ἀνάδυσον κλισίης Οὔδυσσῃ φανεῖσα.
 160 Οὐδ' ἄρα Τηλέμαχθ' ἶδεν ἀντήον, ἔδ' ἐνόησεν·
 (Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἑναργῶς)
 Αἶψ' Οὔδυσσας τε κύμας τε ἶδον· καὶ ῥ' ἐχ' ὑλάντω,
 Κρυζήμεν δ' ἐτέρωσε διὰ σαθμοῖο φόβηθεν.
 Η' δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νῆσσε· νόησε δὲ δι' Οὔδυσσας·
 165 Ἐκ δ' ἤλθεν μαγάρου παρὲκ μέγα ταχίον αὐλῆς·
 Σπῶ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· πῶν δὲ προσέειπεν Αἰθλίῃ,
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Οὔδυσσά,
 Ἥδῃ νῦν σὼ παιδί' ἐπ' φάο, μηδ' ἐπὶ κλέδι,
 Ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον ἣ κῆρ' ἀραρόντα
 170 Ἐρχησθον προῶ ἄστυ περικλυτών. ἔδ' ἐγὼ αὐτῷ
 Διὸν ἀπὸ σφῶιν ἴσσομαι μεμαῖα μάχεσθαι.
 Η', ἣ χρυσέῃ ράβδῳ ἐπεμάσασατ' Αἰθλίῃ,
 Φάρθ' μὲν οἱ πρῶτον εὐπλωὺς ἠδὲ χιτῶνα
 Θῆκ' ἀμφὶ στήθεσι· δέμας δ' ἀφαιλε ἣ ἤβλω.
 175 Αἶψ' δὲ μεταγχορήης γένετο, γναθμοὶ δὲ πάνυσθεν·
 Κυάνειε δ' ἐγένοντο ἰδαιράδες ἀμφὶ γένυον.
 Η' μὲν ἄρ' ὥς ἔρξατο, πάλιν κ' ἔην. αὐτὰρ Οὔδυσσας
 Ἥϊεν εἰς κλισίῳ. δάμβησεν δὲ μιν φίλος υἱός.
 Ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὀμμάσσι, μὲν θεὸς ἦν,
 180 Καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πατερόντα προσήυδα,
 Αἰλοῖός μοι ξῆτε φάνης νέον ἢ πάροιθεν,
 Αἶψα δὲ ἄματ' ἔχεις, καὶ τοι χρὸς ἐκ ἔθ' ὁμοῖος·
 Ἥ μάλα τίς θεός ἐστι τοὶ ἔρανδον ὄρωι ἔχουσιν.
 Αἶψ' ἱλθ', ἵνα τοι καχαισμένα δώσωμεν ἱρά.
 185 Ἥδ' ἡ χρύσεια δῶρα στυγμένα. φείδω δ' ἡμίων.
 Τόν δ' ἡμέμβοτ' ἔπειτα πολύτλας δ' ὤς Οὔδυσσας,
 Οὕτως τοι θεὸς εἴμι· τί μ' ἀθανάτισιν ἔσκης;
 Αἶψα πατέρ' σπὸς εἴμι, πῶ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
 Πάχης ἄλγος πολεῖ, βίης ὑποδύμενος ἀνδρῶν·
 190 Ὡς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύστε, καδδὲ παρειῶν
 Δάκρυον ἦκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε πωλεμὸς αἰεὶ.
 Τηλέμαχος δ' (ὃ γάρ πω ἐπείθετο ὦν πατέρ' ἄναι)

Dixit, & ire iussit subulcum. ille cepit manibus calcamenta:

Liganque sub pedibus ad urbem ivit. neque Minervam 155
Latuit a stabulo iens Eumæus subulcus:

Sed hæc prope venit, corpore autem similis erat mulieri
Pulchræque magnæque, & splendida opera scienti.

Stetit autem in vestibulo casæ Ulyssî apparens.

Neque Telemachus vidit coram, neque animadvertit: 160

(Non enim omnibus dii apparent manifesti)

Sed Ulyssesque canesque viderunt: & non latrarunt,

Cum gannitu autem aliorum per stabulum fugiebant.

Hæc autem superciliis innuit: intellexit autem dius Ulysses,

Exivitque domo extra magnum murum cortis: 165

Stetit autem ante ipsam. illum autem allocuta est Minerva:

Generose Laertiade, multiscis Ulysses,

Jam nunc tuo filio verbum dic, neque occulta,

Ut procis mortem & fatum machinati

Eatis ad urbem inclytam. neque ego ipsa 170

Diu procul a vobis ero prompta pugnare.

Dixit, & aurea virga palpavit Minerva.

Vestem quidem ei prius bene lavatam & tunicam

Posuit circum pectora; corpusque auxit & vigorem.

Rursumque fuscus colore factus est, genæque distendeban-
tur: 175

Cyanei autem facti sunt pili circa mentum.

Illa quidem sic ubi fecit, abiit: at Ulysses

Ivit in tugurium. admirabatur autem ipsum dilectus filius.

Timens autem aliorum vertebat oculos, ne Deus esset,

Et ipsum compellans verbis velocibus alloquebatur: 180

Alius mihi hospes appares jam quam ante,

Aliaque vestimenta habes, & tibi cutis haud amplius similis.

Certe prorsus aliquis deorum es qui cælum latum habitant.

Sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,

Et aurea dona præparata. parceque nobis. 185

Huic autem respondit postea pertolerans divinus Ulysses:

Non aliquis Deus sum: cur me diis assimilas?

Sed pater tuus sum, cujus gratia tu suspiras

Pateris dolores multos, violentias tolerans visorum.

Sic fatus filium osculabatur, perque genas 190

Lacrymam mittebat humi: ante se autem tenebat continen-
ter.

Telemachus autem (nondum enim persuasus erat suum pa-
trem esse)

- Εξαύτας μιν ἔπεισιν ἀμβιβόμεν^Θ προσέειπεν,
 Οὐ σύ γ' Οδυσσεύς ἐσσι πατήρ ἐμός· ἀλλὰ μὲν Δαίμων
 195 Θάλη, ὅφρ' ἐπ' μαῶλον ὀδυρόμεν^Θ στεναχίζω,
 Οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ πῖδε μηχανώσθω
 Ὡς αὐτῷ γε νόω, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθῶν,
 Ῥηϊδίως ἐδέλων δαίη νέον ἠδὲ γέροντα.
 Ἦ γάρ ποι νέον ἦτοδα γέρον κ' ἀνέκας ἔσοο,
 200 Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας οἱ ἑρῶν ἄρῳ ἔχουσιν.
 Τὸν δ' ἀπ' ἀμβιβόμεν^Θ προσέφη πολύμητις Οδυσσεύς,
 Τηλέμαχ', ἧ σε εἴοικε φίλον πατέρ' ἐνδον ἔοντα
 Οὐτ' ἐπ' αὖ δαυμάζειν περιώσων ἔτ' ἀγᾶσσαι.
 Οὐ μὲν γάρ ποι ἐτ' ἀλλ^Θ ἐλδύσεται ἐνθάδ' Οδυσσεύς.
 205 Ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ ποίσοδε, παδὼν κακὰ, πολλὰ τ' ἀναιδέα,
 Ἡλυθον εἰκοσὶν ἔπει ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Αὐτὰρ ποι πόδε ἔργον Ἀδριαῖος ἀγελείης,
 Ἦ τέ με πῶλον ἔθηκεν ὅπως ἐδέλει· (δωλείται γάρ)
 Ἀλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
 210 Ἀνδρὲι νέφ κ' καλὰ περὶ χροῖ εἶματ' ἔχοντι,
 Ῥηϊδίον δὲ θεοῖσι ποί ἑρῶν ἄρῳ ἔχουσιν,
 Ἡμῖν κωδήηται θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
 Ὡς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἔειπε. Τηλέμαχ^Θ δ'
 Ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων,
 215 Ἀμφοτέροισι δὲ ποῖσιν ὑφ' ἡμερ^Θ ὥρω γόοιο
 Κλαῖον δὲ λιγύς, ἀδινώτερον ἢ σ' οἴωνοι
 Φύλας ἢ αἰγυπιοὶ γαμψόφυχες. οἷσί τε σέσκεπε
 Ἀγρόται ἐξείλοντο πάρ^Θ πεπεινὰ γενέσθαι.
 Ὡς ἄρα ποί γ' ἔλεινόν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον,
 220 Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδω φά^Θ ἡελίοιο,
 Εἰ μὴ Τηλέμαχ^Θ προσεφώνεν ὃν πατέρ' αἶψα,
 Πόη γάρ νῦν δ' ἄρο, πάτερ φίλε, νῆϊ σε ναῦται
 Ἡγάγον εἰς Ἰθάκην; ἄντες ἡμῖνας ὀχετώωντο;
 Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ' ἰκίσθαι.
 225 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖ^Θ Οδυσσεύς,
 Τοιγὰρ ἐγὼ ποι σέσκεπον ἀληθείῳ καταλέξω,
 Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἷτε κ' ἄλλες
 Ἀνδράπες πέμπουσιν, ὅας σφέας εἰσαφίκεται.
 Καί μ' ἔδδοντ' ἐν νηϊ βοῇ ἐπὶ πόντῳ ἄγοντες
 230 Κῆρυξας εἰς Ἰθάκην, ἔπορον δὲ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
 Χαλκὸν τε, χρυσὸν τε ἄλλες, ἐσθλὰ δ' ὕφαντῳ.

Rurfus ipsum verbis excipiens alloquebatur:

Hand tu Ulysses es pater meus: sed me Deus
Decipit, ut adhuc magis flens suspirem. 195

Non enim ullo modo mortalis vir ista machinaretur

Sua ipsius mente, nisi Deus ipse adveniens,

Facile volens faciat juvenem & senem.

Certe enim modo eras senex & indecenter indutus eras,
Nunc autem diis similis es qui cælum latum habitant. 200

Illum vicissim alloquebatur consiliis dives Ulysses,
Telemache, non te decet dilectum patrem intus versan-
tem

Neque mirari supra modum neque stupere.

Non enim amplius alius veniet huc Ulysses.

Sed ipse ego talis, passus mala, multaque tolerans, 205

Veni vigesimo anno in patriam terram.

At tibi hoc opus est Minervæ prædatrix,
Quæ me talem fecit uti vult: (potest enim)

Alias mendico similem, alias rursus

Viro juveni & pulchras circum corpus vestes habenti, 210

Facile enim est diis qui cælum latum habitant,

Et decorum facere mortalem hominem & turpem,

Sic fatus sedit. Telemachus autem

Circumfusus patri optimo, flebat lacrymas fundens.

Ambobus autem ipsis desiderium suboriebatur luctus: 215

Flebantque stridule, abundantius quam aves

Aquilæ vel vultures curvi unguibus, quibus filios

Rustici abstulerunt antequam volatiles fierent.

Sic illi miserabiliter sub superciliis lacrymam funde-
bant.

Et forte lugentibus occidisset lumen solis, 220

Nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:

Qualinam huc pater navi te navæ

Duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?

Non enim te pedestrem puto huc venisse.

Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulyf-
ses: 225

Equidem tibi fili veritatem enarrabo,

Phæaces me duxerunt navibus inclyti, qui & alios

Homines mittunt, si quis ipsos adeat.

Et me dormientem nave veloci super pontum vehentes

Deposuerunt in Ithacam. dederunt autem mihi splendida do-
na, 230

Æsque, aurumque abunde, vestemque textam.

- Καὶ πᾶ μὲν ἐν σωήσσι θιῶν ἰότητι κόνται·
 Νῦν δ' αὖ δδρ' ἰκέλω ὑποδημοσύνησιν Ἀθίωης,
 Οφρά κα δυσμενέουσι φόρυ πῖρι βυλδῶμεν.
- 235 Ἀλ' ἀγ μοι μνηστῆρας ἀειδηλῆτας καπῶλεον,
 Οφρ' εἰδῶ ὅσοι τε ἤ οἴπνεσ ἀνέρις εἰσι.
 Καὶ κεν ἑμὸν καπῶ θυμὸν ἀμύμονα μερμηεζῆας,
 Φράσομαι εἴκην νῶϊ δωησόμεδ' ἀντιφρίσθαι
 Μένω ἀνδρ' αἰλων, ἢ ἢ διζησόμεδ' αἰλως.
- 240 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀνείων ἡύδα,
 Ὡ πάτερ, ἦτοι σῶο μέγα κλέ' αἰὲν ἄκων,
 Χῆρας τ' αἰχμητῶ ἔμναι ἢ ἐπίφρονα βελῶ.
 Ἀλλὰ λίλω μέγα ἔπει· ἀγ μοι ἔχα· ὠδὲ κεν εἴη
 Ἄνδρε δύω πολλοῖσι ἢ ἰφθίμοισι μάχουσθαι.
- 245 Μνηστῆρων δ' ὅτ' ἄρ δικάς ἀτρεκέις, ὠδὲ δὴ οἶαι,
 Ἀλλὰ πολὺ πλόντες· πᾶχα δ' εἶσαι ἐνθαῖδ' ἀειδυμὸν.
 Ἐκ μὲν Δαλιχίοιο δύω ἢ πεντάκοντα
 Κῦροι κεκευμένοι, ἔξ δὲ δρηστῆρες ἱπποταται.
 Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε ἢ ἔκκοσι κῦροι ἔασιν.
- 250 Ἐκ δὲ Ζακυνθῶ εἶσιν εἰκόσι φῶτες Ἀχαιῶν.
 Ἐκ δ' αὐτῆς Γυθῆκῃς, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
 Καὶ σφιν ἄμ' ἐς Μείδων κῆρυξ ἢ δαῖ' αὐδός,
 Καὶ δοῖα θεράποντα δαήμετε δαιτροσυῶων.
 Τῶν εἰ κεν πάντων ἀντίστοιμον ἔδον ἰόντων,
- 255 Μὴ πολὺπικρα ἢ αἰνὰ βίαις ἀποσάσαι ἐλδῶν.
 Ἀλλὰ σὺ γ' εἰ δυνάσσαι πιν' ἀμειψόμε μερμηεζῆαι,
 Φράζε, ὃ κεν πε νῶϊν ἀμειψοὶ πρόφρονι θυμῷ.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖ' Ὀδυσσεύς·
 Τοιγάρ ἐγὼν ἔρην, σὺ δὲ σωῖσθαι, καὶ μὲ ἄκων,
- 260 Καὶ φράσαι εἰ ἢ νῶϊν Ἀθύνῃ σω Διὶ πατρὶ
 Ἀρχίσον, ἥ τι ν' ἄλλον ἀμειψόμε μερμηεζῆαι.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀνείων ἡύδα,
 Ἐσθλῶ σοι αἶψα γ' ἐπαμειψόμε κατ' ἀγοράκῃς,
 Τῷ περ ἐν νηέσσι καθημένῳ, ὅτε ἢ ἄλλοις
- 265 Ἀνδράσι τε κρατέουσι, ἢ ἀδανάποισι θυοῖσι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖ' Ὀδυσσεύς,
 Οὐ μὲν σοι κἄνω γε πολὺν χρόνον ἀμφοῖς ἐστειδόν
 Φυλοτιδ' κρατερῆς, ὅποτε μνηστῆροι ἢ ἡμῖν
 Ἐν μεγάροισιν ἑμοῖσι μένος κέρηται Ἀρης.
- 270 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχεαι ἄμ' ἠοὶ φαιγμένησσι

Et hæc quidem in speluncis deorum favore jacent:
Nunc autem rursus huc veni admonitionibus Minervæ,
Ut inimicorum de cæde consultemus.

Sed age mihi procos numerans recense, 235
Ut sciam quotque & qui viri sint.

Et meo in animo strenuo cogitans,
Considerabo si nos poterimus pares esse
Soli sine aliis, an & quæremus alios.

Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur: 240

O pater, equidem tuam ingentem gloriam semper audivi,
Te manibusque bellicosum esse & prudentem consilio.

Sed nimis magnum dixisti: stupor me habet: neque lice-
ret

Viros duos *cum* multis & fortibus pugnare.

Procorum enim neque decas una, neque duæ solæ, 245

Sed multo plures: cito autem scies hic numerum.

Ex quidem Dulichio duo & quinquaginta

Juvenes electi, sex autem famuli *eorum* comitantur.

Ex Samo quatuorque & viginti juvenes sunt.

Ex Zacyntho sunt viri viginti Achivorum. 250

Ex ipsa Ithaca, duodecim omnes optimi:

Et cum ipsis simul est Medon præco & divinus cantor,

Et duo servi periti rei coquinarie.

His si omnibus *nos* opponamus intus versantibus,

Vereor ne multum amare & graviter violentias suas profe-
ctus. 255

Sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,

Meditare, qui nobis auxilietur prompto animo.

Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulys-
ses:

Enimvero dicam, tu autem attende, & me audi,

Et cogita num nobis Minerva cum Jove patre 260

Sufficiat, an aliquem alium adiutorem dispiciam.

Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:

Boni isti sunt adiutores quos dicis,

Alte in nubibus sedentes, qui & alii

Viris prævalent & immortalibus diis. 265

Hunc autem rursus alloquebatur pertolerans divinus Ulys-
ses:

Hand quidem illi multo tempore aberunt

A pugna forti, quando procis & nobis

In domibus meis robur decerneretur Martis.

Sed tu quidem nunc vade simul *cum* aurora apparente 270

Do-

- Οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
 Αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς αἴθρῳ συβώτης ὑπερον ἄξει,
 Πτωχῷ λαγαλέον ἐνάλκιον ἠδὲ γέροντα.
 Εἰ δέ μ' ἀπμήσουσι δάμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
 275 Τετλάω εὖ γήεσι, κακῶς πάχοντο^ϑ ἐμεῖο,
 Ἦν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι δύραζε,
 Ἦ βέλεισιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
 Αἴ μ' ἦτοι πάυσσθαι ἀνωγήμεν ἀφροσιωάν,
 Μελιχχοῖς ἐπέουσι παραύδων. οἱ δέ τοι ἐχί
 280 Πέσσονται· δὴ γάρ σφι παρέσταται αἴσιμον ἡμῶν.
 Αἴ μοι δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλω σῆσιν.
 Οὔ ποτε κεν πολύβυλτο^ϑ ἐνὶ φρεσὶ θῆσσι Ἀθλίῳ,
 Νέσσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἐπῆσαι τοῖσας
 Οὔσαί τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τάχιστα κῆται,
 285 Ἐς μυχὸν ὑψηλῆς θαλάμῃ κατεδέειναι αἰέρας
 Πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μελαχροῖς ἐπέουσι
 Παρφάσσαι, ὅτε κεν σε μεταλῶσιν ποδέντες,
 Ἐκ καπνῷ κατέδηκ', ἐπεὶ ἐκέπῃ ποῖον ἐώκει
 Οἷά ποτε Τροίλῳδε κιὼν κατελειπεν Ὀδυσσεύς,
 290 Ἀλλὰ κατήκισται ὅσον πυρός ἱκετ' αὐτμή.
 Πρὸς δ' ἐπ' μοι πόδε μέζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
 Μήπως οἰνωδέντες, ἔελν γήσαντες ἐν ὑμῖν,
 Αἴηλης τρώσῃτε, κατασχυήσῃ τε δαίτῃ
 Καὶ μνηστῶν· αὐτὸς γάρ ἐρέλκεται ἄνδρα σιδήρῳ.
 295 Νῶϊν δ' οἷσιν δύο φάσγαντα καὶ δύο δῦρε
 Καλιπτεῖν, καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι.
 Ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα πῶς δέ κ' ἐκείτω
 Παλαῆς Ἀθλιωαῖν δάλξει, καὶ μητίετα Ζεὺς.
 Αἴ μοι δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλω σῆσιν,
 300 Εἰ ἐσάν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματό^ϑ ἡμέτεροιο,
 Μῆτις ἐκείτ' Ὀδυσσῆ^ϑ ἀκυσάτω ἔνδον ἰόντο^ϑ,
 Μῆτι' ἔν Λαέρτῃς ἔγω πάρε, μήτε συβώτης,
 Μῆτις περ οἰκῶν, μήτ' αὐτῇ Πηνελόπεια.
 Αἴ μ' οἷοι σὺ τ' ἐγὼ τε γυναικῶν γνώμεν θού,
 305 Καὶ κε σέο δμῶν ἀνδρῶν ἐπὶ πτερνέμεναι,
 Ἦ μὲν ὅπου πᾶς γὰρ πᾶσι καὶ δαΐδις θυμῷ,
 Ἦ δ' ὅσας ἐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾶ πῶτον ἄνθρωπος.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν^ϑ προσεφώνεε φειδύμε^ϑ υἱός,
 Ὡς πάτερ, ἦτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπεισά γ' οἶω

Domum, & cum procis superbis conversare:

At me ad urbem subulcus postea ducet,

Mendico vili similem & seni.

Si autem me contumelia afficient in domo, tuus amicus animus

Toleret in pectoribus, male patiente me, 275

Etiamsi per domum pedibus trahent foras,

Vel jaculis jaculabuntur: tu vero inspiciens tolera.

Quamquam cessare jube ab insipientia,

Mitibus verbis alloquens. illi vero tibi non

Parebunt: jam enim ipsis adest fatalis dies. 280

Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus pone tuis:

Quando dives consilii in prœcordiis *mibi id* ponet Minerva,

Innuam quidem tibi ego capite: tu autem deinde eo animadverso,

Quæcunque tibi in domibus Martia arma jacent,

In secessum alti thalami deponito sublata 285

Omnia omnino. at procos mollibus verbis

Alloquere, quando te interrogabunt *arma* desiderantes:

Ex fumo deposui, quoniam non illis similia sunt

Qualia quondam ad Trojam profisciscens reliquit Ulysses,

Sed sœdata sunt quantum ignis attigit afflatus. 290

Adhuc autem mihi hoc majus in prœcordiis posuit Saturnius,

Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,

Alternos vos vulneretis, dehonestetisque convivium

Et sponsalia: ipsum enim allicit virum ferrum.

Nobis autem solis duos enses & duas lanceas 295

Relinque, & duo scuta manibus capienda:

Ut facta re divina sumamus. illos autem postea

Pallas Minerva turbabit & consiliarius Jupiter.

Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus pone tuis, 300

Siquidem vere meus es, & sanguinis nostri,

Ne quis postea Ulysses audito intus esse,

Ne quidem Laertes sciat hoc, neque subulcus,

Neque aliquis domesticorum, neque ipsa Penelope:

Sed soli tuque egoque mulierum cognoscamus inclinationem animorum:

Et aliquem famulorum virorum adhuc tentaremus, 305

Cum sicubi quis nos honoret & timeat animo,

Tum etiam qui non curet, teque parum honoret talem *can-*
rumque.

Hunc autem respondens alloquebatur illustris filius:

O pater, equidem meum animum & postea puto

- 310 Γνώστω· ἡ μὲν γὰρ π χαλιφροσύνη γί μ' ἔχουσιν·
 Αἰ' ἔπει ποδὶ κέρδ' ἔργον ἰουσεσθαι οἶω
 Ἡμῖν ἀμφοτέρωσι· σὶ δὲ φράζεσθαι ἀνῶγα.
 Διδοὺ γὰρ αὐτῶς εἴη ἑκάστῃ περησίζων,
 Ἔργα μετερχόμεν'· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἱκῆλοι
- 315 Χρήματα δαρδάρησαν ὑπέρβιον, ἐδ' ἐπὶ φιδῶ.
 Αἰ' ἥτοι σε γυναικας ἐγὼ διδάσσειν ἀνῶγα
 Αἶ τέ σ' ἀπμάζουσι καὶ αἰ νηλιταῖς εἰσιν·
 Ἀνδρῶν δ' ἐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σαυμὸς ἐδέλομαι
 Ἡμῖας περᾶζων, αἰ' ὑπερὰ ταῦτα πίνεσθαι,
- 320 Εἰ ἐπὶν γ' ἐπὶ οἶσθα Διὸς σέρας αἰγίοχιοι.
 Ὡς οἱ μὲν πωῖα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκῃδε κατῴγετο νηὺς Ἀργεῆς,
 Ἡ φέρε Τηλέμαχον Πυλῶδεν καὶ πάντας ἱταίρους.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμέν' πολυβενδίδ' εὐπὸς ἴκοντο,
- 325 Νῆα μὲν οἶγα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
 Τάχιστα δὲ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
 Αὐτᾶκα δ' εἰς Κλυτῷο φέρον περικαλῆα δῶρα.
 Αὐτὰρ κήρυκα πρόσσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆ'
 Ἀγγαλίῳ ἔρποντα περὶφρονι Πωλεοπέῃ,
- 330 Οὐνεκα Τηλέμαχ' μὲν ἐπ' ἀγρῷ, νῆα δ' ἀνῶγε
 Ἀγυὴν ἀποπλέειν· ἵνα μὴ δέσας' ἐνὶ θυμῷ
 Ἰφιδίμῃ βασίλειά τᾶρ κατὰ δάκρυον εἶβοι.
 Τῷ δὲ στυγανώτῳ κῆρυξ καὶ δ' ὕφορβος,
 Τῆς αὐτῆς ἱναὶ ἀγγαλίης, ἔρποντα γυναικί.
- 335 Αἰ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο δόμον θεῖα βασιλῆ',
 Κῆρυξ μὲν ῥα μέσσησι μετὰ δμῶν ἱέετο,
 Ἡ δὲ ποι βασίλειά φίλ' παῖς εἰλήλυθε.
 Πωλεοπέῃ δ' ἔπει συβώτης ἄγχι παραστάς
 Πάνδ' ὅσα οἱ φίλ' ὕος ἀνῶγα μυθήσασθαι.
- 340 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάσαν ἱφμοσύλῃ ἀπένειπε,
 Βῆ ῥ' ἱμεναὶ μετ' ὅας, λίπε δ' ἔρκαά τε μέγαρόν τε.
 Μνηστῆρες δ' ἀπάχοντο, κατῴφισάν τ' ἐνὶ θυμῷ.
 Ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲς μέγα στιχίον αὐλῆς,
 Αὐτὰρ δὲ προτάρουδε θυράων ἰδριόωντο.
- 345 Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχ' Πολύβη παῖς ἥρχ' ἀγορεύων,
 Ὡ φίλοι, ἡ μέγα ἔργον ὑπερβιάως τετέλεσται
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδη· φάμεν δὲ οἱ ἡ σπλίσσθαι.
 Αἰ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσομεν ἥτας ἀρίστῃ.

Cognosces: neque enim socordia me tenet:

Sed haud hoc emolumento ego fore puto

Nobis ambobus: te autem considerare jubeo.

Diu enim per otium cognosces singulos tentans,

Opera adiens: illi autem in domibus quieti

Opes devorant præter modum, neque parsimoniaz locus
est.

315

Sed equidem te mulieres ego discere jubeo

Quæ te parum honorant & quæ scelestæ sunt:

Viros autem nondum ego in ædibus vellem

Nos tentare: sed postea hæc curare,

Si vere adhuc scis Jovis signum Ægiochi.

320

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.

Postea Ithacam appulsa est navis arte fabricata,

Quæ tulerat Telemachum a Pylo & omnes socios.

Qui quando jam portum valde profundum intra venerunt,

Navem quidem ii nigram in terram traxerunt,

325

Arma autem ipsis asportaverunt magnanimi servi:

Statim autem in Clytii domum portarunt perpulchra
dona.

At præconem præmiserunt domum ad Ulyssis

Nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,

Quod Telemachus quidem in agro, navem autem jussisset

330

Ad urbem navigare: ut ne timens in animo

Potens regina teneras lacrymas fundat.

Hi autem sibi occurrerunt præco & divinus subulcus,

Ejusdem gratia nuncii, dicturi mulieri.

Sed quando jam venerunt in domum divini regis,

335

Præco quidem mediis in ancillis dixit:

Jam tibi regina dilectus filius venit.

Penelopæ autem dixit subulcus prope astans

Omnia quæcunque ipsum dilectus filius jusserat loqui.

At postquam omne præceptum denarravit,

340

Institit ire ad fues, liquit autem septaque domumque.

Proci autem tristabantur, & mœrebant in animo:

Exibantque domo extra magnum murum atrii,

Illic autem ante jannas sederunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incipiebat dicere: 345

O amici, certe magnum opus supra modum perfectum est

Telemacho via hæc: autumabamus autem ei non perfectum
iri.

Sed agite navem nigram trahamus quæ optima:

In-

- Εἰς δ' ἐρέτας ἀλιῆας ἀγέρομεν, οἳ κε πᾶσι χεῖρα·
 350 Κένοις ἀγγέλωσι δοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.
 Οὐπω πᾶν ἔρηδ' ὅτ' ἄρ' Ἀμφινόμος ἰδε νῆα,
 Στρεφθεῖς ἐκ χώρης λιμένος πολυβενδέος εὐπὸς,
 Γίσια τε σέλλοντας, ἐρετμὰ τε χερσὶν ἔχοντας.
 Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεον οἷς ἐπάροις,
 355 Μῆπν' ἔτ' ἀγγέλλω ὀτρύνουσιν· οἶδε γὰρ ἔνδον.
 Ἡ' αἷς σφιν πῶδ' ἔειπε θεῶν, ἧ εἶσδον αὐτοῖ
 Νῆα παρερχομένῳ, τῷ δ' ἐκ ἐδύοντο κιχῶναι.
 Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
 Αἶλα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείριοι ἐβυσσαν,
 360 Τάχιστα δὲ σφ' ἀπένικαν ὑπέρδυμοι θεράποντες,
 Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορῶν κλον ἀδρόοι, εὐδ' αὖτ' ἄλλων
 Εἶον ἔτε νέων μεταίξεν ἔτε γερρόνων·
 Τοῖσιν δ' Ἀνάντος μετῆρθε Εὐπείθεος υἱοῖ,
 Ὡς πόποι, ὡς πόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητ' ἔλυσαν.
 365 Ἡμᾶτα μὲν σκοποὶ ἴζον ἐπ' ἀχλας λυγροῖσας
 Αἶν ἐπασσύτεροι· ἄμα δ' ἠελίῳ καταδιώτῃ,
 Οὐπότ' ἐπ' ἠπείρῃ νύκτ' ἄσταμεν, ἀλλ' ἐνὶ πάντῃ
 Νηὶ βοῇ πλείοντες ἐμίμενον ἠὼ δῖαν,
 Τηλέμαχον λοχῶντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
 370 Αὐτόν· πόν δ' ἄρα πῶς μὲν ἀπήγαγεν οἰκαδὲ δαίμων,
 Ἡμᾶς δ' ἐνθάδε οἳ φραζώμεθα λυγρὸν ὀλεθρον
 Τηλέμαχον· μὴδ' ἡμᾶς ὑπεκρύβοι· ἔ γάρ οἱ αἶ
 Τῶν γε ζώντ' ἀνύσσεται πῖδε ἔργα.
 Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπισήμεν βελῇ τε νόῳ τε·
 375 Λαοὶ δ' ἐκ ἐτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
 Αἷ' ἀγίτε πρὶν κῆνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιῆς
 Εἰς ἀγορῶν· ἔ γάρ τι μεθησόμεναί μιν οἶα,
 Αἷ' ἀπομλῶσι, ἐρεῖ δ' ἐν πᾶσιν ἀνασᾶς,
 Οὐνεκὰ οἳ φόνον αἰπὺν ἐράππομεν, εὐδ' ἐκίχημεν.
 380 Οἳ δ' ἐκ ἀνήσουσιν ἀκρόντες κακὰ ἔργα,
 Μῆτι κακὸν ῥέζουσιν, ἧ ἡμᾶς ἐξελάσωνσι
 Γαῖης ἡμετέρης, ἄλλον δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
 Αἷ' ἀφθίσωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόλιν,
 Ἡ' ἐν ὁδῷ· βίωσι δ' αἰσὶν ἧ καίματ' ἔχωμεν,
 385 Δασυάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
 Κῆρε μῆσσε· δοῖμεν ἔχαν ἠδ' ὅστις ὀπίοι.
 Εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνη, ἀλλὰ βέλειοδε

Inque eam remiges marinos congregemus, qui citissime
Illis nuncient velociter domum ut redeant.

350

Nondum totum dictum erat, quando Amphinomus vidit
navem,

Versus ex eo loco, portum profundum intra,
Velaque contrahentes, remosque manibus tenentes:
Suaviter autem ridens loquebatur inter suos socios:

Nullum nuncium jubeamus ire: adfunt enim.

355

Vel aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipsi
Navem advenientem, sed eam non potuere assequi.

Sic dixit. hi autem surgentes iverunt ad littus maris.

Statimque navem nigram in terram traxerunt,

Arma autem ipsi abstulerunt magnanimi servi.

360

Ipsi autem in concionem iverunt densi, neque quenquam a-
liorum

Sinebant neque juvenum una sedere neque senum:

His autem Antinous dixit Eupithei filius:

O amici, ut hunc virum dii malo solverunt.

Die quidem speculatores sedebant in cacuminibus ventosis 365

Semper assidui: simul autem cum sole occidente,

Numquam in terra nocte dormiebamur, sed in ponto

Nave veloci navigantes expectabamus auroram divinam,

Telemacho insidiantes, ut interficeremus capientes

Ipsum: hunc autem interim quidem abduxit domum deus, 370

Nos autem hic consultemus gravem mortem

Telemacho: neque nos subterfugiat. non enim puto

Hoc quidem vivente expeditum iri hæc opera.

Ipsæ enim peritus consilioque menteque:

Populi autem non jam omnino nobis grata indulgent.

375

Sed agite antequam ille congreget Achivos

Ad concionem. non enim remissurum ipsum puto,

Sed irascetur, dicetque in omnibus furgens,

Quod ei cadem gravem suebamur, neque affecti su-
mus.

Illi autem non laudabunt audientes mala opera,

380

Ne quod malum faciant, & nos expellant

Terra nostra, alium autem adeamus populum.

Sed occupemus interficere in agro procul ab urbe,

Vel in via: victum autem ipsi & possessiones habeamus,

Dividentes per partes inter nos, domum autem contra 385

Illius matri dabimus habere, & quicumque duxerit uxo-
rem.

Si autem vobis hoc verbum non placet, sed vultis

Ipsum.

- Αὐτὸν σι ζῶαν ἢ ἔχον πατρώϊα πάντα,
 Μὴ οἱ χρήματ' ἔπαισε ἀλλε θυμῷ δ' ἰδομεν
 390 Ἐνθάδ' ἀγορήμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἴκασθ
 Μνάσθω ἰέδροισι διζήμεσθ· ἢ δ' ἂν ἔπαισε
 Γήμαδ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι ἢ μόρσιμθ' ἔλθοι.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ.
 Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομθ' ἀγορήσατο ἢ μετέπειν,
 395 Νίσυ φαίδιμθ' υἱὸς Ἀρηπαίδας ἀνακτθ'·
 Ὅς ῥ' ἐκ Δελιχίης πολυπύρρι ποιήεντθ'
 Ἡγάω μνηστῆρσι· μάστιγα δὲ Πύλωτοίη
 Ἡδανι μύθοισι· φροσὶ γάρ κέχρητ' ἀγαθῶν.
 Ὅς φιν εὐφρονέων ἀγορήσατο ἢ μετέπειν,
 400 Ὡ φίλοι, ἐκ ἂν ἔγωγε κακωτάτην ἐβίλοιμι
 Τηλεμάχων· δυνὸν δὲ γίνεθ βασιλείῳ ἐσι
 Κτάμεν· ἀλλὰ πρῶτον Διῶν ἀράμεδα βυλαίς.
 Εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο δέμεις,
 Αὐτὸς σι κτενίω, πᾶς τ' ἄλλος πάντας ἀνάξω.
 405 Εἰ δέ κ' ἀποτροπῶσι θεοὶ, παύσασθαι ἀνωγα.
 Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομθ'· ποῖσιν δ' ἐπιλύδανι μῦθθ'·
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆθ',
 Ἐλθόντες δ' ἐκάδιχον ἐπὶ ξητοῖσι θρόνοισιν.
 Ἡ δ' αὐτ' ἄλ' εὐόση πειρώων Πύλωτόκια,
 410 Μνηστῆρας φανύσας ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι,
 Πάδ' ἔω γάρ ἔ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὀλεδρον.
 Κῆρυξ γάρ οἱ ἔπειτ' Μίδων, ὅς ἐπείδωκε βυλαίς.
 Βῆ δ' ἴστας μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
 Ἀχ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 415 Σπῶ ῥα παρὰ σάθμον ἄγεθ' πύκα ποιησῶ,
 Ἄνωκε παρειαὶν χομῆνη λιταρὰ κρήδεμνα.
 Ἀνάρσος δ' ἐνέκτεται, ἔπθ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
 Ἀγάννο' ὕβριν ἔχων κακομήχανε, ἢ δὲ σὶ φασιν
 Ἐν δήμῳ Γδάκως μεθ' ὀμήλικας ἔμμεν' ἄριστον
 420 Βυλῇ ἢ μύθοισι· σὺ δ' ἐκ ἄρα ποῖθ' ἴσθθα.
 Μάργε, αἴη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατον σι μόρον σι
 Ῥάπτεις, ἰδ' ἰκέας ἡπαύξαι οἷσιν ἄρα Ζεὺς
 Μάρτυρθ'; ἰδ' ὅσιν κακῇ ῥάπτται ἀλλήλοισιν.
 Ἡ ἐκ αἰσδ' ὅσιν δάδω πατήρ σπός ἰκω φάλαγ
 425 Δῆμον ὑποδάσας; δὲ γάρ κεχαλασσο λίω,
 Οὐτακα λυγῆρσιν ἐπαπείμμεθ' Ταφῆρσιν

Ipsūque vivere & habere paterna omnia,
 Ne ei opes deinceps affatim animo dulces comedamus
 Hic congregati, sed ex domo unusquisque
 Perat uxorem dotibus quærens: illa vero postea
 Nubat ei qui plurima dabit & fatalis veniet.

390

Sic dixit. hi autem omnes muti erant silentio.
 His autem Amphinomus concionatus est & dixit,
 Nisi illiſtris filius Aretiadz regis,
 Qui ex Dulichio divite frumenti & herboſa
 Dux erat procis: maxime autem Penelopæ
 Placebat verbis. mente enim ntebatur bona.
 Qui iſtis bene cupiens concionatus est dixit.

395

O amici, non ego interficere velim
 Telemachum: arduum enim genus regium est
 Interficere. ſed primum deorum interrogemus conſilia.
 Si quidem laudabunt Jovis magni jura,
 Ipſeque interficiam, alioſque omnes jubebo:
 Sin avertant dii, quieſcere ſuadeo.

400

405

Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit ſermo:
 Statim poſtea ſurgentes ibant domum in Ulyſſis,
 Venientes autem ſedebant in politis ſedibus.
 Alia autem ruruſ excogitavit prudens Penelope,
 Prociſ apparere violenta contumelia inſtructis:
 Audiverat enim ſui filii in domibus mortem.
 Præco enim ei dixerat Medon, qui audiverat conſilia.
 Perrexit autem ire in domum cum famulis mulieri-
 bus.

410

Sed quando jam ad procos venit divina mulierum,
 Stetit apud poſtem domus ornate factæ,
 Genis obtendens ſplendida redimicula.
 Antinoum autem increpavit, verbumque dixit, ac compel-
 lavit:

415

Antinoe contumelia inſtructe, male cogitans, atqui te a-
 junt

In populo Ithacæ inter coævus eſſe optimum
 Conſilio & verbis. tu vero hand talis eſ.

420

Inſane: cur autem tu Telemacho cædemque mortem-
 que

Suis, neque ſupplices curas quibus nimirum Jupiter
 Teſtis? neque pium eſt mala fuere alterum alteri.

An neſcis quando huc pater tuus venit fugiens

Populum veritus? etenim iratus erat valde,

425

Quoniam latrones inſequens Taphios

Tom. II.

E e

Læ. :

- Η'καχε Θεσπρωτὲς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμοι ἦσαν·
 Τὸν ῥ' ἰδεὼν φθίσαι, καὶ ἀπορράττει φίλον ἦτορ,
 Η'δὲ κατὰ ζώῳ φαγάν μνηστικὰ πολλῷ·
 430 Αἴ' Οὐδυσθεῖς κατέρυκε καὶ ἔχεθεν ἱεμένους περ.
 Τὸ νῦν οἶκον ἄπμον ἴδης, μνάξ δὲ γυναικα,
 Παιδὰ τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀπαχίζεις.
 Αἰ' σὺ πῶσασθαι κέλεσαι, καὶ ἀνωγίμεν αἰῶς.
 Τῷ δ' αὖτ' Εὐρύμαχ' Πολύβη παῖς ἀντίον ἠΐδα,
 435 Κένη Γκαερίοι περιέφρον Πηλεόπεια,
 Θάρσει, μὴ σοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 Οὐκ ἔσθ' ἔτ' ἀνὴρ, ἐδ' ἔοικται, ἐδὲ γίνηται,
 Σὺ κεν Τηλεμάχῳ σὴν ἔτι χεῖρας ἐποίησε
 Ζῶντος γ' ἱμέδεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
 440 Ὡς γὰρ ἔξερέω, καὶ μὲν τετελεσμένον ἔσται,
 Αἰ' αἶμα κελευνδὸν ἐρωήσῃ περὶ δουρὶ
 Η'μετέρῳ· ἐπεὶ καὶ ἐμὲ πολλόπορδ' Οὐδυσθεῖς
 Πολλάκι γύνασιν οἷσιν ἐρεοσάμεν', κρέας ὅππῃ
 Ἐν χεῖρεσιν ἴδην, ἐπέχε τε οἶνον ἐρυδρόν.
 445 Τῷ μοι Τηλεμάχ' πάντων πολὺ φίλτατος ἔστιν
 Ἀνδρῶν· ἐδὲ σὺ μιν θάνατον τρομέεσθαι ἀνίκα
 Ἐκ γε μνηστῆρων· θεῶδεν δ' ἐκ ἔσ' ἀλέασθαι.
 Ὡς φάτο Δαρειῶν, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
 Η' μὲν ἄρ' εἰσαναβάσ' ὑπερώϊα σγαλόνεσσι,
 450 Κλαῖεν ἔπειτ' Οὐδυσθεῖα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνῳ
 Η'δῶν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθῆναι.
 Ἐσπέρῃ δ' Οὐδυσθεῖ καὶ ἔτι δ' ὕφορβος
 Η'λυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισαδὸν ἀπλῆζοντο,
 Σὺν ἱερῶσαντες ἐνταῦσι. αὐτὰρ Ἀθῆναι
 455 Ἀγχι παρισταμένη Λαερτιάδῃ Οὐδυσθεῖα
 Ρ' ἀβδὴν πεπληγῆα, πόλιν ποίησε γέροντα·
 Λυγρὰ δὲ ἔμαρτα ἔσπε περὶ χροῖ, μὴ εἰ συβώτης
 Γνοῖσι ἴσαντα ἰδὼν, καὶ ἐχέφρονι Πηλεοπείῳ
 Ἐλδοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσειτο·
 460 Τὸν καὶ Τηλεμάχ' πρότερον πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 Η'λθες δὲ Εὐμαιε· σὺ δὲ κλέῃ εἰς ἀνά αἶψα;
 Η' ῥ' ἦδη μνηστῆρες ἀγλῆρες ἔνδον ἴκοντο
 Ἐκ λόχῃ; ἢ ἔσθ' αὖτ' εἰρύσσειται οἶκαδ' ἰόντα;
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν προσέφη Εὐμαιε συβώτα,
 465 Οὐκ ἱμελὲν μοι ταῦτα μεταλῆσαι καὶ ἔρσθαι,

Læserat Thesprotos, qui nobis conjuncti erant :
 Illum nempe volebant perdere, & destruere ejus cor,
 Et victum consumere dulcem plurimum :
 Sed Ulysses arcebat & prohibebat licet cupientes.
 Hujus nunc domum ingloriam comedis, ambisque uxorem,
 Filiumque interficis; me autem valde contristas.
 Sed te desinere jubeo, & hortari alios.

430

Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur :

Filia Icarii prudens Penelope,
 Confide, ne tibi hæc in animo tuo curæ sint.

435

Non est hic vir, neque erit neque sit,
 Qui Telemacho tuo filio manus inferat
 Vivente quidem me & in terra vidente,

Sic enim edico, idque perfectum erit,
 Statim ejus sanguis niger fluet circum lanceam

440

Nostram: postquam & mihi urbium populator Ulysses

Sæpe genibus suis imposito, carnem assatam

In manibus posuit, præbuitque vinum rubrum.

Ideo mihi Telemachus omnium multo amicissimus est

445

Virorum: neque ipsum mortem timere jubeo

A procis. Divinitus autem *quæ veniunt* non licet effu-
 gere :

Sic dixit confirmans, illi tamen parabat ipse mortem.

Illa igitur consensu cœnaculis stupendis,

Flebat postea Ulysses dilectum maritum: donec ei so-
 mnum

450

Dulcem in palpebris posuit cæssa Minerva.

Vespertinus autem Ulyssi & filio divinus subulcus

Venit: hi autem cœnam scite parabant,

Sue mactato anniculo. at Minerva

Prope stans Laertiadem Ulysses

455

Virga percutiens, iterum fecit senem:

Turpes autem vestes induit circum corpus, ne ipsum subul-
 cus

Cognosceret indutum intuens & prudenti Penelopæ

Iret nunciatum, neque mente contineret:

Hunc & Telemachus prior verbis allocutus est:

460

Venisti divine Eumæ: quænam fama est in urbe?

Num jam proci superbi intus sunt

Ex insidiis? an adhuc me rursus observant domum eun-
 tem?

Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:

Non fuit mihi curæ hæc inquirere & interrogare,

465

- Ἄςυ καταβλώσκειται, τάχιστα με θυμός ἀνωγει,
 Ἀγγέλλω ἐπόναι, πάλιν ἔδρ' ἀπονέουσαι.
 Ωμῆρσσε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελ' ὥκως
 Κῆρυξ, ὅς δὴ πρωτ' ἐπ' σῇ μητρὶ ἔειπεν.
 470 Ἄλλο δέ σοι πόδε οἶδα, πὸ γάρ ἰδον ὀφθαλμοῖσιν,
 Ἥδη ὑπὲρ πόλιν· ὅδε Ἑρμῆ' ἰόφ' ἐστίν,
 Ἥα κίων, ὅτε νῆα Διὶ δόμῳ καταΐσας
 Ἐς λιμὲν ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
 Βαβείδει δὲ σάκεοσι καὶ ἔγχυσιν ἀμφιγυνοῖσι.
 475 Καὶ σφίος οἰσδῶν πᾶς ἔμμεναι· ἔδ' αὖ οἶδα.
 Ὡς φάτο· μῆδεσσι δ' ἱερὴ ἵς Τηλεμάχοιο,
 Ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν· ἀλιεῖνε δ' ὑφορβόν.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαΐα,
 Δαίνυντ'· ἔδ' αὖ θυμός ἐδ' ἔπεο δαιτὸς ἔϊσης.
 480 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνῳ δάρον ἔλοντο.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ.
Ρ Α Φ Ω Δ Ι Α Σ

Τ πόδισι.

Εἰς τῷ πόλιν ἰδὼν Τηλέμαχος διγχεῖται τῇ μητρὶ Πηνελόπῃ πᾶς ἀποδημίας καὶ κεφάλαια. ὕπερον δὲ Ὀδυσσεὺς ἀ-
 χθεὶς ὑπὸ τῇ Εὐμείᾳ εἰς Ἰθάκῃ ἀπὸ πᾶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμ-
 πόσας πᾶν μνηστῆρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει πᾶς
 ὁ κύων ἀναγνώριζεν τὸν δασυτόλῳ· καὶ ὡς Εὐμειος μὲν εἰς πᾶς
 ἀγρὰς ὑποστρέφει, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

Ρ' αὖ βάλες αἰπὸς σε μνηστῆρ σε κύων ὃν ἀνέγνω.

ΗΜος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
 Δὴ πῶτ' ἐπειδ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέλματα.
 Τηλέμαχος φίλος ἦος Ὀδυσσεὺς δαΐος·
 Εἶπε δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμῃσιν ἀρήρα,
 5 Ἄςυδ' ἱέμενος, καὶ εἰὼν προσέειπε συβῶτῳ,
 Ἄττ' ὑποὶ μὲν ἔγῳν ἄμ' ἵς πόλιν, ὅθρ' αὖ με μῆτορ
 Ὀΐεται· (ἢ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἶο
 Κλαυθμῷ σε συμφοῖο γούνο σε δακρυόεντος,

Πεῖν

Per urbem incedentem citissime me animus iussit,
 Nuncio indicato, rursus huc redire.
 In unum conveniebat autem mecum a sociis nuntius velox
 Præco, qui scilicet primus verbum tuæ matri dixit.
 Aliud autem tibi hoc novi, hoc enim vidi oculis, 470
 Jam super urbe ubi Mercurialis collis est,
 Eram iens, quando navem velocem vidi devenientem
 In portum nostrum: multi autem erant viri in ipsa:
 Onusta erat autem scutis & lanceis ancipitibus.
 Et ipsos putabam illos esse: neque quicquam scio. 475
 Sic dixit. subrisit autem sacra vis Telemachi,
 In patrem oculis aspiciens: vitavit autem subulcum.
 Hi postquam igitur cessarunt a labore, paraveruntque con-
 vivium,
 Convivati sunt: neque animus indigebat convivio æquali.
 At postquam potus & cibi amorem emiserunt, 480
 Tunc nimirum cubitum iverunt, & somni donum ceperunt,

ODYSSEÆ HOMERI XVII.

LIBRI

Argumentum.

IN urbem cum venisset Telemachus, enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Postea Ulysses ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad convivium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscat dominum: quodque Eumæus in agros revertitur, Ulysses autem inter ipsos manet.

P. Percussisti caprarieque proceque canis quem cognovit.

Q Uando jam matutina apparuit rosea aurora,
 Tunc scilicet sub pedibus ligavit pulchra calceamen-
 ta

Telemachus dilectus filius Ulyssis divini:

Cepit autem fortem lanceam, quæ ejus palmis apta erat,

In urbem iturus, & suum allocutus est subulcum: 5

Frater senex, equidem vado in urbem, ut me mater

Videat: (non enim ipsam ante cessaturam puto

A fletuque odioso luctuque lacrymoso,

- Πεῖν γ' αὐτὸν μ' εἰσδῆται) ἀπὲρ σοὶ γ' ὧδ' ἐπιτέλλω,
 19 Τὸν ξείνον· δύνωλον αἶψ' ἐς πόλιν, ὅθρ' ἂν ἐκείδι
 Δαῖτα πτωχῶν· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐδέλῃσι
 Πύρρον καὶ κοτύλῳ. ἐμὲ δ' ἔπος ἐστὶν ἀπανταί
 Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντα περ ἀλγέα θυμῷ.
 Ο' ξείνῳ δ' εἰπερ μάλα μίλικι, ἀλγίον αὐτῷ
 15 Ἔσεται. ἢ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενός προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 ὦ φίλῳ, ὧδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεισθαι μενεαίνω.
 Πτωχῶ βέλπιον ἐστὶ κατὰ πόλιν ἢ κατ' ἀγρὸς
 Δαῖτα πτωχῶν. δώσει δέ μοι ὅς κε δέλῃσιν.
 20 Οὐ γὰρ ἐπὶ σαθμοῖσι μέναι ἐν πηλίκῳ εἰμὶ,
 Ὡς' ἐπιτελαμίνην σημάτωρα πάντα πηΐσθαι.
 Ἀλλ' ἔρχε· ἐμὲ δ' ἄγε ἀνὴρ ὅδε ὃν σὺ καλέεις,
 Αὐτὴν ἐπεί κε πυρὸς θερῶν, ἀλὲν σε γέννηται.
 Αἰνῶς γὰρ παῖδε ἐματ' ἔχω κακά· μὴ με δαμάσῃ
 25 Στίβη ὑψηλοῖη. ἐκαδὲν δέ τοι αἶψ' φατ' εἶναι.
 Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ διὰ σαθμοῖο βαβήκει,
 Κραυτὰ ποσὶ προβιάς· κακά δὲ μνηστῆροι φῦτλαν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκανε δόμος δὲ ναυστράτας,
 Ἐγχεῖ μὲν ῥ' ἔσσης φέρων πρὸς κίονα μακρῷ,
 30 Αὐτὸς δ' ἄτω ἄν, καὶ ὑπέρβη λαΐνον ἐδόν.
 Τὸν δὲ πολὺ πρῶτον εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
 Κόσια κακορρῦσα θρόνοις ἐνὶ δαυδαλέοισι·
 Δακρύσασα δ' ἔπνευσε ἰδὺς κίον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλα
 Δμῶαὶ Ὀδυσσῆος παλασίφρονος ἠγερέοντο,
 35 Καὶ κωῖον ἀγαπαζόμενα κεφαλῶν τε καὶ ὤμων.
 Ἦ δ' ἔν ἐκ θαλάμοιο περιέφρων Πηνελόπεια,
 Ἀρσέμειδι ἱκέλῃ ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
 Ἀμφ' δὲ παῖδ' φίλῳ βάλε πῆχες δακρύσασα.
 Κῦσε δὲ μιν κεφαλῶν καὶ ἀμφὶ φάτα καλά,
 40 Καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπνευσε πτερύγεσσιν ἀπὸς ἡδῶν,
 Ἥλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· ἢ σὲ τ' ἔγωγε
 Ὀφείσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὅχρ' ἐνὶ Πύλονδ'·
 Λάδρη ἐμῷ ἀέκῃ φίλῳ μεσσητὶ πατρὸς αἰκνύ.
 Ἀλλ' ἄγε μοι καθύλεξον ὅπως λύσῃσας ὀπαιπῆς.
 45 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχος πετρυμένῳ ἀνσίον ἡῦδα,
 Μῆτερ ἐμὴ, μὴ μοι γάον ὀρηιδί, μηδὲ μοι ἦτορ
 Ἐν σήδεσσιν ὄρναι, φυγόντα περ αἰπῶν ὀλεθρῶν.

Præquam ipsum me inspiciat) sed tibi sic injungo:

Hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic

10

Cibum mendicet: dabit autem ei quicumque voluerit

Panem & poculum. mihi autem handquaquam licet o-

mnes

Homines tolerare, habentem quidem dolores animo.

Hic hospes autem si valde irascetur, gravius ipsi

Erit. certe mihi amicum est vera loqui.

15

Hunc autem allocutus est prudens Ulysses:

O amice, neque tibi ipse detineri cupio.

Mendico melius est in urbe quam in agris

Cibum mendicare. dabit autem mihi quicumque volue-

rit.

Non enim ut apud stabula maneam amplius ea ætate sum, 20

Ut imperanti rectori in omnibus paream.

Sed vade: me autem ducet vir hic quem tu jubes,

Statim postquam igne caluero, calorque fuerit.

Graviter enim hæc vestimenta habeo mala: ne me confi-

ciat

Ros maturinus. procul autem urbem dicitis esse.

25

Sic dixit. Telemachus autem per stabulum ibat,

Velociter pedibus procedens: mala autem procis planta-

bat.

Sed postquam pervenit ad domos bene habitatas;

Lanceam quidem posuit ferens ad columnam longam,

Ipse autem intro ivit, & transiit lapideum limen.

30

Hunc autem multo prima vidit nutrix Euryclea,

Pelles sternens sedibus in affabre factis:

Lacrymans autem postea obviam ibat: circumque aliæ

Ancillæ Ulyssis patientis congregabantur,

Et osculabantur amplectentes caputque & humeros.

35

Ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,

Dianæ similis & aureæ Veneri.

Circum autem filium dilectum jecit brachia lacrymans.

Osculataque est ejus caput & ambo lumina pulchra,

Et flens verbis velocibus alloquebatur:

40

Venisti Telemache dulce lumen. haud te ego quidem

Visuram autunabam, postquam iveras nave in Pylum

Clam meis ingratis dilecti ad patris auditionem.

Sed age mihi narra quidnam tibi contigerit videre.

Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:

45

Mater mea, ne mihi luctum excita, neque mihi cor

In pectoribus commove, elapso licet ex perniciali exitio.

- Α'Α' ὑδρῶαμίνη, καθαρὰ χροὶ ἑμαδ' ἱλῶσα,
 Εἰς ὑπερῷ ἀναβάσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 50 Εὐχῶ πᾶσι θεοῖσι πηλίοσας ἐκασόμβας
 Ρέξεν, αἰεὶ ποδι Ζῶς ἀνπαι ἔργα τελείωσιν.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορῶνδε ἱλῶσομαι, ὅφρα καλίσσῃ
 Ξάνον ὅας μοι κῆθεν αἰμ' ἴσσω δ' ἄρο κίοντι.
 Τὸν μὲν ἐγὼ πρῆπεμ' αἰ σὺν ἀντιθέοις ἐστέροισι.
 55 Πείραον δὲ μιν λῶσθαι προτὶ οἶκον ἄγονται
 Ἐνδυκῶς φιλεῖν καὶ ἀμειν εἰσόκεν ἱλῶσθαι.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτεροῦ ἔπλευ μῦθον.
 Η' δ' ὑδρῶαμίνη, καθαρὰ χροὶ ἑμαδ' ἱλῶσα,
 Εὐχῶ πᾶσι θεοῖσι πηλίοσας ἐκασόμβας
 60 Ρέξεν, αἰεὶ ποδι Ζῶς ἀνπαι ἔργα τελείωσιν.
 Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάρου βεβήκει
 Ἐγχοῦ ἔχων· ἅμα τῷγε κίως πόδας ἀργοὶ ἵκοντο.
 Οἰσισιλῶ δ' ἄρα τῷγε χάριν κατέχθεον Ἀδώνη.
 Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηδῶτο.
 65 Ἀμφὶ δὲ μιν μνηστῆρες ἀγλῶρες ἠγερέθοντο
 Ἐσθλ' ἀγορεύοντες κακὰ δὲ φρεσὶ βουλοδομήδον.
 Αὐτὰρ ὁ πῶν μὲν ἔπειτα αἰεῦσθαι πηλῶ ὄμιλον,
 Α'Α' ἵνα Μέντωρ ἦσο καὶ Ἀναφῶ ἠδ' Ἀλιδέρης,
 Οἳ σὺ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώοι ἦσαν ἐταῖροι,
 70 Ἐνθα καδίξετ' ἰὼν· ποὶ δ' ἐξερέοντο ἱκασαί.
 Τοῖς δ' ἐπὶ Πείραιον δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
 Ξάνον ἄγων ἀγορῶνδε διὰ πόλιν, ἐδ' ἄρ' ἔα δῶν
 Τηλέμαχος ξάνοιο ἱκὰς τράπεται, ἀλλὰ παρέστη.
 Τὸν καὶ Πείραος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 75 Τηλέμαχ', αἰψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναικας,
 Ὡς ποὶ δῶρ' ἀποπέμψω αἰ ποὶ Μανέλαος ἔδωκε.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀνάνυ ἠύδα,
 Πείραι', εἰ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται σάδε ἔργα.
 Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγλῶρες ἐν μεγάρουσι
 80 Λάδῃ κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσσονται,
 Αὐτὸν ἔχονσά σε βέλομι ἑπαυμένον ἢ ἀνα πάνδε.
 Εἰ δὲ κ' ἐγὼ πάποισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
 Δὴ ὅπως μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δῶμασσι χαίρων.
 Ὡς εἰπὼν, ξάνον παλαμπέριον ἔγενε ἐς οἶκον.
 85 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὐ ναιετάοντας,
 Χλαῖναν μὲν κασέδιντο κατὰ κλισμῆς τε θρόνους τε.

Sed lota, puras corpori vestes fumens,
 In superiora ædium ascendens cum servientibus mulieribus,
 Vove omnibus diis perfectas hecatombas 50
 Te sacrificaturam, sicubi Jupiter repensâ facta reddat.

At ego *ad* concionem ibo, ut vocem
 Hospitem, qui me illinc simul secutus est huc venientem.
 Illum quidem ego præmiseram cum divinis sociis:
 Piræum autem ipsum iussi ad domum ducentem 55
 Studiose tractare & honorare donec venissem.

Sic locutus est. illi *quasi* impennatum *haud* evolavit verbum.

Ipsaque lota, puras corpori vestes fumens,
 Vovit omnibus diis perfectas hecatombas
 Se sacrificaturam, sicubi Jupiter remuneratoria opeta perfecisset. 60

Telemachus autem postea ex domo ivit
 Lanceam habens: simul eum canes pedibus veloces sequebantur.

Divinam autem illi gratiam offudit Minerva:
 Eumque omnes populi incedentem admirabantur.
 Circum autem ipsum proci superbi congregati sunt 65
 Bona dicentes, mala autem mentibus penitus cogitabant.
 At is horum quidem postea declinabat multam turbam:
 Ast ubi Mentor sedebat & Antiphus & Halitherses,
 Qui ei a principio paterni erant socii,
 Illic sedit iens: hi autem interrogabant singula. 70

Ad hos autem Piræus lancea inclytus prope venit,
 Hospitem ducens ad concionem per urbem. neque adhuc
 diu

Telemachus ab hospite longe versus est, sed astitit:
 Quem & Piræus prior sermone alloquebatur:

Telemache, statim jube *me* meam ad domum mulieres, 75
 Ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
 Piræe, non enim scimus quomodo erunt hæc opera:
 Si me proci superbi in domibus
 Clam interfecto, paterna omnia dividunt, 80
 Ipsum habentem te malo frui quam aliquem horum:
 Sin ego his cædem & mortem patravero,
 Tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.

Sic locutus, hospitem calamitosum duxit in domum.
 At postquam pervenerunt ad domos bene habitatas, 85
 Lænam deposuerunt in lectisque soliisque:

- Ἐς δ' ἀσαμίνδης βάντες εὐξέσας λῶσαντο.
 Τὲς δ' ἐπεὶ ἐν δμῶαί λῶσαν, ἣ χρίσαν ἱλαίῳ,
 Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
 90 Ἐκ ῥ' ἀσαμίνδης βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον.
 Χέρνιβα δ' ἀμφόπολ' προχῶν ἐπέχθε φέρεσα,
 Καλῇ, χρυσῇ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητ',
 Νίψασθαι· πὰρ δὲ ξειῶν ἑταυροὺς τράπεζαν.
 Σίτον δ' αἰδοίῃ σαιμῇ παρέδθης φέρεσα,
 95 Εἶδατα πᾶν' ἐπιθέσας, χαριζομένη παρόντων.
 Μήτηρ δ' ἀντίον ἔζε παρὰ σαδμὸν μεγάρου,
 Κλισμῷ κεκλιμένη, λήπτ' ἠλάκαται σρωπῶσα.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐσῶμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι' ἣ ἐδητύ' εἰς ἔρον ἔντο,
 100 Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
 Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
 Δέξομαι εἰς δῶν' ἢ μοι σονέεσσα στυγνὰται,
 Αἰεὶ δ' ἄκρυς ἡμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ ἧ Ὀδυσσεὺς
 ὦχ' εἰς ἅμ' Ἀτρεΐδῃσι ἐς Ἴλιον· ἐδὲ μοι ἔτλης
 105 Πεῖν ἑλθεῖν μνηστῆρας ἀγλῶρας εἰς σόδε δῶμα,
 Νόσον σὺ πατρός σάφα εἰτέμην εἴτε ἀκυσας.
 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' ἐπινυμέν' ἀντίον ἦδα,
 Τοιγάρ ἐγὼ τοι μήτηρ ἀληθέω καταλέξω·
 ὦχόμεθ' εἰς τε Πύλον ἣ Νέστορα ποιμένα λαῶν,
 110 Διξάμεν' δὲ μ' ἐκάν' ἐὼ ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
 Ἐνδύκως ἐρίλα, ὥσά τε πατὴρ εἶν ἦα
 Ἐλδόντα χρόνιον νῆον ἄλθεον, ὥς ἐμὲ κἄν'
 Ἐνδύκως ἐκόμιζε σὺν ἡᾶσι κυδαλίμοισι.
 Αὐτὰρ Ὀδυσσῆ' ἀλασίφρον' ἔποτ' ἔρασκε
 115 Ζῶε' ἐδὲ θανόντ' ἐπιχθονίων τευ ἀκῦσαι,
 Ἀλλὰ μ' εἰς Ἀτρεΐδῳ δουρικλυτὸν Μενέλαον
 Ἰπποισι πρῶπμψι ἣ ἄρμασι κομητοῖσιν.
 Ἐνδ' ἴδον Ἀργείῳ Ἐλένῳ, ἥς εἵνεκα πολλὰ
 Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότα μόγησαν.
 120 Εἶρω δ' αὐτὰν' ἔπειτα βολῶ ἀγαδὸς Μενέλα'·
 Ὅττ' αἰ χρῆζων ἰκόμεν Λακεδαιμόνα διδω.
 Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαι ἀληθέω κατέλεξα.
 Καὶ ὥς τε δὴ μ' ἐπίσσαν ἀμβρόμιον προσέειπεν,
 ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρον' ἀνδρὸς εἰ δὴ
 125 Ἦδ' ὅλον ὠνηδύναι ἀνάκλις αὐτοῖ ἰόντες.

Inque labra ingressi bene polita lavati sunt.
 Hos autem postquam famulæ lavarunt & unxerunt oleo,
 Circumque lænas convolubiles jecerunt & tunicas,
 Ex balneo egressi in sedibus sederunt. 90
 Aquam autem serva gutturnio infundebat ferens,
 Pulchro, aureo, super argenteo lebetes,
 Ad lavandum: juxta autem politam explicuit mensam.
 Panem autem pudica proma apposuit portans,
 Escas multas imponens, gratificans de præsentibus. 95
 Mater autem ex adverso sedit ad postem domus,
 Sellæ fulta, tenuia pensa versans.
 Illi autem in cibos paratos appositos manus perrigebant.

At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
 His sermones accepit prudens Penelope: 100

Telemache, equidem ego in superiora domus ascendens
 Cubabo in lectum qui mihi lustruosus est,
 Semper lacrymis meis irrigatus, ex quo Ulysses
 Abiit cum Atridis ad Ilium: neque mihi sustinuiſti
 Antequam venirent proci superbi in hanc domum, 105
 Reditum tui patris aperte dicere sicubi audivisti.

Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
 Enimvero ego tibi mater veritatem narrabo:
 Ivimus inque Pylum & ad Nestorem pastorem populo-
 rum.

Excipiens autem me ille in altis domibus, 110
 Amantissime tractavit, tanquam pater suum filium
 Reversum longo post tempore recens aliunde, sic me ille
 Studiose curavit cum filiis gloriosis.

At Ulyſſem miserum nunquam ajebat
 Vivum neque mortuum ex terrestrium ullo se audivisse, 115

Sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
 Cum equis misit & curribus conglutinatis.

Ubi vidi Argivam Helenam, cujus causa multi
 Argivi Trojanique deorum voluntate laboraverunt.

Interrogabat autem statim postea prælio strenuus Men-
 laus 120

Cujus rei indigens venissem in Lacedæmonem divi-
 nam.

At ego ei omnem veritatem dixi.

Et tunc scilicet me verbis excipiens alloquebatur:

Papæ, utique valde fortis viri in lecto
 Voluerunt dormire imbelles ipsi cum sint. 125

Si-

- Ως δ' ὅπ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφ' κρατεροῖο λένετο
 Νεβρὺς κοιμήσασα νεγυγίας γαλαθλῦς,
 Κνημὲς ἐξερέσι καὶ ἄγκυα ποικίλῃ
 Βοσκομένη, ὃ δέ τ' ὄκα ἐὼν εἰσῆλυθεν δι' αὐτῶν,
 130 Ἀμφοτέροισι δὲ ποῖσιν ἀνικία πότμον ἔφηκεν.
 Ὡς Ὀδυσσεὺς κένοισιν ἀνικία πότμον ἔφησε.
 Αἱ γὰρ Ζεὺς τε πάτερ καὶ Ἀθηνᾶν καὶ Ἀπόλλων,
 Τῷ δ' ἐὼν οἷός ποτ' εὐκχημένη ἐνὶ Λέσβῳ
 Ἐξ ἱερὸν Φιλομηλέδῃ ἐπάλαυσεν ἀναγὰς,
 135 Καδδ' ἔβαλε κρατερῶς, καχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί.
 Τῷ δ' ἐὼν μνηστῆρσιν ὀμιλήσαν Ὀδυσσεύς.
 Πάντας κ' ἀκύμοροι τε γενόατο τικρόγαμά τε.
 Ταῦτα δ' αἶ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεται, ἐκ αὖ ἔγωγε
 Ἀλλὰ παρὲς εἵποιμι παρακλιδόν, ἔδ' ἀπαύσω.
 140 Ἀλλὰ πᾶ μὲν μοι ἔπειτα γέρον ἄλιον νημερτὲς,
 Ὡν ἐδέν σοι ἐγὼ κρύψω ἔπ' ἔδ' ἐπικεύσω.
 Φῆ μιν ἔδ' ἐν νῆσσι ἰδέειν κρατέρ' ἀλγέ' ἔχοντα,
 Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψίδι, ἥ μιν ἀνάγκη
 Γαῖα· ὃ δ' ἔδ' ὀδύσεται ὡ πατερίδα γαῖαν ἰκίσθαι.
 145 Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρατοι, καὶ ἑταῖροι
 Οἱ καὶ μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλυτὸς Μειλῆας.
 Ταῦτα πελοπύσσας νεόμην· ἔδσαν δὲ μοι ἄρον
 Ἀθάνατοι, τοί μ' ὄκα φίλῳ ἐς πατερίδ' ἐπικύψαν.
 150 Ὡς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θυεῖν.
 Τοῖσι δὲ καὶ μεσσηπὶ Θεοκλύμενον θεοειδὲς,
 Ὁ γυνὴν αἰδοίη Λαερτιάδην Ὀδυσσῆα,
 Ἥτοι ἔδ' ἔσφα οἶδεν· ἑμῷ δὲ σπυῖδι μῦθον·
 Ἀτρεΐδης γὰρ σοι μαρτυέσομαι, ἔδ' ἐπικεύσω.
 155 Ἰσθ' νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίῃ τε τράπεζα,
 Εἴς τ' Ὀδυσσῆα ἀμύμονα ὡ ἀφικάνω,
 Ὡς ἦτοι Ὀδυσσεὺς ἦδ' ἐν πατερίδι γαίῃ
 Ἡμεῖν καὶ ἔρπον, πᾶσι πᾶσι δόμοισιν κακὰ ἔργα,
 Εἴς τιν', ἀπὸρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
 160 Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν εὐσέλμην ἐπὶ νῆος
 Ἡμεῖν ἔφρασαμένῳ, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγγυάνειν.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πειθήριον Πηνελόπεια.
 Αἱ γὰρ αἶψα ξάνε ἔπ' ἀτελεσμένον εἶη.
 Τῇ κε σέχα γροῖγες φιλόσπονέ σε πολλά σε δῶρα

Sicut quando in arbusco cerva fortis leonis
 Hinnulis cubitum positis recens natis lactentibus,
 Saltus inquirat & valles herbosas
 Pascens, hic autem postea suum ingreditur in cubile,
 Ambobusque illis ingratam mortem infert: 130
 Sic Ulysses illis ingratam mortem inferet.
 Utinam enim o Jupiter pater, & Minerva & Apollo,
 Talem se ferens qualis olim bene ædificata in Lesbo
 Ex provocatione cum Philomelide luctatus est surgens,
 Dejecitque fortiter, gavisi sunt autem omnes Achivi: 135
 Talem se ferens *utinam* cum procis versaretur Ulysses.
 Omnes brevis ævi fierent & amararum nuptiarum.
 Hæc autem quæ me interrogas & precaris, haud ego
 Alia præter *verum* dicam declinando, neque decipiam.
 Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus verax, 140
 Horum nullum tibi ego occultabo verbum neque abscon-
 dam.
 Ajebat ipsum is in insula se vidisse duros dolores habentem,
 Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum coactu
 Tenet: is autem non potest suam in patriam terram ve-
 nire.
 Non enim ei adsunt naves remigabiles, & socii 145
 Qui etiam ipsum mittant super lata dorsa maris.
 Sic ait Atrides lancea inclytus Menelaus.
 His perfectis redii: dederunt autem mihi ventum
 Immortales, qui me ocys dilectam in patriam miserunt.
 Sic dixit. illi autem animum in pectoribus movit. 150
 Post hæc vero etiam locutus est Theoclymenus divinus:
 O uxor venerabilis Laertiadæ Ulyssis,
 Equidem iste non aperte scit: meo autem attende sermo-
 ni:
 Vere enim tibi vaticinabor, neque occultabo:
 Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque mensa, 155
 Domusque Ulyssis strenui in quam adveni,
 Quod equidem Ulysses jam in patria terra
 Sedens vel serpens, hæc audiens mala facinora,
 Est, at procis malum omnibus molitur.
 Tale augurium ego bene tabulata in navi 160
 Sedens observavi, & Telemacho clamavi.
 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Utinam hoc hospes verbum perfectum sit:
 Ideo cito cognoscere amicitiamque multaue dona

165 Εἴς ἑμεῦ, ὥς ἂν τις σε σιωπῶντι μιν μακαρίζοι.

Ὡς οἱ μὲν ποιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Μησιππες δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆος μεγάροιον

Δίσκοισιν ἑρπύοντο καὶ αἰγανέουσιν ἱέντες

Εἰν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅδι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.

170 Ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνησὸς ἔω, καὶ ἐπῆλυθε μῆλα

Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἱ ποπᾶρος περ,

Καὶ ποτε δὴ σφιν ἔειπε Μείδων, (ὅς γάρ ῥα μάλιστ' α

Ἡνδανε κηρύκων, καὶ σφιν παρεγίνετο δαίτι)

Κῆρυ, ἐπειδὴ πάντες ἐτέφθητε φρέν' αἰδέλοισι,

175 Ἐρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' εὐτυνώμεθα δαῖτα,

Οὐ μὲν γάρ τι χέρεον ἐν ὄρῃ δάπτειν ἐλίσσασθαι.

Ὡς ἔραθ'. οἱ δ' ἀνσάντες ἔβαν, κείδοντό τε μῦθον.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο δόμους εὐ ναιεπῶντας,

Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμέας τε θρόνους τε,

180 Οἱ δ' ἱέρων οἷς μεγάλους καὶ πίνοντας ἀγας.

Γέρων δὲ σῆας σιάλης καὶ βῦν ἀγαλάμῳ,

Δαίτ' εὐτυνώμενοι. ποὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε

Ὡτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἱέναι καὶ διος ὕφορβός.

Τοῖσι δὲ μῦθων ἤρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,

185 Ξάν', ἐπεὶ ἄρ δ' ἤπαιτο πόλινδ' ἱέναι μεναιάνας

Σήμερον, ὥς ἐπέτασεν ἀναξ ἡμῶς, ἢ σ' ἂν ἔγωγ' α

Αὐτὰ βυλοῖμιν σαθρῶν ῥυτίσθαι γενέσθαι.

Ἀλλὰ πὺν αἰδέσμαι, καὶ δέδιχα μὴ μοι ὅπως

Ναικέω. χαλεπαὶ δὲ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.

190 Ἀλλ' ἀγε νῦν ἴομεν. δὴ γάρ μεμβλωκε μάλιστ' α

Ἡμᾶρ, ἀπὸ πᾶσά τοι ποτὶ ἑσπερα ῥίγιον ἔσται.

Τὸν δ' ἀπκμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Γιγνώσκω, φρονέω· πᾶ γ' ἐγὼ δὴ νοέοντα κελεύεις.

Ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερές ἡγεμένω.

195 Δὸς δὲ μοι εἴ ποθί τοι ῥόπαλον πεττημένον εἴσιν,

Σκηρεψάσθ' ἑταῆ φάτ' ἀρισφαλὲ ἑμμενας ἑδόν.

Ἥ ῥά, καὶ ἄμφ' ἁμοισιν ἀνικία βάλετο πῆλιν

Πυκνὰ ῥαγαλῶν· ἐν δὲ σρόφος ἦεν ἀρσπῆρ.

Εὐμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμάρεις ἔδωκεν.

200 Τῷ βητίῳ. σαθρῶν δὲ κώπας καὶ βωτορεῖς ἀνδρες

Ρῦν' ὅπως μόνοντες. ὁ δ' εἰς πόλιν ἦγεν ἀνακτα

Πτωχῷ λαγαλὲν ἐναλίγκιον ἡδὲ γέροντι,

Σκητῶμενον· σὺ δὲ λυγρὰ περὶ χροὶ ἔμμεται ἴσο.

Ex me, ut aliquis te occurrens beatum prædicaret.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:

Proci autem ante Ulyssis domum

Discis delectabantur & tragulis mittendis

In præparato pavimento, ubi antea contumeliam exerce-
rant.

Sed quando jam prandendi tempus erat, & advenerunt oves 170

Undique ex agris, hi autem agebant eas qui antea,

Tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maxime

Placebat præconum, & ipsis aderat convivio)

Juvenes, postquam jam omnes delectati estis mente certa-
minibus,

Ite ad domos, ut paremus convivium. 175

Non enim malum est suo tempore prandium capere.

Sic ait. illi autem surgentes ibant, obtemperabantque fer-
moni.

At postquam venerunt in domos bene habitatas,

Lænas quidem deposuerunt in sedibus thronisque,

Ipsi autem sacrificaverunt oves magnas & pingues capras: 180

Sacrificaverunt autem fues pingues & bovem armentalem,

Convivium parantes: hi autem ex agro ad urbem

Contendebant Ulyssesque ire & divinus subulcus.

Post hæc autem sermones occepit subulcus princeps virorum:

Hopes, quoniam postea in urbem ire cupis 185

Hodie, sicut iussit dominus meus, certe te ego

Hic vellem stabulorum custodem fieri:

Sed vereor & timeo ne me postea

Objurget: difficiles enim dominorum sunt minæ.

Sed age nunc eamus. jam enim processit maxime 190

Dies, at mox ad vespèram frigidius erit.

Illum respondens alloquebatur prudens Ulysses:

Cognosco, mente teneo: hæc jam intelligenti præcipis.

Sed eamus: tu autem deinde plane duc.

Da autem mihi sicubi baculum incisum est, 195

Ad innitendum, quoniam dicitis valde difficilem esse viam.

Dixit, & circum humeros turpem jecit peram

Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.

Eumæus autem ei baculum animo ejus gratum dedit.

Hi ibant. stabulum autem canes & pastores viri 200

Custodiebant a tergo manentes. hic autem in urbem duxit
regem

Mendico misero similem & senî,

Fulcientem se: illeque turpi circum corpus amictu amictus erat.

Sed

- Α'Α' ὅτε δὴ γάχοντες ὁδὸν κάτα παιταλίσσαν
 205 Αἴετ' ἐγγύς ἴσαν, ἣ ἐπὶ κρήνῳ ἀφίκοντο
 Τυκτώ, καίρουν, ὅθεν ὑδράωντο πολῖται,
 Τῷ ποίῳ Ἰθάκῃ ἣ Νήριτ' ἠδὲ Πολύκωρ·
 Αἴμφι δ' αἶρ' αἰγείραν ὑδαποτρίων ἠὲ ἄλσῃ
 Πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ρέον ὕδωρ
 210 Τέλειεν ἐκ πέτρης· βωμός δ' ἐρύπερθε στέτυκτο
 Νύμφων. ὅδι πάντες ἐπιρίζεσκον ὀδίται·
 Εἴδα' σφαις ἐκίχων ἥος Δολιχίου Μελανδῶς,
 Αἴγας ἄγων αἰ πάσι μεσέπρεπον αἰκολίοισι,
 Δέκνον μνηστήρεσι· δύω δ' αἰμ' ἔποντο νομήης.
 215 Τὺς δὲ ἰδὼν νείκεσεν, ἔπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε
 Ἐκπαγλὸν ἣ ἀεικίς· (ὅρνε δὲ κῆρ Οὔδυσσῃ)
 Νῶ μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἠγνάζει·
 Ὡς αἰεὶ πῶν ὁμοῖον ἄγχι θεὸς ὡς πῶν ὁμοῖον.
 Πῆ δὴ πῶνδε μολοβρόν ἄγεις ἀμέγαρτε συβώπῃ,
 220 Πρωχὸν ἀνιρρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντήρα;
 Ὅς πολλῇσι φλιῇσι παρασὰς φλίψεται ὦμους,
 Αἰαίζων ἀκόλως, ἐκ ἄορας ἰδὲ λήβητας.
 Τόν κ' εἰ μοι δοίης σαδμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
 Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλὸν τ' εἰρίφοισι φορῶμαι,
 225 Καὶ κεν ὁρὸν πίνων, μεγάλῳ ἐπιγυγίδα δέω.
 Αἴ' ἔπειθ' ἐν δὴ ἔργα καὶ ἔμμεθεν, ἐκ ἰδολήσῃ
 Ἐργὸν ἐποίχισθαι, αἰεὶ πάσων κατὰ δῆμον
 Βυλίσται αἰαίζων βόσκειν ἠὲ γαστέρ' ἀναλσον.
 Αἴ' ἐκ σοι ἐρώ, πῶδε ἣ στυγισμένον ἔσται.
 230 Αἰ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Οὔδυσσῃ· δαίοιο,
 Πολλὰ οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμῶν
 Πλάραι ἀποτρέψαι, δόμον κατὰ βαλομένοιο.
 Ὡς ῥάω· ἣ παριὼν λαῖξ' ἐνδορον ἀρραδίησιν
 Ἰχθῆ· ἰδέ μιν ἐκπὸς ἀπαρτιτῷ ἐκυφίλειεν,
 235 Αἴ' ἔμειν ἀσφαλῶς. ὁ δὲ μερμηριέει Οὔδυσσας,
 Ἢ δὲ μεμψέας ροπάλην ἐκ θυμὸν ἔλοισιν,
 Ἢ πρὸς γῆν ἐλάσει κάρη, ἀμφ' ἑδας αἰάρας,
 Αἴ' ἐκπύλμησι, φρασί δ' ἔχων. πῶν δὲ συβώπῃς
 Νείκεσεν ἄπαν ἰδὼν· μέγα δ' ὤζετο χέρας ἀνταχῶν,
 240 Νύμφαι κρήνῃσι, κύρην Διὸς, εἰ ποτ' Οὔδυσσας
 Τίμῃ ἐπὶ μηρὶ ἔκῃ καλύψας πίοισι δαμῶ
 Ἀρνῶν ἠδ' εἰρήν, πῶδε μοι κρητύατ' εἶλδωρ,

Sed quando jam euntes viam per asperam
 Urbem prope erant, & ad fontem pervenerant 205
 Struſtum, pulchre fluentem, unde aquabantur cives,
 Quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyſtor:
 Circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
 Undique rotundum, frigida autem defluebat aqua
 Alte ex petra: ara autem deſuper facta erat 210
 Nympharum, ubi omnes ſacrificabant viatores:
 Illic ipſos invenit filius Doli Melantheus,
 Capras agens quæ omnibus antecellebant gregibus,
 Prandium procis: duo autem ſimul ſequebantur paſtores.
 Illos autem intuitus objurgavit, verbumque dixit, & prolo-
 cutus eſt 215

Minax & contumelioſum: (movit autem cor Ulyſſis)

Nunc quidem omnino malus malum ducit:

Ut ſemper ſimilem ducit Deus ad ſimilem.

Quo jam hunc ſectatorem epularum ducis invidende ſubul-
 ce

Mendicum moleſtum conviviorum perniciem? 220

Qui multis poſtibus aſtans arretet humeros,

Petens fruſta, non enſes neque lebetes.

Hunc ſi mihi dares ſtabulorum cuſtodem fieri,

Cortis purgator ut ſit, frondemque hædis ferat,

Equidem ſerum bibens, magnum ſemur ſuum efficeret. 225

Sed quoniam facinora mala didicit, non volet

Opus adire, ſed tremulus reptans per populum

Vult mendicando paſcere ſuum ventrem inſatiabilem.

Sed tibi edico, quod & perfectum erit:

Si iverit ad domos Ulyſſis divini,

Multa ei circum caput ſcabella virorum ex manibus 230

Latera deterent per domum percuffo.

Sic dixit, & accedens calce inſultavit inſipientia

Coræ: neque ipſum extra viam excuſſit,

Sed manſit firme. cogitavit autem Ulyſſes, 235

An irruens baculo animam eriperet ei,

An ad terram dejiceret caput, ad ſolium extollens,

Sed duravit, animumque cohibuit. illum autem ſubul-
 cus

Increpuit contra intuiſus: valde autem precatus eſt manus tol-
 lens:

Nymphæ fontanæ, filiz Jovis, ſi unquam Ulyſſes 240

Vobis femora combuſſit cooperiens pingui adipe

Agnorum & hædorum, hoc mihi perſicite votum,

Tom. II.

F f

Ut

- Ὡς ἔλθοι μὲν κῆνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δὲ εἰ δαίμων·
 Τῷ κέ ποι ἀγλαίας γε διασκεδάσθην ἀπάσας,
 245 Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
 Ἀΐσυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνδιος αἰπόλος αἰγῶν,
 ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
 Τὸν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσέλμοιο μελαίνης
 250 Ἀΐξω πῶλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολλὸν ἄλφοι.
 Αἱ γὰρ Τηλέμαχον βαλοὶ ἀργυρόστοχος Ἀπόλλων
 Σήμερον ἐν μεγάροις, ἣ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείῃ,
 Ὡς Ὀδυσῆϊ γε πηλὸ ἀπώλεισθ' νόστιμον ἦμαρ.
 Ὡς εἰπὼν, πῶς μὲν λίπεν αὐτοδὶ ἦκα κίοντας·
 255 Αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὅκα δόμους ἱκανὸν ἀνακτος.
 Αὐτίκα δ' εἶσω ἵεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάδιζεν
 Ἀντίον Εὐρυμάχῃ· τὸν γὰρ φιλέσκει μάλισα.
 Τῷ παρὰ μὲν κριῶν μοῖραν μοῖραν δίσσαν οἱ πονέοντο·
 Σίτον δ' αἰδοῦναι παμὶν παρέθηκε φέρουσα
 260 Ἐδμεναι· ἀρχιμόλον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 Σπῆτιν ἐρχομένα· περὶ δὲ σφραῖς ἦλυθ' ἰωνὴ
 Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφραῖς βάλλει· αἶψα
 Φῆμι· αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλὼν προσέειπε συβώτῃ,
 Εὐμαί, ἣ μάλα δὴ πῶδε δαμάσκει καλ' Ὀδυσσεύς,
 265 Ρ' εἴα δ' ἀείγωντ' ἐς· καὶ ἐν ποσσὶν ἰδίσθαι.
 Εξ ἐπέρων ἐπερ' ἐς· ἐπὶ πῆσται δὲ αἱ αὐλῇ
 Τοίχῳ καὶ θρυγασίῃ, δύρα δ' ἀεργίης εἰσὶ
 Δικλίδες· ἔκ' ἂν τις μιν ἀνὴρ ὑπερπλίσσεται.
 Γινώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα πίνοντες
 270 Ἄνδρες· ἐπεὶ κνίσση μὲν ἀνλώσθην, ἐν δὲ τε φόρμιγγι
 Ἦπικε, λῶ ἄρα δαῖτ' ἀνδρὶ ποίησαν ἐταίρῳ.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Εὐμαῖ συβώτα,
 Ρ' εἰ ἔγνω· ἐπεὶ ἰδὲ πᾶσι τ' αἰὶα πέρ ἴσ' ἀνοήμων.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται πᾶσι ἔργα.
 275 Ἡὲ σύ πρῶτ' ἐσέλθε δόμους ὧ ναιετάοντας,
 Δύσσο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑποκείμενός εἰμι·
 Εἰ δ' ἰδέαις, ἐπόμενον, ἐγὼ δ' εἰμι προπάροιθε.
 Μνηδὲ σύ δηδιύειν, μὴ τίς σ' ἐκπύσθ' ἰούσας
 Ἡ βαλῇ, ἣ ἐλάσῃ· πᾶσι σὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
 280 Τὸν δ' ἡμέβετο ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Γινώσκω, φρονέω· σάγῃ δὴ φρονέοντα κελάεις·

Ut veniat ille vir, ducatque ipsum deus:
 Hoc pacto tibi comtus dissiparet omnes,
 Quos nunc protervus fers, vagans semper 245
 Per urbem. at pecudes mali perdunt pastores.
 Hunc autem rursus alloquebatur Melanthius caprarius capra-
 rum:

Papæ, quid dixit canis versutias callens,
 Hunc aliquando ego in navi bene tabulatâ nigra
 Agam longe ab Ithaca, ut mihi victum multum inve- 250
 niat.

Utinam enim Telemachum interficiat arcitenens Apollo
 Hodie in domibus, vel a procis interficiatur,
 Nam Ulyssi quidem proctil periiit reditus dies.

Sic locutus, hos quidem liquit illic placide euntes:
 At ipse ivit: admodum vero celeriter ad domos pervenit
 heri. 255

Statim autem introivit, cumque procis sedit
 Ex adverfo Eurymacho: hunc enim amabat maxime.
 Illi quidem carnum partem apposuerunt qui laborabant:
 Panem autem verecunda proma apposuit ferens,
 Ad comedendum. prope autem Ulysses & divinus subulcus 260
 Steterunt venientes. circum autem ipsos venit sonitus
 Citharæ concavæ: etenim illis occeperat canere
 Phemius. at ille manum prehensens alloquebatur subulcum:
 Eumæe, certe nimis scilicet hæc sunt ædes pulchræ Ulyf-
 sis,

Facileque notabiles etiam inter multas visu. 265
 Ex aliis aliæ aptæ sunt: ornatum est autem eis atrium.
 Muro & septis, janæ autem bene munitæ sunt.
 Bifores: haud quisquam eas vir expugnaret.
 Cognosco autem quod multi in ipsa convivio instituunt.
 Viri: quoniam nidor etiam ascendit, & cithara 270
 Sonat, quam convivio dii fecerunt sociam.

Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulcæ:
 Facile nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
 Sed age jam consultemus quomodo erunt hæc opera.
 Vel tu primus ingredere domos bene habitatas, 275
 Inferque te procis, ego autem relinquir hic:
 Sin vis, remane, ego autem ibo præ.
 Neque tu tarda, ne quis te extra conspicarum
 Vel percutiat, vel pellat: hæc enim te reputare jubeo.

Huic autem respondit postea pertolerans divinus Ulysses: 280
 Scio, teneo: hæc intelligenti præcipis:

- Α'λ' ἔρχεσθ' προκάροιθ'εν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτῷ.
 Οὐ γάρ τι πληγίων ἀδελφῶν, ἔδ' ἐβόλῳ.
 Τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα.
 285 Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ ποῖσι γενέσθω.
 Γαστέρα δ' ἔσπευ' ἐγὼν ἀποκρύψαι μεμαῖον
 Οὐλομένῳ, ἢ πολλὰ κακὰ ἀνδράποισι δίδωσι.
 Τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες εὐζυγοὶ ὀπλίσσονται
 Πόντιν ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέσσι φέρονται.
 290 Ὡς οἱ μὲν ποιεῖσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγρόδον.
 Ἀν' δὲ κύων κεφαλῶν τε καὶ ἔσπευ' κείμενον ἔχει
 Ἀργῷ Ὀδυσσῆϊ σπασίφρονι, ὃν ῥά ποτ' αὐτῶς
 Θρήϊε μὲν, ἔδ' ἀπόνητο· πάρῳ δ' εἰς Ἴλιον ἵψῳ
 ὤχετο. πόν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νῆοι ἄνδρες.
 295 Αἶψας ἐπ' ἀγροστέρας, ἠδὲ πρὸς αἶας, ἠδὲ λαγαρές.
 Δὴ τότε κατ' ἀπόδες· ἀποιοχόμενοι οὐρανὸν ἄνακτ',
 Ἐν πολλῇ κόπρῃ, ἢ οἱ προκάροιθ'εν θυράων,
 Ἡμίονων τε βοῶν τε αἶας κέχυτ'· ὅρ' ἂν ἄγοιεν
 Δμῶϊς Ὀδυσσῆϊ σπείνῳ μέγα κοπρησόντες.
 300 Ἐνθα κύων κατ' Ἀργῷ ἐνίπλεον κυρραεῖον.
 Δὴ πάτε γ' ὡς ἐνόησαν Ὀδυσσεύς ἐγγὺς ἵοντα,
 Οὐρῇ μὲν ῥ' ὄγ' ἔσπευ', καὶ ἔσπευ' καὶ βάλαν ἄμφω·
 Ἀΐον δ' ἐκ ἐπ' ἔπειτα δαυήσασα οἶο ἄνακτ'
 Ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ ῥόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
 305 Ῥαῖα λαδῶν Εὐμαῶν· ἄφαρ δ' ἐρεῖνετο μῦθον,
 Εὐμαί, ἢ μάλα δαυῖμα, κύων ὅδε κατ' ἐνὶ κόπρῃ.
 Καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀπὸρ ποδὲ γ' ἢ σάρα οἶδα
 Εἰ δὴ καὶ παχὺς ἔσκε δέιν' ἐπὶ αἰεὶ τῶδε,
 Ἦ αὖτως, οἷός τε τραπέζῃς κυῖας ἀνδρῶν
 310 Γήγορτ', ἀγλαῖης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτας.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη Εὐμαῖ συβώτα,
 Καὶ λίω ἀνδρὸς γε κύων ὅδε πῆλε δανόντ'·
 Εἰ ποῖόςδ' εἴη ἡμῖν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
 Οἷόν μιν Τροίῳδε κύων κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
 315 Ἀΐα κε δαΐσασα ἰδὼν παχυπῆτα καὶ ἀλλυῖ.
 Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαδέειν βένθεσιν ὕλης·
 Κρεῖδαλον δ' ἐπὶ ἰδαῖον· καὶ ἔχρει γὰρ περὶ δὴ·
 Νῦν δ' ἔχεται κακόσπευ, ἀνὰ δὲ οἱ ἄλλοι πάτρης
 ὦλπον· πόν δὲ γυναικας αἰκιδέας ἢ κομίσαι.
 320 Δμῶϊς δ' ἄτ' ἂν μεμνέτ' ἐπιμαρτύρῃσι ἄνακτας,

Sed i prę, ego autem relinquer hic:

Non sum enim plagarum indoctus, neque ictuum.

Patiens mihi animus, quoniam mala multa passus sum

Undis & in bello: cum illis hoc etiam fiat.

183

Ventrem autem haudquaquam est abscondere cupidum

Perditum, qui multa hominibus dat.

Cujus gratia & naves bene transtratę armantur

Pontum super indomitum, mala inimicis ferentes.

Sic hi quidem talia inter se dicebant.

290

Sursum autem canis caputque & aures jacens levavit

Argus Ulyssis calamitosi, quem quondam ipse

Nutrierat quidem, neque *tamen* perceperat fructum & usum:

prius enim in Ilium sacrum

Iverat. hunc autem antea ducebant juvenes viri

Capras ad sylvestres, & cervos, & lepores.

299

Tunc jacebat neglectus absente domino,

In multo stercore, quod ei ante fores,

Mulorumque boumque affatim fustum erat: donec auferrent

Servi Ulyssis nemus magnum stercoreaturi.

Illic canis jacebat Argus plenus ricinorum.

300

Ibi tum ut agnovit Ulysses prope esse,

Cauda quidem hic adulabatur, & aures morabat ambas:

Prope autem non item potuit suum dominum

Venire. at iste eo procul viso absterfit lacrymam,

Facile latens Eumęum: statim autem interrogabat ver-

bo:

305

Eumęe, certe nimis mirum est, canis hic jacet in fimo:

Pulcher quidem corpore est, at hoc non certo scio

An scilicet etiam velox fuerit ad currendum cum forma i-

sta,

An secus, quales mensarii canes virorum

Sunt, decoris autem gratia nutriunt domini.

310

Hunc autem respondens alloquebaris Eumęe subulce:

Et sane viri canis hic est procul mortui.

Si talis esset & corpore & operibus,

Qualem ipsum ad Trojam iens reliquit Ulysses,

Statim admirareris videns velocitatem & fortitudinem.

315

Non enim effugiebat profundę in profunditatibus sylvę

Fera, quamcumque viderat: & vestigiis enim sciebat:

Nunc autem tenetur malo, dominus autem ejus extra pa-

triam

Periit: hunc autem mulieres negligentes non curant.

Servi autem quando non amplius imperant domini,

320

- Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐδέλυσεν ἱναίσμα ἔργάζεσθαι.
 Ἡμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται φέρυπα Ζῆς
 Ἀνέρο, ἔτι ἂν μιν κατὰ δέλιον ἡμερ ἔλησιν.
 Ὡς εἶπὼν; εἰσῆλθε δόμος δ' ὑμειπτόντας·
 325 Βῆ δ' ἰδὼς μεγάρους μετὰ μνηστῆρας ἀγῶνές.
 Ἄρρον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανθ' ἑλάναιον;
 Αὐτὰρ ἰδόντ' Οὔδυσσῃα ἱεκοσφ' ἐνι αὐτῷ.
 Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἰδὼς Τηλέμαχ' ἰδοειδὴς
 Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτῳ· ὅκα δ' ἔπειτα
 330 Νῆσ' ἐπὶ οἱ καλίστας· ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δΐφρον
 Κείμενον, ἐνθα δὲ δαιτρός ἐφίξεσκέυ κρέα πολλὰ
 Δαιόμενον μνηστῆροι δόμον κάτα δαμνυμένοισι.
 Τὸν κατῴκησεν φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
 Ἀντίον· ἐνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφίξετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
 335 Μοῖραν ἑλὼν ἐφθε, κανέυ τ' ἐκ σπον αἵρας.
 Ἀγχιμολὸν δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δάματ' Οὔδυσσῃς,
 Πτωχῷ λαγαλέῳ ἱναλίγκι' ἠδὲ γέροντι,
 Σκηπτόμενον· πὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροὶ ἔμματα ἔστο.
 Γῆς δ' ἐπὶ μελίης ἠδ' ἐντοσθε θυράων,
 340 Κλινάμενον· σάδμῳ κυπαρισίνῳ, ὃν ποτὶ τέκτων
 Ξίσσεν ἐπισαμένως, ἣ ἐπὶ σάδμῳ ἰδῶνι.
 Τηλέμαχ' δ' ἐπὶ οἱ καλίστας προσέειπε συβώτῳ,
 Ἄρρον δ' ἦλον ἑλὼν περικαλέε' ἐκ κανῶιο,
 Καὶ κρέα, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι,
 345 Δός τῳ ξείνῳ σάωσιν φέρων· αὐτὸν σε κέλευε
 Αἰσάζειν μάλα πάντας ἐποικόμενον μνηστῆρας.
 Αἰδώς δ' ἐκ ἀγαθῇ καχημένην ἀνδρὶ προίκτη.
 Ὡς φάτο· βῆ δὲ σφυροβόος ἐπὶ πὼν μῦθον ἄκουσεν·
 Ἀγχι δ' ἐκάμεν' ἔπειτα πεπρόντα προσήυδα,
 350 Τηλέμαχος τοι ξείνῃ διδοὶ πάδε, καὶ σε κέλευε
 Αἰσάζειν μάλα πάντας ἐποικόμενον μνηστῆρας.
 Αἰδὼ δ' ἐκ ἀγαθῷ φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προίκτη.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη πολύμητις Οὔδυσσῃς,
 Ζῶ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὀλβιον εἶναι,
 355 Καὶ οἱ πάντα γένοιθ' ὅσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ·
 Ἥ ῥά, ἣ ἀμφοτέρησιν ἐδέξατο, ἣ κατέδηκεν
 Ἀδῶι, ποδῶν τροπάρηδεσ, ἀεικαλῶς ἐπὶ τήρῃ·
 Ἡσθεῖ δ' ὡς ὅτ' αἰοδὸς ἐνὶ μεγάρουσιν αἶδεν,
 Εὐδ' ὅν' ἰδερτήκευ, ὁ δ' ἐπαύσατο δῆθ' αἰοδός.

Non amplius postea volunt officium facere.

Dimidium enim virtutis aufert late sonans Jupiter

Viri, quando ipsum servilis dies occupat.

Sic locutus, ingressus est domos bene habitatas.

Ivit autem recta *per* domum ad procos superbos.

325

Argum autem contra occupavit fatum nigrae mortis,

Statim ut viderat Ulysssem vigesimo anno.

Primus autem vidit Telemachus divinus

Venientem *per* domum subulcum: celeriterque deinde

Innuvit ad se vocans, atque ille circumspiciens cepit sel-

lam

330

Jacentem, ubi coquus insidere solebat carnes multas

Incidens procis in domo convivantibus.

Hanc deposuit potans ad Telemachi mensam

Ex adverso: ibi scilicet ipse sedebat. huic autem præco

Partem capiens ponebat, ex canistroque panem sumens.

335

Propius accedendo autem post ipsum intravit domos Ulysses,

Mendico squalido similis & seni,

Scipioni innixus: illoque sordidato circum corpus amictu ami-

ctus erat.

Sedebat autem in fraxineo limine intra januas,

Innixus limini cyparisseo quod quondam faber

340

Poliverat scite, & ad normam direxerat.

Telemachus autem ad se vocatum alloquebatur subulcum,

Panemque totum sumens perpulchro ex canistro,

Et carnes uti ei manus capiebant comprehendenti:

Da hospiti hæc ferens: ipsumque jube

345

Mendicare prorsus omnes adeuntem procos.

Pudor enim non est bonus indigenti viro gratis habere cupi-

enti.

Sic dixit. ibat autem subulcus postquam verbum audivit:

Prope autem stans verbis velocibus alloquebatur:

Telemachus tibi hospes dat hæc, & te jubet

350

Mendicare prorsus omnes adeuntem procos.

Pudorem autem non bonum dicit esse viro gratis accipere ge-

stienti,

Hunc autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:

Jupiter rex, Telemachus mihi in viris beatus sit,

Et ei omnia fiant quæcunque animo suo cogitat.

355

Dixit, & ambabus accepit, & deposuit

Illic, pedes ante, indecenti in pera:

Comedebat autem usque dum cantor in ædibus canebat,

Donec ille cœnaverat, iste cessabat divinus cantor.

- 360 Μνηστῆρες δ' ὁμάδῃσαν ἀνὰ μέγαρ· αὐτὰρ Ἀθλῶν
 Ἀγχι παρισταμένη Λαερτιάδῳ Ὀδυστῇα
 Ὠτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγέροι,
 Γνοίη δ' οἴπνεις εἰσιν ἐνείσμευ οἱ τ' ἀδέμαιοι.
 Ἀλλ' ἐδ' ὡς ἂν ἡμεῖς ἀπαλεξήσμεν κακότητ'.
- 365 Βῆ δ' ἱμεν αἰψόσων ἐνδέξια φῶτα ἱκασον,
 Πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥσθ' ἴππῳ πάλαι εἴη.
 Οἱ δ' ἐλεάροντες δίδοσαν, καὶ ἐδάμβον αὐτῶν·
 Ἀλλ' ἄλλος τ' ἔροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι,
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα Μελάνδι' αἰτόλ' αἰγῶν,
- 370 Κέκλυτε μὲν μνηστῆρες ἀγακλείης βασιλείης
 Τῷδε περὶ ξένῳ· ἥ γάρ μιν πρότδεν ὄππκα.
 Ἡπὶ μὲν οἱ δ᾽ ἄρο συβώτης ἡγεμόνθην,
 Αὐτῶν δ' ἔσφα οἰδ᾽ αὖ ποθεν γέν' εὐχεται εἶναι.
 ὧς ἔφατ'. Ἀνάνθ' δ' ἔπεισι νείκεας συβώτῳ,
- 375 Ὡς ῥίγνῳτε συβώτα, αἴη δὲ σὺ πόνδ' ἐπὶ πόλινδ'
 Ἡγάγεις; ἥ ἔχ' ἄλλος ἡμῖν ἀλήμονας εἰσι καὶ ἄλλοι
 Πτωχοὶ ἀνιπρὸι, δαυτῶν ἀπολυμαυτῆρες;
 Ἡ' ὄνοσαι ὅτι τοι βίσιον κατέδυσιν ἀνακτ'
 Ἐνθάδ' ἀγχιρόμενοι; σὺ δὲ καὶ ποδι πόνδ' ἐκάλεισσαι;
- 380 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφησ' Εὐμαῖε συβώτα,
 Ἀνάνθ', ἔμην καλά καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
 Τίς γάρ δὴ ξῆνον καλῶ ἄλλοθεν αὐτῶς ἐπελθὼν
 Ἀλόν γ' εἰ μὴ πᾶν οἱ δημιουργοὶ ἴασι;
 Μάκων, ἥ ἱππῆρα κακῶν, ἥ σέκτονα δύρων,
- 385 Ἡ' καὶ Δίαπιν ἀοιδόν, ὃ κεν ἀντήρησεν αἰέδων;
 Οὔτοι γὰρ κλητοὶ γὰ βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 Πτωχῶν δ' ἐκ ἂν τις καλῶι τρύξοντα ἱαυτῶν.
 Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς τίει πάντων εἰς μνηστῆραν
 Δμῶσιν Ὀδυσσῆ' ὅττι, τίει δ' αὐτ' ἡμοί' αὐτὰρ ἐγὼ γε
- 390 Οὐκ ἀλθῶν, εἴης μοι ἐχέφρων Πηλεΐδης.
 Ζῶει ἐνὶ μεγάροισι καὶ Τηλέμαχ' Ἰδοιδῆς.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' ἐπὶνυμέν' ἀνάνθ' ἦνδα,
 Σίγα, μὴ μοι αὐτῶν ἀμείβω τότ' ἐπίεσσον.
 Ἀνάνθ' δ' αὖθις κακῶς ἐραδιζόμεν αἰεὶ
- 395 Μῦθαισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλος.
 Ἡ' ῥα, καὶ Ἀνάνθον ἔπειτα πετράναι προσήδα,
 Ἀνάνθ', ἥ μιν καλά, πατὴρ ὡς κήδαι ἔειπεν,
 Ὅς σὺν ξείνῳ ἀνῶγας ἐπὶ μεγάροισι δῖσθαι

Proci autem tumultuabantur per ædes. at Minerva

Prope astans Laertiadz Ulyssi

Hortabatur ut panes a procis congregaret,

Cognosceretque quinam essent iusti quique iniusti.

Sed neque sic quenquam exempturus erat malo.

Institit autem ire petiturus dextre a viro quoque 365

Undique manum porrigens, tanquam olim mendicus fuisset.

Hi autem miserantes dabant, & mirabantur ipsum:

Mutuos autem interrogabant quis esset & unde venisset,

His autem interloquebatur Melanthius custos caprarum.

Audite me proci inclytæ reginæ

370

Isto de hospite: certe enim antea ipsum vidi.

Equidem eum huc subulcus duxit,

Ipsium autem non aperte scio unde se genere dicat esse.

Sic ait. Antinous autem verbis objurgabat subulcum:

O famose subulce, cur tu hunc in urbem

375

Duxisti? an non satis nobis erronei sunt alii

Mendici molesti, epularum pestes?

An te juvat quod vitam edunt regis

Hic congregati? tu autem etiam alicunde hunc vocasti?

Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce: 380

Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.

Quis enim hospitem vocat aliunde ipse adiens

Alium nisi eorum *aliquem* qui publici operarii sunt?

Vatem, vel sanatorem malorum, vel fabrum lignorum,

Vel etiam divinum cantorem, qui delectet canens? 385

Hi enim vocati hominum super infinita terra.

At mendicum nemo vocaverit comedurum seipsum, *i. e. ejus bona*.

Sed semper molestus super omnes es procos

Servis Ulyssis, præcipue autem mihi: at ego

Non curo, donec mihi prudens Penelope

Vivit in domibus & Telemachus divinus.

390

Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:

Tace, ne mihi huic responde multum verbis.

Antinous enim consuevit male irritare semper *quosdam*

Verbis molestis, quin incitat etiam alios.

395

Dixit, & Antinoui verbis velocibus alloquebatur:

Antinoe, certe me bene pater uti curas filiam,

Qui hospitem iussisti a domo exire

Ver-

- Μύθω ἀναγκάω· μὴ σὺ θεὸς τελίσσῃς.
 400 Δός οἱ ἑλὼν· ἔσσι φθονῶν· κέλομαι γάρ ἐγὼ γε.
 Μήτ' ὕν μητέρ' ἐμὴν ἄλκιον πῶγε, μήτ' ἀν' ἄλλοι
 Δμῶν οἱ κατὰ δόματ' Οὔδυσσέῳ θεοιο.
 Ἀλλ' ἔσσι ποιῆτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
 Αὐτὸς γάρ φαγγέμεν πολὺ βέλαια ἢ δόμεν ἄλλω.
 405 Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοῦ ἀπαμειβόμεν προσέειπε,
 Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μίν' ἄχευε, ποῖον ἔειπες;
 Εἰ οἱ πόσων ἀπακτες ὀρέξεαι μετ' ἡῆρες,
 Καί κεν μιν τρεῖς μύλας ἀπὸ προδεν οἶκ' ἐρύκοι,
 ὣς ἄρ' ἔρη, καὶ θρήνων ἑλὼν ὑπὲρ ἡγευε τραπέζῃ.
 410 Κέμενον, ὅρ' ἐπαχεν λιπαρὺς πόδας ἐλατινάζων,
 Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδασαν, κλήσαν δ' ἀπὸ πῆλῳ
 Σίστη καὶ κριῶν. σάχα δ' ἡ καὶ ἔμελλεν Οὔδυσσας
 Αὐτὸς ἐπ' ἑδὼν ἰὼν προικὸς γάμοισιν Ἀχαιῶν.
 Σπῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μύθον ἔειπεν,
 415 Δός φίλ'· ἔμιν μοι δοκίεις ὁ κάπνισ' Ἀχαιῶν
 ἔμμεναι, ἀλλ' ὥρις, ἐπεὶ βασιλῆϊ εἰσικας.
 Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λῶιον ἢ περ ἄλλοι
 Σπῆ· ἐγὼ δ' ἂν σε κλέω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
 Καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνδράποισιν ἔναον
 420 Οἴβι' ἀφικνέον, καὶ πολλὰ δόσκον ἀλλήτῃ
 Τόῳ ὅποιος εἴ, καὶ ὅτ' ἀκαχρημένος ἔλθοι.
 Ἦσαν δὲ δμῶες μέλα μύρῃσι, ἄλλ' αὖτε πολλὰ
 Οἴσιν τ' ἔζωσι καὶ ἀφνειοὶ καλίωνται.
 Ἀλλὰ Ζῆς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἦδε γὰρ πευ)
 425 Ὅς μ' ἄμα ληίσῃσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
 Αἰγυπτιῶνδ' ἵνα δολιχὴν ὁδὸν, ὅρ' ἀπολοίμην.
 Σπῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῶν νῆας ἀμφιπέλοισας,
 Ἐνδ' ἥτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήρας ἐταίρους
 Αὐτὰρ νῆαςσι μέναι, καὶ νῆας ἔρωσσαι.
 430 Ὅπῃρας δὲ κατὰ σκοπιάς ἄτρυνε νέεσθαι.
 Οἱ δ' ὕβρει ἔξαντες, ἐπιπώμενοι μένει σφῶ,
 Αἴψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν στερμαχάεας ἀγρὺς
 Πόρθεον· ἐκ δὲ γυναικας ἔγον καὶ νῆσσι πένητα,
 Αὐτὰς τ' ἔκτεινον. σάχα δ' ἐς πόλιν ἵκεσ' αὐτὰς.
 435 Οἱ δὲ, βροῦς αἰόντες, αἶψ' ἠοῖ φαινομένηφι
 Ἠλθον. πλεον δὲ πάντ' ἐδίδον πεζῶν καὶ ἵππων,
 Χαλκῷ τε σροπῆς· ἐν δὲ Ζῆς περὶ κέραιους

Verbo cogenti: ne hoc Deus perficiat.

Da ei capiens: non invidio: jubeo enim ego etiam. 400

Neque igitur matrem meam verere in hoc, neque quenquam alium

Servorum, qui in domibus Ulyssis divini.

Sed haud tibi talis in pectoribus cogitatio.

Ipse enim comedere multo majoris quam dare alii.

Illum contra Antinous respondens alloquebatur: 405

Telemache altiloque, animo intemperate, quid dixisti?

Si ei tantum omnes porrigerent proci,

Eum vel tres menses procul hinc domus detineret.

Sic ait, & scabellum capiens ostendebat subter mensam

Positum, in quo scilicet habebat nitidos pedes epulans. 410

Ceteri quoque omnes dabant, implebantque ei peram

Pane & carnibus. cito etiam erat Ulysses

Rursus ad limen iens donum gustaturus Achivorum.

Stetit autem apud Antinoum, & ipsum verbo alloquebatur:

Da amice: haud quidem mihi videris pessimus Achivorum 415

Esse, sed optimus, quoniam regi similis es.

Ideo te oportet dare & melius quam alii

De pane: ego autem te laudabo per carentem finibus terram;

Etenim ego aliquando domum in hominibus habitavi

Beatus divitem, & sæpe dedi erroni. 420

Tali qualiscunque esset, & cujuscunque indigens veniret:

Erantque servi omnino plurimi, aliaque multa

Quibusque bene vivunt, & divites vocantur homines:

Sed Jupiter perdidit Saturnius, (voluit enim sic)

Qui me cum latronibus multum errantibus adegit 425

In Ægyptum ire longam viam, ut perirem.

Stiti autem in Ægypto fluvio naves versatiles.

Tunc quidem ego jussi perdilectos socios

Illic apud naves manere, & naves custodire:

Speculatores autem ad speculas jussi ire. 430

Hi autem incontinentiæ cedentes, sequentes animos suos,

Cito admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros

Populabantur: mulieresque abigebant & infantes liberos,

Ipsosque interficiebant. cito autem in urbem ivit clamor.

Illi autem clamorem audientes, simul cum aurora apparen-
te 435

Venerunt. impletus est autem omnis campus peditibus & equis,

Ærisque splendore: ac Jupiter gaudens fulmine

- Φύζαν ἑμοῖς ἱπάρουσι κακῶ βάλεν· ὑδὲ πες ἔτλη
 Στύϊαι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν εἶη.
- 440 Ἐνδ' ἡμῶν πολλὰς μὲν ἀπέκτανον ὄϊ' ἡ χαλκῷ,
 Τὲς δ' ἀναγον ζώας σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 Αὐτὰρ ἐμ' εἰς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀναπάσσει
 Διημιθεῖ Γαστήρ, ὃς Κύπρῳ ἴφι ἀνασσει.
 Ἐνδεν δὴ νῦν δ' ἄρο ποδ' ἴκω πῆμασσι πάχων.
- 445 Τὸν δ' αὖτ' Ἀνάνοθ' ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
 Τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίη;
 Σπῆδ' ὅπως εἰς μέσσον, ἑμῆς ἀπάνδρε τραπέζης,
 Μὴ πάχα πικρῶ Αἰγυπτου καὶ Κύπρου ἴδῃαι.
 Ὡς πες θαρσαλέθ' καὶ ἀναιδέης ἔσσι προίκης.
- 450 Ἐξείης πάντεσσι παρέσασαι· οἱ δὲ διδύσι
 Μαψιδίως· ἐπεὶ ὅπως ἐπίχρσις ὑδ' ἐλεητὺς
 Ἀλοτρίων χαλίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάτῳ.
 Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμηκας Ὀδυσσεύς,
 Ὡς πόποι, ἦν ἄρα σοίγ' ἐπὶ ἑδρεῖ καὶ φρένας ἦσαν.
- 455 Οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκου σφ' ἐπιστάτῃ ὑδ' ἄλλα δαίης,
 Ὅς νῦν ἀλοτρίοισι παρήμηνθ', ὅα μοι ἔτλης
 Σπῆσσι ἀποπροελὼν δάμναι· πᾶσι δὲ πολλὰ πάρεστιν.
 Ὡς ἔφατ'. Ἀνάνοθ' δ' ἐχολάσασθαι κηροῖ μᾶλλον,
 Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπειτα πατέρωνσιν προσήδα,
 460 Νῦν δὴ σ' ἔκ ἐπ' ἀπὸ καλὰ δι' ἐκ μετάρσι γ' οἶω
 Ἀψ' ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.
 Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ θρήνην ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὤμον,
 Πρυμνότατον κατὰ γῶπον· ὃ δ' ἐσάδῃ ἤνυτε πέτρῃ
 Ἐμπίδον· ὑδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλθ' Ἀνάνοιο,
- 465 Ἀλλ' ἀκίων κίνησε κάρη, κακὰ βυσοδομῶν.
 Ἀψ' δ' ἄρ' ἐπ' ὑδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔειπε, καδδ' ἄρα πῆρμα
 Θῆκεν εὐπλάϊν· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
 Κέκλυτέ με μνηστῆρες ἀγκλειτῶς βασιλῆες,
 Ὅφρ' εἴπω πᾶσι με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
- 470 Οὐ μὲν ὑδ' ἄχθ' ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ὑδὲ τι πένθ'·
 Ὅππότερ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχαίμενθ' κτεάτεσσι
 Βλήσεται, ἢ περὶ βεσὶν, ἢ ἀργεννῆσ' οἴεσιν·
 Αὐτὰρ ἐμ' Ἀνάνοθ' βάλε γαστέρθ' ἄνεκα λυγρῆς,
 Οὐλομένης, ἢ πολλὰ καὶ ἀνδράποισι δίδουσι.
- 475 Ἀλλ' εἴπω πτωχῶν γε δεσὶ καὶ Ἐρμινύεσσιν,
 Αἰγίνουσι πρὸ γάμοιο τέλθ' ἀνάνοιο κίχην.

Fugam meis fociis malam iniecit: neque aliquis ausus
est

Stare contra. circum enim mala undique stabant.

Tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære, 440

Alios autem abduxerunt vivos ipsis ut opus facerent co-
actu.

At me in Cyprum hospiti dederunt occurrenti

Dmetori Jafidæ, qui Cypro fortiter imperabat:

Inde scilicet nunc huc venio clades passus.

Hic autem rursus Antinous respondebat, & loqueba-
tur: 445

Quis deus hanc pestem adduxit, convivii molestiam?

Sta sic in medium, mea procul a mensa,

Ne cito amaram Ægyptum & Cyprum videas.

Ita quidam audax & impudens es mendicus.

Ordine omnibus astas: hi autem dant 450

Temere: quia nulla prohibitio neque miseratio est

De alieno largiri, siquidem adsunt multa cuique.

Hunc autem recedens alloquebatur prudens Ulysses:

Papæ, haud scilicet tibi cum forma etiam mens erat:

Non tu ex domo tua adstanti neque salem dares, 455

Qui nunc alienis assidens, haud quidquam mihi sustines

Panis sumptum dare: cum multa adsint.

Sic ait. Antinous autem irascebatur corde magis,

Et ipsum torve intuens verbis volucris alloquebatur:

Nunc jam te non amplius honeste ex domo puto 460

Recessurum, quando etiam opprobria dicis.

Sic dixit, & scabellum capiens mittebat in dexterum hu-
merum,

Extimum in dorsum. ille autem stabat tanquam rupes

Firmiter: neque ipsum turbabat iactus Antinôi,

Sed tacite movebat caput, mala penitus cogitans. 465

Rursum autem ad limen iens sedebat, peram autem

Deposuit bene plenam, procisque dixit:

Audite me proci perinclytæ reginæ,

Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.

Non quidem neque dolor est in mente, neque luctus, 470

Quando vir pro suis pugnans possessionibus

Jactu icitur, vel propter boves, vel candidas oves:

At me Antinous jaculatus est ob ventrem odiosum,

Perditum, qui multa mala hominibus dat.

Sed sicubi mendicorum dii & Erinnyes sunt, 475

Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.

Hunc

- Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοῦ προσέφη Εὐπείθεῖ υἱός,
 Ἐσθί' ἐκηλῶ ξαῖνε καδήμεν, ἢ ἀπιδ' ἄλλη.
 Μὴ σε νείοι διὰ δώματ' ἐρύσσω, (οἱ ἀγοράεις)
 480 Ἡ ποδὸς ἢ καὶ χεῖρς, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
 Ὡς ἔραθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νημέτησαν,
 Ὡδὲ δὲ πᾶς εἵπεσκε νῶν ὑπερνώροντων,
 Ἀντίνο', εἰ μὲν καλ' ἔβαλες δούλων ἀλήτῳ,
 Οὐλόμεν, εἰ δὴ πῦ τις ἐπυράνι θεός ἐστι.
 485 Καί τε θεοὶ ξένοισιν ἰοικότες ἀλλοδαποῖσι,
 Παντοῖσι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόληας,
 Ἀνδρῶπων ὕβριν τε καὶ ἀνομίῳ ἐφορῶντες.
 Ὡς ἄρ' ἔραν μνηστῆρες. ὁ δ' ἐκ ἐμπάξετο μύθων.
 Τηλέμαχ' δ' εὖ μὲν κραδίη μέγα πένδ' αἶξε
 490 Βλημένῃ· ἔδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων,
 Ἀλλ' ἀκίων κίησε κάρη, κακὰ βυσοδομαίων.
 Τῷ δ' ὥς ἐν ἡκυσέ περὶ φρον Πύλωόπεια
 Βλημένῃ εὖ μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμῳῆσιν ἔειπεν,
 Αἰδ' ἔπως αὐτὸν σε βάλοι κλυτότοξ' Ἀπόλλων.
 495 Τῷ δ' αὖτ' Εὐρωκόμη παμὴν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 Εἰ γάρ ἐπ' ἀρῆσιν τέλ' ἡμετέρῃσι γένοιτο,
 Οὐκ ἂν πᾶς σῶται γὰρ εὐβρότον ἢ αἰοιο.
 Τῷ δ' αὖτε προσέειπε περὶ φρον Πύλωόπεια,
 Μαῦ, ἔχθροί μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανώνται.
 500 Ἀντίνοῦ δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
 Ξείρος πᾶς δούλῳ ἀλητῶν κατὰ δῶμα,
 Ἀνέρας αἰτίζων· (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνάγει)
 Ἐνδ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησαν τ' ἔδσαν τε.
 Οὗτ' δὲ θρήνῳ πρυμνὸν βάλε δέξιόν αἶμον.
 505 Ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευε μετὰ δμῳῆσι γυναιξίν,
 Ἡ μὲν εὖ θαλάμῳ, ὁ δ' ἐδείπνιε δι' Ὀδυσσεύς,
 Ἡ δ' ἐπὶ οἱ καλίσσασα προσνύδα διὸν ὑφορβόν,
 Ἐρχοο δι' Εὐμαῖ· κίων ἄν ξάνον ἀνωχθί
 Ἐλθέμεν, ὅρα τί μιν προστύξομαι. ἢδ' ἐρώμαι
 510 Εἴ πε Ὀδυσσῆ' παλαίφρονος πῆ πέτυσαι,
 Ἡ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι πολυπλάγκτῃ γὰρ ἔοικεν.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Εὐμαῖε συβώτα,
 Εἰ γάρ ποι βασίλειά σιωπήσειν ἔαυτοί
 Οἳ οὐκ ἐμυδάται, δαλγείοι καὶ ποὶ φίλον ἦεν.
 515 Τρῆς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τεῖχος δ' ἔρυσσε

Hunc autem Antinous alloquebatur Eupithei filius:

Comede tranquillus hospes sedens, aut abi alio:

Ne te juvenes per domos trahant, (qui sic loquaris).

Vel pede, vel & manu, lacerentque totum.

480

Sic ait. illi autem omnes supra modum indignabantur:

Sic autem aliquis dicebat juvenum elatorum:

Antinoe, non quidem bene jaculatus es infelicem erro-
nem,

Perdite, si nimirum forsân aliquis cælestis Deus est.

Et sane dii hospitibus similes peregrinis,

485

Omnimodos se ferentes, versantur in urbibus,

Hominum injuriam & æquitatem inspicientes.

Sic dicebant proci. ille autem non curabat verba.

Telemachus vero in corde quidem magnum luctum auge-
bat

Illo percusso. neque tamen lacrymam in terram mittebat ex
palpebris,

490

Sed tacitus movebat caput, mala profunde cogitans.

Illum ut audivit prudens Penelope

Percussum in domo, ancillis loquebatur:

Utinam sic ipsum te jaculetur inclytus arcu Apollo.

Hanc autem rursus Eurynome proma alloquebatur:

495

Si enim in precibus summa nostris posita esset,

Haud quisquam horum pulchro folio conspicuam auroram at-
tingeret.

Hanc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:

Nutrix, odiosi quidem omnes, quoniam mala machinantur:

Antinous autem maxime nigræ morti similis est.

500

Hospes quidam infelix mendicat in domo,

Viros rogans: (egestas enim jubet)

Hic alii quidem omnes impleverunt dederuntque:

Hic autem scabello extimum percussit dextrum humerum.

Illa quidem sic loquebatur inter servas mulieres,

505

Sedens in thalamo. cœnabat autem divinus Ulysses.

Illa ad se vocatum alloquebatur divinum subnclum:

Vade divine Eumæ: iens hospitem jube

Venire, ut ipsum alloquar, & interrogem

Sicubi Ulysses miserum vel andivit,

510

Vel vidit oculis. multum jactato enim similis est viro.

Hanc autem respondens alloquebaris Eumæ subnclæ:

Utinam quidem tibi regina tacerent Achivi

Qualia hic loquitur, mulceret tibi tuum cor.

Tres enim jam ipsum noctes habui, tres autem dies detinui

515
In

- Ἐν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἡμ' ἔκειτο πρὸς ἀποδράς)
 Ἀλλ' ἔπειτα κακότητι διώλυσεν ἡμῶν ἀγοράων.
 Ὡς δ' ὅτ' αἰνιδὸν ἀνὴρ ποσὶ δέρεται ὅς σε θεῶν ἔξ
 Αἶδα δαδᾶς ἐπὶ ἡμερόντι βροτοῖσι,
 520 Τῷ δ' ἄμοτον μεμᾶσιν ἀκυέμεν ὅππῃ· αἶδη·
 Ὡς ἡμῶν κύνων ἰδέλγῃ παρήμεν· ἐν μεγάροισι.
 Φησὶ δ' Ὀδυσσεύς· ξένων πατρῷων εἶναι,
 Κρήτην γαίῃ, ὅδε Μῶν· γένε· ἐστίν.
 Ἐνδον δὲ νῦν δ' ἄρ' ὅδ' ἵκειτο πῆματα πάχων,
 525 Προπρυμνιδόμενος· ἑστῶτα δ' Ὀδυσσεύς· ἀκῶτα
 Ἀγχι· ὅσων ἀνδρῶν ἐν πτόνι δῆμῳ
 Ζωῶν· πολλὰ δ' ἄγει καμνήλια ὅνδε δόμοις.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
 Ἐρχεο, δ' ἄρ' ὅδ' ἵκειτο πῆματα πάχων.
 530 Οὐδ' ἔτι δ' ἡ θυρήσι καθήμενοι ἐξελθόντες,
 Ἡ αὖτε κατὰ δώματ'· ἐπὶ σφισι θυμὸς ἔειπεν.
 Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκίρατα κατ' ἐν οἴκῳ,
 Σιτὶ καὶ μέθυ ἡδύ· σὺ μὲν οἰκῆς ἔδυσιν·
 Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πολέμενοι, ἡμᾶς πάντας
 535 Βῆς ἰσχυρόντες καὶ οἷς καὶ πτόνας ἀγλας,
 Εἰλακινάζουσιν, πίνουσιν σε αἰδομένην οἶνον
 Μαλιδίως· καὶ δὲ πολλὰ καταίνεται. ἔτι γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
 Οἷον Ὀδυσσεύς· ἔσκεν ἀπὸ οἴκου αἰμυῖαι.
 Εἰ δ' Ὀδυσσεύς· ἔλθοι καὶ ἵκοντ' ἐς τετρεΐδα γαῖαν,
 540 Αἰψὰ καὶ σωὴν ἡ παιδὶ βίῃς ἀποσώσεται ἀνδρῶν.
 Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπαυεν. ἀμφὶ δὲ δῶμα
 Σμυρδαλέον κονάβησι. γέλασεν δὲ Πηνελόπεια·
 Αἰψὰ δ' ἄρ' Εὐμαίον ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,
 Ἐρχέο μοι, πόν ξείνον ἐναντίον ὅδε κάλεισθαι.
 545 Οὐχ' ὁράεις ὅ μοι ἦν ἐπὶ πτόνι πᾶσιν ἔτεσσιν;
 Τῷ καὶ ἐκ ἀσπλῆς θάνατος· μνηστῆροι γένοιτο
 Πᾶσι μάλ', ὅδε καὶ σε θάνατον καὶ κῆρας ἀλῆξοι.
 Ἀλλ' ὅτ' ἔτι ἴδω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλεο σῆσιν,
 Αἰ καὶ αὐτὸν γένοιτο σήμερον πάντ' ἐνέποναι,
 550 Ἔστω μιν χλαῖνάν σε χιτῶνά σε, ἡμᾶς καλά.
 Ὡς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπὶ πόν μῦθον ἀκούσας·
 Ἀγχι δ' ἐξέμενεν ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,
 Ἔστω πάτερ, καλέε σε περίφρων Πηνελόπεια,
 Μῆνερ Τηλεμάχου. μεταλήσας αἰεὶ ἱ θυμὸς

In tugurio, (primum enim ad me venit nave aufugiens)

Sed nondum calamitatem ad finem pervenit narrans.

Sicut autem quando cantorem vir aspicit qui ex diis

Canit doctus verba suavia hominibus,

Quem insatiabiliter cupiunt audire quando canit :

520

Sic me ille multis assidens in ædibus.

Dicit autem Ulyssis amicum paternum se esse,

In Creta habitantem, ubi Minois genus est.

Inde nunc huc venit mala patiens,

Provolutus : affirmat autem Ulysses audivisse

525

Prope Thesprotorum virorum in pingui populo

Vivum : multos autem ducit thesauros suam domum.

Hunc autem rursus alloquebatur prudens Penelope :

Vade huc voca, ut coram ipse dicat.

Hi autem vel in januis sedentes ludant,

530

Vel illic in domibus : postquam ipsi animus lætus est.

Ipsorum quidem enim possessiones intactæ jacent in do-

mo,

Panis & vinum dulce : quæ quidem domestici comedunt :

At ipsi in nostra domo versantes, dies omnes

Boves sacrificantes & oves & pingues capras,

535

Epulantur, bibuntque ardens vinum

Temere : hæc autem multa consumuntur. non enim adest
vir

Qualis Ulysses erat qui cladem a domo arceat.

Si autem Ulysses veniret & accederet in patriam terram,,

Statim cum suo filio violentias puniret virorum.

540

Sic ait. Telemachus autem alte sternutabat, circumque do-
mus

Terribiliter resonuit. risit autem Penelope :

Statimque Eumæum verbis velocibus alloquebatur :

Vade mihi, hospitem coram huc voca.

Non vides quod mihi filius adsternutavit omnibus verbis?

545

Ideo & non irrita mors procis sit

Omnibus omnino, neque quisquam mortem & fatum vitet.

Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus repone tuis,

Si ipsum cognovero vero omnia loquentem,

Amiciam ipsum lænaque tunicaque, amictu pulchro.

550

Sic dixit. ibat autem subulcus postquam hunc sermonem
audiverat :

Prope autem stans verbis velocibus alloquebatur :

Hospes pater, vocat te prudens Penelope,

Mater Telemachi : querere aliquid ipsam animus

- 555 Ἀμφὶ πόσει κέλεται, ἣ κήδεά περ πεπαθίη.
 Εἰ δέ κέ σε γυνὴ νημερτῆα πάντ' ἐνέπονται,
 Ἔσσι σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, πῶν σὺ μάλιστ'
 Χρηΐσεις. οἶπον δέ ἣ αἰαΐζων κατὰ δῆμον,
 Γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ σοι ὅς κ' ἐδήλυσιν.
- 560 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Εὐμαί, ἀλλὰ κ' ἐγὼ νημερτῆα πάντ' ἐνέποιμαι
 Κέρη Ἰκαρίοιο περιέρπονι Πύλωποπείη.
 Οἶδα γάρ εἰ περὶ κἄνυ, ὁμῶ δ' ἀνεδέγμεθ' οἷζυά.
 Αἰὰ μνηστῆρων χαλεπῶν ὑποδέδιδι θεῖον,
- 565 Τῶν ὕβρεις τε βίη τε σιδήρεον ἔρανον ἴκει.
 Καὶ γάρ νῦν ὅτε μ' ἔτ' ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντας
 Οὐκ ακόντ' ἔβζαντα βαλὼν ὀδυώσιν ἰδῶκεν,
 Οὐδέ τι Τηλέμαχ' ἀγ' ἐπήρκεσεν, ἔτι τις ἄλλ'.
- 570 Τῷ νῦν Πύλωπόπεια ἐνὶ μεγάροισιν ἀνωχθεῖ.
 Μῦναι, ἐπεγομένην περ, ἐς ἥλιον καταδιώσει.
 Καὶ πόσι μ' ἐρίσσω πόσι' πέρι νόστιμον ἡμῶν,
 Αἰοσπέρω καδίσασα παραὶ πυλῖ, ἔμμεται γάρ σοι.
 Λύγρ' ἔχω. οἶσθα ἣ αἰκὸς, ἐπεὶ σε πρῶθ' ἰκέσασα.
 Ὡς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ πῶν μῦθον ἄκουεν.
- 575 Τὸν δ' ὑπὲρ ἑδῶ βάναυα προσήυδα Πύλωπόπεια,
 Οὐ σὺ γ' ἀγῆς Εὐμαί; τί αὖτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
 Ἥ ἀνά πε δέστας ἐξαίσον; ἦ ἣ ἔλωι
 Αἰδέεται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖτο ἀλήτης.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Εὐμαῖς συβώτα;
- 580 Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἶοιστο ἣ ἄλλ';
 Τῷ βεῖν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερμωροόωντων.
 Αἰὰ σε μέναι ἀνωχθὲν ἐς ἥλιον καταδιώπει,
 Καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὃ βασύεια,
 Οἴλω πρὸς ξείνον φάσθαι ἐπ' ἣ, ἠδ' ἐπακρύσαι.
- 585 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περιέρπον Πύλωπόπεια,
 Οὐκ ἄφρων ἔξαιτο οἶσται, ὅσπερ ἂν εἴη.
 Οὐ γάρ πέ σινες ὧδε καταδνητῶν ἀνδρῶντων
 Ἀνέρες ὕβριζόντες ἀπάσθαια μηχανοόωνται.
 Ἥ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν. ὃ δ' ὄχρητο δῖος ὕφορβε.
- 590 Μνηστῆραν ἐς θεῖον, ἐπεὶ διατέφραδ' ἅπαντα.
 Αἰὶα δὲ Τηλέμαχον ἐπεὶ περὶντα προσήυδα,
 Ἀγχι χαλκ' κεφαλῇ, ἵνα μὴ πάθοιαι οἱ ἄλλοι.
 Ὡ φη, ἐγὼ μὲν ἀσπεμι σύας, ἣ κἄνα φυλάξων;

De marito jubet, quamvis dolores passam.

Si autem te cognoverit vera omnia loquentem,
Induet te lanaque tunicaque, quibus tu maxime
Indiges: panem autem etiam petens in populo,
Ventre pasces, dabit autem tibi qui voluerit.

Illum contra alloquebatur multa passus divinus Ulysses, 560
Eumæe, statim ego vera omnia dicam

Filiæ Icarii perprudenti Penelopæ:

Scio enim bene de illo, similem enim accepimus ærimnam.

Sed procorum difficilium non nihil timeo turbam;

Quorum contumelia & violentia ferreum cælum attingit. 565

Etenim nunc quando me hic vir per domum euntem

Haud quicquam mali facientem jaculans doloribus dedit,

Neque quicquam Telemachus hoc prohibuit neque aliquis alius:

Ideo nunc Penelopem in ædibus jube

Manere, festinantem licet, in solem occidentem. 570

Et tunc me interroget mariti de reditus die,

Propius sedens apud ignem: vestimenta enim

Mala habeo. nosti & ipse, quoniam ad te primum supplex
veni:

Sic dixit. ibat autem subulcus, postquam eam sermonem
audiverat:

Hunc autem super limen euntem alloquebatur Penelope: 575

Non tu ducis Eumæe? quid hoc in animum induxit ille error?

An aliquem forte timens supra modum? an etiam aliter

Verecundatur in domo? malus est verecundus erro.

Hanc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:

Loquitur pro decenti, quæ putaret etiam alijs,

580

Petulantiam vitans virorum potentium.

Sed te expectare jussit in solem occidentem.

Etenim tibi sic ipsi multo melius, o regina,

Solam ad hospitem loqui verbum, & audire.

Hunc autem rursus alloquebatur prudens Penelope: 585

Non insipiens hospes hoc putat, quisquis etiam sit.

Non enim forte ulli sic mortalium hominum

Viri petulantes injusta machinantur.

Illam quidem sic loquebatur. ibat autem divinus subulcus

Procorum in cœtum, postquam dixerat omnia. 590

Statim autem Telemachum verbis volucris alloquebatur,

Prope tenens caput, ut ne audirent alii:

O dilecte, ego quidem ab eo sues, & illa custoditurus,

- Σὸν κ' ἐμὸν βίον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
 595 Αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάν, κ' φράζο θυμῷ
 Μὴ τι πάθης. πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν.
 Τὸς Ζεὺς ἐξολέσσει θεῶν ἡμῖν τῆμα γενέσθαι.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πετυμένῳ ἀνάνην ἠΐδα,
 Ἔσεται ὅπως ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δευλιήσας.
 600 Ἡὼδεν δ' ἵεναι κ' ἄγην ἱερήια καλά.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ αἶδε πάντα κ' ἀθανάτοισι μελήσει.
 Ὡς φάδ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζ'· εὐξέμεν ἐπὶ δίφκῳ,
 Πλητήμεν' δ' ἄρα θυμὸν ἰδνύ' ἠδὲ ποσσίν,
 Βῆ ῥ' ἱμναίε μιν ὕας· λίπε δ' ἔρκαα τε μέγαρόν τε
 605 Πλάον δαυτυμόνων· σοὶ δ' ὀρχηνοῖ κ' αἰοιδῷ
 Τέρποντ'· ἥδη γάρ κ' ἐπήλυδε δέελον ἡμαρ.

Ο' Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο' Μ Η Ρ Ο Υ Τ Η Σ Σ.
 Ρ' Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδεςις.

Ο' Δυσσείας κ' Ἴφρ πυγμὴ γίνεται. φαίνεται δὲ κ' Πωλοπόν
 ποῖς μνηστῆροι, κ' ταρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει. γίνεται
 δὲ καὶ τις κοινολογία ἐν ποίῃ ἐξῆς Ο' Δυσσείας πρὸς Εὐρύμαχον.

Σίγμα δ' ἔειν Ἴφρ, δλχ' Ο' Δυσσείῳ, δῶρά τ' ἀνάσων.

Ἡ' Ἄδης δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμῳ, ὅς κατὰ αὐτὸν
 Πτωχόλοισ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρπε γαστέρι μάργῃ,
 Ἀζηχέι φαγίμεν κ' πίμεν· ἐδὲ οἱ ἑλ' ἴς,
 Οὐδὲ βίη· ἐδ' δὲ μέλας μέγας λῷ ὀρέσσας.
 5 Ἀρναῖ' δ' ὄνομ' ἴσκει· πὼ γάρ διτό πότνια μήτηρ
 Ἐκ γενεῆς· Ἴφρον δὲ νείοι κικλησκον ἅπαντες,
 Οὐτ' ἀπαγγέλλεσκε κίων ὅτε πῶς τις ἀνάγοι.
 Ὅς ῥ' ἰλθὼν Ο' Δυσση διακίετο οἷα δόμοιο,
 Καὶ μιν νεκίων ἔπεα πατρὸς αὐτοῦ προσήδα,
 10 Εἶπε γέρον προθύρῳ, μὴ δὲ σάχα κ' ποδὸς ἔλκερ.
 Οὐκ αἶψα οὐ δὴ μοι ἐπιλήζουσιν ἅπαντες,
 Ἐλκόμενας δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰχμώομαι ἔμπης.
 Αἶψ' ἀνα, μὴ σάχα νῶϊν ἔλκε· κ' χερσὶ γένηται.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ δρᾶ ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ο' Δυσσεύς,

Tuum & meum victum: tibi autem hic omnia curæ sint.
 Ipsum quidem te primum serva, & considera animo 595
 Ne quid patiaris. multi enim mala cogitant Achivorum:
 Quos Jupiter perdat antequam nobis malum fiat.

Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
 Erit sic mi senex: tu autem vade post meridiem usque hic
 commoratus:

Mane autem veni & duc victimas pulchras. 600

At mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.

Sic dixit. ipse autem rursus sedebat bene polita in sede,
 Impletus autem animum cibo & potu,
 Perrexit ire ad fues: liquit autem septaque domumque
 Plenam convivarum. hi autem saltu & cantu 605
 Delectabantur: jam enim advenerat pomeridianum tempus.

O D Y S S E Æ HOMERI XVIII. LIBRI

Argumentum.

Ulyssis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelopæ pro-
 cis, & ab ipsis dona accipit. Fit & quædam collocutio
 deinceps Ulyssis cum Eurymacho.

Σ. Contentionem Iri, gloriam Ulyssis, donaque regum.

Venit autem mendicus publicus, qui in urbe
 Mendicabat Ithacæ, excellebat autem ventre insano,
 Continenter comedendo & bibendo: neque ei erat vis,
 Neque robur: specie autem valde magnus erat inveniendi.
 Arnæus autem nomen ei erat: hoc enim imposuerat alma ma-
 ter 3

Ex nativitate: Irum verò juvenes vocitabant omnes,
 Quoniam renunciatum ibat cum aliquorsum quis juberet.
 Qui veniens Ulysses expellebat sua domo,
 Et ipsum objurgans verbis volucris alloquebatur:

Recede senex a vestibulo, ne scilicet mox etiam pede tra-
 haris. 10

Non audis quod scilicet mihi innunt omnes;

Trahereque jubent? ego autem veracundor tamen.

Sed surge, ne mox nobis contentio & manibus fiat:

Hunc autem torva spectans alloquebatur consilio pollens U-
 lysses:

- 15 Δαίμονι', ὅτε αἶ σι ῥέζω κακόν, ὅτ' ἀγορεύω.
 Οὐτέ πνα φθονέω δόμεναι ἢ πόλ' ἀνελόντα.
 Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρως ὀδε χείσεται· ὅδε αἶ σι χρῆ
 Ἀποτρέων φθονέειν. δοκίμεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης,
 ὥσπερ ἐγών. ὄλβον δέ θεοὶ μέλυσον ὅπασιν.
- 20 Χερσὶ δὲ μῆα λίω προκαλίξω, μή με χολώσης.
 Μὴ σε, γέρον περ ἐών, γῆδ' ἢ χέλεα φύρσαι
 Αἵματ'· ψυχὴ δ' ἂν ἐμοὶ ἢ μάλλον ὅτ' εἴη
 Αἰετον. ἢ μὲν γάρ αἶ σ' ὑποτρέψαι οἶω
 Δάπτερον ἐς μέγαρον Λαιρτιάδην Οὔδυσσ'.
- 25 Τὸν δὲ χολώσασμεν προσεφώνεον Ἰρ' ἀλήτης,
 ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδῳ ἀγορεύει,
 Γρηὶ καμινῶ ἴσ'· ὃν ἂν κακὰ μετὰσάμεναι,
 Κόπων ἀμφοτέρησι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
 Γναθμῶν ἐξελάταμι, σὺδὲ ὡς ληϊβοτέρης.
- 30 Ζώσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώσῃ ἢ οἶδε
 Μαργαμίνης. πῶς δ' ἂν σὺ νυντέρη ἀνδρὶ μάχοιο;
 ὧς γ' μὲν προπάραιδε θυράων ὕψηλων
 Οὐδ' ἐπὶ ξεστῇ παυθυμαδὸν ὀκλεόωντο.
 Τοῖν δὲ ξυνίηχ' ἱερὸν μὲν Ἀγανόιο,
- 35 Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκχελάσας μετεφώνει μνηστῆρες·
 ὦ φίλοι, ἢ μὲν τῷ π' ἀρ' ποιεῖσιν ἐτύχθη.
 Οἴω περὶ κλέῳς ἡγάχων ἐς πόδε δάμα·
 Ὁ ξείνός πε ἢ Ἰρ' εἰζέσθον ἀλλήλοισιν
 Χερσὶ μαχέσασθαι, ἀλλὰ ξυνελάσωμεν ὄκα.
- 40 ὧς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήξαν γελώνταί,
 Ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχὺς κακοῖμονας ἡγερῶντο.
 Τοῖσιν δ' Ἀγανό' μετῆρ' Εὐπείδης ἦδ' ὅς,
 Κέκλυτέ με μνηστῆρες ἀγλῶρες, ὅφρα π' ἔπω.
 Γαστέρες αἰδ' αἰγῶν χίεατ' ἐν πυρί· πᾶς δ' ἐπὶ δόρτῳ
- 45 Κατ' ὀμείδω κνίσσης σι ἢ αἵματ' ἐμπλήσαντες·
 Ὅππότερ' δέ κε νίκησιν κρείσσων πε γένηται,
 Τῶν λῶ κ' ἐδάμνην ἀνασκάς αὐτῶς ἐλίσθω·
 Αἰεὶ δ' αὐδ' ἡμῖν μεμνείσεται, ὅδε αὖν ἄλλοι
 Πτωχῶν ἴω μίσγεσθαι ἰάσομεν ἀπώσονται.
- 50 ὧς ἔφατ' Ἀγανό'. πῶσιν δ' ἐτίλυναν μῦθ'·
 Τοῖς δὲ δολοφρονίῳ μετῆρ' πολύμητας Οὔδυσσας,
 ὦ φίλοι, ὅπως ἐς νυντέρη ἀνδρὶ μάχεσθαι
 Ἀτρεὺς γίγεται δὴν ἀρμῆμον· ἀλλὰ με γαστήρ

Miser, neque aliquid tibi facio malum, neque dico, 15
 Neque aliquem invideo dare & multa fumentem.
 Limen autem ambos hoc capiet; neque te oportet
 Alienis invidere. videris autem mihi esse erro,
 Sicut ego, opulentiam autem dii suppeditaturi sunt.
 Manibus autem ne quid nimis provoces, ne mihi bilem mo-
 veas, 20

Ne tibi licet senex sim, pectus & labra fœdem
 Sanguine: quies autem mihi etiam magis adhuc esset
 Cras. non enim te reversurum puto.
 Iterum in domum Laertiadæ Ulyssis.

Hunc autem iratus alloquebatur Irus erro: 25

Papæ, quam hic epularum sectator volubiliter dicit,
 Vetulæ fornacinæ similis: cui male consulerem,
 Verberans ambabus, in terramque omnes dentes
 Maxillis excuterem, porci sicut segetem depascentis.
 Accingere jam, ut omnes cognoscant & hi
 Pugnantes. quomodo autem tu juniori viro pugnabis? 30

Sic hi quidem ante januas altas
 Limine in polito toto animo concurrabant duriter.
 Eos autem animadverterat sacra virtus Antinoi,
 Suaviter autem ridens alloquebatur procos: 35

O amici, haud quidem quicquam antea tale factum
 est.

Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum:
 Hospesque & Irus contendunt inter sese
 Manibus pugnare. sed committamus ocyus.

Sic dixit, illi autem omnes surrexerunt ridentes, 40
 Circumque mendicios pannosos congregati sunt.
 His autem Antinous locutus est Eupithei filius:

Audite me præci sortes ut aliquid dicam.
 Ventriculi isti caprarum jacent in igne: quos in cœ-
 nam

Deposuimus pinguedine & sanguine impletos: 45
 Uter autem vicerit potiorque fuerit,
 Eorum quem voluerit surgens ipse eligat:
 Semper autem deinceps nobiscum convivabitur, neque quen-
 quam alium

Mendicum intus admisceri nobis sinemus mendicaturum.

Sic dixit Antinous. his autem placuit sermo. 50
 Hos autem astutus alloquebatur dives consilii Ulysses:

O amici, nequaquam fas est cum juniore viro pugnare
 Virum senem calamitate: labefactum: sed me venter

- Ο τρωϊὺν κακοεργὸς ἵνα πληγῇσι δαμείω.
 55 Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόοσατε καρτερὸν ὄρκον,
 Μίητις ἐπ' Ἴρῃ ἦρα φέρον ἡμὶ χερεὶ παχείῃ
 Πληξήεσσι πασδάλων, πῶτ' δέ με ἴφι δαμάσσω.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμυνον ὡς ἐκέλευσε.
 Τῷ δ' αὖτις μετὰφ' ἱερῇ ἱε Τηλεμάχῳ·
 60 Ἐάν, εἴ σ' ὀτρύνῃ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγύωρ,
 Τῶτον ἀλέξασθαι πῶν δ' ἄλλων μὴ πῶν Ἀχαιῶν
 Δαΐδιδ'· ἐπεὶ πλεονέσσι μαχέσεται οἱ καὶ σὺ Δαίη.
 Ξανδοῦκε μὲν ἰγών, ἐπὶ δ' αἰνέων βασιλῆς
 Εὐρύμαχος τε καὶ Ἀντίνοος, πεπνυμένω ἄμφω.
 65 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ζῶσαντο μὲν ῥάκειον τιεὶ μῆδαι, φαῖνε δὲ μηρὺς
 Καλὺς τε μεγάλης τε, φαίνε δὲ οἱ Δρύες ὄμοιοι,
 Σπιδεῖα τε, σιβαροὶ τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀδμήτῃ
 Ἀγχι περιεσμένη μίλε' ἤλδανε τοιμὴν λαῶν.
 70 Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγασσάτο.
 Ὡς δὲ καὶ περ ἔπεισεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
 Ἦ πάχα Ἴρῃ αἶρ' ἐπίπασσεν κακὸν ἔξει.
 Οἴλω ἐκ ρακίων ὁ γέρον ἐπιγυνίδα φαίνε.
 Ὡς ἄρ' ἔφαν· Ἴρῃ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμὸς.
 75 Ἀλλὰ καὶ ὡς δρυσὴρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκη,
 Δαΐδίοτα, σάρκας δὲ περιτρομέοντο μέλασιν.
 Ἀντίνοος δ' ἐνέειπεν, ἐπ' ἑὸν τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
 Νῦν μὲν μήτ' εἴης βεγγαῖα, μήτε γένοιο,
 Εἰ δὴ πῶτόν γε τρομέεις καὶ δαΐδας αἰνῶς,
 80 Ἀνδρα γέροντα, δὴν ἀρημένον ἢ μιν ἰκάνει.
 Ἀλλ' ἐκ περ ἰρώ, πόδε καὶ στεπλισμένον ἔσται,
 Αἰκὴν σ' ἐπ' ἐν νίκησιν κρείσσων σὺ γένηται,
 Πάμμελλε σ' Ἡπερόδε βαλὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
 Εὐκ' ἔχουσιν βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
 85 Ὅς κ' ἀπὸ ῥίνα πάμμοιο καὶ ἔσται νηλεὲς χαλκῷ,
 Μῆδιδά τ' ἐξεύσας, δόλῳ κωσὶν ὅμα δάσασθαι.
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἐπὶ μάκρον ὑπὸ τρομέος ἔλαβε γῆα.
 Εἰς μέσον δ' ἀναγον· πῶ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέχον.
 Δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 90 Ἦ ἔλασσε ὡς μιν ψυχὴ λίθοι αὖτις πρὸς ἄσπερον,
 Ἦ ἔμιν ἔκ' ἐλάσσει, πανύστεν τ' ἐπὶ δαίῃ.
 Ὡς δὲ καὶ οἱ φρονέοντα δαδάσαντο κέρδιον ἄναι,

Hortatur maleficus ut plagis domer.

Sed age nunc mihi omnes iurate forte iuramentum, 55

Ne quis Iro gratificans me manu crassa

Feriat prævaricans, eo enim me vehementer domaret.

Sic dixit. illi autem omnes juraverunt sicut iusserat.

Eos autem rursus allocuta est sacra vis Telemachi:

Hospes, si te hortatur cor & animus masculus, 60

Istum protelato: reliquorum autem neminem Achivorum

Time: quoniam pluribus pugnabit qui te pulsabit.

Hospes quidem ego, assentiuntur autem reges

Eurymachusque & Antinous, prudentes ambo.

Sic dixit. hi autem omnes laudaverunt. at Ulysses 65

Cingebatur quidem pannis circum genitalia, ostendebat autem femora

Pulchraque magnaue, apparuerunt autem ei lati humeri,

Pectoraque, fortiaque brachia: at Minerva

Prope astans membra auctabat pastori populorum.

Proci autem omnes supra modum admirabantur: 70

Sic autem aliquis dicebat intuens propinquum alium:

Certe mox Irus non Irus attractum malum habebit,

Qualem ex vestimentis senex coxam ostendit.

Sic dicebant. Iro autem male turbabatur animus.

Sed & sic famuli ducebant cingentes coactu, 75

Timentem, carnes autem tremebant circum membra.

Antinous autem increpabat, verbumque proloquebatur & compellabat:

Nunc quidem neque sis, o jactator, neque fueris *i. e. nullus es, periisti*,

Si nempe hunc tremebundus times graviter,

Virum senem, miseria labefactum quæ ipsum invasit. 80

Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,

Si te hic vicerit potiorque fuerit,

Mittam te in Epirum conjiciens in navem nigram,

Ad Echetum regem, hominum pestem omnium,

Qui nasum abscondat & aures sævo zre, 85

Genitaliaque avellens, det canibus cruda comedenda.

Sic dixit. illi autem adhuc magis tremor cepit membra.

In medium autem ducebant: illi autem ambas manus tollebant.

Tunc cogitabat multa tolerans divinus Ulysses,

An feriret ut ipsum anima linqueret illic lapsum, 90

An ipsum remissius feriret, prosterneretque in terram.

Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,

- Η'κ' ἐλάσσει, ἵνα μὴ μιν ἐπιφρασσάσθαι. Ἀ'χαοί·
 Δὴ πότε ἀνταγομέην, ὁ μὲν ἤλασσε διζίων ἄρμον
 95 Γρ'·, ὁ δ' αὖχ' ἐλάσσει ὑπ' ἑατ'·, ὅς τε δ' ἔσθαι
 Ἐθλάσσει· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ σῶμα φοῖνιον αἶμα,
 Καδδ' ἔπειτ' εὐ κοῖνισι μακρῶν, σὺ δ' ἤλασ' ὀδόντες,
 Λακτίζων ποσι γαῖαν. ἀπὲρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
 Χῆρας ἀναχόμενοι γέλω ἐκδανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 100 Εἶλεκε δι' ἐκ προδύρου, λαβὼν ποδός· ὅφρ' ἵκετ' ἀλλὰ
 Αἰδέσσης στὴ δύρας. καὶ μιν ποτ' ἔρκιον αὐλῆς
 Ἐῖσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χερεῖ,
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,
 Ἐνταυτοῖσι νῦν ἦστο κῆρυξ στὴ σῦας τ' ἀπερύκων,
 105 Μῆδ' ἰσὺ γε ξείνων καὶ παρθῶν κοῖρατ' εἶπαι,
 Λυγρὸς ἰών· μὴ πᾶσι τι κακὸν καὶ μείζον ἔπαυρ.
 Η' ῥά, καὶ ἀμφ' ὁμοίων ἀσκήσας βάλετο πῆρυν,
 Πυκνὰ ρωγαλέην· εὐ δὲ σρόφος ἦεν ὠροσῆρ.
 Α'· δ' ὅγ' ἐπ' ὕδρ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζω. πῶς δ' ἴσμεν ἔσθαι
 110 Ηδὲ γελῶντες, καὶ ἑ δεκαεὶοντ' ἐπέσπον,
 Ζῆς ποὶ δόιν ξάνει καὶ ἀδάνατοι θεοὶ ἄλλοι
 Ὅ, ττι μάλιστ' ἐδέχης, καὶ ποὶ φίλον ἔπλετο θυμῷ,
 Ὅς πῶτον πόν ἀναλπον ἀλητῆρ' ἀπέταυσας
 Ἐν δῦμῳ. πᾶχα γάρ μιν ἀνάξμεν Η' πτερόνδε
 115 Εἰς Ἐχέων βασιλῆα, βρωτῶν δηλόμενα πάντων.
 Ὡς ἄρ' ἔφασκε. χαῖρ' ἐν δὲ κλειδόνι θεῷ Ὀδυσσεύς,
 Ἀντίθε' δ' ἦρα οἱ μεγάλῃ παρὰ γαστέρα δῶκεν
 Ἐμπλεῖν κρύσεως καὶ αἵματ'· Ἀμφιγόμε' δὲ
 Ἀρπας ἐκ κανόσι δύν παρόδηνεν αἶρας,
 120 Καὶ δέκατ' ἡμισυ δαδίσκω, φῶκσέν τε,
 Χαῖρε πάτερ ὃ ξάνει· γένοιτό μοι ἱσπερ ὅτις
 Ὀλβε', ἀπὲρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχου πολέεσι.
 Τὸν δ' ἀταμασβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἀμφιγόμε', ἃ μέλα μοι δοκίεις πεττυμέν' εἶναι.
 125 Τοιῦτε γὰρ πατρός· ἐπεὶ κλέ' ἰσθλὸν ἄκρον,
 Νίσσον Δελιχίαν εὖν τ' ἔμεν ἀφεικόν τε.
 Τὲ σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι. ἐπὶ γ' δ' ἀνδρὶ ἱαίνας.
 Τῶν καὶ ποὶ ἐρίῳ· σὺ δὲ σῶθω, καὶ μὲν ἀκυσον.
 Οὐδὲν ἀκιδνόστρον γαῖα φέρει ἀνδράποιο
 130 Πέσσαν δασὴν στὴ γαῖαν ἐπισπῆσαι καὶ ἔρπει.
 Οὐ μὲν γάρ ποτ' ἐφ' ἡμῶν πέσεισθαι ὀπίσσω,

Leniter ferire, ut ne ipsum cognoscerent Achivi.
Tunc scilicet elevati, hic quidem feriebat dextrum humerum
Irus, ille autem cervicem feriebat sub aure, ossa autem in-
tus

95

Fregit: statim autem venit per os ruber sanguis,
Deciditque in pulveribus mugiens, collisitque dentes,
Calcitrans pedibus terram. at proci superbi
Manus elevantes risu emoriebantur. at Ulysses
Traxit ex vestibulo, prehensens pede: donec venit ad atrium 100
Porticusque januas, & ipsum ad septum atrii
Statuit reclinans: baculum autem ejus imposuit manui,
Vocemque edens ipsum verbis volucris alloquebatur:

Hic nunc sede canesque suesque arcens,
Neque tu hospitem & mendicorum dominus esto, 105
Malus cum sis: ne forte aliquod malum etiam majus acci-
pias,

Dixit, & circum humeros turpem jecit peram,
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Iterumque hic ad limen iens resedit. illi autem ibant intro
Suaviter ridentes, & ei blandiebantur verbis: 110

Jupiter tibi det hospes & immortales dii alii
Quodcumque maxime vis, & tibi gratum est animo,
Qui hunc insatiabilem a mendicando cohibuisti
In populo: cito enim ipsum ducemus in Epirum
Ad Echetum regem, hominum perniciem omnium. 115

Sic dicebant. gaudebat autem omine divinus Ulysses.
Antinous autem ei magnum ventriculum apposuit
Plenum pinguedineque & sanguine. Amphinomus vero
Panes ex canistro duos apposuit tollens,
Et poculo aureo salutavit, dixitque: 120

Salve pater o hospes: contingat tibi in posterum quidem
Opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Amphinome, certe valde mihi videris prudens esse.
Ejusmodi enim es patris: siquidem gloriam bonam audiui, 125
Nisum Dulichiensem bonum esse divitemque.
Ex hoc te dicunt natum esse. facundo autem viro similis
es,

Propter hoc tibi dicam: tu autem attende, & me audi:
Nihil ærumnosius terra nutrit homine
Omnium quæcumque in terra spirantque & serpunt. 130
Non enim unquam autumat malum se passurum esse in po-
sterum,

Quam.

- Οφρ' ἀρετῶν παρέχουσι θεὰ καὶ γένατ' ὀρώρη·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
 Καὶ πὰ φέροι ἀκαζόμεν' αἰτλητοῖα θυμῷ.
 135 Τοῖσ' γὰρ νόσ' ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνδράων,
 Οἷον ἐπ' ἡμᾶρ ἄγχοι πασιρ ἀνδράων τε θεῶν τε.
 Καὶ γὰρ ἐγὼ ποτ' ἔμελλον εὖ ἀνδράσιν ὀλβισθ' εἶναι,
 Πολλὰ δ' ἀπάσθαι ἔρεξα, βίη καὶ κάρτεϊ ἔκων,
 Πατρὶ τ' ἐμῷ πίσυν' καὶ ἑμοῖσι κασιγνήτοισι.
 140 Τῷ μὲν τίς ποί πάμπαν ἀνὴρ ἀδομίεισθ' εἴη,
 Ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, δ, τα διδοῖεν.
 Οἱ δ' ὀρώ μνηστῆρας ἀπάσθαια μηχανώνοντας,
 Κτήματα κείροντας, καὶ ἀμαύζοντας ἀκοῖτιν
 Ἀνδρὸς ὃν ἐκ ἐπὶ φημί φίλων καὶ πατέρειδ' αἰῆς
 145 Διηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ χεδόν. ἀλλὰ σε δαίμων
 Οἰκαδ' ὑπεξαγάγοι, μὴδ' ἀρτιάσειας ἐκίην,
 Οὔ ποτε νοσήσεις φίλῳ ἐς πατέρειδ' αἰῶν.
 Οὐ γὰρ ἀναιμῶσί γε διακρινέσθαι οἶω
 Μνηστῆρας κῆκείνον, ἐπεὶ κε μέλαδρον ἐπείδοι.
 150 Ὡς φάτο· καὶ σείσας ἔπικεν μελινδίκ' οἶνον.
 Ἀλλ' εὖ χερσὶν ἔδηκε δέπας κοσμήσασθαι καὶ ὦν.
 Αὐτὰρ ὁ βῆ κατὰ δῶμα, φίλον αἰτιμημέν' ἦτορ,
 Νέσσειζεν κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄοισεν θυμῷ.
 Ἀλλ' ἐδ' ὥς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ πόν Ἀδλῶν
 155 Τηλεμάχῳ ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχρ' ἴφι δαμνῶναι.
 Ἀλλ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνῳ ἔνδον ἀνέστη.
 Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ δῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀδλῶν
 Κέρη Ἰκαρίοιο περὶ φρονι Πύριλοπείῃ
 Μνηστῆραςσι φανῶναι, ὅπως πεπείσκει μάλιστα
 160 Ουμὸν μνηστῆρων, ἰδὲ τιμήσασθαι γένοιτο
 Μάλλον πρὸς πόσιός τε καὶ ἡέσθ' ἢ πάρος ἦεν.
 Ἀχρεὶον δ' ἐγέλασεν. ἔπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ἀνάμαζεν,
 Εὐρωμένη, θυμός μοι εἰλδεται, ἐπὶ πάρος γε,
 Μνηστῆραςσι φανῶναι, ἀπιχθονίοισι περ ἡμῆς.
 165 Παιδί δέ κεν εἴποιμι ἔπ' ὅ κε κέρδιον εἴη,
 Μὴ πάντα μνηστῆρων ὑπερφιάλοισιν ὀμιλεῖν,
 Οὔτ' εἰ μὲν βῆυσσι, κακῶς δ' ὀπίδεν φρονέουσιν.
 Τῷ δ' αὖτ' Εὐρωμένη παμὴν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκεσθαι κατὰ μοῖραν εἴπεις.
 170 Ἀλλ' ἴδι, καὶ σὺ παιδί ἔπ' φάτο, μὴδ' ἐπὶ κλέδι,

Quamdiu virtutem præbent dii & genua vigent:

Sed quando & mala dii beati perficiunt,

Et hæc fert invitus patienti animo.

Talis enim mens est terrestrium hominum, 135

Qualem diem adducit pater virorumque deorumque.

Etenim ego quondam videbar in viris beatus esse,

Multa autem injusta feci, viribus & robori meo cedens,

Patrique meo confidens & meis fratribus.

Quocirca ne quisquam omnino vir injustus sit, 140

Sed quilibet silentio dona deorum habeat, quodcunque
dent.

Qualia video procos injusta machinantes,

Possessiones confuentes, & inhonorantes uxorem

Viri, quem non amplius dico ab amicis & patria terra

Diu fore: valde autem prope. sed te deus 145

Domum subducatur, neque occurras illi,

Quando redibit dilectam in patriam terram.

Non enim sine cruore decreturos puto

Procos & illum, postquam in ædes venerit.

Sic dixit: & libans bibit dulce vinum. 150

Iterum autem in manibus posuit poculum moderatori popu-
lorum.

At ille ivit per domum, suo cruciatus corde

Nutans capite: etenim malum augurabatur animus.

Sed neque sic fugit mortem: irretivit autem & hunc Mi-
nerva

Telemachi a manibus & hasta fortiter ut domaretur. 155

Rursus autem iterum sedit in sede unde surrexerat.

Ipsi autem in mentem posuit dea cæcisa Minerva

Filix Icarii prudenti Penelopæ

Procis apparere, ut extenderet maxime

Animum procorum, & honorabilis fieret 160

Magis a viroque & filio quam antea erat.

Incaustum autem risit: verbumque dixit, & prolocuta
est:

Eurynoma, animus mihi cupit, non uti pridem

Procis apparere, invisus licet tamen.

Filio autem dicerem verbum quod utile fuerit, 165

Ne omnino procorum superbiorum familiaritate utatur,

Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.

Hanc autem rursus Eurynoma proma alloquebatur:

Næ ista quidem omnia filia pro decenti dixisti.

Sed ito, & tuo filio verbum dic, neque occulta, 170

Cor-

- Χρῶτ' ἀπονίψαμένη, ἣ ἐπιχρίσασα παρείας·
 Μῆδ' ἔπω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπά·
 Ἐρχε. ἐπεὶ κάκιον πενδήμεναι ἀκελτον αἰεί.
 Ἡδὴ μὲν γάρ ποι πάς πηλαῖ*, ὃν σὺ μάλιστα
 175 Ἡρῶ ἀδανάποισι γενειόσασσάι ἰδέσθαι.
 Τῷ δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηλεΐδης,
 Εὐρυμένη, μὴ ταῦτα παράυδα κηδομένη περ;
 Χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, ἣ ἐπιχρίσθαι αἰοίφῃ.
 Ἀγλαίῳ γὰρ ἑμοίγε θεοὶ πρὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν
 180 ὦλέσαν, ἐξ ἧ καὶ* ἔβη κοίτης ἐνὶ νηυσὶν.
 Ἀλλὰ μοι Αὐτονόῳ τε ἣ Ἰπποδάμειαν ἀνῶχθι
 Ἐλθέμεν, ὅρα κί μοι παρστήσων ἐν μεγάροισιν·
 Οἷη δ' ἐκ ἡσέμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
 ὣς ἄρ' ἔφη. γρη῏ς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
 185 Ἀγγαλίεσσα γυναιξί, ἣ ὀτρυνέσσα νείσθαι.
 Ἐνδ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Κέρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκῷ ὕπνῳ ἔχδεν.
 Εὐδὲ δ' ἀνάκλινθ' ἄ· λύδεν δὲ οἱ ἄψια πάντα
 Αὐτῇ ἐνὶ κλινῇ. σῶς δ' ἄρα διὰ θεῶν
 190 Ἀμβροσίᾳ δῶρα δίδε, ἵνα μιν θησαύειτ' Ἀχαιοί.
 Καλεῖ μὲν οἱ πρῶτ' ἀπὸ πρόσωπά τε καλὰ καθήρε
 Ἀμβροσίῳ, οἷον περ εὐεργετῶ* Κυθήρῃ
 Χερίσσει ἄτ' ἂν ἢ Χερύτων χορὸν ἱμερόεντα.
 Καί μιν μακροτέρῳ ἣ πάσσονα δῆκεν ἰδέσθαι.
 195 Λαοκοτέρῳ δ' ἄρα μιν δῆκεν πρὶς ἑλίκωντ*·
 Ἡ' μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασ' ἀπεβήσατο διὰ θεῶν.
 Ἡλθον δ' ἀμφίπολοι λαοκῶλενοι ἐκ μεγάροιο,
 Φόγγον ἐπερχόμεναι, τῷ δὲ γλυκὺς ὕπν* ἀνῆκε,
 Καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρείας, φώνησέν τε,
 200 Ἡ' με μάλ' αἰνοπαθὴ μαλακὸν περὶ κόμῃ ἐκάλυψαι.
 Αἰδέ μοι ὥς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἀρτεμις ἄγνη
 Αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρμένη κατὰ θυμὸν
 Αἰῶνα φθινύδω, πόσι* ποθέσθαι φίλοι
 Παντοίῳ ἀρετῇ, ἐπεὶ ἔζοχ* ἦεν Ἀχαιῶν.
 205 ὣς φάμεν κατέβαιν' ὑπερήια σιγᾶλόεντι,
 Οὐκ οἷη· ἅμα τῇγ' ἣ ἀμφίπολοι δ' ὕ' ἔποντο.
 Ἡ' δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 Σῶ ῥά παρὰ σαδμόν ἄγει* πύκα ποιητοῖα,
 Αἰσὰ παρῶν χομίνη λιταρὰ κρηδεμένη.

Corpore lota, & uncta genas.

Neque sic lacrymis sœdata circum faciem

Vade. quoniam malum lugere sine discrimine semper.

Etenim jam quidem tibi filius tantus, quem tu maxime

Supplicabas diis barbatum videre.

175

Hanc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:

Eurynoma, ne isthæc loquere dolens licet,

Corpore ut laver, & inungar unguento,

Splendorem enim mihi dii qui Olympum habitant

Perdiderunt, ex quo ille ivit concavis in navibus.

180

Sed mihi Autonœque & Hippodamiam jube

Venire, ut mihi assistent in ædibus.

Sola autem non illuc ibo ad viros: verecundor enim.

Sic dixit. vetula autem e domo exivit,

Nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.

185

Tunc rursus alia excogitavit dea cœsia Minerva:

Filiz Icariz dulcem somnum infudit.

Dormivit autem reclinata: solutaque sunt ei membra o-
mnia

Illic in lecto. tunc igitur divina dearum

Immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achivi.

190

Pulchritudine quidem ei primo vultusque bene purificavit

Divina, quali pulchre coronata Venus

Ungitur quando it in Gratiarum chorum amabilem.

Et ipsam longiorem & crassiolem reddidit adspectu:

Candidioremque ipsam reddidit lecto elephante.

195

Sic his factis abivit divina dearum.

Venerunt autem famulæ albæ ulnas ex domo,

Cum strepitu incedentes. hanc autem dulcis somnus dimi-
sit,

Et absterfit manibus genas, dixitque:

Certe me valde gravia patientem mollis somnus cooperuit. 200

Utinam sic mihi mollem mortem daret Diana casta

Statim nunc, ut non amplius lugens in animo

Ævum corrumperem, mariti desiderans dilecti

Omnigenam virtutem, quoniam præstantissimus erat Achivo-
rum.

Sic loquens descendit de cœnaculo stupendo,

205

Non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.

Hæc autem quando jam ad proccs pervenit divina mulie-
rum,

Stetit ad postem domus fabrefactæ,

Genis obtendens splendida redimicula.

- 210 Ἀμρίπολ' δ' ἄρα οἱ κιδνὴ ἱκάτερθε παρέτη.
 Τῶν δ' αὐτῷ λυτο γύναι', ἔρρ' δ' ἄρα θυμὸν ἰδαλχδε.
 Πᾶσας δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιδύμῃ.
 Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσφώνεσσι ἐν φίλον ἴδεν,
 Τηλέμαχ' ἐκέη ποι φρένας ἔμπεδοι, ὑδὲ νόημα.
- 215 Πᾶς ἐτ' ἰὼν κ' μαῶλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνόησας.
 Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἴσσι, κ' ἔβας μέτρον ἱκάνεις,
 Καὶ κύν πῃ φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίῳ ἀνδρὸς,
 Εἰς μέγεθ' κ' καλὸν ὁράμεν' ἀπλότρε' ῥῶς,
 Οὐκέτι ποι φρένας εἰσὶν ἐναίσιοι, ὑδὲ νόημα.
- 220 Οἷον δὴ σῶδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
 Οἷς πῶν ξῆνον ἴστας ἀντιστάμεναι ἴστω.
 Πᾶς νῦν; εἰ πῃ ξέν' ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
 Ἡμεν', ὥδε τάδοι μῆσακτὺ' ἐξ ἀλογαγῆς,
 Σοὶ κ' ἀλγὸν λῶβῃ σε μετ' ἀνδράποισι πέλοισι.
- 125 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀνάνων ἠΐδα,
 Μῆσσερ ἔμῃ, πῶ μὲν ὅ σ' ἐν νημεσσόμεαι κεχολῶσσαι.
 Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νόῳ κ' οἶδ' ἔκαστα,
 Εἴσθλ' ἐπ' κ' πᾶ χέρνα' (πάρ' δ' ἐπ' ἐντί' ἦα)
 Ἀλλὰ ποι ὅ δυνάμει πεπνυμένα πάντα νοήσας.
- 230 Ἐκ γὰρ με πλήσυσσι, παρήμενοι ἀλλοθεν ἄλλ',
 Οἶδε κακὰ φρονέοντες· ἡμῶ δ' ἔκ εἰσιν ἀρωγοί.
 Οὐ μὲν πῃ ξένῃ γε κ' Γρὺ μῶλ' ἐτύχθη
 Μνηστῆρων ἰσότη· βίη δ' ὄγε φέρτερ' ἦεν.
 Αἶ γὰρ Ζεὺς σε πάτερ κ' Ἀθηνᾶ κ' Ἀπόλλων,
- 235 Οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
 Νόοισιν κεφαλᾷς διδμημένοι, οἳ μὲν ἐν αἰλῇ,
 Οἳ δ' ἐν ποσὶ δόμοιο, λέλυστο δὲ γῆα ἱκάνει.
 Ὡς νῦν Γρὺ ἐκύν' ἐπ' αἰλῇσι θυρήσιν
 Ἦσαν νῆσάων κεφαλῇ, μεθύοντι τοικῶς,
- 240 Οἷδ' ὀρθὸς δυνάται σλῶαι ποσὶν, ὑδὲ νείσσαι
 Οἰκὰδ' ὅττι οἳ νόσ'· ἐπεί φίλα γῆα λήλωται.
 Ὡς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Εὐρύμαχ' δ' ἐτίσσει προσπύδα Πηλεΐδην,
 Κύρην Ἰκαεΐοιο περιφρων Πηλεΐόττια,
- 245 Εἰ πάντες σε ἴδοικ' ἀν' Ἰάσον Ἀργ' Ἀχαιοί,
 Πλείονές κ' μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
 Ἡᾶδεν δαίνοισι· ἐπεί περὶ σσοι γυναικῶν
 Εἰδὸς σε μέγαδός σε, ἰδὲ φρένας ἴδαν ἔϊσας.

Famula autem ei proba utrinque astitit.
 Horum autem illic solvebantur genua, amore autem in animo percellabantur: 210

Omnisque oprabant in lectis propter dormire.

Hæc autem contra Telemachum alloquebatur suum filium:

Telemache non amplius tibi mens integra neque cogitatio.

Puer adhuc etiam magis mente utilia versabas. 215

Nunc autem quando jam magnus es, & ad pubertatis mensuram pervenisti,

Etiam aliquis diceret filium te esse beati viri,
 In magnitudinem & pulchritudinem intuens alienus vir,

Non amplius tibi mens est iusta, neque cogitatio.

Quale jam hoc facinus in domibus patratum est, 220

Qui hospitem sivist contumelia affici sic.

Quomodo nunc? si quis hospes in nostris domibus

Sedens, sic pateretur vexatione ex dira,

Tibi dedecus opprobriumque hominibus esset.

Hanc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur: 225

Mater mea, istud quidem non tibi indignor quod irascaris:

At ego animo intelligo & novi singula,

Bonaque & pejora: (antea autem adhuc infans eram:)

Sed non possum prudentia omnia intelligere,

Nam me perterrent, assidentes aliunde alius, 230

Isti mala cogitantes: mihi autem non sunt auxiliares.

Non tamen hospitis & Iri pugna facta est

Ex procorum sententia: viribus enim ille potior fuit.

Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,

Ita nunc proci in nostris domibus 235

Nutent capita domiti, partim in atrio,

Partim intra domum, dissolvanturque membra cujusque,

Uti nunc Irus ille in atriensibus foribus

Sedet nutans capite, ebrio similis,

Neque rectus potest stare pedibus, neque reverti 240

Domum quo ei reditus est: quoniam ei sua membra soluta sunt.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur,

Entymachus autem verbis allocutus est Penelopen:

Filia Icarii prudens Penelope,

Si omnes te viderent in Iaso Argo Achivi, 245

Plures proci in nostris domibus

Mane convivarentur. quoniam præstas mulieribus

Specieque magnitudineque, & mente intus æquabili.

- Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πειρώμενον Πηλεόπειαν,
 250 Εὐρύμαχ', ἥτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἰδὼς σε δέμας σε
 ὦλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
 Ἀργεῖοι· μετὰ ποῖσι δ' ἐμὲ ποῖσι ἦεν Ὀδυσσεύς.
 Εἰ κενός γ' ἐλθὼν πόν ἐμὸν βίον ἀμφοπολλοῖσι,
 Μᾶζόν κε κλέῃ εἴην ἐμὸν κ' ἀλλίον ἔπω.
 255 Νῦν δ' ἄχομαι. πόσα γάρ μοι ἐπείσδεν κακὰ δαίμων.
 Ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ἦεν λιπὼν κατὰ πατρίδα γαῖαν,
 Δεξιτερῶν ἐπὶ καρπῷ ἐλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα,
 ὦ γαῖα, ἔ γάρ οἱο ἐκκνήμιδας Ἀχαιῆς
 Ἐκ Τροίης δὲ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.
 260 Καὶ γάρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἑμμένειν ἄνδρας,
 Ἡμῖν ἀκοντιστὰς ἠδὲ βυπῆρας οἷσαν,
 Γαπῶν τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἳ κε πείχισα
 Ἐκείνων μέγα νείκε' ὁμοίῳ πολέμοισι.
 Τῷ ἔκ οἱδ' ἔ κεν μ' ἀνέσει θεὸς, ἢ κεν ἀλώω
 265 Αὐτὴν ἐνὶ Τροίῃ. σοὶ δ' ἐνθάδ' ἐ πάντα μαλόντων.
 Μιμνήσθαι πατρός κ' μητέρ' ἐν μεγάροισιν,
 ὣς νῦν, ἢ ἐπὶ μᾶλλον ἐμὲ ἀπονόσφιν ἰότηρ'.
 Αὐτὰρ ἐπὶ δὴ παῖδα γενεήσαντα ἴδῃαι,
 Γήμασδ' ᾧ κ' ἐδέλυσθαι, σπὸν κατὰ δῶμα λιπῆσαι.
 270 Κενός δ' ὥς ἀγόρευε· παῖ δὴ νῦν πάντα τελέεται.
 Νῦξ δ' ἔσται ὅτε δὴ συγερὸς γάμ' ἀναβολήσῃ
 Οὐλομένης ἐμίδεν, πῶς σε Ζεὺς ὄλβον ἀπνύει.
 Ἀλλὰ σὸδ' αἰνὴν ἄχ' κραδίῳ κ' θυμὸν ἱκάνει.
 Μνηστῶν ἔχ' ἠδὲ δίκη ποπάρουδε στυκτοῖ,
 275 Οἷτ' ἀγαθὴν σε γυναικὰ κ' ἀφνειοῖο δούκτρε
 Μνησθένει ἰδέσθαι, κ' ἀλλήλοισι ἐρίεσθαι.
 Αὐτοὶ ποί γ' ἀπάγουσι βόας κ' ἱρία μῆλα,
 Κύρης δαῖτα φίλοισι, κ' ἀγλαὰ δῶρα διδύσιν.
 Ἀλλ' ἐκ ἀλόερον βίονον νήτοισιν ἰδυσιν.
 280 ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖ' Ὀδυσσεύς,
 Οὐνεκα πῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
 Μαλιγίοις ἐπέεσσι, νό' δέ οἱ ἄλλα μενοῖα.
 Τῷ δ' αὖτ' Ἀντίνο' προσέφη Εὐπείθε' υἱός,
 Κέρη Ἰκαεῖοιο πειρώμενον Πηλεόπειαν,
 285 Δῶρα μὲν ὅς κ' ἐδύχην Ἀχαιῶν ἐνθάδ' εἶπαι,
 Δέξασθ'. ἔ γάρ κεκλόν ἀνήκασθαι δόσιν ἐστίν.
 Ἡμῖς δ' ἔτ' ἐπὶ ἔργα πάρ' γ' ἴμεν, ὅτε περ ἄλλῃ,

Huic autem respondit postea prudens Penelope :

Eurymache, certe meam virtutem speciemque corpusque 250

Perdiderunt immortales, quando Ilium ingressi sunt

Argivi : cum quibus meus maritus ibat Ulysses.

Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,

Major gloria esset mea & melior hoc pacto.

Nunc autem tristor: tot enim mihi immisit mala dæ-
mon. 255

Equidem quando ibat relinquens patriam terram,

Dextram in carpoprehendens mihi manum alloquebatur;

O mulier, non puto bellicosos Achivos

Ex Troja bene omnes illabefactos redituros.

Etenim Trojanos dicunt pugnaces esse viros, 260

Et jaculatores & tractorum sagittarum,

Equorumque velocium pedibus conscensores, qui citissime

Decreverint magna contentione communis belli.

Ideo nescio utrum me remittet Deus, an capiar

Illic in Troja. tibi autem hic omnia curæ sint. 265

Ut memineris patris & matris in ædibus,

Sicut nunc, vel etiam magis me absente.

At ubi jam filium barbatum videris,

Nubito cui voles, tuam domum relinquens.

Ille sic dicebat: quæ nunc omnia perficiuntur. 270

Nox autem erit quando odiosæ nuptiæ contingent

Perditæ mei, cujus Jupiter beatitudinem abstulit.

Sed hic gravis dolor cor & animam cepit.

Procorum non hic mos olim fuit,

Qui bonamque mulierem & divitis filiam 275

Ambire vellent, & inter se contenderent.

Ipsi abducunt domo boves & pingues oves,

Sponsæ epulas amicis, & splendida dona dant:

Sed non alienum victum impune edunt.

Sic dixit. lætatus est autem pertolerans divinus Ulysses, 280

ses,

Quoniam eorumque dona attrahebat, mulcebatque ani-
mum

Suavibus verbis, mens autem ejus alia cogitabat.

Illam contra Antinous alloquebatur Eupithei filius:

Filia Icarii prudens Penelope,

Dona quidem quicumque voluerit Achivorum huc ferre, 285

Accipe, non enim bonum est recusare quod datur.

Nos autem neque ad opera ante ibimus, neque usquam a-
lio,

- Πείν γέ σέ τῃ γήμασθαι Ἀχαιῶν ὅσις ἄριστος,
 ὣς ἴφατ' Ἀντίνοος· ποῖσιν δ' ἐπιλύδανι μῦθος.
- 290 Δῶρα δ' ἄρ' οἰσόμεναι πρόσσαν κύρκα ἱκασος.
 Παιανίῳ μὲν ἔνεκε μέγαν περικαλὴά πέτλον
 Ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἴσαν περόνας δυσκαίδεκα πᾶσαι
 Χρύσειαι, κληῖσιν εὐγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
 Ὀρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτὴν ἔνεκε
- 295 Χρύσειον, ἡλέκτροισιν ἑρμένον, ἥλιον ὥς.
 Ερμακῇ δ' Εὐρυδάμαντα δῶν θεράποντες ἔνεκαν,
 Τείγηναια, μορόενσαι· χάρεις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
 Ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδρῳ Πολυκροείδῳ ἄνακτος
 Ἰσθμίων ἕσκεν δερᾶντων περικαλὴς ἀγαλμα.
- 300 Ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεκεν.
 Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαν' ὑπερώϊα διὰ γυναικῶν·
 Τῇ δ' ἄρ' αἰμ' ἀμφίπολιν ἔφερον περικαλὴά δῶρα.
 Οἱ δ' αἰς ὀρχησῶντι καὶ ἱμερόεσσαν αἰοιδῶ
 Τραψάμενοι σέρποντο· μένον δ' ἐπὶ ἱσπερον εἰλεῖν.
- 305 Τεῖσι δὲ περπομένοισι μέλας ἐπὶ ἱσπερος ἦλθεν·
 Αὐτάρκα λαμπτήρας τρεῖς ἔασαν ἐν μεγάροισιν,
 Ὅφρα φαίνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα δῆκαν
 Αὐτὰ πάλαι, περικλῆα, νέον κεκασμένα χαλκῷ·
 Καὶ δαΐδας μεσέμισγον· ἁμοιβηδῆς δ' ἀνέβαινον
- 310 Διμῶι Ὀδυσῆος παλασίφρονες· αὐτὰρ ὁ σῆψεν
 Αὐτὸς διογενὲς μεσσην πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Διμῶι Ὀδυσῆος δῶλ' οἰχομένοιο ἄνακτος,
 Ἐρχεσθι πρὸς δῶμαθ', ἵν' αἰδοίῃ βασίλεια.
 Τῇ δὲ τὰρ ἠλάκασα σροφαλίζου· σέρπεται δ' αὐτῶ
- 315 Ἡμεναιεὶ μετὰ γὰρ, ὃ ἄελα πέκιστε χερσίν.
 Αὐτὰρ ἐγὼ πάσισι φάος πάντεσσι παρέξω.
 Ἡν περ γὰρ κ' ἐβύλων ἐύδρονον ἢ ὧ μῆνεν,
 Οὐδ' αὖ με νικήσασι· πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμ'.
 ὣς ἱφάθ'. αἱ δ' ἐγέλασαν, εἰς ἀλήλεις δὲ ἴδοντο.
- 320 Τὸν δ' αἰσχροῦς ἐνέγκτε Μελανδῶ καλλιπάρῃος,
 Τῶ Δόλιος μὲν ἔπασσε, κόμισαι δὲ Πανελόπεια,
 Παιδῶ δὲ ὥς ἀσπίδι· δῖδ' αὖ δ' ἀδύρμματα θυμῷ,
 Ἀλλ' ὥς ὥς χεῖρι πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πανελόπειας.
 Ἀλλ' ἦν Εὐρυμάχῳ μισγίσκηται, καὶ φιλέσκει·
- 325 Ἡ δ' Ὀδυσσῆ' ἐνέγκτεν ἀσπίδι· ἐτίεσσι,
 Ἐταῖοι πάσαν, σὺ γέ τις φρένας ἐκτεπασσάμενος ἴσσι,
 Οὐδ'

Præusquam tu alicui nugas Achivorum quicumque optimus.

Sic dixit Antinous. illis autem placebat sermo.

Dona igitur allaturum miserant præconem quisque. 290

Antinoo quidem ferebat magnum perpulchrum pepulum

Varium: inerant autem fibulæ duodecim omnino

Auræ, clavis bene inflexis aptæ.

Monile autem Eurymacho multa arte laboratum ferebat

Aureum, electris fulgens, sicuti solem. 295

Inaures autem Eurydamanti duo servi ferebant,

Cum trinis ocellis, operosas: gratia autem resplendebat mul-
ta.

Ex Pisandro autem Polyctoride rege

Collare ferebat servus perpulchrum ornamentum.

Aliud autem alius donum Achivorum pulchrum ferebat. 300

Hæc quidem postea ascendit in superiora ædium divina mulie-
rum:

Ipsi autem simul famulæ ferebant perpulchra dona.

Illi autem in saltationem & suavam cantum

Versi delectabantur: manebantque donec vesper veniret.

Eis autem se delectantibus niger vesper venit: 305

Statim lampades tres statuerunt in domibus,

Ut lucerent: circum autem ligna arida posuerunt

Sicca pridem, præfissilia, nuper scissa ære:

Et candelas miscuerunt: per vices autem prælucebant

Famulæ Ulyssis calamitosi. at illis 310

Ipse generosus locutus est prudens Ulysses;

Famulæ Ulyssis diu absentis regis,

Ite ad domos, ubi veneranda regina,

Et apud illam pensa versate: delectate autem ipsam

Sedentes in domo, vel lanas pectite manibus. 315

At ego his lumen omnibus præbebo.

Si enim voluerint pulchro folio conspicuam Auroram expe-
ctare,

Non me vincent. perpatiens enim valde sum.

Sic dixit. hæc autem riserunt, aliaque aliam inspiciebat.

Eumque immodeste allocuta est Melanto pulchra genis, 320

Quam Dolius quidem genuit, educavit autem Penelope,

Ceu filiam autem nutriebat: dabatque oblectamenta ani-
mo,

Sed neque sic habuit dolorem in animo Penelopes.

Sed illa cum Eurymacho rem habebat & eum amabat:

Hæc scilicet Ulysses alloquebatur contumeliosis verbis, 325

Hospes miser, tu aliquis mente captus es,

- Οὐδ' ἐθέλεις ἄδαν χαλκῆϊον ἐς δόμον ἐλθὼν,
 Ἡ' πῦρ ἐς λείχλῳ· ἀλλ' ἐνθάδε πόλιν ἀγορεύεις
 Θαρσαλίῳ πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν. ἐδὲ σε θυμῷ
 330 Ταρβείας. ἥ γὰρ σε οἶν' ἔχει φρένας, ἥ νῦν ποὶ αἰὲ
 Τοιούτ' νότ' ἐστίν, ὃ κ' μετὰ μῶλια βάζεις.
 Ἡ' αἰεὶς ὅπ' Ἴρον ἐνίκησας σὸν ἀλγύνῃ.
 Μὴ αἶς ποὶ πάχα Ἴρου ἀμείνων ἀλλ' ἀναστῇ,
 Ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπῶς χερσὶ σιβαρήσι,
 335 Δώματ' ἐκπέμψῃσι, φορυῖσας αἵματα πολλῶ.
 Τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ δρᾶ ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ἡ' πάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω κύον οἱ ἀγορεύεις,
 Κῶσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διαμελεῖσι πάμπαν.
 Ὡς εἰπὼν, ἐτίεσσι διαπτοῖσθε γυναικάς.
 340 Βάν δ' ἵμεναι διὰ δῶμα· λύθεν δ' ὑπὸ γῆρ' ἐκάσθης
 Ταρβουσίῃ. φάν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
 Αὐτὰρ ὁ παρ' λαμπτήροισι φαίνων αἰδομένησιν
 Εἰσηκὴ ἐς πάντας ὀρώμεν'· ἅλα δὲ οἱ κῆρ
 Στῆλαιον φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' ἐκ ἀτέλεστα γέγοντο.
 345 Μνηστῆρας δ' ἔκ παμπαν ἀγλῶρας ἴα Ἀδελῶν
 Λῶβης ἴχεσθαι θυμολγίῃ, ὅφρ' ἐπὶ μάλλον
 Δύη αἴχ' κραδίῳ Λαερτιάδῃ Ὀδυσσεύ.
 Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχ' Πολύβη παῖς ἦρχ' ἀγορεύει,
 Κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἐσάροισιν ἐτάλεον.
 350 Κέκλυτέ μ' ἀμνηστῆρας ἀγακλείῃσι βασιλῆας,
 Ὅφρ' εἴπω πᾶσι με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 Οὐκ ἄδειε ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσσεῖον ἐς δόμον ἵκει,
 Ἐμπης μοι δοκῆε δαίδων σέλας ἔμμεναι αὐτῷ
 Καὶ κεφαλῆς· ἐπεὶ ἔοι ἐνὶ τείχεσσι ἐδ' ἠβαιαί.
 355 Ἡ' ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσεῖα πολλίπορδον·
 Ξῆνε, ἥ ἄρ' κ' ἐθέλεις θητεύμεν, εἰ σ' ἀνελοίμην,
 Ἀγρὸν ἐπ' ἐχαπῆς, (μισθὸς δέ ποὶ ἄρχι' ἔσται)
 Αἱμασιᾶς τε λέγων, κ' δένδρεα μακρὰ φυτῶν;
 Ἐνθα δ' ἐγὼ σπονδὴν μὲν ἐπιστατὸν παρέχοιμι,
 360 Ἐμᾶσά σ' ἀμφιέσταμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δάμην,
 Ἀλλ' ἐπεὶ θ' ἔν δ' ἔργα κακ' ἔμμελεις, καὶ ἐβλήσῃς
 Ἔργον ἐποίχισθαι· ἀλλὰ πτόωσιν κασιπὴ δῆμον
 Βάλεας, ὅφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὺν γαστέρ' ἀνελπον.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 365 Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶν ἔεις ἔργοιο γένοιτο

Neque vis dormire æream in domum profectus,
 Vel aliquo in cœtum confabulantium: sed hic multa dicis
 Confidenter multos inter viros. neque quidquam animo
 Times. certe tuam vinum habet mentem, aut tibi sem-
 per

330

Talis mens est, qui & vana garris:

An exultas quod Irum vicisti erronem?

Vereor ne quis tibi mox Iro melior alius surgat,

Qui te in capite percutiens manibus fortibus,

Domo emittat, sædatum sanguine multo.

335

Hanc torve aspiciens allocutus est prudens Ulysses:

Certe mox Telemacho dicam canis qualia loqueris,

Illuc profectus, ut te illic membratim incidat.

Sic fatus, verbis perterrituit mulieres.

Perrexerunt autem ire per domum, solutaque sunt subtus mem-
 bra cujusque

340

Timore. autumabant enim ipsum vera dicere.

At hic apud lampades præluces accensas

Stabat omnes aspiciens: alia autem ejus cor

Cogitabat præcordiis ejus, quæ sane non irrita fuerunt.

Procos autem haud omnino superbos sinebat Minerva

345

A contumelia abstinere animi cruce; ut adhuc magis

Subiret dolor cor Laertiadæ Ulyssis.

His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,

Conviciis proscindens Ulysssem: risum autem sociis fecit.

Audite me proci inclytæ reginæ,

350

Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.

Non sine Deo hic vir Ulyssæam in domum venit,

Tamen mihi videtur facium splendor esse ipsius

Etiam capitis: quoniam non ei sunt capilli neque pauci.

Dixit, simulque allocutus est Ulysssem urbium destructo-
 rem.

355

Hospes, nunquid vis servire, si te suscipiam,

Agri in extremitate; (merces autem tibi sufficiens erit)

Sepeque colligens, & arbores longas plantans?

Illic autem ego panem quidem perennem præberem,

Amictuque amicirem, pedibusque calceamenta darem.

360

Sed quoniam scilicet opera mala didicisti, non voles

Opus adire: sed mendicare in populo

Vis, ut possis pascere tuum ventrem infatiabilem.

Hunc autem respondens alloquebatur consilio dives Ulysses:

Eurymache, si quidem nobis contentio operis fieret

365

- Ὡρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἡμᾶτα μακρὰ πέλονται,
 Εἴ ποῦν, δρέπανον μὲν ἔχον ἀκαμπὲς ἔχοιμι,
 Καὶ δὲ σὺ ποῖον ἔχοις, ἵνα περυσάμεθα ἔργη.
 Νῆστις ἄχει μάλ' ἀνέρα, ποῖν δὲ παρῇ.
 370 Εἰ δ' αὖ ἐβίης ἔσιν ἐλυνόμεν οἵπτερ ἄεργοι,
 Αἰδῶντες, μεγάλοι, ἄμφω κεκορηότε ποῖνς,
 Ἡλικας, ἰσοφόροι, πῶν τε σθέν' ἐκ ἀλαπαδῶν,
 Τετράγυον δ' εἴη, ἔκκει δ' ὑπὸ βῶλ' ἀρότρε,
 Τῷ κέ μ' ἰδοῖς εἰ ὅλκα δύνεικέα προσαιμῶμαι.
 375 Εἰ δ' αὖ ἐπὶ πόλεμόν ποδῶν ὀρμήσειε Κρονίων
 Σήμερον, αὐτὰρ ἡμεῖς σάκ' εἴη ἐξ ὧν δῦρε,
 Καὶ κωῖν πάγχυαλκ' ἐπὶ κροτάφοις ἀραρήα.
 Τῷ κέ μ' ἰδοῖς πρῶτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μεγύνει,
 Οὐδ' ἂν μοι τῷ γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγοράοις.
 380 Ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καὶ τοι νό' ἐστὶν ἀπώτης.
 Καὶ τί τις δοκίμης μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταῖος,
 Οὐνεκα πὰρ παύροισι ἐξ ἀγαδοῖσιν ὀμιλεῖς.
 Εἰ δ' Οὔσως ἔλθοι ἐξ ἱκίοντ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Αἰΐα κέ τοι σὺ δύρατρα, ἐξ ἑρέα περ μάλ' ἰόντα,
 385 Φέροντα γέγοντο δὲ ἐκ προθύροιο δύραζε.
 Ὡς ἴφατ'. Εὐρύμαχ' δ' ἐχολώτατο κηρόι μαῖαν,
 Καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν, ἔπειτα πτερόεντα προσνύδα,
 Α' δ' αὖλ', ἥ πῆχα τοι πेलίω κακόν, α' ἀγοράδας
 Θαρσαλίως πολλοῖσι μοτ' ἀνδράσιν· ὡδὲ π θυμῷ
 390 Ταρβέεις. ἥ γὰρ σὺ οὐκ ἔχει φρένας, ἥ γύ σοι αἰεὶ
 Τοιούτ' νό' ἐστὶν, ὃ ἐξ μεταμῶλια βάζεις.
 Ἡ ἀλύεις ὅτι Γρον ἐνίκησας πὼν ἀλήτῳ.
 Ὡς ἄρα φωνήσας, σφέλας ἔειπε. αὐτὰρ Οὔσους
 Ἀμφινόμῳ πρὸς γῦνα καδίκετο Δυλιχίῳ,
 395 Εὐρύμαχον δέσας. ὃ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χῆρα
 Δεισιπέρῳ· πρόχου δὲ χαμαὶ βόμβυσσε πεισῶσα.
 Αὐτὰρ ἐγ' οἰμῶξας τίσσω ὑπὸ ἐν κοινήσι.
 Μνηστῆρας δ' ἡμάδησαν ἀνὰ μέγατρα σκίσσιναι.
 Ὡδὲ δὲ τις ἔπεισε ἰδὼν ἐς πλησὺν ἄλλον,
 400 Αἰῶν' ὄφρα· ὃ ξείν' ἀλάμεν' ἀλλὰ ὀλέσθαι,
 Περὶν ἐλθῶν· τῷ κ' ὅτι πόσον κίλκεδον μεθίκεν.
 Νῦν δὲ περὶ πάγχυ' ἐρμολόμεν· ὡδὲ π δαιδάς
 Ἐσθλῆς ἵσταται ἠδ', ἐπεί σὺ χαριέονα νικᾷ.
 Τοῖσι δὲ ἐξ μετῴφ' ἱερῇ ἵς Τηλεμάχου.

Tempore in verno, quando dies longi sunt,
In herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
Tu quoque talem haberes, ut faceremus periculum in ope-
re

Jejuni usque adeo ad tenebras, herba autem adesset.
Sin rursus & boves essent agendi qui optimi, 370

Ardentes, magni, ambo saturati herba,
Cozvi, æqualiter ferentes, quorum robur hand labefactum,
Quatuorque jugera essent, cederetque subtus gleba aratro,
Tunc me videres an sulcum continuum profcinderem.

Sin rursus & bellum alicubi moveret Saturnius 375

Hodie, & mihi scutum esset & duz lanceæ,
Et galea tota ærea in temporibus apta:

Tunc me videres primis in pugnatoribus mixtum,
Neque mihi ventrem exprobrans loquereris.

Sed nimis injurius es, & tibi mens crudelis: 380

Et aliquo modo quidam videris magnus esse, & fortis,
Quoniam cum paucis & non bonis versaris:

At si Ulysses veniret & appelleret in patriam terram,

Statim tibi portæ, licet latæ admodum sint,

Fugienti arctarentur per vestibulum foras. 385

Sic dixit. Eurymachus autem irascebatur corde magis,

Et ipsum torve intuens, verba volucra locutus est:

Ah miser, certe mox tibi perficiam malum, qui sic loqua-
re

Confidenter multos inter viros: neque quidquam animo
Times. utique vinum tuam habet mentem, aut tibi sem-
per 390

Talis mens est, qui & vana garris:

An exultas quod Irum vicisti erronem?

Sic vociferans scabellum cepit. at Ulysses

Amphinomi ad genua sedit Dulichii,

Eurymachum timens. hic autem pincernam seriebat in ma-
nu 395

Dextra; gutturnium autem humi resonabat cadens.

At ille plorans cecidit resupinus in pulveribus.

Proci autem tumultabantur in ædibus umbrosis.

Sic autem aliquis dicebat aspiciens propinquum alium:

Utinam debuisset hic hospes errabundus alibi periisse, 400

Antequam veniret: eo non tantum tumultum immisisset.

Nunc autem de mendico rixamur: neque aliqua convivii

Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.

Illis autem dixit virtus Telemachi:

- 405 Δαίμονιοι, μάνισθε, ἢ ἐκεί κἀδυσσεύς
 Βρωτῶν, ἐδὲ πομπῆς. θεῶν νύ τις ὑμῖν ὁροδῶκε.
 Ἀλλ' εἰ δαισάμενοι κατακείμετε οἴκαδ' ἰόντες,
 Οὔποτε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' ἔπν' ἔγωγε.
 Ὡς ἱερὰδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶν ἐν χεῖλεσι φωνάσας,
 410 Τηλεμάχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγορεύεν.
 Τοῖσιν δ' Ἀμφινόμῳ ἀγορήσατο ἢ μετίεστον,
 Νίσσε φαίδιμῳ ὥς Ἀρητιάδαο ἀνακτῶ,
 ὦ φίλοι, ἐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ρηδένῃ δικάω
 Ἀντιβίοις ἐπέσσι καδαπτόμενῳ χαλισταίνοι.
 415 Μήσέ τι πόν ξείνον ευφελίζετε, μήσέ τιν' ἄλλον
 Δμῶν οἱ κατὰ δώματ' Οδυσῆῳ θέοιο.
 Ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόῳ μὲν ἐπαρξάσθω δεπείσων,
 Ὅφρα σπείσαντες κατακείμεν οἴκαδ' ἰόντες·
 Τὸν ξείνον δὲ ἐῷμεν εὖ μεγαροῖς Οδυσῆῳ
 420 Τηλεμάχῳ μελέμεν. πῦ γάρ φίλον ἵκετο δῶμα.
 Ὡς φάτο. ποῖσι δὲ πᾶσιν ἐκδόσα μῦθον ἔειπε.
 Τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μύλιῳ ἦρωι,
 Κῆρυξ Δυλιχίδης· θεράπων δ' ὤ Ἀμφινόμοιο.
 Νῶμυσεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισαδόν· οἱ δὲ, θεοῖσι
 425 Σπείσαντες μεκάρεσσι, πῖον μελιυδέϊ οἶνον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σπῆσαν τ' ἐπίον δ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
 Βάν ῥ' ἱμεναί κείοντες ἐὰν πρὸς δώμαδ' ἴκασθ'.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Η Σ Τ.
 Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδες.

ΣΤὴν Τηλεμάχῳ ἐκδοσὶν ποιεῖται πῶν ὅλων Οδυσσεύς, ἢ πρὸς Πύρροντιον ἐκ Κρήτης εἶναι ὑποκρίνεται. γίγνεται δὲ αὐτῷ δι' ἐλπίς ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, πῶς πόδας αὐτῷ εἴπαυσαν. ἢ κατὰ παρέκβασιν ὁ ποιητὴς διηγείται ὡς ἐν Παρνασσῷ ἐπλήρη ὑπὸ σοῦς κυνηγῶν.

Miseri, infantis, & non amplius capitis animo 405
Cibum, neque potum. Deorum aliquis nimirum vos con-
citat.

Sed bene epulati decumbite domum profecti,
Quando animus jubet: pello autem neminem ego.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prehenfis,
Telemachum admirabantur quod audacter locutus esset. 410
Illis Amphinomus fatus est & dixit;
Nisi illustris filius Aretiadae regis:

O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
Contrariis verbis carpens sæviat,
Neque hospitem duriter tractate, neque quenquam alium 415
Famulorum qui sunt in domibus Ulyssis divini.

Sed agite, pincerna incipiat poculis,
Ut postquam libaverimus decumbamus domum profecti:
Hospitem autem sinamus in ædibus Ulyssis
Telemacho curæ esse. ejus enim propriam venit domum. 420

Sic dixit. illis autem omnibus placitum verbum dixit:
Iisque craterem miscuit Mulius heros,
Præco Dulichienfis: minister autem erat Amphinomi.
Distribuit autem omnibus adstando: hi autem, diis
Ut Libarunt beatis, biberunt dulce vinum. 425
At postquam libarunt biberuntque quantum voluit ani-
mus,

Perrexerunt ire cubituri suas ad domos quisque.

ODYSSEÆ HOMERI XIX. LIBRI

Argumentum.

CUM Telemacho seponit arma Ulysses, & ad Penelopen ex
Creta se esse fingit. Fit autem ipsius per cicatricem a-
gnitio ad Eurycleam, pedes ipsius lavantem. Et per digressio-
nem poeta narrat quo pacto in Parnaso vulneratus fuerit ab
apro inter venandum.

Ταῦ δ' ἀναγνῶριζα ἐξ ἑλῆς γρηῦς Οὔδυσσῃα.

- Α** Τὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δι' Οὔδυσσας,
Μνηστῆρσσι φόνον σὺν Ἀθλίῃ μαρμερίζων.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τῶχ' Ἀρήϊα κατδάμεν ἥσω
5 Πάντα μάλ' αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέσσι
Παρφάσσαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποδῶντες.
Ἐκ καπνῷ κατέδην'. ἐπεὶ ἐκέτι ποῖσιν ἰώκη
Οἶά ποτε Τροίῳδ' ἐκὼν κατέλειπεν Οὔδυσσας,
Ἀλλὰ κατήκισαι ὅσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή.
10 Πρὸς δ' ἔτι καὶ πῶς μείζον ἐνὶ φρεσὶν ἐμβαλε δαίμων,
Μήπως οἴωδέντες, ἔειπ' εἴσαντες ἐν ὕμιν,
Ἀλλήλους τρώσῃτε, κατακλιώητε δὲ δάμα,
Καὶ μνηστῶν. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἀνδρὰ σίδηρ'.
- Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπιτείδειτο πατρί.
15 Ἐκ δὲ καλεσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Μαῶ, ἄγε δὴ μοι ἔρυσον φῶϊ μεγάροισι γυναικας,
Ὅφρα κεν ἐς θάλαμον καταβέωμαι ἔνστα πατρός,
Καλὰ, αἶ μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμείρδει,
Πατρός ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔπ' νήπιος ἦα.
20 Νῦν δ' ἰδέω καταβέσσαι ἦν ἐπυρὸς ἵζ' αὐτμή.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ἄ' γὰρ δὴ ποτε τέκνον ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο,
Ὅκω κήδεσθαι, καὶ κτήμασι πάντα φυλάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε, τίς ποι ἔπειτα μεπιχομένη φάος οἶσεν;
25 Δμῶές δ' ἐκ ἥας προβλωσκέμεν, αἶ κεν ἔραινον.
Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀνσών ηὔδα,
ἔειπ' ὧδ'. ἐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι ὅς κεν ἐμῆς γὰ
Χοῖνικος ἀππῃται, καὶ πλόθεν εἰσπλευδῶς.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄσπερος ἔπλετο μῦθος.
30 Κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων αἰ ναυπαρόντων.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνείξαντ' Οὔδυσσας καὶ φαίδιμος υἱός
Ἐσφόρον κόρυδάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοείσας,
Ἐγχεῖά τ' ἄρ' ἔχουσιν. πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθλίῃ,
Χρῆστον λύχρον ἔχουσα, φάος περικαλῆς ἐποίησεν.
35 Δὲ πότε Τηλέμαχος προσεφώνησεν ὃν πατέρ' αἶψα,
Ὡ πάτερ, εἰ μέγιστον δαῖμα πῶς ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμεαι.

Εἰμ-

T. Agnoscit ex cicatrice vetula Ulyssēm.

AT ipse in domo relinquebatur divinus Ulyssēs,
 Procis cædem cum Minerva meditans.
 Statim autem Telemachum verbis volucris allocutus
 est:

Telemache, oportet arma martialia seponere intro
 Omnia prorsus: at procos mollibus verbis 5
 Decipe, quando ex te quærent desiderantes.
 Ex fumo seposui; quoniam non amplius illis similia sunt,
 Qualia quondam ad Trojam proficiscens reliquit Ulyssēs,
 Sed consumpta sunt quantum ignis attigit vapor.
 Insuper adhuc etiam hoc majus in mentem dedit deus, 10
 Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
 Mutuo vos vulneretis, dehonestetisque convivium,
 Et sponsalia. ipsum enim attrahit virum ferrum.

Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
 Extra autem vocans allocutus est nutricem Eurycleam: 15
 Nutrix, age mihi contine domi fœminas,
 Donec in thalamum reponam arma patris
 Pulchra, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
 Patre absente. ego autem adhuc parvulus eram:
 Nunc autem volo seponere ubi ignis vapor non venit. 20

Hunc autem rursus allocuta est dilecta nutrix Eury-
 clea:

Utinam vero tandem fili prudentiam accipias
 Domum curandi, & possessiones omnes servandi.
 Sed age, quæ tibi postea tecum iens lumen portabit?
 Famulas autem non sinis præire, quæ præluceant. 25

Hanc contra Telemachus prudens alloquebatur:
 Hospes hic. non enim otiosum tolerabo qui meum
 Modium attingit, licet & procul venerit.

Sic nempè dixit. illi autem haud evolavit hoc verbum:
 Clausit autem januas ædium bene habitatarum. 30

Hi autem festinantes Ulyssēs & illustris filius
 Intro portaverunt galeasque & scuta umbonibus munita,
 Lanceasque acutas. ante autem Pallas Minerva,
 Auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
 Tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim: 35

O pater, certe magnum miraculum hoc oculis video:
 Enim.

- Ἐμπης μοι ποῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμοι,
 Εἰλάπναι τε δοκοί, ἧ κίονες ὑψό' ἔχοντες
 Φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὥσεί πυρὸς αἰδομένοιο.
- 40 Ἡ μάλα πς θεὸς ἔνδον, οἱ ἑρῶν ἄνω ἔχουσι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Σίγα, ἧ κατὰ σὸν νόον ἔχανέ, μηδ' ἔρεϊνε.
 Αὐτὸς ποὶ δίκην ἐπὶ θεῶν οἱ ὀλυμπιον ἔχουσι.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν κατέλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολέλφομαι αὐτῷ,
- 45 Ὅφρα κ' ἐπ' ὀδυσσέως ἧ μνηστῆρσιν ἔρεδίζω.
 Ἡ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἱκασά.
 Ὡς φάτο. Τηλέμαχ' δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
 Κεῖων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπολαμπόμενάν,
 Εὐθα παρ' κοίμαδ' ὅτε μιν γλυκὺς ἕπν' ἱκάνοι.
- 50 Εὐθ' ἄρα ἧ τὸτ' ἔλεκτο, ἧ ἦν δ' ἰαυτὸς ἔμιμνεν.
 Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δι' Ὀδυσσεύς,
 Μνηστῆρεςτι φόνον σὺν Ἀθλῶνι μαρμερίζων.
 Ἡ δ' ἰὺν ἐκ θαλάμοιο περὶφρων Πηνελόπεια,
 Ἀρτέμιδι ἱκέλη, ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
- 55 Τῇ παρὰ μὲν κλισίῳ πυρὶ κάτθεσαν, ἐν δ' ἄρ' ἐφίξε,
 Δινωτῶν ἐλέφαντα ἧ ἀργύρῳ· ὧ ποτε σέκπων
 Ποίησ' Ἰκμάλι', ἧ ὑπὸ θρήνων πᾶσιν ἦκε,
 Προσφύῃ ἐξ αὐτῆς, ὅτ' ἐπὶ μέγα βάλετο κῶας.
 Εὐθα καθέζετ' ἔπειτα περὶφρων Πηνελόπεια.
- 60 Ἡλθον δὲ δμοῖα λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
 Αἱ δ' ἀπὸ μὲν σπονδῶν πολὺν ἥρεον ἠδὲ τραπέζας,
 Καὶ δέπτα ἔνθην ἄρ' ἄνδρες ὑπερμεινοντες ἔπιον.
 Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
 Νήησαν ξύλα ποδά, φῶς ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
- 65 Ἡ δ' Ὀδυσσῇ ἐνέειπτε Μελανδῶ δάσπερον αὐπς,
 Ξεῖν', ἐπὶ ἧ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
 Δινδῶν κατὰ οἶκον; ὀπιττάσεις δὲ γυναικί;
 Ἀλλ' ἐξελθε θύραζε πάλαν, ἧ δαυτὸς ὄνησο.
 Ἡ πάχα ἧ δαλῶν βεβλημέν' ἄσθα θύραζε.
- 70 Τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ δρᾶ ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Δαιμονίη, τί μοι ὦδ' ἐπέχεις κεκοιμήτοισι θυμῷ;
 Ἡ ὅτι ἐλπίσω; καὶ κὰ δὲ χρὸς ἑμὰτα ἔμαι;
 Πτωχῶ δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπέγαι.
 Τοῖοι ποτὶ πτωχοὶ ἧ ἀλῆμονες ἄνδρες ἔασιν.
- 75 Καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνδράποισιν ἔταμον

Enimvero mihi parietes domorum, pulchraque interti-
gnia,

Abiegnæque trabes, & columnæ sursum tendentes

Apparent oculis quasi ignis ardentis.

Omnino aliquis Deus intus est eorum, qui cælum latum ha-
bitant.

40

Illum respondens alloquebatur consilii dives Ulysses:

Sile, & tuam mentem retine, neque interroga.

Hic tibi mos est Deorum qui Olympum habitant.

Sed tu quidem decumbe: ego autem relinquer hic,

Ut adhuc famulas & matrem tuam irriter:

45

Quæ me lamentans interrogabit de singulis.

Sic dixit: Telemachus autem ex domo discessit

Cubiturus in cubiculum, facibus lucentibus,

Ubi antea dormiebat quando ipsum dulcis somnus capiebat.

Illic igitur & tunc cubuit, & Auroram divinam expectabat.

50

At in domo relinquebatur divinus Ulysses,

Prociis cædem cum Minerva cogitans.

Ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,

Dianæ similis, vel aureæ Veneri.

Cui sellam apud ignem deponebant, ubi infidebat,

55

Circumcirca obductam ebore & argento: quam quondam fa-
ber

Fecerat Icmalius, & subtus scabellum pedibus misit,

Aptum ex ipsa, ubi magnam iniecit pellem.

Illic sedit postea prudens Penelope.

Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo:

60

Quæ panem multum tollebant atque mensas,

Et pocula unde scilicet viri superbi biberant.

Ignem autem a foculis ad terram jecerunt, aliaque in eos

Congregarunt ligna, ut lumen esset & calefieret.

Ipsa autem Ulysses increpabat Melantho secundo rursus:

65

Hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem

Obversans in domo? aspicias autem mulieres?

Sed exi foras miser, & tibi epulum prosit:

Aut mox etiam torre percussus ibis foras.

Hanc autem torve aspiciens alloquebatur consilii dives U-
lysses:

70

Mala mulier, cur me sic observas infenso animo?

An quod parum niteo; turpique corpus amictu sumi amictus?

Et mendico in populo? necessitas enim urget.

Tales mendici & erronei viri sunt.

Etenim ego quondam domum in hominibus habitabam

75

Bea-

- Ὀλβιῶν ἀφρεῖν, καὶ πολλὰκι δόσκειν ἀλήτη
 Τόισι ὅποισι τοῖσι, καὶ ὅττι καχημένῳ ἔλθοι.
 Ἦσαν δὲ δμῶς μάλα μυῖοι, ἀλλὰ τε πολλὰ
 Οἷσιν τ' ἄξῳσι καὶ ἀφρεῖοι καλούνται.
- 80 Ἀλλὰ Ζῆς ἀλάπαξε Κρονίων· ἦτολε γὰρ πε.
 Τῷ γὰρ μὴ ποτε καὶ σὺ γυνὴ ἀπὸ πάσαι ἀλέσῃς
 Ἀγλαΐῃ τῇ γὰρ γε μετὰ δμῶσι κίκασαι,
 Μὴ τὰς σοι δέσποινα κοστωαμένη χαλεπήνῃ,
 Ἡ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ. ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδ' ἔσται.
- 85 Εἰ δ' ὁ μὲν, ὅς τις ἀτόλμως καὶ ἑκάς νόστιμός ἐστιν,
 Ἀλλ' ἦδη παῖς ποῖ' Ἀπόλλωνός γε ἔκρητι
 Τηλέμαχ'· πῶν δ' ὅστις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
 Λήθῃ ἀποσδάλυσ'· ἔπει ἑκάτι πηλίκος ἐστίν.
 Ὡς ῥῶτο. αὐτὸ δ' ἦκυσσε περίφρων Πηνελόπεια·
- 90 Ἀμφίπολον δ' ἐνέπικτεν, ἔπ' τ' ἔρατ', ἐκ τ' ἀνόμεζεν,
 Πάντως θαρσαλέην κυὸν ἀδελφεὺς ἑσθ' με λήθεις
 Ἐρδυσσε μετὰ ἔργον, ὃ σὴν καρὰν ἀναμάτεις.
 Πάντα γὰρ ἄλ' ἤδησθα, ἔπει ἐξ ἡμῶν ἔκλυες αὐτὰς
 Ὡς πῶν ξείνον ἑμῶν ἐνὶ μεγάροισιν ἑμοῖσιν
- 95 Ἀμφὶ πόσει ἄρισται· ἔπει πυκνῶς ἀκᾶχημαι.
 Ἡ γὰρ, καὶ Εὐρυνόμῃ παμμένῃ πρὸς μῦθον ἔειπεν,
 Εὐρυνόμην, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτῇ,
 Ὅφρα καθιζόμεν' αἶψα ἔπ' ἡδ' ἐπακούσῃ
 Ὅ ξείν' ἑμῶν. ἰδὲ δὲ μιν ἐξερέσθαι.
- 100 Ὡς ἔραδ'. ἡ δὲ μάλ' ὀτρυνέως κατέθηκε φέριστα
 Δίφρον ἐύχετον, καὶ ἐπ' αὐτῇ κῶας ἐβάλεν·
 Ἐνθα καθίξεν ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
 Τοῖσι δὲ μῦθων ἤρχε περίφρων Πηνελόπεια,
 Ἐάν, πῶ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν ἀρήσομαι αὐτῇ,
- 105 Τίς; πόθεν δὲ ἀνδρῶν; πόδι σοι πόκῃς, ἠδὲ ποκῆς;
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὡς γυνὴ, ἐκ ἂν αἷς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
 Νεκτοί· εἰ γὰρ σὺ κλέος ἔρανον Ὀδυσσεὺς ἰκάνῃ.
 Ὡς τὴν δὲ βασιλῆ' ἀμύμον', ὅς τις δευδῆς
- 110 Ἀνδράσιν εἰ πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσειν,
 Εὐδίκιαν ἀνίχουσι· φέρεσι δὲ γαῖαν μέλαινα
 Πυρρὸς καὶ κελεύς, βεῖδῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ.
 Τίταται δ' ἑμπεδα μῆλα· θάλασσα δὲ παρέχου ἰχθυῶν
 Ἐξ ὀφθαλμοῦ· ἀρετῇσι δὲ λαὸν ὑπ' αὐτῇ.

Beatus divitem, & sæpe dedi errori
 Tali qualis esset. & cujuscunque rei indigens veniret.
 Erant autem servi valde multi, aliaque multa
 Quibus homines bene vivunt & divites vocantur:
 Sed Jupiter vastavit Saturnius: voluit enim. 80
 Ideo nunc ne aliquando & tu mulier fortassis omnem amit-
 tas

Pulchritudinem, qua nunc inter ancillas ornata es,
 Ne tibi aliquo modo domina irata sæviat,
 Vel Ulysses veniat adhuc enim & sperare fas est.
 Sin ille quidem ita periit & non amplius rediturus est, 85
 At jam filius ralis Apollinis favore
 Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
 Latet improbe agens: quoniam non amplius tantrillus est.

Sic dixit. cum autem audiverat prudens Penelope:
 Aquillam autem increpabat, verbumque dicebat & proloque-
 barur: 90

Omnino audax canis intrepida non me lates
 Faciens magnum facinus, quod tuo capiti infringes.
 Omnia enim bene scis, quoniam ex me audivisti ipsa,
 Quod hospitem eram in domibus meis
 De marito interrogatura, quoniam multum tristor. 95
 Dixit, & Eurynomen promam sermone alloquuta est:
 Eurynoma, fer sedem & pellem super ipsa,
 Ut sedens dicat verbum & audiat
 Hospes meum. volo autem ipsum interrogare.

Sic dixit. illa valde festinanter deposuit ferens 100
 Sedem bene politam, & super ipsa pellem jecit:
 Illic sedit postea multa tolerans divinus Ulysses.
 Post hæc sermonem occepit prudens Penelope:

Hospes, hoc quidem te primum ego interrogabo ipsa,
 Quis? unde es gentrium? ubi tibi urbs & parentes? 105

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
 O mulier, hand quisquam te hominum super interminatam
 terram

Vituperaverit: certe enim tua gloria cælum latum attin-
 git,

Sicut alicujus regis inculpabilis, qui Deum colens
 Viris in multis & fortibus regnans, 110
 Jura sustentat: fert autem terra nigra
 Triticum & hordeum, gravanturque arbores fructu:
 Pariuntque incolumes pecudes: mareque præbet pisces
 Ex felicitate: virtutemque exercent populi sub ipso.

- 115 Τῷ ἡμέ νῦν πὰ μὲν ἄλλα μετὰλα σῶ ἐνὶ οἴκῳ.
Μηδ' ἑμὸν ἐξέριεν γένῳ ἢ πατρὶδα γαίῳ,
Μή μοι μάλλον θυμὸν ἐνὶ πλῆθους ὀδυϊκῶν
Μηστεινέω· μάλα δ' εἰμ' πολυτόνῳ· ἔδδ' αἶ με χρεῖ
Οἶκῳ ἐν ἀλωτέρῳ γοῶνσά τε μυρόμενόν τε
- 120 Ἦσθαι· ἐπεὶ κάκιον πινδύμεναι ἀχρεῖον αἰεῖ.
Μή τις μοι δμῶν νημεσῆσται, ἢ ἐ σὺ γ' αὐτῷ·
Φῆ δὲ δακρυπλῶν βεβαρηότα με φρένας οἶον.
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περὶ φρων Πηλεόπεια,
Ξῆν', ἦτοι μὲν ἐμῷ ἀρετῷ εἰδός τε δίμας τε
- 125 Ὦλεσας ἀδάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ ποίσι δ' ἑμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κείνος γ' ἐλδὼν πόν ἑμὸν βίον ἀμφιπολάσει,
Μαῖζόν κε κλέῳ εἴη ἑμὸν ἢ κάλιον ἔπω.
Νῦν δ' ἀχομαι· πόσα γάρ μοι ἐπέσδασα κακὰ δαίμων.
- 130 Ὅσοι γάρ νῆοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δελιγὶν τε Σάμῃ τε ἢ ὕλησσι Ζακύνθῳ,
Οἷτ' αὐτῷ Ἰθάκῃ διδείκον ἀμφινέμονται,
Οἱ μ' ἀκαζομένῳ μνῶνται, τρύχῃσι δὲ οἶκον.
Τῷ ἔτε ξείνων ἐμπάζομαι, ἔδ' ἱκεταίων,
- 135 Οὐτέ τι κηρύκων, οἱ δημοιοεργοὶ ἔασιν.
Ἀλλ' Ὀδυσῆα ποδάσσει, φίλον καταπύχομαι ἦτορ.
Ὁ δὲ γάμον παδάσειν· ἐγὼ δὲ δολυς πολυπῶν.
Φᾶρῳ μὲν μοι πρῶτον ἐνέτινδυσε φρεσὶ δαίμων·
Σπασαμένη μέγαν ἰσὼν ἐν μεγάροισιν ὑφαίνειν,
- 140 Λεῖπὸν ἢ περιμέτρον· ἄραρ δ' αὐτοῖς μεσσηπὸν,
Κῆρυ ἑμὲ μνηστῆρες, ἐπεὶ θένε διῳ Ὀδυσσεύς,
Μίμνεντ' ἐπειγόμενοι πόν ἑμὸν γάμον· εἰσέκε φᾶρῳ
Ἐκτελίσσω, (μή μη μεσσηπώλῃ νήματ' ὀληται)
Λαίρτη ἦρωι παρῆϊον, εἰσότε κέν μιν
- 145 Μοῖρ' ὅλοῃ καδέλῃσι πανηλεγίῳ θανάτοιο,
Μή τις μοι κατὰ δῆμιν Ἀχαιῶν νημεσῆσῃ,
Αἶ κεν ἄτερ σῶφρι κέεται, πάλᾳ κτεαπόσας.
Ὡς ἐράμην· πῶσιν δ' ἐπεπείπε θυμὸς ἀγλῶν.
Ἐνθά κεν ἡμασῇ μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἰσὼν,
- 150 Νύκτας δ' ἀπλῆσκον ἐπὶ δαΐδας παραθήμην.
Ὡς τέλειος μὲν ἔλδον ἐγὼ ἢ ἵκετον Ἀχαιῶς·
Ἀλλ' ὅτε πέτρατον ἦλθεν, ἢ ἐπήλυθον ὄσση,
Μυλων φθιόντων, περὶ δ' ἡμακα πόλ' ἐτελίσθη,

Ideo ex me nunc alia quidem inquire tua in domo, 115
 Neque meum interroga genus & patriam terram,
 Ne mihi magis animum impleas doloribus
 Recordanti. valde autem sum ærumnosus: & nihil me oportet

Domo in aliena lugentemque flentemque
 Sedere. quoniam malum est lugere valde semper; 120
 Ne aliqua mihi ancillarum succenseat, vel tu ipsa:
 Dicatque lacrymis abundare gravatum me in mente vino.

Sed ei respondit postea prudens Penelope:
 Hospes, certe quidem meam virtutem speciemque corpus-

que
 Perdiderunt immortales, quando ad Ilium profecti sunt 125
 Argivi, cum quibus meus maritus ivit Ulysses.

Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
 Major gloria esset mea & melior hoc pacto.
 Nunc autem angor: tot enim mihi immisit mala deus.
 Quotquot enim insulis dominantur optimi, 130

Dulichioque Samæque & sylvas Zacyntho,
 Quique ipsam Ithacam amœnam incolunt,
 Hi me nolentem petunt uxorem, consumuntque domum.

Ideo neque hospites curo, neque supplices,
 Neque præcones, qui publici operarii sunt: 135

Sed Ulysses desiderans, proprio contabesco corde.
 Illi autem nuptias urgent: ego vero dolos machinor.
 Velamen quidem mihi primum inspiravit menti Deus

Instituenti magnam telam in ædibus texere,
 Tenuem & immensam. Statim autem ipsis dixi. 140

Juvenes mei proci, postquam mortuus est divinus Ulysses,

Manete urgentes meas nuptias: donec velamen

Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)

Laerti heroi funebre, quando ipsum
 Parca perniciofa capiet in longum consopientis mortis. 145

Ne aliqua mihi in populo Græcarum succenseat,
 Si sine velamine jacet, multa qui possederit.

Sic dixi: illis autem persuasus est animus masculus.
 Tunc interdiu quidem texebam magnam telam,

Noctes autem resolvebam postquam faces apposueram. 150
 Sic triennium quidem latui ego, & fidem faciebam Achivis:

Sed quando quartus venit annus, & venerunt horæ,
 Mensibus iutereuntibus, & dies multi consummati erant,

- Καὶ πότε δὴ με, διὰ δμῶας κίνας ἐκ ἀλεγύσας,
 155 Εἶλον ἐπαλθόντες, ἣ ὁμοκλήσαντ' ἐτίεσσιν.
 Ὡς πῶ μὲν ἐξετέλεισα ἣ ἐκ ἐδέασ' ὑπ' ἀνάγκης.
 Νῦν δ' ὅτ' ἐκφυγεῖν δῖαμα γάμον, ἔτι ἀν' ἄλλῳ
 Μῆτιν ἐφάρισκον. μάλα δ' ὀτρύνεισι σοκῆς
 Γήμασδ'. ἀσχαλάα δὲ παῖς βίωσιν καταδ' ὄπων,
 160 Γυγνώσκων· ἦδη γάρ ἀνὴρ οἶός τε μάλιστα
 Οὔκιν κήδεσσαι, τῷ τε Ζῷς κῦδ' ὀπάξει.
 Ἀλλὰ ἣ ὥς μοι εἰπὲς πτόν γέν', ὅππότερ' ἴσσι.
 Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἴσσι παλαμφάω, ἔδ' ἀπὸ πέτρης.
 Τῷ δ' ἀπαμβάμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 165 ὦ γυνὴ αἰδοίη, Λαερτιάδην Ὀδυσσεύς,
 Οὐκ ἔτ' ἀπολήξας πῶν ἐμὸν γόνον ἐξέριπσα.
 Ἀλλ' ἐκ-πίε ἱρώ· ἢ μὲν μ' ἀχέασσι γὰρ δώσεις
 Πλείωσιν ἢ ἱχθῶμαι. ἢ γὰρ δίκη, ὅππότε πάτρης
 ἦς ἀπήσιν ἀνὴρ πόσον χρόνον ὅσον ἐγὼ νῦν,
 170 Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστ' ἀλώμεν', ἀλγία πάχων.
 Ἀλλὰ ἣ ὥς ἱρώ ὃ μ' ἀνείρῃαι ἠδὲ μεταλαῖ.
 Κρήτωιαι γὰρ ἐστὶ μέσθ' ἐνὶ οἴνοσι πάντῃ,
 Καλὴ, ἣ πύρα, περιέρηται· ἐν δ' ἀνδρωποῖ
 Πολλοὶ, ἀπειρίσσι, ἣ ἐννήκοσαι πάσης.
 175 Ἀλλ' ἦ δ' ἄλλων γλώσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
 Ἐν δ' Ἑσπέρησιν μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες.
 Δωρῆες τε τευχάϊκες, Διοὶ τε Πελασγοί.
 Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἐνθά τε Μίνως
 Ἐννέωρος βασιλεὺς Διὸς μεγάλης θαρσύνῃς,
 180 Πατρός ἡμοῖο πατὴρ μεγαθύμῳ Δάκκαλιόντος.
 Δάκκαλιόν δέ μ' ἔπειτα, ἣ Ἰδομενῆα ἀνακτα.
 Ἀλλ' ὃ μὲν ἐν νῆοσι κορωνίσιν Ἰλιον εἶσω
 ὄχρετ' ἀμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἡμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴδων,
 Ὀπλοτέρ' γενεῇ· ὃ δ' ἄρα, πρότερον ἣ ἀραίω.
 185 Ἐνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμενῳ, ἣ ξείνια δῶκα.
 Καὶ γὰρ πῶν Κρήτιώδε κατήγαγε ἱς ἀνέμοιο,
 Ἰήμενον Τροίῳδε, παραπλάγξασα Μελαίων.
 Σπῶσι δ' ἐν Ἀμνισθ', ὅδε τε αἰετ' Εἰλαδίης,
 Ἐν λιμένι χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν αἴλας.
 190 Αὐτάκα δ' Ἰδομενῆα μακάρα ἀντ' ἀνελθόν·
 Ἐπῶν γάρ μιν ἔρρασι φίλον τ' ἡμεῖς αἰδοίῃσιν τε.
 Τῷ δ' ἔδεν δικάω θ' ἐδικάωι τάλας ἡμῖς

Atque tunc scilicet me per famulas canes *talia* non curan-
tes,

Deprehenderunt ingressi, & objurgavere verbis. 155

Sic illud perfecti & non volens coactus:

Nunc autem neque effugere possum nuptias, neque aliquid a-
liud

Consilium invenio. valde autem hortantur parentes

Nubere; ægre fert autem filius *quod illi* victum devorant,

Cognoscens: jam enim vir est qui possit maxime 160

Domum curare, cui Jupiter gloriam præbet.

Sed & sic mihi dic tuum genus, unde sis.

Non enim a quercu es olim fabulosa, neque a petra.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

O uxor venerabilis Laertiadz Ulyssis, 165

Nondum defines meum genus interrogans:

Sed eloquar tibi: certe quidem me doloribus dabis

Pluribus quam teneor. is enim mos quando patria

Sua abest vir tanto tempore, quanto ego nunc,

Multas hominum ad urbes errans, dolores patiens. 170

Sed & sic dicam quod me interrogas & exquiris.

Creta quædam terra est medio in nigro ponto,

Pulchra & pinguis, circumflua: in eaque homines

Multi infiniti, & nonaginta urbes.

Alia autem aliorum lingua mixta: insunt & Achivi, 175

Et veri *sunt indigenæ* Cretenses magnanimi, insunt etiam Cy-
dones,

Dorienesque trifariam sparsi, divinique Pelasgi.

In his Gnosus magna urbs, ubi Minos

Novennalis regnavit, Jovis magni familiaris,

Patris mei pater magnanimi Deucalionis. 180

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem.

Sed hic quidem in navibus rostratis Ilium ad

Ivit simul cum Atridis: mihi autem nomen inclytum Æthon,

Junior natu: is autem prior & melior,

Illic Ulysses ego vidi, & hospitalia dedi. 185

Etenim eum ad Cretam egerat vis venti,

Euntem ad Trojam, in diversa jactatum a Maleis.

Sistebat autem naves in Amniso, ubi spelunca Lucitæ,

In portibus difficilibus: vix autem evalit procellas.

Statim autem Idomeneum requirebat ad urbem profectus: 190

Hospitem enim ipsum dicebat dilectumque esse reverendam-
que.

Huic autem jam decima vel undecima erat aurora

- Οἰχομένην σωὺ νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον ἔσω.
 Τὸν μὲν ἔγώ πρὸς δώματ' ἄγων ὦ ἐξέκισσα,
 195 Ἐνδύκτως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἑόντων.
 Καὶ οἱ, ποῖς τ' ἄλλοις ἐστέροις οἱ αἰμ' αὐτῷ ἔποντο,
 Δημόδεα ἄλφισα δῶκα καὶ αἰδοπα οἶνον ἀγέρας,
 Καὶ βῆς ἱρδύσασθαι· ἵνα πλησάατο θυμόν.
 Ἐνθα θυώδεα μὲν μένον ἤματα δίοι Ἀχαιοί·
 200 (Εἶλα γὰρ Βορέης ἀνεμῶ· μέγας, ὃδ' ἐπὶ γαίῃ
 Εἶα ἵασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὥρορ δαίμων)
 Τῇ τελευταδικοτῇ δ' ἀνεμῶ πῖσσε· ποῖ δ' ἀνάγοντο.
 Ἴσχε· ἴδωδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
 Τῆς δ' ἄρ' ἀκυσσῆς ρέε δάκρυα, σίκετο δὲ χρῶς.
 205 Ὡς δὲ χιτὼν καταπίκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν,
 Ἦν τ' Εὐρῶ κατέπηξεν, ἐπὶ δὲ Ζέφυρῶ καταχέου,
 Τηκομένης δ' ἀρα πῶς ποταμοὶ πληθύνει ρέοντες,
 Ὡς αὖς σῖκετο καλὰ παρήϊα δακρυχεύουσιν,
 Κλαύσσης ἰὸν ἀνδρὰ παρήμενον· αὐτὰρ Οὔνοσδ'·
 210 Θυμῷ μὲν γούνοσαν ἰλὺ ἐλάνθη γυναιέα,
 Ὀφθαλμοῖ· δ' ὥσεί κέρα ἔασαν, καὶ σῖδ' ἤρῃ.
 Ἀτρίμας ἐν βλεφαρίοισι, δόλφ δ' ὄγε δάκρυα κεύθε.
 Ἦ δ' ἐπεὶ ἔν τάρφῃ πολυδακρύτῳ γούνο,
 Ἐξῶπ' αἰ μιν ἔπεσον ἀμειβομένη προσέειπεν,
 215 Νῦν μὲν δὴ σὺ ξανέ γ' οἶω περιήσεσθαι
 Εἰ ἔσθον δὴ καὶ σὺ ἀντιδέοις ἐπαροισιν
 Ξάνισας ἐν μεγάροισιν ἑμὸν πόσιν, ὡς ἀγοράεις.
 Εἰπέ μοι ὅπποῖ' ἄσσα περὶ χροὶ ἤματα ἔσο,
 Αὐτὸς δ' οἶος ἔλω, καὶ ἑταῖρος οἱ οἱ ἔποντο.
 220 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Οὔνοσδ'·
 ὦ γυναι, ἀργαλέον πόσον χρόνον ἀμφοῖς ἔοντα
 Εἰπέμεσ· ἥδη γάρ οἱ ἑικοσὸν ἔπος ἔστιν,
 Ἐξ ἧ καὶ δυν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
 Ἀλλὰ καὶ ὡς ἔρεω ὡς μοι ἔνδ' αἰεταί ἦτορ·
 225 Χλαῖναν πορφύρεῳ ἰλῷ ἔχε δῖος Οὔνοσδ'·
 Λιπλῦ· αὐτὰρ οἱ παρόνῃ χρωστὸν πέτυκτο
 Αὐλοῖσιν διδύμοισι· παρόνδε δὲ δαίδαλον ἦεν·
 Ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε τοικίον ἑλόν
 Ἀσπάρωντα λῶν· τὸ δὲ δαυμάζοντον ἄπαντες,
 230 Ὡς οἱ χρύσειο ὄντες, ὁ μὲν λαὸς νεβρόν ἀπάγχων,
 Αὐτὰρ ὁ ἐφυγῶν μίμηάς, ἥσασκε πόδεσσι.

Eunti cum navibus rostratis Ilium intro.

Illum quidem ego ad domos ducens bene excepi hospitio,
Peramanter tractans, abundante domo.

195

Et ei, cæterisque sociis qui simul ipsum sequebantur,

A populo farinas dedi & nigrum vinum congregans,

Et boves mactandos: ut impleret animum.

Illic duodecim quidem manserunt dies divini Achivi:

(Continebat enim eos Boreas ventus magnus, neque in terra

200

Sinebat stare: sævus autem aliquis moverat deus)

Ipsa autem tertiadecima die ventus cecidit: illi autem solverunt.

Simulabat mendacia multa dicens veris similia.

Illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatque corpus.

Sicut autem nix liquefit in summis verticibus montium,

205

Quam Euris liquefecit postquam Zephyrus effuderat,

Liquescenteque ea fluvii implentur fluentes;

Sic hujus liquebantur pulchræ genæ lacrymas fundentis,

Flentis suum virum assidentem. at Ulysses

Animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,

210

Oculi autem tanquam cornua stabant, aut ferrum,

Immoti in palpebris. dolo autem is lacrymas occultabat.

Illa igitur postquam satiata erat lacrymoso luctu,

Iterum ipsam verbis respondens alloquebatur:

Nunc te scilicet hospes, puto experturam me esse

215

An vere scilicet illic cum divinis sociis

Hospitio excepisti in domibus meum maritum, ut dicis,

Dic mihi quali quodam circa corpus amictu erat amictus,

Ipse qualis erat, & socios dic qui ipsum sequebantur.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

220

O mulier, difficile tanto tempore seorsim absentem

Dicere. jam enim ei vigesimus annus est

Ex quo illinc ivit, & mea abiit patria.

Sed & sic dicam tui mihi videtur animo:

Lænam purpuream mollem habebat divinus Ulysses,

225

Duplicem: at ei fibula auro facta erat cum

Fistulis geminis: ante autem artificium quoddam erat:

In prioribus pedibus canis habebat varium hinnulum

Trementem comedens: hoc autem admirabantur omnes,

Ut cum ipsi aurei essent, ille quidem comedebat hinnulum suffocans.

230

At iste cingere cupiens palpitabat pedibus.

- Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησε περὶ χροὶ σγαλόμεναι,
 Οἷόν τε κρημύζον ληπὸν κατὰ ἱθαλίοιο.
 Τῷς μὲν ἔω μαλακός, λαμπρός δ' ὡς ἥλιος ὤς.
 235 Ἦ' μὲν πολλαὶ γ' αὐτὸν ἐδήσασσεν γυναικες.
 Ἄλλο δέ σφι ἱέρω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλαι σῆσιν.
 Οὐκ οἶδ' εἰ πάδε ἔσθ' περὶ χροὶ οἴκαδ' Ὀδυσσεύς,
 Ἦ' πᾶς ἱταίων δῶκε δῖος ἐπὶ νηὸς ἰόντα,
 Ἦ' τίς τε κ' ἔπειρε. ἐπεὶ πολλοὶσιν Ὀδυσσεύς
 240 Ἔσκε φίλος. παῦροι γάρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμαῖες.
 Καὶ οἱ ἐγὼ χαλκήνιν ἀρ' κ' δίπλακα δῶκα
 Καλῶ, πορφύρεον, κ' σιγμίδευσσιν χιτῶνα.
 Αἰδοίως δ' ἀπέπεμpton εὐσέλμευ ἐπὶ νηὸς.
 Καὶ μὲν ο' κῆρυξ ὀλίγον προχέμενός αὐτῷ
 245 Εἶπετο· κ' σὸν ποὶ μυθήσμαι οἷος ἔω περ.
 Γυρὸς ἔω ὤμοισιν, μελανόχρους, ἑλοκάρμωτος.
 Εὐρυβάτης δ' ὄνυξ ἔσκε. ἄνδρ' δέ μιν ἐρχομένον ἄλῃον
 Ὡς ἰσάων Ὀδυσσεύς, ὅπ' αἰ φρεσὶν ἄρπα ἦδ' ἔη.
 Ὡς φάτο. τῇ δ' ἐπ' ἑμῶν ὑπ' ἡμερῶν ὄρεσι γόοιο,
 250 Σήματ' ἀναγνώσῃ αἰεὶ οἱ ἑμπεδα πείραδ' Ὀδυσσεύς.
 Ἦ' δ' ἐπεὶ ἔν περ φῶν πολυδακρύποις γόοιο,
 Καὶ σῶτε μιν μύθησιν ἀμειβομένη πρὸς τέτι,
 Νῦν μὲν δὴ μοι ξῆτε, πάρος ποτ' ἐὼν ἑλισσόμενος
 Ἐν μεγάροισιν ἡμοῖσι, φίλος τ' ἔσθ' αἰδοῖός σφι.
 255 Αὐτὴ γάρ πάδε ἑμὰτ' ἐγὼ πόρον, οἷ' ἀγοράεις,
 Πτυξάσ' ἐκ θαλάμῃ· περὶ δὲ τ' ἐπὶ δῆκα φανένω,
 Κείνῃ ἀγαμὶ ἄναι. σὸν δ' ἔχ' ὑποδέξμαι αὐτὸς
 Οἴκαδ' ἐνοήσωσιν φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Τῷ ῥα κακῇ αἵτῃ κοίλῃς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς
 260 Ὄχετ' ἐπολόμενος κακὸν ἔκ' ὀνομασάλῳ.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὡς γυναικὶ αἰδῶν Λαερτιάδῃσι Ὀδυσῆος,
 Μηδὲν νῦν χροὶ καλὸν ἱεαίεο, μηδέ τι θυμὸν
 Τῆκε, πόσῃ γόοισα· νηυσὶν ἔμεν γίμεν ἑδῶν.
 265 Καὶ γὰρ αἷς τ' ἀλλοῖσιν ὀδύρεται ἀνδρ' ὀλέσασα
 Κυρίδισιν, τῷ τέκεα τέκε φίλοισιν μετῴσας,
 Ἦ' Ὀδυσῆ', ὃν φρεσὶ δούεις ἐκαλίζουσιν ὄντας.
 Ἀλλὰ γούμην ταῦσαι, ἑμῆο δέ σφινδ' ἐμύθεον.
 Νημερτές γάρ ποὶ μυθήσμαι, ἑδ' ἐπικεύσω,
 270 Ὡς ἦδ' Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ τότ' ἄκουσα

Tunicam autem animadverti circa corpus stupendam,
 Qualis est de cepa membrana *quedam* tenui,
 Tam quidem erat mollis, splendida autem erat uti sol.
 Certe multæ ipsam admirabantur mulieres. 235
 Aliud autem tibi dicam, tu autem in sensibus reponere
 tuis:

Nescio an his amictus fuerit circa corpus domi Ulysses:
 An aliquis sociorum dederit veloci in navi eunti,
 An aliquis alicubi etiam hospes: quoniam multis Ulysses
 Fuit amicus. pauci enim Achivorum erant similes. 240
 Et ei ego æreum ensem & duplam dedi *interulam*
 Pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
 Reverenter autem dimisi bene tabulata in navi.
 Et quidem ei præco paulo major natu quam ipse
 Sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat. 245
 Gibbosus in humeris, nigra cute, crispo capite:
 Eurybates autem nomen erat. æstimabat autem ipsum præ
 ceteris

Suis sociis Ulysses, quod ei mente convenientia sciebat.

Sic dixit. huic autem adhuc magis desiderium movit lu-
 ctus

Signa agnoscenti quæ ei certa dixerat Ulysses. 250
 Hæc igitur postquam satiata est lacrymis abundante luctu,
 Tunc ipsum verbis respondens allocuta est:

Nunc quidem mihi hospes, antea licet miserabilis
 In ædibus meis, amicusque eris honorabilisque.
 Ipsa enim hos amictus ego præbui quales dicis, 255
 Plicans ex cybiculo: fibulamque imposui lucidam,
 Illi ornamentum ut esset: hunc autem non susceptura sum
 rursus

Domum reversum dilectam in patriam terram.
 Itaque malo fato concava in navi Ulysses
 Ivit inspecturus malam Trojam non nominabilem. 260
 Illam respondens alloquebatur prudens Ulysses:

O uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
 Ne amplius nunc corpus pulchrum destrue, neque animum
 Tabetæc virum lugens: succenseo quidem nihil.
 Etenim aliqua alium lugeat virum quem perdidit 265
 Juvenem. cui filios peperit amore mixta,
 Quam Ulysses, quem dicunt diis similem esse.
 Sed luctu quidem cessa, meo autem attende sermoni.
 Vere enim tibi loquar, neque occultabo.
 Quod jam Ulysses ego de reductu audiivi 270

- Ἀγχι Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πόντῳ δῆμον
 Ζῶν. αὐτὰρ ἄγε κειμήλια πολλὰ καὶ ἰσθλά,
 Αἰσίων ἀνὰ δῆμον. ἀπὲρ εἰρήρας ἑταίρους
 Ωλεσι καὶ πῆα γλαφυρῶν ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ,
 275 Θελακίης ἀπὸ νῆος ἰών. οὐδυσσεὺς γὰρ αὐτῷ
 Ζῶς τε καὶ Ἡέλιος. πῶ γὰρ βίβας ἔκταν ἑταίροι.
 Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύτῳ ἐπὶ πόντῳ.
 Τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπῳ τοῖς ἔκβαλε κῆρ' ἐπὶ χέρσιν
 Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγχίδεσι γεγάσιν.
 280 Οἱ δὲ μιν περὶ κῆρ' εἶναι ὥς ἀμύσαντο,
 Καὶ οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν σέ μιν ἤτελον αὐτοῖ
 Οἰκάδ' ἀπῆμάντων. καὶ κεν πάλας ἐνθάδ' Οὔδυσδης
 ἦεν· ἀλλ' ἄρα οἱ σὸ γὰρ κέρδιον εἶσατο θυμῷ,
 Χρήματ' ἀγυσαίειν πολλῶν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
 285 Ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ κασαθησῶν ἀνδρῶπων
 Οἶδ' Οὔδυσδης· ἰδ' ἂν τις εἰρίσει βροτῶς ἄλλος.
 Ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλῆς μυθήσατο Φεῖδων.
 Ὡς μιν δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν ἀποσπένων ἐπὶ οἴκῳ,
 Ἥη κατερύσσει, καὶ ἐπαύσεις ἡμεῖν ἑταίρους.
 290 Οἱ δὲ μιν πέμψουσιν φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Ἀλλ' ἔμ' πρὶν ἀπέπεμψε. τύχῃσι γὰρ ἐρχομένη νηὺς
 Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δελίχιον πολύπυρον.
 Καὶ μοι κτήματ' εἰδείξεν ὅσα ξυμπαύρατ' Οὔδυσδης.
 Καὶ νῦν κεν ἐς Δικαίῳ γενεῶν ἑτερόν γ' ἔπ' ἐβόσκει
 295 Ὅσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κἄπο ἀνακτῶ.
 Τὸν δ' ἐς Δωδώνῃ φάτο βήμεναι, ὅφρα Δωϊὸ
 Ἐκ δρυὸς ὑφικέμοιο Διὸς βελλὺ ἐπακύσῃ,
 Ὅπως νοήσῃσι φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Ἥδῃ δ' αὖτε πῶν, ἣ ἀμφοτέρων, ἥ κρυφιδόν.
 300 Ὡς ὁ μὲν ἔπος ἐς' αἶσῳ, καὶ ἐλθέσεται ἦδη
 Ἀγχι μάλ'· ἔφ' ἐπ' αὖτε φίλῳ καὶ πατρίδ' αἰὲς
 Διὶ ἀπαισέσεται. ἔμπης δὲ ποῖ ὄρκια δάσει.
 Ἰσθ' ἢ καὶ Ζῶς πρῶτα δαῖν ὑπακτῶ καὶ ἀεὶς,
 Ἰσθ' ἢ Οὔδυσσος ἀμύμονος, ἢ ἀφικάνῳ,
 305 Ἥ μιν ποῖ σάδ' ἅπαντα σπένεται πρὶ ἀγορῶν,
 Τῷ δ' αὖτε λυκάβαντος ἐλθέσται ἐνθάδ' Οὔδυσσος,
 Τῷ μὲν φθίνοντος μινῶς, πῶ δ' ἰσαμένῳ.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περὶ φρονὶ Πηνελόπεια,
 Ἀ' γὰρ πῶς ξῆρε ἔσθ' ἀστελισμένον δῆ.

Prope Thesprotos populos in pingui populo
 Vivi. at ducit thesauros multos & bonos,
 Petens in populo. sed perdilectos socios
 Perdidit & navem concavam in nigro ponto,
 Trinacria ab insula veniens. irati enim fuerant ipsi 275
 Jupiterque & Sol. hujus enim boves interfecerant socii.
 Illi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
 Hunc autem in carina navis injecit fluctus in continentem
 Phæacum in terram, qui deorum proximi sunt.
 Qui scilicet eum ex corde ceu deum honorarunt, 280
 Et ei multa dederunt, mittereque ipsum volebant ipsi
 Domum illasum. & jam diu huc Ulysses
 Venisset: sed ei hoc utilius visum est animo,
 Opes congregare multam super terram eundo.
 Sic astutias multas præ mortalibus hominibus 285
 Novit Ulysses: neque aliquis contenderit homo alius.
 Sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phidon.
 Jurabat autem ad me ipsum libans in domo,
 Navem protractam, & paratos esse socios.
 Qui nempe ipsum comitabuntur dilectam in patriam ter-
 ram. 290
 Sed me prius dimisit: contigit enim veniens navis
 Virorum Thesprotorum in Dulichium dives frumenti.
 Etiam mihi possessiones ostendit quasunque congregaverat
 Ulysses:
 Et quidem in decimam generationem alterum adhuc pasce-
 ret
 Quanti ei in ædibus thesauri jacebant regis. 295
 Ipsum autem in Dodonem dicebat ivisse, ut Dei
 Ex quercu alta Jovis consilium audiret,
 Quomodo rediret dilectam in patriam terram,
 Jam diu absens, vel palam vel clam.
 Sic quidem ille est salvus, & veniet jam 300
 Brevi omnino: nec amplius longe ab amicis & patria terra
 Diu aberit. tamen tibi jusjurandum dabo:
 Sciat nunc testis Jupiter primum deorum eximius & opti-
 mus.
 Domusque Ulyssis boni, ad quam perveni,
 Certe tibi hæc omnia perficientur sicut dico, 305
 Hoc ipso anno veniet huc Ulysses,
 Isto quidem pereunte mense, illo autem instante.
 Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
 Utinam istud quidem hospes verbum perficiatur.

- 310 Τῷ κε πάχα γνοίης φιλόπται σε πολλά σε δῶρα
 Ἐξ ἐμῶ· ὡς ἂν τίς σε σιωπτόμενον μακαρίζοι.
 Ἀλλὰ μοι ὦδ' ἀνὰ θυμὸν οἶσται ὡς ἴσται περ.
 Οὐτ' Οὔδυσσος ἐπ' οἶκον ἐλθόνταί, ἔτι σὺ τομπῆς
 Τῷ δ' ἔτι ἐπὶ σημάτων ἐσιν εἰς οἶκον,
- 315 Οἷο' Οὔδυσσος ἴσκει μετ' ἀνδράσιν, (εἶπὸτ' ἦλγε)
 Ξάνους αἰδοίης ἀποπαιπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
 Ἀλλὰ μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' ἀνὼν,
 Δάμνια καὶ χλαῖνας καὶ ῥήγια σιγαλόεσσι,
 Ὡς κ' ὁ θαλπίων χρυσόθρονον ἠὲ ἵκηται.
- 320 Ἡῶθεν δὲ μάλ' ἦε λείωσάι σε χρίσάι σε,
 Ὡς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δέπτοιο μέδεται
 Ἡμεῖς εὖ μαγάρῃ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκάνωτ
 Τῶτον ἀνιάξῃ θυμοφθόροισι, ὡδὲ π' ἔργον
 Ἐνθάδ' ἐπ' ἐπὶ πρῆξι, μάλα περ καχολομένῳ αἰνῶς.
- 325 Πῶς γὰρ ἐμῶ σὺ ξάνε δαῖσσαι, εἴη γυναικῶν
 Ἀλλῶν περιέμμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
 Εἴ κεν αὖσαλίοι κακὰ εἰμύνῃ εὖ μεγάροισι
 Δαυνῇ; ἀνδρωτοὶ δὲ μινυθάδιοι τελέδουσιν.
 Ὅς μιν ἀπλῶς τ' αὐτὸς ἦν καὶ ἀπλῶς εἶδῃ,
- 330 Τῷ δὲ κατερῶνται πάντες βροτὶ ἄλγ' ὀπίσσω
 Ζωῶν, ἀπὲρ τεθνεῶσ' ὅτ' ἐπ' ἐλπίωνται ἅπαντες.
 Ὅς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἦν καὶ ἀμύμονα εἶδῃ,
 Τῷ μὲν σε κλέοι εὐρὺ διὰ ξάνοι φορέεσσι
 Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ δὲ μιν ἰσθλὸν εἶπον.
- 335 Τῷ δ' ἀταμαβόμενον προσέφη πολύμητις Οὔδυσσος,
 ὦ γυναι αἰδοίη Λαερτιάδην Οὔδυσσιν,
 Ἡποὶ ἐμοὶ χλαῖνας καὶ ῥήγια σιγαλόεσσι
 Ἡχθεῖς, ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεσσι
 Νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχρήρετμοιο.
- 340 Κέῳ δ' ὡς τὸ πάρος περ αὐτῆς νύκτας ἵαυον.
 Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεκαλίῃ ἐνὶ κοίτῃ
 Ἀῖσα, καὶ τ' ἀνέμενα εὐδροπον ἠὲ δῖαν.
 Οὐδέ τί μοι ποδάριπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
 Γήγνηται ὡδὲ γυνὴ ποδὸς ἀΐσται ἡμετέρου
- 345 Τάνων αἰ ποὶ δῶμα χεῖρας δρήσεται ἱασιν,
 Εἰ μή τις γρη῏ς ἐστὶ παλαιή, κείδ' ἐδῆκα,
 Ἡς τετρακύν ὅσσοι φρεσὶν ὅσα τ' ἐγὼ περ.
 Τῷ δὲ δ' ἂν ἐφθορόοιμι ποδῶν ἀΐσθαι ἡμῶς.

Hoc pacto mox cognosceres amicitiamque multaque do-
na

310

Ex me: ut aliquis te occurrens beatum diceret.

Sed mihi sic in animo videtur sicut erit:

Neque Ulysses amplius domum veniet, neque tu reductio-
nem

Consequeris: postquam haud rectores sunt in domo,

Qualis Ulysses erat inter viros, (si esset quidem)

315

Ad hospites venerandos dimittendos & excipiendos.

Sed ipsum famulæ lavate, & ponite lectum,

Stramenta & lœnas & lodices pulchras,

Ut bene calefactus aureo throno conspicuam auroram attin-
gat.

Ab aurora autem summo mane lavate ungiteque,

320

Ut intus apud Telemachum prandium *sibi* curet

Sedens in domo. illi autem *eris* gravius quisquis illorum

Huic molestus fuerit, neque quicquam operis

Hic amplius efficiet, admodum licet iratus graviter.

Quomodo enim me tu hospes scies, ecquid mulieres

325

Alias supero mente & prudenti consilio,

Si veste carens male amictus in domibus

Epuleris? homines autem brevis ævi sunt.

Qui quidem sævus ipse est & crudeliter affectus,

Huic imprecantur omnes homines dolores postmodum

330

Vivo, at mortuo maledicunt omnes:

Qui autem bonus ipse est & bene affectus,

Hujus quidem gloriam latam hospites ferunt

Omnes in homines, multique ipsum bonum dicunt.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

335

O uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,

Certe mihi lœnæ & lodices molles

Inferentur fuerunt, quando primum Cretæ montes nivales

Reliqui in navi proficiscens longos remos habenti.

Cuboque sicut antea insomnes noctes transigebam.

340

Multas nimirum noctes fordida in domo

Dormivi, & expectavi pulchro solio conspicuam auroram di-
vinam.

Neque mihi pelvis pedum amabilis animo

Est: neque mulier pedem tanget nostrum

Harum quæ tibi domi ministræ sunt,

345

Nisi aliqua anus est antiqua; officia sciens,

Quæ toleraverit tot mente quot ego:

Huic non invidero pedes tangere meos.

- Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηλεΐπτετα,
 350 Ξάνε φίλ', ἔ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὦδε
 Ξάνων τηλεδαπῶν φίλιον ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
 Ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
 Ἔσθι δέ μοι γρη῏ς πυκινὰ φρεσὶ μῦθε' ἔχουσα,
 Ἡ κῆνον δὺςῶνον εὐτρέφειν ἢ δ' ἀΐπτετα,
 355 Διξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
 Ἡ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέεσσά περ ἤμης.
 Ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνσῶσα περίφρων Εὐρυκλεῖα,
 Νίλῳν σέο ἀνακτὸς ὀμήλικα· καὶ περ Ὀδυσσεὺς
 Ἡδὴ ποῖόςδ' ἐπὶ πόδας, ποῖός δέ σε χεῖρας.
 360 Αἶψα γάρ εἰ κακότητι βροτοὶ καταγνησάσκουσιν.
 Ὡς ἄρ' ἔφη γρη῏ς δὲ κατέχετο χειρὶ πρόσωπα,
 Δάκρυα δ' ἐκβαλε θερμά· ἔπ' δ' ὀλοφροδὸν ἔειπεν,
 Ὡμοὶ ἐγὼ σέο τέκνον ἀμύχχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
 Ἀνδράων ἤχθηρε θεοδὲκ θυμὸν ἔχοντα.
 365 Οὐ γάρ πώ τις πόσα βροτῶν Διὶ περτικεραῶν
 Πίονα μηρὶ ἔκ'· ὦδ' ἐξάιπτες ἐκαπμβας,
 Ὅσα σὺ τῷ ἰδίδως, ἀρώμενος ἔως ἱκαιο
 Γῆρας τε λιπαρὸν, δρέψαι δὲ τε φαιδίμον ἦν.
 Νῦν δέ τοι ὦδ' εἰ σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἡμῶν.
 370 Οὐκ οὐ κακῆν ἐπεφύωντο γυναικες
 Ξάνων τηλεδαπῶν, ὅτε τὰ κλυτὰ δῶμαδ' ἵκαιο,
 Ὡς σέθεν αἱ κυῖες αἶδε καθεφύωνται ἀπαται,
 Τῶν νῦν λάβω τε ἔξ ἀχρεῖα πόλ' ἀλείων,
 Οὐκ εἰάς νύξιν· ἐμὲ δ' ἐκ αἰέεσαν ἀνῶγη
 375 Κῆρη ἱκαεῖοιο περίφρων Πηλεΐπτετα.
 Τῷ σε πόδας νίψω; ἅμα τ' αὖτις Πηλεΐπτετας
 Καὶ σέθεν εἶνεκ'· ἐπεὶ μοι ὀρώρεται ἐνδοθὶ θυμὸς
 Κῆδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυμῆε' ἔπ' ὃ, ττὶ κεν εἶπω.
 Πολλοὶ δὴ ξῶνοι παλαπήλοιο εὐδάδ' ἵκοντο,
 380 Ἀλλ' ἔγω τινα φημι εἰκότα ὦδε ἰδέσθαι.
 Ὡς σὺ δέμας φωνῶν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ εἰκας.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολυμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὡς γρη῏ς, ἔγω φασι δόσι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 Ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἱκέτω ἀλλήλοισιν
 385 Ἐμμεναι· ὥς σὺ περ αὐτῇ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.
 Ὡς ἄρ' ἔφη. γρη῏ς δὲ λίσσῃ ἔλε παμφανόωντα
 Τῷ πόδας ἐκατένιζεν, ὕδωρ δ' ἀνέχευατο παλῷ

Illum contra alloquebatur prudens Penelope:

Hospes dilecte, non enim quisquam vir tam sapiens 350
Hospitum peregrinorum amabilem in meam pervenit do-
mum,

Uti tu adeo scite callida omnia loqueris.

Est autem mihi anus cata mente consilia habens,

Quæ illum infelicem bene nutrit & educavit,

Susceptum manibus quando ipsum primum peperit mater, 355

Quæ tibi pedes lavabit, parum valida licet sit, tamen.

Sed age nunc surgens prudens Euryclea,

Lava tui heri cœvum: & forte Ulysses

Jam talis est pedibus, & talis manibus.

Statim enim in malo homines senescunt.

360

Sic dixit. vetula autem operuit manibus vultum,

Lacrymas autem emisit calidas: verbumque luctuosum di-
xit:

Hei mihi fili, quæ te reducere nequeo: certe te Jupiter su-
pra

Homines odiopium animum habentem.

Non enim quisquam hominum tot Jovi fulminatori

365

Pingua femora combussit, neque eximias hecatombas

Quot tu ei dedisti, precans ut pervenires

Ad senectutem facilem, nutriesque illustrem filium:

Nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundi diem.

Sic alicubi & illi illudunt mulieres

370

Hospitum peregrinorum, quando ad inclytas domos perve-
nit,

Ut tibi senex canes hæc illudunt omnes,

Quarum nunc contumeliam & turpitudines multas fugiens,

Non finis lavare: me autem non invitam jubet

Filia Icarii prudens Penelope.

375

Ideo tibi pedes lavabo, simulque ipsius Penelopes

Er tui gratia: quoniam mihi movetur intus animus

Doloribus. sed age nunc intellige verbum quod dicam:

Multi jam hospites miseri huc pervenerunt,

Sed nondum quenquam dico similem sic vidisse me

380

Uri tu corpore voceque pedibusque Ulyssi similis es.

Hanc respondens allocutus est prudens Ulysses:

O anus, sic dicunt quicumque viderunt oculis

Nos ambos, valde similes inter nos

Esse: sicut tu ipsa prudens dicis.

385

Sic dixit. vetula autem lebetem accepit collucentem

In quo pedes lavabat, aquam autem infudit multam

Fri-

- Ψυχρὸν ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἴξεν ἐπ' ἐχαρόβιον, ποτὶ δὲ σκόπον ἐτράπητο· αἶψα.
- 390 Αὐτάρ γὰρ κατὰ θυμὸν οἶσατο μὴ ἰ λαβῆσα
 Οὐλῶ ἀμφοράσαστο, ἣ ἀμφοδ' ἔργα γένοιτο.
 Νῆξε δ' ἄρ' ἔδοσαν ἴσσα ἀναχθ' ἐόν· αὐτὰρ δ' ἔγνω
 Οὐλῶ τήν ποτὶ μιν σὺς ἤλασε λαοῦ ὄδοντι
 Παρθενόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐπόλυκόν τε ἣ ἦε,
- 395 Μητρός ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, ὃς ἀνδρώπυς ἐκάεστο
 Κλειτοσυῆν δ' ὄρεα τε. Διὸς δέ οἱ αὐτὸς ἐδῶκεν
 Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μνηστῆ καῖεν
 Ἀργῶν ὃδ' ἐρέων· ὃ δέ οἱ πρόφρων αἶμ' ὀπίηδα.
 Αὐπόλυκ' δ' Ἰθάκης ἐλθὼν ἐς τίονα δῆμον,
- 400 Παιδα γόνυ γεγαῶτα κηχίσασα θυγατὶρ' ἦε·
 Τὸν γὰρ οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γυνάσι θῆκε
 Παιομένην δ' ὀπποῖο· ἔπ' τ' ἔρατ', ἐκ τ' ὀνίμαζεν,
 Αὐπόλυκ', αὐτὸς τοῦ ὀνομ' εὖρε, ὃ, ττὶ κα εἴης
 Παιδὸς παιδὶ φίλῃ. πολυάρητ' δὲ ποί ἐστι.
- 405 Τῷ δ' αὖτ' Αὐπόλυκ' ἀπαμύβιστο, φώνησέν τε·
 Γαμβρός ἡμῖς θυγάτηρ τε πρῆσθ' ὄνομ' ὃ, ττὶ κα εἴπω.
 Πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσαμένος πῶδ' ἰκάνω
 Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξίν ἀνὰ χθόνα τυλυβοτμοσαν·
 Τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὀνομ' ἔω ἐπαύνημον. αὐτὰρ ἔγνω,
- 410 Ὅππότεν ἂν ἠβήσας μητρῷον ἐς μέγα δῶμα
 Ἐλθῃ Παρθενόνδ', ὅθι πῦ μοι κτήματ' ἔασιν,
 Τῶν οἱ ἐγὼ δάσω, καὶ μιν χαίροντ' ἀποτίμῃω.
 Τῶν ἑκ' ἤλδ' Ὀδυσσεὺς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
 Τὸν μὲν ἄρ' Αὐπόλυκός τε ἣ ἦε Αὐπολύκοιο
- 415 Χερσὶν τ' ἠπαύζοντο, ἔπεισέν τε μελιχίοισιν.
 Μητὴρ δ' Ἀμφιδέην μητρός περφυρ' Ὀδυσῆϊ,
 Κῦς ἄρα μιν κεφαλῇ τε ἣ ἀμφορὰτα καλά.
 Αὐπόλυκ' δ' ἵοισιν ἐκίκλετο κυδαλίμοισι,
 Δέττον ἐφοπλίσσαι· ποί δ' ὀτρυνόντες ἄκυσαν.
- 420 Αὐτάρ δ' εἰσάγαγον βῦν ἄρσενα τευσιπύρων.
 Τὸν δέρον ἀμφὶ δ' ἔπον, καὶ μιν διέχδαν ἔπασσαν.
 Μίσυλόν τ' ἄρ' ἐπισαμένως, τῦραν τ' ὀβελίσσιν,
 Ὡππότεν τε περσφιδῶς, δέσσαντο τε μοῖρας.
 Ὡς ὅτε μὲν πρόταν ἡμέρην ἐς ἡλίον κασιδιώωντο
- 425 Δαίνυντ'. ὡδὲ π θυμὸς ἐδῶκε δαιτὸς εἶσιν.
 Ἡμ' δ' ἔπειτα κατέδυ, ἣ ἐπὶ κνέρας ἤλθε,

Frigidam: postea autem calidam insuper hausit. at Ulysses
 Sedebat in foco, ad tenebras autem vertebatur statim.
 Subito enim in animo cogitabat ne ipsum accipiens
 Cicatricem animadverteret, & manifestæ res fierent. 390
 Lavabat autem prope iens herum suum: statim autem cogno-
 vit

Cicatricem quam aliquando aper infixerat albo dente
 In Parnasum profecto ad Autolycumque & filios,
 Matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat 395
 Astutæ & iurejurando: Deus autem ei ipse dederat
 Mercurius. huic enim grata femora comburebat
 Agnorum & hædorum. hic autem eum promptus comitaba-
 tur.

Autolycus autem olim Ithacæ veniens in pinguem populum,
 Filium recens natum invenit filiz suæ: 400
 Hunc ei Euryclea dilectis in genibus posuit
 Finienti cœnam: verbumque dixit & prolocuta est:
 Autolyce, ipse nunc nomen inveni quod ponas
 Filiz filio. optatissimus autem tibi est.

Illam contra Autolycus mutuo sermone compellavit: 405
 Gener meus filiaque ponite nomen quodcunque dicam.
 Multis enim ego invisus huc veni
 Viris & mulieribus supra terram multipascuam:

Huic Ulysses nomen est ex re. at ego,
 Quando pubescens maternam in magnam domum 410
 Venerit ad Parnasum, ubi mihi possessiones sunt,
 Ex his ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
 Horum gratia iverat Ulysses, ut ei præberet splendida dona.

Hunc quidem Autolycusque & filii Autolyci
 Manibusque complectebantur, verbisque suavis. 415

Mater autem Amphithea matris circumfusa Ulysses,
 Osculabatur ipsi caputque & ambo lumina pulchra:

Autolycus autem filios iussit gloriosos
 Prandium parare, qui hortantem audiverunt.

Statim autem introduxerunt bovem masculum quinquen-
 nem, 420
 Quem excoriarunt curaruntque in partesque quasi diffuderunt om-
 nem.

Minutimque inciderunt scienter, fixeruntque verubus,
 Assaveruntque perite, diviseruntque partes.

Sic tunc quidem toto die ad solem occumbentem
 Epulabantur. neque animus indigebat epulis communibus. 425
 Quando autem sol descendit, & tenebræ venerunt,

- Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὄππῃ δῶρον ἔλοντο.
 Ἡμῶ δ' ἠελυγμένα φάειν ῥοδόδ' ἀκτυλῶ ἡώς,
 Βαυ ρ' ἡμεν ἐς θήρην ἡμῖν κωῖες ἡδὲ καὶ αὐτῶι·
 430 Τίτῃς Αὐτολύκῃ· μετὰ πῶσι δὲ διῶ· Οὔδυσσέϊ
 Ἡΐεν· αἰπὺ δ' ὄρῳ προσέβατο κατακείμενον ἔλη
 Παρησὺ· σάχα δ' ἱκανον πτύχας λυμιοίσσας,
 Ἡΐλιῶ μὲν ἔτεσσι νέον προσέβαλεν ἀρῆρας,
 Ἐξ ἀκαλαρρήτῳ βαθυρῖον Ὀϊκανοῦ.
 435 Οἱ δ' ἐς βῆσαν ἱκανον ἱπποπόδες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
 Γῆν ἑρπύωντες κωῖες ἦσαν· αὐτὰρ ὅπισθεν
 Τίτῃς Αὐτολύκῃ· μετὰ πῶσι δὲ διῶ· Οὔδυσσέϊ
 Ἡΐεν ἄγχι κωῶν· κραδῶν δολιχόσκιον ἔγχε·
 Ἐνθα δ' ἄρ' ἐν λόχῳ πυκνῇ κατέκειτο μέγας σὺς·
 440 Τὼ μὲν ἄρ' ὅτ' ἀνέμων διαί μιν ὕγρον αἶνταν,
 Οὐτ' ἡλίου φαίδων ἀκῆσιν ἐβαλεν,
 Οὐτ' ὀμβρῶ περᾶσκα διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνῇ
 Ἦεν, ἀπὲρ φύλων ἐνέλω χύσις ἤλιθα πολλή.
 Τὸν δ' ἀνδρῶν τε κωῶν τε περὶ κτύτῳ ἦλθε ποδοῖν,
 445 ὧς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' ἀνείσθ' ἐκ ξυλόχοιο
 Φρέξας εἰ λοφίῳ, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι διδορκῶς,
 Σπῆ ρ' αὐτῶν χεῖρ' ἔδωκεν· ὁ δ' ἄρα πρῶτας· Οὔδυσσέϊ
 Ἔσσυτ' ἀναχάμενῳ δολιχὸν δόρυ χεῖρ' ἑσάχα,
 Οὐκίμενος μίμας· ὁ δὲ μιν ροδάμενῳ ἔλασσε σὺς
 450 Γένος ὑπερ· πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκεὶς ὄδον
 Λιχειφίς αἶψας, ἡδ' ὅσων ἱκανὸν φητός.
 Τὸν δ' Οὔδυσσέϊ ἔπεισε τυχεῖν κατὰ δεινὸν ἄμυν,
 Ἀντιφρὺ δὲ διήλθε φαινή δυρὸς ἀκρόν.
 Καδδ' ἔπειτ' ἐν κοίτῃσι μακρῶν· ἀπὸ δ' ἔπαυτο θυμός·
 455 Τὼ μὲν ἄρ' Αὐτολύκῃ παῖδες φίλοι ἀμφοτέροισιν
 Ὀϊταλῶ δ' Οὔδυσσῳ ἀμύμονῳ ἀντιπείλοισιν
 Δῖσαν ἐπισκίοντες· ἑπαοιδῇ δ' αἶμα κελάνον
 Ἐχιδον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλῃ πρὸς δόμασιν πατρὸς.
 Τὼ μὲν ἄρ' Αὐτολύκος τε καὶ ἦτες Αὐτολύκοισιν
 460 Εὐ ἱσάμενοι, ἡδ' ἄγλαα δῶρα πορόντες,
 Καρπαλίμως χαίροντα φίλῳ χαίροντες ἑκμυτον
 Εἰς Ἰθάκην· τῷ μὲν ῥα πατέρ' ἐν πότνι μίστρο
 Χαίροντο τοῖς ἡσάν, καὶ ξεῖροντόν τε καὶ ἑκάστα,
 Οὐλέω δ' αὖτε πάθει· ὁ δ' ἄρα σφίσι εἰ κατέσχευε,
 465 ὧς μιν θηρόντ' ἔλασιν σὺς λάκκῳ ὄδον

Tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.

Quando autem mane genita apparuit rosea digitos Aurora,

Perrexerunt ire in venationem & canes & ipsi

Filii Autolyçi: cum his autem divinus Ulysses

430

Ibat, altum autem montem ascenderunt indutum sylvæ

Parnasi: cito autem pervenerunt in recessus ventolos.

Sol quidem postea recens attingebat arva,

Ex tacite fluenti profundissimo Oceano.

Ipsi autem in vallem pervenerunt ductores *canum*: ante au-
tem ipsos

435

Vestigia scrutantes canes ibant. at retro

Filii Autolyçi: cum his autem divinus Ulysses

Ibat prope canes, vibrans longam hastam.

Hic in sylvæ densa jacebat magnus aper:

Quam quidem neque ventorum penetrabat vis humidum spi-
rantium,

440

Neque ipsam sol lucens radiis percutiebat,

Neque imber penetrabat prorsus: sic densa

Erat, at foliorum inerat fusio cumulatim multa.

Hunc autem virorumque canumque sonitus circumvenit pedum,

Ut ducentes *canes* accedebant: hic autem contrarius ex

sylvæ

445

Horrens bene cervicem, ignisque oculis intuens,

Stetit prope ipsos. ipse autem primus Ulysses

Ferebatur elevans longam lanceam manu forti,

Vulnerare cupiens. ille autem ipsum præveniens percussit a-
per

Genu super: multum autem exhaustit carnis dente

450

Oblique ruens, neque os attigit viri.

Illum vero Ulysses vulneravit in dextro armò,

Penitusque transiit lucidæ lanceæ cuspis.

Cecidit autem in pulveribus protensus: avolvitque animus.

Hunc quidem Autolyçi filii dilecti curabant,

455

Vulnus autem Ulyssis inculpabilis diis æquiparandi

Ligaverunt scite: incantatione autem sanguinem nigrum

Cohibuerunt: statimque iverunt dilecti ad domos patris.

Hunc quidem Autolyçusque & filii Autolyçi

Bene sanatum, & splendidis donis præbitis,

460

Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt

In Ithacam. eo quidem pater & veneranda mater

Gavisi sunt reverso, & interrogaverunt singula,

Cicatricem quod accepisset: hic autem ipsis bene narravit,

Ut ipsum venantem percussisset aper albo dente

465

k k z

Ad

- Παρρησιόδ' ἐλθόντα σὺν ἡμέτην Αὐτολύκιο.
 Τῷ γρηῦς χεῖρας καταπρώεσσι λαβύσα,
 Γινῶ ῥ' ἐπιμασασμένη· πόδα δὲ προΐηκε φέρεσθαι.
 Ἐν δὲ λήβητι πίστε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός.
 470 Α'† δ' ἐτέρωσ' ἐκλίδη· σὸ δ' ἐπὶ χθοῖος ἐξέχυθ' ὕδωρ.
 Τῷ δ' αἶμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα· πῶ δέ οἱ ὄσσε
 Δακρυόφιν πλησθῆν· θαλερὴ δέ οἱ ἔχουσιν φωνή.
 Α'† μὲν δὲ γενέει Οὔνοση προσέειπεν,
 Ἥ μάλ' Οὔνοσός ἐστι, φίλον τέκος· ἰδέ σ' ἔγωγε.
 475 Περὶ ἔγνω περὶ πάντα ἀνακτ' ἑμὸν ἀμφαράσθαι.
 Ἥ, καὶ Πύριλόπειαν ἐσίδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
 Πιπραδίην ἐδέλυσσε φίλον πόσιν ἔνδον ἰόντα.
 Ἡ δ' ἔτ' ἀδρήσαι δυνάτ' ἀντήν, ἔτε τοῖσιν.
 Τῇ γὰρ Αἰδωαῖη νόον ἔτραπεν· αὐτὰρ Οὔνοσός
 480 Χερ' ἐπιμασάμενός, φάρυγος λάβε διξιτερῆφι.
 Τῇ δ' ἐτέρῃ ἔδεν ἄσσαν ἐρύσασθαι, φάνησέν τε,
 Μαῖα, τί μ' ἐδέλεις ὀλέσας; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
 Τῷ σὺ ἐπὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγιστα πολλὰ μογήσας,
 Ἡλυδον αἰκόςθ' ἐπεὶ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 485 Α'† ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ ποὶ θεὸς ἐμβαλε θυμῷ,
 Σίγα, μή τις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθεται.
 Ὡς γὰρ ἔειπὼν, σὸ δὲ καὶ στυγασμένον ἔσται,
 Εἴ χ' ὑπ' ἡμοῖ γὰρ θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγῶνι,
 Οὐδέ τροφὴ ὕψης σὲ ἀφείξομαι, ὅππότερ' αἶν ἄλλας.
 490 Διμῶς ἐν μεγάροισιν ἡμοῖς κτενάμεν γυναικάς.
 Τὸν δ' αὖτε πρόσθετε περὶφρων Εὐρύκλειαν,
 Τέκνον ἑμὸν, πόσον σε ἔπος φύγῃ ἔρκος ὀδόντων;
 Οἷσθαι μὲν οἷον ἡμῶ μένος ἑμπεδόν, ἔκ ἐπικεκτόν.
 Ἐξω δ' ὥς ὅτε τις στερῇ λίδος, ἢ ἐσθῆρος.
 495 Ἄλλο δέ ποι ἔριον, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλει σῆσι·
 Εἴ χ' ὑπὸ σοὶ γὰρ θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγῶνι,
 Δὴ ὅσπερ ποὶ καταλιξὼν ἐνὶ μεγάροισι γυναικάς.
 Αἱ σὲ σ' ἀπαμάρτυροι καὶ αἱ νηληϊεῖς εἰσιν.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενός προσέφη πολύμητις Οὔνοσός,
 500 Μαῖα, τίη δέ σὺ πάντες μυθήσαιο, ἰδέ τί σε χρὴ.
 Ἐδ νῦν καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ ἄσσομαι ἐκάντω.
 Α'† ἔχει στήν μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
 Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῦς δὲ δὴ ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
 Οἰομένη ποδάσπετρα. σὺ γὰρ πρότερον ἐκχύον πάντα.

Ad Parnasum profectum cum filiis Autolyçi.

Hanc *cicatricem* anus manibus pronis prehendens,

Agnovit atrectans: pedem autem sivit ferri.

In autem lebetè cecidit supra, sonuitque æs.

Retroque altrinsecus inclinata est: at in terram effusa est aqua. 470

Ipsi simul gaudium & dolor invasit mentem: ejusque oculi.

Lacrymis impleti sunt: liquidaque ipsi hæsit vox.

Contingens autem mentum Ulyssèm allocata est:

Certe omnino Ulysses es care fili: neque te ego

Prius agnovi quam totam herum meum contrectavi. 475

Dixit, & Penelopem inspexit oculis,

Indicare volens dilectum maritum intus esse.

At illa neque videre potuit contra, neque animadvertere:

Ei enim Minerva mentem vertit. at Ulysses

Manu prehensum guttur cepit dextra:

Altera propius ad se traxit, dixitque: 480

Nutrix, cur me vis perdere? tu autem me nutritivisti ipsa

Ipsò tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpeßsus,

Veni vigesimo anno in patriam terram.

Sed postquam intellexisti & tibi Deus injecit animo, 485

Sile, ne quis alius in domo resciscat.

Sic enim dico, id quod & perfectum erit,

Si mihi Deus domuerit procos superbos,

Neque a nutrice te abstinerebo, quando alias

Famulas in domibus meis interficiam mulieres, 490

Hunc autem rursus allocuta est prudens Euryclea:

Fili mi, quale tibi verbum fugit septum dentium?

Scis quidem qualis meus animus incolumis quique haud recesserit:

Tenebo vero sicut aliquis durus lapis, vel ferrum.

Aliud autem tibi dicam, tu autem sensibus reponè tuis: 495

Si tibi Deus domuerit procos superbos,

Tunc tibi narrabo in domibus mulieres

Quæ te inhonorant & quæ scelestæ sunt.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Nutrix, cur tu eas indicabis? nihil te oportet:

Bene & ipse ego intelligam & cognoscam quamque. 500

Sed tene silentio verbum, committeque diis.

Sic dixit. anus autem per domum exivit,

Allatura pedum lavacra. priora enim effusa erant omnia.

- 505 Αὐτὰρ ἴππ' εὐΐσεν τε καὶ πλεΐσεν λιπ' ἐλαφρ,
 Αὔται ἄρ' ἀποστήσω πυρὸς ἱλασθ' ἴφιρον Ὀδυσσεὺς
 Θερσάμεν', ἐλὼ δὲ κατὰ ῥαχίεσσι κάλυψι.
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε τειείφρων Πηλεΐπτεα,
 Ζῆνι, σὸ μὲν σ' ἴα τυτθὸν ἔγων ἀρύσσομαι αὐτῇ.
- 510 Καὶ γὰρ δὴ κρείττω σάχ' ἡδέε' ἴστανται ἔρη,
 Οὔτ' αἶ γ' ὕπν' ἔλοι γλυκερὸς καὶ κηδομένη περ
 Αὐτὰρ ἡμοὶ καὶ πένθ' ἀμείνων πορὶ δαίμων.
 Ἡμᾶσαι μὲν γὰρ σέβρομ' ὠδυρομένη, γόασσα,
 Ἔς τ' ἱμά' ἔργ' ὀρώσασα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴῳ.
- 515 Αὐτὰρ ἐπὶ νύξ' ἔλδῃ, ἔλθοι τε κοῖτ' ἀπανταί,
 Κάμαι ἐνὶ λίκτρῳ, πυκινὰ δέ μοι ἀμφ' ἐδινὸν κῆρ
 Οὔξαι μελεδῶσαι ὠδυρομένῳ ἰρήσιν.
 Ὡς δ' ὅτε Πανδάρῳ κύρη χλωρῆς Ἀΐδαί
 Καλὰν αἰδήσιν ἱερὸν νέον καμένοιο,
- 520 Δειδρίων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινῶσιν,
 Ἦσσι δαμά τρωπῶσα χάρι πολυηχία φωνῶ,
 Παῖδ' ὀλοφυρομένη Γυγλον φίλον, ὃν ποτὶ χαλκῇ
 Κτάνει δι' ἀφραδίας, κῆρον Ζῆδοιο ἀνακτῆς.
 Ὡς καὶ ἡμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
- 525 Ἡ δὲ μίμνε παρὰ παιδί, καὶ ἡπτεδα πάντα σολάσσω,
 Κῶσιν ἐμὴν, δμμαῖς τε καὶ ὤφρεσσι μέγας δῶμα,
 Εὐρώ τ' αἰδομένη πόσι', δῆμοιό τε φῆμι.
 Ἦ ἤδη αἶμ' ἱπώμας Ἀ' χαῖν' ὅσις ἀρετῇ
 Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορῶν ἀπερείσια ἔδνα.
- 530 Πᾶς δ' ἡμῶς, ἴως μὲν ἦν ἴα νήπι' ἡδέ' χαλῖφρον,
 Γήμασθ' ἔ μ' αἶε, πόσι' κατὰ δῶμα λιπῶσαν.
 Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἦβης μέτρον ἱκάνει,
 Καὶ δὴ μ' ἀράται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
 Κῶσι' ἀχάλονε τλήσῃ κατὰ δῶμα Ἀ' χαμοί.
- 535 Ἀλλ' ἄγε μοι σὺν ὄνειρον ὑπόχεινται, καὶ ἄκουσιν.
 Χλῶϊς μοι κατὰ οἶκον εἰήκοσι σαρὸν ἔδυσιν
 Ἐξ ὕδατ', καὶ σέ σφιν ἱάνομαι εἰσορόωσα.
 Ἐλθάντ' ἔξ ὅρε' μέγας αἰεὶς ἀγκυλοχέλης
 Πᾶσι κατ' αὐχίνας ἦξε, καὶ ἔπταρεν· οἳ δ' ἐπύχοντο
- 540 Ἀθρόοι ἐν μεγάροισι· ὃ δ' ἔς ἀθήρα δῖαν αἶρδῃ.
 Αὐτὰρ ἔγωγε κλαῖον καὶ ἐκάλουν ἐν περ ὄνειρον.
 Ἀμφὶ δὲ μ' ἠγερέδοντο εὐπλοκάμειδες Ἀ' χαμαί,
 Οἰκτρ' ὀλοφυρομένῳ δ' μοι αἰεὶς ἔκτανε χλῶϊς.

Sed postquam lavitque & unxit pingui oleo,
 Iterum prope ignem traxit sedem Ulysses
 Calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
 Hos autem sermones occepit prudens Penelope:

505

Hospes, hoc quidem te adhuc paulum interrogabo ipsa:
 Etenim jam cubatus cito dulcis erit hora illi,

510

Quem somnus ceperit dulcis licet dolentem:
 Sed mihi & dolorem immensum præbuit deus.
 Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
 In mea opera inspiciens & ancillarum, in domo:
 At postquam nox venit, cepitque somnus omnes,
 Jaceo in lecto, densæ autem mihi circa miserum cor
 Acutæ curæ lamentantem læcessunt.

515

Sicut autem quando Pandarei filia viridis Luscinia
 Pulchre canit, verè recens orto,
 Arborum in foliis sedens densis,

520

Quæ frequenter versans fundit sonoram vocem,
 Filium lugens Irylum dilectum, quem quondam ærè
 Interfecit per infanias, filium Zethi regis:
 Sic & mihi bisariam animus movetur huc & illuc,
 Utrum maneam apud filium, & incolumia omnia ser-

vem,

525

Possessionem meam, famulasque & altam magnam domum,
 Lectumque reverens populi que voces:

An jam simul sequar Achivorum qui optimus
 Ambit in domibus præbens infinitas dotes.
 Filius autem meus donec quidem fuit adhuc infans & igna-

vus,

530

Nubere non me sinebat, mariti domum derelinquentem:
 Nunc autem quando jam magnus est & pubertatis mensuram
 attingit,

Etiam me orat retro ire ex domo,
 Propter possessionem iratus quam ei consumunt Achivi.
 Sed age mihi somnium dijudica, & audi:
 Anferes mihi in domo viginti triticum edunt
 Ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:

535

Veniens autem ex monte magna aquila adunca rostro
 Omnibus cervices effregit, & interfecit. hi autem fusi sunt
 Conferti in ædibus: ipsa vero in æthera divinum elevata
 est.

540

At ego flebam & exclamabam in somnio.
 Circum autem me congregatæ sunt cirratæ Achivæ.
 Miserabiliter lugentem quod mihi aquila interfecisset anseres.

- Α' ↓ δ' ἔλθων κατ' ἄρ' ἔξειτ' ἐπὶ πρῶτον· *μελᾶδρῳ*
 545 Φωνῇ δὲ βροτῶν κατερίπτε, φώνησέν τε,
 Θάρσει Ἰκαρίου κῆρη πηλεκλειτοῖο·
 Οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἰσθλόν, ὃ ποι τετελεσμένον ἔσται,
 Χλῆας μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετοῖ ὄρνις
 Ἦα τάρθ', νυῦ αὐτε σπὸς πόσις ἐλήλυθα,
 550 Ὅς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικία πότμον ἐφήσω.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμὲ μελιυδῆς ὕπνῳ ἀνήκε·
 Παπτήνασα δὲ, χλῆας ἐνὶ μεγάροισι νόσασα
 Πυρρόν ἐρεπτομένους παρὰ πύλον, ἦχι τάρθ' περ.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενθ' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 555 Ὡς γυναι, ὅπως ἐστὶν ὑποκρίσασθαι ὄνειρον
 Ἀλλ' ἀποκλῖν' αὐτ'· ἐπειὴ ρά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεύς
 Πύρρῳδ' ὅπως τελείη· μνηστῆρσι δὲ φαίνεται ὀλεδρῶ
 Πᾶσι μάλ'· ἐδὲ κέ τις θάνατον ἢ κῆρας ἀλύξει·
 Τὸν δ' αὐτε προσέειπε πειρίρρων Πηλεόπεια,
 560 Ξεῖν', ἥτοι μὲν ὄνειροι ἀμύχανοι ἀχειροτόμωδοι
 Γίνονται, ἐδὲ αἱ πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
 Δοῖαί γάρ σε πύλαι ἀμεινωῶν εἰσὺν ὀνείρων.
 Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσιν ἀττάχεται, αἱ δ' ἐλείφονται.
 Τῶν οἱ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ τελευτῇ ἐλείφονται,
 565 Οἱ δ' ἐλεφαίνονται ἐπὶ ἀκράαντι φέροντες·
 Οἱ δὲ διὰ ξισπῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
 Οἱ ῥ' ἔστυμα κραινύσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδωται.
 Ἀλλ' ἔμοι ἐκ ἐντὸς ἰδοῖαι αἶνόν ὄνειρον
 Ἐλθέμεν· ἢ κ' ἀσπασθὼν ἔμοι ἢ παιδὶ γένοιτο.
 570 Ἄλλο δέ τοι ἔρῳ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλῃς σῆσιν·
 Ἦδ' ἐ δὴ ἥως εἴσι δυσώγμῳ, ἢ μὲ Ὀδυσσῆϊ
 Οἴκε ἀποχρήσει· νυῦ γὰρ καταδήτω αἶδλον,
 Τὺς τελείας πᾶς κῆνθ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐσίην
 Γεσῆ' ἐξείης, δρυόχους ὥς δώδεκα πάντας,
 575 Σπᾶς δ' ὄγε πολλὸν ἀνέδει, διαρρίπτασκεν αἰσάν·
 Νυῦ δὲ μνηστῆρσιν αἶδλον πᾶν ἐφίσω.
 Ὅς δὲ κε ρήσας· ἐκτανύσῃ βίον ἐν τελαμῇσι,
 Καὶ διοισάσῃ τελείων δυσκαίδεκα πάντων,
 Τρῶ κεν ἀμ' ἐσπομέλῃ, νοσφισαμένη πῶδε δῶμα
 580 Κρεῖδον, μάλα καλόν, ἐνὶ πλεον βίοιοιο·
 Τῇ ποτε μνησθένσθαι αἶμα ἐν περ ὄνειρον.
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενθ' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὡς

Rurfus autem veniens sedebat in prominenti domo:

Voce autem humana me compescebat, & loquebatur: 345

Confide Icarii filia longe lateque inclyti:

Non somnium, sed vera res, quæ perficietur.

Anseres quidem proci: ego autem aquila avis

Fui antea, nunc rursus tuus maritus veni,

Qui omnibus procis sædam mortem immittam. 350

Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.

Circumspectans autem, anseres in ædibus intellexi

Triticum comedentes apud alveum, ubi antea.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

O mulier, nequaquam licet declarare somnium 355

Alio flectentem. quandoquidem tibi ipse Ulysses

Dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes

Omnibus prorsus: neque aliquis mortem & fatum effu-
giet.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

Hospes, certe quidem somnia difficilia indistincte loquen-
tia 360

Sunt, neque omnia perficiuntur hominibus.

Dux enim portæ inaniam sunt somniorum:

Nam alteræ quidem cornibus factæ sunt, alteræ autem ebo-
re:

Horum quæ venerint per sectum ebur,

Illa decipiunt verba irrita portantia: 365

Quæ autem per polita cornua eunt foras,

Hæc vera perficiunt, hominum quando aliquis videt.

At mihi non hinc puto grave somnium

Venisse: certe jucundum mihi & filio esset.

Aliud autem tibi dicam, tu autem sensibus repone tuis: 370

Hæc jam Aurora veniet infamis, quæ me Ulyssis

Domo separabit: nunc enim deponam certamen,

Secures quas ille in domibus suis

Statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,

Stans autem ille multum ab inde trajiciebat sagittam: 375

Nunc autem proci certamen hoc immittam.

Qui autem facillime intenderit arcum in palmis,

Et jaculabitur per secures duodecim omnes,

Hunc sequar, linquens hanc domum

Marivalem, perpulchram, plenam victis: 380

Cujus aliquando recordaturam me puto saltem in som-
nio.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

- Ω γυνὴ αἰδοίη Λαερτιάδῃ Οδυσσῆϊ,
 Μυκτὰ γυνὴ ἀνάβλεπε δόμοις ἔνι αἶαντι αἰθλον.
 585 Πεῖν γάρ σαι πολύμητις ἐλδέσται ἐνθάδ' Οδυσσεὺς
 Πεῖν αἶψας, πόδε πόρον εὖξοι ἀμφορόντας,
 Νάρηϊ τ' ἐπαύσαι διοῖσ' ὄσά τε σιδῆρι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
 Εἴ κ' ἐδίλοισι μοι ξῆτι παρήμεν' ἐν μεγάροισι
 590 Τίρπην, ἣ μοι ὑπὶ ἐπὶ βλεφάροισι χυδαίη.
 Ἀλλ' ἢ γάρ πᾶσι ἔτι ἀπύτης ἔμμεναι αἶν
 Ἀνδράπης· ἐπὶ γάρ σαι ἑκάστω μοῖραν ἔδηκας
 Ἀθάνατι δυνάϊσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρυσαν.
 Ἀλλ' ὅσοι μὲν ἔγνων ὑπερώϊον ἀστυβάσας,
 595 Λέξομαι εἰς ἀνὴρ ἢ μοι σοφώστα στένκτας,
 Αἰεὶ δ' ἄχρυσ' ἀμοῖσι πεφυρμένῃ, ἔξ δ' Οδυσσεὺς
 Ὄχρη' ἐπολέμεν' Κακοῖλιον ἐκ ὀνομασθῆναι.
 Ἐνθάδ' κε λεξαίμην· σὺ δὲ λῆξοι τῶνδ' ἐν οἴκῳ,
 Ἥ χαμάδις σοφίσας, ἦ σαι κατὰ δῆμνια θέντων.
 600 Ὡς ἑπ' ὅσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σγαλῆεντα,
 Οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γὰρ ἢ ἀμφίπολοι κίον ἄλλας.
 Ἐς δ' ὑπερὶ ἀναβᾶσκα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
 Κλαῖον ἔπειτ' Οδυσσεὺς φῶλον πόσῳ· ὄφρα οἱ ὕπνῳ
 Ἠδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Τ.
Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδεσις.

Βουλῆδεις ἀνελῶν Οδυσσεὺς πᾶσι μεγγυμένας ποῖς μετῴραι
 Δραπαυρίδας, ἣ μεσσηγύς, διὰ πᾶν ἔξῃς πρὸς Εὐμαχον
 ἣ φιλοσπον διαλήγεται, ἐφ' ἣ ἣ πᾶν μετῴραι γίνεται ὁμι-
 λία.

Τ, βρονταῖς Ζεὺς θάρσυν' Οδυσσεὺς, ἣ χεῖρ' Ἀχαιῆς.

ΑΤαῖρ ὃ ἐν προδύμῳ εὐναῖσιν δι' Οδυσσεὺς.
 Καμμέν' ἀδελφῶν βοῦλα σοφίς, αὐτὰρ ὑπὲρ
 Κῆρα πόλ' ὅτων πᾶσι ἱερύλοισιν Ἀχαιοί·
 Εὐρωμένη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κομμήντη.

O uxor veneranda Laertiadz Ulyssis,
 Ne amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
 Ante enim prudens veniet huc Ulysses
 Quam illi hunc arcum bene politum traſtantes
 Nervum intendant jaculenturque per ferrum.

585

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope;
 Si velis mihi hospes affidens in domibus
 Delectare, haud mihi somnus in palpebris funderetur.
 Sed nequaquam licet infomnes esse semper
 Homines: in quaque enim *re* sortem posuerunt
 Immortales mortalibus supra fertilem terram,
 Sed ego quidem in superiorem contignationem ascendens,
 Cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus est,
 Semper lacrymis scedatur, ex quo Ulysses
 Ivit visurus malum Ilium neque nominandum.
 Illic cubarim: tu autem cuba hac in domo,
 Vel humi sternens, vel tibi lectos ponant.

590

595

Sic dicens ascendit in cœnaculum stupendum,
 Non sola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
 In cœnaculoque consenso cum ancillis mulieribus,
 Flebat postea Ulysssem dilectum maritum: donec ei so-
 mnum
 Dulcem in palpebris jecit cœsia Minerva.

600

O D Y S S E Æ HOMERI XX.

LIBRI

Argumentum.

Volens interficere Ulysses mixtas procis ancillas, & mu-
 rata sententia, exinde cum Eumæo & Philætio collo-
 quitur. In quo & Procorum fit collocutio.

τ. Tonitribus Jupiter audacem fecit Ulysssem & tennit Achiv-
 vos.

AT ipse in vestibulo dormivit divinus Ulysses:
 Subter quidem non maceratam bovinam stravit, sed de-
 super
 Pelles multas ovium quas sacrificaverant Achivi:
 Eurynoma autem lænam superinjecit dormienti.

Illic

- 5 Ἐνθ' Οἰδυσσεὺς μνηστῆρσι κατὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
 Κἄτ' ἐργηγρόων· ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναικες
 Ἥϊσαν αἱ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοτο πάρος περ,
 Ἀλλήλοισι γέλωτα καὶ ὑφροσύνην παρέχουσαι.
 Τὺ δ' ὠρίετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
 10 Πολλὰ δὲ μερμηρίζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 Ἥϊ μεταίχας δάκτυλον τεύξεσθαι ἰκάσθην,
 Ἥϊ ἐπ' αἷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῶμαι.
 Τῶσπε καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάετο.
 ὧς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλαέσσας βεβῶσα,
 15 Ἀνδρ' ἀγροίησας ὕλασι, μέμονέν τε μάχεσθαι.
 ὧς βαρὺ ἔνδον ὑλάετο ἀγαυομένου κατὰ ἔργα.
 Σπῶδ' δὲ πλῆξας, κραδίῳ λώπασπε μῦθον,
 Τότλαδὶ δὴ κραδίῳ· καὶ κωώτερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
 Ἡμεῖσι τῷ ὅτε ποὶ μὲν' ἀχρεῖ' ἦσθι Κύνελαι·
 20 Ἰφθίμους ἰπάρκας· σὺ δ' ἰπώλμας, ὅρρα σε μήτις
 Ἐξάγ' ἐξ ἀντροίο, οἷόμενον θανάσσειναι.
 ὧς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καταπτόμεν' φίλον ἦτορ.
 Τῷ δὲ μάλ' ἐν τούτῳ κραδίῳ μένε στυγερὰ
 Νωλεμῖος· ἀσπὶρ αὐτὸς ἐλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα.
 25 ὧς δ' ὅτε γαστήρ' ἀνὴρ πολέ' πυρὸς αἰδομένοιο
 Ἐμπλέων κτύπος τε καὶ αἵματό' ἔνθα καὶ ἔνθα
 Αἰόλη, μάλα δ' ὄκα λιλαίεται ὀπασθῶμαι·
 ὧς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσεται, μερμηρίζων·
 Ὅσπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδίῃσι χεῖρας ἐφῆσεν,
 30 Μῦθ' ἰὼν πόλιν· χεδόδην δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθλῶν,
 Οὐρανόθεν καταβάσκα· δέμας δ' ἦικτο γυναικί.
 Σπῶ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, χαί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
 Τίττ' αὐτ' ἐγρήσας πάντων πέλα κάμμορε φάσιν;
 Οἶκα μὲν ποὶ ἄδ' ἐγὶ, γυνὴ δὲ ποὶ ἦδ' ἐνὶ οἴκῳ,
 35 Καὶ παῖς οἷόν τέ τις εἶλδεταί ἡμμεναί ἦα.
 Τῷ δ' ἀταμαβόμεν' προσέφη πολύμητις Οἰδυσσεύς,
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντας διὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 Ἀλλὰ τί μοι πόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζε,
 Ὅσπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδίῃσι χεῖρας ἐφῆσεν;
 40 Μῦθ' ἰὼν· οἱ δ' αἶν' ὠλέεις ἔνδον ἔασι.
 Πρὸς δ' ἔα καὶ πόδε μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
 Εἵπορ γὰρ κτείναναι Διὸς τε σίδεον τε ἔκκησιν,
 Πῆ κεν ὑπεκκρυφύομαι; σὸ δὲ φράζεσθαι ἀνέργα.

Illic Ulyſſes procis mala cogitans in animo,
 Jacebat vigilans. ex domo autem mulieres
 Ibant quæ cum procis coiverant prius,
 Alternis riſum & lætitiâ præbentes.
 Hujus autem movebatur animus in pectoribus propriis:

Multa autem cogitabat mente & in animo,
 An irruens mortem pararet cuique,
 An ſineret cum procis ſuperbis coire
 Extremo & ultimo. cor autem ei intus latrabat.
 Sicut autem canis teneros circum catulos iens,
 Virum ignorans allatrat, cupitque decertare:
 Sic hujus intus latrabat graviter ferentis mala facinora.
 Pectus autem percutiens, cor increpuit verbo:

Tolera jam cor: & pejuſ aliud aliquando toleraſti,
 Die illo quando tibi robore inviſtus comedit Cyclops
 Fortes ſocios: tu autem tolerabas, donec te prudentia
 Eduxit ex antro, cum putares te moriturum.

Sic dixit, in pectoribus increpitans proprium cor.
 Ei autem in retinaculo cor manebat tolerans
 Continenter: at ipſe vertebatur huc & illuc.
 Sicut autem quando ventriculum vir multo igne ardenti
 Plenum pinguedineque & ſanguine huc & illuc
 Varie verſat, valde autem cito cupit aſſari:
 Sic ille huc & illuc vertebatur, cogitans
 Quomodo jam procis impudentibus manuſ injiceret,
 Soluſ multis. prope autem ipſum venit Minerva,
 Cœliuſ descendens: corpore autem aſſimilata erat mulieri.

Stetit igitur ſuper capite, & ipſum ſermone compellabat:

Cur ruruſ vigilas omnes ſupra infortunate viroſ?
 Domuſ quidem tibi hæc eſt, uxor autem tibi hac in domo,

Et filiſ qualem aliquiſ cuperet eſſe filiũ.

Hanc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:

Equidem iſta omnia Dea pro decenti dixiſti.

Sed quiddam mihi iſtud animuſ in præcordiis cogitat,

Quomodo jam procis impudentibuſ manuſ injiciam

Soluſ cum ſim: hi autem ſemper conferti intuſ ſunt.

Præterea & hoc majuſ in mente cogito,

Etiſ enim interficerem Joviſ tuique ipſiuſ favore,

Quo ſubterfugiam? hoc autem conſultare jubeo.

- Τὸν δ' αὖτε πρόσκειται θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
- 45 Σχέτλιε, ἣ μὲν σὺ τε χερσὶνι παῖδιδ' ἑταίρῳ,
Ὅσπερ θνητὸς τ' ἐστὶ ἣ ἐπὶ πόσα μῆδ' αἰοῖς
Αὐτὰρ ἐγὼ θεὸς εἰμι, διαμπερές ἢ σε φυλάσσω
Ἐν παντάσῃ πόνοισι. ἔρῳ δ' εἰ ἐξαμφανδόν·
Εἴπερ πενθήσαντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
- 50 Νῶϊ περιστάην, κτεῖναι μιμνῶσας ἀρήϊ,
Καὶ κεν πάντ' ἐλάσαις βίαις ἣ ἱφια μῆλα.
Ἀλλ' ἐλέτω σε ἣ ὑπνῶ. ἀνὴρ ἣ σὸ φυλάσσει
Πάννυχον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὕπο δύσται ἦδ' ἄν.
Ὡς φάτο· ἣ ρά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἐχέειν.
- 55 Αὐτὰρ δ' αἶψ' ἐς Ὀλυμπον ἄφικετο δία Διώνη,
Εὐτὲ πὺν ὑπνῶ ἐμάρπασε λῦον μελεδιμάστι θυμῷ,
Λυσιμελὲς. ἄλοχ' δ' ἄρ' ἐπ' ἐγρήστο πτόν' εἰδὴα·
Κλαίει δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μελακόουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίοντα κορύσαστο δὴ κατὰ θυμόν,
- 60 Ἀρτέμιδι πρόπeson ἐπ' ἄλκιον δία γυναικῶν,
Ἀρτέμι, πότνα θεὰ, δύγατερ Διὸς, αἰδέ μοι ἦδ' ἄν
Γόν' ἐνὶ στήθεσσι βαλῶσ' ἐκ θυμόν' ἐλάο
Αὐτάκ' ἐμῷ, ἢ ἵππειά μ' ἀναρπάζασα δύελλα
Οἶχόισι προφέρουσα κατ' ἡρόεσσι κίλινδα,
- 65 Ἐν προχόῃ δὲ βάλοι ἀλόρρου Πηλεοῖο,
Ὡς δ' ὅτε Πανδάρειο κῆρας ἀνέλοντο δύελλαί,
Τῆσι ποκῆες μὲν φθίσαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο
Ὀφραῖαι ἐν μεγάροισι, πόμιοι δὲ δ' Ἀφροδίτῃ
Τυρῶ ἣ μέλιτι γλυκέρῳ ἣ ἠδ' αἶν οἶνῳ·
- 70 Ἦρῃ δ' αὐτῇσιν περὶ πασῶν δῶκε γυναικῶν
Εὐθ' ἣ πιτυτῶ, μῆλ' δ' ἐπὶ Ἀρτέμις ἀγνῇ,
Ἐργά δ' Ἀθηναίῳ δέδαι κλυτὰ ἔργαζισδάϊ·
Εὐτ' Ἀφροδίτῃ δ' αὖ προσέειχε μάκρον Ὀλυμπον
Κέρησ' αἰψόσυσσ' αἶψ' ἀλεονοῖο γαμίῳ,
- 75 Ἐς Δία περτικέλευτον· (ὁ γάρ τ' ἔδ' αἶδ' ἐκπαύσαι,
Μοῖραν τ' ἀμμορέην τε καταδνητῶν ἀνθρώπων)
Τόφρα δὲ πᾶς κῆρας Ἀρπυγίαι ἀνυρεῖσαντο,
Καὶ ῥ' ἔδωσαν συγέρησιν Ἑλινύσων ἀμφιτολῶν.
Ὡς ἔμ' ἀισώσεται ἑλινυπιά δῶμάτ' ἔχοντες,
- 80 Ἦέ μ' ἐυπλόκαμ' βάλοι Ἀρτέμις, ὅφρ' Ὀδυσῆα
Ὀσομένην, ἣ γάειν ὑπὸ συγερῶν ἀφικοίμην,
Μηδ' ἢ χέρον' ἀνδρὲς ἐυφραίνοιμι τόσημα.

Illum contra alloquebatur dea cæcia Minerva:
 Improbe, & quidem aliquis pejori confidit socio,
 Qui mortalis est, & non tot consilia novit: 45
 At ego Dea sum, planè quæ te custodio
 In omnibus laboribus: dicam autem tibi clare:
 Siquidem quinquaginta agmina diversilinguorum hominum
 Nos circumstarent, interficere cupientia ferro, 50
 Etiam horum abigeres boves & pingues oves.
 Sed capiat te & somnus. molestum est etiam custodire
 Tota nocte vigilantem: mala autem subibis mox.
 Sic dixit: & ei somnium in palpebris fudit.
 Ipsa autem retro in olympum abiit divina dearum, 55
 Quando hunc somnus cepit solvens curas animi,
 Solvens membra. uxor autem expectata est honesta
 sciens:
 Flebat autem in lectis sedens mollibus.
 At postquam flens satiata est suo in animo,
 Dianam primum precata est divina foeminarum: 60
 Diana, veneranda dea, filia Jovis, utinam mihi jam
 Sagittam in pectoribus jaciens animam eximas.
 Statim nunc, vel postea me furripiens procella
 Eat portans per obscuras vias,
 In ostiisque jaciat restui Oceani: 65
 Sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ,
 Quibus parentes quidem perdiderant dii, ipsæ autem relictæ
 erant.
 Orbæ in ædibus, nutriebat autem dia Venus
 Caseo & melle dulci & dulci vino:
 Juno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus 70
 Speciem & prudentiam, magnitudinem autem præbuit Diana
 casta,
 Opera autem Minerva docuit inclyta operari:
 Quando Venus dia adivit altum olympum
 Puellis petitura perfectionem floridarum nuptiarum,
 Ad Jovem gaudentem fulminis: (is enim bene novit o-
 mnia, 75
 Fortunamque infortunumque mortalium hominum)
 Interim autem puellas Harpyiæ furripuerant,
 Et dederunt odiosis Erinnybus servire:
 Sic me tollant e medio olympiæ domos habitantes,
 Vel me cirtata jaculetur Diana, ut Ulysses 80
 Visura, etiam terram sub odiosam abeam,
 Neve pejori viro lætificem mentem.

Sed

- Ἀλλὰ πῶ μὲν ἔξ ἀνέκτων ἔχει κακὸν, ὅπποτε κεν αἶς
 Ἡμεῖς μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμεν· ἦτορ,
 85 Νύκτας δ' ὕπνῳ ἔχουσιν· (ὁ γὰρ τ' ἐπέλυσεν ἀπάντων
 Ἑσθλῶν ἠδὲ κακῶν ἱπεί ἄρ βλεφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
 Αὐτὰρ ἔμοι ἔξ ὀνείρατ' ἐτίσασκεν κακὰ δαίμων.
 Τῆδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ περιδραδεὺς ἀκελ' αὐτῷ,
 Τοῖσ' ἰὼν οἷσ' ἦεν ἅμα τρατῷ· αὐτὰρ ἔμῳ κῆρ.
 90 Χαῖρ', ἐπεὶ ἐκ ἐφάμεν ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἦδ' ἔν.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόδρον' ἔλυθεν ἠῶς.
 Τῆς δ' ἄρα κλαυθῆς ὅσα σπύδαο δῖσ' Ὀδυσσεύς·
 Μερμηρίζε δ' ἱππεῖα, δάκρυε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν
 Ἡδὴ γινώσκουσα παρὸς ἄμμεναι κεφαλῇ.
 95 Χλαῖναν μὲν σινελῶν ἔξ κούα ποσσὶν ἐνδεδεν,
 Ἐς μέγαρον κατέβηκεν ἐπὶ θρόνῳ· ἐκ δὲ βοείῳ
 Ὀῖκα δύραζε φέρων. Διὶ δ' εὐχέσθω χέρας ἀναχών,
 Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ὀβελόντες ἐπὶ τραφερίῳ σὺ ἔξ ὕρλῳ
 Ἡγού' ἐμῷ ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λῆν,
 100 Φήμιλ' αἶς μοι φάσθω ἐγαρομένων ἀνδρῶπων
 Ἐνδεδεν, ἐκποσθὲν δὲ Διὸς σέρας ἄλλο φανήτω.
 Ὡς ἔφατ' εὐχόμεν'· αἶ δ' ἔκλυε μνηστῆρας Ζεὺς·
 Αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγληνιτῷ ὀλήμπτῳ
 Τ'έβδεν ἐκ νεφῶν γῆθησε δὲ δῖσ' Ὀδυσσεύς.
 105 Φήμιλ' δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προΐηκεν ἑλποτρεῖς
 Πλησίον, ἐνδ' ἄρα οἱ μύλαι ἔατο ποιμένι λαῶν·
 Τῆσι δὲ δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναικες,
 Ἀλφειὰ τεύχεσσαι ἔξ ἀλκίαι, μυελὸν ἀνδρῶν.
 Αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὐδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεισαν·
 110 Ἡ δὲ μὲν ἔγω καίεντ', ἀφαιρομένη δ' ἐστέτυκτο·
 Ἡ γὰρ μύλῳ γήσασα, ἐπ' ὅφρα σῆμα ἀνακαί,
 Ζεῦ πάτερ, ὅτε θναῖσι ἔξ ἀνδράποισιν ἀνέσσεις,
 Ἡ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' ὕρανε ἀστερόεντ'·
 Οὐδέ τοδὶ νεφ' ἐπὶ σέρας εὐ σὺ περ ποδὶ φάναι.
 115 Κρήνον νῦν ἔξ ἐμοὶ δαλὴ ἔπ' ὁ, τὰ κεν ἔγω·
 Μνηστῆρες τύμασθ' ἔξ ὕδατος ἡμεῖς τῆδε
 Ἐν μεγάροισι Ὀδυσσεὺς ἐλπίσθω δαῖτ' ἐρατεινῇ·
 Οἱ δὲ μοι καμῶντο θυμολογί' ἔγνατ' ἔλυσαν
 Ἀλφειὰ σάχυσσιν, νῦν ὕδατος δακτυλίσαν.
 120 Ὡς ἄρ' ἔφη. χαῖρε δὲ κλειδόνι δῖσ' Ὀδυσσεύς,
 Ζῶας σὺ βροντῇ· φάτω γὰρ ὡσαύτως ἀλκίαι.

Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, quando aliquis
 Die quidem flet frequenter dolens corde;
 Nocte autem somnus occupat: (hic enim oblivisci facit omnes
 homines

85

Bonorum & malorum, postquam palpebras amplexus est)

At mihi & insomnia immisit mala deus.

Hac enim me nocte propter dormivit similis ipsi,

Talis existens qualis ivit cum exercitu; at meum cor

Gaudebat, quoniam non putabam somnium esse, sed verum
 jam.

90

Sic dixit. statim autem aureo folio conspicua venit Aurora.

Illius autem flentis voci attenderat divinus Ulysses:

Cogitabat autem postea, visaque est ei in animo

Jam cognoscens astare capiti.

Vestem quidem simul capiens & pelles quibus indormiverat, 95

In domum deposuit in sella; extraque bovinam

Posuit foras portans. Jovem autem precatus est manus extollens:

Jupiter pater; si me volentes in siccaque & humida via

Duxistis meam ad terram, postquam malis affecistis nimis,

Omen aliquis mihi dicar excitatorum hominum 100

Intus, extra autem Jovis monstrum aliud appareat.

Sic dixit precatus. hunc autem audivit consiliarius Jupiter:

Statim autem tonuit a splendido olympo

Ab alto ex nebulis. latatus est autem divinus Ulysses.

Vocem autem e domo mulier misit molitrix

105

Prope, ubi molæ erant pastori populorum:

His autem duodecim omnino magno conamine incumbabant
 mulieres,

Farinas facientes & oleum medullam virorum.

Et quidem aliæ dormiebant, postquam triticum moluerant:

Hæc autem una nondum cessarat, debilissima enim erat: 110

Hæc igitur molam sistens, verbum dixit, signum regi:

Jupiter pater, qui diis & hominibus imperas,

Certe valde intonuisti a cælo stellato,

Neque usquam nubes est: portentum utique alicui hoc osten-
 dis.

Perfice nunc & mihi miseræ verbum quod dicam:

115

Proci postremumque & ultimum die hoc

In ædibus Ulyssis capiant cibum optatum:

Qui jam mihi labore animum cruciante genua solverunt

Farinas facienti, nunc ultimo prandeant.

Sic dixit. lætabatur autem omine dius Ulysses,

120

Jovisque tonitru: autumabat enim se esse ulturum fontes.

Tom. II.

L 1

Aliz

- Αἶ δ' ἄλλαι δῶμαί κατὰ δώματα καλ' Οδυσσῆ^ς
 Ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐχάρη ἀπάματον πῦρ.
 Τηλέμαχ^{ος} δ' ὠνῆθεν ἀνίστατο ἰσώδε^ς φῶς,
 125 Εἵματα ἱστάμεν^{ος}· περὶ δὲ ξίφ^{ος} ἔξυ δῖτ' ὤμῳ.
 Ποσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλά πῆδιλα,
 Εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχ^{ος} ἀκαχμένον ὅξει χαλκῷ.
 Σπῆ δ' ἄρ' ἐπ' ἐδὼν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν,
 Μᾶτα φίλη, πῶς ξάνον ἐπαμήσαο^ς ἐνὶ οἴκῳ
 130 Εὐνῇ ἢ στήν; ἢ αὐτως κέταται ἀκηδής;
 Τοιαύτη γὰρ ἔμοι μήτηρ πινυτή περ ἔσσα,
 Ἐμπλήγδῳ ἑταρόν γε ἦν μερόπων ἀνδράπων
 Χείρονα, σὺν δὲ τ' ἀρέον' ἀπαμήσαο^ς αἰποπήμεναι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περὶφρων Εὐρύκλεια,
 135 Οὐκ ἂν μιν νῦν τεκνόν' ἀνάσπον αἰσχροῖο.
 Οὔν^{ος} μὲν γὰρ πίνει καδήμεν^{ος}, ὅρρ' ἔδελ' αὐτός·
 Σίτη δ' ἄκέτ' ἔφη πεινήμεναι. ἔρετο γὰρ μιν.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοις ἢ ὕπνῳ μιμνήσκοντο,
 Ἡ μὲν δέμνι ἄνωγεν ὑπογορίσσει δμῶν^{ος}.
 140 Αὐτὰρ ὅγ', ὥς αἰς πάμπαν διζυρὸς ἢ ἀποτμ^{ος},
 Οὐκ ἔδελ' ἐν λίκτροισι ἢ ἐν ῥήγεσι καδᾶδεν,
 Ἀλλ' ἐν ἀδείφῃτῳ βοῇ ἢ κώσῳ οἶδ^{ος}
 Ἐδραδεν ἐν προδῶμ^{ος}· χλαῖναν δ' ἐπίεσσεμεν ἡμεῖς.
 Ὡς φάτο. Τηλέμαχ^{ος} δὲ εἰ ἐκ μεγάροιο βαβήκει,
 145 Ἐγχ^{ος} ἔχον· ἅμα τῷ γε κίχες πόας ἀργοὶ ἔποντο.
 Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορῶν μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῖς.
 Ἡ δ' αὖτε ἑμῶν^{ος} ἐκέκλετο δια γυναικῶν,
 Εὐρύκλει' ὦπ^{ος} θυγάτηρ Πεισίστραί^{ος} αἰ,
 Ἀγρῆδ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατο ποιπνύσασσαι,
 150 Ρᾶσατέ τ' ἐν δὲ θρόνοις διττοῖήτοισι σάπηνας
 Βάλετε πορφυρέας· αἱ δὲ ἀπόγγοισι στραπέζας
 Πάσας ἀμφικύβασσθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
 Καὶ δέπα ἀμφικύπελλα στυγμένα· ταῖ δὲ μεδ' ὕμῳ.
 Ἐρχεσθε κρήνῃς, ἢ οἴσετε δάσων ἱσταί.
 155 Οὐ γὰρ δὴ μνηστῆρες ἀπίσσονται μεγάρῳ,
 Ἀλλὰ μάλ' ἦρ^{ος} νύονται, ἐπὶ ἢ τᾶσιν ἑρπῆ.
 Ὡς ἔφαδ'. αἱ δ' ἄρα πῶς μέγα μὲν κλῖον ἦ^{ος} ἐπιδοντο.
 Εἰ μὲν εἴκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνῃ μελάνυ^{ος} ρον·
 Ἀ δ' αὖτε κατὰ δῶμα ἐπισαμίν^{ος} πονέοντο.
 160 Ἐς δ' ἦλδον μνηστῆρας ἀγλῶρες· οἱ μὲν ἔπειτα

Aliz autem famulæ in domos pulchras Ulyssis
 Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
 Telemachus autem e lecto surrexit par deo vir,
 Vestes induens: circumque enssem posuit humero. 125
 Pedibusque sub nitidis ligavit pulchra calceamenta,
 Et accepit fortem lanceam acuminatam acuto ferro.
 Stetit autem super limen progressus, adque Eurycleam di-
 xit:

Nutrix dilecta, quomodo hospitem honorastis in domo
 Lecto & cibo? an sic jacet neglectus? 130

Ejusmodi enim mihi mater, sapiens ut ut sit,
 Solicite alterum honorat diversilinguium hominum
 Deteriorem, illum autem meliorem inhonoratum dimittit.

Hunc autem rursus alloquebatur prudens Euryclea:
 Non ipsam nunc fili infontem accuses. 135

Vinum equidem bibit sedens, quamdiu voluit ipse:
 Cibum autem non amplius dixit se esurire: interrogabat enim
 ipsum.

Sed quando jam lecti & somni meminisset,
 Illa quidem lectos iussit substernere ancillas:
 At hic, tanquam aliquis omnino ærumnosus & infortuna-
 tus, 140

Noluit in lectis & in lodicibus dormire,
 Sed in cruda bovina & pellibus ovium
 Dormivit in vestibulo, lænam autem iniecimus nos:

Sic dixit. Telemachus autem ex domo transiverat,
 Lanceam habens: simul illum canes pedibus veloces sequeban-
 tur. 145

Perrexit autem ire in concionem ad fortes Achivos.
 Ipsa autem rursus ancillas hortabatur optima mulierum,
 Euryclea Opis filia Pisenoridæ:

Agite, partim quidem domum verrite festinantes,
 Et rigate: inque sedilibus fabrefactis tapetes 150
 Jacite purpureos: partim autem spongiis mensas
 Omnes abstergite, purgateque crateras,
 Et pocula rotunda fabrefacta: partim autem ad aquam
 Ite ad fontem, & portate cito euntes.

Non enim proci aberunt domo, 155
 Sed admodum mane venient, quia etiam omnibus festa dies.

Sic dixit. illæ eam omnino audiverunt & obedierunt.

Viginti quidem iverunt ad fontem nigræ aquæ:

Reliquæ illic in domo scite laborabant.

Intræ autem venerunt proci superbi. hi quidem postea 160

- Εδ' ἔπι σπασμένῳ κέασαν ξύλα· αἱ δὲ γυναικὲς
 Ἥλδον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
 Τρῆς σάλευς κατέγων οἱ ἴσαν ἐν πᾶσιν ἀρῆστοι.
 Καὶ πρὸς μὲν ῥ' εἶπεν κατ' ἑκκα καλὰ νύμεσσαι,
 165 Αὐτὸς δ' αὖτ' Οὔδυσσῃα προσνύδα μελιχίοισι,
 Ξάν', ἢ ἄρα σὲ μάλλον Ἀχαιοὶ εἰσορώσιν,
 Ἡὲ σ' ἀπμύζουσὶ κατὰ μέγαρ', ὥς σπαρῶν περ;
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Οὔδυσσῆς,
 Αἱ γὰρ δὴ Εὐμαιε θεοὶ παῖδάσθω λαΐβω,
 170 Ἦν οἷδ' ὑβρίζοντες, αἰκία μηχανώνονται
 Οἴκῳ ἐν αἰοτέρῳ, ἐδ' αἰδῦς μοῖραν ἔχουσιν.
 Ὡς οἱ μὲν ποιεῦσθε πρὸς ἀλλήλους ἀγρόδων·
 Ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε Μελάνδιος ἀπὸ λῶν αἰγῶν
 Αἴγας ἄγων αἱ πᾶσι μετέπρεπον ἀπολόιοισι,
 175 Δάπτον μνηστῆρες· δύνω δ' αἱ ἐποτρύνοντες,
 Καὶ πᾶς μὲν κατέδραμεν ὑπ' αἰδέσῃ ἱερδύπῳ,
 Αὐτὸς δ' αὖτ' Οὔδυσσῃα προσνύδα κερταμίοισι,
 Ξάν', ἐπ' ἔτι νῦν ἐνθάδ' ἀνίστη, κατὰ δῶμα
 Ἀνέρας αἰψέων; ἀπὰρ ἐκ ξεῖφθα δύραζε;
 180 Πάντως ἐκέυ νῶϊ διακρινέεσθαι οἶω
 Πρὶν χειρῶν γέσασθαι· ἐπεὶ σὺ περ ὕ κατὰ κόσμον
 Αἰψέως· εἰσὶν δὲ ἔτι ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν.
 Ὡς φάτο· πρὸν δ' ὕα προσέφη πολέμαχος Οὔδυσσῆς,
 Ἀλλ' ἀκίων κίνησε κῆλον, κακὰ βυσοδομώνων.
 185 Τοῖσι δ' ἔτι τρεῖς ἦλθε Φιλοπαιῶν ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 Βῆν σῶραν μνηστῆρον ἄγων ἔτι πῖονας αἴγας.
 (Πορδαίμης δ' ἄρα πρὸς γε διήγαγον, οἶσε ἔτι ἄλλος
 Ἀνδρώπης πέμπτης, ὅτις σφῆας εἰσαφίκεται)
 Καὶ πᾶς μὲν ὧ κατέδραμεν ὑπ' αἰδέσῃ ἱερδύπῳ·
 190 Αὐτὸς δ' αὖτ' ἔπειθε συβώτῳ ἀγχι παραστάς,
 Τίς δὴ ὅδε ξάν' νῆον αἰλήλυθε συβώτῳ
 Ἡμέτερον πρὸς δῶμα; σέων δ' ἐξείχεται εἶνα
 Ἀνδρῶν; πῦρ δὲ νῦν αἱ γενεὴ ἔτι τατρεῖς ἄρρα;
 Δύστημος, ἥτε ἰοικα δῆμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
 195 Ἀλλὰ θεοὶ δύνωσι πολυτάχως ἀνδράπης,
 Ὅπποτε ἔτι βασιλῆων ἐπικλῶσονται οἰζύν·
 Ἡ', ἔτι δεξιτερῇ δαυδίσκῳ χειρὶ παραστάς.
 Καὶ μιν φωνήσα ἵστα παρόντων προσνύδα,
 Χωρὶ πάτερ ὦ ξάν', γίγισθ' ὡς ἴσμεν ὅππῃ

Bene & scite findebant ligna: illæ autem mulieres
Venerunt a fonte. post autem ipsas venit subulcus,
Tres porcos abducens qui erant inter omnes optimi.
Et hos quidem sivit in septis pulchris pasci,
Ipse autem rursus Ulysssem allocutus est suavis:

165

Hospes, an jam te magis Achivi respiciunt,
An te inhonorant in ædibus, sicut antea?

Illum respondens alloquebatur consilii dives Ulysses:
Utinam scilicet Eumææ dii puniant contumeliam,
Quam isti insultantes indignam machinantur
Domo in allena; neque pudoris *vel* particulam habent.

170

Sic hi quidem talia inter sese loquebantur:

Prope autem ipsos venit Melanthius custos captarum,
Capras agens quæ omnes inter excellebant greges,
Prandium procis: duo autem simul sequebantur pastores,
Et has quidem religavit sub porticu resonanti,
Ipse autem rursus Ulysssem allocutus proscindebat conviciis:

175

Hospes, adhuc & nunc hic molestus eris in domo
Viros poscens? an non exis foras?

Omnino non amplius nos diremptum iri puto
Priusquam manus *invisem* gustemus: quia tu haud pro decen-
ti

180

Petis: sunt autem & aliæ epulæ Achivorum.

Sic dixit. illum autem nequaquam alloquebatur sapiens U-
lysses,

Sed tacitus movebat caput, mala penitus cogitans.

Hos autem post tertius venit Philœtius princeps viro-
rum,

185

Bovem sterilem procis agens & pingues capras.

(Portitores autem hos trajecerant, qui & alios

Homines mittunt; quisquis ad ipsos veniat)

Et hæc quidem religaverunt sub porticu resonanti:

Ipse autem contra interrogavit subulcū prope astant: 190

Quis jam hic hospes nuper venit subulce

Nostram ad domum? ex quibus se dicit esse

Viris? ubi ei genus & patria terra?

Infelix, certe similis est corpore regi imperanti.

Sed dii malis mergunt multum jactatos homines, 195

Quando etiam regibus nent ærumnam:

Dixit, & dextra complectebatur manu astant;

Et ipsum compellans verbis volueribus alloquebatur:

Salve pater o Hospes, contingat tibi saltem in poste-
rum

- 200 Οὐλοῦ· ἀπὸρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολλοῖσιν,
Ζεὺ πάτερ, ὅπως σὸο θεῶν ὀλοώτερόν· ἀλλ'·
Οὐκ ἐλαίρεις ἀνδρας, ἐπὶ δὴ μένεα αὐτοῖς,
Μισγόμεναι κακότητι καὶ ἀλγεσι λάλαλεις.
Ἰδίον ὡς ἐνόντα, δεδάρκωνται δέ μοι ὅσσι,
205 Μνησαμένω Οὔδυσσ'· ἐπεὶ κῆκνον ὄω
Ταῖς δὲ λαοὶ ἔχοντα φατ' ἀνδράπων ἀλάλῃσθαι,
Εἴπω ἐπὶ ζῶνι, καὶ ὅρ' φατ' ἠέλιος.
Εἴ δ' ἦδη σέθενκε, καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν,
Ὡμοὶ ἔπειτ' Οὔδυσσ' ἀμύμον', ὅς μ' ἐπὶ βυσσὶν
210 Εἴσ'· εἰα τυτθὸν ἰόντα Κεφαλαίων ἐνὶ δῆμῳ.
Νῦν δ' αἶ μὲν γίνονται ἀδέσφοτοι, ἐδὲ κεν ἄλλως
Αἰδεῖ γ' ὑποσάχνητο βροτῶν γέν'· ἀρμεπτόπων.
Τὰς δ' ἄλλοι με κίλονται ἀγικέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
Εἰδμεναι· ἐδὲ αὖ παῖδός ἐνὶ μεγάροισι ἀλέγουν,
215 Οὐδ' ὅπιδά τρωμένησι θεῶν. μεμῆασι γάρ ἦδη
Κοιμήσασθαι δάσασθαι δ' αὖ οἰχομένωσι ἀνακτ'·
Αὐτὰρ ἡμοὶ πόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Πόλ' ἐπιδυνῆται· μάλα μὲν κακόν, ἧτ' ἰόντ'·
Ἄλλον δὲ μὲν ἰκίσθαι, ἰόντ' αὐτῆα βόρσιν
220 Ἀνδρας εἰς κλοδαπῆς· πό δὲ μέγιστον, αὐδὲ μέγιστον
Βασίλ' ἐπ' ἀποτροπῇ καθήμενον ἀλγία πάχειν.
Καὶ κεν δὴ πάλας ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῶν
Εξικόμην φάγων· (ἐπεὶ ἐκεί' ἀνακτὰ κίλονται)
Ἀλλ'· εἰα πᾶν δούλιον οἶομαι, ἀποδὲν εἰδὼν
225 Ἀνδρῶν μνηστῆρων σκίδασιν κατὰ δώματα θεῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Βυκάλ', ἐπεὶ ἔσσι κακῶν ὅτ' ἄφρονι φωνῇ εἰπας,
Γινώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὃ ποι πινυμένη φρένας ἔχει,
Τίτυκά σοι ἴριον, καὶ ἐπὶ μέγας ὄρκον ὁμῶμαι·
230 Ἴσθω νῦν Ζεὺς πρῶτος θεῶν, ξελὴν σε πρῶταζα,
Εἴσω τ' Οὔσ'· ἀμύμον'· ὡς ἀφικάνω,
ἦ σίδεν ἐνδεδ' ἰόντ'· ἐλεύσεται οἰκάδ' Ὀδυσσεύς·
Σοῖαν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπὶ λείαν, αἶψ' ἐβήλῃσθαι,
Κτανομένους μνηστῆρας οἱ ἐνθάδε κραιναίνουσι.
235 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβυκάλ' ἀνὴρ,
Αἶ γάρ ποτε ξάνε ἔτ' ἐπὶ σπλίσσει Κρονίων·
Γροῖης οἶν ἡμὲν δώματι καὶ χεῖρες ἱστοῦται
Ὡς δ' αὐτοῖς Εὐμαι' ἐπιζήκω πάσι θεῶσι

Opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius:
Non miseraris viros, postquam generasti ipse,
Misceri malo & doloribus tristibus.

205

Sudavi ut animadverti, lacrymanturque mihi oculi
Recordanti Ulyssis: quoniam & illum puto
Tales pannos habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen solis.

Si autem jam mortuus est, & in Plutonis domibus,
Hei mihi postea Ulysses bonum, qui me bobus
Præfecit adhuc parvulum Cephallenorum in populo.

210

Nunc autem hæc quidem sunt innumerabiles, neque aliter
Viro sætificet boum genus frontonum:

Has autem alii me jubent ducere sibiipsis
Edendas: neque filium in ædibus curant,
Neque vindictam timent deorum. cupiunt enim jam
Possessiones comedere diu absentis domini.

215

At mihi hoc animus in pectoribus meis
Plerumque volvit: nimis quidem malum, filius cum mihi
sit,

Aliorum in populum ~~me~~ discedere, euntem cum ipsis bo-
bus

Viros in alienos: hoc autem pejus est hic manentem
Boves apud alienas sedentem dolores pati.

220

Et jam olim ad alium animosorum regum
Exivissem fugiens: (quoniam non amplius tolerabilia sunt)
Sed adhuc illum infelicem reputo, sicunde veniens

Virorum procorum profligationem domi faciat.

225

Hunc autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Bubulce, quoniam neque malo neque insipienti viro similis
es,

Cognoscoque ipse quod tibi prudentia in præcordia venit,
Ideo tibi dicam, & magnum juramentum jurabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hospitalisque men-
sa,

230

Domusque Ulyssis inculpati, ad quam perveni,

Certe te hic præsentem veniet domum Ulysses:

Tuisque oculis videbis, si volueris,

Interfici procos qui hic dominantur.

Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus vir:

235

Utinam quidem istud hospes verbum perficiat Saturnius:

Cognosceres qualis mea potentia & manus sequerentur.

Sic similiter Eamæus orabat omnes deos,

Νοσῆσαι Οὔσῃα πολύφρονά οὔτ' εὐδμονίῃς.

- 240 Ὡς οἳ μὲν ποιεῖν πρὸς ἀλλήλους ἀγοράων.
Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατον τε μῦθον τε
ἤρτουν· αὐτὰρ ὁ ποῖσιν ἀμειβερός ἦλυθεν ὄρνις,
Αἰσὼς ὑπὲρβης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομῳ ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
245 Ὡς φίλοι, ἔχ' ἡμῖν σσιδεύσεται ἥ εἰ γε βελή,
Τηλεμάχοιο φόνῳ· ἀλλὰ μνηστῆμεθα δαίω.
Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομῳ· ποῖσιν δ' ἐπιβόωντο μῦθῳ.
Ἐλδόντες δ' ἐς δάματ' Ὀδυσσῆος δέοιο,
Χλαῖνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισίῃς τε θρόνους τε.
250 Οἳ δ' ἱέρδον οἷς μεγάλας καὶ πῖονας ἀγῆας,
Γέρδον δὲ σύας σάλας καὶ βῶν ἀγλαῖαν·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ὑπάσαντες ἐνώμων· ἐν δ' ἄρα οἶσσι
Κρητῆροι κερώνων, κύπελλα δὲ νῆμε συβώτης.
Σῆπον δὲ σφ' ἐπέναμ' Φιλοκῆος ὄρχαμ' ἀνδρῶν
255 Καλοῖς ἐν καυόισιν· ἐργασίας δὲ Μελανθάδας.
Οἳ δ' ἐπ' ὀνείαδ' ἐποίημα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
Τηλέμαχῳ δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νυμῶν,
Ἐνὸς αὐταβίῳ μεγάρῳ, παρὰ λαῖνον ἐδόν·
Δίφρον ἀεικίλιον παραδείξας, ἐλήλυθε τε τρέπεις·
260 Πάρ δ' ἐΐθε σπλάγχνον μοῖρας, ἐν δ' οἶνον ἔχασσε,
Ἐν δ' ἐπαῖ χρυσῆν, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἐντωδοῖ νῦν ἦσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
Κερτομίας δὲ σσι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀρέξω
Πάντων μνηστῆρων, ἐπεὶ ὅποι δῆμιός ἐστιν
265 Οἶκῳ ὃδ', ἀλλ' Ὀδυσσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκπύσσω κῆνθ',
Τμῆς δὲ μνηστῆρες ἐπίχρετε θυμὸν ἐνιπῆς
Καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ἔρσι καὶ νείκῳ ὀρῆται,
Ὡς ἔφαδ'· αἳ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶς ἐν χεῖλεσι φάσαντες
Τηλέμαχον· δαύμαζον ὁ θαρσαλίως ἀγοράων.
270 Τοῖσιν δ' Ἀντίνοῳ μετῆρ' Εὐπείδεος υἱός,
Καὶ χαλεπὸν περ ἔντα δειχόμεθα μῦθον Ἀχαιοὶ
Τηλεμάχῳ· μάλα δ' ἦμιν ἀπαλήσας ἀγορεύει.
Οὐδ' ἄρ' Ζεὺς εἰσσε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἦδη
Πάυσσεν ἐν μεγάροισι, λιγαῦ' περ ἔοντ' ἀγορητῶν.
275 Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοῳ· ὁ δ' ἄρ' ἐκ ἐμπάζοντο μῦθων.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερῶ ἐκατόμβῳ
Ἦγον· καὶ δ' ἀγέροντο παρηγορόμεντες Ἀχαιοὶ

Ut rediret Ulysses cordatus suam domum.

Sic hi quidem talia inter se confabulabantur.

240

Proci autem Telemacho interitumque mortemque

Parabant. at illis sinistra venit avis,

Aquila altivolans, tenebat autem trepidam columbam.

His autem Amphinomus locutus est & dixit:

O amici, haud nobis perficietur hoc consilium,

245

Telemachi cades: sed recordemur convivii.

Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit sermo.

Venientes autem in domos Ulyssis divini,

Lænas quidem deposuerunt in lectisque & sellis:

Ipsi autem sacrificabant oves magnas & pingues ca-
pras,

250

Sacrificabant & porcos & bovem gregariam.

Viscera autem assantes distribuebant: & vinum

Crateribus miscebant. poculaque distribuebat subnlcus.

Panem autem ipsis distribuebat Philætius princeps viro-
rum

Pulchris in canistris: vinum vero infundebat Melan-
thius.

255

Ipsi in cibos paratos appositos manns mittebant.

Telemachus autem Ulysses sedere fecit astutias cogitans,

Intra bene fundatam domum, apud lapideum limen:

Sellam turpem apponens, parvamque mensam:

Apposuitque viscerum partes, & infudit vinum

260

In poculo aureo, & ad ipsum verba fecit:

Hic nunc sede cum viris vinum bibens:

Convicia autem tibi ipse ego & manus arcebo

Omnium procorum. quoniam non publica est

Domus hæc, sed Ulyssis: mihi autem acquisivit ille.

265

Vos autem proci continere animum convicio

Et manus, ut ne aliqua lis & contentio oriatur.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes

Telemachum admirabantur quod audacter locutus esset.

His autem Antinous locutus est Eupitheii filius:

270

Licer molestum feramus verbum Achivi

Telemachi: valde autem nobis minatus loquitur.

Non enim Jupiter fivit Saturnius: ideo ipsum jam

Sedavisset in domibus, canorum licet concionato-
rem.

Sic dixit Antinous. ipse autem non curabat verbum.

275

Præcones autem per urbem deorum sacram hecatomben

Ducebant. ipsi autem congregabantur comati Achivi

Ne-

- Ἄλσθ' ὑπὸ σκιερὸν ἱκατῆρόν· Ἀπόλωνθ'·
 Οἱ δ' ἐπὶ ἄπτασαν κρῖ ὑπέρτερα κ' ἐρύσαντο·
 280 Μοῖρας δασάμενοι δάινυντ' ἰοικυδέα δᾶπνι.
 Πάρ δ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ μοῖραν θέσας οἱ ποτιόντο,
 Ἴσῳ ὥς αὐτοὶ περ ἐλέγχασον· ὥς γὰρ ἀνέστη
 Τηλέμαχ' φίλ' ἦδ' Ὀδυσῆ' θεοῖο.
 Μνηστῆρας δ' ἔπαμπαν ἀγνώρας εἰς Ἀΐδιον·
 285 Λάβης ἔχεισθαι θυμαλγέ'· ὅφρ' ἐπ' μαῖλον
 Δύη ἄχ' κραδίῳ Λαερτιάδῳ Ὀδυσῆα.
 Ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀδεμίσια εἰδώς,
 (Κῶσιππ' δ' ὀνομ' ἴσκει, Σάμῃ δ' ἐν οἴκῳ ναῖεν)
 Ὅς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιδῶς πατρός ἰοῖο,
 290 Μνάσκειτ' Ὀδυσῆ' δῶλ' οἰχομένοιο δάμαρσιν.
 Ὅς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μεσηύδα,
 Κέκλυτέ μ' μνηστῆρες ἀγνώρες, ὅφρα π' εἴπω.
 Μοῖραν μὲν δὴ ξείν' ἔχει πάλας, ὥς ἐποικίεν,
 Ἴσῳ. ἔ γάρ καλὸν ἀστυμβεκὶ εἰδὲ δίχαιον
 295 Ξάνος Τηλεμάχῃ, ὅς κεν παῖδε δάμαρ' ἴκηται.
 Ἀλλ' ἄγε οἱ κ' ἐγὼ δῶ ξείνιον· ὅφρα κ' αὐτὸς
 Ἡὲ λοτροχῶν δῶν γέρας, ἥ ἢ τῷ ἄλλῳ
 Δμῶν οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆ' θεοῖο.
 Ὅς εἰπὼν, ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
 300 Κείμενον ἐν κοτύλῳ λαβάν· ὁ δ' ἀλάλ' Ὀδυσσεύς,
 Ἦκα παρακλίνας κεφαλῇ· μέδησε δὲ θυμῷ
 Σαρδάιον μάλα πόνη· ὁ δ' ἄδμηκον βάλε ποῖχον.
 Κῶσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχ' ὠππατε μύθῳ,
 Κῶσιππ', ἦ μάλα τοι πῶδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ.
 305 Οὐκ ἔβαλες πόν' ξείνον· ἀλάλ' αὖ γὰρ βέλ' αὐτὸς.
 Ἦ γὰρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ἀφύοεντα,
 Καὶ κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ πάρον ἀμφοτερόν
 Ἐνθάδε· τῷ μὴ τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
 Φαινέτω· ἦδη γάρ τοῖα κ' οἶδα ἱκασα·
 310 Ἐσθλά τε κ' αἰ χίρεια· πάρ' δέ τι νήπι' ἦα.
 Ἀλλ' ἔμπης πᾶσι μὲν κ' ἀντλαμένῃ εἰσορόωντες,
 Μήλων σφαζομένων, οἰσιό τε πιπομένοιο,
 Καὶ σῖσι· χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακίην ἔνι πολλῆς.
 Ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
 315 Ἐ δ' ἦδη μ' αὐτὸν πᾶναι μενεάινετε χαλκῷ,
 Καὶ κε πῶ βυλομένῳ, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη

Nemore sub umbroso longe jaculantis Apollinis.

At postquam affaverunt carnes superiores & traxerunt,

Parribus divisis epulabantur celebri epulo.

280

Apud autem Ulysssem partem posuerunt qui ministrabant,

Æqualem ut ipsi sortiti fuerant. sic enim jusserat

Telemachus dilectus filius Ulyssis divini.

Procos autem non omnino superbos sinebat Minerva

A contumelia abstinere tristi: ut adhuc magis

285

Intraret dolor in corde Laertiadem Ulysssem.

Erat autem quidam in procis vir injusta sciens,

(Ctesippus autem nomen erat, in Samø domum habitans)

Qui possessionibus fretus patris sui,

Petebat Ulyssis dudum absentis uxorem:

290

Qui tunc procos superbos allocutus est:

Audite me proci strenui, ut aliquid dicam.

Partem quidem jam hospes habet dudum, sicut decet,

Æqualem. non enim bonum est privare neque justum

Hospites Telemachi, quicumque ad has domos pervenerit.

295

Sed age ei & ego dabo hospitale donum, ut & ipse

Vel balneari det munus, vel alicui alii

Famulorum qui sunt in domibus Ulyssis divini.

Sic locutus, projecit bovis pedem manu forti,

Jacentem ex lance capiens. ipse autem evitavit Ulysses, 300

Leviter inclinans caput: subrisit autem animo

Sardanium omnino tale. ille autem bene ædificatum percussit murum.

Ctesippum autem Telemachus increpuit verbo:

Ctesippe, certe omnino tibi hoc utilius fuit animo.

Non percussisti hospitem. evitavit enim jactum ipse.

305

Certe enim te medium percussissem lancea acuta,

Et tibi pro nuptiis pater sepulchrum curasset

Hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo

Ostendat. jam enim intelligo & scio singula

Bonaque & pejora: antea autem infans eram.

310

Sed tamen hæc quidem etiam toleramus insipientes,

Dum oves jugulantur, vinumque bibitur,

Et panis, difficile enim cohibere unum multos.

Sed agite ne amplius mihi mala facite hostiliter affecti.

Si vero jam me ipsum interficere cupitis ferro,

315

Et hoc vellem, & multo utilius esset

Mori

- Τεθνάμεν ἢ κέδῃ αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράσσομαι,
 Ξείνους τε συφελιζομένους, δμῳάς τε γυναικάς
 Ρυσάζοντας ἀνικελίως κατὰ δώματα καλά.
- 320 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἔγνοντο σὺν τῇ.
 Ὅψι δὲ δὴ μετέπειτα Δαμασσοείδης Ἀγέλαος,
 ὦ φίλοι, ἐκ αὖτ' ἡ δὴ τις ἐπὶ ῥηδόνῃ δικαίῃ
 Ἀντιβίοις ἐπίεσσι καταπαύμεν⁹ χαλεπαίνουσι.
 Μὴτ' ἔτι πὼν ξείνον συφελίζετε, μήτ' ἀν' ἄλλον
- 325 Δμῶν οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆ⁹ Δίωιο.
 Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἔγῳ ἔξ μνηστέρων φαίην
 Ἡπτιον, εἰ σφῶν κραδίη ἀδοὶ ἀμφοτέροισιν.
 Ὅρα μὲν ἡμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι νύλπει
 Νόσῃσσι Ὀδυσῆα πολύφρονι θυδὲ δάμονδε,
- 330 Τόφρ' ἔσσι νέμεσις μενέμεν τ' ἴω ἰχέμενάς τε
 Μνηστῆρας κατὰ δώματ'· (ἐπεὶ σῶδε κέρδιον ἦεν,
 Εἰ νόσῃσ' Ὀδυσσεὺς ἔξ ὑπέρτοτ⁹ ἴκω δῶμα)
 Νῦν δ' ἤδη σῶδε δῆλον ὅτ' ἐκείν⁹ νόστιμός ἐστιν.
 Ἀλλ' ἄγε σῇ σάδ⁹ μνηστὴρ παρεζήμεν⁹ καταλίζον,
- 335 Γήμασθ' ὅστις ἄρως⁹ ἀνὴρ ἔξ πλέστα πόρῃσιν,
 Ὅρα σύ μιν χαίρων πατρώϊα πάντα γέμῃσιν,
 Ἐσθλὸν ἔξ πίπῳν⁹ ἢ δ' ἄλλῃ δῶμα ἴκῃται.
 Τὼν δ' αὖ Τηλέμαχ⁹ στυγνέμεν⁹ ἀνάνην ἠΐδα,
 Οὐ μὰ Ζεῦ Ἀγέλας ἔξ ἀλγος πατρός ἐμοῖο,
- 340 Ὅς τε αἰὲν ἰθάκης ἢ ἔρδεται ἢ ἀλάληται,
 Οὐκ διατρέβω μνηστὴρ γάμον. ἀλλὰ κελδῶ
 Γήμασθ' ἢ κ' ἰδέλη, πόσι δ' ἄσπιτε δῶρα δίδωσι.
 Αἰδίομαι δ' ἀέκυσαν ἀπὸ μεγάρου διέσθαι
 Μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ σῶτο θεὸς σελίσσιν.
- 345 Ὡς φάτο Τηλέμαχ⁹. μνηστῆρσι δέ Παλλὰς Ἀθήνη
 Ἀσβεστον γέλον ὥρεε, περίπλευξεν δὲ νόημα.
 Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελάων ἀλοστεροῖσιν.
 Αἰμοφόρουκτι δὲ δὴ κρία ἦσαν· ὅσσι δ' ἄρα σφίον
 Δακρυόφιν πίμπλαστο· γόνι δ' αἴετο θυμὸς.
- 350 Τοῖσι δὲ ἔξ μετέπειτα Θεοκλύμεν⁹ Διοκιδῆς,
 Ἄ δαλοὶ τί κακὸν σῶδε πάχιστε; νυκτὶ μὲν ὕμῃσιν
 Εἰλάται κεφαλὰι σὺ πρόσωπά σιν νέρδι τε γῆνι.
 Οἰμαγῇ δὲ δίδῃσι, δεδακρυωτά δὲ παρῃσι.
 Αἵματι δ' ἐρράδαται σπῖχοι καλά σιν μεσόδμασι.
- 355 Εἰδὼλον δὲ πλῆσιν πρόθυρον, πλάη δὲ ἔξ αὐλῇ,

Mori quam hæc semper iniqua opera videre,
Hospites verberari, famulasque mulieres
Vas vexantes turpiter in domibus pulchris.

Sic dixit. illi autem omnes muti erant silentio: 320

Tandem locutus est Damastorides Agelaus:

O amici, haud jam quisquam super dicto æquo
Contrariis verbis carpens sæviat.

Neque amplius hospitem verberate, neque quenquam a-
lium

Servorum qui sunt in domibus Ulyssis divini. 325

Telemacho autem verbum ego & matri dicam

Mite, si ipforum cordi placeat amborum.

Quandiu quidem vobis animus in pectoribus sperabat

Redirurum Ulysses perprudentem suam domum,

Tamdiu nihil prohibebat manereque tenerique 330

Procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,

Si rediisset Ulysses & redux venisset domum)

Nunc autem jam hoc manifestum quod non amplius reverfu-
rus est.

Sed age tuæ hæc matri assidens narra,

Nubar quicumque optimus vir & plurima præbeat, 335

Ut tu quidem gaudens paternæ omnia possideas,

Edens & bibens: illa vero in alterius domum veniat.

Illum contra Telemachus sapiens alloquebatur:

Non per Jovem Agelæ & dolores patris mei,

Qui alicubi longe ab Ithaca vel mortuus est vel errat, 340

Non remoror matris nuptias: sed jubeo

Nubere cuicumque velit, ad hæc qui plurima dona dat.

Erubesco autem nolentem a domo amovere

Oratione violenta. ne hoc Deus perficiat.

Sic dixit Telemachus. prociis autem Pallas Minerva 345

Inextrinsectum risum movit, induxitque in errorem cogitatio-
nes.

Illi autem jam maxillis ridebant alienis:

Cruentatasque jam carnes comedebant: oculique ipforum

Lacrymis implebantur: luctumque cogitabat animus:

His autem etiam locutus est Theoclymenus divinus for-
ma: 350

Ah miseri quodnam malum hoc patimini? nocte quidem vestra

Cooperiuntur capitaque faciesque infraque genua:

Uulatusque exarsit, lacrymantur autem genæ:

Sanguineque conspersi parietes pulchraque intertignia.

Simulacris vero plenum est vestibulum, plena vero & aula 355
Eunti-

- Γεμένων Ἐραβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥλιος δὲ
 Οὐρανῷ ἐξαπόλασε, κακὴ δ' ἐπὶ δίδρομεν ἀχλὺς.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασαν.
 Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβη παῖς ἦρχ' ἀγορεύει,
 360 Ἀφραῖνε ξένος νέον ἄλοδον εἰληλυθός.
 Ἀλλὰ μιν αἴψα νέοι δόμου ἐκπέμψασθε δύραζε
 Εἰς ἀγορῶν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ παῖδες νικαὶ εἴσκει.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος Διοσίδης,
 Εὐρύμαχ' ὑπὸ σ' ἀνῶγα ἱμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
 365 Εἰσὶ μοι ὀφθαλμοὶ σε καὶ ὕαπα καὶ πόδες ἄμφω,
 Καὶ νόσος ἐν στήθεσσι πετυγμένον ἑδὲν ἀεικής.
 Τοῖς ἐξεμὶ θύραζε, ἐπεὶ νόσος κακὴν ἔμμεν
 Ἐρχόμενον, πόθεν ἔπαις ὑπεκφύγει ἑδ' αἰετοῦ
 Μνηστῆρων, οἱ δῶμα κατ' ἀνὰ δύν Οὔδυσσος
 370 Ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀσπίδαλα μηχανάσασθε.
 Ὡς εἰπὼν, ἐξῆλθε δόμων ὧ ναιεσσόντων.
 Γκετο δ' εἰς Πείραμον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
 Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες εἰς ἀλλήλους ὀρόωντες,
 Τηλέμαχον ἐρέδιζον, ἐπὶ ξάνοις γαλόντες.
 375 Ὡς δὲ τις εἶπεν νεῶν ὑπερλώροισιν,
 Τηλέμαχ', ὅπως σέο κακοζηνώτερος ἄλλος·
 Οἷον μὲν σὺν αἰῶν ἔχεις ἐπὶ μάστον ἀλγύνῃ,
 Σίστη καὶ οἶνε κεκρημένον· ἑδὲ π' ἔργων
 Ἐμπαυον, ἑδὲ βίης, ἀλλ' αὖτως ἀχθὲν ἀρύνης.
 380 Ἀλλ' οὐδ' αὖτέ τις ἔτ' ἀνέστη μαντεύσασθαι.
 Ἀλλ' εἰ μοι πέδιοιο, πόθεν πολὺ κέρδιον εἴη·
 Τὸς ξένους ἐν νηὶ πολυκλήιδι βαλόντες
 Εἰς Σικελίης πέμψωμεν, ὅθεν καὶ σοὶ ἄξιον ἄλφει.
 Ὡς ἔφασαν μνηστῆρες· ὃ δ' ἐκ ἐμπάζετο μύθων.
 385 Ἀλλ' ἀκίῳν πατέρη προσεδέξατο, δόγμους αἰεὶ
 Ὅππότε δὴ μνηστῆρων ἀναιδέοι χεῖρας ἐφύσθη.
 Ἠδὲ κατὰ στήθεσιν ἑμῇν περικαλλέα δίφρον
 Κέρη Γκαερίοιο περὶ φρον Πάριον ἔκειτο,
 Ἀνδρῶν ἐν μετάρσιον ἑκάστη μῦθον αἶψα.
 390 Δεῖπνον μὲν γὰρ σοὶ γε γαλιόωντες πετύκοντο
 Ἠδὺ σε καὶ μενοικίς, ἐπεὶ μάλα πᾶσι ἱέρειον.
 Δόρυ δ' ἐκ ἂν πῶς ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
 Οἷον δὴ πᾶς ἔμελλε θεῶν καὶ καστερός ἀνὴρ
 Θεσπέμεναι· πρότεροι γὰρ αἰεὶ καὶ μηχανώοντο.

Euntibus in Erebum sub tenebras. sol autem

Ex cælo periit, mælaque incescit caligo.

Sic dixit. illi autem omnes super ipso suaviter riserunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:

Desipit hospes nuper aliunde huc profectus. 360

Sed ipsum statim juvenes domo emittite foras

In forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.

Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus divinus forma:

Eurymache non te jubeo mihi comites dare.

Sunt mihi oculique & aures & pedes ambo, 365

Et mens in pectoribus ordinata neque iniqua:

His exibo foras, quoniam intelligo malum vobis

Imminens, quod haud quisquam subterfugiat neque evitet

Procorum, qui domo in divini Ulyssis

Viros injuria afficientes injusta operamini. 370

Sic locutus, exivit domibus bene habitatis.

Ivit autem ad Piræum, qui ipsum promptus suscepit.

Proci autem omnes alternos intuentes,

Telemachum irritabant, super hospitibus ridentes.

Sic autem quidam dicebat juvenum superbiorum: 375

Telemache, tuis hospitibus pejores habet nemo:

Qualem istum etiam habes famelicum erronem,

Panis & vini indigentem: neque operum

Scientem, neque fortitudinis, sed nequicquam pondus terræ.

Alius autem rursus quidam hic surrexit ad vaticinandum. 380

Sed si mihi obtemperes, quod multo utilius esset:

Hospites in navim multifidam injicientes

In Siculos mittamus, unde tibi pretium inveniatur.

Sic dixerunt proci. ille autem non curavit verba:

Sed tacite patrem aspiciebat, expectans semper 385

Quando prociis impudentibus manus injiceret.

Ipsa autem e regione cubiculi ponens pulchram sellam

Filia Icarii prudens Penelope,

Virorum in domibus uniuscujusque verbum audiebat.

Prandium equidem ridentes parabant 390

Suave & lautum, quia admodum multa mactarant:

Illæ vero cœna nequaquam minus grata alia fieri posset,

Qualem scilicet mox erat dea & fortis vir

Facturus. priores enim iniqua machinati fuerant.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Φ.

Ρ Α Φ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' ὁδοίσι.

ΠΗνιλότῃ τῷ τέροντι πῶ πῶρον ὁμολογᾷ πὸν αὐτῆς γάμον· Ο-
δυσσεὺς δὲ Εὐμαῖον καὶ Φίλοιστον ἐνταλάμενος πρὶς πᾶσι τῶν
θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι πῶ βάλῃ διὰ πᾶν τελέμενος,
ἄλλοι τεῖναι πῶ πῶρον μὴ δυνήδυντο.

Φί δὲ βίον προάδῃσιν αἰθλον Πηνελόπειν.

- Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κῆρ' Ἰκαριόιο παρέρπονι Πηνελόπειν,
Τῶρον μνηστῆρσι δέμεν πολὺν τε σίδηρον
Εἰς μεγάροις Οδυσσῆϊ, αἰθλία, καὶ φόνος ἀρχῇ.
5 Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσασα οἷο δ' ὁμοῖο·
Εἴλετο δὲ κληῖδ' ἀκαμπτία χαρὶ παχέῃ
Καλῶ, χαλκοῖν, κότυ δ' ἐλέφαντος ἐτήεν·
Βῆ δ' ἱμεῖναι δάδαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν
Εἴχασον· ἔνθα δὲ οἱ περὶ μέλαινα κότυ ἀναπτοῖ,
10 Χαλκός τε χρυσός τε πολὺν κηρὸς τε σίδηρος.
Εἴθρα δὲ πῶρον ἱκασὶ παλίνωνρον, ἠδὲ παρέρτην
Γοδόκῃ, πολλοὶ δ' ἔβυσσαν σονόεντες οἷοι·
Δῶρα αἰ οἱ ξένῃ Λακεδαιμόνι δῶκε τυχήσας
Γοιτῃ Εὐρυπύδῃ, ἐπιέκειλ' ἀδανάτοισι.
15 Τῷ δ' ἐν Μεισσίῃ συμβλήτην ἄλλοιόν,
Οἶκον ἐν Ὀρπαλόχοιο δαίφροντος· ἦτοι Οδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρεῖ' πῶ ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄρεται·
Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεισσίῃσι ἄνδρες αἶσαν
Νηυσὶ πολυκλήσι τεληκόσι, ἠδὲ νομῆας.
20 Τῶν ἐντὶ ἐξισίῃ πολλῶν ὁδὸν ἔλθεν Οδυσσεὺς
Παιδὸς ἱόν· πρὸ γὰρ ἦτο πατὴρ αἰῶν τε γέροντες·
Γοιτῃ αὖτ' ἦτο δειξόμενος αἰ οἱ ὄλοντο,
Δαίδακα δέλασσε, ὑπὲρ δ' ἡμίονοι παλαργοί,
Αἰ δὲ οἱ καὶ ἔπασσε φόνος καὶ μοῖρα γέροντος,
25 Ἐπειδὴ Διὸς ἔδον ἀρετῆς παρτερὰ θυμῳ

Φῶς

O D Y S S E Æ H O M E R I XXI.

L I B R I

Argumentum.

Penelope tendenti arcum pollicetur sui conjugium. Ulysses autem Eumæo & Philœtio mandans de januarum custodia, ipse mittit sagittam per annulos, alio tendere arcum non valente.

Φ. Arcum proponit certamen Penelope.

Ipsi autem in mentem posuit dea cæcia Minerva
 Filiz Icarii prudenti Penelopæ,
 Arcum procis ponere canumque ferrum
 In ædibus Ulyssis, certamina, & cædis principium.
 Scalam autem altam ascendit suæ domus:
 Accipitque clavem bene flexam manu crassa
 Pulchra, æream, manubrium autem eboris inerat:
 Perrexit autem ire ad thalamum cum ministrantibus mulieribus
 Ultimum. illic autem ei thesauri jacebant regis,
 Æsque aurumque multique laboris ferrum.
 Ibi arcus jacebat reflexus, & pharetra
 Sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ sagittæ:
 Dona quæ ei hospes Lacedæmone dederat congressus
 Iphitus Eurytides, similis immortalibus.
 Hi autem in Messena occurrerunt alter alteri,
 Domo in Ortilochi cordati. cæterum Ulysses
 Ivit ad debitum quod ei universus populus debebat:
 Oves enim ex Ithaca Messenii viri extulerant
 Navibus compactis trecentas, & pastores.
 Horum gratia legationem multam viam venit Ulysses
 Parvulus. miserat enim pater aliique senes.
 Iphitus contra equas quærens quæ ei perierant,
 Duodecim fœminæ, sub iisque multi patientes operum,
 Quæ ei & postea cædes & fatum factæ sunt.
 Postquam ad Jovis filium pervenit magnanimum

Tom. II.

M m

Virum

- Φῶς Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιισορμῶν ἔργων,
 Ὅς μιν ξῆνον εἶναι κατέκτανεν φ' ἐνὶ οἴκῳ.
 Σχέτλι, ἔδ' ἐ δειὼν ὅτιρ ἠδέσαστ', ἔδ' ἐ τράπεζον
 Τῷ δὴ οἱ παρέθηκεν· ἐπῆκε δὲ πέφνη καὶ αὐτὸν.
 30 Ἰππας δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
 Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ σωλῶτετο· δῶκε δὲ πόζον,
 Τὸ πρὶν μὲν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὐρυπύθε, αὐτὰρ ὁ παῖδ'
 Κάλλιπ' ἀποδύσκειν ἐν δώμασιν ὑψιλήϊσι.
 Τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος ὅξυ καὶ ἀλκιμον ἔγχυε ἔφακεν,
 35 Ἀρχὴν ξηνοσώφους προσκεδήε. ἔδ' ἐ τράπεζον
 Γνώτῳ ἀλλήλων. πρὶν γάρ Διὸς ἥος ἐπιφρον
 Ἰφισον Εὐρυπύδην, ἐπὶ ἐκεῖνον ἀθανάτοισιν,
 Ὅς οἱ πόζον ἔδωκε. τὸ δ' ἔποσε δ' Ὀδυσσεὺς
 Ἐρχόμενος πολέμονδε μελαιάνων ἐπὶ νηῶν
 40 Ἡρεῖτ', ἀλλ' αὐτὸν μετῆμα ξένοιο φίλοιο
 Κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φορεῖ δέ μιν ἥς ἐπὶ γαίης.
 Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον πόν ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 Οὐδ' ὅτε δρῦνον προσβήσαστο, πόν ποτὲ τέκτων
 Ξέωσεν ἐπισαμένως, καὶ ἐπὶ σάδμῳ ἴδωσεν,
 45 Ἐν δὲ σάδμῳ ἄρσεν, δύρας δ' ἐπὶ δὴκε φανέας.
 Αὐτὰρ ἄρ' ἦ γ' ἱμάτια δοῦς ἀπέλυσε κορώνῃ,
 Ἐν δὲ κληῖδ' ἦκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὄχους
 Ἀγλα πτυσκομένη. πᾶσι δ' ἀνέβραχεν ἥστ' αὐτῶν
 Βοσκάμενος λεμῶνι· ὥς' ἐβραχε καλὰ δύρετρα
 50 Πληγῆναι κληῖδι, πεπαισθησαν δὲ οἱ ὅπκα.
 Ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς στανίδος βῆ, ἔνθα δὲ χυτοῖ
 Ἔσκαται, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυάδεσσι ἄμματα κέτο.
 Ἐνθα ὀρεξαμένη ἀπὸ πικρᾶς αἰνυτο πόζον
 Αὐτῷ γυρντῷ, ὅς οἱ πικρὸς φανός.
 55 Ἐξομνῆν δὲ, κατ' αὐτὴν φίλοισι ἐπὶ γυναικὶ δῶσα,
 Κλαῖα μάλα λιγύως· ἐκ δ' ἦρε πόζον ἀνακτος.
 Ἡ δ' ἐκείνῃ περὶ φθῆ πολυδακρύτοιο γόοιο,
 Βῆ ῥ' ἱμεναὶ μέγαρόνδε μετὰ μενεστῆρας ἀγανέας,
 Τόζον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλινῶνται, ἠδὲ φαρύγγῳ
 60 Ἰοδάκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν σοφίσματα ὄσοι.
 Τῇ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι φέρον ἄγκιον, ἔνθα εἰδυρας
 Κέτο πολὺς καὶ χαλκός, αἰθλια πῶτο ἀνακτος.
 Ἡ δ' ὅτε δὴ μενεστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 Σῶ ῥα παρὰ σάδμῳ σέγους πύκα ποιησίο,

Virum Herculem, magnorum authorem operum,
 Qui ipsum hospitem interfecit domi suæ:
 Improbus, neque Deorum vocem reveritus, neque men-
 sam.

Illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum:
 Equas autem ipse tenuit fortes ungulis in ædibus. 30
 Quas quærens Ulyssi occurrit: dedit autem arcum,
 Quem antea quidem portaverat magnus Eurytus. at hic fi-
 lio

Reliquerat moriens in domibus altis.
 Illi autem Ulysses ensē acutum & fortem lanceam dedit,
 Principium hospitii necessari. neque in mensa 35
 Cogniti sunt inter se. ante enim Jovis filius interfecit
 Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
 Qui ei arcum dederat. hunc autem nondum diu Ulysses
 Proficiscens ad bellum nigris in navibus
 Acceperat, sed ibi monumentum hospitis dilecti 40
 Jacebat in ædibus: gestaverat autem sua in terra.
 Ipsa autem quando jam in thalamum pervenit divina mulie-
 rum,

Limenque quernum ascendit, quod quondam faber
 Poliverat scite, & ad normam direxerat,
 Inque eo postes aptaverat, januas autem imposuerat splendi-
 das: 45

Statim hæc lorum velociter absolvit annulo,
 Clavemque immisit, & forium repulit pessulos
 Restā collineans. quæ resonuerunt velut taurus
 Pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
 Percussæ clavi, apertæque sunt ei ocyus. 50

Ipsa in alta tabulata ivit, illic autem capse
 Stabant, in quibus odoriferæ vestes jacebant.
 Inde manus porrigens a clavo accepit arcum
 Cum ipsa vagina, quæ ei circumdata erat lucida.
 Sedens autem propriis genibus eum imponens 55
 Flebat admodum stridule: eximebatque arcum regis:

Ac postquam satiata est lacrymis abundante luctu,
 Perrexit ire in domum ad procos superbos,
 Arcum tenens in manu remissum & pharetram
 Sagittiferam: multæ autem incrant lethiferæ sagittæ. 60
 Ei autem simul ancillæ portabant corbem, ubi ferrum
 Jacebat multum & æs certamina regis.

Quando autem jam ad procos pervenit divina mulie-
 rum,

- 65 Ἄντα παρθένων χορμένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
 Ἀμφίπολ' δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
 Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετῴδα, καὶ φάτο μῦθον,
 Κέκλυτε μὲν μνηστῆρες ἀγλῶρες, οἱ ποδὲ δῶμα
 Ἐχραίετ' ἐσθίμεν καὶ πινόμεν ἑμμενέες αἰεὶ
- 70 Ἄνδρες ἀποιοχομένοιο πολὺν χρόνον, ἔδῃ γὰρ ἄλλω
 Μῦθε ποιήσασθαι ἐπιχεσθῶν ἰδύασθε,
 Ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναικα.
 Ἀλλ' ἀγαστε μνηστῆρες, ἐπεὶ ποδὲ φαίνεται ἀέθλον.
 Θῆσω γὰρ μέγα σῆζον Οὔδυσσῃ θεῖοιο.
- 75 Οἷς δὲ κε ρήϊπται ἐντανύσῃ βίον ἐν παλάμῃσι,
 Καὶ διοῖσ' ὥσῃ πελέκειον δυσκαίδεα πάντων,
 Τῷ κεν αἶψ' ἰσοίμεν, νοσφισαμένη πῶδε δῶμα
 Κερεΐδιον, μάλα καλὸν, ἐνέπλεον βιότοιο,
 Τὲ ποτε μεμνήσεσθαι ὄνομα ἔνπερ ὀνείρῳ.
- 80 Ὡς φάτο· καὶ ῥ' Εὐμαῖον ἀνάγει δῖον ὑφορβόν·
 Τῶρον μνηστῆρσιν θέμεν πολὺν τε σίδηρον.
 Δακρύσας δ' Εὐμαῖ' εἰδέξατο, καὶ κατέθηκεν.
 Κλαίει δὲ βυκόλ' ἄλλοδ', ἐπεὶ ἴδε σῆζον ἀνακτ'·
 Ἀνάνιο' δ' ἐνέπτεν, ἔπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
- 85 Νήπιοι ἀγροῖῳται, ἐφημέρια φρονέοντες,
 Ἀ' δειλοί, αἱ γὰρ δάκρυ κατέβηπον, ἠδὲ γυναικί
 Θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὀρέονταν; ἢ τε καὶ ἄλλως
 Κεῖται ἐν ἄλγας θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὄλεσ' ἀκοίτῃ.
 Ἀλλ' ἀκίῳ δαίνυσθε καθήμενοι, ἢ δὲ δύραζε
- 90 Κλαίοντι ἔξελδόντες, κατ' αὐτοῖσι σῶμα λιπόντες,
 Μνηστῆρσιν ἀέθλον ἀάπον. ὃ γὰρ οἷον
 Ρῆιδίως πῶδε σῆζον εὐξοὺν ἐντανύσθαι.
 Οὐ γὰρ τις μετὰ ποί' ἀνὴρ ἐν ποῖσδεσι πάσῃ
 Οἷ' Οὔδυσσῃ ἴσκειν. ἐγὼ δὲ μιν αὐτὸς ὅπασκα.
- 95 (Καὶ γὰρ μνημὼν εἰμὶ) παῖς δ' ἐπ' νήπι' ἦα.
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἐώλετο
 Νάρκῳ ἐντανύσεν, διοῖσ' ὥσῃ τε σιδήρῳ.
 Ἦτοι οἷσ' ἔτι πρῶτ' ἄλγος ἰδέσθαι ἔμελλεν
 Ἐκ χερῶν Οὔδυσσ' ἀμύμον', ὃν ποτ' ἀείμα
- 100 Ἦμεν' ἐν μεγάρῳ, ἐπὶ δ' ἄρ' ἔννευ πάντας ἑταίρους.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετὰφ' ἑρῶ ἱς Τηλεμάχοιο,
 ὃ τόποι, ἢ μάλα με Ζεὺς ἀφρονεῖ δῖος Κρονίων.
 Μένει μὲν μοι φρεσὶ φίλα, κινυτὴ περ ἴουσα,

Stetit apud postem domus fabrefacta,

Genis obtendens tenuia redimicula:

Ancilla autem ei casta utrinque astitit.

Statim autem procis locuta est, & dixit verbum:

Audite proci superbi, qui hanc domum

Premitis comedendo & bibendo assidue semper

Viro absente multo tempore, neque ullum alium

Seditionis facere prætextum potuistis,

Sed me cupientes ducere facereque uxorem.

Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.

Ponam enim magnum arcum Ulyssis divini:

Quicumque autem facillime intenderit arcum in manibus, 75

Et jaculabitur per annulos duodecim omnes,

Hunc simul sequar, linquens hanc domum

Maritalem, pulchram, plenam victu,

Cujus aliquando recordaturam me puto vel in somnio.

Sic dixit: & Eumæum iussit divinum subulcum

Arcum procis ponere canumque ferrum.

Lacrymans autem Eumæus accepit, & deposuit.

Flebat etiam bubulcus alibi, postquam vidit arcum regis.

Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & profatus est:

Stulti rustici, diecularia cogitantes,

Ah miseri, cur lacrymas funditis, & mulieri

Animum in pectoribus moveris? cui etiam alias

Jacet in doloribus animus, postquam dilectum perdidit mari-
tum.

Sed tacire comedire sedentes, vel foras

Flete egressi, arcus hic relinquentes,

Procis certamen difficile. non enim puto

Facile hunc arcum politum tendi.

Non enim quisquam adest talis vir in his omnibus

Qualis Ulysses erat. ego enim eum ipse vidi:

(Etenim memor sum) puer autem adhuc parvus eram. 93

Sic dixit. ipsi nempe animus in pectoribus sperabat

Se arcum tensurum, jaculaturumque per ferrum.

Et quidem sagittam primus gustaturus erat

Ex manibus Ulyssis inculpati, quem aliquando contumelia af-
fecerat

Sedens in domo, incitaratque omnes socios.

His autem & dixit sacra vis Telemachi:

O boni, certe valde me Jupiter dementem reddidit Sa-
turnius.

Mater quidem mihi ait dilecta, prudens ut ut sit,

- Ἀλλ' αἶμ' ἔλθομαι, ροσφισαμένη πόδε δῶμα·
 105 Αὐτὰρ ἐγὼ γελῶν κ' ἔπειτομαι ἄφρονι θυμῷ.
 Ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ πόδε φαίνεντ' αἶδλον,
 Οἷη γαῖ' ἐκ ἔτι γαῖῃ κατ' Ἀχαιίδα γαῖαν,
 Οὐτ' Πύλῃ ἱερῆς, ἔτ' Ἀργεῶ, ἔτε Μυκλήης,
 Οὐτ' αὖθις Ἰθάκης, ἔτ' Ἡπείριοι μελαίνης,
 110 Καὶ δ' αὐτοὶ πόδε γ' ἔστ' ἂν με χρὴ μητέρ' αἶνε·
 Ἀλλ' ἄγε μὴ μωῶσι παρέλκετε, μὴδ' ἐπὶ τόξῳ
 Διὸν ἀποτρεψάσθε πανυῖον, ὅρα ἰδῶμεν,
 Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ πῶ τόξῳ περησαίμην·
 Εἰ δέ κεν ἐπανύσω, διοῖσθω σὺ σιδήρῳ,
 115 Οὐκί μοι ἀχρυμένῃ πόδε δῶματι πότνια μήτηρ
 Λέτοϊ αἶμ' ἄλλω ἰούσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
 Οἷός τ' ἦδη πατρὸς αἶδλιν κάλ' ἀνελίσσαι.
 Ἡ, κ' ἀπ' ὤμοισιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
 Ὀρθὸς ἀναΐξας· ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξύ δέτ' ὤμων.
 120 Πρῶτον μὲν πελέκεας σῆσεν διὰ πάφρον ὀρύξας
 Πᾶσι μίαν μακρῶν, κ' ἐπὶ σάδμην ἵθυσεν·
 Ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἐνάξεν· πάφος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας
 Ὡς Διόσμοις σῆσεν· πάρος δ' ἔπειτα πῶτος ὅπασκε.
 Σπῆ δ' ἄρ' ἐπ' ἰδὼν ἰών, κ' τόξῳ περηπύξεν·
 125 Τεῖς μὲν μιν πελημίζεν, ἱρύσσοντο μελαίνων,
 Τεῖς δὲ μεδίηκε βίης, ἐπιελτόμενος τότε θυμῷ,
 Νάρκην ἐπανύσων, διοῖσθων σὺ σιδήρῳ.
 Καὶ γὰρ κε δὴ ῥ' ἐπείνοσε βῆν πῶ σέταρον ἀνέλκων,
 Ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένδε, κ' ἔχεδεν ἰεμένον περ,
 130 Τοῖς δ' αὖτις μεσσηφ' ἱερὴ ἵς Τηλεμάχοιο,
 ὧ πόποι, ἦ κ' ἔπειτα κακὸς τ' ἴσομαι κ' ἄκιμος,
 Ἡ δὲ νεώτερός εἰμι, κ' ἔγω χερσὶ πέποιθα
 Ἀνδρ' ἀπαμυνέσθαι, ὅτε σις πρότερος χαλεπήνῃ.
 Ἀλλ' ἄγεδ', οἵ περ ἡμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
 135 Τόξῳ περήσασθε, κ' ἐκτελέωμεν αἶδλον.
 Ὡς ἐπών, τόξον μὲν ἀπὸ ἰο δάκτυλῳ χαμαῖζε,
 Κλίνας κολλητῆσιν ἰυξέσθης σανίδεσσιν·
 Αὐτὰρ δ' ὦκύ βέλος καλῇ προσέκλινε καρῶνι.
 Ἀψ' δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ δρόνῳ ἔνθεν ἀνίστη.
 140 Τοῖσιν δ' Ἀργείους μεσσηφ' Εὐπείθεος υἱός,
 Ὀρυσθ' ἰξένης ἐπιδέξια πάντας ἐταῖροι,
 Ἀρβάνηνοι σὺ χάρις ὅδιν σὺ περ οἶνοχοῖα.

Se alium sequuturam, linquens hanc domum:

At ego rideo & delector infano animo.

105

Sed agite proci, quoniam hoc apparet brabeum,

Qualis nunc non est mulier in Achaica terra,

Neque Pyli sacrae, neque Argi, neque Mycenae,

Neque ipsius Ithacae, neque Epiri nigrae:

Et quidem ipsi hoc scitis: quid me oportet matrem lau-
dare?

110

Sed agite ne tergiversationibus rem differte, neque amplius
arcus

Diu averſamini tensionem, ut ſciamus.

Et quidem ipse ego hunc arcum experiar:

Si autem tenderem, perſacularerque ferrum;

Non mihi dolenti has domos veneranda mater

115

Linqueret cum alio iens, cum ego retro relinquerer,

Valens jam patris brabea pulchra obtinere.

Dixit, & ab humeris laenam posuit purpuream,

Erectus surgens: ensemque acutum deposuit ab hume-
ris.

Prius quidem bipennes statuit, scrobem fodiens

120

Omnibus unam longam, & ad artum direxit:

Circumque terram addensavit. stupor autem cepit omnes, vi-
dentes

Quam rite statuerat: antea autem nunquam viderat.

Stetit autem in limen iens, & arcum tentavit:

Ter quidem ipsum permoverat, trahere cupiens,

125

Terque remiserat de vi, sperans hoc animo,

Se nervum tensurum, jaculaturumque per ferrum.

Et sane tetendisset vi quarto attrahens,

Sed Ulysses abnuit, & tenuit cupientem licet.

His autem rursus locuta est magna vis Telemachi:

130

O boni, aut etiam postea malusque ero & ignavus,

Aut junior sum, & nondum manibus confido

Virum propulsare, quando aliquis prior molestus sit.

Sed agite, qui me viribus potiores estis,

Arcum tentate, & perficiamus certamen

135

Sic locutus, arcum quidem a se posuit humi,

Acclinans conglutinatis politis tabutis:

Illic autem citum telum pulchra acclinavit crena.

Retro autem iterum sedit in sede unde surrexerat,

His autem Antinous locutus est Eupitheii filius:

140

Surgite ordine inde a dextris omnes focii,

Incipientes a loco unde vinum ministratur.

- Ως ἔφατ' Ἀνάνθη· ποῖσιν δ' ἐπιλύσανε μῦθον.
 Λειώδης δὲ πρῶτον ἀνίστατο Οἶμος υἱός,
 145 Ὅσφι δυοσκῶ ἴσκει, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν
 Ἰξε μυχόισατο αἰεὶ. ἀπασδαλίας δέ οἱ οἶον
 Ἐχθραὶ ἴσαν, πᾶσι δὲ νεμέσσα μνηστῆρσιν.
 Ὅς ῥα τότε πρῶτον πόζον λάβε καὶ βέλθ' ὤκυ·
 Σπῶ δ' ἄρ' ἐπ' ἐδὸν ἰὼν, καὶ πόζον περιήαζεν.
 150 Οὐδέ μιν ἐπάνυσεν. πρὶν γάρ κάμει χέρας ἀνέλκων,
 Ἀτρεΐπτας, ἀπαλὰς. μοῖα δὲ μνηστῆρσιν ἔπειτα,
 ὦ φίλοι, ἐ μὲν ἐγὼ πανύμν' λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
 Πολλὰς γάρ ποδες πόζον ἀρετῆας κεκαδήσεν
 Θυμῷ καὶ ψυχῇ. ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστι
 155 Τειδάρμεν, ἢ ζώοντας ἀμαρτάνει δ' ἔτι καὶ αἰεὶ
 Ἐνθάδ' ἀμύλομεν ποσὶ δ' ἡμελοὶ ἡματι πάντες.
 Νῦν μὲν τις καὶ ἔλπει ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
 Γῆμαί Πύρρῳ ὅτιεν Οἰδῶσ' ἀπαρκοῖται.
 Αὐτὰρ ἐπὶ πόζον περιήσεται, ἠδὲ ἰδῆται,
 160 Ἀλλῶ δ' ἢ πῶς ἔπειτα Ἀχαιῶν ἐυπέπλων
 Μνάσθω ἐδόνισιν διζήμενοι· ἢ δὲ καὶ ἔπειτα
 Γῆμαί δ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμον ἔλθοι,
 ὦς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ τοῦ τόζον ἔδηκε,
 Κλίνας κολλητῆσιν ἐυξέσας σαρπίδισιν,
 165 Αὐτὰρ δ' ὤκυ βέλθ' καλῇ προσέκλιτε κορώνῃ.
 ἈΨ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζεν ἐπὶ θρόνῳ ἔνθεν ἀνέστυ.
 Ἀνάνθη δ' ἐνένιπταν, ἔπειτα τ' ἔφατ', ἐκ τ' ἀνόμιαζε,
 Λειώδης, ποῖόν σε ἔπειτα φύγῃς ἔρχῃ ὁδόντων,
 Δαιμόν τ' ἀργαλέον σε; νεμεσῶμαι δὲ τ' ἀκούων,
 170 Εἰ δὴ αὐτό γε τόζον ἀρετῆας κεκαδήσας
 Θυμῷ καὶ ψυχῇ· ἐπεὶ ἐδωίκασαι σὺ πανύστα.
 Οὐ γάρ ποί σε γε ποῖον ἐγένετο πότνια μήτηρ
 Οἷόν σε ρυτῆρα βιῶ τ' ἔμειναι καὶ οἰσῶν.
 Ἀλλ' ἄλλοι πανύστασι πείρα μνηστῆρας ἀγαυοί.
 175 ὦς φάτο· καὶ ῥ' ἐκέλευσε Μελέανθιον αἰτόλον αἰγῶν·
 Ἀγρεὶ δὲ πῦρ κέον ἐνὶ μεγάροισι Μελαεῶδι,
 Πᾶρ δὲ αἶψα δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
 Ἐκ δὲ εἵκαστο ἔπειτα μέγαν τροχὸν ἐνδον ἰόντα,
 Ὅφρα νῶοι δαίμοντες, ἐπιχρῆοντες ἀλοιφῇ,
 180 Τέξω περιώμισσα. καὶ ἐκτελείσωμεν αἰδολον.
 ὦς φάτο· ὃ δ' αἶψ' ἀνέκειτο Μελέανθιος ἀκέμασιν πῦρ.

Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo.

Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,

Qui ipſis vates erat, apud autem cratera pulchrum

145

Sedebat intimus ſemper. improbitates autem ei ſoli

Inimicæ erant, omnibus autem ſuccenſebat procis.

Qui tunc primus arcum accepit & telum velox:

Stetit autem in limen iens, & in arcu periculum faciebat.

Neque ipſum intendit; prius enim doluit manus attra-

hens,

150

Parum tritas, teneras. procisque dixit:

O amici, non quidem ego intendo: capiat autem & alius.

Multos enim hic arcus optimos privabit

Animo & anima, quoniam multo melius eſt

Mori, quam vivos illo excidere cujus gratia ſemper

155

Hic verſamur expectantes dies omnes.

Nunc quidem aliquis & ſperat in mente & cupit

Ducere Penelopen Ulyſſis uxorem:

At poſtquam arcum tentaverit, & viderit,

Aliam jam aliquam poſtea Græcarum bene induturum

160

Ambiat dotibus quærens; hæc autem poſtea

Nubat qui plurima dederit & fatalis venerit.

Sic dixit, & a ſe arcum poſuit,

Acclinans conglutinatis politis tabulis,

Illic autem citam ſagittam pulchra acclinavit crena:

165

Retro autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.

Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & prolocutus eſt:

Liodes, quale tibi verbum fugit ſeptum dentium,

Graveque moleſtumque? ſuccenſeo autem tibi audiens,

Si ſcilicet hic arcus optimates privabit

170

Animo & anima: quoniam non potes tu intendere.

Non enim te talem genuit alma mater

Ut tenſor arcuſque eſſes & ſagittarum:

Sed alii tendent mox proci inclyti.

Sic dixit: & hortatus eſt Melanthium cuſtodem caprarum:

175

Age jam ignem accende in ædibus Melantheu,

Juxtaque pone ſellamque magnam & pelles in ipſa,

Effer autem adipis magnum orbem de illo qui intus eſt,

Ut juvenes calefacientes, ungentes pingui,

Arcus periculum faciamus, & perficiamus certamen.

180

Sic dixit. ſtatimque accendit Melanthius magnum ignem,
Jux-

- Πάρ δὲ φέρων δίφρον δῆικεν ἔχων καὶ αὐτῷ,
 Ἐκ δὲ στατῶ ἐνέκε μέγαν τραχὺν ἔνδον ἐόντῃ·
 Τῷ ῥα νόοι δάλποντες ἐπαρώντ'· ὅδ' ἐδ' αὖτις
 185 Ἐνταῦθα, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδόλως ἦσαν.
 Ἀνάνοθ' δ' ἐτ' ἐπέχε ἔχον Εὐρύμαχ'· δευδής,
 Ἀρχοὶ μνηστῆρων· ἀρετῇ δ' ἴσαν ἔξοχ' ἀείροι.
 Τῷ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμοσπῆσαιτες ἅμ' ἄμφω
 Βυκόλ'· ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆ'· Δείοιο.
 190 Ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ αὐτὸς δόμῳ ἦλυσεν δ'· Ὀδυσσεύς.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκπὸς θυρέων ἴσαν ἠδὲ αὐλῆς,
 Φθονέμενός σφ' ἐπέεσσι προσήδα μνηστῆρσι,
 Βυκόλῃ καὶ σὺ συφορβῇ, ἔπ' αἶ κε μνηστῆρσι,
 Ἦ αὐτὸς κλέδω; φάσθαι δὲ με θυμὸς ἀνώγει.
 195 Ποῖοι κ' ἄτ' Ὀδυσσῆ' ἀμυνόμεν, εἰ ποθεν ἔλδοι
 Ὡς δὲ μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἐθέλῃ;
 Ἦ καὶ μνηστῆραςσιν ἀμυνούτ', ἢ Ὀδυσσῆ;
 Εἶπαδ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμὸς πε κελδεῖ.
 Τὸν δ' αὖτις προσέειπε βοῶν ἐπιβυκόλ'· ἀνὴρ·
 200 Ζεῦ πάτερ, αἶ γὰρ πᾶσι τελευτήσας ἔλδωρ,
 Ὡς ἔλδοι μὲν καὶ ἄνθρωποι, ἀνέγκοι δὲ εἰ δαίμων,
 Γνοίης χ' οἷη ἐμὴ δυνάμεις καὶ χεῖρας ἵπονται.
 Ὡς δ' αὐτὸς Εὐμαιὸν ἐπείχετο πᾶσι θεοῖσι
 Νοστήσας Ὀδυσσῆα πολύφρονά· ὅνδε δόμοσδε.
 205 Αὐτὰρ ἔπειθ' ἡ πᾶν γε νόον τημερᾶ ἀνέγνω,
 Ἐξαυτὸς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμεν' προσέειπεν,
 Ἐνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ· κακὰ πολλὰ μογήσας,
 ἦλυσον ἔκαστ'· ἔπει εἰς πατρίδα γαῖαν.
 Γινώσκω δ' ὡς σφῶν ἐλδομένοισιν ἰκάνω
 210 Οἷοισι δμῶν· πᾶν δ' ἄλλων εἰ τά ἄκουσα
 Εἰξαμένῃ ἐμὲ αὐτὸς ὑπότροπον οἰκαδ' ἰκέσθαι.
 Σφῶν δ' ὡς ἴσται περ, ἀληθέως καταλέξω.
 Αἶχ' ὅτ' ἐμὰ γὰρ θεὸς δυνάστη μνηστῆρας ἀγασθῆς,
 Δέξμαι ἀμφοτέρους ἀλόχους, καὶ κτήματα ὅσ' ἔσσω,
 215 Οἶκιά τ' ἐγγυὶ ἐμῷ πετυγμένα· καὶ μοι ἴππεσσιν
 Τυλεμάχῃ ἐπείρω πε κατόγνῃ πε ἴσσοδον.
 Εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀμφραδὲς ἀπὸ τοῦ δέξω,
 (Ὅφρα με εἰ γνώων, τίσι δὴ πᾶσι τ' ἐνὶ θυμῷ)
 Οὐδ' ἄλλω τῷ ποσὶ με σὺς ἤλασε λαχῶ ὀδόντι,
 220 Παρήσωνδ' ἔλδοντα σιωπᾶσαν Αὐτολύκοιο,

Juxtaque ferens sellam posuit & pellem super ipsam,
 Et adipis extulit magnum orbem *de illo* qui intus erat,
 Eo juvenes calefacientes periculum faciebant; neque pote-
 rant

Tendere, multum enim virium expertes erant. 185

Antinous autem adhuc abstinebat & Eurymachus divi-
 nus,

Principes procorum; virtute autem erant facile optimi.

Illi vero ex domo iverant simul ambo

Bubulcus & subulcus Ulyssis divini;

Ipse autem post hos domo exivit dius Ulysses. 190

Sed quando extra januas erant & atrium,

Loquens ipsos verbis allocutus est suavis:

Bubulce & tu subulce, verbum aliquod dicam.

An celem? dicere autem me animus jubet.

Quales essetis ad Ulyssi auxiliandum, sicunde veniat 195

Sic valde repente, & aliquis deus ipsum afferat?

Num procis auxiliaremini, an Ulyssi?

Dicite quomodo vos cor animusque jubet.

Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus vir;

Jupiter pater, utinam hoc perficias votum, 200

Ut veniat quidem ille vir, ducatque eum dens,

Cognoscere qualis mea potentia & manus sequerentur.

Similiter Eumæus precabatur omnes deos

Ut rediret Ulysses prudens suam domum.

At postquam horum mentem veram cognovit, 205

Iterum ipsos verbis excipiens allocutus est:

Intus quidem jam hic ipse ego: mala multa passus,

Veni vigesimo anno in patriam terram.

Cognosco autem quod vobis cupientibus veni

Solis servorum: aliorum autem haud quenquam audiui, 210

Oprantem me iterum reducem domum venire.

Vobis autem, sicut erit, veritatem dicam:

Si sub me deus domuerit procos superbos,

Dabo ambobus uxores, & possessiones præbebo,

Domosque prope me ædificatas: & mihi postea 215

Telemachi sociique fratresque eritis.

Age vero jam & signum manifestum aliud quoddam osten-
 dam,

(Ut me bene cognoscatis, credatisque in animo)

Cicatricem quam quondam mihi sus inflixit albo den-
 te,

Ad Parnasum profecto cum filiis Autolyçi.

220

Sic

- Ὡς ἂντων, ῥάκτα μεγάλης ἀποίργαδεν ἄλῃς.
 Τῷ δ' ἐπὶ εἰσιδέτῃ, δ' τ' ἐφράσαντο ἑκάστα,
 Κλαίων ἄρ', ἀμφ' Οὔδυσσῃα δαίφρονα χεῖρε βαλόντες,
 Καὶ κώων ἀγαπαζόμενοι κεφαλῶν τε καὶ ὤμων.
 225 Ὡς δ' αὖτως Οὔδυσσῃς κεφαλᾷ καὶ χεῖρας ἔκυσσε.
 Καὶ νῦν κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυν φάσθ' ἡλείοιο,
 Εἰ μὴ Οὔδυσσῃς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησάν τε,
 Πάυσσον κλαυθμοῖο γοοῖό σ'· μή τις ἴδῃται.
 Ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀπὲρ ἔπησι καὶ εἴσω.
 230 Ἀλλὰ προμηθεῖνοι εἰσίδεσσε, μὴδ' ἅμα πάντες·
 Πρῶτ' ἐγὼ, μετὰ δ' ὕμματα. ἀπὲρ σὸς σῆμα στυγνὸν·
 Ἀλλοὶ μὲν γάρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγανοί,
 Οὐκ ἐάσουσιν ἔμοι δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
 Ἀλλὰ σὺ δὲ Εὐμαιὸν φέρον ἀνὰ δώματα φέρον,
 235 Ἐν χεῖρσιν ἔμοι δέμεναι· εἴπῃν τε γυαλίζῃ
 Κληίσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρήας.
 Ἦν δέ τις ἢ γοναχῆς ἢ κτύπῃ ἔνδον ἀκῆσθαι
 Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μὴ τι θύραζε
 Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτὸ ἀκλῶ ἔμναι παρὰ ἔργῳ.
 240 Σοὶ δὲ Φιλοίππῃ δῖε θύρας ἐπιστέλλομαι αὐτῆς
 Κληίσαι κληῖδι, δοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἵηται.
 Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμος δὲ ναιετάοντες.
 Ἐξέτ' ἐπητ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνδον περ ἀνίστη.
 Ἐς δ' ἄρα καὶ πῶ δμῶε ἵπῳ θένν Οὔδυσσῃ.
 245 Εὐρύμαχ' δ' ἦδ' ἄστρον μετὰ χερσὶν ἐνέμα,
 Θάλλων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλα πυρός· ἀλλὰ μιν ὄδ' ὥς
 Ἐντανύσαι δυνάτω. μέγα δ' ἔστυε κυδάλιμον κῆρ.
 Ὀχθήσας δ' ἄρα ἔπειν, ἔπεσ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
 Ὡς πόποι, ἦ μοι ἄχ' περὶ τ' αὐτῷ καὶ περὶ πάντων.
 250 Οὐκ γὰρ ποσσὶν ὀδύρομαι, ἀχνυμένος περ·
 (Εἰσὶ καὶ αἶλαι ποταὶ Ἀχαιῖδες, αἱ μὲν καὶ αὐτῇ
 Ἀμφιάλῃ Ἰθάκῃ, ἠδ' Ἀλκίον πολίεσσιν)
 Ἀλλ' αἰ δὴ ποσσὶνδε βίης ἐπιδόμεις ἑμὴν
 Ἀνταδῖε Οὔδυσσῃ, ὅτ' ἐ δυνάμεσθαι στανύσαι
 255 Τέξον. ἐλεγχέην δὲ καὶ ἰσομενέοισι πυθέσθαι.
 Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνο' προσέφη Εὐτείδε' υἱός,
 Εὐρύμαχ', ἔχ' ὥπως εἶσαι· τοίεός δὲ καὶ αὐτός.
 Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ ποῖο Θεοῖο
 Ἀγνὴ· τίς δὲ καὶ πόδα πταίνοιτ'; ἀλλὰ ἐκηλοῖ

Sic locutus, pannos magna separavit a cicatrice.

Illi autem postquam inspexerunt, beneque cognoverunt singula,

Fleverunt scilicet circa Ulyssē prudentem manus jacentes,

Et osculati sunt amplectentes caputque & humeros:

Eodem modo Ulysses capita & manus osculatus est. 225

Et sane flentibus occidisset lumen solis,

Nisi Ulysses ipse prohibuisset, locutusque fuisset:

Cessate a fletu luctuque: ne quis videat

Egressus domo, atque dicat intus.

Sed alter alterum expectantes intrare, neque simul omnes: 230

Primus ego, post autem vos. at hoc signum fiat:

Alii enim omnes quicumque proci superbi,

Non sinent mihi dari arcum & pharetram:

Sed tu, divine Eumæe, ferens per domos arcum,

In manibus mihi ponito: dicitoque mulieribus 235

Claudant domus januas firmiter compactas.

Si autem aliqua vel gemitum vel strepitum intus audiat

Virorum nostris in septis, nequaquam foras

Prodeant, sed illic quietæ sint apud opus.

Tibi autem Philœtiæ divine fores mando atriï 240

Claudas clavi, cito autem hîgamen apponas.

Sic dicens, intravit domos bene habitatas.

Sedit postea in sella iens unde surrexerat.

Tum etiam famuli ingressi sunt divini Ulyssis.

Eurymachus autem jam arcum in manibus versabat, 245

Calefaciens hinc & hinc splendore ignis: sed ipsum neque
sic

Tendere potuit. valde autem suspiravit glorioso corde:

Suspiransque locutus est, verbumque dixit, & prolocutus
est:

Eheu, certe mihi dolor de me ipso & de omnibus.

Non nuptias tantum desseo, mœstus licet 250

(Sunt & aliæ multæ Achivæ, & in ipsa

Cincta mari Ithaca, & aliis urbibus)

Sed si nempe tantum viribus inferiores sumus

Divino Ulyssē, ut non possimus tendere

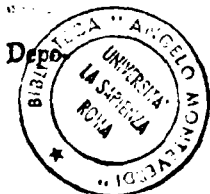
Arcum, opprobrium est & posteris auditu. 255

Hunc autem rursus Antinous allocutus est Eupithei fi-
lius:

Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse.

Nunc quidem enim in populo festum Dei

Sanctum: quis arcus tendat? sed quieti

- 260 Κᾶτδοτ'· ἀπὲρ πελειεῖας γε καὶ εἴ κ' εἰώμεν ἀπαντᾶς
 Εἰάμεν, ἢ μὲν γὰρ πᾶν ἀσκήσεσθαι οἶον,
 Ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδων Οὐδυσῆος.
 Ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόε· μὲν ἱπαρξέσθω δεπείσσον,
 Ὅφρα σπείσαντες καταθέμεν ἀγκύλα πόδα·
- 265 Ἡῶδε δὲ κέλισθε Μελάνδιον αἰπόλον αἰγῶν
 Αἶγας ἄγειν αἰ πάσι μὲν ἑξοχοὶ αἰπολίζουσιν,
 Ὅφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλωνι κλυτοπόξῳ,
 Τόξω περρώμεσθα, καὶ ἱκτελιώμεν αἶδλον.
 Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος· ποῖσιν δ' ἐπιπύδανε μῦθος.
- 270 Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχουσαν,
 Κῆροι δὲ κρητῆρας ἐπέτελλαντο ποτόισιν·
 Νόμισσαν δ' αἶρα πᾶσιν ἱπαρξάμενοι δεπείσσον.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἂν σπείσαντ', ἐκίον δ' ὅσον ἦδετο θυμὸς,
 Τοῖσδε δολόφρονέων μετὰ φη πολύμητις Οὐδυστάδης,
- 275 Κέκλυτέ μ' ἄγε μνηστῆρες ἀγκυκλείης βασιλείης,
 Ὅφρ' εἴπω σά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
 Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον Διοκλῆος
 Λίσσομι', ἐπεὶ καὶ πατρὸς ἐπ' κατὰ μοῖραν ἔειπε·
 Νῦν μὲν παῦσαι πόζον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν.
- 280 Ἡῶδε δὲ θεὸς δώσει κράτος καὶ ἐδύλυσεν·
 Ἀλλ' ἄγε μοι δότε πόζον εὖζον, ὅφρα μὲθ' ὑμῖν
 Χερῶν καὶ σθένεος περήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστίν
 Ἦς οἷν πάρος ἔσκεν ἐνὶ γυναιπαῖσι μέλισσιν,
 Ἦ' ἤδη μοι ὀλεοσεν ἄλλη σ' ἀχομισίῃ σέ.
- 285 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' αἶρα πάντες ὑπερφιάλως νημέισσαν,
 Δείσαντες μὴ πόζον εὖζον ἐντανύσειεν.
 Ἀντίνοος δ' ἐνέειπεν, ἔτ' τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
 Ἀ' δαυὲ ξείνων, ἐνὶ ποὶ φρένες ὅθ' ἤβηκαί.
 Οὐκ ἀγάπῃς ὅθ' ἔκην ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
- 290 Δάινυσσαι; ὅθ' αἰ δαυτὸς ἀμείρδεται, αὐτὰρ ἀκῆας
 Μύθων ἡμετέρων καὶ ῥησιος; ὅθ' αἰς ἀλλοῖς
 Ἠμετέρων μύθων ξείνοισι καὶ παυχὸς ἀκού.
 Οἶός σε τρώει μελιηδῆς, ὅτε καὶ ἄλλος
 Βλάπτει, ὅς αἰ μιν χαρδὸν ἔλη, μεθ' αἵσματος πίση.
- 295 Οἶνο καὶ κύνταυρον ἀγκυκλείῃ Εὐρύπωνα
 Ἀΐσεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμῳ Πηλεϊδῶνι
 Ἐς Λαίτιδας ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἀΐσεν οἶνον,
 Μαιώμενος κατὰ ἔρεξε δομῶν κατὰ Πηλεϊδῶνι.

Deponite. at bipennes etiamſi ſinamus omnes 260

Stare, haud equidem quenquam ſublaturum puto

Venientem in domum Laertiadæ Ulyſſis.

Sed agite: pincerna quidem incipiat poculis,

Ut libantes deponamus curvos arcus:

Mane autem iubete Melanthium cuſtodem caprarum 265

Capras ducere quæ in omnibus excellentiſſimæ ſunt gregibus,

Ut femoribus impoſitis Apollini inclyto arcu,

In arcu periculum faciamus, & perficiamus certamen.

Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo:

Eiſque præcones quidem aquam in manus fuderunt, 270

Juvenes autem crateras coronaverunt poru:

Diviſerunt autem omnibus incipientes poculis.

Hi autem poſtquam libarunt, biberuntque quantum voluit a-
nimus,

Eos dolos cogitanſ alloctus eſt prudens Ulyſſes:

Audite me proci inclytæ reginæ, 275

Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.

Eurymachum autem maxime & Antinoum regem

Oro, quoniam & hoc verbum pro decanti dixit:

Nunc quidem quieſcere ſinite arcum, & committite diis:

Mane autem Deus dabit robur cui voluerit. 280

Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum vobis

Manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt

Viſ qualis antea fuit in flexibilibus membris,

An jam mihi perdiderit vagatio & neglectus.

Sic dixit. illi autem omnes ſupra modum indignati ſunt, 285

Timentes ne arcum bene politum tenderet.

Antinous autem increpuit, verbūmque dixit, & prolocutus
eſt:

Ah miſer hoſpitem, inſunt tibi mentes neque tantulæ.

Non boni conſulis quod tranquilluſ in menſis cum nobis

Epulariſ? neque epuliſ privariſ, at audiſ 290

Verba noſtra & locutionem? neque quiſquam aliuſ

Verba noſtra hoſpeſ & mendicuſ audit.

Vinum te ſauciat inſtar mellis dulce, quod & alioſ

Lædit, quicunq; ipſum hianti ore ſumſerit, neque modice
biberit.

Vinum & centauroſ valde inclytuſ Eurytioneſ 295

Labefecit in domo magnanimi Pirithoi,

Ad Lapithaſ proſectum. qui poſtquam præcordia labefecerat
vino,

Inſaniens mala patravit domo in Pirithoi.

- Ἡρώης δ' ἄχ⁹ ἔειπε, δι' ἐκ προδύρου δὲ θύραζε
 300 Ἐλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' ἕσπευ νηλεὲς χαλκῷ
 Ρῖνας τ' ἀμψόσαντες. ὁ δὲ φρεσὶν ἦσαν αἰσθθεῖς,
 Ἦσαν ὡς ἄτλω ὀχέων ἀσπίφοροι θυμῷ,
 Ἐξ ἑ κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεικ⁹ ἐτύχθη,
 Οἱ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν ἔρετο οἰνοβαρέων.
 305 Ὡς καὶ σοι μέγα πῆμα πιφάσκωμαι, αἶ κε πῶ πῶρον
 Ἐνταυύσης. ἔ γάρ τῳ ἐπητί⁹ ἀναβολήσεις
 Ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄραρ δὲ σε νηὶ μελαίνῃ
 Εἰς Ἐχέων βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
 Πιμίσμεν· ἐνδον δ' ἔπ' σπώσεται. ἀλλὰ ἔκμη⁹
 310 Πινέ σε, μηδ' ἐρεῖδαναι μετ' ἀνδράσι κροτέροισι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηλεΐπτεα,
 Ἀνάνο, ἔ μὲν καλὸν ἀσέμβειν ὑδὲ δίειπον
 Ξάνους Τηλεμάχῃ, ὅς κεν πῶδε δώμαδ' ἵκηται.
 Ἐλπίαι αἰχ⁹ ὁ ξείν⁹ Ὀδυσσεύ⁹ μέγα πῶρον
 315 Ἐνταυύση, χερσὶν σε βῆφί σε ἴρι πιδήσας,
 Οἰκαδέ μ' ἀξέσθαι, καὶ ἐλὼ δήσοσθαι ἀκοιαν;
 Οὐδ' αὐτὸς πε πῶ γ' ἐνὶ στήθεσιν ἔοιπε,
 Μηδέ σε ὑμῶων πῶ γ' ἄνεκα θυμὸν ἀχάων
 Ἐνθάδε δαυνύσθω. ἱπεί ὑδὲ μὲν ὑδὲ ἔοικεν.
 320 Τῷ δ' αὖτ' Εὐρύμαχ⁹ Πολύβη παῖς ἀνάνο ἠύδα,
 Κένη Γκαθόιο περίφρων Πηλεΐπτεα,
 Οὐαὶ σε πῶδ' ἀξέσθαι οἰκαδέ, ὑδὲ ἔοικεν.
 Ἀλλ' αἰχμηόμενοι ρῶπιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
 Μὴ ποτὲ τις ἔπῃσι κακώτερ⁹ ἄλλ⁹ Ἀχαιῶν,
 325 Ἦ πολὺ χεῖρονες ἄνδρες ἀμύμον⁹ ἀνδρὸς ἀκοιαν
 Μνῶνται· ὅτ' ὑδὲ αἰ πῶρον εὖξον ἐνταυύσων,
 Ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμεν⁹ ἔλδων,
 Ρῆιδ' οὐς ἐπώνουσι βίον, διὰ δ' ἦκε σπέρη.
 Ὡς ἔρησ'· ἡμῖν δὲ ἐλγύχαι ταῦτα γένοιτο.
 330 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηλεΐπτεα,
 Εὐρύμαχ', ἔπως ἐσὶν ἐκλέας κατὰ δήμων
 Ἐμμεναι, αἱ δὲ οἶκον ἀπημύζοντες ἔδουσιν
 Ἀνδρὸς ἀρετῆ⁹. αἱ δ' ἐλγύχαι ταῦτα ἀδισθε;
 Οὐτ⁹ δὲ ξείν⁹, μάλα μὲν μέγας ἠδ' ἀπηνής,
 335 Ἀνδρὸς δ' ἔξ ἀγαθῷ γέν⁹ διχόται ἔμμεναι ἡδὲ.
 Ἀλλ' ἄγε οἱ δότε πῶρον εὖξον, ὅρα ἴδωμεν.
 Ὡςδε γὰρ ἔειπεν, πῶ δὲ καὶ ἀστελεσμένων ἦσαν.

Heroas autem dolor cepit, ex vestibulo autem foras
 Traxerunt insurgentes, aures saevo ære
 Naresque demetentes. ille autem præcordiis suis labefa- 300
 ctus,

Ivit suam labem portans insano animo,
 Ex quo centauris & viris contentio facta est,
 Sibique ipsi primo malum invenit vino gravatus.
 Sic & tibi magnum malum denuncio, si hunc arcum 305
 Tetenderis. non enim ullam facundiam *pro te* invenies
 Nostro in populo, statim autem te navi nigra
 Ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
 Mitemus: inde autem nequaquam salvus evades. sed tran-
 quillus

Bibeque, neque contende cum viris junioribus. 310

Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
 Antinoe, non quidem bonum lædere neque iustum
 Hospites Telemachi, quicumque in has domos pervenit.
 Existimas, si hospes Ulyssis magnum arcum
 Intenderit, manibusque viribusque satis fretus, 315
 Domum me ducturum, & suam facturum uxorem?
 Neque ipse hoc in pectoribus sperat,
 Neque quisquam vestrum huius gratia animo dolens
 Hic epuletur. quoniam neque quidem decet.

Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur: 320

Filia Icarii prudens Penelope,
 Non te hunc ducturam putamus: neque decet:
 Sed verentes famam virorum & mulierum,
 Nequando aliquis dicat pejor alius Achivorum:
 Certe multo deteriores viri strenui viri uxorem 325
 Ambiunt: quod neque arcum politum intendunt,
 Sed alius quidem mendicus vir errabundus veniens,
 Facile tetendit arcum, perque ferrum misit.
 Sic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Pene-
 lope: 330

Eurymache, nequaquam licet inclytos in populo
 Esse, qui scilicet domum inhonorantes edunt
 Viri optimatis. cur vero probra ista ducitis?
 Iste autem hospes, valde quidem magnus & bene compa-
 ctus,

Virique ex boni genere gloriatur esse filius: 335
 Sed age ei date arcum politum ut videamus.

Sic enim edicam, hoc autem etiam perfectum erit:

- Εἰ κί μιν ἐνσπύσῃ, δῶν δέ οἱ ὄχος Ἀπόλλων,
 Ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, ἑμάσσω καλέ·
 340 Δάσω δ' ὅξω ἀκοντα κινῶν ἀλκίπρῳ ἢ ἀνδρῶν,
 Καί ξίφος ἀμφηκίς· δάσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πίδαλα·
 Πίμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
 Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀνφών ηὔδα,
 Μῆτερ ἱμή, τόξον μιν Ἀχαιῶν ἔπαι ἑμῶ
 345 Κρείσσων ἢ κ' ἰδέλω δόμεναί τε ἢ ἀργήσασθαι,
 Οὐδ' ὅσοι κραναῶν Ἰθάκῃ κασιχοιρανέουσιν,
 Οὐδ' ὅσοι νήσοισι πρὸς Ἡλίδος ἱπποβότοισι·
 Τῶν ἔπαι μ' αἰκοντα βιήσονται. αὖ κ' ἰδέλοισι
 Καὶ καδάταξ ξείνῳ δόμεσαι σῖδε σῆμα φέρεσθαι.
 350 Ἀλλ' εἰς οἶκον ἵστα, σὺ σάουτες ἔργα κέμῃς,
 Ἰγόν τ' ἡλακώτῃ τε' ἢ ἀμφιπόλοισι κίλῃς
 Ἐρπον ἐποίχασθαι· ἄλλον δ' ἀνδρῶσι μελήσει
 Πᾶσι, μέλῃς δ' ἐμοί. σὺ γὰρ κράτος ἔς' ἐνὶ οἴκῳ,
 Ἡ μὲν δαμβήσασα, φάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
 355 Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνδεον θυμῷ.
 Εἰς δ' ὑπερῷ ἀναβᾶσα σὺ ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 Κλαῖων ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὅφρα οἱ ἔπιοι
 Ἡδῶ ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀδελή.
 Αὐτὰρ ὁ σῆμα λαβὼν φέρι καμπύλῃ δῖῳ ὑφορβός.
 360 Μνηστῆρας δ' ἄρα πάντας ὀμόκλειον ἐν μετάρσιον·
 Ὡς δέ τις εἴπεισε νέων ὑπερμωρόωντων,
 Πῇ δὴ καμπύλῃ σῆμα φέρις ἀμύγαρτε συβῶσαι,
 Πλαγασί; πῇχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσι κυκίς παχέης κατέδονται
 Οἶον ἀπ' ἀνδρῶπων, ὅς ἔτρεφες, εἰ κεν Ἀπόλλων
 365 Ἡμῖν ἰλήκησι ἢ ἀδάνασι ποτὶ ἔλθοι.
 Ὡς φάσαν. αὐτὰρ ὁ δῆκε φέρον αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
 Δείσας, εἴκα πολλοὶ ὀμόκλειον ἐν μετάρσιον.
 Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπηλόησας ἐγγύωνε,
 Ἄττα, πρόσω φέρι σῆμα (πῇχ' ἔκ' ὧ πᾶσι πιδήσας)
 370 Μή σε, ἢ ὀπλότερός περ ἐὼν, ἀγρόνδε δῖωμαι
 Βάλλον χερμαδίοισι. βίηφι δέ φέρετός εἰμι.
 Αἱ γὰρ πάντων σῶστον ὅσοι κατὰ δώματ' ἴασι,
 Μνηστῆρων χερσὶν τε βίηφι τε φέρεται· εἴω·
 Τῷ κε πᾶχα συγερῶς πν' ἐγὼ πίμψαμι νείσθαι
 375 Ἡμετέρῃ ἐξ οἴκου· ἐπεὶ κακὰ μηχανώονται.
 Ὡς ἐφαδ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασαν

Si ipsum tetenderit, dederitque ei gloriam Apollo,
Amiciam ipsum lenaque, tunicaque, amictu pulchro;
Daboque acutum jaculum canum propulsatorem & viro-

340

rum,
Et enseni accipitem: dabo etiam sub pedibus calceamenta:
Mittamque quo ipsum cor animusque juber.

Illam contra Telemachus sapiens alloquebatur:
Mater mea, arcum quidem Achivorum nullus me
Potentior cui velim dareque & negare;

345

Neque quicumque asperæ Ithacæ dominantur,
Neque quicumque insulis ad Elidem equipasquam:
Horum nullus me invitum coëget, si voluero
Et omnino hospiti dare hos arcus auferendos.

Sed in domum iens ipsa tua ipsius opera cura,

350

Telamque columque: & ancillas jube

Opus adire: arcus autem viris curæ erit

Omnibus, maxime autem mihi, cujus potentia est in
domo.

Illam quidem stupefacta, retro in domum ivit:

Filli enim verbum sapiens reponebat animo.

355

Inque superiora *ædium* ascendens cum ancillis mulieribus,
Flebat postea Ulysses dilectum maritum: donec ei so-

lumnium

Dulcem in palpebris jecit cæcia Minerva.

At arcum capiens ferebat curvum diis subulcus.

Proci autem omnes increpabant in ædibus:

360

Sic autem aliquis dicebat juvenum insolentium:

Quo jam curvum arcum fers invidia non digne subulcus;

Erro? mox te apud sues canes veloces edent

Solum ab hominibus, quos nutriti, siquidem Apollo

Nobis propitius erit & immortales dii cæteri:

365

Sic dixerunt. at ille posuit ferens ipso in loco,

Timens, quoniam multi mirabantur in ædibus.

Telemachus autem altrinsecus minatus clamabat:

Heus, ulterius fer arcum (mox non bene omnibus obe-

dies)

Ne te, junior licet sum, in agrum expellam

370

Jaculans saxis: viribus enim potior sum.

Utinam omnibus tanto quotquot in domibus sunt,

Prociis manibus vique fortior essem:

Eo mox fœde aliquem ego mitterem ire

Nostri ex domo: quoniam mala machinantur.

375

Sic dixit. illi autem omnes super ipso dulce riserunt

N n a

Pro-

- Μνηστῆρες· ἃ δὴ μείδην χαλεποῖο χόλοιο
 Τηλέμαχον· πρὶ δὲ σῆα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
 Ἐν χείρας· Ὀδυσσῆϊ δαΐφρονι δῆκε παραστάς.
 380 Ἐκ δὲ καλεσάμενθ' προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
 Τηλέμαχον· κέλεταί σε, περιφρων Εὐρύκλεια,
 Κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
 Ἦν δέ τις ἢ σαναχῆς ἢ ἐκτύπε ἔνδον ἀκίσσῃ
 Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μὴ τι θύραζε
 385 Προβλάσκειν, ἀλλ' αὐτῷ ἀκλῶ ἵμναι παρὰ ἔργῳ.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερ' ἔτλετο μῦθον·
 Κληῖσεν δὲ θύρας μεγάρον & ναυσπώντων·
 Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοῖπτον ἄλσο θύραζε,
 Κληῖσεν δ' ἄρ' ἱππεύει θύρας ἀερκίον αὐλῆς.
 390 Κῆπο δ' ὑπ' αἰδέσῃ ὄπλον νεὸς ἀμφιελείωσης
 Βύβλινον, ὃ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἦεν αὐτός·
 Ἐξέστ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνδον περ ἀνέστη,
 Εἰσορόων Ὀδυσῆα· ὃ δ' ἦδ' ὥζον ἐνώμα,
 Πάντη ἀναστρωφῶν, περὶάμενθ' ἔνθα ἃ ἔνθα
 395 Μὴ κέρα ἵπτες ἔδοικεν ἀπαιχομένοιο ἀνακτῶν.
 Ὡς δὲ δέ τις ἔπεισεν ἰδὼν ἐς πλοῖον ἄλλον,
 Ἦ τις δμητῆρ ἃ ἐπ' ἀκροτῶν ἔτλετο σῶζων.
 Ἦ ῥά νύ πε ποιάων ἃ αὐτῷ οἴκοδι κῆται,
 Ἦ ὅγ' ἐφαρμάττει τοιησόμεν· ὥς ἐνὶ χερσὶ
 400 Νυμφῇ ἔνθα ἃ ἔνθα κακῶν ἱμπαῖον ἀλήτης.
 Ἀλλ' ὅτ' αὐτ' ἔπεισε γένων ὑπερλυροέοντον,
 Αἰ γάρ δ' ἂν ποσσῶν ὀνήσει ἀντάσσειν,
 Ὡς ἔπος ποτε πῶτο δωμήτεται ἐντανύσασθαι.
 Ὡς ἄρ' ἔφην μνηστῆρες· ἀπὲρ πολέμητας Ὀδυσσεύς,
 405 Αὐτὰρ ἔπει μέγα σῶζον ἐβάστασε, ἃ ἰδε πάντη,
 Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φάρμιγγον ἐπισάμενθ' ἃ ἀοιδῆς
 Ῥηϊδίῳ ἐταυροσε γέμ' ἐπὶ κόλποτι χαρδῶν,
 Ἀΐας ἀμφοτέρωθεν εὐστρεφὲς ἔντερον οἶος,
 Ὡς ἄρ' ἀπὲρ σκεδῆς αὐτοσε μέγα τᾶζον Ὀδυσσεύς.
 410 Δεξιτέρῃ δ' ἄρα χερσὶ λαβὼν περήσασα νείρῃς.
 Ἦ δ' ὑπὲρ καλὸν αἶσος, χελιδόνι ἐκίλη αὐδῶν.
 Μνηστῆρων δ' ἄρ' ἀχθ' γένητο μέγα, τᾶσι δ' ἄρα χροῖς
 Ἐστράπτει· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἐκτυπτε σήμασι φάνων.
 Γνώσιν τ' ἄρ' ἔπεισε πολύτλας δι' Ὀδυσσεύς
 415 Ὅτ' ῥά αἰ· σέρας ἔκε Κρόνῳ πᾶσι ἀγκυλομήτεω.

Proci: & jam remiserunt ab gravi ira
Telemacho. arcum autem ferens in domum subulcus
In manibus Ulyssi prudenti posuit astans.

Evocansque allocutus est nutricem Eurycleam:

386

Telemachus jubet te, prudens Euryclea,
Claudere domus januas fortiter compactas:
Si autem aliqua vel gemitum vel sonum intus audiat
Virorum nostris in septis, nequaquam foras
Prodire, sed illic tacite sint apud opus.

385

Sic dixit. illi autem non evolabat hoc verbum:

Clausitque januas domorum bene habitatarum.

Cum silentio autem ex domo Philœrius prosliebat foras,

Clausitque postea januas septi aulæ.

Jacebat autem sub porticu funis navis circummagitabilis

390

Byblinus, quo adstrinxit januas, introivit autem ipse,

Sedit postea in sellam iens unde surrexerat,

Inspiciens Ulysses. hic autem jam arcum tractabat,

Undique versans, tentans hinc, atque hinc

Ne cornua cossi edissent absente domino.

395

Sic autem aliquis dixit videns in propinquum alium:

Certe quidam admirator & fur est arcuum.

Aut forte tales & ipsi domi jacent,

Aut molitur facere: sic in manibus

Tractat huc & illuc malorum sciens erro:

400

Alius autem rursus dicebat juvenum superborum:

Utinam tantundem utilitatis consequeretur,

Ut iste unquam hunc poterit intendere.

Sic nempe dixerunt proci. at solertissimus Ulysses,

Statim postquam magnum arcum portavit, & vidit undique

405

Sicut quando vir citharæ peritus & cantus

Facile extendit novo clavo chordam,

Aptans utrinque bene tortum intestinum ovis,

Sic sine nixu tendit magnum arcum Ulysses.

Dextera autem manu capiens tentavit nervum.

410

Hic autem pulchre sonuit, hirundini similis voce:

Prociis autem dolor factus est magnus, omnibusque to-

lor

Mutatus est. Jupiter autem valde sonuit signa ostendens.

Lætatusque est postea pertolerans dius Ulysses,

Quod ei ostentum misisset Saturni filius versuti.

415

- Εἴπω δ' ὅκω δισσὸν, δε οἱ παρήκατο τραπέζῃ
 Γυμνός· πρὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἔσσοδε φαρτέρῃς
 Κῆατο, αἶψα πᾶχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ παρήσσομαι.
 Τὸν ῥ' ἐπὶ πύχῃ ἔλαν, ἔλκεν ἑλρῶν γλυφίδας πε
 420 Ἀνδρῶν ἐκ δίφροιο καθήμενῳ· ἔπε δ' οἰσπὸν
 Ἀντα πτυσκόμενῳ· πελέκων δ' ἐκ ἡμβροσι πάντας
 Πρώτῃς γαλήνῃς, διὰ δ' ἀμπερὸς ἦλθε δύραζε
 Ἰὸς χαλκαβαρής, ὃ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
 Τηλέμαχ', ἦ σ' ὁ ξείνῳ σὺ μεγάρῃσιν ἔλγχεαι
 425 Ἡμενῶ· ἡδὲ π' αὖ σκοπῆ ἡμβροσιν, ἡδὲ π' ὅττω
 Δωὶ ἔκαμον περὶ τὸν· ἦ μοι μένῳ ἡμετέρῳ ἔστω,
 Οὐχ ὅς με μνηστῆρες ἀπαμείζοντες ὄνουνται.
 Νῦν δ' ὦρῃ τῇ δόρπον Ἀχαιοῖσιν στυγνέσσομαι
 Ἐν φαίῃ, αἰσὴρ ἔπειτα τῇ ἄλλῃς ἐψάσσομαι
 430 Μολπῇ τῇ φόρμιγγι. πρὶ γάρ τ' ἀναδήματι δαιτὶς.
 Ἡ', τῇ ἐπ' ὀφρύσι γέσσω. ὃ δ' ἀμείβετο ξείνῳ ἔχῳ
 Τηλέμαχῶ, φίλῳ ὑπὸ Ὀδυσσῆῳ θεοῖο.
 Ἀμφὶ δ' ἡ χεῖρα φίλῳ βάλεν ἔγχεϊ· ἔγχεϊ δ' ἄρ' αὐτῷ
 Παρ' ἄνδρ' ἡσέκει νεοκυρμένῳ αἶσσι χαλκῷ.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Γ Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Χ.

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τρόπῳ.

ΤΑ' τίει τῷ μνηστρονίαν ἔργασάμενῳ Ὀδυσσεὶ παρῆ
 σης Ἀθῶας, εὖ ποῖς ἐξῆς αἰς δαραπαύας διὰ Τηλεμά
 χῳ τῇ αἰσὴρ οἰκίῳ καλῶν, ἀμα Μελανθίῳ.

Χ' Ὀδυσσεὶ μνηστῆρας ἐκρίνωσιν γαλῆ χαλκῷ.

Α' Τῶν δ' ὁ γυνάμνη ρακίῳ πελόμενος Ὀδυσσεύς.
 Ἀλπο δ' ἐπὶ μέγα ἔδον, ἔχον βίον ἡδὲ φαρτέρῃς
 Ἰὼν ἐμπλέκω· σιχίῃς δ' ἐχέουσιν δισυῖς
 Αὐτὰ πρόσδε ποῖσιν· μετὰ δὲ μνηστῆρων ἔστω,
 3 Οὐτῶ μὲν ἡ ἀθλῶ ἀάκτῳ ἐκτελέσσαι·
 Νῦν αἰσὴρ σκοπῆς ἄλλῃς, ὅτ' ἔπειτα πρὸς βάλεν ἀνδρῶν,
 Εἰσομαι αἰ πρὸς τύχοιμι, πόρῃ δὲ μοι εὐχῶ Ἀπόλλων.

Η'.

Accepit autem velocem sagittam, quæ ei adjacebat mensæ
 Nuda: aliz autem concavam iatra pharetram
 Jacebant, quas mox erant Achivi experturi.
 Quam ad manubrium *arcus* sumens, traxit nervum crenasque
 Illic ex sella, sedens: misitque sagittam 420
 Recta collineans: securumque non aberravit omnium
 Primo foramine, transivit autem penitus foras
 Sagitta ære gravis. ipse autem Telemachum allocutus est:
 Telemache, non te hic hospes in ædibus dedecorat
 Sedens: neque scopo aberravi, neque arcum 425
 Diu laboravit tendens: adhuc mihi robur incolume est,
 Non uti me proci inhonorantes vituperant.
 Nunc autem hora & cœnam Achivis parari
 In luce, at postea & aliquin delectari
 Cantu & cithara. hæc enim ornamenta sunt convivii 430
 Dixit, & superciliis innuit. ipse autem circumposuit ense
 acutum
 Telemachus, dilectus filius Ulyssis divini.
 Circumque manum propriam posuit lanceæ; propeque i-
 psam
 Apud sellam stetit armatus splendido ære.

O D Y S S E Æ H O M E R I XXII.

L I B R I

Argumentum.

Procorum eadem cum peregisset Ulysses præsentē Minerva,
 exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum
 Melanthio.

X. Ulysses procos vicit sævo ferro.

At ipse nudabatur pannis consilii dives Ulysses:
 Profiliebatque in magnum limen, habens arcum & pha-
 retram
 Sagittis plenam: celeresque effudit sagittas
 Ibi ante pedes: postque procis dixit:
 Hoc quidem jam certamen difficile perfectum est: 5
 Nunc rursus scopum alium quem nondum quisquam percussit
 vir,
 Videbo an consequar, præbeatque mihi gloriam Apollo.

- Η· ἥ ἐπ' Ἀργείοις ἰδυμένοισι πικρὸν οἶον·
 Η·τοι ὁ καλὸν ἄλυσον ἀναρρήσσομαι ἔμελλε
 10 Χρῦσσον, ἄμφωσπον· ἥ δὲ μετὰ χερσὶν ἐνὶ ὤμα,
 Ὄφρα πίοι οἶνιο· φόν· δέ οἱ ἐκ ἐνὶ θυμῷ
 Μήμεβλετο. τίς κ' οἶστο μετ' ἀνδράσι δαυτυμένοισι,
 Μῆνον ἐνὶ πλεόνοισι, ἥ εἰ μάλα καρτερός εἴη,
 15 Ὅ· τεύξην δ' ἀναπὸν τε κακὸν ἥ κῆρα μέλαιναν;
 Τὸν δ' Ὀδυσσεύς κατὰ λαμὸν ἐπιχόμενος βάλεν ἱμῶ,
 Ἀγκυρὴ δ' ἀπαλοῖο εἰς αὐχένος ἦλυθ' ἀκμή.
 Ἐκλήθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκτισε χερσὶ
 Βλημένο· αὐτὰρ δ' αὐλὸς ἀγὰ ῥίνας παχὺς ἦλθεν
 Αἵματ' ἀνδρομέτοιο. δοῶς δ' ἀπὸ οἴῳ πρᾶπτεσσαν
 20 Ὡς ποδὶ πλῆξας, ἀπὸ δ' αἶσσε χυρὴν ἔραξε·
 Σίπτος τε κρία τ' ὅσπερ φορυμένο· τοὶ δ' ὀλέοντο
 Μηνεῖρας κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδοι ἀνδρα τετόντα.
 Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρυσαν ὀρνυμένους κατὰ δῶμα,
 Πάντοσε παπταίνοντας εὐτμήκτες ποτὶ πόλιν·
 25 Οὐδέ πη ἀσπίς ἔλω, ἐδ' ἀλκιμοὶ ἔγχος εἰσεῖναι.
 Νέκμεον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπίεσαν,
 Ξᾶνε, κακῶς ἀνδρῶν ποζέχου· ἐκέρ' ἀέθλων
 Ἀλλων ἀνπάσας· νῦν ποὶ σῶς ἀπὺς ἄεθρος.
 Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶσι κατέκτανες ὅς μεγ' ἄετος
 30 Κέρων ἐν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γυῖες εἶδονται.
 Γαστρὶν ἔκαστ' ἀνὴρ, ἐπείη φάσαν ἐκ ἐβίοντο
 Ἀνδρα κακεκτεῖναι· σὸ δὲ νῆπιον ἐκ ἐνόησαν
 Ὡς δὴ σφιν ἥ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
 Τὲς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολέμης Ὀδυσσεύς,
 35 Ὡ· κυῖες, ἔ μ' ἐπ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰνίσσασθαι
 Δῆμν ἀπο Τρώων, οἱ μοι κατεκείρετε οἶκον,
 Διμήσιν δὲ γυναιξὶ παραλάξεσθε βιαιῶς,
 Αὐτῶν τε ζῶοντ' ὑπεμνάσθε γυναιῖκα,
 Οὕτω δαὲς δάσαντες οἱ ἑρῶν ἐνὶ ἔχουσιν,
 40 Οὐδέ τιν' ἀνθρώπων νίμειν κατόπισθεν ἔδωκε·
 Νῦν ὑμῖν ἥ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
 Ὡς φάτο. πῶς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρόν διος ἔλεον
 Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγει αἰπυῶ ὀλέθρῳ.
 Εὐρύμαχος δὲ μιν ὅς αἰμαβήμετος προσέειπεν,
 45 Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς Ἰθακήσιος ἀέλησθας,
 Ταῦτά μιν αἵσιμα εἶπες, ὅσα ῥίξισπον Ἀχαιοί,

Dixit: & in Antinoûm direxit amaram sagittam:
 Ille quidem pulchrum poculum elevare volebat.
 Aureum, utrinque ansatum: & jam manibus tractabat, 10
 Ut biberet vinum: cædes autem ei haud in animo
 Curæ erat. quis putaret inter viros convivas,
 Solum in pluribus; etsi valde fortis esset,
 Sibi illaturum cædem malam & mortem nigram?
 Hunc autem Ulysses in gutture detentum percussit sagitta, 15
 Recta autem teneram per cervicem ivit cuspis.
 Declinatus est autem alio, poculumque ei excidit manu
 Percusso: statim autem fistula per nares crassa venit
 Sanguinis humani. cito autem a se mensam
 Impulit pede feriens, diffuditque escas humi: 20
 Panisque caroque assa fœdata est. ipsi autem tumultuabantur
 Proci in domo, ut viderunt viram cadentem.
 Exque sedibus surrexerunt turbati in domo,
 Undique circumspectantes bene incisos ad parietes:
 Neque alicubi scutum erat, neque fortis lancea ad capiendum, 25
 Increpabant autem Ulysses iratis verbis:
 Hospes, male in viros jacularis: non amplius certaminibus
 Aliis intereris: nunc tibi adest gravis perniciës.
 Etenim nunc virum interfecisti qui longe optimus
 Juvenum in Ithaca: ideo te hic vultures edent. 30
 Simulabat quisque vir, quia autumabant non volentem
 Virum interfecisse: hic autem stulti non cognoverunt,
 Quod jam ipsis etiam omnibus mortis imminiebant.
 Eos autem torve aspiciens allocutus est prudens Ulysses:
 Canes, non me amplius exstimabatis reducem domum venturum 35
 Populo a Trojanorum qui mihi consumebatis domum,
 Ancillasque mulieres propter dormiebatis violentet,
 Ipsoque me vivente clam ambistis meam uxorem,
 Neque deos timentes qui cælum latum habitant,
 Neque aliquam hominum indignationem in posterum vobis 40
 proposuistis:
 Nunc vobis & omnibus mortis fines imminet.
 Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit:
 Aspiciebat autem quisque qua effugeret gravem perniciem.
 Eurymachus autem ipsum solus respondens allocutus est:
 Si quidem jam Ulysses Ithacensis venisti, 45
 Hæc quidem decenter dixisti, quæcunque fecerunt Achivi,
 Mul-

- Πολλὰ μὲν ἐγὼ μεγάροισιν ἀπώσθαι, πολλὰ δ' ἐπ' ἀφ' ἑ.
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆται δὲ αἰπὰ ἔπλετο πάντων,
 Ἀνείθε· ὅτ' γὰρ ἐπίπλετο παῖδε ἔργα,
 50 Οὐτὰ γάρ μιν πόσον καχημέν' ἔπε χαλῶν,
 Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, αἳ οἱ ἐκ ἐτέλεσσεν Κροῖων·
 Ὅφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ὑπὸ τιμῆναι βασιλῆα
 Αὐτὸς, αἰπὰρ σὸν παῖδα κατακτείναι λοχῆσας.
 Νῦν δ' ὁ μὲν ἐγὼ μὲν πύματον· σὺ δὲ φάειο λαὸν
 55 Σῶν. ἀπὲρ ἄμμι· ὅτισθεν ἀρσάμενοι κατὰ δῆμον,
 Ὅσαά ποι ἐκπίπεται ἢ· ἐδόδοται ἐγὼ μεγάροισιν,
 Τιμῶ ἄμμις ἄγοντες ἰσχυράβοιον ἔκαστ',
 Χαλκῶν τε χρυσῶν τ' ἀποδώσομεν, εἴσοις σὸν κῆρ
 Ἰασθ'· πρὶν δ' ἔα νηιοσπῶν καχολῶσθαι.
 60 Τῶν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολὺμνησι Οὔδωδῃ,
 Εὐρύμαχ', ἐδ' εἰ μοι πατρίαιά περ' ἀποδοῖτε,
 Ὅσαά τε νῦν ὑμῖν ἐσὶ, ἢ εἰ πόθεν ἄλλ' ἐπιδῶτε,
 Οὐδέ κε οὔτε ἐπ' αἰχμῆς ἡμᾶς λήξαιμι φόνου,
 Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβαῖν ἀποῖσαι.
 65 Νῦν ὑμῖν παράνομα εἰσάγον ἢ μάχεσθαι,
 Ἢ φάγω, δὲ κε νῦν δάνατον ἢ κῆρας ἀλύξῃ.
 Ἀλλὰ τί ν' ἐφάξωμαι οἷομαι αἰπῶν ὀλεθρον.
 Ὡς φάτο. πῶν δ' αὐτῇ λυτο γένεσσι ἢ φίλον ἦτορ.
 Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχ' προσφώνεε δάιτερον αὐτίς,
 70 Ὡ· φίλοι, εἰ γὰρ χρεῖσα ἀνὴρ ἔδε χεῖρας ἀέπαυε·
 Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλαβε σῆξεν ὕψον ἠδὲ φανέρωτο,
 Οὐδ' ἀπὸ ζῆτος σῆξεται, εἴσοις πάντας
 Ἀμμι κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνηστῆμα χαίρειν·
 Φάσγανόν τε ἀνείκοσθε, ἢ ἀντίχεσθε τραπέζας
 75 Ἰὼν ἀκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντας ἔχωμεν
 Ἀδρόοι, εἰ κέ μιν ἐδ' ἀπάσομεν ἠδὲ θυρῶν.
 Ἐλθωμεν δ' ἀνὰ αἶνυ, βοῦ δ' ἄκιστα γένοιτο·
 Τῶν κε παῖχ' ὅτ' ἀνὴρ νῦν ἔκαστα σῆξασατο.
 Ὡς ἄρα φωνήσας, ἀρίστω φάσγανον ἔχεν,
 80 Χάλκων, ἀμφοτέρωθεν ἀναχμῖνον· ἄλλο δ' ἐπ' αὐτῷ
 Σμυρδαλία ἰάχων. ὁ δ' ὁμαρῶ δ' Οὔδωδῃ
 Ἰὼν ἀποπρῶϊς, βάλε σῶδ' παρὰ μαζῶν,
 Ἐν δὲ οἱ ἦτατι πῆξε δοῦν βίβλ'· ἐν δ' ἄρα χαρὴς
 Φάσγανον ἦκε χαμᾶς, περὶ ῥῶδῃ δὲ τραπέζῃ
 85 Κόπτεσι δυνάδῃ· ἀπὸ δ' αἶσσαν χεῖρ ἔραζε,

Multa quidem in ædibus iniusta, multa etiam in agro.

Sed hic quidem jam jacet qui causa fuit omnium,

Antinous. hic enim induxit hæc facinora,

Non nuptiarum adeo indigens neque cupiens,

50

Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:

Ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret

Ipse, at tuum filium interficeret insidians.

Nunc autem hic quidem *suo* fato interfectus est: tu autem
parce populis

Tuis, at nos in futurum te placantes in populo,

55

Quæcunque tibi epora sunt & comesta in ædibus,

Pretium separatim ducentes viginti boum quisque,

Æque aurumque reddemus, donec tuum cor

Latum fuerit: prius autem non indignum est irasci.

Hunc autem torve videns allocutus est prudens Ulysses:

60

Eurymache, neque si mihi paterna omnia redderetur,

Quæcunque & nunc vobis sunt, & sicunde alia addere-
tis,

Neque sic adhuc manus meas cohiberem a cædæ,

Antequam omnes proci excessus luant.

Nunc vobis propositum est contra vel pugnare,

65

Vel fugere, qui mortem & fata evitaverit.

Sed haud ullum effugiturum puto gravem perniciem.

Sic dixit, eorum autem illic dissolvebantur genua & propri-
um cor.

Eos autem Eurymachus allocutus est secundo rursus:

O amici, non abstinebit vir hic manus intactas:

70

Sed postquam accepit arcum politum & pharetram,

Limine a polito jaculabitur, donec omnes

Nos interfecerit: sed recordemur pugna:

Ensesque trahite, & obtendite mentas

Sagittis velocibus, ipsique omnes immineamus

75

Conferti, si ipsum ab limine pellamus & foribus.

Eamusque in urbem, clamorque ocys fiat:

Eo cito hic vir nunc ultimo jaculetur.

Sic nempe locutus, traxit ensen acutum,

Æreum, utrinque acutum: prosiliebatque in ipsum

80

Terribiliter vociferans. at ipse simul dius Ulysses

Sagittam emisit, percussitque pectus apud mammam,

Inque ei hepate fixit velox telum: exque manu

Ensem demisit humi, circumfususque mensæ

Decidit volutus: escasque effudit humi,

85

Et

- Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
 Οὐμῷ ἀνιάζων· ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
 Λακκάων ἱάναξ· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχουτ' ἀχλὺς·
 Ἀμφινόμῳ δ' Ὀδυσῆϊ εἴσατο κυδαλίμοισα
 90 Ἀγαθὴ αἶξας· ἔρυτο δὲ φάσγανον ὀξύ,
 Εἴπως οἱ εἴξει θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
 Τηλέμαχ' ἀνόπισθε βαλὼν χαλκῆρεϊ δουρὶ
 ὦμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφι ἔλασσε.
 Δατησεν δὲ πρὸς αὐτὸν, χθόνα δ' ἤλασε πᾶσι μετώπῳ·
 95 Τηλέμαχ' δ' ἀπόρριψε λιπῶν δολιχόσκιον ἔγχ'·
 Αὐτῷ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ διέ μή τις Ἀχαιῶν
 Ἐγχ' ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἔλασσε
 Φασγάνῳ αἶξας, ἢ προκρῆντι τύφας.
 Βῆ δὲ δῖον· μάλα δ' ὄκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
 100 Ἀγχὲ δ' ἰσάμεν' ἔπειτα περὸν ἔπειτα προσήυδα,
 ὦ πάτερ, ἦδη τοι σάκ' οἶσω θ' εὖ δ' ὄρε,
 Καὶ κωίῳ Ἀχαιῶν ἐπὶ κροτάφοις ἀραρήν,
 Αὐτὸς τ' ἀμφιβαλῶμαι ἰὼν· δώσω δὲ συβώτῃ
 Καὶ τῷ βυκόλῳ ἄλλα· πετάχῃσδαι γὰρ ἄμεινον.
 105 Τὸν δ' ὀπαμειβόμεν' προσέφη πολέμητας Ὀδυσσεύς,
 Οἷσε δῖον, εἴς μοι ἀμειψέσθαι παρ' οἷοι,
 Μὴ μ' ἀποκηρύσωσι θυράων μένον ἰόντα·
 Ὡς φάτο· Τηλέμαχ' δὲ φίλῳ ἐπιπέδον πατρί·
 Βῆ δ' ἕμεναι θάλαμον ὅδι οἱ κλυτὰ τεύχεα κέτο·
 110 Ἐνδον τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δέρας δ' ὀκτώ,
 Καὶ πίσυρας κωϊὰς χαλκῆρεας ἱπποδασείας·
 Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὄκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
 Αὐτὸς δὲ πρῶτα περὶ χροῖ δύσατο χαλκόν·
 Ὡς δ' αὖτως πᾶσι δῶκε δυεσθῶν τεύχεα καλά,
 115 Ἐσαν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαιμόφρατα ποικιλομήτην·
 Αὐτὰρ ὅγ', ὅφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἴσαν ἰοί,
 Τόφρα μνηστῆρων ἔνα γ' αἰὶά' ἐνὶ οἴκῳ
 Βάλεα πτυσκομένῳ· τοὶ δ' ἀγχισίνοι ἐπιπῶν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὅς εἰδοντο ἀνακταί,
 120 Τέξον μὲν πρὸς σάδμον εὐσεδέϊ μεγάρῳ
 Ἐκλινεν ἰσάμεναι πρὸς ἐσώπια παμφανόοντα
 Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκ'· δέτο τετραθέλυμνον·
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κωίῳ εὐτυχτον ἔθηκεν
 Γπυρεν, δεινὸν δὲ λόφ'· καδύπερδεν ἔθηκεν.

Et poculum rotundum. ipse autem terram verberavit fronte,

Animo dolens: pedibus autem sedile ambobus
Calcitrans concussit. in oculis autem fusa est caligo.

Amphinomus autem Ulyssi iuit glorioso

Contrarius ruens: strinxitque ensē acutum, 90

Si quo modo sibi cederet januis: sed ipsum prævenit

Telemachus a tergo percutiens ærata lancea

Humerorum mediis, perque pectora adegit.

Sonuit autem cadens, terramque percussit tota fronte.

Telemachus autem inde proripuit se linquens longam lanceam 95

Illic in Amphinomo: pertimebat enim ne quis Achivorum

Lanceam trahentem longam, vel transadigeret

Ense ruens, vel prono feriens.

Iuit autem currens: valde autem cito ad dilectum patrem venit,

Prope autem stans verbis velocibus allocutus est: 100

O pater, jam tibi scutum feram & duas lanceas,

Et galeam bene ære munitam temporibus aptam,

Ipseque induar iens: dabo autem subulco

Et bubulco alia. armari enim melius.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses: 105

Porta currens, quamdiu mihi ad propugnandum adsunt sagittæ,

Ne me amoveant foribus solus qui sum.

Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.

Perrexit autem ire in thalamum ubi ei inclyta arma jacebant:

Hinc quatuor quidem scuta cepit, lanceas autem octo, 110

Et quatuor galeas pilis equinis dense cristatas.

Ibat autem ferens, valde autem cito ad dilectum patrem venit:

Ipse autem primum circa corpus induit æs:

Eodemque modo famuli induebant arma pulchra,

Strabantque circum Ulyssē prudentem varii consilii. 115

At hic, quamdiu quidem ad propugnandum erant sagittæ,

Tandiu procorum unum semper in domo

Feriebat collineans, atque illi densi cadebant:

At postquam defecerant sagittæ jaculantem regem,

Arcum quidem ad postem bene fundatæ domus 120

Inclinavit stare ad parietes collucescentes:

Ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex.

Capite autem in forti galeam bene factam posuit

Cum equina cauda, graviter autem crista desuper nūtabat.

- 125 Εἴπω δ' ἄλκιμα δῦρε δύω κεκορυμμένα χαλκῷ.
 Ορσόδῦρη δέ πε ἔσκεν ἑυδμήτην ἐπὶ πώχῳ.
 Ἀκρότατον δὲ παρ' εἶδον εὐσάδε' ὑπεράροιο
 Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρω, σαρδίδες δ' ἔχον ἄκραια.
 Τῷ δ' Οδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνάγκη διὸν ὑφορβόν.
- 130 Ἐς αὐτὸν ἄγχ' αὐτὸς μία δ' οὔν γινώτ' ἐφορμῇ.
 Τοῖς δ' Ἀγέλαο' ἔειπε, ἔπος πάντεςσι πιφάσκων,
 ὧ φίλοι, ἐκ ἂν δὴ τις ἂν ὀρσόδῦρῳ ἀναβαίη,
 Καὶ αὐτοὶ λαοῖσι; βού δ' ἔπειτα γένετο;
 Τῷ κα σάχ' ἔπος ἀνὴρ νῦν ὕστατα πηδᾶσθαι.
- 135 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
 Οὕτως ἐς Ἀγίλας διότρεφες. ἄγχι γὰρ αἰνῶς
 Αὐλῆς καλὰ δῦρτρε, καὶ ἀργαλέον εἶμα λαύρης.
 Καί χ' ὥς πάντας ἐρύκει ἀνὴρ ὅς' ἄλκιμος ἐν.
 Ἀλλ' ἄγεδ' ὑμῖν τείχε' ἐνείκω δαρηχθῶμαι.
- 140 Ἐκ θαλάμῳ. ἔνδον γὰρ (οἶομαι) εἰδὲ πῶ ἀπὸ
 Τείχεα κατ' εἰσθῆναι Οδυσσεὺς καὶ παίδιμος υἱός.
 Ὡς ἱππῶν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 Ἐς θαλάμῳ Οδυσσῆος ἀναρῶγας μεγάρου.
 Ἐνθεν δαδαῖα μὲν σάκ' ἔβαλε, πόσσα δὲ δῦρα,
- 145 Καὶ πόσας κυνῆας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
 Βῆ δ' ἡμεῖς, μέλα δ' ἔκαστ' ἑρῶν μετ' ἡμῶν εἰσῆλθε.
 Καὶ πῶτ' Οδυσσῆος λίσσ' ἔγχετο καὶ φίλον ἦτορ,
 Ὡς περιβαλλόμεναι ἰδὲ τείχεα, χερσὶ δὲ δῦρα
 Μακρὰ ἀνείσαντο· μέγα δ' αὐτῷ φάνετο ἔργον.
- 150 Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπειτα πατέρωντα προσηύδα,
 Τηλέμαχ', ὃ μάλα δὴ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
 Νῶν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἢ Μελανθίδης.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀπάνειν ἡύδα,
 ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ σάδε γ' ἡμβρόσω, (εἰδὲ τις αἶψα
- 155 Αἶψος) ὅς θαλάμῳ δῦρῳ πυκινῶς ἀραρήσῃ
 Κάλυπτον ἀγκλίνας· πῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
 Ἀλλ' ἰδοὶ δὴ Εὐρυπύου δῦρῳ ἐπιδέξ θαλάμῳ,
 Καὶ φράσαι ἂν τις ἄρ' ἐς γυναικῶν ἢ πᾶσι βέλει;
 Ἦ υἱὸς Δολιχίου Μελανθίδης, πῶν περ οἶω.
- 160 Ὡς οἱ μὲν ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Βῆ δ' αὖτις θαλάμῳ δὲ Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
 Οἶσεν τείχεα καλὰ. νόησι δὲ διὸς ὑφορβός,
 Αἶψα δ' Οδυσσῆα προσφώνων ἐγγὺς εἰσῆλθε.

Cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.

125

Janua autem quædam erat bene ædificato in pariete:

Ultimum autem apud vestibulum bene stantis domus

Erat via in angiportum, tabulæ autem cohibebant bene aptæ,

Quam Ulysses observare jussit divinum subulcum

Stantem prope ipsam: una autem sola erat via.

130

His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians:

O amici, nullusne in superiorem januam ascenderet

Et diceret populis? clamorque ocyus fiat?

Ideo cito hic vir nunc postremo jaculetur.

Hunc autem rursus allocutus est Melanthius custos caprarum:

135

Nulla modo licet Agelæ divine. prope enim nimis

Aulæ pulchræ fores, & difficile os angiportus.

Etiā unus omnes prohibeat vir qui fortis sit.

Sed agite vobis arma feram ad armandum

Ex thalamo. Illic enim (puto) neque aliud

140

Arma deposuerunt Ulysses & illustris filius.

Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum

In thalamum Ulyssis supra scalas domus:

Ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemque lanceas,

Et totidem galeas æreas pilis equinis cristatas:

145

Perrexit autem ire, admodumque cito ferens procis dedit.

Et tunc Ulyssis soluta sunt genua & proprium cor,

Ut circumponentes vidit arma, manibusque lanceas

Longas vibrantes: magnum autem ipsi videbatur opus.

Statim autem Telemachum verbis volucris allocutus

est:

150

Telemache, certe omnino aliqua in domibus mulierum

Nobis instigat bellum malum, aut Melanthius.

Illum contra Telemachus sapiens alloquebatur:

O pater, ipse ego hoc peccavi, (neque quisquam alijs

Causa est) qui thalami januam compacte aptam

155

Reliqui apertam: horum autem speculator fuit melior.

Sed ito divine Eumæe januam claude thalami,

Et observa si qua est mulierum quæ hæc faciat,

An filius Dolii Melanthius, quem ego puto.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.

160

Ibat autem iterum in thalamum Melanthius custos caprarum,

Portaturus arma pulchra. animadvertitque diis subulcus.

Statim autem Ulysses allocutus est prope præsentem:

Di-

- Διογενὲς Λαερτιάδην πολυμήχαν' Οδυσσεύ,
 165 Κἄνθ' δ' αὖτ' αἰδήληθ' ἀνὴρ ὃν οἴομεθ' αὐτοί,
 Ἐρχεται εἰς θάλαμον· σὺ δέ μοι νῆμερτές ἐνισπ',
 Ἥ μιν ἀποκταίνω, αἶ κεν κρείσων γὰ γίνεσθαι·
 Ἡί σοι εὐθὰδ' ἄγω, Ἴν' ὑπερβασίας ἀποάσθῃ
 Πολλὰς, ὄσας ὕθ' ἡμέσσω σφ' εὐὶ οἴῳ.
- 170 Τὸν δ' ἀταμαβόμενθ' προσέφη πολυμήτης Οδυσσεύς,
 Ἥτοι, ἦγώ κ' Τηλέμαχ' μνηστῆρας ἀγανὲς
 Σχίσσομεν ἐνποδὲν μεγάρων, μάλα περ μεμαώσας·
 Σφῶι δ' ἀποσρέψαντε πόδας κ' χαῖρας ὑπερδεν,
 Ἐς θάλαμον βαλίσσ', στανίδας δ' ἐκδύσας ὀπισθε.
- 175 Σαρπὼ δὲ πλεκτῶν ἐξ αὐτῷ περὶνναντες,
 Κίον' ἀν' ὕψηλῳ ἱρύσαι, πελάσσαι σὲ δοκοῖσιν,
 Ὡς κεν δηδά ζῶος ἰών, χαλότη' ἄλγιστα πάχῃ.
 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα σὺ μάλα μὲν κλύον, ἡδ' ἐπίδοτον,
 Βῆ δ' ἴμεν εἰς θάλαμον· λαδότην δέ μιν ἔνδον ἴοντα.
- 180 Ἥτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάππε τέλχ' ἐράννα·
 Τῷ δ' ἔσαν ἐκάτερθε παρὰ γαζμοῖσι μένοντα·
 Εὐδ' ὑπὲρ ὑδὸν ἔβαινε Μελάνδιθ' αἰτόλθ' ἀγῶν,
 Τῷ ἑστῆρ' μὲν χειρὶ φέρον καλῶν τρυφάλεια,
 Τῷ δ' ἑστῆρ' σάκ' ἀρύ, γέρον, πεπταλαγμένον ἄλκῃ,
- 185 Λαίρτω ἦρωθ', ὃ κρεῖζων φορέεσκε·
 Δὴ σπτε γ' ἦδη κῆρυ, ῥαφαί δ' ἐλέλυστο ἱμάντων.
 Τῷ δ' ἄρ' ἐπαῖξανδ' ἐλότην, ἱρυσάν σέ μιν ἔσω
 Κυβεῖ· εὐ δαπιδῶν δὲ χαμαὶ βάλλον ἀχνύμενον πῆρ·
 Σὺ δὲ πόδας χαῖρας σὲ δόνν θυμαλγῆϊ δισμῶ,
- 190 Εὐ μάλ' ἀποσρέψαντε διαμετέρεις, ὡς ἐκέλευσε·
 Τίδος Λαίρτωι πολύτλας διθ' Οδυσσεύς.
 Σαρπὼ δὲ πλεκτῆν ἐξ αὐτῷ περὶνναντες,
 Κίον' ἀν' ὕψηλῳ ἱρυσαν, τέλασάν σὲ δοκοῖσι.
- Τὸν δ' ἐπικερτομέειν προσέφη Εὐμειος συβώτας,
 195 Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυν Μελάνδιε νύκτα φυλάξῃς
 Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλόμενθ', ὡς σὲ ἵοικεν·
 Οὐδέ σί γ' ἡλεγίμενα παρ' Ὀδυσσεύος ῥόακον
 Δῆσαι ἐπερχομένη χρυσόθρον' ἑλίκ' ἀγνῆις
 Αἴγας μνηστῆρας δόμον κάππε δάσκα πένεσθαι.
- 200 Ὡς ὁ μὲν αὖδι κλέειτο σπιδῆς ὀλοῶ ἐνὶ δισμῶ.
 Τῷ δ' εἰς τέλχεα δῶκε, δούλῳ τ' ἐπιδέτε φαεινῶ,
 Βέτιν ὡς Οδυσσεὺς δαίφροντα, ποικιλομήτην.

Divine Laertiade solertissime Ulysses,
 Ille rursus exitiosus vir, quem putamus ipsi, 165
 It in thalamum: tu autem mihi verum dic,
 An eum interficiam, si superior fiam:
 An tibi huc ducam, ut excessus suos solvat
 Multos, quotquot hic patravit tua in domo.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses. 170
 Ego quidem & Telemachus procos superbos
 Retinebimus intra domos, licet percupidos:
 Vos autem avertentes pedes & manus desuper,
 In thalamum jacite, januas autem adstringite a tergo:
 Funisque plexi extrema ipsi alligantes, 175
 Columnam in altam trahite, admoveeteque trabibus,
 Ut diu vivus, graves dolores patiatur.

Sic dixit: illi autem eum omnino audiverunt, & morem
 gesserunt:
 Iverunt vero in thalamum: fefellerunt autem ipsum intus
 cum esset.

Et ille quidem in thalami penetrali arma querebat: 180
 Hi autem steterunt utrinque apud postes manentes:
 Donec limen transibat Melanthius custos caprarum,
 Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
 Altera autem scutum latum, antiquum, inquinatum siccitate,
 Laertæ herois quod juvenis portaverat. 185
 Nempe tum quidem jacebat, futuræque solutæ erant lororum.
 Illi autem irruentes ceperunt, traxeruntque ipsum intro
 Juveniliter: inque pavimento humi jecerunt dolentem corde.
 Pedes autem manusque constrinxerunt animum cruciante vin-
 culo,

Bene avaras prorsus sicut jusserat 190
 Filius Laertis pertolerans dius Ulysses.
 Funisque plexi ipsi extrema alligantes,
 Columnam in altam traxerunt, admoveruntque trabibus.

Hunc autem mordacibus verbis alloquebatis Eumææ subulce:
 Nunc quidem jam etiam atque etiam Melanthie nocte custo-
 dies 195

Lecto in molli dormiens, uti te decet:
 Neque te aurora ab Oceani fluctibus
 Latebit adveniens aureo throno conspicua, quando agēs.
 Capras procis domum ad convivium parandum. (200

Sic hic quidem illic relictus est extensus pernicioso in vinculo.
 Illi autem arma induentes januamque claudentes splendidam,
 Iverunt ad Ulyssē prudentem, versutum.

- Ἐνθα μὲν ὁ πρῶτος ἐφύσασα· οἱ μὲν ἐπ' ἰδῶ,
 Τίσσαρες, οἱ δ' ἐν ποσὶ δόμων, πολέες τε καὶ ἰσθλοί.
 205 Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχιμέλῳ θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
 Μίνωρ εἰδυμένη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδῶ.
 Τῷ δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπε.
 Μίνωρ ἄμμιον ἀνὴρ, μνήσασθαι δ' ἐπαίριοι φίλοιο,
 ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέεσκον· ὀμπληκίη δὲ μοὶ ἔστι.
 210 Ὡς ἱρσάτ', οἷμεν ἑλαστόων ἔμμεν Ἀθήνῳ.
 Μνηστῆρας δ' ἐπέρωδεν ὀμόκλειον εὐ μεγάροισι·
 Πρῶτ' ὅτ' ἄν' ἐνὶ πτολίθῳ Δαίμας οἰδῆς Ἀγέλαος,
 Μίνωρ, μὴ σ' ἐπίεσσι παραπτεῖσθαι Ὀδυσσεὺς
 Μνηστῆρας μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι ἑοῖσι αὐτῷ.
 215 Ὡς γὰρ ἡμέτερόν γε νόον πελίσσεται οἶα·
 Ὅπαστε κεν τάπ' ἐκείμην, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
 Ἐν δὲ σὺ ποῖσιν ἔπειτα πεφύσεται, οἶα μενοινῆς
 Ἐρδεν εὐ μεγάροισι· σὺ δ' αὐτῷ κράσι ἄσεις.
 Αὐτὰρ ἐπὶ ὤμῳ γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
 220 Κτήμαδ' ὅποσά ποί ἐστι πά τ' ἐνδοθὶ καὶ πά θυρήφει,
 Τοῖσιν Ὀδυσσεὺς μεταμίζμεν· ἰδέ μοι ἦας
 Ζῶνιν ἐν μεγάροισιν εἴσθμεν ἰδέ θυγάτρεα,
 Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεμένην.
 Ὡς φασί. Ἀθήνη δὲ χολώσασθαι κηρόδι μάλα.
 225 Νέκυον δ' Ὀδυσσεὺς χολώσασθαι ἐτίεσσεν,
 Οὐκ ἐπ' οἱ γ' Ὀδυσσεὺς μὲν ἔμπεδον, ἰδέ μοι ἄλλοι,
 Οἷη δ' ἄμφ' Ἑλῆνι λευκωλένῳ εὐπατρεῇ
 Εὐαίετες Τρώεσσι θεάρεσσιν ὀλοήμεναι αἰεὶ·
 Πολλὰς δ' ἀνδρας ὑπερβείναι εὐ αἰνῇ δεινότητι,
 230 Σὺ δ' ἦλα βελῇ Περίαν πόλιν εὐνοῦργεα.
 Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σὸν γε δόμον καὶ κτήμαδ' ἰκάνεις,
 Ἄντα μνηστῆρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμ' ἄναι;
 Ἀλλ' ἄγε δαῖτον πέπον παρ' ἐμ' ἴσασο, καὶ ἰδέ ἔργον,
 Ὅφρ' ἐδῆς οἷός μοι εὐ ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
 235 Μῶλωρ Ἀλκιμῆδους εὐεργεσίας ἀποπῆναι.
 Ἦ ῥά· καὶ ἔγω πάγχυ δίδωμι ἐπαρκαλίαν νίκῃ,
 Ἀλλ' ἐπ' ἄρα σθένεός σε καὶ ἀλκῆς περὶ παῖζεν
 Ἦ μὲν Ὀδυσσεὺς ἠδ' ἡμῶν κωδάλιμοιο
 Αὐτὸν δ' αὐδαλόντ' ἀνὰ μεγάροισι μέλαδρον
 240 Ἔξιστ' ἀναΐσασα, χελιδόνι ἰκέλη ἄντλιν.
 Μνηστῆρας δ' ὥτρυνε Δαίμας οἰδῆς Ἀγέλαος,

Hic robur spirantes adstiterunt: hi qui quidem in limine,
Quatuor, illi autem intra domum multique & boni.

His prope accessit filia Jovis Minerva, 205
Mentori assimilata & corpore & voce.

Hanc autem Ulysses lætatus est videns, & verbum
dixit:

Mentor propulsa malum, recordare autem socii dilecti,
Qui tibi bona feci: cœvus autem mihi es.

Sic dixit, suspicans populorum salvatricem esse Miner- 210
vam.

Proci autem altrinsecus minabantur in ædibus:

Primus hanc increpavit Damastorides Agelaus;

Mentor, ne tibi verbis persuadeat Ulysses

Procis pugnare, auxiliari autem sibi ipsi.

Sic enim nostram mentem perficiendam puto: 215

Quando hos interfecerimus, patrem atque etiam filium;

Inter eos tu postea interficiëris, qui talia cogites

Patrare in ædibus, tuoque ipsius capite solves.

At postquam vobis vires abstulerimus ferro,

Possessiones quot tibi sunt quæque intus & quæ foris, 220

Ipsis Ulyssis commiscebimus: neque tibi filios

Vivere in ædibus sinemus neque filias,

Neque uxorem castam Ithacæ in urbe versari.

Sic dixit. Minerva autem irata est ex animo magis:

Increpuit autem Ulysses iratis verbis: 225

Non amplius tibi Ulysses robur incolime, neque ulla fortitu-
do,

Qualis quando pro Helena albiulna bono patre nata

Novem annis Trojanis pugnasti perpetuo usque:

Multos autem viros interfecisti in gravi pugna;

Tuoque capta est consilio Prianni urbs lata viis. 230

Quomodo jam nunc, quando in domum tuam & possessiones
venis,

Contra procos lamentabiliter recusas fortis esse?

Sed age huc o bone apud me sta, & vide opus;

Ut videas qualis tibi in viris inimicis

Mentor Alcimides beneficia reddet. 235

Dixit: & nondum omnino dabat inclinatam victoriam;

Sed adhuc potentiamque & fortitudinem tentabat

Tum Ulyssis tum filii gloriosi.

Ipsa autem splendide in domus trabem

Sedit proripiens se, hirundini similis aspectu. 240

Procos autem hortabatur Damastorides Agelaus;

- Εὐρύνομός τε ἢ Ἀμοιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
 Πεισανδρός τε Πολυκτερίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
 Ὄφ' ἄρ' μνηστῆρων ἀρετῇ ἴσαν ἔζοχ' ἀριστοί,
 245 Ὅσσοι ἐτ' ἔζων, περὶ τε ψυχῶν ἐμάχοντο.
 Τοῖς δ' ἴδῃ ἐδάμασσε βίος ἢ παρρεῖες ἰοί.
 Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἐπ' ὅ πάντεςσι πιφάουσιν,
 ὦ φίλοι, ἴδῃ χήσει ἀνὴρ ὅδε χήρας ἀάπτως.
 Καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἐβη κενὰ εὐγματος εἰπὼν,
 250 Οἱ δ' οἶοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι δύρῃσι.
 Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίεστε δέρεα μακρά.
 Ἀλλ' ἀγέδ' οἱ ἐξ πρώτων ἀκονίσαστ', αἰκίε ποθι Ζεὺς
 Δαήν' Ὀδυσσῆα βλήσσαι, ἢ κῦδος ἀρίσται.
 Τῶν δ' ἄλλων ἐκῆδος, ἐπὶ δ' ἕως γε πέσῃσιν.
 255 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκίχασεν,
 Ἰέμενοι· πὰ δὲ πάντα ἐπώσια δῆκεν Ἀδελῶν.
 Τῶν ἄλλος μὲν σαδμόν' εὖσαθέθ' μεγάροιο
 Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῳ πυκινῶς ἀραρῆεν.
 Ἄλλος δ' ἐν ποίχῳ μελὴν πίετο χαλκοβάρεα.
 260 Αὐτὰρ ἐπειδὴ δέρεατ' ἀλεύκωτο μνηστῆρων,
 Τοῖς ἄρα μύδων ἦρχε πολύτλας δι' ὅδ' Ὀδυσσεύς,
 ὦ φίλοι, ἴδῃ μὲν κεν ἔγῳν ἔποιμι ἢ ἄμμι
 Μνηστῆρων ἐς ὁμίλον ἀκονίσαι, οἱ μεμάσαν.
 Ἡμῶς ἐξεναιεῖσαι ἐπὶ προτέροισι κακιοῖσιν.
 265 Ὡς ἔφαδ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὅξεια δέρεα,
 Ἄντα πτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
 Εὐρυκίδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλάπον δὲ συβώτης,
 Πεισανδρον δ' ἄρ' ἔπεινε βροῶν ἐπιβυκόλος ἀνὴρ.
 Οἱ μὲν ἐπειδ' ἅμα πάντες ὁδ' ἄξ' ἔλον ἀσπετον ἔδαι.
 270 Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε.
 Τοῖς δ' ἄρ' ἐπήϊζαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.
 Αὐτὸς δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὅξεια δέρεα,
 Ἰέμενοι· πὰ δὲ πολλὰ ἐπώσια δῆκεν Ἀδελῶν.
 Τῶν ἄλλ' ὅ μὲν σαδμόν' εὖσαθέθ' μεγάροιο
 275 Βεβλήκει, ἄλλ' ὅ δὲ θύρῳ πυκινῶς ἀραρῆεν.
 Ἄλλος δ' ἐν ποίχῳ μελὴν πίετο χαλκοβάρεα.
 Ἀμοιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρτῇ
 Λιγδῶν, ἀκρῶν δὲ μινδὸν δόλησαστο χαλκός.
 Κώσιππ' ὅ δ' Εὐμαιον ὑπὲρ σάκ' ἔγχε' ἰγχεῖ μακρῷ
 280 Ὡμον ἐπ' ἔγραψεν· σὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραζε.

Eurynomusque, & Amphimedon, Demoptolemusque,
Pisanderque Polyctorides, Polybusque belli peritus:

Hi enim procorum fortitudine erant facile optimi,

Qui adhuc vivebant, deque animabus pugnabant:

245

Reliquos jam domuerat arcus & frequentes sagittæ.

His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians:

O amici, jam cohibebit vir hic manus intactas.

Atque jam ei Mentor quidem abiit locutus inanes jactationes,

Hi autem soli relictæ sunt in primis foribus.

250

Ideo ne simul omnes mittite lanceas longas:

Sed agite sex primum jaculamini, si forte Jupiter

Det Ulyssæm percuti, & gloriam obtinere:

Cæterorum autem nullâ cura, postquam hic ceciderit.

Sic dixit. illi autem omnes jaculabantur sicut jusserat, 255

Mittentes: illa autem omnia vana fecit Minerva.

Eorum alius quidem postem bene fundatæ domus

Percussit, alius autem januam dense aptam:

Alterius autem parieti fraxinus incidit ære gravis.

At postquam jam lanceas evitaverunt procorum,

260

His sermones occepit pertolerans dius Ulysses:

O amici, jam quidem ego dixerim & nobis

Procorum in turbam ut jaculemur qui cupiunt

Nos interficere ad priora mala.

Sic dixit. hi autem omnes jaculati sunt acutas lanceas, 265

Contra collineantes. Demoptolemus quidem Ulysses,

Euryadem autem Telemachus, Elarum autem subulcus,

Pisandrum autem interfecit boum bubulcus vir:

Hi quidem postea simul omnes mordicus ceperunt magnum
pavimentum.

Proci autem recesserunt in ædium penetræle:

270

His autem irruerunt, eque cadaveribus lanceas rapuerunt.

Rursus autem proci jaculati sunt acutas lanceas,

Connixi: pleraque vero irritas reddidit Minerva.

Horum alius quidem postem bene fundatæ domus

Percussit, alius autem januam densis compagibus aptam: 275

At alterius parieti fraxinus incidit ære gravis.

Amphimedon autem Telemacho percussit manum ad car-
pum

Strictim, extremam autem pellem læsit æs.

Ctesippus autem Eumæo supra scutum lancea longa

Humerum aravit; illa autem supervolavit, ceciditque hu-
mi.

280

- Τοι δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτην
 Μνηστῆρων ἐς ὄμιλον ἀκόντισαι ὄξεια δ' ἄρα.
 Ἐνδ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πολίπορδ' Ὀδυσσεύς,
 Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχ'· Πόλυβρον δὲ συβώτης.
 285 Κρίσιππον δ' ἄρ' ἐπιστα βοῶν ἐπιβακόλ' ἀνὴρ
 Βεβλήκει πρὸς σῆδ'· ἐπαχόμεν' δὲ προσήδα,
 ὧ' Πολυδεσίδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
 Εἰκὼν ἀφραδίης, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
 Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
 290 Τὺ ποί τοι ἀνὰ ποδὸς ξενήιον, ὅν ποτ' ἴδουκε
 Ἀντιφῶν Ὀδυσῆϊ δόμεν κατ' ἀλκιδόνα.
 Ἦ' ῥά βοῶν ἐλίκων ἐπιβακόλ'. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 Οὐτα Δαμασορίδῳ αὐτοχρὲδὸν ἐγχεῖ μακρῷ.
 Τηλέμαχ' δ' Εὐλωρίδῳ Λειώκειον ἔπει
 295 Δαρεῖ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασεν.
 Ἦειπε δὲ πρῶτης, χθόνα δ' ἦλασε παντὶ μετόπῳ.
 Δὴ τότε Ἀθῶναι φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέχεν
 Τ' ἴδεν ἐξ ὀροφῆς· πῶν δὲ φρένες ἐπωϊήδεν.
 Οἱ δ' ἐφύβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγέλααι,
 300 Τὰς μὲν τ' αἰὼλ' οἷστρος ἰφορμηδαῖς ἰδόντες
 Ὡρῇ ἐν εἰσωνίῃ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πύλοντας.
 Οἱ δ', ὥς· αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχῆλαι
 Ἐξ ὀρέων ἐλδόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι δορῶσι,
 Ταῖ μὲν τ' ἐν πέτρῳ νίφεα πᾶσυσσας ἵενται,
 305 Οἱ δὲ τε πᾶς ὀλίκεσιν ἐπάλμενοι, ἠδὲ πᾶς ἀλκή
 Γύεται ἠδὲ φυγὴ, χαίρεσι δὲ τ' ἀνέρες ἄγρη.
 Ὡς ἄρα ποὶ μνηστῆρας ἐπεισόμενοι κατὰ δῶμα
 Τύπτον ἐπιστροφάδῳ. πῶν δὲ σὺν ὄρνυτ' ἀεικής,
 Κράτων τυπτομένων· δάπτει δ' ἅπαν αἵματι θυῖν.
 310 Λειώης δ' Ὀδυσῆϊ ἐπισύμεν' λάβε γένων,
 Καί μιν λισσόμεν' ἔπειτα πετόμενα προσήδα,
 Γυνῆμαί σ' Ὀδυσσεύ· σὺ δέ μ' αἶδω, καί μ' ἰλέουσιν.
 Οὐ γάρ τίς πνα φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
 Εἰπᾶν ἠδὲ τι ῥέξαι ἀσπιδάλον· ἀλλὰ ἢ ἄλλης
 315 Πάυσκον μνηστῆρας, ὅς τις πιαυᾶ γὰ ῥέξοι.
 Ἀλλὰ μοι δ' ἐκδοῖτο κακῶν ἀπὸ χῆρας ἔχουσας·
 Τῷ ἢ ἀσπιδάλησιν ἀεικέα πότμον ἐπίσπον.
 Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ σοῖσι δυσκόλ', ἠδὲν ἰοργίς,
 Κρίσομαι. ὥς ἔπειτα χάρης μετόπισθ' ἀεργίης.

Isti contra circa Ulyssē belli peritum versutum
 Procorum in turbam jaculabantur acutas lanceas.
 Tunc vero Eurydamanta percussit urbium populator Ulysses,
 Amphimedonta autem Telemachus, Polybum autem bubul-
 cus;

Ctesippum autem postea boum bubulcus vir 285
 Percussit ad pectus: gloriabundus autem alloquebatur:

O Polytherfide amator conviciorum, nunquam omnino
 Cedens stultitiæ, magnifica loquere, sed diis
 Verbum committe: quoniam multo potentiores sunt.
 Hoc tibi pro pede hospitale donum est, quem dedisti 290
 Divino Ulyssi domi mendicanti.

Dixit boum nigrarum bubulcus. at Ulysses
 Feriebat Damastoridem cominus lancea longa.
 Telemachus autem Euenoridem Leocritum feriebat
 Lancea medio ventre, penitus autem æs transfadegit: 295
 Cecidit autem pronus, terramque percussit tota fronte.
 Tunc Minerva clades hominum, ægida sustulit

Alto ex fastigio: illorum autem mentes percellabantur:
 Idemque fugitabant per ædes, boves tanquam gregarie,
 Quas quidem pernix cæstrus ingruens agitavit 300
 Tempore in verno, quando dies longi sunt,

Hi autem, sicut vultures curvi unguibus, uncis rostris
 Ex montibus venientes avibus insiliunt,
 Hæ quidem in campo trepidantes nubes affectant,
 Illi autem has perdunt insilientes, neque ullum auxilium 305
 Fit neque fuga: gaudent autem viri præda:

Sic hi procos irruentes in domum
 Verberabant quaquaversum. horum autem gemitus oriebatur
 indecens,

Capitibus verberatis: pavementum autem totum sanguine æ-
 stuabat.

Liodes autem Ulyssis advolans cepit genua, 310
 Et ipsum precans verbis velocibus alloquebatur:

Supplex oro te Ulysses: tu autem me respice, & mei mi-
 serere.

Nunquam enim cuiquam dico me mulierum in ædibus
 Dixisse. neque aliquid fecisse mali: sed & alios
 Sedabam procos, quicumque talia faceret. 315

Sed mihi non obediverunt ut malis manus abstinerent:

Ideo ob improbitatem indecora morte obierunt.

At ego cum his vates, qui nihil feci,

Jacebo. sic non est gratia in posterum benefactorum.

- 320 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Εἰ μὲν δὴ μετὰ ποιοι θυοστόφῳ δῖχας ἔχεις,
 Πολλὰκι περ μέλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
 Τηλεῖ μοι νόστοιο στέλῃ γλυκερότερον γένεσθαι,
 Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλῳ πείσθαι ἢ τέκνα τέκνισθαι.
 325 Τῷ ἔκ αὖ θάνατόν γε δυσηλεγέα προρύγοισθα.
 Ὡς ἄρα φωνήσας, ξίφῳ ἤλετο χεὶρ παχείῃ
 Κέκμηον, ὃ ρ' Ἀγέλαφ ἀποπρόεικε χαμαῖζε
 Κτετιόμενῳ τῷ πόνγῳ κατ' αἰχένα μέσσην ἔλασσε.
 Φθεγγόμενος δ' ἄρα αὖ γε κάρη κομήσων ἐμίχθη.
 330 Τερπιάδης δέ τ' αἰοδὸς αἰλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
 Φήμι, ὅς ρ' ἦενδε μετὰ μνηστῆρων ἀνάγκη.
 Ἔσθῃ δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγην
 Ἀγχι παρ' ὀρσοδύρῳ δίχα δὲ φρεσὶ μερμηρίζων,
 Ἡ ἑκδὺς μεγάροιο, Διὸς μεγάλης ποτὶ βωμόν.
 335 Ἐρκείη ἴκοιτο στυγμένον, ἐνδ' ἄρα πολλὰ
 Λαέρτης Ὀδυσσεύς τε βῶν ἐπὶ μηρὶ ἔκασον.
 Ἡ γύνων λίωσιτο προσαίξας Ὀδυσῆα.
 Ὡδε δέ οἱ φρονέοντα δοάσασα κέρδιον εἶναι,
 Γένων ἄλυσθαι Λαερτιάδῃ Ὀδυσῆϊ.
 340 Ἡ ποὶ ὁ φόρμιγγα γλαφυρῷ κατέθηκε χαμαῖζε
 Μεσσηγύς κρηττοῖ ἰδὲ θρόνον ἀργυροῖον.
 Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαίξας λάβε γύνων,
 Καὶ μιν λισσόμενῳ ἴππεα πατέρωντα προσηύδα,
 Γυνῆμαί σ' Ὀδυσσεύς· σὺ δέ μ' αἶδω, καὶ μ' ἐλέησον.
 345 Αὐτῷ ποὶ μετόπισθ' ἄχῃ ἔσσεται, εἰ κεν αἰοδὸν
 Πέφνης ὅς τε θεοῖσι ἢ ἀνδράποισιν αἰείδω.
 Αὐτοδίδακτο δ' εἰμὶ· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἶμας
 Παντοίας ἐνέφυσεν· ἰοικα δέ ποὶ παραίδειν
 Ὡς τε θεῶ· τῷ μὴ με λιλαίεο δειροτομήσαι.
 350 Καὶ κεν Τηλέμαχῳ σάδε γ' εἶποι σὸς φίλῳ υἱός,
 Ὡς ἐγὼ ἔτι ἐκὼν εἰς σὸν δόμον, ἐδὲ χαπίζων,
 Πωλῶ μιν μνηστῆρων αἰετούμενῳ μετὰ δαΐτας,
 Ἀλλὰ πολὺ πλείονες ἢ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη.
 Ὡς φάτο· πᾶ δ' ἦκυο ἱερὴ ἱς Τηλεμάχου,
 355 Αἰΐψα δ' εἶν πατέρα προσφώνων ἐγγυς ἵοντα,
 Ἰχίω, μηδέ τι σῶτον ἀνάσπον ὑπὸ χαλκῷ.
 Καὶ κήρυκα Μίδοντα σάωσομεν, ὅς τέ μάλ' αἰεὶ
 Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἑόντῳ.

Hunc autem torve videns allocutus est prudens Ulysses: 320

Siquidem jam cum his varem dicis esse te,

Sæpe forsan debuisti optare in ædibus,

Longe mihi reditus finem dulcis fieri.

Te autem uxoremque dilectam sequi & filios parere:

Ideo haud mortem gravem effugies. 325

Sic locutus, ensem cepit manu forti

Jacentem, quem Agelaus abjecerat humi

Cum cæderetur: quo hunc in cervicem mediam percussit.

Loquentisque ejus caput pulveribus mixtum est.

Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram 330

Phemius, qui canebat cum procis coactus.

Stabat autem in manibus tenens citharam stridulam

Prope apud superiorem januam: bifariam autem mente cogi-
tabat

An egressus domo, Jovis magni ad aram

Tutelarîs federet structam, ubi multa 335

Laertes Ulyssesque boum femora combusserant:

An per genua precaretur aggressus Ulysses.

Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,

Genua prehendere Laertiadæ Ulyssis.

Ille quidem citharam concavam deposuit humi 340

Inter craterem & sedile argenteum clavos:

Ipse autem Ulyssi accidens ad genua, eaprehendit,

Et ipsum precans verbis velocibus alloquebatur:

Supplex oro te Ulysses: tu autem merespice, & mei misere-
rere.

Ipsi tibi in futurum dolor erit, si cantorem 345-

Interfeceris qui diis & hominibus cano.

Ipse per me doctus sum: deus autem mihi in mente canti-
lenas

Omnigenas insevit. videor autem tibi accinere

Tanquam deo: ideo ne me cupias decollare.

Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius, 350

Quod ego non voluntarius in tuam domum, neque indi-
gens,

Veni procis cantaturus ad convivâ,

Sed multo plures & potentiores duxerunt coactus.

Sic dixit. eum autem audivit sacra vis Telemachi.

Statim autem suum patrem allocutus est prope qui erat: 355

Abstine, & nequaquam hunc insontem percute ferro.

Et præconem Medontem servemus, qui mei semper

Domo in nostra curam habuit puer cum adhuc essem:

Si

- Εἰ δὴ μὴ μιν ἴσθης Φιλοκτήτ', ἢ συμβῶντι,
 360 Ἦν σοι ἀντεβόλησεν ὀνειρομένη κατὰ δῶμα.
 Ὡς φάτω. αὖ δ' ἤκουσε Μείδων πεπνυμένα εἰδώς.
 Πεπνυμένος γὰρ ἔκωτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
 Ἐστ᾽ βοῆς νεῖδαρπον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν,
 Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὤρτο, βοῶς δ' ἀπέδωκε βοῶντι.
 365 Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπεισε προσέειπας λάβε γυναικα,
 Καὶ μιν λισσόμεν' ἔπειτα πατρώεσσι προσηύδα,
 ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμὶ· σὺ δ' ἔχεις, ἀπὸ δὲ πατρὸς
 Μὴ με περισθενέων δηλήσεται ὄξει χαλκῷ,
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων κεχολωμέν'· οἱ οἱ ἔκπερον
 370 Κῆρυγας ἐνὶ μεγάροις, σέ δὲ γήπιοι ἰδὲν ἔπον.
 Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Θάρσει, ἐπειδὴ σ' ἔτ' ἐρύσασθαι καὶ ἰσάσθαι,
 Ὅφρα γνῶς κατὰ θυμόν, ἀπὲρ εἴησθα καὶ ἄλλω,
 Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' αἰμείναν.
 375 Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕξοδε θύραζε
 Ἐκ φωνῆ εἰς αὐλὴν, σὺ τε καὶ πολύφημος αἰιδὸς,
 Ὅφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα ποιήσομαι ὅτατό με χρεῖ.
 Ὡς φάτω. αὖ δ' ἔξω βήτιν μεγάροιο κίοντι.
 Εἰς ἴσδιω δ' ἄρα πάγῃ Διὸς μεγάλα ποτὶ βωμόν,
 380 Πάνωσι πατταίνοντε, φόνον ποπιδεγμένω αἰεῖ.
 Πάπτηνεν δ' Ὀδυσσεύς καδ' ἰὸν δόμον, ὥς ἔτ' ἀνδρῶν
 Ζωὸς ὑποκλοπέοισι, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
 Τὸς δὲ ἰδὲν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κοίῃσι
 Πεπνυμένους πολλὰς· ὥς' ἐχθύας ὄσθ' ἀλιήτας
 385 Κοῖλον εἰς αἰγιαλὸν πολιῆς ἐκποσθε θαλάσσης
 Δικτῶν ἐξέρυσαν πολυπῶν· οἱ δὲ τε πάντες
 Κύμαδ' ἄλδος ποδέοντες ἐπὶ λαμάδοισι κίχωνται,
 Τὸν μὲν τ' ἥλιος φαίδων ἐξέλετο θυμόν.
 Ὡς ὅτ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχωντο.
 390 Δὴ ὥστε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
 Ὅφρα ἔπος ἔποιμι πό μοι καταδύμιόν ἐστιν.
 Ὡς φάτω. Τηλέμαχος δὲ φίλῃ ἐπετίθειτο πατρί·
 Κιεύσας δὲ θυρῶν, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
 395 Διῦρε δὴ ὅρσο γρηῦν παλαιανίη, ἥτε γυναικῶν
 Διμυῶν σκοπὸς ἴσοι κατὰ μέγαρ' ἡμετέρων·
 Ἐρχο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὅρρα τι εἴη.

Si jam non ipsum interfecit Philæus, aut Subulcus,
Aut tibi occurrit ruenti in domo. 360

Sic dixit. hunc autem audiuit Medon cata sciens.
Trepidus enim prociderat & jacebat sub fede, circum autem
pelle

Indutus erat bovis recenti, virans mortem nigram.
Statim autem a sedili surrexit, citoque exiit bovinam:
Telemachum autem postea aggressus cepit genua, 365
Et ipsum precans verbis velocibus alloquebatur:

O amice, ego quidem hic sum: tu vero contine te, & dic
patri,

Et ne me superans lædat acuto ferro,
Virorum procorum *causa* iratus, qui ei totonderunt
Possessiones in ædibus, te autem stulti nihil honorave-
runt. 370

Hunc autem subridens allocutus est prudens Ulysses:
Fide, quoniam te hic liberavit & servavit,
Ut noscas in animo, at dicas & alii,
Quod malefacto benefactum est longe melius.
Sed egressi ædibus sedete foris 375

Ex cæde in atrium, tuque & celeberrimus cantor,
Ut ego in domo laborem quod me oportet.

Sic dixit. illi autem exiverunt domo procedentes.
Sederunt autem illi Jovis magni ad altare,
Undique circumspectantes, cædem expectantes semper. 380
Circumspectans autem ibat Ulysses per suam domum, si quis
adhuc virorum

Vivus se subduxisset, fugiens mortem nigram.
Illos autem vidit prorsus omnes in sanguine & pulveribus
Collapsos multos: sicut pisces quos piscatores
Concavum in littus canum extra mare 385

Reti extraxerunt foraminoso: hi autem omnes
Undas maris desiderantes in arenis fusi sunt,
Horum quidem sol lucens abstulit animam,
Sic tunc proci alius super alio fusi erant.

Tunc Telemachum allocutus est prudens Ulysses: 390

Telemache, eja age mihi voca nutricem Eurycleam,
Ut verbum dicam quod mihi in animo est:

Sic dixit. Telemachus autem dilecto parebat patri:
Motoque ostio, allocutus est nutricem Eurycleam:

Ehodum move te anus antiqua, quæ mulierum 395

Famularum inspectrix es in domibus nostris:

Veni, vocat te pater meus, ut aliquid dicat.

Sic

- Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερ' ἐπλετο μῦθος.
 ὣς ἔειπεν δὲ θυράς μεγάρων ἢ ναιετάοντων.
 400 Βῆ δ' ἵμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόδ' ἡγεμόνδεν.
 Εὖρην ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κατμένιοις νέκυσιν,
 Αἵματι καὶ λυδρῷ πεπαλαγμένον· ὥς τε λένοντα,
 Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραυλοῖο,
 Πᾶν δ' ἄρα οἱ σῆδός τε παρήϊα τ' ἀμφοτέρωθεν
 405 Αἵματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὅπα ιδέσθαι.
 Ὡς Ὀδυσῆος πεπαλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὑπερδεν.
 Ἡ δ' ὥς ἐν νέκυάς τε καὶ ἀσπετον εἶσδεν αἶμα,
 Ἴδυσέν ῥ' ὀδυλύζαι, ἐπεὶ μέγα εἶσδεν ἔργον·
 Αἷ' Ὀδυσῆος κατέρυκε, καὶ ἔχεδεν ἱμένῳ περ·
 410 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόεντα προσήδα,
 Ἐν θυμῷ γρηῷ χεῖρι, καὶ ἴατο, μηδ' ὀλόλυξε.
 Οὐχ ὅση κατμένιοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ἄχισταίσομαι.
 Τῶσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ χέτλια ἔργα,
 Οὐκ ἔστι γὰρ ἄσπεκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 415 Οὐ κακόν, εὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅς τις σφίεας ἑσταφίκοιτο·
 Τῷ καὶ ἀπασδαλῆσιν ἀνείκα πότμον ἐπέωκε.
 Αἷ' ἄγε μοι σὺ γυναικας ἐνὶ μεγάροις κατὰλεξον
 Αἷ τί μ' ἀμαΐζουσι καὶ αἰ νηλεῖς εἰσι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
 420 Τοιγάρ ἐγώ σοι τέκνον ἀληθείῳ κατελέξω.
 Πενήκοντά τί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναικας
 Δμωαί, τίς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
 Εἰερά τε ζαῖνεν, καὶ δαλασώης ἀνέχεσθαι·
 Τῶν δώδεκα πάσαι ἀναδείης ἐπέβησαν,
 425 Οὐτ' ἐμὲ αἶσαι ὅτ' αὐτῷ Παιελόπειαν.
 Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν αἶξετο, εὐδὲ ἱ μήτηρ
 Σημαίνεν ἔασκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
 Αἷ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβάσ' ὑπεράϊα σγαλόεντα,
 Εἶπω σὴ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐτῶρε.
 430 Τῷ δ' ἀπαμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσῆος,
 Μήπω τίλῳδ' ἐπέγχε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπέ γυναιξίν
 Ἐλθέμεν ἅπτερ πρόσθεν ἀνείκα μηχανώμεντο.
 Ὡς ἄρ' ἔφη. γρηῷς δὲ δι' ἐκ μεγάρου βεβήκει,
 Ἀγγελίστα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέεσθαι νείσθαι.
 435 Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βεκόλον ἠδὲ συβώτῳ
 Ἐκ ἱ χαλασάμενος, ἔπειτα πτερόεντα προσηύδα,

Sic locutus est. illi autem impennatum fuit verbum:

Aperuit autem januas ædium bene habitatarum:

Perrexitque ire: at Telemachus ante præibat.

400

Invenit postea Ulysses cum interfectis mortuis,

Sanguine & pulvere inquinatum, tanquam leonem,

Qui comesto bove venit armentali,

Omne autem ei pectusque genæque utrinque

Cruentæ sunt: terribilisque est in vultum aspectu.

405

Sic Ulysses inquinatus erat pedes & manus desuper.

Illa autem postquam mortuôsque & infandum inspexit sanguinem,

Conata est jubilare, quoniam magnum vidit opus:

Sed Ulysses prohibuit, & tenuit cupientem licet:

Et ipsam compellans verbis velocibus alloquebatur:

410

In animo anus gaude, teque contine, neve jubiles.

Haud justum est interfectos ob viros gloriari.

Hos autem fatum domuit deorum, & impia opera.

Non enim quenquam æstimabant terrestrium hominum,

Non malum, neque quidem bonum, qui ad ipsos pervenisset:

415

Ideo & peccatis sædam mortem assecuti sunt.

Sed age mihi tu mulieres in domibus enumera

Quæ me inhonorant & quæ scelestæ sunt.

Illum contra alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:

Enimvero ego tibi fili veritatem dicam.

420

Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres

Famulæ, quas quidem opera docuimus operari,

Lanasque carpere, & servitutem tolerare:

Harum duodecim omnes impudentiam ingressæ sunt,

Neque me honorantes neque ipsam Penelopen.

425

Telemachus autem nuper quidem adolevit, neque ipsum mater

Imperare sivit in famulis mulieribus.

Sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,

Dicam tuæ uxori, cui aliquis deus somnum immisit.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

430

Nondum illam excita. tu autem huc dic mulieribus

Venire quæ antea indecora patrabant.

Sic dixit. anus autem per domum exivit,

Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundem.

At ipse Telemachum & bubulcum & subulcum

435

Ad se vocans, verbis velocibus alloquebatur:

In-

- Ἀρχετε νῦν νέκυας φορέειν, ἣ ἀνωχθε γυναικάς·
 Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλῆας ἠδὲ τραπέζας
 Τῶσπ' ἣ ἀπόγγισι πολυτρήτοισι καδαίρειν.
 440 Αὐτὰρ ἐπὶ πᾶσι δὴ πᾶντα δόμον κατακοσμήσῃσθε,
 Δμῶας ἐξαγαγόντες εὐσαδέῃ μεγάρῳ,
 Μισσηγύς τε Δόλυ ἣ ἀμύμον' ἔρκε' αὐλῆς
 Θεινίμεναι ξίφεσιν πανυῖκασιν, εἰσὶ καὶ πασῶν
 Ψυχὰς ἐξαφέλοισθε, ἣ ἐκκληαδούντ' Ἀφροδίτης
 445 Τῷ ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρον ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ.
 Ὡς ἔραθ'· αἱ δὲ γυναικες ἀλλῆες ἦλθον ἀπάσαι,
 Αἶν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι·
 Πρῶτα μὲν ἐν νέκυας φέρειν κατατεθνεῶσας,
 Καδδ' ἄρ' ὑπ' αἰθέσῃ σῖθισαν Δερκέ' αὐλῆς,
 450 Αἴθλησιν ἐρεΐδουσαι· σήμαινέ δ' Ὀδυσσεὺς
 Αὐτὸς ἐπιπαύρων· ταὶ δ' ἐκφόρεον ἣ ἀνάγκῃ.
 Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλῆας ἠδὲ τραπέζας
 Τῶσπ' ἣ σπύγγισι πολυτρήτοισι καδαίρειν.
 Αὐτὰρ Τηλέμαχ' ἣ βυκκλ' ἠδὲ συβώτης
 445 Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιησῶ δόμοιο
 Εὖον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῶαι, σῖθισαν δὲ Δύραξ·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
 Δμῶας ἐξαγαγόντες εὐσαδέῃ μεγάρῳ,
 Μισσηγύς τε Δόλυ ἣ ἀμύμον' ἔρκε' αὐλῆς,
 460 Εἵλιον ἐν γένει, ὅθεν ἔπας ἦεν ἀλυσά·
 Τοῖσι δὲ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἦρχ' ἀγορεύειν,
 Μὴ μὲν δὴ καὶ δαρῶ θαλάτῃ ἀπὲ θυμὸν ἐλοίμην
 Τάνων αἰ δὴ ἐμὴ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῖρ' αἶ,
 Μητέρ' δ' ἡμετέρῃ, παρὰ τε μνηστῆρον ἴαον·
 465 Ὡς ἄρ' ἔφη· ἣ πῆσμά νεῶς κυανοπρώροιο
 Κίον' ἐξάφας μεγάλης, περιβάλλε Δολιχό,
 Τῷ δ' ἔπειτα πανύσσας, μή τις ποσσὶν ἔδας ἱκνῆται·
 Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι πανυσιπτεροὶ ἢ πέλιαι
 Ἐρκεὶ ἐνὶ πηλῆξοσι, πόδ' ἐσῆκε ἐνὶ δάμνῳ,
 470 Ὀλοὺν ἐσιέμεναι, συγάρ' δ' ὑπεδέξατο κοῖτ'·
 Ὡς αἶψ' ἔξευς κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσσας
 Δαρῆσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκησ' ἀνέριον.
 Ἡσάμενον δὲ πόδεσσι μίνυδά περ, ἔπ' μάλα δῖω.
 Ἐκ δὲ Μελάνδιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε ἣ αὐλῶν·
 475 Τῷ δ' ἀπὸ μὲν ῥινὰς τε ἣ ἔσπευ γηλεῖ χαλκῷ.

Incipite nunc mortuos portare, & jubete mulieres:

At postea sedilia pulchra & mensas

Aqua & spongiis cavernosis purgare.

At postquam totam domum ornaveritis,

440

Famulas educentes stabili domo,

Inter tholum & bonum septum atri

Ferite ensibus longis, donec omnium

Animas auferatis, & obliviscantur Veneris

Quam a procis habebant, coibantque clam.

445

Sic dixit. mulieres autem confertæ venerunt omnes,

Graviter lamentantes, teneram lacrymam funden-

tes.

Primum quidem cadavera portabant mortua,

Subque porticu deposuerunt bene septi atri,

Sibi invicem innitentes. imperabat autem Ulysses

450

Ipse urgens: illæ autem exportabant etiam coactu.

At postea sedilia pulchra & mensas

Aqua & spongiis cavernosis purgarunt.

At Telemachus & bubulcus & subulcus

Rastris pavimentum fabrefactæ domus

455

Stringebant: exportabant autem famulæ, ponebantque foris.

At postquam omnem domum ornaverunt,

Famulas educentes stabili domo,

Inter tholum & bonum septum atri,

Cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effuge-

re.

460

His autem Telemachus prudens incepit dicere:

Non quidem jam pura morte animam auferam

Harum quæ meo capiti opprobria offuderunt,

Matrique meæ, apudque procos dormiebant.

Sic dixit: & funem navis nigræ

465

Ex columna aptans magna, circumjecit tholo,

Alte extendens, ne qua pedibus solum tangeret.

Sicut autem quando vel turdæ patulæ alis vel colum-

bæ

Reti impingunt, quod stat in fruticeto,

Diversorium intrantes, triste autem suscipit cubile:

470

Sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus

Colla laquei erant, ut miserrime morerentur.

Palpitabant autem pedibus paululum non adeo diu.

Eduxerunt autem Melanthium in vestibulumque & atrium:

Eique nares & aures sævo ferro

475

Am-

- Τάμενον· μήδ' αὖ τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὦμά δ' ἀσάσθαι,
 Χεῖρας τ' ἡδὲ πόδας κόππον κεκοπῶσι θυμῷ.
 Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖρας τε πόδας τε,
 Εἰς Οὔδυσσῃα δάμοι δὲ κίον· σταλέετο δὲ ἔργον.
 480 Αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλῳ τροφῷ Εὐρύκλειαν,
 Οἷσε θέειν γρηὺς κακῶν ἄκθ', οἷσε δέ μοι πῦρ,
 Ὅφρα θειάσω μέγαρον. σὺ δὲ Πύρρ' ὀπίσσω
 Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιτόλοισι γυναιξίν·
 Πάσας δ' ὀτρύνων δμῶας κατὰ δῶμα νίσσθαι.
 485 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῳ τροφῷ Εὐρύκλειαν,
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἡμὸν κατὰ μοῖραν ἔντες.
 Ἀλλ' ἄγε σοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔμας· ἐνείκω.
 Μὴδ' ὅτω ράκισιν πετυκασμένῃς ὀρέας ὤμους
 Ἔσθ' ἐνὶ μεγάροισι. νημεσιητὸν δὲ κεν εἴη.
 490 Τὼ δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Οὔδυσσῆς,
 Πῦρ νῦν μοι πρόπρον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
 Ὅς ἔφαθ'· ἔδ' ἀτίθησε φίλῳ τροφῷ Εὐρύκλειαν,
 Ἥτογκεν δ' ἄρα πῦρ ἣ δῆϊον. αὐτὰρ Οὔδυσσῆς
 Εὖ διαδέωσεν μέγαρον ἣ δῶμα ἣ αἰὲλιν.
 495 Γρηὺς δ' αὐτ' ἀνέβη διὰ δῶμασιν καὶ Οὔδυσσῃ,
 Ἀγγελεύσασα γυναιξί, ἣ ὀτρυνύσασα νίσσθαι.
 Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, ἅς μιν χερσὶν ἔχουσιν.
 Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφιχείοντο ἣ ἡσυχάζοντ' Οὔδυσσῃ,
 Καὶ κῆρυον ἀγαπαζόμεναι κεφαλῇ τε ἣ ὤμους,
 500 Χαῖρας τ' αἰνύμεναι. πόν δ' ἐγλυκύς ἡμερ' ἦρει
 Κλαυδμὲν ἣ σοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

Amputarunt: genitaliaque extraxerunt canibus cruda comeden-
da,

Manusque & pedes inciderunt irato animo.

Hi quidem postea abluti manusque pedesque,

Ad Ulyssē in domum iverunt: consummatumque est opus.

At hic alloquebatur dilectam nutricem Eurycleam: 480

Fer sulfur anus malorum medelam, ferque mihi ignem,

Ut suffiam domum. tu autem Penelopen

Venire huc jube cum ancillis mulieribus.

Omnes autem hortare famulas per domum venire.

Hunc autem rursus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea. 485

Næ jam hæc fili mi pro decenti locutus es.

Sed age lænamque tunicamque vestimenta feram.

Neque sic pannis testus latos humeros

Sta in domibus. indignum enim esset.

Hanc autem rursus allocutus est prudens Ulysses: 490

Sic dixit. neque non obedivit dilecta nutrix Euryclea:

Portavit autem ignem & sulfur: at Ulysses

Bene adolevit ædes & domum & aulam.

Anus autem rursus ascendit per domos pulchras Ulyssis, 495

Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.

Illæ autem iverunt ex domo, tædas in manibus tenentes.

Illæ quidem circumfundebantur & salutabant Ulyssē,

Et osculabantur amplectentes caputque & humeros,

Manusque capientes. hunc autem dulce desiderium cepit 500

Fletus & suspitii. cognoscebat autem animo omnes.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Η Σ Ψ.

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' τόδεσις.

Α Ναγνυρισμός Οδυσσεύς πρὸς τῷ γυναικί, ἣ ἀνὶ πατρὶ
πλάνης διηγημάτων ἀνακεφαλαιώσις, ἣ Οδυσσεύς ἣ Τη-
λεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἐξοδῶ.

Ψὶ δ' ἀναγνυρίζει πόσιν ὃν ποτε Πάριλότεια.

- Γ**ρηὺς δ' αἰς ὑπερῷ ἀνεβήκατο καγχαλόμενα,
Διαιούη ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἵοντα.
Γύναι δ' ἐρρώσαστο, πόδες δ' ὑπερλκτάμοντο.
Σπῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
5 Ἐγὼ Πάριλότεια, φίλον τέκν', ὅφρα ἴδῃαι
Ὀφθαλμοῖσι παῖσι καὶ τ' ἔλδαι ἡμάτι πάντι.
Ἡλδ' Οδυσσεύς, ἣ οἶκον ἱκάνεται ὁπ' ἐπ' ἑλδῶν.
Μνηστῆρας δ' ἐκτείνων ἀγέλαρας, οἷδ' ἔνδον οἶκον
Κλέισκον, ἣ κῆματ' ἔδον, βίοντα σὺ ταῦτα.
10 Τῷ δ' αὖτε προσέειπε τριφύων Πάριλότεια,
Μῦα φίλη, μάρτυρ σι θεοὶ δέσταν· οἷτε δυνάσται
Ἀφρονα ποιῆσαι, ἣ ἐπίφρονά περ μάλ' ἵοντα,
Καί σι χαλιφρονέοντα σαφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἱ σὲ περ ἐβλάψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσῆμεν ἦσθα.
15 Τίπτε με λωβεύεις πολυτεχνεία θυμὸν ἔχουσαν,
Ταῦτα παρὲς ἐρέουσα; ἣ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδίοι, ὅς μ' ἐπέδυσσε φίλα βρέφαρ' ἀμοφικαλύψας;
Οὐ γάρ τω ποῖόνδε κατέδραδον, ἐξ ἧ Οδυσσεύς
Ὄχετ' ἐποφόμεν' ἀκακοῖλον ἐκ ὀνομασῶ.
20 Ἀλλ' ἔγωγε νῦν κατὰβηδι, ἣ ἄψ' ἔρχου μέγαρόνδε.
Εἰ γάρ σι μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἰ μοι ἔασι,
Ταῦτ' ἑλδῶσ' ἡγγαίη, ἣ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρε,
Τῷ καὶ σάχα συγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
Ἀδης ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ τῷτο γε γῆρας ὀνήσει.
25 Τῷ δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὐκ σι λωβεύω, τέκνον φίλον· ἀλλ' ἐγυμνὸν σι

Η' λ' σ'

ODYSSEÆ HOMERII XXIII.

LIBRI

Argumentum.

Agnitio Ulyssis apud uxorem, & erroris narrationum summa, & Ulyssis & Telemachi cum domesticis exitus.

‡. Agnoscit maritum suum tandem Penelope.

ANus autem cœnaculum ascendit cachinnans,
 Heræ dictura dilectum maritum intus esse.
 Genua autem properabant, pedesque agitabantur:
 Stetit autem super capite, & ipsam allocuta est:
 Surge Penelope dilecta filia, ut videas
 Oculis tuis quæ cupis dies omnes.
 Venit Ulysses, & domum ingressus est sero licet veniens.
 Procos autem interfecit superbos qui ejus domum
 Contristabant, & possessiones comedebant, violabantque filium.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
 Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt: qui possunt
 Insipientem facere, & prudentem admodum,
 Et insipientem prudentiam inire fecerunt:
 Qui te læserunt: antea autem mente bona eras.
 Cur me contumelia afficis perdolentem animum habentem,

Hæc aliorum dicens? & ex somno fuscitas
 Dulci, qui me vinxerat meas palpebras complexus?
 Nunquam enim sic dormivi, ex quo Ulysses
 Ivit visurus malum Ilium infandum.
 Sed age nunc descende, & retro vade in domum.
 Si enim aliqua me alia mulierum, quæ mihi sunt,
 Hæc veniens nunciaffet, & ex somno excitasset,
 Ideo mox duriter ipsam ego remisissent ire
 Rursus intra domos: te autem in hoc quidem senectus juvat.

Hanc autem rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
 Non te contumelia afficio filia dilecta: sed vere tibi

- Ηλδ' Οδυσσεύς, κῆ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύει.
 Ο' ξαινῶ, πῶν πάντες ἀήμων ἐν μεγάροισι.
 Τηλέμαχ' δ' ἄρα μιν πάσαι ῥῆδον ἔνδον ἴοντα·
 30 Ἀλλὰ σοφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἐκάλειν,
 Ὅφρ' ἀνδρῶν αἴσαιτο βίβω ὑπερλωρόντων.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡ δ' ἔχαιρε, κῆ ἀπὸ λίκτροιο δοῦσα
 Γρηὶ περιπλήχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἦκε.
 Καί μιν φωνήσας ἔπειτα πτερόντα προσήδα,
 35 Εἰ δ' ἄγε δὴ μοι μάλα φίλη νημερτὲς ἴσταε,
 Εἰ ἐπεὶ δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
 Ὅπως δὴ μνηστῆριν ἀναδείσι χεῖρας ἔφηκε
 Μῦν' ἔων, οἱ δ' αἰὲν ἀολλείς ἐνδον ἑμμενον.
 Τίω δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
 40 Οὐκ ἴδαν, εἰ τυδόμεν, ἀλλὰ γόνον οἶον ἄκων
 Κτειρομένων· ἡμεῖς δὲ μυχθ' θαλάμων εὐπῆκτων
 Ἡμεῖς ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρήαι.
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλειος
 Τηλέμαχ'· πῶν γάρ γε πατὴρ προέηκε καλίσσας.
 45 Εὖρον ἔπειτ' Οδυσσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσι
 Ἐξάθ'· οἱ δὲ μιν ἀμφὶ κρατάεπιδον ὕδας ἔχοντες,
 Κεῖατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδῶσα κα θυμὸν ἰάνθης
 Αἵματα κῆ λυδρῶν πεταλαγμένον, ὥς τι λέντα.
 Νῦν αἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλῇσι δύρσαν
 50 Ἀΰρας· αὐτὰρ ὁ δῶμα θειῆται περικαλλές,
 Πῦρ μέγα καίμεν'· σὲ δὲ με προέηκε καλίσσας.
 Ἀλλ' ἔπειτα, ὅρα σφῶιν εὐφροσύνης ἐπιβῆτον
 Ἀμφοτέρων φίλον ἦτορ· ἔπειτα κακὰ πολλὰ τίποσδε.
 Νῦν δ' ἤδη σὸς μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσας.
 55 Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφίσι', ἄρε δὲ κῆ σὲ
 Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἶπτερ μιν ἔρεζον
 Μνηστῆρες, αἷς πάντας αἴσαιτο ὧ ἐνὶ οἴκῳ.
 Τίω δ' αὖτε προσέειπε παρὶφρων Πηνελόπεια,
 Μάλα φίλη, μή τι μὲν ἐπὶ δόχῳ καυχώμεσθα.
 60 Οἶσθα γὰρ ὡς κ' ἀπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φασίη
 Πᾶσι, μάλιστ' ἐμοὶ σι κῆ υἱὲ πῶν πελάμεσθα.
 Ἀλλ' ἐκ ἔσθ' ὕδω μῦθ' ἐπ' αὐτῷ, ὡς ἀγορεύεις.
 Ἀλλὰ σι ἀθανάτων κτάνε μνηστῆρας ἀγῶες,
 Τρεῖν ἀγασάμεν' θυμαλγία κῆ κακὰ ἔργα.
 65 Οὐπτε γὰρ αἴσκειν ἐπιχθονίων ἀνδρῶντων,

Venit Ulysses, & domum ingressus est, sicut dico.

Ille hospes, quem omnes ignominia afficiebant in ædibus:
Telemachus quidem eum olim sciverat intus esse.

Sed prudens cogitationes patris occultrabat,

30

Ut virorum puniret violentiam superborum:

Sic dixit. illa autem lætata est, & lecto profliliens

Anum complexa est, a palpebris autem lacrymas misit:

Et ipsam loquens verbis velocibus allocuta est:

Eja age jam mihi nutrix dilecta verum dic,

39

Si vere jam domum venit, ut ais,

Quomodo scilicet procis impudentibus manus immisit

Solus cum esset, illi enim semper conferti intus manebant.

Hanc autem rursus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:

Non vidi, non audiui, sed gemitum & tumultum solum audiebam

40

Interfectorum: nos autem in secessu thalamorum compagibus aptorum

Sedebamus turbatz, januzque nos tenebant aptæ i. e. clausæ:

Antequam me tuus filius a domo vocavit

Telemachus: hunc enim pater præmiserat vocare.

Inveni postea Ulysses inter cæcos mortuos

45

Stantem: solidum pavementum tenentes,

Jacebant unus super altero. tu videns animo exhilarata fuisses

Sanguine & cruore sædatum, tanquam leonem.

Nunc hi quidem jam omnes in atriensibus januis

Congregati: at ipse domum fuffit perpulchram,

50

Ignem magnum accendens. te autem me misit vocare.

Sed sequere, ut vobis lætitia imbuatis

Ambo dilectum cor. quoniam mala multa passi estis.

Nunc autem jam hoc longum desiderium perfectum est.

Venit quidem ipse vivus domum redux, invenit autem

& te

55

Et filium in ædibus: male autem qui ei faciebant

Proci, eos omnes punivit sua in domo.

Hanc autem rursus alloquebatur prudens Penelope:

Nutrix dilecta, nondum magnopere glorieris ridens.

Scis enim quod gratus in domo appareret

60

Omnibus, maxime autem mihiq; & filio quem genuimus.

Sed non est hoc verbum verum, sicut dicis:

Sed aliquis immortalium interfecit procos superbos,

Ob injuriam indignatus tristem & mala opera.

Naud quenquam enim æstimabant terrestrium hominum,

65

- Οὐ κακόν, εἰ μὴν ἐσθλόν, ὅπως σφέας εἰσαφίκοιτο·
 Τῷ δὲ ἀπασθάλιας ἔπαδον κακόν. αὐτὰρ Οὔδυσσῆος
 ὦλεσε πολλὸν νότον Ἀχαιῶν, ὥλετο δ' αὐτός.
 Τῷ δ' ἡμέβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
 70 Τέκνον ἑμὸν, ποῖόν σε ἔπ' οὐ φύγει ἔρκ' ὀδόντων;
 Ἦ πόσιν ἔνδον ἶόντα παρ' ἐχάρη ἔποτ' ἔρησθα
 Οἴκαδ' ἐλθίσσασθαι; θυμὸς δέ τοι αἶν' ἄπτεσθ'.
 Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σήμα ἀεφραδῆς ἀλλὰ π' ἔγω·
 Οὐκ ἔτι, τί μιν σὺς ἤλασε λυγρὸν ὄδοντα,
 75 Τῷ ἀπονίζουσα φρασάμην. ἔδειλον δέ σοι αὐτῇ
 Εἰπόμεν· ἀλλὰ με κύν' ἐλὼν ἐπὶ μάσασα χερσὶν,
 Οὐκ ἔτι εἰπόμεναι, πολυδρέησι νόοιο.
 Ἀλλ' ἔτι δ' αὐτὰρ ἰγὼν ἡμῶν περιδύσομαι αὐτῆς,
 Αἱ κύν' σ' ἐξαπάω, κτενάϊ μ' οὐκ ἔσθ' ὀλέθρῳ.
 80 Τῷ δ' ἡμέβετ' ἔπειτα περιφρων Πηνελόπεια,
 Μαῖα φίλη, χαλεπὸν σε θεῶν αἰνευμάτων
 Δύωκα ἔρυσθαι, μάλα περ πολυίδειν εἴσαν.
 Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἑμὸν, ὅφρα ἴδωμαι
 Ἀνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἢ δ' ὅς τις ἔπεφεν.
 85 Ὡς φασμένη, κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
 Ὀρμαιν', ἣ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερένοι,
 Ἦ παρῶσα κύστις κάρη καὶ χεῖρ λαβύσα.
 Ἦ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λαῖνον ἑδόν,
 Ἐξέτ' ἔπαυ' Οὔδυσσ' ἐναντίον εὐ πυρὸς αἰγῇ,
 90 Τοίχη τεύχεσσι· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρῶν
 Ἦτο κάππε ὀρόων, πομπέγμεν' ἢ αἶ μιν ἔπει
 Ἰφθίμη παρακοίτας, ἔπει ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
 Ἦ δ' ἄρ' αὖτε δῶν ἦτο, τάφ' δέ οἱ ἦτορ ἴκανε.
 Ὀψα δ' ἄλυσσε μὲν μιν ἐνωτιδίῳ ἐσθλῷ σκευῇ,
 95 Ἀλυσσε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροὶ ἑματ' ἔχοντα.
 Τηλέμαχ' δ' ἐνείπτεν, ἔπ' ἑφ' ἑφ' ἑφ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
 Μητὲρ ἑμή, δύσμητερ, ἀπλῆϊα θυμὸν ἔχουσα,
 Τίφ' ἔγω πατρός νοσφίζεαι, εἰδὲ παρ' αὐτῶν
 Ἐξομένη μῦθοισιν ἀνείρεαι εἰς ματαλῆς;
 100 Οὐ μὲν κ' ἄλλα γ' ὠδὲ γυνὴ τετλημένη θυμῷ
 Ἀνδρὸς ἀφισαῖν, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
 Ἐλδοι ἡμεῖς ἔνθ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στενωπὴ ἐστὶ λίδοιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περιφρων Πηνελόπεια,

Non malum neque quidem bonum, quicunque ad ipsos venerunt:

Ideo ob scelera passi sunt malum, at Ulysses
Perdidit longe reditum ab Achaia, periitque ipse.

Huic autem postea respondit dilecta nutrix Euryclea:
Filia mea, quale tibi verbum excidit septo dentium? 70
Quæ maritum qui intus est apud focum, nunquam dicis
Domum esse venturum? animus autem tibi semper incredulus.

Sed age tibi & signum permanifestum aliud quoddam dicam:
Cicatricem, quam quondam ei sus infixit albo dente,
Hanc abluens agnovi, volebam autem tibi ipsa 75
Dicere: sed me ille capiens in ore manibus,
Non sinebat dicere, astutia mentis.

Sed sequere: at ego tecum de me conditionem inibo ipsa,
Si te decepero, ut interficias me miserrima morte.

Illi respondit postea prudens Penelope: 80
Nutrix dilecta, difficile te est deorum immortalium
Consilia tenere, *id est nosse*, valde licet multis sciam.
Sed tamen eamus ad filium, ut videam
Viros procos interfectos, & qui interfecit.

Sic dicens, descendit de cœnaculo: multa autem ei cor 85
Movebat, an eminus dilectum maritum interrogaret,
An astans oscularetur caput & marmus capiens.
Hæc autem postquam ingressa est & transivit lapideum limen,
Sedit postea Ulyssi ex adverso in ignis splendore,
Parietis alterius; ille autem ad columnam longam 90
Sedebat deorsum spectans si quid ipsi dicat
Fortis uxor, postquam videbat oculis.

Hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
Oculis autem aliquando ipsum obrutu aspiciebat,
Aliquando autem ignorabat mala corpori vestimenta habentem. 95

Telemachus autem increpabat, verbumque dixit, & compellabat:

Mater mea mala mater, sævum animum habens,
Cur sic a patre separaris, neque apud ipsum
Sedens verbis interrogas neque scrutaris?
Non quidem alia sic mulier toleranti animo 100
Viro absisteret, qui ei multa perpeffus
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc autem rursus alloquebatur prudens Penelope.

- 105 Τάρον ἡμὲν, θυμὸς μοι ἐνὶ στήθεσι σέδηται.
 Οὐδέ τι προσφάσθαι δυνάμει ἔπος, εὐδ' ἐρείσθαι,
 Οὐδ' εἰς ὅσα ἰδέσθαι εὐαντίον. εἰ δ' ἐπὶ δὴ
 Εὔσ' Ὀδυσῆος, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
 Γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον. ἔτι γὰρ ἡμῖν
- 110 Σήμαδ' αἶ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἰδμεν ἀπ' αἶων.
 ὣς φάτο. μέδισεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπειτα πατέρωντα προσεΐδα,
 Τηλέμαχ', ἦτοι μνηστῆρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἱάσον
 Πειράζων ἡμῖνεν· σάχα δὲ φράσσεται καὶ ἄριστον.
- 115 Νῦν δ' ὅττι ρυπῶν, κακὰ δὲ χροὶ ἄμασσι ἔμας,
 Τῶν τε ἀπαμύζει με, καὶ ἔγω φησὶ πόν εἶναι.
 Ἡμῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.
 Καὶ γὰρ τίς δ' ἔνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
 ὃ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀροσηπῆρας ὀπίσω,
- 120 Φάτω, πῆυς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν.
 Ἡμῖς δ' ἔρμα πόλησ' ἀπέκταμεν, οἱ μέγ' ἄριστοι
 Κῦρων εἰν Ἰθάκῃ. τῷ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδα,
 Αὐτὸς ταῦτά γε λάδωνε πάτερ φίλε, σῶν γὰρ ἄριστον
- 125 Μῆνιν ἐπ' ἀνδρώπυς φάσθ' ἔμμεναι, εὐδὲ καὶ αἶς σοι
 Ἀλῶ· ἀνὴρ ἐρείσσει καταδνητῶν ἀνδρώπων.
 Ἡμῖς δὲ μεμαῶτες ἀμ' ἐλόμεθ', εὐδὲ τί φημι
 Ἀλκῆς δαδῆσθαι, ὅση δυνάμεις γε πάρεσσι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
- 130 Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρεῶ ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
 Πρῶτα μὲν ἄρ λῦσασθε, καὶ ἀμφίσσασθε χιτῶνας,
 Δμῶαί τ' ἐν μεγάροισιν ἀνάγιντε ἅμαδ' εἰσέσθαι.
 Αὐτὰρ θεῖος αἰοῖδος ἔχων φόρμιγγα λιγυῖαν
 Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοταίγμων ὀρχηδμοῖο,
- 135 ὣς κεν περ φαίην γάμον ἔμμεναι, ἐκπὸς ἀκύνων,
 Ἥ ἐν' ὁδὸν σείχων, ἢ οἱ περναίεσσιν
 Μὴ πρῶσθε κλέος ἄρ' ὅπως κατὰ ἄστυ γένηται
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων, πρὶν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
 Ἀγρόν ἐς ἡμέτερον πολυδύνδρων· ἔνθα δ' ἔπειτα
- 140 Φρασόμεθ' ὃ, τὰ καὶ κέρδι· Ὀλύμπῳ ἰγυαλίῃ.
 ὣς ἔφαδ'. οἱ δ' ἄρα πῶ μάλα μὲν κλίον ἠδ' ἐπίθοσαν.
 Πρῶτα μὲν ἐν λῶσαντο, καὶ ἀμφίσταντο χιτῶνας·
 Ὁπλισθεν δὲ γυναῖκες. ὃ δ' ἔειπε θεῖος αἰοῖδος

Fili mi, animus mihi in pectoribus stupet. 105
 Neque alloqui possum verbis, neque interrogare,
 Neque in vultum videre contra. si autem revera scilicet
 Est Ulysses, & domum venit, certe prorsus nos
 Cognoscemus inter nos & melius. sunt enim nobis
 Signa quæ scilicet & nos abscondita scimus ab aliis. 110

Sic dixit. risit autem pertolerans dius Ulysses,
 Statim autem Telemachum verbis velocibus alloquebatur:
 Telemache, equidem matrem in domibus sine
 Tentare me: forsan autem agnoscet & melius.
 Nunc autem quia squalleo, turpique corpus amictu sum ami-
 ctus, 115

Ideo non æstimat me, & nondum fatetur ipsum esse.
 Nos autem consultemus ut plane optime fiat.
 Etenim aliquis uno viro interfecto in populo,
 Cui non multi sint adjutores retro,
 Fugit, affinesque relinquens & patriam terram: 120
 Nos autem columen civitatis interfecimus, qui erant longe
 optimi

Juvenum in Ithaca: ideo consulere jubeo.
 Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
 Ipse hæc videas pater dilecte. tuum enim optimum
 Consilium in hominibus dicunt esse, neque quisquam ti-
 bi 125

Alius vir certet mortalium hominum.
 Nos autem prompti simul sequemur, negoque
 Fortitudine me aliis secundum fore, quanta quidem potentia
 adest.

Hunc autem respondens allocutus est dives consiliis Ulysses;
 Tibi enim ego dicam ut mihi videtur esse optimum: 130
 Primum quidem lavamini & induimini vestes,
 Famulasque in domibus jubete vestimenta capere.
 At divinus cantor tenens citharam stridulam
 Nobis præeat amatrice ludorum saltatione,
 Ut aliquis autemet nuptias esse, extra audiens, 135
 Vel per viam ambulans, aut qui circum habitant;
 Ne antea fama lata cædis in urbe fiat
 Virorum procerum, quam nos exeamus extra
 Agrum in nostrum arboriferum: illic autem postea
 Consultabimus quod utile Olympius præbebit. 140

Sic dixit. hi autem hunc omnino & audiverunt & ei paruerunt.
 Primum igitur lavabantur, & induebant tunicas:
 Adornabanturque mulieres. ipse autem cepit divinus cantor
 Ci-

- Φόρμιγγα γλαφυρῶν, ἐν δὲ σφισιν ἱμερον ὄρσει
 145 Μολπῆς τε γλυκερῆσι καὶ ἀμύμονος ὀρχηδμοῖο.
 Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιτοναχίζων ποσσὶν
 Ἀνδρῶν παίζοντων καλιζώνων τε γυναικῶν.
 Ὡς δὲ αἱ εἴπεσκε δόμων ἐκποσδεν ἀκίων,
 Ἦ μάλα δὴ τις ἐγήμε πολυμήνῃσι βασιλείαν.
 150 Σχετλίη, ἡδ' ἐτλη πόσις ἔκ κελεύδιοιο
 Εἵρυσσαι μέγα δῶμα διαμπερές, ὅφρ' ἂν ἴκοιτο.
 Ὡς ἄρα τις εἴπεσκε· πᾶ δ' ἔα ἴσαν ὡς ἐπέτυχτο.
 Αὐτὰρ Οὔδυσσῆα μεγαλήτορα φ' ἐνὶ οἴκῳ
 Εὐρωμένη παμὴν λῦσιν, καὶ χρίσειν ἐλαίῳ.
 155 Ἀμφὶ δὲ μιν φάρ' καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
 Αὐτὰρ κακκεφαλῆς χεῖρας πολὺ κάλλος Ἀθλῶν,
 Μείζονα τ' εἰσέειπεν καὶ πάσσονα· καδδὲ κέρμετος
 Οὐλας ἦκε κόμας ὑακινθίνῳ ἀνθεομοίαις.
 Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περὶ χεῖρας ἀργύρου ἀνὴρ
 160 Ἰδῆται, ὃν Ἡφαιστος δίδασκε καὶ Παλλὰς Ἀθλῶν
 Τέχνῃσι παντοίῃσι, χαίρειντα δὲ ἔργα τελέει,
 Ὡς μὲν τῷ περὶ χεῖρας χεῖρας κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
 Ἐκ δ' ἀσπαμίνθου βῆ δέμας ἀδαυάποισιν ὁμοῖος.
 Ἀψ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔξεν' ἐπ' ἄρ' ὄνους ἐνδερ' ἀνέστη,
 165 Ἀντίον ἦς ἀλόχευ' καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
 Δαιμονίη, περὶ σοὶ γε γυναικῶν θελυτεράων
 Κῆρ ἀτέρπεινον ἔδηκαν ἐλύμπια δόματ' ἔχοντες.
 Οὐ μὲν κ' ἄλλα ὥς γυνὴ στεγνὴ θυμῷ
 Ἀνδρὸς ἀφεισάων, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
 170 Ἐλθοὶ ἱεκοσφ' ἔπει ἱε πατρίδα γαῖαν.
 Ἀλλ' ἄγε μοι μάλα γόρπον λήχ' ὅφρα καὶ αὐτὸς
 Λέξομαι. ἢ γὰρ τῇ γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
 Τὸν δ' αὖτις προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
 Δαιμονίη, ἔτ' ἄρ' π' μεγαλίζομαι, ἡδ' ἀδεύειν,
 175 Οὐδέ τί μιν ἄγαμαι· μάλα δ' ἔσσι οἷδ' οἷος ἔσθαι
 Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
 Ἀλλ' ἄγε οἱ γόρπον πυκινὸν λήχ' Εὐρύκλειαν
 Ἐκπῶς εὐκαθέ' ὀδύνην, πόν' ῥ' αὐτὸς ἐποιεί.
 Ἐνθά οἱ ἐκδῆσαι πυκινὸν λήχ' ἡμβαλὲ τ' ἐνὶ ῥῷ,
 180 Κῶμα καὶ χλαῖνας καὶ ῥήγας σιγαλόωνται.
 Ὡς ἄρ' ἔφη πόσις περὶ μέντοι· αὐτὰρ Οὔδυσσῆς
 Ὀχθήσας ἀλοχὸν προσεφάνει κέδ' εἰδῆαν,

Citharam concavam, ipsisque desiderium movit
Cantusque dulcis & inculpatæ saltationis.

145

Post hæc magna domus reboabat undique pedibus
Virorum ludentium pulchritudinumque mulierum.

Sic autem aliquis dicebat domos extra audiens:

Nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.

Improba, non sustinuit mariti sui primi

150

Servare magnam domum perpetuo, donec veniret.

Sic igitur aliquis dixit. hæc autem nesciebant quomodo sese haberent.

At Ulysses magnanimum sua in domo

Eurynome custos penus lavit, & unxit oleo:

Circum autem ipsum pallium pulchrum jecit & tuni-
cam.

155

At in capite fudit multam pulchritudinem Minerva,

Majoremque aspectu & crassiore: deque capite

Crispas ei demisit comas hyacinthi flori similes.

Ut cum quis aurum circumfundit argento vir

Peritus, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva

160

Artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit:

Sic quidem huic circumfudit gratiam capitique & humeris.

E balneo autem exivit corpore immortalibus similis:

Iterum autem rursus resedit in sede unde surrexerat,

Contra suam uxorem: & ipsam allocutus est:

165

Mirabilis, præ tibi mulieribus foemineis

Cor durum fecerunt olympias domos habitantes,

Haud quidem alia sic mulier toleranti animo

A viro absisteret, qui ei mala multa perpeffus

Venisset vigesimo anno in patriam terram.

170

Sed age mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse

Dormiam. nam huic quidem ferreus in pectoribus animus.

Illum contra alloquebatur prudens Penelope:

Mirabilis, neque quicquam me magnifice effero, neque te par-
visacio,

Neque nimis afficior: perquam autem bene scio qualis e-
ras

175

Ex Ithaca in navi iens longis remis instructa.

Sed age ei sterne densum lectum Euryclea

Extra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit.

Ibi ei exposito denso cubili, injicite lectum,

Pelles & lænas & lodices stupendos.

180

Sic dixit maritum tentans, at Ulysses

Ingemiscens uxorem allocutus est casta doctam:

- Ω γυῖαι, ἢ μάλα τὸτο ἔπ' ὀδυμαλγῆς ἔειπες.
 Τίς δέ μοι ἄλλοτε θῆκε λήχῃ; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
 185 Καὶ μάλ' ἐπισαμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
 Ρηϊδῶς ἐδίδων δαῖτη ἀλλήν ἐνὶ χώρῃ.
 Ἀνείρων δ' ἐκ ἀν' πρὸς ζωὸς βροτῶς, ἐδὲ μάλ' ἦβων,
 Ρ' εἰα μετοχλίσσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
 Ἐν λήχῃ ἀσκητῶ· σὸ δ' ἐγὼ κάμον, ἐδέ πρὸς αἶθερ.
 190 Θάμνω' ἔφν πανύφωλ' ἐλαῖης ἔρκεσ' εὐπὸς,
 Ἀκμινὸς θαλείων· πάχετ' δ' ὡς ἦν τε κίων·
 Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν δάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεισα
 Πυκνῆς λιθάδεσσι, καὶ δὲ κενόπτερυν ἔρεξα.
 Κόλησας δ' ἐπ' ὤμῃσιν οὐρας πυκνῶς ἀραρήσας.
 195 Καὶ πὺτ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην πανύφωλ' ἐλαῖης.
 Κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προσημῶν, ἀμφέξεισα χαλκῷ
 Εὐ καὶ ἐπισαμένως, καὶ ἐπὶ γαστέρῳ ἴδωσα,
 Ἐρμῖν ἀσκήσας· σέτρηνα δὲ πάντα περέτρω.
 Ἐκ δὲ πῶ ἀρχόμεσ' ἰλὺσ' ἔξιον, ὄφρ' ἐτέλεισθε,
 200 Δαιδάλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι.
 Ἐκ δ' ἐσάνυσσα ἱμάσιν βοὸς φοίνικι φανίῳ.
 Οὕτω ποὶ ποδὲ σῆμα πιφαύσκομαι· ἐδέ πρὸς οἶδα
 Εἴ μοι ἐτ' ἔμπεδόν ἐστι, γυῖαι, λήχῃ, ἢ πρὸς ἦδη
 Ἀνδρῶν ἄλλοτε θῆκε σαρμῶν ὑπὸ πυθμίν' ἐλαῖης.
 205 Ως φάτο. πῶς δ' αὐτὰ λύτο γένασιν καὶ φίλον ἦτορ,
 Σήματ' ἀναγνέσθαι πᾶσι τοῖς ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
 Δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰδὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 Δαρὴν βάλλ' Ὀδυσσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσήδα,
 Μὴ μοι Ὀδυσσεὺς σκύζῃ, ἐπεὶ πᾶσι περ ἄλλα μάστιγι
 210 Ἀνθρώπων πέπνυσσ'· θεοὶ δ' ὤπαζον οἰζῶν,
 Οἱ γὰρ ἀγασσάμενοι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
 Ἠβης σαρπίνῃσιν, καὶ γῆρας ἐδὸν ἐκίσδαι.
 Αὐτὰρ μὴ νῦν μοι ποδὲ χῶοιο μηδὲ νεμέεσσα,
 Οὐνεκά σ' ἐσπεύωτον ἐπεὶ ἴδον, ἐδὲ ἀγάπησα.
 215 Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
 Ἐρρήκει μὴ πᾶσι με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπίεσιν
 Ἐλθὼν. πολλοὶ γάρ κακὰ κέρδεα βελάδουσιν.
 Οὐδέ κεν Ἀργεῖη Ἐλένη Διὸς ἐκγαυῖα
 Ἀνδρῶν παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλόπτην καὶ δυνῆ,
 220 Εἴ ἦδη ὁ μιν αὐτὸς ἀρήϊος ἦεν Ἀχαιῶν
 Ἀξέμεναι οὐκ ἔοικε φίλῳ ἐς τατρείδ' ἔμμελον.

O mulier, certe valde hoc verbum animo meo triste dixisti.

Quis autem mihi alibi posuit lectum? difficile enim esset

Et perquam bene scienti, nisi Deus ipse veniens 185

Facile volens poneret alio in loco.

Virorum autem haud quisquam vivus homo, neque valde virgens,

Facile amoliretur. quoniam magnum signum extat

In lecto laborato: id autem ego feci, neque quisquam alius.

Frutex erat patulus foliis olivæ septum intra, 190

Vigens, florescens: spissitudine autem erat tanquam columina:

Huic autem ego circumdans thalamum struxi, donec perfeci

Densis lapidibus, & bene desuper texi:

Conglutinatasque imposui januas dense aptas:

Et tunc postea abscidi comam frondosæ olivæ: 195

Truncum autem ex radice incidens, circum polivi ære

Bene & scite, & ad amussim direxi,

Fulcrum faciens: terebravi autem omnia terebra.

Exque hoc incipiens lectum dolavi, donec perfeci,

Variegans auroque & argento & ebore, 200

Extra autem extendi pellem bovis purpura splendidam.

Sic tibi hoc signum dico: neque scio

An mihi adhuc incolume est, mulier, cubile, aut aliquis jam

Virorum alibi posuit succiso fundo olivæ.

Sic dixit. ejus illic soluta sunt genua & proprium cor, 205

Signa recognoscentis quæ ei certa dixerat Ulysses.

Lacrymans autem postea recta cucurrit, circumque manans

Collum jecit Ulyssi, caput autem osculata est: & dixit:

Ne mihi Ulysses irascere, quoniam in aliis maxime

Hominum prudens fuisti: dii autem dederunt ærumnam, 210

Qui nobis inviderunt una manentes

Juventute delectari, & senectutis limen attingere.

At ne nunc ob hoc irascere neque indignare,

Quod te non primum postquam vidi, sic amplexa sum.

Semper enim mihi animus in pectoribus meis 215

Horrebat ne me quis hominum deciperet verbis

Veniens. multi enim malas astutias cogitant.

Neque Argiva Helena Jove nata

Viro cum externo mixta esset amore & lecto,

Si scivisset quod ipsam iterum bellicosi filii Achivorum 220

Ducturi domum dilectam in patriam essent.

Hanc

- Τῷ δ' ἦτοι ῥῆμα θεὸς ὤρρεν ἔργον ἀνέκ·
 Τῷ δ' ἄτλω ἔ' πρόσθεν ἐφ' ἐγκάτ'δετο θυμῷ
 Λυγρῷ, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἴκετο πένθος.
 225 Ναυ δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀμφραδείας κατέλεξας
 Εὐνῆς ἡμετέρης, τῷ ἔ' βροτὸς ἄλλ' ὅπασπε,
 Ἀλλ' οὔ σὺ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφιτολ' μία μὲν
 Ἀκροεῖς, (ὧ μοι δῶκε πατήρ ἐπ' δῶρο κίεσθ',
 Ἡ γῶν εἴρυτο θύρας τυκινὲ θαλάμοιο)
 230 Πείθεις δὴ μὲν θυμὸν ἀπλῶς περ μάλ' ἴονα.
 Ὡς φάτο. τῷ δ' ἐπ' μᾶλλον ὕψ' ἱμερον ὤρσε γόοιο·
 Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κείν' εἰδὼν.
 Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῇ νηχομένοισι φανείη,
 Ὡντε Ποσειδάων Διργέα νῆ' ἐπὶ πόντῳ
 235 Ραίσῃ ἐπειγομένῳ ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ,
 Πᾶυροι δ' ἐξέφυγον πολίης ἁλὸς ὑπερόνδε
 Νηχομένοι, πολλὰ δὲ περὶ χροὶ πέτροφιν ἄλμῃ,
 Ἀσπασιοὶ δ' ἐπέβαν γαίης, κακώσασκε φυγόντες·
 Ὡς ἄρα τῇ ἀσπασὸς ἔλω πόσις εἰστορήσθαι.
 240 Διρῆς δ' ἔπαυ πάμπαν ἀφίστο πῆχαι λάκῳ·
 Καὶ νῦν καὶ ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλ' ἠώς,
 Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' εἴησθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 16 + Νίκασα μὲν ἐν περάτῃ δολιχῷ ἔχθην, ἧῷ δ' αὖτε
 Ρύστατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόφρονον, ἐδ' ἐὰ ἵππας
 245 Ζάγνυσθ' ὠκύποδας φάθ' ἀνδράποισι φέροντας
 Λάμπον καὶ Φαέονδ', οἳτ' ἧῷ τῶλοι ἄγασι.
 Καὶ πότερ' ἄρ' ὧ ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὡς γυνῆ, ἔ' γάρ πε πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέδλων
 Ἡλδομεν, ἀλλ' ἐπ' ὅτισδεν ἀμέτρητ' ὀν' ἔσται
 250 Πολλὸς καὶ χαλεπὸς, σὸν ἐμὲ χρή πάντα πελέεσσαι.
 Ὡς γάρ μοι ψυχὴ μινδύσατο Τειρεσίω
 Ἡματι τῷ ὅτε δὴ κατέβλω δόμον αἰδ' εἶσω,
 Νόστον ἐταίρισιν διζήμεν' ἠδ' ἰμοὶ αὐτῷ.
 Ἀλλ' ἔρχε, λίκτρονδ' ἵομεν γυνῆ, ἔφρα καὶ ἠδὴ
 255 Τῶν ὑπὸ γλυκερῷ σαρπώμεθα κοιμηδόντε.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περιφρων Πηνελόπεια,
 Εὐνὴ μὲν δὴ σοὶ γε πότε ἴσεται ὅππότε θυμῷ
 Σφ' εἰδέης. ἐπεὶ ἄρ' σε θεοὶ ποίησαν ἰκέσθαι
 Οἶκον εὐκλῆμενον καὶ σὺν ἐς πατρίδα γαίαν.
 260 Ἀλλ' ἐπεὶ ἔφρασθης, καὶ σοὶ θεὸς ἐμβαλε θυμῷ,

Hanc autem facere Deus impulit opus indecorum:

Hoc autem nocumentum antea non suo imposuerat animo

Grave, ex quo primum & ad nos venit dolor.

Nunc autem postquam jam signa valde manifeste dixisti 225

Lecti nostri, quem non homo alius vidit,

Sed soli tuque egoque, & ancilla una sola

Astoris, (quam mihi dedit pater jam huc venienti,

Quæ nobis custodiebat januas densi cubiculi)

Fidem facis jam meo animo sævo licet valde. 230

Sic dixit. illi autem adhuc magis desiderium movit lu-
ctus:

Flebat autem habens uxorem animo dilectam casta do-
ctam.

Sicut autem quando expectata terra natantibus apparet,

Quorum Neptunus bene factam navem in ponto

Fregerit impulsam vento & fluctu vailo, 235

Pauci autem effugiunt canum mare in terram

Natantes, multa autem circa corpus hæsit salsugo;

Læti autem adiverunt terram, malum fugientes:

Ita illi gratus erat maritus inspicienti.

Collo autem nunquam omnino removebat brachia alba: 240

Et sane flentibus apparuisset rosea digitis Aurora,

Nisi alia cogitasset Dea cæcia Minerva.

Noctem quidem in termino longam tenebat, auroram autem
rursus

Servabat in Oceano aurea sede conspicuam, neque sinebat e-
quos

Jungi veloces pedibus, lumen hominibus portantes 245

Lampum & Phaethonta, qui auroram pulli agunt.

Tunc igitur suam uxorem allocutus est prudens Ulysses:

O mulier, nondum enim omnium ad fines certaminum

Venimus, sed adhuc deinceps immensus labor est

Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere. 250

Sic enim mihi anima dixit Tiresiæ

Die illo quando descendi domum Plutonis intra,

Reditum fociis quærens & mihi ipsi.

Sed veni, ad lectum eamus uxor, ut & jam

Somno sub dulci delectemur dormientes. 255

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:

Lectus quidem tibi tunc erit quando animo

Tuo volueris. postquam te dii fecerunt venire

Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.

Sed quoniam cognovisti, & tibi Deus injecit animo, 260

Dic

- Εἰτ' ἄγε μοι σὺν ἀδελφον, ἵπαι ἣ ὄπισθεν (ὅτω)
 Πάσσομαι· αὐτὰρ δ' ἐστὶ δαήμεναι ὅππῃ χέριον·
 Τῷ δ' ἀπαμειβόμενός προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελθεῖς·
 265 Ἐπείμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, ἔδ' ἐπικλίσσω.
 Οὐ μὲν σοι θυμὸς κεχαρήσεται· ἔδ' ἔ γάρ αὐτὸς
 Χάρω, ἵπαι μάλ' ἀπολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἀσπίδι ἀνέγκω
 Ἐλθεῖν, εἰ χέρισσιν ἔχοντ' ἀνδρῆς ἱετμῶν·
 Εἴσας γὰρ ἀφαιώμεαι οἱ ἐκ ἴσας θάλασσαν.
 270 Ἀνδρῆς, ἔδ' ἔ δ' ἄλυσσι μειμιγμένων ἄδ' ἰδυσιν,
 Οὐδ' ἄρα σοὶ γ' ἴσας σῆς φονικοταρῆς,
 Οὐδ' εὐνῆς ἱετμῆς, τί σε περὰ νηυσὶ πέλοντας·
 Σῆμα δέ μοι σὺδ' ἔσπευ ἀεφραδῆς· (ἔδ' ἐ σε κύσω)
 Ὅππότε κεν δὴ μοι ξυμβλήμενός ἄλλος ὀδύσει·
 275 Φῆη ἀθηρηλογὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὅμῳ,
 Καὶ ποτὶ μὲν ἐν γαίῃ πῆξαιτ' ἐκλιδέντες ἱετμῶν,
 Ἐρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἀνακτι,
 Ἀργεῖον, ταῦράν τε, σὺν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
 Οἴκαδ' ἀποτείχην, ἔρδην δ' ἱερεὺς ἐκαστομάχας·
 280 Ἀδανάπιοι θοῖσι σοὶ ἑρῶν ἐνὶ κούρῳ ἔχουσιν,
 Πᾶσι μάλ' ἐξείης· θάνατόν δέ μοι ἔξ ἁλὸς αὐτῶν
 Ἀβλαχρὸς μάλ' ἐπ' ἐλεύσεται, ὅς κ' ἐ με τίφην
 Γῆρας ὑπαὶ λισσῶν ἀρμήμιον· ἀμφὶ δέ λαοὶ
 Ὀλβιοὶ ἴσονται· σοὶ δέ μοι φάτο πάντας τελευθεῖν.
 285 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε τεύχεων Πηλεΐδης,
 Εἰ μὲν δὴ γῆρας γὰρ θοῖς τελέουσιν ἄριστοι,
 Ἐλπίσθην σοὶ ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἴσασθαι.
 Ὡς οἱ μὲν ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 Τόφρ' δ' ἄρ' Εὐρωμένην τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον Ἀντιφῶν
 290 Ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὑπολαμπτομενῶν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ εἴρεσσαν πυκινὸν λῆχόν ἐγκονίσσαι,
 Γρυῖς μὲν κείυσα, τέλει οἰκόνδε βεβήκει·
 Τοῖσιν δ' Εὐρωμένην δαλαμπετάλῳ ἡγαμένην
 Ἐρχομένοισι λήχοσδε, δαῖς μοι χερσὶν ἔχουσα·
 295 Ἐς δαλαμον δ' ἀγαγῶσα, πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἴσταντο
 Ἀσπασίῳ λείπτρῳ παλαῖον θισμῶν ἵκοντο·
 Αὐτὰρ Τηλέμαχος ἣ βακίῳ ἠδὲ συβώτῃ
 Πάσσαν ἄρ' ὀρχημοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναικάς·
 Αὐτοὶ δ' ἀνέστησαν κατὰ μέγαρον σκιδόεντες.

Dic age mihi illud certamen. quoniam & in futurum
(puto)

Audiam: statim autem est scire non pejus.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Mira mulier, cur igitur rursum me valde hortans jubes

Dicere? at ego dicam, neque celabo. 265

Haud quidem tibi animus lætabitur: neque enim ipse

Lætor. quoniam admodum multas hominum in urbes jube-
bat

Venire, in manibus habentem habilem remum:

Donec ad eos pervenirem qui ignorant mare

Viros, neque salibus mixtam escam edunt, 270

Neque sciunt naves purpureas rostris,

Neque habiles remos, qui alæ navibus sunt.

Signum autem mihi hoc dixit permanifestum: (neque te ce-
labo)

Quando jam mihi occurrens alius viator

Dixerit me ventilabrum tenere in illustri humero, 275

Tunc me in terra figentem jubebat remum,

Sacrificantem sacra bona Neptuno regi,

Arietem, taurumque, porcasque ineuntem verrem,

Domum abire, facereque sacris hecatombis

Immortalibus diis, qui cælum latum habitant, 280

Omnibus prorsus ordine. mors autem mihi ex mari ipsi

Lenta omnino talis veniet, quæ me interficiet

Senectute sub matura labefactum: circum autem populi

Beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope: 285

Si quidem jam senectutem dii perficient meliorem,

Spes tibi postea malorum fugam fore.

Sic hi quidem talia inter se dicebant,

Interim autem Eurynomeque & nutrix parabat lectum

Veste molli, tædis sublucentibus. 290

At postquam straverunt densum lectum festinantes,

Anus quidem decubitura, retro domum ivit.

His autem Eurynome cubicularia præibat

Euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:

In thalamum autem illis ductis, retro abiit. illi deinde 295

Labentes lecti antiqui legem repetiverunt.

At Telemachus & bubulcus & subulcus

Cessare fecerunt saltatione pedes, cessare fecerunt & mulie-
res:

Ipsi autem cubuerunt in ædibus umbrosis.

- 300 Τὼ δ' ἐπεὶ δὴ φιλόπαιϑον ἐπαρητήλυ ἐρατεινῆς,
 Τερπίσθω μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες,
 Ἡ μὲν δὲ εὖ μεγάρουσιν ἀνέχετο δῖα γυναικῶν,
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων ἐσορῶσ' αἰδύλον ὄμιλον,
 Οἱ ἴδεν ἀνεκα πολλὰ βόας καὶ ἵφια μῆλα
- 305 Ἐσφαζον, πολλὸς δὲ τίθων ἠφύοντο οἶνῳ·
 Αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσσεύς, ὅσα κηδὲ ἴδμεν
 Ἀνδράποισι, ὅσα τ' αὐτὸς οἴζυσας ἡμόγησι,
 Πάντ' ἔλεγ'· ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπεντ' ἀκῶσ', ἐδὲ οἱ ὕπνῳ
 Πίπταν ἐπὶ βλεφάροισι πάρῳ κατελέξαι ἄπαντα.
- 310 Ἡρᾶσθ' ὡς πρῶτον Κίχονας δαίμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
 Ἡλᾶδ' ὡς Λωτοφάγων ἀνδρῶν τέκταν ἀρυραν·
 Ἡδ' ὅσα Κύκλωφ' ἔρξε, καὶ ὡς ἀπεισάσθαι ποινῇ
 Γοδῖμον ἑσπέρων, ὅς ἥσδιον, ἐδ' ἐλάνυεν.
 Ἡδ' ὡς Αἰόλον ἵκεδ', ὃ μιν πρόφρων ὑτίδεντο,
- 315 Καὶ πέμπ'. ἐδὲ πῶ αἶσα φίλῳ ἐς πατρίδ' ἰκίσθαι
 Ἡλῶ, ἀλλὰ μιν αὖτις ἀναρπᾶσθαι θύλακα
 Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρει μεγάλα σενάχοντα.
 Ἡδ' ὡς πλεπύλον Λαιρρυγορίῳ ἀφίκανεν,
 Οἱ νῆας τ' ὄλεσαν καὶ Δικημήδας ἐταίρους
- 320 Πάντας· Ὀδυσσεύς δ' οἷῳ ὑπέκρυψε νηὶ μελαίνῃ.
 Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον τελευμηχανῶν τε.
 Ἡδ' ὡς Αἶδαν δόμον ἥλυθεν ἐρώοντα,
 Ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίῳ Τειρεσίῳ
 Νηὶ πολυχληίδι, καὶ εἰσδε πάντας ἐταίρους,
- 325 Μνηστῆρα θ' ἣ μιν ἐπικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἴοντα.
 Ἡδ' ὡς Σειρήων ἀδινύων φθόγγον ἄκουσιν·
 Ὡς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας, δαινῶν τε Χάρυβδι,
 Σκύλλῃ δ', ἣν εὖ πάποτ' ἀκήρυοι ἄνδρες ἄλυσαι.
 Ἡδ' ὡς Ἡελίοιο βόας κατέπεφρον ἐταῖροι·
- 330 Ἡδ' ὡς νῆα θοῶν ἔβαλε φοιῶντα κερωνῶ
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἐφθίθεν ἐσθλοὶ ἐταῖροι
 Πάντες ὁμῶν, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ πῆρας ἄλυσεν.
 Ὡς δ' ἵκντ' Ὠγυγίῳ νῆσον, νύμφῳ τε Καλυψῶ,
 Ἡ δ' ἣ μιν κατέρυκε, λιλαιόμην πόσιν ἀναι,
- 335 Ἐν αἰέσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἥδ' ἐφασκε
 Θῆσιν ἀδάσπον καὶ ἀγήραον ἡμεῖσι πάντα·
 Ἀλλὰ τῷ ὕπνῳ θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἱεσθαι.
 Ἡδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,

Illi autem postquam amore delectati sunt desiderato, 300
 Delectabantur verbis invicem se alloquentes,
 Illa quidem quæcunque in ædibus toleravit divina mulie-
 rum,

Virorum procorum inspiciebat exitiosam turbam,
 Qui sui gratia multa, boves & pingues oves
 Jugulabant, multum autem ex doliis hauriebatur vini: 305
 At divinus Ulysses quoscunque dolores posuisset
 Hominibus, quascunque ipse ærumnas passus fuisset,
 Omnia dicebat. illa autem delectata est audiens, neque ei somnus
 Cecidit in palpebris antequam narrasset omnia.

Incepit autem quomodo primum Ciconas domuit, at postea 310
 Venit in Lotophagorum virorum pinguem terram:

Et quæcunque Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
 Fortium sociorum, quos comederat, neque misertus erat.
 Et quomodo ad Æolum ivit, qui ipsum benevolus suscepit,
 Et misit. neque adhuc fatale dilectam in patriam ire 315
 Erat, sed ipsum rursus rapiens procella

Pontum in piscosum tulit valde ingemiscentem.

Et quomodo longam portis Læstrygoniam adivit,

Qui naves perdidit & fortes socios

Omnes: Ulysses autem solus aufugit nave nigra. 320

Et Circes narravit dolum calliditatemque:

Et quomodo in Ditis domum ivit latam,

Animam scitaturus Thebani Tiresiæ

Navi multis clavis apta, & inspexit omnes socios,

Matremque quæ ipsum peperit & nutritivum parvulum. 325

Et quomodo Sirenum frequentium vocem audivit.

Quomodoque pervenit ad erratiles petras, gravemque Charyb-
 dim,

Scyllamque, quam nunquam indemnes viri effugerant.

Et quomodo Solis boves interfecerunt socii:

Et quomodo navem velocem percussit ardenti fulmine 330

Jupiter altitonans: perieruntque boni socii

Omnes simul. ipse autem malum fatum subterfugit:

Quomodoque ivit in Ogygiam insulam, nymphamque Caly-
 pso,

Quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,

In speluncis cavis, & aluit & dixit 335

Se facturam eum immortalem & senectutis expertem dies o-
 mnes:

Sed illi nunquam animum in pectoribus permovit.

Et quomodo ad Phæaces pervenit multa passus,

- Οἱ δὲ μιν πλεῖστα κῆρυξεν ὡς πηήσαντο,
 340 Καὶ τίμειον σὺν νηὶ φίλῳ ἐς πατρίδα γαίαν,
 Χαλκόν τε χρυσόν τε αἰεὶ ἐσθλῆσσι δόντας.
 Τὸτ' ἄρα δάδατον ἔπειν ἔπεσ', ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
 Λυσιμελὲς ἐπόρουσε, λῦον μελεδήματα θυμῷ.
 Ἡ δ' αὖτ' αἰὲν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 345 Ὅππότε δ' ἤρ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμόν
 Εὐνῆς ἥς ἀλόχευε παρπήμεναι ἡδὲ καὶ ὕπνῳ,
 Αὐταῖα ἄπ' Ὠκεανῷ χρυσόδρομον ἠελυγέμεναι
 ὤρσει, ἵν' ἀνδράποισι φῶς φέρῃ. ὥρτο δ' Ὀδυσσεὺς
 Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχευε δ' ἐπὶ μῦθον ἔπειλεν,
 350 ὦ γυναι, ἡδὴ μὲν πολέων κεκορήμεθ' αἰδέων
 Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
 Κλαῖνσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἀλγιστὴ καὶ θεοὶ αἴοι
 Γέμενον πεδάσσκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἰῆς.
 Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' ὄνῳ,
 355 Κτήματα μὲν πάντα μοι ἔσσι κομιζέμεν ἐν μεγάροισι·
 Μῆλα δ' ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκταναν,
 Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λήισομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
 Δώσωσ', εἰσὶν αἵ πάντας ἐνὶ πλοῦσι πᾶσι.
 Ἀλλ' ἥτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἄγρὸν ἔπιμαι,
 360 Ὅφρ' ἔμεν' πατέρ' ἐσθλόν, ὃ μοι πυκινῶς ἀκάχηται.
 Σοῖδε γυναιὶ πᾶδ' ἐπιστάλῃ πιτυτῇ περ ἑσση·
 Αὐταῖα γὰρ φάσιν εἶσιν αἶμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων, ὅς ἐκτανον ἐν μεγάροισιν·
 Εἰς ὑπερῷ ἀναβάσσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 365 Ἥσθαι, μηδὲ πᾶσι προπόουσι, μηδ' ἐρέαντι.
 Ἡ ρά, καὶ ἀμφ' ὄμοισιν ἐδύσατο τείχεα καλά.
 ὤρσει δὲ Τηλέμαχον καὶ βεκόλον ἡδὲ συβώτῳ,
 Πάντας δ' ἐνσὶν ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἐλᾶσαι.
 Οἱ δέ οἱ ἐκ ἀπίθουσαν· ἐθωρόσοντο δὲ χαλκῷ,
 370 ὦξαν δὲ θυρᾶς, ἐκ δ' ἦσαν ἤρχε δ' Ὀδυσσεὺς.
 Ἡ δὲ μὲν φάσ' ἦεν ἐπὶ χθονά· πᾶς δ' ἄρ' Ἀθήνη
 Νυκτὶ κατεκρύψασα, δοῶς ἐξῆγε πόλιν.

Qui ipsum ex animo deum tanquam honoraverunt,
 Et miserunt cum navi dilectam in patriam terram, 340
 Æs aurumque fatis vestemque dantes.
 Hoc igitur ultimum dicebat verbum, quando ei dulcis so-
 mnus

Solvens membra irruit, solvens curas animi.
 Ipsa rursus alia excogitavit dea cæstia Minerva:
 Quando jam Ulysses putabat suo in animo 345
 Concubitu suæ uxoris delectatum esse atque etiam fomno.
 Statim ab Oceano aurithronam matutinam
 Movit, ut hominibus lumen ferret. surrexit autem Ulysses

Lecto ex molli, uxori autem verbum mandavit:

O uxor, jam quidem multis satiati sumus certaminibus 350
 Ambo: tu quidem hic meum multarum curarum reditum
 Flens: at me Jupiter doloribus & dii cæteri
 Festinantem impeditum tenuerunt mea a patria terra.
 Nunc autem postquam ambo multis modis optatum attigimus
 lectum,

Possessiones quæ mihi sunt cura in ædibus; 355
 Pecudes autem quas mihi proci superbi consumserunt,
 Multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achivi
 Dabunt, donec omnia impleverint stabula:

Sed equidem arborum agrum adibo,
 Visurus patrem optimum, qui mihi frequenter dolet. 360

Tibi autem uxor hoc injungo sapienti licet:
 Statim enim fama ibit simul cum sole ascendente

Virorum procorum, quos interfeci in ædibus:
 In superiora ascendens cum ancillis mulieribus,

Sede, neque quenquam aspice, neque interroga. 365

Dixit, & circum humeros induit arma pulchra:

Hortatus est autem Telemachum & bubulcum & subul-
 cum,

Omnesque arma jussit martia manibus capere.

Qui non immorigeri erant: verum armabantur ære,

Aperiebantque januas, & exibant: præibat autem Ulysses. 370

Jam quidem lumen erat in terra: hos autem Minerva

Caligine cooperiens, velociter eduxit urbe.

Ο Δ Τ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Τ Τ Η Σ Ω.

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ

Τ' πόδεις.

ΤΑῖς πῶν μνηστῆρων ψυχὰς Ἑρμῆς εἰς ᾗδε κασιγὰς ἔχ' ἀγνωρισμὸς Ὀδυσσεύς γίνεται πρὸς πῶν ἰαυτῶ παστῶν Λαίρτιω. ἔχ' παραχρῆν ποῖς Ἰθακησίοις γεννημένω ἐπὶ τῇ πῶν μνηστῆρων ἀναίρεσι Αἰθιώᾳ διακωλύει.

Ω δ' Ὀδυσσεὺς σὺν πατρὶ ἔχ' ἡεὶ μάχετ' Ἀχαιοῖς.

- Ε**ρμῆς δὲ ψυχὰς Κυκλώϊοι ἐξεκαλείτο
 Ἀνδρῶν μνηστῆρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
 Καλῶ, χρυσεῖω, τῇ τ' ἀνδρῶν ἡμέματα δέλγει
 Ωτ' ἰδέει, σὺν δ' αὖτε ἔχ' ὑπνώοντας ἐγείρει.
 5 Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· ταῖ δὲ τείχεσσι ἵκοντο.
 Ως δ' ὅτε νυκτερίδεις μυχῷ ἄντροι διαπύσσιοι
 Τείχεσσι ποτόντοισι, ἐπὶ κί τις ἀποτίσῃσιν
 Ὀρμαθῶ ἐκ πέτρης, ἀνὰ τ' ἀλήλησιν ἔχοντες·
 Ως αἰ πετεργῆαι ἄμ' ὄισαν, ἔρχε δ' ἄρα σφιν
 10 Ἑρμῆας ἀκάκητα κατ' ὀρώσῃσι κέκλῃδα.
 Πάρ δ' ἴσαν Ωπείαν τε ῥοαῖς ἔχ' Λακκάδα πέτρῃ,
 Ἡδὲ παρ' ἡελίοιο πύλας ἔχ' δῆμον ἀνείρων
 Ἥϊσαν· ἀλφα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λεμῶνα,
 Ἐνθά πε ναιῖσι ψυχὰς, ἄδωλα κημόντων.
 15 Εὐρον δὲ ψυχῶ Πηληϊάδῃσι Ἀχιλῆϊ,
 Καὶ Πατροκλῆϊ, ἔχ' ἀμύμονι Ἀντιλόχοιο,
 Αἰαντὸς δ', ὃς ἄρ' ἔχ' ἴλω αἰδὸς σι δῆμας σι
 Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μὲν' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
 Ως οἱ μὲν περὶ κῆνον ὁμίλειον· ἀγχιμέλον δὲ
 20 Ἡλῶδ' ἐπὶ ψυχῇ Ἀγαμέμνονι Ἀτρεΐδῃ
 Ἀχρυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγχιμέλατ' ὅσαι ἄμ' αὐτῷ
 Οἴκῳ ἐν Ἀγίσδοιο δῶνον ἔχ' πότμον ἐπίσπον.
 Τὸν προσέειπε ψυχῇ προσεφώνων Πηλεΐων,
 Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σι φάμεν Διὶ σερπικρατῆρι
 25 Ἀνδρῶν ἥρωϊ φίλον ἔμμεναι ἡμέματα πάντα,

ODYSSEÆ HOMERI XXIV.

LIBRI

Argumentum.

Procorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et agnitione Ulyssis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacensibus factam ob procorum cædem Minerva compefcit.

Ω. Ulysses cum patre & filio pugnat Achivis.

Mercurius autem animas Cyllenius evocabat
Virorum procorum: habebat autem virgam in manibus

Pulchram, auream, qua hominum oculos mulcet
Quorum vult, quosdam contra etiam dormientes suscitatur.
Hac igitur ducebat movens: illæ autem stridentes sequebantur.

Sicut autem quando vespertilioes secessu antri ingentis
Stridentes volant, postquam aliqua exciderit
Uva ex petra, interque sese hærent:

Sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis
Mercurius alienus a malo, per squalidas vias.

Præteribant autem Oceani fluxus & Albam petram,
Et solis portas & populum somniorum

Præteribant: statim autem pervenerunt in herbosum pratum,

Ubi habitant animæ, simulacra defunctorum.

Invenerunt autem animam Pelidæ Achillis,

Et Patrocli, & inculpabilis Antilochi,

Ajacisque, qui optimus erat specieque corporeque

Cæterorum Danaorum, post inculpatum Pelidem.

Sic illi quidem circa illum versabantur: prope autem

Adveniebat anima Agamemnonis Attidæ

Dolens: circumque autem aliæ congregabantur quæcunque cum ipso

Domo in Ægisthi mortuæ erant & fatum obiverant.

Hunc prior anima allocuta est Pelidæ:

Attride, supra quidem te autumabamus Jovi gaudenti salmine
Viros heroas dilectum esse diebus omnibus,

- Οὐνεκα πολλοὶ σὺν τε καὶ ἰσθίμοισιν ἄνασσε
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, θηὶ πάχομεν ἀλγὶ Ἀχαιοί.
 Ἦτο' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παραστήσομαι ἱμελὲ
 Μοῖρ' ὅλοη, τῷ ὅπως ἀλδάται, ὅς κε γένηται.
- 30 Ὡς ὄφελος πηλὴς ἀπονήμεν' ἥπερ ἄνασσε
 Δήμῳ ἐνὶ Τρώων θάνατον καὶ τίτμον ἐπιπαῖν.
 Τῷ κέν σοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 Ἡδὲ καὶ καὶ σὴν παιδὶ μέγα κλέ' ἦρα ὀπίσω.
 Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκίσσω θανάτῳ ἑμάρτω ἀλῶναι.
- 35 Τὸν δ' αὖτε Λυχή προσεφώνεον Ἀτρεΐδαι,
 Ὀλβιε Πηλεΐ' ἦε, θεοῖς ἐπιέικελ' Ἀχιλλεύ,
 Ὅς δάνες ἐν Τροίῃ ἐκάς Ἀργεΐ, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
 Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἦς ἀριστοί,
 Μαρνάμενοι περὶ σείο· σὺ δὲ στροφάκιγγι κοιλῆς
- 40 Κῶσο μέγας μεγαλωσί, λελασμέν' ἱπποσώων.
 Ἡμῶς δὲ πρόπαν ἡμάρ ἑμάρναμεδ'· ἡδὲ καὶ πάντων
 Παισάμεδα παυλέμεν, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνέκαμεν ἐκ πολέμοιο,
 Κἀνδμεν ἐν λεχέεσσι, καδῆραυτες χρόα καλόν
- 45 Τδάαί τε λιάρῳ καὶ αἰάφῳ. πολλὰ δὲ σ' ἀμφί.
 Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοί, κείροντό τε χαίτας.
 Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἀλγίστη,
 Ἀγγελίης αἴμα· βοῇ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
 Θιαισιή. ὑπὸ δὲ τρομέ' ἔλαβε πάντας Ἀχαιούς·
- 50 Καὶ νῦν ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
 Εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιὰ τε πολλὰ τε αἰδώς,
 Νέστωρ, ὃς καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνεται βελή,
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μεσέπειεν,
 Γχεσδ' Ἀργεῖσι, μὴ φάγετε κύροι Ἀχαιῶν.
- 55 Μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἦδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἀλγίστην
 Ἐρχεται, ἣ παιδὸς τελευτότος ἀνηύωσα.
 Ὡς ἔραδ'· οἱ δ' ἔχοντο φόβῳ μεγάθυμοι Ἀχαιοί·
 Ἀμφὶ δὲ σ' ἔστησαν κύραι αἰόλιο γέροντο',
 Οἰκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα ἅματα ἴσαν.
- 60 Μῦσαι δ' ἐνὶ πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὅτι καλῇ,
 Ὀρῶσιν, ἰδὲ καὶ ἐπὶ ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
 Ἀργεῖων· ὥσιν γὰρ ὑπώρορε Μῦσα λήϊα.
 Ἐπαυκαῖδ' ἐκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμάρ
 Κλαίωμεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνδρωποί.

Quoniam multisque & fortibus imperabas
 Populo in Trojanorum, ubi passi sumus dolores Achivi.
 Ergone & tibi primum adstare debuit
 Parca pernicioſa, quam nullus fugit, quicunque natus eſt?
 Utinam debuiffes honore fruitus quo imperabas, 30
 Populo in Trojanorum mortem & fatum obiffes.
 Eo tibi ſepulchrum quidem feciffent omnes Achivi,
 Et tuo quoque filio magnam gloriam conciliaſſes in futu-
 rum:

Nunc autem te miſerrima morte fatale erat capi.

Hunc autem rurfus anima alloquebatur Atridæ: 35
 Beate Pelei fili, diis ſimilis Achilles,
 Qui mortuus es in Troja longe ab Argo, circum autem te
 alii

Interfecti ſunt Trojanorum & Achivorum filii optimi,
 Pugnantes de te: tu autem in globo pulveris
 Iacebas magnus, ingenti ſpatio, oblitus equitationis. 40
 Nos autem toto die pugnabamus: neque omnino
 Ceſſaviſſemus a bello, niſi Jupiter turbine ſedaſſet.

At poſtquam te ad naves portaviſus ex bello,
 Depoſuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
 Aquaque calida & unguento. multas autem te circum 45
 Lacrymas calidas fundebant Danaï, tondebantque crines.

Mater autem ex mari venit cum immortalibus marinis,
 Nuncium audiens: vox autem in mare ruerat

Magna. cepitque tremor omnes Achivos:

Et ruentes iviſſent concavas in naves, 50
 Niſi vir detinuiſſet antiquaque multaſque ſciens,
 Neſtor, cujus & antea optimum apparuit conſilium,
 Qui ipſis bene cupiens concionatus eſt, & dixit:

Continete vos Argivi, ne fugite filii Achivorum.

Mater ex mari hæc cum deabus marinis 55
 Venit, ſuo filio mortuo adfutura.

Sic dixit, cohibueruntque fugam magnanimi Achivi.

Circum autem te ſteterunt filiz marini ſenis,

Miſerabiliter lugentes, circum autem immortales veſtes in-
 duerunt.

Muſæ autem novem omnes, alternis voce pulchra, 60
 Lamentabantur. hic nullum illacrymem vidiffes

Argivorum: tam lugubre enim quiddam moverat Muſa ſtri-
 dula.

Septem & decem quidem te ſimul noctesque & dies

Flevimus immortalesque dii mortalesque homines:

- 65 Ο'κωκυδιεκάτη δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δὲ σ' ἀμφί·
Μῆλα κατακταίνομεν μάλα τίονα καὶ ἱλικας βῆς.
Καίνο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι Διών, καὶ ἀλέφρα πολλῇ,
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἦρωες Ἀχαιοὶ
Τάχισον ἐρρώσαντο πυρὶ πύρι καυμένον,
70 Πιστοὶ δ' ἱππῆες τε· πολλὸς δ' ὄρουμα γδός ὄρωει.
Αὐτὰρ ἔπει δὴ σε φλόξ ἰώσεν Ἡφαιστοιο,
Ἡῶθεν δὴ σοι λέγομεν λευκὴ ὅς ἐ' Ἀχιλλεύ.
Οὐκ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλέφρα. δῶκε δὲ μήτηρ
Χρῦστον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
75 Φάσκει ἔμναι, ἔργον δὲ περικλυτὴν Ἡφαιστοιο.
Εἰν τῷ σοι κῆται λευκὴ ὅς ἐ' αἰ, παῖδι μ' Ἀχιλλεύ,
Μίγδα δὲ, Πατρόκλοιο Μεσσηπιάδαο θανόντῳ.
Χωρεῖς δ', Ἀντιλόχοιο, πόν ἔσοχα σῆς ἀπάντων
Τῶν ἄλων ἐπείρων μετὰ Πατρόκλόν γε θανόντα.
80 Ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς σρατὸς αἰχμητῶν
Ἀκτῇ ἐπὶ πρυχέσῃ ἐπὶ πλατῇ Ἑλλησπόντῳ.
Ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποταφῶν ἀνδράσιν εἴη
Τοῖς οἱ νυκτὶ γυγάσι καὶ οἱ μετόπισθεν ἴσονται.
85 Μήτηρ δ' αἰψόσασα θεὸς περικαλέει ἄεθλα,
Θῆκε μίσθῳ ἐν ἀγῶνι ἀρετῆς σου Ἀχαιῶν.
Ἡδὴ μὲν πολλῶν αἴφῃ ἀνδρῶν ἀντιβόλυσσε
Ἡρώων, ὅτε κεν ποτ' ἀποφθιμένῳ βασιλῇ·
Ζώνωνταί τε νύκτι καὶ ἑκρυτύνοντα ἄεθλα.
90 Ἀλλὰ κε κῆτα μάλιστα ἰδὼν δηήσας θυμῷ,
Οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλέει ἄεθλα
Ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλῳ ἦσθα θεοῖσιν.
Ὡς σὺ μὲν ἰδὲ θανῶν ὄνομ' ὤλυσσας, ἀλλὰ σοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέῃ ἴσεται ἰσθλὸν Ἀχιλλεύ.
95 Αὐτὰρ ἔμοι τόδ' ἦδ' ἐπὶ πόλεμον πολυτρώσας;
Εἰν τότῳ γὰρ μοι Ζεὺς μύσαστο λυγρὸν ὀλέθρον
Ἀγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἐλομένης ἀλόχοιο.
Ὡς σ' μὲν ποιεῖται πρὸς ἀλλήλους ἀγῶνων.
Ἀγχίμολον δὲ σὺ ἦλθες διέκλυον Ἀργεφώντες,
100 Ψυχὰς μνηστῆρων κατὰ γὰρ Ὀδυσσῆϊ φεμένῳ.
Τὼ δ' ἄρα δαμβέσσαντ' ἰδὼς κίον, ὥς ἰαδὲ δῖον,
Ἐγὼ δὲ ψυχῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Παῖδα Μαιανδρῇ ἀγκλυτὴν Ἀμφιμέδοντα.

Oſtava & decima autem dedimus igni, multasque circa
te

65

Oves occidimus valde pingues & nigras boves.

Cremabaris autem in veste deorum, & unguento multo,

Et melle dulci. multi autem heroes Achivi

Cum armis ferebantur circa pyram ardentis,

Pedestresque equestresque; multus autem strepitus ortus
est.

70

At postquam te flamma confecit Vulcani,

Mane scilicet tibi collegimus alba ossa, Achilles,

In vino puro & unguento: dedit autem mater

Auream amphoram: *Baghi* autem donum

Dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.

75

In hac tibi jacent alba ossa, illustris Achilles,

Mixtim autem, Patrocli Menœtiadz mortui:

Separatim autem Antilochi, quem maxime honorabas omnium

Cæterorum sociorum post Patroclum mortuum.

Circum ipsa autem postea magnum & insignem tumu-
lum

80

Fudimus Argivorum sacer exercitus bellicosorum

Littore in excelso in lato Helleſponto:

Ut longe manifestus ex ponto viris esset

His qui nunc sunt & qui in futurum erunt.

Mater autem poscens deos perpulchra certamina,

85

Posuit medio in circo optimatibus Achivorum.

Jam quidem multorum sepulchra virorum interfui

Heroum, quando olim mortuo rege

Cingunturque juvenes & parant certamina:

Sed illa maxime videns miratus fuisses animo,

90

Qualia de te posuit Dea perpulchra certamina

Argentea pedibus Thetis. valde enim amicus eras diis.

Sic tu quidem neque mortuus nomen perdidisti, sed tibi sem-
per

Omnes in homines gloria erit bona Achilles:

At mihi quæ hæc utilitas quod bellum gessi?

95

In reditu enim mihi Jupiter molitus est tristem interitum

Ægisti sub manibus & perditæ uxoris.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:

Prope autem ipsos venit internuncius Argicida,

Animas procorum deducens Ulyſſi domitorium.

100

Illi igitur stupefacti recta iverunt, postquam viderunt.

Cognovit autem anima Agamemnonis Atridæ

Filium Melanthei perinclytum Amphimedontem:

Hof-

- Ξῆν' γάρ οἱ ἔλω, Ἰθάκῃ ἐν οἰκίᾳ νῶων.
 105 Τὸν προτέρη Λυχὴ προσεφώνεον Ἀτρεΐδαο,
 Ἀμφόμερον, πῖ παδόντες ἐρεμνὴ γαῖαν ἔδυσε
 Πάντες κεχεμμένοι ἢ ὀμήλικες; ἰδέ κεν αἴθ'·
 Κελευμέν'· λέξατο κατὰ πόλιν ἄνδρας ἀείρας·
 Ἡ' ὑμῖν ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσαν,
 110 Ὅρσας ἀργαλέως ἀνέμους ἢ κύματα μακρὰ;
 Ἦγε ἀνάσσοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῃ
 Βῆς περιπατητομένους ἢδ' οἴων πάνα καλὰ;
 Ἡ' ἐπεὶ πόλιν' μαχεύμενοι ἢδ' ἐγὼ γυναικῶν;
 Εἰπέ μοι εἰρόμεν'· ξῆν' δέ τοι ἄνχομαι εἶναι.
 115 Ἡ' ὃ μέμνη ὅτε κῆρε κατήλυδον ὑμῖτερον δῶ,
 Ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιφῷ Μενελάῳ
 Ἰλιον εἰς αἶμ' ἐπείσσαι εὐσέλμων ἐπὶ νηῶν;
 Μῶνι δ' ἄρ' ἔλω πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
 Σπιδὴ παρπεπιδόντες Ὀδυσῆα πολίπορον.
 120 Τὸν δ' αὖτε Λυχὴ προσεφώνεον Ἀμφόμεδοντ',
 Ἀτρεΐδῃ κύδιστε ἀνὰξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 Μέννημαί σάδε πάντα, ἢ ἀτρεκέως καταλίσσω,
 Ἡμέτερον δανάσιο κακὸν σέλ' οἶον ἐτύχθη.
 Μνάμεθ' Ὀδυσῆ' δῶ οἰχομένοιο δάμαρτα·
 125 Ἡ' δ' ἐδ' ἥρῃτο συγερὸν γάμον, ἔτ' ἐτελείατα,
 Ἡμῖν φραζομένη δάνατον ἢ κῆρε μέλαιναν.
 Ἀλλὰ δόλον πόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μεριμνήξει·
 Σπασαμένη μέγαν ἰσπὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
 Λεπτὸν ἢ περὶ μετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέπειπε,
 130 Κῆροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ δάνα δι' Ὀδυσῆος,
 Μίμνετ' ἐπαιγόμενοι πόν ἐμὸν γάμον, εἰσὶν φάρ'·
 Ἐκτελέσω, (μὴ μοι μεπαμώλια νήματ' ὀληται)
 Λαίρτη ἥρωϊ παφίον, εἰσότε κέν μιν
 Μοῖρ' ὀλοὴ καδέλησι πανηγυγέ' δανάσιο·
 135 Μὴ τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶν γεμισθήσῃ,
 Αἶκεν ἄστερ σάειρα κῆται πολλὰ κτασίσσας.
 Ὡς ἔφαδ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπαείδετο θυμὸς ἀγύωρ.
 Ἐνθά κεν ἡματιή μὲν ὕφαινεσκεν μέγαν ἰσπὸν,
 Νύκτας δ' ἀπύεσκεν, ἐπὶ δαΐδας παραδείη.
 140 Ὡς τέμετες μὲν ἔλυσθε δόλῳ, ἢ ἐπείσσε Ἀχαιῆς.
 Ἀλλ' ὅτε σῶτρατον ἦλθεν ἔτ', ἢ ἐπήλυδον ὦραι,
 Μῶν' ὀδινόντων, περὶ δ' ἡμῶν πόλ' ἐτελείσθη,

Hospes enim erat, in Ithaca domos *suas* inhabitans.

Hunc prior anima alloquebatur Atridæ:

105

Amphimedon, quid vobis accidit ut tenebrosam terram subiretis

Omnes electi & æquævi? neque *quisquam* aliter

| Discernens elegisset in urbe viros optimos.

Num vos in navibus Neptunus domuit,

Excitans graves ventos & fluctus vastos?

110

An inimici viri læserunt in continente

Boves vastantes (*pro abigentes*) & ovium greges pulchros?

An pro urbe pugnantes & mulieribus?

Dic mihi interroganti: hospitem autem tibi me dico esse.

An non meministi quando illuc veni in vestram domum, 115

Hortaturus Ulysssem cum divino Menelao

Ad Ilium ut una sequeretur *nos* bene transtratis in navibus?

Mense autem toto omnem transivimus latum pontum,

Vix permoventes Ulysssem urbium populatorem.

Hunc autem rursus anima alloquebatur Amphimedon-
tis:

120

Atrides optime rex virorum Agamemnon,

Memini hæc omnia, & indubitate narrabo

Nostræ mortis malum finem, qualis contigerit:

Ambiebamus Ulyssis diu absentis uxorem:

Hæc autem neque negabat odiosas nuptias, neque perficie-
bat,

125

Nobis meditans mortem & parcam nigram.

Sed dolum hunc alium in mente cogitavit:

Statuens magnam telam in domibus texebat

Tenuem & rotundam: statim autem nobis postea loqueba-
tur:

Juvenes mei proci, quoniam mortuus est divinus Ulysses, 130

Manete urgentes meas nuptias, donec vestem

Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)

Laerti heroi sepulchralem, dum ipsum

Parca perniciofa sustulerit in longum sopientis mortis:

Ne aliqua me in populo Græcarum culpet,

135

Si sine veste jacebit qui multa possederit.

Sic dixit: nobis autem persuasus est animus masculus.

Tunc diurna quidem texebat magnam telam,

Noctibus autem dissolvebat, postquam faces apposuerat.

Sic triennio latuit dolo, & fidem fecit Achivis.

140

Sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora,

Mensibus deficientibus, multique dies consummati erant,

Tunc

- Καὶ ὥστε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν ἢ σάφα ἦδη,
 Καὶ τίω γ' ἀλύσαν ἐφάρμεν ἀγλαὸν ἰσθόν.
 145 Ως τὸ μὲν ἐξετέλεσε καὶ ἐκ ἐδέλωσ', ὑπ' ἀνάγκης,
 Εὖδ' ἢ φάρσ' ἔδεξε, ὑφῆνασα μέγαν ἰσθόν,
 Πλωῖα, ἡελίῳ ἐναλίγκιον ἢ ἐσέλῳ.
 Καὶ ὥστε ἐγὼ ῥ' Οὔδυσσῃα κακὸς ποδὲν ἦγαγε δαίμων
 Ἀγρὺ ἐπ' ἐχάπῳ, ὅδι δάμασσε ναῖε συβώτης.
 150 Εὖδ' ἦλθεν φίλσ' υἱὸς Οὔδυσσῃσ' αἰετοῖο,
 Εἰς Πύλον ἤμαδόν τε, ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ.
 Τῷ δὲ μνηστῆρσιν δάνατον κακὸν ἀρτυῖαν τε,
 Γκοῖτο πρόπ' αἴετο περικλυτόν· ἥτοι Οὔδυσσας,
 Τερπῶ, αὐτὰρ Τηλέμαχ' πρόσθ' ἡγεμόνδε.
 155 Τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροὶ ἑματ' ἐχοντα,
 Πτωχῶ λαγαλῶν ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
 Σκηπτόμενον· αἶ δὲ λυγρὰ περὶ χροὶ ἑμματα ἔστο,
 Οὐδὲ τις ἡμῶν δυνάτω γνῶναι πόντον ἔοντα,
 Ἐξαπύνης πρόφάνειντ', ἔδ' οἱ πρόγεμνοι ἦσαν.
 160 Ἀλλ' ἔπασιν τε κακοῖσιν ἐνίπτομεν ἠδὲ βολήσιν.
 Αὐτὰρ ὁ πῶς μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν τοῖσι
 Βαλλόμενσ' καὶ εἰσιόμενσ', πετλησὶ θυμῷ·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγχευ Διὸς νόσ' Αἰγιόχοιο,
 Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τέλχε' αἰάρας,
 165 Ἐς δάλαμον κατέδρακε, καὶ ἐκλήϊσεν ὄχληας·
 Αὐτὰρ ὁ μὲν ἀλοχὸν πολυκέρδεϊσιν ἄνωγε
 Τῶρον μνηστῆρσιν δάμεν πολίων τε σιδήρον,
 Ἡμῖν αἰνομόροισιν αἰθλια καὶ φόνος ἀρχῷ.
 Οὐδὲ τις ἡμῶν δυνάτω κρατεροῖο βιοῖο
 170 Νάρκῳ ἐνταυῖσαι, πολλὸν δ' ἐπιδάμει ἦμεν.
 Ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἔκασεν Οὔδυσσῃσ' μέγα πῶρον
 Εὖδ' ἡμῖς μὲν πάντες ἐμολέομεν ἐπίεσοι
 Τῶρον μὴ δομεναι, μηδ' εἰ μάλα πάλ' ἀγοράοι·
 Τηλέμαχ' δὲ μιν οἷσ' ἐποτρύνων ἐκείλευσεν.
 175 Αὐτὰρ ὁ δέξατο χερεὶ πολύτλας δῖσ' Οὔδυσσας,
 Ρηϊδίως δ' ἐπείνοσε βίον, διὰ δ' ἦκε σιδήρεα.
 Σῶ δ' ἄρ' ἐπ' ἑδὸν ἰὼν, παχέας δ' ἐκχέαιτ' οἷσιν,
 Δανὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίη βίβλα γονόεντα,
 180 Ἄντα πτυσσομένσ'· ποὶ δ' ἀγχισῖνοι ἐπίπτον.
 Γεγῶν δ' ὡς ῥά τις σφι θείων ἐπιστάρροσ' ἦεν.

Tunc quædam dixit mulierum quæ clare sciebat,
Et hanc dissolventem invenimus illustrem telam.
Sic hanc perfecit & non volens, per vim.

145

Donec ipsa vestem ostendit, cum pertexuisset magnam te-
lam,

Et lavisset, soli similem vel lunæ.

Tunc Ulysses mala alicunde duxit fortuna

Agri in extremitate, ubi domos suas habitabat subulcus.

Illic venit dilectus filius Ulyssis divini,

150

Ex Pylo arenosa reversus cum navi nigra.

Hi autem procis mortem malam parantes,

Venerunt ad urbem perinclytam: Ulysses quidem

Posterior, at Telemachus ante præcessit.

Illum autem subulcus duxit turpes corpore amictus habentem,

155

Mendico vili similem atque seni,

Scipioni innitentem: illoque turpi circum corpus amictu amictus erat.

Neque quisquam nostrum potuit cognoscere ipsum esse,

Repente apparentem, neque qui majores natu erant:

Sed verbis malis incessimus & jaculis.

160

At is quidem interea tolerabat in ædibus suis

Percussus & objurgatus patienti animo:

Sed quando jam ipsum suscitavit Jovis mens Ægiochi,

Cum Telemacho quidem perpulchra arma tollens,

In thalamum deposuit, & clausit seras:

165

At idem suam uxorem multo astu jussit

Arcum procis ponere canumque ferrum,

Nobis infortunatis certamina & cædis principium.

Neque quisquam nostrum potuit fortis arcus

Nervum intendere, longeque aberamus:

170

Sed quando in manus pervenit Ulyssis magnus arcus,

Tunc nos quidem omnes increpabamus verbis

Arcum non dari, neque si valde multa diceret:

Telemachus autem eum solus hortans jussit.

At ipse cepit manu perpatiens diu Ulysses,

175

Facile autem tetendit arcum, sagittamque misit per ferrum.

Stetit autem ad limen progressus, velocesque effudit sagittas,

Horrendum circumspiciens: jaculatusque est Antinoum regem.

At postea aliis immisit tela luctifera,

Recta collineans: hi autem simul densi cadebant.

180

Cognitum autem erat quod aliquis ipsi deorum adjutor esset:

Sta-

- Αἰήτα γάρ κατὰ δώματ' ἐπιστάμενοι μῆνι σφῶ
 Κτῆνον ἐπιστροφάδω· πῶν δὲ γόνῳ ἄρρυτ' αἰκῆς,
 Κράτῃν τυτπομένων, δαπιδὸν δ' ἅπαν ἀμασπ δύν·
- 185 Ὡς ἡμῖν Αἰγαίμενον ἀπαλώμεθ', ὃν ἴα τῇ νῦν
 Σάματ' ἀκύνει καῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
 Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάς,
 Οἱ κ' ἀπορίφαντες μέλανα βρόσσιν ἐξ ὠτειλῶν,
 Κατδύμενοι γοάζουσιν· ὁ γάρ γέρας ἐστὶ θανάτων.
- 190 Τὸν δ' αὖτε ψυχῇ προσεφώνεον Ἀτρεΐδαι,
 Ὀλβιε Λαέρτῳ καὶ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῖ,
 Ἥ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκπῶτα ἔκοισαν.
 Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πύρροιο,
 Κύρη Γκαεῖν, ὡς Ἐμμενῇτ' Ὀδυσσεῖ,
- 195 Ἄνδρὸς κλειδί· τῷ οἱ κλέῃς ἔπ' ὀλέταται
 Ἥς ἀρετῆς· τάλῃσι δ' ἐπιχθονίους αἰδιδῶ
 Ἀθάνασι χαλεπὸν ἐχέροντι Πύρροιο.
 Οὐχ ὡς Τυωδαρεὺς κύρη κακὰ μήσατο ἔργα,
 Κλειδίον κτείνασα πόσιν· συγερῇ δὲ αἰοιδῇ
- 200 Ἔσπετ' ἐπ' ἀνδρώπας· χαλεπῶ δέ σ' εἴπω ὅπασα
 Θηλυτέρῃσι γυναιξί, τῇ ἢ κ' ἄλγος ἔσται.
 Ὡς οἱ μὲν πιαῦσα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 Ἔσασθ' εἰν αἶδμα δόμοις ὑπὸ κῆρυσι γαῖης.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιν κατέβαν, αἶψα δ' ἀγρόν ἵκοντο
- 205 Καλὸν Λαέρτῳ στυγμένον, ὃν ῥά ποτ' αἰεὶ
 Λαέρτης κτεάπασεν, ἐπεὶ μάλα τὸλᾷ ἐμὸν ἔργον·
 Ἐνθά οἱ οἶκῳ ἴκω, περὶ δὲ κλίσσον θῆε πάντῃ,
 Ἐν τῷ σιτίσκοντο καὶ ἔζοντο ἠδὲ ἱοντο
 Δμῶν ἀναγκαῖοι, ποί οἱ φίλα ἐργάζοντο·
- 210 Ἐν δὲ γῇ Σικελίᾳ γῆρὺς τέλει, ἥ ῥα γέροντα
 Ἐνδυκίης κομίσσεν ἐπ' ἀργῇ νόσφι πόλιν·
 Ἐνδ' Ὀδυσσεὺς δμῶεσσι καὶ ἡμῖν μῦθον ἔειπεν,
 Τμῆς μὲν νῦν ἔλδ' ἐυκταμένον δάμον ἄσπερ
 Δῆπτον δ' αἶψα συστὴν ἱερῶσασθ' ὅσιν ἄρεος·
- 215 Αὐτὰρ ἐγὼ πατρός τε κήσομαι ἡμετέρου,
 Αἰ κ' ἡμῖν ἐπιγνοῖν καὶ φράσεται ὀφθαλμοῖσιν,
 Ἥ ἔκ' ἐν ἀγροῖσι, πολλῷ χρόνῳ ἀμφὶς ἴοντα.
 Ὡς εἶπ' ὅν, δμῶεσσιν ἀρήια τῶχ' ἔδωκεν.
 Οἱ μὲν ἔπειτα δάμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
- 220 Ἀΐον ἔκ' ἐν πολυκάρπῳ ἀλωῇ περιεΐζων·

Statim enim in ædibus obsequentes furori suo
Occidebant quaquaversum: illorum autem gemitus excitabatur
fœdus,

Capitibus percussis, pavementum autem totum sanguine æstua-
bat.

Sic nos o Agamemnon periiimus, quorum adhuc nunc 185

Corpora neglecta jacent in domibus Ulyssis.

Nondum enim sciunt amici in domibus cujusque,

Qui abluto nigro sanguine ex vulneribus,

Seponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.

Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ: 196

Beate Laertæ fili, solertissime Ulysses,

Nimirum cum magna virtute nactus es uxorem.

Quam bona mens erat inculpabilis Penelopæ,

Filiz Icarii, quam bene meminerat Ulyssis,

Viri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit 197

Suz virtutis: facient autem terrestribus cantilenam

Immortales gratam prudenti Penelopæ.

Non sic Tyndari filia mala consultavit opera,

Genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena

Erit in hominibus: gravemque famam præbuit 200

Fœmineis mulieribus, & quæ benefica *i. e. proba* erit.

Sic hi quidem ejusmodi alternis loquebantur,

Stantes in Ditis domibus sub cavernis terræ.

Illi autem postquam ex civitate iverunt, citoque in agrum
pervenerunt

Pulchrum Laertis, excultum, quem quondam ipse 205

Laertes comparaverat, postquam valde multum laborarat:

Illic ei domus erat, circumque exhedra currebat, *i. e. ducta*
erat undique,

In qua comedebant & sedebant & dormiebant

Famuli necessarii, qui ei amica operabantur;

Ineratque mulier Sicula anus, quæ senem

Diligenter curabat in agro longe ab urbe: 210

Ibi tum Ulysses pastoribus & filio sermonem dixit:

Vos quidem nunc ite in affabre factam domum intro:

Prandium autem statim porcorum sacrificate qui optima est.

At ego patrem tentabo nostrum, 215

Si me agnoscat & animadvertat oculis,

An ignoret, multo tempore absentem.

Sic locutus, servis martia arma dedit.

Hi quidem postea in domum velociter iverunt: at Ulysses

Propius ivit ad abundantem fructibus hortum, tentaturus: 220

- Οὐδ' ἄρ' ἐν Δολίῳ μέγαν ὄρχατον ἀπασσάβανον,
 Οὐδέ π' αὖ δμῶν, ἔδ' ἔϊον· ἀλλ' ἄρα ποίγε
 Αἵμασις λείποντας, ἀλωῆς ἔμμεναι ἔρχο',
 ὄχοντ'· αὐτὰρ ὁ ποῖσι γέρον ὁδὸν ἡγεμόνδεσιν.
 225 Τὸν δ' οἷον πατέρ' ἄρ' εὐκαμένη ἐν αἰσῇ,
 Λισσέοντα φυτὸν· ῥυπύοντα δὲ ἔσο χιτῶνα,
 Ράπτων, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμησι βοείας
 Κνημίδας ῥάπτας δίδωτο, γραπτῆς αἰετίνων·
 Χειρῖδας τ' ἐπὶ χεῖροί, βέπων ἔνεκ'· αὐτὰρ ὑπερδόν
 230 Αἰγυλῶ κυνέῳ κεφαλῇ ἔχει, πένδ' αἰετῶν.
 Τὸν δ' ὥς ἐν εὐστει πολύτλας δι' Ὀδυσσεὺς
 ἧρ' αἰ τερόμενον, μέγα δὲ φροσὶ πένδ' ἔχοντα,
 Σαῖς ἄρ' ὑπὸ βλαδρῶ ὄγχυν κατὰ δάκρυον εἴβε.
 Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
 235 Κῦσαι καὶ περιφύῃαι ἴδον πατέρ', ἠδὲ ἱκασα
 Εἶπεν, ὥς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
 Ἦ' πρῶτ' ἐξερίοιτο, ἱκασά τε περήσασα.
 Ὡς δὲ οἱ φρονέοντι δοάσασα κέρδιον εἶναι,
 Πρῶτον καρτοίοις ἐπέσσειν περὶ δῶνα.
 240 Τὰ φρονέον ἰδύς κίεσ' αὐτὰ δι' Ὀδυσσεὺς·
 Ἦ' ποί ὁ μὲν κατ' ἔχων κεφαλῇ, φυτὸν ἀμφελάχων·
 Τὸν δὲ παρειαμέν' προσφώνει παῖδι μ' ἦδ',
 ὦ γέρον, ἐκ ἀδάμμοις σ' ἔχει ἀμφιπολλάν·
 Ὄρχατον· ἀλλ' εὖ ποί κοιμίδη ἔχει, ἔδ' αἰ πάμπαν
 245 Οὐ φυτὸν, ἐ σικῇ, ἐκ ἀμπελ', ἐ μὲν ἑλάνη,
 Οὐκ ὄγχην, ἐ πραδῇ ποί ἀνδρὶ κοιμίδης κατὰ κῆτον.
 Ἀλλ' οἱ ποί ἔρω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
 Αὐτὸν σ' ἐκ ἀγαθῇ κοιμίδῃ ἔχει, ἀλλ' ἀμπε γῆρας
 Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμῆς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἴσασαι.
 250 Οὐ μὲν ἀεργίης γέ ἀναξ ἔνεκ' ἔσι κοιμίζη,
 Οὐδέ τί ποί δάμιοι ἐπιπρέπει εἰσοράσασθαι
 Εἶδ' ὃ καὶ μέγα δ'· βασιλῆϊ γάρ ἀνδρὶ ἴοικας.
 Τοιούτῳ δὲ ἴοικας, ἵπτε λίσσασθαι φάγοι τε,
 Εὐδόμεναι μαλακῶς· ἢ γὰρ δέκα ἐς ἑ γαστέρων.
 255 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατέλεξον,
 Τεῦ δμῶς εἰς ἀνδρῶν; τοῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολιεύς;
 Καί μοι πᾶτ' ἀγόρευσον ἐπ' ἄντρον, ὅφρ' εὖ εἰδῶ,
 Εἰ ἵπτον γ' Ἰθάκῃ τιτὺδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπες
 Οὐτ' ἀνὴρ ναὶ δὴ ξυμβλήμεν' εὐδ' αὖδ' ἴοντα,

Neque invenit Dolium in magnum viridarium descen-
dens,

Neque quemquam servorum, neque filiorum: sed ii
Sentes collecturi, horti futuras sepem,
Abiverant: at eis senex viam præibat.

Solum autem patrem invenit in bene culto horto, 225
Purgantem plantam. sordida autem amictus erat tunica,
Pannosa, fœda: circumque tibias bubulas

Ocreas confutas ligaverat, lacerationes evitans:
Digitaliaque in manibus, ruborum causa: at desuper
Caprinum pileum capite habebat, dolorem auctans. 230

Hunc autem postquam agnovit perpatiens divinus Ulysses
Senectute consumptum, magnumque mente dolorem haben-
tem,

Stans sub excelsa pyro lacrymam effudit.

Cogitabat autem postea in mente & in animo,

An oscularetur & amplecteretur suum patrem, & singula 235

Diceret, quomodo venisset & pervenisset in patriam ter-
ram:

An prius interrogaret, singulaque tentaret.

Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,

Primum mordacioribus verbis tentare.

Hæc cogitans recta ivit ad eum dius Ulysses: 240

Et ille quidem demisso capite stirpem circum fodiebat:

Eum autem astans allocutus est illustris filius:

O senex, non imperitia te tenet curandi

Ordines vitium: sed bene tibi cura habet, atque omnino

Non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliva, 245

Non pyrus, non areola sine cura in horto.

Aliud autem tibi dicam, tu autem ne iram impone animo:

Ipsū te non bona cura habet, sed simul senectutem

Molestiam habes, squallesque male, & indecenter indutus
es.

Non quidem pigritiæ dominus causa non te curat, 250

Et nequaquam tibi servilis inest, si quis inspiciat,

Forma & magnitudo: regi enim viro similis es.

Tali autem similis es, postquam lotus est comeditque,

Ut dormiat molliter: hic enim mos est senum.

Sed age mihi hoc dic & vere narra, 255

Cujus servus es virorum? cujus autem hortum colis?

Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,

Si vere in Ithacam hanc venimus, sicut mihi dixit.

Hic vir nunc obviam factus huc venienti,

- 260 Οὐπ' μάλ' ἀρπύρων· ἐπεὶ ὃ πόλῃ μιν ἔκαστα
 Εἶπεν, ἡδ' ἐπακῦσαι ἐμὸν ἐπ'· ὡς ἱερεύον·
 Ἀμφὶ ξένῳ ἱμῶ, εἴπε ζῶν τε καὶ ἐστὶ,
 Ἥ' ἡδὴ σάδνηκε, καὶ εἰν αἶδαο δόμοισιν.
 Ἐκ γάρ ποι ἱεῖν, σὺ δὲ σωῖσθαι, καὶ μὲ ἀκυσον·
- 265 Ἀνδρὲ πατ' ἐξένισα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
 Ἡμετέρῳδ' ἰδόντα· καὶ ἐπὶ αἰς βροτῶς ἀλλ'·
 Ήωνων ἀλλεδαπῶν φίλων ἐμὸν ἱκετο δῶμα·
 Εὖχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένε' ἡμεῖσαι, αὐτὰρ ἔφασκε
 Λαίρτιω Ἀρκεσιδάδῃ πατρί· ἡμεναι αὐτῷ.
- 270 Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων εὖ ἐξένισα
 Ἐνδικίῃσι φίλων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἰόντων,
 Καὶ οἱ δῶρα πόροι ξενίῃα οἷα ἐώκει·
 Χρυσὸν μὲν οἱ δῶκ' εὐεργέτ' ἐπὶ σάλασσι,
 Δῶκα δὲ οἱ κρητῆρα πασάργυρον ἀνδεμόνους,
- 275 Δῶδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαῖνας, πόσους δὲ παῖπτας,
 Τόσσα δὲ φάρεα καλά, πόσους δ' ἐπὶ πῶσι χιτῶνας·
 Χωρεῖς δ' αὐτὲ γυναικάς ἀμύμονας ἔργ' εὐδίας
 Τόσσαρες εἰδαλίμας, αἳ ἦδ' ἐλεν αὐτὸς ἐλίσσασθαι.
 Τὸν δ' ἡμέβετο· ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον ἔειπεν,
- 280 Ήν' ἦτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις λιῷ ἱερένεις,
 Τ' βροτῶν δ' αὐτῶν καὶ ἀσπασθαλοὶ ἄνδρες ἔχουσιν.
 Δῶρα δ' ἐπώσῃ ταῦτα χαρῆςιο μυρεῖ ὅπασιν.
 Εἰ γάρ μιν ζῶν γ' ἐτίχης Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
 Τῷ κεν σ' εἰ δῶροισιν ἀμείψαμεν· ἀπ' ἐπαιέει,
- 285 Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ. ἥ γὰρ δέμεις, ὅσις ὑπάρχει.
 Ἀλλ' ἄγε μοι σάδε εἰπέ, καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,
 Πόσον δὴ ἐπ' ἐστὶν ὅτε ξένιστος ἐκάνον
 Σὺν ξένον δύνων, ἐμὸν παῖδ'· εἴ ποτ' ἔλω γε·
 Δύσμορον, ὃν περ σῆλε φίλων καὶ πατρίδ' αἰῆς,
- 290 Ἡ' ἐπεὶ ἐν τόντῳ φάγον ἰχθύες, ἥ ἐπὶ χέρσιν
 Θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἔλωρ γένετ'· σάδ' εἰ μήτηρ
 Κλαῦσαι περιεέειλας, πατὴρ θ', οἱ μιν σκόμισσθαι·
 Οὐδ' ἄλοχ' πολὺδωρ' ἐχέφρων Πυκλόστεινα
 Κῶκυς· ἐν λεχέεσσιν φίλον πόσιν, ὡς ἐπείκειν,
- 295 Ὀφθαλμοὺς κατέλειψα. σὺ γὰρ γέρας ἐπὶ δαμόντων·
 Καὶ μοι σάτ' ἀγορεύσον ἰσχυμῶν, ὅφρ' εἰ εἰδῶ,
 Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι ποὶ πόλις ἡδὲ σοκῆς;
 Πῶ δὲ τοῦς ἔστηκε δοῆ, ἥ σ' ἤγαγε δάκρυ,

Non satis prudens: quoniam non sustinuit singula 269
 Dicere, & audire meum verbum, sicut interrogabam
 De amico meo, sicubi vivit & est,
 An jam mortuus est, & in Ditis domibus.
 Nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
 Virum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra, 265
 In nostram domum venientem: & nondum quisquam homo
 alius

Hospitum peregrinorum amicorum meam venerat do-
 mum.

Dicebat autem ex Ithaca oriundum se esse, & dicebat
 Laertem Arcisiadem patrem esse suum.
 Illum quidem ego ad domum ducens bene hospitio excepi 270
 Peramanter tractans, cum multa in domo mihi essent,
 Et ei dona præbui hospitalia qualia decebat:
 Auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
 Deditque ei pateram totam argenteam floridam,
 Duodecim autem simplas lænas, totque tapetas, 275
 Totidemque pallia pulchra, totque insuper tunicas:
 Separatim autem rursus mulieres eximias operum gnaras
 Quatuor speciosas, quas voluit ipse eligere.

Illi respondit postea pater lacrymas fundens:
 Hospes, equidem in terram pervenisti quam interrogas, 280
 Injurii autem ipsam & scelesti viri habent.
 Dona autem vana hæc donasti multa præbens.
 Si enim ipsum vivum invenisses Ithacæ in populo,
 Equidem te bene donis remuneratus dimisisset,
 Et hospitalitate bona. hoc enim jus est, quicumque coepe-
 rit. 285

Sed age mihi hoc dic & vere narra,
 Quotus jam annus est quando excepisti illum
 Tuum amicum infelicem, meum filium? siquidem esset:
 Infortunatum, quem longe ab amicis & patria terra,
 Aut in ponto comederunt pisces, aut in continente 290
 Feris & avibus laniamentum factus est: neque ipsum ma-
 ter

Flevit cooperiens, paterque, qui ipsum genuimus:
 Neque uxor multum dotata prudens Penelope
 Ploravit in lectis dilectum maritum, sicut decebat,
 Oculos claudens. hic enim est honos mortuorum, 295
 Et mihi hoc dic verum ut bene sciam,
 Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
 Ubi autem navis stat velox, quæ te duxit huc,

- Ἀντιδύς δ' ἐγέρης, ἢ ἔμπορ' εἰληλάδας
 300 Νηὸς ἐπ' ἀποτρύνεις, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
 Τὸν δ' ἀπαμβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Τοιγάρ ἐγὼ πῖ ταῦτα μάλ' ἀτρικύως καταλέξω.
 Ἐμ' γάρ ἔξ Αἰλύβαντ', ὅδε κλυτὰ δώματα ναῶν,
 Τίος Αἰφείδαντ' Πολυπημονίδαο ἀνακτ'.
 305 Αὐτὰρ ἐμοὶ γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπὶ κρητ'. ἀλλὰ με δαίμων
 Πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δάδρ' ἐλθέμεν ἐκ ἰδέλοντα.
 Νηὺς δέ μοι ἦδ' ἔσθκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόλη',
 Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ποῖε δὴ πέμπων ἔσθ' ἐστὶν
 Ἐξ ἧ καῖδεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπαλήλυθε πάτρης,
 310 Δέσμορ'. ἢ σὺ οἱ ἰσθλοὶ ἴσαν ὄρνιθες ἰόντα
 Δέξιοι, οἷς χαίρων μὲν ἰγὼν ἀπέπτετον ἱκάνον,
 Χαίρει δέ κεν' ἰών. θυμὸς δ' ἐπὶ νῶϊν ἐώλεται
 Μῆισσας ἔσνιγ', ἦδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσιν.
 Ὡς φάτο. πόν δ' ἄχε' νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
 315 Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐλὼν κόνιν αἰδαλόοισαν
 Χάλασσε κακχοφαλῆς πολιῆς, ἄδινόν τε σκαχίζων.
 Τῷ δ' ὤρειτο θυμὸς, ἀνὰ ῥίνας δέ οἱ ἦδη
 Δοιμὺ μὲν' πρῆτυλε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντα.
 Κῦς δέ μιν περιφύς ἐπιάλμεν', ἠδὲ προσήδα,
 320 Κέν' μῖναι οἶδ' αὐτὸς ἐγὼ, πάτερ, ὅν σὺ μεπαλῆς,
 Ἥλυθον ἄκος' ἐπὶ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Ἀλλ' ἔχω κλαυθμοῦ γοοῖό τε δακρύνοντ'.
 Ἐκ γάρ ποι ἔριον. (μάλα δὲ χρή σπλάγμεν ἔμης)
 Μνηστῆρας κατέπτερον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
 325 Λώβλω πινύμεν' θυμαλγία καὶ κακὰ ἔργα.
 Τὸν δ' αὖ Λαίρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
 Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε ἡμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
 Σῆμά τί μοι νῦν εἴπῃ ἀελοφράδεις, ὅρα περὶ θῶ.
 Τὸν δ' ἀπαμβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 330 Οὐλοῦ μὲν πρῶτον τιθεῖς φράσαι ὀφθαλμοῖσι
 Τίω ἐν Παρνηστῇ μ' ἔλασεν σὺς λείκῃ ὀδόντι
 Οἰχόμενον· σὺ δέ με πρόϊες καὶ τάντια μήτηρ
 Ἐς πατέρ' Αὐπόλυκον μετρός φίλον, ὅφρ' ἂν ἐλθίμην
 Δῶρα σά δάδω μοι λῶν μοι ὑπέκπεσ' καὶ κατέκλυσεν.
 335 Εἰ δ' ἄγε ποὶ καὶ δένδρε' ὑψαμένιν κατ' ἀλωῇ
 Ἐπὶ αἶμα ποτ' ἴδωκας, ἐγὼ δ' ἥτεόν σε ἴκασα,
 Παιδρὸς ἰὼν κατὰ κῆπον ἐπισσόμεν'. διὰ δ' αὐτῶν

Divinosque socios? an vectus venisti

Navi in aliena, illi autem te exposito discesserunt?

300

Eum autem respondens alloquebatur prudens Ulysses:

Tibi equidem omnia prorsus indubitate narrabo.

Sum enim ex Alybante, ubi inclyras domos habito,

Filius Amphidantis Polypemonidæ regis.

At mihi nomen est Eperitus: sed me deus

305

Errare fecit a Sicania huc venire nolentem:

Navis autem mihi ipsa stat in agro longe ab urbe.

At Ulyssi hic jam quintus annus est

Ex quo illinc ivit, & e mea discessit patria,

Infelix: certe ei bonæ erant aves eunti

310

Dextræ, quibus gaudens quidem ego dimisi illum,

Gaudebatque ille iens: animus autem nobis adhuc speratas

Nos hospitiiis junctum iri, & splendida dona daturus esse.

Sic dixit, illum autem doloris nubes cooperuit nigra.

Ambabus autem manibus capiens cinerem ardentem

315

Fudit in caput canum, graviter suspirans.

Hujus autem motus est animus, per nares autem ei jam

Acer spiritus prorupit, dilectum patrem insipienti.

Osculatus est autem ipsum amplectens affiliens, & allocutus est:

Ille quidem hic ipse ego, pater, quem tu inquiris,

320

Veni vigesimo anno in patriam terram.

Sed abstine fletu luctuque lacrymoso.

Etenim tibi dicam: (valde autem oportet festinare tamen)

Procos interfeci in nostris domibus,

Contumeliam ulciscens animo gravem & mala facinora:

325

Huic autem rursus Laertes respondit, dixitque:

Si quidem jam Ulysses meus filius huc venisti,

Signum aliquod mihi dic manifestum, ut persuadear,

Illum autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Cicatricem quidem primum hanc animadverte oculis,

330

Quam in Parnaso mihi infixit sus albo dente

Cum illuc ivissem: tu autem me miseras & optima mater

Ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem

Dona quæ huc profectus mihi promiserat & annuerat.

Eja age tibi & arbores bene culta in area

335

Dicam quas mihi aliquando dedisti, ego autem petebam a te singulas,

Puer per hortum subsequens: per autem ipsas

- Ἰχνύμενσδα, σὺ δ' ὠνόμασας ἕϊ ἑπτες ἑκαστα.
 Οὔγγνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, ἕϊ δέκα μῆλεις,
 340 Συκάκι πεσπαράκοντ'· ὄρχυς δέ μοι ὧδ' ὀρόμεντας
 Δάσων πεντηκόντα, διατρύγιθ' δὲ ἑκασθ'
 Ἡΰω. ἔνθα δ' ἀνὰ σαφολαὶ παντόδια ἔασιν,
 Οὔπποτε δὴ Διὸς ὦραι ἐπιβεΐσιναι ὑπερδεν.
 Ως φάτο. πᾶ δ' αὐτῷ λυτο γύνατα ἕϊ φίλων ἥτορ.
 345 Σήματ' ἀναγνόντ'· πᾶ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Οὔδυσσας.
 Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεσ'· τὸν δὲ προτὶ ἄ
 Εἶλεν ἀποφύχοντα πολύτλας διθ' Οὔδυσσας.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἀμνησσω, ἕϊ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρδῃ,
 Ἐξαυτὶς μύθοισιν ἀμειβόμενθ' προσέειπε,
 350 Ζεῦ πάτερ, ὃ ρα ἔστ' ἐνὶ θεοῖς κατὰ μακρὸν βλυμπαῶν,
 Εἰ ἔπεδον μνηστῆρες ἀπάτταλοι ὕβριν ἔπασαν.
 Νῦν δ' αἰνῶς δέειδοκα κατὰ φρένα μὴ πᾶχα πάντες
 Ἐνθάδ' ἐπείδωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
 Πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλίων πολέεσσι.
 355 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενθ' προσέφη πολύμητις Οὔδυσσεύς,
 Ἄρσεν, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μέλινται.
 Ἀλλ' ἵομεν προτὶ οἶκον ὅς ὄρχαται ἐγγυδί κῆται.
 Ἐνθα δὲ Τηλέμαχον ἕϊ βυκόλον ἠδὲ συβῶτῳ
 Πρῶτεμ', ὥς ἂν δᾶπνον ἐφοπλίωσιν αἰχίαια.
 360 Ως ἄρα φωνήσαντε βᾶτῳ πρὸς δῶματα καλὰ.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο δόμους ἄλ' ραιεσάντας,
 Εὖρον Τηλέμαχον ἕϊ βυκόλον ἠδὲ συβῶτῳ
 Ταμνομένους κρία πολλὰ, κερῶντάς τ' αἰδοπα οἶνον.
 Τόφρα δὲ Λαέρτιν μεγαλήτορα ὃ ἐνὶ οἴκῳ
 365 Ἀμφίπολθ' Σικελὴ λῦσεν, ἕϊ χρίσεν ἐλαίῳ.
 Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλῶν βάλεν. αὐτὰρ Ἀθλίῳ
 Ἀγχι παρειαμένη μέλε' ἤλδαναι ποιμένι λαῶν,
 Μείζονα δ' ἠὲ πάρθ' ἕϊ πάσσονα δῆκεν ἰδέσθαι.
 Ἐκ δ' ἀσαμίνδα βῆ· θάμναζ' δὲ μιν φίλθ' ἦος,
 370 Ως ἰδὼν ἀδανάτοισι θεοῖς ἐναλίχκιον ἄντῳ.
 Καὶ μιν φωνήσας ἔπειτα πατέρωντα προσήδα,
 Ω πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν ἀεργενοτάων
 Εἰδὸς σε μεγαδὸς σε ἀμύμονα δῆκεν ἰδέσθαι.
 Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένθ' ἀνείπῃ ἠΐδα,
 375 Αἰ γὰρ Ζεῦ σε πάτερ ἕϊ Ἀθλίῳι ἕϊ Ἀπολλῶνι,
 Οἱθ' Νήροισιν ἔλον ἐυκήμενοι πολίετρον,

Ibamus, tu autem nominabas & dicebas singulas.
 Piros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
 Ficos quadraginta: fulcos autem mihi sic nominasti, 340
 Daturum quinquaginta, frugifer autem quisque
 Erat: illic uvæ omnigenæ sunt,
 Quando jam Jovis tempora incumbunt desuper.

Sic dixit. illius autem ibi soluta sunt genua & proprium
 cor,

Signa recognoscentis quæ ei certa dixerat Ulysses. 345
 Circum autem filium dilectum jecit brachia: eum autem ad
 se

Cepit exanimatum pertolerans dius Ulysses.
 At postquam respiravit, & in præcordia animus congregatus
 est,

Iterum verbis respondens allocutus est:
 Jupiter pater, certe adhuc estis dii in magno Olympo, 350
 Si revera proci improbam contumeliam luerunt.
 Nunc autem graviter timeo in mente ne mox omnes
 Huc adveniant Ithacenses, nuncios autem
 Passim mittant in Cephaleorum urbes.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses: 355
 Confide, ne tibi ista in mente tua curæ sint:
 Sed eamus ad domum quæ viridarium prope jacet.
 Illuc autem Telemachum & bubulcum & subulcum
 Præmisi, ut cœnam pararent citissime.

Sic locuti iverunt ad domos pulchras. 360
 Hi autem quando jam pervenerunt ad domos bene habi-
 tatas,

Invenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
 Incidentes carnes multas, miscentesque nigrum vinum.
 Interim autem Laertem magnanimum sua in domo
 Famula Sicula lavit, & unxit oleo: 365
 Circum autem vestem pulchram jecit. at Minerva
 Prope astans auctavit membra pastori populorum,
 Majoremque quam antea & crassiolem fecit videri.
 Eque balneo ivit: admiratus est autem ipsum dilectus filius,
 Postquam vidit immortalibus diis similem prorsus: 370
 Et ipsum vocans verbis velocibus allocutus est:

O pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
 Formaue magnitudineque bonum fecit videri.

Illum contra Laertes prudens alloquebatur:
 Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo, 375
 Qualis Nericum cepi bene ædificatum oppidum,

- Ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τοῖς Κεφαλῶσιν ἀνάστων,
 Τοῖς ἐὼν σοὶ χθιζὸς ἐὶ ἡμετέροισι δῆμοισι,
 Τῶν γὰρ ἔχον ὤμους ἐφεισμένους καὶ ἀμύων
 380 Ἄνδρας μνηστῆρας. τῷ καὶ σφῶν γυναιτ' ἔλυσαν
 Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
 Ὡς οἱ μὲν ποιεῖσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγοράων.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν περ πώσαντο πόνα, πετύκοντο τε δαίκα,
 Ἐξείης ἔξωτο κατὰ κλισμῶς τε θρόνος τε.
 385 Ἐνθ' οἱ μὲν δεξιῇ ἐπεχειρῶν ἀγκυμόλον δὲ
 Ἡλῶν ὁ γέρον Δολιχῶ, σιωπῇ δ' ἦν ποῖο γέροντος
 Ἐξ ἔργων μοχλόντες. ἐπεὶ κλισιάσιν ἀνέστησαν
 Μήτηρ γυνὴ Σικελῆ, ἣ σφέας ἐτρέφε' καὶ ῥα γέροντας
 Ἐνδυκίως κομείσκειν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτεν.
 390 Οἱ δ' ὥς ἔν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσαντο τε θυμῷ,
 Ἔσαν ἐν μεγάροισι πενητότες. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Μελιχίοις ἐπέεσσι καταπόμενος προσέειπε,
 Ὡ γέρον, ἔξ ἐπὶ δῆπνον, ἀπεκλειάδεσθε δὲ δαίμνας,
 Διὸν γὰρ οἴσω ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες
 395 Μίμνομεν ἐν μεγάροισι, ὑμέας πασιδέμενοι αἰεὶ.
 Ὡς ἄρ' ἔφη. Δολιχῶ δ' ἰδὺς κίε χεῖρε πεπρωσας
 Ἀμφοτέρως. Ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κύστε χεῖρ' ἐπὶ καρτῶ,
 Καί μιν φωνήσας ἔτι περὶ σῆμα προσεῖπε,
 ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστιμας ἐλδομένοισι μᾶλ' ἡμῶν,
 400 Οὐδέ τί οἱομένοισι, θεοὶ δὲ σε ἡγάγον αὐτῇ,
 Οὐλέ σε καὶ μέγα χάρις, θεοὶ δὲ σοὶ ὀλβια δοῖμα.
 Καί μοι πῶτ' ἀγοράσων ἐπὶ τυμῶν, ὅφρ' ἔω εἰδῶ,
 Ἡ' ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπειά
 Νοσήσαντά σε δῶρ', ἣ ἄγγελον ὀτρύνωμαι.
 405 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
 Ὡ γέρον, ἦδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
 Ὡς φάτο. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετο· ἔτρεψεν ἐπὶ δίφρῳ.
 Ὡς δ' αὖτις παῖδες Δολιχῶ κλυτὸν ἄμφ' Ὀδυσῆα
 Δακρυόωντες ἐπέεσσι, καὶ ἐν χεῖρας φέροντο·
 410 Ἐξείης δ' ἔκαστο περὶ Δολιχῶ πατέρα σφῶν.
 Ὡς οἱ μὲν περὶ δῆπνον ἐπὶ μεγάροισι τένοντο.
 Ὅσση δ' ἄρ' ἄγγελος ἔλκε κατὰ πύλιν· ὅχρησεν αὖτις,
 Μνηστῆρων συγερὸν δάνατον καὶ κῆρ ἐνέπυσσε.
 Ὅ δ' ἄρ' ὁμῶς αἰσάμενοι ἐφοίκον ἀφ' ἑνὸς ἀμφοτέρων
 415 Μυχμῶ τε σοναχῇ τε δόμων προτάραθ' Ὀδυσσεὺς.

Littus continentis, Cephaleis imperans,
Talem me ferens hesternus in nostris domibus,
Arma habens humeris adfuisse & propulsaſſem
Viros procos: eo ipſorum genua ſolviſſem 380
Multorum in ædibus, tu autem in mente lætatus fuiſſes.

Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.

Illi autem poſtquam ceſſarunt a labore, paraveruntque epulas,

Ordine ſederunt in lectiſque ſedibusque.

Tunc hi quidem prandio manus admovebant: mox autem 385

Venit ſenex Dolius, ſimulque filii huius ſenis

Ex operibus fatigati, ſiquidem ante veniens vocaverat

Mater anus Sicula, quæ ipſos nutriebat: & ſenem

Studioſe curabat, poſtquam ſenectus ceperat.

Qui ut Ulyſſem viderunt, agnoveruntque animo, 390

Steterunt in ædibus ſtupefacti. at Ulyſſes

Dulcibus verbis compellans dixit:

O ſenex, ſede ad prandium, obliſciſcimini autem ſtuporis.

Dudum enim cibo manum admovere volentes

Manebamus in ædibus, vos expectantes ſemper. 395

Sic dixit. Dolius autem recta ivit manus protendens

Ambas, Ulyſſis autem capiens oſculatus eſt manum in carpo,

Et ipſum vocans verbis velocibus alloquebatur:

O amice, quoniam rediiſti cupientibus valde nobis,

Neque putantibus, dii autem te duxerunt, 400

Salveque & magnopere gaude, dii autem tibi felicitates dent.

Et mihi hoc dic verum, ut bene ſciam,

An jam aperte ſcit prudens Penelope

Reverſum te huc, an nuncium mittamus.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes. 405

O ſenex, jam ſcit: quid te oportet hæc laborare?

Sic dixit. ille autem rurfus ſedit bene polita in ſede.

Eodem modo filii Dolii inclytum circa Ulyſſem

Salurabantque verbis, & in manibus ei hærebant:

Ordine autem ſederunt apud Dolium patrem ſuum. 410

Sic hi quidem circa prandium in ædibus laborabant.

Vox autem nuncia ocuſ per urbem ivit ubique,

Procorum odioſam mortem & fatum indicans.

Illi autem ſimul audientes iverunt aliunde alius

Cum ſtrepituque & gemitu ante ædes Ulyſſis:

415
Et

- Ἐκ δὲ νέκυσ οἰκῶν φόρον, καὶ δάπτον ἱκαστοί·
 Τὲς δ' ἐξ ἀλλήλων πολλῶν οἰκόνδε ἱκασον
 Πέμπτον ἄγειν ἀλιεύσι, θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πέντες,
 Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορῶν κίον ἀθρόοι, ἀχρύνενοι κῆρ.
 420 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἠγέρθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
 Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά δ' ἴστατο καὶ μετέπειπεν·
 Παιδὸς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθ' ἔκειτο
 Ἀνάνος, πὼν πρῶτον ἐνήρατο δι' Ὀδυσῶς·
 Τὴ ὄγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέπειπεν,
 425 ὦ φίλοι, ἢ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήτατ' Ἀχαιῶς·
 Τὲς μὲν σὺν νῆεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἰσθλῆς,
 ὧλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὦλεσε καὶ ἄνδρας.
 Τὲς δ' ἐλθὼν ἔκτανε Κεραμίδων ὄχ' ἀέριος.
 Αἰὲν ἄγετε, πρὶν αἶψαν ἢ εἰς Πύλον ὄκα ἰκέσθαι,
 430 ἦ καὶ εἰς Ἡλίδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἑκτοί,
 Ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφῆες ἰσοθιμέδ' αἰεὶ.
 Λάβῃ γὰρ σάδε γ' ἐστὶ καὶ ἰσοσμένοισι πυθέσθαι.
 Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φορῆας
 Τισάμεθ', ἐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἠδὺ γένοιτο·
 435 Ζωέμεν· ἀλλὰ τίχιστα θανάων φθιμένοισι μετέλω.
 Αἰὲν ἴομεν, μὴ φθῆσι περαιοθέντες ἱκάνοι.
 ὦς φάτο δακρυχέων· οἶκτ' δ' ἔλε πάντας Ἀχαιῶς.
 Αὔχήμελον δὲ σφ' ἦλθε Μείδων καὶ θεῶν αἰετός·
 Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆθ', ἐπεὶ σφείας ὕπν' ἀνῆκεν.
 440 Ἔσαν δ' ἐν μέσσοισι· σέφ' δ' ἔλεν ἄνδρα ἱκασον.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέπειπε Μείδων πεπνυμένα εἰδώς,
 Κέκλυτε δὴ νῦν μὲν Ἰθακῆσιν· ἢ γὰρ Ὀδυσῶς
 Ἀθανάτων ἀέκητ' ἀέων σάδε μήσατο ἔργα.
 Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆϊ
 445 Ἐγγύθεν εἰσῆκε, καὶ Μέντορα πάντα ἔωκε.
 Ἀθανάτ' δὲ θεὸς ποτὲ μὲν προπαρόνδ' Ὀδυσῆθ'
 Φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίων
 Οὔτι κατὰ μέγαρον· σοὶ δ' ἀγχιστῖναι ἐπιπτον.
 ὦς φάτο· πᾶς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρόν δέῃ ἦρε.
 450 Τοῖσι δὲ καὶ μετέπειπε γέρον ἦρας Ἀλιδέρεψ
 Μασορίδης· ὁ γὰρ οἶθ' ὄρα πρόσω καὶ ὀπίσω.
 Ὅς σφιν εὐφρογῶν ἀγορήσατο καὶ μετέπειπεν,
 Κέκλυτε δὴ νῦν μὲν Ἰθακῆσιν ὃ, τὰ καὶ ἐγὼ εἶπω.
 Τμεστέρη κακότητι, φίλοι, σάδε ἔργα γέγοντο.

Et mortuos ædibus efferebant, & sepeliebant singuli.
 Qui autem erant ex aliis urbibus domum quemque
 Mittebant vehendos eis qui maria rimantur, in naves veloces
 ponentes.

Ipsi autem in concionem ibant conferti, dolentes cor.
 At postquam coiverunt congregatique sunt, 420
 His Eupithes surrexit & locutus est:

Filii enim ei intolerabilis in præcordiis dolor jacebat
 Antinoi, quem primum interfecerat dius Ulysses:
 Ob eum ille lacrymans concionatus est & dixit:

O amici, certe magnum facinus vir hic patravit Achi-
 vis. 425

Alios quidem cum navibus ducens multosque & bonos,
 Perdidit & naves cavas, perdidit & populos:
 Alios autem veniens interfecit Cephale norum facile opti-
 mos.

Sed agite, antequam hic vel in Pylum ocyus eat,
 Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei, 430
 Eamus: aut postea tristes erimus semper.

Contumelia enim hæc sunt & futuris auditu.
 Si non filiorumque fratrumque interfectores
 Puniemus, non mihi in animo dulce fuerit
 Vivere: sed citissime mortuus cum defunctis sim. 435
 Sed eamus, ne præveniant transeuntes illi.

Sic dixit lacrymans: dolor autem cepit omnes Achivos.
 Prope autem ad ipsos venit Medon & divinus Cantor
 Ex ædibus Ulyssis, postquam ipsos somnus reliquerat.
 Steterunt autem in mediis: stupor autem cepit virum quem-
 que. 440

His autem etiam locutus est Medon seria doctus:
 Audite nunc me Ithacenses: non enim Ulysses
 Immortalium ingratiis deorum hæc operatus est opera.
 Ipse ego vidi Deum immortalem, qui Ulyssi
 Prope adstabat, & Mentori omnia similis erat. 445
 Immortalis autem Deus aliquando quidem ante Ulysssem
 Apparebat audaciam addens, aliquando procos ciens
 Ruebat per domum: illi autem densi cadebant.

Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor capiebat.
 Illis autem dixit senex heros Halitherfes 450
 Mastorides: hic enim solus videbat ante & pone:
 Qui ipsis bene cupiens concionatus est & dixit:

Audite nunc me Ithacenses quod dixero.
 Vestro vitio, amici, hæc opera facta sunt.

Non enim mihi parebatis, non Mentori pastori populorum, 455
 Ut vestros filios cohiberetis ab amentia:

Qui magnum facinus fecerunt scelere malo,
 Possessiones attondentes & inhonorantes uxorem

Viri optimatis, quem non amplius autumabant reditu-
 rum.

Et nunc sic fiat. obtemperate mihi sicut dico: 460
 Ne eamus, ne quis attractum *sibi* malum inveniat.

Sic dixit. hi autem exiliebant magno clamore,
 Dimidis plures: illi autem conferti illic manebant.

Non enim ipsis placebat verbum in mentibus, sed Eupi-
 theo

Parebant. statim autem postea in arma ruebant. 465

Sed postquam amicti sunt circum corpus splendido ære,

Universi coiverunt ante urbem amplam.

His autem Eupithes dux erat stultitiis.

Dicebat autem is ulturum filii cædem: neque erat

Rursus rediturus, sed illic mortem obiturus. 470

At Minerva Jovem Saturnium allocuta est:

O pater noster Saturnie, summe dominantium,

Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?

Nunquid prius bellumque malum & pugnam gravem

Facies? quam amicitiam cum ambobus conciliasti? 475

Hanc autem respondens allocutus est nebularum congregator
 Jupiter:

Filia mea, cur me hæc interrogas & inquisis?

Nonne hanc quidem consultaſti mentem ipsa,

Ut illos quidem Ulyſſes puniret veniens?

Fac ut vis: dicam autem tibi sicut decet. 480

Postquam jam procos punivit dius Ulyſſes,

Fœderibus fidis percussis, hic quidem regnet semper,

Non autem rursus filiorum fratrumque cædis

Oblivionem faciamus. illi autem invicem ament

Sicut antea: divitiarum autem & pax abunde sit. 485

Sic fatus movit antea cupidam Minervam:

Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.

Hi autem postquam cibi dulcis desiderium ejecerunt,

Illis igitur sermones occipit pertolerans dius Ulyſſes:

Egreſſus aliquis videat ne jam prope sint venientes. 490

Sic dixit. extra autem filius Dolii ivit sicut jusserat:

Stetit autem ad limen progressus, illosque prope vidit o-
 mnes.

Statim autem Ulyſſem verbis velocibus allocutus est:

- Οὐκ δὲ ἔγγυς ἴασ'. ἀλλ' ὅπλιζόμεθα θάσσων.
 495 Ὡς ἴφασ'. οἱ δ' ἄρ' ἄνωγον, καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο,
 Τέσσαρες ἀμφ' Οδυσῆα, ἔξ δ' ἦν Δολιχό.
 Ἐν δ' αἶρα Παίρῃσι Δολιχὸν τ' ἐς τεύχε' ἔδωκον,
 Καὶ πολλοὶ περ ἑόντες, ἀναγκαῖοι πολέμισαί.
 Αὐτὰρ ἔτι ῥ' ἔσσαντο περὶ χροὶ νύκτα χαλκῶν,
 500 Ὡξεν δὲ θυράς, ἐκ δ' ἦεν, ἦρχε δ' Οδυσσεύς.
 Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθηνῆ,
 Μένουσα εἰδομένη ἡμῖν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδῶ.
 Τῷ μὲν ἰδὼν γένησε πολύτλας διὸ Οδυσσεύς·
 Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προστρέφειν ὃν φίλον ἦεν,
 505 Τηλέμαχ', ἦδ' ἡ μὲν σόδε γ' εἶσαι αὐτὸς ἐπειλῶν,
 Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα σε κείνονταί ἀρετοί,
 Μῆτι καταχρώνη πατέρων γένε', οἱ πατέρ' περ
 Ἀλκὴν τ' ὠϊνήν σε κεκασμέδα πάσῃ ἐπ' αἶαν.
 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμέν' ἀνάν ἠΐδα,
 510 Ὀΐσαι, αἶψ' ἐδέλυσθα, πάτερ φίλε, τῷ· ἐνὶ θυμῷ,
 Οὐκ καταχρώνηται σέον γένε', ὡς ἀγορεύεις.
 Ὡς φάτο. Παίρῃσι δ' ἐχάρη, καὶ μῦθον ἔειπε,
 Τίς νύ μοι ἡμέρη ἦδε, θεοὶ φίλοι; ἢ μάλα χαίρω·
 Τ' ὅς θ' ἦνός τ' ἀρετῆς τίος δῖον ἔχουσιν.
 515 Τὸν δὲ παρειαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθηνῆ,
 ὦ Ἀρκησιᾶδ' ἄνθρωπε πολὺ φίλτατ' ἱταίων,
 Εὐξάμεν' κέρη γλαυκῶπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,
 Αἶψα μάλ' ἀμπεταλὼν προΐα δολιχόσκιον ἔγχε'.
 Ὡς φάτο. καὶ ῥ' ἔμπεδον μῖνον μέγα Παλῆς Ἀθηνῆ.
 520 Εὐξάμεν' δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κέρη μεγάλῳ,
 Αἶψα μάλ' ἀμπεταλὼν προΐα δολιχόσκιον ἔγχε',
 Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυδ' διὰ χαλκοπαγῆς.
 Ἡ δ' ἐκ ἔγχε' ἔρυτο, διατρή δὲ ἔσσαν χαλκῆς.
 Δάπνησεν δὲ πρῶτον, ἀράβησε δὲ τέρχ' ἐπ' αὐτῷ.
 525 Ἐν δ' ἔπειτα προμάχοις Οδυσσεὺς καὶ παῖδιμα' ἦεν.
 Τύπτον δὲ ξίφειν σε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύουσι.
 Καὶ νῦν καὶ δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνέους,
 Εἰ μὴ Ἀθηνῆ κέρη Διὸς αἰγιοχοῖο
 Ἡὔσεν φωνή, κατὰ δ' ἔχευε λαὸν ὅπαστα,
 530 Ἰχέουσι πολλῆσι Ἰθακήσιν ἀργαλείῳ,
 Ὡς κεν ἀναιματτεῖ γὰρ διακρινδῆται πάχιστα.
 Ὡς φάτ' Ἀθηνῆ. οἳ δὲ χλωρόν δι' αἶε'.

Illi quidem prope sunt. sed armemur cito.

Sic dixit. hi autem moti sunt, & arma induerunt, 495

Quatuor circum Ulysses, sex autem, filii Dolii.

In iisque Laertes Doliusque arma induerunt,

Canis licet essent necessarii bellatores.

At postquam amicti sunt circum corpus splendido ære

Aperueruntque portas, extraque iverunt, dux erat autem U- 500

lysses,

Illis propius accedens filia Jovis venit Minerva,

Mentori similis & corpore & voce.

Hanc autem videns lætatus est pertolerans divinus Ulysses:

Statim autem Telemachum allocutus est suum dilectum fi-
lium:

Telemache, jam quidem hoc videberis ipse aggressus, 505

Viris pugnantis, ubi discernuntur optimi,

Ne quid dedecores majorum genus, qui antea

Robore fortitudineque ornati fuimus omnem super terram.

Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:

Videbis, si volueris, pater dilecte, hoc in animo, 510

Non dedecorantem tuum genus, sicut dicis.

Sic dixit. Laertes autem gavisus est, & verbum dixit,

Quæ mihi dies hæc, dii amici? certe valde gaudeo:

Filiusque neposque de virtute litem habent.

Hunc autem astans allocuta est cælia Minerva: 515

O Arcesiade omnium multo dilectissime fociorum,

Votis factis filia cælia & Jovi patri,

Statim omnino vibratam emitte longam lanceam.

Sic dixit. & inspiravit animum magnum Pallas Minerva.

Igitur votis factis deinde Jovis filia magni, 520

Statim omnino vibratam emisit longam lanceam,

Et percussit Eupithem per galeam æream.

Illa vero haud lanceam prohibuit, quin transfactum est fer-
rum.

Sonuit autem cadens, resonneruntque arma super ipso.

Irruerunt autem primis pugnatoribus Ulysses & illustris fi-
lius: 525

Verberabant autem ensibusque & lanceis utrinque acutis.

Et sane omnes perdidissent & fecissent reditus expertes,

Nisi Minerva filia Jovis Ægiochi

Clamasset voce, detinissetque populum omnem:

Abstinete a bello Ithacenses difficili, 530

Ut sine cruore separemini citissime.

Sic dixit Minerva, illos autem pallidus timor cepit:

Tom. II.

S s

Eorum.

- Τὸν δ' ἄρα δευτέρων ἐκ χειρῶν ἵππων τείχεα,
 Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτει, θεῶς ὅσα φωνήσασθαι.
 535 Πρὸς δὲ πόλιν τρωτῶν, λιλαίμενοι βίβωσι.
 Σμερδαλίον δ' ἐβόησε πολύτλας δι' Ὀδυσσεύς,
 Οἴησιν δὲ αἰεὶς, ὅς' αὐτὸς ὑψίστατος.
 Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει φοιόντα κεκρωνὸν.
 Καδδ' ἔπεισεν πρόσθεν γλαυκῶπις ὀβριμοπάτρης.
 540 Καὶ τότε Ὀδυσσεύς προσέφη γλαυκῶπις Ἀθλίῳ,
 Διογανὲς Λαερτιάδην Πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,
 Γσχῶ, ταῦτε δὲ γὰρ ὁμοίῳ πολέμοιο,
 Μήπως σοι Κρονίδης καχολίσσεται ἄρυστα Ζεὺς.
 Ὡς φάτ' Ἀθλιώϊν. ὁ δ' ἐπέσπευ, χαῖρα δὲ θυμῷ.
 545 Ὅρμα δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφιστέρουσιν ἔθηκε
 Παλλὰς Ἀθλιώϊν, κέρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Μίνωρα ἀδομήνῃ ἡμῶν δίμας ἠδ' ἔξ' αὐδῶ.

Τὼ αὖτε Ὀδυσσεύς.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΤΟΜΑΧΙΑ.

- Α**ρχόμενος πρῶτον Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶν
 Ἐλθεῖν εἰς ἡμῶν ἵππο ἐπείχομαι, ἀνὴρ αἰεὶ ὅς.
 Ἦν γάρ ἐν δόλῳ ἐμοῖς ἐπὶ γένεσι θεῖα,
 Δῆλον αἰταρσίῳ, πολέμοιόν τε ἔργον Ἀρσος,
 5 Εὐχόμενος μερόπτεσσιν ἐς ἅσας πᾶσι βαλίσσας.
 Πῶς μὲν ἐν βατράχοις ἀρετὰς ἀνέστης ἔβησας,
 Γηγητῶν ἀνδρῶν μιμήμενος ἔργα γιγάντων,
 Ὡς λόγος ἐν θνητοῖς ἔω· οἷόν μ' ἔχεν ἀρχαῖον.
 Μὲν ποτὶ διφάλιος, γαλήνῃ κίνδυνον ἀλύξας,
 10 Πλησὺν ἐν λίμνῃ ἀπαλὸν προσέθηκε γένεον,
 Τόσσον περὶ μένος μελιθεῖ· τὸν δὲ κατὰ θεῖον
 Λιμνόχρατος πολύφημος, ἵππος δ' ἐφθίγγατο πῶλον,
 Ἦεν, τίς εἴ; τόδ' ἐλθεῖν ἐπ' ἡνᾶ; τίς δὲ σ' ὁ φύσας;
 Πάντα δ' ἀνέδρασκον· μὴ φεδόμενόν σε νοήσω.
 15 Εἰ γάρ σε γνοίω φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
 Δῶρα δὲ σοι δώσω ξενήϊα τομὰ καὶ ἰσθλά.
 Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνης
 Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἡμάσαι πάντας.
 Καὶ με πατρὶ Πηλεΐδῃ τότε γένετο, Τδρομίδῳ

Eorumque timentium ex manibus volaverunt arma,
Omnia autem in terram ceciderunt, Dea vocem edente:

Ad autem urbem reversi sunt, cupidi *conservandæ* vitæ. 533

Terribiliter autem clamavit pertolerans divinus Ulysses,
Ruitque saltu, sicut aquila altivolans.

Et tunc Saturnides misit ardens falmen.

Decidit autem ante Cæsiæ forti patre natam.

Ac tunc Ulyssæm allocuta est cæsiæ Minerva: 540

Jove nate Laertiade prudens Ulysses,

Abstine, fedaque contentionem communis belli,

Ne Saturnides tibi irascatur late sonans Jupiter.

Sic dixit Minerva. ille autem obedivit, gavisus est autem animo.

Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus fecit 545

Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi,

Mentori similis & corpore & voce.

Finis Odyssææ Homeri.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

Incipiens primum Musarum cœtum ex Helicone

Venire in meum cor opto, gratia carminis:

Quod nuper in libellis meis super genua posui,

Litem immensam, tumultuosum opus Martis,

Optans hominibus in aures omnibus mittere: 5

Quomodo mures in ranas egregie pugnantes iverunt,

Terrigenum virorum imitantes opera gigantum,

Uti fama inter mortales erat: tale autem habuit principium.

Mus aliquando sitibundus, felis periculum evitans,

Prope in lacum teneram apposuit barbam, 10

Aqua delectatus dulci: hunc autem vidit

Limnocharis obstrepera. verbumque locuta est tale:

O hospes, quis es? unde venisti ad littus? quisve qui te genuit?

Omnia autem vere dic: ne mendacem te intelligam.

Si enim te cognovero amicum dignum, in domum ducam, 15

Donaque tibi dabo hospitalia multa & bona.

Sum autem ego rex Phrysignathus, qui per lacum

Color, ranarum dux dies omnes:

Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX

In Homeri Odysseam.

A

- A** Chillis anima Ulyssē loquitur a 472. exequiis a 57.
 Achivi convocati a Telemacho § 7.
 Achivorum dissidium γ 133.
 Æolia regio a 1.
 Æolus Ulyssē dat utrem ventōrum a 19. quo soluto venti emittuntur a sociis per imprudentiam 46. reversum Ulyssē indignabundus expellit 72.
 Agamemnonis exitum narrat Nestor γ 264. ejus interitus 303. δ 533. ejus umbra suum exitum refert a 403. anima Amphimedonti loquitur a 105.
 Agelaus procos hortatur ut nuptias maturent u 322. jubet ne Mentor Ulyssē juvet x 213.
 Ajacis Oilei exitus δ 509.
 Alcinoi regis domus describitur γ 85. ejus hortiis 112. Phæaces de hospite Ulyssē alloquitur 186. optat Ulyssē filie maritum 311. promittit Ulyssē auxilium 317. Phæaces hortatur ut Ulyssē juvent δ 25. parat convivium 381. hortatur Phæaces ad certamen 97. Ulyssē ab Euryale sacessito loquitur 235. Phæaces monet ut Ulyssē dant xenia 386. querit omnes Ulyssē condiciones & fortunas 450. Ulyssē abiturum & Phæaces alloquitur u 4.
 Amor patriæ γ 35.
 Amphimedontis anima Atridæ interitum procorum narrat u 120.
 Amphinomus procos a Telemachi nece dehortatur a 406.
 Anticleæ matris Ulyssē umbra a 84. eum alloquitur 153. 215.
 Antilochus a Memnone occisus δ 187.

- Antinous Telemacho respondet a 383. § 84. Telemachum alloquitur § 303. procos alloquitur δ 773. a 364. succenset Eumæo propter mendicium Ulyssē γ 374. mendico respondet 445. eumque scabello petit 467. Ulyssē arcum experiri petentem increpat φ 287. Antiphates rex Leſtrygonum a 214. Antrum Polyphemi γ 182. Arcus Ulyssē φ 12. 90.
 Arete uxor Alcinoi γ 54. Phæaces alloquitur a 335.
 Argelaus procos hortatur x 132.
 Artacia fons a 107.
 Atreidis anima Achilli loquitur de ejus funere u 35.
 Augurium aquilæ u 160. 524.
 Autolycus Ulyssē avus γ 394.

B

- B**ovis mactatio γ 439.

C

- C**allio ad naufragi Ulyssē precibus restitutum sinit a 439.
 Calypsus (pecus a 63. ea alloquitur Mercurium 87. indignatur in deos 116. cum Ulyssē loquitur 160. ei que jurat nullum illaturam damnum 180. prandent apud illam Mercurius & Ulysses 195. spondet Ulyssē immortalitatem 208. Campus Elysus δ 563.
 Cassandra cædes a 420.
 Charybdis u 101.
 Cicones γ 39.
 Circe in porcos vertit Ulyssē socios a 235. Ulyssē alloquitur 378. ejus socios restituit pristina forma

I N D E X.

mas 390. prædicit Ulyssî iter ad inferos 488. & futura pericula a 22.

Circus accipitris genus v 87.

Clytemnestræ savitia a 420.

Creta insula v 173.

Cyanea saxa m 59.

Cyclopes decorum contemptores v 273.

Cyclopus insula fertilis v 108.

D

Danaorum animæ v 16.

Demodocus cantor § 62. v 28.

Ulyssî sctum movet § 86. canit fabulam de Veneris & Martis amplexu 267. equum Trojanum cantat 499.

Dolius Penelopes servus d 736. v 386.

E

Echetus Rex v 84.

Edothea Protei filia Menelao erranti dat consilium d 372. de Patre capiando 383. dolâ in patrem 434.

Elpenoris casus v 357. umbra Ulyssî apparet a 32. tumularum v 10.

Enipeus fluvius a 237.

Eumæus nobilis subulcus § 3. ejus domus, ad quam divertit Ulyssîs 6. quem humaniter excipit 44. & eum non cognoscens periisse conqueritur 64. Eumæo reditus Ulyssîs non persuadetur 360. respondet Ulyssî 401. hospiti sacrificatur suum maculat 418. ei chlam nam pollicetur 510. parat stratum Ulyssî 518. Eumæi & Ulyssî colloquium v 305. sctum suum narrat 488. Telemachum reducem excipit v 15. Ei nunciat procos ab infidiis rediisse 465. inoleanti Antinoo obloquitur v 380.

Eupithes cum Achivis conspirat in Ulyssî mortem v 425. v Laerte

occisus 520.

Euryalus Ulyssî indignatur § 158. illum ense donat 403.

Euryclea accersitur ut Ulyssîem laevet v 355. illum agnoscit 386. nunciat Penelopæ Ulyssîem rediisse v 5. Penelopæ loquitur 25. 37.

Eurydice Nestoris uxor v 452.

Euryloclus dux feciorum Ulyssî ad ades Circes properat v 210. obloquitur Ulyssî 428. indignanter Ulyssî respondet v 278. suasu Eurylochi præceptum Ulyssîs de non tangendis gregibus Solis violatur 340.

Eurymachus Telemacho respondet v 400. Halitherfus vaticinium elevat § 178. ejus oratio subdola v 434. Penelope indignanti ob casum hospitem respondet v 243. Ulyssîem laceffit 349. & scabello petit 393. arcui impar dolet v 249. supplex Ulyssî, imputat Antinoo omnia x 45. procos hortatur ad defensionem 80. occiditur 82.

Eurymedusa nutrix Nausicæ v 8.

Eurynome Penelopæ ministra v 168

H

Halitherfes prociis periculum imminere indicat § 157. dissuadet Ulyssîs cadem v 453.)

Helenæ ornatus d 120. cum Menelao de advenis fabulatur 136. de Ulyssî & illi excidio narrat 240. equo Trojano inclusos nominatim vocavit 279. Telemachum xeniiis donat v 125.

Hercules a 600. Ulyssîem alloquitur 615. proditor hospitii v 23.

Heros Ægyptius § 15.

Hospitem invitum detinere inhumanum est v 73.

I

Iason a Jove fulmine percussus v 223.

In-

I N D E X.

Inferorum locus λ 22.
 Injussu in malis dii accusantur α 32.
 Iphitus Eurytides ϕ 15.
 Irus Ulysssem jurgis incescit α 10.
 & in certamen provocat 25.
 Ithacæ insulæ qualitas δ 605. ν 238
 Ithacensium conspiratio in Ulysssem
 α 425. pugna 512.
 Jupiter in deorum consilio verba
 facit α 32. hospitalis ν 269. dat
 cælo signum Ulysssi procorum em-
 dem meditantium ν 104.
 Jurare Stygiam paludem gravissi-
 mum diis juramentum α 185.

L

Lærcæus aurarius faber γ 415.
 Lampus & Phaethon equi Au-
 roræ ψ 245.
 Laodamas provocat Ulysssem ad cer-
 tamen δ 145.
 Leocritus Mentori pro Telem.
 loquenti respondet β 242.
 Liodes arcum tendere nequit ϕ 144.
 supplex orat Ulysssem χ 310. oc-
 ciditur 328.
 Loti herbæ miranda vis ν 91.

M

Malorum sibi homo causa α 7.
 Medom Penelope nunciat Te-
 lemachum navigasse δ 697. pro-
 cos hortatur ad cenam ν 173.
 Melanthius Ulysssem increpat ν 215.
 & calce ferit 233. insolenter U-
 lysssi loquitur ν 177. armis pro-
 cos instruit χ 142. vincitur a
 subulcis 188. trucidatur 474.
 Melanthe laceffit Ulysssem α 325. ei
 minatur verbera nisi exeat domo
 ν 65.
 Mendico pudor inutilis ν 352.
 Menelaus Telemachum & Pisistrat-
 um hospitio suscipi jubet δ 30.
 his labores suos narrat 78. dolet
 Ulysssem absentem 168. querit ex
 Telem. causam itineris 312. ejus

navigatio 350.

Mentor Ulysssi socius β 225. Tele-
 machum tueri studet 229.
 Mercurius mittitur ad Calypso α 29.
 ejus descriptio 47. & nuncium
 97. ei ultimo libari consuetum ν
 137. Ulysssi remedium indicat con-
 tra Circes pharmaca α 286. pro-
 corum animas ad inferos deducit
 α 1.
 Minerva pro Ulyssse Jovem orat α
 45. ejus responsum 63. similis
 Mentæ regi a Telemacho hospitio
 excipitur 105. cum Telemacho
 colloquitur 158. eum jubet inve-
 stigare patrem 271. iter prope-
 rare hostatur β 267. ejus sollici-
 tudo pro Telem. 405. Telemacho
 loquitur γ 14. Nestorem alloqui-
 tur 330. disparet 371. sub Iph-
 thimæ persona solatur Penelopen
 δ 795. in concilio deorum pro U-
 lyssse intercedit α 5. Nausicaam
 alloquitur ξ 25. formam menti-
 ta Neenidis Ulysssi sit obviam α
 18. Ulysssi apparet in Ithacæ ν 220.
 eum dissimulationis increpat 291.
 ac docet de procis occidendis 392.
 mutat ejus habitum 429. ad Te-
 lemachum proficiscitur 439. eum
 hortatur ut Ithacam redeat ν 10.
 Ulysssem monet ut filio se prodât
 167. eundem animat in procorum
 eadem ν 44. procos dementes
 reddit 345. Mentori assimilata U-
 lysssi astat χ 205. a Jove even-
 tum seditionis Ithacensium scisci-
 tatur α 472. dirimis bellum 528.
 Minos λ 567.
 Moly herba α 302.

N

Nausicaa Alcinoium Patrem al-
 loquitur ξ 57. & ministræ si-
 mul lavantur 91. comparatur Dio-
 næ 102. ejus puellæ terrentur vi-
 so nudo Ulyssse 137. respondet U-
 lysssi 186. illi secuturo patris do-
 mum deseribit 255.

Ne-

I N D E X.

Neptunus Ulyssis infensus α 18.
eum tempestate quatit α 191. in
Ulysses sinit 365. indignatur
Ulysses restitutum esse patriam α
126.
Nestor benevolus erga hospites γ
68. Telemacho respondet 102.
215. 375. ejus filii Minervæ sa-
crum apparant 418.
Nulli suus unquam notus est pa-
ter α 215.

O

O Restes patrem ulciscitur γ 306.
Orion α Diana peremptus α
122. 371.

P

Pandari filius v 66.
Penelope dolis procos ludit β
90. Medoni loquitur de procis δ
680. dolet clam se profectum esse
filium 703. ei nunciatur Tele-
machum rediisse π 335. Telema-
chum alloquitur § 101. medicum
Ulysses accessi jubet 508. ad pro-
cos itura α 162. increpat Tele-
machum ob verberatum hospitem
214. eum Ulysses ignoto colloqui-
tur τ 104. illi narrat ut procos
sefellerit 135. querit ex hospite
genus 162. narrat Ulyssis so-
mnium 335. Dianam precatur v
61. procis certamen proponit φ
4. depromit Ulyssis arma certa-
mini procorum 67. Antinoum ob-
jurgat increpantem Ulysses 311.
Ulysses rediisse non credit ψ 10.
nutricem alloquitur 31. 57. subdu-
bitans accedit Ulysses 89. illum
agnoscit 209.

Perpauci filii patribus similes β
276.

Phaeniceum origo § 4. certamen,
curius, &c. § 120. lusus pilæ
371. saltatio 378. naves seniles
559. navis in saxum convertitur
γ 161.

Pharmacum Helenæ, discontiens tri-
Tom. II.

sticiam δ 220.

Pheonius canit reditum Achivorum
α 325. reprehensus α Penelope
337. canit procos ρ 163. Ulyssis
supplicat x 344. & Medoni α
Telem. servantur 367.

Phylæti heri Ulyssis dolet infor-
tunium v 200. ei mandatur ja-
nuæ custodia φ 236.

Phorcynis portus γ 96.

Phrontis naucleri obitus γ 278.

Piræus Theoclymenum hospitatur α
539. Telemacho reduci loquitur ρ
74.

Pisenor prætor β 38.

Pisistratus humanus erga peregrini-
cos γ 36.

Polyphemus Neptuni filius α 70.
ejus antrum 182. advenas inter-
rogat 251. duos socios Ulyssis de-
vorat 288. oculus illi eruitur ab
Ulysses 380. Cyclopes advocat 438.
arietem alloquitur 446. impreca-
tur Ulyssis 528.

Proci epulantur α 144. Telemachum
navigaturum cavillantur β 325.
de Telemacho colloquuntur δ 630
ac de eo occidendo consultant 670.
parant navem ad insidias ei stru-
endas 778. enavigant 842. ab in-
sidias redeunt π 351. Ulyssis &
Iro certaminis præmium constitu-
unt α 44. mirantur Penelopæ pul-
chritudinem 211. ei dona offerunt
283. illorum ultimo adventui in-
struitur domus v 148. sinistro o-
mine α Telemachi cæde deterrena-
tur 241. dira portenta in procos
350. viribus impares areui ten-
dendo φ 185. procorum cædes x 8.
ultimum certamen 255. simulantur
in ædibus nuptiarum propter tuam
multum ψ 142.

Proteus captus α Menelao δ 450.
disparet 570.

S

Sylla μ 73. sex Ulyssis socios
deorat 246.

C c c

31.

I N D E X.

Cisypus A 592.
Solis grex ab Ulyssis sociis violatur μ 353.
Somni portæ τ 562.

T

Tantalus A 581.
Telemachus in loquendo verendus α 205. matrem reprehendit 335. Eurymacho loquitur 412. Achivos convocat β 7. quibus suam fortunam exponit 40. Antinoo respondet 130. procis loquitur 208. Minervam precatur 260. Antinoo respondet 209. mimatur procis 316. Eurycleam alloquitur 348. & solatur 372. socios alloquitur 409. navigat Pylum 422. Minervam alloquitur γ 20. respondet Nestori eumque interrogat 78. 206. proficiscitur ad Menelaum 431. Spartam venit δ 1. Pisistratum ibi alloquitur 70. Menelao loquitur 290. 793. patriam repetiturus Pisistrato loquitur ϵ 45. & Menelao 64. 86. a quo proficiscitur 182. socios ad iter hortatur 218. Theoclymenum in navem suscipit 280. Ithacam redit 496. ad Eumæum divertit 550. de hospite querit & patrem non agnoscit ζ 68. cui ignoto loquitur 112. Eumæum mittit ad matrem & Laertem 130. patrem alloquitur 222. eique recenset numerum procorum 247. profecturus patrem relinquit η 5. redux excipitur a suis 36. matri narrat expeditionis capita 107. domus illi instar ardentis flammæ apparet θ 33. monet Eurycleam ne hospitem negligat ι 129. procis dicit ne hospitem infestent 262. Ctesippum ob insolentiam minitantibus objurgat 304. experitur vires suas arcu Ulyssis κ 117. matri procos objurganti loquitur 344. Amphinomum interficit λ 95.
Telemus Cyclopus vates μ 508.

Tempestat ob Solis gregem violatum μ 406.
Theoclymenus vates ad Telemachi navem confugit ν 224. ejus genus 226. petit opem 271. interpretatur augurium 530. vaticinatur Penelope de Ulyssæ ρ 151. infante procorum cæde exit ædibus Ulyssis υ 371.
Thrinacria insula Solis μ 261.
Tiresiæ umbra Ulyssis omnem itinervis successum prædicit A 98.
Tityrus A 575.
Tyro Crethæi uxor A 334.

V

Venter multorum malorum causa. ρ 286.
Viaticum paratur navigaturo Telemacho ϵ 353.
Vinum Maronum memorabile 1208.
Ulysses in equo Trojano δ 270. parat navem apud Calypsum ϵ 233. excutitur rate vi tempestatis 313. naufragus a Leucothea juvatur 338. ad Phæacenses desertur 390. exponitur terræ 458. Nausicaam supplex alloquitur ζ 148. a Minerva in aedem Alcinoi perducitur η 37. Areten supplex orat 142. clementer ab Alcinoos excipitur 167. interrogatus Aretæ suos labores exponit 207. suos casus narrat 240. importuno Euryalo succenset θ 165. discit omnes superat 186. ejus peritia 214. illi feruntur xenia a Phæacensibus 417. Nausicaæ gratias agit 463. labores suos Alcinoos narrat ι 1. infelix prælium eum Ciconibus 47. desertur ad Lotophagos 84. ingreditur atrium Polyphemi 218. eique respondet 259. consilium capit 315. Polyphemum vinum offert 345. & oculum eruit 380. ejus astutia 425. Polyphemum insultat 475. ab Æolo expulsus κ 72. venit Lestrigoniam 81. ad Circen divertit 135. cerbum configit 160. ad Circen

I N D E X.

ben ingreditur 314. eamque alloquitur 336. redit ad navem 407. socios ad Circen ducit 446. illos alloquitur 546. ad Cimmerios divertit A 14. mortuos evocat 34. querit ex matre conditionem uxoris, filii & patris 174. conatus matrem amplecti frustratur 203. videt. Antiopen 259. Alcmenam 265. Megaram 269. Epicaften 270. Chlorin 280. Pero 286. Lædam 297. Iphimediā 303. Otum & Ephialtem 307. Ariadnen 320. Euryphilen 325. ab Alcinoō discedendi cōpiam petit 353. ad Ajacis umbram verba facit 350. redit ab inferis ad Circen μ 9. Sifenes præternavigaturus socios alloquitur 154. appropinquat Scyllæ & Charybdi 235. Eurylocho respondet 296. monet socios ut gregibus Solis abstineant 320. de novo in Charybdin impellitur 428. desertur ad Calypso 448. ab Alcinoō digreditur γ 38. dormiens reducitur a Phæacensibus 79. & Ithacam advehitur 114. non cognoscit se in patriam venisse, nec a suis cognoscitur 188. Minervæ dissimulans se esse Ulyssē fingit causam adventus 256. Minervam alloquitur 311. Ulyssis divitiæ & possessiones ζ 98. dissimulans nititur Eumæo Ulyssē rediturum persuadere 148. scite fingit historiam adventus sui 198. subulcum alloquitur 390. commode petit chlœnam 362. querit Eumæum de matre & patre Læerte 345. & conditionem generis ejus 380. Telemacho loquitur τ 90. filio se prodit 186. eumque instruit quid faciendum ubi ad procos venerit 270. urbem petit ρ 185. eam ingreditur mendicus 202. ab Argo eane agnoscitur 291. ædes suas

ingreditur 324. mendicatum adit procos 365. mendicus Antinoom alloquitur 415. a quo scabello petitus conqueritur procis injuriam 468. Irum vincit σ 95. ob victoriam laudatus dona accipit a procis 115. Amphinoomum monet infortunii 145. Ulyssis discedentis ad Trojam verba ad uxorem 258. Telemachum jubet ut arma deponat τ 4. fingens se ex Creta ortum, fata sua narrat Penelopæ γ 165. agnoscitur ab Euryclea ex cicatrice 336. unde Ulyssis nomen 405. adolescens ab apro vulneratur 446. Eurycleam prohibet ne se prodit 480. varia noctu secum versat de cæde procorum υ 10. Jovem orat 98. Philætio loquitur 226. servis se manifestat φ 220. petit experiri vires arcus 275. qui tandem ipsi affertur 377. Antinoom sagitta interficit χ 15. procis se manifestat 35. in procos se armat 122. post procorum cædem Eucycleam accersit jubet 390. & mortuos efferrī 537. ac impudicas famulas laqueo suspendere 465. igne lustrat ædes 491. uxori loquitur ψ 165. lectum suum conjugalem describit 183. it cubitum cum uxore 294. illi enarrat suos errores 307. egreditur ad patrem 360. ad patrem contendit ω 202. eumque compellat 243. patri se prodit 320. Dolio loquitur 406. Achivi in Ulyssē conspirant 425. hostium adventus Ulyssis nunciatur 493. pugna 512. quam dirimit Pallas 528.

Volente Deo nihil est difficile γ 241. Vulnere incantari solita τ 357. Uxori non temere credendum λ 440.

XEnia dantur Telemachō δ 611.

Explicatio quorundam Nominum in Batrachemyomachia.

<i>Limnochelis</i> , palude gaudens.	ramina.
<i>Phygnatus</i> , quod inflet se maxillis.	<i>Tentulus</i> , a beta vel porro.
<i>Hydromedusa</i> , regina aquarum.	<i>Polyphemus</i> , multivocus.
<i>Pfischarpax</i> , micarum raptor.	<i>Crambophagus</i> , vorans caules.
<i>Troxarta</i> , vorans panem.	<i>Limnifius</i> , palustris.
<i>Lythomyia</i> , a lambendis molis.	<i>Hydrochelis</i> , aqua gaudens.
<i>Pternastrofa</i> , pernas arrodens.	<i>Borborocutes</i> , in cono jacens.
<i>Sisamida</i> , genus est leguminis.	<i>Prassophagus</i> , porrum comedens.
<i>Lichopinax</i> , lambens paropsidas & quadras.	<i>Cnissodictes</i> , nidorem sectans.
<i>Tyroglyphus</i> , excavator caseorum.	<i>Psobates</i> , per lutum incedens.
<i>Embalichyros</i> , in ollas irrepens.	<i>Sitophagus</i> , cibos absumens.
<i>Lichenor</i> , lambens virum.	<i>Prassus</i> , caulis colorem imitans.
<i>Troglodytes</i> , ingrediens rimas & fo-	<i>Artepibulus</i> , quod pani infidietur.
	<i>Meridarpax</i> , rapiens particulas.

F I N I S.